ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΟΥ,

ΤΑ * ΚΑΤΑ ΛΕΟΝΤΟΣ ΥΙΟΥ ΒΑΡΔΑ τοῦ Ἀρμενίου περιέχουσα.

* Λέοντα υἱόν

CHRONOGRAPHICA NARRATIO,

COMPLECTENS EA QVÆ TEMPORE Leonis filij Bardæ Armeni contigerunt.

MICHAEL Imperator anno Imperij A primo coronauit filium suum Theophylactum in festis * * * * procedente magno cum apparatu & gloria Procopia eius vxore, & stante coram altari, & filij coronationem spectante, ingentique gaudio pecuniarum erogatione cunctos recreante: ipsa quippe publicam Imperij rem administrabat: Vir enim eius, vt dicunt, erat animi simplicis & mansueti. Eleemosynas vero dispertiere plurimas, elargientes Ecclesiis & Monasteriis pecunias, quas Nicephorus cura non modica coaceruarat, Monachorum spectatissimis, Prochodochiis, hospitiis pauperum & peregrinorum, captiuis, viduis, orphanis, & faculB tate sua priuatis, suppeditantes, quæ cuique erant necessaria: omnesque lætitia æque ac beneficiis cumulantes, ipsi ab omnibus gloria & honore reddebantur illustres. Tribus etiam factionesque populi cuiuslibet toni poemata adulationis & voluptatis non expertia in honorem eorum certatim decantarunt. Omnes etiam in quos Nicephorus infenso fuerat animo quosque e Palatio eiecerat, & Theodotæ fratres qui erant Patricij, & Leonem Scleri cognominatum, quem Peloponnesiaci tractus Ducem instituit, & Leonem filium Bardæ Armeni, qui læsæ maiestatis reus, plagis impositis a Nicephoro tonsus in C Monachum, & in exilium eiectus fuerat, quem ipsi demum reuocarunt, & Patriciatus honore decoratum Orientalis exercitus crearunt Ducem; qui tamen, vt exponemus inferius, homo nequam & improbus tyrannidem in eos exercuit. His ita gestis, victoria de Nicephoro parta Bulgari in superbiam elati bellum renouare consiliabantur, quod subodoratus Michael inito consilio legiones omnes coegit, nouisque militaribus copiis deletarum prius

Hic est Chameleon.

ΜΙΧΑΗΛ ὁ βασιλεὺς τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔστεψεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοφύλακτον εἰς τὰς ἑορτὰς * * * προσελθούσης καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Προκοπίας μετὰ δόξης πολλῆς, καὶ παραστάσης ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἰδούσης τὸ στέμμα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ ποιησάσης χαρὰν μεγάλην, καὶ διανειμάσης χρήματα πολλά· αὕτη γὰρ ἦν διαπράττουσα πάντα τὰ τῆς βασιλείας· ὁ γὰρ ἀνὴρ πρᾶος ἦν, ὡς εἴρηται. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐλεημοσύνας πολλὰς διασκορπίσαντες τὰ χρήματα, ἅπερ ὁ Νικηφόρος δι' ἐπιμελείας * ἐσώρευσεν, εἰς τὰς ἐκκλησίας, εἰς τὰ μο- *ἐσώρευσεν B ναστήρια, καὶ εἰς τοὺς ἀσκητὰς ἐν ταῖς ἐρήμοις τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἀποστέλλοντες, καὶ εἰς τὰ πτωχεῖα, καὶ εἰς τοὺς ξενῶνας, καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ εἰς τὰς χήρας, καὶ εἰς τοὺς ὀρφανούς, καὶ εἰς τοὺς ἀπὸ οὐσίας πεσόντας, καὶ πάντας χαροποιήσαντες ὑπὸ πάντων ἐδοξάζοντο. καὶ οἱ Δῆμοι ἔμελπον ποιήματα καθ' ἕκαστον ἦχον πρὸς εὐφημίας αὐτῶν πάσης ἡδονῆς καὶ κολακείας μετέχοντα. καὶ λοιπὸν πάντας ἀνεκαλέσαντο εἰς οὕσπερ Νικηφόρος ἐχθρωδῶς διέκειτο, καὶ ἐξέωσεν τοῦ παλατίου, τῆς Θεοδότης τοὺς ἀδελφοὺς ὄντας Πατρικίους, καὶ Λέοντα τὸν ἐπιλεγόμενον τοῦ Σκληροῦ, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν στρατηγὸν εἰς Πελοπόννησον, καὶ C Λέοντα υἱὸν Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου πταίσαντα, τὸν Νικηφόρου, τὸν δαρέντα καὶ κουρευθέντα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐξορισθέντα, τοῦτον ἀνεκαλέσαντο, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν Πατρίκιον καὶ στρατηγὸν τῶν ἀνατολικῶν, ὃς καὶ ἐτυράννησεν αὐτοὺς πονηρὸς ὤν, ὡς ὕστερον λέξομεν. λοιπὸν δὲ τούτων γινομένων, ἐπαρθέντες οἱ Βούλγαροι ἐπὶ τῇ νίκῃ κατὰ τοῦ Νικηφόρου, ἐβούλοντο ἀπελθεῖν πρὸς πόλεμον. Ταῦτα γνοὺς Μιχαήλ, βουλὴν ποιησάμενος, συνήγαγεν πάντα τὰ θέματα, στρατεύσας καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀντὶ τῶν ἀπο-

Οὗτός ἐστιν ὁ Χαμαιλέων

λεφθέντων ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ τοὺς φυλάσσοντας τὰς κλεισούρας τῆς Συρίας συναθροίσας, Λυκάονας, καὶ Κίλικας, καὶ Ἰσαύρους, καὶ Καππαδόκας, καὶ Γαλάτας, καὶ πάντας παραλαβὼν ἐξῆλθεν δευτέρῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ἰνδικτ. ς΄. καὶ τῆς πόλεως συνακολουθησάσης αὐτῷ, καὶ Προκοπίας τῆς Αὐγούστης τῆς αὐτοῦ γυναικός, * ἐξῆλθον ἕως τοῦ Ἀκυδούκτου, ποιοῦντες [illegible], καὶ διδόντες χρήματα * τοῖς ἄρχουσι τοῦ στρατοῦ, παρακαλούσης αὐτοὺς τῆς Προκοπίας, ἵνα περὶ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως διαφυλάττειν αὐτόν, καὶ σκέπειν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν· κἀκεῖθεν πάλιν αὐτὴ ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. καὶ λοιπὸν ἀπάραντες ἐκεῖθεν ὅ τε βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐγγιζόμενοι ἦσαν ἕως τῶν κλεισουρῶν. καὶ δὴ οἱ * Βούλγαροι παρετάξαντο ἀπέναντι αὐτῶν, καὶ θεωροῦντες τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ οὐκ ἐτόλμησαν ἐπιχειρῆσαι, ἀλλ' ἵσταντο παρατεταγμένοι. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ λαὸς τοῦ βασιλέως ἵσταντο, καὶ αὐτοὶ παρατεταγμένοι ἕως ἡμερῶν ιε΄. μὴ τολμῶντες ἀλλήλοις βαλεῖν χεῖρας. καὶ λοιπὸν ἐταλαιπωρήθησαν ἐν τῷ καύσωνι στήκοντες τοῦ θέρους ἡμέρας καὶ νυκτός, οἵ τε ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἦλθον εἰς ἀδυναμίαν πολλὴν προσδοκῶντες ὅτι οἱ * Βούλγαροι ἔχουσι βαλεῖν χεῖρας, καὶ πάλιν οἱ Βούλγαροι ὁμοίως· καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοὺς ἐν ἀμηχανίᾳ πολλῇ. καὶ δὴ ὁ Ἀπλάκης ὢν ἐπὶ τὸ ἓν μέρος τῆς ἄκρας ἔχων τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς Θρακησιανούς, καὶ δηλοῖ * τῷ βασιλεῖ· ἕως πότε στήκομεν καὶ * ἀπολλύμεθα; ἐγὼ πρῶτος βάλλω χεῖρας ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτοὶ μετὰ προθυμίας ἐπακολουθεῖτε· καὶ ἔχομεν νικῆσαι· πλείους γὰρ αὐτῶν ἐσμὲν δεκαπλασίως· ὡς καὶ ἦν. καὶ ἀρξαμένης τοῦ πολέμου συνεχύθησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ * Βούλγαροι, καὶ οἱ Θρᾷκες ἤρξαντο κόπτειν αὐτούς. καὶ λοιπὸν τῆς μάχης ἀρξαμένης οὐκ ἦλθον εἰς βοήθειαν οἱ λοιποὶ λαοί, ἀλλὰ δειλιάσαντες ἔφυγον εἰς τὸ ὀπίσω· πρῶτον τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν· καὶ καταλειφθέντες μόνοι οἱ τοῦ Ἀπλάκη, καὶ μὴ ἰσχύοντες ἀντιστῆναι, ἤρξαντο κόπτεσθαι καὶ αὐτοί. καὶ λοιπόν, ἰδόντες * πάντα τὰ θέματα ἔφυγον, πρὸς ὀλίγον καταλιμπάνοντες καὶ τὸν βασιλέα, οἱ δὲ πρὶν καυχώμενοι ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν Χριστιανῶν ἀγωνίζεσθαι. ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ εἰσελθόντες ἐν τόποις δυσβάτοις ἐκυρίευσαν ἡμᾶς, ἔξωθεν δὲ ἐπὶ κάμπου νικῆσαι αὐτοὺς ἔχομεν καὶ πάντας ἀφανίσομεν. μάτην γὰρ ἀρξάμενοι πολεμεῖν, ἔφυγον· καὶ λοιπὸν ἐπλήγη ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ ὅ τε Ἀπλάκης, καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ ἰδόντες ὅτι οὐκ ἔχουσι ποθὲν βοήθειαν, ἔφυγον καὶ αὐτοί. ἦν δὲ ὁ τόπος κοῖλος ἐν ᾧ συνέβαλλον τὸν

A in bello vice conscriptis clusurarum etiam per Syriam custodibus conuocatis, Lycaones, Cilices, Isauros, Cappadoces, Galatas, & alios omnes secum educens, anno Imperij sui secundo indictione sexta Vrbe profectus est, effusa simul vniuersa ciuitate, & Procopia Augusta coniuge sequente, venerunt vsque ad aquæ ductum, velut festum solemne celebrantes, exercitusque Principes gratiis & muneribus cumulantes, eos adhortante Procopia Imperatorem Michaelem studiose custodire, cumque in bello protegere & pro Christianis decertare; & inde reuersa est in Vrbem. Cæterum inde soluentes Imperator & omnis populus appropinquarunt vsque ad limitem & angustiarum arces. B Bulgari etiam stabant ordinati ex aduerso eorum, visaque exercitus multitudine non sunt ausi eos aggredi, sed stabant instructa acie: similiter & copiæ Imperatoris stabant ordinatæ per quindecim dies, non ausæ inuicem manus conserere. Demum ærumnis confecti, æstatis tempore caloribus immodicis diu noctuque expositi homines pariter & iumenta extremam pene in perniciem redacti, Romani in Bulgaros impressionem facturos, & Bulgari vicissim Romanos in se irrupturos sperabant: quare attonitos & animi anxios ex vtraque parte cernere licebat. Aplaces igitur ad C extremam exercitus alam Macedones & Thracesianos sub se habens, significat Imperatori: Quousque tandem stamus inertes & perniciem quærimus? Ego primus in nomine Domini, manus consero: Vos audacter adeste, & nostra erit victoria: decuplo quippe plures numeramur: & vere sic erat. Eo igitur pugnam delibante Bulgarorum effusi sunt in eum ordines, cœperuntque Thraces eos cædere. Pugna postmodum exardescente, reliquæ subsidio non accessere turmæ, sed præ timore in fugam versæ sunt; & omnium prima Orientalium legio: Solique derelicti, qui erant cum Aplace, nec hostilem impetum ferre validi, parte plurima deleti sunt. D Porro videntes reliquas legiones suum deseruisse ordinem, Imperatore neglecto, vnus post alium sensim in fugam delapsi sunt, qui modice prius pro eo & Christianis decertare vitamque exponere gloriabantur. Nobis, inquiebant, Bulgariam ingressis per aspera & inuia loca hostes euaserunt superiores. In planitiem vero educendis certa stat victoria. Eos tamen vana spes fefellit. Vix enim inito prælio terga verterunt: idcirco cæsus Aplaces in certamine, & ex eius acie plures desiderari. Cæteri nullum auxilium adesse contemplati, pari fuga salutem quæsiere. Erat quidem depressus & concauus locus, quo prælium commissum est a

Bulgaris legionesque Romanæ stabant ad eminentiorem collem, iisque in fugam actis, cogitabant alij non fugisse, sed retrorsum accessuros & hostes fugaturos: quare non confestim hostes insequuti sunt. Modico post vero suspicientes, vident eos præpeti cursu fugientes occultare se: quare solutis equorum habenis retro sectabantur. Romani fugientes inuicem se proterebant, ita vt qui præcedebat fugiens, retro positum non attenderet: audito quippe pedum equorum pulsu dicebat: En vt ab hostibus fugatur: & donec decidens in terram equus moreretur, a fugæ cursu vix vllus sibi temperabat. Exinde plures pedibus salutem quærebant, equis nimirum ex longa statione in acie viribus defectis. Fame autem & siti consumpti plures cum modicum processissent, in terram lapsi animam efflabant. Nullus fuit, qui arma loricasque per viam non proiiceret. Alij oppida quædam occupantes, a Bulgaris postmodum obsessi captique, in seruitutem abducti sunt. Hostes porro retro fugientium arma non impigri collegere: nostri vero donec ad Vrbem appellerent fuga semper vsi sunt. Ad Vrbem quoque perueniens Imperator ingressus est, & portas ciuitatis occlusit, ne fusus exercitus aliquod malum moliretur. Bulgari per spatium aliquod fugientes insectati, captata deinceps opportunitate, progrediebantur. Erant enim pariter longa statione fatigati, & equi debiles: armisque, vt dictum est, collectis onerati: & oppida, in quæ profugerant nostri, obsidebant. Imperator demum cum mœrore fletuque ciuitatem ingressus Patriarcham adiit. Comitabantur Magister, & Magnus Domesticus, & Patricij reliqui. Imperator lugens aiebat. Omnino peccatis meis exigentibus hoc passi sunt Christiani: imperium soceri mei inuisum habet Deus, eiusque sobolem auersatur: cum plures enim hostibus numero essemus, nulli nostrum adfuit animus, verum singuli turpi fuga dilapsi sunt. Patriarcha reliquisque cum consolantibus, & quid agendum consulentibus, donec legiones omnes conuenirent, vt mandatum daret Imperator, præstolabantur. Interim Orientalium (qui primi fugerunt e bello) legio, cui Bardæ Armeni filius præfectus erat, tumultuabatur; & Leonem ipsum Imperatorem faustis vocibus prosequebatur. Tum nullo se opponente, reseratis portis in Vrbem conferta multitudine induxerunt. Audiens autem hæc Michael Imperator profugus in Ecclesiam, fide accepta, Monachusque factus comam deposuit.

A μάχιον, καὶ τὰ θέματα ἵστανται πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος, καὶ τραπέντων αὐτῶν ἐλογίζοντο, ὅτι οὐκ ἔφυγον, ἀλλ' ὀπισθοποδήσαντες, καὶ τροπώσωνται αὐτούς· καὶ εὐθέως οὐ κατεδίωξαν αὐτούς. καὶ μετὰ μικρὸν ἀνακύψαντες ὀλίγοι θεωροῦσιν ἐπὶ δρόμῳ πολλῷ φεύγοντας ἀποκρυβῆναι. καὶ λύσαντες τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων κατεδίωκον ὀπίσω αὐτῶν· αὐτοὶ δὲ φεύγοντες, ἀλλήλους συνεπάτουν· καὶ ὁ ἔμπροσθεν φεύγων τὸν * εἰς ὀπίσω οὐ κατενόει. ἀκούων γὰρ τὸν κρότον τῶν ποδῶν τοῦ ἵππου, ἔλεγεν, ὅτι ὑπὸ τῶν πολεμίων καταδιώκεται, καὶ ἕως οὗ ὁ ἵππος πεσὼν ἀπέθανεν, οὐκ * εὐλαβεῖτο ἔχεσθαι τοῦ φεύγειν. λοιπὸν δὲ καὶ οἱ * πλεῖστοι πεζοὶ ἔφυγον τῶν ἵππων ἐκ τῆς παραταγῆς ἀδυνατούντων ὄντων. λιμαγχονηθέντες δὲ, καὶ τῷ δίψει * καιόντων, ὀλίγον ἀπερχόμενοι ἔπιπτον, καὶ ἀπέθνησκον. πάντες γὰρ τὰ ἅρματα καὶ τὰ λωρίκια ἔρριψαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ καταφθανόμενοι εἰσῆλθον εἰς κάστρα τινά· ὕστερον δὲ παρακαθίσαντος τοῦ Βουλγάρου, καὶ παραλαβόντος * πάντας. λοιπὸν δὲ οἱ πολέμιοι ὄπισθεν * ἐσύναγον τὰ ἅρματα τῶν φευγόντων. καὶ δὲ ἕως τῆς πόλεως οὐκ ἔστησαν φεύγοντες. καὶ φθάσας ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἠσφαλίσατο, ἵνα μὴ ὁ λαὸς ταραχθεὶς ποιήσῃ κακόν. οἱ δὲ * Βούλγαροι ἕως ὀλίγου τόπου καταδιώξαντες, τὸ λοιπὸν μετὰ ἀνέσεως ἤρχοντο. ἦσαν γὰρ καὶ αὐτοὶ κεκοπιακότες ἀπὸ τῆς παρατάξεως, καὶ C οἱ ἵπποι αὐτῶν, συνάγοντές τε τὰ ὅπλα, ὡς εἴρηται, καὶ τὰ κάστρα παρακαθήμενοι ἔνθα προσέφυγον οἱ διωκόμενοι. καὶ ὁ βασιλεὺς εἰσελθὼν μετὰ λύπης καὶ κλαυθμοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Πατριάρχην, καὶ συνεισῆλθον ὅ τε Μάγιστρος, καὶ ὁ μέγας Δομέστικος, καὶ οἱ λοιποὶ Πατρίκιοι, καὶ κλαίων ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν. ὅτι πάντως διὰ τὰς ἁμαρτίας μου ταῦτα ἔπαθον οἱ Χριστιανοί· καὶ ὅτι οὐκ εὐδοκεῖ ὁ Θεὸς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ πενθεροῦ μου, οὐδὲ εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ· ἐπεὶ πλείους ἤμεθα ἡμεῖς τῶν πολεμίων, τὸ προθυμίαν οὐδεὶς ἔσχεν, ἀλλὰ πάντες ἔφυγον. καὶ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν παραμυθουμένων αὐτὸν, καὶ βουλευομένων τί ἂν ποιήσωσιν, καὶ ἐκδεχομένων ἵνα συνέλθωσιν D πάντα τὰ θέματα, καὶ δώσῃ ὁ βασιλεὺς διάταγμα· τὸ θέμα τῶν ἀνατολικῶν πρῶτοι φυγόντες τοῦ πολέμου ἐποίησαν βουλὴν πονηρὰν, ἔχοντες στρατηγὸν υἱὸν Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου, καὶ μουλτεύσαντες ἐξεφήμησαν τὸν αὐτὸν Λέοντα εἰς βασιλέα, καὶ μηδενὸς ἀνθισταμένου ἀνοίξαντες τὰς πόρτας εἰσήγαγον αὐτὸν παμπληθεὶ εἰς τὴν πόλιν. ἀκούσας δὲ ταῦτα Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς προσέφυγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ λαβὼν λόγον, ἀπεκείρατο γενόμενος μοναχός.

A

Περὶ τῆς βασιλείας Λέοντος υἱοῦ Βάρδα τοῦ Ἀρμενίου.

ΛΕΩΝ οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ παραλαβὼν πάντα, ποιήσας προέλευσιν εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸν ἄμβωνα ἐστέφθη ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ τηνικαῦτα Πατριάρχου ὄντος, μηνὶ Ἰουνίῳ, δεκάτῃ, ἰνδικτιῶνι ἑβδόμῃ, πρότερον ποιήσας ἰδιόχειρον μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ μηδέ ποτε κατὰ τῆς ἐκκλησίας γενέσθαι, ἢ παρασαλεῦσαι τῶν καλῶς εἰς αὐτὴν ὁρισθέντων ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων ἱερῶν δογμάτων, ὅπερ οὐκ ἐφύλαξεν ψεύστης ὤν, καὶ καθάπερ ὁ λόγος * ὑπογράφει τὸν χαμαιλέοντα * ἐναλλάττειν τὰς μορφάς, οὕτως καὶ αὐτός· ποτὲ μὲν ὡς χρηστολόγος καὶ ἄριστος φαινόμενος, ποτὲ δὲ τοὐναντίον, * ὅπερ καὶ δικαίως ἐπωνομάσθη Χαμαιλέων ὑπὸ ἁγίου ἀνδρός. ἐκβαλὼν οὖν Λέων, καθὼς προείρηται, τὸν Μιχαὴλ ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τυραννικῶς, παρέλαβεν αὐτὸς τὴν βασιλείαν, καὶ κουρεύσας Προκοπίαν τὴν Αὐγοῦσταν γυναῖκα τοῦ Μιχαὴλ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐξευνούχισε κουρεύσας αὐτά, καὶ ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὰ νησία· ἐπάρας δὲ πάντα ὅσα εἶχον μὴ ἐάσας αὐτοῖς μήτε τὰ ἴδια, μήτε τὰ τῶν γονέων αὐτῶν, ὥστε ὑστερεῖσθαι αὐτοὺς καὶ τῶν ἀναγκαίων. αὐτοὶ δὲ ηὐχαρίστουν ἐν πᾶσι τὸν Θεόν. ἦν δὲ ὁ Μιχαὴλ τέλειος μὲν τὴν ἡλικίαν, αὐτὸ τὸ ἄνθος ἄγων τῆς νεότητος, στρογγυλοπρόσωπος, σιτόχροος, μαῦρον ἔχων τὴν κεφαλήν, καὶ ἐπιπρέπουσαν, καὶ τὸ γένειον εὐπρεπῶς διεσκευασμένον, ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ μαῦρον καὶ αὐτό. πρᾶος δὲ πάνυ καὶ ἀγαθός, εἴ καί τις ἄλλος. οὗτος θλίψεις πολλὰς ὑπέστη διὰ τὴν ὠμότητα τοῦ ἀσεβοῦς Λέοντος καθημέραν τὸν θάνατον ἐκδεχόμενος, καὶ μετ᾽ ὀδύνης καθημέραν τὸν ἄρτον αὐτοῦ ἐσθίων, ὁ κύριος αὐτὸν ἐφύλαξεν παραδόξως ἐκ τῆς κακουργίας αὐτοῦ. καὶ λοιπὸν ἦλθον οἱ Βούλγαροι μηδενὸς αὐτοῖς ὑπαντῶντος ἢ κωλύοντος ἕως τῆς πόρτης, καὶ ποιήσας ὁ Κροῦμμος θυσίας, κατὰ τὸ ἔθος αὐτοῦ, ἔξωθεν τῆς Χρυσῆς πόρτης ἔθυσεν ἀνθρώπους καὶ κτήνη πολλά, καὶ εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης βρέξας τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ περικλυσάμενος, καὶ ῥαντίσας τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ εὐφημισθεὶς ὑπ᾽ αὐτῶν, διῆλθεν μέσον τῶν παλλακίδων αὐτοῦ, προσκυνηθεὶς ὑπ᾽ αὐτῶν, καὶ δοξασθείς, καὶ τοῦτο θεωρούντων ἐκ τῶν τειχῶν πάντων, καὶ μηδενὸς τολμῶντος κωλῦσαι αὐτόν, ἢ ἀπολῦσαι βέλος κατ᾽ αὐτοῦ· καὶ ποιήσας πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτοῦ, καὶ ἅπερ ἐβούλετο, περιεκύκλωσεν τὴν πόλιν, καὶ ἔβαλεν χάρακα ἐν αὐτῇ, καὶ ποιήσας ἡμέρας τινάς, καὶ πραιδεύσας τὰ

γράφ. ἐναλλάτ- ει * δ'

De Leonis filij Barda Armeni Imperio.

LEO itaque Palatium ingressus est: & assumptis Imperij insignibus celebri processu facto Ecclesiam adiit, & conscenso Ambone a Nicephoro tunc temporis Patriarcha coronatus est mensis Iunij die decimo, indictione septima, chirographo prius a se & comitibus exhibito, nihil aduersus Ecclesiam innouari, aut a sanctis Patribus circa sacra dogmata quondam bene definita nihil immutari toleraturum: quod nullatenus præstitit; men-

B

dax videlicet, &, vt vulgo fertur, Chameleontem varios inducere colores, ita & ipse sermone semper varius fuit, nonnunquam probis præditus moribus, & bonus apparens; quandoque etiam contrariis infectus: ex quo merito Chameleon a sancto viro cognominatus est. Eiecto igitur, vt præmissum est, Michaele, Leo tyrannice sumpsit Imperium, & tonsa Procopia Augusta Michaelis coniuge, filios eius pariter per insulas detonsos virilibus orbauit. Vix quoquam etiam relicto propriorum, aut eorum quæ a parentibus acceperant, adeo vt necessaria quoque eis deficerent, cuncta abstulit:

C

ipsi vero Deo in omnibus gratias referebant. Erat porro Michael ætatis perfectæ vi, ipso iuuentutis flore conspicuus, vultu rotondo, colore frumentum referente, nigro capite & virili barba decenter composita, eaque ad vultus speciem nigra. Mansuetus porro & vrbanus, si quis alius exstitit. Hic calamitates multas Impij Leonis crudelitate sibi inflictas, etiam morte propediem expectata, sustulit; quotidianumque panem cum animi mœrore comedens, mortem præstolabatur a Domino. Nihilo secius præter opinionem custoditus est, ne Leonis nequitia læderetur. Venerunt itaque Bulgari, nullo ipsis occurrente, vel aditum prohibente vsque ad ciuitatis portam, &

D

Crummus sacra pro more faciens ad Chrysen portam homines & animalia plurima mactauit: & ad maris littus tinctis aqua pedibus lotus est totus, populoque aqua resperso, faustis acclamationibus ab eo cumulatus: medioque pellicum agmine pertransito, ab eis laudem & honorem excepit, spectantibus ex muris ciuibus cunctis, nulloque prohibere, vel telum in eum mittere auso: His pro libito peractis, & quæ decreuerat gestis, Vrbem obsidione cinxit, & vndequaque circumuallauit, diesque plurimos moratus,

& Vrbis loca vicina deprædatus, auri pensum annuum, vestimentorumque numerum non contemnendum, & electarum virginum gregem non modicum expetiit. Quare consilio cum proceribus habito, Crumo significauit Leo: Cum paucis quibusdam arma non ferentibus ad maris vsque littus procede: nosque pariter nauicula sine armis mari prodibimus, habitoque colloquio, quæ expetiisti, cuncta præstabimus. His ita significatis, nonnullis ad trium numerum armatis noctuque eductis, ad Blachernas in domunculis Gallæ occultauerunt se, signumque dedere: Nobis cum Crumo colloquentibus signum aliquod edemus, quod conspicati foras erumpite, & eum interficite. Postero die Bulgaris ad sanctorum mercede non conductorum ædem stantibus extra ciuitatis portam, ex condicto Crumus versus mare profectus est cum tribus aliis; Logotheta videlicet eius, & Constantino Patzici, qui ante plures annos in Bulgariam fugerat, filio, alium filium præsentem ex Crumi sorore habente. Quatuor isti reliquo exercitu discedentes & inermes cum aliis tribus iuxta condictum ad mare deuenerunt, insidias sibi paratas ignorantes. Egressi sunt pariter ex Vrbe lintre vecti, qui cum Crumo colloquium habituri erant: & accepta fide, e naui prodierunt. Crumus equo descendens in terram desedit: eius equo sella frænisque instructo Constantini filij manu detento. Ipsis adinuicem differentibus, non nemo signum ex Vrbe dedit: fuit is Exabules, qui manu caput aperuit. Animaduertit Crumus, & animo percussus, exiliit. Et in equum iam paratum a sociis euectus equitare cœpit: mox populus e mœnibus in clamorem erupit: Crux vicit. Ipso fugam arripiente, armati viri ex domunculis egressi, retro insequuti sunt, & emissis telis vulnera inferre meditabantur. Is omnino solus in exercitum se recepit, alij tres qui in nauicula remanserant detenti sunt. Logotheta confestim occisus est, Constantinus autem & eius filius viui seruati. His ita gestis, iratus Crumus incendi subuertique locum omnem postero die iussit. Positoque incendio, cunctas Ecclesias trans ciuitatis portum præclaras quasuis, & ab Irene, Nicephoro, & Michaele reparatas, nec non Monasteria, Palatia, domos, suburbana combusserunt. Ad sanctum Mamantem pariter progressi, Palatiis ibidem constitutis, geminisque cubiculis subiecerunt ignem, columnas confregerunt, & plum-

A ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἤρξατο ζητεῖν πάκτα χρυσίου καὶ ἱματισμῶν πολλῶν ἀριθμὸν, καὶ κοράσια ἐπίλεκτα ποσότητά τινα. καὶ δὴ ποιήσας ὁ Λέων βουλὴν μετὰ τῶν ἀρχόντων, ἐδήλωσεν * τῷ Κρούμῳ ὅτι ἔλθε ἕως τοῦ αἰγιαλοῦ μετὰ ὀλίγων τινῶν μὴ ἐπιφερομένων ὅπλα, καὶ ἡμεῖς ἐξερχόμεθα διὰ τῆς θαλάσσης ἄοπλοι μετὰ χελανδίου, καὶ συλλαλοῦμεν· καὶ ἅπερ ἂν αἰτήσῃς πάντα ποιοῦμεν· καὶ ταῦτα δηλώσαντες, διὰ τῆς νυκτὸς ἐξαγαγόντες τινὰς ἐνωπλισμένους ἕως ὀνομάτων τριῶν, καὶ κατέκρυψαν αὐτοὺς ἐν δωματίοις τισὶν τῆς Γάλλης ἔξωθεν τῆς πόρτης τῶν Βλαχερνῶν δώσαντες αὐτοῖς σύνθημα· ὅτι διαλεγομένων ἡμῶν μετὰ τοῦ Κρούμου, σημεῖόν τι ἔχομεν ποιῆσαι, ὅπερ θεασάμενοι B ἐξέλθατε, καὶ ἀποκτείνατε αὐτόν. καὶ τῇ ἐπαύριον ὄντων τῶν Βουλγάρων ἐπὶ τὸ μέρος τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ἔξωθεν τῆς πόλεως, κατῆλθεν ὁ Κροῦμος ἐπὶ τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν συντυχίαν μετὰ ἄλλων τριῶν * τοῦ λογοθέτου αὐτοῦ, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ λεγομένου τοῦ Πατζικοῦ φυγόντος εἰς Βουλγαρίαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν * ἔχοντα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὄντα ἐξ ἀδελφῆς τοῦ Κρούμου. οὗτοι τέσσαρες ἐξελθόντες τοῦ λαοῦ αὐτῶν ἄοπλοι κατῆλθον ἕως τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν συντυχίαν μετὰ ἄλλων τριῶν· μὴ γινώσκοντες δὲ τὸ ἔνεδρον αὐτῶν. λοιπὸν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθον μετὰ χελανδίου βουλόμενοι C συλλαλῆσαι μετὰ τοῦ Κρούμου, καὶ λαβόντες λόγον, ἐξῆλθον τοῦ καραβίου. καὶ ἀποκαβαλικεύσας ὁ Κροῦμος ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸν ἵππον αὐτοῦ ἐκράτει ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου * στρωμένον χαλινωμένον. καὶ διαλεγομένων αὐτῶν ἐποίησεν ὁ εἷς αὐτῶν ἐκ τῆς πόλεως τὸ σημεῖον, ὅς ἦν ὁ Ἐξαβούλης τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν ἀποσκεπάσας. ὃν ἰδὼν ὁ Κροῦμος καὶ σκανδαλισθεὶς ἀνεπήδησεν, καὶ ἔχων ἕτοιμον τὸν ἵππον, στηκώσαντες αὐτὸν οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ἐκαβαλλίκευσεν, καὶ ἀνέκραξεν ὁ λαὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν σταυρὸς ἐνίκησεν. καὶ αὐτὸς ἤρξατο φεύγειν. καὶ ἐξελθόντες οἱ ἐνωπλισμένοι ἐκ τῶν δωματίων κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ * Κρούμμου, καὶ ἀπολύ- D σαντες αὐτῶν τὰ βέλη, ὡς ᾠήθησαν ὅτι ἐπλήγωσαν αὐτόν. αὐτὸς δὲ μονώτατος ἔφυγεν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἐπιάσθησαν ὑπὸ τῶν ὄντων ἐν τῷ χελανδίῳ. καὶ ὁ μὲν λογοθέτης παραυτὰ ἐσφάγη· Κωνσταντῖνος δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζῶντες ἐπιάσθησαν. λοιπὸν οὖν τούτων γενομένων, θυμωθεὶς ὁ Κροῦμος ἐκέλευσεν ἐπαύριον ἐμπυρίσαι, καὶ καταστρέψαι πάντα τόπον. καὶ ἀρξάμενοι ἐμπυρίζειν κατέκαυσαν πάσας τὰς ἐκκλησίας τὰς ἀντιπέραν τῆς πόλεως μεγάλας οὔσας, ἃς ἀνεκαίνισεν Εἰρήνη καὶ Νικηφόρος καὶ Μιχαήλ· ὁμοίως καὶ τὰ μοναστήρια, καὶ τὰ παλάτια, καὶ τοὺς οἴκους, καὶ τὰ προάστεια. καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἐνεπύρισαν τὰ ἐκεῖσε παλάτια, καὶ τοὺς δύο κοιτῶνας, καὶ τοὺς κίονας κατέκλασαν, καὶ τοὺς μολύβδους

* τῷ Κρού-μῳ
* τῷ λογοθέτῃ καὶ Κωνσταντίνῳ τῷ λεγομένῳ
* ἔχοντος
* ἐστρωμένον
* κεχαλινωμένον
* Κρούμου

A λίθοις ἐπῆραν, καὶ τὰ ζῴδια τοῦ ἱπποδρομίου, καὶ πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν κατέσφαξαν, καὶ ὁμοίως καὶ τὰ κτήνη. καὶ διελθόντες πᾶσαν τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Στενοῦ καὶ τὴν ἄνω, πάντα τὰ ἐμπόρια κατέκαυσαν· καὶ ἄραντες σκῦλα πολλά, ἀνεχώρησαν. καὶ πιάσαντες τὸ δεξιὸν μέρος τῆς πόλεως πρὸς ἀνατολάς, κατέκαυσαν τὸ ἔξωθεν τῆς Χρυσῆς πόρτης, ἕως τοῦ Ῥηγίου· καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν Ἀθύραν κατέστρεψαν τὸ ἐκεῖσε κάστρον, καὶ τὴν γέφυραν, περιδόξειν οὖσαν καὶ * πάνυ ὀχυρωτάτην. καὶ ἐλθόντες εἰς * Σιλυβρίαν κατέστρεψαν τὸ αὐτόθι κάστρον ἕως τοῦ ἐδάφους, καὶ τὰς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς οἴκους κατέκαυσαν· καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Δαόνιν κάστρον ἐκ παράρχων κατέστρεψαν. B καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν Ἡρακλείας, μὴ δυνάμενοι εἰς αὐτὴν εἰσελθεῖν, ἐνεπύρισαν πάντα τὰ οἰκήματα τὰ ὄντα εἰς τὸν λιμένα, καὶ τὰ πέριξ τῆς αὐτῆς πόλεως. καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθόντες εἰς Ῥαιδεστὸν κατέστρεψαν καὶ τοῦτο τὸ κάστρον, ἐμπυρίσαντες πάντα τὰ ἐν αὐτῷ οἰκήματα καὶ τὰς ἐκκλησίας, κατασφάξαντες αὐτόθι λαὸν πολύν. καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες εἰς αὐτό, τὰ ἔξω πάντα ἐμπυρίσαντες, καὶ καταστρέψαντες, ἀπῆλθον εἰς τὸν Ἄπρω, κάστρον ὂν καὶ αὐτό· καὶ καταστρέψαντες καὶ τοῦτο καὶ ἐμπυρίσαντες, καὶ ἕτερα πλεῖστα κάστρα, C κατῆλθον ἐκεῖθεν δι' ἡμερῶν δέκα, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ ὄρη τοῦ Γάνου· καὶ εὑρόντες ἐκεῖ λαὸν πολὺν κρυπτόμενον, καὶ σχεδὸν πάντα τὰ κτήνη τῆς Θρᾴκης, κατέσφαξαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη ὄντα εἰς πλῆθος, αἰχμαλωτίσαντες ἀπέστειλαν εἰς Βουλγαρίαν, καὶ γυναικόπαιδα πολλά. καὶ λοιπὸν ἀπῆλθον καὶ εἰς τὸ Ἑξάμιλιν, καὶ κατῆλθον ἕως Ἀβύδου· καὶ ἀνέκαμψαν ἐπὶ τὸ Εὔρεον, καὶ τὴν ἄνω, καὶ πάντα τὰ κάστρα κατέστρεψαν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ἕως τῆς Ἀδριανουπόλεως. καὶ εὑρόντες τὴν Ἀδριανούπολιν κεκαμωμένην περιεκάθισαν· καὶ ποιήσαντες ἡμέρας πολλάς, καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες ἀπὸ τοῦ παρακαθισμοῦ, D στήσαντες μαγγανικὰ ἐπολέμουν τὸ κάστρον. καὶ οἱ στενωθέντες, μὴ ἔχοντες βοήθειαν ποθέν, καὶ ἀποθνήσκοντες τῷ λιμῷ, παρέδωκαν ἑαυτούς. καὶ λαβόντες οἱ Βούλγαροι τὴν αἰχμαλωσίαν πᾶσαν εἰς πλῆθος οὖσαν ἀναρίθμητον, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, μετῴκησαν αὐτοὺς εἰς Βουλγαρίαν ἐκεῖθεν τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ. καὶ τούτων γινομένων ὁ Λέων τῆς πόλεως οὐκ ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἐκράτει τῆς βασιλείας τυραννικῶς. καὶ λοιπὸν φθασάντων τῶν ἑορτῶν ἔστεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ μικρὸν ὄντα, καὶ ἐπονομαζόμενον Συμβάτιον, ἐψεύσατο λέγων ὅτι Κωνσταντῖνος καλεῖται. καὶ συναθροίσας τὸν περισωθέντα λαὸν ἐκ τῶν διαφόρων πόλεων ἐστράτευσεν αὐτούς, ποιήσας αὐτοὺς εὐφημῆσαι Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον, μιμούμενος τοὺς πρώην βα-

* Βαθυρ-ριαν.
* Σηλ.

A bum repertum rapuerunt, animantiumque statuas in Circo positas tulerunt secum, captiuos omnes dederunt neci, nec iumentis ipsis & animalibus pepercere. Hinc portus, cui Steni nomen, littore, tractuque superiore peragrato naualia succenderunt, sublatisque secum spoliis pluribus discesserunt. Tum occupata dextera ciuitatis parte, ad Orientem ignem a porta Chryse, ad Regium vsque miserunt. Athyra deinde profecti, castrum ibi erectum demoliti sunt: & præclarum illum pontem quamuis firmissimum deiecerunt. Selybriam postmodum profecti, ad solum vsque castrum ibidem constructum deturbarunt: nec non Ecclesias do- B mosque succenderunt. Post hæc castrum Daonium destruxerunt; & Heracleam profecti, cum non possent occupare, domos cunctas ad littus positas, ædificiaque Vrbi vicina flammis vastauerunt. His perpetratis, Rædestum venerunt, & castrum istud demoliti, confertam plebem internecione deleuerunt: cumque in ciuitatem non inualescerent, sparso vbiuis incendio intulerunt vastitatem. Inde Aprum versus, quod etiam Castrum est, direxerunt iter, eoque euerso & incenso, vt aliis pluribus castris, dierum decem itinere diuerterunt inde ad Gani montes, C in quibus delitescentem plebeculam plurimam reperientes & animalia Thraciæ ferme cuncta, homines & iumenta innumera iugulauerunt: partem vero reliquam cum mulierum puerorumque multitudine in Bulgariam deportauerunt captiuam. Inde transierunt ad Examilium, & Abydum vsque: rursumque ad Eurium regressi & superiorem regionem, cunctas vrbes a minima ad maximam Adrianopolim vsque destruxerunt. Adrianopolim porro munitam reperientes obsederunt: quam cum expugnare non possent, protractis obsidionis diebus machinas instruxerunt, & castrum oppugnauerunt. Ciues malis coarctati, ope destituti, & fame pereuntes hostibus fecere de- D ditionem. Bulgari captiuis ad numerum immensum abductis, ablata quoque eorum supellectile, in Bulgariam trans Istrum flumen deportauerunt. Hæc dum gererentur Vrbe non egressus est Leo, sed Imperium tyrannice tenebat. Celebratis autem festis, filium adhuc pusillum, Symbatem nomine, Constantinumque vocari mentitus, stemmate redimiuit: Residuique populi multitudine ex variis vrbibus congregata collegit exercitum, stipendioque dato Leonem & Constantinum faustis acclamationibus prosequi iussit,

Imperatores sceptra pridem consequutos, A Leonem & Constantinum Isauros imitatus, quorum hæresim renouauit, sibique multos annos eorum instar, & vt laude conspicuus foret, comprecatus: cuius Deus, imminutis eius filiique annis, consilium confudit. Cæterum aeris serenitate hyemem totam occupante, subsidentibusque fluminum aquis, Bulgari armis a capite ad pedes tecti ad hominum triginta millia eruperunt, & Arcadiopolim vsque, Regina pertransito, hic fluuius est ita dictus, peruenerunt, populumque omnem copiosum sane fecerunt captiuum. Prius vero quam captiuos traiicerent dies octo decidit immensus imber quo flu- B uius intumescens maris instar exundauit. Bulgari ne transfretarent impediti, custodita semper captiuitate, dies quindecim ad ripas steterunt. Leo nuncio ab eis accepto, vt opem ferret, non aduertit, neque Vrbe egressus est, nec alios quosuis in auxilium summisit. Interim redeunte aeris tranquillitate, & fluuio decrescente, Bulgari syluas cædere, pontemque struere captiuos compulerunt: atque ita cum captiuis omnibus virorum simul mulierum & puerorum millibus quinquaginta transierunt. Illi captiuorum facultates omnes ad stragulas vsque Armenias, grandesque tapetes acu pictos, generis om- C nis vestimenta, instrumentaque ad vsum ærea curribus imposita boumque & ouium greges abductos transuexerunt: & hoc pacto Bulgariam ingressi sunt, Principe inique ad imperium Dei permissu promoto, pedem non efferente, neque ad captiuorum opem alios egredi permittente: his peractis rumor ad eum delatus in hæc verba: Crumus ingentem exercitum coegit, Abaresque & ex Sclauiniis cunctis copias collegit: præparat insuper instrumenta machinasque cunctas expugnandis vrbibus idoneas, arte facta grandia, tribulos, tetrabulos, testitudines, scalas excelsas, globos, vectes, funes, arietes, balistas, ignea iacula, petrarias, scorpiones, tela iaculatoria, fundas, vno D verbo machinas omnes inuadendis turribus, & ciuitatibus capiendis, vt ad occiduam vobis partem Blachernarumque murum Vrbem aggrediatur. Tormenta isthæc cuncta, ad Vrbis partem, qua telum in eum missum est, applicare meditatur, instrumentis hisce præfatis deportandis & curribus vehendis boum millia plurima in stabulis iam disposuit, currus autem ferro vinctos ad quinque millia fieri iussit. Leo his auditis, & missis exploratoribus, veritateque comperta, populi multitudinem immensam & artifices congre-

σιμιλώσαντας Λέοντα καὶ Κωνσταντῖνον τοὺς Ἰσαύρους, ὧν καὶ τὴν αἵρεσιν ἀνενεώσατο, βουλόμενος ζῆσαι ἔτη πολλὰ, ὡς κἀκεῖνοι, καὶ γενέσθαι περίφημον, οὗ τινος τὴν βουλὴν ὁ Θεὸς κατῄσχυνε κολάψας τοὺς χρόνους αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ δὴ λοιπὸν γεγονότος εὐδίου τοῦ ἀέρος περὶ χειμῶνι, καὶ τῶν ποταμῶν μὴ ἐχόντων ὕδωρ πολὺ, ἐξῆλθον οἱ * Βύλγαρεις χιλιάδες τριάκοντα ὁλοσίδηροι, καὶ ἐλθόντες ἕως Ἀρκαδιουπόλεως, καὶ περάσαντες τὴν Ῥηγῖναν, ποταμὸς δὲ οὗτος οὕτω λεγόμενος, εὗρον λαὸν πολὺν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν αὐτούς. καὶ πρὸ τοῦ περάσαι αὐτοὺς τὴν αἰχμαλωσίαν, ἐγένετο ὑετὸς πολὺς ἡμέρας ὀκτὼ, καὶ ὀγκωθεὶς ὁ ποταμὸς ἐγένετο ὡς θάλασσα. καὶ μὴ δυνάμενοι ἀντιπεράσαι οἱ Βούλγαροι ἔμειναν ἡμέρας δεκαπέντε κατέχοντες τὴν αἰχμαλωσίαν. καὶ μηνύσαντες τὸν Λέοντα τοῦ βοηθῆσαι, οὐ προσέσχεν, οὐδὲ τῆς πόλεως ἐξῆλθεν, οὐδὲ ἄλλους τινὰς ἀπέστειλεν πρὸς βοήθειαν. καὶ λοιπὸν γενομένης εὐδίας, καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐλαττωθέντος, αὐτοὺς τοὺς αἰχμαλώτους ἐβιάσαντο κόψαι ξυλλωὸν, καὶ ποιῆσαι γέφυραν, καὶ οὕτως ἐπέρασαν μετὰ τῆς αἰχμαλωσίας, ὄντων ὁμοῦ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων χιλιάδες πεντήκοντα. λαβόντες καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν Ἀρμενιάτικα στραγλομπέεια, καὶ τακοπέπηλα ἀνώτερα, καὶ ἱματισμὸν πολὺν, καὶ χαλκώματα, ἐφόρτωσαν πάντα εἰς τὰς ἁμάξας, καὶ λαβόντες πάσας τὰς ἀγέλας αὐτῶν βόας καὶ πρόβατα, εἰσῆλθον εἰς Βουλγαρίαν. καὶ ὁ ἀδίκως βασιλεύσας κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ οὔτε αὐτὸς ἐξῆλθεν τῆς πόλεως πρὸς βοήθειαν τῆς αἰχμαλωσίας, οὔτε ἄλλους ἀπέστειλεν. λοιπὸν οὖν μετὰ ταῦτα * ἀνήγγειλεν αὐτὸν λεγόντων, ὅτι ὁ Κροῦμος ἐστράτευσεν λαὸν πολὺν συναθροίσας, καὶ τοὺς * Ἀβάρεις καὶ πάσας τὰς Σκλαβινίας. πρὸς δὲ τούτοις παρασκευάζει διαφόρων ἑλεπόλεων ὄργανά τε, καὶ μηχανήματα, καὶ μαγγανικὰ παμμεγέθατα, τριβόλους τε, καὶ τετραβόλους, καὶ χελώνας, καὶ ὑψηλὰς κλίμακας, σφαίρας τε, καὶ μοχλοὺς, καὶ ὀρυγὰς, κριούς τε, καὶ βελοστάσεις, πυροβόλα τε, καὶ λιθοβόλα, καὶ σκορπίδια, καὶ εἰς τὸ βαλέσθαι βέλη, καὶ σφενδόνας πάντα μηχανήματα κατὰ τῶν ἐπάλξεων τοῦ ἑλεῖν τὴν πόλιν, ἐπὶ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς πόλεως κατὰ τοῦ τείχους τῶν Βλαχερνῶν. ταῦτα πάντα βουλεύεται προσαγαγεῖν τὰ μηχανήματα ἔνθα καὶ ἐτοξεύθη, σταυλίζων βόας χιλιάδας πρὸς τὸ βαστάξαι πάντα τὰ προλεχθέντα ὄργανα τεθέντα ἐπὶ ἁμαξῶν, ἃς προσέταξεν * σιδηρενδέτας χιλιάδας πέντε. ταῦτα ἀκούσας Λέων, πέμψας τε κατασκόπους, καὶ μαθὼν τὴν ἀλήθειαν, συναθροίσας λαὸν πολὺν καὶ τεχνί-

* Βούλγαροι

* ἀνήγγειλαν αὐτῷ τινὲς

* Ἀβάρεις

* σιδηρόδετα

τας, ἤρξατο κτίζειν ἕτερον τεῖχος ἔξωθεν τοῦ τείχους τῶν Βλαχερνῶν, κόψας καὶ τὴν σοῦδαν πλατεῖαν. καὶ ἀρξάμενος κτίζειν μήπω πληρώσας, ἵνα δείξῃ ὁ Θεὸς ὁ συσκεδάζων βουλὰς ἐθνῶν, ἀθετῶν καὶ λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετῶν βουλὰς ἀρχόντων, ὅτι οὐκ ἐν τῇ μηχανῇ, καὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῶν δύνανται οἱ ἄνθρωποι τί ποιῆσαι, οὔπω ἔαρος καταλαβόντος, ὥς φασί τινες διασωθέντες τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ Βουλγαρίας περὶ * τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ τοῦ Πάσχα, ὁ Πρωτοβουλγαρίας, ὁ Κροῦμος ὁ περίφημος, ὁ τὴν πόλιν ἑλεῖν βουλευόμενος τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο ἀοράτως σφαγιασθείς, ὃς καὶ ἐξήγαγεν αἱμάτων ὀχετοὺς διά τε τοῦ στόματος, καὶ τῶν ῥινῶν καὶ τῶν ὤτων αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἀπέρρηξεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν κακοῖς. ἐπαρθεὶς τοίνυν τῷ φρονήματι ὁ Λέων, ὡς ὅτι αὐτὸς κατέβαλεν τὸν πόλεμον, καὶ οὐχ ὁ Θεός, ἔπεμψεν εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ χώρας σάκρας, ἀναγγέλλων. ὅτι εὗρον τοὺς Βουλγάρους ἐγγὺς ὄντας τῆς πόλεως, καὶ διὰ τῆς φρονήσεως, καὶ ἀνδρείας, καὶ * διαστρατηγήσεώς μου τοξεύσας τὸν πρῶτον αὐτῶν, πάντας ἀπήλασα. ὅς τις καὶ διὰ τὴν πρόφασιν ταύτην ἀπέθανεν· ἔφη, ὁ ἐχθρὸς ἡμῶν. καὶ λοιπὸν μετὰ τὴν λαβοῦσαν εὐκαιρίαν ἤρξατο πορθεῖν τὴν ἐκκλησίαν. δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ περιεργαζόμενος κατὰ τῶν Θεοῦ κριμάτων, καὶ λέγων πρός τινας ὁμόφρονας αὐτοῦ, ὅτι τίνος ἕνεκεν, φησί, ταῦτά πως ἔχουσιν οἱ Χριστιανοὶ καταχειριζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐθνῶν; ἐμοὶ δοκεῖ διὰ τὸ προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας, καὶ ἄλλο οὐδέν· καὶ βούλομαι αὐτὰς καταστρέψαι. βλέπετε γάρ, φησίν, ὅσοι βασιλεῖς ἐδέξαντο καὶ προσεκύνησαν αὐτάς, ἀπέθανον, οἱ μὲν ἐκδιωχθέντες, οἱ δὲ ἐν πολέμῳ πεσόντες. μόνοι δὲ οἱ μὴ προσκυνήσαντες αὐτὰς ἰδίῳ θανάτῳ ἕκαστος εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐτελεύτησεν, καὶ μετὰ δόξης προσκομισθεὶς εἰς τὰ τῶν βασιλέων κοιμητήρια ἐτάφη ἐν τοῖς Ἀποστόλοις. λοιπὸν ἐκείνους κἀγὼ βούλομαι μιμήσασθαι, καὶ καταστρέψαι τὰς εἰκόνας, ἵνα πολὺν ζήσας χρόνον κἀγὼ καὶ ὁ υἱός μου, καὶ κρατήσῃ ἡ βασιλεία ἡμῶν ἕως τετάρτης καὶ πέμπτης γενεᾶς· ὅπερ διεψεύσθη δείλαιος, ἀσεβήσας διακενῆς, καὶ ἐπιλαθόμενος τὸ ἰδιόχειρον, καὶ ἐπαισχῦναι καὶ τὸν σταυρόν, ὃν ἔπηξεν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ. καὶ ἤρξατο μετὰ ταῦτα ζητεῖν εἴ τινα εὕροι συναγωνιζόμενον τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. καὶ δὴ εὗρεν ὅμοιον τῆς αὐτοῦ φρονήσεως, ἤτοι ἀφροσύνης, ἀναγνώστην τινὰ Ἰωάννην λεγόμενον, υἱὸν Παγκρατίου τινὸς Σκιαστοῦ, ὅστις ἐκ παιδόθεν δαίμονα εἶχεν ἀτάκτως φερόμενος, διάγων ἐν ἀσυνεσίᾳ, ὅν τινα Ὑλιλᾶν ἐπωνόμαζον, ὥς τινές φασιν, ἑρμηνευόμενον Ἑβραϊστὶ λέγεται Πρόδρομος, καὶ συνεργὸς τοῦ διαβόλου.

* ἐν μεγάλῃ πέμπτῃ

* στρατηγίας

Περὶ τῆς αἱρέσεως.

A gauit, murumque alium præter eum qui ad Blachernas, cœpit exstruere, profundamque & amplam fossam excisam opponere. Vix operi manu admota, hoc est, opere adhuc infecto, vt Deus, qui consilia gentium dissipat, & populorum mentem reprobat, irritat quoque consilia principum, qui non in machinis vel robore homines quid aggredi posse commonstrat, vt hæc, inquam, iterum patefaceret Deus, nondum imminente vere, vt retulerunt quidam captiuitate Bulgarica liberati, circa feriam magnam quintam, Bulgariæ Princeps Crumus ille celebris, qui Vrbem occupare destinabat, vitæ finem B persensit, inuisibili virtute iugulatus, qua sanguinum riuos ore, naribus, & auribus emisit: atque ita in malis animam deposuit. His elatus Leo quasi ipse, non Deus compescuisset bellum, in Vrbes omnes regionesque missis sacris nunciauit, Bulgaros Vrbi vicinos comperi: solertiaque, robore, ductuque meo Principem eorum cum telo confodissem, cunctos fugaui. Vulneris istius causa moritur, inquit, hostis noster. Postmodum occasione capta Ecclesiam depopulari cœpit. Anno Imperij secundo, Dei iudicia curiose perscrutatus Leo sensus eiusdem consortibus quibusdam dicit: Cuius causa gentilibus C inferiores euadunt Christiani? Quod adorentur imagines, nec alterius ergo, vt mihi quidem videtur: quare illas deturbare est animus. Videte quippe, aiebat, quotquot Imperatores susceperunt & adorauerunt illas, perierunt: Hi quidem solio deiecti, alij bello profligati: qui non adorauerunt soli, morte suaui retento Imperio vita functi sunt, & cum honore in Imperatorum sepulchris ad Apostolos elati. Eam ob rem imitator eorum imagines tollam, vt ego & filius meus in multos annos viuamus, & nostrum stet Imperium ad quartam & quintam generationem: in quo equidem misellus mentitus est, hoc scelere frustra admisso, vt Syngraphen propriam cui crucem cum D comitibus affixit, despiceret, & proculcaret. Exinde si quem votis conspirantem reperiret, cœpit exquirere: & reperit sane sensus, imo insipientiæ eiusdem, participem lectorem quemdam, Ioannem dictum, Pancratij Sciastæ filium, qui a puero dæmonem inhabitantem habuerat, incompositis motibus agitatus, mentisque consortio priuatus, quem Hylilam dicebant, quique, vt alij ferunt, Hebraice redditur Præcursor, & Diaboli adiutor.

A Huic ſibi aſſumpto, & conſiliorum ſuorum participi facto & cooperatori inſtituto dicit Leo. Si delendis imaginibus auxiliatem manum præbueris, Patriarcham te renunciabo. Ille viſendorum vndequaque veterum librorum per Monaſteria & Eccleſias repoſitorum facultate petita, cum aliis quibuſdam mentis incompoſitæ & illiteratis comitibus, quod petierat, impetrauit. Collecta itaque librorum immenſa multitudine, examen de illis habuerunt: verum eorum quæ nequiter exquiſierant nihil penitus imprudentes repererunt, donec in manus venit Synodus ſub Conſtantino Iſauro & Caballino habita, ex qua occaſione accepta cœperunt B in libris authoritates inuenire, quas Synodi authores imprudenter & inſipienter depromebant. Deinde ſignis ad loca reperta appoſitis, ſimplicem turbam ſeducere moliti ſunt, dicentes: Ex veteribus libris non adorandas imagines reperimus. Examine poſtmodum habito, ſi quem ordinibus inſignitum penes ſe nanciſcerentur, Epiſcopum repererunt quemdam Conſtantinum Preſbyteri artificis ſutoris filium, & Cazimatam, Grammaticæ profeſſorem & Legiſperitum quemdam ad Phoracij ædes diuerſantem Ludimagiſtrum, qui criminum ſibi obiectorum pœnam fugiens in Monaſterium diuerterat, & detonſus nomen aſſumpſerat Antonij, C & deinceps in Monaſterium Metropolitanum nomine præpoſitus fuerat inſtitutus: Homo equidem fabulis addictus, riſus & ludorum ſectator, qui monachis ſuis ſubditis & iuuenili ætate adhuc detentis, hæc eadem ſectari ſuggerebat; verbo dicam, inopem & inhoneſtam vitam ducens: qua ratione poſtmodum Dei permiſſu factus fuerit Epiſcopus Sylæi, penitus ignoro. Rectam certe fidem a puero edoctus erat, deinceps autem ex vanæ gloriæ libidine, & libertatis in Regium ingrediendi captandæ cauſa, & vt Aulicorum conſortij particeps fieret, hæreſim amplexus eſt. Hunc cum Leoni Imperatori notum feciſſent, & Sylæi habitare re- D nunciaſſent, Ioannes cognomento Hylilas, quem, Grammaticum dicebant, & ſententiæ eiuſdem Comites, Leo, miſſo nuncio, vocauit hominem: & exinde mentis ſententiam ei aperuit, cum nullum fructum ſpiritualem in ſeipſo haberet, ſed vanam tantum ſectaretur gloriam, propria ſibi conſcientia inſtituta, contemptaque Cruce, quam in ſubſcriptionem exarauit, in partem declinauit contrariam. Interrogatus enim a Leone num adorandas imagines ſcriptum, legeris? nihil quod ad veritatem ſpectaret reſpondit:

Τοῦτον ἐπιλαβόμενος Λέων, καὶ ἀνακοινωσάμενος αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ βουλὴν προσελάβετο αὐτὸν συνεργὸν αὐτοῦ, λέγων· ὅτι ἐὰν συνδράμῃς μοι καθελεῖν τὰς εἰκόνας, Πατριάρχην σε ποιῶ. καὶ αἰτήσας παρ' αὐτοῦ ἐξουσίαν τοῦ ψηλαφῆσαι τὰ ἁπανταχοῦ παλαιὰ βιβλία, ἅπερ ἀπόκεινται εἰς τὰ μοναστήρια καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας· ἐπετράπη μετὰ τῶν ἄλλων τινῶν ἀτάκτων καὶ ἀπαιδεύτων. καὶ δὴ συναγαγόντες πλῆθος πολλὰ βιβλίων, ἐποιοῦντο ἐν αὐτοῖς τὴν ἔρευναν, πλὴν οὐδὲν εὕρισκον οἱ ἄφρονες ὅπερ αὐτοὶ κακούργως ἐπεζήτουν, ἕως οὗ μετὰ χεῖρας ἔλαβον * τὸ συνοδικὸν * ἀπονοι-αν
Κωνσταντίνου τοῦ Ἰσαύρου, τοῦ Καβαλλίνου, καὶ ἐκ τούτου τὰς ἀρχὰς λαβόντες, ἤρξαντο καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις εὑρίσκειν τὰς χρήσεις, ἅπερ αὐτοὶ ἀφρόνως καὶ ἀνοήτως προέφερον, σημάδια βάλλοντες εἰς τοὺς τόπους, ἔνθα ηὕρισκον, βουλόμενοι πεῖσαι τὸν ἄφρονα λαόν, ὅτι ἐν παλαιοῖς βιβλίοις εὕρομεν τὸ μὴ προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας. καὶ λοιπὸν * ζητούντων, καὶ ὕστερον * ζητοῦντες
ἔχοντες χρηστηρίαν, ἐπίσκοπον εὗρον Κωνσταντῖνον υἱὸν πρεσβυτέρου τινὸς τζαγγαρίου, καὶ Κασυματᾶν * μαθητὴν τὴν γραμματικήν, καὶ * Κασιμα-τᾶν
γενόμενον νομικὸν εἰς τὰ Φωρακίου καὶ διδάξαντα παιδία, καὶ δι' ἐγκλήματα τινὰ φυγόντα ἐν μοναστηρίῳ, καὶ ἀποκειράμενον καὶ ἐπονομασθέντα Ἀντώνιον, ἡγούμενόν τε αὖθις ἡγούμενον εἰς τὸ μοναστήριον τὸ λεγόμενον τὰ Μητροπολίτων. μυθολόγος * τις, γέλοια ἀγαπῶν καὶ * ἀπειθ
παιγνίδια, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν μοναχοὺς νέους ὄντας ταῦτα ποιεῖν ὑποτιθέμενος. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, αἰσχρῶς τε καὶ ἀσέμνως βιοτεύσας, οὐκ οἶδ' ὅπως ὕστερον ἐκ παραχωρήσεως Θεοῦ ἐγένετο καὶ ἐπίσκοπος εἰς τὸ Συλαῖον. ὃ μὲν πρῶτον ἐκ παιδόθεν ὀρθόδοξος ὤν, ὕστερον δὲ διὰ τὴν δόξαν τὴν πρόσκαιρον, καὶ τὸ ἔχειν παρρησίαν εἰσέρχεσθαι εἰς τὰ βασίλεια, καὶ παρρησιάζεσθαι μετὰ τῶν κρατούντων, ἐπελάβετο τὴν αἵρεσιν. τοῦτον καταμηνύσαντες πρὸς Λέοντα τὸν βασιλέα, ὅτι Ἰωάννης, ὁ F. ἐπίκλην
ἐπίκλην Ὑλιλᾶς, ὃν ἐκάλουν Γραμματικόν, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὄντα τοῦ τηνικαῦτα ἐν τῷ Συλαίῳ, πέμψας ἤγαγεν αὐτόν· καὶ εἰπὼν αὐτῷ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, μὴ ἔχων καρπὸν πνευματικὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἀγαπῶν τὴν πρόσκαιρον δόξαν, καταστήσας τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν, καὶ ἀθετήσας τὸν σταυρὸν καὶ τὴν ὑπογραφήν, ἣν ἐποίησεν, ἐτράπη εἰς τὸ ἐναντίον μέρος. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὑπὸ τοῦ Λέοντος εἰ γέγραπται προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας, οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ τὰ δέοντα ῥήματα τῆς ἀληθείας,

ἀλλ' εἶπεν· οὐκ ἔστι γεγραμμένον πώποτε· ἀλλὰ λέγουσιν, ὅτι ἀρχαία παράδοσίς ἐστι. καὶ A
εἶπεν ὁ Λέων· ὅτι ἐὰν οὐ γέγραπται εἰς τὸ εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὸν Ἀπόστολον ῥητῶς, ὅτι
προσκυνήσατε τὴν εἰκόνα μου, οὐ καταδέχομαι προσκυνεῖσθαι αὐτήν. καὶ τότε ἀκούσας
συνῆλθεν αὐτοῦ, καὶ τοῖς προειρημένοις ἀτάκτοις καὶ ἀπαιδεύτοις, καὶ ἄγεται ἀρχηγὸς καὶ πρῶτος
αὐτῶν. καὶ λοιπὸν ἠγωνίζοντο κατὰ τῆς ἀληθείας ἀρξάμενοι ἀπὸ * τῇ Πεντηκοστῇ οἱ περὶ τὸν
Ἰωάννην * καὶ τὸν Ὑλιλᾶν συρθέψαι τὰ βιβλία, τὸν δὲ Ἀντώνιον προσπαρέβοντο ἀπὸ Ἰουλίου
μηνός· καὶ λοιπὸν ἕως τὸν Δεκέμβριον μῆνα κρυπτὸν τὸν δόλον εἶχον. ἐρωτώμενοι δὲ ἔλεγον B
ψευδόμενοι, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψεν ἡμᾶς ψηλαφῆσαι τὰ βιβλία, ὅτι λέγουσιν αὐτοῦ
τινές, ὅτι ὀλίγον χρόνον ἔχεις βασιλεῦσαι, καὶ ἕνεκεν τούτου ποιούμεθα τὴν ζήτησιν, καὶ περὶ
τὸν Δεκέμβριον μῆνα δηλοῖ * τὸν Πατριάρχην ὁ Λέων· ὅτι ὁ λαὸς ὁ σκανδαλίζεται διὰ
τὰς εἰκόνας, λέγοντες· ὅτι κακῶς αὐτὰς προσκυνοῦμεν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη κυριεύουσιν
ἡμῶν· καὶ συγκατάβα, φησί, τί μικρόν, καὶ ποίησον οἰκονομίαν εἰς τὸν λαόν, καὶ τὰ χαμηλὰ
περιέλωμεν. εἰ δὲ μὴ βούλει, πεῖσον ἡμᾶς δι' οὗ ἕνεκεν προσκυνεῖτε, τῆς γραφῆς μὴ C
ἐχούσης ῥητῶς πώποτε. καὶ δηλοῖ αὐτῷ ὁ Πατριάρχης· ὅτι ἡμεῖς αὐτὰ καλῶς ἐξ ἀρχῆς
καὶ ἄνωθεν ὁρισθέντα ὑπό τε τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων, οὔτε παρασαλεύομεν, οὔτε
περισσότερόν τι ἐν αὐτοῖς οἰκονομοῦμεν, τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· ὅτι * καὶ ἡμεῖς, ἢ ἄγγελος ἐξ
οὐρανοῦ εὐαγγελίζεται * ἡμῖν παρ' ὃ εὐαγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. περὶ δὲ τοῦ
προσκυνεῖσθαι, ὡς προσκυνοῦμεν τὸν σταυρὸν καὶ τὸ εὐαγγέλιον, προσκυνοῦμεν καὶ τὰς εἰκόνας·
ἐπεὶ οὐδὲ ταῦτα γέγραπται προσκυνεῖσθαι· ἀλλ' ἐπείπερ παρὰ τῶν Ἀποστόλων ἡ ἐκκλησία
ταῦτα παρείληφεν, οὐ δεῖ ζητεῖν, εἰ γέγραπται, D
ἢ οὐ γέγραπται· πολλὰ γὰρ ἀγράφως ἡ ἐκκλησία παρέλαβεν, ἅπερ λέγονται δόγματα, δι'
ἐμπνεύσεως τοῦ πνεύματος ἁγίου καθ' ἑκάστην γενεὰν ὑπὸ τῶν ἁγίων αὐτοῦ δούλων καὶ θεραπόντων
διατυπωθέντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν, ἀντιδέλωσεν. ἐλθέ, φησι, καὶ διαλέχθητι πρὸς τοὺς κατ' ἐμέ,
τοὺς περὶ Ἀντώνιον καὶ Ἰωάννην λέγων, οἵτινες ἀσφαλῶς εὗρον ἐν παλαιοῖς βιβλίοις χρήσεις
ἀποτρεπούσας προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας. καὶ λοιπὸν ὁ Πατριάρχης ἀπέστειλεν ἐπισκόπους καὶ ἡγουμένους ἐλλογίμους
πρὸς αὐτόν, πρὸς τὸ ἀπολογήσασθαι πρὸς τὰς πεύσεις αὐτοῦ. διαλεχθέντων δὲ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀποδειξάντων,
ἐπέκειτο ἀναγκάζων αὐτοὺς διαλεχθῆναι πρὸς τοὺς τῆς ἐναντίας μοίρας. οἱ δὲ εἶπον· ὅτι

* ἡ Πεντηκοστῆς
* Ὑλιλᾶν
* τῷ
* ἢ
* ὑμῖν

A Sed dixit; Nullibi hoc scriptum est: verum antiquam esse traditionem asserunt. Subinfert Leo: Nisi in Euangeliis, aut apud Apostolum clare & ad verbum scribatur, Veneremini imaginem meam, nusquam ipsam adorare consentiam. His auditis, cum eo & præfatis incompositæ mentis & illiteratis hominibus conuenit, & Princeps caputque eorum instituitur. Contendebant igitur in veritatem a Pentecoste qui Ioannem & Hylilam sequebantur, coaceruare libros: Iulio vero mense, socium adiunxerunt Antonium: & deinceps ad Decembrem occultum gerebant dolum. Interrogati vero falso res-

B pondebant: libros perscrutari iniunxit Imperator, quod quidam annunciauerint, breuissimo tempore imperabis, huius caussa examen instituimus. Circa Decembrem vero mensem Leo Patriarchæ significat. Imaginum causa populus offenditur, dicentes: Peruerse adoramus illas, & propterea Gentiles nostri dominantur. Condescende, inquit, modicum & moderamen ad populum habe, & quæ sunt abiecta rescindamus; si non assentiaris, exhibe & persuade cuius gratia, scriptura hæc diserte nullibi asserente, adoratis Imagines? Respondet Patriarcha: Hæc quæ a principio & superioribus temporibus ab Apostolis & Patribus definita sunt,

C nulla ratione innouamus, nec amplius quid moderandum censemus ab Apostolo dicente: Si nos, vel etiam Angelus de cœlo annunciauerit, præter id quod vobis denunciauimus: Anathema sit. Qua vero de causa, prout adoramus Crucem & Euangelium, eadem pariter Imagines veneramur. Quandoquidem neque illa adoranda scriptum est. Verum quoniam ab Apostolis hæc excepit Ecclesia, vtrum scriptum vel non scriptum sit, non decet inquirere: plura namque scripto non tradita, quæ dicuntur dogmata per sancti Spiritus inspirationem successiuis temporibus a sanctis eius famulis ac seruis ordinata Ecclesia excepit. His auditis:

D contra infit, accede, inquit, & cum eis, qui mecum vna sentiunt, dissere (Antonij Ioannisque socios insinuabat) qui certas & ineluctabiles in veteribus libris repererunt authoritates ab imaginibus colendis nos deterrentes. Post hæc Episcopos & selectos Monasteriorum Præpositos interrogatis eius responsuros ad eum Patriarcha misit. Ipsis differentibus & veritatem demonstrantibus, instabat Leo, & vt cum aduersa parte differerent, instabat vehementius. Responderunt illi. Sanctæ

Synodi decretum est recte declarata probeque sancita non oportere denuo examinare aut curiosius indagare: neque contentionum authoribus, & iurgia requirentibus, si obstinati perseuerant, respondendum. Dicunt illi: Arius, cum vnus & solus loquutus esset, Synodum tamen colligi coegit: nunc vero cum omnium animi circa fidem offendantur, cuius causa vos dissertationem habendam detrectatis, & æquo cultu colendas imagines palam coram omnibus declarare renuitis? Eam ob rem illis contemptis, plura Leo minatus discedere imperauit, & aduersus rectam fidem exsibilare perseuerans, quæ animo concepisset, exequi moliebatur. Illi dimissi mœrore & tristitia detinebantur, nequam eius omne consilium Patriarchæ renunciantes. Postmodum Orthodoxi cuncti Clerici Monachi & Laici Vigilias per totam noctem habuerunt, vt Deus eorum consilium dissiparet, deprecantes. Hæc ita geri a Patriarcha discens infœlix Imperator, significat Pontifici: Vt quid hoc agis? Respondet ille: Nihil mali fecimus, Deum tantum rogauimus, vt Ecclesiam suam, modo ipsi placeat, imperturbatam conseruet: His auditis aduersus veritatem magis ac magis insaniebat. Aderant porro homines impij, quorum opera clam dolos texebat, qui ceptis fauebant, & eorum ope milites irreligiosos, qui Christi Imaginem ad Palatij portam, cui Chalces, siue Æreæ nomen, lapidibus tunderent, parat & impellit. Cœperunt itaque lapides & lutum in Imaginem mittere, verba totius stultitiæ impietatisque plena proferentes, & Orcum, Diabolumque, & alia plura, quæ in medium producere nefas est, pronunciantes. Tyrannus populum allocutus, ait. Imaginem inde deponamus, ne forte milites eam aspernentur & contemnant: In hoc Leonem Isaurum imitatus, & æquales Imperij eius annos studens consequi. Ad caput enim Imaginis legebatur scriptum: Quam deposuit quondam Leo principatum assequutus, huc restituit Irene. Illam quippe Leo deposuerat, & ab ipso Vrbis conditu ibi imago fuerat reposita. Hoc peracto Diaboli auxiliariis, Antonio, inquam, & Ioanni, & facinorum sociis, quidquid perpetrandi facultatem permisit. His ita gestis, Episcopi & Monachi cuncti in Patriarchium conueniebant, & dicta Patrum omnia perlegebant, quæ aduersarij malitiose & inerudite interpretabantur. Patriarcha vero sensum eorum reddente, & ad omnes sermonem dirigente: Num ha-

A ὅρος ἐστὶ τῆς ἁγίας συνόδου τὰ ὀρθῶς δογματισθέντα, καὶ διατυπωθέντα μὴ δεῖν πάλιν κακούργως ἀναζητεῖν καὶ περιεργάζεσθαι, μηδὲ τοὺς ἄφρονας θέλοντας φιλονεικεῖν ποιεῖσθαι ἀπολογίας, μάλιστα δὲ καὶ μὴ πειθομένους. καὶ φασὶν ὁ * Ἄρειος μονώτατος λαλήσας ἐποίησεν σύνοδον συγκροτηθῆναι δι' αὐτόν· καὶ πάντων σκανδαλιζομένων περὶ τῆς πίστεως, τίνος ἕνεκεν ὑμεῖς οὐ βούλεσθε διαλεχθῆναι καὶ πληροφορῆσαι πάντας, ὅτι καλῶς προσκυνοῦνται αἱ εἰκόνες; καὶ ἐξουδενώσας, καὶ ἐπαπειλησάμενος αὐτοὺς ἀπέλυσεν, μείνας καταστενάζων τῆς ὀρθῆς πίστεως, ποιῆσαι βουλόμενος ὅπερ ἤθελεν. B οἱ δὲ ἀπολυθέντες συνείχοντο λύπῃ καὶ ἀθυμίᾳ, ἀπαγγείλαντες τῷ Πατριάρχῃ πᾶσαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ τὴν πονηράν. καὶ λοιπὸν συναχθέντες πάντες οἱ ὀρθόδοξοι κληρικοί τε, καὶ μοναχοὶ, καὶ λαϊκοὶ, ἐποίησαν παννυχίδα ὁλονυκτὶ, παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν ἵνα διασκεδάσῃ τὴν βουλὴν αὐτοῦ. τοῦ δὲ Πατριάρχου τοῦτο πράξαντος, ὅπερ μαθὼν ὁ ἀλιτήριος δηλοῖ * τὸν ἀρχιερέα. τί τοῦτο ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπεν. οὐδὲν κακὸν ἐποιήσαμεν· τὸν Θεὸν ἱκετεύσαμεν ἵνα τὴν ἐκκλησίαν ἀσάλευτον φυλάξῃ, εἰ ἀρεστὸν αὐτῷ ἐστίν. ταῦτα δὲ ἀκούσας πλέον ἐμαίνετο κατὰ τῆς ἀληθείας. C εἶχεν δὲ καί τινας ἀσεβεῖς ἄνδρας συνεργοῦντας αὐτῷ, δι' ὧν καὶ τοὺς δόλους κρυπτῶς ἐτεκταίνετο. καὶ παρασκευάζει δι' αὐτοὺς τοὺς ἀσεβεῖς στρατιώτας τοῦ λιθάσαι τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ τὴν οὖσαν ἐν τῇ Χαλκῇ ἐπονομαζομένῃ πύλῃ τοῦ παλατίου. καὶ λοιπὸν ἤρξαντο βάλλειν κατὰ τῆς εἰκόνος λίθους, καὶ πηλὸν, λέγοντες ῥήματα πάσης ἀφροσύνης καὶ ἀσεβείας μεστὰ, ᾅδην ἀποκαλοῦντες καὶ διάβολον, καὶ ἄλλα τινὰ, ἃ μὴ θέμις εἰς μέσον ἀγαγεῖν. καὶ φησὶν ὁ τύραννος πρὸς τὸν λαόν. ἂς καταβάσωμεν ἐκεῖθεν τὴν εἰκόνα, ἵνα μὴ ὁ D στρατὸς ἀτιμάζῃ αὐτήν· μιμούμενος ἐν τούτῳ Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, ὡς βουλόμενος τοὺς χρόνους αὐτοῦ βασιλεῦσαι. ἐπεὶ γὰρ ἐγέγραπτο ἐπάνω τῆς εἰκόνος, ὅτι ἣν καθεῖλε πάλαι Λέων ὁ δεσπόζων, ἐνταῦθα ἀνεστήλωσεν Εἰρήνη. ἐπεὶ γὰρ ὁ Λέων αὐτὴν καθεῖλε, ἐπεὶ ἀφ' οὗ ἡ πόλις ἐκτίσθη, αὐτόθι ἡ εἰκὼν ἦν. καὶ τοῦτο ποιήσας ἔδωκεν παρρησίαν * τοῖς τοῦ διαβόλου συνεργοῖς, λέγω δὴ Ἀντώνιον, καὶ Ἰωάννην, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν. καὶ λοιπὸν τούτων γενομένων συνήγοντο πάντες οἱ ἐπίσκοποι, καὶ οἱ μοναχοὶ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ ἀνεγίνωσκον πάσας τὰς χρήσεις τῶν πατέρων, ἅσπερ οἱ ἐναντίοι κακούργως καὶ ἀμαθῶς προσέφερον, ἑρμηνεύοντος αὐτὰς τοῦ Πατριάρχου, καὶ λέγοντος πρὸς πάντας. μὴ ἔχε-

* Ἄρειος

* τῷ ἀρχιερεῖ

* τοῖς τοῦ διαβόλου συνεργοῖς, λέγω δὲ Ἀντωνίῳ καὶ Ἰωάννῃ τοῖς

τί τις λεγόμενον τι ἐν τούτοις, ἀδελφοί; καὶ ἀνέκραξαν πάντες· ἴσμεν, καὶ πεπληροφορήμεθα, ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ πίστις ἡμῶν· καὶ πάντες εἰς τοῦτο ἀποθνήσκομεν. καὶ ὁ Πατριάρχης πρὸς αὐτούς. λοιπὸν οὖν ἀδελφοὶ ἐν ὁμονοίᾳ ἐσόμεθα καὶ συνημμένοι ἐν μιᾷ ψυχῇ ἐν ταύτῃ τῇ ὁμολογίᾳ ἀδιαιρέτως, καὶ μὴ εὑρῶσιν τινα ἐξ ἡμῶν ἀποχωρίσαι οἱ τῆς ἐναντίας μοίρας, καὶ οὐ μὴ ἰσχύσωσιν. πλείους γὰρ αὐτῶν ἐσμὲν χάριτι Χριστοῦ. οἱ δὲ πάλιν ἀνέκραξαν διαβεβαιούμενοι ἕως θανάτου ἀντέχεσθαι, καὶ ὑπερμαχεῖν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας ποιήσαντες σταυρούς, καὶ ἔγγραφα εἰς ἀλλήλους, τοῦ μὴ χωρίζεσθαι. ταῦτα ἐπράχθη πρὸ τῆς ἑορτῆς. φθασάντων δὲ τῶν ἑορτῶν δηλοῖ ὁ Πατριάρχης * τὸν βασιλέα λόγοις νουθεσίας ἅμα καὶ παρακαλῶν αὐτὸν, μὴ σκυλεῦσαι τὴν ἐκκλησίαν, ἣν πολλῷ κόπῳ οἱ πατέρες ἐπῳκοδόμησαν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει ἀποδιώξαντες πᾶσαν αἵρεσιν, λέγων. ὅτι εἰ δι' ἐμὲ γίνονται ταῦτα τὰ σκάνδαλα κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐμὲ ἐξεώσασθε, καὶ εἴ τινα βούλεσθε, ποιήσατε· μόνον τὴν πίστιν μὴ παρασαλεύσητε. καὶ ἀποκριθεὶς ὑπούλως, καὶ δολερῶς ὁ δικαίως ἐπικληθεὶς Χαμαιλέων, εἶπεν. καὶ τίς, φησιν, τολμᾷ καθελεῖν ἢ ἐξῶσαι τὸν Πατριάρχην τὸν πατέρα ἡμῶν, ἢ τὴν ἐκκλησίαν παρασαλεῦσαι; μικρὸν ἠρευνήσαμεν διὰ τοὺς λαλοῦντας, ἐπεὶ ὡς πιστεύει ἡ ἐκκλησία, κἀγὼ πιστεύω. καὶ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ σταυρὸν * ἔχων εἰκόνα προσεκύνησεν ἐνώπιον πάντων. ἐποίησεν δὲ τοῦτο οὐκ ἀληθείᾳ, ἀλλ' ἐν ὑποκρίσει βουλόμενος διαβῆναι τὴν ἑορτήν. οὐδεὶς γὰρ ἠδύνατο καταλαβέσθαι τὴν πανουργίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ γὰρ τὸ στόμα αὐτοῦ ἐλάλει, καὶ ἕτερα ἡ καρδία αὐτοῦ ἐβούλετο. ταῦτα τοίνυν ἀκούσαντες ὅ τε Πατριάρχης καὶ οἱ ἐπίσκοποι, ἐχάρησαν νομίζοντες ἀληθεύειν αὐτόν. καὶ προελθὼν τῇ Χριστοῦ γεννήσει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσῆλθεν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, κατὰ τὸ ἔθος τῶν βασιλέων, καὶ προσεκύνησεν τὴν ἐνδυτὴν τὴν ἔχουσαν τὴν ἁγίαν γέννησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ λοιπὸν ἰδόντες πάντες ἐπληροφορήθησαν, μὴ ἰδόντες τὸν δόλον, καὶ τὴν πανουργίαν αὐτοῦ. φθασάσης δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς τῶν φώτων προῆλθεν ὁμοίως, καὶ εἰσελθὼν οὐ προσεκύνησεν· καὶ ἔγνωσαν πάντες ὅτι ἐν ὑποκρίσει τὸ πρῶτον ἐποίησεν, καὶ οὐκ ἐν ἀληθείᾳ. καὶ δὴ πληρωθεισῶν τῶν ἑορτῶν, ἤρξατο πάλιν ἐπιτίθεσθαι, ὡς ὁ Φαραὼ τὸν Ἰσραήλ, καί τινας ἐπισκόπους ὑπέκλεπτεν κολακείαις, καὶ ὑποσχέσεσι δώρων, οἵτινες καὶ ὑπήκουσαν * αὐτὸν, ἀγα-

* ἢ βασιλεῖ
* ἔχοντα
* ἀεὶ

A betis aliquid quod verbis istis exprimatur, Fratres. Exclamauere cuncti: Nouimus, & certi sumus veram esse fidem nostram, in hac morimur omnes. Ad illos Patriarcha: Superest, Fratres, vt concordes perseueremus, & animis coniuncti hac in confessione absque dissensu remaneamus: vt aduersæ partis homines nullum reperiant, quem separent a nobis, nec id exequi valeant. Gratia enim Christi plures illis sumus. Illi rursus cum clamore firmauerunt ad mortem vsque obstituros, & pro Ecclesia dimicaturos, appositisque crucibus ad subscriptiones, scriptis sibi mutuo fidem fecere: nunquam ab inuicem se separandos. Hæc ante festa peracta sunt. B Imminentibus porro festis, variis monitis ac sermonibus Imperatori significat, & precibus simul sollicitat Patriarcha, ne deprædationibus exponatur Ecclesia, quam labore multo Patres antiqui ædificauerant in recta fide, & ab omni hæresi expurgatam reliquerant: dicebatque. Si propter me aduersus synceram fidem oriantur scandala, eiicite me, & si quem alium desideratis, Patriarcham instituite: Tantum fidem sartam tectam custodite. Istis versute & dolose, qui Chamelæontis nomen merito gerebat, respondit, & dixit. Ecquis audet deponere Patriarcham Patrem nostrum, aut eiicere, vel Ecclesiæ statum immutare? Modicum quid sane C inuestigauimus, propter eos qui superfluis sermonibus indulgent. Cæterum, vt credit Ecclesia, ita credo ego: eductamque e sinu Imaginem gerentem manu Crucem coram omnibus adorauit: istud vero gessit, non vt veritatem testaretur, sed vt festi celebritatem peragerет facilius. Nullus enim subdolam hominis mentem capere poterat: verum ore vnum aliquid publicante, aliud cor meditabatur. His igitur auditis, Patriarcha & Episcopi gauisi sunt, verum enunciari putantes. Solemni deinde pompa in Christi natalitiis procedens Ecclesiam ingressus est, & coram altari ex Imperatorum consuetudine stetit: & corporale, sacra Domini nostri D Iesu Christi natiuitate in eo depicta insigne adorauit, & osculatus est. Tali spectaculo, cunctis dolum & versutiam eius ignorantibus, factum satis. Insequente pariter Luminum festo æquali modo processit, & ingressus non adorauit: primumque illud simulanter haud vere exhibitum cognouerunt: peractisque proinde festorum solennibus cœpit aggredi, velut Pharao Israelem, & Episcoporum quosdam blanditiis promissisque suffurabatur: & qui & ipsi morem gesserunt, ex

eo quem habebant ad præsens sæculum A affectu, quippe prius iuramento interposito & Crucibus appositis, pro veritate morituros se affirmabant, singuli ferme conuersi sunt in partem aduersam: eam ob rem per desertores Episcopos Patriarchæ significat: Condescende modicum nobis & futilia quæque resecabimus: si nolueris, in throno te residere non permissuros scito. His spretis tanquam periuris & Cruciculcis Patriarcha Imperatori denunciat: Quod lubet exequere, dogmatibus quippe a Patribus pie definitis nunquam nuncium remittam, neque contrarium sentientibus adstipulabor. Hæc dum gererentur, in infirmitatem decidit Patriarcha, adeo vt diebus paucis salus eius a B medicis desperaretur: cuius Imperator certior factus, de vi facta non nihil remisit; eo mortuo, cuncta pro voluntate facilius executurum cogitans. Cæterum Dei manu miraculorum effectrice non nihil subleuatus est Patriarcha, quod cum rescisset Chamelæon, quorumdam ope milites in Patriarchium clam penetrare disposuit, & silenter eum abducere. Erat porro ieiuniorum initium. Conferta itaque multitudine coacti, velut Iudæi in Christum insilientes, cum gladiis & lignis Ecclesiæ atrium repleuerunt, clamantes, & tumultuose vociferantes: cœperuntque execrari, & diris deuouere sancta C in memoria defunctos Germanum, Tarasium, & Nicephorum: quæ quidem audiens Patriarcha Deo cum lachrymis gratias egit, quod pietatis defendendæ causa hæc audire mereretur. Confestim conspiranti impetu populus insiliit, vt in Patriarchium ingrederetur. Mox Thomas quidam Patricius, bis Exconsul, qui tunc velut Imperatoris iussu, Ecclesiam tutandam susceperat, portis Patriarchij occlusis, eos remouit, velut inscio Imperatore istiusmodi facinora molitos. Protinus ad Chamelæontem præfatus vir profectus, inordinatum populi motum denunciauit. Ille pro solito mendax, nec quicquam scire, vel quemquam a se missum negare. D Verum, inquit, necessitate compulsus, & animi mœrore tactus populus in huiusmodi factum prorupit. Subinfert Thomas: Si eum iusseris expelli, Domine, non opus multis. Tantum homines duos mitte, aliosque qui efferant: non enim ingrauescente valetudine a se potest procedere: atque ita discedet. Id ita fecit, summissis nocte, qui Patriarcham eiicerent Ecclesia. Quare qui missi fuerant lectica Patriarcham abducentes, medio Mi-

πάντες τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ οἱ πρὶν διαβεβαιούμενοι ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, καὶ πήξαντες σταυρούς, σχεδὸν πάντες ἐστράφησαν εἰς τὸ ἐναντίον. καὶ δηλοῖ * τὸν Πατριάρχην διὰ τινων τῶν ἀποστατησάντων ἐπισκόπων· ὅτι μικρὸν συγκατάβηθι ἡμῖν, ἵνα περικόψωμεν πάντα τὰ χαμηλά. ἐπεὶ εἰ οὐ βούλει, γνῶθι ὅτι οὕτως οὐ παραχωροῦμέν σε αὐτόθι εἶναι. οὓς ὁ Πατριάρχης ἐξουθενήσας, ὡς * ἐφιόρκους σταυροπάτας, * τὸν βασιλέα ἐμήνυσεν, ὅτι ὃ βούλει ποίησον· ἐγὼ γὰρ ἐκ τῶν ὁρισθέντων εὐσεβῶς ὑπὸ τῶν πατέρων οὔτε ἐπιδέχομαι, οὔτε συνέρχομαι τοῖς ἐναντίως φρονοῦσι. καὶ B ἐν τούτοις ὄντων, ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν ὁ Πατριάρχης, ὥστε ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀπογνωσθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν. καὶ μαθὼν ὁ βασιλεὺς μικρὸν ἡσύχασεν λογιζόμενος, ὅτι ἀποθνήσκοντος αὐτοῦ πάντα εὐμαρῶς ποιῆσαι ἔχει, ἅπερ βούλεται. καὶ λοιπὸν ἀθρόον ἐκ τοῦ παραδοξοποιοῦ Θεοῦ μικρὸν διεφορήθη. ὅπερ μαθὼν ὁ Χαμαιλέων παρασκευάζει λάθρα διά τινων τοὺς στρατιώτας εἰσελθεῖν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ συρτῇ * καταβάσαι αὐτόν. ἦν δὲ ἡ προείσοδος τῶν νηστειῶν. καὶ συναχθέντες παμπληθεὶ ὥσπερ οἱ Ἰουδαῖοι ἐπὶ C τοῦ Χριστοῦ μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἐπλήρωσαν τὰ προπύλαια τῆς ἐκκλησίας, κράζοντες καὶ βοῶντες ἀτάκτως· καὶ λοιπὸν ἤρξαντο ἀνασκάπτειν καὶ ἀναθεματίζειν τοὺς ἐν ὁσίᾳ τῇ μνήμῃ Γερμανὸν, καὶ Ταράσιον, καὶ Νικηφόρον· ὅπερ ἀκούσας ὁ Πατριάρχης ηὐχαρίστησε τῷ Θεῷ μετὰ δακρύων, ὅτι ἠξιώθη ὑπὲρ εὐσεβείας ταῦτα ἀκοῦσαι. καὶ δὴ ὥρμησεν ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸ εἰσελθεῖν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. καί τις Θωμᾶς Πατρίκιος * ἀπὸ δισυπάτων γενόμενος, ὃς τότε τὴν ἐκκλησίαν παρέλαβεν * ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἀσφαλίσας τὰς πύλας τοῦ Πατριαρχείου ἀπεδίωξεν αὐτούς, ὡς δῆθεν τοῦ βασιλέως χωρὶς D ταῦτα ποιοῦντας. καὶ λοιπὸν ὁ προειρημένος ἀνὴρ ἀπελθὼν πρὸς τὸν Χαμαιλέοντα, εἶπεν αὐτῷ τοῦ λαοῦ τὴν ἄτακτον ὁρμήν. ὁ δὲ ἀεὶ ψεύστης ὢν, ἠρνήσατο εἰδέναι, μηδὲ ἀποσταλῆναι παρ' αὐτοῦ. ἀλλά, φησὶν, ἀνάγκην ἔχουσιν καὶ πόνον οἱ λαοί, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐποίησαν. καὶ λέγει ὁ Θωμᾶς, ὅτι εἰ κελεύεις αὐτὸν, Δέσποτα, ἐξελάσαι, οὐ πολλῶν ἐστὶ χρεία. δύο ἀνθρώπους ἀπόστειλον, καὶ τοὺς ἔχοντας αὐτὸν βαστάσαι, οὐ γὰρ δύναται περιπατῆσαι ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκ τῆς νόσου, καὶ οὕτως ἐξέρχεται· ὃ δὴ καὶ ἐποίησεν. τῇ νυκτὶ * ἀποστείλας τινὰς ἐξέωσεν αὐτὸν * ἐκ τῆς ἐκκλησίας, καὶ καταγαγόντες μετὰ * φορείου οἱ ἀποσταλέντες, ἔστησαν μέσον τῆς ἀγορᾶς τοῦ * Μιλίου

* τῷ Πατριάρχῃ
* ἐπιόρκους
* τῷ βασιλεῖ
* καθελεῖν
* ὑπὸ δισυπάτων
* ὡς
* ἐκ
* φορίου

λίου. ὅπως τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἀποκτείνωσιν αὐτόν. καὶ ἐπεὶ βράδιον ἦν, καὶ πάντες ὕπνῳ κατεφέροντο οὐδεὶς ἐσαλεύθη. καὶ ποιήσαντες ὡσεὶ * μέσον, καὶ μηδὲν ἀνύσαντες περὶ οὗ ἐβούλοντο, ἦραν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατήγαγον εἰς ἀκρόπολιν· καὶ βαλόντες ἐν ἀκατίῳ, ἔρριψαν πέραν εἰς Χρυσόπολιν. καὶ τὸ πρωῒ ποιήσας σιλέντιον ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, εἶπε πρὸς τὸν λαόν. εἴδατε, ἀδελφοί, ὅτι ὁ Πατριάρχης προδώσας τὴν ἐκκλησίαν ἀνεχώρησεν· διότι ἐλέγχομεν αὐτὸν περὶ τῶν εἰκόνων, ὅτι κακῶς προσκυνοῦνται, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη * κυριεύουσιν ἡμῶν. αὐτὸς δὲ μὴ ἔχων εὔλογόν τι ἀπολογήσασθαι, ὀργισθεὶς καὶ ἀτιμάσας ἡμᾶς ἀνεχώρησε. καὶ λοιπὸν ἀνάγκην ἔχομεν ἕτερον Πατριάρχην ποιῆσαι. καὶ ταῦτα ψευσάμενος ἔπεισε τὸν λαόν, ὅτι παρῃτήσατο, καὶ δὴ βουλομένου αὐτοῦ ποιῆσαι Ἰωάννην τὸν Παγκρατίου, καθ' ὃ καὶ προσῳκειώθη αὐτῷ, διεκωλύθη παρὰ τῶν Πατρικίων λεγόντων, ὅτι νέος ἐστὶ καὶ ἀφανής, καὶ οὐ δεῖ ἡμᾶς γέροντας προσκυνεῖν καὶ προπατεῖν ἔμπροσθεν αὐτοῦ· ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ * τῶν εὐγενῶν, καὶ ἐμφανεῖς, καὶ χρόνῳ προβεβηκότας γενέσθαι. καὶ δὴ ἐπέλεξαν Θεόδοτον υἱὸν Μιχαὴλ Πατρικίου τοῦ Μελισσηνοῦ σύγγαμβρον ὄντος Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως τοῦ Καβαλλίνου κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ γυναῖκα. αὐτὸν τὸν Θεόδοτον Σπαθαροκανδιδάτον ὄντα συνελθόντα τῷ δόγματι αὐτῶν ἐκούρευσαν στεφανίτην, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν Πατριάρχην, χειροτονήσαντες αὐτὸν τὸ Πάσχα, ἄξεστον μηδὲν πραγματικὸν ἐπιστάμενον, μηδὲ παιδευθέντα τῇ γραφῇ, ἀλλ' ἢ ὀλίγον τινὰ, καὶ μηδεμίαν εὐσέβειαν * κεκτημένον, μόνον ὅτι πρᾶος ἦν, καὶ ἔφαινεν τοῖς ἀνθρώποις ἐνάρετος. ὅτε εἰσελθὼν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἤρξατο ποιεῖν ἀριστόδειπνα πολυτελῆ διὰ κρεάτων, καὶ τοὺς ἐκ νέας ἡλικίας μὴ φαγόντας κρέα κληρικούς, καὶ μοναχούς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπισκόπους ἐποίησεν διαλῦσαι, καὶ ἐσθίειν ἀφειδῶς· καὶ ἔνθα ποτὲ ἦν εὐλάβεια πολλή, καὶ σεμνότης, καὶ ἐγκράτεια, καὶ ἀρετή, ἦν ἰδεῖν γέλωτα, καὶ παιγνίδια, καὶ παλαίσματα, καὶ αἰσχρολογίας γινομένας, μὴ ἔχοντας διδασκαλίαν τινὰ [illegible]. καὶ λοιπὸν μετὰ * τὸ Πάσχα ποιεῖ σύνοδον ὁ Χαμαιλέων ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ λεγομένῃ Σοφίᾳ, καὶ καθίσας τὸν αὐτὸν Θεόδοτον, ὃν ἔλεγον Κασσιτερᾶν, ὡς ἅτε Πατριάρχην, καὶ Συμβάτιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν ἐπέθηκεν Κωνσταντῖνον, καί τινας ἀσεβεῖς ἐπισκόπους παρεσκεύασε πῆξαι σταυροὺς κατὰ τῆς ἀληθείας. αὐτὸς εὐλαβηθεὶς πῆξαι σταυρὸν διὰ τὸ πρότερον

Margin notes: *ἠρμένον · *κυριεύσι · *ἀξιωμάτων γενῶν, καὶ γένει ἐπιδόξου · *κεκτημένον · *τὸ

A lij foro steterunt, vt eum militum quidam occiderent. Erat porro profunda nox, somnoque cunctis depressis, nullus se ipsum mouit. Post mediam horam, in nullo, quorum erat molimen, proficientes, tulerunt eum inde & in arcem abduxerunt; lintreq; impositum trans fretum ad Chrysopolin proiecere. Mane comitiis habitis, filius perditionis ad populum sermonem habuit: Videtis, Fratres, vt Patriarcha Ecclesia derelicta discesserit, quod cum eo de Imaginibus fuerimus colloquuti, & exposuerimus propter eas a Gentibus nos affligi. Is vero responsi congrui penitus ignarus, ira praeceps, & nobis ne- B glectis, abiit. Alium igitur Patriarcham institui necesse est. Ita mentitus, persuasit populo abdicasse se dignitate: Ioannem quippe Pancratij filium, quod sibi adhaesisset, ad istiusmodi dignitatem promouere studebat. A Patricus tamen in hunc morem monentibus prohibitus est. Iuuenis est, inquiebant, & ignobilis: neque decet nos senes eum venerari, & coram eo procidere, quin potius ex ingenuis & illustri familia natis aetateque prouectis Patriarcha promoueatur. Eam ob rem Theodotum Michaelis Patricij Melissini Constantini Imperatoris Caballini ob tertiam eius coniugem leuiri filium elegit: Istum, C inquam, Theodotum Spatharocandidatum, opinatis eius consentientem, maritali nuptiarum corona notatum, tonderi iussit & Patriarcham consecrari. Celebrata est ordinario eius Paschatis festo; hominis, inquam, qui nihil spirituale calleret, nulla scripturae parte foret eruditus, nisi forte leuissima, qui nullam erga Deum pietatem ostentaret, tantum quod mansuetudine praestaret, & bonus hominibus appareret, commendabatur. Hic cum Patriarchalem dignitatem subiisset, opipara meridiana serotinaque carnibus appositis coepit agitare conuiuia, Clericosque, & Monachos, nec non Episcopos a iuuenili aetate carnium esu abstinentes, continentiam abrumpere, & ad ingluuiem co- D medere compulit: & vbi primum pietas plurima, honestas, continentia, & virtus enitebat, ibi risus, lusus, luctas, turpiloquia haberi, absque disciplinae cuiuscumque iugo vidisses. Post Pascha igitur conuocat Synodum Chamaeleon ad magnam Ecclesiam nomine Sapientiam, & Theodoto quem Cassiteram appellabat, velut Patriarcha sedere iusso, filioque eius Symbatio, cui Constantini nomen imposuit, & quibusdam aliis irreligiosis Episcopis in consessum inductis, Cruces & iuramenta aduersus veritatem figere disposuit. Ipse Crucem exarare veritus, quod eam prius,

cum regnum capesseret, & Orthodoxam fidem non immutaturum se profiteretur, quod infœlix haud custodiuit, iuramentum non interposuit. Hoc pacto tomum illum a Pseudosynodi (quam septimæ Synodi ad Blachernas decretum vocauerunt) defensoribus editum coram legerunt, & Orthodoxos Patriarchas nostros Anathematis hæredes, Anathemate percusserunt, & more tyrannico Metropolitas & Episcopos Orthodoxos per vim tractos, & in medium prædatoriæ istius Synodi proiectos conculcauerunt pedibus (quasi pietatis opus impietatis ministri agerent,) & proprio sanguine infectos, militibusque traditos, in custodias & carceres detruserunt: Ibique diebus aliquot detentos rursum eductos & examinatos morem dictis suis gessisse non reperientes, Imperatore mendacij authore de iis monito, in exilium miserunt: quos insuper in exilio positos missis tortoribus variis suppliciis affecit. Vna igitur cum Imperio facinus quoduis impium perpetrandi potestate arrepta, nullum scelus sibi non admittendum decreuit, a nullo crimine sibi putauit temperandum. Imagines vero per Ecclesias vbiuis erectas deposuit & combussit, sacraque vasa cælatis imaginibus insignia contriuit. De his obmutire ausis linguas abscidit, istos contudit verberibus, alios delatoribus & impiis hominibus institutis, vt vbicumque aliquos sibi non communicantes reperirent, accusari permisit. Repertos autem verberibus intolerandis subiiciebat, facultates publico addicebat, & in exilium pellebat, non viros solum, sed & mulieres. Quid malorum illorum caliginem memorare necesse est? fideles enim decretorum suorum transgressores in alienas regiones missos a locorum Dominis Gentilitate detentis comprehendi nouus Antichristus factus curabat: ex quo Episcopos & Monachos plures ea detentos occidit, & exilio mulctatos Episcopos maris insulis inclusit. Monachos reuocauit.

A καθυπογράψαι ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ μὴ παραμεταβάλλειν αὐτήν. ὅπερ ὁ ἄθλιος οὐκ ἐφύλαξεν. καὶ λοιπὸν ἀναγνώσαντες τὸν τόμον ὃν ἐποίησαν οἱ τοῦ ψευδοσυλλόγου προασπισταὶ, ὃν ἐπωνόμασαν ὅρον τῆς ἑβδόμης συνόδου τῆς ἐν Βλαχέρναις, ἀναθεματίσαντες οἱ τοῦ ἀναθέματος κληρονόμοι τοὺς ὀρθοδόξους ἡμῶν Πατριάρχας, ἤγαγον δέ τινας μητροπολίτας καὶ ἐπισκόπους τῶν ὀρθοδόξων τυραννικῶς σύροντες, ῥίψαντες ἐν μέσῳ τῆς λῃστρικῆς αὐτῶν συνόδου, ἐπάτησαν, ὡς δῆθεν τι εὐσεβὲς ποιοῦντες, οἱ ἀσεβεῖς, καὶ παραδώσαντες αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις αἱματοφύρτους, ἀπήγαγον εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ εἰς τὰ δεσμωτήρια· ποιήσαντες δὲ ἡμέρας τινὰς ἐκεῖσε πάλιν ἐξήγαγον· καὶ ἀνακρίναντες, καὶ εὑρόντες μὴ πειθομένους τοῖς ὑπ' αὐτῶν λεγομένοις ὑπέμνησαν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ψεύδους, καὶ ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς ἐξορίαν· οὕστινας καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ πέμπων ἐβασάνιζεν. λοιπὸν οὖν λαβὼν ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀσεβείας πᾶσαν πονηρὰν δραματουργίαν εἰργάζετο. τὰς δὲ ἁπανταχοῦ εἰκόνας τῶν ἐκκλησιῶν κατέστρεψεν, καὶ κατέκαυσεν, καὶ ἱερὰ σκεύη συνέτριψεν ἔχοντα εἰκόνας· καὶ τοὺς τολμῶντας λαλῆσαί τι ἐγλωσσοκόπησεν· τοὺς μὲν ἐφόνευσεν ἀπὸ δαρμοῦ, κατασκόπους καὶ δηλάτορας ἀνθρώπους ἀσεβεῖς, ἵνα ὅπου ἂν εὕρωσι τινὰς μὴ κοινωνοῦντας καταμηνύσωσιν. οὕστινας εὑρισκομένους δαρμοῖς ἀφορήτοις καθυπέβαλλεν, δημεύων καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν, καὶ εἰς ἐξορίαν ἀποστέλλων οὐ μόνον ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας. καὶ τί δεῖ λέγειν τὴν σκοτόμαιναν τῶν τότε κακῶν; τοὺς γὰρ μεταβαλόντας πιστοὺς ἐν *ἰδίοις κτήμασι καὶ εἰς χώρας τὰς μὴ προσηκούσας αὐτοῖς πέμπων εἰς τοὺς ὑπάρχας τῶν ἐθνῶν ἐζήτει πιάσαι, ἄλλος Ἀντίχριστος γενόμενος, ὅθεν πολλοὺς ἐπισκόπους, καὶ μοναχοὺς συλλαβὼν ἀπέκτεινεν, καὶ ἐθαλάσσωσεν τοὺς ἐξορίστους ἐπισκόπους. καὶ μοναχοὺς ἀνεκαλέσατο.

* τοῖς ὀνόμασιν

Cetera desunt.

LEONIS
GRAMMATICI
CHRONOGRAPHIA.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ,

Τὰ τῶν νέων βασιλέων περιέχουσα.

LEONIS GRAMMATICI CHRONOGRAPHIA,

RES A RECENTIORIBVS IMPERATORIBVS gestas complectens.

ΛΕΩΝ ὁ Ἀρμένιος ὁ παραβάτης ἐβασί- A
λευσεν ἔτη ἑπτά, μῆνας ε΄. στεφθεὶς ὑπὸ Νικηφόρου Πατριάρχου, βεβαιώσας αὐτὸν ἐγγράφως περὶ τῆς ἑαυτοῦ ὀρθοδοξίας. ὁ δὲ νέος Σενναχηρεὶμ Κροῦμος ἐπαρθεὶς τῇ νίκῃ, καταλιπὼν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν πολιορκεῖν τὴν Ἀδριανούπολιν, μετὰ ἓξ ἡμέρας τῆς αὐτοκρατορείας Λέοντος ἐπελθὼν τῇ πόλει, περιῄει παρὰ τῶν τειχῶν ἀπὸ Βλαχερνῶν ἕως τῆς Χρυσῆς καλουμένης πόρτης, ἐπιδεικνύμενος τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐπιτελέσας μιαρὰς θυσίας ἐν τῷ λιβαδίῳ τῆς Χρυσῆς πόρτης. ᾐτήσατο δὲ τὸν βασιλέα ποιῆσαι εἰρήνην, ἢ τὸ δόρυ αὐτοῦ πῆξαι ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ. τοῦ δὲ βασιλέως μὴ καταδεξαμένου τοῦτο, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν σκηνὴν θαυμάσας τὰ τῆς πόλεως τείχη, καὶ τὴν εὔτακτον τοῦ βασιλέως παράταξιν, ἐπὶ σύμβασιν εἰρήνης τρέπεται πειραστικοὺς λόγους ποιού-

LEO Armenius Religionis trangressor, annos septem, menses quinque, a Nicephoro Patriarcha, quem de fidei suæ sinceritate, dato scripto, fecerat certiorem, coronatus imperauit. Nouus autem Sennacherim Crumus, victoriis elatus, proprio fratre Adrianopolim obsidione bellica vexante relicto, post dies sex Imperij a Leone assumpti ad Vrbem rediens, a Blachernis ad portam Chrysen dictam extra muros potestatem ostentans circumuolitabat, & nefanda sacrificia ad Chryses portæ prata peragebat. Mox pacem componi ab Imper. expetiit, aut ad Chrysen portam hastam figere. Imperatore renuente, Vrbis muros, & Imp. exercitus ordinem miratus, in tentorium regressus ad pacis conditionem verbis falla-

cibus deflectit. Imperator occasione accepta, insidiis e medio tollere molitus, ministrorum ignauia consilium perficere prohibitus est, illis quidem ictum infligentibus, verum mortalem non inferentibus plagam. Ob id insaniens illa pernicies, missis equitibus, palatium ad sanctum Mamantem erectum combussit, & æreo Circi leone, vna cum vrso & hydra dracone, marmoribusque perpulchris curribus impositis, Adrianopolim obsessurus regressus est. Ea capta, Macedonum nobilium quamplurimos, cum immensa populi multitudine trans Danubium deportatos ad eius regiones habitare iussit. Leo post Imperij annos duos in amentiam versus, diuinum Nicephorum a quo coronam suscepit, egit in exilium: Theodotum vero Patriarcham hominem ignarum, & supra pisces voce carentem, eius vice Patriarcham ordinauit, persecutionemque induciis non interrumpendam aduersus Ecclesiam suscitauit. Eius tempore Cometes in duplicis Lunæ & vnius cum alia iunctæ, rursumque diuisæ, & varias formas induentis specie apparuit, quasi hominem capite carentem repræsentaret. Exinde terræ motus horribiles, siccitates, & ardores intolerandi diebus Imperatoris Deo infesti exorti sunt. Imitatus præterea detestandæ huius hæreseos ducem, eiusdem nominis morumque exemplar, hæresim ipsam profiteri cœpit, eiusdemque sacrilegij consciis conquisitis, Ioannem dictum Grammaticum, magis autem Iannem alium, vel Simonem diuinationibus ex pelui, præstigiis, & spurcitiis celeberrimum, aliosque sensus eiusdem consortes inuenit: ad hæc Nicephoro laude digno Patriarchæ, & qui cum ipso erant Episcopis coram Senatu vocatis, ait. Nullatenus vos latet emersisse quosdam, Imagines non adorandas asserentes. De repente vero sacer Euthymius Sardium Episcopus cum fiducia perorans ex diuinis scripturis obiurgauit: cum eo Theodorus feruens Orthodoxæ fidei defensor, & Studij præpositus, ait. Ne Imperator Ecclesiæ statum immutes, tibi rerum Politicarum status & exercitus incumbit cura. Horum satage: Ecclesiam vero in fide Orthodoxa superesse permitte. Tyrannus his auditis furore accensus, leonum more, cum simius esset infremens cunctos euomitis iniuriis eiecit, magnumque Nicephorum ciuitate pulsum, & Theodorum pariter Studij Præpositum, in exilium egit: Theodotum vero Cassiteram Patriarcham ordinari præcepit. Ab eo tempore animi furorem dolumque profundens impuris sacri-

A μενος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀφορμῆς δραξάμενος, ἐπιχειρήσας αὐτὸν λοχῆσαι, ἀλλ' εἰς πέρας ἀγαγεῖν τοῦτο ἐκωλύθη τῇ τῶν ὑπουργησάντων ἀφυΐᾳ, πληξάντων μὲν τοῦτον, καιρίαν δὲ μὴ ἐπαγόντων πληγήν. ἐπὶ τούτῳ μανεὶς ὁ ἀλάστωρ, * ἐπιστείλας ἵππεις ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι τὸ ἐκεῖσε παλάτιον ἐνέπρησε· καὶ τὸν χαλκοῦν λέοντα τοῦ ἱππικοῦ σὺν τῇ * ἄκτῳ καὶ τῷ δράκοντι τοῦ ὑδρίου καὶ μαρμάροις καλλίστοις ἐν ἁμάξαις φορτώσας ὑπέστρεψε, παρακαθίσας τὴν Ἀδριανούπολιν· καὶ ταύτην ἑλὼν, πολλοὺς δὲ τῶν εὐγενῶν Μακεδόνων μετὰ λαοῦ πλείστου διαπεράσας, κατεσκήνωσεν

Margin: * ἵπ. * ἄρκτῳ

B ἐν τῷ Δανουβίῳ ποταμῷ. ὁ δὲ Λέων μετὰ δύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας μανεὶς, καὶ τὸν στέψαντα αὐτὸν θεῖον Νικηφόρον ἐξορίσας, Θεόδοτον Πατριάρχην ἀντιχειροτονεῖ ἄλογον ἄνδρα, καὶ ἰχθύων ἀφωνότερον, καὶ διωγμὸν ἄσπονδον κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἀνερρίπισεν· ἐφ' οὗ ἐφάνη ἀστὴρ κομήτης ἐν σχήματι δύο λαμπρῶν σεληνῶν ἑνουμένων, καὶ πάλιν διαιρουμένων εἰς διάφορα σχήματα, ὡς εἰς ἀκεφάλου διάπλασιν ἀνδρὸς τυπωθείσας. καὶ λιμοὶ καὶ σεισμοὶ φοβεροὶ, καὶ * αἰχμοὶ, καὶ φλογώσεις γεγόνασιν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ θεοστυγοῦς.

Margin: * αὐχμοί

C ἐκμιμούμενος τοίνυν τὸν τῆς μυσαρᾶς ταύτης αἱρέσεως ἀρχηγὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁμότροπον, ἤρξατο τῆς αἱρέσεως· εἶτα συμμύστας ἐπιζητήσας εὗρεν Ἰωάννην, τὸν λεγόμενον Γραμματικὸν, μᾶλλον δὲ * Ἰωάννην ἄλλον, ἢ Σίμωνα, ἐπί τε λεκανομαντείαις, καὶ γοητείαις, καὶ αἰσχρουργίαις διαβεβοημένον, καὶ ἑτέρους τινὰς ὁμόφρονας αὐτοῦ. προσκαλεῖται οὖν Νικηφόρον τὸν ἀοίδιμον Πατριάρχην, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπισκόπους ἐνώπιον τῆς συγκλήτου· καὶ φησίν. ἴστε σαφῶς ὡς ἀνέστησάν τινες λέγοντες, μὴ δεῖν προσκυνεῖσθαι τὰς εἰκόνας. εὐθὺς δὲ ὁ ἱερὸς Εὐθύμιος Σάρδεων παρρησιασάμενος ἐκ τῆς θείας γρα-

Margin: * Ἰαννῆν

D φῆς ἐπετίμησεν, μεθ' ὧν ὁ Θεόδωρος ὁ θερμὸς τῆς ὀρθοδοξίας πρόμαχος τῶν Στουδίου ἡγούμενος ἔφη. μὴ παρασάλευε, βασιλεῦ, κατάστασιν ἐκκλησιαστικήν· σοὶ μὲν γὰρ ἡ τῆς πολιτείας κατάστασις, καὶ ἡ τοῦ στρατοπέδου ἐπιστασία· τούτων φρόντιζε, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἔασον μένειν ἐν ὀρθοδοξίᾳ. ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκούσας, ὑπερζέσας τῷ θυμῷ, καὶ λεόντειον ὁ πίθηκος βρύξας, καὶ πάντας μεθ' ὕβρεως ἀπελάσας, καὶ τὸν μέγαν Νικηφόρον τῆς πόλεως ἐξώσας, καὶ παρορίσας, ὡσαύτως καὶ Θεόδωρον τὸν Στουδίου ἐξορίσας, Θεόδοτον τὸν Κασσιτερᾶν τῷ Πατριαρχείῳ * ἀποκατέστησεν. ἐκ τότε οὖν τὸν θυμὸν καὶ τὸν δόλον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκχέας τοῖς ...

Margin: * πατρι.

συμμύσταις αὐτοῦ ἀπαλγήσιν ἑαυτὸν κατεπίστευσεν· οἵτινες ἐπεὶ αὐτῷ προσῳκειώθησαν, τρία ὑπέσχοντο αὐτῷ τὰ ὑποσχημένα, καὶ αὐτῷ τερπόμενα· τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἡμῶν τὴν ἄρνησιν, τῶν θείων εἰκόνων τὴν καθαίρεσιν, τῶν εὐσεβούντων τὴν δίωξιν. ταύταις οὖν ταῖς ἀπάταις προσαχθεὶς ὁ ματαιόφρων, ἀναπτερωθεὶς ὁ δείλαιος τῇ ταλαιπώρῳ ὁρμῇ, πρῶτα μὲν καθαιρεῖ πᾶσαν ἱερὰν τῆς ἐκκλησίας ἀναστήλωσιν· κἀντεῦθεν τοὺς εὑρισκομένους ἔχοντας εἰκόνας Χριστοῦ ἢ τινὸς ἁγίου δειναῖς τιμωρείαις καὶ θανάτῳ κατεδίκαζεν, καὶ πολλοὺς ἐνδόξους καὶ περιφανεῖς πεφόνευκεν. Μιχαὴλ δὲ ὁ τὴν τοῦ Ἐξκουβίτων τάγματος ἀρχὴν διέπων, διεβλήθη τῷ βασιλεῖ, ὡς κατ' αὐτοῦ βουλευόμενος, ὃν εἱρκτῇ πέδαις εἶχεν τηρούμενον. τῆς δὲ γενεθλίου τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἐνστάσης τοῦτον ἠβουλήθη τῇ νυκτὶ ἀνελεῖν. κωλυθεὶς δὲ παρὰ τῆς ἰδίας γυναικὸς, διὰ τὴν ἑορτὴν, εἴασεν αὐτόν. ὁ δὲ Μιχαὴλ ἐν τῇ εἱρκτῇ ὢν, τοῦτο μαθὼν, πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ συμβούλοις ἐμήνυσεν, ὡς εἰ μὴ σπουδάσητε ἐξελεῖν με τῆς φρουρᾶς, πάντας ὑμᾶς καταμηνύσω τῷ βασιλεῖ. ἦν δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ τοῦ παλατίου Παπίας συγγενὴς ὢν τοῦ Μιχαήλ. οὗτοι τῇ νυκτὶ * ὡπλισθέντες, ἔνδοθεν τὰ ξίφη φοροῦντες, τοῦ Παπίου ἀνοίξαντος, ὡς οἱ ἱερεῖς μετὰ φελωνίων εἰσῆλθον, τοῦ δὲ βασιλέως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσελθόντος, εἰσπηδήσαντες καὶ τοῦτον χρωσάμενοι μεληδὸν κατέκοψαν, ἀπορρήξαντα τὴν ἀνόσιον αὐτοῦ ψυχὴν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐν ᾧ οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότων ἀνῄρητο. αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐν τῇ εἱρκτῇ ἀπελθόντες ἐξάγουσι τὸν Μιχαὴλ, καὶ εἰσάγουσιν ἐν τῇ ἑορτῇ ἀντὶ δεσμοφόρου στεφηφόρον, ὡς πληρωθῆναι ἐπ' αὐτοῦ τὸ τοῦ ψαλμοῦ λόγιον· τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς· καὶ εἰς τὸ πρωῒ ἀγαλλίασις. μετὰ δὲ ταῦτα ῥακίοις εὐτελέσι περιβαλόντες τὸ τοῦ ἀλιτηρίου σῶμα, εἰς ἀκάτιον ἐμβαλόντες τὰ παμμίαρα αὐτοῦ μέλη κατὰ τὴν καλουμένην Πρώτην νῆσον ἐκφέρουσιν, ἔνθα καὶ τοὺς παῖδας ἀποκείραντες μονάσαι πεποιήκασιν.

*ἱματίοιν

A legij sui consciis se ipsum commisit; Illi familiares redditi, tria olim ipsi promissa, & eidem iucunda suggesserunt: Orthodoxæ fidei nostræ abnegationem, sacrarum imaginum depositionem, & piorum persecutionem. His fraudibus attentus væcors, hocque infœlici impulsu, ignauus licet, multum elatus & animatus, primum quidem sacram omnem ex Ecclesiis deponit figuram: exinde Christi, vel sancti alicuius Imagines habere repertos duris suppliciis & morte damnabat: Ita vt nobiles plurimos & illustres viros interfecerit. Porro Michael Excubitorum cohortis gerens Principatum, apud Imperatorem calumniam passus est, quasi aduersus eum conspirasset: quem idcirco compedibus

B vinctum in carcere asseruatum tenebat. Instante igitur Seruatoris nostri natalitij festo noctu voluit e medio tollere: verum a propria vxore prohibitus & festi reuerentia motus, viuere permisit. Michael carcere detentus, hoc cognito, omnibus consilij participibus secreto indicauit: Nisi custodia eximere studeatis, omnes vos apud Imperatorem deferam: erat cum ipsis & Palatij Pappias Michaelis affinis. Ipsi igitur noctu armati sub vestibus gladios ferentes, Pappia portas aperiente, ac si sacerdotes forent casulis vestiti, ingressi sunt. Imperatore in Ecclesiam adueniente, exiliunt; cumque comprehensum membra-

C tim & in frusta secant, proiicientem sacrilegam animam in Palatio, in quo prædecessorum Imperatorum nullus occisus fuerat prius. Cæterum eadem hora ad carcerem irruentes Michaelem educunt, & ad celebritatem inducunt, & pro compedibus deuincto tænia Imperiali cinctum declarant: adeo vt in eo illud psalmi dictum impleretur: Ad Vesperam commorabitur fletus, & ad matutinum lætitia. Post hæc exitialis illius cadauer vilibus pannis inuolutum lintri impositum, execrandaque illius membra ad insulam, Proten dictam, efferunt: vbi filios eius tondentes, Monasticum habitum suscipere coegerunt.

A

MICHAEL.

MICHAEL Amoræus annis octo & mensibus nouem imperauit. Hic non nihil de malitia, quæ animam eius pridem occuparat, remittens: quantum videlicet in ergastulis pœnis & exilio constitutis libertatem relaxationemq; fictam somniare licuit, impij præcessoris sui infestam Deo fouebat mentem: pari namque grauis hæreseos detinebatur vnco, ex animi stupiditate & ignorantia: vnde silentio, id est conuentu, habito: Qui ante nos (inquit) Ecclesiasticorum dogmatum leges & statuta perscrutati sunt, de iis examinabuntur, siue in bonum, siue in malum, nos in quo Ecclesiam procedentem inuenimus, in hoc & obseruandam decernimus. Erat porro illi filius ex Euphrosyna nomine Theophilus, quem in magna Ecclesia Imperij corona redimiuit: aduersus quem Thomas quidam rebellis ex Orientis partibus arma suscepit: & permixta humilique plebe secum ducta, ipse obscuro & ignobili loco natus, ad Syriæ partes se contulit, Constantinum se ipsum nominans, & Imperatricis Irenes filium: ex quo, barbaris plurimis seductis, infinitaque populi aduersus Christianos coacta multitudine, Constantinopolim appetiit, confisus illo plebis numero, nec reputans, vt non saluatur Rex per multam virtutem. Depopulabatur itaque Constantinopolis agros, eo tempore, quo ciues optimo instructi ordine parabant fortiter obsistere, siue tutanda forent Vrbis mœnia, siue nauali prælio decertandum. Naues enim plurimas igne summisso incenderunt, electosque hostium cuneos in fugam verterunt. Ipse vero summa rerum pressus angustia, Vrbe derelicta, in Thraciam secessit vastitatem illaturus. Michael autem Vrbe egressus, cum exercitus valida manu hosti statuit occurrendum: Quare obsedit modico tempore, & ab eo sine labore capto, manuumque & pedum extremitatibus truncato stipitis, cui suffigeretur, pœnam expetiit, & vna intestinum difficile & crudele bellum annis tribus continuatum consopiuit. Occupato in hunc modum aduersus rebellem Thomam Michaele, & aliam omnem curam huic vnice postponente, Creta, Sicilia, & insulæ vocatæ Cyclades a Romano Imperio rescissæ sunt ab Afris & Arabibus. Inde primum propter peccata populi, & impietatem Principum, vt insuper populus Christianus, eorumque res, sub aduersariorum manu humiliarentur, bellum exortum est. Rebus in hoc statu positis, Michael vrinæ difficultate renumque dolore in cru-

ΜΙΧΑΗΛ.

ΜΙΧΑΗΛ ὁ * Ἀμορραῖος ἐβασίλευσεν ἔτη η΄. μῆνας ἐννέα. ὃς μικρόν τι τῆς προκατεχούσης αὐτὸν κακίας ὑπενδοὺς, ὅσον τοῖς ἐν εἱρκταῖς, καὶ ποιναῖς, καὶ ἐξορίαις, ἐλευθερίαν τε καὶ ἄνεσιν ὀνειρώδη φαντάζεσθαι, τὸ τοῦ προηγησαμένου δυσσεβοῦς ὑπέθαλπεν θεόφυγες φρόνημα· ὁμοίως γὰρ τῷ αὐτοῦ προεστάρη δεινῆς αἱρέσεως αἰσχίστῳ ἐξ ἀκροτάτης ἀλογίας καὶ ἀπαιδευσίας. ὅθεν ἐπὶ σελέντιον ἔφη. οἱ μὲν πρὸ ἡμῶν ἐρευνησάμενοι ἐκκλησιαστικὸν θεσμὸν τῶν δογμάτων τὸν περὶ αὐτῶν ἐξαπαιτηθήσονται λόγον, ἢ καλῶς, ἢ κακῶς. ἡμεῖς ἐν ᾧ τὴν ἐκκλησίαν * εὕρομεν βαδίζουσαν, ἐν τούτῳ καὶ διαφυλάττειν προκρινόμεθα. υἱὸς δὲ αὐτοῦ παῖς ἐξ Εὐφροσύνης ὀνόματι Θεόφιλος; ὃν καὶ ἔστεψεν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἐφ' οὗ Θωμᾶς ὁ ἀντάρτης ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν μερῶν ἀπάρας ἤδη, καὶ λαὸν ἀγυρτώδη ἐπίμικτον ἐπισυρόμενος, δυσγενής τε, καὶ ἀφανὴς ὤν, πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας ἀφίκετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας, καὶ υἱὸν Εἰρήνης βασιλίσσης. κἀντεῦθεν πολλοὺς τῶν βαρβάρων κατὰ Χριστιανῶν ἀπατήσας, καὶ λαὸν ἄπειρον συναθροίσας, ἐπῆλθε τῇ Κωνσταντινουπόλει μεγαλαυχῶν ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ λαοῦ, μὴ ἐννοήσας, ὡς οὐ σώζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν. ἐπόρθει τοίνυν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφ' ὃν χρόνον τῶν πολιτῶν γενναίως ἀντιπαλομένων, καὶ τειχομαχούντων, καὶ ναυμαχούντων. τὰς γὰρ πλείστας ναῦς ἐνεπυρπόλησαν, καὶ τοὺς λοχάδας τῶν πολεμίων ἐξετροπώσαντο. ὁ δὲ ἀμηχανίᾳ περισχόμενος τὴν πόλιν ἀφεὶς, ἐπὶ τὴν Θρᾳκῴαν ἐχώρει, ταύτην ληϊζόμενος. ὁ δὲ Μιχαὴλ τῆς πόλεως ὑπεξελθὼν μετὰ πλείστης δυνάμεως πρὸς αὐτὸν ἐξώρμησεν. καὶ δὴ παρακαθίσας τινὰ βραχὺν χρόνον, καὶ τοῦτον ἀμογητὶ χειρωσάμενος, καὶ ἀκρωτηριάσας αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ αὐτὸν ἀνασκολοπίσας, κατέπαυσε τὸν ἐν τρισὶν ἔτεσιν δι' αὐτοῦ κατασπάξαντα, καὶ διαρκέσαντα χαλεπὸν καὶ ἐμφύλιον πόλεμον. ἀσχολουμένου δὲ τοῦ Μιχαὴλ πρὸς τὸν ἀντάρτην Θωμᾶν, καὶ τῇ περὶ τούτου φροντίδι πάντως ἄλλων καταφρονήσαντος, Κρήτη καὶ Σικελία, καὶ αἱ καλούμεναι Κυκλάδες νῆσοι τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς περιῃρέθησαν ὑπὸ Ἀφρῶν τε, καὶ Ἀράβων λαβόντων ἀρχὴν ἄρτι πρῶτον διὰ τὰς τοῦ λαοῦ ἁμαρτίας, καὶ τὴν τῶν κρατούντων δυσσέβειαν, καὶ * ταπεινοῦν καὶ ὑπὸ χεῖρας ἀφ' ὧν ἄγειν τὰ τῶν Χριστιανῶν πράγματα. ἐν τούτῳ ὄντων, καὶ οὕτω τῶν πραγμάτων διακειμένων, Μιχαὴλ ἐκ δυσουρίας

* Ἀμοραῖος

* εὕρομεν

* ἢ ταπεινοῦσθαι καὶ ὑπὸ χεῖρας ἄγειν

B

C

D

εντερίας καὶ τῶν νεφρῶν ἀλγηδόνος κακῶς ἀπηλλάγη τοῦ ζῆν. ἔσχε δὲ τὴν ἀρχὴν ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Εὐφροσύνης.

A ciatibus vitam finiuit. eius successor Theophilus filius cum matre Euphrosina suscepit Imperium.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ἐβασίλευσεν ἔτη ιβ'. ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Εὐφροσύνη ἀποστείλασα ἐν πᾶσι τοῖς θέμασιν ἤγαγε κόρας εὐπρεπεῖς πρὸς τὸ νυμφοστολῆσαι Θεόφιλον τὸν υἱὸν αὐτῆς, ἀγαγοῦσα αὐτὰς ἐν τῷ παλατίῳ εἰς τὸ λεγόμενον Μαργαρίτην τρίκλινον, δέδωκε Θεοφίλῳ χρυσοῦν μῆλον εἰποῦσα. ὅτι εἰς ἣν ἀρεσθῇς ἐπίδος τοῦτο αὐτῇ. ἦν δέ τις ἐξ αὐτῶν ἐν αὐταῖς κόρη ὀνόματι Ικασία ὡραιοτάτη πάνυ, ἣν ἰδὼν Θεόφιλος ὑπεραγασθεὶς αὐτὴν τοῦ κάλλους, ἔφη, ὡς ἄρα διὰ γυναικὸς ἐρρύη τὰ φαῦλα. ἡ δὲ μετ' αἰδοῦς πως, ἀντέφη. ἀλλὰ διὰ γυναικὸς πηγάζει τὰ κρείττονα. ὁ δὲ τῷ λόγῳ τὴν καρδίαν πληγεὶς ταύτην μὲν εἴασεν, * Θεοδώρᾳ δὲ τὸ μῆλον ἐπιδέδωκεν, οὔσῃ τῶν Παφλαγόνων. στέφει δὲ Θεοδώραν ἐν εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου, στεφθεὶς καὶ αὐτὸς ἅμα αὐτῇ ὑπὸ Ἀντωνίου πατριάρχου. τῇ ἁγίᾳ κυριακῇ προῆλθεν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ τῇ μεγάλῃ, φιλοτιμησάμενος χρήμασι πολλοῖς τὸν πατριάρχην, ἅμα τῷ κλήρῳ τε, καὶ τῇ συγκλήτῳ. καὶ ἡ εἰρημένη Ικασία τῆς βασιλείας ἀποτυχοῦσα μονὴν κατεσκεύασεν, εἰς ἣν ἀποκειραμένη, ἀσκοῦσα, καὶ φιλοσοφοῦσα, καὶ Θεῷ μόνῳ ζῶσα διετέλεσεν, μέχρι τέλους ζωῆς αὐτῆς, ἣ καὶ συγγράμματα αὐτῆς πλεῖστα καταλέλοιπεν. ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ Εὐφροσύνη ἑκουσίως καταλιποῦσα τὸ παλάτιον ἐν τῇ μονῇ αὐτῆς, ἣ ἐπώνυμον τὰ Γαστρία, ἡσύχαζεν. ἐποίησε δὲ ἱππικὸν Θεόφιλος, καὶ προσέταξε τῷ Χαμοδράκωντι Λέοντι τῷ πρωτοβεστιαρίῳ αὐτοῦ ἀγαγεῖν τὸ πολυκάνδηλον τὸ ἐν τῇ σφαγῇ τοῦ Ἀρμενίου Λέοντος ξίφει διακοπέν. τοῦ ἱππικοῦ δὲ πληρωθέντος προσεκαλέσατο πᾶσαν τὴν σύγκλητον ἐν τῷ λεγομένῳ καθίσματι, καὶ τὸ πολυκάνδηλον ἐξαγαγὼν, καὶ ὑποδείξας αὐτοῖς, ἔφη. ὁ εἰς ναὸν κυρίου εἰσερχόμενος, καὶ Χριστὸν κυρίου φονεύων, τίνος ἐστὶν ἔνοχος; ἡ δὲ σύγκλητος ἀποκριθεῖσα, ἔφη. ἔνοχος θανάτου ἐστὶν, ὦ δέσποτα. καὶ εὐθὺς ἐκέλευσε τοὺς σὺν τῷ πατρὶ αὐτοῦ Μιχαὴλ τὸν Λέοντα ἀνελόντας τὸν ὕπαρχον κρατῆσαι, καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν τῇ σφενδόνῃ ἀποτεμεῖν πολλὰ προβαλλομένους καὶ λέγοντας, ἄδικον εἶναι τὴν τοιαύτην κρίσιν. καὶ γὰρ εἰ μὴ τῷ πατρί σου συνηγωνισάμεθα, βασιλεὺς οὐκ ἂν αὐτὸς νῦν ἦρξας. καὶ οὕτως ἐπ' ὄψεσιν

* [illegible]

THEOPHILVS.

THEOPHILVS annos duodecim imperauit. Euphrosina vero mater eius mittens in omnes regiones, elegantes forma puellas, vt earum aliquam Theophilo filio suo desponsaret, collegit: coactis itaque cunctis in Palatium ad triclinium, cui nomen Margarites, malum aureum Theo-B philo tradidit, dicens. Dona illud ei, quæ placuerit magis. Erat porro inter illas puella nomine Icasia formosissima, qua visa, Theophilus eius delectatus pulchritudine, dixit: Per mulierem quam multa manarunt damna. Illa pudore perfusa, respondit: Verum per mulierem scaturiunt meliora. Ob responsum corde percussus, eam quidem dimisit: Theodoram vero Paphlagonum terris ortam malo donauit. Coronat autem Theodoram in sancti Stephani oratorio, ipse vicissim ab Antonio Patriarcha nuptialibus corollis decoratus. Sancta Dominica ad sanctam magnam Ecclesiam muneribus plurimis Patriarcha vna cum Clero & Senatu cumu-C latus processit. Præfata porro Icasia Imperij spe frustrata Monasterium ædificauit, in quo detonsa vitam contemplatiuam & Philosophicam exercens, Deoque soli viuens, ad vitæ suæ finem, editis relictisque scripto ingenij monumentis pluribus, perseuerauit. Cæterum Euphrosina Imperatoris mater Palatio sponte deserto, in Monasterio, cui cognomen Gastria, vitam egit quietam. Circensibus vero ludis celebratis, Leoni Chamodraconi Protouestiario suo præcepit Theophilus multifidum proferre candelabrum, quod in cæde Leonis Armenij gladio comminutum fuerat. Ludis peractis, in locum nomine Sedem Senatum omnem conuocauit, & produ-D ctum candelabrum eis coram ostendens, dixit. Qui templum Domini ingressus Christum Domini interficit, cuius criminis reus est? Respondens Senatus ait. Reus est mortis, Domine. Statimque iussit Præfectum eos, qui, vna cum patre suo Michaele, Leonem occiderant, apprehendere, & multa licet prætendentibus & obiicientibus, iniquamque causantibus sententiam, ad Fundam capita amputari: Etenim nisi Patri tuo opem tulissemus, modo non imperares. In hunc modum subom-

nium conspectu capita sunt illis præcisa, A prætextu quidem, quod in templo Domini eadem perpetrare ausi fuerant, at reuera quod eiusdem secum opinionis, & pari hæresi infectum sustulissent. Eiusdem quippe Deo infensæ hæreseos labe piaculum illud tenebatur. Sanctarum porro imaginum quasdam disrumpens, quasdam effodiens * * *. Ad hunc Theophilum profugus venit Theophobus Persa, vna cum patre suo & Persarum millibus quatuordecim, quibus per turmas diuisis, in diuersis regionibus assignauit habitationes, qui vsque hodie Persarum turmæ appellantur: Ipsum Theophobum ex Theodoræ Augustæ sororis nuptiis leuitum ipsi fecit. B Theophilus autem cum artefactorum ornatu delectaretur, per aurifabrorum Principem valde celebrem & peritum & Antonij Patriarchæ affinem, iussit conflari Pentapyrgium, & instrumenta maxima duo ex auro solido, lapidibus diuersis & crystalis insignita, arboremque auream, cui insidentes passerculi secretis machinis musicos cantus exercebant. Reparauit etiam Imperatorias vestes & omnino renouauit, aureisque staminibus contexuit: Publicum etiam ius & rigorem obseruare simulans, fidem pietatemque præ antecessoribus Imperatoribus læsit. Accedente ad ipsum muliere vidua ad Blachernas, & iniuriam ab Augustæ fratre Petrona excubiarum Drungario C se pati conquerente: Adeo enim, aiebat, structuræ muros erigit, & ædificia innouat, vt mea penitus obscuret, & quod viduis pro solito contemptis accidit, reddat penitus inutilia * * *. Illi discedentes, & iniuriam fieri conspicati, & vera esse, quæ a muliere obiicerentur, certiores facti, redeuntes Imperatori renunciauerunt: ab eisque conuictus Petronas, mediaque via exutus, dorso verbera excepit quamplurima. Confestim vero Quæstor, & exceptores abire iussi, Petronæ domus ad fundamenta exequauerunt, & mulieri tradiderunt possidendas. Ipse Alexium Armenium, cognomento Muselem, fortem & robustum virum, tradita dilecta sibi filia D Maria generum asciuit, Patriciumque renunciauit, & modico post Magistrum: In suspicionem vero deinde adductum, quasi aucuparetur Imperium, Magistrum militiæ & Ducem Siciliæ institutum a se ablegauit. Qualia igitur liuor parturire solet, Siculi quidam abeuntes eum apud Imperatorem calumniabantur, quasi quæ Christianorum sunt, proderet Agarenis, & aduersus Imperium meditaretur. Interim Maria dilecta Imperatoris filia fato

A πάντων τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, προσχήματι μὲν ὡς εἰς ναὸν κυρίου τετολμηκότες ποιήσασθαι τὴν ἀφαίρεσιν· τῇ ἀληθείᾳ * ὡς τὸν συναιρεσιώτην αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα εἰς ἀσέβειαν ἀποκτείναντες. εἶχεν γὰρ ὁ ἀλιτήριος τῆς ἐκείνου θεοστυγοῦς αἱρέσεως. τῶν δὲ ἁγίων εἰκόνων τὰς μὲν κατασπῶν, τὰς δὲ ἀνορύττων· * * * τούτῳ Θεοφίλῳ προσέφυγεν Θεόφοβος Πέρσης ἅμα τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ Περσῶν χιλιάδων ιδ΄. οὓς διεῖλεν εἰς ἐν τοῖς θέμασι κατασκηνώσας, καὶ εἰς τούρμας ἀποκαταστήσας, οἳ μέχρι τοῦ νῦν λέγονται τούρμαι Περσῶν. αὐτὸν δὲ τὸν Θεόφοβον εἰς ἀδελφῆς Θεοδώρας Αὐ- B γούστης γαμβρὸν ἐποίησεν. Φιλόκοσμος δὲ ὢν αὐτὸς Θεόφιλος κατεσκεύασε διὰ τοῦ ἄρχοντος τοῦ χρυσοχείου λογιωτάτου πάνυ ὄντος καὶ συγγενοῦς Ἀντωνίου Πατριάρχου, τό τε Πενταπύργιον, καὶ τὰ δύο μέγιστα ὄργανα ὁλόχρυσα, διαφόροις λίθοις καὶ ὑελίοις καλλωπίσας αὐτά, δένδρον τε χρυσοῦν ἐν ᾧ * στρουθίον ἐφεζόμενοι διὰ μηχανῆς τινὸς μουσικῶς ἐκελάδουν. ἐκαινούργησεν δὲ καὶ τὰς βασιλικὰς στολὰς ἀνανεώσας, καὶ χρυσοϋφάντοις κατακοσμήσας· δικαιοσύνην δὲ κοσμικὴν προσποιούμενος, ὁ τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν πλέον ὑπὲρ τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεύσαντας ἀδικήσας. προσελθούσης αὐτῷ C γυναικὸς χήρας ἐν Βλαχέρναις, καὶ βοησάσης ὡς ἀδικουμένης παρὰ τοῦ τῆς Αὐγούστης ἀδελφοῦ Πετρωνᾶ Δρουγγαρίου τῆς Βίγλης ὄντος· ὑψοῖ γὰρ τὰ ἑαυτοῦ οἰκήματα, καὶ τοῖς κτίσμασι σκοτεινοῖ τὰ ἐμά, καὶ σκοτίζει, καὶ εἰς τὸ μηδὲν εἶναι ποιεῖ, ὡς ἅτε χήρας καταπεφρονημένης. * * * οἱ ἀπελθόντες καὶ θεασάμενοι τὴν τοιαύτην ἀδικίαν, καὶ βεβαιωθέντες ὡς ἀληθῆ εἰσὶ τὰ παρὰ τῆς γυναικὸς ῥηθέντα, ὑποστρέψαντες ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ. καὶ ἐλεγχθεὶς παρ' αὐτοῦ * ἐκδυθεὶς ἐν τῇ μέσῃ τῆς ὁδοῦ τύπτεται πάνυ σφοδρῶς. ὠρίσθησαν δὲ ὅτι Κοιαίστωρ καὶ οἱ ἀντιγραφεῖς ἀπελθεῖν, καὶ μέχρι θεμε- D λίων ἐκδαφίσαι τὰ αὐτοῦ οἰκήματα, καὶ τῇ γυναικὶ παραδοῦναι. ἔσχε Ἀλέξιον τὸν Ἀρμένιον, ᾧ ἐπώνυμον Μουσελέ, ἀνδρεῖον ὄντα καὶ ῥωμαλέον εἰσποιήσατο γαμβρὸν εἰς Μαρίαν τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ θυγατέρα, ποιήσας αὐτὸν πατρίκιον, μετ' ὀλίγον δὲ Μάγιστρον. εἶτα ὑπόληψίν τινα ἐπ' αὐτῷ σχών, ὡς ὀρεγόμενον τῆς βασιλείας, καὶ στρατηλάτην, καὶ Δοῦκα Σικελίας ἐξέπεμψεν. οἷα δὲ τοῦ φθόνου ὠδίνοντος, Σικελοί τινες ἀπελθόντες διέβαλλον τοῦτον τῷ βασιλεῖ, ὡς τὰ μὲν Χριστιανῶν τοῖς Ἀγαρηνοῖς προδίδωσι, κατὰ δὲ τῆς βασιλείας μελετᾷ. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τεθνηκυίας Μαρίας πεποθημένης τῷ βασιλεῖ θυγα-

* in

* στρουθία ἱζόμενα

* Desunt nonnulla.

* ἐπιμεναί

αὐτῆς τος, τῆς μὲ λείψανα τούτου ἐξ ἀργύρου ἐκόσμησεν, καὶ τιμὴν ἐλευθερίας τοῖς προσφεύγουσιν ἐπ' ἐγκλήματί τινι τέθηκεν (ὅνπερ ἄργυρον μετὰ ταῦτα Λέων ὁ βασιλεὺς ἀφεῖλεν ἐκ τοῦ τάφου) Θεόδωρον δὲ ἀρχιεπίσκοπον τὸν λεγόμενον Κρίθινον ἐν τῷ καιρῷ τῆς διαβολῆς Ἀλεξίου ἐν τῇ πόλει ὄντα προσκαλεσάμενος, καὶ δοὺς τὸ ἴδιον φυλακτὸν ἀπέστειλεν εἰς Σικελίαν δοῦναι λόγον ἀπαθείας Ἀλεξίῳ, καὶ ἀγαγεῖν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἀπελθὼν, καὶ τῇ προσούσῃ αὐτῷ συνέσει πείσας Ἀλέξιον ἤγαγε πρὸς τὸν βασιλέα, ὃν ὁ βασιλεὺς ὡς ἀντάρτην τύψας, ἔθετο ἐν δεσμωτηρίῳ, δημεύσας αὐτοῦ πᾶσαν τὴν περιουσίαν. καὶ τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ ἔθος εἰς Βλαχέρνας

*ἀπελθόντος * προλαβὼν ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἱερατικὴν στολὴν ἠμφιεσμένος, καὶ τοῦ βασιλέως τῇ σωλέᾳ πλησιάσαντος

*Deest ἅμα τῇ συγκλήτῳ * * * * * φωνῇ μεγάλῃ ἐφώνησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος. ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε. ἕνεκεν τίνος, ὦ βασιλεῦ;

*οὖν αἰδεσθεὶς * οὖν ὁ βασιλεὺς τῇ συγκλήτῳ ἔφη. ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πρᾳότητος καὶ δικαιοσύνης. ὁ δὲ ποία δικαιοσύνη ἐν σοί; ὅτι δοὺς ἐνυπόγραφον λόγον Ἀλεξίῳ δι' ἐμοῦ οὐκ ἐφύλαξας τοῦτον· ὁ δὲ βασιλεὺς, ὡς ἐλεγχθεὶς, θυμῷ τε, καὶ ὀργῇ ἀκατασχέτῳ κινηθεὶς, τοῦτον τοῦ θυσιαστηρίου βιαίως ἐξήγαγε, καὶ πληγὰς αὐτῷ οὐ μετρίας ἐπιθεὶς, ἐξώρισεν· οὐ διὰ τὸ ἐλεγχθῆναι ὑπὸ τούτου, ἀλλὰ διὰ τὸ καταμαθεῖν αὐτὸν τὰς ἁγίας εἰκόνας τιμᾶν, καὶ σέβεσθαι, καὶ τὴν αὐτοῦ δυσσέβειαν κρυφαίως διαβάλλειν. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ παραγινομένου, καὶ τοῦ Πατριάρχου αὐτὸν ὀνειδίσαντος διὰ τὸν ἐπίσκοπον, ἤγαγεν αὖθις αὐτὸν μετὰ παρακλήσεως· τοῦ δὲ ἀνάξιον αὐτὸν τῆς ἱερωσύνης κρίναντος δι' ἃ πέπονθεν, ὁ βασιλεὺς οἰκονόμον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας πεποίηκεν, καὶ τὸν Ἀλέξιον τοῦ δεσμωτηρίου πεποίηκεν ἐξελθεῖν ἀποδεδωκὼς αὐτῷ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν, ἔχων αὐτὸν ἐν τιμῇ. ὢν δὲ Μανουὴλ ὀνομαστότατος στρατιώτης πάντων τῶν ἐν τῇ ἀνατολῇ τιμωμένων παρὰ τοῦ βασιλέως. οὗτος Μύρωνι συμβαλὼν λόγους τινὰς Λογοθέτῃ τε ὄντι τοῦ δρόμου καὶ πενθερῷ τοῦ Πετρωνᾶ διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὑποβολῇ τοῦ Μύρωνος, ὡς τῆς βασιλείας ὀρέγεται, ἐπεὶ* ἐμελέτησε κατ' αὐτοῦ. Λέων δὲ ὁ Πρωτοβεστιάριος ὑπὲρ Μανουὴλ προσιστάμενος, καὶ φροντίζων διεβεβαιοῦτο τῷ βασιλεῖ, ὡς ψευδῆ εἰσί τα κατ' αὐτοῦ λεγόμενα, ἃ μαθὼν Μανουὴλ, καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς διαβολὰς ἐκκλίνων, λάθρα τῆς πόλεως ἐξελθὼν μέχρι πυλῶν, καὶ τοῖς δημοσίοις ὀχήμασιν

A functa, vrnam eius argento exornauit, immunitatisque priuilegium ex crimine ad illud confugientibus contulit. Argentum illud ex sepulchro Imperator Leo postmodum sustulit. Tempore deinde quo Alexius calumniam passus est, Theodorum Archiepiscopum cognomine Crithinum in Vrbe forte repertum aduocauit Theophilus, propriaque cruce amuleti ritu e collo pendente ipsi tradita, misit in Siciliam securitatis fidem Alexio daturum, & mox ad se adducturum. Profectus ille, pro innata sibi prudentia Alexium verbis persuasum adduxit ad Imperatorem: Imperator velut rebellem verberibus exceptum misit in ergastulum, & omnes eius facul-B tates publico addixit. Imperatorem deinde ad Blachernas profectum præueniens Archiepiscopus Sacerdotali veste indutus stetit coram altari: & Imperatori ad soleam iam accedenti & vicino vna cum Senatus * * * elata voce Archiepiscopus exclamauit. Intende, prospere procede, & regna. Cuius gratia, o Imperator. Verecundia suffusus Imperator, Senatui dixit: Veritatis, mansuetudinis & iustitiæ gratia: Ille vero, quæ iustitia tua est, qui verbum subscriptione tua firmatum, Alexio per me misisti, nec tamen obseruasti. Imperator ita correptus, & ira modum nescien te commotus, violenter hunc altaribus abripuit, verberibusque non paucis vapulan-C tem in exilium expulit, non quia correptus esset ab illo, sed quia didicisset eum sacras imagines venerari & colere, & propriam impietatem ab eo clam condemnari. Non multo post ad magnam Ecclesiam accedenti intentatum facinus in Episcopum Patriarcha exprobrante, ille precum instantiam reueritus exilio reuocauit: eo vero sacerdotio indignum iudicante, propterea quæ passus est, Imperator Oeconomum magnæ Ecclesiæ instituit, & Alexium ergastulo liberari iussum rursus excepit, facultatibusque restitutis omnibus, in honore habuit. Erat autem Manuel miles omnium, qui in Oriente ab Impe-D ratore in pretio habebantur nominatissimus. Ipse aliquando cum Myrone cursus publici Logotheta & Petrona Socero colloquutus, ipsius Myronis suggestione apud Imperatorem calumniam passus est, velut affectaret Imperium, & aduersus eum aliquid meditaretur. In aduersum Manuelis defensor aderat Leo Protouestiarius, deq; eius salute sollicitus Imperatori affirmabat falsa, quæ ipsi obiicerentur: Quibus perceptis, Manuel Imperatoris iram & intentatas declinans calumnias, clam Vrbis portis excessit, & curribus publicis

conſcenſis, ad Cluſuras vſque Syriæ fugitiuus abiit: Vbi exciſis equorum poplitibus, hæc Agarenis manifeſtauit: Iram Imperatoris declino: & ſi non coegeritis meam me deſerere fidem, in partes veſtras transeo, ſi ſic excipitis ſecuritatis indicia mittite. Illi nuntio recreati, immunitatis miſſo libello, velut Romanorum Imperatorem admiſere. Imperator vero ad Agarenos Manuelem defeciſſe audiens, multo mœrore, & animi anguſtia correptus eſt: & cum Ioanne Syncello de hoc conſiliabatur. Ille vero dixit. Si ex animo Manuelem ad te regredi cupis, acceptis pecuniis, ad Amerumnem miſſus, quaſi in carcere detentos viſitaturus, negotium hoc conficere paratus ſum, & ab Imperio tuo ſecuritatis fide ſubſcripta, Manuelem ad conſpectum redire ſuadebo. Subſcriptis autem litteris, vociſque ſuadela totum hoc me peracturum confido. Imperator commiſſa pecuniarum multitudine, & datis ad Amerumnem litteris virum deſtinauit. Ille cum pecuniis & vario apparatu ingreſſus, adeo vt obſtupeſcerent Agareni, ſparſis per ergaſtula pecuniis, & viſo Agarenorum ſupremo conſiliario, cum Manuele etiam clam conuenire valuit, & tabulas ab eo ſubſcriptas, & ſaluum conductum exhibere. His ab eo geſtis, quæ fuiſſet exequutus Imperatori nuncians, regreſſus eſt. Manuel autem aduerſus nationem cum Amerumne inimicitiam agentem proficiſcendi facultate petita, poſtulatis potitus eſt; ducto namque Amerumnis filio & copioſo exercitu, profectionem ſuſcepit, & inſignem reportauit victoriam: Quod ei maiorem quam prius honorem conciliauit, cunctaq; quæ vellet, apud Amerumnem poterat. Ex quo ad Romaniam regredi valde ſollicitus, poſt temporis ſpatium aliquod, Amerumnis Satrapis dixit. Si Amerumnis filium & exercitum præbueritis, profectus Romaniam omnem ſubiugabo. Quo ſumma cum lætitia accepto, in prioris gratiæ augmentum, armis confeſtim inſtruxit, & aduerſus Romaniam miſit. Ad Orientale itaque Thema vicine profectus, domeſticis & Amerumnis filio ſecum adlectis, quaſi recreaturus ſe, & venaturus abiit: Hoſtibus deinde remotior factus, Amerumnis filium complexus, & deoſculatus dixit. Ad Imperatorem Patriamque propriam remeo: tu, cum tuis nihil iniuriæ pati ſuſpicantibus, redi: ad tuos abi. Hic quidem eo pacto cum lachrymis & verecundia reuerſus eſt. Manuel vero præmiſſo ad Imperatorem nuntio rediit. Imperator muneribus

A ἐπιβάς, ἀπῆλθεν φυγὰς μέχρι τῶν κλεισούρων Συρίας, καὶ τῶν ἵππων ἰγνύας ἐκκόψας, ἐδήλωσέ τε τοῖς Ἀγαρηνοῖς ταῦτα· τοῦ βασιλέως ὀργὴν ἐκφεύγω, καὶ εἰ μὴ καταναγκάσητέ με τὴν ἐμὴν πίστιν καταλιπεῖν, προσφεύγω ὑμῖν. εἰ δὲ οὕτω προσδέχεσθέ με, λόγον ἀπαθείας ἀποστείλατε. οἱ δὲ τοῦτο μεγάλην χαρὰν δεξάμενοι, λόγον ἀποστείλαντες, προσεδέξαντο ὡς βασιλέα Ῥωμαίων. ὁ δὲ βασιλεὺς Μανουὴλ προσρυέντα τοῖς Ἀγαρηνοῖς μαθών, ἐν πολλῇ θλίψει καὶ ἀγωνίᾳ γέγονεν καὶ βουλὴν ἐποιεῖτο μετὰ Ἰωάννου Συγκέλλου περὶ τούτου. ὁ δὲ εἶπεν. εἰ προθύμως βούλει τὸν Μανουὴλ πρὸς σὲ ἐλθεῖν, ὦ βασιλεῦ, αὐτὸς ἐγὼ ἕτοιμος τοῦτο ποιεῖν, χρήματα B λαβών, καὶ πρὸς τὸν Ἀμερουμνῆν σταλείς, ὡς δῆθεν ἐν εἱρκτῇ ἐπισκεψόμενος, ἔχων ἐνυπόγραφον λόγον παρὰ τῆς βασιλείας σου πείσω τὸν Μανουὴλ εἰς ὄψιν* ἐλθεῖν. δέομαι δὲ τοῦτο πρᾶξαι, τῷ τε ἐνυπογράφῳ λόγῳ, καὶ τῇ ἐμῇ πειθοῖ. ὁ δὲ βασιλεὺς πάμπολλα χρήματα καὶ δῶρα πρὸς τὸν Ἀμερουμνῆν δοὺς αὐτῷ, ἀπέστειλεν. ὁ δὲ εἰσελθὼν μετὰ πολλῶν χρημάτων, καὶ κόσμου παντοίου, ὡς καὶ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐκπλαγῆναι, τὰ δεσμωτήρια ῥογεύσας, καὶ τὸν πρῶτον σύμβουλον θεασάμενος, ἐδυνήθη καὶ λάθρα συνομιλῆσαι καὶ τῷ Μανουὴλ· καὶ δοῦναι αὐτῷ τὸν ἐνυπόγραφον λόγον, καὶ τὸ φυλακτὸν τοῦ βασι- *ἰδεῖν
C λέως. καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας, ὑπέστρεψεν ἀπαγγείλας τῷ βασιλεῖ ὅσα διεπράξατο. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐξαιτησάμενος* τὸν Ἀμερουμνῆν τοῦ ἐξελθεῖν κατὰ ἔθνους τινὸς πολεμίου αὐτοῖς, ἔτυχε τῆς αἰτήσεως, καὶ παραλαβὼν τὸν τοῦ Ἀμερουμνῆ υἱόν, καὶ λαὸν πλεῖστον, ἀπῆλθεν καὶ νίκην μεγάλην εἰργάσατο· καὶ τοῦτον ἐν μείζονι τιμῇ ἢ πρότερον εἰργάσατο καὶ πάντα ἦν αὐτὸς παρὰ τῷ Ἀμερουμνῇ δυνάμενος. ὅθεν ἔχων φροντίδα πολλὴν τοῦ ἐξελθεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ, μετὰ καιρόν τινα εἶπεν πρὸς τοὺς δυνάστας τοῦ Ἀμερουμνῆ. ὅτι ἐάν μοι τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμερουμνῆ καὶ λαὸν παρέξετε, ἐξελθὼν ὑποτάξω πᾶσαν Ῥωμανίαν. οἱ δὲ μεγάλην χαρὰν τοῦτο ἡγησάμενοι, καὶ τῷ προτέρῳ πλεονεκτήματι, εὐθὺς ἐξοπλίσαντες αὐτὸν καὶ κατὰ Ῥωμανίας ἀπέστειλαν. ὁ δὲ *ν
D ἐλθὼν πλησίον τοῦ θέματος τῶν ἀνατολικῶν προσκαλεσάμενος τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ, καὶ τὸν υἱὸν Ἀμερουμνῆ, ὡς δῆθεν διακινήσων καὶ κυνηγήσων, πόρρωθεν τῶν πολεμίων γενόμενος, περιπλακεὶς τῷ υἱῷ τοῦ Ἀμερουμνῆ, καὶ καταφιλήσας αὐτόν, εἶπεν. ὅτι ἐγὼ ἀναστρέφομαι πρὸς τὸν βασιλέα τε, καὶ τὰ ἴδια, σὺ δὲ μετὰ τῶν σῶν, ὡς μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι* ὑποπτεύοντας παρ' ἡμῶν, ἄπιθι πρὸς τοὺς σούς. καὶ ὁ μὲν οὕτω, μετὰ δακρύων καὶ αἰσχύνης ὑπέστρεψεν. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐχώρει πρὸς τὸν βασιλέα προαπαγγείλας αὐτῷ τὴν μήνυσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν μήνυσιν δεξ- *ἰων *ἀπιὼν

A μαῖς τε, καὶ ἀξιώμασιν ἐφιλοφρονήσατο, καὶ τὸν Μανουὴλ ὡς ἄξιον ἑαυτοῦ ἀπεδέξατο, Μάγιστρον εὐθὺς καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν ποιησάμενος· καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀναδεξάμενος. τούτοις ἐπαρθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐξῆλθεν μετὰ Μανουὴλ καὶ τῆς συγκλήτου κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ αἱρεῖ τούτους, καὶ τὴν Ζάπετρον, καὶ τὸ Σαμοσάτων πλούτῳ κομῶν καὶ δυνάμει τότε παρὰ τοῦ Ἀμερουμνῆ ἐκεῖθεν περιλαβὼν, ἐπανῄει τῇ νίκῃ, καὶ τοῖς λαφύροις γαυρούμενος. καὶ ἐλθὼν μέχρι τοῦ Βρύα προσέταξεν * οἰκοδομηθῆναι παλάτιον, παραδείσους φυτευθῆναι, καὶ ὕδατα ἀγαγεῖν· ἃ καὶ γέγονεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν B τὰ λάφυρα ἐθριάμβευσεν ἱππικὸν ποιήσας, καὶ τὸ πρῶτον βαῖον παίξας, ἅρματι λευκῷ ἐποχησάμενος, χρώματι δὲ τῷ * Βενέτῳ ἀμφιασάμενος, καὶ νικήσας ἐστεφανώθη * τοῦ δήμου ἐπιβοώντων. καλῶς ἦλθες ἀσύγκριτε, φακτιονάριε. τοῦ δὲ Πατριάρχου Ἀντωνίου τελευτήσαντος, ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖται Ἰωάννης ὁ Σύγκελλος. ἦν εἴπω ὁ νέος Ἰαννῆς, καὶ Ἰαμβρῆς, βεβοημένος ἐπί τε μαντείοις, καὶ λεκανομαντείαις, καὶ πάσῃ ἀσεβείᾳ· ὃς ὄργανον ἐπιτήδειον εὑρεθεὶς τῆς τοῦ βασιλέως ἀσεβείας τε, καὶ ῥοπῆς, αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς ἀπώλειαν συν- C ειργάσατο· καὶ ὃν ὤδινε μὲν, κατεῖχε δὲ βασιλίσκον τῆς ἀσεβείας ὁ βασιλεὺς, ἐξέρρηξεν καὶ ἀπέτεκεν, τὰς ἁγίας εἰκόνας ἀναχρώννυσθαι προστάξας, ὡς ἀπαλείφεσθαι. ἔτι ὁ Ἰωάννης πρὸ τοῦ ἄστεως οἴκημα ἐκ λίθων ξεστῶν κατασκευάσας, ὁ Τροῦλλος μέχρι τοῦ νῦν ὀνομάζεται, διὰ ξένων θυσιῶν ὡμίλει τοῖς δαίμοσι, καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ μέλλοντα διεσήμαινε, ὁ δὲ οἶκος ἀοίκητος ἔμεινεν, διὰ τὰς ἐν αὐτῷ γινομένας τότε τῶν δαιμόνων ἐπιφοιτήσεις. τούτων οὕτως ἐχόντων Ἄραβες μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ Ῥωμανίας ἐδίωξαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἅμα τοῖς προσφυγοῦσι Πέρσαις καὶ Μιχαὴλ Δομεστίκῳ κατ' * αὐτῶν ἐχώρει, καὶ συμβολῆς D γενομένης ἡττηθεὶς ὁ βασιλεὺς, μέσον εἰσῆλθεν τῶν Περσῶν ὑπ' αὐτῶν περισωθῆναι. Μανουὴλ δὲ ὡς ἔγνω τὸν βασιλέα μέσον τῶν Περσῶν ὄντα, * αὐτοὺς βουλομένους ἤδη τοῖς Ἄραψι αὐτὸν προδοῦναι, καὶ δι' αὐτοῦ καταλλαγῆναι, αὐτοὺς διαρρήξας, μέσον αὐτῶν τοῦ χαλινοῦ τοῦ βασιλέως λαβόμενος, ἐξήγαγεν * ἄγοντα τοῦτον ἐξάγειν, αἰσχύνης ἡγούμενος (* οὐ καθ' ἑκάστην Ῥωμαίοις) εἰ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων Ἄραβες αἰχμάλωτον λάβωσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ δέει τοῦ καθεστηκότος ἐκστὰς, προσρυῆναι πάλιν τοῖς Πέρσαις ἠβούλετο. ὁ δὲ Μανουὴλ τὸ ξίφος ἀντέτεινεν, ὡς πατάξων αὐτόν. ὁ δὲ φοβηθεὶς, καὶ ἄκων συνείπετο, μόλις διασωθεὶς, κἀκεῖθεν ὑποστραφεὶς ἐν τῷ Δορυλαίῳ μετ' αἰσχύνης καὶ ἥττης πολλῆς. ὁ δὲ Μανουὴλ ἐν τῷ πολέμῳ τρωθεὶς,

* οἰκοδομηθῆναι
* ξανθῷ
* τοῦ δήμου
* αὐτοὺς
* καὶ
* Redundat
* Redundant.

& dignitate nuncium donans Manuelem, prout æquum erat, suscepit, & Magistrum confestim Scholarumque domesticum instituens, etiam filios eius ex sancto Baptismate suscepit. His elatus Imperator, abiit cum Manuele & Senatu aduersus Agarenos, & Zapetro Samosatoque ciuitatibus diuitiarum copia muroque valido ab Amerumne munitis præclara potitus victoria, spoliisque inclytus, regressus est. Porro reuersus ad Bryæ locum, Palatium exstruxit, plantauit hortos, aquas deduci iussit: quod & factum est. Inde in Vrbem reuersus, onustus spoliis Circensibus ludis exhibitis triumphum egit, & curru candido vectus, Venetoque colore insignis primo munere lusit, victorque coronatus est, factionibus acclamantibus: Fœliciter adueneris, o Incomparande factionarie. Cæterum Patriarcha Antonio vita functo, in eius locum ordinatus est Ioannes Syncellus, vere dicam nouus Iannes, & Iamares, præstigiis & per pelues diuinationibus omnique impietate nominatissimus. Hic velut instrumentum aptissimum Imperatoris impietatis & propensionis repertus, ipsi per omnia in perniciem cooperabatur: & quem conceperat animo, occultabat vero venenatum impietatis Basiliscum Imperator, emisit & peperit, cum sacras Imagines vno colore infici, verius dicam, deleri præcepit. Ioannes ipse politis & sculptis lapidibus ante vrbem extructa domo (Trullus nunc vsque appellatur) sacrificiis quibusdam familiares asciscebat dæmones, & futura Imperatori renunciabat. Domus autem propter dæmonum ad eam frequentiam sine habitatore mansit. Cum hæc ita agerentur, cum potestate multa aduersus Romaniam insurrexerunt Arabes, in quos Imperator cum Persis profugis & Manuele Domestico profectus est. Consertis manibus victus Imperator, medium Persarum agmen subiit ab ipsis seruandus. Manuel vero audiens Imperatorem medio Persarum agmine constitutum, eosque iam Arabibus ipsum prodere meditantes, & eius occasione Arabibus reconciliari, diuiso eorum cuneo, medium Imperatorem reperit: Frænoque apprehenso eduxit: ingentem verecundiam ratus inuri Romanis, si Romanorum Imperatorem captiuum Arabes abducerent. Imperator rei gestæ pauore consternatur, Persis iterum se tradere consiliabatur. Manuel in aduersum intentato gladio percutere minabatur. Territus ille & inuitus ei adiunctus est, & vix inde ereptus, Dorylæum cum pudore & detrimento se recepit. Manuel vero in acie vulneratus, &

ægritudine correptus, præclaris facinoribus in Agarenos editis mortuus est. Corpus eius asportatum in Monasterio ab eo constructo, cui Manuelis factum nomen, Asparis cisternæ vicino depositum est: Et rursus bellum Imperatori cum Persis renouatur. Eo tempore filius Imperatori ex Theodora susceptus, quem vocauit Michaelem. Imperatori vero ad Blachernas profecto occurrit non nemo, qui ait: Equus cui Imperium tuum insidet meus est. Equo tunc exsiliente, & Imperatoris manu detento, stabuli Comitem interrogauit Imperator. Cuius est equus? Ille respondens dixit. Meus erat: mittensque Dux, vi eum, neque dato pretio, neque æstimatione facta, mihi eripuit. Interrogauit Comitem Imperator: Num res ita se habet edissere, & quare non soluto pretij equo, eum ad me misisti? Respondit ille. Quia Scholarius fieri expetebat: ego vero num generosus foret ignorans, nummismata centum exhibui. Ille vero non accepit. Re examinata & probe percepta, vt per vim nimirum equus ablatus fuisset, Imperator dignis verberibus Ducem emendauit: Homini vero ad se accedenti equum restituit. Ille recipere detrectans, in eius pretium libras duas accepit. Dux vero indolem eius probare iussus, & si generosus foret Scholarium crearet. Hic in bellum profectus, in conflictu velut imbellis & timidus inter fugientes repertus, occisus est. Imperatori vero ad Bryæ Palatium cum comitatu procedenti nunciatum est ab Orientalium Duce Saracenorum Protosymbulum cum exercitu prædabundum versus Amorium proficisci. Ille consueta exercitui proceribusque largitione facta, breui tempore versus Cappadociam contendit. Amerumnes selectis militum octo millibus Sudem inter Agarenos virtute prudentiaque nominatissimum Ducem instituens, aduersus Imperatorem summisit. Manibus consertis, profligatus Imperator fugit, & cum dedecore rediit: vixque salutem nactus est. Amerumnes vero virtute multa stipatus, abiit, & Amorium obsedit, variisque certaminibus editis obtinere non potuit, fortiter & generose ciuibus in aduersum præliantibus. Philosophi vero Leonis discipulus quidam in castro habitans Amerumni recedere volenti, cuiusdam ope, seu Astrologiæ peritus significauit: Si dies tantum duos ad castrum stationem habueris, obtinebis nos: Quod & contigit. A Boïditze quippe vocato, & Manicophago proditum est. Capti sunt etiam virorum nominatorum & non ignobilium plurimi, & in Sy-

A νόσοις, ἐτελεύτησε πολλὰς ἀνδραγαθίας κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν * ἐνδειξάμενος. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀποκομισθὲν ἐτέθη ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ, τῇ τοῦ Μανουήλ, πλησίον τῆς κινστέρνης τοῦ Ἄσπαρος. καὶ αὖθις συμβολαὶ πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ Περσῶν. τότε δὲ γίνεται τῷ βασιλεῖ παῖς ἐκ Θεοδώρας, ὃν ἐπωνόμασε Μιχαήλ. ἀπερχόμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Βλαχέρναις ὑπήντησεν αὐτῷ τις, καὶ λέγει. ὅτι ὁ ἵππος ᾧ * ἐποχεῖται ἡ βασιλεία σου, ἐμός ἐστι. τοῦ δὲ ἵππου σκιρτῶντος καὶ τοῦ βασιλέως τοῦτον κατέχοντος, τὸν Κόμητα στάβλου ἐπηρώτησεν ὁ βασιλεύς. τί-B νος ἐστὶν ὁ ἵππος; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν. ὅτι ἐμὸς ἦν, καὶ ἀποστείλας ὁ στρατηγὸς ἀφεῖλεν αὐτὸν ἐξ ἐμοῦ βιαίως μήτε τίμημα μοι δούς, μήτε ἀξίωμα ποιήσας. εἶπε δὲ πρὸς τὸν Κόμητα ὁ βασιλεύς. εἰπὲ εἰ οὕτως ἔχει· καὶ διατί μὴ ἀποδώσας τιμὴν τοῦ ἵππου, ἀπέστειλάς μοι αὐτόν; ὁ δὲ ἔφη. ὅτι ἐπεζήτει γενέσθαι Σχολάριος. ἐγὼ δὲ μὴ εἰδὼς εἰ ἀνδρεῖός ἐστι, προσῆξα αὐτῷ ἑκατὸν νομίσματα. ὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν αὐτά· καὶ ἐρευνήσαντος τοῦ βασιλέως, καὶ πληροφορηθέντος ὡς βιαίως αὐτὸν ἀφείλετο· τὸν μὲν στρατηγὸν ἀξίως ταῖς προσηκούσαις μαγκλαβίοις ἐσωφρόνισε· τῷ δὲ προσελθόντι αὐτῷ, ἀπέστρεψε τὸν ἵππον. ὁ δὲ τοῦτον οὐκ C ἠβουλήθη· ἔλαβε δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ λίτρας δύο. ὁρισθέντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ δοκιμάσαι αὐτόν, καὶ εἰ ἀνδρεῖός ἐστι ποιῆσαι αὐτὸν Σχολάριον. τοῦ δὲ εἰς πόλεμον ἀπελθόντος, ἐν τῇ συμβολῇ ὡς δειλὸς ἐν τοῖς φεύγουσιν εὑρεθεὶς κατεσφάγη. γενομένου δὲ τοῦ βασιλέως εἰς προκένσον ἐν τῷ Βρύᾳ, ἦλθεν αὐτῷ μήνυμα παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τῶν ἀνατολικῶν, ὡς ὁ Πρωτοσύμβουλος ἐξελθὼν μετὰ πλήθους ἐκπραιδεύων ἀπέρχεται τὸ Ἀμόριον. ὁ δὲ τὰ νενομισμένα τῷ τε στρατῷ καὶ τοῖς ἄρχουσι ποιήσας, συντόμως μέχρι Καππαδοκίας ἀπῆλθεν. ὁ δὲ * Ἀμερουμνῆς ἀποχωρίσας ὀκτὼ χιλιάδας λαοῦ, καὶ τὸν Σουδὴν ὀνομαζόμενον ἐν τοῖς D Ἀγαρηνοῖς ὄντα ἐπί τε ἀνδρείᾳ καὶ φρονήσει διαβόητον κεφαλὴν, ἀπέστειλε κατὰ τοῦ βασιλέως. συμβαλόντων δὲ πόλεμον, ἡττηθεὶς ὁ βασιλεὺς ἔφυγε, καὶ μετ' αἰσχύνης ὑπέστρεψε, μόλις * ἢ σωθείς. ὁ δὲ Ἀμερουμνῆς ἀπελθὼν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, περιεκάθισε τὸ Ἀμόριον, καὶ πολέμους πολλοὺς ποιήσας, οὐκ ἴσχυσεν αὐτὸ * ἐκπορθῆσαι, γενναίως καὶ ἀνδρείως ἀγωνιζομένων ἔνδον. μαθητὴς δέ τις Λέοντος τοῦ φιλοσόφου ὢν ἐν τῷ κάστρῳ καὶ βουληθέντος ὑποχωρῆσαι τοῦ Ἀμερουμνῆ, διά τινος ἐμήνυσεν ὁ αὐτὸς ἀστρονόμος, ὅτι εἰ * προσκαρτερήσεις τῷ κάστρῳ δύο ἡμέρας, ἐκπορθήσεις ἡμᾶς. ὃ καὶ γέγονεν. προεδόθη γὰρ ὑπό τε λεγομένου Βοϊδίτζη καὶ τοῦ Μανικοφάγου. κατεσχέθησαν δὲ καὶ τῶν ὀνομαστῶν ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι καὶ ἀπελ-

* ἐπιδειξάμενος.
* ἐποχεῖ.
* Supra Ἀμερμνῆς
* καὶ
* ἐκπορθῆσαι
* προσκαρτερήσεις

θέντες ἐν Συρίᾳ αἰχμάλωτοι, Θεόφιλος ὁ πατρίκιος, καὶ στρατηγοὶ, ὅ τε Μελισσηνὸς, καὶ ὁ Αέτιος, καὶ Θεόδωρος Πρωτοσπαθάριος ὁ Κρατερὸς, καὶ Κάλλιστος Τουρμάρχης, καὶ Κύριλλος Δρουγγάριος, καὶ Βασσόης, καὶ ἕτεροι ἄρχοντες τῶν ταγμάτων, οἱ παρὰ τοῦ Πρωτοσυμβούλου ἀναγκασθέντες ἀρνήσασθαι τὴν αὐτῶν πίστιν, καὶ τοῦτο μὴ πεισθέντες ξίφει τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, ἀντὶ προσκαίρου ζωῆς τὴν αἰωνίαν ἀγαπήσαντες. ὁ δὲ τὴν αἰσχρὰν σωτηρίαν τῆς καλλίστης ἀνταλλαξάμενος, ὁ τοῦ Φιλοσόφου Λέοντος μαθητὴς προσερρυεὶς τῷ Ἀμερουμνῇ, ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπε μαθητὴν εἶναι τοῦ Φιλοσόφου Λέοντος. θέλων τε ὅς τις ὁ Λέων, καὶ ὁποῖον αὐτὸν ἐπιστήμῃ ἰδεῖν. καὶ δι' * ἑνὸς τῶν αἰχμαλώτων διὰ γράμματα πρὸς Λέοντα τὸν Φιλόσοφον ἀπέστειλεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπαγγελλόμενος αὐτῷ, ὅτι εἰ ἐξέλθοι * ἀπ' ἐκεῖνον, αὐτὸν εἶναι ἐν τιμῇ. ὁ δὲ Λέων τὰ γράμματα ἀπολαβὼν, καὶ φοβηθεὶς μή πως διαγνωσθῇ, ἀνήγαγεν αὐτὰ Θεοφίλῳ τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ γνοὺς τὰ τῆς αὐτοῦ ἐπιστήμης, προσκαλεσάμενος αὐτὸν εἶχεν ἐν τῷ παλατίῳ τῆς * Μαναύρας, παρέχων αὐτῷ διδάσκειν, καὶ μαθητὰς, παρέχων αὐτῷ τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν ἅπαντα, ὃς καὶ Μητροπολίτης ἐν Θεσσαλονίκῃ γέγονεν. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς τὸ Τρίκογχον ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ τὸ λεγόμενον Σίγμα, καὶ τὰς ἀναβάθρας ἔνθα οἱ Δῆμοι ἵστανται, στήσας, καὶ φιάλην ἐν ᾗ γίνεται τὸ Σαξιμοδέξιμον λεγόμενον, τῶν ἵππων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διερχομένων μετὰ χρυσῶν σκεπασμάτων. ὑπὸ δὲ τὸ Τρίκογχον κατεσκεύασε διὰ μηχανῆς ἐποίησε τὸ λεγόμενον μυστήριον, ἐν ᾧ ἐν τῇ μιᾷ γωνίᾳ, ὃ ἐὰν εἴπῃ τις, ἀκούεται ἐν τῇ ἑτέρᾳ. μαθὼν δὲ αὐτὸς Θεόφιλος ὅτι Θεοφάνης ποιητὴς καὶ Θεόδωρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καθ' ἑαυτοὺς ζῶντες τὴν * ἀσέβειαν αὐτοῦ κωμῳδοῦσι καὶ διελέγχουσι. ἀποστείλας μετ' ὀργῆς ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν, εἰπὼν αὐτοῖς. πόθεν ἐστέ; οἱ δὲ εἶπον. πόθεν; ἐκ Παλαιστίνης. ὁ δὲ ἀλιτήριος. καὶ διὰ τί τὴν γῆν ὑμῶν ἀφέντες, καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐλθόντες οὐ πειθαρχεῖτε τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν; τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριθέντων, ἐκέλευσε τύπτεσθαι τὰς ὄψεις αὐτῶν σφοδρῶς. εἶτα μετὰ τὸ βουνευρίσαι αὐτοὺς μέχρις αὐτοῦ τοῦ θανάτου μετὰ θυμοῦ, καὶ τραχείας τῆς φωνῆς πρὸς τὸν Ὕπαρχον ἔφη. ἆρον αὐτοὺς εἰς τὸ Πραιτώριον, καὶ γράψον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἴαμβα δι' ἰαμβικῶν στίχων προσγραφεὶς, ὅτι κἂν οὐκ εἰσὶ καλοὶ, μή σοι μελέτω. τοῦτο δὲ εἶπεν εἰδὼς αὐτοὺς ὡς σοφωτάτους, καὶ ἄκρως * ἀσκηθέντας. οἱ δὲ εἶπον. γράψε, γράψε βασιλεῦ, ὃ δοκεῖ σοι, ὡς μέλλων τοῦτο ἀναγνῶναι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ κριτοῦ. ὁ δὲ Ὕπαρχος τούτους ἀγαγὼν εἰς τὸ Πραιτώριον μετὰ δύο ἡμέρας ἁπλώσας, καὶ δήσας αὐτοὺς χεῖρας καὶ πόδας, καταβελονίσας τε, καὶ ἐ-

* ἰδεῖ

* ἵν'

* Μαγναύρας

* ἀσέβειαν

* ἴσως

A tiam abducti captiui. Theophilus patricius & Duces iſti, Meliſſenus, Aetius, Theodorus Protoſpatharius, Craterus, Calliſtus Turmarcha, Cyrillus Drungarius, & Baſſoes, & quidam agminum Proceres qui a Protoſymbulo tormentis adacti, vt fidem negarent, ipſi mortem non gerentes gladio capitibus præciſi ſunt, vitæ temporalis vice æternam conſequuti. Diſcipulus autem Leonis Philoſophi ſalutem honeſtiſſimæ turpem præferens, cum ad Amerumnem tranſiiſſet, ab eo de ſcientia ſua interrogatus, Leonis diſcipulum eſſe profeſſus eſt. Amerumnes quis, & qualis eſſet iſte Leo probare cupiens, capti-
B uorum non nemini datis litteris, ad Leonem Philoſophum Conſtantinopolim miſit, pollicitus, ſi veniret, in honore futurum. Acceptis litteris, veritus Leo ne dignoſceretur, Theophilo Imperatori cuncta detulit. Theophilus, eius agnita ſcientia, vocatum detinuit in Magnauræ Palatio, docendi facultate diſcipuliſque & cunctis neceſſariis ad miniſterium exhibitis, qui deinceps Metropolita Theſſalonicenſis extitit. Idem Imperator Triconchum in Palatio, & quod dicitur Sigma, graduſque, quibus Factiones conſiſtunt, & fontem ædificauit, quo peragitur Saximodeximum dictum, vtriuſque partis equis aureis ſtragulis inſtructis, & pertranſeunti-
C bus. Sub Thriconcho vero ex machina Secretum (ita vocant) poſuit, in cuius angulo quouis quidquid dixerit aliquis, in altero exauditur. Theophilus autem cum didiciſſet Theophanem Poetam & Theodorum eius fratrem ipſius impietatem ſugilare & arguere, mittens cum furore eos ad ſe accerſiuit dicens. Vndenam eſtis? Dixerunt illi. Vnde? Ex Palæſtina. Sceleſtus autem. Quam ob cauſam patria veſtra deſerta, in ditionem noſtram venientes non obeditis Imperio noſtro? Illis nihil reſpondentibus, iuſſit eorum facies dure percuti. Deinceps vero eiſdem ad mortem ferme neruis bubulis per corpus cæſis, cum furore & aſpera voce dixit ad Præfectum. Tolle iſtos in Prætorium, &
D facies eorum inſcribe, verſibus huiuſmodi appoſitis, qui licet inelegantes ſint, nulla ſit tibi cura. Hoc autem dixit, ſciens eos litteris peritiſſimos, & exercitiis religioſis verſatiſſimos. Reſponderunt illi. Scribe: ſcribe, Imperator, quod placuerit, ſeu coram tremendo Iudice illud idem lecturus. Præfectus viros in Prætorium abductos poſt dies duos, corpore extento, manibus & pedibus ligatis, acubus ſuffixit, & ver-

sibus in eorum frontibus insculptis, in exilium misit. A Et in exilio quidem moritur Theodorus, & sanctorum numero ascribitur. Illustris vero Theophanes Poeta ad Michaelis & Theodoræ tempora superfuit pro fide Orthodoxa, id est, Orthodoxia instituenda plurimum contendens: qui postmodum Metropolita Nicænus exstitit, rebus iam in meliorem statum & maiorem pietatem compositis. Eius tempore ad Augustæum statuæ Iustiniani aureus globus in terram decidit: cunctisque anxiis, & quomodo ad culmen illud conscenderent disceptantibus, artifex quidam scandularius inuentus est, qui magnæ Ecclesiæ conscensis tegulis, cum fune telum immisit in Iustiniani equum: B infixoque ibidem telo ipse per funem excurrens, rem mirandam cunctis spectantibus exhibuit: & globo reposito, Imperatoris animum sibi conciliauit, numismatis centum ab eo donatus. Theophilus autem filium suum Michaelem in magna Ecclesia coronauit: exstruxitque hospitium recipiendis peregrinis, qui eius de nomine Theophili dicitur. Ante mortem porro Imperator ille Deo exosus, maximo cum hominibus eiusdem sententiæ habito consilio de Persa Theophobo, vt nimirum ab ipsis diligeretur, eamque fidem, aiebat, ipsi præstant Persæ subditi, vt me nondum viuis erepto, aduersus filium pueriles annos nondum ex- C cedentem, & in vxorem meditentur tyrannidem: eam ob rem misit qui Theophobum ad Bucoleontis fornices adducerent. Persis autem inquirentibus, quid de illo actum foret? Misit Imperator Petronam Augustæ fratrem cum Logotheta, & Theophili caput amputari iussit. Isti vero cum Imperatore in Palatio versari Persis denunciauerunt. Imperatore vero dysenteriæ morbo animam misere proiiciente, execrandum eius corpus ad sanctos Apostolos delatum est. Corpus autem Theophobi per Bucoleontem clam subductum in Monasterium, Theophobiæ nunc dictum, Narseris ædi vicinum deportauerunt: & illud ibidem deposuerunt.

A κολάψας τοὺς στίχους εἰς τὰ ὄψεις αὐτῶν ἐξώρισεν. καὶ ἐν μὲν τῇ ἐξορίᾳ τελευτᾷ ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος. ὁ δὲ ἀοίδιμος Θεοφάνης ὁ ποιητὴς διήρκεσεν μέχρι Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας ἀγωνισάμενος πλεῖστα ἐν τῇ λεγομένῃ Ὀρθοδοξίᾳ, ὃς καὶ Μητροπολίτης εἰς Νίκαιαν γέγονεν, τῶν πραγμάτων ἀποκαταστάντων ἤδη πρὸς τὸ εὐσεβέστερον. ἐπὶ αὐτοῦ ἔπεσεν ἡ χρυσῆ σφαῖρα Ἰουστινιανοῦ, τοῦ λεγομένου Αὐγουστέως. ἀμηχανούντων δὲ πάντων, καὶ πῶς ἀνέλθοιεν διαλογιζομένων, εὑρέθη τις σκαλωτὴς τεχνίτης, καὶ ἀνελθὼν ἐν τοῖς κεράμοις τῆς μεγάλης ἐκκλησίας βέλος ἀφῆκεν μετὰ σχοινίου εἰς τὸν ἱππάριον Ἰουστινιανοῦ, B καὶ τοῦ βέλους παγέντος ἐκεῖσε, αὐτὸς διὰ σχοινίου διαδραμὼν θαῦμα μέγα τοῖς ὁρῶσι παρέσχεν, καὶ τὴν σφαῖραν προσαρμόσαν, καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπεσπάσατο εὔνοιαν, φιλοτιμηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως νομίσμασιν ἑκατόν. στέφει δὲ Θεόφιλος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μιχαὴλ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. κατασκευάσας δὲ ξενῶνα τὸν νῦν μὲν τὰ Θεοφίλου λεγόμενον. * πρὸς δὲ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς ὁ θεομισὴς ἐκεῖνος βασιλεὺς βουλὴν μεγίστην ποιησάμενος μετὰ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ περὶ Θεοφόβου *πρὸ τοῦ Πέρσου, ὡς * ὅτι πολλὴν ἀγάπην ἔχουσι, *ἣν C καὶ πίστιν αὐτῷ, οἵ τε ὑπ' αὐτὸν Πέρσαι, καὶ μήπως ἐμοῦ τελευτήσαντος μελετήσωσι τυραννίδα κατὰ τοῦ ἐμοῦ παιδὸς νηπίου ὄντος, καὶ τῆς γυναικός, ἀποστείλας ἀνήγαγεν Θεόφοβον ἐν ταῖς καμάραις τοῦ Βουκολέοντος. τῶν δὲ Περσῶν ἐπιζητούντων αὐτόν, τί ἄρα γέγονεν· ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς Πετρωνᾶν τὸν τῆς Αὐγούστης ἀδελφὸν σὺν τῷ Λογοθέτῃ, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν τοῦ Θεοφόβου. ἔπεισαν δὲ οὗτοι τοὺς Πέρσας, ὡς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐστὶν ἐν τῷ παλατίῳ. τοῦ δὲ βασιλέως δυσεντερίᾳ νόσῳ τὴν ψυχὴν κακῶς ἀπορρήξαντος, ἀπεκομίσθη τὸ δύστηνον αὐτοῦ σῶμα εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους. τὸ δὲ σῶμα τοῦ Θεοφόβου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐξάγοντες λαθραίως διέσωσαν πλησίον τὰ Ναρσοῦ ἐν τῇ λεγομένῃ νῦν μονῇ τῆς Θεοφοβίας, καὶ τοῦτο ἐκεῖσε κατέθηκαν.

ΜΙΧΑΗΛ.

Μιχαὴλ ἐβασίλευσε σὺν τῇ μητρὶ αὐτοῦ Θεοδώρᾳ ἔτη δεκαπέντε, σὺν Βασιλείῳ δὲ, ἔτος ἓν, μῆνας τέσσαρας. ἡ δὲ Θεοδώρα οὕτως ἦν πιστὴ καὶ ὀρθόδοξος, ὡς καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἔτι περιόντος λάθρα αὐτὴν τὰς ἁγίας εἰκόνας τιμᾶν τε καὶ σέβεσθαι· ἥτις γνώμῃ μὲν ἑαυτῆς, ὑποθήκῃ δὲ καὶ παραινέσει Θεοκτίστου Κανικλείου καὶ Λογοθέτου ἐξελαύνει τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πόλεως τὸν Πατριάρχην Ἰωάννην σύντεκνον αὐτῆς ὄντα περιορίσασα τοῦτον ἐν τῷ Στενῷ, εἰς τὸ Κλειδίου οὕτω καλούμενον. εἰσάγει * τὸν ἐν ἁγίοις Μεθόδιον μοναχὸν ὄντα, καὶ Πατριάρχην καθίστησι. καὶ πέμψασα τοὺς ἀπὸ Θεοφίλου * ἐξορίστους μοναχοὺς, καὶ ἐπισκόπους ἐνώσασα, τὴν ὀρθόδοξον ἐβεβαίωσε πίστιν, καὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰρήνευσε. τῇ δὲ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν ἀπέστειλε Θεόκτιστον Λογοθέτην κατὰ τῆς Κρήτης, ὡς ἀπελθὼν μετὰ πολλοῦ πλήθους, καὶ στόλου μεγάλου, σφόδρα μὲν ἐφόβησε τοὺς Ἀγαρηνοὺς, σφοδρότερον δὲ αὐτὸς ἐφοβήθη, καὶ τὴν φυγάδα προεχειρίσατο, τὴν Αὐγοῦσταν μαθὼν, ὡς ἄλλον βασιλέα προεχειρίσατο, ὅπερ μεθόδῳ Σαρακηνῶν καὶ δωροληψίᾳ τῶν μετ' αὐτοῦ ἐκπλῆξαι αὐτὸν πεπείκασι πρὸς τὴν πόλιν ἐπανελθεῖν, καὶ καταλιπεῖν τὸν στρατὸν μαχαίρας ἔργον τοῖς ἐν Κρήτῃ Ἀγαρηνοῖς· οὕτω δὲ κακῶς ἐν Κρήτῃ φανείς. ὡς γὰρ ἐξελθὼν τότε κατὰ Ῥωμανίας ὁ Ἀμὲρ ἐληΐζετο τὸ πᾶν ἐν ποσὶ, καὶ κατέστρεφε. τὸν αὐτὸν * πάλιν Θεόκτιστον ὡς πιστότατον καὶ οἰκειότατον ὄντα μετὰ δυνάμεως πολλῆς κατὰ τοῦ Ἀμὲρ Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ ἀπεστάλκασιν. καὶ παραγενόμενος σὺν αὐτοῖς καὶ πόλεμον προσβαλὼν τῷ Ἀμὲρ * * * * διὰ τὴν τοῦ Λογοθέτου βαρύτητα καὶ ἐπιβουλίαν, ὧν εἷς ἦν Θεοφάνης ὁ ἐκ Φαργανῶν ἀνδρείᾳ τε, καὶ ῥώμῃ διαφέρων πολλῶν, ὃς ὕστερον λόγον ἀπαθείας λαβὼν προσεχώρησε τοῖς Χριστιανοῖς. ἤδη δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνδρωθεὶς ἐσχόλαζε τοῖς τε κυνηγίοις, καὶ ταῖς τῶν ἵππων ἁμίλλαις ἐν τῷ διαύλῳ τοῦ ἱππικοῦ, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀκαθαρσίαις. βουλὴν οὖν ποιεῖται Θεοδώρα Αὐγοῦστα μετὰ Θεοκτίστου Λογοθέτου δοῦναι γυναῖκα τῷ υἱῷ αὐτῆς. ἔγνω γὰρ ὡς συνεφιλιώθη Εὐδοκίᾳ τῇ τοῦ Ἴγγερος μισουμένῃ τῷ Λογοθέτῃ καὶ τῇ Δεσποίνῃ σφοδρῶς δι' ἀσέλγειαν. διὸ συζεύγνυσιν αὐτῷ Εὐδοκίαν τὴν τοῦ Δεκαπολίτου

*ἃ

*ἀνακαλέσασα

*ἄλ

MICHAEL.

Michael vna cum matre sua Theodora annos quindecim regnauit, cum Basilio vero annum vnum & menses quatuor. Theodora vero adeo fide rectisque in Ecclesiam sensibus præstabat, vt eius viro adhuc superstite, sanctas Imagines coleret & veneraretur. Hæc tum proprij animi motu, tum etiam suggestione & sententia Theoctisti Canicleo Præpositi & Logothetæ, ex Ecclesia & Vrbe Ioannem Patriarcham proprium Compatrem in Clidij, Monasterium ita dictum, ad Stenum exulem eiecerit. In eius locum Methodium monachum inducit, & Patriarcham instituit. Monachis vero & Episcopis a Theophilo in exilium missis postliminio reuocatis, fidem Orthodoxam firmauit, & Ecclesiæ pacem restituit. Cæterum prima sanctorum ieiuniorum Dominica Theoctistum Logothetam in Cretam misit. Hic cum valido exercitu & ingenti classe profectus, magnum Agarenis terrorem incussit. Vehementius autem ipse territus est, Augustam Vrbe fugisse audiens, alio in Imperatorem substituto: quod dolis & arte Saracenorum paratum fuit: muneribus videlicet ab eis qui in Comitatu erant acceptis, qui vano hoc terrore incusso in Vrbem regredi & exercitum Agarenis Cretes incolis, ceu gladii pabulum obiicere persuaserunt. Ita per Cretam infœlix visus. Ameras autem profectione suscepta aduersus Romaniam, obuium quemque locum depopulabatur, & vastabat. Eundem porro Theoctistum seu fidelissimum & dilectum cum valida exercitus manu aduersus Ameram Theodora & Michael miserunt. Profectus ille & manibus cum Amera consertis * * * * propter infensum in Logothetam animum & inimicitias: Quorum vnus fuit Theophanes Pharganensis virtute & robore plurimis præstans, qui postmodum securitatis fide accepta, in Christianorum partes remeauit. Imperator porro virilem ingressus ætatem venationibus & equorum certaminibus in Circi stadio aliisque impuris studiis vacabat. Cæterum Theodora Augusta vxoris filio suo prouidendæ cum Theoctisto Logotheta consilium habuit; nouerat quippe cum Eudocia Ingeris filia, Logothetæ, & Imperatrici propter impudicitiam vehementer exosæ familiaritatem contraxisse: Eam ob rem Eudociam Decapolitæ filiam eidem matrimonio con-

B

C

D

iungit, cum qua in æde sancti Stephani, A quæ ad Daphnem, corollas nuptiales subiit, conuiuio ad Magnauram celebrato, & Senatu ad nouemdecim Accubita recumbente. Modico post Buccelariorum Dux equum animosum & nobilem obtulit Imperatori. Ille equi ad Circenses ludos mittendi cupidus, dentes quibus equorum ætas dignoscitur & annorum numerum explorare moliebatur. Equo vero ferociente & calcitrante angebatur Imperator generosi sessoris expers, qui equum redderet mansuetum. Anxio itaque Imperatori adest proximus Theophilitzes. Est mihi, inquit, peritissimus iuuenis & generosus equis subigendis, qualem Imperium B tuum expetit, idoneus, cui nomen Basilius. Imperatore aduocari iubente, ex Cubiculariis vnus ad ferream portam missus est, qui Basilium inuentum cum festinatione ad Imperatorem adduxit. Ille equum tenere iussus, manu quidem frænum apprehendit, altera vero aurem capiens, ad ouis mansuetudinem adegit: quo delectatus & gauisus Imperator Basilium Andreæ Hetæriarchæ, vt comitatui allegeretur & equis subseruiret, commendauit. De Basilio vero quæ fuerit eius educatio, & vnde fuerit ortus, enarrare necessarium duxi. Is Macedoniam habuit patriam in Adrianopoleos pagis, sub Michaelis Rangabe, Ignatij Patriarchæ parentis Imperio. Eius tempore Crummus Bulga- C riæ Princeps aduersus Christianos arma mouit, & Michaele in fugam verso, Leonique Armenio subinde tyrannidem arripiente, & imperante, profectus Crummus Vrbem obsedit. A Leone autem Armenio telo petitus, & in Bulgariam reuersurus, misit qui ad sancti Mamantis loca prædas agerent, & animalia ærea ibidem posita raperent. Inde Adrianopolim declinans armorum vi cœpit, & virorum millia duodecim absque mulieribus transtulit: & eos ad Danubium iussit habitare. Tempore deinde Theophili Imperatoris, erat Magister militiæ Cordyles nominatus in Macedonia. Is habebat filium Bardam nomine & virili ætate prouectum, D quem vice sua Macedonibus trans Danubij fluminis ripas habitantibus dominari reliquit. Ipse quodam inuento & arte ad Theophilum accessit, quem gaudens excepit, & eo quod expetebat cognito, vt nauigia consequerentur, & in Vrbem redirent, mandauit. Erat porro Baldimer Bulgariæ Princeps, Crummi Nepos, & Pater Simeonis. Captiuorum vero turmæ de reditu in Romaniam cum vxoribus &

A μεθ' ἧς εὐφημισθεὶς ἐν τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ τῷ εἰς τὴν Δάφνην, στεφθέντων τῶν πάντων εἰς τὴν Μαγναύραν, τῆς δὲ συγκλήτου ἀνακληθείσης ἐν τοῖς δεκαεννέα Κουβίτοις. μετὰ δὲ μικρὸν ὁ τῶν Βουκελλαρίων στρατηγὸς ἤγαγεν ἵππον τῷ βασιλεῖ θυμοειδῆ καὶ γενναῖον. ὁ δὲ τοῦτον τῷ ἱππικῷ βουλόμενος ἀποζεῦξαι, ἐβούλετο χαλινωθῆναι τούς τε ὀδόντας, δι' ὧν τῶν ἐτῶν ἡ ποσότης διαγινώσκεται. τοῦ δὲ ἵππου θρασυνόντος καὶ σκιρτῶντος ἦν ἀχθόμενος διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ὡς μηδενὸς ἀνθρώπου ἐγκαρτερῶντος τὸν ἵππον ἐξημερώσαντος. ὡς δὲ ἤχθετο, φησὶν ὁ Θεοφιλίτζης· ὅτι δὲ ἔχω νεώτερον ἐμπειρότατον, καὶ ἀνδρεῖον εἰς τοὺς B ἵππους, οἷον ἐπιζητεῖ ἡ βασιλεία σου, τοὔνομα Βασίλειον. τοῦ δὲ βασιλέως ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν κελεύσαντος, ἀπεστάλη Κοιτωνίτης ἐν τῇ σιδηρᾷ πύλῃ, καὶ τὸν Βασίλειον εὑρὼν, μετὰ σπουδῆς ἤγαγεν πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ κελευσθεὶς τὸν ἵππον κρατῆσαι· τῇ μὲν μιᾷ χειρὶ τὸν χαλινὸν κρατήσας, τῇ δὲ ἑτέρᾳ τοῦ ὠτὸς δραξάμενος εἰς ἡμερότητα προβάτου μετέβαλλεν· ᾧ ἡσθεὶς καὶ θαυμάσας ὁ βασιλεὺς παρέδωκεν τῷ Ἀνδρέᾳ Ἑταιρειάρχῃ, τοῦ εἶναι εἰς τὴν ἑταιρείαν, καὶ δουλεύειν ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ. ἀναγκαῖον δὲ ἡγη- C σάμην διηγήσασθαι περὶ τοῦ αὐτοῦ Βασιλείου, πόθεν ἀνετράφη, καὶ ὅθεν ἐστί. ὁ αὐτὸς ὁρμᾶται ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τοῖς χωρίοις Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγκαβὲ πατρὸς Ἰγνατίου τοῦ Πατριάρχου. ἐπὶ τούτου ἐξῆλθεν ὁ * Κρούμμος ἄρχων Βουλγαρίας κατὰ τῶν Χριστιανῶν· καὶ τραπέντος Μιχαὴλ, καὶ Λέων Ἀρμενίου τυραννήσαντος αὐτὸν, καὶ βασιλεύσαντος, ἐλθὼν Κροῦμος περιεκύκλωσεν τὴν πόλιν· λογχευθεὶς δὲ ὑπὸ Λέοντος τοῦ * Ἀρμενίου, καὶ ὑποστρέψας ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ ἔπεμψεν εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα ἀφελόμενος τὰ ἐκεῖσε χαλκᾶ ζῴδια. ἀπελθὼν δὲ D καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει παρέλαβεν αὐτὴν, καὶ μετῴκισεν ἀνδρῶν χιλιάδας δώδεκα χωρὶς γυναικῶν, καὶ τούτους κατῴκισεν μέχρι τοῦ Δανουβίου. ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἦν στρατηλάτης ἐν Μακεδονίᾳ ὁ Κορδύλης προσαγορευόμενος· εἶχεν δὲ καὶ υἱὸν Βάρδαν ὀνόματι ἠνδρωμένον πάνυ, ὃν κατέλιπεν ἀντ' αὐτοῦ ἄρχειν τῶν Μακεδόνων τῶν ὄντων πέραν τοῦ ποταμοῦ τοῦ Δανουβίου. αὐτὸς δὲ μετὰ μηχανῆς τινος εἰσῆλθεν εἰς Θεόφιλον, ὃν δεξάμενος χαίρων, καὶ γνοὺς ὃ ἤθελε, ἀπέστειλεν πλοῖα ἀναλαβέσθαι αὐτοὺς, καὶ ἐλθεῖν ἐν τῇ πόλει. ἦν δὲ ἄρχων Βουλγαρίας Βαλδίμερ, ἔγγονος Κρούμμου, πατὴρ Συμεῶνος. ἐπείσθη δὲ βουλὴν ὁ λαὸς σὺν γυναιξὶ καὶ

* Scriptis Κροῦμος

* Ἀρμενίου

τέκνοις ἐξελθεῖν ἐν Ῥωμανίᾳ. ἐξελθόντος δὲ A Μιχαὴλ Βουλγάρου ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἤρξαντο διαπερᾶν σὺν ταῖς ἀποσκευαῖς αὐτῶν. μαθὼν δὲ ὁ * Κάμης τοῦτο, ἀντιπέρασεν πολεμῆσαι αὐτούς. ἀπογνόντες οὖν οἱ Μακεδόνες ἐποίησαν κεφαλὴν τόν τε Τζάντζην, καὶ τὸν Κορδύλην· καὶ συμβαλόντες πόλεμον ἀπέκτειναν πολλούς, τινὰς δὲ ἠχμαλώτευσαν. οἱ δὲ μὴ δυνηθέντες περᾶσαι Βούλγαροι προσερρύησαν τοῖς Οὔγγροις ἀναγγείλαντες αὐτοῖς πάντα τὰ τῶν Μακεδόνων. ἦλθον δὲ καὶ τὰ πλοῖα τοῦ βασιλέως πρὸς τὸ ἀναλαβέσθαι αὐτούς, καὶ ἀναγαγεῖν ἐν τῇ πόλει. παραυτὰ δὲ ἀνεφάνησαν Οὖννοι τῷ πλήθει ἄπειροι. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτοὺς μετὰ B δακρύων ἐβόων λέγοντες. ὁ Θεὸς τοῦ ἁγίου Ἀδριανοῦ βοήθει ἡμῖν. καὶ * παρετάξαντο πρὸς συμβολὴν πολέμου. οἱ δὲ Τοῦρκοι εἶπον πρὸς αὐτούς. δότε ἡμῖν τὴν ὕπαρξιν ὑμῶν πᾶσαν, καὶ ἀπέλθετε, ὅπου βούλεσθε. οἱ δὲ τοῦτο οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ παρατεταγμένοι διῆγον ἐν τρισὶν ἡμέραις· καὶ τῇ τετάρτῃ ἤρξαντο εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν εἰσέρχεσθαι. μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Τοῦρκοι συνέβαλλον πόλεμον ἀπὸ ὥρας πέμπτης μέχρις ἑσπέρας· καὶ τραπὲν τὸ ἔθνος κατεδίωκον αὐτοὺς οἱ Μακεδόνες. C καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ βουλομένων αὐτῶν ἀναχωρῆσαι, ἀνεφάνησαν πάλιν Οὖννοι πρὸς τὸ πολεμῆσαι αὐτούς. ἀναφανεὶς δὲ Μακεδόνων ἔτερος, Λέων ὀνόματι, ἐκ γένους τῶν Γημοστῶν, ὃς μετὰ ταῦτα γέγονεν Ἑταιρειάρχης, καὶ ἕτεροι ὀνομαστοὶ τῶν Μακεδόνων ἔτρεψαν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξαν, καὶ ὑποστρέψαντες εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀπεσώθησαν πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ φιλοτιμηθέντες παρ' αὐτοῦ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἦν δὲ τότε Βασίλειος νεαρὸς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐλθών· ἐποίησε δὲ ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἐπὶ Λέοντος τοῦ βασιλέως, καὶ Μιχαὴλ τοῦ * Ἀμοραίου· καὶ εἰσῆλθεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως· D ὡς εἶναι τὰ ἔτη αὐτοῦ, ἔτη εἴκοσι πέντε. ἀποκατασταθεὶς δὲ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ, προσεκολλήθη δουλεύειν στρατηγῷ Μακεδονίας τῷ ἐπιλεγομένῳ Τζάντζῃ, καὶ μηδὲν παρ' αὐτοῦ ὠφεληθεὶς, * μέχρι τῆς Χρυσῆς πόρτης, εἰσελθὼν δὲ κεκοπιασμένος ἀπὸ τῆς ὁδοιπορίας (Κυριακὴ γὰρ ἦν, καὶ ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς*) ἀνεκλίθη ἐν τῷ πιζουλίῳ τοῦ ἁγίου Διομήδους, Καθολικὴ γὰρ ἦν τότε ἡ ἐκκλησία, ἔχουσα προσμονάριον ὀνόματι Νικόλαον. τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκάλεσεν θεία φωνὴ τὸν προσμονάριον, λέγουσα. ἐγερθεὶς εἰσάγαγε εἰς τὸ ἀκτίκιον τὸν βασιλέα. ὁ δὲ ἐγερθεὶς οὐδένα εὗρε πλὴν αὐτὸν τὸν Βασίλειον κείμενον

Marginalia: * Κρέμος · * παρετάξωμεθα · * Ἀμορραίου · * Ἄλλο· [illegible] · * [illegible]

filiis inierunt consilium, & Michaele Bulgaro versus Thessalonicam profecto, cum facultatibus suis traiicere ceperunt. Quod cum rescisset Crummus, in aduersam fluminis ripam transiit, bellum illaturus. Macedones re desperata Tzantzem & Cordylem sibi Duces præficiunt, & conserto prælio, quosdam occiderunt, quosdam etiam captiuos abduxerunt. Bulgari qui traiicere non potuerunt, res a Macedonibus gestas annunciaturi, ad Hungaros deflexerunt: interim nauigia ab Imperatore missa captiuosque suscepetura vt in Vrbem deueherent, appulerunt, & vna pariter Hunni numero infiniti aduentare visi sunt. Macedones iis conspectis, cum lachrymis vociferabantur dicentes: Deus sancti Adriani succurre nobis: & ad belli pugnam vna se prærararunt. Turci vero dicebant: Supellectilem omnem vestram tradite, & quo desideratis abite. Non consenserunt illi, verum diebus continuis tribus ad prælium parati consistebant: quarta vero nauigia conscenderunt. Eo cognito Turci ab hora diei quinta ad vesperam vsque prælium inierunt, eorumque gens fugantibus Macedonibus terga dedit. Insequenti die discessum illis aggredientibus, Hunni rursum ad prælium dispositi apparuerunt. Macedonum vero quidam nomine Leo ex Gemostorum genere, qui deinde Hetæriarches fuit, sumptis animis se opposuit: adiunctique alij Macedonum præcipui aduersarios in fugam verterunt, & impetum in eos fecerunt, ac tandem reuersi, naues Imperatorem adituri repetierunt incolumes, & humane ab eo recepti in Macedoniam patriam sibi propriam regressi sunt. Erat autem Basilius ætate iuuenili florens, e captiuitate redux, in qua Leonis Imperatoris & Michaelis Amorij toto tempore permansit, & Theophilo Imperante rediit: Adeoque anni eius numerabantur viginti quinque. Patriæ propriæ restitutus Macedoniæ Duci cognominato Tzantzi obsequium redditurus adhæsit, a quo nihil emolumenti accepto, Vrbis Regiæ experiri cupiens vbertatem, ad eam profectus est, & ad Chrysen vsque portam peruenit. Ex itinere porro fatigatus (erat autem Dominica dies, & iam sol ad occidentem vergebat) recubuit in Exedra ad sancti Diomedis. Erat templum illud ædes sacra publica viris & mulieribus communis, quæ Mansionarium nomine Nicolaum habebat. Nocte illa Mansionarium appellauit diuina vox, dicens. Exurgens induc Imperatorem in Oratorium. Ille strato relicto præter Basilium pauperum more iacentem nullum re-

perit: regressusque valuas occlusit & recubuit. Protinus ictum gladio impegit quidam ad latus, dicens. Egressus introduc quem vides extra ianuam iacentem: Hic est Imperator. Egressus ille festinus ac tremens Basilium cum pera & baculo repertum intra Ecclesiam admisit. Postero vero die ad balneas deducto, vestes mutandas obtulit, & palam in Ecclesia fraternam societatem cum eo iniit. Itaque inuicem collætati sunt. Cæterum Nicolaus ille habebat fratrem medicum Theophilitzis obsequio mancipatum. Medicus fratrem inuisurus forte veniens conspexit Basilium, & corporis proceritatem roburque miratus, fratri dixit. Vnde est ille? Ipse cunctis de illo expositis, secretum obseruare præcepit. Sedente deinceps cum Theophilitze ad mensam Medico, profunda cogitatione abductus Theophilitzes dixit: Equis curandis hominem reperire nequeo. Medicus occasione data, de Basilij robore Domino enarrauit: Quia eiusmodi est qualem expetis, & quæris. Mittens igitur, festinanter abduxit illum, iuuenemque agrestem, & magnum eius caput demiratus Cephalæ nomen imposuit, equosque tradidit curandos. Vt igitur supra dictum est, hanc ob causam obtulit illum Michaeli Imperatori. Huc vsque de Basilij educatione. Imperator vero Basilium in Regiam inducens, matri suæ velut lætabundus dixit. Adesdum, vide, mater, qualem masculum in præsenti nactus sum? Egressa, & cum conspicata, retro versa est, filio suo dicens: Hic est, fili mi, qui genus nostrum deleturus est. Ille prædictione non suasus, propriæ matri vaticinanti aurem non præbuit, nec morem gessit. Mortuus est autem sanctus Patriarcha Methodius, & Ignatius Michaelis Curopalatæ filius in eius locum suffectus. Bulgari autem factis per Thraciam & Macedoniam excursionibus, prouincias illas deuastabant. Theodora in aduersum præsidia disposuit. Milites porro ad Bulgariæ castra positi Bulgaros per globos & cohortes aggressi, per eorum regionem deprædabantur: & his occisis, aliis in captiuitatem abductis, Bulgaros & eorum regionem reddidere subiectam. Bardas autem Cæsar Damiano Patricio & Accubitori amicitia iunctus est. Hic Imperatoris compos factus, vt Bardas in Vrbem induceretur suasit: qui muneribus Imperatoris Domesticos sibi concilians, vna cum Accubitore in Palatium ingredi iussus est. Theophane porro Protospathario velut generoso (dicebatur is Phalganus) sibi ascito, Damia-

A ὡς πένητα. καὶ ἐπιστραφεὶς ἔκλεισε τὴν πυλίδα, καὶ ἀνέπεσεν. καὶ εὐθέως μετὰ ῥομφαίας τις δέδωκεν αὐτῷ εἰς τὴν πλευρὰν λέγων. ἐξελθὼν εἰσάγαγε ὃν βλέπεις ἔξωθεν τῆς πυλίδος κείμενον, οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεύς. ἐξελθὼν δὲ μετὰ σπουδῆς σεσοβημένος, καὶ εὑρὼν Βασίλειον μετὰ τῆς πήρας καὶ τῆς ῥάβδου εἰσήγαγεν ἔσωθεν τῆς ἐκκλησίας, καὶ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἀπελθὼν εἰς τὸ λουτρὸν ἤλλαξεν αὐτόν, καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐποίησεν ἀδελφοποίησιν καὶ συνευφραίνοντο ἐν ἀλλήλοις. ὁ δὲ αὐτὸς Νικόλαος εἶχεν ἀδελφὸν ἰατρόν, ὃς ἐδούλευεν * τὸν Θεοφιλίτζην. ἐλθὼν δὲ κατὰ τύχην ὁ ἰατρὸς πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἰδὼν δὲ Βασίλειον, καὶ θαυμάσας τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, εἶπε πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. πόθεν ἐστὶν οὗτος; ὁ δὲ ἀναγγέλλει αὐτῷ πάντα, καὶ παραγγέλλει φυλάξαι τὸ μυστήριον. καθεζομένου δὲ τοῦ ἰατροῦ ἐπὶ τραπέζης μετὰ τοῦ Θεοφιλίτζη, καὶ τούτου καθ' ἑαυτὸν ἀναλογιζομένου καὶ εἰπόντος· ὅτι οὐ δύναμαι εὑρεῖν ἐπιτήδειον ἄνθρωπον εἰς τοὺς ἵππους. ἀφορμῆς ὁ ἰατρὸς εἶπε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ Βασιλείου, καὶ ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἷον ἐπιζητεῖς καὶ ζητεῖς. ἀποστείλας οὖν μετὰ σπουδῆς ἤγαγεν αὐτόν. θαυμάσας δὲ αὐτὸν ἐπιτάγμενον καὶ μεγάλην κεφαλὴν ἔχοντα, ἐπέθηκεν Κεφαλᾶν, καὶ ἔδωκεν τοῦτον τοῦ δουλεύειν τοὺς ἵππους. ὡς οὖν προείρηται, διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν δέδωκεν αὐτὸν Μιχαὴλ τῷ βασιλεῖ. ἕως ὧδε τὰ περὶ ἀναστροφῆς τοῦ Βασιλείου. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν αὐτὸν Βασίλειον εἰσαγαγὼν εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὡς χαίρων δεῦρο, ἴδε, μῆτερ, οἷον ἀγωνιστὴν ἐπελαβόμην. ἡ δὲ ἐξελθοῦσα, καὶ τοῦτον ἰδοῦσα, ἀπεστράφη εἰποῦσα τῷ υἱῷ αὐτῆς. οὗτός ἐστι, τέκνον μου, ὁ μέλλων τὴν γενεὰν ἡμῶν ἀφανίσαι. ὁ δὲ οὐδαμῶς ἐπείσθη τῇ ἰδίᾳ μητρὶ τῇ λεγούσῃ, ἢ ἤκουσεν αὐτῆς. ἐτελεύτησεν δὲ ὁ ἐν ἁγίοις Πατριάρχης Μεθόδιος, καὶ χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἰγνάτιος υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ Κουροπαλάτου. τῶν δὲ Βουλγάρων ἐπιδρομὰς ποιούντων ἐν Θρᾴκῃ, καὶ Μακεδονίᾳ, καὶ ληϊζομένων τὰ τοιαῦτα θέματα· ἡ Θεοδώρα τὰ ἐξ ἐναντίας ἐποίησεν. οἱ ἐκ τῶν κάστρων Βουλγαρίας ἐπιτιθέμενοι σποράδην καὶ κατὰ λόχους χειρωσάμενοι ἀφειδῶς τούτους καὶ ᾐχμαλώτευον, ὥστε ὑποταγῆναι τοὺς Βουλγάρους ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ. Βάρδας δὲ ὁ Καῖσαρ συνεφιλιώθη Δαμιανῷ Πατρικίῳ καὶ Παρακοιμωμένῳ.

* τῷ Θεοφιλίτζῃ

B

C

D

ὃ δὲ βασιλέα κρατήσας ἔπεισεν τοῦ εἰσελθεῖν Βάρδαν ἐν τῇ πόλει. ὃς διὰ δώρων τοὺς τοῦ βασιλέως οἰκείους διαδεξάμενος ἅμα τῷ Παρακοιμωμένῳ ἐκελεύσθη προέρχεσθαι εἰς τὸ παλάτιον. οἰκειωσάμενος δὲ καὶ Θεοφάνην Πρωτοσπαθάριον ὡς ἀνδριζόμενον, τὸν ἐπιλεγόμενον Φαλγανόν, βυ-

λὴν ποιοῦσι μετὰ * Δαμιανοῦ τοῦ ἀναληφθέντος τὸν Θεόκτιστον τὸν Κανίκλειον. πεισθεὶς δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ Δαμιανοῦ ἐπὶ τούτῳ συναίνεσιν καὶ αὐτὸς ἠνέσχετο τοῦτο. ἔλεγε γὰρ ὁ Βάρδας τῷ Δαμιανῷ. ὅτι ἕως ἐστὶ Θεόκτιστος μετὰ τῆς Αὐγούστης, οὐκ ἄρξει, μηδὲ ἐξουσιάσει ποτὲ ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ Θεόκτιστος ἀπελθὼν ἐν τῷ λούσματι τοῦ Ἀραβίνδου, ὡς ἔθος ἦν αὐτῷ, εἶτα ἐλθὼν εἰς τὰ * Ἀσηκρητεῖα κρατῶν τὰς ἀναφορὰς εἰσῆλθεν εἰς τὸ Λαυσιακόν· καὶ περιβλεψάμενος εἶδεν Βάρδαν καθεζόμενον * ἐμπρεπέστερον. καὶ ταραχθεὶς σφοδρῶς, ἔφη. ὅτι ἐγὼ εἰσελθὼν εἰς τὴν Αὐγοῦσταν πάλιν ἐκδιώκω αὐτόν. εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸ ὡρολόγιον συνήντησεν αὐτῷ Μιχαὴλ ἅμα Δαμιανῷ, καὶ οὐκ εἴασεν εἰσελθεῖν πρὸς Θεοδώραν, ἀλλ' ἐκελεύσθη μετ' ὀργῆς ἀνοῖξαι τὰς ἀναφορὰς καὶ ἀναγνῶναι ἔμπροσθεν αὐτοῦ· καὶ ἄρξαντα τοῦτο ποιήσαντα ἀποστρέψαι αὐτὸν εἰς τοὐπίσω ἐξελθεῖν. ὁ δὲ πικρῶς δακρύων καὶ ὀλοφυρόμενος, ἐξῆλθεν. συναντήσας δὲ αὐτῷ Βάρδας κατὰ Λαυσιακόν, καὶ ἤρξαντο κατὰ κόρρης παίειν αὐτόν, καὶ τίλλειν τὰς τρίχας αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ ὁ Δρουγγάριος τῆς Βίγλας ὁ Μανιάκης, ἀνέστη ἀντιλέγων τῷ Βάρδᾳ, μὴ τύπτειν τὸν Λογοθέτην. ὁ δὲ Βάρδας ἀποκριθεὶς κελεύσει τοῦ βασιλέως τοῦτο ποιεῖν. ἀνεφάνη δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ βουλῇ τοῦ Δαμιανοῦ, καὶ τοῦτο ἰδὼν Βάρδας ἅμα τῷ Θεοφάνῃ τῷ Φαλγαίῳ, ἁρπάζοντες τὸν Λογοθέτην σφάζουσιν αὐτόν, καὶ μεληδὸν κατακόπτουσιν εἰς τὰ * Σκῦλα. τοῦτο μαθοῦσα παρὰ τοῦ Παππίου Θεοδώρα, ἐξελθοῦσα κατὰ τοῦ Μιχαὴλ, ὡς εἰκός, ἠγανάκτησεν· καὶ τοῦ βασιλέως παντὶ τρόπῳ μηχανωμένου τὴν μητέρα ἐξιλεώσασθαι, αὕτη ἀπαραμύθητος ἔμεινεν, μήτε τὴν ὀργὴν ὑφιεμένη, μήτε παραμυθουμένη τοῖν. ἔνθεν μεταβαλὼν ὁ βασιλεύς, ὥσπερ τὴν ψυχήν, καὶ τὴν γνώμην, οὕτω δὲ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐνέργειαν τοσούτοις τρόποις λυπεῖν * αὐτὴν κατεπείγετο, ὅσοις περὶ ταύτην θεραπεύειν ἐσχημάτιζεν. καὶ δὴ τὰς μὲν ἀδελφὰς αὐτοῦ Θέκλαν Ἀναστασίαν καὶ Ἄνναν ἐξωθεῖ τοῦ παλατίου, καταγαγὼν εἰς τὰ Καριανοῦ· Πουλχερίαν δὲ ὡς ἠγαπημένην τῇ μητρὶ ἀπέστειλεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστρίων· εἶτα οὕτω μετ' ὀλίγον ἑνώσας πάσας ἐν τῇ μονῇ τῶν Γαστρίων, ἀπέκειρεν. ὑπὸ δὲ τῆς συγκλήτου πάσης εὐφημισθεὶς, μόνος αὐτοκράτωρ καὶ προβάλλεται Βάρδαν Μάγιστρον, καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν. μὴ διαλλαττομένης δὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἔχθρα ὑπῆρχεν ἀναμεταξὺ αὐτῶν ἄσπονδος. ὁ δὲ αὐτὴν καταγαγὼν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ οὕτω τὰ Γαστρία καλούμενον, ἥτις ἀθυμίᾳ μετασκευασθεῖσα τὸν νοῦν ἀνάξιον * ἑαυτῆς σκευάζει βουλὴν κατὰ Βάρδαν βουλευθεῖσα σὺν

no quoque vocato, consilium ineunt de Theoctisto Canielei Præposito in Palatium inducendo. Imperator a Damiano suasus consensum dedit, & vt hoc fieret approbauit. Dicebat enim Bardas Damiano: Quamdiu cum Augusta stat Theoctistus, nec Imperium nec potestatem obtinebit vnquam Imperator. Theoctistus autem in Arabindi balneis lotus, prout solebat, deinde in Secretum se recipiens, relationum libellos manibus tenens Lauziacum ingressus est, & hinc inde circumspiciens, Bardam sedentem & sumptuose vestitum vidit: vehementerque turbatus dixit: Ingressus ad Augustam rursus hominem eiiciam & deturbabo. Ei vero ad horologium progresso, Michael cum Damiano venit obuiam, nec ad Theodoram ingredi permisit: sed libellos aperire & coram legere cum furore imperauit. Id vero exequentem domum regredi, & retro abire præcepit. Ille amare flens, & eiulans discessit ad Lauziacum. Porro Bardas occurrit, collaphisque ad genas incessere, & capillos eius vellere. Eo conspecto Drungarius excubiarum Maniaces Bardæ assistebat, & ne Logothetam percuteret in aduersum monebat. Bardas Imperatoris iussu id se facere respondit. Tunc Imperator ex Damiani consilio in medium se protulit, eoque viso vna cum Theophane Phalgano Logothetam hinc inde impetitum ad Scyla occisum membratim minutimque diuidunt. Quod cum a Papia didicisset Theodora, progressa aduersus Michaelem, prout æquum erat, indignata est: Et Imperatore modis omnibus placare moliente, nullum ipsa solamen admisit, neque iram relaxauit, aut leniit dolorem: ex quo Imperator in alium mutatus, vt priorem animum & consilium, ita corporis habitum, factaque noua induit: vt tot modis eam contristare contenderet, quot rationibus eam colere prius simularet: ac sorores quidem suas Theclam, Anastasiam & Annam ad Cariani ædes deductas, Palatio eiicit: Pulcheriam velut matri dilectam in Gastriorum Monasterium delegauit: Paulo post vero cunctas in vnum collectas, in eodem Gastriorum Monasterio in Monachas detondit. A Senatu deinde faustis acclamationibus exceptus, Imperium nullo consorte solus gessit, & Bardam Magistrum Scholarumque Domesticum instituit. Cum matre vero nondum reconciliata inimicitiæ intercesserunt perpetuæ. Ipse aula eiectam in Monasterium, cui Gastria nomen, demisit. Ipsa animi mœrore extra se facta & abrepta, propositum matre indignum induit: & aduersus Bardam

cum pluribus consilium iniit, cuius partici- A pes alios fecit, ac Imperatoris Protostratorem: vt nimirum Bardam e suburbano redeuntem interimerent. Consilium, antequam perficeretur opere in lucem detectum, in caput eorum, qui facinus fuerant meditati, periculum transtulit. In suspicionem siquidem venientes & comprehensi, ad Circi metam capitibus truncati sunt. Imperator vero demortui vice Michaelem Protostratorem instituit, Bardamque pariter auunculum Curopalatem. Tunc temporis puluis e cælo decidit, & in tectorum tegulas sanguineo colore infectus dilapsus est. Plures in viis & hortis lapides sanguinis instar rubros repererunt. Michael autem Antigonum Bardæ filium B creat Scholarum Domesticum: alteri vero filio locata coniuge, in quam conuitia nonnunquam mittebat, supremi Ducis in Occidentalia themata dignitatem confert: qui etiam ibi vitam finiit. Modico post feria Paschatis quarta Michael Bardam auunculum promouet Cæsarem: qui curru per mediam Vrbem vectus, munera sparsit in populum. Egressus autem Saracenorum Ameras Sinopem vsque descendit, Romanam omnem regionem vastans. Michael vero vna cum Barda Cæsare aduersus Michaelem alterum Bulgariæ Principem instructum exercitum terra marique mouet: quod Bulgarorum gentem fame deficere didicisset. Bulgari quasi C tonitrui sonitu percussi soluti sunt animis, & ante certamen conflictumque omnem de victoria desperantes, Christianos se futuros, & Imperatori Romanisque obsequentes promiserunt. Imperator Principem eorum aqua tinctum sacra suscipiens, proprium ei nomen indidit, & proceres eius omnes in Vrbem inductos baptismate lustrari curauit. Exinde pace profunda composita, Ameras in Romaniam mouit: eidemq; Orientalis militiæ Magister Petronas & Nazarus Buccellariorum Dux, structis per viam insidiis ad Lalacaonem redeunti occurrunt: consertisq; manibus Ameram in fugam vertunt, & salutem pedibus quærere cogunt. Comitum nonnullus fugientem insequitur, & caput eius amputatum tollens, ad Petronam militiæ Magistrum detulit. Regressi igitur Duces cum D victoriæ titulis de ipsis in Circo triumpharunt: & ex tunc magna tranquillitas facta est per Orientem, propter Ameræ interitum. Et aliorum quidem labores & aduersus hostes egregia facinora * * *. Imperatoris porro versus Basilium affectus diffundebatur, & eum solum, a quo commoda reciperet obsequia, reputabat. Michael

A * πολλοὺς καὶ ἄλλους κοινωνοὺς καὶ τοῦ βασιλέως * τὸν Πρωτοστράτορα * ὅπως ὑποστρέφοντα Βάρδαν ἀπὸ τοῦ προαστείου αὐτοῦ ἀναιρήσωσιν αὐτόν. ὧν ἡ μελέτη πρὸ τοῦ ἔργου φανερωθεῖσα κατ᾽ αὐτοὺς ἐκείνους τῶν μελετησάντων τὸν κίνδυνον ἐξεκύλισε. φωραθέντες γὰρ καὶ κρατηθέντες ἐν τῇ Σφενδόνῃ τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν. καὶ προβάλλεται * τὸν βασιλέα Μιχαὴλ ἀντὶ τοῦ τελευτήσαντος Πρωτοστράτορα, ὁμοίως καὶ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ Κουροπαλάτην. ἔπεσε δὲ τότε κόνις ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατενεχθεῖσα ἐπὶ τοὺς κεράμους αἱματώδης. πλήρεις καὶ πολλοὶ εὕρισκον * λίθους ἐν ταῖς ὁδοῖς ἢ κήποις * ἐρυθροὺς ὡς αἷμα. προβάλλεται δὲ B Μιχαὴλ Ἀντίγονον τὸν υἱὸν Βάρδα Δομέστικον τῶν σχολῶν· * τὸν δὲ ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ διὰ γυναῖκα, εἰς ἣν καὶ ἐλοιδορεῖτο, προβάλλεται αὐτὸν μονοστράτηγον εἰς τὰ δυτικὰ θέματα, τελευτήσαντος αὐτοῦ ἐκεῖσε. μετ᾽ ὀλίγον δὲ τῇ τετάρτῃ τῆς Διακαινησίμου προβάλλεται Μιχαὴλ Βάρδαν θεῖον αὐτοῦ Καίσαρα, ὃς ἐπὶ ἅρματος ἐποχηθεὶς ἔδωκεν ὑπατείαν τῇ μέσῃ. ἐξῆλθεν δὲ καὶ ὁ Ἀμὴρ καὶ κατῆλθεν μέχρι Σινώπης, λεηλατῶν πᾶσαν τὴν τῶν Ῥωμαίων. ἐκστρατεύσας δὲ Μιχαὴλ ἅμα Βάρδᾳ Καίσαρι κίνησιν ποιεῖ κατὰ Μιχαὴλ ἄρχοντος Βουλγαρίας, διά τε γῆς καὶ θαλάσσης, μαθὼν τὸ τῶν C Βουλγάρων ἔθνος λιμῷ τήκεσθαι. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦτο μαθόντες, ὡς ὑπὸ βροντῆς ὑπεσκελίσθησαν, καὶ πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ τῆς μάχης περὶ τῆς νίκης ἀπέγνωσαν, καὶ Χριστιανοὶ γενέσθαι, καὶ ὑποτάσσεσθαι τῷ βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις * ᾐτήσαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ἄρχοντα αὐτῶν βαπτίσας καὶ δεξάμενος, ἐπιτέθεικεν αὐτοῦ τὸ ὄνομα. τοὺς δὲ μεγιστᾶνας αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσαγαγὼν ἐβάπτισε πάντας. ἐκ τότε γενομένης εἰρήνης βαθείας τὸν Ἀμὴρ πάλιν ἐξελθόντα κατὰ Ῥωμανίας, στρατηλάτης ὢν τῆς ἀνατολῆς Πετρωνᾶς, καὶ Νάσαρ τῶν Βουκελλαρίων λοχήσαντες τὴν ὁδὸν τῆς ὑποστροφῆς αὐτοῦ συναντῶσιν αὐτῷ εἰς τὸν Λαλα- D κάοντα, καὶ συμβαλόντες τροποῦνται τὸν Ἀμήρ· καὶ φυγῇ χρησάμενος καταλαμβάνει * αὐτὸν τις τῶν Κομήτων· καὶ τούτου τὴν κεφαλὴν ἄρας ἤγαγε Πετρωνᾷ στρατηλάτῃ. εἰσελθόντες δὲ οἱ στρατηγοὶ μετὰ ἐπινικίων ἐθριάμβευσαν αὐτὰ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ. καὶ ἐκ τότε ἐγένετο γαλήνη μεγάλη ἐν τῇ ἀνατολῇ διὰ τὴν τοῦ Ἀμὴρ σφαγήν. καὶ ἄλλων μὲν οἱ πόνοι, καὶ τὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἀνδραγαθήματα * * * ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἀγάπη πρὸς τὸν Βασίλειον ἐξεκέχυτο, καὶ τοῦτον μόνον ἐνόμιζεν εἶναι τὸν θεραπεύοντα αὐτόν. ἔκτισε δὲ Μι-

A χαὴλ στάβλον τοῖς ἵπποις αὐτοῦ κοσμήσας μαρμάροις καὶ ὑδάτων ἐπιρροαῖς κατασκευάσας ὡραιότατον πάνυ. καὶ τούτου τελεσθέντος ἦν τις ἐν τῇ πόλει ὀνόματι Πέτρος λόγιος καὶ σκωπτικὸς, ὃν καὶ Πτωχομαΐστορον ἐκάλουν. τοῦτον προσκαλεσάμενος Μιχαὴλ ἐν τῷ στάβλῳ ὑπεδείκνυεν αὐτῷ τὴν ἄλογον τοῦ κατασκευασθέντος οἴκου εὐπρέπειαν, ὡς βουλόμενος ἐπαινεθῆναι παρ' αὐτοῦ· εἰπὼν δὲ τοῦτον ὡς ἀεὶ μνημονεύεσθαι μέλλων διὰ τὴν τοῦ ἔργου τούτου κατασκευήν. ὁ δὲ ἔφη τῷ βασιλεῖ. Ἰουστινιανὸς ἔκτισεν τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν κοσμήσας χρυσῷ, καὶ ἀργύρῳ, καὶ μαρμάροις πολυτίμοις. καὶ μνήμη αὐτοῦ νῦν οὐκ ἔστι. καὶ σὺ βασιλεῦ κοπροθέσιον ποιήσας καὶ ἀλόγων σκέπασιν, λέγεις μνημονεύεσθαι διὰ τοῦτο. ὁ δὲ ἀποτυχὼν τὴν ἐξ αὐτοῦ ἔπαινον, καὶ ὀργισθεὶς τυπτόμενον καὶ συρόμενον ἐξήγαγεν τὸν Πτωχομαΐστορον. φήμης δὲ διαθρυλούσης περὶ Βάρδα Καίσαρος, ὅτι τῇ νύμφῃ αὐτοῦ συμφθείρεται, τοῦτο ἀκούσας Ἰγνάτιος ὁ Πατριάρχης πολλάκις παρῄνεσεν αὐτὸν ἀποσχέσθαι τούτου μιάσματος, καὶ μὴ πρόσκομμα εἶναι τοῖς πολλοῖς, τὸν ἀρετῆς ὑπόδειγμα καὶ σώφρονος βίου εἶναι ὀφείλοντα. ὁ δὲ μὴ πειθόμενος * ἐνεῖχε τῷ Πατριάρχῃ, καὶ δή ποτε * μέλλοντος κοινωνεῖν τὸν Βάρδαν ὁ Πατριάρχης ἀπώσατο, ὡς μὴ πειθόμενον κανόσιν ἢ παραινέσεσιν, * ὃς ὀργῇ πληγεὶς τὴν ψυχὴν, τὸν παραινέτην ὡς ἄνομόν τινα καὶ φθορέα τῆς ἐκκλησίας ἐξέωσεν, καὶ βασάνοις ἀπείροις καὶ αἰκίαις ὑπέβαλεν, ὥστε ποιῆσαι παραίτησιν. τοῦ δὲ μὴ πεισθέντος Φώτιον Πατριάρχην ἀντ' αὐτοῦ χειροτονεῖ Πρωτοασηκρῆτιν ὄντα κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, καὶ λογιώτατον πάνυ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καταλιπὼν ἐν τῇ πόλει, * ταύτης φυλακτὴν Ὠορύφαν Ὕπαρχον ὄντα, ὅστις οὔπω τοῦ βασιλέως *, οὐδὲ ἐξ ὧν ἐμελέτα * κατὰ νοῦν εἶχεν * κατειργασμένου, τὴν τῶν ἀθέων Ῥῶς ἐμήνυσεν ἄφιξιν * γενομένους ἤδη κατὰ τὸν Μαῦρον ποταμόν. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς καὶ τῆς ἐχομένης ἐπαφέθη ὁδοῦ, καὶ * δι' ἣν ταύτην ἀφῆκεν, * οὐδὲν βασιλικὸν καὶ γενναῖον εἰργάσατο. οἱ δὲ Ῥῶς φθάσαντες ἔνδον τοῦ Ἱεροῦ πολλὴν εἰργάσαντο φθορὰν Χριστιανῶν, καὶ ἀθῷον αἷμα ἐξέχεον. ὑπῆρχον δὲ πλοῖα διακόσια, ἃ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν, καὶ πολὺν φόβον τοῖς ἔνδοθεν ἐνεποίησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς καταλαβὼν, μόλις ἴσχυσε διαπεράσαι, καὶ δὴ σὺν τῷ Πατριάρχῃ Φωτίῳ εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ μητρὸς παρεγένοντο· κἀκεῖ τὸ θεῖον ἐξιλεοῦντο. εἶτα μεθ' ὑμνῳδίας τὸ ἅγιον ἐξαγαγόντες τῆς Θεοτόκου ὠμοφόριον, τῇ θαλάσσῃ

*ἀνεῖχε *μέλλοντι *ἤ *ταύτην *μήπω ἔχοντος *καὶ *κατ' ἐπινοῦ *γενόμενον *ἐν ταύτῃ *ἔργον

equorum stabulum marmoribus adornatum & aquarum copia irriguum instruxit, effecitque visu iucundissimum. Eo perfecto Petrus quidam, quem Magistrum Pauperem vocabant, vir sagax & dicteriis assuetus, in Vrbe morabatur. Michael eidem ad se aduocato instructæ domus ineptum ornatum demonstrabat, ab eo laudem recipere cupiens, ac perpetuam nominis memoriam ex huiusmodi operis structura reportaturum se iactans. Ille Imperatori ait, Iustinianus magnum Ecclesiam auro argento marmoribusque pretiosissimis decoratam condidit, eiusque memoria extincta est: Tu vero, Imperator, stercori loco destinato equorumque domicilio constructo, celebrem posteritati te futurum asseris. Ille laudibus quas ex eius ore venabatur frustratus, accensus ira, verberatum & per vim tractum Pauperem Magistrum conspectu expulit. Rumore vero per Vrbem sparso Bardam Cæsarem cum nuru propria corruptam tenere consuetudinem, eodemque ad Patriarcham delato; Ignatius, vt hoc scelere abstineret, frequentius admonuit, ne plurimis offendiculum præberet, qui virtutis & omnis temperantiæ exemplo esse deberet. Ille autem Patriarchæ morem non gessit. Ad communionem igitur Bardam certo tempore accedentem, repulit Patriarcha, seu qui Canonibus & monitis non obtemperaret. Hic iræ plaga percussus animum, monitorem velut sceleratum & morum corruptorem Ecclesia eiecit, infinitisque vexationibus & tormentis crudelibus subiecit, adeo vt dignitate se abdicaret. Ignatio resistente, loco ipsius Photium Secretariorum Ducem virum eius temporis eruditissimum Patriarcham ordinari curat. Porro Imperator Ooripha Præfecto, vt eam custodiret, in Vrbe relicto, aduersus Agarenos expeditionem suscepit. Ooriphas Imperatori nondum longe posito, neque eorum, quæ meditabatur, & in mente habebat, quidquam exequuto, impiorum Russorum ad Nigrum fluuium profectorum aduentum nunciat. Imperator arreptæ viæ pœnitens, expeditionem remittit, nihil regium vel generosum executus. Russi Hierum vsque penetrantes plurimam Christianorum cædem ediderunt & innoxium effuderunt sanguinem. Erant illis nauigia ducenta, quibus Vrbem circumdederunt, & ciuibus terrorem incusserunt ingentem. Vrbem versus appellens Imperator, vix potuit pertransire & ingredi, & exinde cum Patriarcha Photio ad sanctæ Dei Genitricis templum Blachernense accessit, vbi diuinum Numen placare contendunt. Deinde cum Hymnorum cantibus sacram Deiparæ vestem efferentes, extremo maris littori eam

A admouerunt: magnaque prius data aeris tranquillitate, confestim ventorum impetus vehemens excitatus, & in mari prius pacatissimo fluctuum insultus ad inuicem facti sunt ingentes, adeo vt impiorum Russorum nauigia confringerentur, paucis eorum periculo ereptis. Bardæ vero Cæsari celebri processu delato, & violacei coloris Scaramangio induto, Damianus Patricius & accubitor ad horologium sedens honorem exhibiturus non assurrexit. Eo viso Cæsar ira excanduit, deauratumque triclinium ingressus, & ad Imperatorem considens, ex mœrore & furore lachrymis perfusus est: Causam Imperatori roganti dixit ille. Mihi Imperij tui iussu dignitate magna prouecto Damianus
B contemptum & Imperio tuo probrum illaturus Senatu Comitatuque præsente non assurrexit. Iratus Imperator Maximianum quondam Cubicularium Damianum tollere, & ad sancti Mamantis Emporium abductum detondere, & in custodiam mittere confestim iubet: eodemque die Basilium Protostratorem in Accubitorem euehit. Hoc audito Cæsar inuidit, & ab eo momento Basilium occidere meditabatur. Michael autem Basilium cum vxore Maria diuortium inire coegit, data ei Eudocia Ingerina, & Dominam germanamq; coniugem habere iussit. Erat quippe Imperatoris pellex, & ab eo ceu venustate præstans dilecta. Priori vero eius vxori Mariæ
C certo auri pondere & aliis quibusdam collatis, in Macedoniam ad parentes remisit. Theclam vero propriam sororem sibi asciuit, vt eam priuatim haberet. Ab eo tempore ab inuicem dissidentes, & sinistrum aliquid de se inuicem suspicantes, Cæsar & Basilius, quomodo alter alterum proderet, quærebant: priuatim vero Basilius Cæsarem quasi aduersum se machinantem conuiciabatur. Basilius Imperatorem sibi conciliare meditatus, cum Symbatio Patricio & cursus publici Logotheta Cæsarisque genero amicitiam iniit: & datis iuramentis consensum perpetuum & fœdus inuiolabile ad inuicem habituros promiserunt. Certiorem autem reddidit Basilius
D Symbatium, horrendis iuramentis asserens: Te plurimum diligit Imperator, meque pro te semper sollicito Cæsarem te creare cogitat, sed soceri tui ratione, nequit hoc exequi. Ille Basilij iuramentis deceptus, Bardæ Cæsari socero proprio aduersarius factus est: & ad Imperatorem accedens iuramentis adhibitis suasit: Cæsar interficere te consiliatur: & coniurationis ordinem aperuit. Imperator ergo Symbatij iuramentis ductus, Basiliique testimonio confirmatus, secretas in Cæsarem moliebatur insidias. Basilius cuncta contra Cæsarem probe instructa cognoscens, seque

ἄκρῳ προσέβαλλον. καὶ νηνεμίας οὔσης, εὐθὺς ἀνέμων ἐπιφορά, καὶ τῆς θαλάσσης ἠρεμούσης, κυμάτων ἐπιδημασμοὶ ἀλλεπάλληλοι ἐγηγέρθησαν, καὶ τὰ τῶν ἀθέων Ῥῶς πλοῖα κατεάγησαν, ὀλίγων ἐκπεφευγότων τὸν κίνδυνον. Βάρδα δὲ τοῦ Καίσαρος ἐν τῇ προελεύσει διερχομένου μετὰ σκαραμαγγίου ὀξέως εἰς τὸ ὡρολόγιον καθεζόμενος ἐκεῖσε Δαμιανὸς Πατρίκιος καὶ Παρακοιμώμενος οὐκ ἐπηγέρθη τιμῆσαι αὐτόν. τοῦτον ἰδὼν ὁ Καῖσαρ ἐθυμώθη λίαν· καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ Χρυσοτρίκλινον, καὶ συγκαθεσθέντος τῷ βασιλεῖ, καὶ δακρύοντος ἀπὸ ὀργῆς καὶ θυμοῦ, ἠρώτησεν τὴν αἰτίαν ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ ἔφη, ὅτι τῇ κελεύσει τῆς βασιλείας σου, ἠξιώθην τιμῆς μεγάλης· Δαμιανὸς δὲ εἰς ὄνειδος καὶ τῆς σῆς βασιλείας, οὐκ ἐπηγέρθη μοι ἐπὶ τῆς συγκλήτου. θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεύς, Μαξιμιανόν τινα Κουβικουλάριον παραυθὺς προσέταξεν ἆραι Δαμιανόν, καὶ ἐν τῷ ἐμπορείῳ τοῦ ἁγίου Μάμαντος ἀπαγαγεῖν καὶ τοῦτον ἀποκεῖραι πρῶτον, καὶ εἶναι ἐν φρουρᾷ. ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προβάλλεται Πρωτοστράτωρα Βασίλειον Παρακοιμώμενον. ἐζηλοτύπησεν δὲ Καῖσαρ τοῦτο ἀκούσας, καὶ ἐκ τότε ἐζήτει ἀποκτεῖναι Βασίλειον. ἐχώρισεν * Βασίλειον Μιχαὴλ τῆς ἰδίας γυναικὸς Μαρίας, δεδωκὼς αὐτῷ γυναῖκα Εὐδοκίαν τὴν Ἰγγερίναν, ἐξομολογούμενος αὐτὴν κυρίαν αὐτὴν ἔχειν. ἦν γὰρ αὐτὴ τοῦ βασιλέως παλλακὴ καὶ πάνυ ἠγάπα αὐτήν, ὡς εὐπρεπῆ. * τὴν προτέραν αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίαν δοὺς χρυσίον καὶ ἄλλα τινα, ἀπέστειλεν ἐν Μακεδονίᾳ εἰς τὰ ἴδια. Θέκλαν δὲ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν προσεποιήσατο τοῦ ἔχειν αὐτὴν ἰδίως. ἐκ τότε δὲ ὑπεβλέποντο ἀλλήλους, ὅ τε Καῖσαρ, καὶ ὁ Βασίλειος, ζητοῦντες πῶς ἕτερος τὸν ἕτερον ἀνέλῃ. ἰδίως δὲ ἐλοιδόρει ὁ Βασίλειος τὸν Καίσαρα, ὡς κατ' αὐτοῦ μελετῶντα. ὁ δὲ Βασίλειος σπουδάζων πληροφορῆσαι τὸν βασιλέα, συμφιλοῦται Συμβατίῳ Πατρικίῳ καὶ Λογοθέτῃ τοῦ Δρόμου γαμβρῷ δὲ Καίσαρος, καὶ δι' ὅρκων ἐβεβαιώσαντο ἀλλήλους ἐν ὁμονοίᾳ καὶ διηνεκεῖ ἀγάπῃ εἶναι. ἐπληροφόρησε δὲ καὶ Συμβάτιον Βασίλειος δι' ὅρκων φρικτῶν, ὡς τοῦ βασιλέως ἀγάπην πολλὴν ἔχοντος πρὸς σέ, κἀμοῦ σπουδάζοντος τὰ ὑπὲρ σέ, μελετᾷ μὲν προβάλλεσθαί σε Καίσαρα, ἀλλὰ διὰ τὸν πενθερόν σου ἀδυνατεῖ τοῦτο ποιῆσαι. ὁ δὲ ἀπατηθεὶς τοῖς ὅρκοις τοῦ Βασιλείου, γέγονε κατὰ τοῦ Καίσαρος Βάρδα τοῦ ἰδίου πενθεροῦ. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα ἐξωμόσατο πληροφορήσας αὐτόν, ὡς ὁ Καῖσαρ βούλεταί σε ἀνελεῖν, ἐξειπὼν καὶ τὰ τῆς βουλῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖς ὅρκοις τοῦ Συμβατίου πεισθείς, καὶ τοῖς λόγοις τοῦ Βασιλείου βεβαιωθείς, ἐνδομυχεῖ κατὰ τοῦ Καίσαρος. εἰδὼς δὲ Βασίλειος ὅτι πάντα καλῶς κατὰ τοῦ Καίσαρος συνεσκεύασται, ἐν τῇ

πόλ

* ἀ

* τὴν πρότερον αὐτοῦ γυναῖκα Μαρίαν

πόλει μὴ δυνάμενος τοῦτο ποιῆσαι, πείθει τὸν βασιλέα κινῆσαι στόλον καὶ στρατὸν κατὰ τῆς Κρήτης. τούτου δὲ γινομένου Λέων ὁ φιλόσοφος Βάρδαν Καίσαρα παρῄνει ὑποστέλλεσθαι, καὶ συντηρεῖν ἑαυτὸν ἀπὸ Βασιλείου. ὁ δὲ Καῖσαρ τὸν βασιλέα πάλιν ἐπεφώνει φείδεσθαι τοῦ Βασιλείου. γινομένης δὲ τῆς προελεύσεως εἰς τὰ * Χαλκοπράτια τοῦ εὐαγγελισμοῦ· καὶ τῆς εἰσόδου γινομένης, καὶ τοῦ εὐαγγελίου τελεσθέντος, ἀνῆλθεν ὅ τε Πατριάρχης Φώτιος καὶ ὁ βασιλεὺς σὺν τῷ Καίσαρι καὶ Βασιλείῳ Παρακοιμωμένῳ ἐν τοῖς κατηχουμενείοις, τοῦ Πατριάρχου ἐπὶ χεῖρας ἔχοντος τὸ τίμιον σῶμα καὶ αἷμα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ βάψαντες ὅ τε βασιλεὺς, καὶ ὁ Βασίλειος, τοὺς τιμίους ὑπέγραψαν σταυροὺς, ὅρκῳ βεβαιοῦντες τὸν Καίσαρα ἀφόβως ἐξελθεῖν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ * ταξιδίῳ. φανερῶς γὰρ Λέων ὁ φιλόσοφος παρηγγύα τῷ Βάρδᾳ μὴ ἐξελθεῖν σὺν αὐτοῖς. ἐξερχόμενον γὰρ ἔλεγεν μὴ ὑποστραφῆναι. ἀπὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Πάσχα ἀπάρας ὁ βασιλεὺς μετὰ πολλοῦ στρατοῦ, κατέλαβεν ἐν τῷ θέματι τῶν Θρακησίων. ἀπληκευσάντων δὲ αὐτῶν εἰς κήπους, Βασίλειος Παρακοιμώμενος βουλὴν ἐποιεῖτο ἀνελεῖν Καίσαρα. ὑπῆρχον δὲ ἐν τῇ βουλῇ Μαριανὸς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Πέτρος ὁ Βούλγαρος, καὶ Ἰωάννης ὁ Χαλδίας, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαρᾶς· Ἰωάννης δὲ ὁ Νεατοκώμητος διέγνω ταῦτα. καὶ καταλαβὼν εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος τένταν ἡλίου δύναντος, καὶ συντυχὼν Προκοπίῳ Πρωτοβεστιαρίῳ τοῦ Καίσαρος διεβεβαιοῦτο αὐτῷ, ὅτι αὔριον μεληδὸν κατακόπτεται ὁ δεσπότης ἡμῶν Καῖσαρ. ὁ δὲ εἰσελθὼν ἀνήγγελλε ταῦτα τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Καῖσαρ ταῦτα ἀκούσας εἶπεν Προκοπίῳ. ἄπελθε, εἰπὲ τῷ Νεατοκωμήτῃ· τὰ ζιζάνια ταῦτα σὺ διεγείρεις. ὄρθρου δὲ βαθέως τοὺς αὐτοὺς πάντας προσκαλεσάμενος διεσάφησε τὰ λαληθέντα αὐτῷ, βουλὴν ἐπιζητῶν παρ' αὐτῶν. Φιλόθεος δὲ Πρωτοσπαθάριος καὶ Γενικὸς προσφιλὴς αὐτοῦ ὢν, εἶπεν τῷ Καίσαρι· αὔριον, ὦ δέσποτα, περιβαλοῦ τὸ χρυσοπέρσικόν σου καταμίσκιον, καὶ ὀφθήσῃ τοῖς ἐχθροῖς σου· ἀπὸ προσώπου σου φεύξονται. τοῦ ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἵππῳ ἐπιβὰς παρεγένετο πρὸς τὴν κόρτην τοῦ βασιλέως μετὰ στολῆς λαμπρᾶς. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαρᾶς τῇ βουλῇ τοῦ Βασιλείου προσυπήντησε προσκυνήσας αὐτόν· καὶ ἐμήνυσε Βασιλείῳ τὴν αὐτοῦ ἔλευσιν. Βασίλειος δὲ ἐξελθὼν προσυπήντησεν αὐτὸν, καὶ τῇ χειρὶ κρατήσας προσήγαγεν πρὸς τὸν * Βασίλειον. ὁ δὲ Καῖσαρ συγκαθεσθεὶς τῷ βασιλεῖ, ἔφη· τοῦ λαοῦ παντὸς, δέσποτα, ἐπισυνηγμένου πρόσταξον διαπεραιῶσαι ἐν τῇ Κρήτῃ· ὄπισθεν δὲ ἑστὼς ὁ Βασίλειος δίδωσιν αὐτὸν μετὰ τοῦ ξίφους, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μετ' αὐτὸν μεληδὸν κατέκοψαν

* Χαλκοπρατεῖα

* ἐξιδίῳ

* βασιλέα

A quod parauerat in Vrbe non posse exequi, aduersus Cretam classem & exercitum mouere suadet Imperatori. Dum hæc agerentur. Leo Philosophus Bardam Cæsarem monet, vt metueret, & a Basilio sibi caueret. Cæsar in aduersum Imperatori attestabatur se Basilio parcere. Annunciationis autem festo ad Ecclesiam, quæ est in Chalcopratiis, processu facto, peracto ingressu, & Euangelio lecto, Photius Patriarcha & Imperator cum Cæsare & Basilio Accubitore ad Catechumena conscenderunt, & Patriarcha pretiosum corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi manibus tenente, calamum intin- B gentes Imperator & Basilius venerandis Crucibus appositis, subscripserunt iuramento, Cæsari affirmantes eum cum ipsis profectionem sine periculo posse capessere: Leo quippe Philosophus Bardam manifeste obtestabatur, ne expeditionis comes abiret: Egressum enim semel non rediturum prædicebat. Sacro vero Paschatis festo, cum exercitu copioso soluens Imperator, ad Thracensium Thema se contulit: classe autem ad locum, cui Horti nomen, appellente, Basilius Accubitor Cæsarem occidere meditabatur: Aderant consilio Marianus eius frater, Petrus Bulgarus, Ioannes Chaldius & Constantinus Toxaras: Ioanni vero Neatocomiti consilium C innotuit. Is veniens ad Cæsaris tentorium, occidente sole, & Procopio Cæsaris Protouestiario factus obuiam affirmabat: Dominus noster Cæsar postero mane membratim concidendus est. Ingressus ille nunciauit Cæsari: Cæsar his auditis, Procopio dixit. Abi, dic Neatocomiti: Hæc zizania tu ipse disseminas. Summo vero diluculo iisdem omnibus congregatis, quæ nunciata fuerant, manifestauit: & de illis consilium expetiit. Philotheus Protospatharius & Generalis fidelis eius amicus dixit Cæsari. Crastina die, o Domine, aurei & Persici coloris vestimento, induere, & inimicis tuis coram appare: a facie tua illi fugient. Sole itaque exoriente con- D scenso equo, ad Imperatoris Comitatum veste splendida fulgens accessit. Moxque Constantinus Toxaras Basilij consilio morem exhibiturus venerabundus procubuit, & eius aduentum Basilio significauit. Basilius pariter progressus Cæsarem veneratus est, & manu apprehensum ad Imperatorem deduxit. Cæsar Imperatori assidens dixit. Exercitu cuncto iam collecto iube, Domine, in Cretam transfretari. Basilius vero retro stans gladio ictum impegit, & post eum reliqui Cæsarem Impe-

ratore spectante membratim conciderunt. A Erat hora diei tertia. Statim autem Imperator & Basilius in Vrbem regressi sunt. Et ad portum Actitæ appellentibus, effusis ex Vrbe ciuibus Imperatoris videndi cupidis, nonnullus Monastico habitu indutus e sublimi petra ad Imperatorem vociferabatur: Præclaram certe expeditionem suscepisti, o Imperator, qui affinem tibi coniunctum & paternum sanguinem gladio effudisti: Væ tibi, væ tibi, qui hoc patrasti. Iratus Imperator & Basilius, carnificum Principem mittunt Maurotheodorum, qui Monachum gladio interimeret. Confertus vero populus dementem & agitatum Dæmone conclamabat: atque ita B vix pœnam effugit. Cæterum sabbato Pentecostes circa vesperam Photio Patriarchæ per Rendacium Protouestiarium Imperij consortium Basilio factum, vt coram enunciaret, significauit. Postero die Sellæ duæ delatæ sunt: Populus vero sub vno Imperatore, vt duæ Sellæ deferrentur, obstupebat. Imperatore solemni processu progrediente, Basilius, vt moris Accubitori breuiori tunica ornatus, spatham gerens incedebat. Ad Regias autem vsque portas progressus Imperator, diadema, prout Imperatores solent, non deposuit, sed ad sanctas vsque fores cum eo penetrauit, & retro versus, ac redimitus Ambonis gradus tres ascendit: C Infra Ambonem stabat Basilius Accubitor: infra Basilium vero Quæstor, & A secretis Leo renunciationis libellum manibus tenens, & Michael Præpositus Anguræ, & cum Tribubus populi earum Duces. Leo itaque A secretis incepit legere, dicens: Bardas Cæsar mihi necem machinatus est: Ideoque Vrbe me subduxit: & nisi mihi per Symbatium & Basilium innotuisset, viuos inter non amplius agerem, propter scelera vero sua pœnas mortemque pertulit: Basilium vero Accubitorem, seu fidelem & Imperij seruatorem, qui hoste me liberauit, Imperij custodem esse volo, & ab omnibus velut Imperatorem excipi. Interim Basilius lachrymis opplebatur: & Imperatore Pho- D tio Patriarchæ stemma capite ablatum tradente, vt in sanctam mensam inferret, ipse Photius super eo preces fudit: tum vero Præpositi insigniotibus vestimentis, quæ Diuitisia, & ocreis Imperialibus Basilium induerunt: qui vbi clamyde indutus est, ad Imperatoris pedes procidit: Demum egressus Patriarcha stemma ex Imperatoris capite sublatum ipsi Imperatori tradidit, sceptrisque pro more inclinatis, Basilium Michael coronauit: cunctique fau-

A αὐτὸν, τοῦ βασιλέως βλέποντος· ὥρα δὲ ἦν τρίτη τῆς ἡμέρας. εὐθέως δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἐπὶ τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν. ἐρχομένων δὲ κατὰ τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀκρίτα, λαοῦ πολλοῦ συνηγμένου ἰδεῖν τὸν βασιλέα, εἷς τις μοναχικὸν σχῆμα περιβεβλημένος ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας ἐπιφωνεῖ τῷ βασιλεῖ· καλὸν ταξίδιον ἐποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἴδιον συγγενῆ καὶ τὸ πατρῷον αἷμα ξίφει ἀνελών. οὐαί σοι, οὐαί σοι, ὅτι ταῦτα ἐποίησας. θυμωθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασίλειος ἀποστέλλουσι Μαγγλαβίτην τὸν Μαυροθεόδωρον ξίφει ἀνελεῖν τὸν μοναχόν. οἱ δὲ λαοὶ ἐπιδρα- B μόντες * ἄνοιαν καὶ δαιμονιῶντα αὐτὸν εἶναι *· καὶ οὕτως μόλις διέφυγε τὴν τιμωρίαν. ἐν δὲ * σαββάτῳ τῆς Πεντηκοστῆς ἐμήνυσε Φωτίῳ Πατριάρχῃ ὁ βασιλεὺς διὰ Ῥενδακίου Πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ τὴν ἀναγόρευσιν τῆς βασιλείας ποιῆσαι Βασιλείου· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθον δύο σελλία. οἱ δὲ λαοὶ ἐπηρώτησαν, πῶς ἑνὸς βασιλέως ὄντος δύο σελλία ἐξῆλθον. τοῦ δὲ βασιλέως διερχομένου ἐν τῇ προελεύσει ὄπισθεν Βασίλειος περιεπάτει φορῶν σκαραμάγγιον μετὰ σπαθίου, ὡς ἔθος Παρακοιμωμένοις, μέχρι δὲ τῆς βασιλικῆς πύλης ἐλθὼν ὁ βασιλεύς, οὐκ ἀπέθετο τὸ στέφος, καθὼς ἔθος ἐστὶ C τοῖς βασιλεῦσιν, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ εἰσῆλθε μέχρι τῶν ἁγίων θυρῶν, καὶ ἀντιστραφεὶς ἀνέβη τρεῖς βαθμοὺς τοῦ ἄμβωνος ἐστεμμένος· καὶ ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος Βασίλειος ὁ Παρακοιμώμενος, κάτωθεν δὲ Βασιλείου Λέων ὁ * Κάστωρ καὶ Ἀσηκρῆτις ἔχων τόμον ἐπὶ χεῖρας, καὶ Μιχαὴλ Πραιπόσιτος ὁ Ἀγγούρης, καὶ οἱ Δήμαρχοι ἅμα τοῖς Δήμοις. ἤρξατο οὖν Λέων ὁ Ἀσηκρῆτις ἀναγινώσκειν λέγων. ὅτι Βάρδας ὁ Καῖσαρ ἐβουλεύσατο κατ' ἐμοῦ ἀνελεῖν με, καὶ διὰ τοῦτο ὑπεξήγαγέ με τῆς πόλεως· καὶ εἰ μὴ διὰ Συμβατίου καὶ Βασιλείου ἐμηνύθη μοι, οὐκ ἂν ἐν τοῖς ζῶσιν D ἤμην. ἐτελεύτησε δὲ ὑπὸ τῆς ἰδίας ἁμαρτίας. θέλω δὲ Βασίλειον Παρακοιμώμενον ὡς πιστὸν ὄντα, καὶ φυλάττοντα τὴν ἐμὴν βασιλείαν, καὶ τοῦ ἐχθροῦ ἐλευθερώσαντά με εἶναι φύλακα τῆς ἐμῆς βασιλείας, καὶ ὑπὸ πάντων εὐφημεῖσθαι ὡς βασιλέα. Βασίλειος δὲ ἐπληροῦτο δακρύων, καὶ δεδωκὼς ὁ * Βασίλειος Φωτίῳ Πατριάρχῃ τὸ στέμμα ἄρας ἐκ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς, ὃς εἰσαγαγὼν ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ * ἐποίησεν εὐχὴν ἐπ' αὐτῷ, καὶ οἱ Πραιπόσιτοι ἐνέγκαντες διβητήσιον καὶ τζαγγία ἐνέδυσαν Βασίλειον, ὅς τις βαλὼν τὴν χλαμύδα ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως. καὶ ἐξῆλθεν ὁ Πατριάρχης, καὶ ἦρεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπέδωκεν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ καὶ τῶν σκήπτρων πεσόντων, ὡς ἔθος, ἔστεψεν ὁ Μιχαὴλ τὸν Βασίλειον, καὶ εὐ-

* ἄνοιαν
* ἔλεγον
* δὲ
* Κοιαίστωρ
* βασιλεὺς
* αὐτῇ δὲ

φήμουν πάντες. Μιχαὴλ καὶ Βασιλείου πολλὰ τὰ ἔτη. ὁ δὲ τὸν τόμον ἐπαναγνοὺς Κάστωρ ὁ Ἀσηκρῆτις ἐξελθὼν ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ ἐλθὼν εἰς μοναστήριον ἀνδρεῖον ἔμεινεν μέσον τοῦ λιβαδίου. ἦν δὲ ἐκεῖ φρέαρ, καὶ πεσὼν ἐν αὐτῷ ἀπεπνίγη, καὶ ἐτάφη ἐκεῖσε. Συμβάτιος δὲ ὁ γαμβρὸς τοῦ Καίσαρος ἀποτυχὼν τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξίας, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τοῦ Βασιλείου, εἰς μῖσος κατὰ τοῦ Βασιλείου κινεῖται· καὶ συμβουλευσάμενος μετὰ Γεωργίου στρατηλάτου τοῦ Πηγάνη τῷ ἐπαύξειον αἰτεῖται στρατηγὸς προσβληθῆναι ἀντ' αὐτοῦ. καὶ προσεβλήθη Λογοθέτης τοῦ Δρόμου ὁ Γουμὲρ, κἀκεῖνος Κόμης τοῦ Ὀψικίου. καὶ ἐξελθόντες ἅμα ὅ τε Συμβάτιος καὶ ὁ Πηγάνης, ἤρξαντο καταστρέφειν καὶ πυρπολεῖν τάς τε χώρας καὶ ἀμπελῶνας· ἦν γὰρ καιρὸς τοῦ θέρους, εὐφημοῦντες Μιχαὴλ μόνον, τὸν δὲ Βασίλειον ἀποδιαλύθονται. Ταῦτα μαθόντες οἱ βασιλεῖς ἐκέλευσαν τοῖς λοιποῖς στρατηγοῖς τούτους καταπολεμῆσαι. βουλευσάμενος δὲ Νικηφόρος ὁ Μαλεῖνος ἔρριψεν ἔγγραφα μέσον πάντος τοῦ λαοῦ, ἵνα δόλῳ τούτους κρατήσωσι, καὶ μὴ φανερῶς πολεμεῖν εἰς ἐμφύλιον ἐμπέσωσι πόλεμον. ἐκρατήθη δὲ ὁ Πηγάνης καὶ ἀγαγόντες αὐτὸν εἰσήγαγον ἐν τῇ πόλει, καὶ τῇ προστάξει τοῦ βασιλέως ἀποτυφλοῖ αὐτὸν Κωνσταντῖνος ὁ Μυϊάρης, καὶ καθίσαντες ἐν τῷ Μιλίῳ ἐπιδεδώκασιν αὐτῷ σκεῦος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔρριπτον πάντες οἱ διαπορευόμενοι ἐν αὐτῷ, εἴ τι ἂν προαιρέσεως εἶχον. καὶ μετὰ ἡμέρας λ΄. ἐκρατήθη Συμβάτιος ὁ Ἀρμένιος ὑπὸ Μαλεΐνου ἐν Κελτζηνῇ ἐν πανδοχείῳ· καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ Μαλεῖνος εἰς τὸν βασιλέα, ὄντος αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον Μάμαντα. καὶ προστάξει τοῦ βασιλέως ἄγουσι τὸν Πηγάνην εἰς ὑπάντησιν Συμβατίου δόντες εἰς χεῖρας Πηγάνη θυμιατήριον ὀστράκινον θυμιᾷν αὐτόν· καὶ ἀποτυφλοῦσιν αὐτὸν Συμβάτιον τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, καὶ ἐκκόπτουσι καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν εἰς τὰ Λαύσου, καὶ δεδώκασι σκεῦος ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, ἵνα ὅς ἔχῃ προαίρεσιν, ἐπιρρίπτῃ αὐτῷ τι. καὶ μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀπήγαγον αὐτοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις οἴκοις ἔχοντες ἐν τῇ φρουρᾷ. ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀποστείλας μηχανικὸν, τὸν λεγόμενον Λάβαρον, ἐξάγει Κωνσταντῖνον τὸν Καβαλλῖνον ἐκ τοῦ τάφου, ὃν εὗρεν ὑγιῆ· καὶ θέλων εἰσαγαγεῖν ἐν σάκκῳ, καὶ μὴ χωρούμενον* ἐνετύλιξεν αὐτόν. ὡσαύτως καὶ Ἰαννῆν Πατριάρχην ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ τάφου ἅμα τῷ ἀμφιβολαίῳ αὐτοῦ. καὶ τούτους προστάξει τοῦ βασιλέως ἀπέκλεισεν ὁ Ὕπαρχος ἐν τῷ Πραιτωρίῳ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἱππικοῦ ἀγαγὼν αὐτοὺς, καὶ ἀπογυμνώσας ἔτυψε* μαγγλαβίοις, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀποστείλας κατέκαυσεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ. τὴν δὲ λάρνακα τοῦ Κοπρωνύμου πρασίνου οὖσαν καὶ θαυμαστῆς ἐξεργασίας πρίσας ἐποίησε στήλας

*ἐνείλιξεν

*μαγγλά-βις

A stis acclamationibus prosequuti sunt. Michaeli & Basilio multos annos. Porro Castor A secretis, qui tomum legerat, Nicomediam pergens in Monasterium quoddam virile profectus, medio in pratello mansit. Erat autem ibi puteus, & in eum decidens, submersus & sepultus est ibidem. Symbatius vero Cæsaris gener, Cæsaris dignitate frustratus, a Basilio se delusum persentiens, aduersus Basilium exarsit odio, & consilio cum Georgio Pegane militiæ Magistro accepto, in eius locum Dux institui postulauit. Gumer deinde Officij Comes cursus publici Logotheta effectus est: erumpentesque simul Symba- B tius & Peganes, regionem omnem subuertere, & agros vitesque igne deuastare cœperunt: Erat enim messis tempus, faustaque precabantur soli Michaeli, Basilium vero diris deuouebant. De quo certiores facti Imperatores reliquos Duces in eos arma mouere iusserunt. Porro Nicephorus Maleinus commentus est schedulas per exercitum dispergere, vt iis dolo & arte deprehensis, in apertum ciuile bellum haud deflecterent. Comprehensus est itaque Peganes, & sublatum in Vrbem Imperatoris iussu induxerunt. Constantinusque Myiares oculis eum priuauit: eum ad Milium considere iusso vasculum manibus tenen- C dum tradiderunt, in quod viatores, quod placitum, proiiciebant: & post dies triginta Symbatius Armenius a Maleino in Chelsines hospitio detentus est, quem ad Imperatorem ad sanctum Mamantem tunc profectum Maleinus induxit: & Imperatore iubente in Symbatij occursum Peganem aduocant, testaceo thuribulo, vt ei thus adoleret Peganis manibus posito. Postmodum Symbatio oculum vnum effodiunt, & dextera eius manu amputata, ad Lausi ædem statuunt, in eius sinum vase locato, in quod quisque, quod suggereret animus, mittebat: tribusque diebus peractis in proprias domos custodiendos abduxerunt. Porro Michael Imperator misso artifice nomine Labari Constanti- D num Caballinum e sepulchro eduxit, cuius cadauer sanum & incolume reperit, volensque sacco circumponere, cum capi non posset, circumuoluit illud. Ianem Patriarcham pariter vna cum pallio monumento eruit: Mox Imperatoris sententia Præfectus in Prætorij carceribus inclusit, & equestri certamine celebrato denudatos verberibus afflixit, & ad Amastriani locum ossa eorum missa combussit. E loculo vero Copronymi viridi marmore arte mira composito, & serra per colum-

nas scisso repagula in Monasterio ab eo ad Phari Palatium condito confecit. Cæterum Imperator Leo ex Michaele & Eudocia Ingerina natus est, superstite adhuc Michaele, prima mensis quarti die, indictione decima quinta. Equestres porro ludos ipse Venetæ factioni annumeratus, ad sanctum Mamantem Imperator edidit Constantinus autem ex Armenis oriundus, Thomæ Patricij, & Genesij Pater, excubiarum Drungarius inter illos Albus equitauit, Agalianus equitauit Prasinus, hoc est viridis, Crasas tandem Russius. Imperatore declarato victore, & ad cœnam vna cum Basilio & Eudocia sedente, Basiliscianus Patricius, ob currum ab eo solerter rectum, Imperatorem laudabat. Eum Imperator surgere, & Imperiales ocreas detrahere, & induere iussit. Illo renuente, & in Basilium oculos conijciente, Imperator cum furore ita fieri mandauit. Annuente Basilio, ocreas imposuit: Ait vero Basilio, Deum obtestatus Imperator: Melius illi, quam tibi, congruunt: Nunquid enim, vt te constitui, alium pariter Imperatorem creandi mihi potestas est? Hæc dicens ita sensim in Basilium exardescebat. Eudocia vero lachrymans Imperatori dicit: Imperij dignitas, Domine mi, præstans est, & ea nos indigni honorati sumus: neque illam contemnere iustum est. Respondit Imperator: Ne super hoc tristeris, Basiliscianum ad Imperium promouere animus est. Porro Basilius ira & mœrore magno tenebatur. Egresso autem Imperatori ad vænandum, Monachus quidam chartam qua insidiæ a Basilio paratæ descriptæ erant tradidit. Ea lecta, & in furorem versus, in Basilium machinatur. Matre autem Theodora Imperatorem ad Anthemij ædes aduocante, Rentacium Protouestiarium cum domesticis aliis, vt venarentur, & ipse matri offerret, misit. Basilius autem aduersus Michaelem facinus struebat, & profundo mœrore deprimebatur. Ad cœnam vero sedente Imperatore, Eudocia Basilium inuitauit, vt conuiuaretur: tum Imperatore vino sese ingurgitante, Basilius quasi necessitate ductus in cubiculum interius penetrans serram, cum validus esset, turbauit: adeo vt porta minime claudi posset: & digressus cum Imperatore ad cœnam recumbebat. Imperator iam temulentus, & Ingerina pro more ei collætante exurgens, a Basilio manu ducebatur, & in penetrale secedebat, cuius manum cum deosculatus esset Basilius, discessit. Intra cubiculum Imperatoris iussu recumcumbebat Basiliscianus somno grauatus in lecto Rentacij ad eius custodiam. Igna-

ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι ναῷ ἐν τῷ [illegible]τίῳ ἐν τῷ Φάρῳ. ἐγεννήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς ἐκ Μιχαὴλ καὶ Εὐδοκίας τῆς Ἰγγερίνης ἔτι περιόντος αὐτοῦ τοῦ Μιχαήλ, μηνὸς τετάρτου πρώτῃ, ἰνδικτιῶνος ιε'. ἐποίησε δὲ ἱππικὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι ἱππεύσας Βένετος. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ ἐξ Ἀρμενίων ὁ πατὴρ Θωμᾶ πατρικίου καὶ Γενεσίου δρουγγάριος ὢν τῆς βίγλης ἵππευε λευκός, πρασίνους δὲ ἵππευεν Ἀγαλλιανός, ῥουσίους δὲ ὁ Κρασᾶς. νικήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπὶ δείπνου καθεσθέντος ἅμα Βασιλείῳ καὶ Εὐδοκίᾳ, Βασιλισκιανὸς ὁ πατρίκιος ἐπῄνει τὸν βασιλέα ὡς εὐφυῶς ἐλάσαντα ἐν τῷ ἅρματι. τοῦτον ἀναστῆναι κελεύσας ὁ βασιλεὺς τὰ τζαγγία αὐτοῦ προσέταξε σῦραι καὶ ὑποδήσασθαι. τοῦ δὲ ἀνανεύοντος καὶ πρὸς Βασίλειον ἀποβλέποντος, ἐν θυμῷ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο ποιῆσαι. τοῦ δὲ Βασιλείου ἐπινεύοντος αὐτῷ, ὑπεδήσατο τὰ τζαγγία. ἔφη δὲ ὁ βασιλεὺς μεθ' ὅρκου τῷ Βασιλείῳ. ὡς ὑπὲρ σὲ κάλλιον αὐτῷ πρέπουσι. μὴ γὰρ οὐκ ἔχω ἐξουσίαν, ὡς σὲ βασιλέα ἐποίησα, καὶ ἄλλον ποιῆσαι; καὶ ὠργίζετο κατὰ Βασιλείου θυμούμενος. δακρύουσα δὲ ἡ Εὐδοκία ἔφη τῷ βασιλεῖ. τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα, δέσποτά μου, μέγα ἐστί, καὶ ἀναξίως καὶ ἡμεῖς ἐτιμήθημεν, καὶ οὐ δίκαιόν ἐστι καταφρονεῖσθαι αὐτό. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν μὴ λυποῦ περὶ τούτου, καὶ γὰρ καὶ τὸν Βασιλισκιανὸν βασιλέα θέλω ποιῆσαι. Βασίλειος δὲ ἐν θυμῷ καὶ λύπῃ μεγάλῃ γέγονεν. ἐξελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ κυνηγίῳ μοναχός τις ὑπαντήσας, δέδωκεν αὐτῷ χαρτίον τὸ κατ' αὐτοῦ μελετώμενον ἐπιβουλεῦον ἀπὸ Βασιλείου * ὁ ἀναγνοὺς καὶ θυμωθεὶς μελετᾷ κατὰ Βασιλείου. τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ Θεοδώρας καλεσάσης τὸν βασιλέα εἰς τὰ Ἀνθεμίου, ἀπέστειλεν τὸν Ῥεντάκιον τὸν πρωτοβεστιάριον αὐτοῦ μετὰ καὶ ἑτέρων ἀνθρώπων οἰκείων αὐτοῦ, πρὸς τὸ θηρεῦσαί τι, καὶ ἀποστεῖλαι τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ Βασίλειος συνεσκευάζετο κατὰ Μιχαήλ, καὶ ἦν σκυθρωπὸς πάνυ. ἐπὶ δείπνου δὲ τοῦ βασιλέως καθεσθέντος, προσεκαλέσατο Εὐδοκία καὶ Βασίλειον συνδειπνῆσαι αὐτῷ. τοῦ δὲ βασιλέως οἴνῳ πολλῷ χρησαμένου, ἀναστὰς Βασίλειος ὡς διά τινα χρείαν ἐν τῷ κοιτῶνι, διέστρεψε τὰ κλεῖθρα δυνατὸς ὤν, ὡς μὴ κλείεσθαι τὴν θύραν. καὶ ἀπελθὼν συνεδείπνει πάλιν μετὰ τοῦ βασιλέως. τοῦ δὲ βασιλέως πάνυ οἰνωθέντος, τῆς Ἰγγερίνης ὡς ἔθος αὐτῷ συγχαιρούσης, ἀναστὰς Μιχαὴλ χειραγωγούμενος παρὰ Βασιλείου ἀπῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι, οὗ τὴν χεῖρα φιλήσας ἐξῆλθεν Βασίλειος. ἔνδοθεν δὲ τοῦ κοιτῶνος ἦν Βασιλισκιανὸς τῇ κελεύσει τοῦ βασιλέως ὑπνώσας ἐν τῇ κλίνῃ Ῥεντακίου πρὸς φυλακὴν αὐτοῦ. Ἰγνά-

* μήνυμα

τος δὲ Κοιτωνίτης ἀπελθὼν τοῦ κλεῖσαι τὴν θύραν τοῦ A κοιτῶνος εὗρε διεστραμμένην· καὶ ἀπογνοὺς ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς κλίνης τίλλων τὰς τρίχας αὐτοῦ. τοῦ δὲ βασιλέως ὕπνον θανάτῳ παραπλήσιον κοιμωμένου, ἀθρόως ἐλθὼν Βασίλειος μετὰ καὶ ἑτέρων τὰς θύρας ἀνέῳξεν· καὶ ἔμφοβος διελθὼν Ἰγνάτιος ἀντέπιπτεν Βασιλείῳ μὴ εἰσελθεῖν. Πέτρος δὲ ὁ Βούλγαρος διὰ τῆς τοῦ Βασιλείου μασχάλης διελθὼν πρὸς τὴν κλίνην τοῦ βασιλέως ἐκρατήθη παρὰ Ἰγνατίου, καὶ ἀντιπίπτοντος αὐτῷ, ἔξυπνος ἐγένετο ὁ βασιλεύς· Ἰωάννης δὲ ὁ Χάλδος παραυτὰ μετὰ τοῦ ξίφους διὰ αὐτοῦ, ἀπέκοψεν τὰς

[illegible] χεῖρας αὐτοῦ. Ἰακωβίτζης δὲ ὁ Πέρσης * τὸν B Βασιλισκιανὸν ξίφει τρώσαντες ἔρριψαν αὐτὸν ἄνωθεν κάτω, Μαριανὸς δὲ καὶ Βάρδας ὁ πατὴρ Βασιλείου, καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Τοξαρᾶς, οὗτοι ἵσταντο πρὸς φυλακὴν ἔξωθεν καὶ οὐδεὶς τῶν μετὰ Μιχαὴλ ἔγνω τὰ γενόμενα. συναθροισθέντες δὲ οἱ

[illegible] μετὰ * Βασιλείου * ὅτι εἰ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐκόψαμεν, ζῶντα αὐτὸν εἰάσαμεν. καὶ ἐὰν ζῇ τί ἀπολογησόμεθα; καὶ χαριζόμενος τῷ Βασιλείῳ ὁ

* Χάλδος * Χάλδος, ὑποστρέψας εὗρε Μιχαὴλ χεῖρας μὴ ἔχοντα, ἐπὶ τῆς κλίνης δὲ κείμενον ἐλεεινολογούμενον κατὰ Βασιλείου. ὁ δὲ τὸ ξίφος γυμνὸν ἀνηλεῶς ἔπηξεν κατὰ τῆς καρδίας τοῦ βασιλέως διχάσας τὰ ἔγκατα αὐτοῦ, καὶ στραφεὶς ἐνεκαυχᾶτο C πρὸς Βασίλειον, ὡς ἀνδραγάθημα πεποιηκώς. κλύδωνος δὲ ὄντος ἐν τῇ θαλάσσῃ συναθροισθέντες κατῆλθον μέχρι τοῦ περάματος, καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὸν οἶκον Εὐλογίου τοῦ Πέρσου, καὶ τοῦτον ἄραντες ἦλθον εἰς τὰ Μαρίνης, καὶ ἀνελθόντες διὰ τοῦ τείχους ἦλθον μέχρι τοῦ παλατίου. πλὰξ δὲ ἦν περιφράττουσα τὸ τεῖχος, καὶ κρατήσας Βασίλειος δύο τῶν μετ' αὐτοῦ ὄντων, καὶ λακτίσας κατέαξεν τὴν πλάκα, καὶ εἰσῆλθε μέχρι τῆς πύλης τοῦ παλατίου. Εὐλόγιος δὲ Πέρσης ἐλάλει τῇ αὐτοῦ γλώττῃ Ἀρταβάσδῳ Ἑταιρειάρχῃ, ὡς Μι-

* τῷ Βασιλεῖ χαὴλ ξίφει ἐτελεύτησεν καὶ ἄνοιξον * τὸν βασιλέα. καὶ ὁ Ἀρτάβασδος εἰσδραμὼν πρὸς τὸν Παπίαν, D

* τῷ Βασιλείῳ καὶ ἄρας ἀπ' αὐτοῦ τὰς κλεῖς βιαίως, ἠνέῳξεν * τὸν Βασίλειον. καὶ γενόμενος ἔνδοθεν Βασίλειος ἦρε τὰς κλεῖς τοῦ παλατίου ἐπὶ χεῖρας, καὶ τῇ ἕωθεν Γρηγόριον λεγόμενον τὸν Φιλήμονος ἐποίησε Παπίαν. παραυτὰ δὲ ἀποστέλλει ἐν τῷ ἁγίῳ Μάμαντι, καὶ εἰσάγαγεν Εὐδοκίαν τὴν τοῦ Ἰγγερος μετὰ δόξης πολλῆς ἐν τῷ παλατίῳ. ἀπέστειλε δὲ καὶ Ἰωάννην πραιπόσιτον τὴν ἀραιτὴν Δεκαπολίτισσαν, καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους γονεῖς ἀγαγεῖν. ἀπέστειλε δὲ καὶ Παῦλον Κοιτωνίτην τοῦ ἐνταφιάσαι Μιχαήλ. καὶ ἀπελθὼν εὗρεν αὐτὸν ἐντετυλιγμένον ἐν τῷ στρώματι τοῦ δεξιοῦ ἵππου, οὗ ἤλαυνεν, καὶ τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἔξωθεν κρεμάμενα. ἄρας δὲ ἐκεῖ θρηνούσας καὶ ἐλεεινολογουμένας ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελ-

A tius autem cubicularius ad ianuam cubiculi obserandam progressus, confusam reperit. Quare in desperationem ductus, capillos sibi vellens, in lecto sedebat. Imperatore vero somnum morti quamproximum obdormiente, de repente Basilius cum aliis adueniens ianuas aperuit: tremefactus Ignatius in aduersum obstitit, ne Basilius intraret. Petrus autem Bulgarus sub Basilij axilla irrepens, & ad Imperatoris lectum penetrans, ab Ignatio vires aduersas opponente detentus est, ex quo somnus Imperatoris solutus: Ioannes vero Chaldius plaga gladio inflicta manus eius abscidit, Iacobitzes vero Persa, & B alij Basiliscianum ense vulneratum e lecto in pauimentum deturbarunt. Marianus autem, & Pater Basilij Bardas, & Constantinus Toxaras stabant foris in excubiis: ita vt Domesticorum nullus, quæ cum Michaele gerebantur, resciret. At coniurati cum Basilio collecti: Licet manus eius præsciderimus, viuum tamen reliquimus, dixerunt: si superfuerit, quam defensionem habebimus? Mox Chaldius Basilium promeriturus intro regressus, Michaelem præcisis manibus de Basilio misere conquerentem & in lecto iacentem reperit, & districtum gladium in Imperatoris cor crudeliter adegit, & intestina eius discidit: reuersusque ad Basilium gloriabatur, C quasi facinus egregium patrasset. Tempestate autem in mari exorta, vna conuenientes ad fretum, illudque traiicientes, ad Eulogij Persæ ædes descenderunt, eoque assumpto, ad Marinæ deflexerunt: muroque conscenso, ad Palatium vsque venerunt. Erat porro tabula obturans murum, quam Basilius manutentis comitibus duobus impacta calce confregit, & ad portam palatij penetrauit. Tum Eulogius Persa patria lingua Artabasdo hetæriarchæ locutus est, vt Michael gladio interiit: Atque aperi, inquit, Imperatori. Artabasdus ad Papiam contendens, sublatis vi ab eo clauibus, Basilio aperuit. Intro receptus Basilius Palatij claues tulit, & Gregorium D Philemonis dictum, Papiam mane instituit. Confestim vero ad sanctum Mamantem misit, & Eudociam cum multo apparatu in Palatium intulit: misso etiam Ioanne Præposito Decapolitissam ad proprios parentes retulit. Paulo quoque Cubiculario, vt Michaelem sepeliret, mandauit. Illuc ipse profectus dextri equi quo vehebatur stragulo inuolutum comperit, & viscera foris pendentia: fœminisque lamentatricibus & luctus pompam super eo celebraturis, matreque, & sorori-

bus aduocatis in nauiculam impositum ad A Chrysopolis Monasterium traiici præcepit: Ibidemque tumulo conditum sepeliri.

BASILIVS.

BASILIVS vna cum Michaele annum vnum & menses quatuor imperauit, & vndeuiginti solus, Præfecto vero, & Mariano Petronæ filio, ad forum conuenire, & Imperatorem solum coram omni populo renunciare iussit. Exercitam porro in Michaelis parricidas a Deo vindictam, & quæ singuli temporibus diuersis passi fuerint, referre operæ pretium duxi. Iacobitzes B quidem inter vænandum vna cum Imperatore ad Philopatium gladium in terram lapsum leuaturus ex equo desiliit: cumque pes eius terram nondum attigisset, altero in pensili scandula retento, perterritus equus, arrepto cursu per valles & præcipitia traxit, & membratim discerpsit. Ioannes Chaldius pariter exercitus Dux in Chaldia constitutus, quasi contra Imperatorem machinaretur delatus, Imperatoris iussu ab Andrea militiæ Magistro palo affixus est. Imperatoris Patruelis Assyleo ab ipso in proprium Suburbanum nomine Charrophilam relegatus, vt crudelis & inhumanus in Domesticos, nocte ab ipsis gladiis confossus interiit: eos apprehensos C & membratim concisos ad Amastriani Imperator combussit. Apelates Persa a vermibus corrosus vitam amisit. Constantinus Toxaras apud Cibyrræotas gladiis comminutus periit. Marianus Imperatoris frater equo lapsus & pedes contritus, altero pede vermibus putrescente, moritur. Porro Imperator Natalitiorum Christi die celebri processus apparatu ad magnam Ecclesiam profectus, Stephanum filium suum baptizauit, & equis candidis ad currum iunctis, cum Augusta in eo sedit. Baanes autem Præpositus vna cum eis ad Palatium vsque puerum gerebat, Imperatore per viam nummorum munus spargente. Ingens autem sancti Polyeucti festo terræmotus exortus est: adeo vt diebus quadraginta & noctibus totidem terra concute- D retur. Decidit tunc equi ad forum positi sphæra, & sanctissimæ Dei Genitricis fornix, adeo vt cuncti ad psallendum coacti opprimerentur. Leo vero Philosophus ibidem forte repertus cantoribus & reliquis sub eo stantibus vt Ecclesia discederent monebat. Illi vero minime acquiescentes, vno simul fine perierunt. Ipse Philosophus

φαὶ αὐτοῦ, καὶ εἰσαγαγὼν εἰς πλοιάριον, διεπέρασεν ἐν τῇ μονῇ τῆς Χρυσοπόλεως κἀκεῖ αὐτὸν ἐνταφιάσας ἔθαψεν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ἐβασίλευσε μετὰ Μιχαὴλ ἔτος ἕν, μῆνας δ΄. καὶ μόνος ἔτη ιθ΄. προσέταξε δὲ τῷ Ἐπάρχῳ καὶ Μαριανῷ υἱῷ Πετρωνᾶ συνελθεῖν ἐν τῷ φόρῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ μόνον βασιλέα. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην γράψαι καὶ τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ γενομένην ἐκδίκησιν εἰς τοὺς τὸν Μιχαὴλ διαχειρισαμένους, καὶ ἃ πεπόνθεν ἕκαστος αὐτῶν διαφόροις καιροῖς. ὁ μὲν Ἰακωβίτζης κυνηγῶν μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ Φιλοπατίῳ, τοῦ ξίφους αὐτοῦ ἐκπεσόντος κατελθὼν τοῦ ἵππου ἆραι αὐτό, τοῦ ποδὸς αὐτοῦ μὴ φθάσαντος τῇ γῇ ἐπιβῆναι, ἀλλὰ τοῦ ἑτέρου κρατηθέντος ἐν τῇ σκάλᾳ, θροηθεὶς ὁ ἵππος διέσυρεν αὐτὸν καὶ εἰς *φάραγγας καὶ βυθοὺς διελθών, τοῦτον μεληδὸν κατέκοψεν. Ἰωάννης δὲ ὁ *Χάλδος στρατηλάτης γεγονὼς ἐν Χαλδίᾳ, καὶ φωραθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως μελετῶν, προστάξει τοῦ βασιλέως ἀνεσκολοπίσθη παρὰ Ἀνδρέου στρατηλάτου. ὁ δὲ ἐξάδελφος τοῦ βασιλέως Ἀσυλέων ἐξωσθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ προαστείῳ αὐτοῦ τῷ ἐπώνυμον τοῦ Χαρτοφύλακος, ὡς ἀπηνὴς καὶ ὠμὸς πρὸς τοὺς αὐτοῦ δούλους ὤν, μαχαίραις παρ' αὐτῶν ἐν τῇ νυκτὶ ἀνῃρέθη. οὓς ὁ βασιλεὺς κρατήσας, καὶ μεληδὸν κατακόψας κατέκαυσεν ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ. ὁ δὲ *Ἀπελάτης ὁ Πέρσης σκωληκόβρωτος γενόμενος τοῦ ζῆν ἀπηλλάγη. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ Τοξαρᾶς εἰς Κιβυρραιώτας σπαθοκοπηθεὶς τελευτᾷ. καὶ Μαριανὸς ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τὸν πόδα συντριβεὶς, ἐκ τοῦ ἵππου πεσών, καὶ τοῦ ποδὸς σαπέντος σκώληξι τελευτᾷ. ὁ δὲ βασιλεὺς προελθὼν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστοῦ γενεθλίων ἐν τῇ προελεύσει εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐβάπτισε Στέφανον υἱὸν αὐτοῦ. ἀγαγὼν δὲ ἵππους λευκοὺς μετὰ ἅρματος ἐκάθισεν ἅμα τῇ Αὐγούστῃ, καὶ ὁ Πραιπόσιτος σὺν αὐτοῖς Βαάνης βαστάζων ἦν τὸ παιδίον μέχρι τοῦ παλατίου, τοῦ βασιλέως ῥίπτοντος ὑπατείαν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγένετο δὲ σεισμὸς τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου μέγιστος, ὥστε τὴν γῆν σείεσθαι ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. ἔπεσε δὲ τότε καὶ ἡ σφαῖρα τοῦ ζῳδίου τοῦ φόρου καὶ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τὸ σίγμα, ὥστε πάντας τοὺς ψάλλοντας ἐκεῖσε τελευτῆσαι. Λέων δὲ ὁ φιλόσοφος τυχὼν ἐκεῖσε ἔλεγε τοῖς ψάλλουσι καὶ πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐκεῖσε ἐξελθεῖν τῆς ἐκκλησίας· οἱ δὲ μὴ πεισθέντες αὐτῷ συνετελέσθησαν ἅπαντες. αὐτὸς δὲ ὁ φιλόσοφος εἰς

* φάραγξ

* Χάλδης

* Alibi Ἀπελάνης

*ἑτέρου εἶναι ἀπὸ συγκλήματος σὺν αὐτοῖς μετὰ * ἑτέρους δύο A διεσώθη. καὶ ἕτεροι πέντε μόνοι ὑποκάτω τοῦ ἄμβωνος. Φώτιος δὲ ὁ Πατριάρχης ἐλθόντος τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ μέλλοντος αὐτοῦ κοινωνῆσαι, τοῦτον λῃστὴν καὶ φονέα ἔλεγεν, καὶ ἀνάξιον τῆς θείας κοινωνίας. ὁ δὲ θυμωθεὶς ἀπέστειλεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἤγαγεν τόμον μετὰ Ῥωμαίων ἐπισκόπων, καὶ τοῦτον τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐξέωσε, καὶ προεχειρίσατο Ἰγνάτιον τὸν ἐν ἁγίοις Πατριάρχην τὸ δεύτερον αὐτοῦ. ἐγεννήθη δὲ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τῆς τοῦ Ἴγηρος Εὐδοκίας. οὗτος παῖς φρόνιμος καὶ γνήσιος Βασιλείου. ἐστράτευσε δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ Ἀγαρηνῶν τῶν εἰς Τεφρικήν. καὶ πόλεμον συνάψας ἡττήθη, καὶ πολλάκις συμβαλὼν B Ἀγαρηνοῖς πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων ἀπέβαλλεν. ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ φυγῇ τοῦ βασιλέως Θεοφύλακτος ὁ Ἀβάστακτος ὁ πατὴρ Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος διέσωσε τὸν βασιλέα παρὰ μικρὸν ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν * κρατουμένου· ὃν ἐπιζητήσας ὁ βασιλεὺς μετὰ ταῦτα καὶ γνωρίσας (πολλοὶ γὰρ ἔλεγον τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐγώ εἰμι) ὁ δὲ τὴν τιμὴν ἀφεὶς τόπον βασιλικὸν ᾔτησεν, οὗ καὶ τέτυχεν. ὑποστρέψας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει ἀπέστειλε Χριστοφόρον γαμβρὸν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀφρικῇ, καὶ νίκην μεγάλην ποιήσας ἐπαρθεὶς τόπον καταστρέψας ἕως ἐδάφους. Ἰγνάτιος C δὲ ὁ Πατριάρχης οἰκοδομήσας ἐκκλησίαν εἰς τὸ ἐμπόριον Σάτυρος Ἀρχαγγέλου ἐπ' ὀνόματι Ἀρχιστρατήγου τοῦ ἀνατέλλοντος, καὶ μονὴν ποιήσας ἀνδρῶν, ἔνθα καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπόκειται. Θέκλα δὲ ἡ ἀδελφὴ ἀποστειλάσης πρὸς τὸν βασιλέα δι' ὑπομνηστικὸν ἕνα, μέτριον ὄντα αὐτῆς ἄνθρωπον, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ βασιλεύς, ὅτι τίς ἔχει τὴν κυρίαν σου. ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ὁ * Νεατοκωμήτης. ἀθρόως δὲ ὁ βασιλεὺς ἤγαγεν αὐτόν, καὶ τύψας ἀπέκειρεν, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνέδυσεν αὐτόν. ὡσαύτως δὲ καὶ Προκόπιον τὸν Πρωτοβεστιάριον αὐτοῦ ἀποστείλας, ἔτυψε τὴν Θέκλαν, καὶ ἄρας πάντα τὰ χρήματα D αὐτῆς εἰσεκόμισε τῷ βασιλεῖ· τὸν δὲ Νεατοκωμήτην μετὰ ταῦτα ἐποίησεν Οἰκονόμον ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεὺς ἐβάπτισε τοὺς Ἑβραίους πάντας, ὅσοι τῷ τότε χρόνῳ ὑπὸ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπῆρχον, ἀναδεξαμένων αὐτοὺς πάντων τῶν ἐν ἀξίαις φιλοφρονησάμενος καὶ δῶρα παρασχόντος * αὐτοῖς. τὸν δὲ προειρημένον Νικόλαον τὸν Ἀνδροσαλίτην τὸν καὶ Προσμονάριον τοῦ ἁγίου Διομήδους, ᾧ ποτε ὁ μάρτυς ἐπεφάνη, ὡς προείρηται, ἐτίμησεν αὐτὸν Οἰκονόμον καὶ Σύγκελλον, τὸν δὲ ἕτερον αὐτοῦ Ἰωάννην ἀδελφὸν Δρουγγάριον τῆς Βίγλης· τὸν δὲ ἕτερον ἀδελφὸν αὐτοῦ Παῦλον τοῦ Σακελλίου· τὸν δὲ τέταρτον Γεν-

*Persas Tephricae sed ἐν Ἀφρικῇ. *κρατουμένου. *Supra Σουνδ-μενος. *αὐτοῖς

ad columnam sub aliis structuris stans cum duobus aliis seruatus est, nec non alij quinque sub ambone forte sedentes. Cæterum Imperatorem ad Ecclesiam accedentem & iam iam sacrorum participem futurum, prædonem & homicidam, sacræque communionis indignum Photius Patriarcha vocabat. Ille furore percitus Romam misit, & Romanis Episcopis deferentibus, scriptam in eum sententiam obtinuit, eundemq; throno deturbauit, & Ignatium sanctissimum Patriarchā secundo instituit. Ex Eudocia vero Ingeris filia Alexander Imperator natus est. Hic puer Basilij fuit legitimus. Imperator vero aduersus Agarenos Africam habitantes armauit, & commissa pugna superatus est, renouatisque præliis Romanos plures Agarenorum armis amisit. In illa autem Imperatoris fuga Theophylactus Abestactus Romani, qui deinde imperauit Pater, Imperatorem ab Agarenis ferme captum liberauit. Quem conquisitum Imperator postmodum agnouit: Plures enim Imperatori dicebant. Ego sum qui liberaui: Ille vero honore contempto, fundum Imperatorium expetiit, quem & impetrauit. Reuersus in Vrbem Imperator Christophorum generum in Africam misit, & maxima victoria potitus, locum vastauit, & ad solum vsque deiecit. Ignatius autem Patriarcha Ecclesiam insignem ad Satoris Emporium sub Orientis Archistrategi nomine constructam virorum effecit Monasterium, vbi corpus eius depositum est. Thecla vero Michaelis sorore ad Imperatorem hominem quemdam animo simplicem cum supplici libello mittente, interrogauit eum Imperator: Quis Dominam tuam habet. Respondit ille Neatocomites. Quem cum subito adduci iussisset Imperator, verberibus affectum totondit, & Monastico habitu induit. Procopio pariter Protouestiario ad Theclam misso, plagis impositis diuitias omnes, quæ deinde fisco additæ sunt, sustulit: Neatocomitem vero Oeconomum in magna Ecclesia postmodum instituit. Idem Imperator Hebræos omnes, qui tunc temporis sub eius potestate reperiebantur, baptismum subire coegit, suscipientibus eos viris in dignitate constitutis, ipsoque Imperatore plurimam in eos liberalitatem exercente. Nicolaum autem, de quo superius sermo habitus, cui Androsalites nomen, sancti Diomedis Mansionarium, cui Martyr, vt dictum est, apparuit, Oeconomi & Syncelli dignitate decorauit. Ioannem vero alterum eius fratrem Biglæ Drungarium, fratremque tertium Paulum Sacelli Præpositum, quartum denique genera-

lem Logothetam creauit. Nicolao Syncello postmodum mortuo, corpus eius ad Arcadianos sepelierunt in propria domo, qua prædium est sancti Constantini. Porro Syracusas ab Agarenis vastari Imperatori nunciatum est. Naualibus vero copiis circa nouæ Ecclesiæ structuram & aggerum effossionem occupatis, priusquam deinde Imperatoria classis adueniret, Syracusana ciuitas deditionem fecit, de qua Imperator plurimum indoluit. Nicetas autem Xinilitæ filius mensæ Præpositus cum secreti ad Augustam amoris delatus fuisset, hunc Imperator detonsum Monachum effecit: qui sub Leone Imperatore Oeconomus in magna Ecclesia creatus est, & vita functus in Monasterio ab eo constructo depositus est. Eius quoque sorores capillis tonsas Moniales reddidit. Cæterum marmora plurima & ex opere tessélato figuras varias ex Ecclesiis plurimis nouæ alterius exstruendæ gratia sustulit Imperator: Inter hæc ornamenta fuit etiam statua ærea ad Senatum Episcopi formam referens, quæ virgam serpente circumuolutam manu gerebat, eamque loco depositam in vestiario locauerunt. Profectus illuc Imperator, & ad locum quo statua fuerat erecta descendens, in serpentis os digitum immisit. Serpens autem ibidem viuus repertus digitum Imperatoris momordit, adeo vt, quod mirum omnibus deinde visum est, adhibitis remediis vix sanari potuerit. Statua quoque Salomonis ad Basilicam stante confracta, ex eius metallo propriam efformari, & in excauatis nouæ eiusdem Ecclesiæ fundamentis locari iussit: quasi Deo se in huiusmodi opere victimam offerret. Rursum autem aduersus Melitinem arma mouit Imperator, ex qua plurimis in captiuitatem ductis, & certaminibus plerisque confectis, reuersus est. Porro sanctus Patriarcha Ignatius vita functus est: & in eius locum Photius iterum suffectus. Photio Patriarcha postmodum in exilio mortem obeunte, corpus eius in Monasterio ad Merdosagarem, nomine Heremia, quæ prius communis & publica exstiterat Ecclesia, depositum est: Photius autem muliebre reddiderat Monasterium. Rursus Imperator Syriam versus in Germaniciam expeditionem suscipit, eaque vastata, & captiuis abductis domum regreditur. Constantinus Michaelis Imperatoris ex Eudoxia filius moritur: ob cuius mortem Basilius luctum egit plurimum. Maij vero mensis die primo throno decoratur, & a Photio Patriarcha dedicatur Ecclesia quam struxerat, & ornatu vario Imperator reddiderat insignem. Ea in celebritate lorum ge-

A κὸν λογοθέτην. τελευτήσαντος δὲ Νικολάου
τοῦ Συγκέλλου, ἐκόμισαν αὐτὸν εἰς Ἀρκαδιανοὺς
εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ὅπου νῦν τὸ μετόχιον τοῦ ἁγίου
Κωνσταντίνου. ἐμηνύθη δὲ τῷ βασιλεῖ ὡς ἡ Συρ-
ράκουσα παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐκπορθεῖται, ἀ-
σχολουμένου δὲ τοῦ πλοΐμου ἐν τοῖς κτίσμασι
καὶ ἐκχώσμασι τῆς νέας ἐκκλησίας, παρεδόθη
ἡ αὐτὴ Συρράκουσα πρὶν φθάσαι τὸν στόλον τοῦ
βασιλέως πολλὰ ἐν τούτῳ λυπηθέντος. Νι-
κήτας δὲ ὁ τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ Ξυλινίτου κα-
τηγορηθέντος, ὡς φιλουμένου παρὰ τῆς Αὐγού-
στης, τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀποκείρας, μοναχὸν ἐποί-
ησεν· ὃς ἐπὶ Λέοντος βασιλέως γέγονεν Οἰκονό-
B μος ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ τελευτή-
σας τέθαπται ἐν τῇ μονῇ, ἣν αὐτὸς κατεσκεύασε,
καὶ ἀπέκειρε τὰς αὐτοῦ ἀδελφάς. πολλὰ δὲ μάρ-
μαρα καὶ ψηφίδας ἐκ πολλῶν ἐκκλησιῶν ἀ-
νέλαβεν ὁ βασιλεὺς λόγῳ τῆς νέας ἐκκλησίας, ἐν
οἷς στήλη ἵστατο χαλκῆ ἐν τῷ Σενάτῳ σχῆμα
ἐπισκόπου φέρουσα· ἐκράτει δὲ ἡ αὐτὴ στήλη ἐν
τῇ χειρὶ ῥάβδον ἔχουσα ὄφιν ἐντετυλιγμένον·
ταύτην καθελόντες ἔθηκαν ἐν τῷ Βεστιαρίῳ.
κατελθόντος δὲ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπελθόντος ἔνθα
ἵστατο στήλη ὀρθή, ἐνέβαλε τὸν δάκτυλον αὐτοῦ
ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ ὄφεως· ὢν δὲ ἐκεῖ ζῶν ὄφις
ἔδακε τοῦ βασιλέως τὸν δάκτυλον, ὃς μόλις
δι' ἀντιφαρμάκων ἰάθη, θαυμασάντων πάν-
C των ἐπὶ τούτῳ. ἀλλὰ καὶ τὴν στήλην Σολομῶντος
ἐν τῇ Βασιλικῇ * οὕτω μεγάλης κατεάξας ἀνε- * [illegible]
στήλωσεν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐκ τοῦ ποδὸς καὶ τε-
θεικὼς κάτωθεν ἐν τοῖς θεμελίοις τῆς αὐτῆς
νέας ὥσπερ θυσίαν ἑαυτὸν * τὸ τοιοῦτον κτίσμα τῷ * [illegible]
Θεῷ προσήγαγεν. ἐκστρατεύσας δὲ πάλιν ὁ βα-
σιλεὺς κατὰ Μελιτηνῆς, καὶ αἰχμαλωσίαν πολ-
λὴν ποιησάμενος, καὶ πολλοὺς πολέμους, ὑπέ-
στρεψεν. τελευτᾷ δὲ ὁ ἐν ἁγίοις Ἰγνάτιος Πα-
τριάρχης, καὶ ἀντ' αὐτοῦ πάλιν ἀναβιβάζεται
Φώτιος Πατριάρχης. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἐξο-
ρίᾳ τελευτήσαντος Φωτίου Πατριάρχου ἀπε-
D τέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τῇ λεγομένῃ
τῆς Ἐρημίας ἐν τῷ Μερδοσαγγάρῃ, οὔσης πρότε-
ρον καθολικῆς ἐκκλησίας. αὐτὸς δὲ Φώτιος
ἐποίησεν αὐτὴν μονὴν γυναικείαν. πάλιν δὲ ἐκ-
στρατεύει ὁ βασιλεὺς κατὰ Συρίας εἰς Γερμανί-
κειαν, καὶ ταύτην ἐκπορθήσας καὶ αἰχμαλω-
τίσας, ὑπέστρεψεν. τελευτᾷ δὲ Κωνσταντῖνος
υἱὸς Μιχαὴλ βασιλέως ἐξ * Εὐδοξίας, ὃν πολ- * [illegible]
λὰ ἐθρήνησε Βασίλειος. Μαΐῳ δὲ πρώτῃ ἐν-
θρονίζεται καὶ ἐγκαινίζεται ἡ ἐκκλησία, ἣν ἔκτι-
σεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐκαλλώπισε κόσμῳ πολ-
λῷ παρὰ Φωτίου Πατριάρχου, τοῦ βασιλέως ἐν τῷ αὐτῆς ἐγκαινισμῷ λῶρον φορέσαν-
τος,

τος, καὶ χρήματα πολλὰ δόντος καὶ νέαν αὐτὴν ἐπονομάσαντος. ἀπεστάλη δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Προκόπιος Πρωτοβεστιάριος μετὰ τῶν δυτικῶν θεμάτων, ὄντος Εὐπραξίου τοῦ στρατηλάτου εἰς Σικελίαν τοῦ Μωσιλίκη, εἰς δὲ τὸ * Δυρράχιον τοῦ Ραβδούχου, καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τοῦ Οἰνιάτου, καὶ τοῦ Ἀποστύπη· ὅστις Προκόπιος πολλὰς πράξεις κατεργασάμενος καὶ ἀνδραγαθίας, ἐσχάτως πολέμου γεγονότος, καὶ προδοθέντων πάντων ὑπὸ τοῦ Ἀποστύπη, ἐσφάγη. Λέων δὲ ὁ Σαλιβαρᾶς συνοφίζει Φωτίῳ Πατριάρχῃ Θεόδωρον Ἀββᾶν ἀρχιεπίσκοπον Εὐχαΐτων εὐλαβεῖ, καὶ ποιεῖ τὰ τεράστια καὶ προγνωστικόν. Φώτιος δὲ τοῦτον Βασιλείῳ βασιλεῖ μεσιτεύει, καὶ συνοφίζει· εἰς ὃν ὁ βασιλεὺς ἀρεσθεὶς, πρὸς γὰρ τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ διέκειτο, εἶχεν ἐν τιμῇ πολλῇ, * ὡς ἀθυμοῦντα τὸν βασιλέα περὶ τοῦ τελευτήσαντος υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου διὰ τὸ φίλτρον ὅπερ εἰς αὐτὸν εἶχεν ἐπλάνα, καὶ ἐπηγγέλλετο δεῖξαι ζῶντα· ὃ καὶ ἐποίησεν· ἐν γὰρ λόχμῃ τινὶ διερχομένῳ τῷ βασιλεῖ φάντασμα συνηντήσεν ἔφιππον, χρυσοΰφαντον ἐνδεδυμένον, ἐν εἴδει τοῦ Κωνσταντίνου· ὃ καὶ ὀφθαλμοῖς εἶδεν, καὶ περιπλακεὶς κατεφίλησεν, καὶ γεγονότος ἀφανοῦς αὐτὸν ἰδεῖν ὑπελάμβανεν, * καὶ ὡς οὐ παρελάμπετο· διὸ καὶ μονὴν ἐκεῖσε κτίσας ἐπωνόμασεν αὐτὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. τούτοις καὶ ἑτέροις πλείστοις ὡς ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου ἀκριβῶς μεμυημένος ὁ λεγόμενος Σανταβαρηνὸς ἐποίησε τὸν βασιλέα πίστιν πολλὴν κατατίθεσθαι πρὸς αὐτόν. ἠγάγετο δὲ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς Λέοντι τῷ βασιλεῖ θυγατέρα * Μαρτινακίου, ἣν καὶ ἔστεψεν ποιήσας τοὺς γάμους ἐν τῇ * Μαναύρᾳ καὶ ἐν τοῖς δεκαεννέα ἀκκουβίτοις. κατηγορήθη δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς παρὰ Σανταβαρηνοῦ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὡς ὅτι μαχαίριον ἐπιφέρεται βουλόμενος ἀνελεῖν σε μετ' αὐτοῦ· ὅπερ αὐτὸ μαχαίριον διὰ δολίας συμβουλῆς ἐποίησε Λέοντα κατασκευάσαι καὶ φέρειν ἐν τῷ τουβίῳ εἰπὼν αὐτῷ, ὅτι πολλάκις τοῦ πατρός σου ἐπιζητοῦντος μαχαίριον διὰ χρείαν τινά, ἵνα τί μὴ ἐπιδῷς αὐτό; καὶ τοῦτο κατασκευάσας Λέων ὁ βασιλεὺς διαβληθεὶς παρὰ τοῦ Σανταβαρηνοῦ, καὶ φωραθεὶς ἐν τῷ τουβίῳ τοῦτο βαστάζων πολλὰ περὶ τούτου ἀπολογησάμενος οὐκ ἠκούετο. ἐτύφθη οὖν Νικήτας ὁ Πρωτοβεστιάριος αὐτοῦ, ὃς γέγονεν Παπίας. ὁ δὲ βασιλεὺς Λέοντα καθείρξας ἐν τῷ τρικλίνῳ * τοῦ Μαργαρίτου ἐβούλετο ἐκτυφλῶσαι αὐτόν, εἰ μὴ Φώτιος ὁ Πατριάρχης διὰ πολλῶν παρακλήσεων τοῦτο διεσκέδασεν ἅμα Ζαούτζα Στυλιανῷ μικρῷ Ἑταιρειάρχῃ. ἐποίησεν δὲ ἀπὸ ὄψεως μῆνας τρεῖς θρηνῶν καὶ ὀδυρόμενος, καὶ δι' ἐπιστολῶν

* Μαρτινακίου
* Μαγναύρᾳ
* τῷ Μαργαρίτῃ

A stauit ille, pecuniarum ingentem vim distribuit, & Nouam appellauit. Cæterum Procopius Protouestiarius cum Thematibus Occidentalibus ab Imperatore missus est, Eupraxia Mozilicis filio per Siciliam Magistro militiæ instituto, Rabducho Dyrhachij, Oeniate, & Apostupe Peloponesi Magistris pariter: Procopius iste post egregia facinora plurima & Duce præclaro dignas actiones, bello tandem confecto, cunctis ab Apostupe proditis occisus est. Leo Salibaras Theodorum Abbatem Euchaitarum Archiepiscopum ceu virum pietate insignem miraculisq; clarum, & futurorum notitia celebrem, ad Photium Patriarcham adducit. Hunc Photius ad Imperatorem B Basilium defert, & ad eius conspectum sistit. Quo delectatus Imperator (eius quippe desideriis sese Episcopus componebat) virum in pretio habuit. Mœrore etenim perpetuo, ob filij Constantini mortem cui summopere afficiebatur, vexabatur Imperatoris animus, & continuo amoris philtro tabescebat: eum idcirco deludebat Episcopus, & viuum se ostensurum pollicebatur: quod & præstitit. Ad saltum quippe obambulanti Imperatori, spectrum quoddam Constantini specie equo insidens, & auro vestibus intertextis vestitum occurrit: quod vbi perspexit oculis, in amplexus irruens deosculatus est, eoque disparente tantum vidisse coniiciebat, & huc vsque C delusus est: Eam ob rem Monasterium ibidem constructum sancti Constantini nomine insigniuit: His & generis huiusmodi plurimis ex Apollonij disciplina probe perspectis, præfatus Santabarenus multam sibi fiduciam apud Imperatorem comparauit. Leoni porro Imperij consorti Martinacij filiam locauerat Imperator, quam celebratis ad Magnauram & in nouemdecim Accubitis nuptiis coronauerat Augustam. Exinde Imperator Leo ad patrem a Santabareno reus defertur: Gladium defert, & eo te confodere meditatur. Gladiolum illum dolosis suasionibus sibi comparare Leonem fecerat, & in tibiali gestare, dicēs ei. Patre tuo gladium sæpe sæpius ex ne D cessitate aliqua requirente, cur tu paratum non exhibes. Imperator itaque Leo gestare disposuit: & eam ob rem a Santabareno calumniam passus est: illumque tibiali tenere deprehensus, defensione quauis instituta, nullatenus audiebatur. Eapropter Nicetas, qui deinde Papias euasit, verberibus plurimis cæsus est. Imperator autem Leonem in custodiam ad Margaritæ Triclinium coniectum excæcare meditabatur, nisi precibus plurimis vna cum Zautza Styliano Hetæriarcha minore Photius consilium dissipasset. Imperatoris itaque conspectu priuatus, menses tres, sortem deflens ac plorans, & frequentibus scriptis

Imperatorem interpellans egit. Deuotione vero summa & in sanctum Eliam fiducia ferebatur Imperator Basilius: Leo quoque ad sancti Eliæ memoriam in vigiliis noctem egit. Imperatore mox solemni processu incedente, videntes eum populi turmæ exclamauerunt, Gloria tibi Deus. Imperator conuersus respondit eis. Filij mei causa laudatis Deum? calamitates ab eo patiemini plurimas, & lugubres ab eo dies sustinebitis. Accusatus est pariter Andreas Scholarum Domesticus a Santabareno apud Imperatorem, quasi Leonis consiliorum particeps, & ea propter ab Imperatore dignitate motus est, & in eius locum Stupiotes Domesticus suffectus. In Tarsum vero profectione suscepta superatus est. Rursum etiam Andreas Domesticus restitutus. Facta est porro aduersus Imperatorem a Ioanne Curcua Icanatorum Domestico coniuratio, vbi vaticinio de Imperat. dignitate assequenda a quopiam in Blachernis Incluso delusus est: Ex Senatoriis vero reliquisq; proceribus ad sexaginta sex vsque illi adhæserunt, inter quos Michael Hetæriarches, & Catudares, & Myxares, & Babutzicus, & alij numerabantur. Hac autem coniuratione a Protouestiario Curcua Imperatori detecta, cum forte in Circo ludi celebrarentur, & illuc omnes conuenirent, affuit pariter Imperator, & ibidem sedens de iis examen habuit: eisdemque verberibus cæsis & coma detonsis, reliquis ad cutem pilos adussit. Celebri postmodum comitatu festo Annunciationis celebrato, quo coniurationem ad exitum erant perducturi; Illi retro sequebantur nudi, & vinculis ligati, sicut præceperat Imperator, ad forum vsque: eorum bonis demum publicatis cunctos in exilium egit. Cæterum ad vænandum aliquando progressus Imperator, ceruum prægrandem obuiam habuit: eoque feram cursibus insequente, conuersus ceruus, cornu in Imperatoris zonam impacto, ipsum ex equo sustulit. Accurrens autem e Comitibus quispiam, nudato ense zonam præscindens, Imperatorem liberauit. Ille ad se reuersus zonam præscindentis, quasi aduersum se gladium exerentis, factum licet defensione plurima excusantis, & liberandi tui gratia hoc admisi, dicentis, adeoque nihil proficientis, caput amputari iussit: verum ex cerui concussione & laceratione morbo correptus Basilius, Leone relicto Imperatore & Alexandro, mortuus est.

A πολλὰ δυσωπῶν τὸν βασιλέα. μεγάλην δὲ πίστιν τοῦ βασιλέως ἔχοντος εἰς τὸν ἅγιον Ἡλίαν, ἀποστωνοψίζει Λέων ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ἡλίου μνήμῃ. τῆς δὲ προελεύσεως γινομένης, ἰδόντες αὐτὸν οἱ λαοὶ ἐπεφώνησαν τό, δόξα σοὶ ὁ Θεός. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντιστραφεὶς ἀπελογήσατο αὐτοῖς. δοξάζετε περὶ τοῦ υἱοῦ μου τὸν Θεόν; πολλὰς θλίψεις (ὑπ' αὐτοῦ) ἔχετε ὑπ' αὐτοῦ ὑπομεῖναι, καὶ ἐπωδυνίους ἡμέρας. κατηγορήθη δὲ Ἀνδρέας Δομέστικος τῶν Σχολῶν παρὰ Σανταβαρηνοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς τὰ Λέοντος φρονῶν, καὶ διεδέχθη παρὰ τοῦ βασιλέως. ἀντ' αὐτοῦ δὲ προεβλήθη Δομέστικος ὁ Στουπιώ-

B της. καὶ ἀπελθὼν μετὰ λαοῦ ἐν Ταρσῷ ἡττήθη. καὶ πάλιν προχειρίζεται παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀνδρέας Δομέστικος. ἐγένετο δὲ Συσκευὴ κατὰ τοῦ βασιλέως παρὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κουρκούα Δομεστίκου ὄντος τῶν Ἱκανάτων χρηματισθέντος παρὰ τοῦ ὄντος ἐν Βλαχέρναις Ἐγκλείστου· εὑρέθησαν δὲ πολλοὶ μετ' αὐτοῦ τῶν συγκλητικῶν καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, μέχρι τῶν ἑξήκοντα ἕξ. ἦν γὰρ Μιχαὴλ ὁ Ἑταιρειάρχης, καὶ ὁ Κατουδάρης, καὶ Μυξάρης, καὶ ὁ Βαβουτζικος, καὶ οἱ λοιποί. τῆς γὰρ τοιαύτης ἐπιβουλῆς μηνυθείσης τῷ βασιλεῖ παρὰ τοῦ Πρωτοβεστιαρίου τοῦ Κουρκούα * * * καταλ-

C θόντων δὲ πάντων ἐξελθὼν βασιλεὺς ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, καὶ καθεσθεὶς ἐκεῖσε καὶ ἀνακρίνας τὰ κατ' αὐτοὺς τοὺς πάντας τύψας καὶ κουρεύσας, τὰς ἀπεληφθείσας τρίχας κατέκαυσεν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐξῆλθεν ἐν τῇ προελεύσει τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ὅτε καὶ τὴν ἐπιβουλὴν ἔμελλον ποιῆσαι. προεπέμπον δὲ ὄπισθεν αὐτοῦ γυμνοὶ μέχρι τοῦ φόρου δεδεμένοι, καθὼς διωρίσατο. εἶθ' οὕτως πάντας δημεύσας, ἐξώρισεν. τοῦ δὲ βασιλέως ἐξελθόντος πρὸς τὸ κυνηγῆσαι ἐλάφου ποθὲν ἀναφανέντος παμμεγέθους, ὡς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κατεδίωκεν

D ἐπιστραφείς, ἦρεν τὸν βασιλέα ἐκ τῆς ζώνης ἀπὸ τοῦ ἵππου μετὰ τοῦ κέρατος αὐτοῦ. φθάσας δέ τις, καὶ τὴν σπάθην γυμνώσας, τὴν ζώνην ἐκκόψας, τὸν βασιλέα ἐρρύσατο. μετὰ δὲ τὸ ἀποστραφῆναι ἐκέλευσεν τὴν ζώνην ἀποτεμόντος ἀποτμηθῆναι τὴν κεφαλήν, ὡς γυμνώσαντος τὸ ξίφος κατ' αὐτοῦ, πολλὰ ἀπολογουμένου, ὡς ὑπὲρ σοῦ τοῦτο πεποίηκα. ἀλλ' οὐδὲν ὠφέλησεν. ἐκ δὲ τοῦ σπαραγμοῦ τοῦ ἐλάφου νοσηλευθεὶς Βασίλειος τελευτᾷ, καταλιπὼν Λέοντα αὐτοκράτορα καὶ Ἀλέξανδρον.

A

ΛΕΩΝ.

ΛΕΩΝ υἱὸς Βασιλείου ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι πέντε μῆνας ὀκτώ. Στέφανος δὲ ὁ αὐτοῦ ἀδελφὸς Σύγκελλος ἦν μετὰ Φωτίου Πατριάρχου ἀνατρεφόμενος παρ' αὐτοῦ, καὶ παιδευόμενος. ὁ δὲ αὐτὸς Λέων μετὰ τὸ αὐτοκρατορῆσαι ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν στρατηλάτην μετὰ κηρῶν πολλῶν καὶ κληρικῶν, καὶ συγκλητικῶν ἐν Χρυσοπόλει, καὶ ἐξήγαγον Μιχαὴλ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ἔβαλεν ἐν γλωσσοκόμῳ κυπαρισσίνῳ, καὶ ἐπὶ κραββάτου θέντες, σκεπάσαντες βασιλικοῖς καὶ ἱματίσαντες μεθ' ὕμνων καὶ τιμῆς πολλῆς, ἑπομένων ἐκεῖσε καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἤγαγον εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, καὶ ἀπέθεντο ἐν λάρνακι. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν Ἀνδρέαν Δομέστικον τῶν σχολῶν ἅμα Ἰωάννῃ Ἁγιοπολίτῃ σοφωτάτῳ καὶ γενομένῳ Λογοθέτῃ τοῦ Δρόμου· καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς ἐκκλησίας ἀνελθόντες, καὶ τὰς τοῦ Πατριάρχου Φωτίου αἰτίας ἐπαναγνόντες τοῦτον τοῦ θρόνου κατήγαγον, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρμενιακῶν, τῇ λεγομένῃ τῶν Βορδῶν· προεβάλλετο δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν Στυλιανὸν Τζαούτζην Μάγιστρον καὶ Λογοθέτην τοῦ Δρόμου· ἀνήγαγε δὲ Στέφανον αὐτοῦ ἀδελφὸν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ, καὶ πρὸ τῶν Χριστοῦ γενεθλίων χειροτονεῖται Πατριάρχης ὑπὸ Θεοφάνους τοῦ πρωτοθρόνου καὶ λοιπῶν ἀρχιερέων, ποιήσας ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἔτη ἕξ, καὶ μῆνας πέντε, καὶ τελευτήσας θάπτεται ἐν τῇ μονῇ τῶν Σικελῶν. ἐπὶ Λέοντος προεδόθη τὸ κάστρον, ἡ λεγομένη Ὑψηλή, καὶ ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν, αἰχμαλωτισθέντων πάντων τῶν ἐκεῖσε. γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμὸς μέγας πλησίον τῶν Σοφιῶν, ἐμπρησθείσης καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ, ἣν αὐτὸς Λέων λαμπρῶς ἀνεκαίνισεν. ἀπέστειλεν γὰρ ὁ βασιλεὺς εἰς Εὐχάϊτα, καὶ ἤγαγον Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τῇ πόλει. Ἀνδρέας δὲ ὁ Δομέστικος καὶ Στέφανος ὁ Μάγιστρος ὁ τῆς Καλομαρίας οἱ πολλὰ λοιδορηθέντες παρὰ τοῦ Σανταβαρηνοῦ ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ συσκευὴν ποιησάμενοι, ὡς ὅτι Φώτιος ὁ Πατριάρχης καὶ Θεόδωρος ὁ Σανταβαρηνὸς βουλὴν εἶχον ποιῆσαι βασιλέα ἐκ τῶν ἰδίων Φωτίου τοῦ Πατριάρχου. προσέταξεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἀγαγεῖν Φώτιον τὸν Πατριάρχην καὶ Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν ἐν τοῖς παλατίοις τῶν Πηγῶν, καὶ ἰδίως * αὐτὸν φρουρεῖσθαι διωρίσατο. ἀποστέλλονται δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως Στέφανος Μάγιστρος, καὶ Ἀνδρέας Δομέστικος ὁ Κρατερός, καὶ ὁ Γούβερ Πατρίκιος, καὶ Ἰωάννης ὁ Ἁγιοπολίτης ἐπὶ τὸ

* αὐτῶν

LEO.

LEo Basilij filius annos quinque supra viginti, menses octo imperauit. Stephanus autem eius frater Syncellus erat cum Photio Patriarcha ab eo educatus & eruditus. Leo idem post assumptum Imperium, Andrea militiæ Magistro cum cereorum clericorum & Senatorij ordinis copia, Chrysopolim misso, Michaelis Imperatoris corpus e sepulchro eductum cypressino loculoconditum, lecticaque impositum, Regiisque vestibus ornatum, hym- B nisque & pompa multa honoratum efferri iussit. Pone sequebantur eius fratres, funusque ad sanctos Apostolos prosequuti sunt, corpusque tumulo reposuerunt. Imperator postmodum Andream Domesticum Scholarum, vna cum Ioanne Agiopolita viro litteris præstantissimo, qui etiam cursus publici Logotheta extitit, mandauit, qui Ambone Ecclesiæ conscenso, & causis in Photium Patriarcham lectis, throno abdicare se coegerunt, & in Armenianorum Monasterium Bordi dictum detruserunt. Promouerat autem Imperator Stylianum Zautzam Magistrum & cursus publici Logothetam. Fratrem etiam Stephanum in Patriarchium induxit, qui imminentibus C Christi natalitiis, Patriarcha consecratur a Theophane primæ post Patriarcham sedis Episcopo, & a reliquis Præsulibus. Vixitque in Patriarchatu anno sex & menses quinque, & vita functus in Sicellorum Monasterio sepelitur. Leonis tempore castrum cognomento Excelsum proditum, & missis in captiuitatem ciuium pluribus ab Agarenis occupatum est. Contigit incendium ingens Sophias proxime, quo sancti Thomæ Ecclesia, quam deinde Leo magnifice reparauit, consumpta est. Misso vero ad Euchaita nuncio Theodorum Santabarenum in Vrbem vocauit Imperator. Andreas autem Domesticus & Ste- D phanus Magister Bonæ Mariæ filius a Santabareno contumelias quondam passi, insidias deinde in eum machinati, suggesserunt Imperatori Photium Patriarcham & Theodorum Santabarenum, ex Photij Patriarchæ consanguineis aliquem constituere Imperatorem consiliatos. Imperator Photium Patriarcham & Theodorum Santabarenum ad Pegarum Palatia deduci & vtrumque seorsim custodiri iussit. Stephano autem Magistro & Andreæ Cratero Domestico & Guberi Patricio & Ioanni Agiopolitæ ab Imperatore mandatum,

vt eius causam diligenter inquirerent. Adducto itaque Patriarcha, eoque cum honore in throno sedere iusso, ipsisque pariter sedentibus, Andreas Domesticus Patriarchæ dixit. Agnoscis, Domine, Abbatem Theodorum? Ad hæc ille. Abbatem Theodorum non noui. Tum Andreas. Abbatem Theodorum Santabarenum ignoras? Respondit Patriarcha. Abbatem Theodorum noui Euchaitarum Archiepiscopum. Tunc Santabarenum in medium adduxerunt, & dicit ad eum Andreas Domesticus. Vbinam sunt pecuniæ & Imperij mei supellex. Dixit ille. Vbi, qui hac die regnat Imperator, ea deposuit. Nunc vero te isthæc inquiri iubente eadem recipere potestatem habet. Tum ad illum Andreas. Responde: Quem meditabaris Imperatorem constituere quando fraudulenta molitione suggessisti patri meo obcæcare me: ex Patriarchæ amicis aut ex tuis aliquem? Qui respondens, ait: De hoc nihil penitus noui. Statim autem Santabarenus ad pedes Patriarchæ prouolutus, Adiuro te per Deum, Domine mi, vt me Ecclesiastica dignitate exautores & deponas, atque ita me sacerdotio priuatum velut maleficum illi me puniant: non hæc vllo modo Imperatori suggessi. Patriarcha mox in omnium conspectu dixit. Per salutem animæ meæ, Domne Theodore Archiepiscope, neque in præsenti sæculo, neque in futuro. His exacerbatus Andreas dixit. Non indicasti, Abba, Imperatori per me, vt de his Patriarcham accusarem. Ille se quicquam scire negauit. Igitur reuersi nunciauerunt Imperatori, quæ dicta erant. Imperator ira & effræni furore percitus, seu causa aduersus Patriarcham non inuenta, Santabarenum copiosis verberibus tunsum in Athos montem exulare iussit. Pone vero mittens oculis orbauit, & in Asiam relegauit. Post annos aliquot placatus Imperator hominem reduxit in Vrbem, & ex noua Ecclesia annonam percipere ordinauit. Idem Santabarenus sub Constantino & Zoe eius matre defunctus est. Cæterum Longobardiæ Dux Agyon Regis Franciæ gener, rebellione in Imperatorem mota, regionem omnem suo subiecit Imperio. Eo cognito, Imperator Constantinum mensæ suæ Præfectum vna cum Occidentalibus cunctis Legionibus ad debellandum Agyonem misit, & inito congressu victi sunt, qui cum Constantino erant: Ipsoque vix superstite cæteri perierunt. Facta est autem solaris eclipsis: ita vt horas sex profunda nox & astra apparerent; sed & pluuiæ ventorumque impe-

ἐξετάσαι τὰ κατ' αὐτόν. καὶ ἀγαγόντες τὸν Πατριάρχην, καὶ καθίσαντες ἐπὶ θρόνου ἐν τιμῇ, καὶ αὐτοὶ καθεσθέντες, ἔφη πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀνδρέας ὁ Δομέστικος. γνωρίζεις, ὦ δέσποτα, τὸν Ἀββᾶν Θεόδωρον; ὁ δέ. Ἀββᾶν Θεόδωρον οὐ γνωρίζω. καὶ ὁ Ἀνδρέας. τὸν Ἀββᾶν Θεόδωρον τὸν Σανταβαρηνὸν οὐ γνωρίζεις; καὶ ὁ Πατριάρχης. γινώσκω τὸν Ἀββᾶν Θεόδωρον ἀρχιεπίσκοπον ὄντα Εὐχαΐτων. ἤγαγον δὲ καὶ τὸν Σανταβαρηνόν· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν Ἀνδρέας ὁ Δομέστικος. ὁ βασιλεὺς σοὶ δηλοῖ· ποῦ εἰσὶ τὰ χρήματα, καὶ τὰ πράγματα τῆς ἐμῆς βασιλείας; ὁ δὲ ἔφη· ποῦ δέδωκεν αὐτὰ ὁ βασιλεύς, ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν, εἰσίν. νῦν δὲ ἐπεὶ κελεύεις ἀναζητεῖν ταῦτα, ἐξουσίαν ἔχει ἀναλαβέσθαι αὐτά. καὶ ὁ Ἀνδρέας ἔφη πρὸς αὐτόν· εἰπὲ τίνα ἐβούλου ποιῆσαι βασιλέα, ὑποθέμενος τῷ ἐμῷ πατρὶ διὰ συσκευῆς σου τυφλῶσαί με, Πατριάρχου ἴδιον, ἢ σόν; ὁ ἀποκριθεὶς εἶπεν. οὐ γινώσκω τὸ σύνολον περὶ τούτου. ὁ δὲ Σανταβαρηνὸς πρηνὴς πεσὼν εἰς πόδας τοῦ Πατριάρχου, εἶπεν. ὁρκίζω σε κατὰ Θεοῦ, δέσποτά μου, ἵνα πρῶτον ποιήσῃς τὴν ἐμὴν καθαίρεσιν· καὶ τότε γυμνὸν ὄντα με τῆς ἱερωσύνης κολαζέτωσάν με, ὡς κακοῦργον. οὐ γάρ τοι ταῦτα ἐδήλωσα τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ Πατριάρχης ἐνώπιον πάντων ἔφη. μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἐμῆς ψυχῆς κῦρι Θεόδωρε ἀρχιεπίσκοπε, οὐ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. θυμωθεὶς οὖν Ἀνδρέας ἐπὶ τούτοις ἔφη. οὐκ ἐμήνυσας, Ἀββᾶ, τῷ βασιλεῖ δι' ἐμοῦ, ὅτι ἵνα ἐλέγξω τὸν Πατριάρχην ἐν τούτῳ. ὁ δὲ ἀπηρνήσατο μηδὲν εἰδέναι. ὑποστραφέντες οὖν ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ τὰ λαληθέντα παρ' αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς θυμῷ τε καὶ ὀργῇ ἀκατασχέτῳ ληφθείς, ὡς μὴ εὑρὼν αἰτίαν κατὰ τοῦ Πατριάρχου, ἀποστείλας ἔτυψε τὸν Σανταβαρηνὸν σφοδρῶς, καὶ τοῦτον ἐξώρισεν ἐν Ἄθῳ, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ ἀποστείλας, ἐτύφλωσεν, καὶ ἐξώρισεν εἰς ἀνατολήν. μετὰ πολλὰ δὲ ἔτη παρακληθεὶς ὁ βασιλεὺς τοῦτον εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει, καὶ προσέταξεν αὐτὸν λαμβάνειν ἀννώνας ἐκ τῆς νέας ἐκκλησίας. ἐτελεύτησεν δὲ αὐτὸς ὁ Σανταβαρηνὸς ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Ζωῆς τῆς αὐτοῦ μητρός. ἐπὶ τῆς βασιλείας οὖν Λέοντος Ἀγίων ὁ Λογγίβαρδος καὶ Δοὺξ, γαμβρὸς δὲ γεγονὼς τοῦ Ρηγὸς Φραγγίας ἀντῆρεν τῷ βασιλεῖ πᾶσαν τὴν χώραν πρὸς ἑαυτὸν δουλωσάμενος· τοῦτο γνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν τὸν Κωνσταντῖνον τὸν τῆς τραπέζης σὺν πᾶσι τοῖς θέμασι τῆς δύσεως πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι τὸν Ἀγίωνα, καὶ συμβολῆς γενομένης ἡττήθησαν οἱ μετὰ Κωνσταντίνου, καὶ κατεσφάγησαν μόλις αὐτοῦ διασωθέντος. γέγονε δὲ ἔκλειψις ἡλιακή, ὥστε νύκτα γενέσθαι ὥρας ἓξ καὶ τοὺς ἀστέρας φαίνεσθαι· ἀλλὰ καὶ βροχαί, καὶ σίφω-

καὶ ἀνέμων, καὶ ἀστραπαὶ γεγόνασιν, ὥστε καῆναι ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς τοῦ φόρου ἀνθρώπους ἑπτά. καὶ ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἡ Σάμος τὸ κάστρον. αἰχμαλωτισθέντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Πασπαλᾶ, προεχειρίσατο Λέων ὁ βασιλεὺς Ζαούτζαν βασιλεοπάτορα, συμφιλιωθεὶς ἤδη Ζωῇ τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ φαρμάκῳ τινὶ, τελευτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Θεοδώρου τοῦ Γυζουνιάτου. Στεφάνου δὲ πατριάρχου τὸν τῇδε μεταστάντος χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Ἀντώνιος, ὁ λεγόμενος Καυλέας. ἦλθε δὲ ἀγγελία παρὰ τοῦ στρατηγοῦ Μακεδονίας, ὡς ὁ ἄρχων Βουλγαρίας Συμεὼν βούλεται ἐκστρατεῦσαι κατὰ Ῥωμανίας. ἡ δὲ αἰτία δι' ἣν ὠργίζετο Συμεὼν ἦν αὕτη. Ζαούτζας ὁ βασιλεοπάτωρ εἶχεν εὐνοῦχον δοῦλον ὀνόματι Μουσικόν. οὗτος ἐφιλιώθη Σταυρακίῳ καὶ Κοσμᾷ, Ἑλλαδικοῖς φιλοχρύσοις καὶ * πραγματευταῖς, οἵτινες πρὸς αἰσχροκέρδειαν ἀφορῶντες μεσιτείᾳ καὶ δυνάμει τοῦ Μουσικοῦ μετέστησαν τὸ ἐν τῇ πόλει πραγματεῖον τῶν Βουλγάρων ἐν Θεσσαλονίκῃ, κακῶς τοὺς Βουλγάρους διοικοῦντες ἐν τῷ κουμμερκίῳ. οἱ δὲ Βούλγαροι * τῷ Συμεὼν ταῦτα ἀνήγγειλαν. ὁ δὲ δῆλα πεποίηκεν τῷ βασιλεῖ Λέοντι. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ βασιλεοπάτορος κωλυόμενος προσπαθοῦντος Μουσικῷ, πάντα ὡς λῆρον ἤκουσεν. μανεὶς οὖν ὁ Βούλγαρος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ῥωμαίων. καὶ μαθὼν ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει τὸν Κρινίτην στρατηλάτην κατὰ τῶν Βουλγάρων μετὰ ὅπλων καὶ ἀρχόντων πολλῶν. τῆς πολλῆς δὲ συμβολῆς γενομένης ἐν Ῥωμανίᾳ τρέπονται οἱ Ῥωμαῖοι σφαγέντος τοῦ Κρινίτου, καὶ τοῦ Ἀρμενίου τοῦ Κορτίκη, καὶ τῶν λοιπῶν πάντων. ἐκ δὲ τῶν Χαζάρων οἱ ἦσαν εἰς τὴν ἑταιρείαν τοῦ Λέοντος κρατηθέντες, καὶ τὰς ῥῖνας αὐτῶν κοπέντες εἰς αἰσχύνην Ῥωμαίων ἐν τῇ πόλει παρὰ Συμεὼν ἀπεστάλησαν· οὓς ἰδὼν ὁ βασιλεὺς, καὶ θυμωθεὶς ἀπέστειλεν τὸν λεγόμενον Σκληρὸν μετὰ δρομώνων ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δανουβίου δοῦναι δῶρα τοῖς Τούρκοις, καὶ πρὸς πόλεμον κινῆσαι μετὰ Συμεών. ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ συντυχὼν, καὶ τοὺς κεφαλὰς Ἀρπάδη καὶ Κυσάνη τε συνθέμενος πολεμῆσαι, λαβὼν ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. ὁ δὲ βασιλεὺς πάλιν διὰ τῆς θαλάσσης ἀπέστειλεν Εὐστάθιον πατρίκιον καὶ δρουγγάριον τῶν πλοΐμων, Νικηφόρον δὲ πατρίκιον τὸν Φωκᾶν καὶ δομέστικον μετὰ τῶν θεμάτων ἀπέστειλεν διὰ γῆς, καὶ ἦλθον μέχρι Βουλγαρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν εἰρήνην ἀσπαζόμενος μετὰ τοῦτο ἀπέστειλε καὶ Κωνσταντινάκιον κοιαίστωρα πρὸς Συμεῶνα τὰ περὶ εἰρήνης συμβουλεύσοντα. Συμεὼν δὲ τὴν κατ' αὐτοῦ κίνησιν διά τε γῆς καὶ θαλάσσης ἰδὼν ἐν φρουρᾷ κατακλείει τὸν κοιαίστωρα, ὡς ἐπὶ δόλῳ ἐλθόντα. περάσαντες δὲ οἱ Τοῦρκοι τοῦ Συμεὼν ἐπὶ τὸ στράτευμα Φωκᾶ ἀσχολουμένου, ᾐχμαλώτευσαν πᾶσαν

[margin: * [illegible] ; * τῷ]

A tus & fulgura facta sunt tam horrida, vt in fori gradibus septem homines igne consumpti sint. Sami quoque castrum ab Agarenis obsessum: Duce autem exercitus Paspala facto captiuo, Leo Zautzam Imperatoris patrem creauit, secreto amoris philtro in Zoes eius filiæ consuetudinem abductus, post Theodori Guzuniatæ viri eius mortem. Stephano autem Patriarcha morte sublato, in eius locum Antonius cognomento Cauleas ordinatur. A Duce vero Macedoniæ venit nuncius Simeonem Bulgariæ Principem aduersus Romaniam profectionem meditari. Causa vero quæ Simeonem mouit, hæc erat. Zautzas Imperatoris pater B seruum habuit Eunuchum nomine Musicum. Hic Stauracio & Cosmæ prædiuitibus mercatoribus Græcis amicitia iunctus est: qui quidem turpi lucro intenti authoritate Musici, quod erat in Vrbe Bulgarorum commercium, Thessalonicam transtulerunt, & vectigalibus impositis pessime Bulgaros exercuerunt. His Simeoni a Bulgaris significatis, eadem hæc Simeon Leoni Imperatori fecit manifesta. Imperator a patre Imperatorio Musico nimis affecto præpeditus, cuncta nihilo magis æstimauit. Furens igitur Bulgarus aduersus Romanos exercitum instruit. Quibus auditis, mittit Imperator C Crinitem militiæ Magistrum cum armis & variis proceribus aduersus Bulgaros: Et frequentibus initis certaminibus per Romaniam vertuntur in fugam Romani, ipso Crinite, & Cortice Armenio, cæterisque omnibus occisis. Ex Chazaris qui auxiliares Leoni aduenerant, comprehensi, naribusque præcisi, in contemptum Romanorum ad Vrbem a Simeone remissi sunt: Quos Imperator conspicatus & accensus ira, Ducem nomine Sclerum ad Danubij fluminis ripas cum celocibus misit munera Turcis oblaturum, & ad arma contra Simeonem excitaturum. Profectus ille & auxilium nactus, cum Arpade & Cusane Turcorum Ducibus fœdere inito, ad Imperatorem rediit. Ille rursum Eustathium D Patricium & classis Drungarium mari, terra vero Nicephorum Patricium & Phocam, & Legionum Domesticum delegat, qui Bulgariam vsque penetrauerunt. Pacis postmodum cupidus Imperator, Constantinacem Quæstorem de pace cum Simeone consultutum misit. Simeon arma bellumque terra & mari in se mota conspiciens, Quæstorem quasi dolose agentem sub custodia inclusit. Simeone vero cum Phocæ copiis occupato, Turci, traiecto Danubio, totam Bulgariam capti-

uam fecere: His auditis Simeon mouet aduersus Turcos. Illi in contrariam ripam transeuntes cum Bulgaris certamen ineunt, ipseque Simeon in fugam vertitur, vix Distræ receptus incolumis. Turci autem petierunt ab Imperatore, vt captiuos Bulgaros emeret: quod & fecit, missis ex Vrbe ciuibus qui pretium rependerent. Simeon Eustathij Drungarij ope de pace sermonem proposuit, cui se facilem præbuit Imperato: eidemque componendæ Leonem Chœrosphactum destinauit. Nicephorus cum exercitu redire in animum induxit, & Eustathius Drungarius pariter. Leonem vero nequead colloquium admittere dignatus est Simeon: Imo sub custodia tenuit. Expeditione deinde aduersus Turcos parata, illisque a Romanis auxilium & præsidium non habentibus, imo belli apparatu & armorum prouisione destitutis, cunctos inflatis animis iugulauit Simeon, & reuersus, cum Leonem in Muldagra repperisset, dixit ad eum: Nusquam pacem componam nisi captiuos omnes recepero. Imperator restituere proposuit: Venitque cum Leone Theodorus Bulgarus Simeonis Domesticus, qui eos recepit. Exinde Nicephoro Phoca morte sublato, Simeon abrumpendæ pacis quærebat occasiones, & aliis captiuis expetitis, aduersus Romanos mouit. Leo vero Imperator Leonem Catacalum ad Rabdum ædes suas habentem Scholarum Domesticum creat, & vna cum eo Theodosium Patricium & Protouestiarium mittit, qui simul iuncti omnes legiones & copias iubent traiicere: pugnaque cum Simeone ad Bulgarophygum inita, fuga omnium facta est horrenda, omnesque deleti sunt: inter quos Patricius Theodosius cuius causa non modice doluit Imperator. Eius tempore castri Chersonis incolæ Ducem proprium Simeonem Ionæ filium interemerunt: castrum etiam Corum in Cappadocia ab Agarenis captum est. Porro celebrem processum ad Damiani ædes habuit Imperator, Zautza comitante, & supremam post eum potestatem exercente, & Zoe pariter eius filia solemnitatis socia. Theophano vero eius legitima coniux non aderat, sed in Blachernis ad sanctum Sepulchrum assiduis orationibus vacabat. Imperatore igitur moram ibi agere meditato, consilium iniere Zautzæ consanguinei & filius eius Tzantzes, nec non alij, vt Imperatorem nocte occiderent. Zoe vero cum Imperatore dormiens, audito murmure per fenestram prospiciens, silentium imponebat. Certior autem periculi & insidiarum facta, Imperatorem excitauit, qui confestim nauigium ingressus, Zautza & reliquis omni-

A τὴν Βουλγαρίαν. ταῦτα μαθὼν Συμεὼν κινεῖται κατὰ τῶν Τούρκων. οἱ δὲ ἀντιπεράσαντες συμβάλλουσι πόλεμον κατὰ Βουλγάρων, καὶ τρέπεται Συμεὼν μόλις διασωθεὶς ἐν τῇ Δίστρᾳ. οἱ δὲ Τοῦρκοι ᾐτήσαντο βασιλέα ἀποστεῖλαι καὶ ἀγοράσαι τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Βουλγάρων· ὃ δὴ καὶ πεποίηκεν ὁ βασιλεύς, τοὺς πολίτας ἀποστείλας τοῦ ἀγοράσαι αὐτούς. ὁ γὰρ Συμεὼν δι' Εὐσταθίου Δρουγγαρίου ἐδεήθη τὰ περὶ τῆς εἰρήνης, πρὸς ἣν ὑπεῖξεν ὁ βασιλεύς· καὶ ἀπέστειλεν τὸν Λέοντα τὸν Χοιροσφάκτην πρὸς τὸ ποιήσασθαι εἰρήνην. ἔδοξαν Νικηφόρος ὑποστρέψαι μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ Δρουγγάριος Εὐστάθιος ὁμοίως. Λέοντα δὲ οὐδὲ λόγου ἠξίω-
B σεν Συμεών, ἀλλ' ἠσφαλίσατο ἐν εἱρκτῇ. ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τῶν Τούρκων ἐκείνων ὀχύρωμα βοηθείας μὴ ἐχόντων παρὰ Ῥωμαίων, ἀλλ' ἀπερινοήτων ἐαθέντων, πάντας κατέσφαξεν, αὐξήσας τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέψας εὗρεν Λέοντα ἐν τῇ Μυλδάγρᾳ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν. οὐ ποιῶ εἰρήνην, ἐὰν μὴ πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν λάβω. διωρίσατο οὖν ὁ βασιλεὺς ταύτην ἀποδοῦναι. καὶ ἦλθεν μετὰ Λέοντος Θεόδωρος Βούλγαρος οἰκεῖος τοῦ Συμεών, καὶ παρέλαβεν αὐτούς. Νικηφόρου δὲ τοῦ Φωκᾶ τελευτήσαντος ἀφορμὰς ἐζήτει Συμεὼν τὸ εἰρήνην διαλῦ-
C σαι. ἐπιζητῶν γὰρ ἄλλους αἰχμαλώτους ἔρχεται κατὰ Ῥωμαίων. Λέων δὲ ὁ βασιλεὺς Δομέστικον τῶν σχολῶν προβάλλεται Λέοντα τὸν Καταχαλὼν ἐν τῇ Ῥάβδῳ τὴν οἴκησιν ἔχοντα, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀποστέλλει Θεοδόσιον Πατρίκιον καὶ Πρωτοβεστιάριον, καὶ περάσαι ὅλα τὰ θέματα, καὶ τὰ τάγματα. καὶ γενομένης συμβολῆς μετὰ Συμεὼν εἰς τὸ Βουλγαρόφυγον ἐγένετο τροπὴ δημοσία, καὶ πάντες ἀπώλοντο, καὶ ὁ Πατρίκιος Θεοδόσιος, δι' ὃν ὁ βασιλεὺς οὐ μετρίως ἐλυπήθη. ἐπὶ τούτου ἔσφαξαν καὶ ἐν Χερσῶνι οἱ τοῦ κάστρου τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Συμεῶνα τὸν υἱὸν Ἰωνᾶ· παρελήφθη καὶ τὸ κάστρον τὸ Κόρον ἐν Καππαδοκίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν. ὁ
D δὲ προέλευσιν ἐποίησεν εἰς τὰ Δαμιανοῦ, συνόντος * δὲ Ζαούτζα καὶ παραδυναστεύοντος καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ζωῆς ἅμα τῷ βασιλεῖ. Θεοφανὼ δὲ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ οὐ παρῆν ἐκεῖσε, ἀλλ' ἐν Βλαχέρναις ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ προσεκαρτέρει εὐχομένη. δόξαντος οὖν τοῦ βασιλέως μεῖναι ἐκεῖσε συμβούλιον ποιησάμενοι οἱ τοῦ Ζαούτζα συγγενεῖς, ὅ τε υἱὸς αὐτοῦ ὁ Τζαούτζης καὶ οἱ λοιποὶ ἐβούλοντο τῇ νυκτὶ φονεῦσαι τὸν βασιλέα. ἡ δὲ Ζωὴ μετὰ τοῦ βασιλέως καθεύδουσα, καὶ τὴν ταραχὴν ἀκούσασα, διὰ τῆς θυρίδος παρακύψασα αὐτοὺς κατεσίγησεν. ὡς δὲ τὸ δῆλον ἔγνω τῆς ἐπιβουλῆς ἣν ἐμελέτησαν, ἐξύπνισε τὸν βασιλέα, ὃς παραυτὰ εἰσελθὼν εἰς πλοῖον διεπέρασεν εἰς Πηγάς, ἐάσας

* Roden-dan.

A Ζαούτζην καὶ πάντας ἐκεῖσε. καὶ περὶ ὄρθρον εἰσελθὼν εἰς τὸ παλάτιον ἐξεώσας Ἰωάννην Δρουγγάριον τῆς Βίγλης, καὶ προβαλλόμενος Πάνδον υἱὸν Νικολάου Ἑταιρειάρχου αὐτοῦ. ὁ γὰρ Νικόλαος προσσυμφιλιωθεὶς τῷ βασιλεῖ κατάδηλα ἐποίει αὐτῷ πάντα τὰ τοῦ Ζαούτζα. καὶ ἔκτοτε οὐκ εἰσήρχετο ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ζαούτζα, ἕως ἂν Λέων Μάγιστρος καὶ ὁ Θεοδοτάκης διήλεγξαν αὐτούς. τελευτᾷ δὲ Θεοφανὼ Αὐγοῦστα βασιλεύσασα ἔτη δώδεκα, ἣν οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἀνέδειξεν ὁ Θεὸς θαυματουργὸν διὰ τὸ ἀζηλότυπον αὐτῆς καὶ ἀμνησίκακον, καὶ διὰ τὸ ἐν ἐλεημοσύναις καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτως B προσκαρτερεῖν τῷ Θεῷ καὶ ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις. στέφει δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς Ζωὴν τὴν θυγατέρα Ζαούτζα, καὶ εὐλογεῖται μετ' αὐτῆς παρὰ Κληρικοῦ τοῦ παλατίου, ᾧ ἐπίκλην Σινάπης. καὶ ὁ μὲν εὐλογήσας καθῃρέθη. ἡ δὲ ἐβασίλευσεν ἔτος ἓν μῆνας ὀκτώ. τελευτησάσης δὲ τῆς αὐτῆς Ζωῆς λάρνακα εὗρον εἰς τὸ ἀποτεθῆναι τὸ σῶμα αὐτῆς ἔχουσαν ἔνδοθεν γράμματα κεκολαμμένα γραφέντα οὕτως. θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος. διεβλήθησαν δὲ τῷ βασιλεῖ Λέων τε ὁ Μουσικὸς, καὶ ὁ Σταυράκιος, ὡς ὅτι παρὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ ὀφφικια- C λίων λαμβάνοντες δῶρα καὶ μεσιτεύοντες πρὸς τὸν βασιλεοπάτορα. καί ποτε εἰσελθόντος τοῦ Σταυρακίου μετὰ γράμματος πρὸς τὸν Ζαούτζαν, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἑστὼς ἐν τῷ Ἡλιακῷ, εἰσῆλθεν ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐκ τοῦ τένοντος ἐξήγαγεν ἔξω. ὡς δῆθεν ἐρωτήσει περὶ τὸν στρατηγὸν καὶ εἰς τὸ Μονόθυρον ἀγαγὼν, καὶ τὰ γράμματα ἄρας, καὶ ἀποσφενδονήσας παρέδωκεν τοῖς παρατυχοῦσι ἐξαγαγεῖν τοῦ παλατίου, ἐγκελευσάμενος ἀποκεῖραι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Μουσικὸς ἐν ἀπογνώσει γέγονε. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἔνθα ἵστατο ὁ Μουσικὸς παρεστὼς τῷ Ζαούτζᾳ, τοῦτον ἐπὶ τράχηλον ὠθήσας D ἐξήγαγεν παραδοὺς Χριστοφόρῳ Κοιτωνίτῃ ἐν τοῖς Στουδίου ἀπαγαγεῖν, καὶ μοναχὸν ποιῆσαι. μετ' ὀλίγον δὲ τελευτᾷ Ζαούτζας ἐν τῷ παλατίῳ· καὶ τοῦτον διὰ τοῦ Βουκολέοντος κατάγοντες, ἀπήγαγον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Καυλέα, ἐκεῖσε αὐτὸν θάψαντες. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ζαούτζα Βασίλειος Ἐπείκτης ὁ υἱὸς Νικολάου Ἑταιρειάρχου συνεφιλιώθη Σαμωνᾷ Κουβικουλαρίῳ τῷ ἐξ Ἀγαρηνῶν ὀρεγόμενος τῷ τῆς βασιλείας ἀξιώματι. ἐθάῤῥησε δὲ τῷ Σαμωνᾷ· ὅτι τῆς θείας ἡμῶν Ζωῆς τελευτησάσης, ὁ βασιλεὺς λαβεῖν ἔχει ἑτέραν γυναῖκα, καὶ ἡμᾶς πάντας θέλει ἀφανίσαι. ἀλλὰ δός μοι λόγον, καὶ ἵνα σοὶ θαῤῥήσω πάντα τὰ βουλευόμενα. Ὁ

bus ibi relictis, ad Pegas traiecit. Sub diluculum festinus palatium ingressus est, & Ioanne excubiarum Drungatio eiecto, Pandum Nicolai Hetæriarchæ filium suffecit. Ipse quippe Nicolaus Imperatoris amicitiæ consors, quæ contra eum Zautzas machinabatur, patefecit. Et ex eo tempore non ingressus est Imperator in Zautzæ cubiculum, donec Leo Magister & Theodotaces criminis eos conuicissent. Moritur autem Theophano Augusta post Imperij annos duodecim, quam breui spatio temporis interiecto, operatricem miraculorum, quod zelotypiæ & iniuriarum memoriæ vitio fuisset immunis, Deus ostendit: & quia eleemosynis & orationibus per sacras Ecclesias assidue Deo vacasset. Coronat autem Leo Imperator Zoen Zautzæ filiam & cum ea nuptialem benedictionem subiit, Clerici cuiusdam e Palatio cognomento Synapes ministerio. Benedictionis minister officio depositus est. Illa vero regnauit annum vnum & menses octo. Zoe isti demortuæ inuentus est loculus ad corpus eius deponendum, sculptas intus scriptasq; gerens litteras istiusmodi. Filia Babylonis misera. Accusati sunt autem apud Imperatorem Leo Musicus & Stauracius, quasi munera a Duce aliquo & Officialibus accepissent, vt intercessione apud Imperatoris Patrem eos iuuarent. Stauracio itaque cum Ducum alicuius libello ad Zautzam ingresso, vt eum Imperator ad horologium solare stans conspexit, hominem pone secutus est, & ceruice apprehensum foras eduxit. Vt de Ducis negotio interrogauit hominem ad Monothyrum traxit, & sublatis e manu tabulis, & in aerem proiectis, & excussis, obuiis quibusdam e Palatio extrudendum tradidit, & præcepit detundendum. Eo cognito, Musicus desperationis motu angebatur. Tum Imperator ingressus locum, quo Musicus Zautzæ adstans consistebat, cum collo apprehensum trudens expulit, & Christophoro Cubiculario inter Studitas abducendum, & Monastica pœnitentia subigendum tradidit. Modico post Zautzas moritur in Palatio, corpusque per Bucoleuntem elatum in Caulex Monasterium ibidem sepeliendum detulerunt. Post Zautzæ mortem, Basilius operarum Regiarum Præfectus Nicolai Hetæriarchæ filius, Samonæ Cubiculario ex Agarenorum genere orto amicitia iunctus est, & Imperij cupiditate exarsit. Samonæ vero mentem confidenter exposuit. Defuncta nunc Zoe matertera nostra, vxorem aliam Imperator sibi copulaturus est, nosque omnes deleturus: sed pollicere secretum, vt, quæ modo deliberantur fidenter aperiam. Eo

Basilio secreti fidem promittente, animatus ille mentem exposuit. Samonas ad Imperatorem ingressus dixit ei. Cuperem, Domine mi, aliquid secreto enunciare, quod si edixero mors me certa manet, si tacuero tibi moriendum: confestimque Basilij coniurationem omnem enarrauit. Imperatori autem narratis fidem haud adhibenti, imo dicenti: Num quis ea mihi edicere suggessit, & mercedis spe hoc fecisti? Dixit ille: Mitte, Domine, quos placuerit tibi fideles in cubiculum, vt occultati, quod a Basilio & a me perceperint, cuncta describant. Confestim Imperator Christophorum Protouestiarium cum Calocyro Cubiculario misit: & ingressi in eius delituerunt cubiculo. Basilius itaque iam inescatus, accepta iuramenti fide a Samona, ad eius oratorium, consilium ei suum, & consilij participes aperuit. Illis exurgentibus Christophorus & Calocyres digressi cuncta Imperatori perlegerunt: & confestim Basilio ad se aduocato Miliarisiorum millia viginti eleemosynarum nomine in materteræ Zoes animæ leuamen, velut legata tradidit, & in Macedoniam dimisit: & Basilium quidem hoc pacto Vrbe detrusit. Reliquos vero coniurationis consortes Pardum quidem excubiarum Drungarium ad Stipiotem, quasi eum ad se vocaturum amandauit: Is tamen vt eum vinculis coerceret per Basiliscum Pittacij prius monitus fuerat. Simulans etiam Imperator foras proficisci, & ad sanctum Lazarum cœnaturum, ad Equilis descensum Ioannem Garidam cum reliquis confœderatis detinuit in cubiculo: Cumque Imperator Ioannem detinens descenderet, Nicolaum Hetæriarcham Vrbe eduxit. Basilium porro e Macedonia reuocatum & de crimine inquisitum, verberibus subiecit, & crinibus eius succensis, per mediam Vrbem traductum Athenas relegauit exulem, vbi misere periit. Nicolaum pariter Hetæriarcham & Stylianum & Ioannem & Zautzæ genus omne hos quidem detondit, alios publicatis eorum facultatibus in exilium expulit. Magistris vero cunctisque in dignitate positis ab Imperatore aduratis, quæ a Samona significata fuerant, cuncta perlecta sunt. Illi virum velut Imperatoris vitæ prouidentem, maximisque honoribus dignum pronunciarunt: Quare Protospatharij dignitate confestim honoratur. Mortuus est autem Stephanus Patriarcha, & in eius locum Nicolaus Imperatoris Mysticus prouectus. Demetrias autem oppidum ad Græciæ Thema spectans, a Damiano Agareno captum est. Imperator Leo An-

A δόντος αὐτῷ λόγον τοῦ Βασιλείου, ἐθάρρησεν αὐτῷ. ὁ δὲ Σαμωνᾶς εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι δέσποτά μου, θέλω σοι εἰπεῖν τι ἰδίως, ὅπερ εἰ μὲν εἴπω ἀποθνήσκω· εἰ δὲ μὴ εἴπω, ἀποθνήσκεις σύ. καὶ διεξεῖπεν * τὸν βασιλέα πᾶσαν τὴν τοῦ Βασιλείου ἐπιβουλήν. * τῷ βασιλεῖ ἀπιστήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τοῖς λαληθεῖσι παρ' αὐτοῦ, καὶ εἰρηκότος, μή τίς σοι ὑπέβαλεν ταῦτα εἰπεῖν μοι, καὶ ἐκ δωροδοκίας τοῦτο ἐποίησας; ὁ δὲ εἶπεν. ἀπόστειλον πιστούς, οὓς κελεύεις, ἐν τῷ κελλίῳ, δέσποτά μου, καὶ ἵνα εἰσὶν ἐγκεκρυμμένοι, καὶ εἴ τι ἂν ἀκούσωσι παρὰ τοῦ Βασιλείου, καὶ παρ' ἐμοῦ γράψωσι ταῦτα. παραυτὰ δὲ ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει Χριστοφόρον Πρωτοβεστιάριον ἅμα B Καλοκύρῳ Κοιτωνίτῃ· καὶ εἰσελθόντες ἐκρύβησαν ἐν τῷ κελλίῳ αὐτοῦ. Βασίλειος οὖν δελεασθεὶς, καὶ λαβὼν λόγον ἔνορκον παρὰ Σαμωνᾶ εἰς τὸ προσευχάδιον αὐτοῦ· ἐξεῖπεν αὐτῷ πάντα τὰ τῆς βουλῆς, καὶ τοὺς συμβουλευομένους. ἀναστάντων δὲ αὐτῶν, κατελθόντες Χριστοφόρος καὶ Καλοκύρης * ἀνέγνωσαν πάντα τῷ βασιλεῖ. * [illegible] καὶ παραυτὰ μὲν προσκαλεσάμενος Βασίλειον δέδωκεν μιλιαρίσια χιλιάδας εἴκοσι. ὡς δῆθεν ψυχικὰ τῆς αὐτοῦ θείας Ζωῆς ἐκλαθέντα, καὶ ἀπέστειλεν ἐν Μακεδονίᾳ· καὶ τὸν μὲν Βασίλειον οὕτω τῆς πόλεως ἐξήγαγεν· τοὺς δὲ λοιποὺς τοὺς τῆς αὐτοῦ βουλῆς μετεσχηκότας, Πάρδον μὲν Δρουγγάριον τῆς Βίγλης ἀποστέλλει C πρὸς τὸν Στυπιώτην, δῆθεν ἀγαγεῖν αὐτόν, προμηνυθέντος ἐκείνου διὰ Βασιλίσκου Πιττακίου αὐτὸν δεσμεῦσαι. προφασισάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπελθεῖν καὶ δειπνῆσαι εἰς τὸν ἅγιον Λάζαρον εἰς τὸ καταβάσιον τῶν * Καμινστρ... κατέσχεν Ἰωάννην Γαριδὰν μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς ἑταιρείας ἐν τῷ Κουβουκλείῳ· * [illegible] καὶ ἐν τῷ κατέρχεσθαι τὸν βασιλέα κρατήσαντα μετὰ Ἰωάννην Νικόλαον Ἑταιρειάρχην ἐξήγαγε τῆς πόλεως. ἀγαγὼν δὲ ἐκ Μακεδονίας Βασίλειον, καὶ ἀνακρίνας, καὶ τύψας, καὶ τὰς τρίχας αὐτοῦ καταχαύσας, καὶ ἐν τῇ μέσῃ θριαμβεύσας, ἐξώρισεν ἐν Ἀθήναις, καὶ κακῶς ἐκεῖσε τετελεύτηκεν. ὡσαύτως Νικόλαον Ἑταιρειάρχην, καὶ Στυλιανόν, καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸ συγγενὲς πᾶσαν Ζαούτ-D ζα, τοὺς μὲν ἀπέκειρεν, τοὺς δὲ ἐξώρισεν, δημεύσας τὰς οὐσίας αὐτῶν. πάντας δὲ Μαγίστρους καὶ τοὺς ἐν τέλει προσκαλεσάμενος ὁ βασιλεὺς, ἀνέγνω κατενώπιον αὐτῶν τὰ μηνυθέντα παρὰ Σαμωνᾶ. οἱ δὲ τοῦτον ὑπερεπήνεσαν, ὡς τῆς ζωῆς τοῦ βασιλέως προνοούμενον, καὶ εἰρήκασιν ἄξιον εἶναι τιμῆς μεγίστης. ὁ δὲ παραυτὰ τοῦτον Πρωτοσπαθαρίου ἀξίᾳ τετίμηκεν. ἐτελεύτησεν δὲ Στέφανος ὁ Πατριάρχης· καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτονήθη Νικόλαος ὁ Πατριάρχης, Μυστικὸς ὢν τοῦ βασιλέως. παρελήφθη δὲ τὸ κάστρον ἡ Δημητριὰς ἐν τῷ θέματι τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Δαμιανοῦ τοῦ Ἀγαρηνοῦ. Λέων δὲ ὁ

βασιλεὺς

βασιλεὺς στέφει Ἄνναν θυγατέρα Ζωῆς, τῆς ἀπὸ τοῦ Ζαούτζη, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ποιεῖν τὰ ἐκ τύπου κλητώρια, μὴ οὔσης Αὐγούστης. ἠγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς κόρην ἐκ τοῦ θέματος Ὀψικίου ὡραιοτάτην πάνυ ὀνόματι Εὐδοκίαν στέψας, καὶ ἀναγορεύσας, καὶ γήμας αὐτήν· ἐξ ἧς παιδοποιήσας ἄρρενα παῖδα, ἐφ' ᾧ τετελεύτηκεν καὶ αὐτή, καὶ τὸ γεννηθέν. ἐξωνήσατο δὲ ὁ βασιλεὺς οἰκήματα πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν περικαλλῆ ἐπ' ὀνόματι τῆς προτέρας αὐτοῦ γυναικὸς τῆς ἁγίας Θεοφανοῦς. ὡσαύτως ἔκτισεν εἰς τοὺς λεγομένους Τόπους τὸν ἅγιον Λάζαρον καὶ κατασκευάσας μονὴν ἀνδρείαν εὐνούχων, ἔνθα καὶ τοῦ ἁγίου Λαζάρου σῶμα καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς ἀνακομίσας ἀπέθετο, ποιήσας καὶ τὰ ἐγκαίνια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας. ἀσχολουμένου δὲ τοῦ στόλου εἰς τὰ κτίσματα τῶν τοιούτων ἐκκλησιῶν, παρελήφθη ἐν Σικελίᾳ τὸ Ταυρομένιον ὑπὸ τῶν Ἀφρων, τῇ ἀμελείᾳ, μᾶλλον δὲ προδοσίᾳ Εὐσταθίου Δρουγγαρίου τῶν πλωΐμων, καὶ Καραμάλου ἐκεῖσε ὄντος, καὶ Μιχαὴλ τοῦ Χαράκτου, γενομένης πολλῆς σφαγῆς τῶν Ῥωμαίων. ἀπελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ πόλει παρά τε τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ Πατριάρχου ἐλεγχθέντων παρὰ Μιχαὴλ τοῦ Χαράκτου, ὡς προδότων, κατεκρίθησαν θανάτῳ· παρακληθέντος δὲ τοῦ βασιλέως παρὰ Νικολάου τοῦ Πατριάρχου, τὸν θάνατον συνεχωρήθησαν. τυφθέντες δὲ μόνον, καὶ δημευθέντες, καὶ ἀποκαρέντες μοναχοί· ὁ μὲν Καράμαλος εἰς τὰ Πικριδίου, ὁ δὲ Εὐστάθιος εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου. παρελήφθη δὲ καὶ ἡ Λῆμνος ἡ νῆσος ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν αἰχμαλωσίαν πολλὴν πεποιηκότων. ἐν τῇ προελεύσει δὲ τῆς μεγάλης Πεντηκοστῆς τοῦ βασιλέως Λέοντος ἀπελθόντος εἰς τὸν ἅγιον Μώκιον καὶ εἰσοδεύοντος, ὅτε ἦλθεν πλησίον τῆς σωλέας, ἐξελθών τις ἐκ τοῦ ἄμβωνος δέδωκεν αὐτὸν κατὰ κεφαλῆς μετὰ ῥάβδου ἰσχυρᾶς καὶ παχείας. καὶ εἰ μὴ ἡ φορὰ τῆς ῥάβδου εἰς πολυκάνδηλον ἐμποδισθεῖσα διεχαυνώθη, παρ' ὀλίγον ἂν τοῦτον ἀπήλλαξεν. τοῦ δὲ αἵματος σφοδρῶς καταρρέοντος ἐκ τῆς τοῦ βασιλέως κεφαλῆς, ταραχὴ* δὲ καὶ φυγὴ τῶν ἀρχόντων γέγονεν· καὶ πολλοὶ ἐν ταύτῃ* ἀπώλλοντο. ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος προεφασίσατο νοσηλεύεσθαι, καὶ οὐ κατῆλθεν ἐν τῇ εἰσόδῳ, ὡς ἐκ τούτου ὕποπτον αὐτὸν γενέσθαι τῆς τοιαύτης ἐπιβουλῆς αὐτὸν κατασκευάσαι. οὔτε ὁ Σαμωνᾶς παρῆν ἐκεῖ, ἀλλ' ἦν ἀπελθὼν ἀγαγεῖν Ζωὴν ἐν τῷ παλατίῳ. κρατηθέντος δὲ τοῦ δόντος τὸν βασιλέα, καὶ ἐξετασθέντος, καὶ πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ὑπομεμενηκότος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐπεὶ μηδένα καθωμολόγει, τέλος ἐκκόπτεις αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας ἐκάη ἐν τῇ τοῦ ἱπποδρομίου

*Redundat.
*ἐν αὐτῇ

A nam Zoes, quæ Zautzæ fuit, filiam Imperij corona redimiuit, quod deficiente Augusta, instituta ex more conuiuia celebrare non posset. Imperator idem ducta e Themate Opsicij venustissima puella nomine Eudocia, Augustam coronauit, & Imperatricem vxoremque renunciauit: ex ea puero masculo suscepto mater, & qui genitus fuit puer, pariter obierunt. Emit autem Imperator sanctorum Apostolorum Templo vicinas ædes, in quibus prioris suæ coniugis sanctæ Theophanus sumptuosam Ecclesiam construxit. Ad Topos pariter sancto Lazaro dicatam ædificauit, & virile Eunuchorum Monasterium esse
B disposuit: ad quod sancti Lazari & Mariæ Magdalenæ translatum corpus deposuit, eiusdem Ecclesiæ celebrata dedicatione. Classe vero in Ecclesiarum huiusmodi ædificiis occupata, Tauromenium Siciliæ ciuitas ab Afris capta est, socordia, verius dicam proditione, Eustathij classis Drungarij & Caramali, nec non Michaelis Characti ibidem repertorum, quamplurimis Romanorum ea in clade cæsis. Reuersi in Vrbem ab Imperatore & Patriarcha reprehensi, & a Michaele Characto proditionis conuicti, morte condemnati sunt: Patriarcha vero Nicolao apud Imperatorem interpellante, mors condonata: verberibusque solummodo subiecti, bonis eo-
C rum publicatis, inter Monachos detrusi sunt, Caramalus in Pieridij, Eustathius autem in Studij Monasteria. Lemnus etiam insula ab Agarenis, pluribus ex ea captiuis asportatis, occupata est. Pentecostes vero magnæ solemnibus Imperatore Leone ad sanctum Mocium, aula comitante, progresso, & ad altare Ingressum celebrante, iamque Soleæ proximo, egressus quidam ex Ambone fustem robustum & pinguem in eius caput impegit, ac nisi fustis impetus obuio multifido candelabro retardatus, & impeditus fuisset, eum statim de medio tulisset. Sanguine autem ex Imperatoris capite largiter fluente, tumultus & procerum fuga exorta est: plurimique in
D ea perierunt. Alexander autem eius frater Ingressum celebraturus non aduenit, morbum prætexens: ex quo insidiarum huiusmodi authorem eum extitisse suspicio nata est. Samonas pariter aberrat: imo Zoem in Palatium conducturus discesserat. Apprehensus igitur qui percusserat Imperatorem, & examinatus, pœnas plurimas, & tormenta in dies aliquot prolata sustinuit, & vt nullum coniurationis participem confessus est, manibus & pedibus demum præcisis, ad Circi metam combustus est: & ex tunc processus istiusmodi abrogata

est solemnitas. Aliquo deinde tempore interiecto Marcus eiusdem Ecclesiæ sapientissimus Oeconomus, qui magni Sabbathi Tetraodium hymnum a Domino Cosma inceptum perfecit, mensæ cum Imperatore accumbens, ne solemnitatem imminueret, rogabat: Imperatore renuente, ait Marcus: A Propheta Dauide hoc te, Domine, passurum prædictum erat: prænunciauit etenim: Quanta malignatus est inimicus in sancto tuo: &, Gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis. Ex hoc vero temporis momento annos adhuc decem te, Domine, Imperium tenere necesse est: quod ita contigit: eo namque die, quo plagam accepit, eodem pariter obiit. Zoe vero quarta Imperatoris coniux in Palatio nondum Imperij corona redimita degebat. Imperatore ad Botij portum, vt Monasterij a Christophoro Protouestiario constructi dedicationem celebraret, solemnem processum & comitatum ducente, Agarenorum classem vna cum Tripolita aduersus Constantinopolim accedere nuncius significauit: quare classis Drungarium Eustathium cum naualibus copiis Ducibusque Imperator amandat, qui cum vires aduersas opponere non valuissent, infecta re, domum redierunt: præcesserat ipse Eustathius redux, & ad Paræum iam penetrauerat. Quo cognito Imperator magno mœrore affectus Himerium A secretis præcipuum classis exercitum aduersus Tripolitam delegat: sed neque ipse ad Agarenorum classem accedere ausus est. Secreto vero Dei iudicio Leo Tripolita faciem vertit, & Thessalonicam versus abiit, obsessamque vna cum ciuitatis Duce Leone Chatzilicio, plurima strage edita, captiuisque abductis, in potestatem accepit. Rodophyles autem quidam Cubicularius ob necessitatem quampiam delatis secum auri libris centum in Siciliam missus fuerat: per viam vero fortuita ægritudine correptus Balnearum commoditate vsurus, & vires recepturus, Thessalonicam diuerterat: qui etiam a Leone captus est. Porro Simeon Secretariorum Princeps qui deinde Patricius, & vna A secretis primus extitit, iter agens prædictum aurum & numera per viam a Rodophyle relicta, penes se receperat: hic postmodum multis tormentis examinatus vitam finiuit. Tripolitæ vero Thessalonicensem vrbem euertere cogitanti significat Simeon, vt aurum accipiat, & vrbem liberet. Eo persuaso, & fide data de auro Tripolitæ dando, deque vrbe seruanda conuenit: quod ita præstitum est. Samonas autem Monasterij,

A στρεβλώσῃ· καὶ ἔκτοτε ἐξεκόπη ἡ τοιαύτη παρέλευσις. μετὰ δέ τινα καιρὸν ἀπῆλθεν Μάρκος ὁ φιλοσοφώτατος Οἰκονόμος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὤν, ὃς τὴν ἀναπληρώσας τοῦ μεγάλου σαββάτου τετραῴδιον τοῦ κυρίου Κοσμᾶ· καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ τῷ βασιλεῖ συνεστιώμενος ἐξελιπάρει τὸν βασιλέα μὴ ἐκκόψαι τὴν ἑορτήν. τοῦ δὲ βασιλέως ἀπαναινομένου ἔφη ὁ Μάρκος. ὅτι προγεγραμμένον τὴν παρὰ τοῦ προφήτου Δαβὶδ τοῦ παθεῖν σε τοῦτο, ὦ δέσποτα, * προεφήτευσεν εἰπών. ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε
B ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς· καὶ δεῖ σε ἀπὸ τοῦ νῦν, ὦ δέσποτα, κρατῆσαι τὴν βασιλείαν ἔτη δέκα. ὃ τι καὶ γέγονεν. τῇ γὰρ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ καὶ ἔλαβεν, ἐν ταύτῃ τελευτᾷ. ἦν δὲ Ζωὴ ἡ τετάρτη γυνὴ τοῦ βασιλέως ἐν τῷ παλατίῳ μετὰ τοῦ βασιλέως ἄστεπτος. τοῦ δὲ βασιλέως πρόκενσον ποιησαμένου εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν Βώτου πρὸς τὸ ἐγκαινίσαι τὴν μονὴν Χριστοφόρου Πρωτοβεστιαρίου αὐτοῦ ἦλθεν ἀγγελία, ὡς ὅτι ὁ στόλος τῶν Ἀγαρηνῶν ἅμα τῷ Τριπολίτῃ ἀνέρχονται κατὰ * Κωνσταντινούπολιν. ἀποστέλλει οὖν ὁ βασιλεὺς Εὐστάθιον Δρουγγάριον τῶν πλοΐμων μετὰ πάν-
C τος τοῦ στόλου καὶ τῶν στρατηγῶν κατὰ τοῦ Τριπολίτου. οἱ μὴ δυνηθέντες ἀντιπαρατάξασθαι, ἀπεστράφησαν κενοί. ἦλθεν δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ εἰσῆλθεν μέχρι Γαρώου. τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν μεγάλῃ ἀθυμίᾳ γέγονεν, καὶ ἀποστέλλει Ἱμέριον Πρωτοασηκρῆτιν κεφαλὴν τοῦ στόλου κατὰ τοῦ Τριπολίτου, * μὴ τολμώντων μηδόλως πλησιάσαι τῷ στόλῳ τῶν Ἀγαρηνῶν. τοῖς δὲ τοῦ Θεοῦ κρίμασιν ἀπεστράφη ὁ αὐτὸς Λέων Τριπολίτης, καὶ ἀπῆλθεν ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ ταύτην ἐπολιόρκησεν, καὶ παρέλαβεν ἅμα τῷ στρατηγῷ αὐτοῦ Λέοντι τῷ Χατζιλικίῳ· καὶ * ποιήσας πολλὴν σφαγὴν
D καὶ αἰχμαλωσίαν. * Ροδόφυλις δέ τις Κουβικουλάριος ἦν ἀποσταλεὶς ἐν Σικελίᾳ χρείας τινὰ ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ χρυσίου λίτρας ἑκατόν. νοσήσας δὲ κατὰ τύχην ἐν τῇ ὁδῷ εἰσῆλθεν ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸς τὸ λούσασθαι, καὶ ἀνακτήσασθαι ἑαυτόν· καὶ ἐκρατήθη παρὰ Λέοντος. διερχόμενος Συμεὼν Πρωτοασηκρῆτις ὁ μετὰ ταῦτα γενόμενος Πατρίκιος καὶ Πρωτοασηκρῆτις ἀνέλαβεν τὸ χρυσίον, καὶ τὰ δῶρα, ἅπερ εἴασεν Ροδόφυλης ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ πολλὰ βασανισθεὶς ἐτελεύτησεν. τοῦ δὲ Τριπολίτου βουλομένου τὴν πόλιν καταστρέψαι μαθὼν Συμεὼν δηλοῖ αὐτὸν λαβεῖν χρυσίον, καὶ ταύτην ἐᾶσαι. ὃν καὶ πείσας, καὶ λαβὼν λόγον συνεφώνησεν δοῦναι χρυσίον τῷ Τριπολίτῃ, ἵνα τὴν πόλιν ἐάσῃ. ὃ δὴ καὶ γέγονεν. Σαμωνᾶς δὲ προ-

* καί
* Κωνσταντινουπόλεως
* ἀλλὰ μηδ᾿ αὐτῆς ἐπόμενοι
* ἐποίησε
* Ροδόφυλις

φασιζόμενος ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ τὰ Σπεῖρα ἐξελθεῖν τὴν * τοῦ Δαματρύ οὖσαν, φυγῇ ἐχρήσατο ἅμα χρήμασι καὶ ἵπποις αὐτοῦ, τοὺς ἵππους τοὺς δημοσίους ἀγκυλοκοπήσας. τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐπιστέλλει ὄπισθεν αὐτοῦ Βασίλειον Ἑταιρειάρχην τὸν Καματηρὸν, καὶ Γεώργιον τὸν Κρημνίτην, τοῦ καταλαβεῖν αὐτόν. τὸν δὲ Σαμωνᾶν τὸν Ἅλυν βουλόμενον διαπεράσαι κατέλαβεν αὐτὸν Νικηφόρος Δρουγγάριος ὁ λεγόμενος Καμινᾶς, οὐκ ἐῶν αὐτὸν διαπεράσαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Σαμωνᾶς πολλὰ ὑπισχνεῖτο καὶ οὐκ ἔπειθεν, προσέφυγεν εἰς τὸν Σιρίχων εἰς τὸν τίμιον σταυρὸν, προφασιζόμενος, ὡς διὰ πίστιν τοῦ σταυροῦ ἐλήλυθε. καταλαβὼν δὲ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκὸς, καὶ τοῦτον ἀναλαβόμενος, ὑπέστρεψεν ἐν τῇ πόλει. προσέταξεν δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν φυλάττεσθαι ἐν τῷ οἰκίᾳ Βάρδα τοῦ Καίσαρος· ἠρώτησεν δὲ Κωνσταντῖνον τὸν τοῦ Δουκὸς περὶ αὐτοῦ. καὶ μαθὼν πῶς ἀληθῶς ἐν Συρίᾳ ἔφευγε, παρήγγειλε τῷ Δουκὶ μὴ εἰπεῖν τοῦτο ἐνώπιον τῆς συγκλήτου, ὅτε παρ' αὐτῆς ἐρωτηθῇ· ἀλλ' ὅτι δι' εὐχὴν ἀπῆλθεν ἐν τοῖς Σιρίχοις. ἤθελεν γὰρ ὁ βασιλεὺς * ἀποσυναψιασθῆναι αὐτῷ. προσκαλεσάμενος οὖν Κωνσταντῖνον τὸν τοῦ Δουκὸς ἔμπροσθεν τῶν ἐν τέλει, ἔφη. οὕτως ἔχῃς Θεὸν, καὶ τὴν κεφαλήν μου. ἔφευγεν ὁ Σαμωνᾶς, ἢ οὐχί; ὁ δὲ ὡς εἶπεν πρότερον τῷ βασιλεῖ μὴ ὁρκισθῆναι, καὶ τὸ κελευόμενον εἰπεῖν, ἀκούσας τοὺς ὅρκους ἐξεῖπεν ἐνώπιον πάντων, ὅτι εἰς Συρίαν ἔφευγε. μετ' ὀργῆς δὲ τοῦ βασιλέως * τοῦτον ἀποπεμψαμένου· ἐποίησε Σαμωνᾶς μῆνας τέσσαρας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βάρδα. * ἀπεκοινώθη δὲ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τοῦ βασιλέως. ἐφάνη δὲ τότε καὶ ὁ κομήτης ἀστὴρ τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ ἀνατολὴν πέμπων, καὶ φαινόμενος ἐν ἡμέραις καὶ νυξὶ τεσσαράκοντα. ἐγέννησε * Λέων υἱὸν Κωνσταντῖνον ἀπὸ Ζωῆς τῆς τετάρτης αὐτοῦ γαμετῆς. ἐβαπτίσθη δὲ τὰ ἅγια φῶτα ὑπὸ Νικολάου Πατριάρχου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ δεξαμένων αὐτὸν Ἀλεξάνδρου βασιλέως, καὶ * Σαμωνᾶ Πατρικίου, καὶ τῶν ἐν τέλει πάντων. γέγονε δὲ τὸν βασιλέα εὐλογηθῆναι μετὰ Ζωῆς μετὰ τὴν ἑορτὴν παρὰ Θωμᾶ Πρεσβυτέρου, ὃς καθῃρέθη. ἀνηγόρευσε δὲ τὴν αὐτὴν Ζωὴν εἰς Αὐγούσταν. καὶ διὰ τοῦτο τὸν βασιλέα ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκώλυσεν εἰσέρχεσθαι· ὅθεν διήρχετο ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους μέχρι τοῦ μιτατωρικίου, μηδόλως εἰς τὰ κατὰ συνήθειαν διερχόμενος. προεβλήθη δὲ Σαμωνᾶς Παρακοιμώμενος διὰ τὸ εἶναι τῷ βασιλεῖ συνεργὸς πρὸς πᾶσαν παρανομίαν καὶ κακίαν, καὶ κατὰ τῆς ἐκκλησίας * ἤρξατο μελετᾶν. προσκαλεσάμενοι γὰρ Νικόλαον

Marginal notes: * ἢ · * [illegible] · * συναπο-λυθῆναι · * αὐτὸν · * ἐκοινώθη · * ὁ · * Σαμωνᾶ Πατρικίου · * ἤρξαντο

A cui nomen Spira ad Damatrym exstructi visitandi prætextu diuitiis & equis propriis secum abductis fuga vsus est, & equis publicis omnibus poplitum neruos succidit. Eo cognito, Imperator Basilium Camaterum Hetæriarchem & Georgium Crimitem fugientem insequuturos & apprehensuros misit. Samonam vero Alvm fluuium traiicere paratum Nicephorus Drungarius nomine Caminas deprehendit, nec transmeare permisit. Samonas multa licet pollicitus, cum virum mouere non posset, ad pretiosam Sirichorum crucem confugit, fidei, quam ad ipsam habebat, gratia se venisse simulans. His ita gestis, Constantinus Ducis filius prospere aduenit, & eo secum

B assumpto, in Vrbem reduxit: quem Imperator in Bardæ Cæsaris æde custodiri iussit. Porro Constantinum Ducis filium de eo interrogauit: agnitoque eius vero in Syriam recessu, ne hoc coram Senatu enunciaret, si quandoque interrogaretur, commendauit: ac tantum orationis ergo ad Siricha faciendæ discessisse affirmaret. Cupiebat enim Imperator hominem sibi reconciliare. Constantinum itaque coram proceribus aduocans, ait. Ita Deum capitisque mei salutem diligas: fugit Samonas an non? Ille vero, vt prius, Imperatorem, ne adiuraretur, rogauerat, & quæ iubebatur promiserat exequi, iuramenti

C vi compulsus, coram omnibus enunciauit. In Syriam vere fugiebat: eoque tunc cum furore ab Imperatore retro amandato, Samonas in Bardæ domo menses quatuor peregit, & annuo die quo Imperator potestatem accepit redeunte, reconciliatus est. Tunc apparuit Cometes radios versus Orientem eiaculans, & dies noctesque quadraginta conspicuus permansit. E Zoe vero quarta coniuge Constantinum filium Leo suscepit, qui Luminum festo a Nicolao Patriarcha in magna Ecclesia, suscipientibus puerum e fonte Alexandro Imperatore, Samona Patricio, & proceribus cunctis, baptizatus est. Contigit autem Imperatorem cum Zoe festo istiusmo-

D di celebrato benedictionem nuptialem a Thoma presbytero suscipere, qui eam ob rem Officio depositus est. Eandem vero Zoem Augustam declarauit Imperator, quem ea propter Ecclesiæ liminibus Patriarcha prohibuit: vt exinde pariter dextera Ecclesiæ parte, via consueta penitus relicta, ad Mitatoricium vsque pertransiret. Samonas deinde Accubitor prouectus est, quod ad omne facinus & prauitatem Imperatori manum præberet auxiliarem: & aduersus Ecclesiam cœperunt meditari. Vocatum quippe ad se Nicolaum

Patriarcham Februarij die primo precibus A instabant vt in Ecclesiam reciperentur: vt vero flectere non potuerunt, a conuiuio publico, ad quod vocatus fuerat eiectum, & per Bucoleontem ductum, lintrique impositum, in Hieriam traiecerunt, e qua pedes ad Galacrenos vsque niue multa delibutus peruenit. In eius locum Euthymius Syncellus vir grauis & temperatissimus suffectus est: quem dicunt diuina reuelatione id muneris suscepisse. Volebat enim Imperator hæresim & legem ponere, qua virum tres quatuorve vxores ducere liceret, pluribus doctissimis viris ad id opem conferentibus. Iunio autem mense Imperator Leo a Constantino Libe in B Monasterium ad Merdosagarem positum, vt eius dedicationem celebraret, & adesset conuiuio, vocatus est. Posthæc ventus nomine Africus per dies tres inualuit vehementissime spirans, concutiens, & euertens domos: adeo vt omnes ad loca subdiualia fugerent, & mundi finem aduentasse cogitarent: nisi Deus sua in homines benignitate concussionem huiusmodi placandam iussisset. Imperator autem Himerium cursus publici Logothetam classis totius caput instituit. Agarenorum vero nauali exercitu aduersus Romanos moto, Andronicus Dux, vt se in nauibus Himerio Logothetæ adiungeret, & Agarenos oppugnaret, iussus est. Quo tem- C pore Samonas in Andronicum implacatus perseuerabat, multaque aduersus eum comminiscebatur, & omnibus modis omniq; studio Andronico molestiam inferre, ex qua fugam ipse arripuerat, meditabatur. Suggessit autem cuidam qui scriberet Andronico secreto. Ne naues ingrediaris, ne forte capiaris ab Himerio. Samonas enim suggessit Imperatori, vt ab eo comprehensus, oculos amitteres. Himerio exinde Andronicum pluribus adhortante, vt classis adesset comes, & cum Agarenis iam imminentibus decertaret: non admisit. Himerius igitur solus die sancti Thomæ, inito cum Agarenis prælio, magnam reportauit victoriam. Quo audito, in desperationem D adductus Andronicus in extremem defectionem præcipitatus, consanguineis fugam comitantibus, Castrum Cabbalam occupauit: ex quo Samonas Imperatori improperabat. Nonne prædixeram, Domine, Ducem aduersum te rebellionem meditari? Statim ergo misit Imperator Gregoram Scholarum Domesticum, cognomento Hiberitzen, Andronici consocerum, vt eum debellaret. Quod cum didicisset Andronicus, & Nicolaum Patriarcham ab Ecclesia pulsum esse, vna cum affinibus & natis & amicis fortunæ comiti-

A Πατριάρχην Φεβρουαρίου πρώτῃ, καὶ πολλὰ λιπαρήσαντες δεχθῆναι ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν· ἐπεὶ οὐκ ἐδυνήθησαν, ἀπὸ τοῦ κλητωρίου διὰ τοῦ Βουκολέοντος ἐν πλοίῳ μικρῷ ἐμβιβάσαντες, διεπέρασαν ἐν τῇ * Ἱερίᾳ· ἀφ' ἧς πεζῇ μέχρι Γαλακρηνῶν μόλις ἀπῆλθε, χιόνος ἐπικειμένης πολλῆς. χειροτονεῖται δὲ ἀντ' αὐτοῦ Εὐθύμιος Σύγκελλος ἀνὴρ ἱεροπρεπὴς ἐγκρατὴς πάνυ· ὃν φασι καὶ δέξασθαι τὴν ἀποκάλυψιν θείαν, ὡς τοῦ βασιλέως βουλομένου αἵρεσιν καὶ νόμον ἐκθεῖναι, τοῦ ἔχειν ἄνδρα τρεῖς γυναῖκας ἢ τέσσαρας· πολλῶν εἰς τοῦτο λογιωτάτων ἀνδρῶν συνεργησάντων * αὐτόν. Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ προσεκλήθη Λέων ὁ B βασιλεὺς παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Λιβὸς ἐν τῇ μονῇ αὐτοῦ τῇ οὔσῃ ἐν τοῖς Μερδοσαγάρη, τοῦ ἐγκαινίσαι τὰ ἐγκαίνια καὶ ἀριστῆσαι. καὶ γέγονεν ἄνεμος ὁ λεγόμενος Λίψ, ἕως τριῶν σφοδρῶς φυσήσας, συσσείσας τε, καὶ δονήσας οἰκήματα, καὶ ἐκκλησίας, ὥστε πλῆθος φεύγειν ἐν ὑπαίθροις τόποις λέγοντας συντέλειαν κοσμικὴν εἶναι. εἰ μὴ τοῦ Θεοῦ ἡ φιλανθρωπία δι' ἐμφόρων ἔπαυσεν τὴν τοιαύτην θραῦσιν. προσβάλλεται δὲ ὁ βασιλεὺς Ἱμέριον Λογοθέτην τοῦ δρόμου κεφαλὴν πάντων τῶν πλωΐμων. ἐξελθόντος δὲ στόλου τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ Ῥωμαίων, ἐδόξεν * δὲ καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Δοὺξ διὰ κελεύσεως συνελ- C θεῖν Ἱμερίῳ Λογοθέτῃ ἐν τοῖς πλοίοις, καὶ καταπολεμῆσαι τοὺς Ἀγαρηνούς. ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἦν ἀδιάλλακτος ἐχθρὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, καὶ πολλὰ κατ' αὐτοῦ δεινῶς κατεσκεύαζεν, καὶ ἐμηχανᾶτο κακῶσαι τὸν Ἀνδρόνικον παντὶ τρόπῳ καὶ πάσῃ σπουδῇ διαμνημονεύοντος ἀπὸ τῆς αὐτοῦ φυγῆς. ὑπέβαλλε δὲ τινι γράψαι τῷ Ἀνδρονίκῳ κρυφά, μὴ εἰσέλθῃς εἰς τὰ καράβια, * καὶ κρατηθῇς παρὰ Ἱμερίου. ὁ γὰρ Σαμωνᾶς ὑπέθηκε τῷ βασιλεῖ τοῦ κρατηθῆναί σε, καὶ τυφλωθῆναι παρ' αὐτοῦ. πολλὰ δὲ προτρεπομένου Ἱμερίου Ἀνδρόνικον εἰσελθεῖν ἐν τοῖς πλοίοις μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐπι- D χειρήσειν *. Ἱμέριος δὲ μόνος ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου Θωμᾶ συμβαλὼν πόλεμον μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν μεγάλην νίκην εἰργάσατο. τοῦτο μαθὼν Ἀνδρόνικος ἀπογνοὺς ἅμα συγγενέσιν αὐτοῦ ἀπελθὼν ἐκράτησεν κάστρον τὴν Καβάλλην, εἰς τελείαν ἀποστασίαν ἐλθών· ὡς εἰπεῖν καὶ Σαμωνᾶν πρὸς τὸν βασιλέα, οὐκ ἔλεγον, ὦ δέσποτα, ἀντάρτην εἶναί σου τὸν Δοῦκα; παραυτὰ οὖν ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Γρηγορᾶν Δομέστικον τῶν σχολῶν τὸν λεγόμενον Ἰβηρίτζην συμπενθερὸν ὄντα Ἀνδρονίκου, καταπολεμῆσαι αὐτόν. μαθὼν δὲ τοῦτο Ἀνδρόνικος, καὶ ὡς ὁ Πατριάρχης Νικόλαος τῆς ἐκ-

* Ἱερείᾳ

* αὐτῷ

* Redundat.

* ἵνα μὴ κρατηθῇς

* ἐπιχειρῆσαι

ἐκκλησίας ἐξεώσθη, προσέφυγεν τοῖς Ἀγαρηνοῖς, ἅμα τοῖς συγγενέσι, καὶ τέκνοις, καὶ τοῖς φίλοις ἐξεληλυθὼς τότε κατὰ Ῥωμαίων. καὶ ὑπεδέχθη παρὰ τοῦ Ἀμερουμνῆ μεγάλως. ἐλυπεῖτο δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν Ἀνδρόνικον, καὶ πολλάκις ἐβουλεύετο ἀποστεῖλαι * αὐτὸν λόγον ἐνυπόγραφον. ὁ δὲ Θεόφιλος διὰ τὸν Μανουὴλ ἐποίησεν. * * *. συνεβουλεύσαντο δέ τινες τῷ βασιλεῖ φιλοφρονηθῆναί τινα τῶν τοῦ Πραιτωρίου Σαρακηνῶν καὶ ἀποστεῖλαι ἐν Συρίᾳ μετὰ λόγου ἐνυπογράφου. τοῦτο δὲ καὶ πεποίηκεν ὁ βασιλεὺς γράψας διὰ κινναβάρεως, καὶ ἀποστείλας μετὰ χρυσοβούλλου ἔνδοθεν φατλίου βραχέος πράκτου. ἐξελθόντος δὲ τοῦ Σαρακηνοῦ ἀπὸ τοῦ βασιλέως προσκαλεσάμενος Σαμωνᾶς, εἶπεν αὐτῷ. οἶδας τί κρατεῖς; τοῦτο εἰπὼν διὰ τὸν κηρὸν τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας. καὶ δοὺς αὐτῷ χρήματα καὶ δῶρα προέβαλλεν τοῦτο βάλλειν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Οὐζήρ. ὁ δὲ ἀπελθὼν, τοῦτο πεποίηκεν. ἐκρατήθη δὲ Ἀνδρόνικος, καὶ ἐδεσμεύθη μετὰ πάντων τῶν συγγενῶν αὐτοῦ. καὶ μαθὼν ὡς διὰ δόλου τοῦ Σαμωνᾶ ταῦτα αὐτῷ γέγονεν, ἀναγκασθεὶς ἐμαγάρισαν, αὐτός τε, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ἔκτοτε δὲ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, καὶ οἱ λοιποὶ εἰδότες ὡς ἀδύνατόν ἐστιν Ἀνδρόνικον ἐξελθεῖν, βουλῇ αὐτοῦ μετ' οὐ πολὺ μόνοι φυγῇ χρησάμενοι, * θαυμαστὸν ὄντα, ἐκ μὲν Συρίας πρὸς Ῥωμανίαν ἐξῆλθον καὶ καταπολεμούμενοι κατὰ χώρας, μόλις ὀλίγοι διεσώθησαν μετὰ Κωνσταντίνου υἱοῦ αὐτοῦ. ἐκ δὲ Ταρσοῦ εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει περὶ ἀλλαγῆς ὅ τε Ἀβαλβάκης ὁ γέρων, καὶ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατήρ. καὶ τούτους ἐδέξατο ὁ βασιλεὺς, * μετὰ κοσμιότητος, καὶ τιμῆς, καὶ δόξης ἐν τῇ * Μαναύρᾳ ὑπεδέξατο· ἐκαλλώπισεν δὲ καὶ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἐν κόσμῳ πολυτελεῖ, καὶ ὑπέδειξεν ἅπαντα τὰ τίμια σκεύη τοῖς Ἀγαρηνοῖς ὅπερ ἀνάξιον τῆς βασιλείας καὶ Χριστιανικῆς καταστάσεως, τὸ θεαθῆναι παρὰ τῶν ἐθνῶν τὰ ἅγια σκεύη τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ τοῦ Σαμωνᾶ πατὴρ ἤθελεν συνεῖναι τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ μεῖναι εἰς Ῥωμανίαν. ὁ δὲ Σαμωνᾶς προέτρεπεν αὐτῷ, λέγων. κράτει τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις· κἀγὼ εἰ δυνηθῶ, ἐλεύσομαι πρός σε μᾶλλον. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς ἔστεψε Λέων ὁ βασιλεὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον διὰ Εὐθυμίου Πατριάρχου. δέδωκε δὲ Σαμωνᾶς Κωνσταντῖνον αὐθέντην αὐτοῦ, καὶ δουλεύσαντα πρότερον Βασιλείῳ Μαγίστρῳ καὶ Κανικλείῳ, δουλεύειν Ζωῇ Αὐγούστῃ· ὃς ἠγαπήθη παρὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος καὶ τῆς Αὐγούστης. διὰ τοῦτο πολλὰ ἐφθόνει Σαμωνᾶς αὐτῷ, καὶ ἐλοιδόρει, ὡς συνόντα τῇ Αὐγούστῃ. ὅπερ ὁ βασιλεὺς ὑπονοήσας, ἀπέκειρεν αὐτὸν μοναχὸν ἐν τῇ

* αὐτῷ
* δῶρα
* ἴσως θαυμαστοὶ
* καὶ
* Μαγναύρᾳ

bus aduersus Romanos in Agarenorum partes transiit: qui etiamnum a Magno Amerumne susceptus est. Andronici vero causa tristabatur Imperator, & libello subscriptione propria munito vt hominem reuocaret, frequenter meditatus fuerat. Theophilus autem per Emanuelem effecit * * *. Consulebant autem quidam Imperatori, vt Saracenorum Prætorio detentorum aliquem sibi conciliaret, quem postmodum mitteret in Syriam cum subscripto veniæ concessæ libello. Hunc ergo parauit Imperator, rubrisque inscriptis litteris, & aurea munitum bulla intra breuem fusum cereum inclusit. Saracenum vero ab Imperatore discedentem vocauit Samonas: & dixit ei. Nosti quid geras? Illud propter cereum insinuauit. Syriæ perniciem tecum defers: Et pecuniis muneribusque eidem collatis Vzeris manibus reponere suasit. Digressus ille, quod commendatum fuerat, præstitit. Detentus est itaque Andronicus, & cum consanguineis omnibus in vincula coniectus. Cumque hæc Samonæ dolo in se gesta comperisset, necessitate adactus, ipse sociique fidem negauere. Ex illo tempore Constantinus eius filius & amicorum reliqui Andronicum regredi posse nullatenus licitum scientes, soli fuga vsi (quod mirum fuit) ex Syria in Romaniam reuersi sunt: & per varia loca diuersis calamitatibus agitati, vix pauci cum Constantino eius filio incolumes euaserunt. E Tarso denique venit in Vrbem Abalbaces senior, & Samonæ pater de mutandis captiuis tractatum habituri. Hos Imperator in conspectum admisit, & cum humanitate summa, honore & gloria in Magnaura excepit. Magnam autem Ecclesiam sumptuoso decorauit ornatu, omniaque pretiosa vasa Agarenis ostendit, quod indignum Imperatoriæ & Christianæ institutionis extitit, sacra Dei vasa a Gentilibus conspici. Samonæ vero pater cum Imperatore & filio moram tenere & in Romania manere expetebat. Samonas autem exhortabatur, dicens: Tene quam habes fidem: si enim potuero in partes tuas deficiam. Die porro Pentecostes Leo filium suum Constantinum Euthymij Patriarchæ ope Imperij corona ornauit. Cæterum Samonas dedit in ministerium Zoe Augustæ Constantinum hominem suum, qui prius Basilio Magistro & Caniclei Præfecto ministrauerat: Qui deinde Leoni Imperatori & Augustæ charissimus extitit: Qua de causa in hominem Samonas ferebatur inuidia, & probris insectabatur, quasi cum Augusta consuetudinem haberet: Quod quidem Imperator suspicatus, eiusdem Samonæ ope in sancti

Tarasij Monasterio monachum tonderi iussit. Paulo post autem Samonæ mandauit in Monasterium proprium, Spira dictum, eundem recipi, quo rursum facilius ad se vocaret. Processu igitur ad Damatrim habito, & in Samonæ Monasterio pransurus vidit Constantinum, confestimque Samonam iussit vt consuetis sæculo vestibus eum indueret: Tum inter epulas Imperatori bibendum propinauit, & cum eo ad Palatium regressus est. Videns autem Samonas auctum Imperatoris in eum affectum cum Cubiculario præcipuo & Michaele Steredone consilium iniit: & vna libellum conuitiis refertum aduersus Imperatorem, scribente illum & componente Rhodio Samonæ Notario, comminiscuntur. Imperator in magnam Ecclesiam profectus, & eo qua Deum precari consueuerat sede ad Mitatorium reperto, eundem acceptum magna cum animi angustia perlegit, libri requirens authorem. Contigit autem Lunæ eclipsis: iussitque Astronomos qui tunc aderant effectus eius edicere. Pantaleonem vero Metropolitam Samonæ amicum ad Imperatorem enarrare progressum interrogabat Samonas; in quem recideret eius influxus malignitas? ait ille: In te. Præteritis tamen Iunij diebus tredecim, si euaseris, nihil subinde mali patieris. Imperatori vero renunciauerunt illi in secundam ab eo personam Lunam prauitate sua minari, quod Imperator de fratre suo Alexandro suspicabatur. Post hæc vero Steredon Imperatori priuatim enunciauit. Samonas libellum commentus est. Et confestim Samonam in suam se recipere domum coegit: ibique primum tonderi: & in Euthymij Patriarchæ Monasterium abduci iussit: ibique postmodum aliis conuictus criminibus in Martinacis Monasterium deportatus est. Constantinum autem Accubitorem creauit, & in Osiis Monasterium de eius nomine condidit: abiitque vna cum Euthymio Patriarcha, & solemni officio dedicauit. Mense porro Octobri Himerio Logothetæ vna cum Damiano & Leone Agarenis, Sami Duce Romano, qui postea regnauit, existente, prælium commissum est, quo victus Himerius, cunctisque in summum periculum adductis, vix incolumis euasit. Imperator autem Leo graui morbo iactari cœpit, adeo vt in Magnauram orationem ieiuniorum principio habere nequiret. Contigit autem incendium in magnæ Ecclesiæ Cerulariis, quo chartarum thesauri armaria & sacella combusta sunt. Maij tandem die vndecimo Leo Imperator, cum antea successo-

A μονῇ τοῦ ἁγίου Ταρασίου διὰ τοῦ Σαμωνᾶ. μεταπέμψας δὲ αὖθις Σαμωνᾶς ἀναλαβέσθαι αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ * τῇ Σπείρᾳ, βουλόμενος πάλιν ἀναλαβέσθαι αὐτόν. ἀπελθὼν οὖν * ἀριστῆσαι ἐν τῷ Δαματρύ, καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σαμωνᾶ ἀριστήσας, εἶδεν Κωνσταντῖνον, καὶ παραυτὰ ἐκέλευσε Σαμωνᾷ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν κοσμικά, καὶ ἐκέρασε τὸν βασιλέα εἰς τὸ κλητώριον, καὶ ὑπέστρεψεν μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ παλατίῳ. βλέπων οὖν ὁ Σαμωνᾶς αὐξανομένην τοῦ βασιλέως ἀγάπην ἐπ' αὐτόν, βουλεύεται μετὰ τοῦ μεγάλου Κοιτωνίτου, καὶ Μιχαὴλ Στηρίδωνος, καὶ ποιοῦσι χάρτην πολυλοίδορον κατὰ τοῦ B βασιλέως, γράψαντος καὶ συμπλέξαντος αὐτὸν τοῦ Ῥοδίου Νοταρίου ὄντος τοῦ Σαμωνᾶ. ἐλθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, εὗρεν αὐτὸν ἐν ᾧ εὔχεσθαι εἰώθει εἰς τὸ μιτατώριον, καὶ ἦρεν αὐτόν, καὶ ἀναγνοὺς ἐν μεγάλῃ θλίψει ἦν, ζητῶν τὸν τοῦτο ποιήσαντα. γέγονε δὲ καὶ ἔκλειψις σελήνης, καὶ ἀνηρώτα ὁ βασιλεὺς τοὺς ὄντας τότε ἀστρονόμους εἰπεῖν τὸ ἀποτέλεσμα. εἰσερχομένου δὲ πρὸς τὸν βασιλέα φίλου ὄντος τοῦ Σαμωνᾶ * Παντολέοντος μητροπολίτου, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Σαμωνᾶς· εἰς τίνα ἐστὶν ὁ κίνδυνος; ἔφη αὐτῷ· εἰς σέ. καὶ ἐὰν διέλθῃς Ἰουνίου τὰς τρισκαίδεκα, C οὐκ ἔτι οὐδὲν πείσῃ κακόν. τὸν δὲ βασιλέα εἶπον εἰς τὸ δεύτερον ἔχειν κίνδυνον τὴν σελήνην. ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπελάμβανε τοῦτο εἰς Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν. μετὰ ταῦτα δὲ ἰδίως * Τζηρίδων τῷ βασιλεῖ ἐξεῖπεν. ὁ Σαμωνᾶς τὸ πιττάκιον ἐποίησε. καὶ παραυτὰ κατεβίβασε Σαμωνᾶν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀποκαρῆναι ἐκέλευσε, καὶ ἀπαχθῆναι εἰς τὴν μονὴν Εὐθυμίου Πατριάρχου· καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν κατηγορηθέντα ἀπήγαγον εἰς τὴν τοῦ Μαρτινάκη μονήν. ἐποίησε δὲ Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον, καὶ ἔκτισεν αὐτοῦ μονὴν ἐν Ὀσίαις. καὶ ἀπῆλθεν ἅμα Εὐθυμίῳ Πατρι- D άρχῃ καὶ ἐνεκαίνισεν ταύτην. Ὀκτωβρίῳ δὲ μηνὶ γέγονε πόλεμος ναυτικὸς Ἱμερίου Λογοθέτου μετὰ Δαμιανοῦ καὶ Λέοντος Ἀγαρηνῶν, στρατηγοῦ ὄντος * Σάμου Ῥωμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος. ἡττήθη δὲ Ἱμέριος καὶ μόλις διεσώθη σχεδὸν πάντων ἐκεῖ κινδυνευσάντων. ἤρξατο δὲ νοσηλεύεσθαι Λέων ὁ βασιλεὺς χαλεπῷ νοσήματι, ὥστε μὴ δυνηθῆναι ἐξελθεῖν ἐν τῇ Μαγναύρᾳ τὴν δημηγορίαν διαλαλῆσαι ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν νηστειῶν. γέγονε δὲ καὶ ἐμπρησμὸς εἰς τὰ χαρτουλάρεια τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ ἐκάησαν τὰ χαρτοφυλάκια πάντα καὶ τῆς σκευῆς. Μαΐῳ δὲ ἑνδεκάτῃ τελευτᾷ Λέων ὁ βασιλεὺς προχει-

* μονῇ
* ἐν
* Παντολέοντος μητροπολίτου
* Στηρ. Στηρίδων
* ἐν

εἰσπέμψας Ἀλέξανδρον τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν· ὃν ἰδών, ὥς φασι, εἰσερχόμενον πρὸς αὐτόν, ἔφη· ἴδε ὁ καιρὸς κακὸς μετὰ τοὺς τρισκαίδεκα μῆνας. πολλὰ δὲ λιπαρήσας καὶ δεηθεὶς αὐτοῦ φυλάττειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον.

A rem fratrem suum Alexandrum designasset, diem extremum obiit: quem ille, vt aiunt, ad se venientem conspicatus, dicit, Caue. Post menses tredecim pessimum tempus instat: & impensissime rogauit, & obtestatus est, vt Constantinum filium suum protegeret.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἐβασίλευσεν ἔτος ἓν ἡμέρας κθ΄, σὺν Κωνσταντίνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀποστείλας δὲ ἤγαγε Νικόλαον ἐκ * Γαλακρηνῶν, καὶ ἐξήγαγεν Εὐθύμιον Πατριάρχην, καὶ ἐνεθρόνισε τὸ δεύτερον αὐτὸν Νικόλαον. ἐποίησε δὲ σιλέντιον καὶ σύνοδον Ἀλέξανδρος ἐν τῇ * Μαγναύρᾳ, ἀγαγὼν Εὐθύμιον ἀπὸ τῶν Ἀγαθοῦ, καὶ συγκαθίσας ἅμα Νικολάῳ Πατριάρχῃ, ἐποιήσαντο τὴν κατ' αὐτοῦ καθαίρεσιν ἀτίμως ἀποτίλλοντες τοῦ ἱεροπρεποῦς καὶ ἀξιαγάστου ἀνδρὸς τὴν τιμίαν γενειάδα, καὶ ἄλλας τινὰς ὕβρεις καὶ ποινὰς αὐτῷ ἐπιφέροντες, ἃς ἡσύχως καὶ πρᾴως ὑπέμεινεν ὁ τίμιος καὶ ἱερὸς ἀνήρ· ἔνθα καὶ εἰς τὰ Ἀγαθοῦ τελευτήσας, κατετέθη ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ, ἐν τῇ * πύλῃ τῶν Ψαμαθίου. οὗτος Ἀλέξανδρος διὰ τὰς ὑπονοίας, ἃς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λέων ἔτι ζῶν εἶχε κατ' αὐτοῦ, ἀεὶ τοῖς κυνηγεσίοις, καὶ τοῖς ἔξω παλατίοις ἐσχόλαζεν, μηδὲν βασιλέως ἔργον διαπραττόμενος, ἀλλ' ἀεὶ ἐν τρυφαῖς, ἀσωτίαις, καὶ μέθαις, καὶ περὶ ταῦτα ἀεὶ * διακείμενος ἦν. πρῶτον Ἰωάννην Παπᾶν, τὸν ἐπίκλην Λαζαρίτην, Ραίκτορα πεποίηκεν, ὃς καὶ κακῶς τὸ ζῆν ἀπέρρηξεν μετὰ θάνατον Ἀλεξάνδρου. ὡσαύτως καί φασιν Γαβριηλόπουλον καὶ Βασιλίτζην ἀπὸ τοῦ Σκλαβινῶν ἔθνους σφοδρῶς κατεπλούτισεν ἐκ τῶν τοῦ παλατίου χρημάτων. ὥς φασι δέ, αὐτὸν Βασίλειον καὶ βασιλέα ἐβούλετο ποιῆσαι, ὡς ἄπαις αὐτὸς ὤν, καὶ Κωνσταντῖνον υἱὸν Λέοντος εὐνοῦχον ποιῆσαι· ὃ καὶ πολλάκις βουλευθεὶς διεσκεδάσθη παρὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Λέοντος εὐεργετηθέντων, ποτὲ μὲν ὡς νήπιον ὑποβαλλόντων, ποτὲ δὲ ὡς ἀσθενοῦντα. ἐπὶ τούτου ἐφάνη ἀστὴρ κομήτης ἐκ δύσεως ἐπὶ ἡμέρας δεκαπέντε, ὃν ἔλεγον ξιφίαν καλεῖσθαι, καὶ αἱματεκχυσίας ἐν τῇ πόλει ἐργάσασθαι. οὗτος πλάνοις καὶ γόησιν ἑαυτὸν ἐξέδωκεν, οἳ καὶ πεπείκασιν αὐτόν, ὡς ὁ τοῦ συάγρου στοιχεῖον τὸ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ σοὶ καὶ τῇ σῇ ζωῇ προσανάκειται, χοιρώδη τὸν ἀνόητον ὑπεμφαίνοντες. ὁ δὲ τούτοις ἀπατηθεὶς αἰδοῖα καὶ ὀδόντας τῷ χοίρῳ προσαναπλασθῆναι * ὡς λειπομένας αὐτοῦ· καὶ τῇ αὐτῇ πλάνῃ πεπεισθεὶς ὤν, ἱπποδρόμιον ποιήσας τοῖς τῆς ἐκκλησίας ἐνδυ-

ALEXANDER.

IMPERAVIT Alexander vna cum Constantino Leonis filio annum vnum, dies viginti nouem. Missoque ad Nicolaum ad Galacrenas nuncio Euthymium Patriarcham deposuit, & Nicolaum secundo restituit. Habuit autem Alexander ad Magnauram Silentium, & concilium celebrauit, atque Euthymium, ab Agatho aduocauit. Eundemque cum Nicolao Patriarcha sedere iusso iudicij assessores eius depositioni vacabant attentius, cum dedecore venerandi & per omnia mirandi viri, colendam barbam vellicantes, aliaque opprobria & iniurias inferentes, quas quiete & mansuete honorabilis & sacer vir tolerabat: Ex quibus ad Agathi ædes vita functus, in proprio Monasterio iuxta Psamathij depositus est. Alexander suspicionibus liber, quas frater Leo aduersus ipsum, dum in viuis esset, fouebat, venatibus continuis & per varia palatia discursibus vacabat vsquequaque, nihil Imperatore dignum meditatus aut exequutus, sed semper deliciis, luxuriæ, & ebrietatibus indulgens, totum se huiusmodi tradiderat. Vnde protinus Ianem Clericum, cognomine Lazarem, Rectorem instituit, qui post Alexandri mortem misere vitam abrupit: Gabrielopulum pariter & Basilitzen, Sclauinorum genere ortos palatij diuitiis vehementer auxit, adeo vt nulla prole suscepta Basilius iste Imperatorem, vt aiunt, hæredem instituere meditatus fuerit. Constantinum etiam Leonis filium Eunuchum reddere consuluit, & frequenter id aggressus ab iis, quos Leo beneficiis affecerat, modo infantilem ætatem, modo infirmitatem prætendentibus præpeditus fuit. Eius tempore apparuit Cometes per dies quindecim ad Occidentem, quem Xiphiam vocari dicebant, & sanguinis effusionem in vrbe effecturum portendere. Hic erronibus & præstigiatoribus se totum dedit, qui etiam suaserunt: Apri fatum siue signum quod in Circo erectum est, tibi vitæque tuæ repositum est: porci vitam amentem illum agere subindicantes. His ille seductus pudenda dentesque porco quasi sibi deficientia renouari iussit. Eodem etiam persuasus errore, equestri celebrato certamine, prolatis Ecclesiæ ve-

ſtibus, productiſque candelabris multifi- A dis ludos exornauit, & luminum ſplendore animalia decorauit. Eam ob rem Dei manus auxiliaris ab eo remota eſt, qui Dei honorem idolis adolere non eſt veritus. Himerium vero Logothetam a clade quam ab Agarenis pertulerat, redeuntem, miſſo nuncio, Alexander in Palatij Monaſterium, Campa dictum, velut hoſtem a fratris ſui Leonis tempore ſibi infenſum adiectis minis exulem egit. Ille ſocietate hominum interdictus per menſes ſex ex nimio mœrore morbo correptus interiit. Simeon autem Bulgariæ Princeps, miſſis ad Alexandrum nunciis, de pace tractatum habuit. Simeon aduerſus Chriſtianos arma mouere parabat. Alexander Imperator B bene paſtus, & vino temulentus ſub caniculæ ardores pila luſurus proceſſit, gladioque diuinitus immiſſo, vulneratus rediit ſanguinem e naribus & pudendis effundens, & poſt dies duos Nicolao Patriarcha, & Stephano Magiſtro Elada, & Ioanne Rectore, & Euthymio, & Baſilitze, & Gabrielopulo procuratoribus inſtitutis, Conſtantino Leonis filio reliquit Imperium. Alexander ille cum patre Baſilio eodem ſepulchro repoſitus eſt.

A τοῖς δὲ πολυκανδήλοις ἄρας τὸν ἱππικὸν ἐφαίδρυνε, καὶ τοῖς ζῳδίοις φωταγωγίαν ἐποίησεν· διὰ τοῦτο ἤρθη ἀπ' αὐτοῦ ἡ τοῦ Θεοῦ χείρ, ὡς τὴν τοῦ Θεοῦ τιμὴν τοῖς εἰδώλοις προσνείμαντος. Ἱμέριον δὲ Λογοθέτην ἐκ τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν ἥττης ὑποστρέψαντος, ἀποστείλας Ἀλέξανδρος περιώρισεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ παλατίου, τῇ λεγομένῃ Καμπᾶ, ἀπειλήσας ὡς ἐχθρὸν αὐτοῦ ὄντα ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Λέοντος· ὁ δὲ ἐκ θλίψεως πολλῆς ἀρρωστήσας, περιορισάμενος ἐν ἐπὶ μῆνας ἕξ, ἐτελεύτησεν. ἀπέστειλεν δὲ Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας μηνύων Ἀλεξάνδρῳ τὰ περὶ εἰρήνης. Συμεὼν προεσκευάζετο κινῆσαι κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὅπλα. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀριστήσας καὶ οἰνω- B θεὶς ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι, κατῆλθεν σφαιρίσαι καὶ ῥομφαίᾳ θεηλάτῳ πληγείς, ἐπανῆλθεν, αἵματος ἐκ τῶν ῥινῶν καὶ τῶν αἰδοίων ἐκφερομένου, μετὰ δύο ἡμέρας ἐτελεύτησεν καταλιπὼν ἐπιτρόπους Νικόλαον Πατριάρχην, καὶ Στέφανον Μάγιστρον, καὶ Ἰωάννην Μάγιστρον τὸν Ἐλαδᾶν, καὶ Ἰωάννην Ῥαίκτορα, καὶ Εὐθύμιον, καὶ τὸν Βασιλίτζην, καὶ τὸν Γαβριηλόπουλον, ἐάσας τὴν βασιλείαν Κωνσταντίνῳ υἱῷ Λέοντος. ἀπετέθη δὲ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς τάφοις μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

CONSTANTINVS.

C CONSTANTINVS Patre Leone mortuo adhuc puer (ſeptimum enim tantum ætatis ſuæ agebat annum) ſub patrui tutela Imperator relictus eſt. Habuit etiam Imperij procuratores, & ſub eorum cura, matre pariter illis adiuncta, vixit: vna vero cum Romano Socero ſuo, cui ſubiectus fuit annos alios viginti ſex: ſolus Imperium rexit annos quindecim: adeo vt Imperij eius tempus omne annis quinquaginta quinque concludatur. Eo itaque Palatij poteſtatem adepto, Nicolaus Patriarcha rebus communibus prouidebat, curamque gerebat quotidianorum regni negotiorum. Cum igitur ſic ſe haberent Imperij res Conſtantino Scholarum D Duci a quibuſdam Vrbis proceribus eius amicis ſuggeritur, eum ceu virum fortem & prudentem, quique poſſet rempublicam adminiſtrare, vt ſeipſum promoueret, nulloque labore capeſſendum Imperium aggrederetur. Ille igitur, vt pote qui prius illud in votorum ſomniis habuerat, & coronarum libidine ſemper æſtuabat, quanta potuit velocitate, in Reginam vrbem vna cum ſelectis copiis & ad quoduis audendum idoneis profectus eſt: noctuque per portulam Protoueſtiarij Michaelis Vrbis arcis vicini ingreſſus in do-

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

C ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος Λέοντος, παῖς ἔτι τυγχάνων, ἕβδομον γὰρ εἶχε τῆς ἡλικίας ἔτος, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου * υἱοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ * θείου καταλέλειπτο ὑπὸ ἐπιτρόποις τελῶν, ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν αὐτοῦ ἐπιτρόπων, καὶ σὺν τῇ μητρί· ἅμα δὲ Ῥωμανοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ, ἐν ὑποταγῇ ὤν, ἕτερα ἔτη εἴκοσι ἕξ· μονοκράτωρ δὲ ἔτη δεκαπέντε· ὡς εἶναι τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη πεντήκοντα πέντε. λαβόμενος οὖν τῆς τοῦ παλατίου ἐξουσίας, ὁ Πατριάρχης D Νικόλαος τὴν τοῦ κοινοῦ πρόνοιαν ἐποιεῖτο καὶ τὴν φροντίδα εἶχεν τῶν τῇ βασιλείᾳ ἀνηκόντων πραγμάτων ὁσημέραι. ἐν τούτοις οὖν τῆς βασιλείας οὔσης δηλοῦται Κωνσταντίνῳ τῷ Δουκὶ τῶν σχολῶν παρά τινων τῶν ἐν τῇ πόλει μεγιστάνων φιλούντων αὐτόν, ὡς ἀνδρεῖον καὶ νουνεχῆ καὶ καλῶς δυνάμενον τῶν * ἐκκλησιῶν * βασιλ. διακυβερνᾶν, εἰσελθεῖν, καὶ ταύτης * ἐγκρατὴς γενέσθαι ἀποπειρᾶν. * ἐγκρατ. ὁ δέ, ἅτε καὶ πρότερον αὐτὴν ὀνειροπολῶν, καὶ τοὺς στεφάνους ἀεὶ ἐφιέμενος, ὡς εἶχε τάχους τὴν βασιλεύουσαν καταλαβὼν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ τῶν στρατευμάτων ἐκκρίτοις ἱκανοῖς οὖσιν καὶ νυκτὸς διὰ παραπυλίδος εἰσελθὼν τοῦ Πρωτοβεστιαρίου Μιχαὴλ, οὔσης πλησίον ἀκροπόλεως ἐν τῷ

* ἀπὸ οἴκῳ τοῦ πενθεροῦ * αὐτοῦ Γρηγορᾶ, ἄϋπνος μετὰ τῶν σπουδόντων αὐτοῦ διετέλεσεν. Νικήτας δὲ Ἀσηκρῆτις ὁ μετὰ ταῦτα Πρωτονοτάριος γενόμενος τὴν Κωνσταντίνου ἄφιξιν τῷ Πατρικίῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ἐλαδικῷ κατεμήνυσεν, καὶ ἄμφω τῇ αὐτῇ νυκτὶ πρὸς τὸν Δοῦκα Κωνσταντῖνον παρεγένοντο, καὶ βουλὴν ποιησάμενοι, οὔπω τῆς ἡμέρας καταλαβούσης, ἀλλ' ἔτι σκοτίας οὔσης μετὰ λαμπάδων καὶ λαοῦ πολλοῦ καὶ ὅπλων τὴν τοῦ ἱπποδρομίου πύλην καταλαμβάνουσιν, Κωνσταντῖνον εὐφημοῦντες, ὡς βασιλέα. ἔνθα δὴ ὁ τούτου ἱπποκόμος παρὰ τῶν ἔνδον τοῦ ἱπποδρόμου πυλῶν ἀνῃρέθη. μὴ δεχθεὶς οὖν ἐκεῖσε ὁ Κωνσταντῖνος, ἀλλ' ἀποπεμφθεὶς ὥσπερ ἔκ τινος ἐκβακχευόμενος δαίμονος, καὶ μὴ ἐφεστηκότα ἔχων τὸν λογισμὸν τῷ τῆς βασιλείας ἔρωτι, ἐκ τοῦ ἱπποδρομίου ἀνεχώρησεν, στυγνός τε, καὶ κατηφής, κακὸν οἰωνὸν τὴν τοῦ ἱπποκόμου κρίνας σφαγήν. ἐκεῖθεν οὖν εὐφημούμενος ἦλθε μέχρι τῆς λεγομένης Χαλκῆς, καὶ διὰ τῆς σιδηρᾶς πόρτας εἰσεληλυθὼς μέχρι τῶν Ἐξκουβίτων παρεγένετο. ὁ οὖν Μάγιστρος Ἰωάννης ὁ Ἐλαδᾶς ἐκλογὴν τῶν τε τῆς ἑταιρείας, καὶ τῶν ἐλατῶν ποιησάμενος, μεθ' ὅπλων τούτους ἀπέστειλεν κατὰ τοῦ Δουκός. ἐλθόντων οὖν μέχρι τῆς Χαλκῆς, καὶ πολέμου συστάντος, πολλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἔπεσον τῶν μερῶν ἔργον ἐκεῖσε μαχαίρας γενόμενοι, καὶ τοσοῦτοι ὥστε τὸν
* ἐκλιμνασθῆναι τόπον * ἐκλιμασθῆναι τῷ αἵματι ποταμηδὸν καταρρέοντι. ἀνῃρέθη καὶ Γρηγορᾶς υἱὸς τοῦ Δουκός, καὶ Μιχαὴλ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ, καὶ ὁ Κορτίκης ἐκεῖνος ὁ ἐξ Ἀρμενίων. ταῦτα ὁ Δοὺξ Κωνσταντῖνος μαθών, ταραχῆς ὅτι πλείστης γενομένης, τὸν ἵππον ἐξήλαυνεν. ὁ δὲ τοῖς ἐκεῖσε ἐπεστρωμμέναις ἐνολισθήσας πλαξίν, εἰς γῆν τὸν ἐπιβάτην κατέβαλεν· οἱ γὰρ ἄλλοι διεσκεδάσθησαν ἅπαντες. ἐπεὶ δέ τις αὐτὸν κατὰ γῆς ἐρριμμένον καὶ μεμονωμένον κατέλαβεν, ξίφει τὴν τούτου ἀπέτεμε κεφαλήν. τούτων οὕτω τελεσθέντων Γρηγορᾶς Μάγιστρος, ὁ τούτου πενθερός, μετὰ Λέοντος, ὃν Χοιροσφάκτην ὠνόμαζον τῇ ἁγίᾳ Θεοῦ Σοφίᾳ προσέφυγον, οὓς καὶ βίᾳ ἐκεῖθεν ἀποσπάσαντες,
* ῥάκη * ῥάκκη τε περιβαλόντες, καὶ ὄνῳ ἐπικαθίσαντες, διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσαν· καὶ ἐν τῇ τοῦ Δαλμάτου ἀπαγαγόντες μονῇ ἐγκαταλείστους, τῇ λεγομένῃ καταδίκῃ, πεποιήκασιν. Λέοντα δὲ τὸν Κατακαλίτζην, καὶ Ἀβεσσαλὼμ τὸν τοῦ Ἀρωτρᾶ ἐκτυφλώσαντες, ἐν ἐξορίᾳ παρέπεμψαν· Κωνσταντῖνον δὲ τὸν τοῦ Εὐλαμπίου υἱὸν καὶ ἑταίρους σὺν αὐτῷ, Φιλόθεος Ὕπαρχος ἐν τῇ τοῦ ἱππικοῦ σφενδόνῃ ξίφει ἀπέτεμον. οὐ μικρὰς δὲ διερευνησάμενοι περὶ Νικήτα Ἀσηκρῆτις, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Λιβὸς, οὐχ εὗρεν αὐτούς, ὡς χρησαμένους φυγῇ· τὸν δὲ ἐκεῖνον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πολλοὺς καὶ ἀνδρείους ὄντας ἀπό τε τῆς ἐν Χρυ-

A mo Gregoræ Soceri insomnis vna cum sociis mansit. Nicetas autem A secretis, qui postea factus Protonotarius, Constantini aduentum Constantino Eladico Patricio significauit, amboque pariter ipsa nocte ad Ducem Constantinum accedunt: habitoque consilio illucescente die, sed profundis adhuc tenebris, cum lampadibus magnaque populi & armorum multitudine Circi portam, Constantinum vt Imperatorem acclamantes, occupant. Ibi primum ab iis, qui Circi tenebant penetralia, eius equiso peremptus est. Illuc igitur non admissus, quinimo expulsus, velut arreptitius debacchans, nec præ Imperij cupiditate mentis compos, Circo se subducit subtristis & vultu demisso, sinistrum omen secum reputans equisonis cædem. B Illinc itaque faustis acclamationibus semper comitatus, ad portam, Chalces nomine, appulit: & per ferream portam ingressus ad Excubitorum vsque locum penetrauit. Ex aduerso Magister Ioannes Eladas confœderatorum & remigum selectu habito, armis instructos contra Ducem summisit. Illis itaque ad Chalcem appellentibus, inito certamine, multi ex vtraque parte gladiis confossi ceciderunt, imo ad eum numerum, vt fluente sanguine locus fluminis in morem stagnaret. C Corruit ibidem Gregoras Ducis filius, & Michael eius consobrinus, & Cortices ille ex Armenia oriundus. His cognitis, tumultu plurimo per ciuitatem excitato, Constantinus equum calcari vehementius impulit; equus super lapideis tabulatis infra stratis lapsus equitem in terram deiecit, sociis omnibus hinc inde fuga palantibus & dissipatis. Eum in terram proiectum solumque derelictum cum quidam conspexisset ac tenuisset, eius caput gladio amputauit. His ita peractis, Gregoras Magister eius socer, vna cum Leone cognomento Chœrosphacte ad sanctæ Dei Sapientiæ templum profugit, quos vi inde extractos & laceris vilibusque vestibus indutos, asinoque superpositos, per mediam Vrbem D in triumphi morem traduxerunt, & ad Dalmatæ Monasterium abductos supplicij ac condemnationis nomine loco celebri fecerunt Inclusos: Leonem vero Catacalitzem & Abessalom Arotræ filium excæcatos in exilium miserunt. Constantinum autem Eulampij filium & eius comites Philotheus Præfectus ad Circi metam gladio obtruncauit. Non modica vero de Niceta A secretis & Constantino Libe perquisitione facta, ipsi, ceu fuga vsi, nullatenus reperti sunt. Ipsum autem multosque, qui cum ipso erant, fortes viros a Da-

mali, quæ est Chrysopoleos locus, ad Lacatem vsque geminis lignis siue furcis cunctos suspenderunt: plurimosque crudeliter & sine causa isti procuratores appellati neci tradidissent, nisi iudicum quidam iniquum eorum impetum cohibuissent, dicentes illis: Cum adhuc Imperator inter pueros agat, quomodo sine eius iussu talia patrare aggredimini? Deinde Ducis vxorem, cæsarie deposita, in eius domum, quam in Paphlagonia possidebat, filio eius virilibus prius exsecto, miserunt. Mense porro Augusto, Simeon Bulgariæ Princeps aduersus Romanos, comparato exercitu cum multitudine graui, Constantinopolim appulit, & vallo a Blachernis ad portam Chrysem vocatam circumducto, Vrbem obsedit: alisque spei suæ in sublime elatus subacturum omnino nullo labore promittebat. Probatis autem in aduersum mœnium munimentis, Vrbisque ex populi copia & machinis securitate ac præsidio conspecto, spe deceptus, in locum Hebdomum dictum pacis oblaturus fœdera, reuersus est. Procuratoribus pacem oblatam libenter excipientibus, Simeon Theodorum Magistrum de illa tractaturum misit. Nicolaus autem Patriarcha, Stephanus, & Ioannes Magister, Imperatore secum ducto, Blachernas vsque profecti, filios Simeonis geminos induxerunt in Vrbem, qui in Palatiis vna cum Imperatore conuiuati sunt. Nicolao vero Patriarchæ ad Simeonem accedenti, ipse Simeon caput inflexit. Patriarcha igitur super eum orationem fusurus, Stemmatis vice proprium capitis tegumentum eius imposuit capiti. Donis itaque immensis & quam maximis excepti, Simeon & eius filij in patriã reuersi sunt, ad inuicem discordes ob præfatæ pacis conditiones. Constantino igitur Imperatore, ceu puero propriam matrem requirente, eam enim longe prius Alexander Imperator amouerat, rursus in Palatium induxerunt. In hunc modum illa Imperij compos, Constantinum Accubitorem, alium Constantinum, & Anastasium fratres cognomento Gongylios in Palatium accersit, eiectis, Ioannis Eladæ consilio, Alexandri Imperatoris domesticis & familiaribus, Ioanne Rectore, & Gabrielopulo, & Basilitze, & cæteris. Zoe autem Augusta Theophylactum Dominicum Hetæriarcham instituit. Ioannes autem Eladas morbo correptus & Palatio digressus, cum ad Blachernas appulisset, morbo ingrauescente moritur. Dominici porro & eiusdem mentis hominum consilio cum animi elatione Ecclesiæ (Reipublicæ) administrationem sibi arrogabat

A σουπόλεως Δαμαλέως, καὶ μέχρι τοῦ Λακάπου διδύμοις ξύλοις πάντας ἀνεσκολόπισαν, καὶ πολλοὺς ἀνιλεῶς καὶ ἀναιτίως οἱ λεγόμενοι οὗτοι ἐπίτροποι ἀπέκτειναν, εἰ μή τινες τῶν δικαστῶν τῆς ἀδίκου ὁρμῆς * ἀναχαλινώσαντο, εἰπόντες πρὸς αὐτούς· ὡς παιδὸς ὄντος τοῦ βασιλέως, πῶς ἄνευ τῆς αὐτοῦ κελεύσεως τοιαῦτα τολμᾶτε διαπράττεσθαι; τὴν τοῦ Δουκὸς δὲ γυναῖκα ἀποκείραντες εἰς τὸν ἐν Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῆς ἐξαπέστειλαν, εὐνουχίσαντες καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ Συμεὼν B ὁ Βουλγαρίας ἄρχων ἐκστρατεύσας κατὰ Ῥωμαίων σὺν ὄχλῳ βαρεῖ κατέλαβε τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ δὴ περικυκλώσας αὐτὴν χάρακα περιέβαλλεν ἀπό τε Βλαχερνῶν, καὶ μέχρι τῆς λεγομένης πόρτης Χρυσῆς, καὶ ἐλπίσι μετέωρος ὤν, ἀπονητὶ πάντως ἑλεῖν. ἐπεὶ δὲ (τήν τε) τῶν τειχῶν κατέμαθεν ὀχυρότητα, τήν τε ἐκ τοῦ πλήθους καὶ τῶν πετροβόλων ἀσφάλειαν, τῶν ἐλπίδων σφαλεὶς, ἐν τῷ λεγομένῳ Ἑβδόμῳ ὑπέστρεψεν εἰρηνικὰς συνθήκας αἰτησάμενος. τῶν δὲ ἐπιτρόπων τὴν εἰρήνην ἀσμενέστατα ἀποδεξαμένων, ἀποστέλλει Συμεὼν Θεόδωρον Μάγιστρον αὐτοῦ συλλαλῆσαι τὰ τῆς εἰρήνης. ἀναλαβόμενος δὲ ὁ Πατριάρχης Νικόλαος, καὶ Στέφανος, καὶ Ἰωάννης C Μάγιστρος τὸν βασιλέα ἦλθον μέχρι τῶν Βλαχερνῶν, καὶ εἰσήγαγον τοὺς δύο υἱοὺς Συμεὼν, καὶ συνεστιάθησαν τῷ βασιλεῖ ἐν τοῖς παλατίοις. Νικόλαος δὲ ὁ Πατριάρχης ἦλθε πρὸς Συμεὼν, ᾧ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑπέκλινε Συμεών. εὐχὴν δὲ ὁ Πατριάρχης ποιήσας, ἀντὶ στέμματος τὸ ἑαυτοῦ ἐπιρριπτάριον τῇ ἑαυτοῦ ἐπέθηκε κεφαλῇ. δώροις δὲ ἀμέτροις καὶ μεγίστοις φιλοφρονηθέντες ὅ τε Συμεὼν καὶ οἱ τούτου υἱοὶ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψαν ἀσύμφωνοι ἐπὶ τῇ εἰρημένῃ εἰρήνῃ διαλυθέντες. τοῦ βασιλέως δὲ Κωνσταντίνου ἅτε παιδὸς ὄντος, καὶ τὴν ἰδίαν μητέρα ἐπιζητοῦντος, ἤδη γὰρ ταύτην τοῦ παλατίου κατήγαγεν Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς, ἀναβιβάζουσι πάλιν αὐ- D τήν. αὕτη δὲ περικρατὴς γενομένη τῆς βασιλείας ἀναβιβάζει εἰς τὸ παλάτιον Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον, καὶ Κωνσταντῖνον, καὶ Ἀναστάσιον αὐταδέλφους, τοὺς λεγομένους Γογγυλίους, καὶ τῇ βουλῇ Ἰωάννου τοῦ Ἐλαδᾶ καταβιβάζουσι τοὺς οἰκείους Ἀλεξάνδρου βασιλέως Ἰωάννην τὸν Ῥαίκτορα, καὶ τὸν λεγόμενον Γαβριηλόπουλον, καὶ Βασιλίτζην, καὶ τοὺς λοιπούς. προχειρίζεται δὲ Ζωὴ Αὐγοῦστα Θεοφύλακτον Δομίνικον Ἑταιρειάρχην. Ἰωάννης δὲ ὁ Ἐλαδᾶς νόσῳ περιπεσὼν κατελθὼν ἐκ τοῦ παλατίου, καὶ ἐν Βλαχέρναις παραγενόμενος ὑπὸ τῆς νόσου βαρυνθείσης τελευτᾷ. συμβουλῇ δὲ Δομινίκου ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ, μετ' ὀργῆς τὰ τῆς ἰδίας * ἐκκλησίας περιεποι-

* ἀναχαί-τισαν

* Δομέστικον

* βασιλείας περιεποι-οῦντο

μένον καὶ φροντίζειν ἐπίδοσαν. τοῦ δὲ Βουλγάρου Συμεὼν τὴν Θρᾴκην πάλιν ληϊζομένου, ἐν φροντίδι οὔσης Αὐγούστης καὶ τῶν ἐν τέλει, ὅπως αὐτὸν τῆς ἀλαζονείας παύσωσιν, ᾐτήσατο Ἰωάννης ὁ Βαγᾶς γενέσθαι Πατριάρχης, ὑποσχόμενος ἀγαγεῖν Πατζινάκας. τῆς αἰτήσεως τυχών, δῶρά τε πολλὰ λαβὼν εἰς τὴν τῶν Πατζινάκων χώραν ἀπῄει· καὶ δὴ ὁμήρους ἐκεῖθεν λαβών, ἤγαγεν ἐν τῇ πόλει, συνθεμένων τῶν Πατζινάκων διαπεραιῶσαι, καὶ τὸν Συμεὼν καταπολεμῆσαι. παρεγένετο δὲ ἐν τῇ πόλει καὶ Ἀσώτιος ἀνὴρ ἐμπειρίᾳ ὀνομαστότατος υἱὸς ὢν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, ὅν φασι σιδηρᾶν ῥάβδον ἐκ τῶν ἀκρῶν ἑκατέραις χερσὶ κρατοῦντα τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἀλκῇ διακάμπτειν, καὶ πρὸς τὸ κυκλικὸν σχῆμα μετάγειν τῆς ἀντιτύπου τοῦ σιδήρου φύσεως τῇ βίᾳ τῶν χειρῶν ὑπεικούσης· ὃν ὑποδεξάμενοι μετὰ πολλῆς τιμῆς ὑπεδέξαντο, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ἐξέπεμψαν. Σεπτεμβρίῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος τρίτης Παγκρατουκᾶς ὁ Ἀρμένιος τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ Συμεὼν προδέδωκεν· μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀποσταλέντες Βασίλειος Πατρίκιος καὶ Καμίκλης, καὶ Νικήτας Πρωτοσπαθάριος ὁ Ἑλλαδικὸς παρὰ Ζωῆς μετὰ δώρων πολλῶν, καὶ αὐτὴν παρέλαβον πάλιν αὐτήν. ἦλθεν δὲ καὶ Ἀμηρᾶς εἰς Στρόβυλον νῆσον μετὰ πλοίων πολεμικῶν καὶ πολλῆς δυνάμεως· καὶ ταύτην παρέλαβεν ἄν, εἰ μὴ νοσήσας ἐτελεύτησεν. οἱ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἀθηνῶν οἰκήτορες συνεχῶς ἐπηρεαζόμενοι παρὰ Χασὲ υἱοῦ τοῦ Ἰούβα, τὴν αὐτοῦ ἀσωτίαν καὶ ἀπληστίαν μὴ ἐνεγκόντες, λίθοις τοῦτον βάλλοντες, ἀπῆλον κακῶς ἔνδοθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ. βλέπουσα δὲ Ζωὴ ἡ βασίλισσα τὴν ἔπαρσιν Συμεὼν, καὶ τὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῦ ἔχθραν, βουλὴν μετὰ τῶν ἐν τέλει βουλεύεται διαλλάξαι καὶ εἰρήνην μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν διαπράξασθαι. διαπεράσαι δὲ πάντα τὸν τῆς ἀνατολῆς στρατὸν πρὸς τὸ καταπολεμῆσαι καὶ ἀφανίσαι τὸν Συμεών. ἀπεστάλη δὲ ἐν τῇ Συρίᾳ πρὸς τὸ ποιῆσαι διαλλάγιον Ἰωάννης Πατρίκιος ὁ Ῥαδηνός, καὶ Μιχαὴλ ὁ Τοξαρᾶς πρὸς τὴν Θρᾴκην διεπέρασεν, Μαγίστρου Λέοντος τοῦ Φωκᾶ Δομεστίκου τυγχάνοντος. ἐξαγαγόντων δὲ τὰ σεβάσμια καὶ ζωοποιὰ ξύλα Κωνσταντίνου τοῦ Πρωτοπαπᾶ τοῦ παλατίου, τοῦ Κεφαλᾶ λεγομένου, καὶ Κωνσταντίνου τῆς Μαλελίας ἐν τῇ Θρᾴκῃ, ἅπαντες προσκυνήσαντες καὶ ἐπομοσάμενοι συναποθνήσκειν ἀλλήλοις πανστρατὶ κατὰ Βουλγάρων ἐξώρμησαν. ἦρχον δὲ τῶν ταγμάτων τοῦ Ἐξκουβίτου, Ἰωάννης ὁ Γράψων, τοῦ Ἰκανάτου, ὁ τοῦ Μαρούλη υἱός· Ῥωμανὸς δὲ ὁ Ἀργυρὸς ἐστρατήγει, καὶ Λέων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Βάρδας ὁ Φωκᾶς, οἷς συνῆν καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν Ἀρμενίων, καὶ οἱ

A Zoe & curare se iactabat. Simeone vero Bulgarorum Principe Thraciam iterum deuastante, Augusta & Imperij Proceres de eius iactantia reprimenda & placanda erant solliciti. His cognitis Ioannes Bagas expetiit Patriarchæ dignitatem, & si postulata consequeretur, Patzinaces adducturum se pollicebatur: delatisque secum muneribus in Patzinacam regionem profectus est. Obsidibus inde abductis, cum illis in Vrbem appulit: Patzinacibus traiicere iam pollicitis, & Simeonem debellare. Accessit etiam ad Vrbem Asotius, vir peritia nominatissimus Principis Principum filius, quem virgam ferream duabus extremi-
B tatibus apprehensam tenentem ob robur inuictum inflexisse, & ad circularem figuram traduxisse narrant, ferri duritia renitentiaque naturali robori manuum obsequuta. Eum aduenientem multo cum honore exceperunt, & pari congratulatione in propriam regionem iterum remiserunt. Septembri mense, indictionis tertiæ, Pancrutucas Armenius Adrianopolim Simeoni prodidit. Haud diu post, Basilius Patricius, & Canicles, & Nicetas Protospatharius Helladicus cum donis multis ad Simeonem missi sunt, qui vrbem iterum in suam potestatem receperũt: In Strobylum etiam insulam Ameras, bellicis nauibus
C plurimis, virtuteque non modica instructus appulit: eamque cœpisset, nisi lapsus in morbum obiisset. Græciæ autem & Athenarum incolæ continuis a Chase filio Iobæ damnis affecti eius luxum & inexplebilem cupiditatem ferre non valentes, lapidibus obrutum ad ipsum Athenarum templi penetrale male peremerunt. Imperatrix vero Zoe, cognita Simeonis superbia, & eiusdem odiis aduersum Christianos non ignotis, habito cum Optimatibus consilio, fœdus & pacem cum Agarenis componendam statuit, totumque Orientis exercitum ad debellandum & delendum Simeonem traducendum. Missus est autem in Syriam ad fœdus ineundum Ioannes Patricius Radenus: Michael vero
D Toxaras in Thraciam traiecit, Magistro Leone Phoca Domestici munus obeunte. Eductis autem venerabilibus & viuificis lignis a Constantino Palatij sacerdote primore, Cephala dicto, & a Constantino e Malelia Thracica cuncti in terram prostrati, data iuramenti fide se pro inuicem commoricuros, cum vniuersis copiis in Bulgaros irruperunt. Præerant autem Excubiti turmæ Ioannes Grapson, Icanati, Marulis filius: Romanus autem Argyrus, & Leo eius frater, & Bardas Phocas, quibus aderat Melias cum Armeniis, & alio-

rum Thematum Præfecti, totum exercitum ducebant. Vna cum aliis Constantinus etiam Patricius Libs Leoni Domestico iunctus erat, & datus negotiorum omnium consiliarius. Mensis itaque Augusti die vicesimo, indictione quinta, ad Acheloum fluuium Bulgaros inter & Romanos bellum commissum est, & vt se habent Dei iudicia, quæ omnino inscrutabilia & imperuestigata, Romanorum copiæ omnes in fugam vertuntur: facta est, inquam, fuga & vlulatus horrore plenus, aliis alios conculcantibus, plurimis etiam ab hostibus interfectis, eaque strages hominum edita, qualis a sæculo nusquam audita est. Leo Domesticus in Mesembriam fugiens salutem nactus est: Constantinus autem Libs, & Ioannes Grapson & Procerum alij quam plurimi interfecti sunt. Eodem tempore Romanus Patricius & naualis Drungarius cum omni classe ad Danubium fluuium, Leoni Phocæ suppetias laturus, missus est. Romano vero & Ioanne Badæ filio in contentiones & verborum pugnas lapsis, Patzinaces ab inuicem diuisos & inter se disceptantes conspicati, ad propria redierunt: bellumque eiusmodi finem consequutum est. Romano vero & Baga in Vrbem reuersis, de eorum dissidio quæstio mota est: & in illud periculi Drungarium Romanum adduxerunt, vt aduersam priuationis oculorum sententiam in eum tulerint, quasi eius incuria, magis autem animi prauitate, non traiecissent Patzinaces: ac licet fuga non fuissent vsi, sensim tamen subduxissent se, quod nauigiis eos non recepisset. Mulctam vero fuisset passus, nisi a Constantino Congyle & Stephano Magistro plurima apud Augustam authoritate pollentibus in contrarium versa esset sententia. Bulgaris tunc victoria elatis, & ad Vrbem vsque copias educentibus, obuiam processit Scholarum Domesticus Leo, & Ioannes Hetæriarcha & Ducis filius Nicolaus ad eam Thraciæ regionem, cui nomen Catasyrtas, vna cum copioso exercitu aduersus Bulgaros instructo. Nocte autem ex inopinato irruentibus in eos Bulgaris, Domestico fugam capiente, Nicolaus Ducis filius, & cum eo alij plurimi interfecti sunt. Theodorus itaque Imperatoris Constantini Pædagogus Constantinum Accubitorem in Leonem proprium generum Imperium transferre meditantem, animaduertens suggessit Imp. Constantino, vt Romanum paternum famulum sibique beneuolentia coniunctum crearet Drungarium, vt semper adesset auxilio, seruaret incolumem, & in omnibus, quibus opus foret, adiutorem & socium haberet. De his frequenter sermonem habente renitentem se præbebat Romanus. Quare Con-

A ἄλλοι πάντων στρατηγοὶ τῶν θεμάτων. συνῆν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Κωνσταντῖνος πατρίκιος ὁ Λὶψ Λέοντι δομεστίκῳ* συμβούλῳ αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνήκουσιν ὤν. * [illegible] μηνὶ δὲ Αὐγούστῳ εἰκάδι ἰνδικτιῶνος πέμπτης ὁ πόλεμος μεταξὺ Βουλγάρων τε, καὶ Ῥωμαίων πρὸς τῷ Ἀχελώῳ συγκρότηται ποταμῷ, καὶ οἷα τοῦ Θεοῦ κρίματα, ὡς ἀνεξερεύνητα καὶ ἀνεξιχνίαστα, τρέπονται Ῥωμαῖοι πανστρατί· καὶ γέγονε φυγὴ καὶ φρικώδης ὀλολυγή, τῶν μὲν ἀπ' ἀλλήλων συμπατουμένων, τῶν δὲ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρουμένων· αἵματος δὲ χύσις, οἵα ἐξ αἰῶνος οὐ γέγονεν. Λέων δὲ ὁ δομέστικος ἐν Μεσημβρίᾳ διεσώθη φυγών· B ἐσφάγη δὲ Κωνσταντῖνος ὁ Λὶψ, καὶ Ἰωάννης ὁ Γράψων, καὶ ἄλλοι τῶν ἀρχόντων ἱκανοί. ἀπεστάλη δὲ τότε ὁ Ῥωμανὸς πατρίκιος καὶ δρουγγάριος τοῦ πλωΐμου μετὰ παντὸς τοῦ στόλου ἐν τῷ Δανουβίῳ ποταμῷ βοηθήσων Λέοντι τῷ Φωκᾷ. Ῥωμανοῦ δὲ καὶ Ἰωάννου τοῦ Βαρδᾶ εἰς ἔριδας καὶ λογομαχίας ἐλθόντων, ὁρῶντες αὐτοὺς οἱ Πατζινάκοι πρὸς ἀλλήλους διαμαχομένους καὶ στασιάζοντας, ὑπεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια, τοῦ πολέμου τέλος λαβόντος. ὑποστρεψάντων* ἐν τῇ * δὲ πόλει τοῦ τε Ῥωμανοῦ καὶ τοῦ * Βαγᾶ, τὰ κατ' αὐτοὺς * Scriptu. Badâ ἐκινήθη, καὶ εἰς τοσοῦτον κίνδυνον τὸν δρουγγάριον Ῥωμανὸν περιέστησαν, ὥστε καταδικάζουσαν ψῆφον ἀπενεγκεῖν τῶν ὀφθαλμῶν στερηθῆναι, C ὡς ἀμελείᾳ, μᾶλλον δὲ κακουργίᾳ μὴ διαπεράσαι τοὺς Πατζινάκους, ἀλλ' ὑποχωρήσαντας τάχιον, καὶ μηδὲ φεύγοντας, ἐν τοῖς πλοίοις ὑποδέξασθαι. καὶ τοῦτ' ἂν ἐπεπόνθει, εἰ μὴ ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Γογγύλη καὶ Στεφάνου μαγίστρου, ὡς δυναμένων παρὰ τῇ Αὐγούστῃ, τὰ τῆς καταδίκης ἀνετράπη. τῶν δὲ Βουλγάρων τῇ νίκῃ καταπαρθέντων, καὶ ἐκστρατευσαμένων μέχρι τῆς πόλεως, ἐξῆλθε Λέων δομέστικος τῶν σχολῶν, καὶ Ἰωάννης ἑταιρειάρχης, καὶ Νικόλαος υἱὸς τοῦ Δουκὸς εἰς χώραν Θρακῴαν, οὕτω λεγομένην Κατασύρτας, ἅμα πλείστῳ λαῷ κατὰ Βουλγάρων. τῇ δὲ νυκτὶ ἀδοκήτως ἐπιπεσόντων αὐτοῖς τῶν Βουλγάρων, D καὶ τοῦ δομεστίκου φυγόντος, ἐσφάγη ὁ Νικόλαος ὁ υἱὸς τοῦ Δουκὸς, καὶ πολλοὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ. Θεόδωρος δὲ ὁ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου παιδαγωγὸς ὁρῶν Κωνσταντῖνον παρακοιμώμενον εἰς Λέοντα τὸν ἴδιον γαμβρὸν τὴν βασιλείαν σφετεριζόμενον, ὑπέθηκε Κωνσταντίνῳ τῷ βασιλεῖ Ῥωμανὸν δρουγγάριον προβαλέσθαι, ὡς πατρικὸν αὐτοῦ δοῦλον καὶ εὔνουν τὰ πρὸς αὐτόν, ὡς ἂν ἦ σὺν αὐτῷ, καὶ * διαφυλάττῃ αὐτόν, ἐν οἷς ἂν δέῃ * [illegible] σύμμαχον ἔχειν καὶ βοηθόν. πολλάκις δὲ περὶ τούτου λαληθεὶς, Ῥωμανὸς ἀπείπατο. γραμμάτων

αὖθις ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος διαχαράξας γραφῇ, καὶ ὑπογραφῇ διασφαλισάμενος ἀπέστειλεν αὐτῷ, ὅπερ αὐτὸς ἐπὶ χεῖρας λαβὼν, ὑπέσχετο τὴν τοῦ Παρακοιμωμένου Κωνσταντίνου καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἐπίθεσιν, ὡς δέοι ποιήσασθαι. τῆς φήμης αὖθις ταύτης διαθροούσης, καὶ τοῦ Παρακοιμωμένου Κωνσταντίνου καταναγκάζοντος Ῥωμανὸν κινῆσαι μετὰ στόλου, αὐτὸς προεφασίζετο, ὡς ἀδυνάτως ἔχειν τοῦ ἀποπλεῖν, μὴ τοῦ στόλου τὴν νενομισμένην ῥόγαν λαβόντος. ἐν τῷ ἐξαρτίσαι δὲ ὄντος τοῦ Ῥωμανοῦ, καὶ τὰ πλοῖα ἀναπείζοντος, ἐξῆλθε Κωνσταντῖνος Παρακοιμώμενος, ὡς ἐπισπουδάσων αὐτὸν τῆς ἐκπλεύσεως. ὁ δὲ δουλικῷ σχήματι προσυπαντήσας, καὶ προθυμοποιήσας τὸ κελευόμενον ἐπαγγέλλειν. ὑποστρέψαι δὲ βουλομένου τοῦ Παρακοιμωμένου, καὶ εἰ ἔχει ἄνδρας εὐειδεῖς καὶ δυνάμεις ἐπιτηδείους τῆς βασιλικῆς ἐρέττειν τριήρη εἰπόντος πρὸς Ῥωμανὸν, ὁ δὲ εὐθὺς ἐκέλευσε τούτους τῇ χειρὶ ἐπισήμου * οὔσῃ πλησίον ἐλθεῖν. οἱ δὲ τὰ τῆς βουλῆς εἰδότες, ἔγγιστα ἤδη τοῦ Δρόμωνος Ῥωμανοῦ γεγονότες, ἥρπασαν αὐτὸν τῶν χειρῶν, καὶ ἆρον τὸν αὐτὸν, ἐφώνησαν. παρευθὺ χρῆμα οὗτοι τοῦτον ἁρπάσαντες εἰς τὴν τοῦ Δρουγγαρίου Ῥωμανοῦ τριήρη εἰσήγαγον, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ κατεῖχον. οὐδεὶς αὖθις ὁ ὑπερασπίζων ἦν, πάντων τῶν συνόντων * αὐτὸν χρησαμένων φυγῇ. ταῦτα Ζωὴ Αὐγοῦστα μαθοῦσα προσκαλεῖται τὸν Πατριάρχην Νικόλαον, καὶ τοὺς αὐτῆς μεγιστᾶνας, καὶ ἀποστέλλει πρὸς Ῥωμανὸν τὸ γεγονὸς βουλομένη μαθεῖν. τούτων δὲ διαπορευομένων, λίθοις ὁ λαὸς αὐτοὺς ἐξήλασεν. ἔωθεν αὖθις ἐξελθοῦσα Ζωὴ ἐν τῷ τοῦ Βουκολέοντος ἡλιακῷ, ἐπιφωνεῖ τῷ υἱῷ καὶ πᾶσι· πῶς ἄρα γέγονεν ἡ ἀνταρσία αὕτη; ἔφησεν δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ παιδαγωγὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου Θεόδωρος· ὅτι διὰ τὸ ἀπολέσαι Λέοντα τὸν Φωκᾶν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ Κωνσταντῖνον Παρακοιμώμενον τὸ παλάτιον, ταῦτα γέγονεν. προσεπελάβετο δὲ ὁ βασιλεὺς Νικόλαον τὸν Πατριάρχην καὶ Στέφανον Μάγιστρον συνεῖναι αὐτῷ ἐν τῷ παλατίῳ, τὴν ἐξουσίαν εἰς ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς * ἐπισπασάμενος. τῇ δὲ ἐπαύριον ἀπέστειλεν Ἰωάννην τὸν Τουβάκην Ζωὴν Αὐγοῦσταν τοῦ παλατίου καταβιβάσαι. ἡ δὲ μετ᾽ ὀλολυγῆς δακρύων τῷ ἑαυτῆς προσπλακεῖσα υἱῷ, πρὸς συμπάθειαν μητρικὴν καὶ οἶκτον ἐκίνησεν, ὡς τὸν βασιλέα εἰπεῖν· ἐάσατε μετ᾽ ἐμοῦ εἶναι τὴν μητέρα μου. οἱ δὲ ταύτην ἅμα τῷ λόγῳ ἀφῆκαν. προσκαλεσάμενοι δὲ ὅ τε βασιλεὺς καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωάννην τὸν Γαρίδαν προεβάλοντο Δομέστικον τῶν σχολῶν, δεδιότες μὴ εἰς ἀνταρσίαν χωρήσῃ ὁ Φωκᾶς Λέων. ὁ δὲ οὐ κατένευε τοῦτο δέξασθαι, εἰ μὴ Θεόδωρον γυναικάδελφον αὐτοῦ τὸν Ζουφι-

*ἔντος

*αὐτῷ

*[illegible]

A stantinus libellum propria manu exaratum, subscriptione firmatum ad eum transmisit: quem cum manibus accepisset, Constantinum Accubitorem & eius consanguineos aggressurum se, cum opus foret, pollicitus est: fama igitur istiusmodi vbique sparsa, & Constantino Accubitore Romanum, vt cum classe moueret, impellente, ipse in contrarium difficilem classis expeditionem, statuto militibus stipendio nondum exhibito, prætexere: Romano vero expeditionem instruente & classem præparante, processit Constantinus Accubitor, vt classem solueret, animum suggesturus. Ipse autem seruili habitu occurrit, & mandata promptius se exequuturum pollicitus est. Accubitore deinde regredi B parato, & num vultu speciosos animisque fortes viros haberet, qui regiam triremem remis impellerent, Romanum interrogante: confestim ille quosdam manus mouere iam dispositos, ad se propius accedere iussit. Illi rei gerendæ conscij iamque Romani Dromoni quam vicini manibus eum rapuerunt, &: Tollite illum: vociferati sunt. Derepente igitur sublatum in Drungarij Romani triremem imposuerunt, & tenuerunt sub custodia, nullo comitum eius propugnare vel defendere auso: quinimo cunctis fuga turpiter lapsis. Istis ad Zoem Augustam delatis, illa Nicolaum Patriarcham & Optimates sibi bene affectos aduocat, & ad Romanum mittit de rerum omnium gestarum ordine C certior fieri sollicita. Illos vero ad eam proficiscentes, lapidibus missis populus insectabatur. Postridie itaque egressa Zoe ad Solare Bucoleontis horologium, filio & vniuersis inclamabat: Quomodo rebellio hæc contigit? Ait ad illam Theodorus Constantini Imperatoris Pædagogus: quod Leo Phocas Romanos perdiderit, & Constantinus Accubitor subuerterit Palatium, contigerunt hæc. Imperator autem reuocatam a matre, & ad se translatam Imperij potestatem omnem declarauit, & Nicolaum Patriarcham, Stephanumque Magistrum in Palatio sibi adesse mandauit. Sequenti luce Ioannem Tubacem, qui Zoem Augustam e Palatio detruderet, misit. Illa cum eiulatu & lachrymis filium D complexa ad maternam compassionem & dolorem mouit: adeo vt Imperator diceret; Matrem meam mecum esse sinite. Illi solo verbo petitam dimiserunt. Imperator autem & Patriarcha Ioannem Garidam ad se vocatum Scholarum Domesticum esse iusserunt, veriti ne Phocas Leo in rebellionem deficeret. Renuit ille munus subire, nisi Theodorum Leuitum Zuphineze-

ris filium & Simeonem eius filium Hetæriarchem crearet. Iuramentis igitur certior factus, in domum suam profectus est. Illi confestim consanguineos eius e Palatio deturbant, quos ad se confluentes vt Garidas conspexit, insuetato timore, mentisque stupore insolito correptus est. Confestim itaque Romanum adit, & quæ passus fuerat, exponit. Inita mox cum eo amicitia, & iuramentis hinc inde datis & acceptis, & vt mentem vnam haberent ad inuicem polliciti, Romani propositum sequebatur, & consilium obibat: & vt eum strictiori amoris nexu deuinciret, mutuo nuptiarum fœdere contracto, virum sibi promeruit. Mensis igitur Martij quarto supra vicesimum, Domesticum quemdam sibi fidissimum & Theodorum cognomento Matzucem Romanus in Palatium legatos mittit, qui pro defensione loquerentur: Non hæc rebellio, quod a me gestum est, sed Phocæ molimina veritus, & ne circa Imperatorem aliquid innouetur timens, idcirco Palatium ingredi consilior, & custodiam Imperatoris gerere. His Nicolao Patriarcha non acquiescente a Theodoro, Pædagogo dicto, significatum est Romano, vt cum omni classe ad Bucoleontem appelleret, & eius sociis ipse consilium haberet: in magnam quippe animi anxietatem venerat. Annunciationis Sanctissimæ Deiparæ die, hebdomadis porro quintus erat, Romanus vna cum classe armis instructus ad Bucoleontem appulit, & confestim Stephanus Magister e Palatio egressus est. Nicetas autem Patricius Romani consocer in Palatium profectus, Nicolaum Patriarcham inde deiecit. Aulicorum animis Romani iusiurando firmatis, & veneranda cruce ad eum missa, ipse eam adorans, & interposito sacramento, mentis propositum obuelans, ipse cum eisdem paucisque suis Imperatori reuerentiam exhibiturus in Palatium conscendit, & cum eo templum quod in Pharco est, ingressus, data securitatis fide, Magister & magnus Hetæriarcha ab Imperatore confestim creatur. Eodemque momento sacrum mandatum ad Leonem Phocam missum, quo relicto seditionis commouendæ proposito, ad modicum tempus domi se contineret, iniungebatur. Eum in sensum aliæ litteræ ad Constantinum Accubitorem scribi iussæ sunt, rem eandem, & ne quid in aduersum moliatur, sed Imperatori Constantino obsequens perseueret, commendantes. Sacras acceptas Andreas Imperatoris vestiarij Primicerius ad eum in Cappadocia, tunc forte repertum, detulit, quibus lectis, domum

ρίζειν καὶ Συμεῶνα τὸν υἱὸν αὐτοῦ προβάλλειν Ἑταιρειάρχην. ὅρκοις οὖν βεβαιωθεὶς ὑπ' αὐτῶν κατῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. οἱ δὲ παραυτίκα τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ τοῦ παλατίου κατεβίβαζον. τούτους οὖν πρὸς αὐτὸν παραγενομένους, ὡς ἐθεάσατο ὁ Γαριδᾶς, ἔρημος αὐτὸν ἔλαβεν ἡ φρενῶν ἔκστασις. εὐθὺς οὖν ἐξῆλθε πρὸς Ῥωμανὸν, καὶ διηγήσατο αὐτῷ οἷα πέπονθε. συμφιλιωθεὶς οὖν αὐτῷ, καὶ ὅρκους δοὺς καὶ λαβὼν, ὥστε μίαν ἔχειν ἀμφοτέρους ψυχὴν, συμφρονῶν αὐτῷ καὶ σύμβουλος ἐγένετο, ὥστε καὶ γαμικὸν συνάλλαγμα ποιήσασθαι συνεφώνησαν, πλέον ἐκ τούτου τὸν τῆς ἀγάπης δεσμὸν *ἐπιστηρίζοντες [* …]. τῇ εἰκάδι οὖν τετάρτῃ τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἀποστέλλει Ῥωμανὸς πρωτοβεστιαρίτην αὐτοῦ οἰκεῖον καὶ πιστότατον ὄντα, καὶ Θεόδωρον, τὸν Ματζούκην λεγόμενον, εἰς τὸ παλάτιον, ὑπεραπολογησομένους· ὡς οὐκ αὐτονομία γέγονε τὸ παρ' ἐμοῦ διαπραχθὲν, ἀλλὰ τὴν τοῦ Φωκᾶ ἐπιβουλὴν ὑφορώμενος, καὶ δεδιὼς μή τι νεωτερισθείη περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, τούτου ἕνεκεν εἰσελθεῖν ἐν τῷ παλατίῳ βεβούλευμαι, καὶ τὴν φυλακὴν ποιῆσαι τοῦ βασιλέως. μὴ συνευδοκοῦντος δὲ Νικολάου Πατριάρχου *τούτῳ [* …], ἐμηνύθη Ῥωμανῷ παρὰ Θεοδώρου τοῦ ῥήτορος παιδαγωγοῦ ἐλθεῖν μετὰ τοῦ στόλου παντὸς μέχρι Βουκολέοντος· ὡς μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ βουλευσόμενος· *ὃ γὰρ ἄγαν εἶχεν αὐτὸν [* …] τῇ ἡμέρᾳ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, πέμπτη δὲ ἦν, ἦλθεν ἅμα τῷ στόλῳ ἔνοπλος ἐν τῷ Βουκολέοντι. καὶ παραυτίκα μὲν Στέφανος Μάγιστρος ἐξῆλθε τοῦ παλατίου· Νικήτας δὲ Πατρίκιος ὁ συμπένθερος Ῥωμανοῦ εἰσελθὼν ἐν τῷ παλατίῳ, ἐξήγαγεν ἐκεῖθεν τὸν Πατριάρχην Νικόλαον. ὅρκοις οὖν βεβαιωθέντες οἱ τοῦ παλατίου παρὰ Ῥωμανοῦ, ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τὸν τίμιον σταυρὸν, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, καὶ ὅρκῳ βεβαιώσας αὐτοὺς, εἰσῆλθε μετ' αὐτῶν ἐν τῷ παλατίῳ καὶ ὀλίγων τινῶν προσκυνήσας τὸν βασιλέα. καὶ εἰσελθὼν μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῷ ἐν τῷ Φάρῳ, καὶ πίστεις αὐτῷ δοὺς παραυτίκα προχειρίζεται παρ' αὐτοῦ Μάγιστρος καὶ μέγας Ἑταιρειάρχης. αὐθωρὸν γοῦν γέγονε θεία κέλευσις πρὸς Λέοντα τὸν Φωκᾶν παρεγγυωμένη μηδαμῶς στάσιν τινὰ ἐννοῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ὀλίγον ἐν τῷ ἰδίῳ *οἴκῳ [* …] ἀναπαύεσθαι. ὡσαύτως καὶ γράμματα ἐκελεύσθη Κωνσταντίνῳ Παρακοιμωμένῳ, γράψαι τὰ ὅμοια αὐτῷ παραγγέλλοντα, καὶ μηδὲν ἐναντίον βουλεύσασθαι· ἀλλ' ἐν ὑποταγῇ εἶναι τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. ἀναλαβόμενος ταῦτα Ἀνδρέας Πριμικήριος τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου ἀπήνεγκεν αὐτῷ ταῦτα ἐν Καππαδοκίᾳ ὄντι, καὶ ἀναλεξάμενος ταῦτα, ἀπελ-

ἐλθὼν ἐν τῷ ἰδίῳ, ἡσύχαζεν. τῇ δὲ πέμπτῃ ἑβδομάδι τῶν ἁγίων νηστειῶν Ἀπριλλίῳ μηνὶ, δίδοται ἀῤῥαβὼν γαμικῶν συναλλαγμάτων παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως Ἑλένῃ τῇ θυγατρὶ Ῥωμανοῦ, καὶ τῇ τρίτῃ τοῦ Πάσχα τῇ λεγομένῃ τῆς Γαλιλαίας εὐλογεῖται καὶ στεφανοῦται ἅμα αὐτῇ παρὰ Νικολάου Πατριάρχου Ῥωμανὸν βασιλεοπάτορα προβαλλόμενος· ἀντ' αὐτοῦ δὲ Χριστοφόρον υἱὸν αὐτοῦ Ἑταιρειάρχην καθίστησι. μετ' οὐ πολὺ Λέων ὁ Φωκᾶς μετὰ λαοῦ πλείστου ἀπατηθεὶς παρά τινων ἀρχόντων καὶ τῶν αὐτοῦ ταγμάτων πρὸς ἀνταρσίαν κινεῖται, καὶ ἀποστείλας ἀνελάβετο εἶ) σὺν αὐτῷ τόν τε Παρακοιμώμενον Κωνσταντῖνον, καὶ Κωνσταντῖνον, καὶ Ἀναστάσιον τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ Κωνσταντῖνον Ἀσηκρῆτις τὸν Μαλελίας, πληροφορῶν ἅπαντας καὶ βεβαιῶν, ὡς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τὴν τοιαύτην ποιῆσαι σύγκινησιν. Ῥωμανὸς δὲ ὁ βασιλεοπάτωρ χρυσοβούλλια ποιήσας ἐνυπόγραφα, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τὴν τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἀνατροπὴν περιέχοντα, καὶ ὡς οἱ τὸν Φωκᾶν καταλιμπάνοντες, τῷ βασιλεῖ δὲ προσφεύγοντες, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως εἰσί. διὰ Ἄννης τινὸς γυναικὸς ἀναιδοῦς καὶ ἀσωτίας, καὶ κληρικοῦ τινὸς Μιχαὴλ, ἐν τῷ αὐτοῦ στρατοπέδῳ ἐξέπεμψεν. οἱ δὲ ταῦτα ἀναλαβόμενοι, ἔσπειραν πάντι τῷ στρατῷ. καὶ ὁ μὲν Μιχαὴλ φωραθεὶς, παρὰ τοῦ Φωκᾶ ἀπηνῶς τυφθεὶς, * τήν τε ῥῖνα, καὶ τὰ ὦτα ἀπετμήθη· ὃς μετὰ ταῦτα παρὰ Ῥωμανοῦ τῆς προσηκούσης ἔτυχεν ἀμοιβῆς· ὡσαύτως καὶ ἡ σὺν αὐτῷ σταλεῖσα γυνή. πρῶτος ὁ υἱὸς τοῦ Βαρυμιχαὴλ καταλιπὼν τὸν Φωκᾶν τῷ Ῥωμανῷ προσέδραμεν, ἀρχὴ γέγονε καταλύσεως τῆς τοιαύτης ἀνταρσίας καὶ τυραννίδος· σὺν αὐτῷ δὲ ὁ Βαλάντιος, τουρμάρχαι ὄντες ἀμφότεροι. Λέων δὲ ὁ Φωκᾶς μετὰ λαοῦ πλείστου ἰσχυροῦ καθωπλισμένου ἐν Χρυσοπόλει καταλαβὼν, διέστηξεν παρατάξεις ἀπὸ τῆς λιθίνης Δαμάλεως μέχρι Χαλκηδόνος τοὺς ἐν τῇ πόλει φοβῶν. ἀποστέλλεται οὖν μετὰ δρόμωνος παρὰ Ῥωμανοῦ Συμεὼν ὁ ἐπὶ Κανικλείου λόγον ἐνυπόγραφον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐπιφερόμενος ταῦτα διαγορεύοντα· ὡς ἐγὼ φύλακα τῆς ἐμῆς βασιλείας ἐγρηγορώτατον καὶ πιστότατον οὐδένα τῶν ὑπὸ χεῖρα ἢ Ῥωμανὸν εὗρηκα· τούτῳ τὴν ἐμὴν φυλακὴν, μετά γε Θεὸν, κατεπίστευσα, καὶ ἀντὶ πατρὸς αὐτὸν ἔχειν ἔκρινα, σπλάγχνα μητρικὰ, καὶ διάθεσιν γνησίαν πρὸς ἐμὲ ἐνδειξάμενον· Λέοντα δὲ τοῦτον τὸν Φωκᾶν ἀεὶ τῇ ἐμῇ βασιλείᾳ ὑποπτεύων

*ἀπ ῥί- ις

A propriam se recipiens, quietem egit. Sacrorum autem ieiuniorum quinta hebdomade, mense Aprili Helenæ Romani filiæ contractus nuptialis arrha a Constantino Imperatore traditur, & tertia Paschatis feria, Galileæ dicta, benedicitur: & cum ea nuptialibus corollis redimitur a Nicolao Patriarcha, tuncque Romanus Imperatoris pater declaratur: & Romani vice Christophorus eius filius Hetæriarches instituitur. Haud multo post, Leo Phocas a populo seductus, & a nonnullis Procerum & legionum ei commendatarum militibus motus, tumultum excitauit, missoque B nuncio Constantinum Accubitorem, Constantinumque alterum, & Anastasium fratres, & Constantinum A secretis Maleliæ filium sibi asciuit, hoc cunctis insinuans & persuadens, motum omnem pro Imperatoris Constantini obsequio excitari. Romanus autem Imperatoris Pater Bullis aureis tabulas insignitas & subscriptione firmatas, velut Imperatoris nomine facinus huiusmodi attentatum repressuras edidit: quibus iubebatur, vt Phoca deserto, qui ad Imperatoris partes transirent, pro Imperatore stare censerentur: easdem vero Annæ cuidam impudentis oris & profligatæ castitatis mulieri Clericoque cuidam Michaeli, vt per aduersarium exercitum spargerent, commendauit. C Illi receptas litteras per omnem exercitum distribui curarunt: & Michael quidem in rei gestæ suspicionem veniens, crudeliter exceptus a Phoca, naribus & auribus præcisis mulctatus est, qui postmodum congruam a Romano consecutus est vicissitudinem, & pariter ea, quæ cum eo missa fuerat, mulier. Qui primus Phocam deseruit, & in Romani partes transiit, Barymichaelis filius extitit cladis aduersæ & in contrarias partes seditionis & tyrannidis author: Comitem se præbuit Balantius, ambo turmarum præstantes Præfecti. Leo Phocas vero cum exercitu omnium armorum genere fortiter instructo, Chrysopolim profectus, & Constantinopolis ciues exterriturus, milites per varios globos a iuuenca lapidea D ad Chalcedonem vsque distinxit. Dum hæc gererentur a Romano, Simeon Canicleī Præfectus celoce vectus, libellum Imperatoris Constantini manu subscriptum delaturus mittitur: hæc porro libellus enunciabat: Vt Imperij mei custodem vigilantissimum & fidelissimum e subditis præter Romanum nullum inueni: Huic post Deum custodiam meam commisi, & vice Patris, quod viscera materna & propositum vere paternum in me exercuerit, habere constitui. Leonem Phocam in aduersum Imperio meo semper insidiantem

suspicatus, in illud machinari opere probaui, & in Maiestatem tyrannice rebellem comperi: quare Domesticum amplius non esse decerno, neque tumultum hunc me volente commouisse, sed spontaneo consilio Imperium sibi vindicantem hæc aggressum esse declaro. His ita coram populo lectis, subducere se cuncti, & Romano Imperatoris patri adhærere cœperunt. Phocas in angustias deductus, omni spe lapsus est, quare fuga vsus, & de ingressu in vrbem aliquam desperans, quod sine dignitatis titulo & viribus accederet, & forte non reciperetur, in locum, cui Goeleon nomen, fugiens comprehensus est: exinde Romanus Ioannem Tubacem & Leonem eius cognatum hominem in Vrbem adducturos misit. Comprehensum itaque oculis priuauerunt, nullo licet super hoc accepto iussu, sed spontanea voluntate ad hoc ducti: adeo vt Imperatoris pater Romanus de facinore tristatus fuerit. Mense autem Augusto Constantini Ctemateni, Dauidis Camuliani, & Michaelis Manganorum Curatoris detectæ sunt insidiæ: quare etiam hi, bonis publicatis, verberibus affecti, & per mediam Vrbem traducti, in exilium missi sunt. Leonem insuper Magistrum & Scholarum Domesticum in Vrbem induxerunt, qui mulo insidens per medium forum pertransiit. Delata est etiam Zoe Augusta, vt quæ Romano per præparatos cibos a Theocleto ministerij Notario insidiaretur: quare hanc e Palatio recedere coactam, in sanctæ Euphemiæ Monasterio ad Petrium sito tonsis capillis Monialem fecerunt. Theodorus autem Constantini Imperatoris Pædagogus & Simeon eius frater, a Theophylacto Patricio & stabuli Comite ad conuiuium vocatus est: Recumbentibus illis, Ioannes Drungarius Curcuas cum populi turba ingressus, raptos eosdem ad Opsicium eliminatos propriis in suburbanis, velut aduersus Romanum machinatos exulare coegit. Quarto vero supra vicesimum Septembris mensis, Cæsaris dignitate, Decembris autem mensis decimo septimo, Christi Domini Proparentum festo, Imperij diademate a Constantino Imperatore & Nicolao Patriarcha Romanus ornatur: Sanctorum deinde Luminum die Theodoram vxorem coronat: mox Maij mensis decimo septimo, indictione quinta, Christophorus Romani filius Imperator renunciatur: & eiusdem mensis vicesimo sanctæ Pentecostes die festo, a Constantino redimitur: Istique duo soli eiusdem diei processu solemni, per Vrbem progressi sunt. Porro Iulio mense, indictione

A ἐπιβουλευθεὶς, νῦν ἔργοις αὐτοῖς ἐπίβουλον εὕρηκα καὶ τῆς ἐμῆς ἀρχῆς τυραννικῶς * καταξανιστάμενον· διὸ οὔτε Δομέστικον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νῦν εἶναι βούλομαι, οὐδὲ τοῦτον τὴν ἀνταρσίαν μετὰ βουλῆς ἐμῆς πεπραχέναι, φημὶ ἀλλ' αὐθαιρέτῳ γνώμῃ τοῦτον ποιήσασθαι τὴν ἐπίθεσιν ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν σφετεριζόμενον. τούτων οὖν τῷ λαῷ ἐπαναγνωσθέντων, ἤρξαντο πάντες ἀποχωρεῖν, καὶ τῷ βασιλεοπάτορι προσέρχεσθαι Ῥωμανῷ. τοῦ δὲ Φωκᾶ εἰς ἀμήχανον περιστάντος καὶ ἀπογνόντος, ὡς πάσης ἐλπίδος ἐστερηκότος τὸ χρησάμενος φυγῇ, καὶ πρὸς τὸ κάστρον ἀπογνόντος ἀπλοῦ παραδεχθησομένου, τὸ μὴ δεχθέντος· B ἐν χωρίῳ δὲ ὀνομαζομένῳ Γονλέοντι * φθάσαντι συλληφθέντος. ἀπέστειλεν Ῥωμανὸς Ἰωάννην τὸν Τυβάκη, καὶ Λέοντα τὸν αὐτοῦ συγγενῆ, ὥστε εἰσαγαγεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. οἱ δὲ τοῦτον κρατήσαντες ἀπετύφλωσαν, καίτοι μηδεμίαν παρὰ τούτου δεξάμενοι ἐντολήν, ἀλλ' αὐθαιρέτῳ γνώμῃ τοῦτο πεποιηκότες, ὡς ἀγανακτῆσαι ἐπὶ τούτῳ καὶ βασιλεοπάτορα Ῥωμανόν. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ κατεμηνύθη τὰ τῆς ἐπιβουλῆς Κωνσταντίνου Κτηματηνοῦ, καὶ Δαβὶδ Καμουλιανοῦ, καὶ Μιχαὴλ Κουράτωρος τῶν Μαγγάνων· καὶ τυφθέντες οὗτοι καὶ δημευθέντες, διὰ μέσης διῆλθον τῆς πόλεως, C καὶ ἐν ἐξορίᾳ παρεπέμφθησαν. ἤγαγον δὲ Λέοντα Μάγιστρον καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ διῆλθεν ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἡμιόνῳ ἐφεζόμενος. ἐφωράθη δὲ καὶ Ζωὴ Αὐγοῦστα ἐπιβουλεύουσα Ῥωμανῷ διὰ * πεφαρμαγμένων βρωμάτων ὑπὸ Θεοκλήτου Νοταρίου τῆς ὑπουργίας σκευασθέντων· καὶ ταύτην τοῦ παλατίου καταβιβάζουσι, καὶ εἰς τὸ Πετρίον ἀπάγουσιν, * τῆς ἁγίας Εὐφημίας μονῇ ἀποκείραντες. προσεκλήθη δὲ παρὰ Θεοφυλάκτου Πατρικίου καὶ Κόμητος τοῦ στάβλου εἰς ἄριστον ὁ παιδαγωγὸς Κωνσταντίνου βασιλέως Θεόδωρος, καὶ Συμεὼν ὁ αὐτοῦ ἀδελφός. ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν εἰσῆλθεν Ἰωάννης Δρουγγάριος ὁ D Κουρκούας μετὰ πλείστου λαοῦ, καὶ τούτους ἁρπάσας εἰς τὸ Ὀψίκιον ἐξώρισεν ἐν τοῖς αὐτῶν προαστείοις, ὡς κατὰ Ῥωμανοῦ μελετῶντας. εἰκάδι δὲ τετάρτῃ Σεπτεμβρίου μηνὸς τῇ τοῦ Καίσαρος ἀξίᾳ, καὶ Δεκεμβρίῳ μηνὶ δεκάτῃ ἑβδόμῃ τῇ τῶν προπατόρων κυρίου τῷ τῆς βασιλείας στέφεται διαδήματι παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως καὶ Νικολάου Πατριάρχου, καὶ τῇ τῶν ἁγίων φώτων ἡμέρᾳ στέφει Θεοδώραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Μαΐῳ δὲ μηνὶ δεκάτῃ ἑβδόμῃ ἰνδικτιῶνος ε'. Χριστοφόρος ὁ υἱὸς Ῥωμανοῦ ἀναγορεύεται βασιλεύς· στέφεται δὲ τῇ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς παρὰ Κωνσταντίνου βασιλέως τῇ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς ἡμέρᾳ, καὶ μόνοι οὗτοι οἱ δύο ἐν τῇ αὐτῇ προελεύσει προῆλθον. Ἰουλίῳ δὲ μηνὶ ὀγδόῃ ἰνδικτιῶ-

* καταξανιστάμενον (marg.) * φθάσαντι (marg.) τῷ (marg.) * πεφαρμένων (marg.) * ἐν τῇ (marg.)

νος

νος ἡμέρᾳ κυρίου ἡ τῆς ἐκκλησίας παρὰ Ῥωμανοῦ γέγονεν ἕνωσις, ἁπάντων ἑνωθέντων μητροπολιτῶν τε καὶ κληρικῶν, τῶν ἀπὸ Νικολάου Πατριάρχου, καὶ Εὐθυμίου διακεχωρισμένων. ὀγδόῃ δὲ Φεβρουαρίου μηνὸς ἰνδικτιῶνος δεκάτῃ ἐνάτῃ ἀποστείλας Ῥωμανὸς ὑπερώρισε τὸν Μάγιστρον Στέφανον τὸν τῆς Καλομαρίας εἰς τὴν Ἀντιγόνου νῆσον, ὡς τῆς βασιλείας ἐφίεσθαι κατηγορηθέντα· πρὸ τούτου αὐτὸν ἀποκείρας ἅμα Θεοφάνει Τιχιώτῃ καὶ Παύλῳ Ὀρφανοτρόφῳ αὐθένταις αὐτοῦ. ἐποίησεν Ῥωμανὸς βασιλεὺς ἐν τῷ Τριβουναλίῳ πρόκενσον, ἐσκευασμένων ἁπάντων μεθ' ὅπλων ἐκεῖσε. τοῦ ἀδνουμίου δὲ συμπληρωθέντος αἰφνίδιον Ῥωμανὸς καὶ Κωνσταντῖνος τάχει πολλῷ εἰς τὸ παλάτιον ἐπιστρέφουσιν· ἐμηνύθη γὰρ Λέοντος αὐθέντου τοῦ Ἀρσενίου ἡ αὐτοῦ τοῦ Ἀρσενίου ἐπιβουλή, καὶ Παύλου Μαγγλαβιτῶν· οἱ τυφθέντες, καὶ δημευθέντες ἐξωρίσθησαν. ἦν δὲ τότε παραδυναστεύων Ἰωάννης ὁ Πρεσβύτερος καὶ Ῥαίκτωρ, ὃς Λέοντα τὸν τοῦ Ἀρμενίου ἐποίησεν Ἑβδομάριον, τῷ βασιλεῖ τοῦτον προσοικειώσας. τῶν δὲ Βουλγάρων πάλιν ἐξελασάντων μέχρι Καταστύρτων μετὰ τὴν τοῦ Δομεστίκου Ἀδραλέστου τελευτήν, προεβλήθη Πόθος ὁ τοῦ Ἀργυροῦ Δομέστικος τῶν σχολῶν· καὶ μέχρι Θερμοπόλεως μετὰ τῶν ταγμάτων ἐξελθὼν ἀπέστειλεν Μιχαὴλ τὸν τοῦ Μωρολέοντος υἱὸν τοποτηρητὴν ὄντα τοὺς Βουλγάρους κατασκοπήσοντα. ὁ δὲ ἀπροσδοκήτως ἐν τῷ λόχῳ αὐτῶν ἐμπεσών, πολλοὺς μὲν τῶν Βουλγάρων ἀνεῖλεν, πληγεὶς δὲ αὐτὸς ἐν τῇ πόλει ἐτελεύτησεν. ἐμηνύθη δὲ τότε παρὰ Θεοκλήτου Νοταρίου τῆς ὑπουργίας ἡ κατὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως ἐπιβουλὴ Ἀναστασίου Σακελλαρίου καὶ ἄρχοντος τοῦ χρυσοχόου, καὶ Θεοδωρήτου Κοιτωνίτου, καὶ Δημητρίου Νοταρίου Βασιλικοῦ τοῦ Ἰδικοῦ, καὶ Νικολάου τοῦ Κουβάτζη. καὶ δὴ ἐλεγχθέντες ἐτύφθησαν, καὶ ἐν τῇ μέσῃ διῆλθον. ὁ δὲ Θεοδώρητος ἰδίως ἐν τῷ λεγομένῳ Τρικόγχῳ τοῦ παλατίου τυφθεὶς, καὶ αὐτὸς ἐξωρίσθη. τὸν δὲ Σακελλάριον Ἀναστάσιον ἀπέκειρεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἐλαιμῶν· ἔνθα καὶ τελευτᾷ. τοιαύτης προφάσεως λαβόμενος Ῥωμανὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ἀποβιβάζει, καὶ δεύτερον καθίστησιν, ἑαυτὸν δὲ προάγει εἰς τὸ ἔμπροσθεν. ἐκστρατεύει δὲ πάλιν Συμεὼν κατὰ Ῥωμαίων, καὶ πλῆθος Βουλγάρων ἀποστείλας ἐκέλευσεν κατὰ τῆς πόλεως ὡς τάχιστα ἐξελαύνειν. διελθόντων οὖν διὰ τῶν ὀρῶν, ἦλθον μέχρι τῶν Μαγλαβά. τὴν αὐτῶν δὲ ἔφοδον μαθὼν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς, μὴ τὸ τῶν Πηγῶν παλάτια καὶ τὸ Στενὸν κατελθόντες ἐμπρήσωσιν, Ἰωάννην Ῥαίκτορα ἀποστέλλει ἅμα

*λόχῳ

Cedrenus scribit Ἐλαίων pag. 531.

A octaua die Dominico totius Ecclesiæ a Romano inita est concordia, cunctis Metropolitis & Clericis, qui a Nicolai & Euthymij partibus diuisis steterant animis, in consensionem redeuntibus. Mensis autem Februarij die octauo, indictione decima nona, mittens Romanus Magistrum Stephanum Calomariæ filium in Antigoniam insulam exulem eiecit, imperandi cupiditatis accusatum: cum prius vna cum Theophane Tichiore & Paulo Orphanotropho propriis Domesticis in Monachum detonsus fuisset. Cæterum Romanus Imperator ad Tribunalium solemnem habens processum, cunctis armorum omni genere instructis, stipendiisque militibus erogatis, B derepente Romanus Præfatus, & Constantinus inusitata celeritate vsi in Palatium reuertuntur: a Leone quippe Arsenij Domestico, Arsenij ipsius & Pauli Manglanitæ conspiratio delata fuerat: ex quo verberibus acceptis, & bonis fisco addictis in exilium translati sunt. Erat porro tunc ab Imperatore proximus potestate Ioannes Presbyter & Rector, qui Leonem Armenij filium Hebdomadarium curauit fieri Imperatori prius commendatum * * *. Bulgaris vero ad Catasyrtas vsque post Adralestæ Domestici mortem excurrentibus, Pothus Argiri filius Scholarum Domesticus creatus est. Hic ad Thermopo- C lim copiis eductis Michaelem Moroleontis filium vices suas obeuntem, Bulgarorum motum exploraturum misit. Ille de improuiso agmini eorum factus obuiam, plurimos quidem occidit, vulneribus autem acceptis, in vrbe postmodum vitam finiuit. Eo tempore insidiæ aduersus Romanum Imperatorem structæ ab Anastasio Sacellario & Aurificinæ Principe, & Theodoreto Cubiculario, & Demetrio Regij fisci Notario, & Nicolao Cubatzæ a Theorbeto Officij Notario delatæ sunt: iidemque conuicti verberibus pœnas dederunt, & per mediam Vrbem delati sunt. Theodoretus autem seorsim ad Trichoncum Palatij plagis acceptis, in exilium eiectus est: Anasta- D sium autem Sacellarium in Elimorum Monasterio cæsarie mulctauit: in quo & defunctus est. Romanus eo prætextu accepto, Imperatorem Constantinum Primatu deturbat, & secundum constituit: seipsum vero priorem præponit. Simeon porro aduersus Romanos exercitum rursus educit, milites que emissos contra Vrbem quantocius tendere imperauit. Illi per montes progressi Maglaba peruenerunt. Eorum aduentu ab Imperatore Romano cognito, ne Pegarum Palatia per Stenum diffusi incenderent, Ioannem Rectorem vna cum

Leone & Potho, dictis Argyris, ex Regiis A confœderatis, & gregariis militibus copias secum habentibus misit, quibus insuper adiunctus est Alexias Patricius, & Muzelæus Classis Drungarius, cum nauali acie. Erat porro tunc ieiuniorum hebdomas quinta. Istis exercitum per turmas componentibus, Bulgarisque e superiore editiorique parte armata manu apparentibus, & incomposita tremendaque vociferatione vsis, derepente Ioannes Rector fugam arripit; Faustinusque Platypodis filius pro eo decertans cum aliis plurimis interfectus est. Vix itaque periculo ereptus celocem ingressus est. Fuga quoque subduxit se Alexius armis omnibus munitus, B & Alexius Muzelæus Drungarius. Qui cum ad celocis scalam commode conscendere nequiret, in mare cum Protomandatore præcipitatus, profundo submersus est. Argyri vero ad Castellum fuga sibi consuluerunt. Bulgari nullum reperientes obuium, Pegarum Palatia, Steniq; spatium omne igne immisso succenderunt. Februarij porro mensis die vicesimo, indictione decima, Theodora Romani consors moritur, corpusque illius domo depositum est; eodemque mense Sophia Imperatoris Christophori coniux coronatur. Eo tempore Curopalates Iber in vrbem aduenit, & per medias eius vias vestibus præclaris ornatus deductus est, & ad san- C ctam Dei Sophiam progressus templi immanitatem & cultum contemplatus, variamque eius supellectilem demiratus, in patriam reuersus est. Iunio postmodum mense Bulgaris iterato bellum inferentibus, & ad sanctæ Theodoræ Palatia penetrantibus, & eadem igne depopulatis, Romanus Imperator, copiarum Ducibus conuocatis, Sactice dicto ei adhærente, sumptis animis milites hortabatur in hostes irrumpere, & pro patria præliari commonebat. Illi pro Christianis se mori paratos polliciti sunt. Postera igitur luce, D præfatus Sactices armatus fidem a se datam veram, & constantem demonstrauit. Bulgaros quippe retro aggressus, & in eorum castra insiliens, cunctos ibi repertos trucidauit. Bulgari quod gestum erat percipientes in castra reuertuntur, & consertis manibus Sacticem paucis comitatum terga dare cogunt. Ille fortiter præliatus multis hostium occisis, torque aliis oppugnatus vt resistere non valeret amplius, laxato equi fræno, per medium aduersariorum agmen irrumpit, & fugæ viam aperit, fluuiumq; ibidem præterfluentem traiiciens, equo profundi limo infixo ad podicem & coxendicem vulneratur. Equo itaque li-

Λέοντι καὶ Πόθῳ, τοῖς Ἀργυροῖς λεγομένοις, ἔχοντας μεθ' ἑαυτῶν πλῆθος ἔκ τε τῶν βασιλικῶν, καὶ τῶν τῆς ἑταιρείας, καὶ τῶν ταγματικῶν, οἷς συνῆν καὶ Ἀλέξιος Πατρίκιος καὶ Δρουγγάριος τῶν πλοΐμων ὁ Μωσηλὲ μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ἦν δὲ τῶν νηστειῶν ἑβδομὰς πέμπτη. διαταξάντες οὖν τὸν λαόν, τῶν Βουλγάρων ἄνωθεν ἀναφανέντων ἐνόπλων, καὶ βοῇ χρησαμένων ἀσήμῳ καὶ φοβερᾷ, πρῶτος μὲν φεύγει Ἰωάννης ὁ Ῥαίκτωρ, στρέφεται δὲ ὑπὲρ τούτου ἀγωνιζόμενος Φωτεινός, ὁ τοῦ Πλατυπόδη υἱός, καὶ πολλοὶ ἕτεροι. μόλις οὖν διασωθεὶς εἰσῆλθεν εἰς δρόμωνα· ἦλθεν δὲ φεύγων ἔνοπλος καὶ Ἀλέξιος ὁ Μωσηλὲ Δρουγγάριος, καὶ μὴ ἰσχύσας τέλειον ἀνελθεῖν ἐν τῇ τοῦ δρόμωνος ἀποβάθρᾳ, πεσὼν ἐν τῇ θαλάσσῃ σὺν τῷ Πρωτομανδάτωρι, ἀπεπνίγη. οἱ Ἀργυροὶ δὲ ἐν τῷ καστελλίῳ διεσώθησαν φυγόντες. οἱ δὲ Βούλγαροι μηδένα ἔχοντες κωλύοντα, τά τε παλάτια τῶν Πηγῶν ἐπυρπόλησαν, καὶ τὸ Στενὸν ἅπαν κατέκαυσαν. εἰκάδι δὲ Φεβρουαρίου μηνὸς δεκάτης ἰνδικτιῶνος Θεοδώρα σύμβιος Ῥωμανοῦ τελευτᾷ, καὶ κατετέθη τὸ σῶμα αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῷ δὲ αὐτῷ μηνὶ στέφεται Σοφία ἡ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνή. τηνικαῦτα δὲ Κουροπαλάτης Ἴβηρ ἐν τῇ πόλει παρεγένετο, καὶ διὰ μέσης διελθὼν * κεκοσμημένης λαμπρῶς, ὃν καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Θεοῦ Σοφίᾳ εἰσήγαγεν καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὸ μέγεθος θεασάμενος, καὶ τὸν πολυτελῆ κόσμον ὑπερθαυμάσας, αὖθις ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια. Ἰουνίῳ δὲ μηνὶ τῶν Βουλγάρων πάλιν ἐκστρατευσάντων, καὶ μέχρι τῆς ἁγίας Θεοδώρας παλατίων ἐλθόντων, καὶ ταῦτα πυρὶ παραδόντων, ἐξαποστειλάμενος ὁ βασιλεὺς Ῥωμανός, τοὺς τῶν ταγμάτων ἄρχοντας συνεκάλεσεν συνόντος αὐτοῖς καὶ τοῦ λεγομένου Σακτίκη, καὶ παρῄνει * τούτοις, καὶ προετρέπετο κατὰ τῶν ἐναντίων ἐξελθεῖν, καὶ τῆς πατρίδος ὑπεραγωνίσασθαι. οἱ δὲ συνέθεντο ἑτοίμως ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν ἀποθνήσκειν. τῇ οὖν ἐπαύριον καθοπλισθεὶς ὁ εἰρημένος Σακτίκης, ἀληθῆ οὖσαν τὴν ἑαυτοῦ πίστιν τε καὶ ἀνδρίαν ἀπέδειξεν. ὄπισθεν γὰρ τῶν Βουλγάρων ἐλθόμενος, καὶ εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ἐμπεσών, πάντας τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας κατέσφαξεν. μαθόντες οὖν οἱ Βούλγαροι τὸ γενόμενον ὑποστρέφουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος τρέπουσιν τὸν Σακτίκην σὺν ὀλίγοις ὑπάρχοντα. ὁ δὲ ἐπὶ πολὺ γενναίως ἀγωνισάμενος πολλοὺς ἀνελών, οὐκ ἔτι ἀντέχειν ἠδύνατο, πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων μεθῆκεν τοῦ ἵππου τὸν χαλινόν, καὶ εἰς φυγὴν ἤλαυνεν· ποταμὸν δὲ ἐκεῖσε παραρρέοντα διαπεράσαι, τοῦ ἵππου αὐτοῦ ἐν τῇ ἰλύϊ ἐμπαγέντος, πλήσσεται κατὰ τῆς ἕδρας καὶ τοῦ μηροῦ. μόλις οὖν τοῦ ἵππου ἐκτὸς

* κοσμημένης

* δέον

ἰλύος ἀνασπασθέντος, διακομίζεται μέχρι τῶν Βλαχερνῶν, καὶ τεθεὶς ἐν τῇ ἁγίᾳ σορῷ, καιρίας τῆς πληγῆς οὔσης, τῇ νυκτὶ ἐτελεύτησεν. Ἀδριανὸς δέ τις Χαλδὸς, πρὸς δὲ καὶ Τατζάτης Ἀρμένιος πλούσιος πάνυ, τῇ συνθήκῃ καὶ συμβουλῇ Βάρδα τοῦ Βοηλᾶ στρατηγοῦντος * ἐν Χαλδίᾳ, τυραννίδα καὶ ἀντάρσιαν κατὰ Ῥωμανοῦ βασιλέως συσκευάζουσι, τὸ Πάϊπερ τὸ ὀχύρωμα κατασχόντες, οὓς ὁ Δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης ὁ Κουρκούας καταπολεμήσας, τοὺς μὲν κατέσχεν, ὧν τοὺς περιφανεστέρους ἀπετύφλωσε, τὰς οὐσίας δημεύσας· Τατζάτης δὲ ἐν ἑτέρῳ ὀχυρωτάτῳ καστελλίῳ διαφυγὼν, καὶ λόγον τοῦ μή τι κακὸν παθεῖν δεξάμενος ἐν τῇ πόλει εἰσεληλύθει, καὶ τῆς τοῦ * Μαγγλαβίτου ἀξίας τιμηθεὶς, ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Μαγγάνων διῃτᾶτο τηρούμενος. δρασμὸν δὲ βουλευσάμενος ἁλίσκεται, καὶ τῶν ὀμμάτων στερίσκεται. Βάρδαν δὲ τὸν Βοηλᾶν ἀπέκειραν πρὸ τούτου. τοῦ δὲ Πατρικίου τοῦ ὄντος ἐπονομαζομένου Μωρολέοντος Ἀδριανουπόλεως στρατηγοῦντος κρατίστου τὰ πολεμικὰ καὶ περιδεξίου τυγχάνοντος, ὃς πλείστας κατὰ Βουλγαρίας ἀνδραγαθίας ἐπεδείξατο, ὁ Βούλγαρος Συμεὼν σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι τὴν εἰρημένην πόλιν περιεκύκλωσεν, καὶ χάρακα περιβαλὼν ἰσχυρῶς ταύτην ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ὁ σῖτος τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐπιλελοίπει, καὶ λιμὸς ἐπίεζε χαλεπὸς, οὐδαμόθεν γὰρ εἶχον ἐπισιτίσασθαι τῇ ἐνδείᾳ πιεζόμενοι, παραδεδώκασιν ἑαυτούς τε, καὶ τὸν στρατηγὸν τοῖς Βουλγάροις, ὃν χειρωσάμενος Συμεὼν, καὶ δεσμὰ καθ᾽ ὅλου τοῦ σώματος περιβαλὼν, ἀπέκτεινε θανάτῳ πικρῷ. Βουλγάροις οὖν τὴν τῆς πόλεως παραδοὺς φυλακὴν, ὑπεχώρησεν. Λέοντος δὲ τοῦ Τριπολίτου μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ πλοίων πολεμικῶν κατὰ Ῥωμαίων ἐξελθόντος, καὶ ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ καταλαβόντος, Ἰωάννης Πατρίκιος καὶ Δρουγγάριος τῶν πλοΐμων ὁ Ῥαδηνὸς αἰφνίδιος ἐπῆλθεν αὐτῷ· καὶ πολέμου γεγονότος Θεοῦ συνεργίᾳ οἱ ὑπ᾽ αὐτὸν τρέπονται Ἀγαρηνοί· μόνος δὲ αὐτὸς Τριπολίτης φυγῇ διεσώθη. Σεπτεμβρίῳ δὲ μηνὶ ἰνδικτιῶνος δευτέρας, Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας πανστρατὶ κατὰ Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατεύει, καὶ ληΐζεται μὲν Θρᾴκην τε, καὶ Μακεδονίαν, ἐμπυρίζει δὲ πάντα, καταστρέφει, καὶ δενδροτομεῖ. μέχρι δὲ Βλαχερνῶν ἐλθόμενος, ἐπεζήτησεν ἐπισταλῆναι αὐτῷ τὸν Πατριάρχην Νικόλαον καί τινας τῶν μεγιστάνων, ὥστε περὶ εἰρήνης συντυχεῖν. ἔλαβον οὖν ὁμήρους ἀμφότεροι, καὶ ἐξῆλθον πρότερον μὲν ὁ Πατριάρχης Νικόλαος, ἔπειτα Μιχαὴλ Πατρίκιος ὁ Στυππιώτης, καὶ Ἰωάννης ὁ Μυστικὸς Παραδυναστεύων. ἤδη γὰρ Ἰωάννης ὁ Ῥαίκτωρ διαβληθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα, ἀσθένειαν προφασισάμενος τὸ παλα-

* ἴς

* Μαγλα

mo vix extracto ad Blachernas defertur, & sacro loculo impositus, plaga mortifera accepta, nocte mortuus est. Adrianus autem quidam Chaldus, nec non Tatzates Armenus vir opulentus, consiliis & hortatibus Bardæ Boelæ, qui Chaldiensi militiæ præerat, tyrannidem & rebellionem aduersus Romanum Imperatorem excitant, & Paiper locum munitissimum occupant: quos Ioannes Curcuas Scholarum Domesticus cum debellasset, quosdam quidem tenuit, quorum illustriores, facultatibus eorum publicatis excæcauit, alios vero occidit. Tatzates autem alio validissimo loco fuga occupato, & securitatis fide accepta, in vrbem reuersus est, & Manglabitæ dignitate honoratus in Manganorum Palatio sub custodia seruatus morabatur. Fugam autem machinatus oculorum lumine priuatur, cum prius Bardam Boelam in Monasterio detondissent. Patricio vero quopiam cognomine Moroleone Adrianopoleos vrbis Duce, in rebus bellicis fortissimo & solertia præstanti, vt qui aduersus Bulgariam facinora forti viro digna ostendisset plurima, Simeon Bulgarus cum omni exercitu dictam vrbem obsedit, valloque circumducto validis armis pressit: frumento autem per vrbem deficiente dura fames inuasit, ex nulla quippe parte egestatis calamitate vexati annonam procurare valebant: quare seipsos & exercitus Ducem Bulgaris tradiderunt, quem apprehensum Simeon, vinculisque per totum corpus circumdatum amara morte interfecit: commendataque Bulgaris vrbis custodia in patriam se recepit. Leone Tripolita cum copioso exercitu bellicisque nauibus in Romanos erumpente, & Lemnum insulam occupante, Ioannes Radinus Patricius & classis Drungarius eum ex improuiso aggressus est. Initoque certamine diuinis auxiliis, qui comitabantur Agareni fusi sunt, solo Trypolita fuga seruato. Septembri vero mense, indictione secunda, Simeon Bulgariæ Princeps, copiis omnibus eductis aduersus Constantinopolim expeditionem parat. Inde Thraciam & Macedoniam depopulatur, incendia vbique spargit, euertit cuncta, & ad arbores vsque excindit. Ad Blachernas præterea prouectus Nicolaum Patriarcham & procerum quosdam, vt de pace conferrent, ad se mitti postulauit. Datis igitur ex parte vtraque obsidibus conuenerunt, prius quidem Nicolaus Patriarcha, deinde Michael Patricius Stypiotes, & Ioannes Mysticus, qui ab Imperatore secundas tenebat: Iam quippe Ioannes Rector apud Imperatorem calumniam passus, causatus ægritudinem Palatium de-

seruerat: Postmodum autem in Monaste- A rio Galacrenis proximo detonsus est: & hi quidem cum Simeone de pace tractatum habebant; Simeon autem retro eos amandauit, ipsum vero Imperatorem videre expetiit, a multis de eius prudentia fortitudine & solertia certior factus. Valde lætatus Imperator postulatum admisit, pacis quippe cupiditate ducebatur, & effusum quotidie sanguinem deplorabat. Ad littus itaque Cosmidij machinam in mari validissimam excitari iussit: ad quam triremem Regiam remis rectam facile esset deducere, septoq; munitissimo eam circumuallans spatium eius medium ita disponi præcepit, vt in ea ad inuicem de pace colloquerentur. B Simeon autem missis militibus, sanctissimæ Deiparæ ad Pegem templum combussit, & loca circumposita deuastauit, a pace alienum se, sed vana tantum spe Imperatorem deludere, inde significans. Imperator vna cum Patriarcha Nicolao ad Blachernas & sanctum loculum progressus, ad preces manus extendit, deinde pronus in terram cadens sacrum lachrymis pauimentum irrigauit. Deiparam a labe immunem obtestatus, vt inflexum & rigidum superbi Simeonis emolliret cor, & quæ sunt pacis inspiraret: sacroque scriniolo, quo veneranda sanctæ Deiparæ vestis reposita est, aperto, illam inde sublatam ex fide qua in immaculatam Dei Genitricem pollebat, velut galeam capiti circumpo- C nens Imperator firmissimis armis munitus, classi viæ comite clypeis & armis adornata ad præfixum locum cum Simeone tractaturus accessit. Quinto igitur die quo hæc facta sunt, Nouembris mensis die nono, hora diei quarta Simeon immensa exercitus plebe circumstipatus processit. Militum alij aureis clypeis & deauratis hastis, alij argenteis clypeis pariter & hastis argento rutilantibus, alij quoque omni armorum genere ornati, cuncti autem ferro circumcincti, medium admiserunt Simeonem, quem Græcis pronunciatis, ceu Imperatorem faustis prosequebantur acclamationibus. D Senatorij porro ordinis viri muris innixi quæ fiebant contemplabantur. Spectatu vero dignissima res fuit animus ille Imperatoris dignus & excelsus, mira res illa mentis nullo pacto motæ constantia, quæ tantum percipiens hostium appulsum, nullo modo consternata aut repressa est: sed nec retrocessit, quinimo velut in amicorum cœtum se conferret, sic intrepidus processit, tantum animam subditorum salutis pretium hostibus non offerens. Prior itaque ad dictam machinam perueniens Simeonem præstolabatur: vt obsides ex

νου κατελελύκει, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ πλησίον τῶν * Γαλακρηνῶν ἀπεκάρη. οὗτοι μὲν οὖν μετὰ Συμεὼν περὶ εἰρήνης διελέγοντο· ὁ δὲ * αὐτοὺς μὲν ἀπεπέμψατο· αὐτὸς δὲ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐπεζήτει θεάσασθαι. παρὰ πολλῶν γὰρ πεπληροφόρητο περὶ τῆς αὐτοῦ φρονήσεως καὶ ἀνδρείας καὶ συνέσεως. ὁ δὲ βασιλεὺς σφόδρα ἐπὶ τούτῳ ἠγαλλιάσατο· ἐπόθει γὰρ τὴν εἰρήνην, καὶ τὰς ἐθρηνολόγει τῶν αἱμάτων ἐκχύσεις ὁσημέραι. * ἀποστείλας οὖν ἐν τῷ τοῦ Κοσμιδίου αἰγιαλῷ κατεσκεύασεν ἐν τῇ θαλάσσῃ ὀχυρωτάτην * ὥστε τὴν βασιλικὴν τριήρη διεκπλεύσασαν αὐτῇ προσορμίζεσθαι. περιφράξας οὖν αὐτὴν πανταχόθεν διατειχίσματι, μέσον γενέσθαι προσέταξεν, ἐν ᾧ ἀλλήλοις ἔμελλον ὁμιλεῖν. ἀποστείλας οὖν Συμεὼν τὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ναὸν ἐνέπρησεν τὸν ἐν τῇ Πηγῇ καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ σύμπαντα, δῆλος ὢν ἐντεῦθεν μὴ τὴν εἰρήνην ἑλών, ἀλλ' ἐλπίσι μετεώροις τοῦτον ἐξαπατῶν. παραγενόμενος δὲ ἐν Βλαχέρναις ὁ * Βασίλειος ἅμα Νικολάῳ τῷ Πατριάρχῃ ἐν τῇ ἁγίᾳ εἰσῆλθον σορῷ, καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνας εἰς εὐχήν, εἶτα πρηνὴς πεσὼν δάκρυσι τὸ ἅγιον κατέβρεχεν ἔδαφος τὴν πανάχραντον Θεοτόκον ἀντιβολῶν τὴν ἀκαμπῆ καὶ ἀμείλικτον τοῦ ὑπερηφάνου Συμεὼν μαλάξαι καρδίαν, καὶ πεῖσαι τὰ πρὸς εἰρήνην. καὶ τὸ ἅγιον κιβώτιον διανοίξαντες, ἔνθα τὸ σεπτὸν τῆς ἁγίας Θεοτόκου τεθησαύριστο ὠμοφόριον, τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἀνελόμενος, καὶ τὴν πίστιν τὴν ὑπὲρ εἰς τὴν ἄμωμον Θεοτόκον, οἷα περικεφαλαίαν τινὰ περιθέμενος, ἐξῄει τοῦ ναοῦ ὅπλοις ἀσφαλέσι φραξάμενος τὸν σὺν αὐτῷ στόλον, ἀσπίσι τε, καὶ ὅπλοις * κομίσας, τὸν ὡρισμένον τόπον κατέλαβεν συνομιλῆσαι τῷ Συμεών. πέμπτη οὖν ἡμέρα ὅτε ταῦτα ἐγένετο, ἐννάτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς τετάρτῃ τῆς ἡμέρας ὥρᾳ, παρεγένετο Συμεὼν πλῆθος ἄπειρον ἐπαγόμενος, τῶν μὲν χρυσασπίδων καὶ χρυσοδοράτων, τῶν δὲ ἀργυρασπίδων, καὶ ἀργυροδοράτων, τῶν δὲ πάσῃ ὅπλων χρείᾳ κεκοσμημένων, πάντων καταπεφραγμένων σιδήρῳ· οἱ μέσον αὐτὸν διειληφότες τὸν Συμεών, ὡς βασιλέα, εὐφήμουν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ. πάντες δὲ οἱ τῆς συγκλήτου βουλῆς τοῖς τείχεσιν ἐφεστῶτες κατεθεῶντο τὰ δρώμενα. ἦν οὖν τότε ἰδεῖν ψυχὴν βασιλικὴν τῷ ὄντι καὶ μεγαλόφρονα, καὶ θαυμάσαι τὸ τοῦ φρονήματος ἀκατάπληκτον, ὅπως τοσούτων πολεμίων βλέπων ἐπιφοράν, οὐ κατεπλάγη καὶ συνεστάλη καὶ ὑπεχώρησεν· ἀλλ' ὥσπερ εἰς φίλων πλῆθος χωρῶν οὕτως ἀτρέμας ᾔει, μονονουχὶ τὴν ψυχὴν τοῖς πολεμίοις τῶν ὑπηκόων διδοὺς ἀντίλυτρον. προφθάσας οὖν ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἀποβάθρᾳ καταλαβὼν τὸν Συμεὼν ἐξεδέχετο. ἐπεὶ δὲ ὅμηροι

* Γαλακρ-ηνῶν
* αὐτοὺς
* βασιλ.
* κεκρύπτ.

ἐξ ἀμφοτέρων ἐλήφθησαν, καὶ τὴν ἀποβάθραν οἱ Βούλγαροι διηρεύνησαν ἀκριβῶς μήπως τις δόλος, ἢ ἐνέδρα τυγχάνῃ· κατῆλθεν Συμεὼν τοῦ ἵππου, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα εἰσῆλθεν. ἀσπασάμενοι οὖν ἀλλήλους, εἰρήνης λόγους ἐκίνησαν. εἰπεῖν δὲ λέγεται πρὸς Συμεών· ἀκήκοά σε θεοσεβῆ ἄνθρωπον καὶ Χριστιανὸν ὑπάρχοντα ἀληθινόν· βλέπω δὲ τὰ ἔργα μηδαμῶς τοῖς λόγοις συμβαίνοντα. ἴδιον μὲν γὰρ θεοσεβοῦς ἀνθρώπου καὶ Χριστιανοῦ τὸ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην ἀσπάζεσθαι· εἴπερ ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ λέγεται. ἀσεβοῦς δὲ καὶ ἀπίστου τὸ χαίρειν σφαγαῖς καὶ αἵμασιν ἀδίκως ἐκχεομένων.* εἰ μὲν οὖν ἀληθὴς Χριστιανὸς ὑπάρχεις, καθὼς πεπληροφορήμεθα, στῆσόν ποτε τὰς ἀδίκους σφαγὰς καὶ τὰς τῶν ἀνοσίων αἱμάτων ἐκχύσεις, καὶ σπεῖσαι μεθ' ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν τὴν εἰρήνην, Χριστιανὸς ὢν καὶ αὐτὸς, καὶ ὀνομαζόμενος· καὶ μὴ θέλε μολύνεσθαι Χριστιανῶν δεξιὰς αἵμασιν ὁμοπίστων Χριστιανῶν. ἄνθρωπος εἶ καὶ αὐτὸς θάνατον προσδεχόμενος καὶ ἀνάστασιν καὶ ἀνταπόδοσιν. σήμερον ὑπάρχεις, καὶ αὔριον εἰς κόνιν διαλυθήσῃ. εἷς πυρετὸς ἅπαν καταοβέσει τὸ φρύαγμα. ἵνα οὖν λόγον δώσεις τῷ Θεῷ ἐκεῖ εἰσελθὼν ὑπὲρ τῶν ἀδίκων σφαγῶν; ποίῳ προσώπῳ τῷ φοβερῷ καὶ δικαίῳ ἐνατενίσεις κριτῇ; εἰ πλούτου ἔρωτι ταῦτα ποιεῖς, ἐγώ σε κατακόρως τοῦ ἐπιθυμουμένου ἐμπλήσω, μόνον ἐπίσχες τὴν δεξιάν· ἄσπασαι τὴν εἰρήνην, ἀγάπησον τὴν ὁμόνοιαν, ἵνα καὶ αὐτὸς βίον ζήσῃς εἰρηνικὸν καὶ ἀπράγμονα, καὶ οἱ Χριστιανοὶ παύσωνται ποτὲ τῶν συμφορῶν. οὐ θέμις γὰρ αὐτοὺς αἴρειν ὅπλα καθ' ὁμοπίστων. τοσαῦτα οὖν εἰπὼν ὁ βασιλεὺς, ἐσίγησεν. αἰδεσθεὶς οὖν Συμεὼν τὴν τούτου ταπείνωσιν, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἐπένευσε τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι. ἀσπασάμενοι οὖν ἀλλήλους διεχωρίσθησαν δώροις μεγαλοπρεπέσι τοῦ βασιλέως δεξιωσαμένου τὸν Συμεῶνα. ὃ δὲ τότε συμβέβηκεν διηγήσομαι τεράστιον, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα συνκρίνειν εἰδόσι, παράδοξον. δύο φασὶν ἀετοὺς τῶν βασιλέων ὁμιλούντων ἄνωθεν αὐτῶν ὑπερπτῆναι, κλάγξαι τε, καὶ πρὸς ἀλλήλους συμμίξαι, καὶ παραυτίκα διαζευχθῆναι ἀλλήλων· καὶ τὸν μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐλθεῖν, τὸν δὲ ἐπὶ τὴν Θρᾴκην διαπτῆναι. τοῦτο οἱ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα σκοποῦντες, οὐ καλὸν ἔκριναν οἰωνόν. ἀσυμβάτους γὰρ ἐπὶ τὴν εἰρήνην διαλυθήσεσθαι ἔφησαν. Συμεὼν δὲ τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον καταλαβὼν τοῖς ἑαυτοῦ μεγιστᾶσι τὴν τοῦ βασιλέως ἀπήγγελλεν σύνεσιν καὶ ταπείνωσιν. Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ εἰκάδι πέμπτῃ ἔστεψεν Ῥωμανὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Στέφανόν τε,

* ἐκχεομένοις

A vtraque parte dati sunt: Bulgari vero ne quis dolus aut insidiæ laterent, machinam diligenter perscrutati sunt; Simeon equo desiliens ad Imperatorem accessit, dataque inuicem salute, pacis tractatum mouerunt. Imperator dixisse fertur ad Simeonem. Virum Dei cultorem & vere Christianum audiui te: verum opera verbis nullatenus consonantia in te perspicio. Proprium enim viri Dei cultoris & Christiani est pacem & charitatem amplecti, siquidem Deus charitas est, & dicitur, Impij vero & infidelis est cædibus & cruore iniuste fuso gaudere. Igitur si vere te Christianum profiteris, sicut certo te-
B nemus, compesce tandem cædes iniustas, & scelesta sanguinis effusione abstine, & nobiscum Christianis, cum ipse Christianus sis & nomineris, pacis fœdus percute; & Christianorum dexteras vnius fidei Christianorum sanguinibus ne permittas pollui. Homo quippe es, & mortem ipse & resurrectionem & operum retributionem præstolaris: hodieque cum existas, crastinus dies in puluerem te resoluet: Febris vel vnica omnem extinguet iactantiam. Quam igitur ad Dei tribunal constitutus pro cædibus iniustis Deo reddes rationem? Quo vultu in tremendum & iustum iudicem oculos intendes? Si diuitiarum cupiditate ductus hoc agis, ego ad satietatem vsque, eo quod desideras, implebo. Solum contine dexteram, amplectere pacem, di-
C lige concordiam, vt & tu vitam agas tranquillam & sollicitudinis expertem, & calamitatibus non nihil Christiani subleuentur. Nefas enim est aduersus eiusdem fidei homines te arma mouere. His dictis Imperator tacuit. Simeon eius moderationem & eius sermones cum verecundia miratus, pacem componi annuit. Cum igitur sibi inuicem vale dixissent, a semutuo disiuncti sunt, Imperatore magnificis muneribus Simeonem cumulante. Quod vero tunc accidit narrabo prodigium eorum etiam, qui hæc diiudicant fidem exsuperans. Principibus quippe ad inuicem colloquentibus, aquilas duas desuper ipsos volasse præstoque aduenisse, & ad inuicem commixtas dicunt: & confestim ab inuicem disiunctas, hanc quidem ad Vrbem
D aduolasse, aliam vero in Thraciam alarum opere delatam. Qui hæc curiosius indagant, omen indicauere non faustum; discordes quippe, & pace infecta recessuros diuinabat. Simeon collecto exercitu, coram optimatibus Imperatoris solertiam & moderationem exposuit. Decembris autem mensis die vicesimo quinto filios suos Stephanum & Constantinum Romanus

Imperij corona cinxit: ſed & Theophylactum filium Clericum totondit Patriarcha, & Subdiaconum ordinauit: tandemque Syncellum promouit, cum prius ad ſanctum Ingreſſum cum Subdiaconis adlectus proceſſiſſet. Aprilis vero menſis die viceſimo nono Ioannem Myſticum Patricium Romanus Proconſulem deſignauit. Menſis vero Maij die decimo quinto, indictione tertia, mortem obiit Nicolaus Patriarcha, poſt ſecundam renunciationem throno potitus annos tredecim, eiuſque corpus in Galacrenatum Monaſterio ab eo condito depoſitum eſt. Auguſto deinde menſe Stephanus Amaſeæ Metropolita Eunuchus initiatus eſt Patriarcha. Poſt hæc menſe Octobri Ioannes Myſticus, & poſt Imperatorem adminiſtrator velut Imperij affectati, ſuggeſtu Patricij & Logothetæ publici curſus Coſmæ, qui filiam vxorem ei locauerat, accuſatus eſt. Huius gratia Palatio quidem extruditur, ad eum tamen liber illi ſeruatur acceſſus, & obſequendi Imperatoris iuſſis, & cum eo quæ opus foret adminiſtrandi poteſtas permittitur. Ingens quippe Imperatoris erat in eum affectus. Accuſationem porro coram Imperatore vrgentibus aduerſariis, examine habito, & vera eſſe quæ obiicerentur cum Imperator agnouit, detentum interrogare propoſuerat. Qua re præuiſa, fugam prior arripit, & in Monaſterium nomine Monocaſtanum ſecedens, Monaſticam ſuſcipit tonſuram. Fugit pariter Conſtantinus Boelæ filius menſæ Præfectus, familiaris, & ei bene affectus: & in Olympum montem digreſſus, monaſtico induitur habitu. Timebat enim ipſe ceu conſiliorum Myſtici conſcius, & ſecretorum eius omnium particeps. Patricium autem Coſmam Magiſtratu exautoratum ad Horologium verberibus Imperator emendauit: Ioannis vero Myſtici vices obiturus Theophanes Protoueſtiarius & Imperij Adminiſtrator promouetur. Tunc in prouincia Thraciæ terræ motus horrendus factus eſt, hiatuſque ſtuporem afferens, ita vt plura prædia & Eccleſiæ cum hominibus abſorpta ſint. Maij porro menſis die viceſimo ſeptimo indictione quinta, Simeon Bulgariæ Princeps diem obiit, Petro filio, quem ex ſecunda coniuge ſuſcepit, ſorore videlicet Georgij Surzubulis, quem filiis Procuratorem dedit, Principe relicto. Exinde circumpoſitæ regiones audita Simeonis morte, aduerſus Bulgaros arma ſuſcipere meditabantur. Fame autem vna cum locuſtarum pernicie Bulgarorum terras depaſcente, Romanorum timuerunt incurſus. Habito itaque conſilio

A καὶ Κωνσταντῖνον, ἀλλὰ καὶ Θεοφύλακτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης ἀπέκειρεν κληρικόν, χειροτονήσας Ὑποδιάκονον, Σύγκελλόν τε προχειρισάμενος, διελθόντα πρότερον ἐν τῷ τῶν Ὑποδιακόνων τάγματι εἰς τὰ ἅγια. Ἀπριλλίῳ δὲ μηνὶ εἰκοστῇ ἐννάτῃ ἐτίμησεν Ῥωμανὸς Ἰωάννην Μυστικὸν Πατρίκιον Ἀνθύπατον. Μαΐῳ δὲ μηνὶ δεκάτῃ πέμπτῃ ἰνδικτιῶνος τρίτης τελευτᾷ τὸν βίον ὁ Πατριάρχης Νικόλαος κρατήσας ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτοῦ ἀναβάσει ἔτη δεκατρία· καὶ ἀπετέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ τῶν Γαλακρηνῶν. Αὐγούστῳ δὲ μηνὶ Πατριάρχης
B καθίσταται Στέφανος Ἀμασείας μητροπολίτης εὐνοῦχος ὑπάρχων. Ὀκτωβρίῳ δὲ μηνὶ κατηγορήθη ὁ Μυστικὸς Ἰωάννης, καὶ Παραδυναστεύων ὡς τῆς βασιλείας ἐφιέμενος, ὑποθήκῃ τοῦ Πατρικίου καὶ Λογοθέτου τοῦ Δρόμου Κοσμᾶ δόντος εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. Τούτου ἕνεκεν καταβιβάζεται μὲν τοῦ παλατίου, ἐγχωρεῖται δὲ προσέρχεσθαι, καὶ τῷ βασιλεῖ ὑπηρετεῖν, καὶ σὺν αὐτῷ τὰ ἀνήκοντα διοικεῖν. στοργὴν γὰρ ὅτι πλείστην ἐκέκτητο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτόν. τῶν κατηγόρων δὲ κατεπειγόντων τὸν βασιλέα, ἐρευνήσας ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀληθῆ ταῦτα εἶναι μαθὼν, ἔμελλε τοῦτον
C κατασχὼν ἀνετάζειν. ὁ δὲ τοῦτο προεγνωκὼς χρῆται φυγῇ· καὶ τὴν λεγομένην Μονοκάστανον καταλαβὼν, ἀποκείρεται μοναχός. πέφευγε δὲ καὶ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Βοηλᾶ, ὁ * τῆς τραπέζης, οἰκεῖος καὶ φίλος ὢν αὐτοῦ· καὶ τὸν Ὄλυμπον καταλαβὼν, τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδύεται. ἐδεδοίκει γὰρ καὶ αὐτὸς ἅτε συμμύστης τυγχάνων τοῦ Μυστικοῦ, καὶ τῶν ἀπορρήτων αὐτοῦ κοινωνός. τὸν δὲ Πατρίκιον Κοσμᾶν ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τύψας ὁ βασιλεὺς ἐδείξατο. προβάλλεται δὲ ἀντὶ τοῦ Μυστικοῦ Ἰωάννου Θεοφάνην Πρωτοβεστιάριον καὶ Παραδυναστεύοντα. ἐγένετο δὲ τὸ τηνικαῦτα καὶ σεισμὸς φοβερὸς ἐν τῷ
D τῶν Θρακώων θέματι, καὶ χάσμα γῆς μέγα καὶ καταπληκτικὸν, ὥστε πολλὰ χωρία καὶ ἐκκλησίας αὐτάνδρους καταποθῆναι. Μαΐῳ δὲ μηνὶ εἰκάδι ἑβδόμῃ δεκάτης πέμπτης ἰνδικτιῶνος Συμεὼν ὁ ἄρχων Βουλγαρίας ἐτελεύτα, Πέτρον υἱὸν αὐτοῦ προβαλλόμενος ἄρχοντα, ὃν ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἔσχεν γυναικὸς τῆς ἀδελφῆς Γεωργίου τοῦ Σουρσουβούλη, ὃν καὶ ἐπίτροπον τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ὁ Συμεὼν καταλέλοιπεν. τὰ κύκλῳ δὲ ἔθνη τὴν τοῦ Συμεὼν μαθόντα τελευτὴν ἐκστρατεύειν κατὰ Βουλγάρων ἐβουλεύοντο. λιμοῦ δὲ σὺν ἀκρίσιν τὸ Βουλγαρικὸν ἔθνος ἐκπιέζοντος, ἐδεδοίκεσαν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐπέλευσιν. βουλὴν δὲ ποιησάμενοι,

* ἐπὶ

κατὰ Ῥωμαίων ἐκστρατεύουσιν, καὶ ἐν Μακεδονίᾳ A καταλαμβάνουσιν. ἔπειτα μαθόντες ὅτι μέλλει κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐκστρατεύειν, ἀποστέλλουσι Πέτρον τε, καὶ Γεώργιον κρυφίως τινὰ μοναχὸν, Καλοκύριν ὀνομαζόμενον, τὸ γένος Ἀρμενιακὸν, χρυσόβουλον ἐπιφερόμενον. διαγράφει δὲ τὰ ἐν αὐτῷ, ὡς τὴν μετὰ Ῥωμαίων εἰρήνην ἀσπάζονται οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ γαμικὸν ποιῆσαι συνάλλαγμα. τὸν τοιοῦτον οὖν μοναχὸν ὁ βασιλεὺς ἀποδεξάμενος ἀσμενέστατα, παραυτὰ ἀπέστειλεν μετὰ δρόμωνος ἐν Μεσημβρείᾳ τὸν μοναχὸν Θεόδωρον τὸν Ἀβούκην, καὶ Βασιλικὸν κληρικὸν τὸν Ῥόδιον τὴν εἰρήνην συλλα- B λῆσαι τοῖς Βουλγάροις. οἱ δὲ παραγενόμενοι, καὶ τὰ εἰκότα συλλαλήσαντες, ἐξῆλθον ἅμα Στεφάνῳ Βουλγάρῳ, διὰ τῆς ξηρᾶς. ὄπισθεν δὲ αὐτῶν κατέλαβεν καὶ Γεώργιος ὁ Σουρσουβούλης, καὶ παραγενόμενοι ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν εἰρήνην ἐπιστώσαντο. θεασάμενοι δὲ τὴν θυγατέρα Χριστοφόρου βασιλέως Μαρίαν, καὶ μεγάλως ἐπ' αὐτῇ ἀρεσθέντες, ἔγραψαν τῷ Πέτρῳ διὰ τάχους παραγενέσθαι. τοῦ Βουλγάρου οὖν Πέτρου καταλαβόντος, προῄει ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπιβὰς ἐν Βλαχέρναις τριήρει, καὶ τὸν Πέτρον ἐθεάσατό τε καὶ κατησπάσατο. ἐπεὶ C δὲ ἀλλήλοις τὰ εἰκότα συνωμίλησαν, γράφοντες τὰ σύμφωνα τῆς εἰρήνης, καὶ τὰ γαμικὰ συναλλάγματα. ὀγδόῃ δὲ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐξῆλθεν ὁ Πατριάρχης Στέφανος ἅμα Θεοφάνῃ Πρωτοβεστιαρίῳ καὶ Μαρίᾳ τῇ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου θυγατρὶ καὶ πάσῃ τῇ συγκλήτῳ εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Πηγῆς, καὶ εὐλόγησεν Πέτρον τε καὶ Μαρίαν. λαμπρᾶς δὲ, καὶ πολυτελοῦς γενομένης τραπέζης, καὶ πάντων τῶν εἰθισμένων τοῖς γάμοις φαιδρῶς ἐπιτελεσθέντων, εἰσῆλθεν Θεοφάνης Πρωτοβεστιάριος ἅμα Μαρίᾳ τῇ θυγατρὶ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ πόλει· τῇ δὲ τρίτῃ τοῦ γάμου ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εὐωχίαν λαμπρὰν ἐν τῇ D τῶν Πηγῶν ἀποβάθρᾳ. τῶν δὲ Βουλγάρων ἔνστασιν οὐ μικρὰν πεποιημένων πρότερον εὐφημεῖσθαι Χριστοφόρον, εἶθ' οὕτω Κωνσταντῖνον, ὑπεῖξεν τῇ ἐνστάσει ὁ βασιλεὺς, καὶ γέγονεν ὅπερ ᾐτήσαντο. ἐπεὶ δὲ πάντα ἐν τοῖς γάμοις συνετελέσθησαν, καὶ ἔμελλε Μαρία τὴν πρὸς Βουλγαρίαν ὁδὸν ὁδεύειν, οἱ ταύτης γονεῖς μέχρι τοῦ Ἑβδόμου συνεξῆλθον αὐτῇ, περιχυθέντων τῇ θυγατρί, καὶ πολλὰ κατέχεαν τὰ δάκρυα, καὶ ὡς εἰκὸς ἐπὶ στερήσει σπλάγχνου πεποθημένου. τόν τε γαμβρὸν ἀσπασάμενοι, καὶ ταύτην ταῖς τούτου χερσὶ παραθέμενοι ἐν τοῖς βασιλείοις ὑπέστρεψαν. Μαρία δὲ Βουλγαρικαῖς παραδοθεῖσα χερσὶν τὴν ἐπὶ Βουλγαρίαν ἀπῄει. τότε δὲ πρέσβεις

aduersus Romanos ipsi armantur, & per Macedoniam effundunt exercitum. Cum audissent vero Romanum Imperatorem copias in eos parantem, Petrum, & Georgium quemdam Monachum, cognomine Calocyrim, genere Armenum auream bullam ferentem latenter delegat. Bullæ series erat: Bulgaros non pacem modo cum Romanis amplecti, sed & connubiorum fœdera prosequi. Monachum huiusmodi cum Imp. lubentissime suscepisset, celocē expediit confestim, & Monachum Theodorum Abucem, & Regium Clericū Rhodonatum, vt de pace cum Bulgaris tractarent, Mesembriam destinauit. Illi profecti, & negotiis accommoda collocuti, vna cum Stephano Bulgaro per continentem iter egerunt. Retro eos Georgius Sursubules appulit, & Constantinopolim cuncti conuenientes, pacis fœdera sanxerunt. Mariam vero Christophori Imperatoris filiam contemplati, & eius summopere delectati aspectu, Petro scripserunt, vt quantocius accederet. Petro Bulgaro adueniente, conscensis triremibus ad Blachernas Imperator Romanus se contulit: viditque Petrum, & salutauit. Vt vero de negotiorum difficultatibus conuenerunt, conscriptis pacis conditionibus, nuptiales contractus peregerunt. Octobris deinde mensis die octauo progressus Patriarcha Stephanus vna cum Theophane Protouestiario & Maria Christophori Imperatoris filia, & vniuerso Senatu ad Sanctissimæ Deiparæ templum ad Pegas, Petrum & Mariam coniugali benedictione sociauit: Mensaque sumptuosa & magnificentissima instructa, cunctisque ad nuptiarum solemnia spectantibus rite splendideq; peractis, Theophanes Protouestiarius vna cum Maria Imperatoris filia in Vrbem reuersus est. Die autem nuptias sequente tertio Romanus Imperator in machina, siue tabulato ad Pegas magnificum parauit conuiuium. Non minima porro contentione a Bulgaris excitata, vt prius Christophorus, deinde Constantinus acclamationum precibus exciperetur, votis eorum Imperatore obsequuto, quod petebant præstitum est. Nuptiarum autem celebritate peracta, Mariaque in Bulgariam iter capescere iam iam parata, Hebdomum vsque parentes eam comitati prosequuti sunt, ibi in eam circumfusi, & largo lachrymarum impluuio madidi, vt dilectorum præcordiorum vsu orbis contingere solet, tristabantur: tandemque generum, filia eius potestati tradita deosculati, in Regiam reuersi sunt. Sic Maria Bulgarorum manibus tradita in Bulgariam profecta est. Eo tempore legati

pacis fœdera composituri e Melitine ad Imperatorem Romanum accesserunt. Non diu post Apocaps Amer nepos Melitines Ameras, & Apolasath Dux nobilissimus & ditissimus Melitinæ aduenit. Isti congruis honoribus a Romano excepti, pacis conditionibus firmatis, in patriam reuersi sunt. Apocaps autem viro prudente & sagaci viuis erepto, pacem continuo dissoluerunt. In eos autem irrumpunt Scholarum Domesticus Ioannes Curcuas, vna cum legionibus, & Melias cum adiunctis sibi Armenis: & ad eas angustias Melitinem adigunt, vt eam e vestigio vastent, & funditus ad solum euertant. Melitinem igitur in curatoriam instituit Imperator, plurimis auri & argenti millibus annuatim colligendis eidem impositis. Nicetas autem Magister & Christophori Imperatoris socer quasi in patrem insurgendi consilium dedisset, & eum Imperio deiicere consuluisset, accusatus est. Eum propterea Vrbe pulsum detonderunt monachum. Mensis autem Iulij die decimo octauo, indictione sexta, Stephanus Patriarcha moritur: cum Decembri mense Tryphonem Monachum pietatis, & sanctitatis testimonio insignem ordinant Patriarcham, donec ætatis metam Imperatoris Romani filius Theophylactus, quem Constantinopolis Patriarcham creare statuerant, attigisset. Vicesimo porro & quinto die mensis eiusdem adeo aspera inualuit hiems, vt terra per dies centum & viginti gelu concresceret: Ex quo fames ingens, & mortalitas immensa peruagata est: adeo vt viui mortuis efferendis non sufficerent. Romanus autem Imperator intolerandam illam calamitatem contemplatus, affectus ad misericordiam procliuis digna exhibuit argumenta, eleemosynarum liberalitate plurima famis indigentiam consolatus: Exinde porticuum spatia tabulatis distinxit, & fenestras apposuit, ita vt nix & frigus in pauperes per ea non ingruerent. Eo tempore cunctis in porticibus Arclas, ita dictas, disposuit, & egenis ibidem iacentibus argenteos nummos per menses singulos præcepit distribui, & menstrua trimitia per Ecclesias in alios pauperes diuidi: adeovt quæ per Arclas, & Ecclesias erogarentur argenti cusi numismata, ad millia duodecim numerarentur. Hæc in misericordiam, & pietatem propensus eius animus liberalis pauperum prouisor donari sanxit. Egenos insuper tres diebus singulis secum comedere voluit: singulisque nummum vnum distribuebat. Feria vero quarta & Parasceue, Monachi tres egentes illi conuiuabantur, qui definitum accipie-

A πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν ἐκ Μελιτινῆς ἀπέρχονται εἰρηνικὰς σπονδὰς ποιῆσαι. μετ' οὐ πολὺ Ἀπόχαψ ὁ τοῦ Ἀμβρὲ ἔγγονος ἀμηρᾶς τῆς Μελιτινῆς, καὶ Ἀπολασὰθ στρατηγὸς εὐγενέστατος καὶ πλούσιος ὢν ἐκ Μελιτινῆς παραγίνεται. ἀποδεχθέντες δὲ μετὰ τῆς πρεπούσης τιμῆς παρὰ Ῥωμανοῦ, καὶ σύμφωνα εἰρήνης ποιησάμενοι, ὑπέστρεψαν πρὸς τὰ ἴδια. τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀπόχαψ ἀνδρὸς φρονίμου καὶ συνετοῦ, διέλυσαν τὴν εἰρήνην. ἐκστρατεύουσι δὲ κατ' αὐτῶν, ὅ, τε Δομέστικος τῶν σχολῶν Ἰωάννης ὁ Κουρκούας μετὰ καὶ τῶν θεμάτων, καὶ ὁ Μελίας μετὰ τῶν Ἀρμενίων καὶ εἰς τοσαύτην στένωσιν τὴν Μελιτηνὴν περιέστησαν, B ὥστε αὐτὴν συντομώτατα ἐκπορθῆσαι, καὶ ἐπ' ἔδαφος καταστρέψαι. ταύτην δὲ Μελιτηνὴν εἰς κουρατωρείαν ἀποκαταστήσας ὁ βασιλεύς, πολλὰς χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου ἐκεῖθεν εἰσφορεῖσθαι ἐτησίως πεποίηκεν. κατηγορήθη δὲ Νικήτας ὁ Μάγιστρος καὶ πενθερὸς Χριστοφόρου βασιλέως, ὡς ὑποτιθέμενος αὐτῷ κατὰ τοῦ ἰδίου γενέσθαι πατρός, καὶ τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐξεῶσαι. τοῦτον δὲ ἐξαγαγόντες τῆς πόλεως ἀπέκειραν μοναχόν. μηνὶ δὲ Ἰουλίῳ ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ ἰνδικτιῶνος ἕκτης τελευτᾷ Στέφανος Πατριάρχης· Δεκεμβρίῳ δὲ μηνὶ ἄγουσι Τρύφωνα μοναχὸν ἐπ' εὐλαβείᾳ καὶ ἁγιότητι μαρτυρούμενον, καὶ χειροτονοῦσι C Πατριάρχην, μέχρις αὖ εἰς μέτρον ἡλικίας φθάσῃ ὁ Θεοφύλακτος Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως υἱός, ὃν ἔμελλον Πατριάρχην χειροτονεῖν Κωνσταντινουπόλεως. εἰκάδι δὲ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς χειμὼν μέγας γέγονεν, ὥστε κρυσταλλωθῆναι τὴν γῆν ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν εἴκοσι, ὅθεν καὶ γέγονε μέγας λιμὸς καὶ θάνατος πολύς, ὥστε μὴ δύνασθαι τοὺς ζῶντας ἐκκομίζειν τοὺς τεθνεῶτας. ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥωμανὸς τὴν ἀφόρητον ἐκείνην βίαν κατανοήσας, ἀξίαν τῆς αὐτοῦ συμπαθείας ἐλεημοσύνης πρόνοιαν ἐποιήσατο, πολλαῖς ἐλεημοσύναις τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ παραμυθησάμενος ἔνδειαν· ἀποφράξας τε ξυλίνοις σανιδώμασι τὰς τῶν ἐμβόλων στοάς, ὥστε μὴ τὴν χιόνα καὶ τὸ D ψῦχος ἐκεῖθεν ἐπεισιέναι τοῖς πένησι. τότε δὲ καὶ τὰς λεγομένας ἄρκλας ἐν πᾶσι κατεσκεύασε τοῖς ἐμβόλοις, ἀργύριόν τε κατὰ μῆνα τοῖς ἐκεῖσε κατακειμένοις πένησι δίδοσθαι διετάξατο, καὶ τὰ μηνιαῖα τριμίσια ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῖς πένησι διανέμεσθαι· ὡς εἶναι τὰ διδόμενα τοῖς τε ἐν ταῖς ἄρκλαις πτωχοῖς καὶ τοῖς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἀργύρου ἐγκεχαραγμένου χιλιάδας δώδεκα. καὶ τοῦτο ἡ συμπαθὴς ἐκείνου ψυχὴ διετύπωσε τῶν πενήτων προνοουμένη. ἀλλὰ καὶ καθ' ἡμέραν τρεῖς αὐτῷ συνεσθίειν πένητας διετάξατο, οἳ ἀνὰ ἓν ἐλάμβανον νόμισμα. τετράδι δέ, καὶ παρασκευῇ τρεῖς πένητες μοναχοὶ τούτῳ συνεσθίοντες τὸ τετυπωμένον λαμβάνοντες νόμισμα. ἔταξε δὲ ἐν τοῖς μοναστηρίοις

εἴωθεν

εἰώθει γενέσθαι, ὥστε ἐν τῷ καιρῷ ἀναγινώσκειν τῆς ἑστιάσεως, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίει, διπλῆν ἑαυτῷ καὶ τοῖς δαιτυμόσι τὴν τράπεζαν παρατιθείς, ὥστε τὸ μὲν σῶμα τρέφεσθαι τῇ συνήθει τροφῇ, τὴν δὲ ψυχὴν κατανύσσειν, καὶ πολλὰς δακρύων ἠφίει πηγάς. οὐκ ἐθεάσατό ποτε μοναχὸν ἀρετῆς ἀντεχόμενον, ᾧ τινι τὰς ἑαυτοῦ πράξεις σὺν πολλοῖς οὐκ ἐξηγόρευσε δάκρυσιν. πάσας τὰς τῆς πόλεως ἐκκλησίας πέπλοις διαφόροις καὶ φωταγωγίαις λαμπραῖς κατεκόσμει. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄρεσι μονάζουσι τοῦ τε Ὀλύμπου καὶ τοῦ Κυμινᾶ καὶ ἔτι τοῦ Βαραχαίου ὄρει οὐ διέλιπεν ἐτησίους ῥόγας, ἃς διετύπωσεν. τῶν ἀπείρων αὐτοῦ κατορθωμάτων, καὶ ἐλεημοσυνῶν διεξήλθομεν. Πέτρῳ δὲ τῷ Βουλγάρῳ ἐπέθετο Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἑτέρων Βουλγάρων * τοῦ Συμεών. καὶ φωραθέντων αὐτῶν, ὁ μὲν Ἰωάννης τύπτεται καὶ ἐγκλείεται φυλακῇ· οἱ δὲ λοιποὶ τιμωρίαις οὐ ταῖς τυχούσαις ὑποβάλλονται. ταῦτα δὲ δῆλα ποιήσαντος Πέτρου τῷ βασιλεῖ Ῥωμανῷ, ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν μοναχὸν Ἰωάννην, ὃς ἐγεγόνει Ῥαίκτωρ, προφάσει μὲν ὡς ποιῆσαι ἀλλάγιον τῶν κρατουμένων αἰχμαλώτων, τῇ δὲ ἀληθείᾳ Ἰωάννην καταγαγεῖν, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαγεῖν· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. εἰσπλεύσας γὰρ ἅμα καὶ Ἰωάννῃ ἐν τῷ πλοίῳ ἀπὸ Μεσημβρίας ἦλθεν ἐν τῇ πόλει. * μετ' οὐ πολὺ τούτου τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπορρίψαντος, καὶ γυναῖκα ἐπιζητήσαντος, δέδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς οἶκον καὶ κτήματα πάμπολλα, καὶ γυναῖκα ἐκ τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἐκ τῆς τῶν Ἀρμενιακῶν, γάμον τε λαμπρὸν ἐν τῇ τοῦ Καίσαρος οἰκίᾳ πεποίηκεν. Μαρτίου δὲ μηνὸς δευτέρᾳ ἡμέρᾳ κοσμίτης ὃς * ἐπέλεθεν τῷ φόρῳ ἐν τοῖς ἐκεῖσε κίοσι, καὶ ἀπέκτεινεν ἄνδρας ἕξ. γέγονε δὲ ἐμπρησμὸς μέγας καὶ φοβερὸς εἰς τὸν τοῦ φόρου ἔμβολον πλησίον τοῦ ναοῦ ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὥστε κατακαῆναι τά τε κηροπωλεῖα, καὶ τὰ γουνάρεια τοῦ φόρου μέχρι τῶν Ψαχῶν. ἐτελεύτησε δὲ Χριστοφόρος βασιλεὺς μηνὶ Αὐγούστῳ ἰνδικτιῶνος τετάρτης, καὶ ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ ῥηθείσῃ μονῇ τοῦ πατρός. κατήγαγον δὲ Τρύφωνα Πατριάρχην Αὐγούστῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος τρίτης, καὶ ἀπελθόντος ἐν τῇ ἰδίᾳ μονῇ τελευτᾷ, χηρευσάσης τῆς ἐκκλησίας χρόνον ἕνα μῆνας πέντε, διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἀτελὲς Θεοφυλάκτου υἱοῦ Ῥωμανοῦ βασιλέως. Βασίλειος δέ τις Μακεδὼν πλάνος Κωνσταντῖνον Δούκα ἑαυτὸν ἐπιφημίσας πολλοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συναπήγετο· ὃς συλληφθεὶς ὑπὸ Ἐλεφαντίνου Τουρμάρχου ἐκ τοῦ Ὀψικίου ὄντος, ἤχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὑπὸ Πέτρου Ὑπάρχου

*Βουλευθέν.

*μετ' οὐ

*ἔπεσεν

A bant numisma. Quod in monasteriis obseruari solet, vt cibi tempore habeatur lectio, hoc ipse exequebatur, sibi conuiuisque geminam apponens mensam: dumque vsitato corpus enutriretur cibo, copioso lachrymarum fonte effuso animam quoque cum contritione pascebat. Nullum vnquam Monachum virtutis studiosum obseruauit, cui cum multo fletu suos non aperuerit actus: cunctas vrbis Ecclesias sumptuosis vestibus, præclaraque cereorum & lampadum copia exornauit. Sed & Monachis in montibus Olympo Cymena & Barachæo vitam agentibus annua stipendia quæ decreuerat mittere non inter- B posuit * * *. Atque ita immensorum eius beneficiorum, & liberalitatis historiam pertexuimus. Petro vero Bulgaro parabat insidias Ioannes eius frater cum Bulgaris aliis: quorum facinore cognito, Ioannes quidem verberibus castigatur, & carcere includitur: in alios vero inusitatis suppliciis animaduertitur. Petro autem Imperatori Romano hæc eadem litteris manifestante, misit Imperator Ioannem Monachum, qui Rector extiterat, prætextu quidem vt captiuorum detentorum commutationem faceret, sed reuera, vt Ioannem apprehenderet, & adduceret CP. quod & factum est. Vna quippe cum Ioanne nauim ingressus e Mesembria Constantino- C polim nauigauit. Non diu post eodem monasticum habitum deponente, & vxorem ducere exquirente, Imperator domum & prædia plurima, & coniugem eadem secum Armeniacorum patria ortam dedit, & in Cæsaris ædibus celeberrimas peregit nuptias. Martij porro mensis die secundo Cosmites fori columnis superpositus in terram decidit, virosque sex oppressit. Contigit etiam incendium ingens & horrendum in fori porticu templo sanctissimæ Deiparæ vicino, adeo vt cereorum artificum & Pellitiariorum fori ad Psechas vsque consumerentur officinæ. Christophorus Imperator mense Augusto indictione quarta diem supremum obiit, & in præfato D patris sui monasterio corpus eius reconditum est. Tryphonem porro Patriarcham Augusto mense indictione tertia deposuerunt, eoque in proprium Monasterium se recipiente & defuncto, annum vnum & menses quinque nondum matura Theophylacti Imperatoris filij Romani ætate, Ecclesia pastore viduata permansit. Basilius autem quidam Macedo prauus impostor Constantinum Ducem seipsum mentitus, plurimos post se abducebat. Hic ab Elephantino Opsicij turmarum Præfecto Constantinopolim abducitur, & manuum

altera a Petro Præfecto truncatur. Occasione deinde captata in Opsicium rursum digreditur, & truncatæ vice manum æream sibi adaptans, ingentemque spatham sibi accommodans vagabatur plurimos seducens, quasi ipse Constantinus Ducis filius foret: hic multis sibi adlectis, stupendam in Romanum rebellionem mouet. Imperator exercitu in eum immisso, ipsum comitesque insequebatur, quem deinde captum & in Vrbem abductum, per tribunalia examinatum multis verberibus subiecerunt. Ille sibi consulens insignes dignitate viros quasi secum sentientes, mendaciis confictis & a veritate alienis calumniabatur. Conuictus tandem, ad Amastriani plateam ignis pabulum factus est. Præfatus autem Imperatoris filius Theophylactus Februarij die secundo indictione secunda Patriarcha consecratus est, adstantibus Romani Pontificis legatis, & tomum Synodalem de eius ordinatione tractantem proferentibus, eundemque collocantibus in throno Patriarchali. Cæterum Romanus Imperator Stephano filio locauit vxorem Gabalæ filiam Catacyle neptim Annam nomine, vnaque cum nuptiali corolla Imperij diademate redimitus est. Turcorum autem aduersus Romanos irruptio prima indictionis septimæ Aprili mense contigit: qui ad Vrbem vsque excurrentes, loca cuncta per Thraciam depopulati sunt. Aduersus eos igitur Patricius Theophanes Protouestiarius & Imperij Administrator missus est, laudem ab eis plurimam prudentiæ & consiliorum gratiam reportans. Tunc temporis munificentiam & humanitatem plurimam Romanus Imperator declarauit, nullis parcens pecuniarum expensis, cum captiui instarent liberandi. Locauit etiam Imperator Constantino filio postremo vxorem de Armeniacorum genere, Helenam nomine, Adriani Patricij filiam. Eaque defuncta alteri nomine Theophano eumdem copulauit. Iunij porro mensis die vndecimo indictione decima quarta Russi ad millia decem aduersus Constantinopolim classem parauerunt. Cum triremibus autem & celocibus Protouestiarius Theophanes missus classem disposuit & apte muniuit, adeo vt Russos prælio paratus esset excipere. Vt appulerunt illi, & Pharo vicini apparuerunt, primus ille ad Euxini Ponti fauces stationem posuit, loco cui Hierum nomen, omniumque primus celoce nauigio vectus Russicarum nauium dissoluit ordinem, & præparato igne nautico succendit, reliquas vero in fugam vertit; quem pone sequentes reliquæ naues in aduersa-

A τῆς μιᾶς ἀποτέμνεται χειρός. εἶτα καιρὸν λαβόμενος, καταλαμβάνει πάλιν τὸ Ὀψίκιον, καὶ χεῖρα χαλκῆν ἀντὶ τῆς κοπείσης προσαρμοσάμενος, καὶ σπάθην ὑπερμεγέθη κατασκευάσας, διήρχετο πλανῶν πολλοὺς ὡς αὐτὸς εἴη Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Δουκός· οὗ καὶ συνεφελκόμενος μεγάλην κατὰ Ῥωμανοῦ ἀποστασίαν κινεῖ. ἀποστείλας οὖν ὁ βασιλεὺς στρατὸν κατ᾽ αὐτοῦ, αὐτόν τε * συνέλαβον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ὃν καὶ ἀγαγόντες ἐν τῇ πόλει ἀνέκρινόν τε, καὶ πολλὰς αὐτῷ πληγὰς ἐπέθηκαν. ὁ δὲ πολλοὺς τῶν ἐν τέλει ἐσυκοφάντει ψευδῶς ὡς συνόντας αὐτῷ, μηδὲν δὲ ἀληθὲς κατ᾽ αὐτῶν λέγων ἐξελεγχθεὶς, * ἐν τοῖς Ἀμαστριανοῦ πυρὸς καταναλωμα γίνεται. χειροτονεῖται δὲ Πατριάρχης ὁ προρρηθεὶς τοῦ βασιλέως υἱὸς Θεοφύλακτος, Φεβρουαρίῳ β΄. ἰνδικτ. ϛ΄. τοποτηρητῶν ἐκ Ῥώμης ἀπελθόντων, καὶ τόμον συνοδικὸν ἐπιφερόμενον περὶ τῆς αὐτοῦ χειροτονίας διαγορεύοντα· οἳ καὶ τῷ Πατριαρχικῷ θρόνῳ τοῦτον ἐνίδρυσαν. Ῥωμανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ υἱῷ Στεφάνῳ γυναῖκα ἠγάγετο θυγατέρα οὖσαν τοῦ Γαβαλᾶ, ἐκγόνην δὲ * Καταχυλᾶ Ἄνναν ὄνομα. ἅμα δὲ τῷ νυμφικῷ στεφάνῳ καὶ ὁ τῆς βασιλείας στέφανος ἐπετέθη. ἐγένετο δὲ ἐκστρατεία πρώτη τῶν Τούρκων κατὰ Ῥωμαίων ἰνδικτιῶνι ἑβδόμῃ Ἀπριλλίῳ μηνὶ, οἳ καὶ καταδραμόντες μέχρι τῆς πόλεως ἐληίσαντο πᾶσαν Θρᾳκῴαν χώραν. ἀποστέλλει οὖν ὁ Πατρίκιος Θεοφάνης ὁ Πρωτοβεστιάριος, καὶ ὁ Παραδυναστεύων κατ᾽ αὐτῶν, πολλὰ παρ᾽ αὐτῶν ἐπὶ τῇ φρονήσει καὶ εὐβουλίᾳ ἐπαινεθεὶς, ὅτι καὶ τὸ μεγαλόψυχον καὶ φιλάνθρωπον αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπεδείξατο, μηδενὸς φεισάμενος χρήματος πρὸς τὴν αἰχμαλώτων ἀνάρρυσιν. ἠγάγετο δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ τελευταίῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ ἐκ γένους τῶν Ἀρμενιακῶν γυναῖκα τοὔνομα Ἑλένην τοῦ Πατρικίου Ἀδριανοῦ θυγατέρα, ἧς καὶ τελευτησάσης, ἑτέρᾳ τοῦτον συνέζευξε γυναικὶ ὀνόματι Θεοφανοῦ. Ἰουνίου δὲ μηνὶ ἑνδεκάτῃ δεκατετάρτης ἰνδικτιῶνος, κατέπλευσαν οἱ Ῥῶς κατὰ Κωνσταντινουπόλεως χιλιάδες δέκα. ἀποστέλλει δὲ μετὰ τριήρων καὶ δρομώνων ὁ Πρωτοβεστιάριος Θεοφάνης, ὃ τόν τε στόλον προσηυτρέπισεν, καὶ κατοχυρώσας ὡς μάλιστα τοὺς Ῥῶς ἐξεδέχετο. ἐπεὶ ἐκεῖνοι κατέλαβον, καὶ πλησίον τοῦ Φάρου ἐγένοντο, ἐπὶ πρῶτος τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ στόματι προσεδρεύων ἐν τῷ Ἱερῷ λεγομένῳ, καὶ διὰ πρώτης ἐν τῷ οἰκείῳ δρόμωνι διεκπλεύσας, τήν τε συνάταξιν τῶν Ῥωσικῶν πλοίων διέλυσεν, καὶ * τὸ ἐσκευασμένον πῦρ κατέφλεξεν· τὰ λοιπὰ δὲ ἐτρέψαντο εἰς φυγήν· ᾧ ἀκολουθοῦντες οἱ λοιποὶ δρόμωνες ἐπεκ-

B C D

* πιάσαν
* ἐν
* τῷ Κατακαλῷ
* ἐσκευασμένον

δραμόντες τελείαν εἰργάσαντο τῶν ἐχθρῶν, καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα κατέδυσαν αὔτανδρα, πολλοὺς δὲ κατέσφαξαν, πλείστους δὲ ζῶντας συνέλαβον. κατῆλθε δὲ τηνικαῦτα Ἰωάννης ὁ Δομέστικος ὁ Κουρκούας μετὰ πάντων τῶν τῆς ἀνατολῆς στρατευμάτων, καὶ πολλοὺς τούτων διέφθειραν ἀποπλανηθέντας τῇδε κἀκεῖσε καταλαμβάνων. πολλὰ γὰρ κακὰ οὗτοι διεπράξαντο. τό, τε γὰρ Στενὸν λεγόμενον ἐνέπρησαν, καὶ οὓς συνελάμβανον αἰχμαλώτους τοὺς μὲν ἀνεσταύρουν, τοὺς δὲ τῇ γῇ προσεπασσάλευσαν, τοὺς δὲ ὥσπερ σκοπὸν ἱστῶντες βέλεσι κατετόξευον. ὅσους δὲ τοῦ ἱερατικοῦ κλήρου συνελάμβανον, ὄπισθεν τὰς χεῖρας δεσμοῦντες ἥλους σιδηροῦς κατὰ μέσης τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατέπηγνυσαν, πολλούς τε ἁγίους ναοὺς τῷ πυρὶ παρέδωκαν. χειμῶνος δὲ ἤδη ἐνισταμένου, καὶ τροφῶν ἀπορήσαντες ἐβουλεύσαντο τὰ οἰκεῖα καταλαβεῖν, καὶ δὴ λαθεῖν τῷ στόλῳ σπουδάζοντες. Σεπτεμβρίῳ μηνὶ ἰνδικτιῶνος δεκαπέμπτης νυκτὸς ἀποπλεῦσαι ὡρμηκότες ἐπὶ τὰ Θρᾳκῷα μέρη ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Θεοφάνους ὑπηντήθησαν (οὐδὲ γὰρ ἔλαθον τὴν αὐτοῦ ἐγρηγορωτάτην ψυχήν) εὐθὺς οὖν δευτέρα ναυμαχία ἐγένετο, καὶ πλεῖστα πλοῖα ἐβυθίσθη· ὀλίγοι δὲ μετὰ τῶν πλοίων διασωθέντες, καὶ ἐν τῇ τῆς Κοίλης διασωθέντες ἀκτῇ, νυκτὸς ἐπελθούσης διέφυγον. Θεοφάνης δὲ μετὰ νίκης ὑποστρέψας λαμπρῶς ἐντίμως ὑπεδέχθη, καὶ Παρακοιμώμενος ἐτιμήθη. ἐπεὶ ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης ὁ Μάγιστρος ἄριστος ἐδόκει τὰ πολεμικά, ἐπλάτυνεν ὅρους, πλείστας τε πόλεις ἐπόρθησε τῶν Ἀγαρηνῶν. διὰ δὲ τὸ περιφανὲς τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς * * * * Δομέστικος δὲ ἀντικατέστη ὁ Πατρίκιος Πανθήριος συγγενὴς τοῦ βασιλέως ὢν Ῥωμανοῦ. ἰνδικτιῶνι πρώτῃ Ἀπριλλίῳ μηνὶ ἐπῆλθον πάλιν οἱ Τοῦρκοι μετὰ πλείστης δυνάμεως. ὁ δὲ Πατρίκιος Θεοφάνης ὁ Παρακοιμώμενος ἐξελθὼν σπονδὰς εἰρηνικὰς ἐποίησε μετ' αὐτῶν, χρόνους πέντε τὴν εἰρήνην διαφυλαχθῆναι. δευτέρᾳ ἰνδικτιῶνι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς Πασχάλιον Πρωτοσπαθάριον καὶ στρατηγὸν Λογγοβαρδίας πρὸς τὸν ῥῆγα Φραγγίας Οὔγωνα ἐξαπέστειλεν τὴν τοῦ αὐτοῦ θυγατέρα ἐπιζητῶν εἰς νύμφην Ῥωμανῷ τῷ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου υἱῷ· ἣν καὶ ἀναλαβὼν ὁ εἰρημένος Πασχάλιος μετὰ πλούτου πολλοῦ ἐν τῇ πόλει εἰσήγαγεν. γέγονε δὲ ὁ γάμος Σεπτεμβρίῳ μηνί, ἥτις καὶ ἐπιλαβίτησον ζήσασα ἔτη μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς πέντε. ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐτοκρατορείας Κωνσταντίνου τοῦ αὐτῆς πενθεροῦ ἀνέμου βιαίου σφόδρα καταπνεύσαντος Δεκεμβρίῳ μηνί, οἱ λεγόμενοι ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δῆμοι κατέπεσον, οἱ ἀπ' ἐναντίας τοῦ βασιλικοῦ θρόνου ἐτύγχανον, καὶ συνέτριψαν τὰ ὑποκάτωθεν μάρμαρα, καὶ στηθία λεγόμενα· χρόνου δὲ περικυκλωθέντος τῷ αὐτῷ μηνὶ τὸν βασιλέα Ῥω-

A rios irruentes perfectam hostium ediderunt stragem, nauibus vna cum militibus plurimis submersis, aliis multa parte cæsis, viuis etiam quampluribus comprehensis. Illuc pariter Ioannes Domesticus Curcuas cum toto Orientis exercitu appulit, & huc illucque palantes deprehendens, cunctos ceu malorum plurimorum authores internecione deleuit. Stenum enim ita dictum igne vastauerunt, & quos cepere captiuos, partim crucibus, partim palis affixerunt: alios etiam in metam constitutos sagittis confoderunt. Quotquot autem Sacerdotalis ordinis deprehendere, manibus retro vinctis ferreos clauos per medium caput immiserunt, sanctasque ædes plurimas igne consumendas tradiderunt. B Ingruente porro hyeme, & annona deficiente domos repetere consiliabantur: Regiæ tamen classi discessum occultare studebant. Septembri autem mense indictionis decimæ quintæ in Thraciæ partes transfretari aggressi, præfatum Theophanem habuerunt obuiam: vigilantissimum enim eius animum latere non poterant. Confestim igitur conflictus in mari secundus habitus, quo nauigia plurima submersa sunt: pauci vero cum nauibus ad Cœles littora seruati incolumes, nocte ingruente fugerunt. Theophanes autem victoria clarus reuertens cum honore susceptus, & Accubitoris dignitate decoratus est. C Vt vero præfatus Ioannes Magister bellicis rebus præstans habebatur, Imperij dilatabat fines, Vrbesque Agarenorum plurimas deuastabat. Propter tanti viri gloriam * * *. Substitutus est Domesticus Patricius Pantherius Romani Imperatoris affinis. Indictionis primæ Aprili mense rursum irruperunt Turci cum magnis viribus: Patricius autem Theophanes Accubitor egressus pacis fœdera in annos quinque seruanda cum eis composuit. Indictione secunda Paschalium Protospatharium & Longobardiæ Ducem ad Franciæ Regem Hugonem filiam eius Romano Constantini eius generis filio vxorem petiturum Romanus Imperator misit, quam multis vna cum opibus secum assumptam præfatus Paschalius in Vrbem adduxit. Septembri deinde mense nuptiæ celebratæ D sunt. Hæc cum viro annis quinque socialis vitæ decursis, mortua est. Temporibus Imperij Constantini eius soceri vento validissimo perflante, Demi in circo, opposita Regij throni regione erecti, deciderunt, subiectaque marmora, columnasque, pectoralia dictas, contriuerunt. Anni autem vertente circulo, hoc ipso mense, Romanum

Imperatorem e Palatio eduxerunt. Vrbe autem Edessa, in qua venerandum Christi sudariũ repositum, a Romano exercitu obsessa, & in vltimam angustiam deducta, ad Romanum Imperatorem obsidionem solui missis Legatis eius incolæ precati sunt, sacrum Christi sudarium simul exhibituros polliciti. Huic gratiæ compensandæ nobiles ex suis captiuos recipere, fœdusq; aurea bulla firmatum, ne regionem eorum Romanus exercitus deuastaret, petierunt: quod & præstitum est. Sacro vero sudario ita misso, iamque Constantinopolim vicino, ad fluuium Sagarim cum magnifico apparatu & cantibus, Theophanes Patricius & Accubitor obuiam processit, & Augusti mensis die decimo quinto Imperatore ad Blachernas veniente, & ibidem adorante, in Vrbem intulit. Sequenti luce progressus est ad portam Auream: Stephanus autem, & Constantinus duo Imperatoris filij, vnaque Constantinus eius Gener cum Theophylacto Patriarcha, vniuerso præcedente Senatu, debito honore susceptum sacrum pignus, præuia cereorum multitudine, ad sanctæ Dei Sapientiæ templum pedes detulerunt: exhibitoque cultu adoratum in Palatium induxerunt. Temporibus istis portentum quoddam ex Armenia in Vrbem inuectum: pueri duo masculi vno ventre progressi, & ad inuicem complantati, a ventriculi ore ad pubem vsque sibi inuicem adhærentes, versisque ad inuicem vultibus visebantur: qui cum diutino temporis spatio in Vrbe morati fuissent, velut infaustum portentum & infestum omen habiti, Vrbe eiecti sunt. Constantino vero solo Imperante rursum ingressi sunt. Vt autem eorum alter mortuus est, medici quidam peritissimi cohærescentem partem alteram incolumem viuamque seruaturos se præstolati, solerter exciderunt; puellus iste diebus tribus superstes mortuus est. Et in omnibus quidem, vt enarratum supra, Monachis fidem habebat Imperator: priuatim vero præ omnibus Sergium monasticis moribus præstantem colebat, & venerabatur. Hic Magistri Cosmæ frater, nepos vero Photij Patriarchæ fuerat, quem animæ nobilitas, quem carnis ingenuitas, reddebat illustriorem. Istum itaque reuerendum iugem comitem secum ducebat Imperator, quasi veram regulam & amussim ipsius vitam dirigentem. Hic plurimum hortabatur Imperatorem filiorum curam ageret, neque illos in malum absque disciplina proruere sineret: ne quando, quæ Heli, pateretur. Vt vero a filiis e Palatio deiectus est, & in Protem insulam relegatus,

A μανὸν τοῦ παλατίου κατήγαγον. πόλεως δὲ Ἐδέσης ἐν ᾗ τὸ τίμιον τοῦ Χριστοῦ ἐκμαγεῖον ἀπέκειτο παρὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιορκουμένης στρατεύματος, καὶ εἰς ἀνάγκην μεγίστην περιισταμένης, ἀπέστειλαν οἱ ταύτης οἰκήτορες πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν διαπρεσβευόμενοι τὴν πολιορκίαν λυθῆναι, τὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἅγιον ἐκμαγεῖον παρέχειν ἐπαγγελλόμενοι, ὑπὲρ τοιαύτης δὲ χάριτος δεσμίους ᾐτήσαντο τῶν ἐμφύλων αὐτῶν λαβεῖν, χρυσοβούλλιόν τε λαβεῖν, ὥστε τὴν τούτων χώραν παρὰ τοῦ Ῥωμαίων στρατοῦ * ληΐζεσθαι· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. * μὴ
τοῦ δὲ ἁγίου ἐκμαγείου ἀποσταλέντος, καὶ ἤδη τῇ B Κωνσταντινουπόλει πλησιαζόντος, Θεοφάνης ὁ Πατρίκιος καὶ Παρακοιμώμενος ἐν τῷ ποταμῷ Σαγγάρῳ ἐξελθὼν ὑπήντησεν αὐτῷ μετὰ λαμπάδων τιμῆς τε, καὶ ὑμνῳδίας· καὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Αὐγούστου μηνὸς σὺν αὐτῷ ἐν τῇ πόλει εἰσῆλθε, τοῦ βασιλέως ἐν Βλαχέρναις ὄντος, κἀκεῖ αὐτῷ προσκυνήσαντος. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξῆλθεν ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ· οἱ δὲ τοῦ βασιλέως δύο υἱοὶ Στέφανος καὶ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος σὺν τῷ Πατριάρχῃ Θεοφυλάκτῳ, καὶ μετὰ τῆς δεούσης τοῦτο ἀναλαβόντες τιμῆς, τῆς συγκλήτου πάσης * προπορευομένης, καὶ φωταγωγίας μεγίστης προαγούσης, μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας πεζὸν διεκόμισαν, καὶ προσκυνηθὲν ἐκεῖσε, ἐν τῷ * συν-[illegible]
C παλατίῳ ἀνήγαγον. ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις Ἀρμενίων τι τέρας, τῇ πόλει ἐπιφοιτήκει. παῖδες συμφυεῖς ἄρρενες ἐκ μιᾶς προελθόντες γαστρὸς, ἄρτιοι μὲν πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς καὶ μέχρι τὸν ὑπογάστριον συμπεφυκότες, καὶ * ἀλλήλοις ὑπάρχοντες ἀντιπρόσωποι, οἱ ἐπὶ πλεῖστον τῇ πόλει ἐνδιατρίψαντες, καὶ ὑπὸ πάντων ὡς ἐξαίσιόν τι τέρας ὁρώμενοι, τῆς πόλεως ὡς πονηρός τις οἰωνὸς ἐξηλάθησαν. * ἀντὶ
ἐπὶ δὲ τῆς μοναρχίας βασιλείας Κωνσταντίνου πάλιν εἰσήλθοσαν. ἐπεὶ δὲ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐτεθνήκει, ἰατροί τινες ἔμπειροι τὸ συγκεκολλημένον μέρος διέτεμον ἀφυῶς, ἐλπίδι D τοῦ τὸν ἕτερον ζήσεσθαι· ὃς τρεῖς ἡμέρας ἐπιβιοὺς ἐτελεύτησεν. καὶ ἐν πᾶσι μὲν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, μοναχοῖς πίστιν ἐκέκτητο ὁ βασιλεὺς, διαφερόντως δὲ ἐτίμα καὶ ὑπερέσεβε Σέργιον τὸν ἐν μοναστοῖς διαλάμποντα, ὃς ἀδελφὸς μὲν τοῦ Μαγίστρου ἐπεφύκει Κοσμᾶ, ἀνεψιὸς δὲ τοῦ Πατριάρχου Φωτίου ἐτύγχανεν ὃν πλέον τῆς σωματικῆς εὐγενείας ἡ κατὰ ψυχὴν ἐπίσημον ἐδόξαζε. τοῦτον δὲ τὸν ἀοίδιμον ἀδιαλείπτως μεθ' ἑαυτοῦ εἶχεν ὁ βασιλεὺς, κανόνα ὄντως καὶ σταθμίαν τὸν αὐτοῦ βίον ἀεὶ ῥυθμίζοντα· ὃς πολλὰ παρῄνει τῷ βασιλεῖ τῶν παίδων ἐπιμελεῖσθαι, καὶ μὴ ἀπαιδεύτους ἐᾶν εἰς πονηρίαν ἐκκλίνοντας, μή ποτε καὶ αὐτὸς πάθῃ τὸ τοῦ Ἠλεί. ἐπεὶ δὲ τοῦ παλατίου τοῦτον οἱ παῖδες κατήγαγον, καὶ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἐξώρισαν

πάλιν τοῦτον εἶχε τῆς συμφορᾶς παραμύθιον, καὶ τῆς θλίψεως ἀκεσώδυνον φάρμακον, ᾧ συνῆν τότε καὶ Πολύευκτος μοναχὸς εὐλαβέστατος, καὶ αὐτὸς τὰ εἰκότα παραμυθούμενος· ὃς τοῦ Πατριάρχου Θεοφυλάκτου τελευτήσαντος Πατριάρχης ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου προεχειρίζετο. ἐπεὶ δὲ πολλοῖς τρόποις ὁ Θεὸς βούλεται σώζειν τὸν ἄνθρωπον, συνεχώρησε καὶ τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν συμφορᾷ ἀδοκήτῳ περιπεσεῖν, ἵνα δι' αὐτῆς σωφρονισθεὶς, καὶ τῶν οἰκείων ἐν αἰσθήσει περὶ πλημμελημάτων γενόμενος, σωτηρίας ἀξιωθῇ. συνεχώρησε γὰρ ἐπαναστῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Στέφανον ὥσπερ ποτὲ τὸν Ἀβεσαλὼμ ἐπανέστη Δαυὶδ τῷ οἰκείῳ πατρί. B συμβούλοις οὖν χρησάμενος τῷ τε ἀπὸ μοναχῶν Μαριανῷ, καὶ Βασιλείῳ τῷ Πετεινῷ, καὶ Μανουὴλ τῷ Κυρτίκῃ, συνειδότων αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων, τοῦτον παλατίου κακῶς κατήγαγεν, καὶ ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἐξορίσας ἀπέκειρε μοναχόν.

A hunc rursus habuit calamitatum solatium, & angustiæ remedium lenitiuum: eidemque tunc temporis Polyeuctus Monachus piissimus aderat, crebris eum hortamentis, vt decebat, consolaturus: hic, Patriarcha Theophylacto viuis sublato, a Constantino Imperatore Patriarcha promotus est. Vt vero Deus miris modis hominem seruare consueuit, Imperatorem Romanum in calamitatem non expectatam incidere permisit: vt per eam eruditus, & de propriis delictis admonitus, salutem consequi dignus inueniretur. Tolerauit enim filium eius Stephanum, velut quondam Abessalon in Dauid proprium patrem rebellis fuit, ita in eum insurgere. Constantinus quippe Mariano Exmonacho & Basilio Petino & Manuele Curtice propositi consciis, necnon aliis Imperatoribus facinus promouentibus vsus, patrem e Palatio improbe deturbauit, & ad Proten Insulam relegatum monachum detonderi iussit.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ Κωνσταντίνου.

SVPREMVM Constantini Imperium.

ΥΠΕΛΕΙΦΘΗ οὖν αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ τούτου γαμβρός, ὃς παραυτίκα Βάρδαν τὸν τοῦ Φωκᾶ τῇ τοῦ Μαγίστρου ἀξίᾳ τιμήσας, ὡς χρόνῳ πολλῷ τῷ ἐν τοῖς πολέμοις ἀνδραγαθίας πολλάκις ἐπιδειξάμενος, Δομέστικον τῶν σχολῶν προεχειρίζετο. εἶτα τὸν Βασίλειον, ὃν ἐπίκλην Πετεινόν, Πατρίκιον καὶ μέγαν Ἑταιρειάρχην, τὸν δὲ τοῦ γένους τῶν Ἀργυρῶν Μαριανὸν τὰ μοναχικὰ ἀποδύσας Πατρίκιον καὶ Κόμητα τοῦ σταύλου πεποίηκεν, ὡσαύτως καὶ Μανουὴλ τὸν ἐπιλεγόμενον Κουρτίκην Πατρίκιον καὶ Δρουγγάριον τῆς βίγλας· οὕστινας τρεῖς μετ' οὐ πολὺ χρόνον ἡ τοῦ Θεοῦ δικαία κρίσις ὡς εἰς Χριστὸν κυρίου παροινήσαντας, καὶ χεῖρας ἐπιβαλόντας, τῆς βασιλείας ὀρεγομένους μετῆλθεν. D ἐπὶ καθοσιώσει γὰρ καταληφθέντες, ἑκάτερος αὐτῶν οἰκτίστῳ θανάτῳ τὸ ζῆν ἀπέρρηξεν. τὰ δὲ περὶ αὐτῶν πλατύτερόν τε, καὶ ἐπεξεργαστικώτερον ἐν τῇ προειρημένῃ ἐπεξηγήσει ἐκθήσομαι. μετὰ δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῇ εἰκάδι ἑβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς ὑποπτεύσας Κωνσταντῖνος, τόν τε βασιλέα Στέφανον, καὶ Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μήποτε κατ' αὐτοῦ τὰ ὅμοια διαπράξωνται· καὶ λογισάμενος, ὅπερ ἦν εἰκός, ὅτι εἰ τοῦ ἰδίου πατρὸς οὐκ ἐφείσαντο, πῶς αὐτοῦ φείσονται; ἐκτάξας αὐτοὺς ἤδη ἐν τῇ τραπέζῃ καθεζομένους, ἔτι τῆς βρώσεως οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, ἀνήρπασαν τούτους οἵ τε λεγόμενοι Τορνίκαι, καὶ ὁ Πατρίκιος Μαριανὸς, καὶ

C IMPERATOR itaque Romani Gener Constantinus relictus est. Hic statim Bardam Phocæ filium Magistri dignitate ornauit. Qui cum multo tempore bellicæ virtutis in prælijs specimina frequentius exhibuisset, Scholarum Domesticus institutus est. Basilius etiam cognomento Petinus Patricius, & magnus Hetæriarcha prouectus est. Imperator etiam Marianum Argyrorum sanguine ortum monastico habitu exutum creauit Patricium, & stabuli Comitem: Manuelem insuper, Curticem dictum, Patricium & Excubiarum Drungarium promouit: quos quidem tres interiecto breui spatio iustum Dei iudicium (velut eos qui in Christum Domini peccassent, & in eum manus iniecissent violentas) Imperij cupiditate motos incessit. Maiestatis quippe læsæ rei deprehensi, singuli misera morte vitam abruperunt. Prolixiorem autem & elaboratam magis de illis narrationem opere prædicto instituam. Post dies vero quadraginta Ianuarij mensis septimo supra vicesimum Stephanum & Constantinum eius fratrem, ne quandoque paria in se attentarent, suspicatus, & quod simile vero reputans, vt, qui proprio non pepercissent patri, minus ipsi condonarent, recumbentes secum ad mensam, escis adhuc in eorum ore positis comprehendi iussit: abripuerunt porro quidam Tornacij dicti, & Patricius Marianus, &

qui ad hoc parati fuerant reliqui: Palatio- A
que eduxerunt, & Clericali tonsura mul-
ctatos in proximas insulas deportauerunt
exules. Haud diu post videndi patris desi-
derio moti ad Proten insulam profecti
sunt: cumque monastico habitu vestitum
conspicati, in luctum proruperunt immen-
sum: Quibus Pater collachrymatus ait;
Filios genui, & exaltaui: ipsi autem spre-
uerunt me. Atque ita relegati sunt; Ste-
phanus quidem in Prœconesum, & a Prœ-
conesso Rhodum, e Rhodo denique in
Mitylenem: Constantinus autem in Te-
nedum, & inde in Samothraciam, in qua
tumultum & seditionem aduersus custo-
des machinatus, ab eis trucidatus est. Mi-
chael autem Christophori Imperatoris fi- B
lium detractis Imperialibus calceis Cleri-
cum esse iussit. Cæterum Romano Impe-
ratore in prædicta insula morante, Theo-
phylactus Patriarcha & Theophanes Pa-
tricius & Accubitor inierunt consilium, vt
eum rursus in Palatium eueherent. Re ipsi
communicata & persuasa, tempus explora-
bant commodum, quo consilio finem im-
ponerent. Eo tamen detecto, & ad Con-
stantinum Imperatorem delato, consortes
eius pœnis debitis vltus est. Theophanem
Patricium misit in exilium, Protospatha-
rium vero Georgium & Pincernam, & Tho-
mam Primicerium verberibus mulctatos
& detonsos, perque mediam vrbem tradu- C
ctos exules deportari. Decembri vero men-
se indictione sexta aduersus Constanti-
num Imperatorem structis insidiis, Stepha-
num Imperatorem ex insula erutum in
Palatium inducere moliti sunt. Insidiis
Constantino manifestatis per Michaelem
nomine Diabolinum, authores intole-
randis subiecit verberibus: & hos quidem
præcisis naribus, alios auribus mulctatos
asinisque impositos per mediam Vrbem
traduxit. Cæterum Iulij mensis die deci-
mo quinto indictione sexta Romanus Im-
perator in memorata insula præmoritur: D
corpusque eius in Vrbem elatum, eo quod
condiderat monasterio depositum est.

οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς τοῦτο εὐτρεπισμένοι, καὶ τοῦ παλατίου κατήγαγον, καὶ ἐν τῇ πλησιαζούσῃ νήσῳ αὐτοὺς περιώρισαν, καὶ κληρικοὺς ἀπέκειραν. μετ' ὀλίγον δὲ αἰτησάμενοι τοῦ τὸν ἴδιον πατέρα θεάσασθαι ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ παρεγένοντο, καὶ τοῦτον ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι θεασάμενοι πένθει κατεσχέθησαν ἀφορήτῳ, οἷς ἐπιδακρύσας ὁ πατὴρ, ἔφη· υἱοὺς ἐγέννησα, καὶ ὕψωσα· αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. εἶθ' οὕτως διωρίσθησαν, ὁ μὲν Στέφανος εἰς Προικόννησον, ἀπὸ δὲ Προικοννήσου εἰς Ῥόδον, ἀπὸ δὲ Ῥόδου εἰς Μιτυλήνην· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος εἰς Τένεδον, ἐκεῖθεν εἰς Σαμοθρᾴκην, ἐν ᾗ καὶ ἀνταρσίαν μελετήσας κατὰ τῶν αὐτὸν φυλαττόντων ἐσφάγη. Μιχαὴλ δὲ τὸν τοῦ Χριστοφόρου βασιλέως υἱὸν τὰ βασιλικὰ πέδιλα ἀφελόμενος, κληρικὸν πεποίηκεν. ὄντος δὲ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ ἐν τῇ νήσῳ, ὁ Πατριάρχης Θεοφύλακτος καὶ Θεοφάνης ὁ Πατρίκιος καὶ Παρακοιμώμενος βουλὴν ἐβουλεύσαντο, ὥστε πάλιν τοῦτον ἐν τῷ παλατίῳ ἀγαγεῖν, καὶ καὶ αὐτῷ ἀνακοινωσάμενοι, καὶ παραπείσαντες τοῦτον ἐκαιροσκόπουν πότε τὸ πέρας τῇ τοιαύτῃ βουλῇ ἐπιθήσουσιν. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς βουλῆς ἐφωράθησαν, καὶ κατεμηνύθησαν Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ, τοὺς συνεργοὺς ταύτης ἠμύνατο· τὸν μὲν Θεοφάνην Πατρίκιον ἐξώρισε, τὸν δὲ Πρωτοσπαθάριον Γεώργιον καὶ Πιγκέρνην, καὶ Θωμᾶν Πριμικήριον δείρας καὶ κουρεύσας, καὶ μέσον τῆς πόλεως θριαμβεύσας, οὕτως ἐν ἐξορίᾳ παρέπεμψεν. Δεκεμβ. δὲ μηνὶ ϛ'. ἰνδικτ. ἐπιβουλήν τινες κατὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐμελέτησαν, βουλόμενοι τὸν βασιλέα Στέφανον ἐν τῷ παλατίῳ ἐκ τῆς νήσου ἀγαγεῖν. ταύτης δὲ μηνυθείσης Κωνσταντίνῳ διὰ Μιχαὴλ, τοῦ Διαβολίνου λεγομένου, τοὺς ἐπιβούλους δαρμῷ ἀφορήτῳ ὑπέβαλεν· τοὺς μὲν τὰς ῥῖνας καὶ τὰ ὦτα ἀπέτεμεν, καὶ ὄνοις ἐγκαθίσας διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐθριάμβευσεν. πέμπτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ Ἰουλίου μηνὸς ἕκτης ἰνδικτιῶνος Ῥωμανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ νήσῳ προτελευτᾷ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει διακομισθὲν, ἐν τῇ αὐτοῦ ἀπετέθη μονῇ.

Recentiorum Imperatorum Chronographia finem accepit a Leone Grammatico, absoluta mensis Iulij die octauo, præclari Martyris sancti Procopij festo, anno a mundi conditu sexies millesimo quingentesimo vicesimo primo indictione vndecima.

Ἐτελειώθη ἡ τῶν νέων βασιλέων χρονογραφία, πληρωθεῖσα παρὰ Λέοντος Γραμματικοῦ, μηνὶ Ἰουλίῳ ὀγδόῃ, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μεγάλου μάρτυρος Προκοπίου ἔτους ,ϛφκα'. ἰνδικτιῶνι ἑνδεκάτῃ.

FINIS.

GRÆCI
THEOPHANIS
TEXTVS
VARIANTES LECTIONES.

REGIVM EXEMPLAR CVM MMSS. duobus aliis, eisdémque correctißimis collatum; vno Eminentiss. Cardinalis Francisci Barberini, altero Illustriss. D. Peyrez Bibliotheca acceptis. Hoc Peyrez ipse cum Regio comparauerat: nunc Regium cum Peyreziano vicißim confertur. Alterum ex collatione cum Vaticanis sub numeris 154. 155. & 979. & vno Palatino num. 246. Lectionum omnium discrimina in margine ostentat.

Regium nostrum cum Barberino isto Codice iterùm comparatur: quodque in eo ex Vaticanis & Palatino collectum, id totum huc transfunditur.

Barberinum Codicem, Vaticanum num. 154. 155. & 979. Palatinum, & Peyrezianum notæ istæ Barb. Vat. 1. Vat. 2. Vat. 3. Pal. & Peyrez. declarant.

KAI ἠγουμένου. Particulam coniunctiuam Vaticanum tertium, Peyresianum & Palatinum expungunt: Vatic primum exemplar eius vice legit ἁγίου. ἔτους Διοκλητιανοῦ ἕως Μιχαήλου. desunt ista in Vat. 1. Θεοφυλάκτου. Ita Vat. 2. 3. & Peyrez legunt correctius: Regium & Barb. Θεοφίλου mendose. υἱοῦ αὐτοῦ. Barb. & Pal. τοῦ υἱοῦ. τοῦτ᾽ ἔστιν ἀπό. tria verba ista desunt in Barb. & Pal. ἕως ἔτους ϛτκα᾽. particula ἕως deest in Barb. & Peyrez. Vat. 1. legit emendatius. ἕως ϛτέ ἔτους. Vat. 2. ἕως ἔτους. Palat. ἕως τοῦ κόσμου ἔτους ϛτέ. Peyrez ἔτους ϛτέ. ὁ μὲν μακαριώτατος, Vat. 3. Barb. & Pal. μακάριος πα. Vat. 3. præmittit titulum προοίμιον τῆς χρονογραφίας. ὁ Σύγκελλος. reliqui Codd. ὁ καὶ Σύγκ. Pag. 1.

Πολυμαθέστατος, addunt reliqui ἀπ᾽ ἀρχῆς, πολλούς τε βασιλέως, addit Barb. Vat. 1. & Pal. Ῥωμαίων. ἐξεπίστευσε, Vat. 1. ἐξηκρίβωσε. συνέταξεν, Peyrez. αὐτὸς ἐξ... χρόνον, Barb. & Peyrez. σκοπόν. ἀναγραψάμενος, Barb. & Peyrez. συγγραψάμενος. καὶ πρὸς κόσμον ἐξεδήμησεν Pag. 2.

ἐν ὀρθοδόξῳ πίστει, deest in Peyrez. ἀπειλεῖ, deest in Barb. ἀπίλεστοι, Barb. ἀπλέστατοι.

Pag. 3. Ἐπὶ τοῦτο, Peyrez ἐπὶ τούτῳ. χειρογραφεῖον, Vat. 1. & 2. χειρογράφιον, ita etiam Peyrez. Θεοφυλάκτου, ita Peyrez. Regio scribente Θεοφίλου. τοῦ ϑεοῦ, particula præpositiua deest in Vat. 1. τάς τε βασιλείας, repono τούς τε βασιλείας. συνεγραψάμεϑα, Barb. ἀκριβῶς συνεγραψάμεϑα. εἴτε πολεμική. Vat. 2. & 3. cum Peyrez. solum legunt εἴτε πολεμική, ἢ εἴτε δημώδης. εἴτε τις ἑτέρα, Barb. & Peyrez. εἴτε τις. ἀμαϑέσι, Barb. & Peyrez. τοῖς ἀμαϑέσι. τοῦ Θεοῦ, eadem Θεῷ.

Pag. 4. Χειρογραφία, titulus iste deest in Peyrez. Θεοφυλάκτου, Barb. Θεοφίλου. τῶν βασιλέων, deest ibidem. Αγραβάχης, Barberinum, & reliqua MSS. correctius Οὐαραράχης. τύραννος ἔτη ιγ′. ita præter Vatic. 2. & Regium cuncta MSS. Μαξιμιανόν, Vat. 2. & Peyrez. Μαξιμῖνον. ἀπέδειξαν, Barb. & Peyrez. ἀπέδειξεν. κόπλον, alia κόπτον. ζ′. η′. ϑ′. numeri isti, vt & alij quam frequenter desunt in Peyrez. Κωνστάντιον, Peyrez. Κωνσταντῖνον. Τῷ ἑαυτοῦ ϑυγατέρα, ita repositum ex Codd. mendum quippe nimium fuerat Regij, τῇ ἑαυτοῦ ϑυγατεί. τοῦ Κωνσταντίῳ, Peyrez. τοῦ Κωνσταντίνῳ. καὶ τῶν γεγονότων, Barb. & Peyrez. καί τινι γε. εἰς τοὺς βασιλέας, eadem πρὸς τοὺς βασιλεῖς.

Pag. 5. Ανήγαγεν, ita correctius quam τὸ, ἀνήγαγεν. μαρτύρων, Barb. & Pal. μάρτυρας. περὶ ὧν ἐπαρχόμεϑα. Pal. περὶ ὧν τις ἐπαρχόμενος. Κρᾶσσος, alia Κράσσος. Γεπιανοὶ, Pal. & Barb. Γεπαιδοί. Επαρχος, Pal. Υπαρχος. Βρεττανίας, Barb. Βρεττανίαν. Vat. 1. Βεττανίαν. ita etiam Peyrez. Αλανοὶ, lego Αλαμανοί. δὲ, deest in Pal. Σχοινίοις, Vat. 1. χοίνοις. Barb. χοίνοις. ἀπὸ, Pal. ὑπό. Αλανοῖς, Vat. 1. Αλαμανοῖς.

Pag. 6. Ο Κωνσταντῖνος, Barb. καὶ Κωνσταντῖνος. vtraque part. deest in Perez. ἀπέδωκε, Vat. 1. ἀποδέδωκε. *deest.* * * * Amanuensis manifestus error, qui omissis in hoc Canonio Patriarcharum Alex.ᵉ & Ant. annis, sequentibus per desultum eosdem expressit, & Patriarcharum ætates integras suis locis præmissas κατὰ πλάτος non reddidit. Error idem in Barberino, adeoque Vat. & Pal. admissus. Perezianus codex annos & Canonia rarissimè exscribit. Adeoque annorum codicibus in cunctis fœda perturbatio conspicitur. Αντιοχ. ἐπισκ. Βιταλιανὸς ἔτη ϛ′ * * Barb. & Perez. datis Tyranno præcessori annis 14. Vitalij annum 1. in sequentem mundi annum retardant. Ακτισαμένου, alia Ακιζομένου. lectio nostra rem præteritis annis gestam narrans sanior. μάχην, Vat. 1. ἦλϑεν. Διοκλητιανός, Barb. & Vatt. Διοκλητιανοῦ. ἐπιφερόμενος, hæc ἐπιφερόμενα. Νάρσης, Barb. Νάρσα. Pal. Νάρσου. χειρωσάμενος δεξιὰ τείχη, Barb. δεξιὰ τείχη. Peyrez. ὁ Γαλέριος Καῖσαρ ἐπὶ τὰ δεξιὰ τείχη τολμήσας. τοῦ στρατοπέδου, Barb. τοῦ τὸ στρατόπ. παῖδας καὶ ἀδελφὰς, post hoc verbum figitur punctuatio. Vat. primum. παῖδας καὶ ἀδελφὰς παρέλαβε, καὶ πάντα. ἐπέφερεν, idem ὑπέφερεν. καὶ κοινῇ πάντες οὗτοι, idem καὶ κοινῇ πάντες. οὗτοι. πολλὰ, Barb. πάντα. ἀιρεσίας, Vat. 1. αἱρέσεις.

Pag. 7. Εγκαλλώπισι δὲ καὶ τὸ ὑποδήματα, addit Vat. 1. καὶ τὰς βασιλικὰς ἐσϑῆτας. φυλακὴ καὶ τοῦ συντελείας πεζέται, alia φυγῇ τοῦ συντελείαν πεζέτας. γάνπ, deest in Pal. παρεσκευάζεν, Pal. παρεσκεύαζεν. Σαβώρης, Vat. 1. Σαπώρης. προστάγματι τοῦ βασιλικοῦ, alia προστάγματα βασιλικά. Φελικωδίστατος, Barb. Φελικωδίστερος. *deest* * * loculus Patriarchæ Ant. anno vacuus. ἐξ αἰτίας, alia ἐκ ἀποτίας. δὲ deest in Pal. Λυκαονία, Pal. Λυκαωνία. ἐπιτελέσας, Barb. cum reliquis ἐπιτελέσαντες.

Pag. 8. Νάρσου, Barb. Ναρσίου. ἑσπερίων, alia addunt μεγάλων ἱμᾶσι, ita legunt codd. omnes. Correctius, ἱμᾶσι. τὸν Γάλλον, alia περὶ τὸν Γάλλων: correctius. συνεχρισάντων, Pal. hæc ita legit, περὶ τὸν Γάλλων, τοῦ πικροῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ τὸν φονικὸν τοῦ Μαξιμίνου τοῦ Ερκουλίου συνεχρίσαντες. Κωνσταντίνου, Κωνσταντίου, Pal. Κωνσταντίου, Κωνσταντίνου, φημὶ, καὶ Αναβαλλίνου, Vat. 1. Αναβαλλιανοῦ. ὁ δὲ Κωνστάντιος ὁ τούτων πατὴρ, Pal. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος. Barb. ὁ δὲ Κωνστάντιος τούτων πατήρ. Διοκλητιανοῦ τῷ. τὸ τῷ deest in Vat. 1. πάλιν, deest in Barberino. ἐπεχείρησαν δὲ, Barb. & Pal. ἐπεχείρησε. τὸ δὲ deest in Vat. 1. ἐν δὲ τοῖς. Pal. ἐν γὰρ τοῖς. μεταμεληϑέντες, Barb. μεταβληϑέντες.

Pag. 9. Υπερβάλλειν, Barb. ὑπερβαλεῖν. Vat. 1. ὑπερβάλλει. πολύειδα εἰργάσατο, Pal. πολύειδα εἰργάσατο, ἁρπαγὰς, καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια. Μαξιμῖνος, Barb. Μαξιμιανός. κληρονομιῶν, Barb.

Barb. χρησιμευθέντων. πόλεμον διωγμόν, Barb. πόλεμον καὶ διωγμόν, Vat. 1. habet solummodo διωγμόν. γαμβρῷ αὐτοῦ ὄντι, Vat 1. γαμβρὸν αὐτοῦ ὄντα, & inferius ἐπισημαινόμενον. ἐπίσκοπος, deest in Pal. ὅστις γενναίως καλλιδόξου, Barb. ὅστις μετὰ ταῦτα καλλιδόξου, ita etiam Pal. in quo deest ὁ, γενναίως. ἐπὶ τούτων; Barb. ἐκ τούτων. αἰδέσιμον, Vat. 1. αἰδεσιμώτατον. Φιλέας, Pal. Φιλαιίας, Θμουέως, Barb. & Pal. Θμουέως. Παχῶς καὶ Νεῖλος ἐπίσκοποι τῆς Αἰγύπτου, desunt in Pal. vt & seq. Σίλου ἐπισ. Γάζης. Λουκιανὸς πρεσβύτερος Αντιοχείας. desunt in Pal. Μαξιμιανός, lego Μαξιμῖνος cum Eusebio. ἐκτετηκὼς τῇ, Barb. & Pal. ἐκτετηκὼς καὶ τῇ. τῶν πολλῶν, Barb. τῶν πλείστων. διὰ τὸ ἁρπαγῆναι, ὁ διὰ, deest in Pal.

Αυτοῖς, Vat. 1. αὐτοῖς, deest in Pal. ἐπιπλῆξ, Vat. 1. μεταπλῆξ. ἀνάπυστον, Barb. ἀνύποιστον. ἐκφυγεῖν, Pal. ἐκφυγεῖν. οὕτως γάρ, ὁ γὰρ, deest in Barb. ἀδίκως φόνους, Barb. τόπους. ὑπὸ τῶν ὁ, τῶν deest in Barb. τοῦ χαλεπωτάτου πάθους, legit hæc Barb. τοῦ χαλεπωτάτου πάθους τῇ ἀρχῇ τῶν Χριστιανῶν ἐλαθηρεύθη περὶ ἐλπίδα, idem Pal. habet tamen περιπεσόντες περὶ ἐλπίδα. πόλεμον καὶ ἐπαναστάσεις, alia πόλεμοι & ἐπαναστάσεις. φθάσαντα, eadem φθάσαντα. μόνον, Vat. 1. μόνου. τῶν Ρωμαίων, alia correctius τῶν τυράννων. περιρρήξαντα, lege correcte περιρρήξοντα. ἀνατίμησιν, ὡς, Barb. correctius ἀνατιμήσοντος, Pal. ἀνατιμήσοντα. αὐτοῦ Vat. 1. αὐτόν.

Ωστε πληρωθῆναι τὸν ποταμόν, Vat. 1. ὥστε τὸν ποταμόν. ἀναβάντες, Barb. ἀναβάντες. σωτῆρα. deest in Pal. παραδοθῆναι, Vat. 1. παραδοθέντα. καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρόν, deest in eodem. Μαξιμιανός, alia Μαξιμῖνος. ὁ υἱὸς Γαλλιήνου, præpositiuus articulus deest in Vat. 1. ὑπὸ Κωνσταντίνου, deest in Pal. κατεπεσόντα, Barb. κατεπόθη, Pal. κατεπόθη. ζῆλον, Barb. ψόφον. Μαξιμίνου, Barb. Μαξιμιανοῦ. ὁ Μαξιμιανός, lego Μαξιμῖνος. μαντεύμασι, Barb. μαντείαις.

Βασιλικόν, deest in Barb. πῶς διαβεβοημένους, particula πῶς deest in Pal. Μαξιμιανόν, lego Μαξιμῖνον. κατέλαβε τοῦτον, Barb. correctius κατέλαβεν αὐτόν. μέσου, Vat. 1. βαθεῖς. ἀναστῆναι, Pal. ἀφῆναι. τὰ ὀμματα, alia addunt αὐτοῦ. καὶ οὕτως ὁ, & deest in Vat. 1. Barb. οὕτω. ἀπέρρηξε, alia ἀπέρριψε. κακῶν, deest in Barb. κρατήσας Ρωμαίων γῆς, alia πάσης Ρωμαίων γῆς μονοκράτωρ γενόμενος. φροντίδα, Vat. 1. τινὰ φροντίδα. οὕτως περὶ τὸν νόμον ἔγραψε περὶ τῶν, Barb. & Pal. οὕτως περὶ τῶν τὸν νόμον ἔγραψε.

Μόνοις Vat. 1. μόνον. ὡς ἡμέρας, alia correctius ὡσπερ ἡμέρας. τοῦ Νείλου, Barb. Νείλου. Pag. 13.
Σαρματίων, Pal. Σαρματίων, Barb. Σαρματῶν. Λικίνιος, Pal. Λικίννιος. μανῆναι, idem μανῆναι. Θεόπικτον, Barb. Θεόπικτον, υἱός, Barb. μέγας. Αμασίας, lego Αμασείας. καὶ τοὺς μ'. Barb. & τοὺς ἁγίους μάρτυρας.

Σχίσμα, Peyrez. σχῆμα. αὐτοῦ τοῦ πονηροῦ, Barb. αὐτοῦ τοῦ πονηροῦ. λαὸν πολὺν ὀλέσθαι, Pag. 14.
Pal. λαὸν περὶ πολὺν ὀλέσαι. διορθωσάμενος, Barb. διορθωσάμενον. Peyrez. διορθωσαμένοις. ἐν Γαλλίᾳ, Barb. Peyrez. & Pal. εἰς Γαλλίας. πέντε τοῖς ἔτη, ὡς φασί. his Barb. præmittit: πῶς ἐβαπτίσθη Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Ρώμῃ ὑπὸ Σιλβέστρου φησὶ Κείσατο τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Vat. 2. eundem titulum habet in margine. ἐβαπτίσθησαν, alia ἐβαπτίσθη. ὅσοι, alia ὡς οἱ. περὶ τὸν θάνατον, eadem πρὸς τὸν θάνατον. αὐτὸν, deest in Barb. πολυθέοις, Barb. ὅπισθεν. δήμου τῆς, idem δίκαιον. συνάρχων τοῖς ἁγίοις πατράσι, Pal. συνάρχει, Peyrez. ἁγίοις πατράσι. ἀποτυπεῖν, Peyrez. ἄπειν. διαβαλλόντων, alia διαβάλλουσι. καὶ γὰρ ἡ γενεαλ. alia ἡ γὰρ γενεαλογία. καὶ Ελένης ἐκ τῆς ἑορτῆς, Vat. 1. correctius ὡς τῆς Ελένης τῆς ἑορτῆς. Μουλαίων, Vat. 1. Μουλαίων. ὅτι, Peyrez. οὕτω. ἔγημεν, Vat. 1. ἔγημαν.

Ως ὑποτίθενται, deest in Vat. 1. & θαλάσσης, Peyrez. καὶ διὰ θαλάσσης. παραδοθῆναι, Peyrez. παραδοθῆναι. τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ, Peyrez. τοῦ θεοσυνεργήτου Κωνσταντίνου. κατασπάσας, Peyrez κατεσπάσθησαν. δι' ἀνδρείαν, idem δι' ἀνδρείας. καὶ εὐψυχίας, idem εὐψυχίαν. alia εὐψυχίας. ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς, deest hæc periodus in Pal. & Peyrez. Pag. 15.

Υπὸ Κωνσταντίου, Vat. 1. & Peyrez. Κωνσταντίνου. Ελευθεροπόλεως, reliqua exemplaria barbare Ελευθεροπόλεις. Αλέξανδρος, Barb. καὶ Αλέξανδρος. Βάσσος, Vat. 1. Βάσσον, Βασιλείου. τριάκοντα, alia χιλιάδας. Βεῤῥοίας, alia Βερροίας. Αλέξανδρος, Peyrez. & Pal. Pag. 16.

Μηδεφάνης. πρὸς τὴν χρείαν, Barb. πρὸς χρείαν. Αρειον καθεῖλε, idem addit καὶ Θεόγνιον τὸν Νικαίας. αὐτοῦ, idem αὐτοῦ.

Pag. 17. Θεόγνις καὶ Μαρὶς, alia Θεόγνις καὶ Μάρις. ὥστε, Barb. ὡς. ἀποκηρύξαντων, Barb. ἀποκηρυξάσης, Peyrez. ἀποκήρυξον. προσεπεδέξατο, quinque verba sequentia desunt in Peyrez. συγκαταπεισθεὶς, Barb. συγκαταπεισθείς. ἄγειν deest in Vat. 1.

Pag. 18. Εξεδώκασι, Barb. & Peyrez. ἐπιδεδώκασι. πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, Pal. πάσαις τῆς ἐκκλησίας. Ρωμαίων deest in Barb. κατηγόρει, idem κατηγορῶν. μονάδα, Vat. 1. μονάδα. πεποίηκε, θείῳ νεύματι κινούμενος, alia πεποίηκε· θείῳ δὲ νεύματι κινούμενος ὁ εὐσεβής. τοῦ ἡλίου, Barb. correcte τοῦ Ιλίου. ἐπιλεξάμενος, Barb. ἐκλεξάμενος. οἰκοδόμησε, alia ᾠκοδόμησε. ὁ ἐν Αἰγαῖς, ita correcte, quamuis Barb. lectio ἐν Αἰγαῖς sustineri possit. προσόδους, Vat. 1. προσόδοις. προσδραμόντων, Barb. προσδραμόντα.

Pag. 19. Υπὸ τῆς αἰχμαλώτου, Vat. 1. παρὰ τῆς αἰχμαλώτου. Βακχουρίου, Peyrez. Κουκχουρίου. πλείους deest in Peyrez. τοῦ βασιλέως deest in Pal. καὶ ἑλληνικά, desunt in Pal. & Peyrez. καὶ πολιτῶν, desunt in Barb. τὴν ἰδίαν, Vat. 2. τὴν οἰκείαν. μέχρι, Barb. & Peyrez. ἕως. γῆρας, Vat. & Pal. γήρως. ἑκατὸν ἑπτά, &c. desunt in Pal. & Peyrez. Σαβώρη, Vat. 1. Σαπώρη. βασιλ. deest in Pal. & Peyrez.

Pag. 20. Ουαθαξάδης, Pal. Ουαθαδεξάδης. Σαβωρίου, Barb. Σαβώρου. πόλεων, Barb. πολλῶν. χιλιάδας, Peyrez. correctius χιλιάδες. γέναις, alia καὶ ξέναις. πλειωθέντας, Barb. πλειωθέντων, Peyrez. πλειωθέντες. Σαβωρίου, Barb. Σαβώρου. Αψικιμαῖς, alia Αχεψιμαῖς. Αιθαλᾶς, alia Αἰθαλᾶς. πρεσβύτερος, Peyrez. ἐπίσκοπος. Τουρβουλία, Barb. Τερβουλία, Peyrez. Γερβουλία. μετὰ χρημάτων, addit Vat. 1. καὶ στρατευμάτων. παρά, deest in Barb. ζωοποιόν, idem λίαν. τοῦ πεδουμένου, addit Barb. ζωοποιοῦ. ἐκ βάθρων κατασκάψασα, &c. Barb. ἐκ βάθρων ἀπορρίψασα, Pal. κατασκάψαι.

Pag. 21. Ταῖς πράξεσι. Pal. & Peyrez. ταῖς πράξεσι.

Pag. 22. Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, Pal. & Peyrez. correctius legunt: τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ νικητὴς ὁ εὐσεβέστατος κατὰ Γερμανῶν, καὶ Σαρματῶν, καὶ Γότθων στρατεύσας, νίκην ἤρατο κραταιὰν διὰ τῆς τοῦ σταυροῦ δυνάμεως, καὶ τούτους ἐρημώσας εἰς ἐσχάτην αὐτοὺς κατήγαγε δουλείαν, Barb. τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος ὁ εὐσεβὴς τὸν Δουνάβιον (Vat. 2. Δανούβιον) περάσας, γέφυραν ἐν αὐτῷ λιθίνην, κατὰ Γότθων στρατεύσας, νίκην ἤρατο κραταιὰν διὰ τῆς &c. vt in Pal. χρόνῳ, Peyrez. ἔτει. τοῦ μάρτυρος, Barb. τοῦ ἐκεῖσε μάρτυρος ὁμωνύμου. πρὸς τὴν διάνοιαν, Vat. 2. πρὸς διάνοιαν. ὁ Παμφίλῳ εἰσδεξαμένῳ, Barb. τοῦ Παμφίλου ὡς διεξαμένῳ. ὅθεν ἐν τῇ καθαιρέσει, Barb. ὅθεν καὶ τῇ καθαιρ. τῷ αὐτῷ ἔτει, Vat. 1. τούτῳ τῷ ἔτει. Codex autem Pal. annum sequentem huic præponit. ἐκέλευσε, Barb. iterum ἐθέσπισε. Ανδριάντα, addit Barb. ἑαυτοῦ. ἐπ' αὐτῇ, Barb. ἐν αὐτῇ.

Pag. 23. Αθανάσιος ἔτη μϛ'. alia cuncta exemplaria correctius ἔτη μϛ'. ἐδίδοντο, Barb. ἀπεδίδοντο. ἐπὶ τὸ αὐτό, Vat. 1. & Peyrez. κατὰ τὸ αὐτό. Κύρου, lego Κύπρου. ἐπισιτείας, Barb. σιτείας. πένησι, Barb. πένησι. καὶ ὀρφανοῖς καὶ ξένοις, Barb. solummodo καὶ ξενοδοχείοις. Καλόκαιρος, alia Καλόκερος. οὐ κατέσχε. alia οὐκ ἀντέσχε.

Pag. 24. Ο γὰρ Αρειος, Barb. & Peyrez. ὁ δέ. λιβέλλοις, Vat. 1. λιβέλλοις. δι' αὐτοῦ, Vat. 2. δι' αὐτῶν. post verba τῷ βασιλ. addit Vat. 1. δηλοῦντι τὴν τῶν εἰρημένων ἕνωσιν, καὶ ἐπιστολὴν αὐτοῦ, ὅτι. διακόνου, Vat. 1. διακονοῦντος. πολλῆς deest in Vat. 1. & Pal. καὶ ἡ Ισχύρας, Barb. correctius ἡ κατὰ Ισχύραν.

Pag. 25. Πρεσβ., addit Barb. ἱερουργῶν. ἀποκόψαι, deest in Vat. 1. μαγείαν, Vat. 1. μαγείας. διαβολὰς, Vat. 1. ἐπιβουλάς. Εὐσεβίου δὲ, τὸ δὲ deest in Barb. αὐτοῦ, alia αὐτῶν correctius. συνελθόντων, Barb. addit ὁμοῦ. διέλυσαν, Barb. & Pal. διέσπασαν. ἄπαντα καὶ βοαῖ, desunt hæc in Pal. γέγονε ἅπαντας, idem γονυπετῶ. πάντας φιμώσαντα, Vat. 1. φιμώσαντα. διελεγχθέντες, Barb. ἐλεγχθέντες. ὑποχωρήσας, alia correctius ὑπεχώρησεν. μονομερείαν, Vatican. 1. συμμερείαν. ἀρειόφρονες, idem ἀρειανόφρονες. ἀληθείας, Barb. ἀληθῶς.

Pag. 26. Κατέλαβε, Barb. & Peyrez. οὕτως κατέλαβε. χειροτονίας, Barb. χειροτονίαν. Τίβερριν, Barb. Τείβεριν. Pal. & Peyrez. Τίβεριν. ἀμαρτημάτων, Barb. ἁμαρτημάτων. ἀμφόδους,

alia ἀφθόνως. πρεσβύτης. Barb. ἐπισκοποιοῦντος. Ασεβε-Εὐσέβιος, Pal. Εὐσέβιος. ἐπίσκοπον πρεσβύτην, Barb. ἐπισκοποιοῦντα.

Τῆς βασιλείας, deest in Barb. ἔτη λζ'. idem ἔτη κζ'. ἐκ χρονικῆς, Vat. 1. & Pal. ἐκ τῆς χρονικῆς. ὅτι γὰρ ἐξορία Ἀθανασίου, καὶ ἡ Αρείου κατάλυσις, desunt ista in Pal. & Peyrez. μετὰ δὲ λ'. Barb. μετὰ δὲ ι'. ὁ δὲ μέγας, &c. desunt hæc in Barb. τοῦ βαπτίσματος, Barb. τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ψευδὸς, Vat. 1. ψευδής. προσαπεδείξαμεν, idem ἀπεδείξαμεν. ἔστησεν, Vat. 1. ἔστησε. Κωνσταντῖνος, &c. Vat. 1. Κωνσταντῖνον, Κωνστάντιον, Κώνσταντα. Χειμῶνος, deest in Barb. ὀλέσας, Vat. 1. ὀλέσκων. παρέδωκε, Vat. 1. παρέδωκεν.

Αρίστος, Barb. Αναστάσιος. ἔχων deest in Vat. 1. Εὐσέβιον, Vat. 1. Εὐσέβιον τὸν τῶν Εὐνούχων πρεσβύτην, καὶ Εὐσέβιον τὸν Νικομηδείας. αὐτοῦ, idem αὐτοῦ Αρειανοί. Κωνστάντιος ἔτη κα'. Barberinum & Vatic. tria ἔτη κη'. ita correcte. ἀπεδείξαμεν, Vat. 1. ἀπεδείξαμεν, Pal. ἐδείξαμεν. Pag. 28.

Τῷ λογισμῷ, Barb. τὸν λογισμόν. ἐάσας, Vat. 1. καταλιπών. διζαρῆς, deest in Barb. Κωνσταντίνου, Barb. Κωνσταντίου. ἤμελλεν, Barb. ἔμελλε. τὸν δὲ Ιουλιανὸν, alia Ιουλιανὸν δὲ. Κωνσταντῖνος, Barb. correctius Κωνστάντιος. μετὰ ἔθετο, alia μετέθετο. Δεμακέλλη, Vat. 1. Δελμακέλλη, Pal. Δεκακέλλη. προσεθυμήθησαν, Barb. προεθυμήθησαν. περιτεμεῖν, idem περιτέμνειν. δημεύεσθαι, idem δημοσιεύεσθαι. οἰκοδομεῖ, Barb. correctius ἀνοικοδομεῖ. Κωνσταντίας, Vat. 1. Κωνσταντίνας. ἐπωνόμασεν, Barb. ἐπονομάσας. Pag. 29.

Βουλευσάμενος, Pal. συμβουλευσάμενος. ἐπιτηδευμένον, Vat. 1. ἐπιτηδευμένον. ἀπὸ τῆς ἐν Αλεξανδρείᾳ, Barb. ἀπὸ τῶν Αλεξανδρέων. Αρειον, Vat. 1. Αρειανόν. ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις, desunt in Barb. ἀπὸ μὲν Κωνστ. τοῦ μεγ. θημ. desunt in Barb. Κωνστάντιος, Barb. Vatic. 2. Κωνσταντῖνος. Pag. 30.

Καταπολεμηθεὶς, Barber. cum Vatt. καταποθῇ. ἐπισκοπείου, Pal. ἐπισκοπίου. συνέβαλλον, reliqua συνέβαλον. Φλάκιτος, Vat. 1. Φλάκιτος, Vat. 2. Φλάκητος, Pal. Φλακίτος. Δυρράχιον, Barb. Δυράχη, Pal. Δυρράχη. τὸν Νικομ. Barb. τῆς Νικομ. ὁ τὴν καινὴν καταγαγεῖν, desunt in Pal. Λιβέριος ἔτη ις'. Vat. 2. Σίλβεστρος ἔτη ς'. Peyrez: Λιβέριος ἔτη ς'. Pal. scribit ις'. Νικομηδείας, Vat. 1. ὁ Νικομηδείας, Vat. 2. Νικομηδείας. ἀνῳκοδόμησε, Vat. 2. ἀνῳκ. Αντίγονος, ita Reg. cum Vat. 1. reliqua Αντίγονος. Σαβώρης, Vat. 1. Σαπώρης. Δαμάσῳ, Vat. 1. & Pal. cum Peyrez. Δαμάσῳ. Ιούλιον, Vat. 1. in margine Λιβέριον, & in eundem modum Λιβέριον interpolat. Vat. 2. ἀπεκατέστησε, fateor vbique legi ἀπεκατέστησε. Pag. 31.

ϛωλε', ita Reg. cum Pal. reliqua correctiora ϛωλθ', τλθ'. Ιουλίου, Vat. 1. manu recentiore Λιβερίου. Ρώμης, deest in Barb. Παῦλον καὶ Αθανάσιον, Barb. & Vat. 2. Παύλῳ & Αθανασίῳ. Ιούλιος, Vat. 1. Λιβέριος. ἀπέδωκε, Barb. & Vat. 2. παρέδωκε. ὁρμηθεὶς, Vat. 1. præmittit καὶ ἐν ὥρᾳ β'. τῆς κυ. ἡμ. deest in Vat. 1. & Barb. ἐκκλησίας, reliqua præponunt εἰς τὴν. ἐπαγγελλόμενοι, Vat. 1. ἀπαγγελλόμενοι. ἐξίστατο, Barb. & Vat 2. ἐξέστησαν. παραπλήσιοι, reliqua παραπλήσιον. τῇ Νισίβει, Vat. 1. τὴν Νίσιβιν. ἐγχωρῆσαι, idem ἐγχωρήσειν. πρὸς αὐτὴν, idem αὐτῇ. μάτην, Vat. 2. & Pal. μετὰ δὲ. ἐπιτεθῇ, Pal. ἐπιπορευθῆναι. αὐθαίως γὰρ ὅ, γὰρ excidit e Vat. 1. & Pal. φυλαχθεῖσαι, Pal. διαφυλαχθεῖσαι. ἠπείλησεν, Pal. ἠπείγετο. Pag. 32.

Προνοίᾳ, Vat. 1. προνοίας. ἐπέπεσε, Pal. ἐνέπεσε. νεφελῶν, Vat. 2. & Barb. νεφῶν, πρὸς δὲ καταπεσεῖν τοῦ τείχους, Vat. 2. & Barb. πρὸς τὸ καταπεσεῖν τὸ τοῦ. Κωνστάντιον, eadem Κωνσταντῖνον. μείζων, ἢ κατ' ἀξίαν, Vat. 1. μείζων ἢ κατ'. ἀξίας, deest in Vat. 2. & Barb. γενόμενος, eadem γενομένη. ἠυτρέπισε, Vat. 1. ηὐτρέπισε. Κωνστάντιος, Vat. 2. & Barb. Κωνσταντῖνος. ἀνεψιὸν ἴδιον, desunt in Vat. 1. καὶ ὀνομάσας. ὅ, καὶ deest in Vat. 1. Vat. 2. & Pal. habet & μετονομάσας. αὐτὸν, Barb. ἑαυτόν. ἀλλοεθνοῦς, Pal. ἀλλοεθνοῦς. Διοκαισάρεια, Barb. in margine δὲ καὶ Σαμάρεια. τὴν Βεῤῥοίας, alia Βρεττανίας. παρασκευάσαντες, Vat. 1. & Pal. παρασκευάσαντες. Pag. 33.

Αρβίφεργος, Pal. Αρβιωίφεργος. Δάμασος, ἔτη ιη'. ita Pal. Barberinum autem legit κη'; eiusdemque Amanuensis numeros autographi turbatissimos annotat. ἔπαρχον, Vat. 1. & Pal. ὕπαρχον. Καισάρεια, Barb. Καισαρεία. Θαλάσσια, Vat. 1. Θαλάσσια. κό- Pag. 34.

μου ἔτη ,ετλε'. Barb. cum reliquis emendate ,ετμζ'. & exinde τῆς θείας σαρ. τμζ'. Δάμασος ἔτη ιη'. eadem rursus ἔτη κη'. Εὐσέβιος ἔτη ιβ'. ι'. Pal. α'. Ιλαρίων ἔτη ιβ'. α'. idem ι'. Αθανάσιος ἔτη μς'. κς'. idem κ'. τῇ ἡμέρᾳ, Barb. & Vat. 2. expungunt τὸ, τῇ.

Pag. 35. Μήπω, Barb. μὴ πω. In Canonio numeri Athanasiani λα'. & λβ'. in codd. cunctis extantes mendosi sunt. Στέφανος, deest in Pal. δυσσεβῶς ἄρξαντος, Vat. 1. & Pal. δυσσεβοῦς, addit illud τὸν Θεὸν. κατῆλθον, eadem κατῆλθεν. ἀποκατέστησεν, alia ἀπεκατέστησεν. ἐκκαλεῖν, Pal. & Peyrez. ἐκβαλεῖν, alia ἐκβάλλειν. Ερμογένην, Vat. 1. & Pal. Ερμογ[illegible]ν.

Pag. 36. Αρτων ἡμερησίων, Vat. 1. ἄρτου, alia ἡμερησίων. μυριάδων η'. Pal. ι'. ἀποκατέστησε, καὶ, alia ἀπεκατέστησε. τὸ καὶ expungit Vat. 1. aliter Peyrez. μαθὼν ὅτι τὸν Παῦλον ἐκδιῶξαι ἔμελλον, καὶ Μακεδόνιον ἀντικαταστῆσαι. ὕπαρχος, Vat. 1. & Pal. ἔπαρχος. Ερμογένην, Pal. & Barb. Ερμογένη. Ζάλξιππον, Peyrez. Ξάλξιππον. Θεσσαλονίκην, Peyrez. vulgari lingua Σαλονίκην. ὁρμᾶν, Vat. 1. ὁρμεῖν. τοσοῦτον, Peyrez. τοσούτων. κατ' αὐτοῦ, idem κατ' αὐτῶν. Σαρδικῇ, Vat. 1. Σερ. ἐπίσκοποι, expungitur a Vat. 2. & Barb. Σαρδικῇ, Pal. Σερ. Σαρδικῇ, iterum Vat. 1. Περσίδι. κυρωσάσης, Barb. & Vat. 2. κυρώσης.

Pag. 37. Εδίχθη, Vat. 1. ἀπεδιώχθη. ἀνελόντος, Peyrez. ἀνελών. Νεποτιανὸν, Pal. καὶ. ἀπέλυσεν, Peyrez. ἀπέχωσεν. πρὶν ἤδε φθ. καὶ ἀπελ. Barb. πρινὴ δὲ φθάσαι ἀπελθεῖν, Vat. 1. πρινὴ φθάσαι ἢ καὶ ἀπελ. Κωνσταντία ἡ καὶ Ελένη, Vat. 1. Κωνσταντία ἡ Ελένη. Μοῦρσαν, Vat. 1. Pal. & Peyrez. Μοῦσαν. συμβάλλων τοῦ Σελθίκῳ, Vat. 2. & Barb. συμβαλὼν ἐν μονῳ τοῦ Σελ. Λουγδοῦνον, Vat. 1. Λουγδ. Vat. 2. Λυγδ. αὐτοῦ, Vat. 1. ἑαυτοῦ. ἀνήλωσεν, deest in Vat. 1. Δεκέντιος, Peyrez. Δικέντιος, Pal. Δεκέντιος. τῆς ἐξουσίας. τὸ, τῆς deest in Vat. 1. τοῦ κοινοῦ, addit Barb. λαοῦ. ἐσίγασεν, Vat. 1. ἐσίγα. δυσφορίας, Vat. 2. & Barb. δυσφορίας, Peyrez. δυσφο. ἕως ἡμέρας τελευτῆς, Barb. ἕως τῆς τελευτῆς.

Pag. 38. Καὶ προσκληθεὶς, τὸ, καὶ deest in Vat. 1. ἐπραγματεύσατο, Pal. & Peyrez. ἐχειρώσατο, ad hæc Vat. 1. scribit in margine Κύριλλος Ιεροσολύμων ἐδιώχθη ὑπὸ τῶν Αρειανῶν. ἀντ' αὐτοῦ δὲ γεγόνασιν Αρειανοὶ τρεῖς, Αρσένιος, Ηράκλειος, Ιλάριος. καὶ πάλιν Κύριλλος ἀνακληθεὶς ἐπὶ Γρατιανοῦ συνῆλθεν, καὶ ἐν τῇ συνόδῳ τῶν ρν'. ἐπισκόπων ἐν ΚΠ. συνῆλθεν. Κωνστάντιος ἔτη κδ'. κβ'. reliqua mendose κα'. Δάμασος ἔτη ιη'. reliqua correcte κη'. Μακεδόνιος ἔτη ιη'. reliqua ἔτος α'. repono ego β'. κατέλαβε, Barb. κατέβαλε. Εὐδόξιος ἔτη κ'. ita cuncta exemplaria mendose: decem enim solis Pontificatum tenuit. Vat. 2. nullum annum assignat, vt nec Barb. πλοῖον, Vat. 1. πλοῖα. Βεδζανχιδ, Vat. 1. Βεδζάβδη, Vat. 2. Βεδζάνδη, Pal. Βεδζάκιδι.

Pag. 39. Μουψουκρία, reliqua præter Pal. Μάμψου κρήναις, Μόψου κρήναις intellige. κόσμου ἔτος, Vat. 1. κοσμικοῦ. τῆς δὲ α'. repone τῆς ἢ ια'. περιόδου φλγ'. ita Regium cum Pal. reliqua φλβ'. ἀρχιερέως τῆς ιβ'. desunt in Peyrez. μονοκέρωτος, Vat. 2. & Barb. κοσμοκέρατος. ὅσα, eadem ὅσοις. Δάμασος ἔτη ιη'. alia κη'. πλῆθος, Vat. 1. πλήθους. τὸ deest in Peyrez. καὶ ἑαυτοῦ, τὸ, ὲ deest in eodem. ἀφρόνως, ita Pal. & Vat. 1. reliqua ἀφρόνως. θέλων, Peyrez. ἐλθών. ἐξορία, Pal. ἐξορίαις. γυναῖκα, Vat. 1. γαμετήν. μόνοις ἵπποις Pal. & Peyrez. μόνας. διὰ φιλαργυρίαν, alia subiungunt, vel præponunt πολλοὺς. ὡς πρὸς τοῖς, Barb. πρὸς τοῖς, alias πρὸς τοῖς.

Pag. 40. Αξίως, Vat. 1. ἀξίως. ἐνέπλευσαν, Barb. & reliqua ἀνέπλευσαν. διάκονον, Vat. 1. διάκονα. Μάζοκον, Pal. Μάζαν, Barb. Μάζακον, Vat. 1. Μάζακα. διεπράξαντο, Barb. διεπράξαντο. Διὸς, alia Διονυσίου, alia Διονύσου. τοῦ ἢ, Pal. τοῦ μὲν. κατέστρεψεν, Barb. ἐξέστρεψεν. ἀπαντᾶν, deest in Vat. 1. & Pal. μετέσχεν, Peyrez. κατέσχεν.

Pag. 41. Υπέγραψε, ita cum Pal. alia ἐπέγραψε. ἐξελασθῆναι, Pal. ἐξελαθῆναι. πολλά, deest in Pal. & Peyrez. σφοδρῶς, deest in Vat. 2. & Barb. ἐκκλησιαστικοὺς, deest in Barb. ρζ'. Peyrez. ρξ'. ὁ ἄχραντος καὶ πρωτοβάτης, desunt in reliquis præterquam Pal. quo legitur ἄχραντος. αἱμοῤῥοοῦς, Pal. αἱμόῤῥους., Peyrez. ἡ αἱμόῤῥους, Vatt. & Barb. αἱμοῤῥοούσης. τὸ πρὶν Εμμαοῦς, Barb. τῇ, Pal. & Peyrez. Εμμαοῦ. ὁ δυσσεβὴς, deest vbique.

Pag. 42. Αποκείμενα, Vat. 1. ἀποκείμενα. Ιουλιανὸς ἔτη τρία, vltima duo verba desunt in Pal. ἐν στρατείαις, Pal. στρατείᾳ.

Ἀπιστάτησε τῇ Ἀντιοχ. Vat. 1. ἀπιστάτησεν ἐν τῇ. ἄλλοι δὲ ἐν τούτοις, Vat. 1. & Barber. Pag. 43.
ἀλλ' ἐν τούτοις. ὅς τις, Vat. 1. ἥ τις. ἀνεδείχθη, idem ἀπηγορεύθη. ἐσώθησαν δὲ πάντες, addit
Barb. οἱ σὺν αὐτῷ εὑρεθέντες οἱ ἴδιοι.

Γραμματεία, Vat. 1. πρόγραμμα. ὑπὸ Χριστιανῶν, addit Vat. idem 1. ὁ ἄθλιος. γράψας, Pag. 44.
-ψας, Pal. γράψας. εὑρίσκων, Vat. 1. ηὑρίσκοντο. ἐν διαφόροις τόποις, ita Pal. reliqua εἰς
διαφόρους τόπους. περὶ τῶν Ἀντιοχέων, ita Pal. reliqua ὑπὸ τῶν Α. μηνὶ Δίῳ. Vat. 1. &
Pal. Δεσίῳ, Barb. Δαισίῳ. δηλινῷ, ita Pal. Barb. δηλῷ.

Ἐν Καρραις δὲ. τὸ, ῆ deest in Barb. δὲ ὤν, Pal. δ' ὤν, μὴ δυνάσθαι αὐτὸν ἄρχειν στρατοῦ, Pag. 45.
Peyrez. μὴ δυ. αὐτὸν ἄρχειν.

Σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Οὐεριανῷ, Pal. & Peyrez. σὺν τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ Ἀρμενιανῷ. ὁ Χριστια. ἐν Pag. 46.
Δαδ. χωρίῳ, desunt in Peyrez. λεγομένῳ, deest in eodem. Anni Saboris ξγ'. desunt
in Peyrez. Δάμασος ἔτη κη'. ιγ'. Peyrez. ιε'. κ'. Ἰλαρίων, idem Ἰλάριος. προσαχθέντα, idem
προσαχθέντα.

Ἄρξα δὲ περὶ ἐν Αλ. Λούκιος, desunt in Peyrez. Εὐσέβιος, scribit idem ad margi- Pag. 47.
nem Εὐζώϊος. Ἀγάλων καὶ Γόβαρις, Peyrez. Ἀγάλων καὶ Μάρις, Pal. Γάβριος. ἀφεθῆναι κλιθέντα,
-θέντα, Peyrez. ἀφαιρεθῆναι κλιθῆναι. ὀρθωθέντων, idem ὀρθωθέντα. ἀντ' αὐτοῦ, idem κατ' αὐτοῦ.
διηγήσασθαι, Pal. ἐξηγήσασθαι. τοῦ Ἀδρίου πελάγους πλέοντες, Pal. τοῦ Ἀνδρεία πελάγους
πλέοντες, Peyrez. τοῦ Ἀνδρεία πλέοντες.

Γαμετῆς, ita Pal. alia γυναικός. ἀπηγόρευσεν, Vat. 2. & Barb. ἀπηγόρευσαν. Πλακιδία, Pag. 48.
Vat. 1. Πλακίδα. Ἀρκάδιος καὶ Ονώριος, Vat. 2. Ἀρκάδιος γὰρ, Pal. Ἀρκάδιος δὲ. Πλακίλλης,
-κίλλης, Vat. 2. & Barb. Πλακίδης. γαμετῆς, ita Pal. reliqua γυναικός. λεγόμενον, Vat.
2. & Barb. καλούμενον. οἱ, deest in Vat. & Barb. ἐν αὐτῷ τῷ βαπτίσματι, Pal. ἑαυτῷ
τὸ βάπτισμα. καταβάλλων, Vat. 1. καταβαλών. ἔγραφον, Vatt. ἔγραφον. ὁμολογοῦντες, Vat.
1. ὁμολογήσαντες, Peyrez. ὁμολογήσασθαι. Δάμασος ἔτη κη'. Pal. κζ'. reliqua Λιβέριος
ἔτη κη'. Ἀπιανὸς, Vat. 1. Ἀπίων.

Γρηγορίου, deest in Barb. ἀκούσας Οὐάλης, Barb. ἀκούσας ὁ βασιλεὺς. τοῖς κατὰ τόπον ἄρχουσι, Pag. 49.
-χουσι, desunt in Peyrez. ἐξορισθέντας, addit Vat. 1. ἐπισκόπους, τὸ ὑπὸ Ιουλιανοῦ καὶ Ιουβιανοῦ
-βιανοῦ ἀνακληθέντας. μνημείῳ, idem μνήματι. στάσεως, Peyrez. ταῖς τῶν. Εὐδόξιον Vat 1.
Εὐδοξίου. τοῖς ὀρθοδόξοις, desunt in Barb. οἶδεν, deest in Peyrez. Κύζικον Vat. 1. & Pal.
Βιζύαν.

Ἀπέστειλεν, Vat. 1. ἀπέστειλαν. Δακίζων, Vat. 1. Δακιδίζων, Pal. Δακίζοντος, Peyrez. Pag. 50.
Δακίοντος. ὁσαύτως, Vat. 1. οὕτως δὲ. ἐτίμα, idem ἔθαλπεν τὸ ἐτίμα. μόνος, Barb. μόνον.
τῶν, deest in Vat. 1. ἐπῆρχεν, Barb. ὑπάρχων. συλλαβὴν, Peyrez. συλλαβὴν. ὕπαρχον,
Vat. 1. ἔπαρχον. ὅτι, Vat. 1. ὅτι.

Τινὲς, deest in Vat. 1. ἔγραψεν, ita Vat. 1. alia ἔγραψαν. ἐκκλησίας, deest in aliis. Pag. 51.
Ἀρταξέρξης ἔτη μ'. β'. alia legunt. α'. Πέτρος ἱερομ. ἔτη ι. α'. eadem legunt ἔτη ς'. α'. ad-
ditque Amanuensis in margine quod iam supra notatum fuit: annus nimirum
Petri primus in superiore Canonio. Μελέτιος ἔτη ιε'. Pal. & Peyrez. ἔτη κε'. Αὐξέντιον,
-τιον, Vat. 2. & Barb. Αὐξεντίου.

Δαιμονίων, Vat. 1. δαιμόνων. ἰδίκτιων, ita Vat. 1. reliqua ἰνδικτιῶν. ἰδίκτῳ, reliqua ἰν- Pag. 52.
δίκτῳ. Εἰσηγήσει, Vat. 1. εἰσήγησιν. Λαοδικείας, idem Λαοδικίας. μικρόν τε, deest in Vat.
1. πρέσβεις, idem πρεσβείαν. Βαρσεῦ, reliqua Βαρσῆν, Εδέσης, Vat. 2. & Barb. Αιδ'.

Κατεξανίσταντο, Vat. 1. ἐξανίσταντο. τῆς Γαλλίας, τὸ τῆς, Vat. 1. & Pal. expungunt. Pag. 53.
Δίῳ. ιζ'. Vat. 1. ζ'. Τεριανὸν, Vat. 1. Γρατιανὸν, ita pariter Peyrez. Εδέσης, Vat. 1.
Αιδέσης. Αφραάτης, Αφραάτη, idem Αφράτης, Αφράτη.

Μεσαπλιανοῦ, Peyrez. Μεσαλινοῦ. ἐφόν, Vat. 1. Pal. & Peyrez. ἀνεφάνη. Σεβαστείας, Pag. 54.
Pal. Σεβάστιος, Pal. Σεβαστιανός. μικρὸν, addit Vat. 1. μισθώματος. ἐπιγράψας, Vat. 1.
idque solum ὑπογράψας. Μωϋσῆν, Vat. 1. Μωσῆν. περὶ αὐτοῖς, Vat. 2. Barb. περὶ
αὐτῇ.

Μωϋσῆς, Barb. Μωσῆς. ὑπὸ Λουκίου, Vat. 1. ἀπὸ. ἐν ὀρθοδοξίᾳ, Vat. 1. & 2. ἐν ὀρθοδοξίᾳ. Pag. 55.
τύπον, Barb. τύπ. πολλοὺς Χριστιανοὺς ἀπὸ Σαρακηνῶν, Vat. 2. & Barb. πολλοὺς Σαρακη-

τοὺς Χριστιανούς. ἱστορεῖ δὲ περὶ, Vatt. & Barb. ἱστορεῖ δὲ πολλὰ περὶ. Εὐφίλας, Barb. Εὐφύλας. Οὐάλης ἔτη γ΄. γ΄. Pal. & Peyrez. ἔτη γ΄. β΄. Barb. ἔτη γ΄. α΄. Αρσάβηλος, Vatt. cum Barb. Αρσαβίων, Pal. cum Peyrez. Αρσάβιλος. Λούκιος ἔτη ις΄. δ΄. Peyrez. ἔτη ις΄. ιβ΄. Barb. correcte ἔτη ς΄. ς΄. Μελέτιος ἔτη κε΄. ς΄. Pal. Λεόντιος ἔτη κε΄. ς΄. ἐν ταῖς κεφάλαις, Vat. 1. expungit τὸ ἐν. ἐν τῇ Αντιοχείᾳ, τὸ, τῇ deest in Barb. εἰς ΚΠ. ἐπὶ ΚΠ. ἱερὸς, μοναχὸς, Vat. 1. ἱερομόναχος. τοῦ χαλινοῦ, idem τὸν χαλινόν. ἐξερχομένου αὐτοῦ εἰς πόλεμον, Pal. ἐξερχομένου κατὰ Γότθων, Peyrez. ἐξερχομένου κατὰ τὸ ἔαρ.

Pag. 56. Περιφρονοῦντι, Vat. 1. περιφρονεῖν τε. ἐλπίδων, idem ἐδίωκον. ἐδίωξεν, idem ἐδίωξαν. κατ' αὐτὸν; idem κατ' αὐτῶν. Αρσάβηλος, Barb. Αρσαβίων, Peyrez Αρσάβιλος. Λούκιος ἔτη ς΄. ε. alia ἔτη ς΄. ς΄. προσεβάλετο, Pal. & Peyrez. προσεβάλετο, Barb. προσεπελάβετο. τότε, Barb. ὅτε. ἐπιστρέψας, Vat. 1. ἐπιστρέψας. θρόνον ἀπέλαβεν, addit Vat. 1. ὀλίγον δὲ χρόνον ἐπιβιοὺς ἐτελεύτησεν. Τιμόθεος δὲ. μετὰ τὸν θεῖον, idem cum Pal. κατὰ τὸν θεῖον.

Pag. 57. Εκδοθῆναι, Vat. 1. ἀποδοθῆναι. Εὐσέβιός τε, τὸ τε deest in Pal. Μάρκον, deest in Barb. Vat. 1. & Pal. scribunt Μάρκον. ῥιψάσης, Pal. ῥιξάσης iuxta vulgarem linguam. εἰς τὸ δίκ. τῆς ἁγ. Αν. desunt in Barb. Tria quæ sequuntur Canonia cunctis in codd. confusione, quæ vix exprimatur, plena sunt. Regius errorem eum habet præcipuum, quod annus a mundi conditu 5873. & a Christi Natali 373. quarto Theodosij adiungatur, qui tertio debuerat affigi. Erroris eiusdem particeps est Pal. imo Barb. eundem in reliquis argueret, nisi Amanuensis proprio marte, vt erasi characteres indicant, correxisset. τοῦ τυράννου, τὸ τοῦ deest in Barb. αὐτὸς, Vat. 1. οὗτος. τὸ βασίλειον, alia τὴν βασιλείαν.

Pag. 58. Εβασιλεύθη, Barb βασιλεύσας. Αχολίου, Vat. 1. Αχιλλίου. βασιλεὺς ιβ΄. τὸ ιβ΄. deest in Barb. Οὐαρδάνης, Peyrez. Οὐαράρης, Barb. prout infra scribitur Οὐαραράνης, Pal. Οὐαράνης. Ιουβενάλιον, alia Ιοβενάλιον. Λιβερίῳ, Vat. 1. Λιβέριον, Peyrez. Λιβέριον. ὑπὸ, Vat. 1. ἐπί.

Pag. 59. Τὴν ἐκκλησίαν, deest in Barb. Vat. 1. τὴν πόλιν. Πραιτωρίου, Vat. 1. Πραίτωρος. σεμνὸν δὲ καὶ εὐσεβῆ περὶ βίον, desunt in Pal. Barb. ὑπελαβόν. τὰ πρεσβεῖα, τὸ, τὰ deest in Vat. 2. & Barb. καταδέξασθαι, ita Vat. 1. alia καταδέξεσθαι. εἰς τὴν ἐκκλησίαν, Vat. 2. & Barb. ἐν τῇ ἐκκλ. Μαξίμου, deest in Barb.

Pag. 60. Καὶ ἔκλαιον ἀμφότεροι, καὶ ἔτυπτον ἄλληλα, desunt in Peyrez. κίονα Ταύρου, reliqua τοῦ Ταύρου. εἰκάδι ἕκτῃ, Pal. & Peyrez. κε΄. ὁ εὐσεβὴς, deest in Barb. ἐν ΚΠ. Vat. 1. ἐπὶ ΚΠ. Αρδαβούρδου, idem Αρδαβούρου.

Pag. 61. Ιερὸν τῶν Ελλήνων, addit Vat. 1. ἐξεκάθηρεν, καὶ εἰς ἐκκλησίαν μετεσκεύασεν, τὰ δὲ ὄργια τῶν Ελλήνων. σταυροῦ τύπον, Vat. 1. σταυρῶν τύπους. διαγράψασθαι μὴ προσθεῖναι, Vat. 1. διαγραφὴν μὴ ἐπιθεῖναι· νοσοῦσιν, Pal. νοσοῦντας.

Pag. 62. Εἰσελθόντος, addit Vat. 2. cum Barb. τοῦ στρατ. ὑπάρχου, Vat. 1. ἐπ. χιλιάδες ιε΄. Vat. 2. & Barb. ιβ΄. τοὺς καταδικαζομένους, Vat. 1. τοῖς καταδικαζομένοις. ἔξω μένοντι, Vat. 1. & Pal. ἔξωθεν τῆς. ἐκδεδεγμένος, Vat. 1. ἀποδ. καταλύσῃ, idem καταλύσῃ.

Pag. 63. Αὐτὸν, deest in Barb. Αρταβάσης, idem Αρτάβασος. Βεζίνῳ, Pal. Βεζίνῳ, Vatt. & Barb. Ζεβένῳ. ἐν Ρώμῃ, addit Vat. 1. εἰς τὴν. Βερρίνης, Pal. & Peyrez. Βερύνης, Vatt. & Barb. correctius Βερρίας. ἐγκλειομένων, eadem ἀποκλειο. τῇ δειλῃ, [Vat. 1. τὴν δειλινήν. ἐτῶν ξ΄. Pal. & Peyrez. ἐτῶν ξβ΄. Αρκάδιος ὁ υἱὸς Θεοδοσίου ἔτη κα΄. καὶ Ονώριος ἔτη ιδ΄. Vatt. & Barb. Αρκάδιος ὁ υἱὸς Θεο. ἔτη ιδ΄. Pal. in Rom. Episcoporum loculo habet, Ρωμαίων ἐπίσκοπος Αναστάσιος ἔτη γ΄.

Pag. 64. Αναστάσιος ἔτη γ΄. ita Vatt. cum Barb. cui tamen annorum duntaxat duorum concedit spatium. Αρκάδιος ἔτη ιδ΄. Vatt. cum Barb. ἔτη ιγ΄. Κύριλλος, Peyrez. Ιωάννης. περὶ ἐξ Καλανδῶν, addit Vat. 1. Ιουλίου. Αλεξανδρείας, addit Pal. ἐπίσκοπος. Ισίδωρόν τινα, Vatt. δέ τινα. ὁ βασιλεὺς, expungitur a Vat. 1. τὸν τύραννον, ab eodem expunctum. Ιωάννου, Vatt. & Barb. Ιωάννης.

Pag. 65. Ο Χρυσόστομος ἔτη ς΄. ita codd. cuncti: Chrysostomi tamen annus quintus numeratur pag. 68. τούτῳ τῷ ἔτει Αρκαδίῳ, Vat. 1. & Pal. τῷ ἑβδόμῳ ἔτει Αρκαδίου ἐγεννήθη υἱὸς αὐτῷ. Ιωάννης ἔτη ς΄. reliqua exemplaria ἔτη ις΄. annus decimus-septimus

additur pag. 71. Γαϊνᾶς, Vat. 2. & Barb. Γαϊανᾶς, Peyrez. Γαϊανός. πολλοῦ, Vat. 1. σφοδροῦ. τοῖς στρατεύμασι, idem τοῖς στρατεύμασι. πέμψας δὲ τὸν προσδιαναστάντων, Vat. 2. & Barb. τὸν προσδιαναστάντα, Vat. 1. ἵνα.

Ελαβεν αὐτὸν, καὶ ἤγαγεν, Vat. 1. καὶ φυγὼν ἤγαγεν αὐτόν. Κωνσταντῖνος, alia vt supra Pag. 66.
Κωνστάντιος. Μακεδονιανὸς, Peyrez. Μακεδόνιος. προσεπῆλθε τῇ ἐκκλησίᾳ, Vat. 1. & Pal. ἐν τῇ. ὁ δὲ κοινωνίας, Pal. περὶ κοινωνίας. τῇ παιδίσκῃ, Pal. ἡ παιδίσκη. προσεπῆλθεν, idem εἰσῆλθεν. Αρσένιος δὲ ὁ μέγας, titulum præfigit Pal. περὶ τοῦ μεγάλου Αρσενίου. τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει, Vat. 1. χρόνῳ. ἔτη ϛωλϛʹ. Barb. interpolatum ϛωλϛʹ & τξϛʹ.

Καταχρίσας περὶ πᾶσαν τὴν ἑορτὴν, desunt in Barb. Σαρματίους, idem Σαρμ. μοναχῶν, Pag. 67.
Peyrez. μακρὰν. Χρυσοῦ, Barb. cum Vatt. Θεοδ. ἐπισκοπείῳ, Pal. ἐπισκοπείῳ. εἶλεν, Barb. εἵλετο. δυσμενεῖς, idem δυσσεβείας. μεταστείλασθαι, Vat. 1. μεταστελλῶσαι. ἀνακαλέσαντο, idem ἀνέκαμψαν. δημοσίας, idem δοκιμασίας. τοῦ βασιλέως, idem τὸν βασιλέα.

Επαρχος, Pal. ὕπαρχος. καὶ ἄρχοντες, Vat. 1. ἐνώπιον τῆς πόλεως addit. Αρχιερέα, idem Pag. 68.
Ιωάννου. ἐτελεύτησεν, idem τελευτᾷ.

Αναχωρήσῃ, Vat. 2. Barb. & Pal. ἀναχωρήσῃ, Vat. 1. ἀναχωρήσει. ὁ Χρυσόστομος, ad- Pag. 69.
dunt Vatt. Μαρουθᾶ τοῦ ἐπισκόπου Μεσοποταμίας μεσιτεύοντος. Θεοδόσιος ἔτη μαʹ. alia μϛʹ. συμβασιλεύοντος, Pal. & Peyrez. συμβασιλεύσας καὶ, Vat. 2. & Barb. συμβασιλεύσαντος. Μαρίνας, Pal. & Peyrez. Μαρίαν.

Σεβαστιανὸς, Pal. Σεβαστός. πέντε, Vat. 1. δεκαπέντε. Ζώσιμος ἔτη ηʹ. Vatt. cum Barb. Pag. 70.
ἔτη ιʹ. Θεοδόσιος ἔτη μϛʹ. Pal κϛʹ. Ισδιγέρδης ἔτη καʹ. ιʹ. alia correctius κ. Ζώσιμος ἔτη ηʹ. Vatt. cum Barb. iterum ἔτη ιʹ.

Εκόλαζεν, addit Vat. 1. ἀπὸ τῶν μάγων ἀπατηθεὶς μέχρι καὶ τῶν ἐν Περσίδι Χριστιανῶν Pag. 71.
διωγμὸν ἀνεκίνησεν. τῷ δὲ κηʹ. ἔτει, legendum potius fuerat τῷ δὲ καʹ. χώρας, Vat. 1. κώμας. τοῖς βασάνοις, aptius Vat. 1. τοῖς βασιλεῦσιν. Κύριλλος ἔτη λγʹ. ita cuncti codd. Cyrillo tamen solos 32. assignat in seqq. Canoniis.

Ζώσιμος ἔτη ηʹ. Vatt. cum Barb. ἔτη ιʹ. τῇ ἐκκλησίᾳ, Pal. τῆς ἐκκλησίας. υἱὸς, Vat. 1. Pag. 72.
ὁ μικρός. Κωνσταντίου, Pal. Κωνσταντίνου. μηνὶ Θωθ. alia μηνὶ Θωθ ιʹ. id est δεκάτῃ. ἡμέρας ἑπτὰ, his verbis finit periodum Vat. 1. & Pal. subiungit vtrumque τούτου δὲ πλατύνοντος Ιωάννης ἦν.

Πρέσβεις, Pal. πρεσβείας. Γάλλος, idem Γάλλας. ἐπὶ τῷ ἑσπέρᾳ ἀπέστειλεν, addit Pal. Pag. 73.
μετὰ τῆς ἰδίας μητρός. Ηλίσατα δὲ τὸν Πατρίκιον συναπέστειλεν ὡς ὀφείλοντα, Vatt. cum Barb. ὡς ὀφείλων. ἐβασίλευσεν ἔτη λαʹ. Vat. 1. ἔτη λϛʹ. Γραύλιος ἔτη λϛʹ. repone ἔτη κʹ. Κύριλλος ἔτη κηʹ. repone ἔτη λβʹ. Ισδιγέρδου, Vat. 1. τοῦ Ισδιγέρδου.

Εκ τούτου, Pal. ἐκ τούτων. τοῦ λεγομένου Αρζανηνοῦ, Vat. 1. Αρζανηνῶν, reliqua Αρζάνου. ἔνοπλοι, Pal. ἐν ὅπλοις. τοῖς Πέρσαις, Vat. 1. τοὺς Πέρσας. περὶ ἀρίστων, deest titulus Pag. 74.
iste in reliquis codd. Barb. ad marginem eundem apponit. κατὰ Παργαμαλά, Vat. 1. Καπτργαμάλα, Barb. κατὰ τὸ Παργαμαλα, Peyrez. Καπετργαμαλᾶ. ἐπισκόπου, Vat. 2. ἀρχιερεὺς. πρὸς ἀδελφὸν, Barb. εἰς ἀδελ., Pal. simpliciter ἀδελφὸν. ἀδελ. λέγων πείθεσθαι, Vatt. & Barb. ἀδελφὸν, τὸ πείθεσθαι deest, ita pariter Peyrez. Pal. legit πεῖσαι. λείψανον, Pal. λείψανα.

Δαλματίου, Pal. Δαλματικοῦ. τῷ ἀδελφῷ. τὸ, τῷ deest in Pal. Pag. 75.
Συγκέλλῳ, Peyrez. Συγκέλλῳ. βασιλίδος, Vat. 1. βασιλικῶς, alia βασιλίσσης. προσεπεστάλη Pag. 76.
ταῖς Γρέκιος, Vat. 1. Πρέκλον. τούτου δὲ Εὐσέβιος ὁ τοῦ Δορυλαίου, Pal. τότε δὲ Εὐσέβιος ὁ τοῦ Δορυλαίου, Peyrez. Δωρυλαίου. ἀπὸ ρπαʹ. ἐτῶν, ita Pal. Barb. vero ἀπὸ ρπαʹ χρόνων, Peyrez. ἀπὸ ρπαʹ. ἐτῶν, Vat. 2. ρπϛʹ. ἐτῶν. τουτέστιν, addit Vat. 1. ὡς ἀδελφὸν. τῷ Πάπᾳ Ρώμης, addit. Κελεστίνῳ. Πραυλίῳ τῶν Ιεροσολύμων, idem Ιουβεναλίῳ. κατ᾽ αὐτὸν, idem κατ᾽ αὐτοῦ, Peyrez. κατ᾽ αὐτῶν.

Γενομένου, Vatt. cum Barb. ψυχομένου. πεπαρμένων, Pal. πεπαρμένου. ἐκ τούτου, Pag. 77.
Pal. τούτων. Νεστορίου, idem Νεστορίου, χόλου, Vatt. cum Barb. τούτου. οἰκουμενικὴ, addunt illa τρίτη. ὁρισθεῖσα, Vat. 1. ὁρισμένη. μετὰ πολλῆς ἀλαζονείας, deest. ἀπηρχέσατο, Pal. ἀπήρχετο. προσκαλέσασα, Pal. ἐκέλευσεν.

Pag. 78. Οἵτινες μαθόντες καθαιρεθῆναι αὐτὸν, desunt in Vat. 2. & Barb. τὸν Ἐφέσου, Pal. αὐτὸν Ἐφέσου. λειτουργίας, Vatt. Barb. & Peyrez. κοινωνίας. ἑαυτοῦ, Pal. αὐτόν. αἱ διαφοραὶ, Vatt. cum Barb. δι' ἀδιαφορίας. ἀνεπιζητήτους, eadem ἀνεπιζητήτων. εἰς ἀνάπαυλαν, Vat. 1. εἰς ἀνάπαυλαν, Pal. εἰς ἀνάπαυλαν. Θάσου, Vat. 1. Θάσῳ. ὅτι ὁ Κύριλλος, idem ὁ θεῖος.

Pag. 79. Ἀντιοχέων, Vat. 1. Ἀντιοχείας. μάλιστα δὲ, Pal. addit θανάτῳ. αὐτοῦ, dictionem expungit Vat. 1. vt & alteram ὁ. τὴν ἀπὸ Θάσου, idem τὴν ἀπὸ κυλάσεως, Pal. τὴν ἀπὸ Ὠάσεως. Γάλλης, Vat. 1. Γάλλας. Κωνσταντίου, idem Κωνσταντίνου. ἡ τῆς μεγ. τὸ ἡ expungit.

Pag. 80. Τοῦ Νειλώου, Barb. & Peyrez. τῶν Εἰλώων, Vat. 1. correcte τῶν Νειλώων. ἐρχομένῳ, Vat. 1. ἐχομένῳ. τοῦτον, Barb. τοῦτο.

Pag. 81. Τὴν Λιβύων, Pal. τῆς Λιβύης. φίλῳ, alia δούλῳ. ὑπάρχουσι, ita Vat. 1. & Pal. alia ὑπάρχοντες. Γήπαιδες, alia Γήπαιδες. Υπόγυτθοι, Vat. 1. Ισίγοτθοι. ἐπιτρέποντος, Vat. 1. ἐπιτρέψαντος. διέπεμψαν, τῆς ἑσπερίου, Pal. διαπέμψαντες Θευδερίχου ἡγεμονεύοντος αὐτῶν Πατρικίου καὶ Ὑπάτου, Ζήνωνος αὐθις ἐπιτρέψαντος, τῆς ἑσπερίου. Μοδίγισκλον, Pal. Γοδίγισκλον. πρεσβύτη οὔση, addit illud χώρα. Σπανίαν, idem Ἰταλ. τὸν Μοδίγισκλον, Vat. 1. τὸν μετὰ Γοδίγ. Γόνθαριν, Barb. Γότθαριν. Γιζέριχον, idem Γηζέ. ἐφ' ὧν, Peyrez. ἐφ' οὗ, Pal. ἐφ' ᾧ. Υπόγοτθοι, Vat. 1. Ισίγοτθοι.

Pag. 82. Γονθαρίου, Barb. Γοτθαρίου. τοὺς Ἀσπαρ, Pal. τὸν Ἀσπαρ. Γιζερίχου, Barb. Γηζερίχου. Δόμνος ἔτη ιη'. alia ἔτη κ'. Λέων ἔτη κα'. deest in Peyrez. Barb. ἔτη κζ'. ἐπὶ φιλοπρεσβύτη, addit his Barb. τούτῳ τῷ ἔτει ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ ἐμυκήθη περὶ ις'. Καλανδῶν Μαΐων.

Pag. 83. Ἐποίησε Πασπηλῦ, Vat. 1. ἐποίησεν αὐτὸν Πάπλου, idem prius Βάκλον legit, vice Βαδούλον. τοῦ βασιλέως, Pal. τῶν βασιλέων. ὑπῆρχεν, Vat. 1. & Barb. ὑπῆρχον. κτίσματά τε, τὸ, τε deest in Pal. ἐδήμευσεν, Vat. 1. addit αὐτόν. ἐπ' αὐτὸν, idem αὐτοῦ. καταλαβόντες αὐτὸν, addit idem περὶ τῶν ἁγίων θεοφανίων ὑφοράμενοι αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, idem εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ μόνη, deest in eodem.

Pag. 84. Ἀρχαῖος δὲ, Vat. 1. cum Barb. ἀδελφὸς ὢν καί. ὡς, eadem ὅς. καθιέρωσεν, eadem καθιερώσαι. τοῦ βασιλέως, Vat. 1. addit Θεοδοσίου. ἀδιαφόρως, deest in Pal. τῇ ὀρθῇ πίστει, Vat. 1. τὴν ὀρθὴν πίστιν. Φλαβιανῷ, idem Φλαβιανόν. τοῖς συγγενέσι, idem τοὺς συγγενεῖς.

Pag. 85. Αὐτοῦ, Barb. αὐτοῦ. ἐρεθίζει, Pal. ἐρεθίζεται. οἰκείας, idem ἰδίας. εἰς τὴν διοίκησιν, τὸ, εἰς deest in Vat. 1. πραγμάτων, addit ἐκέλευε καὶ αἱ. τούτου δὲ ἀπὸ, Pal. τοῦτο. παρακαλῶν αὐτὴν, deest in Barb. καὶ ὡραιότατος, deest in eodem.

Pag. 86. Δορυλαίου, idem Δορυλέου. παρακαλέσας, Pal. παρακελεύσας. Εὐτυχῆ, idem Εὐτυχέα. τοῦτο μαθὼν, Pal. τοῦτο. ἀμφότεροι, deest in Barb. Ταρσουμᾶ, Vat. 1. Τζουμᾶ. τῇ συνόδῳ, Pal. ἐν τῇ. γεγένηται, Vat. 1. ἐγένετο. Ῥώμης, deest in Vat. 1. παρωρίσθησαν, idem παρεωρίσθησαν.

Pag. 87. Δορυλαίου, Barb. Δορυλλέου. τῆς καθαιρέσεως, Vat. 1. τῇ καθαιρέσει. ἀντίστη, idem ἀνέστη. ἀσεβῆ, Pal ἀσεβείας. μετὰ δακρύων, desunt in Barb. θείᾳ κρίσει, desunt in eodem. ἀπόμυζας, Vat. 1. ἀπόνιζας. ὑπέγραψε, addit idem δῆθεν. Γιζέριχος, Barb. Γηζέρ. ὑποστελλόν, idem ὑποστέλλον. Γιζέριχος, Barb. Γηζέρ.

Pag. 88. Τῇ Θεοτόκῳ, Vat. 1. τῇ ἁγίᾳ Θεοτ. τοῦ δὲ λαοῦ, idem τοῦ δὲ στόλου. Ὀμουνδίου, idem Ὀμουνδίου. δι' ὃν καὶ, τὸ καὶ deest in Vat. 1. Ἀργάλισκλον, Vat. 1. Ἀργίσκλον, Pal. cum Peyrez. Ἀργάλησκλον. Ἀττιλᾶν, idem Ἀττιλα. Ναισσὸν, idem Ναΐσον, verba hæc Ναισσὸν, καὶ Φιλιππούπολιν, καὶ Ἀρκαδιούπολιν, desunt in Pal. & Peyrez. λείαν τῶν συστρατηγῶν, Vat. 1. λίαν τῶν δύο στρατηγῶν. προσῆλθεν, Pal. & Peyrez. προσῆλθον. Σέστον καὶ Χαλκηδόνος, eadem Σηστοῦ καὶ Χαλκηδόνος. Πεοίνθου, Vat. 1. Περ. Ἀθύρας, idem Ἀθυρ. μετ' αὐτοῦ, idem χρυσίου. προσωμολόγησε, idem προσωμολογήσας.

Pag. 89. Ἐν ἀξορείᾳ, Vat. 1. ἐν ἀξορείαις. τοῦ Θεοῦ, deest in Vat. 2. & Barb. Λυκίᾳ, idem Κιλικίᾳ. Σύδημα, idem Σίδημα. διαγνέπευσαν, idem διαγνέπευον. τὸν Μαρκιανὸν, idem αὐτόν.

Pag. 90. ις'. χρόνους, Vat. 2. & Barb. ιζ'. εἰς Γιζέριχον, eadem πρὸς Γηζ. ἐκρατήθη, addit Pal. & Barb. ὑπὸ Γηζερίχου. αἰχμαλωτισθέντας, Vat. 2. & Barb. αἰχμαλώτους. καὶ ἐν τῷ, τὸ, καὶ deest in illis. βασιλέα, Vat. 1. βασιλείαν. χρόνου δὲ, τὸ δὲ deest in eodem. Λιβύων, idem Λυκίων.

Παρ' Εὐτ. Barb. ὑπό, Vat. 1. & Pal. καὶ τῷ Εὐτ. ἀγροικίας, Vat. 1. ἀγροικίαν. τὸν ἔ- Pag. 91.
λεγχον, idem τὸν ἔλεγχον. ἐν τῇ λῃς. συν. ἤλεγ. αὐτόν, desunt in Peyrez. τῇ συνόδῳ, idem τῆς συνόδου. ἐν ᾗ & τελέσθαι, desunt in Vat. 1. ἐξορίσας εἰς Γάγγρας, Pal. & Peyrez. Εἰς Γάγγραν ἐξώρισε. τὴν αὐτοῦ, Vat. 1. τὴν αὐτὴν. καὶ προστεθεὶς προσβληθέντος, desunt in Barb. & Peyrez. συμπεμπτίαν, idem συμπεμψθεὶσαν. πλουσίου, Barb. πλησίον.

Ὅπερ Vat. 1. ὅθεν. τούτῳ τῷ ἔτει, Pal. τῷ δὲ αὐτῷ ἔθει ἐκπίπτει. Ακυλίαν, Peyrez. Pag. 92.
Ακυλείαν. προσκαλέσθαι, Barb. προσεκκλίσθαι, Peyrez. προσεκκληθῆναι. ἐπισκόποις, deest in Peyrez. Barb. ἐπίσκοπον. μὴ ὑπαγ. τῷ αὐ. κακοῦ, desunt in Peyrez. ἐβασίλευσε, addit Vat. 1. ἄλλοις δὲ ἐδίμοινοι, καὶ. αἰτίας, Peyrez. αἰτιμίαν. τοῦ δὲ λυμεῶνος Θεοδοσίου ἐπὶ κ'. μείνας τὸν θρ. Ιερ. desunt in Peyrez. τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανός, nonnulla in Vat. 1. desiderari Barb. MS. obseruat hoc loco. Φόρον, Barb. φόνον.

Απέλαβον, Barb. ἀπήλαυον, Peyrez. ἀπολαύων. τὰ ἔτη χρυσᾶ. Pal. & Peyrez. κυ- Pag. 93.
ρίως χρυσᾶ. βασιλείων, eadem βασιλεῖ. Μαξίμου, Pal. Μαξιμιανοῦ. βία, deest in Pal. & Peyrez. βασιλεύοντα, Pal. & Barb. βασιλεύοντος. ἀπήλασεν, eadem ἀπέλυσεν.

Ημέρας ιθ'. Peyrez. ἡμέρας κθ'. πόλιν, Peyrez. πόλεμον. νυκτὸς, Barb. χειμὸς. Pag. 94.

Τελοῦνος, Pal. Τελβούνιος. τυραννικῶς τὸν θρ. Αλ. ἐκ. καθ. ὤν, desunt in Peyrez. Pag. 95.
βάπτισμα, Barb. βαπτίσματα. τέλος αὐτὸ κατὰ τὴν πόλιν πυρί. τὸ, κατὰ τὴν πόλιν redundat, & deest in Peyrez. προέπεμψεν, Pal. & Peyrez. προσέπεμψεν. Δομνίκου, Peyrez. Δομνίνου.

Αρεάδνη, Pal. Αρεάδνη. πότερον ἐν τοῖς ἐν Χαλκηδόνι ὁρισθεῖσιν, Peyrez. πρότερον εἰ τοῖς Pag. 96.
ἐν, Barb. πότερον εἰς τοῖς ἐν Χαλκηδόνι ἀρέσκειν, Pal. correctius πότερον εἰ τοῖς ἐν Χαλκηδόνι ὁρισθεῖσιν ἀρέσκειν. καὶ τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέντων ὅρων ἀποδέχονται, Barb. καὶ τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέντα ὅρον ἀποδέχονται.

Εὐδοκίᾳ, Barb. ἐκδυσώπει. ἐν αὐτῷ, ita Pal. Barb. ἐν αὐτῇ. Ιουβεναλίος ἔτη λη'. κς'. Pag. 97.
Barb. κη'.

Σπουδῆς, Barb. σπουδῇ. ἐν Αντιοχείᾳ, Pal. εἰς Αντιοχείαν. τύπις, Pal. τύπις. τετρά- Pag. 98.
γωνον, Pal. τετράγωνον, Peyrez. τέρας τὸ ὄν. ἐπιλάβουζος, Barb. ἐπιλάβουλος. τοῦ Βασιλικοῦ, Barb. τὸν Βασιλικοῦ. ὑπατικὸς, Barb. ὑπατικικὸς. εἰς τὸν συγκλητικὸν, Peyrez. Εἰς τὸν συγκλητικὸν. Ανθιμον, Pal. Ανθίμιον.

Δεκάσας, Vat. 2. & Barb. ἴασις. Χερσοῦ, Pal. Χερσοῦ. Κύπρεως, Pal. Κυπρια- Pag. 99.
νος, Barb. Κοπρεῖνος. Ποῦτος ὁ Υπῆρ. Pal. Πουσέος ὁ Επῆρ. ἐνέπεσεν, idem ἐνέπεσε. τούτους, Pal. τοῦτο. μεταχείρισα, Pal. μεταχείσας. νικήσαντα, idem νικήσαντος. αὐτῷ idem οὕτω.

Εἰς κατομ. τὸ, Εἰς expungit Pal. ὡς Περσικὸς, Barb. ὥσπερ Σικός. διὰ τὸν. pariter Pag. 100.
expunctum. πεποιήκασιν, Pal. πεποίηκεν. δῆλος, Pal. δοῦλος. στρατηλάτην, Peyrez. στρατηγὸν, τὸ, τῆς ἑώας, deest.

Φλώρου τοῦ ἀπὸ Υπάτων, Pal. τοῦ ἀπὸ τῶν Υπ. Γίζερ. alia Γιζ. πρεσβεύσαι, Barb. πρεσβεύ- Pag. 101.
σασθαι. φονεύεσθαι, addit Pal. καὶ. επηξ'. υξη'. Peyrez. επηξα'. πεφονευμένους, Pal. πεφοβισμένους. ἐβοήθησεν, idem ἐφοβήθησαν. Αρεθμάρχος, Pal. Αρεθμίαρχος, Barb. Αρεθμάρχος.

Λιβύαν, Pal. & Peyrez. εἰς Λίβυν τὸν. ὤφθη, Peyrez. χειμῶν. Κόδρικον, idem Βόδρικον.

Αρεάδνης, Barb. Αρεάδν. Νεπωτιανὸς, Peyrez. Νεοπωτιανός, ἐπὶ τῆς ὑπ. ἀκμ. βασ. πάλιν Pag. 102.
ἐπ. Ρω. desunt in Barb. χρησάμενος, Barb. χρησαμένου.

Τὴν τῷ ῥηγὸς, τὸ, τὴν deest in Pal. ἐπὶ τῶν πατέρων, τὸ, τὴν pariter deest. διδάγματα χώρας, Pal. διδαγματοδοσίαν καὶ κακίαν, Peyrez. διδαγματοδοσίαν οὖσαν καὶ, Barb. διδάγματα οὖ- Pag. 103.
σαν καὶ. Αρεάδνης συναραμένου, Pal. Αρεάδνης συναράμενου. Οὐαλιν, Barb. Οὔαλιν. προστάξεσιν, idem προστάγμασιν. Αρεάδνη, idem Αρεάδ.

Οὐαρέ, Pal. & Peyrez. Οὐρβά. Τεοπιβίδιαν, Pal. & Peyrez. Τεοριβίδιαν, Barb. Τεοπιβίδιαν. Ζηνωνίας δὲ, τὸ δὲ deest in Pal. ἐχθροὶ τῆς ἀγίας, τὸ ἀγίας deest in Peyr. ἐνδημοῦντας, deest in Pal. ἔστρεψεν, Pal. & Peyrez. ἀπέστρεψεν, Barb. ἀπέστρεψεν. μαθὼν τὸ, Pag. 104.
τὸ, τὸν deest in Pal. ἐγεγόνει; Barb. γεγονὸς, Pal. & Peyrez. ἐγεγόνει correcte. ὁ δὲ ἀντιφάνης, Pal. & Peyrez. ὁ δὲ ἀπέστρεψεν. Ακάκιον δὲ, Pal. καὶ Ακάκιον.

Νεφθαλιτῶν, Pal. vbique Νεφαλιτῶν. προσκυνῆσαι, Pal. προσκυνήσαι. ὑπομαχοῦν- Pag. 105.

πον, Pal. & Peyrez. ἀποθαυμάζοντες. τῆς ἁγίας, τὸ, ἁγίας deest in Peyrez. τούτοις, Peyrez. τούτοις. καθ' εἷς, Pal. καὶ, Peyrez. καθά. ἐξ ὧν τοῦ, Pal. & Peyrez. ἐξωτικοῦ. οὔπω. οὔπω, Pal. οὔπω.

Pag. 106. Ηρξαν, Pal. ἤρξαντο. τῇ ἀρχῇ, Barb. τῆς ἀρχῆς. διωχθεὶς, idem διωχθεὶς. Σεασις, Pal. Σεέσης, Barb. Σεούσης. Βλάστην, Pal. & Barb. Βλάστον. Περχνιώδης, Barb. Τερχνιώδης, Peyrez. Τειχνιώδης. γραφούσης, Pal. γράφουσιν. τὸν ἴδιον, τὸ, τὸν expungit Pal.

Pag. 107. Αρεάδ. Barb. Αριάδ. Σένων, Barb. Σένζω. ὀμόσας, deest in Pal. τοῦ κοχλίας, alij codd. τόν. ἱπποδρόμιον, Barb. ἱπποδρομεῖον. ἐπισκόπησι, Barb. ἐπισκόπησιν. Τιμόθεος ὁ Αἰλουρος, Quæ sequuntur ἐν τῷ. ἀπὸ. αὐτ. αὐ. δὲ Π. ὁ Μ. εἰσάγεται, desunt in Peyrez.

Pag. 108. Κρατήσαντι, Pal. & Peyrez. κρατήσαντος. εἰς Αντιόχειαν, Pal. Αντιοχείας. συνελθοῦσα, Peyrez. ἐλθοῦσα. Στέφανος ἔτη γ'. γ'. alij codd. ἔτη γ'. β'.

Pag. 109. Τοῦ αὐτοῦ συμ. Barb. αὐτῷ. ὑπὸ Ιλλου, idem Ιουλίου. Παπυρίου κάστελλιν, Pal. Παπυρίου, Vat. 2. κάστελλιν. ποιήσης, Barb. ποιήσαις. φονδ. τὸν Ιλλον, Pal. αὐτόν. Κουβικουλαρείῳ, Barb. Βικουλαρείῳ. αὐξῆσαι αὐτὸν, Pal. τὸν Ιλλον. τούτῳ, Pal. οὕτω. τὸ ἢ ἄκ. τοῦ ξι. ἀπ. τὸ ὠτ. τοῦ Ιλ. τὸ δεξιὸν desunt in Barb.

Pag. 110. Καμηλαύκιν, Pal. καμελαύκιον. Παμπρέμπιον, Peyrez. Παμπρέπιον, Barb. Παμπρέπιον. ποιμὴν, Barb. præmittit articulum τόν. μετενεχθεῖσα, Pal. μετενεχθεῖσα. δογμάτων, deest in Peyrez. Αὐγοῦσαν, deest in Pal. & Peyrez.

Pag. 111. Σάκεας, Barb. σάκεαν. καταλαβόντων τὴν σακράν, Barb. solum καταλαβουσῶν. ὁρῶντες δὲ τοῦ καὶ, τὸ τοῦ καὶ deest in Barb. Αριάδνης, Pal. Αρεάδν. Ιουνίῳ, Pal. & Peyrez. κζ'. Vat. 2. ιζ. περιεβάλετο, Peyrez. περιεβάλετο, Barb. περιεβάλετο.

Pag. 112. Παμπρεμπίῳ, Pal. Παμπρεπίῳ, Barb. Παμπρεπίῳ. Τερβουώδην, Barb. Τερχνιώδην. συλλογὴν, Pal. συλλογῆς. χρημάτων, Pal. χρήματα καὶ φενακισμόν. ἐν Αλεξανδρείᾳ, Pal. Αλεξανδρεῦσι. ἀποθανεῖν ἐκέλευσεν αὐτοῦ, Pal. αὐτῷ. Ζήνων ἔτη ιζ. Barb. ἔτη ιη'. Ακάκιος ἔτη ιζ'. ιη'. idem ἔτη ιζ'. ιε'.

Pag. 113. Βασιλείας, Pal. βασιλίδος. ὁ Αλεξανδρείας, idem Αλεξανδρεὺς. τῆς Αλεξανδρείας, Pal. & Peyrez. τῆς ἐκκλησίας. γνώμη, Peyrez. γνώμην. Πέτρος ἔτη γ'. γ'. Barb. ἔτη γ'. β'. Peyrez. Παλλάδιος ἔτη ι'. α'.

Pag. 114. Περχνιώδην, alia Τερχνιώδην. εἰσηνέχθησαν, Pal. εἰσηνέχθησαν. Φίλικος τῆς Ρώμης, idem τοῦ Ρώμης. ἄξιον, Pal. & Peyrez. ἀξίῳ. καὶ τεῖχον, Pal. καὶ τείχῳ κεφαλῇ. δώδεκα, Barb. δέκα. ἔγραψε, Pal. ἔγραφε.

Pag. 115. Εὐθύμιος, Pal. Εὐφήμιος, Barb. Εὐφήμιος. Παλλάδιος ἔτη ι'. α'. Peyrez. ἔτη ι'. γ'. Αντιοχέων, deest in Barb. πάλιν ἐλθὼν, Pal. ἀνελθών. ἀκεφάλου, idem ἀκεφάλοι. Σιλεντιάριον, Peyrez. Σιλεντιάριον, Barb. Σιλεντιάριον.

Pag. 116. Τίς μετ' ἐμὲ βα. ὁ δὲ ἐ. ἀ. ὅτι, desunt in Peyrez. ἀπελθεῖν, Pal. εἰσελθεῖν. ὕπαρχος, idem ἔπαρχος, Παλλάδιος ἔτη ι'. β'. alia ἔτη ι'. α'. Σιλεντιάριος, Peyrez. Σιλεν. Barb. Σιλεν. ὡς ἐκείνους, Barb. ἐκείνοις, Peyrez. ἐκεῖνος. πολιορκία, Barb. præmittit τῇ. καταχθεὶς, Barb. καταισχυνθεὶς. ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸ, αὐτοῦ deest in Pal. & Peyrez.

Pag. 117. Αρεάδνης, Barb. Αριάδ. βασιλέα, deest in Barb. ἀπητήθη, interpolaui: cuncti enim codd. legunt ἠπατήθη. Αρεάδνην, idem Αριάδ. Μανιχαῖοι δὲ, idem μαθ. ὁμόδοξον, Pal. ὀρθόδοξον. σζ. Peyrez. σξ'. σζ'. ͵εϡπα'. υπδ'. Peyrez. ͵εϡπγ'. υπγ'. Πεξαμαστρὸς, Barb. ὁ Πετρόζου παῖς Ζαμαστρὸς, Peyrez. ὁ Παιρόξου παῖς ἔτη ιη'. ἐν Αντιοχείᾳ, addit Pal. ὄντος. δυσωπούντος, ὁ βασιλεὺς, Pal. ἐκέλευσεν, ὁ δέ. ἀπελθεῖν, Barb. ἐπανελθεῖν.

Pag. 118. Τούτων, Pal. τοῦ. τυραννίδα, Barb. τυραννίδας. βαρβάρων, Pal. καὶ βαρβάρων, Διοσθένες, addit Vat. 2. & Barb. καὶ τοῦ, tum lacunam interserit. ἐπιτυχόμενοι ὄντες, Pal. τυγχάνοντες. Ισαυρικῶν ἀπολλυμένων, alia Ισαυρικὸν ἀπολλύμενον.

Pag. 119. Κόνων, Peyrez. μόνον. Πετρόξου, Barb. Πετρόζου. Περσῶν, Pal. τῶν Περσῶν. Σελευκοσωτος, Peyrez. Σελευκοσῶτος. ἐμπορευόμενος, Pal. & Peyrez. ἐκπορευόμενος. ὡς εἰρή, Pal. ὅς. προσέταξεν, deest in Pal. προσκαλεσάμενος, Barb. προσκαλεσάμενος. ἐπέγραφεν, Barb. ἔγραφεν. ἐπίθετό τινι, Pal. ὑπέθετο.

Pag. 120. Μετὰ βίας ἀφείλατο, Barb. ἀφῆλεν, Peyrez. ἀφείλατο, Pal. ἀφείλετο. Μαρτύ-

ειος ἔτη κζ'. alia ἔτη κ'. Σκυλόπιαν ἐν Συρίᾳ, Pal. & Peyrez. Σκύθας. πᾶσιν, Barb. τοῦ-τοις. τὸ δὲ πλῆθος, Peyrez. τὸ δὲ πλῆθος. ἠθέλησαν, Barb. & Peyrez. ἠθέλησαν.

Εξόρισον ἀπέστειλεν, eadem ἐξώρισεν. λαβεῖν, Pal. λαβεῖν. ἀμφότερον, Barb. ἀμφότερον. Pag. 121.
ὡς ἀπὸ, Pal. ὡς Αθανασίου, Pal. & Peyrez. Αναστασίου. Αναστάσιος ἔτη κζ'. alia ἔτη β'.
hinc rursum cum Vat. 1. comparatio decurret: ad cuius contextum tituli instar legimus hæc. ἄρχεται τοίνυν ὁ βασιλεὺς Αναστάσιος ἀπὸ τούτου τὸ χρονογράφιον (Syntaxeos aut Grammatices nulla hic ratio) ἀπὸ τοῦ ζ. αὐτοῦ ἔτους τῆς αὐτοῦ βασιλείας. τὰ γὰρ ς'. ἔτη ἐναπελείφθησαν, διὰ τὸ συλληπθῆναι τὸ αὐτόγραφον. Σκηνιτῶν, alia Σκηνιτῶν. ἐν Εὐφρατησίᾳ, Vat. 1. ἐν Εὐφρατησίᾳ. Νααμάνου, idem Νααμάλου. ἐν βουλῇ, idem ἀβουλίᾳ. Αγάρων, idem Ογάρων. Θαλαβάνης, Pal. Θαλαμάνης, Barb. Χαλαβάνης, Peyrez. Φαλαβαίνης. ὀνομαζομένου, Barb. ὀνομαζομένης. ἐκείνης, Pal. ἐκείνος. Γάμαλον, Vat. 1. Γαβάλανον, Barb. Γαμάλανον. ὑποπλῆ, Vat. 1. ὑπὸ πλῆ. διὰ αἰδοῦς μὲν, Vat. 1. διὰ αὐτῶν ὅμως, Pal. διὰ αὐτὸν ὁμοίως. ἐκπορθῆσαι, Barb. ἐμπορθῆσαι. τῇ βασιλείᾳ, Vat. 1. βασιλεία, Pal. βασιλ.

Περίσσεια, Barb. περισσεύοντα. Βασιλικοῦ, idem Βασανοῦ. ἐξουσίαν, Vat. 1. ἐξουσίας. Pag. 122.
μεταθέμενον, Pal. προσθέμενον. βαλανείῳ, addunt alij codd. λουόμενος δεινῶς βλασφημήσας. περιφόρῳ, Vat. 1. περιφόρῳ. Ηλίας ἔτη γ'. alia ἔτη δ'.

Εκύρωσε, deest in Barb. ab hoc verbo ad τὸ προσέταξεν, cuncta desunt in Peyrez. Pag. 123.
Νοκάρας, Vat. 1. Νοκάρας. ἐπισκόπων, idem ἐπισκόπων. ἀρχιερέως, Vat. 1. ἀρχαὶ αὐτοῖς, Pal. αὐτοῖς. Συμμαχος ἔτη ιδ'. alia ἔτη β'. καὶ Συρίᾳ, addit Vat. 1. ἐν Παλαιστίνῃ. Βασιχαρίμου, Vat. 1. Βασιχαρίμου. ἐπὶ τὸ ἐπίδραμεν, Pal. & Peyrez. ἐπὶ τὸ ἀπέδραμε, Barb. ὑπερεπίδραμε, lacunam vero verba τὸ ὀξύτερον ex aliis MS. replent. λείαν ἐπιδραμόντος, Vat. 1. λίαν ἐπιδιαδραμόντος. ὅτι, deest in Barb. Βουλγάροις, Pal. & Peyrez Βούλγαροι. Ιλλυρικῷ καὶ Θρᾴκῃ, Vat. 1. Ιλλυρικὸν καὶ Θρᾴκην.

Σαλούστιος, Vat. 1. Barb. & Peyrez. Αναστάσιος. Αγάρου, Vat. 1. Ωγάρου. τοῦ ναοῦ, Pag. 124.
deest in Barb. & Peyrez. Γρηγορίου, addit Vat. 1. τοῦ θαυματουργοῦ. καὶ Ιλλυρίων, τὸ καὶ deest in Vat. 1. τάγματος, Vat. 1. τάγμα. ἔχοντες, idem ἔχοντες. τὴν φυλακὴν, τὸ τὴν expungit. πόλεων, Barb. πολέμων. ἀπεῖχε δὲ αὐτῆς Κωνσταντίνης σταδίοις ιζ'. Barb. ἐν Κωνσταντίνῃ σταδίοις φξ'. Νίσιβις, Barb. Νίζιβις. γεγόνασι, Barb. γεγόνασιν. παρεδίδοσαν, Vat. 1. παρεδίδοντο.

Παρέδωκεν, Vat. 1. παρεδόθησαν. φυλαττομένων, Pal. φυλαττομένου, κλίμαξιν οἱ πολ. Pag. 125.
Pal. & Peyrez. φυλαττομένου καὶ μάζων οἱ. μετὰ τὴν πεπλήρωσιν, Vat. 1. μετὰ τέσσαρας ἡμέρας, Barb. μετὰ τρεῖς ἡμέρας. μεθ' οὗ, Vat. 1. ἀφελομένου. Δαλαγαύσου, Pal. Δαλαγ. Δυαγηθίας, Vat. 1. Γοδιαθίας. δὲ τοῦ Α. τὸ δὲ deest in Pal. Φαρεσμανὴς, Vat. 1. Φαρεσμ. Pal. & Peyrez. Φαρεσοβαμὴς. Λαζὸς, Barb. Μαζὸς. Ασιάδου φυλάρχου, Peyrez. Ασιάδου, Vat. 1. φυλάρχου. τὴν Περσικὴν καὶ τὴν Νίσιβιν, Vat. 1. τὸ Περσικὸν, Pal. τὸν Περ. Vat. 1. τοῦ Νισίβιος, Pal. τὸ Νίσιβος, Barb. τῆς Νισίβης.

Αμιδα, Pal. Αμιδα. καὶ εἰς Βυζ. τὸ καὶ deest in Pal. καὶ τὸ ὑποψ. τὸ δὲ adhuc deest. Pag. 126.
ἐδίωκεν μέχρι Συρίων αὐτῶν, πολλοὺς μεταξὺ πρὸς Αρ. ὑπὸ τὸ εἰρηνῶ. Pal. ἐδίωξεν μ. Συρίας αὐ. μεταξὺ πρὸς Αρβίδοι. περὶ εἰρήνης. Γλώνου, idem Γλώνου. τὸν ὅμηρον, Vat. 1. τὸν ὅμηρον. πολίσματι, Pal. παλαίσματι. αὐλισθησομένους, Vat. 1. αὐλιζομένους. Κέλλωρα, Vat. 1. Κέλερα. σὺν Θεοδώτῳ, Vat. 1. Αρεβίνδῳ, Pal. & Peyrez. σὺν δυ.

Κέλλωρος, Pal. Κέλλορος. Βερρωύση, Vat. & Pal. Βοτούαση, Barb. Βουνώση. τοῦ δὲ, Pag. 127.
Vat. 1. τὸ λῆος. ἐκράτει γὰρ καὶ λοιμὸς, Pal. & Peyrez. κρατεῖ γὰρ καὶ λοιμός. ἐπιδυνάστευσις, eadem ἐπιδυναστεύσεις. περὶ εἰρήνης, deest in Barb. ἐσπουδασμένως, idem ἐσπουδασμένοις. λιμὸν, Barb. λοιμὸν, Peyrez. λοιμὸν ἤδη ἐπικρατησάντων. τὸν τόπον, Peyrez. τὸν τόπον. Εδεσσηνὸν, ὃν ἐμπρήσαντα, Vat. 1. ὃν μὴ διέφθειρε, Barb. Αἰδεσηνὸν ἐμπρήσαντα. χωρίου, Vat. 1. φρουρίου. μᾶλλον δὲ τὸν ἔμπροσθεν πόλεμον, Pal. μᾶλλον δὲ τὸν ἔμ. πόλεμον.

Καὶ ἐς. Vat. 1. ὡς ἔς. τῇ συνόδῳ, idem τῇ συνόδῳ. Ελδίσιος ὁ Ασίμων, ita Pal. & Peyrez. Pag. 128.
Vat. 1. Ελλισίνιος ὁ Σασίμων. ἐν τῷ πατριαρχείῳ Ελλισιναίου Peyrez. Ελλω. Vat. 1. Ελλ. καὶ ἐν τῷ διαγίῳ (lego ἀγίῳ) Στεφάνῳ Αὐξιλιανοῦ, ὑπῆρχεν, Vat. 1. ὑπῆρχεν. Αχόλιον, Peyrez. Αχόλιον, ἐ-

χειρονούντων, Barb. ἐχθρῶν ὄντων. ἐνέμβωσι πολλοὺς, Vat. 1. ἐνόμβωσαν ἐχθρῶν πολλὰ χρήματα, καὶ λαὸν ἔφυγον, ἃ εἰσελθὼν ἐν ΚΠ. ἐνέμβωσαν κἀκεῖ πολλούς.

Pag. 129. Χωρίον ὄν, Vat. 1. ὄντα. ὄρθον, Peyrez. ὅριον. χειρίας, Vat. 1. χειρίας. ὑπ' αὐτοῦ, idem αὐτῷ. καὶ Θεόδωρον, deest in Vat. 1. ἐν δύο, idem ἐν δευτέρᾳ. ἀμφ. αὐτοῦ, idem αὐτῶν. Σελευκίας, Barb. Σελευκείας. τὸ αὐτὸ, Vat. 1. τῷ αὐτῷ, Barb. ταύτην. ταῦτα, deest in Pal. & Peyrez. κατ' αὐτοῦ, Κωνσταντῖνον, Barb. καὶ τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ Ξενάϊαν μᾶλλον. καὶ Θεόδωρον, deest in Pal. Barb. & Peyrez.

Pag. 130. Συνόδου, deest in Vat. 1. ἀποδεχόμενος, deest in Pal. ἐνεπύρισαν, idem ἐνέπρησαν. Φιλοπόνου, addit Pal. καὶ αὐτοὶ ὁμοίως. Αντιχριστέρῳ, Pal. & Peyrez. Καθαρῷ. ταράξαντας, Vat. 1. ταράξας. καὶ ὡς ταῦτα, Barb. καὶ ὡς ταῦτα, Pal. καὶ τοὺς ταῦτα. μηδὲ ἐκβάλλοντα, τὸ μηδὲ deest in Barb. Βαρβάρον, Βάρβαρος, Vat. 1. vbique Βάρβαν, Βάρβας. μοναχαῖς, idem μοναχοῖς. ὅσοι οἱ καὶ, idem οἱ δέ.

Pag. 131. Εντυχὼν αὐτῷ, idem αὐτὴν. ἐδίωκεν, præmittit Αναστάσιος πολεμιώτατος γέγονεν οὕτως, ὡς ἀπελθεῖν, Vat. 1. πολεμιώτατος γέγονεν οὕτος, Pal. ὡς ἀποθανεῖν. τὸν βασιλέα, Vat. 1. τοῦ βασιλ. περὶ Σιδωνίαν, idem πρὸς ἡδονήν. καὶ Ξενάϊας, deest in Pal. συνῆλθον, idem οὐ συνῆλθον.

Pag. 132. Κατεσκεύασε, Vat. 1. & Pal. συνεσκεύασε. Ιουλιανοῦ τῆς Καρίας, Vat. 1. & Pal. Καρυᾶς, Barb. τῆς Βαρείας, Peyrez. τῆς Καισαρείας. ὕβριζόν τε, eadem ὑβρίζοντες. ἀπέκλεισε, eadem ἀπεκλεῖσαι. ἐνεπέπιζεν, eadem ἐνεπέπτεν. ἐνοδαθῆναι αὐτὸν, Vat. 1. αὐτῷ. Ηλίας ἔτος ἕν. Vat. 1. & Barb. ἔτη κγ'. Pal. & Peyrez. ἔτη ια'. ἠπάτησε, Vat. 1. ἠγάπησε. καὶ δευτέραν, deest in Vat. 1. τῷ Μακεδονίῳ, idem τὸν Μακεδόνιον.

Pag. 133. Προσφωνητικὸν, idem προσφ. μεγάλοις, idem μεγάλως. ἐπιδοῦναι, Pal. ἀποδοῦναι. ἐκέλευσε δὲ, addit ὁ βασιλεύς. ἐπισκοπεῖον, Vat. 1. ἐπισκοπεῖον. καὶ διαῤῥῆξαι, idem πρὸς διαῤῥῆξιν. Καλοπόδιος, idem Καλαπ. εἰς Εὐχαΐτην, idem ἐν Εὐχαΐταις. προσβάλλεσθαι, idem προσβάλλετο. Μάγιστρον, idem Μαγιστριανόν. τόποις, Peyrez. οὐ.

Pag. 134. Τὴν Εὐχαΐτην, Vat. 1. τῷ Εὐχαΐτῃ. ἀντιστάγη, Barb. ἀντιστάγη. συνεβουλεύοντο, Vat. 1. συνεβούλευον, Barb. συνεβουλεύσαντο. καὶ ὀλίγον, τὸ καὶ deest in Vat. 1. Σκλήρῳ, idem ὁ Σκλήρῳ. Φοιδερότων, Barb. Φοιδεράτων.

Pag. 135. Επεδείξαντο, Pal. ἐπεδείξατο. Τιμόθεος, Vat 1. Τιμοθέου. ἔπεμψεν, idem ἔπεμψαν. ἀμφοτέροις, idem ἀμφότεροι. τοῦ λαοῦ, Barb. Φλαβιανοῦ. ἀρχικὸν, Vat. 1. ἀρχικόν. αὐτοῦ, Peyrez. αὐτῶν. Μακεδονίῳ, Vat. 1. Μακεδόνιον. Τιμόθεος δὲ ἔφη. αἱ. π. α. τ. μ. δ. τ. ε. Χ. συνόδου, desunt in Vat. 1. & Peyrez. καταδέξατο, Vat. 1. οὐ κατ. ἀρνούμενον, idem ἀρνούμενος.

Pag. 136. Εἰς Ιεροσόλυμα τότε, punctuat aliter Vat. 1. εἰς Ιεροσόλυμα. τότε δὲ ὡς Αναστάσιος. ἀδελφιδοῦς, Vat. 1. ἀδελφιδὸς, Pal. ἀδελφός. Οσίῳ, deest in Pal. & Peyrez. Σφοραχίου, Barb. Σφορ. κτλ. Αναστασίῳ, Barb. Αναστασίου. Αρεάδ. idem Αρεάδ. Αλαμουνδάρου φυλάρχου, Vat. 1. Αλαμουνδάρῳ φυλάρχῳ. βαπτισθέντος, idem βαπτισθέντι.

Pag. 137. Εφη πρὸς αὐτοὺς, desunt in Barb. Pal. ἔφη γὰρ πρὸς αὐτούς. ὁ Αρχάγγελος, deest in Pal. & Peyrez. Σήμερον, deest in Peyrez. καθ' ὑμᾶς, Barb. καθ' ἡμᾶς. μετὰ ταῦτα, Vat. 1. μετ' αὐτά. αὐτὸν καὶ ὤμοσεν, idem αὐτῷ καὶ ὀμόσαι. δοκιμασθῇ, Pal. ἐπιμασθῇ. καὶ βεβαιωσαμένων, deest in Barb. Υπάτιον, deest in Barb. χαριζόμενος Βιταλιανῷ, Vat. 1. χαριζομένου, Pal. Βιταλιανόν.

Pag. 138. Ηλθον δὲ, τὸ δὲ deest in Vat. 1. πενθοῦντος, addit Pal. βασιλεὺς, διὰ αὐτὴν ἐπ. π. κ. τ. ὑ. Α. desunt in Peyrez. Pal. διὰ τοῦ. ὑπὸ, Pal. ὑπέρ. Σαμψὼν, ita Pal. Vat. Σαβῖρες, Barb. Σαβῖρ. Ευχαΐτα, Vat. & Pal. Ευχαΐτην. ἐκεῖ, Vat. κακῶς.

Pag. 139. Παιδία, Pal. νήπια. πληθύντες, idem πληθύνοντα. Αρεάδ. Vat. Αρεάδ. ἀπ' αὐτῆς, τὸ ἀπ' deest in Vat. διὰ τὸν φόνον, locus hic in Barb. deprauatissimus. φόνον, Peyrez. vbique φόβον. χαλεπῶς, Vat. κλαυθμῷ, Peyrez. χαλεπῶς.

Pag. 140. Τινὲς, deest in Pal. υἱὸν τοῦ, τὸ τοῦ deest in Barb. Τζουβδαδιστήρ, Vat. Τζουνδαδιστήρ, Barb. Τζουβδαδιήρ. περὶ αὐτοῦ, Peyrez. περὶ αὐτόν. μέγας, deest in Barb. ἔξησεν, Vat. ἔξησεν. εἶπεν αὐτῷ, Pal. αὐτοῖς.

Απριλλίῳ θ'. Pal. ια'. Peyrez. κα'. Λουκκίαν, Vat. 1. Λουκκίαν ταύτην Εὐφημίαν οἱ Pag. 141.
Δῆμοι ἐκάλεσαν στεψάντων αὐτὴν Αὐγοῦσταν, Bitt. αὐθεντίαν, Barb. ἐξουσίαν. περὶ σπουδῆς, addit Vat. ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις.

Ο δὲ στρατὸς, Pal. στρατηλάτης. βασιλεῦσαι, Barb. βασιλέα. Πατρίκιον, Vat. & Pal. Pag. 142.
πρεσβύτερον. ἐχλεύαζον, Barb. ἐχλεύαζον αὐτόν. πίπτουσαν, Pal. ἐκπίπτουσαν. καὶ ἐφοβοῦντο, deest in Peyrez. Ορμίσδα, Barb. Ορμίσδου.

Σηλυμβρίαν, Pal. Σηλυβρίαν. ἀπέστειλε, Vat. ἀπῆλθεν. συμμαχίας, Pal. συμμαχία. Ἀσπί- Pag. 143.
δου, Pal. Ἀσπίδου, Barb. Ἀσπεβέδου. Vat. Χοσρόην δ' ὡς ἐκ τῆς ἀλη. Ἀσπεβέδου ἐθριάσθη. ἔπαισεν, Vat. ἐπειδὴ τὸν. κατεδέξαντο, Pal. κατεδέξατο.

Ἀποστατήσας, Pal. ἀποστάς. αὐτὸν βασιλέα, τὸ αὐτὸν deest in Pal. Ἐξ ὅρων Ὀμοῦ, Vat. Ἐξ ὁρίων Pag. 144.
Νομοῦ. Οὐαλεντινιανόν, idem Οὐαλεριανόν. ἴσα. ἐξεχώρησε, ita Pal. Barb. & Peyrez. Vat. ἐκχωρήσαντα. βασιλέα, deest in Pal. τὴν βασιλείαν, ita Pal. Vat. τῆς βασιλείας, Barb. τῇ βασιλείᾳ. ἀπελύσαμεν, Barb. ἀπελάβομεν. Νεζᾶ, Vat. Γαζᾶ. ἐστρατεύθη, idem ἐστρατεύθησαν.

Σαμβούκη, Vat. Σαμβίκη. διὰ τὸ κρατ. Pal. διὰ τὸ μή. Βαζάιου, Pal. Βοαζάιου. ὑπ- Pag. 145.
ζῶν, desunt in Pal. & Peyrez. Φθασαρῶν, Vat. Φθασουαρῶν.

Ἑαυτῶν γὰρ, Vat. ὑπ' αὐτοῦ, Barb. ὑπ' αὐτοῦ. τρέφεσθαι, Barb. καταπήγνυσθαι. γυναῖκα, Pag. 146.
Vat. γαμετήν. μέγαν, deest in Vat. ποιμένων, Vat. τοῦ ποιμνίου, Barb. ποιμνίου.

Γυρδίουσα, Barb. γυρβίουσα. μετὰ ἐρ. φόλλιν, Vat. κατ' ἐρ. φόλλιν. ἐπῆλθεν, idem ἐπῆλ- Pag. 147.
θον. Ἀντιοχείας, idem Ἀντιοχεία. αὕτη ἐξῆλθε, Barb. αὕτη γάρ. ἐμπρησμοί, Vat. ἐμπρησμοί. τὸ Πεντάπυργον, idem τῶν Πενταπύργων. τὸ δ' αὐτοῦ ἑ. Μ. μ. κ'. τ. α. ι. Vat. ἐν δὲ Μαφ μέσῃ καὶ τῆς αὐτῆς ἰνδικτιῶνος, Barb. καὶ τῆς αὐτῆς τετάρτης. κατῆρχεν, Barb. κατήρχετο. Ἰωάννης ἔτη κγ'. ιε'. Barb. ις'.

Ἐν σάκκῳ, deest in Peyrez. προσπελασθέν, Barb. emendate προσπελασθέν. Κάρινον, idem Pag. 148.
Κάρεινον. Καρπουσοῦ, Vat. Καρπουσοῦ. τὸν ἀπὸ ἐπάρχων, Pal. τὸν ἔπαρχον. μηνὶ δ'. Vat. μηνὶ α'. ὅστις ζη. ϑ. κ. τ. α. ἔδειξαν, desunt in Barb. μονοκρατήσας, Vat. μόνος κρατήσας. λιμοτόν, Pal. & Peyrez. λιμοτόν. ἐποίησεν, Barb. ἔδωκε. Τζάθιν, Pal. Τζαθίῳ. Κόρυκον, Barb. & Peyrez. Κήρυκον.

Στρατηλατῶν, Barb. στρατιωτῶν. ἐνίκησαν, Barb. ἐνίκησε. ἐν τοῖς Θεοφ. ἐλη. αὐτὸν, de- Pag. 149.
sunt in Vat. φιλιωθῆναι, Vat. φιλωθῆναι. συμμαχεῖν αὐτοῦ ἐν οἷς ἂν βουληθείη, Vat. συμμαχεῖν ἐν οἷς ἂν δεηθῇ. Ἀρμενίων πλ. ὡς εἰδὼς τὰ μέρη, desunt in Peyrez. Βραρὲξ, Barb. Βαρτὶξ. τοῦ συμμα. τὸ τοῦ deest in Barb. προσχαρῶς, Barb. προσέχε. αὐτοῦ, Vat. ἐκ.

Ἠλεκτρινά, Vat. ἠλεκτρινά. Μουαχέριον, Barb. Μιάχερν. Βαδουέλον στρατηγόν, Vat. Pag. 150.
Βασ. τὸν στρατηγόν. Ἐξσκουβιτῶν, Barb. Ἐξκ. διασώθηναι, idem διασώθηται. Εἰς ταῦτα, deest in Vat. ἐπλήρωσε κ. τ. δ. λ. τὸ ε. τ. Δ. ὁ. ν'. κ. Α. ὁ βασιλεὺς, desunt in Peyrez.

Ὡς περιδρομούς, deest in Barb. κουλοτομηθέντες, deest in eodem. παλαιούς, Pal. Pag. 151.
πολεμίους. εἰς ἀρχὴν, Barb. εἰς ἂν ἀρχή. παρ' αὐτοῦ, idem παρ' αὐτοῖς. πόλιν, Pal. πόλι. τοὺς χρόνους, Barb. τοὺς χρόνους. οἰκοδομημένην, Pal. ἀνακαινισμόν. τῆς Ἀντιοχείας, idem τῶν Ἀντιο. αὐτωνόμασαν, alias μετωνόμασαν. τῆς ἑβδόμης, Vat. αὐτοῦ ζ'. Ζεχαὴρ, Barb. Ζεχάρης.

Στρατηλάτην, Vat. στρατηγόν. Ἰουστινιανοῦ, Barb. Ἰουλιανοῦ. μόνοις πλουτοῦσι, Vat. πε- Pag. 152.
λουσῶτες. καὶ Μεσοποταμίας, deest in Barb. ἐδίωξαν, Vat. ἐδίωξεν.

Παρέλαβον δὲ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, Vat. παρέλαβον δὲ καὶ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ. ἔτη ςκβ'. φκβ'. Pag. 153.
Barb. ςκς'. φκς'. Peyrez. ςκα'. φκα'. Ἰωάννης ἔτη κγ'. Barb. ἔτη κα'. ὕπαρχον, Vat. ἔπαρχον. ἐπετάσθησαν, ita Vat. & Peyrez. Barb. ἐπετάσθησαν. τοὺς ἑλληνίζοντας, τὸ τοὺς deest in Barb. μόνους, idem μόνον. Δαρᾶς, Vat. & Peyrez. Δορᾶς. βασιλέως, Pal. βασιλ. τοῖς λοιποῖς στρατηγοῖς, Vat. τῶν λοιπῶν στρατηγῶν. μεσάζοντες, Vat. μεσάζεις. μετὰ Περσῶν, idem μετὰ τῶν.

Ῥώμης Βονιφάτιος ἔτη β'. deest in Peyrez. καὶ ἐκαύθη πολὺ μέρος τῆς πόλεως, καὶ ἡ με- Pag. 154.
γάλη ἐκκλησία, deest in Peyrez. ἀπέθανον, deest in Pal. Καλαπόδιον, Barb. Καλοπόδιον.

Τζαγγαρία, Barb. Τζαγγάρια. Εἰ μὴ εἷς, τὸ εἷς deest in Pal. Μανιχαῖον, Pal. Μανι- Pag. 155.
χαῖος. μετὰ ὅλων, Barb. addit τῶν Μανιχαίων. βαπτίζεσθαι, Pal. βαπτίζεσθαι. Peyrez. βα-

περιΐζεσθαι. βαπτίζομαι, Pal. βαπτίζεται, in margine βαπτίζεσθαι. ἡμεῖς λόγον, τὸ ἡμεῖς deest in Pal. εἶδος, Pal. ἤδεις, Barb. εἴδεις. ἐπιμελήσατε, Barb. ἔπιμοι θάνατοι. εἶδος Σαββάτης, Barb. ἔθη Σαββάτιος, Peyrez. ἴδεις.

Pag. 156. Τῇ περὶ, Barb. τὸ περίας. τοὺς φονεῖς ὅλου τοῦ σταδίου, idem τοὺς Φόνους ὅλους τοῦ σταδίου. αὐτοὶ παρακαλοῦσι, Pal. & Peyrez. αὐτοῖς. νοήση ὁ μὴ θέλων, Pal. νοήσῃ, Peyrez. φονεύει ὁ θέλων τῷ ξυλοπώλῃ. ἀντιβάλῃ, Pal. ἀντιβάλλῃ. Ιουδαΐζω, Pal. Ιουδαΐζεις. συμφέρει μοι, τὸ μοι deest in Pal.

Pag. 157. Απλώθησαν, Vat. ἀπλῶσαι. καὶ ἀπηγόρευσαν, τὸ καὶ deest in Barb. ἤκουσεν, Pal. ἤκουεν. Φλαβιανὸν, Pal. Φλακιανόν. τὸν περὶ, τὸ τὸν deest in Pal. τῷ ἔχοντι τὸν χαλκοῦν, articulus deest in eodem.

Pag. 158. Εἶχον ἡσυχίαν τ. π. ε. τ. δ. ἐπαύετο, desunt in Barb. ὕπαρχος, Barb. ὕπαρχος. λαργιτιόνων, idem λαργιτιόνων. βασιλίσσης, idem δεσποίνης. οἱ γὰρ Οὐανδῆλοι, idem Οὐανδῆλοι δὲ καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται.

Pag. 159. Ωκτὼ δὲ ἔτη, periodus hæc a Peyrez. expuncta. τῇ ἀδελφῇ, Vat. τὴν ἀδελφιδῆν. Ιλδέριχος, Barb. Ιλδερίχιος.

Pag. 160. Εννόμως, Barb. ἐν νόμῳ. μεταπεμψάμενος, idem προσκαλεσάμενος. σὺν τῷ βασιλίσκῳ, desunt in Barb. ἀδώνητον, Pal. ἀδόνητον. Barb. ἀδόνητον.

Pag. 161. Στρατηγήσοντα, Vat. στρατηγήσαντα, Barb. στρατηγήσοντας. τὴν Θρᾴκην οἰκοῦντας, Barb. τῶν Θρᾳκῶν. γαμετὴν, Barb. γυναῖκα. ὁδηγήσοντες, Vat. ὁδηγήσαντας.

Pag. 162. Μονὴν τῆς θαλάσσης, τὸ τῆς θαλάσσης deest in Barb. μονὴν, deest in Vat. αὕτη, Vat. ταύτη. κομίζεσθε, Pal. κομίζεσθαι. θεραπεύσητε, Peyrez. ἀναπαύσητε. παύσασθε, Pal. παύσασθαι. Βελισάριος, Barb. Βελισάριος.

Pag. 163. Ποιούντων, Pal. ποιήσασθαι. ἀποκτεῖναι αὐτὸν, καὶ τοὺς, Barb. legit & punctuat ἀποκτεῖναι. αὐτὸν δὲ τῶν Οὐάν. ὑπάρχων, Vat. ὕπαρχον. ποιήσονται, Pal. ποιήσαντες.

Pag. 164. Μὴ γνώσαντες, Barb. γνόντες.

Pag. 165. Γαθόντες, Vat. παθόντες. ἀναβὰς ἐν τῷ παλατίῳ, Pal. ἀναβὰς εἰς τὸ παλάτιον. παρετίθετο, καὶ ὠνοχόει, Pal. παρετίθετο, καὶ οἰνοχόει. Φυγόντες, Barb. καταφυγόντες. αἰτήσασθαι, addit Peyrez. τοὺς γεωργοὺς, Barb. αἰκίσασθαι τοὺς γεωργούς. τοῦτο, Pal. τοῦτον.

Pag. 166. Τοῖς ἵπποις, idem τοὺς ἵππους. καὶ τοῖς δόρασιν ἀμυνόμενοι, desunt in Barb. προσφιλεῖς, Peyrez. πρὸς φίλους. Τζάτζονα, Pal. Στέζονα, Peyrez. Στζῶνα. εἰς τὴν Λιβύης ἀκτὴν, Barb. εἰς τὴν Λιβύην ἀκτὴν, Pal. correcte εἰς τὴν Λιβύης ἀκτήν. ταῦτα δὲ, τὸ δὲ deest in Barb. ἐνέπεσαν, Barb. ἐνέπεσον. λόγῳ ἠθικῷ, Barb. λόγοις πιθικοῖς, Peyrez. emendate λόγῳ πιθηκῷ. αὐτὸς, deest in Barb. παρέλαβεν, Barb. παραλαβόντα. πλείους, Pal. πλείστους.

Pag. 167. Εδίωξαν, Barb. ἐχώρησαν. ἄρα, alia ἄρας. σὺν πάσῃ, τὸ σὺν deest in Pal. στρατοπέδῳ, Peyrez. στρατῷ. στρατῷ, Pal. στρατοπέδῳ. μηδὲν διαπραξάμενος, desunt in Barb. ἐπελθόντες, Barb. ἀπελθόντες. ἕως α. ζ. π. ν. λ. ο. φ. τὸν Γελίμερα, desunt in Peyrez. Οὐλιαρίσιος, Barb. Οὐλιαρίσις. τοῦ μὲν ὄρνιθος, ita Pal. & Peyrez. Barb. τῷ μὲν.

Pag. 168. Εἶπεν, deest in Pal. ὡς ἄρτον ἀεὶ ἐπιθυμεῖ γεύσασθαι Γελίμερ, μὴ ἰδὼν ἄρτον, Barb. ὡς ἄρ. ἀθυ. ἐπ. Γ. μὴ εἰδὼς ἄρτον. κιθάρας δὲ, præmittit Barb. κιθάρας δὲ κιθ. ἤκει, Pal. εἶχεν, Pal. ἦλθεν. φρενῶν, deest in Peyrez. ἔχοντα, Barb. ἔχοντες. ἐν αἰχμαλώτου, τὸ ἐν deest in Vat. Barb. αἰχμαλώτων. οὐδενὸς Vat. οὐδέν. Κυράνη, alia Κύρνος.

Pag. 169. Οσον Επος, Pal. ὅς Επὸν, Barb. & Peyrez. emendate ὁ Σεπτὸν. Λιβυαίων, Pal. Λιβυέων, Barb. Λιβύων. τὴν μητέρα, ita Pal. alia τῇ μητέρι. τυραννίδα, Barb. τυραννίδι. ἦλθον αὐτοὶ, Barb. αὐτόν. οἷον, Peyrez. οἶον. Τίνος, idem Τοῦτος. ἱπποδρόμιον, Barb. ἱπποδρομεῖον, Peyrez. ἱπποδρόμιον. εἰώθασιν, Barb. εἰώθει.

Pag. 170. Τὸν πορφύρας, Barb. τὴν πορφυρίδα. τάξιν τοῦτο οὐκ ἀνέβιβασεν, Pal. & Peyrez. ἀξίαν τοῦτον ἀνεβίβασεν. πάμπολλα, Vat. πολλά. τῆς Λιβύης, Pal. τὴν βουλήν. κατεικοῦντες, Vat. κατοικοῦντες. Ρωμαίους, Pal. Ρωμαίων. Φοινίκινα, Pal. Φοινικᾶ, Barb. Φοινίκεια. Ασκληπεία τῆς γῆς υἱὸν ἔφασκεν εἶναι, Pal. Ασκληπία, ὅν Ηρακλείου βασιλέως τῆς γῆς υἱόν. Ραμοῦς, Barb. Ράμμαις. ἐνθέμενοι, Pal. ἀποθέμενοι. ἀποβὰς, Barb. ἐκβάς.

Ηλικίᾳ, idem λείᾳ. ἐστρατοπεδεύσαντο, Pal. ἐστρατοπεδεύοντο. Εἰς τὸ π. κ. μὴ βου- Pag. 171.
λόμενοι, desunt in Barb. ἀφίκοντο, Pal. εἰσῆλθον. σημεῖα, Vat. σημεῖά τε. βουλομένοις, Vat. βουλόμενοι. καθεστήκει, Barb. καθέστηκει. ἐπέστρεψε, Pal. ἐπέστρεψαν. ἀκτῖνα, Barb. ὥσπερ ἀκτῖνα. ἐπὶ πλεῖστον δὲ, τὸ δὲ deest in Barb. οὔτε πόλεμος, οὔτε θα. ἐπ. τοῖς, desunt in Pal.

Εχεσθαι, Barb. ἐχόμενον. καὶ εἰς τὰς, τὸ εἰς deest in Pal. Τζόντζαν, Pal. Τζόντζαν, Pag. 172.
Barb. Στότζαν. δορυφόρων, Peyrez. δορυφόρον. ἀπαθεῖς, Barb. ἀπαθείας. τὴν πόλιν, Pal. Καρχηδόνα. οὐ ὁ Σολ. Pal. ὁ δὲ Σολ. μιᾷ νηΐ, Pal. μὴ διώξ. ἀπέπλευσε, Vat. κατέπλευσε.

Επεποίηντο, Pal. ἐπεποίηντο. Μεμβρεσσῷ, idem Μεμβρεσσῷ. Ιλδιγέρδη, Barb. Ιλδιγέ- Pag. 173.
ει. βιβλία, idem βιβλίδια εἰς τῶν. διὰ τῶν αὐτ., τὸ μὲν deest in Barb. ἐφθέγγετο, Pal. ἐφθέγγοντο. διελεῖ, Barb. διεῖ. Τζότζας, idem Στότζας. καταφρονήσαντες, Pal. καταχω-
ρήσαντες.

Δείσας, Pal. τοῦτο. στρατιωτῶν, idem στασιασάντων. Τζότζας, Vat. Στότζας. Ιωάννου, Pag. 174.
Peyrez. Ιωάννου, ἐν αὐτοῖς, Barb. ἐν αὐτοῖς. Ιουστίνου, Ιούστινον, Pal. Οὐτλίου, Οὔτλιον, Peyrez. Οὐλίου. Γουνθάριον, Pal. Γουνθάριον, Barb. Γόνθαριν. καὶ εἰς τὸ χ. Barb. Εἰς τὸ χ. πλησίον, deest in Barb. εἰς τὸ Αβεράμνου ὄρος πρόποδα, Barb. Εἰς τὸν Αβεράμνου ὄρους πρός.

Καταλιπὼν, Pal. λιπὼν. ὄρος, ita Pal. Barb. ὄρους. ἐν αὐτῷ, Vat. εἰς αὐτό. ἐν τῇ ἀπο- Pag. 175.
ρίᾳ, τὸ ἐν deest in Barb. Οὐλίαν ἦν, Peyrez. Οὐλιάναν. μόνος, idem μόνοις. συστρατεύ-
σαι, Barb. στρατεῦσαι. λέγοντα, deest in Peyrez.

Ηπηφὶ, Peyrez. Ηπηφὶ, Barb. Κπηφὶ. καὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐπὶ Ρωμαίους, Pag. 176.
Peyrez. καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐπὶ Ρωμαίους. Πουδεντίῳ, Πουδέντιος. Peyrez. Πουδεντίῳ, Barb. Πουβεντίῳ. Πουβέντιος.

Αλλὰ τοῦ Σολομῶνος, Barb. ἀλλὰ τοῦ. καὶ Μαυρουσίοις, deest in Pal. Τζότζας, Barb. Pag. 177.
Στότζας. ἐγείρας, Vat. ἀγείρας. Ιμερίῳ πεζῶν ἦγεν, idem Ιμέριον πεζῶν ἦγεν. Τζότζα, idem Στότζα.

Σὺν τοῖς στρατιώταις, Peyrez. σὺν τοῖς στρατιώταις. ἐν Βυζακίῳ Μαυρουσίοις, Barb. ἐν Pag. 178.
Μαυρουσίοις. Τζότζα, Vat. Στότζα. ἑκατέρους, Pal. ἑκατέρους. Τζότζαν, Vat. Στότζαν. ἡ-
δὺν ἵνα. Peyrez. ἰδεῖν ἵνα. ταῦτα ἀκούσας π. γ. κ. τ. Σ. τ. ἀ. ἀποδεχόμενος, desunt in Peyrez. Νουμιδίᾳ, idem Νουμίᾳ. Κουτζίνας, Barb. & Peyrez. Κουτζίνας. Βυζακίου δὲ, Barb. Βυζακίου. στρατιώταις, Barb. στασιασταῖς, Peyrez. ταπεινώταις, forsan ταξιώταις.

Τῷ Αντάλᾳ, Pal. τὸν Ανταλᾶν. ἐπίσχωσιν, Peyrez. ἐπίσχωσι, Barb. correcte ἐπί- Pag. 179.
σχωσιν. πρός Κουτζίναν, Barb. & Peyrez. Κουτζίναν, atque ita scribunt vbique.

Ρεπιάνου, Vat. & Pal. Ρεστιτιάνου, Barb. Ρεπιδιάνου. καὶ Αθανάσιον σ. ἐ. τ. π. ἐ. ἐ. δὲ Pag. 180.
τὸν, desunt in Peyrez. συνεπομένους, Vat. συνεπόμενος.

Γρέπτις, Vat. ἀρέπτι. ὅσοι Ακάκιον τοῦ Αρμενίου, Peyrez. Ωσάκιον Αρμενίου ἄρχοντα. συνε- Pag. 181.
στράτευσε, Peyrez. συνεστρατεύσαντο. ὧν Κουτζίνας ἦρχεν, Barb. ὧν Κουτζίνας, Peyrez. οὗ Κου-
τζίνας. Αδραμύττου, Barb. Αδραμύττου. κατεκλίθη, Peyrez. κατεκλίθη. Γρηγορίῳ τε καὶ Αρταβανείῳ, Vat. & Peyrez. Γρηγόριόν τε & Αρταβάνιον. ἵππος, Barb. μόνος.

Επαισεν, Pal. ἔπεσεν, Peyrez. αὐτὸ τὸ ξίφος ἔτ' ἔπεσεν. αἴσθοιτο, Barb. αἰσθοῖτο, Λαβέσθαι, Pag. 182.
Peyrez. Λαβέσθαι. τοὺς ὄντας, Pal. τοιούτους.

Ζαμαναρσὸς, Peyrez. Ζαμμαρζὸς. ἦλθεν, Barb. ἀπῆλθεν. Ρωμαίων, Pal. Ρωμαίοις. Pag. 183.
ἀποδεξάμενος, Barb. δεξάμενος. ἐπισκοπήσαντες, Pal. ἐπισκοπήσας.

Αὐτῶν, Pal. αὐτοῖς. ἐξεβλήθη, addit Barb. τῆς βασιλίδος. Σαμψὼ, Vat. Σαμψών. Αγα- Pag. 184.
πητὸς δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης, desunt in Peyrez. Δεκεμβρίῳ κζ΄. Vat. ιζ. idem Peyrez. ἔτη ε΄. μ. ια΄. η. ι΄. desunt in Peyrez. Βουλγαρεῖς, alia Βούλγαροι. Λεσίαν, ita codd. cuncti. Σκύθας, Barb. iterum Λεσίας. βαπτίσματος, Barb. φωτίσματος. αὐτοὺς καὶ ἀπέ-
κτειναν π. π. καὶ ἐξέβαλλον, desunt in Peyrez. αὐτοὺς μετὰ, Barb. αὐτόν.

Εισώκισαν, Barb. ἐσώκισαν. Γοδίλαν, idem Γόδιλαν, Peyrez. Γόδιλαν. Βιγίλιος ἔτη Pag. 185.
ιζ΄. Barb. & Peyrez. Βιγίλιος ἔτη ιη΄. Ιωάννης ἔτη ια΄. Barb. ἔτη ιβ΄. Δαμούβιον, Barb. Δανούβιν. Εἰς τὸ Ιλλυρικὸν, idem ἐκ τοῦ Ιλλυρικοῦ. καὶ ἄλλων, addit Barb. πολλῶν. Δα-
νούβιν, idem Δανούβιν. Νουμερίοις, Pal. Νουμέροις.

Pag. 186. Ανιόντα, Pal. ανιζόντα. τοῖς τοῦ δημοσίου, Barb. τοῖς δημοσίοις. ακούσας, idem ακούσαντες. σὺν τῇ ἀρετῇ, idem δ μετ᾽ ἀρετῆς. ἦλθον, Pal. ἐλθόντες. πρὸς δ μὲν ἐλαύνειν, ita Pal. Vat. & Peyrez. ἤλαυνε, Barb. πρὸς τὸ μὴ ἐλαύνειν. μεμψάμενοι, Vat. μεμψάμενος. ἐπιλεξάμενος, Vat. ἀπολεξάμενος.

Pag. 187. Περσῶν βασ. Barb. Ρωμαίων βασ. τοῦ τὸν πο. Pal. τοῦτον πο. διεβεβαιοῦτο, idem διεβεβαιώσατο. Ουἰτίγιν, Pal. Οὐιτίγιν, Barb. Οὐίτιον.

Pag. 188. Οἱ μὲν, οἱ δὲ, Barb. ὁ μὲν, ὁ δὲ. ὀργῇ, Barb. δι᾽ ὀργῆς. Αὐγούστῳ, Pal. αὐτοῦ. Ιουδαΐζων, deest in Peyrez. Εξουμίτην, Pal. & Peyrez. Αξουμίτην.

Pag. 189. Εξουμιτῶν, idem Αξουμιτῶν. βασιλέα αὐτῶν, Barb. αὐτοῦ. Χριστιανοῖς, idem Χριστιανός. μεγάλως, deest in Vat. Ιουδαίοις ἔτη ια'. Barb. ἔτη ις'. ἐν τῇ ἀγορᾷ, idem ἐν ἀγορᾷ.

Pag. 190. Χώματι, Peyrez. χρώματι. ἐπῆρεν, Barb. ἔπαιρεν. ἀποκατεστάθη, Pal. ἀποκατέστη, Barb. ἀποκατεστάθη. ἀποχρεώσωμεν, Barb. ἀποχρεώσει. Βηΐλιος, alia vbique Βηγήλιος.

Pag. 191. Τῶν ἁγίων Αποστόλων, deest in Pal. ἐπηύγησαν, Vat. ἐπλήγησαν. ἰνδικτιῶνος ια'. Pal. α'. ἕως τοῦ, Barb. τοῖς ἀπὸ τοῦ Χαλκοῦ, desunt in Pal. Ελδισίας, Barb. Ευλεσίας.

Pag. 192. Αὐτοῦ, deest in Barb. Δόμνος ἔτη ιδ'. ς'. Peyrez. ἔτη ιη'. ια'. τὰς τρεῖς νίκας, δ τρεῖς deest in Vat. ἰνδ. δ'. desunt in eodem καὶ Τέπολις, deest in Pal. Βύβλις, Barb. Βύβλος. Βότρυος, Vat. Βότρυος. τῇ θαλάσσῃ, Pal. τῆς θαλάσσης. εἰσῆλθεν, Barb. εἰσπηδῆσαι.

Pag. 193. Κελλίου, Vat. βουλία. κεφαλαίων, deest in Pal.

Pag. 194. Διαφανούσης, Vat. διαφανούσης. φιλαργυρίας καὶ, desunt in eodem. δ χρόνῳ τούτῳ, deest in Barb. προσηρρήνησαν, addit Pal. τούτῳ. ἐν τῇ συνάξει τῇ ἁγίᾳ τοῦ ὄρους, Barb. τῆς ἁγίας τοῦ ὄρους, Peyrez. τῆς ἁγίας Εὐφημίας τοῦ ὄρους. καὶ περὶ αὐτοῦ μηνὶ ἐθνοπατριάρχαι, desunt in Vat. Πρεσβυτερετέρων, Vat. Πρεσβυτέρων. ὑπάρχων, Vat. ἔπαρχων.

Pag. 195. Στεφάνου, Barb. Υπάρχου. μέρεσιν, Vat. πόλεσι. τῶν Περσῶν, δ τῶν deest in Barb. ὑπάρχων, Vat. ἐπ. Δεκεμβρίῳ, ita Barb. & Peyrez. Vat. Νοεμβρίῳ. Κόνεως, Vat. Κόνης. διαφαίνοντος, Pal. διαφαίνοντος.

Pag. 196. Ροσσίου, Vat. Ρησίου, Peyrez. Ρεσίου. οὕτως ἔπεσεν, Pal. κατέπεσεν. Ιουκαρδιανοῦ, Barb. & Peyrez. Ιουκουνδιανοῦ. καταληφθέντες, Vat. καταληφθέντων. Χερσοῦ, Vat. τοῦ Χερσοῦ, Peyrez. τοῦ Θεοῦ. φορεσία αὐτῶν ὁμοία τῶν λοιπῶν Οὔννων, Barb. ὁμοία τοῖς λοιποῖς Οὔννοις, Peyrez. φορεσία αὐτῶν λοιπῶν Οὔννων.

Pag. 197. Διαρρηγνυμένος, ita Peyrez. Barb. διερρήγνυμένος. μηχανικοί, Peyrez. χημευτικοί. κατεβάσταξαν, Peyrez. ἐν ἐβάσταξαν. ἐπάνω, deest in Vat. Χιτοῦ κώμης, Pal. Χιτουκώμεως, Peyrez. Σίτου κωμέως. ἀργυρᾶ, deest in Barb.

Pag. 198. Μετὰ ἑτέρων τῆς συγκλήτου, Barb. μετὰ καὶ ἄλλων συγκλητικῶν. Χίτου κώμην, Peyrez. Σίτου κώμην. ὄπισθεν ἐξερχόμενοι αὐτῶν, Barb. ὀπίσω ἐξερ. αὐτοῦ. τῶν βαρβάρων, idem αὐτῶν. Τζουρούλλου, idem Τζουρούλου. μετὰ δὲ ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, idem μετὰ δὲ τὸ ἅγιον Πάσχα. διαφωνοῦμεν, Barb. διαφωνοῦμεν, Peyrez. διάφορα μέρη. καὶ ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις εἰ ἀφνιδίως, καὶ πολεμῆσαι αὐτοῖς, Peyrez. ἐ ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις ἀφνιδίως ἢ πολεμῆσαι αὐτοῖς, Barb. nihil aliud legit præter καὶ πολεμῆσαι αὐτοῖς. καὶ διέσωσεν, Pal. & Peyrez. ὡς δέ. Σαγδρέως, Vat. Αγδρέως, Barb. Σαβγδρέως. ἐπίασεν, Barb. ἤγειρεν, Peyrez. ἦλισε.

Pag. 199. Υπάρχων, ὑπάρχων, Vat. Επ. Γεώργιον, Vat. Νεώργιον, Barb. Εὐλόγιον. θλιβόμενος, Vat. θλίβομαι. ὡς συνεφώνησε, Vat. ὡς συν. Barb. ὡς συν. εἶχε, Vat. τόποι, deest in Peyrez. ἐκέλευσε, Vat. ἐκέλευσε. καὶ ἐδήμευσε, ἐ ἠκρωτηρίασε, desunt in Barb. ἢ ἐκφάνασιν, desunt in Vat. & Peyrez. τελετή, Peyrez. ἑορτή.

Pag. 200. Χωρίσαι, Peyrez. χωρῆσαι. ἔκραζον. ἄψον ω. α. ε. ὁ δ. Γ. ο. Φ. καὶ π. ο. Π. ε. α. α. ο. ἄλλοι εἰς τὸ μέσον, Peyrez. ἔκραζον οἱ αἱ, ἄλλοι, ἄλλοι εἰς τὸ μέσον. ἄψον ὧδε, ἄψον ἐκεῖ, Peyrez. ἄψον, ἄψον ὧδε. οἱ δὲ ἐξελάσαντες, Barb. οἱ ἐξηλάσαντες, Peyrez. οἱ δὲ ἐξηλάσαντες. εἰς τὰς ἐκκλησίας, Barb. ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. τῷ δὲ Απριλλίῳ μηνὶ, Vat. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, Barb. τῷ δ' αὐτῷ μηνί. Βασίπολις, Pal. & Peyrez. πόλις. ἀναρρύσασθαι, ita Peyrez. Barb. ἀναρύσασθαι. Αναστασιόπολις, Vat. ἡ Ανα. Πλακιδίας, alia Πλακίδιος ὅς.

Pag. 201. Εφόνευσε, Barb. ἐθέσπ. Αὐγούστῳ μηνὶ, Vat. Αὐγούστου μηνός. ἐκβαλεῖν, idem ἐκβάλλειν.

παρέλαβεν, idem λαμβάνει. ὡς καθ. Peyrez. ἐς καθ. ἤσαν δὲ, desunt in Peyrez. με-
λέτη, Barb. ἐπιβουλή. μισοῦντες, Barb. μισοῦσι. Peyrez. μισοῦν. ἐξεπίστευτες, Barb.
ἀμετάστρεπτος. ὡς καὶ Ιου. τὸ καὶ deest in Barb. Αρχιμαγγειρεύτης, deest in eodem. πάντων,
Vat. ἀμφοτέρων. Βελισαρίου, Barb. Βελισαρίῳ.

Εβαρήθη, Barb. ἐλυπήθη. Εὐτύχιος, deest in Barb. τῷ δ' ναύτῃ μηνί, Barb. τῷ δ' ναύ- Pag. 101.
τῃ ἔτει μηνί. αὐτοῦ τῇ A. Barb. αὐθις. εἶχεν ἔθος, Peyrez. ἔθνος. ἄρχοντος, deest in Pey-
rez. Barb. ἄρχοντα. ἐκδικήσωντες τὸ πατρῷον αἷμα, Vat. ἐκζητοῦντες τὸ πατρῷον λῆμμα. ἕως
ἑσπέρας, deest in Peyrez. Ιουστῖνον, Vat. Ιουστινιανόν. ἀπεδίωξεν, Barb. ἀπεδίωξαν.

Ετη ζ. Peyrez. ἔτη ιζ. φονοκτόνα εἰς τὰ ὕδρεια, Barb. φονοκτονία, Peyrez. ὕδατα. ἐν Pag. 103.
Γερμίοις, τὸ ἐν deest in Barb. ἐν Βυζαντίῳ, τὸ ἐν deest in Peyrez. ἀγαγεῖν, Vat. &
Peyrez. ἀγάγαι. Αβάρου, Barb. Αμβρου. μεσαύλῳ, Peyrez. μεσάλῳ. τῆς μεγάλης,
deest in Peyrez. τῆ ἑβδομάδος ιδ'. ἰνδ. desunt in Peyrez.

Εχλευάσθησαν, Barb. & Peyrez. ἐνεχθέντες. δόλον, Pal. & Barb. δοῦλον. ὁ σὺν αὐ- Pag. 104.
τοῖς, τὸ ὁ deest in Vat. & Peyrez. εἰσπορευόμενος, Vat. εἰσπορευομένοις.

Παρεχωρήθη αὐτῷ, desunt in Peyrez. subdit Pal. τοῖς χρεώσταις, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὰ Pag. 105.
τοῖς ἰδίοις δεσπόταις. Μακάριος ἔτη δ'. Peyrez. ἔτος α'. Ιωάννης ἔτη ια'. idem ἔτος α'. ὁ βα-
σιλεὺς, deest in Barb. τὸ παλάτιον, deest in Barb. Ρώμης ἐπίσκοπος Βενέδικτος, desunt
in Barb.

Οντι προάστειον, Barb. & Peyrez. ὄντι προαστείῳ. Ιουστίνου, Barb. Ιουστινιανοῦ. περὶ τοῦ Pag. 106.
ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, desunt in Barb. Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ, καὶ τῶν ἁγίων Α-
ποστόλων, desunt in Peyrez. μετὰ σπουδῆς, deest in Barb.

Αναπέμπει, deest in Barb. Peyrez. ἀνὰ πέντε. ὡς ἔχημα ὑψηλὸν κ. χ. π. ὠ. ἐ. τ. τ. Pag. 107.
ἀ. τ. ἐ. ὁ. κ. ἐ. ἐπάνω, desunt in Peyrez. τοῖς ὑπ' αὐτὸν, Vat. ὑπ' αὐτοῦ. τοῦ πρεσβύ-
του, deest in eodem. Peyrez. Ιουλιανοῦ. χαρίσμασιν, Pal. χρήμασιν. Ιουστῖνον, Barb. Ιου-
στινιανόν.

Τὰ φρούρια, Vat. τὸ φρούριον. ἔλαβεν, idem ἀνέλαβεν. Πατρίκιον, Peyrez. τὸν Πα- Pag. 108.
τρίκιον. Ρώμης ἐπίσκοπος Ιωάννης, anni desiderantur in cunctis exemplaribus. Ιερο-
σολ. ἐπ. Ιωάννης ἔτη η'. alia correctius ἔτη κ'. Αλεξαν. ἐπ. Ιωάννης ἔτη ια'. ε'. Vat. &
Barb. Γρηγόριος ἔτη ς'. ε'. Pal. & Peyrez. Γρηγόριος ἔτη δ'. γ'. Αντιοχείας ἐπίσ. Γρηγό-
ριος ἔτη κδ'. Barb. ἔτη κα'. Βαδουάριον, Barb. Βαδουάριν. σπλεντίου Barb. & Peyrez. σπα-
λεντίου. μετεμελήθη, Vat. μετεβλήθη. Εξκουβιτόρων, Εκσκουβιτόρων.

Επίεση, τὴν Νίσιβιν πολιορκοῦσι τοῖς Ρωμαίοις, Barb. ἐπίεση τοῖς τὴν Νίσιβιν πολ. Ρω. τὰ Pag. 109.
προάστεια τῆς πόλεως, idem τὰ τῆς πολ. προα. Αρταβάνης, Barb. Αρδαβάνης, Pal. Αρδα-
μάνην. ὁ δὲ βασιλεὺς, Barb. ὁ δὲ ἀδιοικήτως. ἐπὶ τοῖς φυγαδεύσεις, Barb. ἐπὶ τὸ προσπολεμοῦσι.
Αρταβάνης, Barb. Αρδαμάνης, Peyrez. Αρδαμανίου. ἔτη ςξζ'. Pal. ςξγ'. ἔτη φξζ'. Pal.
ἔτη φξγ'. Ουάλεντος, Peyrez. τοῦ Αλεντος. ὑδάτων, Barb. ὕδατος.

Καὶ οὐκ ἐγὼ, τὸ ἐ deest in Barb. αἵματι, Barb. αἵματι. φόνοις, Barb. φόνῳ, Pal. Pag. 110.
φόνον. οἶδας τὰ ἡμῶν, Barb. τίς. μαθὼν, deest in Barb. παρὰ, Barb. ὑπό. ἐμβάλλῃ,
Barb. ἐμβαλῇ. ἀγγελιῶν, Pal. & Peyrez. δεκανῶν

Εὐτύχιος ἔτη ε'. alia correctius ἔτη ς'. ἐπωνόμασεν αὐτὸν, Barb. αὐτ. αὐτοῦ, Barb. Pag. 111.
αὐτῷ. ὑπὸ τὰ μέρη Χοσρόου, Pal. & Peyrez. ὑπὸ Μεχοσρόου. Θρασυβούλης Peyrez. Θρομβούλης.

Εφ' ὃ χρόνον πεντάετη, Peyrez. ἐφ' ὃ χρόνον καὶ τελετῆ. τὸν δὲ πόλεμον τῆς Αρμενίας συστή- Pag. 112.
σασθαι, Barb. ἐπὶ τὴν Αρμενίαν. φάλαγγος, Vat. τ. ἐκτάξεως. λοιπὸν, deest in Peyrez.
γηροκομεῖα, Barb. γηροκομεία. αὐτὸν, Barb. & Peyrez. ἑαυτόν. Ιωάννης ἔτη ιγ'. Pal. ιβ'.

Πολιτείας τε, Barb. & Peyrez. πόλεις. καὶ Ιουστίνου, deest in Vat. & Peyrez. ὑπὸ Pag. 113.
Τιβερίου. Barb. ὑπὸ τοῦ βασιλέως. προσῆ, Barb. πρόσχημα, Peyrez. προσηνά. παρέπεσεν,
Barb. παρελέπεσεν. Ευλόγιος ἔτη κζ'. Barb. ἔτη ιζ'. Γρηγόριος ἔτη, κδ'. Peyrez. κα'. ἐτῶν ὑ-
πάρχων, τὸ ἐτῶν deest in Peyrez. μέγας, Barb. μέγιστος. διέλυσεν, Peyrez. διάλεσεν.

Επετελέσθη, Barb. ἀπετελέσθη. πρὸ ὀλίγον χρόνον, Barb. πρὸ ὀλίγου χρόνου. παρὰ Ρω- Pag. 114.
μαίοις, Barb. παρὰ Ρωμαίων. ἀπέστειλεν, ἀποτελέσας. Barb. & Peyrez. ἀποστρέψαν, ἐκ. τῶν
πάκτων, Vat. & Peyr. προσάκτων. ὁ βασιλεὺς, deest in Vat. διαφημίζονται, Barb. διαφ-

μέγνυται. Καρδαρήγαν, Barb. Καρδαείγα. Καρδαρήγας δὲ οὐκ ἔστι κύριον ὄνομα, Barb. ὃ οὐκ ἔστι κύριον ὄνομα, Peyr. Καρδαείγαν δὲ οὐκ ἔτι. μεγάλη, idem μεγίστη. τρέποντα, Barb. ἐτράπησαν. Δεκεμβρίῳ κ'. Barb. Δεκ. κε'. Φιλιππου, ita pariter Pal. alia Φιλιππικόν. Καρδαρήγας, Barb. Καρδαείγας. ἔχρυμα, Barb. ἔχρυμμα.

Pag. 215. Παρέβαλλε, ita Pal. Peyr. κατέβαλε, correcte παρέλαβε. τῆς Μηδίας, Barb. & Peyr. τῆς Μηδικῆς, Pal. τῆς Μηδίας. Σκλαβίνων, Barb. Σκλαυίνων. περιπεσὼν, idem ἐπιπεσὼν. περιέτυχεν Ανδραζάστῳ, Barb. περιέπεσεν, Peyr. Αρδραζάστῳ, πλήθει Σκλαβίνων ἐπιφερομένῳ, Barb. Σκλαυίνων, Peyr. ἐπιφερόμενον. περιέβαλλεν, idem περιεβάλετο. τὸν αὐχένα, idem τὸν Ανεψιὸν ἐξηγεῖσθαι. τοῦ Μαρτυ. τὸ τοῦ deest in eodem. πάντα, deest in Peyr. ἔχοντι, Barb. ἔχουσι. τὸ Αρζαβον, idem Αρξαβον. Καρδαρήγας, idem cum Peyr. Καρδαείγας. ἐπὶ τούτῳ, idem ἐπὶ τούτοις. ὑποβάλλουσιν, idem ὑποβάλωσιν.

Pag. 216. Παρεγγυᾶται, idem παρεγγύα. λυμαίνεσθαι, idem λυμαίνεσθαι. μετεδίδου, Vat. & Peyr. ἐπεδίδου. ἐθηλύνετο, Vat. ἠνδρίζετο. τάξεις συμμαχούσας, Barb. ταξιαρχίας, Vat. & Peyr. συμμάχοις. Ιλιβίνῳ, Barb. Ιλβίνῳ. Καρδαρήγας, Vat. vbique Καρδαείγαν, Barb. Καρδαείγας.

Pag. 217. Φόβος δὲ ἄχειρος ἐπιπεσὼν τῷ Φιλιππικῷ, Barb. φόβῳ δὲ ἀχείρῳ περιπεσὼν ὁ Φιλιππικός. φυλακὴ Ρωμαίων, τὸ Ρωμαίων deest in Barb. & Peyr. κόσμου ἔτη ,ςσδ'. ,ςσδ'. Peyr. ,ςσε'. ,ςσε'. Εὐλόγιος ἔτη κζ'. Peyr. ἔτη ιζ'. Γρηγόριος ἔτη κδ'. Peyr. ἔτη κα'. Αβάρων Χαγάνος, Pal. & Peyr. βαρβάρων. τῶν τε Ρασπαρίων καὶ Κοτωνίας, Barb. τοῦ Τεραπαρίων, τῆς Βοσονίας, Peyr. καὶ Κοσονίας. Ζάδαπα, Barb. Ζάδαρπα, Vat. 1. & Peyr. Ζαρπάδα. καὶ τὸν Αἶμον, expungit Vat. 1. Τομαίαν, Barb. & Peyr. Τομέαν. ὥστε αὐτὸν, Barb. αὖθις. τοῖς γεννητοῖς, Barb. τοῖς νεοπαγοῦς ἐμοῦ, Peyr. τοῖς νεοπαγοῦς τοῦ ἐμοῦ. ἀγαθύνεται, Vat. 1. ἀγαπητοῦ.

Pag. 218. Κάμπος ποῦ ἐκρύπτετο, Vat. 1. Pal. & Peyr. ἔκαμπος. καὶ τῶν ζῶ. Vat. 1. τούτοις. κατ' αὐτὸν, Barb. κατ' αὐτῶν. περισφάλη, idem περιεσφάλη. ἔπαρος τὸν διακόντιον, Barb. ἔπαρος τοῦ διακοντίου. ἀνορθώσασθαι, Vat. 1. ἀνορθώσας, Barb. ἀναστρέψας. φέρητε, reliqua exemplaria φέρητε. Αβάρους, Peyr. βαρβάρους. Μαζαρὸν, Barb. Μαζαρῶν, Peyr. Μαζορὸν.

Pag. 219. Οχυροῦ, Vat. 1. ἰσχυροῦ. τούτους, idem τούτοις. πάλιν, deest in Peyr. a verbis τοὺς μὲν ad verbum παρέδωκαν, desunt cuncta in Vat. 1. & Peyr. ἀναπλῆς στρατηγὸν, τὸ στρατηγὸν deest in Vat. 1. τὸν στρατὸν, Pal. τοῦ στρατηγὸν, Peyr. τῷ στρατηγῷ. τῷ βασιλεῖ, Vat. 1. & Peyr. τὸν βασιλέα. Γερμανὸν, Barb. & Peyr. γεμάνον. πρὸς τὸ στρατ. ἀπ. καὶ τῆς ἑορτίου τοῦ Π. σιὼ αὐ. desunt in Peyr. ποιησόμενος, Vat. 1. & Peyr. ποιησάμενος. ὑπήντησαν αὐτοῦ, Barb. αὖθις. ἀπελύτη, Barb. ἀπελύτο. ἐπεδείκνυεν, Vat. 2. Pal. & Peyr. ἐπεδείκνυ. ἀπολογούμενος, Barb. ἀπολογούμενον. ὑπισχνούμενος περὶ τὸν αὐτ. μηδὲν αὖθις, Barb. ὑπισχνούμενος μηδὲν αὐτὸς ἀποστερῆν περὶ τὸν αὐτ.

Pag. 220. Παραχέεσθαι, Barb. παρέχεσθαι. μεθ' ὕβρεως, Barb. μεθ' ὕβρεων. πάλιν deest in Vat. 1. & Peyr. Γρηγόριος ἔτη κα'. Barb. & Peyr. ἔτη κα'.

Pag. 221. Τῶν Ρωμαίων, deest in Vat. 1. ἀπηλάθησαν, Barb. & Peyr. ἀπηρέθησαν.

Pag. 222. Μεγιστᾶνας, Barb. τοὺς μεγιστᾶνους, Peyr. τοῖς μεγιστᾶνοις. τὸν μάγιστρον, Pal. & Peyr. τὸν Μάγιστρον. εἰρημένον, Pal. φερόμενον. Βεσσῶν, Barb. Βεσῶν. ἐξαγαγεῖν, Barb. & Pal. ἐξάγειν, Peyr. ἐξαγαγεῖν.

Pag. 223. Αναδέξασθαι, Barb. & Peyr. ἀποδέξασθαι. τοῖς Πέρσαις, deest in Peyr. τὸ δρᾶσαι, Peyr. τὸ δρᾶσαι. μεινάσα, Barb. μείνασα.

Pag. 224. Εὐλόγιος ἔτη κζ'. Peyr. ἔτη ιζ'. Γρηγόριος ἔτη κδ'. Peyr. ἔτη κα'. σὺν Ναρσῆ, deest in Peyr. Barb. Ναρσῶν. περὶ αὐτὸν, Vat. 1. αὐτοῦ, Barb. αὐτοῦ. a verbo ἐνωθῆναι primo, ad aliud secundo positum, cuncta desunt in Barb. πᾶσαι αἱ Ρωμαϊκαὶ, Barb. πᾶσαι αἱ ἀμφότεραι δυνάμεις, καὶ πάντες ἐστρατεύοντο κατὰ Βαράμ. τοῦτο, deest in Vat. 1. Peyr.

Pag. 225. Γρηγόριος ἔτη κα'. Peyr. ἔτη κα'. μηνὶ Μαρτίῳ, Barb. Οκτωβρίῳ. χρόνων τεσσάρων, Peyr. χρόνῳ τετάρτῳ. τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, deest in Barb. & Peyr. ἐρχομένου τοῦ, Peyr. ἐρχομένου. ἐπειγ. δὲ ἐξ αὐτ. πν. φυσήματι, desunt in Peyr.

Pag. 226. Τε, Peyr. υἱός. βοαῖς, Barb. φωναῖς. Δαωνίῳ, alia Δαονίῳ. ἄνδρες τρεῖς, τὸ τρεῖς deest

in Barb. & Peyrez. ἀπέστελλεν αὐτούς, Regium mendose αὐτόν. Γρηγόριος ἔτη κβ'. Peyrez. κθ'. Σέρμιον, Peyrez. Σέρμειον.

Δεκζίπτερα. Peyrez. vbique Δεκζίαθρα. ἐν διαλέξεσιν ὄντες, Pal. & Peyrez. ἐν διαλίᾳ ἐξαισίᾳ ὄντες. ἐπέστη δυνάμεις, Peyrez. ἐπίστησαν δυνάμεις. ἐπὶ τὴν Πελεαθον, Pal. & Peyrez. ἕως τὴν Πελεαθον. μηδὲ παρὰ φέρων, Peyrez. μὴ, Barb. ἄλλων. περιέχοντα ζῶσι, Peyrez. περιέχοντα δὲ. καρτερήσαι, Peyrez. καρτερεῖ. περιερχόμενοι αὐτήν, Vat. 1. αὐτοῖς. αἰχμαλωτίζομεν αὐτούς, Barb. & Peyrez. αἰχ. τῆς φαμηλίας αὐτῶν. Pag. 227.

Τὸν Πείσκον, deest in Vat. 1. & Peyrez. Σκλαβίνων, Barb. & Peyrez. vbique scribit Σκλαυι. a verbis ἀπελογεῖτο ὅτι, ad verba ὁ Πείσκος ὅτι, cuncta desunt in Peyrez. ὁ δὲ Τατήμερ, Vat. 1. Τάτιπος, Peyrez. Τάτιπος. Μουσούκιον, Pal. Μουσούκιον, Barb. Μουσούκιον. διάρχειν, Peyrez. ἐπαρχεῖν. ἀνδραπόδ, Peyrez. ἀπόδους. Pag. 228.

Σκλαβίνων ἔθνη, Barb. & Peyrez. vbique Σκλαυιν. τὸ ἔθνη deest in Peyrez. Ταπίμερα, Peyrez. Τατήμερον, καὶ τὰ ψέγη, desunt in Barb. & Peyrez. Εξκουβιτόρων, Barb. & Peyrez. Εκσκου. ὡς τὴν αὐτοῦ ἀδελφὴν ζεύξας αὐτῷ, desunt in Peyrez. ἐνδόθεν ἔσω, Peyrez. ἔσωθεν. Αναστάσιος ἔτη ε'. alia correctius ἔτη ς'. δικέφαλον, Peyrez. δύο κεφαλάς. Pag. 229.

Επωφελοῦς, Peyrez. ἐπ' ὠφελοῖς. Σέσωστρις, Peyrez. Σεσόστρις. τοῦ Σέσωστρι δὲ ἐπερωτῶντι, Peyrez. τὸν Σεσώστρην δὲ ἐπερωτῶντα. περιβόλαιον, Peyrez. ἄκρον, Pal. περιβόλαιον τῇ ἀκρῇ ἐπὶ. Pag. 230.

Συνθέντας, Pal. διασυνθέντας. γνωσθεὶς φόβος, Pal. διαφθείρωσιν. τούτοις πέπτουσιν, Peyrez. τούτοις πέπτονται. τῆς Μαγναύρας, Barb. & Peyrez. addunt τὸ στρογγύλον. Νοβαὶ, Pal. Νομαί. Γέρζωνα, Peyrez. Γιούζωνα. ἐκκάθαρον ἔνδον, desunt in Peyrez. συναχθέντες, Vat. 1. συνηγμένοι. Pag. 231.

Ορμαὶ, Pal. Νομαί. Βουλγάρους, alia Βουλγάρων. μοίραις, Peyrez. μέρεσι, forsan ἡμέραις. διεκώλυσαν τοῦ περ. οἱ δὲ Ρω. ἀπὸ τῶν προθυμείων ἐξελθόντες, desunt in Peyrez. Ιλβακίῳ, Barb. & Peyrez. Ιλβακίᾳ. τοῖς Χρυσομάλλοις, Barb. & Peyrez. τοὺς Χρυσομάλλους. Pag. 232.

Εἰς Νομαὶ, Pal. & Peyr. εἰς Νόβας. δουλωμένας, Barb. δουλουμένας, Peyr. δουλωμένας. Ρεοβίνδα, alij codd. Αρεοβίνδα. Αναστάσιος ἔτη ε'. Pal. ἔτη ζ'. ἐξωσθηναι, Peyrez. ἐξεωσθῆναι. Pag. 233.

Εἰλόγιος ἔτη κζ'. κα'. Peyrez. ἔτη κζ'. κ'. ἀκαταστασίας, deest in Vat. 1. & Pal. Pag. 234.

Τοῦ ἁγίου, Barb. τοῦ ὁσίου. ἐν ὄχλῳ λαμπρῷ Ρωμαίων, Pal. ἐν ὄχλῳ τῷ λαμπρῷ Ρωμαίων. ἔχειν τὸν βάρβαρον, Peyrez. εἶχεν. Pag. 235.

Τοὺς πρέσβεις, Peyrez. τὸ πρεσβεύειν. ὁ λαὸς, Vat. 1. ὁ στρατὸς. μὴ καταλύσαι, τὸ μὴ deest in Peyrez. Κωνσταντίνη γυναικὶ, Barb. γυναικὶ Κωνσταντίᾳ, Peyrez. Κωνσταντίνη τῇ γυναικί. εἰς τὴν ἐκκλησίαν, Barb. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Pag. 236.

Φοβηθεὶς τὰς διαβολὰς, Barb. τηρεῖν τὰς δυνάμεις. τὴν νῆσον, Peyrez. τῇ νήσῳ. ἐπὶ πολλαῖς, τὸ ἐπὶ deest in Barb. ἔωθεν, Vat. 1. ἔσωθεν. ὠθήσαντες, Barb. ἐλάσαντες. ἀπεδύσαμεν, Barb. ἀπεδύσαμεν. τούτοις οἱ Ρωμαῖοι χρυσίου ἐκ. με. φ'. desunt in Vat. 1. & Peyrez. πειρώμενος, Barb. βουλόμενος. τοῦ Χαγάνῳ τοὺς βαρβάρους μόνον, verba τῷ Χαγάνῳ desunt in Barb. Peyrez. legit μόνους. ὁ δὲ Κομεντίολος, Barb. addit μόλις. ἐξέρχεται εἰς Νομαί, Barb. ἔρχεται εἰς Νόβας, Peyrez. ἐξέρχεται εἰς Νόμβας. τούτων εἶναι, τὸ τούτων deest in Barb. Pag. 237.

Βάλλοντες αὐτοῦ, τὸ αὐτοῦ deest in Peyrez. ἀλεκτρέων τούτῃ, Peyrez. ἀλεκτρέειον τούτων. καὶ δυνατὲ, deest in Peyrez. Γερμανοῦ, ita Peyrez. Barb. Ρωμανοῦ. στρατηγὸν ἔχ. ὁ δὲ Πέ. ἀπ. πρὸς τὸν Αλέξ, desunt in Peyrez. Pag. 238.

Πρεσβύτην, Vat. 1. στρατηγόν. τῶν καυτῶν, ita Barb. Peyrez. τῶν αὐτῶν., Pal. τῶν αὐτῶν. Pag. 239.
τὰ ἔργα αὐτῶν, Barb. αὐτοῦ. Πατριαρχικοὺς θρόνους, Peyrez. τοὺς Πατριάρχας. τὰς ὑπ' αὐτῶν, Pal. & Barb. ὑπ' αὐτόν. ὑπὲρ αὐτοῦ, Barb. περὶ αὐτοῦ. εἰς τὸ Φ γράμμα, Pal. εἰς τὸ γράμμα, Peyrez. εἰς τὸ Φρόνημα. λόγον ἢ δόλον, Barb. & Peyrez. περὶ αὐτοῦ δόλον. δίκης ὑπέρ. Pal. & Barb. δίκην. ποῦ ἥλιος, Pal. πῶς καὶ πᾶσαν τὴν συνήθειαν αὐτοῦ, desunt hæc in Barb.

Σώζου, χαίρε, τὸ χαίρε deest in Peyrez. πόλεως Φιλιππικοῦ, Peyrez. τοῦ βασιλέως. Pag. 240.

ἅμα λογισάμενος, Barb. & Peyrez. ἀναλογισάμενος. Ενπλικέλεως, Barb. & Peyrez. Ενπλικέλεως. κελλίσαντες, deeſt in Peyr. ἀύξησαν, Barb. αὐτίσαντο.

Pag. 241. Προσπάσαντος καὶ τὸ ἐπακολουθῆσαι διὰ χα. καὶ τὸ πρ. δήσωπεν, deſunt in Peyr. Barb. ἐ τὸ παρακολουθῆσαι χαλεπόν· καὶ τὸ ὑπακολουθῆσαι δήσωπεν, Pal. vice διὰ legit διῶς. διεφήμισαν, Peyr. ἔφησαν. προσέταξε. τῷ ἢ ἱερῷ τῷ βασιλέως, deſunt in Peyr. ὑπ' αὐτοῦ βασιλεύεσθαι, addunt alij codd. εἰ δὲ μὴ καὶ Γερμανὸν προσεπιχειρήσει (Barb. ἀναχωρήσει) βασιλέα, μηδὲ γὰρ ἔτι ἀνέχεσθαι ὑπὸ Μαυρικίου βασιλεύεσθαι.

Pag. 242. Εφώρπασαν, Pal. διήρπασαν. τὴν Κύρου, Barb. εἰς τὰ Κύρου. μὴ χρὴ, Peyr. μὴ ἔχη. ἐντεῦθεν, Barb. ἐνταῦθα.

Pag. 243. Ετίμων, Barb. διεφήμιζων. τὸν Ασηκρῆτις, Vat. 1. τῶ Ασηκρήτου, Barb. τὸν Ασηκρήτης, Peyr. τῶ Ασηκρήτου. ταύτη τῇ ἡμέρᾳ διὰ στάσις τόπων, Barb. διάστασις, Peyr. ταύτη τῇ ἡμέρᾳ διάστασις τόπων. ἔπεμψεν κατακαῦσαι, τὸ ἔπεμψεν deeſt in Vat. 1. Peyr. καταναλῶσαι. τούτων, Peyr. τόπων. τούτου στρατηγοῦντος, Peyr. τῷ στρα.

Pag. 244. Νόμῳ, Barb. νόμων, Peyr. νόμου. οὐχ εὗρεν πι. δύο ἀμ. οὐ. οἱ τὸν τύραννον, deſunt in Peyr. ἰνδικτιῶνι, deeſt in Peyr. κάμπτω, Barb. & Peyr. κάμπτω. ἐκ τοῦ, Vat. 1. τὸ, Barb. & Peyr. τοὺς. τῷ δὲ Φ πα. παρὰ αὐ. ἀπ. Βίλιον, deſunt in Peyr. τὰ Ρωμαϊκὰ ὑποστρέψαντα, τὸ τὰ deeſt in Barb. Vat. 1. & Peyr. ὑποστρέψαι. ἀντημείβετο, Barb. & Peyr. ἀντημείβετο.

Pag. 245. Απελθὼν, Peyr. ἀπελθεῖν. στρατηγὸς, Peyr. βασιλεὺς. Εκκουβιτόρων, Barb. Εξσκουβιτόρων. Δεκεμβρίῳ ζ. numerus ζ. deeſt in aliis. ὑπατείας, Peyr. ὑπατείαν. διελθὼν, Vat. 1. δὲ ἐλθὼν, Peyr. διελθών. Ιεράπολιν, Barb. ἱερὰν πόλιν. Αρζαμιοῦ, Barb. & Peyr. Αρξαμιοῦ. ἀπὸ ἐλέφαντος, Pal. ἀπὸ ἐλεφάντων. Καρδαρίγαν, Barb. & Peyr. Καρδαρίγαν.

Pag. 246. Απέστελλεν, Barb. ἀπέλυσεν. ὡς οὐκ, τὸ ὡς deeſt in Barb. Δομεντζίαν, Barb. Δομεντζία. Εξκουβιτόρων, Barb. & Peyr. Εκσκου.

Pag. 247. Πέμψας τοὺς Δημάρχους, Barb. πέμψας ἤγαγε τούς. πέμψας δὲ τὸν Πρω. αὐτοῦ πρόσωπα αὐτούς. deſunt in Peyr. τοὺς ἀποκρίσεις ποιουμένη, τῆς ἢ φήμης πλατυνομένης, deſunt in Peyr. ζῶν, deeſt in Vat. 1. καὶ ὁ Γερμανὸς εἶχεν ἐπὶ τούτῳ, deſunt in Peyr. ὕπαρχος, Vat. 1. ἔπαρχος. Μούλαν, Pal. & Peyr. Βούλαν. Ιωάννου Τζίτζαν, Barb. Ιωάννου καὶ Τζίταν, Peyr. Ιω. Τζίταν. τὸν τῶ Αβδουμαᾶ, τὸ τὸν deeſt in Vat. 1. Peyr. Αὐδουμαᾶ. καὶ Σκήβαρον, Pal. καὶ Ανδρέαν τὸν Κόσμβρον, Barb. καὶ Ανδρέαν τῶ Σκαμβρῶν, Peyr. καὶ Ανδ. τὸν Κοσμευρῶν. τὸν Ορμίσδου, Barb. τὸν Ορμίσδου.

Pag. 248. Κηπία, Barb. σκηπτία, Peyr. σκηπία. Ζαχαρίας ἔτη κϐ'. Barb. ἔτη κθ'. Κότιαια, Barb. Κότιαια, Peyr. Κοτιάειον. ἀπέλεκες, Barb. ἀπώλεσας.

Pag. 249. Αγγαρείαν, Vat. 1. ἀγγαρ. ἐν τῷ σέντζῳ, Peyr. ἐντὸς ἔτζο. τῶ ἐπιβουλῶν, Vat. 1. τῇ ἐπιβολῇ, deeſt autem in Barb.

Pag. 250. Ηράκλειος, Vat. 1. ὁ Ηρά. καστελλοκαθέδρα, Barb. & Peyr. καστελλοκαθέδρα. εἰκόνας, Barb. εἰκόνα. στρατὸν πολὺν, Vat. 1. στρατὸς πολύς. πρὸς Αβυδον, deeſt in Peyr. τὰ τείχη, Barb. πρὸς Αβυδον. καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Vat. 1. ἐν τῇ. συναντήσαντες ἐπολέμησαν, Vat. 1. συναντήσαντες αὐτοῖς, Barb. αὐτοῖς ἐπολέμησαν. ἰνδικτιῶνος ζ. τὸ ζ. deeſt in Barb.

Pag. 251. Ο βασιλεὺς βασιλεύσας, τὸ ὁ βασιλεὺς deeſt in Barb. τὰ τῆς πολιτείας, Peyr. πόλεως. οἱ βάρβαροι, Barb. οἱ Αβαρεῖς. στρατευσάντων, Vat. 1. στρατευμάτων, Barb. στρατεύσαντες. καὶ ὁ νέος, Barb. ὁ καὶ νέος. τῆς αὐτῆς ια'. Barb. τῇ αὐτῇ. ὁ νέος Κωνστ. Vat. 1. ὁ νέος, ὁ καὶ Κωνστ. ὁ δὲ Ηράκλειος παρ' αὐτοῦ, & quæ ſequuntur deſunt in Barb.

Pag. 252. Σεφθῖνα, deeſt in Peyr. ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, Barb. ἀπεκτένουν αὐτόν. οἱ Πέρσαι τῶ Αἰγύπτου, Barb. πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον.

Pag. 253. Ηράκλειος ἔτη λα'. Peyr. ἔτη λϛ'. quod ſuperius pariter ſcripſit, & inferius pariter ſcribet ad annum Chriſti 614. Σέργιος ἔτη κθ'. ια'. Barb. ἔτη κε'. ια'. Peyr. ἔτη κθ'. ιϛ'. errabat & Regius codex quem correximus. Γεώργιος ἔτη ιδ'. Barb. & Peyr. ἔτη ια'.

Pag. 254. Τῶν Αβάρων, ſcripſit Regius & Pal. Αράβων, ſed erronee. τούτῳ πεποιθὼς τοῦ

πολεμάρχῳ, Peyrez. τῷ τε πατ. τοῦ Θεοῦ γράφει. ὡς τέκ. οἱ. θεοῦ. συναρμόσαντος, desunt in
Barb. ἑσπαρμένους, Barb. ἐσπαρμένον, Peyrez. ἀντεξεταζόμενον. ἀλλήλοις ἐκεῖ. αὐτ. βία. καὶ
συγ. πρὸς, desunt in Peyrez.

Αἰκίας ἀπέχεσθαι, addunt Pal. & Peyrez. καὶ ἀσεβείας ἀντέχεσθαι. πόντιον κλίμα, Pag. 255.
Barb. & Peyrez. κλῆμα. ὁ δὲ βάρβαρος, Vat. 2. ὁ δὲ Σάρβαρος. βεβηκότα, Barb. βεβη-
κότ. ὁ σοβαρὸς, forsan Σάρβαρος. ὁρῶν τὴν καλλίστην, Barb. τὴν καλήτηχον, Peyrez.
ὁρῶν τ καλλίτεχον. συμπλοκαὶ μεικταὶ, τὸ μεικταὶ deest in Barb. & Peyrez. ἐπαστήρι-
ουν, Peyrez. ἐπεζήτουν.

Εξέπεσε, Peyrez. ἐξέπεσεν. ὃν ὡς θεὸν, Barb. & Peyrez. τὸν ὡς. αὐθεὶς ἕως τῆς ὄρ. εἰς χρ. Pag. 256.
αὐ. ἐμβάλλοντες, desunt in Peyrez. ἐμβάλλοντες, Peyrez. ἐλάσαντες ἐνέβαλον. κρημνοῖς,
Peyrez. κρημνοῖς. ἐσκηνοβάτουν, Barb. ἐσκηνοβάτουν, Peyrez. ἐσκηνοβάτουν. ἀποσεῖσαι
αὐτὸν, Barb. & Peyrez. αὐτόν.

Οὔτε δὲ τὸν λόγον, Peyrez. οὔτε ἐπὶ τ λόγον ἠξίου. μόνος, deest in Barb. ἀποσκευά- Pag. 257.
ξας ἐκ πά. τῆς Περσ. τὰ ἐ στρατ. καὶ παραδοὺς αὐτὰ τοῦ Σαΐν (Barb. Σαΐν, Pal. Σαΐκῳ)
κατὰ τάχος ἐνεχθῆναι αὐτὰ τοῦ Σαρ. στρατ. καὶ οὕτω, desunt hæc in Peyrez. ἐκζητοῦσα,
ita Pal. Barb. vero & Peyrez. ἐκδικοῦσα. τὸν φόβον, alia φόνον. συνελθοῦσι τῇ τ Χοσ-
ρόου, Peyrez. σὺν αὐτῷ τῇ τε. μήδων χρείας, Vat. 1. & Peyrez. χώρας. ἀπὸ Περσικῶν,
Barb. ἀπὸ τῶν Περ. Peyrez. ἀπὸ τῶν Περσῶν. ῥίψαι ἠπείγεσθαι, Vat. 1. μόνον. Σαρβαρα-
γαῖ, Peyrez. Σαρβαραγάζαν.

Σαραβλαγαῖ, idem Σαραβλαγάζας. περιεπλάκησαν, Peyrez. περιεπλάκησαν. κατέλαβε Pag. 258.
γάρ, Peyrez. δέ. Χοσρονηθρας καὶ Περοζίτου, alij codd. Χοσρονήτας & Περοζίτας.

Εὑρών τε πεδίον, Peyrez. εὑρόντες. Pag. 259.

Περσαρμενίας, Pal. τῆς Αρμενίας. τῶν βαρβάρων, Pal. τῶν βαρβάρων. Pag. 260.

Επεισήτω, Vat. 1. ἐπανήκατο. Σαρβαραγάζα, ter hic legitur: ter quoque Σαρβάρου in Pag. 261.
Barb. & Peyrez. ἀγάλλιθον, Peyrez. ἀγάλλιθον. Χοσρόης ἔτη λθ΄. λζ. Peyrez. κζ. Ζαχαρίας
ἔτη κϐ΄. Peyrez. μϐ΄. Γεώργιος ἔτη ιδ΄. ς΄. desunt in Barb. & Peyrez. καὶ ἦλθεν ἐπὶ Τάραντον.
Peyr. καὶ ἐπὶ Τάραντον. διαφορωτέρα μὲ ἐν, Peyrez. διαφ. ἐστίν. τὸν Τίγριν ποταμὸν καὶ τῶν πε.
καταλαμβάνουσι, desunt in Peyrez. ὁ δὲ βάρβαρος, Barb. ὁ δὲ Σαρβαραγάζας, Peyrez. ὁ
δὲ Σάρβαρος. ἦλ τοῦ βαρβάρου, Vat. 1. τοῦ Σαρβάρου, Peyrez. εἰς τοῦ Σαρβάρου.

Ο δὲ Σαρβαραγάζας, Barb. & Peyrez. Σάρβαρος, Γερμανίκειαν, Peyrez. Γερμανίκιαν. Pag. 262.
Αδανα, Peyrez. Αδαναν. τὸν Σάρον, Barb. τὸν Ταῦρον. πολλὴν συνῆγεν, Vat. 1. & Pey-
rez. πάλιν συν. δείξας ἑαυτὸν, Peyrez. αὐτόν. ὑπ' αὐτὸν, desunt in Peyrez. προσέβαλλεν,
Vat. 1. & Peyrez. προσέβαλεν.

Αποπλέ. ἐκ γὰρ τῶν ἀληθινῶν, desunt in Peyrez. Εἰ καὶ μηδεμίαν, addit Pal. αὐτοῦ Pag. 263.
καθόπλισεν, καί. χρυσολογχίας, Peyrez. χρυσαῖς λογχαῖς. Αβάρεις τε καὶ Σκλάβους καὶ Γηπαί-
δας, Pal. Βουλγάρους, Peyrez. Σκλάβους καὶ Γηπίδες, lego Γηπαίδας. καὶ τοὺς μὲ, Barb.
τὸν μέ. νεοσυλλέκτου λαοῦ, Peyrez. νέου συλλέκτου, deest λαοῦ. πλημμύρου, Peyrez. πλημ-
μύρου. ἀπήλαυεν, ita Barb. Peyrez. ἀπέλαβε, Pal. ἀπήλαυε. ἀθυμίας, Barb. & Pey-
rez. ῥαθυμίας.

Εἰς τὴν χώραν, Barb. ἐν τῇ χώρᾳ. Ζιεβὴλ, Barb. vbique Ζιεβήλ. προσεβαλὼν, Pey- Pag. 264.
rez. προσλαβών. πλῆθη πολλὰ, τὸ πολλὰ deest in Barb. τὰ περατικὰ μέρη καὶ τὰς πόλεις
αὐτῶν, desunt in Peyrez. quibus Pal. addit Αράβων ἀρχηγὸς Μουαμέδ, Peyrez. le-
git Μουάμεδ ἔτη θ΄. κόσμου ἔτη, laterculum hoc totum deest in Peyrez. Γεώργιος ἔτη
ιδ΄. Pal. κϐ.

Χαμαιθᾶ, Barb. Χαμαιθᾶ. Γαυζάκων, Barb. Γαυζακῶν, Vat. 1. Γαυζάκων, Peyrez. Pag. 265.
Γαυζακῶν. κατέλαβεν ὁ βασιλεὺς, Pal. καταλαβὼν ὁ βα. Peyrez. κατέλαβον ποταμὸν. Εἰς
τὸ πέραν, Barb. & Peyrez. Εἰς τὸ πέραμα. σπαθὶν, Barb. σπαθίον. ἤνεγκεν, Vat. 1. ἤνεγκεν.

Κρατηθείσης σφοδρᾶς, Pal. & Peyrez. κρατηθείσης σφόδρα. λεγόμενος Φάλβας ὁ καὶ Δόρ- Pag. 266.
κων, Barb. & Peyrez. ἵππος Φάλβας ὁ λεγόμενος Δορκῶν. κατάφρακτον ἐκεῖ, Barb. κα-
τάφρακτα ὑλικὰ, Peyrez. κατάφρακτα ὑλικά. οὐδὲ αὐτοῖ, Barb. οὐδὲ αὐτῶ, Vat. 1. οὐ-
δὲ αὐτοί, Peyrez. οὐδὲν αὐτοὶ, Pal. οὐδὲ αὐτοί. συμπαρεβοήθουν, Vat. 1. συνῆλθον, Peyrez.

σαχέτων. καὶ ἐπάγεσθαι, desunt in Barb. & Peyr. ἔχον πέταλα ρκ'. καὶ τὸ λοι. αὐ. ὁλόχρυσον ἐλ. desunt in Vat. 1. & Peyr. ὑπὸ Περσῶν καὶ Ρωμαίων, Barb. & Peyr. ὑπὸ Πέρσαις καὶ Ρωμαίοις. γενομένων, deest in Barb. & Peyr. βυθεία, Vat. 1. & Peyr. σκωρεία. θαρσοποιήσας, Peyr. θάρσος ποιήσας.

Pag. 267. Εμαθεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Ραζάτου, Peyr. ἔμαθεν ὁ λαὸς ἐκ τοῦ Ραζάτου. ποταμὸν, deest in Peyr. μετὰ τοῦ Ραζάτου, Vat. & Pal. κατὰ τοῦ. Βεγλαλὶ, Pal. & Peyr. Βεκλάλ, Barb. Βεκλαλί. Δασταγέρδ, Peyr. Ταμέρδ. Βεκλάλ, Barb. & Peyr. Βεκλαλί. ἀνεπαύσατο, Barb. ἀνεπαύσατο.

Pag. 268. Εκ τῶν ἐν, Pal. ἐκεῖ. εὑρόντες, Peyr. εὑρὼν δὲ. ἀπὸ ί. καὶ ὀκτὼ, Peyr. ἐκ ἡ. καμίσια, Barb. & Peyr. καὶ μίσια. ζιγίβερ, Barb. & Peyr. ζιζίβερ. ἄσημον, Barb. & Peyr. ἄσημον. ὁλοσήρικα, Barb. ὁλοσήρικα, Peyr. ὁλοσήρικα. τάπητα, Peyr. ταπήτια. σινάγρας, Barb. ἐνάγρους, Peyr. ὀνάγρους. ἔθυσαν, Peyr. πολλοὺς. καταστρέψαι, Pal. καταστρέψαντες, Peyr. κατέστρεψαν. κτίσματα, Peyr. κτήματα. περὶ αὐτοῦ, Barb. ὑπ' αὐτοῦ καὶ περιπολουμένων. περὶ ἀκατάστατα, Barb. παρακατατίθεται, Peyr. παρακατατίθεται.

Pag. 269. Επέκεινα κέ, τὸ κέ deest in Barb. χρηματοδοτηθεὶς, Barb. χρηματοδοτηθείς. ἀπῆλθεν ἐν Κτησιφῶντι, Peyr. ἀπῆλθεν ὁ Κτησιφῶν. ἐν ταύτῃ, Barb. ἐν ταύτῃ. Γουσδανὴρ, Barb. Γουσδανήρ. ἀπῆλθεν, Pal. αὐτὸν, Peyr. αὐτὸν. Σιρόη, Barb. & Peyr. Σιρόη. περιέπεμψεν, addunt illa ἀπὸ μ'. μιλίων. Σαρβαρου, Barb. & Peyr. Σαρβαραζᾶ. Σαρβαραζᾶ εἰς, Barb. Σαρβαραζᾶ, Peyr. Σαρβαραζᾶν. τὸν Σαρβαραζᾶν, Barb. Σαρβαρου. ἀπέστειλε εἰς συμμαχίαν αὐτοῦ, a verbis istis ad alia pag. sequentis 272. linea tertia συμπάντας ἐδίωξεν, desunt cuncta in Vat. 3. cuius numerus est 155. desunt eadem in Barb. ad cuius marginem in cod. Vat. 155. desunt duo folia: habentur in altero Vat. 979. & Pal. 246. &c. Peyr. autem notat ad marginem: desunt in Vat. ἀπέστειλε, Peyr. ἀπέστη. φαλσώσας, Pal. & Peyr. φαλσώσας. ξίφος, Peyr. ξίφος. σφραγίδα, idem σφραγῖδα. Καρδαρίγαν, idem vbique Καρδαρίγαν.

Pag. 270. Απέλθωσι, addit Pal. & Peyr. μηδὲν λιμοκτονήθῃ. καὶ τρέχε, τὸ καὶ deest in Peyr. τρέχω, idem τρέχων. ἐκράτησαν, Peyr. ἐκράτησαν. Ραζατῇ, Peyr. Ραζάτου. εἰς τὴν Αρβᾶ, Peyr. Αρβᾶν. καὶ τὴν ποταμόγεφυραν, desunt in Peyr. φοσσάτον, Peyr. φουσσάτον. ὅτι ἔφυγεν, Peyr. ὅτεμ. ἴδιον, deest in Peyr. πάλιν, deest in Pal. Σιρόη, Peyr. vbique Σιρόη. αὐτὸς Σαλιαρὴν, Peyr. αὐτοῦ Σαλιάρ. δηλοῖ αὐτὸν, Peyr. αὐτοῦ.

Pag. 271. Εἰ οὖν θέλεις, Peyr. ὅτι. ὅτι γινώσκεις ὅ, Pal. correctius γινώσκεις πῶς. ἐδήλωσα αὐτοῦ, Peyr. αὐτοῦ. διὰ συγχαλάκτου αὐτοῦ, desunt in Peyr. Σιρόη, Peyr. Σιρόη. τῇ κγ'. Peyr. τῇ κ'. Ταξάζης, Pal. Ταξάτης. Εσθη, Peyr. Ιεσδὴμ. ἀδικεῖται γὰρ τὴν βασιλεία, Pal. & Peyr. ἔδει γὰρ τῆς βασιλείας τῶν. ἐσωσεν ποτε. νῦν δὲ μᾶλλον κακὰ περὶ αὐτοῦ, Pal. & Peyr. ὅτι ἕως πότε καὶ πολλὰ κακὰ ἔπαθεν ἐξ αὐτοῦ. βασιλεὺς τῶν, desunt in Pal. & Peyr. βάρη, Peyr. βάλη.

Pag. 272. Αὐτὸν. ἐν πέντε ἡμέραις. Barb. αὐτοῦ. ἐν ε'. ἡμέραις, Peyr. αὐτὸν. πέντε δὲ ἡμέραις. ποιήσαντες, Barb. ποιήσας. τότε ὁ Σιρόης γράφει. πρ. Ηρ. & αὐ. τὴν, desunt in Pal. & Barb. ἀφῆγη, Vat. 1. ἀειπηγῆ, deest in Pal. & Peyr. ἐξ Ιερουσαλὴμ, Barb. ἐν Ιεροσολύμοις, Peyr. ἐξ Ιεροσολύμων. Μωαμέδ, Barb. & Peyr. Μουάμεδ. ἀπεστάλησαν, Peyr. ἵνα ἀπος. ὅπη, Vat. 1. expungit. ὑπέστρεψε, Peyr. ὑπέγραψε.

Pag. 273. Σέργιος ἔτη κθ'. κ'. Barb. α'. ἔαρι, Peyr. ἱερέα. ὁ δὲ εἶπεν, desunt in Peyr. Χριστιανοὶ ὄντες, desunt in Barb. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς, horum vice Pal. & Peyr. legunt, εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Ιεροσολύμοις καὶ τοῦ Πατριάρχου Ζαχαρίου τελευτήσαντος κατὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτοῦ (αὐτὸν) ἐν Παλαιστίνῃ ἀπὸ αἰχμαλωσίας, τοῦ δὲ ἁγίου Μοδέστου, καὶ Αρχιμανδρίτου τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ κτίσαντος τῆς ἁγίας Αναστασίας, καὶ τὴν ἁγίαν Βηθλεέμ, ὡς ἐμπρησθέντα (ἐμπρησθέντα) ἀπὸ τῶν Περσῶν· τότε οὖν χειροτονεῖ ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον Μόδεστον Πατριάρχην, ἀπήλασε δὲ τοὺς Εβραίους ἀπὸ τῆς ἁγίας πόλεως. Αραβων ἀρχ. Μου. ἔτη θ'. desunt in Pal. & Peyr.

Pag. 274. Ετει δ'. ια'. Pal. & Peyr. ἔτει δ'. ιδ'. ὁμοφωνοῦντα, Barb. & Peyr. συμφωνοῦντα καὶ ἔγραψε, deest in Barb. Φαρὰν, Peyr. τῆς Φαραν. αὐτὴν Barb. αὐτοί.

Μήτε δύο ἐνεργείας ὁμολογεῖν ἐν Χριστῷ, desunt in Peyrez. Πύῤῥος, Barb. vbique Pag. 175.
Πύῤῥος. μοναχικοῖς, Barb. & Peyrez. μοναχοῖς. ἐξέρθιμα ἀπέστρεψαν, Barb. ἐξέριμμα ἐ-
χώρησεν, Peyrez. ἐξέρριμμα ἐπέστρεψε. τοῦ κορυφαίου, Barb. & Peyrez. addunt ἀποστόλου,
Vat. 1. etiam Πέτρου. τοῦ Χριστοῦ, Pal. & Peyrez. addunt τοῦ μέλλειν.

Τὸν Παῦλον, deest in Barb. ἡμῶν, deest in Barb. τὸν τι ἄξιον, Barb. ἀγιώτατον. ἑρμη- Pag. 176.
νικὸς, Pal. & Peyrez. ἑρμηνικώτατος. Γαβιθὰν, Pal. & Peyrez. Γαβιθᾶ. Ιερμουχὰν, Barb.
Ιερμουθάν. μαστιγίαν, addit Barb. ποιμένων. ἐν Βαλανείῳ τῆς Δάφνης, desunt in Barb.
& Peyrez. Ηράκλειος ἔτη λα'. Peyrez. λδ'. Αράβων ἀρχηγὸς Μουαμὰδ, Peyrez. Περ-
σῶν βασιλεὺς Μουάμεδ, addit Ρώμης ἐπίσκοπος Ιωάννης ἔτη ε'. sequitur in Barberino.
Ρώμης ἐπίσκοπος Ιωάννης ἔτη. Γεώργιος ἔτη ιδ'. ιβ'. Peyrez. ἔτη ια'. Αβουβάχαρ, Vat. 1.
Βουβέχαρ, Peyrez. Βουβέχαρ. συνῆλθ' αὐτοῦ, Pal. μετ' αὐτοῦ. προσδοκώμενον, Vat. 1. προσ-
δοκώμενος. ὅλως, idem πῶς. ἀφθονη, Barb. ἀφθόνως.

Ηγούμεσθαι, δ ἡγούμεν deest in Barb. ἀπηχήσασθαι, in Peyrez. Barb. ἐπι- Pag. 177.
πιεῖν. υἱοῦ Αβραάμ. Νίζαρος ὁ τοῦ Ισμαὴλ, desunt in Peyrez. Θεμίμαεω, Peyrez. Τεμά-
μεω. Χαλήα, Barb. Χαλίζα, Peyrez. Χάλιδα μίσθιον. ψευδοσαββᾶ, Vat. 1. addit cum
Pal. & Peyrez. ὀνόματι Σέργιον κατασφάξαν. καὶ οὕτω Barb. οὕτως tantum, Peyrez. καὶ
οὕτως. Αβουβάχαρον, Peyrez. Βουβάχαρ.

Τὸ ἔχ. ορ. μ. χρ. ἔτη ι'. καὶ δ'. πολ. desunt in Peyrez. φανερῶς, addit Barb. ὃ καλ- Pag. 178.
εῖ τοῦ Μουχουμέτ. ἀφρόντιστον, Barb. παρουσῶν. μεσὶ. Barb. & Peyrez. μετασυμπαθῶν.
Δαβὶδ, deest in Pal. & Peyrez. Αβουβάχαρος, Vat. 1. Βουβέχαρ, Peyrez. Αβουβέ-
χαρ. Αμηραίους, Barb. Ομηραίους, Peyrez. Αμηραίους τοῦ τ. Κορασηνοῦ, Barb. & Peyrez.
Κορασηνοῦ.

Αραβες, Barb. Αραβοι. οἱ Αραβες, Peyrez. οἱ Βάρβαροι ἤγουν οἱ Αραβες. Περσῶν βα. Pag. 179.
Ορ. ἔτ. ια'. desunt in Barb. Αβουβάχαρος, Peyrez. Αβουβάχαρ. Μάδιτος, Peyrez. Δά-
μασος. πέμψας, Barb. & Peyrez. ἔπεμψεν. Αβουβάχαρος, Vat. 1. ὁ Βουβέχαρ, Peyrez.
ὁ Βουβέχαρ. ὁδηγηθέντες, Barb. & Peyrez. οἱ καὶ ὁδηγηθέντες. Στάμιον οὐ. τῆς ἐρ. κα. τὸ Σι.
ὄρος, desunt in Barb. & Peyrez. λαμπρᾶς, Peyrez. πολλῆς. Αβουβάχαρος, Vat. 1. ὁ
Βουβέχαρ, Peyrez. Βουβέχαρ. ἥμισυ. deest in Barb. & Vat. Ουμάρος, Vat. 1. ὁ Αμβρὸς,
Peyrez. ὁ Αμαρος. Γαβιθᾶ, idem Γαμιθᾶ, Barb. Γαμιθᾶ. ἀπεδήμησεν, Peyrez. ἐ-
πεδήμησε.

Πλῆθος, Barb. πλῆθη. ἀδελφοκτονίας, Peyrez. Παρὰ τῶν καλουμένων Σαρακηνῶν Βαρβάρων. Pag. 180.
καλεῖ στρέφεσθαι, Barb. & Peyrez. στρέφει. Περσῶν βασ. Ορ. ἔτη ια'. desunt in Barb.
ἵνα ἐν τῷ χ, desunt in Peyrez. εἰς βοήθειαν, Barb. πρὸς. ἀντιπαρεσκευάσατο, Barb. &
Peyrez. ἀντιπαρασκευάσαι. Ιερμουχθοῦ, Barb. Ερμουθᾶ, Peyrez. Ερμουχθοῦ. κατ' Αἰγύπτου, i-
dem κατ' Αἴγυπτον. διαδόντες, Barb. & Peyrez. διά.

Σταχύματι, Vat. 1. σχήματος. ὁ δὲ εἶπεν, desunt in Barb. ἐῤῥυπωμένος, deest in Pag. 181.
eodem. πλοῦ Ιεροσολύμων, Peyrez. τῆς Ιερουσαλήμ.

Τὸν Ιασδὰν, Barb. & Peyrez. vbique. τὸν Ιαδ. Χαλκηδόνα, Pal. Χαλκίδα. μήτε Pag. 182.
πολεμικῶς, desunt in Barb. & Peyrez.

Επὶ τοῖς ἐνδοτέρους Πέρσας, addit solummodo Peyrez. κατήλασεν, Barberinum ἐν Pag. 183.
τῇ βασιλείᾳ, in vtroque desunt hæc verba εἰς τὴν βασιλείαν ἐχώρ. ὁ βασιλεὺς, addit
Barb. ὁδηγείαις. μῆνας ι'. desunt in Barb. Ηρακλωνᾶς μῆνας ς'. Barb. Ηρακλωνᾶς
μῆνας ζ. ἐν αὐτῇ, desunt in Vat. 1. ἄθλα, deest in Pal. ,ςρλδ'. χλδ'. Peyrez. ,ςρλα'.
χλα'.

Ως ἐπὶ. Barb. & Peyrez. ὡς. σὺν αὐτοῦ, Barb. μετ' αὐτοῦ. μετὰ τοῦτον, Peyrez. τούτῳ Pag. 184.
γὰρ δὴ. συναθροίσμασι, Barb. συναθροίσασι. ὑμετέρου, Peyrez. ἡμετέρου. διχῶς, expun-
gitur in Barb. τὸν μέγαν, Peyrez. τῶν μέγα. σωτηρίας, deest in Barb. & Peyrez.
τὸν ναὸν ἐν Ιερουσαλὴμ, καὶ οὐχ ἵνα, Peyrez. ὃ μαγάδιον ὃ Σαρακηνοὶ, ἐν ᾗ πρότερον ὑ-
πῆρχεν ὁ Σολομωντικὸς ναός. ἐκβῆτε, οὐ φησι, Barb. ἐκβῆτε, οὐκ ἔστι. Peyrez. ἀπέρχεσθαι.
διελάσεις, Barb. διέλασιν. τοῦ φαῦ, Peyrez. τοῦ Αφέν.

Αράβων ἀρχηγὸς Ουθμὰν, laterculum hoc totum expungitur in Pal. ,ςρλδ'. Pag. 185.

χλϑʹ. Peyrez. στρλδʹ. χλδʹ. ita pariter Reg. ante emendationem. κατ' ἔνδυτι Αράδου, Barb. κατὰ ἔνδυτα Ρόδου, Peyrez. κατὰ ἐνδυτίαν Ρόδου. κατὰ Αράδου, Barb. κατὰ τῆς, Peyrez. κατὰ τῆς Ρόδου.

Pag. 286. Κωνστας, deest in Barb. τούτῳ τῷ ἔτει ἐστασίασεν, καὶ τὰ ἑξῆς, laterculum præcedens cum anni præsentis historia tota deest in Pal. Barb. & Peyrez. ιαʹ. ζʹ. ιϛʹ. ϛʹ. laterculum hic integrum adiectis nominibus apponitur in Barb. & Peyrez. ὁ ἀδελφὸς, Barb. ἀδελφιδοῦς. σμυρνισθεὶς, Peyrez. σμυνισθείς. Πέξης, Barb. & Peyrez. Παῦλος. ἀποκατεστάθη, Barb. & Peyrez. ἀπεκατέστη. Αβιδος, Peyrez. Αβυδος. τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσεν ὁ Μαυίας, καὶ ἀείσαν ἀμέλησε ἐξέπλευσεν, Barb. ἐπέστρεψε, τὸ ἀείσαν, deest in Peyrez.

Pag. 287. Καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, desunt in Peyrez. Αβουλαβαρ, Barb. Αβουλαουαρ, Peyrez. Αβουλαούρ. τῆς ναυπλοΐας, Barb. αὐτῆς πλοιοποιΐας, Peyrez. ὁπλοποιΐας. Φοίνικα, idem Ροίνικα. τὸν βασιλέα, deest in Peyrez. & Barb. ἐν Ερυθρίβαις, Barb. & Peyrez. ἐν Ερυθρίβοις.

Pag. 288. Αράδιον ἀρχ. Μ. ἔτη κθʹ. desunt in Barb. & Peyrez. ἀπέτεμον, deest in Pal. & Peyrez. τῷ δʹ αὐτοῦ ἔτει, τὸ ἔτει deest in Barb.

Pag. 289. Διακοσίων, deest in Pal. ἕως λʹ. Pal. ἕως. τῶν λʹ. Peyrez. legit τῶν μὲν Ισμαηλιτῶν τὰς ῥόγας ἀμείβεσκεν ἕως τῶν λʹ. νομισμάτων, reliqua desunt. ἀγαγεῖν πλὴν γυ. αʹ. καὶ τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ, desunt in Peyrez. κατέλυσεν, Barb. & Peyrez. ἀπέλυσεν. πολλοὺς τόπους, Barb. πλείους τόπους, Peyrez. solum τοὺς πλείους. τούτῳ τῷ ἔτει ᾐχμαλωτίσθη, καὶ τὰ ἑξῆς, ista perioche deest in Barb. ἐν Δαμασκῷ, deest in Peyrez.

Pag. 290. Βουσούρ, Peyrez. Βυσούρ. Εξαπόλεως, deest in Peyrez. Σφαδαλᾶς, Barb. Φαρδαλᾶς, Peyrez. Φαλγάδας. Αρμενιακῶν, Barb. Αρμενίων. Σαβωρίου, Peyrez. Σαβουρίου. Κώνστ. ita Pal. & Peyrez. Barb. Κώνσταντος. Σέρ. τὸν στρα. ἀπο. τοῦ Μαυίᾳ, desunt in Peyrez. ὁ δὲ Μα. ἐμ. τὸν Σέρ. λέ. ἐδ. ὁ δὲ Σέργιος, desunt in Peyrez. ἀνύστης, Peyrez. ἀνόστης. στοίχησον, Peyrez. στήχυσον.

Pag. 291. Δυνατώτερόν σε ὄντα, Barb. & Peyrez. δυνατωτέρου σου ὄντ. Φαδαλᾶν, Peyrez. Φάδαλον. Σαβωρίῳ, idem Σαβώρῳ. Φαδαλᾷ, idem Φαδαλᾷ. θηλύδριον, Barb. θηλυδρίαν. αὐτοῦ τὰ αἰδοῖα, τὸ αὐτοῦ deest in Peyrez. πλησίον τῆς πόλεως, Pal. τῆς πόλης. ὑπακοῇ τῇ, desunt in Peyrez. Φαδαλᾶς, Peyrez. Φάλγαδας.

Pag. 292. Εν Βαλανείῳ, deest in Barb. & Peyrez. ἐγλωσσοτόμησεν, Peyrez. ἐγλωσσοκόπησεν. Τρωΐλου, Vat. 1. Ρωΐλου. καταλαμβάνει, Barb. & Peyr. κατέλαβεν. τοῦ δὲ βασιλέως Κώνσταντος, a verbis istis ad paragraphi terminum, cuncta desunt in Regio nostro & Barb. ex Peyrez itaque Regium, & editionem interpolamus.

Pag. 293. Πατρίκιον, deest in Barb.

Pag. 294. Τούτῳ τῷ χρόνῳ, Barb. ἔτει. τοῦ Χριστοῦ, deest in Peyr. Barb. Σαρακηνοί. Σμύρνην, deest in Barb. & Peyr. αὐτοῖς, Barb. αὐτοῦ. κακκαβοπυρφόρους, Peyr. κακκαβοπυρφόρους, Barb. κακκαβοπυρφόρους. Προκλιανισίῳ, Peyr. Προκλιανησίῳ. ἀναβάλλεις, Barb. ἐναβάλλεις, Pal. ἐναβάσπλεις, Peyr. ἀναβάπλεις. ἀπήρχοντο, deest in Barb. ἀναβάλλων, Pal. & Peyr. ἀνέβαλλον. πόλεμον, deest in Peyr. ἐκπορεύειζων, Peyr. ἐκπορευσείζων.

Pag. 295. Ηλίου πόλεως, Barb. & Peyr. Ηλιουπόλεως. Συρίας, deest in Barb. ὑπέστρεψαν, Barb. ἀπέστρεψαν. καὶ αἰχμάλωτοι, deest in Peyr. τοὺς τοιούτους πρέσβεις, desunt in Barb. Πιτζιγαύδιον, Barb. & Peyr. Πιτζιγαύδιον. τοῦ δὲ κατ. Peyr. τούτου δὲ κατ.

Pag. 296. Εκατέρωσε, Peyr. ἑτέρωσε. χιλιάδας τρεῖς, Peyr. χιλιάδας τξεʹ. αἰχμαλώτους νʹ. Barb. & Peyr. αἰχμαλώτους ηʹ. χιλιάδας. μεθ' ὅρκων γεγονότων καὶ ἀλλήλοις, desunt in Peyr. μετὰ καὶ δώρων, τὸ καὶ deest in Pal. Βατάν, Peyr. Βότον. ὁ μέγας, deest in Peyr. στρατηγὸς ἔτη κʹ. καὶ ἡμερεύσεν ἔτη κδʹ. Barb. ἔτη κʹ. καὶ ἀμηρεύσεν ἔτη κδʹ. Peyr. ἔτη κϛʹ. καὶ ἀμηρεύσας ἔτη κδʹ. Οιωνοβοσειωδδβουλγάρων, Barb. Ονωνογουνδούρων Βουλγάρων, καὶ Κοτράγων, Peyr. Ωνογουνδούρων Βουλγά. καὶ Κοτράγων.

Pag. 297. Απελις, Barb. Απὲλ, Peyr. Απὲλ vbique. ἐξερχόμενος τῶν, Barb. ἐξερχόμενος, αὐτ. Μουρζοῦλιν, Vat. 1. Μουρζούλιον. μεταλλάξαντος, καταλιπόντος, Barb. μεταλλάξαντα,

κατα-

καταλιπόντα. Βατζαιαῦ, Barb. Βατζαιγαὶ, Peyr. Βατζαμαί. τῇ Ῥαβέννῃ Πεντάπολιν, Peyr. τὴν Ἀβέννησ, Barb. Πενταπόλῃ. τῶν Χελσιδικῶν, Peyrez. αὐτοῦ. Ααπεργὺχ, idem Απεργύχ. τὴν ἐκ πολεμίων, Barb. τῶν ἐκπολεμίων, Peyrez. τὴν ἐκ τῶν πολέμων.

Βερζίλιος, Peyr. Βερζιλίας. Βατζαιαὶ, idem. Βαπζαιαί. τοῦ Οἰκλω, idem τοῦ ὄχλω. Pag. 298.
πελμάτων, Vat. 1. πλμάτων. ἐρύμασιν, Peyr. ῥεύμασιν. ὀπίσω αὐτοῦ, idem αὐτοῦ. ὃ τῆς Γοτθικῆς, ὃ καὶ scribitur in Barb. deest in Peyrez.

Ὑπολοιπαῖς, Peyrez. ἀπολοιποῖς. ἀκοῦσαι, idem ἀκρόασιν, Barb. ἀκολούθων. μίαν ἐν- Pag. 299.
εργίαν, Peyrez μίας οὐσίας ἐνεργείας. ἀποδέξων, idem δεξάξων. παταθεῖναι, idem πιεσθεῖναι. ἐξῆρχεν, idem ἐξῆρχον. πολυθρύλητοις, idem πολυβόφημος. Ιζισι, Barb. Αζισι, Peyrez. Ηζισι.

Αἰθρίβου, Barb. Εθρίβου. Γαβιθᾶ, Barb. Γαμιθᾶ, Peyrez. Γαβιθᾶ. Ασαὶ, deest Pag. 300.
in Peyrez. Μαρουάμ, Peyrez. Μαρουέν. πελευτήσαντος αὐτοῦ, Αβιμέλεχ, Vat. 1. πελευτήσας, Αβιμέλεχ, ὃ αὐτοῦ deest in Peyrez.

Νομισμάτων, Peyrez. νομίσματα. μάτην, deest in eodem. ἀληθῆς, idem ἀληθῶς. Pag. 301.
λέγει, idem λέγοντι. ἐκπέμψαντας, idem ἐκπέμψαι αὐτοὺς προσελθόντας. ἀποβαλεῖν, idem ἀποβάλλει. τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, καὶ ἐπιτιμηθέντας, desunt in Vat. 1.

Πατριαρχήσαντος, Vat. 1. πατριαρχήσαντα. μετὰ δὲ τοῦτον Θεόδωρον ἔτη τρία. desunt Pag. 302.
in eodem. ἐξωσθέντος, Pal. ἐξορισθῆναι καὶ. μῆνα α'. Peyrez. μῆνας. στρατ'. χον'. idem στρα'. χρ'.

Κέρκινον, Barb. Κερκήσιον, Peyrez. Κέρσιον. εἰς τὸν Ακκα. Pal. εἰς τὸ Μάκκα. Pey- Pag. 303.
rez. εἰς τὸ Μάκεα.

Ζούβηρ, Barb. & Peyrez. Ζουβίρ. Pag. 304.

Μαχῶ, Pal. Μαχᾶ, Peyrez. Μάκκα. Κλαγιὸς, Barb. Κλαῦσις. ἐγλείψεως, Barb. & Pag. 305.
Peyrez. ἐκλείψεως. λύσαντες, Peyrez. λύσας. κυύρκουερ, idem κυύκουερ.

Γέμον νομισμάτων, idem γέμον νομίσματα. Νικομηδείαν, Pal. Νικομηδείαν, Peyrez. Pag. 306.
Νικομήδιον. καὶ ἡ ἔσω Περσὶς λεγ. Χο. καὶ Φο. ἐκ. ἀδελφόπουλος. Αρβάων, Barb. Αβάρων. ἀπήρας, deest in Peyrez. ἔσω, Barb. & Peyrez. ἔκπτ. κατατολμήσας, Peyrez. κατατετόλμηκεν. δι' ἀβύσων, Pal. διὰ βυσῶν, Barb. διὰ ἀβυσῶν, Peyrez διὰ βυσῶν.

Ὑπῆρχες, Pal. ἐπῆρχες. ἀπήτει, idem ᾐτεῖτο, Peyrez. ᾐτεῖτο. ποιῆσαι, idem ποιῆσαι. Pag. 307.
καὶ ἐπ. Φι. καὶ ἐπο. τὴν ἐκκλησίαν, desunt in Peyrez. εἰς τὸ Γέτειν, Peyrez. εἰς τὸ πραιτώριον. ἐκπλεῦσαι, Barb. ἐκπλεῦσαι, Peyrez. ἐκπλεῖσαι. μεθορμίσαντος, Barb. μεθορμίσαντα.

Κατὰ πᾶσαν, Pal. καθ' ἑκάστην. πιθῆς, Barb. πιθῆς. Pag. 308.

Ανοίξαντες, Peyrez. ἀνοίξαντες, πέμψαντες, καὶ ἐκδιώξαντες. πληρώσαντες, Pal. πλη- Pag. 309.
ρώσαντα, Peyrez. πληρώσαντα. ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων, addit Pal. ἐλκυσθεὶς καὶ.

Βλαχερνῶν ὑπὸ, Vat. 1. Βλαχερνῶν καὶ. πλοίμων, Peyrez. πλωϊμάτων. προσέπταξεν, Pag. 310.
expungit idem. Καβαλαριῶν, Barb. Καβαλλαριῶν, Peyrez. Καβαλλαρείων. ἐγχείρισιν, idem ἐγχείρησιν. φόβον μέγαν, idem φόβον γάρ.

Καὶ τῶν μὲν, Barb. τὴν γάρ. μεγιστᾶνας, Peyrez. μεγιστᾶνες. ἀπέστελε, idem ἀπέλυσε. Pag. 311.
Αζιβος, idem Αζηδος. κατέβαλεν, ὃς desunt in Peyrez. Pal. ἐπιφθάσας.

Λάθρα, deest in Peyrez. εἰς σήμερον, Vat. 1. σήμερον. ἐπεὶ δὲ ἐπ' αὐτὴν, Peyrez. ἐν Pag. 312.
αὐτῇ. μηδένα, idem μηδέ. λέγει αὐτῷ, ὃ αὐτῷ deest in Barb. Δαμουδῖν, Peyrez. Δαμουδιον. Κύριον, Barb. Κύριε. ὅπως κρατήσῃ καὶ τὴν προσ. αὐ. βασιλείας, desunt in Peyrez. Αδελφόν, Vat. 1. ἀδελφὸς. ἐρχομένων, Barb. ἐρχομένων. Οὐαλίδ, idem Οὐάλδ.

Τοῖς ἐν τῇ πόλει, Peyr. αλλοῶντες τῇ πόλει. Οὐαλίδ, Barb. Οὐάλδ. ἡμιπεράκτους, Peyr. Pag. 313.
ἡμιπεράκτους. καταλόγου, idem κατὰ λόγον.

Απέπεμψεν, Peyr. ἀπέπεμψε. ἐπανέπεσαν, idem ἐθυμάθησαν. συμβασιλεύσαντα αὐτοῦ, Pag. 314.
Barb. συμβασιλεύσαντος αὐτοῖς. Ιωάννης ἔτη λ'. γ'. desunt in Barb. & Peyr.

Τρόπαια, Peyr. τρόπαια. ἐλθόντος, idem κατελθόντος. ἀπέλυσαν, idem ἀπέλυσε. Μα- Pag. 315.
σαλμᾶς, idem Μεσαλμᾶς. καὶ Αββᾶς τῷ Τυάνων, idem καὶ Αββᾶς τὴν Τύανον. στρατοῦ, idem στρατιωτῶν. αἰχμαλωτίσας, idem αἰχμαλωτίσας.

Pag. 316. Μυειοβόλων, idem *μυεραγάγων*. *καταστῆναι*, idem *καταστῆσαι*. Τουδδιωῶν, Barb. & Peyr. *τῶν δυνάμεων*. *προσομαρτήσαντες*, Barb. *προσυντήσαντες*. *φίλου*, deest in Peyr. *τοῦ ἄστρου*, deest in eodem. *καὶ μὴ λυπηθέντες*, desunt in eodem. *καὶ ἐξεδαφίζειν*, addit Pal. *καὶ κατασφάττειν ἀπάντας*.

Pag. 317. Τουδδιωῶν τε, Barb. Τοδδιωῶν τε, Peyr. Τουδδιώνων τε. *ἅμα τῷ ἐπάρχῳ*, Vat. 1. *τοῦ ἐπάρχου*. *τὸν δὲ Τουδδιωῶν*, Peyr. *τὸν δὲ Τουδδιωῶν ὄνομα Ζαΐλα*. Βαΐσον, idem Βεαπίν. *ἐδαφίσας*, Pal. *ἐκδαφίσας*. *ἐξ αὐτῶν*, idem *ἐξ αὐτῆς*. Σινάγειν, idem Σόαγειν.

Pag. 318. Καὶ ἐπὶ τῆς φλυιᾶς ἀπελάσαντες, desunt in Barb.

Pag. 319. Χήρωθεὶς δὲ, Barb. *ὅ τε καὶ ἠθέλησεν ἔχειν βασιλέα*, idem *ἠθέλησεν ἔχειν*. *θαῤῥήσαντες*, Peyr. *θαῤῥήσας ὁ Φιλιππικὸς τῶν φίλων*. *συμμύσειν*, idem *μύσειν*.

Pag. 320. Μασαλμαᾶς, Peyr. Μεσαλμαᾶς. Αμάσταν, idem Αμασίαν. *εὗρε δὲ*, Pal. *εὗρεν ὁμοίως τὸν ἐπίσκοπον ΚΠ. ὃν πεποίηκεν*, Peyr. *ὁ ἐπίσκοπος ΚΠ. πεποίηκε. ἐπίσκοπον τὸν τηνικαῦτα ὑπάρχοντα*, desunt in Peyr. *ἀρίστου*, Vat. 2. & Peyr. *ἀρχόντων*. *μετὰ κτημάτων*, Peyr. *σὺν. φαμιλιῶν*, Barb. *πλείστων φαμιλιῶν*, Peyr. *πλείστων τε φαμ. ἀμετρήτων*, idem. *ἀναριθμήτων*.

Pag. 321. Διαδραμόντες, Barb. *παραδραμόντος*. Ρούφος, Barb. & Peyr. Ρουφῖνος. *διεγνωκότος*, Barb. *διεγνωκότας*, Peyr. *μὴ ἐγνωκότος*. *ἐν Θεσσαλονίκῃ*, idem *εἰς Σαλονίκην*. *κατὰ Ρωμανίαν*, idem *Ρωμανίας*. *ἐπέστησε*, idem *ἔστησε*.

Pag. 322. Καὶ τὰ παράλια δὲ ἀρεχήρισε τεί. *αἰσ. καὶ τὰ χερ. κτίσας*, Barb. *ἀνεχώρησε*, Peyr. *ἐς τὰ παράλια καὶ τὰ χερσαῖα στήσας*. *τετραρχίας*, idem *τραχέας*. *ἐξέδραμεν*, idem *ἀνέδραμε*. *οἰκείου*, idem *οἰκείου*. Αγαρηνῶν, idem Σαρακηνῶν.

Pag. 323. Αδραμυντίῳ, Barb. & Peyr. Αδραμυτίῳ. *ἄνδρα*, Peyr. *ἄνδρας*. *αὐτοῦ βασιλεύσαι*, idem *αὐτὸν βασιλεῦσαι*. *ἄρχοντας*, deest in eodem. *ὑπ' αὐτοῦ*, idem *παρ'*. *συγκινήσαντες*, idem *κινήσαντες*. *τοῦ δὲ τοὺς πό. σύ. εἰς τὴν λιμένα*, ad finem periodi desunt in Barb. Νεωπείου, Peyr. Νεωρίου. *ἀπέγνω ἑαυτὸν*, idem *ἑαυτοῦ*. *ὃ καὶ*, idem *ὃν καί*.

Pag. 324. Μασαλμαᾶς, Peyr. Μεσαλμές. *πρὸς ἡμᾶς*, deest in Barb. *ἂς παρακαλέσωμέν σοι*, Peyr. *καὶ παρακαλέσωμεν τὰ πρὸς εἰρήνην*. *μὴ ἔχον*, Barb. *ἔχων*, Peyr. *ἔχοντα*. *πρὸς Αρτέμιον*, idem Αρτεμίου. *παρεκάλεσεν αὐτὸν*, Barb. *αὐτὸ*, Peyr. *αὐτοῦ*. *παρ' αὐτοῦ*, Pal. *παρ' αὐτῶν*. *χρήματα πολλὰ*, Peyr. *χρῆμα πολύ*.

Pag. 325. Μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς, Peyr. *μὴ προδῶσητε ἑαυτοὺς*. *ἐπέμψεν σο. καὶ ὡς διὰ ξύ. καὶ ὕδ. ἀπόλυσον αὐτὸν*, desunt in Peyr. *κρατήσωσιν*, Peyr. & Barb. *κρατῶσιν*. *ἀφῆκαν*, Pal. *ἀφίησιν*. Αμοῤῥαῖοι, Barb. & Peyr. Αμηρέοι. *ταῦτα*, deest in Pal. *μετὰ τῶν στρατιωτῶν*, Pal. *μετὰ τῶν ὀκτακοσίων στρα. τοῦ δὲ Μασαλμᾶ ἐλθόντος ἐν Καπ.* desunt in Peyr. *βουλόμενος*, Barb. *καὶ βουλό.*

Pag. 326. Τῷ λαῷ, Barb. *τοῦ λαοῦ*, Peyr. *τὸν λαόν*. *ἀφῆκεν*, Pal. *ἀφίησιν*. *προσδέχεται. ὅτι ἐγ. συν. ἔδ. ἐλ. ἀλ. ὁ Σουλεϊμᾶν*, desunt in Barb. *οἶδα ὅτι*, *τὸ ὅτι* deest in Barb. & Peyr. *ἐμπαίζει μοι*, Peyr. *με*. *ἐπάρχίας αὐτοῦ*, Barb. *αὐτῶν*. *ἐλθεῖν*, idem *κατελθεῖν*. *σοῦ τοῦ*, Pal. *σοῦ αὐτοῦ*. Μασαλαμῶν, Barb. Μασαλαῖον. *ἀλλ' ὡς ἐπὶ στρα. εἰμι*, desunt in eodem. *ἐμπαίζει μοι*, Peyr. *με*. *μετ' αὐτοῦ*, Barb. *μετὰ τοῦ*. *ὁ Μασαλμαᾶς*, Peyr. *ὁ Μεσαλμές*.

Pag. 327. Ελθὼν δὲ Μασαλμαᾶς, Peyr. *ἐλθόντος δὲ Μεσαλμές*. Λέων, deest in eodem. Αλανίᾳ, Pal. Αλβανίᾳ. *καὶ Λαζικὴν, καὶ Ιβηρίαν*, desunt in Barb.

Pag. 328. Ηλθον, Pal. εἰσῆλθον. *ὅτι ὡς*, *τὸ ὡς* deest in Peyr. *τῷ Σπαθαρίῳ*, Barb. *τὸ Σπαθάριον*.

Pag. 329. Αποκτείνομεν, Barb & Peyr. *ἀποκτένομεν*. *γὰρ*, Barb. & Peyr. *δέ*. *αἰχμαλωσίαν*, addit Peyr. *καὶ ἀφανισμόν*. *μαθόντες*, Barb. addit *τοῦτο*. Φαρασμάνιος, idem Φαρασμάνιος.

Pag. 330. Ρωμαίων, deest in Peyr. *ἐκέλευσε*, idem *ἐπέτρεψε*. *μεγάλης*, Barb. & Peyr. *πολλῆς*.

Pag. 331. Εἰρηναῖος, Barb. *εὐσεβής*. Αρταβάσδου, idem Αρταυάσδου. *εἰς Αν. τοῦ θυ. αὐ. πι. πρὸς αὐτὸν*, desunt in Peyr. *γράψας*, deest in eodem: addit Pal. *πάλιν*. *ἐποίησαν*, deest in Peyr. *κατήνας*, Barb. *κατῆνας*. *ἀρχευόντων*, Peyr. *ἀρχευομένων*. *κατίων*, Barb. *κτηνῶν*, Peyrez. *κτηνῶν*. *κατεποντίσθησαν*, Pal. *κατεπόθησαν*.

Pag. 332. Τῆς κρυσταλλωθείσης, Peyr. *τοῦ κρυσταλλωθέντος*. Ιζίδ, idem Ιζίδ.

Ἐξ αὐτοῦ, desunt in Peyr. πόλεμον, καὶ τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος, καὶ ὥς φασι, desunt Pag. 333.
in Peyrez. Θεομήτωρ, Peyrez. Θεοτόκος καὶ Θεομήτωρ. πιστιδότης, Barb. πειθότης.

Φασκιώσας, Barb. φουσκιώσας, Peyrez. φουρκίσας. καὶ ῥινοκοπήσας, deest in Barb ἐ- Pag. 334.
σπίειμα μέρη, quæ in Regio & Barb. desunt, subiungit Pal. & Peyrez. codex. ὁ δὲ
Μεσαλμὲς ἀπάρας ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου κατησχυμμένος κατέλαβε τὴν Δαμασκόν· εὗρε δὲ καὶ τὸν
Μαζὲρ τὸν αὐθέντην αὐτοῦ καὶ Αμιρεμμουμνὴ τελευτήσαντα. ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἐκράτησεν Οὔμβρος, ὃς
πάλιν ἀπέστειλε τὸν Μεσαλμὲ τοῦ πολιορκῆσαι τὸ Βυζάντιον διά τε γῆς καὶ θαλάσσης. οὗτος ὁ Οὔ-
μβρος ὑπάρχει υἱὸς τοῦ Αβδελαζίζ διαπονηθῆναι, Peyrez. ἀπεσταλῆναι.

Εμπεπηγμένους, Peyrez. ἀπεσπασμένους. ἀκριβῶς, idem ἀκριβεῖς. καὶ Θεόγνωστον Πρω. & Νι. Pag. 335.
τὸν Αι. καὶ ἀρ. τοῦ τείχους, desunt in eodem.

Ιζίδ, Barb. Αζίδ. τοῦ πνίξαι, addit Peyrez. αὐτοῦ. αὐτὸν, deest in eodem. γῆς, deest Pag. 336.
in eodem. καὶ στολὴν, deest in eodem. τῆς ἀπαιδευσίας, deest in eodem.

Αρμβεων ἀρ. Ισαὰμ ἔτη δ'. desunt in cunctis codd. ὅπως τε, Barb. ὅπως γε. Peyr. Pag. 337.
ὅπως. Γηπίνου, Barb. & Peyrez. Πίνου. καὶ προσκυνεῖν εἰδωλεῖ, desunt in Barb. & Pey-
rez. Σπανίας, Peyrez. Ιασπ.

Χ. δ., redundat etiam in Pal. & Peyrez. τοῦ δὲ αὐτοῦ ἔτει, τὸ ἔτει deest in Barb. Pag. 338.
τὴν Ρωμανίαν, Vat. 1. τῇ Ρωμανίᾳ. τῇ ἐκκαύσει τῆς πυρώδους φλογώσεως, Pal. & Pey-
rez. τῇ ἐξάψει τῆς πυρώδους ἐκκαύσεως. πυρσοφανής, Vat. 1. προσφανής. λίθοις, Pal. & Pey-
rez. λόφοις.

Αὕτη, Pal. & Peyrez. ταύτην. ἔχει, Pal. & Peyrez. ἔχοντες. ἀλογίας, Peyrez. ἀ- Pag. 339.
μαθίας. ἀσεβείας, Barb. ἀξείας. ἀσεβεία, Peyrez. ἀθρεία. σκεπασθέντα, Barb. σκεπασθέντας.
Οκτωβρίου, Pal. & Peyr. Αυγούστου. προσδραμών, Peyr. προσδραμών. πολιορκίας, Pal.
ἐπιορκίας.

Αὐτῶν, Vat. 1. ἔχων. εἴδεις, Peyr. αὐτόν. Pag. 340.

Δυνάστου, Barb. δυνάστου. εἰς τὴν Αρ. Peyr. κατὰ τὴν. ὡς Ηρώδης, τὸ ὡς deest in Peyr. Pag. 341.
ἑαυτῶ, deest in Barb. λόγοις, Peyr. λόγοις. Σύγκελλον, idem Σύγκελλον.

Αλλὰ Γερμανὸν, Peyr. ἀλλὰ καί. τὸν ἀσεβῆ καταβάλλει, correxi τὸ ἀσεβῆ, alij codd. Pag. 342.
καθυποβάλλει. ἀδυνάτοις μοι, Pal. & Peyr. ἀδυνατοῦ. Πλατωνίῳ, Pal. & Peyr. Πλατω-
νίῳ. τῇ δὲ ζ'. Barb. τῇ δὲ κζ'. Σύγκελλον, Peyr. Σύγκελλον.

Λιβέλλοις, Barb. λιβέλοις. ἀγίων, deest in Barb. Χαρσιανοῦ, Peyr. Χαρσιανόν. διέπρε- Pag. 343.
πεν, Pal. & Peyr. διέπρεψεν. ἀποστάσεως, Barb. ἀποστασίας. στρατηγὸν ποιήσας, Peyr. κεφαλήν.

Τάλαντα τρία. Pal. & Peyr. τάλαντα κζ. ὁ τοῦ Ισαὰμ. desunt in Peyr. Pag. 344.

Τούτου, Peyr. τοῦτ. Τόλμαν, idem Τόλμαν. καὶ γυναιξὶ, deest in Barb. κατέστρε- Pag. 345.
ψαν, Barb. κατὰ τὰς. ἐκπεσεῖν, idem ἐξαχθῆναι. ὀνόματι, deest in Peyr. μιλιαρίων, idem
μιλιαρήσι.

Φιλίππου, Peyr. Φιλιππικοῦ. ὀρθόδοξον πίστιν, Pal. & Peyr. ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως. αἱμο- Pag. 346.
χυσίας, Peyr. αἱμοθυσίας.

Παξιμαδοδότων, idem προσπαξιμαδότων. ἐπιβάς αὐτοῦ, Pal. ἐπιβάς εἰς αὐτὸ, Peyrez. Pag. 347.
ἐπ' αὐτό.

Τοῦ λεχθέντος Θαλασσίου, Peyr. Αθανασίου. Pag. 348.

Τὸν αὐτὸν Στέ. αἱ ἱερεῖς τῶν ιο. ἀρίσθη, desunt in Pal. & Peyr. τὸ ἀκώλυτον, Peyr. Pag. 349.
ἀκώλυτον. πλὴν αὐτῇ, Pal. & Peyr. αὐτοῦ. ἀπὸ Κύπρου, Peyr. ἐπὶ. αἰχμαλωτίσας, deest in
Vat. ἐν τοῖς εἴδεσι, Peyr. ἐν τοῖς αὐτόθι.

Αλληλοφαγίας, Barb. ἀλληλοφαγίας. Pag. 350.

Οὕτως, Peyr. αὐτός. εἰς κάμπον, Pal. ἔσω. Pag. 351.

Εκώλυσεν, Barb. & Peyr. ἐκώλυσαν. προσεβάλλοντο, Barb. προσεβάλλοντο. ἀποστι- Pag. 352.
σκόπου, Peyr. ἀπὸ ἐπισκόπου. Μαρκελλίῳ, Barb. & Peyr. Μαρκελλίνῳ. μηνὸς ἄφνω,
Peyr. μηνὸς μόνος ἄφνω. τὸ αὐτοῦ, idem τὴν ἑαυτῆς.

Ομόφρονα, Peyr. ὁμόφρον. ἔτη ζ'. α'. desunt in eodem. συμφρασμόν, idem τῆς συμφρα- Pag. 353.
σεώς. τὸν δὲ Αβασγὸν, desunt in Pal. & Peyr. Pag. 354.

Αρμβεων, Barb. & Peyr. βαρβάρων.

Pag. 355. Λαλούμενα, Barb. & Peyrez. λεγόμενα. ἀνακρούοντες, Barb. & Peyrez. ἐωράντες. σαρμαπυλεῶνι, Barb. σαυματυλεῶνι, Peyrez. σαυτουλεῶνι. ἀπὸ τετρακισχιλίων σπυρίδας, Barb. τετρακισχιλίουσπυρίδας, Pal. ἀπὸ τετρακισχιλίοις σπυρίδας, Peyrez. τετρακισχιλίουσπυρίδας. καὶ οὕτως ἐκ τοῖς κε. ἐμ. δὲ καὶ εἰς ἀμ. ἐπ. ἀλ. τοῦ. ἐσ. desunt in Barb. ἀστῆς καὶ προαστείοις, Barb. ἀστῆ, Peyrez. ἐν ἀστεία καὶ προαστεία. εἰς τὸ, Peyrez. πρὸς πλεῖ. διαφθαρέντος, Barb. διαφθαρέντων.

Pag. 356. Εκινήθη, Barb. ἐκινήθησαν, Peyrez. ἐκίνησαν. Χαραχσαμῖται, Barb. Χουσαρσῖται, Peyrez. Χουσουσαμῖται. Ουάφα, Barb. Ουᾶσα, Peyrez. Μάφα. τινὰ λεγόμενον Αβουμουσουλὶμ, Barb. ὀνόματι Αβουμουσλὶμ, Peyrez. λεγόμενον Αβουμουσαχὴμ. Αμουμελὶμ, Barb. Αμουμλὶμ, Peyrez. Αβουμελὶμ. Ζάβαν, Barb. Βαζᾶν. μετὰ τετρακισχιλίων, idem ἑξάκις χιλίων.

Pag. 357. Μετὰ τῦπον τὸν Ιβιν Μουσαῖ, Barb. μετὰ τῦπον τὸν Ισιβημουσαῖ, Peyrez. τὸν Ισιβιμουσαῖ. τὸν ἀδελφὸν τοῦ Αλὶμ, καὶ υἱὸν τοῦ Αλὶμ, Peyrez. non legit nisi τὸν υἱὸν τοῦ Αλί. Εὐρώπης τῆς, ὃ τὸ deest in Barb. αἱδομαστῶν, Peyrez. αἱδομαχιτῶν.

Pag. 358. Εκ τῆς ἐρήμου, Peyrez. καὶ ἐκ. Αντιοχείας, deest in eodem. πλείαν, idem τελείως.

Pag. 359. Χορδαλφὸς, Barb. χορδαλφοῦ, Peyrez. δορδαλφοῦ. κακόδοξον, Barb. κακοδοξίαν. Αβουλαβᾶς, Peyrez. Βουλαβᾶς. Τιμάχη, Barb. Τιμάχην, deest in Peyrez. Αβουμουσλὶμ, Peyrez. Βουμουσλὶμ. προσκείμενον, idem προσκείμενον.

Pag. 360. Αβουσαλὶμ, Peyrez. Βουσαλὶμ. Μάκχα, Pal. & Peyrez. Μέκκα. ἐλόντων, μελετώντων, Peyrez. ἐλόντας, μελετῶντας. καὶ οὕτω τὰ τῆς ἀρ. Αβ. διέθηκεν, desunt in Barb. Peyrez. διέθηκεν. Ηλιουπόλεως, Barb. Ηλιουπολίτης. ὤκησαν συμφαμίλλοις, Peyrez. ὤκησαν συμφαμίλλοις, Barb. συμφαμίλοις.

Pag. 361. Εξῆλθον, ἦλθον, Peyrez. ἐξῆλθεν, ἦλθεν. οὐ μικρὸς, ὃ οὐ deest in eodem. Χειλιάδων, idem. Χειλιάδων. πολλῶσαι, Pal. & Peyrez. πληρῶσαι. ἠγάγοσαν, Pal. ἠγάγοσαν.

Pag. 362. Βλύζουσα πᾶσι τοῖς πίστει προστρέχουσι τὰ ἰάματα, desunt in Peyrez. ἐκλείψεως, Peyrez. ἐκθλίψεως.

Pag. 363. Οἱ κασιῶται, his addunt Pal. & Peyrez. καθ' ὅ φασιν Αραβες καλοῦσιν υἱοὶ τοῦ Καῖς ὡς θρησκολογοῦνται. ὁ λαός σου, addit Peyrez. καὶ ἡ ἐκκλησία σε. δυσωπεῖ σε, deest in Peyrez. ἐξεώσαντες, Peyrez. καὶ ἐξεώσαντες. ἁρπάσαντες, Barb. ἁρπάσας. Λαοκαδίου, Peyrez. Λαοκαδίου. Κωνσταντῖνος ἔτη ϛ'. deest in Pal. τοῖς ἀπὸ στρατοῦ, ὃ τοῖς deest in Barb.

Pag. 364. Πόντου, Peyrez. ποταμοῦ. δισχιλίων, Barb. ὀκτακοσίων. χιλιάδας κ'. idem κϛ'. Peyrez. ϛ'. Βαρυθὼν, idem Βασιθὼν.

Pag. 365. Διαιρεθέντος, Barb. διαιρεθέντα. οὕτω, Peyrez. οὕτως. ὁμιλεῖξιν, idem ὁμιλίκης. ἔζωσεν, idem καὶ ἔζωσεν. Μαλγδίων, Barb. Μαλχδίων. τῆς πόλεως, deest in Peyrez.

Pag. 366. Κόσμου ἔτη ,ϛσϛ'. τῆς θ. σ. ἔτη ψϛ'. Barb. & Peyrez. ,ϛσμζ'. ψμζ'. repono ,ϛσνζ'. ψνζ'. Ισιβιμουσαῖ, Barb. Ισιβιμουσαῖ, Peyrez. Ισιβιν Μουσα. μέλλει εἰ τοῖς ῥισὶν, Pal. μέλι εἰ τοῖς. ἐδίξαντο διαφόρου, καὶ πληρωθεὶς περὶ τοῦ κεφαλαίου, desunt in Peyrez. διαβάσιν, ita correxi: legebatur autem διὰ ῥινῶν διαβάσιν. ὁ ἀδελφὸς, correxi ὁ Αβδελᾶς.

Pag. 367. Εξῆλθε, Peyrez. κατῆλθε. Χειλῖνος, Barb. Χειλιανός. ηὔλισε, Peyrez. βούλισε. ἕως Τουάζας, idem ὃ Βύζας.

Pag. 368. Απήτησε, Peyrez. ἠπάτησε. εἰκὼν, idem ὡς εἰκών. ὁμόσαι, Pal. præmittit καί. κιθαρῳδιῶν, Peyrez. κιθαρῳδῶν. ἐκ τῆς, idem αὐτῆς. Ρωμαλαίοις, Barb. ῥωμαλέοις, Peyrez. Ρωμαίοις. αὐτοῦ, Peyrez. αὐτοῦ.

Pag. 369. Υπάρχοι, Peyrez. Επάρχοι. ὁρῶν, Barb. ὁρᾶν. Γοδομαγνύλου, Peyrez. Γοδομαγάλου. ἐβούλευσεν, idem ἐβούλευσεν.

Pag. 370. Αὐτοῦ, Barb. αὐτὸ. καὶ κατηφιῶντα, scribit hic ad marginem Barb. φίλος κόσμου ὤν κατηφιῶντα καὶ ἐπειδὴ. ἀνάξιοι, idem ἄξιοι.

Pag. 371. Νήσων, Peyrez. νησίων. ἐπισκόποις, Barb. ἐπίσκοπον.

Pag. 372. Επέρριπτον ἐπ' αὐτὸν. ἐνέπτυσαν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ στόμα, desunt in Peyrez. αἰσχρολογίαις, Barb. κιθαρῳδίαις.

Pag. 373. Στρατιώταις, deest in Pal. & Peyrez. προθύμως, Pal. & Peyrez. πρόθυμον. πρὸς

Pag. 355. Λαλούμεθα, Barb. & Peyrez. λεγόμεθα. ἀσώμενοι ὄντας, Barb. & Peyrez. ἐωρακότας. σαχματουμάρων, Barb. σαυματουμάρων, Peyrez. σαυτουμάρων. ἀπὸ τετρακισχιλίου σαμίδας, Barb. τετρακισχιλίουσαμίδας, Pal. ἀπὸ τετρακισχιλίοις σαμίδας, Peyrez. τετρακισχιλίου σαμίδας. καὶ οὕτως ἐν τοῖς ῥε. ὁμ. δὲ καὶ εἰς ἀμ. ἐπ. ἀλ. τοῦ. ἐσ. desunt in Barb. ἀσὶς καὶ προσαρτίοις, Barb. ἀσὶ, Peyrez. ἐν ἀσρία καὶ προσαρτεία. εἰς τὸ, Peyrez. πρὸς τὸν. διαφθαρέντος, Barb. διαφθαρέντων.

Pag. 356. Εκινήθη, Barb. ἐκινήθησαν, Peyrez. ἐκίνησαν. Χωρισθῶσι, Barb. Χουσαρηνῶν, Peyrez. Χουσυσθῶναι. Οεάγα, Barb. Οὐάγα, Peyrez. Μάγα. ἐπὶ λεγόμενον Αβουμουσουλὶμ, Barb. ὀνόματι Αβουμουσλὶμ, Peyrez. λεγόμενον Αβουμουσταχὶμ. Αμουμιλὶμ, Barb. Αμουμιλὶμ, Peyrez. Αβουμιλὶμ. Ζάβαν, Barb. Βαζᾶν. μετὰ τειχιλίων, idem ἑξάκις χιλίων.

Pag. 357. Μετὰ τοῦτον τὸν Ἰβὶν Μουσαῆ, Barb. μετὰ τοῦτον τὸν Ισβνμαυσὶ, Peyrez. τὸν Ισβνμουσὶ. τὸν ἀδελφὸν τοῦ Αλὶμ, καὶ υἱὸν τοῦ Αλὶμ, Peyrez. non legit nisi τὸν υἱὸν τοῦ Αλί. Εὐρώπης τῆς, τὸ τῆς deest in Barb. ἀδαμαντίου, Peyrez. ἀδαμαχίου.

Pag. 358. Εκ τῆς ἐρήμου, Peyrez. καὶ ἐκ. Αντιοχείας, deest in eodem. πλείαν, idem τελείως.

Pag. 359. Χορδαφός, Barb. χορδαφᾶ, Peyrez. δορδαφᾶ. κακόδοξον, Barb. κακοδοξίαν. Αβουλαβᾶς, Peyrez. Βουλαβές. Τιμάχη, Barb. Τιμάχην, deest in Peyrez. Αβουμουσλὶμ, Peyrez. Βουμουσλίμ. προσκείμενον, idem προσκείμενον.

Pag. 360. Αβουσαλὶμ, Peyrez. Βουσαλίμ. Μάκχα, Pal. & Peyrez. Μέκκα. ἐλθόντων, μελετώντων, Peyrez. ἐλθόντας, μελετῶντας. καὶ οὕτω τὰ τῆς ἀρ. Αβ. διαθήσειν, desunt in Barb. Peyrez. διαθήσεται. Ηλιουπόλεως, Barb. Ηλιουπολίτης. ὑπέσχεν συμφαμίλλοις, Peyrez. ὑπέσχον συμφαμίλλοις, Barb. συμφαμίλοις.

Pag. 361. Εξῆλθον, ἦλθον, Peyrez. ἐξῆλθεν, ἦλθεν. οὐ μικρὸς, τὸ οὐ deest in eodem. Χειστανὸν, idem. Χειστανοῦ. πυλῶσαι, Pal. & Peyrez. πληρῶσαι. ἠγέρησαν, Pal. ἠγέρθησαν.

Pag. 362. Βλύζουσι πᾶσι τοῖς περὶ προσερχομένοις τὰ ἰάματα, desunt in Peyrez. ἐκλείψεως, Peyrez. ἐκθλίψεως.

Pag. 363. Οἱ κασπῶται, his addunt Pal. & Peyrez. καθ' ὅ φασιν Αραβες καλοῦσιν υἱοὶ τοῦ Κάϊν ὡς θρασυνομένου. ὁ λαός σου, addit Peyrez. καὶ ἡ ἐκκλησία σε. δυσωπεῖ σε, deest in Peyrez. ἐξεώσει; Peyrez. καὶ ἐξεώσει. ἀρπάσαι, Barb. ἁρπάσαι. Λαυκαδίου, Peyrez. Λαυκαδίου. Κωνσταντῖνος ἔτη ς'. deest in Pal. τοὺς ἀπὸ σῆρας, τὸ τοὺς deest in Barb.

Pag. 364. Πόντου, Peyrez. ποταμοῦ. διχιλίων, Barb. ὀκτακοσίων. χιλιάδας κ'. idem κς'. Peyrez. ς'. Βαρυθὼν, idem Βασυθών.

Pag. 365. Διαιρεθέντος, Barb. διαιρεθέντα. οὕτω, Peyrez. οὕτως. ὁμιλήξιν, idem ὁμιλίαις. ἔζωσεν, idem καὶ ἔζωσεν. Μαζγάων, Barb. Μαξάων. τῆς πόλεως, deest in Peyrez.

Pag. 366. Κόσμου ἔτη ,ςσης'. τῆς θ. σ. ἔτη ψης'. Barb. & Peyrez. ,ςσμζ'. ψμζ'. repono ,ςσνζ'. ψνζ'. Ισβειμουσαῆ, Barb. Ισβειμουσὶ, Peyrez. Ισβειν Μουσι. μέλλει εἰ τοῖς ῥισὶν, Pal. μέλλει εἰ τοῖς. ἐδέξατο διαφίνον, καὶ πληρωθεὶς πεδὶ τὸν κεφαλὴν, desunt in Peyrez. διαφέριον, ita correxi: legebatur autem διαφ ῥινῶν διαφέριον. ὁ ἀδελφὸς; correxi ὁ Αβδαλᾶς.

Pag. 367. Εξῆλθε, Peyrez. κατῆλθε. Χειστῖνος, Barb. Χειστανός. μοῦλα, Peyrez. βοῦλα. ἕως Τουάζας, idem τὸ Βύζας.

Pag. 368. Απήτησε, Peyrez. ἠπάτησε. εἰκὼν, idem ἡ εἰκών. ὁμόσαι, Pal. præmittit καί. κιθαρωδιῶν, Peyrez. κιθαρωδῶν. ἀκτῆς, idem αὐτῆς. Ρωμαλαίοις, Barb. ῥωμαλέοις, Peyrez. Ρωμαίοις. αὐτοῦ, Peyrez. αὐτοῦ.

Pag. 369. Υπῆρχεν, Peyrez. Επῆρχεν. ἀϊρῶν, Barb. ὁρῶν. Γοδομαγούλου, Peyrez. Γοδομαγάλου. ἐβούλωσεν, idem ἐβούλλωσεν.

Pag. 370. Αὐτοῦ, Barb. αὐτ. καὶ κατατεθῆναι, scribit hic ad marginem Barb. φίλος χάριτι ὢν κατατεθῆναι καὶ ἐπιεί. ἀνάξιοι, idem ἄξιον.

Pag. 371. Νῆσον, Peyrez. νῆσον. ἐπισκόποις, Barb. ἐπίσκοπον.

Pag. 372. Επίρρητον ἐπ' αὐτὸν. ἐνέσχηματα δὲ αὐτὸν εἰς τὸ σῶμα, desunt in Peyrez. ἀρχαιολογίαις, Barb. κιθαρωδίαις.

Pag. 373. Στρατιώταις, deest in Pal. & Peyrez. περιγνῶναι, Pal. & Peyrez. περιγνῶναι. πρὸς

Pag. 398. Αληθινόμεθα αὐτοῦ, Peyr. αὐτοῦ, Barb. αὐτὴν. αὐτὸν, καὶ λαβεῖν λόγον, καὶ κα. ἔ. γ. ἔγ. ἢ λ. πρὸς, desunt in Peyr.

Pag. 399. Ἐτύφλωσαν αὐτὸν, Peyr. ἐτύφλωσαν αὐτὸν φιλάνθρωπον ὄντα, καὶ φεισαμένου αὐτοῦ. ὁ δὲ προσφυγών.

Pag. 400. Μούλτων, idem μούλτων καὶ σάσεις.

Pag. 401. Εὐσεβὴς, deest in eodem. μοναχοὶ, addunt Barb. & Peyr. καὶ Σπουδίται.

Pag. 401. Αποσαλεύτης, Peyr. ἀποσπάστης. ὁ τοῦ Μου. καὶ Θεώ. ὁ Γα. καὶ Κοι. καὶ Πε. Πατρίκιος, desunt in eodem. ἀπαυτόσφακτης, Pal. addit αὐτοῦ. αὐτίκα εἶναι, Barb. αὐτίκα.

Pag. 403. Συμβάσου, Barb. συμβάτου, Peyr. συβάτου. μαρτυρήσασαν, idem ἀθλήσασαν. Λέοντος φημὶ, addit Barb. ἀνεύχου. ἐνόμιζον ἔπεσθαι δὲ τῶν εὖ εἰδότων συγχάζεσθαι, desunt in Peyr.

Pag. 405. Καταβάλλων, Barb. & Peyr. καταλαβών. βλήψοι αὐτὸν, τὸ αὐτὸν deest in Peyr. μετήχθη, Peyr. μετωνέχθη. καὶ μετήχθη τὸ σῶμα αὐτῆς ἐν τῇ νή. τῆς Πειγ. ἐν τῇ μονῇ ἣ, desunt in Barb.

Pag. 406. Ὡς δῆθεν, desunt in Peyr. προσεσώσασθαι, idem προσεσώσαντες.

Pag. 407. Τῶν Σπουδίων, Peyr. τοῦ Σπουδίου. ἀπέστειλεν, idem ἀπέστ. νομίσματα, addit Barb. καὶ τρία νομίσματα κεφαλιτίων αὐτοῦ τοῦ βασιλέως.

Pag. 409. Χωρεσανὸν, Barb. Χουρσανὸν, Peyr. Χουρουσάν. μαιφονία ἐπὶ *** Ad Barb. marginem scribitur hic. Est lacuna in cod. Pal. Codex Vat. 979. non habet lacunam, sed sic hunc locum repræsentat. φονία ἐπὶ Θεόδωρος, Peyr. scribit ἡμῖν μαιφονία ἐπὶ, Θεόδωρος δὲ. ἅμα Πλάτων, deest in Barb. & Peyr. Vat. 155. σὺν τῷ Πλάτωνι.

Pag. 410. Λίτρας χιλίας καὶ ἑκατὸν, Barb. & Peyr. χρυσίου ς, ςρ'. αὐτοῦ, deest in vtroque. κατεμνάζειν αὐτοὺς ἐπιχειρῶν, Barb. & Peyr. κατεμνάζειν ἐπιχειρῶν τὸ στράτευμα.

Pag. 411. Αποικίας, Barb. & Peyr. ἀποικίας. μαγκλαβιζόντων, Peyr. μαγκλαβίζοντας. ἐπαποδύεσθαι, idem ἀποδύεσθαι. χαρτιατικὸν, idem χαρτιακὸν, Pal. χαρτιακὸν, Vat. 2. χαρτιακοῦ. οἴκων, Barb. & Peyr. οἴκοις.

Pag. 412. Κτημάτων, Barb. & Peyr. κτισμάτων. ἐπὶ ἔσχατον τεσσαρακοστῷ, Barb. ἐπὶ ἔσχατον ὥσπερ τεσσαρακοστῷ, ita pariter Peyr. ἀρχοντεύοντας ὅσοι οἴκοι ζῶσιν, Barb. ὅπως οἰκίζωσιν. ὄμοσόν μοι, τὸ πόσους Barb. & Peyr. ὄμοσον τὸ, πῶς.

Pag. 414. Τὰ αὐτὰ, Peyr. τῷ αὐτῷ. Μήδων, idem Μήδεις, correctius Μίδου. ζώσῃ φωνῇ ἀκήκοα, Pal. ζώσῃ φωνῇ ὁ συγγραφόμενος ἀκήκοα.

Pag. 415. Οὐ τοῦ κατευοδοῦντι, Peyr. οὕτω.

Pag. 416. Καὶ Πέτρος Πα. καὶ Σι. ὁ Πα. καὶ Τελ. καὶ Θεόδωρος, desunt in Peyr. καὶ τῶν Ἐξκουβίτων Δομέστικος, idem ὅτε τοῦ Ἐξκουβίτου Δομεστίκου. δύναστον, idem δύναστῶν.

Pag. 420. Ἐπὶ ὥρας τρεῖς ἥμισυ, Barb. ἐπὶ ὥρας ἑπτά. μοναδικοῦ, Pal. μοναχικοῦ. ὡς κατὰ Βουλγάρων θριαμβεύσαντα, δι' ἣν ἐκεῖνοι ἀπεβαλε, desunt in Peyr.

Pag. 421. Αφροσίαν, Peyr. Αφασίαν. τούτῳ, idem τῶν. δισχιλίοις, idem δισχίλοις.

Pag. 422. Κακοβούλων, Pal. & Peyr. κακοσυμβούλων. ἀλλ' ἢ μᾶλλον καὶ τὴν ῥῆγα αὐτοῦ κολοβώσας, desunt in Peyr. προσεσπαρθέντες, Peyr. προσεσπαρθέντες. προσφθέγγοντος, Pal. προσφθέγγοντας. ἡμεῖς ἔσω, Peyr. ἡμεῖς ἔξω τῆς.

Pag. 425. Ἔξειπον, Peyr. ἔξειπε.

Pag. 426. Ανεπιβούλευτον, Peyr. ἀνεπίβουλον.

Pag. 427. Μικρὰς, Peyr. μικρᾶς. ἠγέσατο τοῦ βασιλεῖ πῆξαι τὸ δόρυ αὐτοῦ κατ' αὐτῆς τῆς Χρυσῆς πόρτης, desunt in Peyr. λογχεῦσαι, Pal. λογχῆσαι.

FINIS.

AD S. P. N.

THEOPHANIS CHRONOGRAPHIAM NOTÆ,

AVTHORE R. P. IACOBO GOAR,
Ord. Prædicatorum Congregationis Reformatæ
S. Ludouici Vicario Generali.

Pag. 1. TOY ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν.] Beatitatis possessæ titulum, Sanctique nomen operis huiusce titulus a me, fateor, verbo solo immutatus Authori Theophani ascribit. Sed nec mutationis inductæ pœnitet: quem etenim virtutum facinoribus præclaris, difficilique & insigni fidei testimonio perfunctum, & Sanctos inter adlectum Cælitum honoribus, anno quoque redeunte, Orientalis Ecclesia celebrat; hunc ego, iuratus quantumuis MSS. eius exemplarium septem sectator futurus, & exceptor fidelis abiecta Θεοφάνους ἁμαρτωλοῦ, prout illa nullo cum discrimine proferunt, appellatione indigitandum mihi nequaquam potui persuadere. Quod sibi mutuo Monachi Orientales, Theophani Monacho præstiti. Illi ἁμαρτωλοὶ priuatim, ac passim se quique professi, ἅγιοι inuicem se salutant: ita est & mihi; quæ Θεοφάνους opus hoc testantur exemplaria, ἁμαρτωλοῦ pariter asserunt. Quid tum? quem Ecclesia Sanctum colit, cuius cœlo & immortalitate dignas actiones lego, laudo, refero ad eius operis limen, eundem ego erga litterulam religiosus, erga Cœlites iniuriosus, inter Ecclesiæ Patres ἁγίων si minime recensuissem, ne impietatis accesseres, Christiane Lector, verebar. Verborum igitur ipsorum, Θεοφάνους ἁμαρτωλοῦ vice, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν substituendum ratus sum. MS. codex ex quo reliqua, nulla mutatione inducta, desumpsi, Regius est, manu fideli, antiqua, & probata exaratus, & ad Leonis Grammatici, qui Theophanem sequitur, vt Theophanes Georgium Syncellum excipit, comparationem inspectus ex Amanuensis testimonio, ante annos sexcentos & amplius descriptus agnoscitur. Asserti huius argumenta protulimus ad Georgij Syncelli præfationem.

Θεοφάνης.] Non vnus Theophanes Historiæ Romanæ vel Byzantinæ scriptor, aut etiam præsentis operis Authori coæuus, vel suppar. Antiquissimus est Mitylenæus Pompeij M. in bellicis expeditionibus miles, & gestorum testis ac præco, a Vossio de Historicis Græcis lib. 1. cap. 25. memoratus. Secundus Poeta, cuius paucos versus Anthologia exhibet lib. 3. sect. 5. Alter Byzantius Theophanes Iustini secundi bellum Persicum, Romanasque res, suo, id est, Iustini tempore, olim visas, libris decem, quos Photius perlectos memorat, scriptis consignauit. Quartus hic Author noster, etiam Byzantius Byzantinæ Historiæ a Diocletiano ad Michaelem Nicephori generum scriptor, Georgius nomine, cognomine Theophanes, quod Georgij Syncelli familiaris extiterit, & eius Chronographiæ continuator, perperam Vossio, aliisque non indoctis viris, lib. 2. cap. 24. nuncupatus. Alius iterum hoc nostro Theophanes iunior Nicænus Episcopus Theodori frater, & cum eo Sanctorum imaginum cultus defensi, ab impio Theophilo reus pronun-

ciatus, κατὰ τὸ μέσον litteratus, ingenij fideique monumenta reliquit laudatissima, a Possevino recensita. Coætaneus alter Theophanes, & Monachorum (haud nominatorum) præpositus sub Michaele Theophili filio, cuius opus in Nicephori Patriarchæ exilium, & reliquiarum eius translationem refert Metaphrastes, & ex eo Surius Martij die decimotertio. Septimus Theophanes eiusdem cum Basilio Macedone Michaelis successore temporis, Cerameus est, ille Tauromenitanus Præsul: de quo accurate, qui opera eius in publicum euulgauit, Franciscus Scorsus. Alium rursus amicus & litterarum amans Leo Allatius suggerit familiari epistola ex Ioannis cuiusdam magnæ Dei Ecclesiæ Diaconi & Rhetoris scripto εἰς τὸν βίον Ἰσαὰκ τοῦ ὁμολογητοῦ. Eius verba hæc. Θεοφάνης μὲν οὖν ὅσιος ὁ τῆς ἱερᾶς πρεσβυτερίας ἀξιωθεὶς, καὶ τῷ καταλόγῳ συναριθμηθεὶς τῶν μοναχῶν ὁ βίος οὗτος τοῦ μακαρίου συνέγραψε. οὐ μὴν ἀλλὰ παρέδραμε πάνυ πολλὰ, ὅτι καὶ σπουδῇ δεινῇ συνελήφθη τὸ πονημα· ἀλλ' ὅμως ἐν οἷς συνέτεινε τοῦ μακαρίου τοῦδε τὸν βίον ἐσμίκρυνεν, ἐν τούτοις ἡμεῖς ἐπὶ τὸ ἐὖρος τῆς διηγήσεως ἐπεξετείναμεν. *Theophani sane cuidam sacra presbyteri dignitate prouecto, & Monachorum gregi adlecto Beati huius vita elaborata est. Verum quam multa ille preteriit: quod opus nimia quadam festinatione, nec morose satis contexuerit. In quibus tamen Beati huius vitam contraxit, vt spatium per amplius narrationem protenderemus, in iisdem ille nos promouit.* Iam quod ex istis non vnus Byzantinam tractauit Historiam, primus videlicet, tertius, quartus, sextus, & vltimus; nec vnicus sacras laudauit imagines, quartus, inquam, & reliqui; vel pro earum veneratione tuenda certamen inierit, velut quartus, ac quintus; vt alterius vice vnus nonnunquam adduceretur in medium, & quæ vni gesta vel scripta, tribuerentur alteri, non difficile contigit. Quid enim Theophani magis simile, quam Theophanes? Mitylenæus ille Romanam, Byzantius, qui inter nominis huius scriptores tertius, Romanam pariter, diuersi licet temporis, contexit Historiam. Byzantius idem tertius, cum nostro pariter Byzantio, Byzantinas res tractat. Sextus & octauus priuatorum vitas scribunt, quarum lectio ad Byzantinorum notitiam accedit. Nicænus Præsul Theophanes ad instar Byzantij, qui tertius, sacras propugnat imagines. Hinc incerta, perturbataque huius & alterius cognitio, imo summa inter eos confusio, & vix constituendum discrimen: adeo vt qui paucos recensuit, & distinguere tentauit Vossius, Byzantium nostrum annis 30. superiorem, & iam mortuum cum Theophane presbytero, & præposito Nicephori præcone se confudisse non animaduerterit. Eundem nunc nostrum ex paritate cum reliquis conferam? nomen, studia, religio, pietas, vitæ professio, labores, quæ in aliis certa varietatis indicia, in istis similitudinem obtinent, & discrimen auferunt. Dicam Theophanem hunc nostrum ex diuersis gestis in duos Baronio diuisum ad annum Christi 816. num. 1. & Andreæ Scorso proœmij secundi sect. 1. in Theophanem Cerameum? Ipsi, quod mirandum, eloquuntur, & errorem, cum ex Theophanis eiusdem nostri vita, tum ex succedente nota conuincendum, demonstrant. Sane Theophanis ipsius vita, gestaque variis ex authoribus collecta, sub conspectum posita, quod ipsum inter reliquosque intercidit, discriminis indicia proferunt. Tantum, quæ in illis haud leuiter prætereunda, Lector non incautus mecum hæc obseruabit. 1. Vitæ Theophanis a Metaphraste, vel ex Baronij iudicio a Theodoro Studita conscriptæ versione Latina, eundem *Isaacium* quoque dictum, ex linguæ Græcæ inscitia, affirmari apud Baronium A. C. 777. num. 3. & 816. num. 1. Lecto quippe vitæ programmate, Θεοφάνους, τοῦ Ἰσαακίου βίος, reddidit interpres; *Theophanis, qui & Isaacius dictus est, vita*; cum vertere debuisset, *Theophanis Isacij F. vita.* Vt enim a filio patris nomine vocando penitus abhorrent Græci, ita a verbis hisce, οὗτος πατρὸς μὲν ἦν Ἰσαακίου, eius vitam Menologium orditur, & Isaacium pariter eius patrem laudata versio memorat. 2. Theophanem circa Christi annum, vt ipse numerat, 744. vt melius alij 752. vel 751. Constantini Copronymi duodecimum Autumni tempestate natum: qui namque anno 755. ex propriis nempe calculis, ex probatioribus 763. & Copronymi 23. ingentem glaciei molem mari supernatantem cum ætatis eiusdem pueris triginta Constantinopoli ludibundum conscendisse (qui ætatis illius ludentium puerorum mos agnoscitur) de seipso scribit, duodennem circiter se tunc extitisse Lectori coniiciendum suggerit p. 365. 3. Duodennem iniisse coniugium (quod Romanis legibus masculo nondum licet) falso, vt videtur, in Menologij textu asseri. 4. Erronee pariter ætatis annum vicesimum primum numerasse Theophanem, Leone quarto Constantini F. mortem oppetente, ibidem legi: quadrimulus enim (ante Leonis videlicet annos quinque, & Constantini duodecim) cum sociis triginta mobilem & fluctuantem ponto glaciem nec ausus ipse, nec ab astantibus in CP. portu superscendere permissus fuisset. 5. Eundem modo Agri, modo Sigrianes præpositum Theophanem vocari, qui non vnus, sed quasi hic ab altero diuersus, scribitur a Baronio ad annum C. 814. num. 31. & 816. n. 1. de quo nota mox subiungenda. 6. Confessionis suæ palmam in cœlo Theophanem nostrum Leonis Armeni imperantis anno 5. Christi 818. excepisse: cuius asserti aduersus memoratum Baronium hæc demonstratio certissima. Imperij anno secundo iam completo, Nicephorum Patriarcham sanctissimum, throno & vrbe extorrem, in Præconesum agi iussit impius Iconoclasta. Leo Armenus, ex Leonis Grammatici verbis hisce: ὁ δὲ Λέων μετὰ δύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας μανεὶς, καὶ τὸν σίδηρον αὐτὸν δεῖξας Νικηφόρον ἐξορίζει Θεόδωρον Πατριάρχην ἀνηχθέντα. Ipse Leo aliquibus diebus iam salutatus Imperator, Nicephoro diadema capiti imponente, tyrannidem inuaserat anno Christi 814. Iunij die 11. indictione septima, prout Baronius, & Anonymus Græcus Leoni Grammatico eodem codice Regio sub numero 713. coniunctus affirmant, nonnihil a Theophane nostro variantes. Declaratus Imperator varia fortuna, cum Crummo Principe Bulgaro ad anni sequentis Paschalem tempestatem, eodem Anonymo prælia describente, decertat, nec circa religionem, in quo Baronius hallucinatur, quicquam innouat. Anni 815. & indictionis octauæ, ineunte Vere, Crummus moritur. οὕτω ἔαρος καταλαβόντος, ὥς φασί τινες ἀφανισθέντος τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ Βουλγαρίας ἀλλ' ἐπὶ μεγάλην πόλιν ὁ Κροῦμμος ὁ ἀθέμιστος, ὁ πολλοὺς εἶχεν βασιλέας τέλος τοῦ βίου ἐχρήσατο. Belli Bulgarici cura Leo liberatus, irreligiosum in sacras imagines dentem exerit, & virus eiaculatur: καὶ λοιπὸν μετὰ τὸ λαβεῖν εἰρήνην ἤρξατο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπαγγέλλεσθαι κατὰ τῶν θείων εἰκόνων. Propositi consortes impij rebus nouis animum simul adiiciunt, eiusdem anni Pentecostes festo, & mense Iulio cœpta promouent: ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Τασιὰν συνάγειν τὰ βιβλία, τὸν δὲ Ἀντώνιον συσταθέντα ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μηνός. Leo de imaginibus profligandis Nicephoro Patriarchæ propositum aperit, mense Decembri: περὶ τὸν Δεκέμβριον μῆνα δηλοῖ τῷ Πατριάρχῃ ὁ Λέων· ὅτι ὁ λαὸς σκανδαλίζεται διὰ τὰς εἰκόνας.

νέας. Ad quadragesimæ finem anno 816. indict. 9. Nicephoro tendit insidias, & sede abdicat: ὁ Χαμαιλέων (Λέων) ἀποκηρύξας καὶ ... ἐξ ... ἐπὶ ... σπουδῆς ἀπελθεῖν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ αὐτὸν καταβαλεῖν (καταβιβάσαι) αὐτόν. ... καὶ ... τοῦ θρόνου. infra: βαλόντες ἐν ἀκατίῳ ... εἰς Χρυσόπολιν. Festis tandem Paschalibus celebratis, Theodotum Hæreticum in Nicephori locum substituit: καὶ λοιπὸν μετὰ τὸ Πάσχα ποιεῖ ... , καὶ ... τὸν Θεόδοτον. Paucis postmodum diebus Theophanes anno eodem 816. oppugnatur, ait eius vitæ scriptor, & post carceris annos duos, id est Christi 818. mittitur in exilium, quo diebus solis tribus ac viginti deportatus, laborum vitæque terminum attigit. His perspectis, quæ Baronius loco memorato, & ad annum C. 814. num. 1. scripsit, ruere penitus, & euerti conspiciuntur.

Ἡγουμένου τοῦ Ἀγροῦ.] Σιγριανῆς quoque ἡγούμενος a nonnullis assertus idem noster Theophanes, qui a Baronio, ceu Agri præfectus, ab eo qui Sigrianes audit, diuersus æstimatur ad annum 816. num. 1. Idem tamen Ἀγροῦ & Σιγριανῆς ἡγούμενος Theophanes, monet familiari epistola litteris omnibus excellentissimus Allatius. Sigriane enim Asiæ regio ad Cyzicum ὁ Ἀγρὸς, qui & μέγας Ἀγρὸς, priuatus regionis locus. Sigrianos montes in Asia locat Ortelius in Lexico. Author vitæ Theophanis, post eius in dictam vrbem Cyzicenam aduentum: *ad magnum, inquit, suum rediit, qui apud Sigrianem degebat in oppidulo, &c.* infra: *ad Sigriana montem peruenit*: eundem Constantinus Porphyrogenneta titulo cap. 25. de Administr. Imp. & Nicetas Σιγριανῆς τῆς μεγάλης μονῆς κτίτωρ in Ignatij vita nuncupat: quem vetus interpres *Sigriani Monasterij siue Agriani conditorem* reddit. Difficultatem tollunt Menologij verba ad eius vitæ compendium præmissa: μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ τοῦ τῆς Σιγριανῆς, (ἡγουμένου) τοῦ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἀγρῷ κειμένου. *Sancti Patris nostri Theophanis Confessoris, Monasterij Sigrianes præpositi, in magno Agro iacentis, sine quiescentis memoria.* Hinc in Pseudophotianis analectis penes Allatium, ὥς φησι Θεοφάνης ὁ ὁμολογητὴς, ὁ Μεγαλαγρίτης · *vt Theophanes Confessor Megalagrites*, μεγάλου Ἀγροῦ præpositum intellige, *testatur*. Ioanni ij quoque vitæ scriptor apud Surium Nouembris die quarto. *Nauigauit adoraturus Sancti Theophanis tabernaculum, quod est in Sigriana.* Ἀγρὸς ergo, siue μέγας Ἀγρὸς Sigrianes extitit locus designatus, quo Monasterium condidit, & ad quod post eius mortem corpus eius relatum: alia tamen Monasteria in eadem Sigrianes regione a Gregorio Theophanis Abbate gubernata, ex eius vitæ serie obseruabis. Aduertes iterum Theophanem ἡγούμενον τοῦ Ἀγροῦ *Agri ducem*, & Vossio & Cedreni interprete, vocatum ineptissime: nisi forsan Alexandrum *exercitus Abbatem* voluerint pariter nuncupandum. Sic fabrilia sutores tractant.

Χρονογραφία.] Historica narratio cuius personæ, gestaque singula percensita, ad tempus proprium, & annos, adde plerumque menses & dies, κατὰ χρόνους reuocantur & reponuntur. Hanc cum vulgo dicta *Miscella* Baronius confundit ad annum C. 719. num. 20. his verbis: *Author Theophanes, qui Græce scribit Historiam illam, quæ inscribitur Miscella, & sub titulo Pauli Diaconi errore circumfertur*: & ad annum 726. ad Gregorij Papæ epistolam nota prima pag. mihi 79. *Theophanes* (Miscellam intelligit) *qui falso inscribitur Paulus Diaconus.* Authorem Historiæ Miscellæ titulus ei præpositus agnoscit Landulphum Sagacem, qui eam ex Eutropio, Paulo Aquilegiensi Diacono, & Anastasij Bibliothecarij narrationibus collegit. Postrema vero pars quantumuis ex Theophane, pleraque Latine ab Anastasio reddita contineat; Miscellam tamen integram, Theophani velut authori germano, ex litteratorum sensu nusquam ascripserit.

Ἀρχομένη ἀπὸ πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ.] Cuius caussam assignat Authoris ipsius proœmium mox subsecuturum.

Ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαήλ.] Cedreni Synopseos historicæ proœmio scribentis, ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης ἄχρι τέλους Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ Γενικοῦ κατελθών, *Confessor Theophanes ad Nicephori Exgeneralis finem Historiam deduxit*, codicem annis duobus, & Historiæ calce mutilum fuisse constat: a Diocletiani quippe primordiis ad Michaëlis Curopalatis abdicatum Imperium annos supra memoratos viginti octo supra quingentos, Theophaneum hoc opus enumerat: Anastasius vero Bibliothecarius Theophanis pene suppar interpres, & sæculis integris Cedreno superior iisdem verbis & temporibus, quibus Theophanis hoc exemplar, hoc est, ad depositum a Michaele principatum, vna cum Miscella eum secuta, susceptam finit Historiam. Baronius ad annum C. 813. num. 8. *Ad diem vsque capta ciuitatis Adrianopolis Theophanes perducens Historiam, eidem finem imposuit: necesse vt dici possit Historiam intercisam esse, quod author perorationem nullam (vt moris est) apposuerit. Siquidem Anastasius, qui in Latinum eam transtulit, testatur vsque ad Leonem, qui successit Michaeli, ipsum eam scriptionem perduxisse. Cur autem reliqua imperij Leonis non sit prosequutus, persequutio ab eo excitata, qua est vexatus ipse Theophanes, in caussa fuisse videtur.* Theophanem a finita scriptione, anno quinto obiisse superius annotauimus.

Τεῦτ' ἔτι ἀπὸ ... τὸ κόσμου.] Annus a mundi conditu 5777. in Diocletiani primum incurrens a Christi natalitiis 277. ab Authore Theophane numeratur succedente p. 4. statim ad ætatum ibidem descriptarum limen. Iidem vero numeri, tam a mundi videlicet, quam a Christi ortu, ipsi sunt quos Georgij Syncelli Chronographia collegit, quosque illius continuator Theophanes impræsentiarum sequi se tacitus profitetur. Eam temporis & numerorum mensuram nota succedens examinat & illustrat. Interim quæ verborum iuxta diuersos codices MSS. varietas, quis defectus aut excessus fuerit obseruatus, ne forte discessu a Regio exemplari damnetur hic expressus titulus, operæ pretium fecero, si diligenter exponam. Regium post verba iam adducta scribit: χρονογραφία ἐτῶν φκε'. ἀρχομένη ἀπὸ πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ, ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαὴλ καὶ Θεοφύλου υἱοῦ αὐτοῦ, ἔστι ἀπὸ ... ἔτους τοῦ κόσμου, ἕως ἔτους ... κατὰ Ῥωμαίους ... Barberinus codex recentissima quidem manu exscriptus, at cum Vaticanis tribus & quarto Palatino comparatus, bonique publici gratia ab Emin. Cardinali, Vrbani VIII. nepote, Parisios vrbane transmissus, æque corrupte legit: χρονογραφία ἐτῶν ... ἀρχομένη ἀπὸ πρώτου ἔτους Διοκλητιανοῦ ἕως δευτέρου ἔτους Μιχαὴλ καὶ Θεοφύλου υἱοῦ αὐτοῦ, ... ἔτος τοῦ κόσμου. ἔτους ... κατὰ δὲ Ἀλεξανδρεῖς, κατὰ δὲ Ῥωμαίους ... ita Vaticanus sub numero 979. nisi quod Θεοφύλου vice, reddit Θεοφυλάκτου. Qui sub 154. χρ. ἐτ. φκε'. ἀρχ. ἀπὸ πρώτου Διοκλ. ἕως ... Μιχ. καὶ Θεοφύλου υἱοῦ αὐτοῦ ... ἔτος ἀπὸ ... τοῦ κόσμου, ἕως ... ἔτους ... κατὰ δὲ Ἀλ. κατὰ δὲ Ῥωμαίους ... Sub num. 155. cum Barberino præter vnum & alterum nullius momenti verbum conuenit. Correctissimus omnium, quem idcirco Regio deserto, inuitus licet sequor & exprimo, Peyrezianus est, dilectæ videlicet ac sacerrimæ Litteratissimi viri D. Peyrezij Bibliothecæ reliquiæ a Clariss. D. Petro Puteano, cuius viuentis animum Apollo exornauit, mortui nunc

nomen colit Mnemosyne, apud me depositæ: is, inquam, ceu præter omnes emendatissimus, & cum Palatino pariter probato 979. consentiens, ne aliorum næuos operis facies statim exhiberet, qui mentem Authoris fideliter in titulo referret, ipseque cum fide redderetur, dignus est habitus.

Κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρεῖς, κατὰ δὲ Ῥωμαίους.] Quam diuersi penes Græcos ab orbe condito ad vulgarem Christi natalem diem annorum numeri Chronologiæ sincerus Illustrator Petauius recenset de Doctrina Temporum lib. 9. cap. 2. & cultissimus Allatius ad Eustathij Hexaëmeron pag. 150. & seqq. In tres porro summas, quæ omnium spectatissimæ, discrimen quodcumque extitit, abiisse dignoscitur. Tres itaque Græcorum computos, annorumque æras tres præcipuas eruditi celebrant. Trium prior ab orbe condito ad Christum ex Virginis vtero natum annos numerat 5493. Secunda a mundi ad Christi diem natalem annos 5501. computat. Inter vtrumque limitem, annos 5508. recenset postrema. Primæ author Panodorus Monachus Ægyptius, cuius scripta Georgio Syncello familiaria, ac frequentius memorata. Secundæ forsan Africanus, quem Anianus, sanctus Maximus Abbas & Confessor, Georgius Syncellus, & eius coætanei, S. Nicephorus Patriarcha, nec non Theophanes noster sequuntur in numeris. Inuentor tertiæ nondum compertus, licet antiquus; illam quippe velut receptam adhibet Chronicon Alexandrinum, & vsitatam refert Canon tertius Trullanæ Synodi anno Christi 691. secundo coactæ, quæ, quo celebrabatur, annum putabat, post Christi nimirum natalem & mundi 5508. ex adiunctis 691. qui collectus est, mundi 6199. eandem in Officiis Ecclesiasticis Horologio maxime, cyclo Paschali construendo manibus versat Ecclesia Orientalis, prout Græcorum Iureconsulti secundum illam Imperatorum edicta consignant in Basilicis. Primam æram Antiochenam appellant aliqui, apud Petauium ad Auctarium de Doctrina Temporum lib. 8. cap. 1. secundam Æthiopicam, tertiam Alexandrinam: quarum appellationum fides stat penes authores. *Scaliger*, scribit laudatus Petauius, *ad Excerpta Maximi primam nominat Lunarem; mediam, Orientalem; postremam, Paschalem; vocumque origines disputat lib. 5. de Emend. Temp.* confutatus tamen & conuictus lib. 9. de Doct. Temp. cap. 5. reliquisse monet idem Petauius. Meliora, ni fallor, suggero: a Panodoro Ægyptio Institutore primam nuncupari Alexandrinam: alteram, quod ei proximior existat, ac pene assequatur, Alexandrinæ pariter nomen sortitam: tertiam Constantinopolitanam, siue Romanam, quod CP. quæ noua Roma est, & Romani quondam Imperij caput effulsit, primum inuenta, totum Romanum Imperium deinde peruagata sit, & in eo, vt citatus Canon Trullanus confirmat, authoritatem communiter nacta fuerit, lubens assentior. Sententiam probat Petauius Auctar. lib. 8. capite 1. pag. 295. D. verbis huiusmodi. *Græcorum computorum prior & antiquissimus annum enim, qui primus est æræ nostræ, numerat ab Adamo 5493. posterior 5509. nec plures* (de quo mox sermo) *Græcorum computistæ memorant: qui priorem vocant κατ' Ἀλεξανδρεῖς, nos Alexandrinum appellamus: posteriorem κατὰ Ῥωμαίους, nos Constantinopolitanum aut a Roma nominamus. Ita Theophanes*, quem tamen loquentem haud ibi, sed inferius adducit Petauius, *non uno loco.* Hæc primo capite: mox quinto æram secundam memoraturus. *Alexandrinum*, ait, *computum in Paschali sua methodo tenere se Maximus ostendit capite 32. cum annum Incarnationis ac Natalis Christi testatur fuisse 5501.* Theophanes vero noster, qui secundam illam æram Africanum, Maximum, Syncellum imitatus obseruat, eandem hic κατ' Ἀλεξανδρεῖς indigitat, eandemque rursus sub eadem voce refert explicatius pag. 545. & 546. de Leonis Isaurici morte loquuturus. *ἔτος ἦν ἀπὸ μὲν κτίσεως κόσμου κατὰ Ῥωμαίους ςσμη'. κατὰ δὲ Αἰγυπτίους, ἤγουν Ἀλεξανδρεῖς ςσλβ'. Erat quidem annus a mundi condito iuxta Romanos 6248. secundum Ægyptios vero, Alexandrinos intellige, 6232.* Verumenimuero quod secunda, velut prior, Alexandrina nuncupetur æra Petauius expositurus, illam in hanc refundi, adeoque separatam & distinctam non constituere, duplicemque tantum, non triplicem exurgere, nominibusque solis duobus numerandam contendit de Doct. Temp. lib. 9. & Auctar. citati lib. 8. insignioribus primis capitibus: & indicia quidem ac coniecturas plures in medium profert, causam quæ plane conuincat, nullam. Hæc vero legitima ad Syncellum prius obseruata ex eius numeris mihi deprehenditur. Præter Panodori Alexandrinorumque æram Syncellus, imo Anianus Monachus, etiam Ægyptius, propriam ad annos vlteriores septem vel octo prorogaturus, a prima, quæ natalem Christi anno 5493. consignat, haud multum deflexit, eodem ad 5500. vel 5501. semoto: eam ob rem vt Alexandrinæ nomen a Panodoro, sic pariter Alexandrinæ ab Aniano nomen æra vtraque potuit obtinere. Verum ne hac sola coniectura arioler: grauissimi ponderis, neque irritandi roboris translatæ appellationis argumentum est, quod Syncellus, qui æram secundam vsurpauit, & ad Christi natalem annos septem vel octo supra Panodorum adiecit, statim numero pares rescidit, & ex Impp. ætatibus, nec non Patriarch. & Satrap. totidem resectis, primam tandem æram ab anno mundi 5493. & alteram a 5501. fluentem concordes inter se & æquali gressu procedere compulit. Annos Imperatorum ætatibus detractos Syncelli Chronologia aliis comparata, me tacente vociferatur: detractorum indicium & exemplum Solis ipsius radio describo. Diocletiani tyrannis ad annum a mundi condito 5777. ex Syncelli computo, & Theophanis pag. 4. reponitur, eademque post Christi æram anno 5500. & 5501. consignatam, annos ex Syncello & Theophane citatis numerat 277. eandem tamen a Diocletiano tyrannidem arreptam annis 7. vel 8. posteriorem asserit Chronologorum vox communis, & ad Dionysianæ æræ 284. & 285. alligat. Annos igitur septem vel octo a Christi Natalitiis ad Diocletianum imperantem, in Syncelli, Theophanis & consortium calculis detractos nullus negauerit. Adde iam ad Panodori æram 5493. æræ Christi Dionysianæ annos 284. summam procul dubio colliges 5777. hæc vero est, quam a mundi conditu ad Diocletianum Syncellus, Theophanes & alij æram Græcorum secundam amplexati subducunt. Æra igitur secunda recurrit in primam, nec minus quam prima, Alexandrinæ meretur nomen: & secunda hæc rursus a prima 7. vel 8. annis, & a tertia pari spatio circa Christi Natalem dissita; postquam facta detractione in primam refusa est, prout prima annis quindecim vel sexdecim a tertia diuidebatur; ab eadem tertia non absimili annorum 16. internallo disiuncta cognoscitur: quæ causa est, vt æram secundam, & Christi Natalem ad annum 5501. repositum, scribens Theophanes, adeoque æra prima & computo 5493. annis tantum octo posterior, & annis totidem Romanorum æra, quæ tertia anterior, annis ante Diocletianum septem mutilatis, æram suam æque ac primam annis 15.

vel 16. tertiam præcedere affirmet, & Michaelis Curopalatis annum secundum in annum a mundi conditu κατ' Ἀλεξανδρεῖς 6305. κατ' Ῥωμαίους 5321. incidere doceat. Numerandi rationem istam repetit & confirmat Author de Anastasij inauguratione tractans pag. 117.

Pag. 2. Τὰ [illegible].] Imperij Romani, & Ecclesiæ, hoc est sedium eius præcipuarum quinque historiam per annos & tempora concinne digestam describens Georgius Syncellus, vita consilijque successu infeliciter excidit. Eamobrem Romanorum Impp. gesta suis temporibus & annis distributa describere Theophanis, qui Syncelli propositum ad exitum deducere suscepit, animus est. Verum vt Ecclesiæ rebus Imperij res coniunctæ, & Imperij Romani thronus ad Orientis oras, id est, Byzantij positus, Persarum & Saracenorum æmulum nactus est principatum: hinc Theophanes Romanam Historiam prosequuturus, Persarum & Arabum, Patriarcharumque primas orbis sedes obtinentium, nomina, ætates, facta, per Chronographiam istam ordine bono enarrata percenset.

Pag. 4. Χρονογραφία.] Nonnullis de Authore, fine, & operis huiusce subiecto hucusque præmissis; iam quæ circa opus ipsum, Lector, edoctum te cautumque volo, paucis euoluo: tibi semel monito operis totius decursu, pluribus exemplis & locis eadem hæc recolenda non excidant. 1. Breui facile composito, at non admodum expolito, quinimmo plebeio pene ac vulgari stylo Historiam hanc a Theophane digestam: 2. Hinc tibi trita, nec palatio, Amboni sacro, vel foro cognita vocabula; sed ex compitis & incultæ plebis ore collecta occurrere mirari desines: ea vero Chronographiæ parte vsurpari, cuius tempore in vsum fuerunt inducta, certa coniectura non habetur apud me alienum. 3. Inemendatum ad Grammaticæ leges, imo solœcis barbarisque dictionibus textum non raro interpunctum Authori velim ascribendum: sic enim mentem, verborum ambage seposita, significantius exprimendam sibimet suasit: quod tamen recta scribendi ratio, quam dicunt Orthographiam, quandoque reprehendat, Amanuensium hallucinationem & errorem non diffiteor; quo relicto, & inemendato, ex fide ad MS. exemplar commendationem potius, quam ex correctione ad Grammatices præcepta, laudem mihi proposui sectandam. Quod nihilo secius iubet illa reparandum declarant annotationes, vel emendant alij codices in variis lectionibus producti: nonnihil ego pro Scholiastæ licentia interpolo, ex quibus reliqua facilius mente restituenda. 4. Verborum lacunæ, & quæ desiderantur, sententiarum patent hiatus, sed non intolerandi, ceu qui MSS. in omnibus extent, vel mentis iudicio, sine labore queant reparari. 5. Repetitiones, fateor, eiusdem rei penitus inutiles, & quæ semel dicta sufficerent, eundem in locum bis ingesta illubentius perfero. 6. Rerum gestarum metatheses non prætereundas, infrequentius licet, animaduerto; & ex Historiæ tantum fide, non ex temporis accurata recensione plura narrari: quod est, Historicum vbique, at non Chronographum semper se gessisse Theophanem. 7. Temporis Canonium, & expressas in eo personas cum Historia ad Canonium idem subiecta, non consentire frequenter manifesto in annotatis: vt cum ad Damasi annum quintum Iulij Pontificis obitum, & Liberij promotionem vna legimus connecti. 8. Anni vnius gesta in alium quandoque reponere, cum accuratis etiam Historicis Theophanis lapsus communis est. 9. Cum aliis pariter commune, vt vno more, vnoque sono virorum & locorum proferenda nomina, ipse nonnihil immutata pronunciet, vt Artaxer, Artaxerxes vice, &c. hunc modo Constantium, Maximinum; modo Constantinum, Maximianum; illum hic Euphemium, ibi Euthymium; eundem Iudam & Eaudam vocet, de quo lectiones variæ, & annotationes nonnunquam. 10 Hinc cum textu Græco non consentit in nominibus plerisque versio, & hæc illum corrigere non veretur. 11. Et vbi nullum vel perturbatum textus exhibet sensum, versio restituat, & planum reddere conetur. 12. Ex diuersis & aduersis authoribus de eodem, raro licet, ponit contraria; vt de Elia Hierosolym. & CP. Macedonio Præsulibus, quæ loco proprio reuocantur in concordiam: verum qui dormitantem patitur Homerum, Theophanem lapsum non exiget, aut eius errorem in aliis non corriget? 13. Cum nimirum succedentes, & ad inuicem cohærentes numeros in sequiores transponit annos, seu etiam coniunctos annos in dissita Canonia desultorie transfert, quæ [illegible] pag. 6. & 7. statim occurrit. 14. Aut eidem viro nunc pauciores, mox plures diuersis Canoniis assignat annos, quod in Damasi Pontificis ætate non vno loco, nec vnico MS. non sine stupore obseruatum est. 15. Vel cum viri eiusdem pauciores anni plura occupant Canonia; quem errorem deductæ per Canoniorum loculos Demophili pag. 49. & Artaxerxis pag. 51. ætates non obscure arguunt. 16. Aut cum summa quæpiam ætatis æquales loculos sine Canonia, quibusdam omissis, non accipit: quod plane coacto & inuito, ex manu exaratis in Athanasio pag. 23. & seqq. exscribendum fuit. 17. Vel denique numero anni eiusdem repetito, in annorum seriem totam (quod Athanasij, Demophili & Artaxeris Canoniorum probat inspectio) confusio infertur haud mediocris. 18. Emendationem superat omnem Rom. Episcoporum nomen frequentius omissum, & ætas a pag. 208. Authori penitus ignota. 19. Alexandriæ quamuis & Antiochiæ Pontificum nomen, ætatemque in hæreseos admissæ odium & horrorem, post Historiæ vmbilicum ab eo præterita existimem. 20. Errorum sane huiusmodi, si causam diceret, non aliam, me coniectore, quam variorum authorum sententiam, numerosque varios sequutum, opusque proprium, vrgente persecutionis necessitate non recensuisse, proferret.

Κόσμου ἔτη [illegible].] Georgij Syncelli continuator Theophanes eius numeros a mundi conditu ad Christi ortum obseruat: & a Christi rursum die natali ad Diocletiani tyrannidem, quot annos ille posuit, 200. nimirum & 77. ita pares hic exscribit.

[illegible].] Syncello dictus [illegible] & annus eius primus ex eiusdem calculo ad mundi 5768. deuincitur.

Γάϊος.] Is apud Syncellum 5771. in Pontificem inauguratus.

[illegible].] Cuius annos 12. duntaxat numerat Syncellus, & eorum primum ad mundi 5764. alligat.

Θεωνᾶς.] Huic octodecim assignat, primum ad mundi 5767. Alexandriæ Præsulum annos apud Theophanem & Abrahamum Ecchellensem diuersimode recensitos reperies.

Τύραννος.] Nondum Syncello recensitus: apud quem Cyrillus anno 5768. Pontifex institutus, præsente 5777. ex annis 15. sibi attributis decimum numerare cognoscitur.

Τῷ [illegible].] Ante annum Diocletiani quartum, quæ Authoris est sententia, a Chronico Alexandrino anno vno discrepans, Maximianum Herculium [illegible], Im-

per collegam, renunciari vix potuisse, rerum vtrique gestarum relatu mihi compertum est. Diocletianus Persica expeditione confecta, Chalcedone, ita Chronicon Alexandrinum, salutatur imperator; Nicomediam mox digressus, Thraciam inde occupat, & in Mœsiam se confert, in qua, Flauio Vopisco teste, multis prœliis cum Carino de potestate dimicans, vltima tandem pugna apud Murtium commissa, victor remansit. Nunciato in Galliis Carini discessu, Helianus & Amandus, excita manu agrestium & latronum, quos Bagandas incolæ vocant, agris late deuastatis, plerasque vrbes tentant. Diocletianus, vt scribit Eutropius lib. 9. ad subigendos eos Maximianum Herculium Cæsarem misit, qui leuibus prœliis agrestes domuit, & pacem Galliæ reformauit. Post hæc tempora, subdit idem Eutropius, Carausius tyrannidem affectauit, & Britannias occupauit. Ita cum per omnem orbem res turbatæ essent, Diocletianus Maximianum Herculium ex Cæsare fecit Augustum. Quare cum *anno minus*, verba sunt Aurelij Victoris, *potentia fuerit Herculio*: iis, non nisi secundo Diocletiani anno, Cæsar promoueri potuit. Designationi successit expeditio suscepta, iter in Gallias, cum Bagandis pugnæ. Galliæ reformatio, in Carausium excita rebellione conatus, quæ quis anno vnico asseueret confecta? Concludit Gordonius: Aliqui etiam nunc Cæsarem tantum, & post biennium, ab accepta nimirum Cæsarea dignitate, Augustum autumant creatum. Fauet Theophanis sententiæ Idatij testimonium, quod tamen excipit eruditissimus Petauius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 31.

Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός.] Non quod coniunctis armis, sed quod vtriusque consensu hæc gesta, de quo nota inferior tertia.

Οὐέλιμον καὶ Κέλιον.] Qui Theophanem nostrum plurima ex parte transcripsit Cedrenus, Βαίνιον καὶ Κέλιον legit: idem Zonaras. Vide notam seq.

Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός.] In Diocletiani annum octauum conciliatus huiusmodi nuptias coniecit Petauius lib. 13. in nonum Chronicum Alexand. & Pomponius Lætus. *Vndecimo anno ex quo Constantius Cæsar est factus, occubuit.* Hinc autem ad Constantini annum primum anni numerantur vndecim. Chronicum Alexandrinum Theophani lucem præfert ad Diocletiani annum 9. & tum Maximianum Iouium, tum Constantium XII. Kal. Iunias. Nicomediæ Cæsares eleuatos testatur. Diocletiani filiam vocat Valeriam. pag. 8.

Pag. 5. Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος,] Petro Martyri inter Patriarchas 17. Pontificatus annos Abraham Ecchellensis numerat decem, & dies 333.

Ἀλεξανδρεία καὶ τῇ Αἰγύπτῳ.] Pomponius Lætus. *Erat Iouius*, Diocletianus, *in Ægypto: qui euersis duabus vrbibus, superato Achilleo, pacauerat Ægyptum. Vrbes prope veteres Thebas positæ erant, dites ac populosæ, Busiris & Coptos. Spem rebellionis augebat Achilleus, cuius consilio fere tota dissenserat Ægyptus: tandem cæsis vbique authoribus defectionis, intra nouem menses quieuit prouincia seminarium religionum, in qua Archisynagogi plurimum authoritatis habebant. Alexandria vero obsessa, & octauo mense capta est. Imperator contentus Optimatum cæde, abstinuit a multitudine. Achilleus vero meritas luit pœnas, feris oppositus, & dilaniatus: terra vero vbique cædibus potentium maduit.* Cæterum quamuis Busiridis & Copti vastitatem ante annos sex Author posuerit: causam potius exortam, rebellionem nimirum excitam, ab Achilleo deinde accensam intellexisse reor. Ægyptum etenim omnem ad officium nouem Solis mensibus reuocatam scripsit Pomponius, & Eutropius lib. 9. his verbis. *Diocletianus obsessum Alexandriæ Achilleum octauo fere mense superauit, eumque interfecit.* Consentit Eusebius in Chronico, qui ad annum quoque Diocletiani decimum Alexandriam subactam refert: Busiridis licet & Copti deuastationem ante solos tres annos collocet.

Διωγμὸν μέγαν καὶ σκληρότατον.] Petri Martyris & Alexandrini Præsulis anno secundo, motam in Christianos persecutionem memorare forsan compulerunt hæc Athanasij verba Apolog. 2. Πέτρος παρ' ἡμῖν πρὸ μὲν τοῦ διωγμοῦ γέγονεν ἐπίσκοπος, ἐν δὲ τῷ διωγμῷ καὶ ἐμαρτύρησεν. *Petrus apud nos ante persecutionem Episcopus, & in persecutione Martyr declaratus*: Eusebij quoque lib. 7. cap. vlt. πρὸ τοῦ διωγμοῦ τρισὶν ὅλοις ἔτεσιν ἐπιστατήσας τῆς ἐκκλησίας. *Cum triennium prope ante persecutionis tempus in Ecclesia gubernanda consumpsisset.* Iis tamen Authorem non probe vsum Athanasius & Eusebius ipsi sunt argumento, qui de sæuiore altera a Diocletiano suscitata persecutione loquuntur: de qua Author ipse ad Diocletiani annum 19.

Τῶν ἀθλήσεων] De martyrum prœliis & laudibus ad Ecclesiastica historia opus diuersum.

Νικομηδεία γεγονώς.] Iam ante annos decem, de quo S. Aurelius Victor, Eutropius lib. 9. Pomponius Lætus, & Egnatius: & nos ex illis no. 6. superiore: sed quod res tunc temporis innouatæ, in pristinum statum, sub Diocletiani videlicet potestatem hoc tempore sint reductæ, de illis Author mentionem habet.

Ἀλλὰ καὶ Κεράσιον.] Carausium authores Latini nuncupant, cuius apud eos, Eutropium maxime lib. 9. historia fidelius refert. *A Maximiano iussus occidi purpuram sumpsit, & Britannias occupauit.* &c. *Ad postremum pax conuenit. Eum post septennium Allectus socius eius occidit, atque ipse post eum Britannias triennio tenuit: qui ductu Asclepiodoti Præfecti prætorio est oppressus. Ita Britanniæ decimo anno receptæ est.* Quare mihi correctius hic legitur: ἀλλὰ καὶ Ἀλλεκτον Καραύσιον τυραννήσαντας ἐξεῖλε δὲ αὐτοὺς &c.

Ἐν δὲ ταῖς Γαλλίαις.] Galliarum locum, Lingonas; inter prœlia duo spatium horis quinque minus: hostes non Alanos, sed Alemannos, eosque cum Eusebio ad 60. non 6. millia scribit Eutropius citatus, qui Allecti cædem, & Constantij victoriam in eundem annum recenset. *Per idem tempus a Constantio Cæsare in Gallia pugnatum est circa Lingones: die vna aduersam & secundam fortunam expertus est. Nam cum repente Barbaris ingruentibus intra ciuitatem esset coactus, tam præcipiti necessitate, vt clausis portis per murum funibus tolleretur, vix quinque horis mediis, adueniente exercitu, sexaginta quinque millia Alemannorum cecidit.* Idem Pomponius Lætus. Eusebius ad annum Diocletiani 13. in Chronico.

Τοὺς πέντε Γεντιανούς.] Quinquegentianos vno verbo dixerunt scriptores infra referendi, quos Author *Gentianos*, *quinque* numero, viros arbitratus est. Eosdem *Gentianos* scripsit Pomponius Lætus. Maximianus *inde translatus in Africam Gentianos deuicit, qui vix pacem impetrarunt. Quinquagenarij & supra eum numerum annorum, hi milites fuere, qui Africam diripiebant, cupientes sibi regnum vendicare.* Eutropius lib. 9. *Cum Africam Quinquegentiani infestarent.* Aurelius Victor Quinquegentanas nationes posuit. *Eodem tempore Orientem Persæ, Africam Iulianus, ac nationes Quinquegentanæ grauiter quatiebant.* Egnatius. Diocletianus *Maximianum Galliis præfecit: eoque confecto bello in Africam aduersus Quinquagenarios transire iubet: vtrobique sedati tumultus, Africanus certe aliquanto difficilius, quod Quinquagenarij, & supra eorum annorum numerum veteranus miles ad obsequium tam facile redigi non poterat.*

Pag. 6. Συστὰν δὲ αὐτῷ.] Eusebij opinionem lib. 1. de vita Const. capp. 13. & 14. sequitur Author. Fugæ a Constantino arreptæ causam eiusdem ambitioni Aurelius Victor imputat.

Οὐετούριος.] *Veturium* scribit Eusebius ad annum Diocletiani 14. alij codd. *Venturium* legunt apud Pontacum: apud quem iterum de Veturio ad alios annos alij codd. narrant. Eligat, inquit ille, Lector, quod illi magis probabitur. Cæterum Magister militiæ Hieronymo dicitur in versione, qui hic Στρατοπεδάρχης.

Deest. Deest.] Alexandriæ & Antiochiæ Præsulum anni præsente Canonio non annotati defectum ad pag. 13. obseruandum inducunt.

Χριστιανοὺς ἤλαυνε.] Cedrenus ἐξέλαυνε· reddo *exauctorauit*: ideoque μετρίως ἤλαυνε, quia non vita, sed militari cingulo mulctabat.

Τοῦτο τῷ ἔτει Μαξιμιανός.] De Canonij præcedentis annorum defectu variæ lectiones consulendæ.

Κατὰ Ναρσοῦ.] Victoriam de Persis ad annum 14. triumphum ad annum 18. verius Theophane ascribit Eusebius in Chronico: Cedrenus Authorem sequutus ad annum 17. At certe Narses ante annos sex viuis ereptus, Ormisdasque in Canonio annos quinque iam regnans, Authorem deceptum arguunt. De bello illo Persico Aurelius Victor, Eutropius, Pomponius Lætus, qui etiam triumphi pompam describit.

Καμίνιον.] *Gallicinum* ponit Eutropius, circa lib. 9. exitum.

Αρξάτο δὲ ἐπὶ τῶν ἀρχιερέων.] Ista ab anno 9. sibi arrogasse Diocletianum scribunt, qui Eusebium sequuntur in Chronico: ex victoriarum tamen tumore ita insoleuisse testantur cum Authore Eutropius lib. 9 exeunte, & Pomponius Lætus, in Diocl. titulo de magnitudine Imperij R. videndus est & Pontacus in Notis ad citatum Eusebium, & Genebrardus in Chronic.

Pag. 7. Χριστιανὸς δὲ ἦν.] Hæc historice non chronice relata: non enim ad hunc annum spectant, quæ circa Constantij mortem gesta: de quibus inferius.

Τὰ Χριστιανῶν φρονοῦντας.] Propter eam quæ in Christianos ferebatur humanitatem, & quæ de eo in eius vita refert Eusebius lib. 1. cap. 13. Constantium tamen Constantinum filium præcepta fidei docuisse, & exercendæ erga Christianos clementiæ rudimenta dedisse refert Photius cod. 256.

Μαρτυρούμενος.] Idem Eusebius cap. 14.

Οὐετούριος μὲν.] Ista fusius narrata reperies apud Eusebium Eccl. Hist. capp. 2. 3. 4. & 5. at non Galerio Maximiano, sed Maximino, ac in aliud tempus, ascribenda. Refer huc quæ habet Nicephorus Callistus lib. 7. cap. 25.

Προτεθέντων διαταγμάτων.] Ea mens est Eusebij ad annum Diocletiani præsentem: addit mense Martio in diebus Paschæ edictum emanasse. Adstipulatur Chronicon Alexand. a quo geminum agnoscitur edictum, primum in Ecclesias, non multo post in Sacerdotes aliud.

Ἐξ ἀνοίας.] Eusebius lib. 8. cap. 16. de Diocletiano testatur, ὡς ἤδη καὶ τῆς διανοίας εἰς ἔκστασιν αὐτῷ παρελθεῖν. adeo nimirum anno a persecutione mota secundo morbo laborasse: *vt mens inde de suo statu deturbaretur*. Constantinus oratione ad SS. cœtum cap. 25. διὰ τοῦτο τῆς ἀφροσύνης ... *Propter vitium amentia & delirationis vnius abiecta mansionis ergastulo concredentis se, pœnas a Deo luit*. Continuatum ad eius mortem delirium, idemque mortis eius occasionem ibidem leges.

Ἐν Λουκανίᾳ.] Ita legunt cuncta exemplaria. Eutropius *Lucaniam* scribit. *Concesserunt tamen Salonas vnus, alter in Lucaniam*. Eodem pacto Historia Miscellanea. Sigonius in Vit. Impp. Abbas Vrsperg. & alij. Zonaras. Διοκλητιανὸς ἐν Σάλωσι πόλει τῆς Δαλματίας διῆγεν, ὁ δὲ Ἑρκούλιος ἐν Λευκανίᾳ. *Diocletianus Salonis in Dalmatia, Maximianus in Lucania vitam egit*.

Πρὸ τούτων τῆς ἐκείνων Ῥώμης ἐθριάμβευσαν.] Pomponius Lætus. *Triumphauerunt autem victoriosi & felices anno imperij decimo octauo*. Reliquam triumphi pompam Pomponius idem prosequitur: qui Maximianum anno imperij 18. triumphasse, tertio ineunte cum Chron. Alexand. ad imperium existimat assumptum.

Μετὰ τούτων δὲ ἀποχωρήσαντας.] Ex Eutropio ista compendiose collecta nemo inficias ierit. *His igitur abeuntibus*, inquit ille statim in lib. 10. limine, *in administrationem Reip. Constantius & Galerius Augusti creati sunt, diuisusque inter eos Romanus orbis, vt Galliam, Italiam, Africam, Constantius: Illyricum, Asiam, Orientem, Galerius obtineret: sumptis duobus Cæsaribus. Constantius tamen contentus dignitate Augusti, Italiæ atque Africæ administrandæ sollicitudinem recusauit. Vir egregius, & præstantissimæ ciuilitatis, diuitiis prouincialium ac priuatorum studens, fisci commoda non admodum affectans, dicensque: melius publicas opes a priuatis haberi, quam intra vnum claustrum reseruari. Adeo autem cultus modici, vt festis diebus, si cum amicis numerosioribus esset epulandum, priuatorum ei argento ostiatim petito, triclinia sternerentur. Hic non modo amabilis, sed etiam venerabilis Gallis fuit, præcipue quod Diocletiani suspectam prudentiam, & Maximiani sanguinariam temeritatem imperio eius euaserant. Obiit in Britannia Eboraci*, &c. Idem Chron. Alexan.* Pag. 8.

Βασιλεύσας ἔτη ια΄.] Pomponius Lætus quasi ex Authore. *Ex Theodora liberos suscepit, Constantinum, Anaballianum, & Constantium, ac Constantiam; vndecimo anno ex quo Cæsar est factus occubuit*. Eo anno ex Authoris sensu quo Diocletianus & Maximianus imperio se exuerunt: imperij siquidem nono Constantius Maximiani gener, & Cæsar declaratus fuit.

Οὐαλεντίνον Καισαρίου.] Ista cum annotatis ad pag. 15. comparanda.

Τὸν μὲν θέσει υἱὸν Μαξιμιανοῦ.] *Illum, adoptiuum, non* φύσει, naturalem vtrumque scribit Pomponius Lætus.

Οἱ δὲ ἐν Ῥώμῃ στρατιῶται.] Nisi abbreuiaret, ad verbum Author referret Eutropium lib. 10. ineunte. *Romæ Prætoriani Maxentium Herculij filium, Augustum nuncupauerunt: quo nuncio Maximianus Herculius ad spem erectus resumendi fastigij, Romam aduolauit: & filium Maxentium denudare conatus: inde ad Gallias profectus, dolo composito, moliens tamen Constantinum reperta occasione interficere, qui in Galliis & militum & prouincialium iam fauore regnabat. Detectis igitur insidiis per Faustam filiam, pœnas dedit iustissimo exitu vir ad omnem asperitatem sæuitiamque procliuis*.

Εὐσέβιος δὲ ὁ Καισαρείας.] His Eccl. lib. 8. cap. vlt. penes exitum.

Γελάσιος δὲ ὁ Καισαρείας ὁ αὐτός.] Palæstinæ nimirum de cuius scriptis Photius cod. 88. & Possevinus in Apparatu. V. Gelasius.

Χριστιανίζοντος.] Non solis Christiano dignis moribus, qui in Ethnico quouis altero possunt obseruari: sed nec baptismatis signo, quo nondum erat tinctus: solo itaque interno fidei symbolo, secretaque ad fidem palam profitendam propensione Χριστιανίζων δὲ Χριστιανίζοντος Constantinus. Sane patrem eius Constantium Χριστιανόφρονα ab Authore ante duas lineas non immerito vocatum confirmat Eusebius de Constantini vita lib. 1. cap. 11. quem 16. θεοφιλῆ, εὐσεβέστατον, ὁσιώτατον, καὶ φιλόθεον celebrat. A fideli patre Constantinus ad idolorum cultum diuertit? Matri Helenæ non Pag. 9.

adeo fidem, quam pietatem antiquam fuisse asserit Eusebius de vita Const. lib. 3. cap. 46. at sanctus Paulinus, qui eodem sæculo celebris in Senatu fama clarebat, tum propriis, tum maternæ fidei meritis eum Imperatorem salutatum author est. epist. ad Seuerum 11. his verbis. *Princeps esse principibus Christianis non magis sua quam matris Helenæ fide meruit.* Fidelis igitur mater fidem imperij ἀρχῆθεν filio cœpit instillare, imo a puero ad pietatem instituisse testatur Baronius ad annum 315. num. 12. quamuis nec in ea plene instructus, nec in ea tuenda firmus extiterit, ante consilium de eadem verbis & factis manifestanda deinceps acceptum, quod Eusebius narrat lib. 1. cap. 21. quæ causa fuit vt Pontificis Maximi titulum Imperator renunciatus admiserit, *quod a recta sacris in rebus via deflexisset, & fidem Christianorum amplexus esset*: scripsit impie Zozimus lib. 4.

Δύο κακῶν μεγίστων ἀσεβείας ἢ δίκαιον κατασχεθέντων.] Exprimunt ista Eusebium lib. 8. Hist. Eccl. cap. 17. τοσαύτη δὲ ταχείας φησὶ ἐφ' ἕνα ἢ τὴν αὐτὴν συνέβη χηρείν, ἀφ' ὧν δύο τυράννων ἀσεβείας ἢ δίκαιον διακρίνον κατεργασάντων· ἕως δ' οὖν τοὺς τῶν τυράννων διηνυσμένους αἰτίαν διωξας μὴ οὐχὶ τὴν καθ' ἡμῶν διωγμὸν ὑπεφράνθη;

Γαμβρὸς αὐτοῦ ὄντα.] Vatic. 1. Probatior & veritati vicinior lectio γαμβρὸν αὐτοῦ ὄντα. Constantini quippe Leuir Licinius.

Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας.] Istos omnes ἐκκλησιαστικοὺς ἄρχοντας quasi ad Diocletiani tempora μαρτυρήσαντας refert Eusebius Eccl. Hist. lib. 8. cap. 25. Petrum tamen Alexandrinum memor sui ad annum Constantini 6. remittit in Chronico: cunctos eosdem Maximino persecutore passos narrat lib. 9. cap. 6.

Ὅτις τὸν Ἄρειον ἐξέβαλεν ὄντα.] Sozomenus lib. 1. cap. 14. Ἄρειος σπουδαῖος εἶναι περὶ τὰ θεῖα δόξας νεωτερίζοντι Μελετίῳ συνεπραγματεύθη· καταλιπὼν δὲ τοῦτον ἐχειροτονήθη διάκονος παρὰ Πέτρου τοῦ Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπου, καὶ πάλιν αὖ παρ' αὐτοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐξεβλήθη· ἐπειδὴ Πέτρου τοὺς Μελετίου σπουδαστὰς ἀποκηρύξαντος, καὶ τὸ αὐτῶν βάπτισμα μὴ προσιεμένου, ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἐπιμέμφετο, καὶ ἠρεμεῖν οὐκ ἠνείχετο. *Arius Meletio res nouas molienti adiumento fuit, cuius partes cum deseruisset, a Petro Episcopo Alexandrino Diaconus ordinatus est: & rursus ab eodem Ecclesia eiectus, quod cum Petrus fautores abdicasset Meletij, & eius baptisma improbasset, hic in res a Petro gestas grauiter inuectus est, & quiescere nullo modo potuit.*

Γνάθις] Ita sonant MSS. cuncta. Γνάθος scribitur ab Eusebio.

Οὕτως ὁ Γαλέριος Μαξιμιανός.] Maximianum legunt cuncti codices, qui Maximinus eius filius adoptiuus supra recensitus, memoratæ persecutionis author, de quo aperte Eusebius Eccles. Hist. lib. 8. cap. 27. ex quo hæc noster Theophanes excerpsit.

Pag. 10. Τούτῳ οὖν ἴδια ἔδοξε. Ex Eusebij citati cap. 28.

Προστάγματα κατὰ παντὸς τόπου.] correctius reponerem κατὰ πάντα τόπον. Edictum porro exponit Eusebius lib. 8. cap. 29.

Μηδὲν τῷ τὰ πράγματα.] Hæc apud eundem fusius lib. 9. cap. 1. 2. & 3. & seqq.

Ἀλλ' ἄθλιος πάλιν ὁ τύραννος.] Quæ cap. 7. videre licet.

Ἀχιλλᾶς.] Archelaum vocat Abraham Ecchellensis, & diebus 200. solis sedem tenuisse testatur. Successori Alexandro annos 22. dies 303. ascribit.

Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνσταντῖνος.] Barberinus codex in margine opposita scribit. τούτῳ τῷ ἔτει Μητροφάνης ἐπίσκοπος τῷ Βυζαντίῳ ἐχειροτονήθη. Eadem in marg. cod. 154. quem nos Vaticanum primum dicimus. Optime: inferius quippe ad Canonium anni a mundi conditu 5809. annum Metrophanis octauum ac subinde nonum notatos obseruo in Regio: quare primus debet esse hic 5802. ab Authore cum sequentibus sex prætermissus: quos tamen omnes inconfectum a nobis Canonium reponendos operæ pretium duximus.

Κωνσταντῖνος ὁ ἀήττητος.] Maxentium a Constantini in Imperatorem designatione non longe tyrannidem arripuisse subindicant Eusebius in Chronico, Aurelius Victor, Eutropius, & cum his Petauius lib. 11. de Doct. cap. 37. Verum ex panegyricis verba ista de Maxentio refert loco memorato. Maxentius, *consumpto per desidias sexennio*, (ita legendum probat) *ne septenarium illum numerum sacrum & religiosum violaret* &c. Quare merito concludit Eusebius in Chronico: *Maxentius iuxta pontem Miluium a Constantino superatus occiditur, anno imperij sui sexto*: quem eundem cladis & mortis illatæ putat Chronic. Alexand. Haud ita planum igitur Maxentij cædem anno Constantini septimo obeunte numerandam, prout Eusebiani codices ferunt.

Ἐλθὼν τῷ Μαξεντίου γυναικὸς.] Ab Eusebio lib. 1. de Vita Const. cap. 30. relatas.

Ἰδὼν αὐτός.] Idem Eusebius cap. 22. eiusdem lib. nec non capp. 23. 24. 31. 32. & 33.

Πόλιν στεφανώσας.] Festis ac triumphi diebus Romanos Vrbem coronasse, hoc est, domos & templa laureis corollis ornasse legimus apud Tertullianum in Apolog. cap. 35. *Cur die læto laureis postes non obumbramus?* Ad vxorem lib. 2. cap. 6. *Procedit de ianua laureata & lucernata, vt de nouo consistorio publicarum libidinum.* de Corona militis c. 13. *Ateenim Christianus nec domum suam laureis infamabit.* de Idol. cap. 15. *Scio fratrem per visionem eadem nocte castigatum grauiter, quod ianuam eius subito annunciatis gaudijs publicis serui coronassent: & tamen ipse non coronauerat.* Pag. 11.

Ὅσια ἔργα τοῦ Θεοῦ.] Ob partam de Maxentio victoriam Baronius Constantinum celebraturus ad annum Christi 312. num. 79. Nec prætermittimus, inquit, de rebus tum a Constantino Romæ gestis illud apponere, curasse nimirum, vt SS. Martyrum corpora persecutionis tempore humata subitanea sepultura, iam loco honestiora conderentur. Habet hoc Anastasius Bibliothecarius in scripto Chronico, & Cedrenus quoque in Annalibus testatur: sed an hæc modo facta sint, an vero cum sacro baptismo est initiatus, incertum habetur. Hæc ille. At si vnquam facta, modo facta mihi certum est: maxime cum vel inhumatos, vel prophanæ sepulturæ traditos sub postrema Diocletiani, vel potius Maxentij persecutione Martyres, ἐκ Θεοῦ, a victore principe suos milites tumulante, petentibus eam Christianis, honorari iustum fuerit.

Καὶ ἔτους οἱ Ῥωμαῖοι ἄρχοντες.] Annos sex ita Maxentium imperasse putat Eusebius, vt eius nihilo secius mortem in annum Constantini Augusti septimum referat: ita pariter Author Theophanes anno superiore, qui Constantini sextus, victoriam eius recensuit, vt Maxentij cædem, & sequutum de ea triumphum in annum sequentem, id est Constantini septimum, hic reiicere videatur. Certe per flagitia desidiamque si tyrannus sexennium consumpsit, vt ex Constantini Panegyrico nota superior quinta retulit, & aliquo post Constantinum spatio, quod saltem deferendo nuncio fuerit satis, tyrannidem arripuit: nonnisi Constantini septimo potuit ab eo superari. Quare anno imperij sui sexto, Κωνσταντῖνος ὁ ἀήττητος εἰς τὴν κατὰ τοῦ τυράννου ἐξώρμησε καθαίρεσιν, deiiciendum & profligandum tyrannum molitus est, & circa Padum & Romam ipsam frequenter vicit: haud tamen ex integro deleuit, & cecidit. Partam victoriam, tyranni cædem, habitum de eo triumphum, circa

Kalendas Octobris, scribit Onufrius apud Baronium ad annum Christi 312. num. 7. & Petauium nota memorata citatum; sed nullo, inquiunt isti, argumento, vel authore satis tuto. At cum Eusebius & Theophanes Author annos a Septembri auspicentur, cum hic victoriæ lætitiam ad annum Constantini septimum, ille pariter eandem ad septimi latus conijciat, eo ineunte, quod sagaciter aduertit Onufrius, vicisse ac triumphasse Constantinum satis aperte eorum authoritate mihi demonstratur. Publicam Romanorum lætitiam, victoriamque a Constantino cruci adscriptam leges apud Chron. Alexand. anno Constantini septimo.

Ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά.] Baptismi, Ecclesiæ consecrationis, susceptorum Ordinum, Votorum in Monasterio emissorum, subeundæ pœnitentiæ, &c. septem dies continuos beneficium recolere Græcis solemne est & antiquum: de restituta itaque libertate lætitiam per dies septem Romanos produxisse, potuit esse Authoris coniectura. Cruci laudes, & trophæa erecta describit Eusebius lib. 1. de vita Const. cap. 33.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ Μαξιμιανὸς.] Galerius iste Maximinus Galerij Maximiani filius, cuius interitus post annos duos, id est Constantini vndecimo, describitur, non hoc anno, qui Constantini nonus, obiisse, sed tyrannidem assumpsisse suggeritur: de quo inferius; adeoque τὴν ἀρχὴν κακῶς ἀπώλεσεν, intelligendum ὕστερον ἀρχὴν κακῶς ἀπώλεσεν proindeque verti vitam deinde turpiter amisit in Cilicia. Maximinum porro Maximiani patris nomine frequentius vocari, vt aduertit Pomponius Lætus, Maximianum pariter codicibus Græcis sepissime scribi animaduerto: quæ causa est, vt ὁ Μαξιμιανὸς, hic legens, *Maximinus*, reddiderim.

Ἀνεῖλε δὲ Μαξιμιανὸς Γαλέριος.] Periochen hanc suo loco motam, & in superiorem annum, Constantini videlicet octauum, vel etiam septimum, conferendam existimo, motus hisce rationibus duabus. 1. Quod cum anno Constantini septimo ineunte Maxentius perierit, cædis eius nuncius ad annum vsque nonum eiusdem Constantini ad Galerium Maximianum peruenire non distulit. 2. Quod cum sæuior sub Diocletiano excitata persecutio anno Christi 295. ex Theophanis calculo, ante Constantini imperium duobus, principium habuerit, moxque eius æstus μετ᾽ ὄγδοον ἔτος, *post annum octauum*, inquit Eusebius Histor. Eccl. lib. 8. cap. 28. cœperit paululum deferuescere, anno nimirum Constantini sexto, sic decimo anno consopitus fuit, isque annus extitit Constantini octauus, quo eius de Maxentio victoriæ ad Maximianum perlato nuncio, illud edictum Galerij Maximiani nomine promulgatum, cuius exemplar habet Eusebius lib. citati cap. 29. Perioche hæc igitur in dictum Constantini annum octauum, qui decimus a persecutione, vel in septimum, qui nonus ab eadem, quo, μετ᾽ ὄγδοον eiusdem ἔτος, crudelitatem hucusque exercitam relaxari iussit Maximianus, transferenda est.

Ἐπιστάντων δὲ Μαξιμίνῳ.] Eusebius lib. 9. cap. 8. ὁ δὲ Μαξιμῖνος οὐκ ἐπὶ πολὺ τῇ μετὰ τὴν ἐκείνου (Μαξεντίου) χρόνον, ἀρχῇ καὶ αὐτὸς ὑπὸ Λικιννίου τοῦ βασιλέως πόλεμον κατακρατηθεὶς ἀπώλετο. *Maximinus in Oriente non longo tempore post Maxentij occasum in vita manens ab Imperatore Licinnio nondum insaniente in bello turpissime superatus fuit.* Dissidiorum causam, prælia, Maximini cladem & necem depingit illo capite Eusebius, quæ Theophanes noster annis quinque vult exacta. Anno primo, is fuit Constantini septimus, Constantinus & Licinnius de cohibenda in Christianos persecutione Maximino dant litteras: ipse anno secundo ditionis suæ præfectis pares mittit, at subinde modestiæ limites omnes imperando prætergreditur. Tertio καὶ τὰ τῆς βασιλείας κατὰ τὸν, verba sunt Eusebij, πρῶτον ἑαυτῷ τῆς τιμῆς ἀξίωμα, ex imperij collega Constantino & Licinnio negatis Impp. honoribus soli sibi primas arrogat, quod Author superius dixit, ἑαυτὸν δὲ βασιλέα ἀνηγόρευσε· ac nouas insuper ad prouinciarum præpositos simulate litteras scribit: δεύτερον γράμματα κατὰ τῶν ἡμετέρων ἑκάστῳ ἡγεμόνι τῶν καθ᾽ αὐτὸν ἐθνῶν. Quarto Licinnius in eum bellum mouet, & variis prœliis fatigat. Vltimo tandem, qui ab arrepta suprema tyrannide fuit tertius, & a Maxentij letho quintus, misere interiit: quod breuissime Aurelius Victor complexus est, *Maximinus ad Orientem, post biennij augustum imperium*, intellige tertium a tyrannide, *fusus, fugatusque a Licinio apud Tarsum perit.*

Γαλέριος ὁ Μαξιμιανός.] Maximiani voce, Maximinum intellige, & superiorem notam tertiam consule.

Τὸν Γαλέριον Μαξιμιανὸν.] Quod Gallerij Maximiani filius esset adoptiuus, Maximinus & Maximianus, Gallerius quoque promiscue dictus. De illius morte Chronicon Alexandrinum ad annum Constantini vndecimum. Γαλέριος Μαξιμιανὸς ὕδρωπι δεινῷ νοσήσας, ἐν Σαλώναις ἀπέθανεν. *Galerius Maximianus hydrope graui laborans Salonis* (Author cum Victore in Cilicia) *decessit.* Pag. 12.

Τούτῳ τῷ ἔτει Λικιννίῳ συμμαχοῦντι.] Phrasis Grammaticæ legibus aliena in hunc modum restituitur. Λικιννίῳ συμμαχοῦντι, καὶ ἐπιγαμβρεύοντι ἀδελφῆς τῆς Χριστιανῶν ὁ θεῖος Κωνσταντῖνος ἀφώρισε μοῖραν τῆς Ῥωμαίων γῆς ἀπονέμων ἀρχήν.

Ἀφορίζει μοῖραν τῆς Ῥωμαίων γῆς.] Haud collato recenter imperio, sed deuicto Maximino, noua Constantinum inter & Licinium Romani orbis facta diuisio: illudque est quod ad historiæ postremam calcem scribit Eusebius. οὕτω δῆτα τῶν δυσσεβῶν ἐκκαθαρθέντων μόνοις ἐφυλάττετο τὰ τῆς ἀρχομένης βασιλείας βέβαιά τε καὶ ἀνεπίφθονα Κωνσταντίνῳ καὶ Λικιννίῳ. *Sic igitur impiorum sordibus expurgatis, præclara imperij gubernacula firma, stabilita, omnis inuidiæ expertia, solis Constantino & Licinio iure remanserunt.* Quæ subdit Author ex eodem Eusebiano fonte manant. Vtrique Aurelius Victor nuper relatus adsentitur. *Maximinus ad Orientem, &c. Ita potestas orbis Romani duobus quæsita.*

Μοναρχοῦντος μόνου.] Imperabat simul Licinius, sed penes Constantinum præcipua erat imperij potestas.

Ἐκκλησίας ἀνεγείρων.] Relata Maximini cæde, narrat hæc eadem Eusebius lib. 9. cap. 9. sub initium: idem hic legendus de vita Constant. lib. 2. cap. 44.

Οὕτως ὥστε τὸν νόμον.] Hæc nisi correxeris, falsa statim comperies. Idololatriam enim & prophanos Deorum ritus tolerasse Constantinum, quis dubitauerit? Itaque τῶν εἰδώλων ναοὺς vice, διὰ ἁγίας οἴκους scribendum putauerim lubens, vt iis, quæ Eusebius de vita Const. lib. 2. cap. 40. consignauit, Author Theophanes consentire, haud vero reliquis Historicis aduersari comperiatur. Chronicum Alexandrinum ad præsentem 14. Constantini annum eosdem sequutum. φωτὸς οὐρανίου καὶ τοῦ σωτηρίου λόγου ἐπιλάμποντος τῆς τοῦ σωτῆρος καὶ ἐγκαίνια ἐγίνοντο ἁπανταχοῦ, ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν τυράννων καθῃρημένων, εἰς βάθρων ὕψος ἄπειρον ἐκτισθέντων... ἀλλὰ καὶ βασιλεῖς ἐνομίσθησαν τοῖς ὑπὲρ Χριστιανῶν... *Cælesti Christi Seruatoris lumine per orbem vniuersum in omnes Ecclesias dilato, & templorum per tyrannos deiectorum vbique a fundamentis in immensam altitudinem elatorum, non solum Encænia celebrata fuit, sed & Impp. etiam pro Christianis edicta perpetua promulgarunt.*

Σωνεστάθη δὲ καὶ αὐτῷ Κρίσπος.] Crispum hoc anno

Cæsarem renunciatum ex verbis istis colligo. Ante Licinij siquidem lethum dignitatem illam sexennio tenuerat. Licinius porro anno Constantini decimo nono sublatum scribet Author inferius ex huiusmodi Victoris testimonio illustrandus. *Ascripti imperio Cæsarum communes liberi Crispus, Constantinusque Flauiogeniti, Licinianus Licinio. Itaque sexennio post, rupta pace, apud Thracas Licinius pulsus, Chalcedona concessit &c.*

Pag. 13. ἀδύνατον δὲ Χρυσοπόλει.] Ista pariter ad Eusebij mentem intelligenda lib. 2. de Vita Const. cap. 43. quæ Baronius illustrat ad annum 324. num. 74. & seqq. & ad annum 326. num. 76.

Τεῖναι καὶ παγανικὰς διὰ ἑβδομάδος.] Extat lex codicis Theodosiani lib. 2. de Feriis tit. 8. verum Impp. Valentiniano, Thodosio & Arcadio A.A.A. ascripta.

Τὸν δὲ πῆχυν τῆς ἀναβάσεως.] Socrates lib. 1. cap. 14. λεγόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων. ὡς ἄρα ὁ Σάραπις εἴη ὁ τὸν Νεῖλον ἀνάγων ἐπὶ ἀρδείᾳ τῆς Αἰγύπτου διὰ τὸ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σαράπιδος κομίζεσθαι· Κωνσταντῖνος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν πῆχυν Ἀλεξανδρέων μετατιθέναι ἐκέλευσεν. *Cum Gentiles affirmarent Serapidem esse, qui Nilum ad Ægypti agros irrigandos introduceret, propterea quod mensura aquæ inundantis in templum Serapidis esset deportata, Constantinus mensuram ad Ecclesiam Alexandrinam transferri iubet.* De Nilometrio ad putei latera Strabo: de aliis ad saxa, ad columnas &c. alij.

Θεότεκνον χάριτι αὐτὸν] Theoteeni mortem huc referendam censuit Anthor περὶ τὸ μακαρίου καιροῦ, de cuius in Christianos insania anno sequenti. Quem porro scribit hic Ἀντίοχον, prius scripserat Ἀντίοχον.

Λικίνιος ἤρξατο κατὰ Χριστιανῶν.] Maximini cæde anno Constantini vndecimo posita, tum vero firmata imperij cum Licinio diuisione, anno deinde duodecimo mota in Christianos Licinij eiusdem persecutio, decimo quinto describitur ex Aurelij Victoris authoritate. *Ita potestas orbis Romani duobus quæsita: qui quamuis per Flauij sororem nuptam Licinio connexi inter se erant: ob diuersos mores tamen anxie triennium congruere quiuere.* De Licinio plura Eusebius lib. 10. cap. 9. & de Vita Const. lib. 2. cap. 1. vbi de Basilio nonnulla, de quo Baronius fuse ad annum Christi 316. num. 16. & seqq.

Καὶ ὡς ἔστις φασὶ, οἱ ἅγιοι μ'.] Inter quos præcipuus Basilius magnus orat. in ipsos 40. Martyres.

Ἄρειος τῆς μανίας ἐπώνυμος.] Arium ceu furentem suis literis Constantinus Magnus exagitauit, & Homericis versibus in eum lusit. Videndus Epiphanius hæresi 69. & Baronius ad annum 319. num. 10. Suidas V. Ἀρειομανής. Homerus ironiæ dedit ansam his verbis,

Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα.

Mars, Mars, hominum pernicies, inquinate cædibus, murorum oppugnator.

Ἐρραγίσατο, καὶ σχίσμα ἐγένετο.] Eusebium Theophanes sequutus, bellis aduersus Licinium relatis, pugnas in Arium ab Ecclesia institutas narrat: earum vero primos tumultus, & oppositarum inuicem sententiarum, velut digladiantium, agmina non anno hoc primum coacta, & ininuicem commissa, ex Ecclesiasticis annalibus compertum est: quinimmo dissidiorum flammas longe lateque serpentes, & in altum latas, præsente anno commonstrat: de quibus memoratus Eusebius lib. 2. de Vita Const. cap. 60.

Μαθὼν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος.] Sententia integra, verbis nonnihil immutatis ex Eusebio lib. 2. de Vita Const. cap. 62. & ex Socrate lib. 1. cap. 4. deprompta, qui pariter Cordubam Κορδούβην pronunciat.

Καὶ ἐν τῇ ἀνατολῇ διορθωσάμενος.] At si restituit & composuit in Oriente celebrandi Paschatis ordinem, cur confestim ἀπράκτως rediisse Hosius describitur? Corruptus sane hic locus, cuius vice legendum existimo: ἐκπλεύσαντι δὲ Ὅσιος ἐν τῇ ἀνατολῇ διορθωσόμενος τοὺς ἀνατολικούς. *Venerat sane Hosius in Orientem correcturus incolas, & ad ordinem reuocaturus &c.* Quamuis sola vox διορθωσάμενος in διορθωσόμενος mutata locum omnem reparet, & expositioni, quam ad textum adhibui, locum dederit. Hæc porro ex Sozomeni lib. 1. cap. 15. excerpta: memorat eadem Eusebius lib. 3. de Vita Const. cap. 5. Constantini laudatum facinus Siluestro Papæ tribuit Baronius ad annum Christi 324. num. 160. Pag. 14.

Κώνσταν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνος.] Cedrenus Authorem sequutus ad annum Constantini decimum septimum scribit. Κώνσταντα τὸν υἱὸν αὐτοῦ προεβάλετο Καίσαρα τῆς Γαλλίας ἀνέστησεν. Vitiose vterque; vel Theophanis nostri Librarius, Constantij vice, Constantis supposuit nomen. Anno quippe ætatis tricesimo, qui imperij tertius decimus, Constans a Magnentio occisus, patris decimo septimo Cæsar creari, nisi forte bimus, haud potuit. Annos vero triginta natum, imperij decimo septimo, a Cæsaris arrepta dignitate intellige, trucidatum refert Eutropius lib. 10. cuius verba Authoris errorem fouent, vbi Licinij cæde narrata legimus. *Eo tempore res Romana sub vno Augusto & tribus Cæsaribus (quod nunquam alias) fuit: cum liberi Constantini Galliæ, Orienti, Italiæque præessent.* Verum de temporibus Liciniana clade posterioribus ratio temporum, & Aurelij Victoris authoritas suadent hæc intelligenda: paulo post enim de Constantis interitu verba faciens: *Obiit anno imperij* (id est Cæsareæ dignitatis collatæ) *decimo septimo*, ait Eutropius idem, *ætatis trigesimo*: ante patris itaque mortem annis quatuordecim cum aliis Cæsar non valuit designari. Aurelius autem Victor Licinij morte relata, *Eo modo*, subdit, *Resp. vnius arbitrio regi cœpit, liberis Cæsarum nomina diuersa retentantibus; namque ea tempestate Imp. nostro Constantio* (vide Constantium Constantis loco scribendum) *insigne Cæsaris datum.* Et inferius, confectis aduersus Sarmatas bellis: *Interea, inquit, Gothorum, Sarmatarumque strata gente, filiusque cunctorum minor, Constans nomine, Cæsar fit*: quæ narratio præsenti, quam elucubramus, toto decennio posterior est. Conferendus cum istis Eusebius de Vita Constan. lib. 4. cap. 40. Constantem anno paterni imperij 30. Cæsarem eleuatum testatur Socrates ad cap. 25. lib. 1. calcem. τὸν δὲ νεώτερον Κώνσταντα ἐν τῇ τριακονταετηρίδι τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας ἐχειροτόνησε.

Ὥς φασί τινες.] Antiquiores Theophane, quos amplectitur Baronius ad annum Christi 324. num. 27. & seqq. sunt Concilij 2. Romani PP. Actorum Syluestri Author, & Adrianus Papa epistola ad Synodum septimam, quæ Synodi eiusdem Act. 2. lecta fuit & approbata, in qua verba hæc de Syluestro ad Constantinum habentur. αὐτός σοι ἑτοιμάσει κολυμβήθραν εὐσεβείας ἐν ᾗ βαπτίσει σε. *Ille tibi piscinam pietatis preparabit, in qua baptisabit te.* His addendus Zozimus, & Sosomenus lib. 1. cap. 5. Si bene percipiatur: pluraque apud eundem Baronium requirenda; qui etiam Constantinum anno imperij decimo octauo, in quo decimus nonus a Septembri incipit, sacro baptismate tinctum asserit, ex Anastasio, qui non adeo antiquorum sectator, quam Theophanis interpres extitit. De Crispi baptismo Baronius ad annum 324. num. 15.

Μέχρι σήμερον τὴν βαπτιστήριον ἔχομεν.] Baronius idem num. 56. & seqq.

Οἱ δὲ κατὰ τὴν Νικομήδειαν. Referuntur ac refelluntur a Baronio num. 43. & seqq.

Ἀβάπτιστον ἀρειανῶς.] Arianorum quippe baptismus nullius roboris declaratus Synodo prima CP.

Οὐδὲ συνεύχεσθαι.] Christiano ritu cum fidelibus conuenisse & orasse Constantinum, ex Eusebio demonstrat Baronius ad annum citatum num. 49. quibus Imperatoris eiusdem de se ipso testimonium epist. ad Ecclesias apud Eusebium lib. 3. cap. 18. adiungendum superest. ἵν' ὁπόταν πρὸς τὴν πάλαι μοι ποθουμένην τῆς ὑμετέρας διαθέσεως ὄψιν ἀφίκωμαι, ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὴν ἁγίαν ἑορτὴν ἐπιτελέσαι δυνηθῶ. *Vt simul atque desiderato dispositionis vestræ conspectu frui licitum fuerit, vno eodemque die vobiscum sanctum festum peragere possim.* Quis autem festum aptius ἐπιτελεῖ, quam qui precibus & sacramentis communicat? Chrysostomus in eos qui Paschatis antiqui ritu ieiunant: ὁ κατηχούμενος, inquit, οὐδέποτε πάσχα ἐπιτελεῖ, ἐπειδὴ προσφορᾶς οὐ κοινωνεῖ. *Nusquam Catechumenus Pascha celebrat, quia nusquam oblationi communicat.*

Ἄλλοι δὲ Ἀρειανοὶ καὶ Ἕλληνες.] Quibus ad Theophan. mentem opponit se Baron. ad an. 306. a n. 15. ad 22.

Κωνστάντιος θυγατριδοῦς τοῦ Κλαυδίου.] Pomponius Lætus. *Constantius natus est patre Eutropio Romana gentis nobilissimo, qui genus ab Ænea deducebat, & matre Claudia, Claudij Augusti filia.*

Περὶ Μουλβίαν τὴν γέφυραν.] Italicum vulgus *Ponte Mole*, a quo vox Μουλβία, nuncupat pontem Miluium.

Pag. 15. Κωνσταντῖνος ὁ μέγας.] Ad varias lectiones ex his pleraque amandanda erant, nisi continua sermonis expositione indiguissent, aut Constantini elucidandæ genealogiæ conduxissent plurimum. Quam Lector, in textu cernis ex Regio lacunoso plane & fallaci, sed ex Barberino codice cum Vatic. num. 155. ad Anastasij versionem accedente non expressi: Regij quæcumque est, ne fidei deserte expostuler, subiungitur.

Ἐκ τῆς Θεοδώρας θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κωνστάντιον πατέρα Γάλλου Δαλματίου, ἐξ οὗ Δαλμάτιος ὁ νέος Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, & in margine Ἀναβαλλιανόν.

Ἐκ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν καὶ Θεοφιλῆ βασιλέα καὶ μόνον.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας γεννᾷ Κωνσταντίαν γαμετὴν τοῦ ἀσεβοῦς Λικινίου.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστης θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κρίσπον, Κωνσταντῖνον, Κωνστάντιον, καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Palat. cod. æque corruptus legit cum Peyrez.

Κωνσταντῖνος ὁ μέγας.

Ἐκ Θεοδώρας θυγατρὸς Ἑρκούλου (lege Ἑρκουλίου) γεννᾷ Κωνσταντῖνον (lege Κωνστάντιον) πατέρα Γάλλου Δαλματίου, ἐξ οὗ Δαλμάτιος ὁ νέος Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Κωνσταντίαν γαμετὴν Λικινίου.

Ἐκ δὲ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν μόνον.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστης θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κρίσπον, Κωνσταντῖνον, Κωνσταντιανόν, καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Correctior quidem, at interpolatus codex Vat. num. 154. qui primus a me nuncupatur, ita habet.

Κωνστάντιος ἐκ θυγατρὸς Ἑρκουλίου Θεοδώρας γεννᾷ Κωνστάντιον πατέρα· additur manu recenti Γάλλου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἀναβαλλιανόν, τὸν καὶ Γάλλον.

Κωνσταντίαν γαμετὴν Λικινίου.

Additur iterum eadem manu. Δαλμάτιον ἐξ οὗ Δαλμάτιος ὁ νέος.

Ἐκ δὲ Ἑλένης γεννᾷ Κωνσταντῖνον καὶ μόνον.

Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκ Φαύστης θυγατρὸς Ἑρκουλίου γεννᾷ Κρίσπον, Κωνστάντιον, Κωνσταντῖνον, Κώνσταντα, καὶ Ἑλένην γαμετὴν Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ad Theophan. Not.

Anastasius diuerso ab his textu Constantij progeniem deducit.

Constantius ex Theodora filia Herculij gignit Constantinum patrem Galli-Dalmatici: ex quo fuit Dalmaticus iunior Iuliani præuaricatoris frater.

Anaballianum qui & Gallus.

Constantiam vxorem Licinij.

Ex Helena vero gignit Constantinum Magnum solummodo.

Magnus autem Constantinus ex Fausta filia Herculij gignit Crispum, Constantium, Constantinum, Constantem, & Helenam vxorem Iuliani refugæ.

Baronius ad annum Christi 306. num. 21. Constantij Chlori liberos aliter enumerat: & ex Helena quidem Constantinum solum suscepisse, ex Theodora vero Constantinum patrem Galli & Iuliani, Dalmatium Annibalium parentem Dalmatij iunioris, siue Dalmatiani, & ex quorumdam sensu Constantinum: filias vero, Constantiam Licinio nuptam, Eutropiam Nepotiano, & (vt putant alij) Anastasiam.

Ac vt Dalmatium ab aliis repudiatum asserat, de eodem refert Eutropij testimonium ad annum 337. num. 54. *Verum Delmatius* (ita scribit ibidem) *Cæsar prosperrima indole, neque patruo absimilis, haud multo post oppressus est factione militari, & Constantio patruele suo sinente potius, quam iubente.* Subiungit num. 55. *Cum Delmatio filio Delmatij* (quem ad an. 306. num. 21. Annibalium etiam vocauit) *fratris Constantij, pene periclitati sunt Gallus & Iulianus filij Constantij fratris Constantini &c.* Quæ verba satis implexa ex dicto num. 21. lucem omnem accipiunt.

Petauius Notis ad orationem Iuliani primam, *Constantius*, inquit, *Helenam coniugem primo habuit, natusque ex ea Constantinus. Post, repudiata Helena, Theodoram Maximiani Herculij priuignam duxit, ex qua nati Constantius, Hannibalius, & Constantia. Constantij liberi duo fuere, Gallus & Iulianus: Hannibalij vero Dalmatius. Constantia Licinio nupsit. Constantini ex Mineruina prima coniuge filius extitit Crispus. Ex Fausta Constantinus, Constantius, Constans, Constantia quæ Licinio nupsit*, (quæ verba quatuor a Typographo perperam addita) *& Helena Iuliani vxor.*

Pomponius Lætus quatuor tantum recenset Constantij filios, Constantinum, Anaballianum, Constantium, ac Constantiam.

Etropius lib. 9. Constantio liberos tribuit septem, soliusque Constantini nomen profert. *Constantius*, ait, *priuignam Herculij Theodoram accepit, ex qua postea sex liberos Constantini fratres habuit.*

Alij Dalmatium Dalmatij Iunioris parentem, non Constantini fratrem, verum ex fratre Constantio simul cum Gallo & Iuliano desertore nepotem faciunt, quibus Anastasij lectio fauet. Alij Anaballianum cum Gallo confundunt, quos separant alij, & diuersos faciunt. Hæc retulisse operæ pretium Lectori facturus sufficiat. Recolendus quoque Author pag. 8. lit. D.

Κρίσπον.] Quem Historicorum vulgus ex pellice Mineruina natum existimat, inculpatæ Constantini vitæ cum Græcis recentioribus Author consulturus, ex legitimo coniugio susceptum ponit.

Ὀρθῶς Κωνσταντῖνος ὁ ἄθεος.] Anno decimo nono Licinium profligatum funditus vel extinctum merito Theophanes asserit, ante Constantini videlicet mortem annis integris tredecim: ita Chronicon Alexandrinum. Fauet Aurelius Victor suis calculis, *Anno*, inquiens, *imperij trigesimo secundoque*, (is est apud Authorem imperij Constantini numerus) *cum totum orbem* (sublatis omni-

bus tyrannis) *annis tredecim tenuisset, excessit.* Haud satis attenta Victoris authoritas Pontacum reliquit errantem ad Not. calcem.

Pag. 16. Διὸ ἡ κοσμικὴ.] Eadem Chron. Alexand. ad posteriores annos remittitur perioche hæc ab Hieronymo in Chronico ad Constantini annum. 22.

Μαρτῖνος ἐσφάγη παραχρῆμα.] Ad imperium nimirum a Licinio sub extremam cladem a Licinio cooptatus. Zozimus lib. 2. Victor & alij. Eum vita donatum asserit Petauius ad annum Constantini 19. quem relatus Zozimus & Theophanes occisum testantur. Eum correctius authores reliqui Martinianum scribunt.

Ἀπεδόθη ὑπὸ Κωνσταντίνου.] Vat. 1. & Peyrex. codd. quos sequutus sum in versione, legunt Κωνσταντίνῳ.

Ναρσῆς ὁ υἱὸς τοῦ τῶν Περσῶν.] Inter pugnas aduersus Licinium commissas ἔφοδον τῶν Περσῶν ἀγγελθεῖσαν, *nunciatam Persarum excursionem* tangit Nicephorus Callistus lib. 7. cap. 47. Causam eodem tempore assignare voluisse Zozimum attentus Lector ex eius lib. 2. vbi de Licinij postrema clade percipiet. Constantij quoque victoriam ex Iuliani Imp. in eius laudem oratione coniicio ex verbis istis non longe a principio. τοῖς Παρθυαίων καὶ Μήδων ἔθνεσιν ἀντιτάξας μόνος, *Parthorum & Medorum gentibus solus ex aduerso stetisti*: de prœliis quippe, quæ viuente patre Constantino iuuenis sustinuit, ibi loquitur. Chronicum Alexandrinum ad Constantini annum 20. κατ' αὐτὸν δὲ τὸν χρόνον καὶ τῶν πολεμίων τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως στρατεύσας ἐπευχόμενος τῷ Θεῷ ἐνίκησε. διὸ καὶ ναοὺς καὶ πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν καὶ πίστιν εἰς θρησκείαν τοῦ ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐποιήσατο. *Eodem tempore, expeditione in hostes Christianorum suscepta, precibus victoriam reportauit. Quare & templa ad conuersionem paganorum passim, & Christi Seruatoris nostri cultum excitauit.*

Ἡ εἰκοσαετηρίς.] Vicennalia Constantini ad mundi 5816. Christi vero 316. vt Georgius Syncellus deuinxit, ita numerum eundem continuator eius Theophanes obseruare debuit. Illius verba sunt. ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἕως τῆς εἰκοσαετηρίδος Κωνσταντίνου συγκλείσας τὰ τῆς τῶν κρατησάντων κατ' ἔθνος βασιλείας ὀνόματα τῶν ἐτῶν ψιϛʹ. ἐσῆς ἀριθμὸν ἀνεπίληπτον σαφῶς ἐπιδείξω. *Ad summam ab Adam ad Constantini Vicennalia, relatis vniuscuiusque nationis regum nominibus annorum 5816. numerum ab errore alienum clarissime colligam.* His annos septem addendos edocet nota in operis titulum, & ad pag. 1. septima.

Ἐξάρχοι.] Vt Conciliorum Præsides Ἔξαρχοι, eisdemque Ἔξαρχοι dicantur, præter Theophanem edicunt Concil. Ephesinum, Chalcedonensis Act. 2. sub initium. Theodoretus lib. 2. cap. 22. Euagrius lib. 1. cap. 10.

Καὶ οἱ ὁμόφρονες αὐτοῦ.] Arianæ sententiæ in Concilio Nicæno sectatores Episcopos recens author recenset dissertati in lib. 1. cap. 8. Photiani Philostorgij.

Pag. 17. Τριακοσίους.] Idem in cap. 9. Gelasius quoque Cyzicenus tomo 2. Conc. Parisiis anno 1636. impressorum.

Κρίσπος ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως.] Vicennalibus Constantini patris Crispum obiisse confirmat ex Idatio Petauius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 41. Annum eundem prius aperte scripserat Sozomenus lib. 1. cap. 5. Vox porro ἀνῃρέθη, nulla vi recensita, mortem oppetiisse arguit. Alienum siquidem a crimine Constantinum declarare, imo pietati quam studiosissime addictum celebrare pro viribus contendit Theophanes: ac ne quis Crispi sanguine contaminatum credat, Crispum legitimo coniugio procreatum inducit Theophanes, & eius mulieris filium, quam exteri Historici libidinosam & furentem in priuignum nouercam fingunt. Vt vt se habuerit, matrem vel nouercam, a nece Crispo illata suo silentio innoxiam demonstrauit Author vitæ Constantini, & Socrates: inuidiam pariter omnem a Constantino depulit Sozomenus lib. 1. cap. 5. aperte defendit Euagrius lib. 3. cap. 41. quorum authoritatem haud temere Theophanes excepit, & exinde Cedrenus & Nicephorus sequutus est lib. 7. cap. 35.

Καὶ ἤρξατο κτίζειν τὸ Βυζάντιον.] Quod non aduertitur facile, discrimen inter Byzantij conditum & Encænia ponendum. Hic de conditu solo Theophanis sermo est: quem Constantini Vicennalibus primo tentatum Socrates asserit lib. 1. cap. 12. ὁ βασιλεὺς ἐθνικαῖς ἑορταῖς τὴν εἰκοσαετηρίδα αὐτοῦ ἐορτάσας, εὐθὺς τῇ περὶ τὴν οἰκοδομὴν τῶν ἐκκλησιῶν ἐσπούδαζεν. ἐποίει δὲ τοῦτο κατὰ τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπωνύμῳ, ἣν Βυζάντιον καλουμένην τὸ πρότερον, ηὔξησε. *Imperator simul vt festum solemne ad vicesimum annum imperij sui celebrauerat, nulla interposita mora, ad Ecclesias extruendas omne suum studium contulit: istudque præstitit, cum in aliis vrbibus, tum ea cui nomen suum imposuerat, quam quidem Byzantium olim appellatam magnis adauxit ædificiis.* Quam Encæniorum & conditus varietatem titulo capitis 42. libro 11. de Doctrina Temporum Petauius statuerat per totum caput non obseruans, istum cum illis confundit. *Græci*, inquit, *mundi annos Christique varie computant, dum Encænia Constantini referunt. Theophanis annum mundi 5816. Christi 316. quem ipsum esse scribit, quo Nicena Synodus est absoluta.* Verum haud de Encæniis, sed de CP. conditu præsente Christi anno 316. institutus est sermo. τὸ Βυζάντιον ἤρξατο κτίζειν. pergit. *Theophanes Constantini 32. annum illum facit.* Nusquam: sed vicesimum inculcat Theophanes, quem eundem canonium eius Chronologicum superius exhibuit. His addit: *Theophanes alteram computandi rationem adhibet, secundum quam natalis Dionysianus conuenit anno mundi 5493. Græcorum vero sententia 5500.* At certe eam esse Theophani, quæ Georgio Syncello computandi normam, Georgio vero, quæ Græcis Dionysianam æram anno 5500. statuentibus ipse Theophanes in proœmio, & Georgius suo in opere, & vtriusque scripta ad inuicem comparata testantur: de quibus supra in Annotatis ad proœmium.

Πρώτην ποιοῦμεν τοῦ ιβʹ. ἰνδικτιῶνος.] Manifestum Theophanis indictiones hic primum memorantis errorem hic detecturo quædam prius occurrunt supponenda. 1. Græcos Latinis in indictionibus numerandis assentiri: adeoque anno, quo Christus lucem aspexit, vnam apud vtrosque affigi, tertiam videlicet, & anno præsenti 1650. tertiam pariter recenseri. 2. A Christi Natalitiis ad huiusce anni limitem eundem esse numerum, qui est mille sexcentorum & quinquaginta. 3. A mundi conditu annos putandi tres esse apud Græcos celebriores modos. Hi quippe mundi 5493. isti 5500. quæ Georgij Syncelli & Theophanis sententia est, alij 5508. Christum ortu suo terras consecrasse prædicant. His præmissis: demus Theophani, iuxta proprios sibi calculos Nicænam Synodum anno ab orbe condito 5816. & a Christo nato 316. celebratam: cum ille ortus sui comitem habuerit tertiam indictionem: Nicæna Synodus non in 12. sed in 4. indictionem reperietur incidere, ac simul errorem in posita indictione arguere: vel in aduersum Nicæna Synodo indictioni duodecimæ alligata, ipsam eandem Synodum haud iam amplius in mundi 5816. & Christi 316. Verum in mundi 5824. & Christi 324. incurrere, ac simul hallucinatum Theophanem deprehende-

mus. Erroris causam & reparandi modum præmisimus nota in operis titulum sexta.

Μαΐου μηνὸς κ'.] Ex Socrate lib. 1. cap. 9. ad calcem, ὁ χρόνος δὲ τῆς συνόδου, ὡς ἐν παρασημειώσεσιν εὕρομεν, ὑπατείας Παυλίνου καὶ Ἰουλιανοῦ τῇ εἰκάδι τοῦ Μαΐου μηνός. *Quoad tempus Concilij attinet, conductum quidem fuit, sicut ex Annalium Commentariis constat, Paulino & Iuliano Coss. mensis Maij die vicesimo.* Subdit Socrates: τοῦτο δὲ ἦν ἑξακοσιοστὸν τριακοστὸν ἕκτον ἔτος ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος βασιλείας. *Erat porro ab Alexandri Macedonis imperio annus 636.* Theophanem πεντακοσιοστὸν legisse puto. Cum enim Georgius Syncellus, quem ille sequitur, Alexandri mortem anno mundi 5170. coniunxerit; his nisi sexcentos quadraginta & sex annos addidisset, Nicænum Concilium anno mundi 5816. non collegisset celebratum, nisi forte ad annum 5180. Alexandri obitum seposuisset. Ex hac Socratis authoritate errorem priori nota manifestatum in suos calculos deduxit Theophanes.

Μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας.] Meletianos Sacerdotes Ecclesiæ restituendos, manuum impositione (quæ vel Ordinis consecratio, vel pœnitentiæ sacer ritus existebat) fuisse confirmatos triplici pacto intelligi posse arbitror. 1. Vt Patres antiqui Hæreticorum & Schismaticorum Sacramentis quibusuis præter Baptismum reiectis, Meletianorum quoque Sacerdotum promotionem nullius esse roboris deberent æstimare: & ea propter ad Ecclesiæ consortium redire cupientes, μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ κατασταθέντας *sanctiore Ordinatione* (quasi prior extitisset prophana) *constitutos* & creatos Sacerdotes. Eam sententiam, quam Gratianus olim & Palea certam tenuerunt, Ecclesia & Theologorum schola reprobat: verum, qui nunc est, non adeo antiquis manifestum fuisse Ecclesiæ sensum declarare obnituntur ex Innoc. epist. 18. Leonis epist. 58. alias 40. ad Anatol. cap. 2. & ex Canon. *Nos Consecrationem.* &, *Excommunicati.* quos aliis exagitandos permitto. 2. Manus impositione vel χειροτονίᾳ, per pœnitentiam cum Ecclesia reconciliationem hic intelligendam: at quæ publica fuit pœnitentia, qua ratione μυστικωτέρα, vel quo pacto χειροτονία Ordinis secreta consecratio dicatur, haud clare percipio. Quare 3. in grauis momenti negotio, qualis Meletianorum Sacerdotum extabat Ordinatio, aliquorum animis dubium hæsisse, num rata vel reproba censeretur, facile mihi persuadeo ex dictis pro priore exponendi modo: ideoque dubio cuiuis tollendo de eorum repetenda consecratione ad cautelam, & sub conditione, quod aiunt, latam in Synodo fuisse sententiam. Ea opinandi via ex tribus verbis istis, μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας, mihi tuto colligitur. 1. χειροτονία, quod sacerdotalem *Consecrationem* & veram *Ordinationem* infert. 2. μυστικωτέρᾳ, quod vel *sanctiorem* & puriorem, ita dicam, exigit vitam, quam qui apud Schismaticos de prophano & irrito foret suspectus, vel qui, velut dubius & incertus, saltem *in secreto* reparari deberet, & innouari; cum certa quælibet & sacra Ordinatio in Ecclesiæ prospectu, & loco publico celebraretur: quod Theophilus Alexandrinus edixit. χειροτονεῖν ἐν μέσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ & iterum, χειροτονίας δὲ λαθραίως μὴ γίνεσθαι. *ordinare in media Ecclesia, & populo præsente* oportere: *nec clanculum ordinationes celebrari:* vox quippe μυστικωτέρᾳ *sanctiorem* & *secretiorem* significat. 3. βεβαιωθέντας, *confirmari* sonat & *approbari:* atque accipere, vel stabiliri de nouo subindicat. Eadem porro verba legimus apud Socratem lib. 1. cap. 6. τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ (Μελετίου) κατασταθέντας, μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας (alia lectio in margine βεβαιωθέντας) κοινωνεῖν ἐπὶ τούτοις,

in ipsa Concilij Nicæni Epistola apud Theodoretum lib. 1. cap. 11. τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ (Μελετίου) κατασταθέντας μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας κοινωνῆσαι ἐπὶ τούτοις. ἐφ' ᾧτε ἔχειν μὲν τὴν τιμὴν, καὶ λειτουργεῖν. De Clericorum pœnitentia & reconciliatione Ioannes Morinus opere de Administ. Sacram. Pœnitentiæ lib. 4. cap. 21.

Βασιλικοῖ ἔγραψε.] Extant apud Socratem lib. 1. cap. 6.

Τῷ δὲ ἐπισκόπῳ Ἱεροσολύμων.] Alexander Monachus apud Gretserum tom. 2. de Cruce pag. 38. παρεκελεύσατο δὲ Κωνσταντῖνος τῷ τῆς Αἰλίας ἐπισκόπῳ Μακαρίῳ παρόντι ἐν τῇ συνόδῳ, καὶ ἐπὶ ἀποστολικῶν δογμάτων ὑπερμαχοῦντι ἀνδρείως, τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν, καὶ τὸ θεῖον ἀναζητῆσαι μνῆμα, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους τόπους. *Mandauit Constantinus Macario Æliensi Episcopo, qui & ipse Synodo interfuerat, & pro Apostolicis dogmatibus acriter pugnauerat, vt in viuifica cruce quærenda, sepulchroque diuino, ac reliquis sanctis religiosisque locis inuestigandis omnem diligentiam adhiberet.* Num vero ex Theophane Alexander sententiam in sua scripta deriuarit, vel Alexandrum Theophanes sequutus fuerit, mihi æque ac Gretsero incompertum.

Τῆς δ' αὐτοῦ ὅπου τὴν Ἑλένην.] Helenam non a viro, sed a filio salutatam Augustam declarat Eusebius de eius vita lib. 3. cap. 46. ὅπου δὲ ἀξιώματι βασιλικῷ τετίμηκεν, ὡς ἐν ἅπασιν ἔθνεσι, παρ' αὐτοῖς τε στρατιωτικοῖς τάγμασιν Αὐγοῦσταν βασιλίδα ἀνακηρύττεσθαι, χρυσοῖς τε νομίσμασι καὶ τὴν αὐτῆς ἐκτυποῦσθαι εἰκόνα. *Ita etiam honore regio exornauit Constantinus, vt cum apud omnes gentes, tum apud eos, qui aliquo gradu militari collocati essent, Augusta & Imperatrix nuncuparetur, aureaque numismata eius imprimerentur effigie.* Paulinus epist. de Inuent. S. Crucis. Helena, *cum Hierosolymam agnosceret, nomine conregnabat.* Sulpitius Seuerus lib. 2. S. Hist. *Helena mater principis Constantini, quæ Augusta cum filio conregnabat.* Ambrosius de obitu Theod. *Magna fœmina, quæ multo amplius inuenit, quod Imperatori conferret, quam quod ab Imp. acciperet. Anxia mater pro filio, cui regnum orbis Romani cesserat.* Quibus verbis imperium simul accepisse ac reliquisse indicat, quod eodem nempe anno, quo Imperatrix salutata, Hierosolymam migrarit. Certo paulo post Crispi necem Faustam Constantini coniugem e viuis excessisse refert Zozimus lib. 2. cuius mors ad Helenam matrem Crispi necem lugentem, Augustæ nomine donandam Constantinum impulit.

Καὶ χρυσοῖς ὡς βασιλίδι ἐπέσημον.] Eusebio nota præced. iam relato teste, & Baronio ad annum 326. num. 61.

Αὐτὴ δὲ ὄψεσιν θείαις ἐκέλευσε.] Visioni vel reuelationi huiusmodi attestatur Ambrosius Orat. de obitu Theodosij. Paulinus Epist. ad Seuerum de Inu. S. Crucis, Rufinus lib. 1. Eccl. Hist. cap. 7. & Socrates lib. 1. cap. 13. Alij Helenæ studio & labori Crucis inuentionem assignant.

Ἡ δὲ τὸν παῖδα Κωνσταντῖνον ἠτήσατο.] Quidam Helenam a filio missam referunt: Alexander Monachus apud Gretserum tom. 2. de Cruce, ab Imperatore missam, ipsamque mitti expostulasse narrat. Eius verba sunt, quæ hic scripta. ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα Ἑλένην τὴν ἀξιάγαστον καὶ θεοφιλεστάτην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ χρημάτων, καὶ γράμματα ἀπέστειλε πρὸς τὸν Μακάριον Ἱεροσολύμων, ἐπὶ ἀναζητήσει τοῦ ζωοποιοῦ ξύλου, καὶ οἰκοδομῇ τῶν ἁγίων τόπων, αὐτῆς αἰτησαμένης τῆς βασιλίδος, φανερώς ὀπτασίαν θείαν ἑωρακυίας, κελευούσης αὐτῇ τὰ Ἱεροσόλυμα καταλαβεῖν, καὶ τοὺς ἁγίους τόπους εἰς φῶς ἀγαγεῖν χωσθέντας ὑπὸ τῶν ἀθέων.

Ἐν τῷ πρὸ τοῦ Ἰλίου πεδίῳ.] Ad Ilium vrbem ædificandam Constantinum suscepisse scribit Zozimus libro secundo: ex diuina reuelatione alio

Pag. 18.

mentem transtulisse Sozomenus libro secundo capite 2.

Τὸν δὲ τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας.] De duobus tantummodo templis meminit Socrates lib. 1. cap. 12. nempe de Ecclesia Apostolorum, & altera Pacis dicta, quæ & alio nomine Sapientia nominata reperitur, scribit Baronius ad annum Christi 330. num. 19. At duarum Ecclesiarum licet meminerit Socrates, vbi exstruendam a Constantino sui nominis vrbem refert: decipitur nihilo secius ipse Annalium author, qui Pacis & Sapientiæ vnam esse asserit, quas sub diuersis titulis diuersas quoque affirmare necesse ex Originibus CP. ᾠκοδόμησε δὲ τὴν ἁγίαν Εἰρήνην, καὶ τὴν ἁγίαν Σοφίαν, καὶ τὸν ἅγιον Ἀγαθόνικον, καὶ τὸν ἅγιον Ἀκάκιον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. Et infra: τὸν δὲ ἅγιον Μώκιον, καὶ τὸν ἅγιον Μηνᾶν εὗρεν ἐπὶ ἀκμὴν ναοὺς εἰδώλων. Et inferius: τὸν δὲ ἅγιον Μώκιον ὑπεράρχοντα ἄλλα δύο μέρη πρὸς ὃ ἔστιν, ἐξέκοψε τὸ διμοιρον μέρος τοῦ ναοῦ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ᾠκοδόμησε τὸ θυσιαστήριον. διότι καὶ ἀνῃρέθη ὁ ἅγιος Μώκιος ἐκεῖσε. διὸ καὶ χάριν ᾠκοδόμησε καὶ τὸν ναὸν εἰς ἴδιον αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκεῖσε ἔθηκεν. *Ædificauit sanctam Pacem, & sanctam Sapientiam, & sanctum Agathonicum, & sanctum Acacium magnus Constantinus. Sanctum autem Mocium, & sanctum Menam templa idolorum comperit exstructa. Sanctum itaque Mocium alia simili parte magnitudinem, quam nunc habet, superantem, media parte rescidit Magnus Constantinus & eius mater, & extruxit altare: quod eo loci S. Mocius occisus fuerit. Cuius gratia templum ceu iam ipsi addictum extruxit, & eius corpus ibidem reposuit.*

Τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐν τῷ Ἀνάπλῳ.] De hocce Archangeli templo, cui nomen Michaelium Sozomenus fuse lib. 2. cap. 3. Anaplus est ipsius CP. portus ingressus, verum ex parte vrbi opposita, hoc est, ad Galatæ versus Asiam extremum littus. Procopius de ædif. Iustiniani. *Littora insigni venustate extructa sunt in hunc modum. Duo templa Archangelo Michaeli consecrata, ex aduerso vtrinsibet portum occupant, vnum in loco, qui Anaplus dicitur, ad leuam situm ei, qui Euxinum mare ingreditur,* (ex parte nimirum Meridionali) *alterum in opposito termino.* Sozomenus: ἐστὶ δὲ νῦν ἐν τῷ Μιχαηλίῳ ὀνομαζόμενος ἐν δεξιᾷ καταπλέοντι ἐκ Πόντου εἰς ΚΠ. διεστὼς ἀπ' αὐτῆς πεζεύοντι ἀμφὶ λ'. καὶ ε'. στάδια. *Locus iam Michaelium nominatur, estque nauiganti ex Ponto* (ex parte Boreali) *Constantinopolim ad dextram positus, atque abest ab vrbe, si naue traiicias circiter 35. stadia.*

Τῶν κατεχόντων.] De duobus istis fanis Eusebius de Vita Const. lib. 3. cap. 53. & 54. & Sozomenus lib. 2. cap. 4. Idolicarum ædium reditus Ecclesiis addictos Chronicon Alexand. hoc anno memorat.

Τὸν ναὸν ἔθνη.] Sozomenus de istis lib. 2. cap. 5.

Pag. 19. Ἰνδοὶ οἱ ἐνδότεροι.] Ista ex Socratis lib. 1. cap. 19. iuxta Græcam diuisionem. Theodoreti lib. 1. cap. 23. Sozomeni lib. 2. cap. 23.

Ὁμοίως καὶ Ἴβηρες.] De Iberibus iidem in consequentibus.

Ταῦτα Ῥουφῖνος.] Hist. Eccl. lib. 1. cap. 10.

Ὁμοίως καὶ Ἀρμένιοι.] Baronius ad annum 311. num. 21. & seqq.

Τὸν καὶ Δωρόθεος.] Patria qui Tyrium, Tyri tamen Episcopum nusquam fuisse Dorotheum istum demonstrat Baronius in notis ad Martyr. 5. Iunij ex Euseb. Hist. Eccl. lib. 7. cap. 26. & Nicephoro lib. 6. cap. 37. Edessæ pariter, non Odyssopoli cum Martyrio sublatum refert anno Christi 63. num. 37. Dorotheum Hebraice & Græce solitum orare narrat Eusebius, Menologium 18. Kal. Maij Græce & Latine scripsisse: adeo vt Dorotheum Sacerdotem vnum, alterum Episcopum; hunc litteras istas, alterum alias, hunc Edessæ, alterum Odyssopoli mortuum, eundem tamen & vnicum a Theophane & aliis reputatum cum Baronio in Martyr. facile sit colligere.

Συμεὼν ἀρχιεπίσκοπον.] Istam Saboris persecutionem, & Symeonis sociorumque mortem ad Constantij & Constantis tempora submouet Baronius An. 341. num. 10. eo nomine quod Hieronymus in Chronico præfatorum Impp. ætate Saborem in Christianos referat sæuiisse: quasi rex impius in eos frequentius impelli non potuerit, quod ipse Hieronymus recenset. Author Theophanes Sozomenum sequutus Saboris persecutionem primam Constantini temporibus annectit, Sozomeni idem sentientis testimonium occurrit lib. 2. cap. 8. & seqq. Saborem, Saborium, & Saporem Author nonnunquam scribit.

Καὶ τὸν Σελευκείας.] Addit Author ὡς φασι. Duos igitur putat esse, hunc Ctesiphontis, istum Seleuciæ Præsules. Vnum tamen & eundem Ctesiphontis simul & Seleuciæ Episcopum fuisse Symeonem ponit Sozomenus citatus. Συμεώνην τὸν τότε ἀρχιεπίσκοπον Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος τῶν ἐν Περσίδι βασιλευουσῶν πόλεων, ὡς φασιν ὄντα ἐξεδάκασαν. Vnum etiam Symeonem habet Anastasius in sua, non adeo historia, quam Theophanis versione. Vnicum pariter vtriusque vrbis Antistitem memorat Romanum Martyrologium Aprilis 21. & Baronius suis in illud notis: vt & menologium Aprilis eiusdem die 17. Κτησιφῶντος enim & Σελευκείας βασιλευουσῶν ἐν Περσίδι πόλεων eum solum Pontificem laudat.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Ἑλένη τὴν μακαρίαν.] Ad annum Constantini Vicennalia sequentem conquirendæ sanctæ Crucis studium & laborem seponit Baronius cum antiquis Historicis ad annum Christi 326. num. 27. & seqq. Videndus Gretserus opere de Cruce. Pag. 10.

Εὑρεῖν τὸ ζωοποιόν.] Alia exemplaria legentia ἴδεν, sequutus sum in versione.

Ἐν ἀνάστασει τῆς ἁγίας φιλ.] Basilicam Constantinianam intelligit, alio nomine μαρτύριον Hierosolymis dictam. De hisce templis Eusebius de laudibus Constantini paulo ante medium. Pag. 11.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ὁ φερώνυμος Μακάριος.] Hanc periodum a Librariorum prioribus suo loco nimia φλοιοδίας motam satis indicat sequens annorum Canonium, & Episcoporum tabula, quæ Macarij annum 12. aliæ vero sequentes annos pariter Macarij eiusdem ad vicesimum vsque succedentes indigitant: Maximus autem ille de quo hic sermo anno mundi 5827. Pontificatum adeptus repræsentatur. Consulendus Baronius ad An. 331. quo Macarij signatur obitus, & 312. quo eius ad Pontificatum post Hermonem promotio describitur.

Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον καὶ ἡ μακαρία Ἑλένη.] Quoto potissimum anno defuncta Helena, incompertum penitus habetur, neque eius obitum certis Consulibus compertum est, scripsit Baronius ad An. D. 326. num. 59. obitum tamen illius & annum Author Theophanes hic designat, quem prius manifestum exhibuit Theodoretus lib. 1. cap. 8. sub initium. αὕτη δὲ τῆς ἀποδημίας τόνους ἀνεδέξατο, οὐ τὸ γῆρας οὐ τὴν ἀσθένειαν ὑπολογισαμένη, ἀλλὰ γὰρ ὀλίγον τῆς τελευτῆς τὴν ἀποδημίαν ταύτην ἐποιήσατο, ὀγδοηκοστὸν δὲ τοῦ βίου τὸ τέρμα πληροῦσα. *Hæc itineris* (Hierosolymitani de quo hoc anno) *labores subire non recusauit, neque senectutis inualetudinem (nam paulo ante mortem, quam octogesimum annum ætatis agens apperebat, istud iter fecit) omnino animo complexa est.*

Ἔκειτο δὲ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστ.] Author MS. ineditus ab erudito & amico Leone Allatio acceptus, vbi de Vrnis CP. hæc habet. ἐν τῷ ἡρῴῳ

τῷ ἁγίῳ καὶ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ, ἐν τῷ πρὸς ἀνατολὰς μέρει κεῖται ἡ λαρνὰξ αὐτοῦ πορφυρᾶ· ἐν ᾗ κεῖνται αὐτὸς μετὰ τῆς ἁγίας Ἑλένης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. *In Impp. Mausoleio a S. & M. Constantino instaurato* (sciunt omnes ad Apostolorum ædem) *imprimis ad Orientem adest tumulus eius Porphyreticus: in quo ipse cum S. matre Helena conditus iacet.* Prior Socrates lib. 1. cap. 38. iuxta Græcam diuisionem scripserat, τὸ σῶμα αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλεύουσαν νέαν Ῥώμην ἐξεκομίσθη, ἐν τοῖς βασιλικοῖς μνήμασιν ἀπετέθη. *Corpus eius ad imperantem nouam Romam delatum in Imperialibus monumentis repositum est.* Istis diluuntur quæ de sepulcra apud se Helena Romani iactitant. Vide Baronium ad An. 326. num. 62.

Εὐσεβίῳ δὲ τῷ Παμφίλου.] Hoc anno potius quam seciore, quem Baronius statuit Incarnationis 330. mandatum huiusmodi Eusebio impositum constat: de quo Eusebius de Vita Constant. lib. 4. cap. 36.

Pag. 22. Κατὰ Γερμανῶν καὶ Σαρματῶν.] Textus hic corruptus inter varias lectiones emendatur. Constantini expeditionem in Scythas memorant Victor, Eutropius, Sozomenus, & Eusebius, sed annum tacent. Hieronymus in Chronico annum Constantini 27. assignat, quem Petauius sequitur.

Τῷ δ' ἐν αὐτῷ χρόνῳ.] In annum superiorem Constantini, nimirum 21. Helenopolis conditum refert Hieronymus, ex quo ad verbum hæc perioche. At si primo supra vicesimum sanctam Crucem conquisiuit, & mortem oppetiit; filius vero consignandæ illius apud posteros memoriæ, prout indicat Sozomenus lib. 2. cap. 2. ad calcem, Helenopolim illius nomine excitauit, ante præsentem annum vrbis opus aggredi minime potuit: maxime cum Helena Hierosolymis rediens Drepanæ Luciani martyris sepulchrum ornare cœperit, quæ res filium mouit, vt mortuæ matris pietatem ac nomen eo loco commendaret. Fauet Chronicon Alexand. ad annum Constantini 22. Videndus Baronius An. D. 326. num. 57. & 58.

Ὀκτάγωνον κυριακόν.] Ἐν ὀκταέδρου σχήματι ἡρμοσμένην, οἴκοις τε πλείοσιν, ἐξέδραις τε ἐν κύκλῳ ὑπερῴοις τε, καὶ κατωγείοις χωρήμασι περιεστεφανωμένην. Eusebius de Vita Const. cap. 49. cuius interpres. *Ad speciem Soli octangularis fabricatum, multis ædiculis, exedrisque vndique constructis, compluribus item tabulatis super terram eminentibus: denique fornicibus subter eandem abditis, ex omni parte circumseptum fuit.* In annum priorem hoc ædificium reuocat Hieronymus, ob rationem nota superiori positam. Quod porro vni rerum omnium Domino Christiani seruirent, sua templa κυριακά, *Dominica* ab initio vocasse Eusebius Orat. de laudibus Constant. sub finem author est.

Τὴν Δανούβιν περάσας.] Chronicon Alexand. ad annum priorem. Κωνσταντῖνος ὁ Αὔγουστος ἐν Δανουβίῳ πλείονας ἐπέρασε, καὶ γέφυραν ἐν αὐτῷ λιθίνην ἐποίησε. Absolutus igitur hoc anno pons, qui priore ex Chronici verbis ædificari cœptus.

Κτίζει Κωνσταντῖνος ὁ Αὔγουστος.] Quod supra notauimus, CP. vrbis conditus ab eius dedicatione dirimendus. Ille confecta Synodo Nicæna, hæc apud Hieronymum, velut hic apud Authorem, anno Constantini 25. celebratur, verbis eundem illustrantibus. *CP. dedicatur pene omnium vrbium nuditate.* Conditus & dedicationis simul Chronic. Alexand. meminit ad præsentem annum.

Καὶ ἐδόκησεν ἔχειν.] Baronius ad An. D. 330. qui ipsi Constantini 25. num. 27. Author quoque dissert. in Photianum Philostorgium ad cap. 9. lib. 2.

Στήλης δὲ πορφυρᾶς κίονα.] De columna porphyretica, & Constantini superimposita statua fuse Zonaras, Cedrenus, Nicephorus, Orig. CP. & alij.

Ἀλεξάνδρου τελευτήσαντος.] Eodem Constantini imperantis anno Alexandrum vita functum, & Athanasium in Episcopatu subrogatum scribit Chron. Alexand. Athanasio Pontificatus annos 46. dies 15. assignat Ecchellensis. Annos pariter 46. reliqui codd. attribuunt. Author ipse Canonio succedente totidem numerat; numerumque 46. reliquis in Canoniis seruat, annis licet omnibus sigillatim recensitis, nonnisi 43. Lector possit reperire. Hallucinationis causam conicio Athanasij Pontificatum in annos tres sequiores ab Authore semotum: vnde & Ecchellensis in annum a mundi conditu 5819. illum reuocat, quem vt legimus in 5822. Author seponit. Præcessoribus igitur Alexandriæ Præsulibus annos præter ius duos perperam assignauit, ac præterea solis vndecim Petro Martyri, ex aliorum etiam Historicorum sententia concessis, ipse in annis mundi duodecim reliquit spatium, octauo nimirum & sequentibus propriis e sedibus depulsis. Relege, amabo, pag. 6. lit. B. & defectus originem mecum obserua. Pag. 23.

Ἐδίωξε Κωνσταντῖνος ὁ Αὔγουστος.] Consentit Author Hieronymo scribenti ad annum Constantini 26. *Edicto Constantini Gentilium templa subuersa sunt.*

Μεσούσης ἰνδικτίωνος ἑνδεκάτης.] Vbi primum superius indictionem obseruat Theophanes, anno Christi 316. duodecimam statuit: ac vbi rursus eiusdem aget mentionem anno Christi 444. quintam esse decernet, post octo nimirum ab hoc præsente Christi anno 324. indictionum integras periodos: quinta itaque (si modo præcedenti, & sequuntæ consentiat) huic anno 324. debet adiungi. Quapropter τὸ ἑνδεκάτης, quod codices omnes proferunt, vitiosum est, aut certe post annos duos hanc narrationem transponi decet. Cæterum si Septembris nondum fuerat indictio delibata, & cum ipso mense paribus diebus emensa, sed adhuc erat μέλλουσα ἐπιλαμβάνεσθαι, *iam iam attingenda*, (octauo nimirum Kal. Octobr.) Author verbis huiusmodi Constantini tempore eius primordia Septembris initio, vt æquo passu procederent, nondum fuisse coniuncta significat: de quo doctissimus Petauius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 40.

Ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχείας.] Famem illam anno Constantini vicesimo septimo consignat Hieronymus: eo namque terris incubuit: Rusticorum vero irruptio mensis Septembris initio visa Constantini vicesimum octauum penetrat apud Theophanem, quæ apud Hieronymum annum a Ianuario auspicantem, intra vicesimi septimi limites perseuerat. Sic autem de ea scribit. *Pestilentia & fame innumerabilis multitudo in Syria, Ciliciaque periit:* qua lectione præsens textus emendandus. ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχείας, καὶ Κιλικίας, καὶ Κύπρου. Syriæ etenim cui vicina Cilicia Cyprus adiacet.

Δαλμάτιος Καῖσαρ.] Cum 7. Kal. Octob. Cæsarem effectum Chron. Alexand. testetur, annus hic 29. Iulianus, non quo solet Author vti, a Septembri ducens initium. Alias Chronicon tricesimum assignat.

Καλόκαιρος δὲ ἐν Κύπρῳ.] Hieronymus pariter ad eundem Constantini annum 29. *Calocerus*, inquit, *in Cypro res nouas molitus, opprimitur.* Aurelius Victor. *Calocerus magister pecoris camelorum, Cyprum insulam specie regni demens capessiuerat: quo excruciato, vt fas erat, seruili aut latronum more &c.* eodem anno extinctus a Dalmatio; cum eius virtutem probatam reliquisset, Constantino, vt Dalmatium Cæsarem crearet, hoc anno propositum & animum dedit. Dalmatius autem nonnisi Constantini tricennalibus appellatus est Cæsar, teste Hieronymo, Constantinopolim nimi-

rum cum victore exercitu reuersus, vt suggerit Aurelius Victor. *Fratris filium, cui ex patre Dalmatio nomen fuit, Cæsarem iussit, assistentibus valide militaribus.*

Pag. 24. Καὶ ἐφάνη ἀστήρ.] Eutropius lib. 10. *Denuntiata mors eius* (Constantini) *per crinitam stellam, quæ inusitata magnitudinis aliquandiu fulsit. Eam Græci* κομήτην *vocant.*

Μάξιμος ἔτη κγ'.] Huic in Palat. cod. nomen Μαξίμου. reliquis in codd. anni 6. correctius attribuuntur. Fallaces frequenter Episcoporum anni in Regio.

Pag. 26. Ταῦτα τῷ τριακοστῷ ἔτει.] Quæ de Athanasio & Ario in paucos annos contraxit Theophanes, in plures Baronius digerit. Hic porro cum Authore Arij mortem anno Constantini tricesimo primo ex Socrate consignat ad An. C. 336. num. 50. τριακοστὸν δὲ ἔτος τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου ἤδη τοῦ γενομένου ἐπλήρωσεν. *Dum hæc geruntur, tricesimus annus regni Constantini ad exitum venit.*

Ὡς φησιν Εὐσέβιος μόνος.] Quod scriptorum Eusebij nullibi extat. Ἀρειανόφρονας itaque potiusquam Eusebium hoc scripsisse pag. sequente asseritur.

Μητροφάνην ἐπίσκοπον πρῶτον.] Πρῶτα *primum*, sub aduerbij forma, non πρῶτον vulgaris iam Theophanis tempore Græcorum lingua vsurpat. At nec Byzantij primus Episcopus Metrophanes, nec Constantino Byzantium profecto in Episcopali throno primum sedit, inquies. Ab Andrea quippe Apostolo ad Metrophanem muneris decessores non paucos Nicephori Chronicum Breuiarium, & Iuris Græco-Romani liber secundus pag. 246. enumerant: Metrophanes vero anno Constantini decimo tertio, morti iam vicinus, vltimam agebat senectutem. Non inficior. Ἐπίσκοπον πρῶτον nihilosecius ab Authore non incongrue dictum coniicio, siue quod ab eo nouæ Romæ Præsules recensere cœperit pag. 10. D. siue quod Constantino Byzantium primum appellenti coæuus inter Patriarchas locum primum mereri existimetur, aucta nimirum Episcopi dignitate, & iuribus, cum primum de transferendo imperio consilium Constantinus accepit.

Pag. 27. Ἔτη λζ'.] Etiam trigesimo octauo delibato.

Εὐσταθίου πρεσβυτέρου.] Eustathium hunc sacri Hierosolymitani ædificij authorem Hieronymus scribit ad annum Constantini 30. *Eustathius CP. Presbyter agnoscitur, cuius industria in Hierosolymis Martyrium constructum est.*

Μαρτύριον.] Ita quoque Cyrillus Catech. 14. quæ alio nomine Basilica Constantiniana, S. Resurrectionis, vel Sepulchri ædes, hodie Græci τῆς ἁγίας ἀναστάσεως ναὸν dicunt in Menologio 13. Septemb. de quo late Franc. Quaresmius tomo 2. Elucidationis Terræ sanctæ.

Πέρσαις δὲ ἐδόθησαν.] Ex Chronico Alexandrino.

Ἔζησεν δὲ τὰ πάντα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ξε'.] Hieronymus in Chron. *Moritur*, inquit, *anno ætatis suæ 66.* In quæ verba annotat Pontacus notam 5. ex similitudine in 6. mutatam. Rufinus enim lib. 1. cap. 11. Socrates lib. 1. cap. vlt. primis ipsis verbis, & Sozomenus lib. 2. cap. pariter vlt. Constantini vitæ annos sexaginta quinque numerant.

Βασιλεύσας ἔτη λα'. καὶ μῆνας δέκα.] Anno pariter imperij tricesimo secundo cum obiisse refert Victor, Epiphanius lib. de Mens. & Pond. Author vitæ Const. lib. 4. cap. 53. anno videlicet 31. & mense 10. vt Chron. Alexand.

Βούλεται δὲ Ἀθανάσιον τῆς ἐξορίας ἐπανελθεῖν.] Baronius anno C. 337. num. 8.

Pag. 28. Κωνστάντιος ἔτη κδ'.] Ita cum Regio Palatinum & Peyrez. Vaticana correctiora ἔτη κδ'.

Κωνστάντιος δὲ Ἀθανάσιον.] Sozomenus lib. 3. cap. 2. Socrates, Theodoretus, Epiphanius, & ipsemet Athanasius Apolog. 2. At Epiphanius in Hæres. Meletianorum num. 9. ἐκ τῶν δύο βασιλέων, Constantini videlicet, & Constantis mandato, & Constantio συνευδοκοῦντος, assentiente reuocatum scribit: litteræ porro commendatitiæ, de quibus hic mentio, apud tres prius memoratos authores extant, a Constantino Iuniore non Constantio scriptæ.

Ὁ Σωκράτης.] Lib. 1. cap. 5.

Εὐθὺς δὲ μετὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἀπέθανεν.] Sozomenus lib. 3. cap. 1. relata Constantini morte, cap. 2. subiungit. περὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου τελευτήσαντος, διεδέξατο τὴν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ἐπισκοπὴν Ἀκάκιος. *Per idem fere tempus, Eusebio cognomento Pamphilo mortuo, Acacius Episcopatum Cæsarea Palæstinæ capessit* &c. quæ eadem Author hic aduertit.

Σαβώρης ὁ Περσῶν.] Saboris expeditionem, & Iacobi Nisibeni precum virtutem refert Hieronymus eodem anno. Nisibis obsidionem duorum mensium terminum non attigisse narrat: Theodoretus ad septuagesimum diem productam scribit lib. 2. cap. 30. Chronicon Alexandrinum 73. dies eidem assignat.

Pag. 29. Δαλμάτιος δὲ ὁ Καῖσαρ.] Εὐθὺς, inquit Author a Constantini morte. Aurelius Victor. *Confestim Dalmatius, incertum quo suasore, interficitur.* Eutropius. *Dalmatius haud multo post oppressus est factione militari, & Constantio patruele suo sinente potius, quam iubente*, οὐ κελεύοντος, ait Theophanes. Hieronymus anno imperij tertio ipsum cæsum asserit: tricesimo quippe Constantini Cæsarem euectum superius, Eusebio, Baronio, & aliis assensimus.

Δαλματίου τοῦ νέου.] Ex Constantini genealogia & variis MSS. inter se comparatis, maxime vero Vaticano primo, Constantini fratres dignoscuntur Dalmatius & Constantius. Hic Galli, & Iuliani: ille, qui senior, Dalmatij istius Iunioris pater habetur. Socrates lib. 3. cap. 1. Δαλμάτιος γὰρ ὁ ἐξ ὁμωνύμου αὐτοῦ. Is autem Iunior Dalmatius Constantij patruelis ab eo iussus, aut permissus est occidi, vt ex nota superiore constat. Sozomenus lib. 5. cap. 2. Ἰουλιανοῦ δὲ καὶ Γάλλου γέγονε πατὴρ Κωνστάντιος ὁμοπάτριος ἀδελφὸς Κωνσταντίνου τοῦ βασιλεύσαντος, καὶ Δαλματίου τοῦ πατρὸς ὁμωνύμου Καίσαρος ἀναδειχθέντος, ἀνῃρέθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μετὰ τὴν τοῦ Κωνσταντίνου τελευτήν. *Pater Iuliano, & Gallo etiam fuit Constantius germanus frater Constantini Imperatoris, & Dalmatij: cuius filius eodem nomine appellatus, qui Cæsar declaratus fuerat, a militibus post mortem Constantini interfectus est.* Eadem Socrates citatus.

Κωνστάντιος δὲ πρῶτον διεχείρισε τὰ ἑῷα μέρη.] Ita Theodoretus lib. 2. cap. 2. Socrates lib. 2. cap. 2. Sozomenus lib. 3. cap. 1.

Κωνστάντιος ἔτη κα'.] Solum Palatinum conuenit cum Regio: reliqua correctius ἔτη κδ'.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου.] Ad annum Constantini 4. Constantini Iunioris cædem annotant quædam Hieronymiani Chronici exemplaria, alia, teste Pontaco, cum Theophane ad 3. Numeri istius Theophani author est Aurelius Victor. *Igitur*, inquit, *confestim Dalmatius, incertum quo suasore interficitur: statimque triennio post minimum maximumque, fatali bello Constantinus cadit.*

Ἐν χωρίῳ Μακέλλῳ καλουμένῳ.] Locum seu villam Imperatoriam fuisse scribit Gregorius Nazianz. Orat. 3 in Iulianum num. 27. διαίτης μὲν καὶ θεραπείας ἐν ὥρᾳ τῶν βασιλικῶν χωρίων ἐξιοῦντο βασιλικῆς. *Regio quidem victu cultuque in Imperatoria domo digni habebantur.* Macellum vocat Sozomenus lib. 5. cap. 2. ex quo ista excerpta, ad Argeum montem non longe a Cæsarea situm: in quo Impe-

riale palatium, balnea, horti, & fontes perennes. ἀνταπεῖχθαι ἐν Καππαδοκίᾳ ἐμπεσὼν ἐν Μακέλλῳ. χωρίον δὲ ἦν βασιλικὸν πρὸς τῷ Ἀργαίῳ ὄρει, οὐκ ἀπὸ πολλοῦ τῆς Καισαρέων πόλεως, μεγαλοπρεπῆ τε βασίλεια ἔχει, & λουτρά, καὶ κῆπους, καὶ πηγὰς ἀενάους. Quare legendum hic putem ἐν χωρίῳ δὲ Μακέλλῳ.

Ἀναγνῶσαι μεγάλως.] Gregorius citatus. τῷ μὲν γὰρ κλήρῳ φέροντες ἑαυτοὺς ἐγκατέλεξαν, ὥστε καὶ τὰς θείας ἀναγινώσκειν τῷ λαῷ βίβλους. *In Clerum seipsos ascripserunt, adeo vt diuinos quoque libros plebi lectitarent.* Sozomenus quoque: κλήρῳ ἐγκαταλεχθῆναι, καὶ ἀναγινώσκειν τῷ λαῷ τὰς ἐκκλησιαστικὰς βίβλους. vtrumque refert. Solum Iulianum Lectorem Nicomediæ prouectum testatur Socrates lib. 3. cap. 1. & Theodoretus lib. 3. cap. 2.

Τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μάμαντος.] Maniam vocat laudatus Sozomenus, qui Mamanti idem est. Martyrum ædes, ædificium illud a Socrate & Gregorio nuncupatur, quod Mamanti sacrum fatetur Elias Cretensis in Comm. & ex Grammaticæ legibus singulare cum plurali nonnunquam confundi.

Ἀντισχόμενοι δὲ τοῖς τείχεσι.] Ex Socrate lib. 3. cap. 1. & Sozomeno lib. 5. cap. 2.

Κωνστάντιος δὲ καὶ Κώνστας.] Ea lex habetur codicis Theodosiani lib. 16. tit 9. rescripta ad Euagrium: ascribitur Constantino (Iuniorem intellige) & AA. Coss. agnoscitur lata. Constantinum autem & Constantem anno imperij sui tertio Consulatum gessisse demonstrat Petauius. Quæ fastorum ratio suadet, vt hic legendum putem Κωνσταντῖνος δὲ καὶ Κώνστας &c.

Κωνστάντιος Ἄμιδαν ᾠκοδόμησε.] Amidum Antoninupolim, & Constantiam memorat hic Theophanes; quas pariter 18. lib. celebrat Marcellinus Comes in contrariam eius profectus sententiam. Hic siquidem Constantiam & Antoninupolim diuersa oppida, quæ Theophanes vnum constituit. Amidam vero Constantiamque vnam vrbem videtur asserere, quas Theophanes distinctas omnino ponit. Ita Pancirollus in Not. Imperij, & Ortelius in Geographico Lexico Comitem intelligunt, cuius hæc verba sunt loco laudato probatissimæ Henrici Valesij editionis pag. 127. *Cumque Bebasen villam venissent, vnde ad Constantiam vsque oppidum, quod centesimo lapide disparatur, arescunt omnia siti perpetua &c.* tum multis ad propositum idem spectantibus interiectis subdit pag. 130. *Hanc ciuitatem olim perquam breuem, Cæsar etiam tum Constantius, vt accolæ suffugium possent habere tutissimum, eo tempore quo Antoninupolim oppidum aliud struxit, turribus circumdedit amplis & mœnibus: locatoque ibi conditorio muralium tormentorum, fecit hostibus formidatam, suoque nomine voluit appellari:* (Constantiam.) Cum præterea, Cæsarem adhuc agentem restituisse indicat, quam ab Imperatore restitutam affirmat Theophanes: quid etiam subiicit inferius, vnde Amidam & Constantiam vnum oppidum esse Marcellinus suggerit. *In ipso autem Amidæ meditullio sub arce fons diues exundat &c.* Quasi verba ista distinctorum non sint indicia locorum.

Pag. 30. Συνόδου γενομένης ἐν Ἀντιοχείᾳ.] In qua Antiocheni quoque Dominici Encænia celebrata: de quibus Socrates lib. 2. cap. 5. & seqq. & Sozomenus lib. 5 cap. 5. Eadem Constantij anno quinto peracta dicunt, quibus eodem numero præiuit Hieronymus.

Ἐπισκόπων ρϛ´.] Centenarium numerum abundare contestantur citati Socrates, & Sozomenus, & Hilarius de Synodis, quorum hic 97. iste 99. ille 90. solos Episcopos, Antiochiam conuenisse scribunt.

Ἀντιοχεία ὑπὸ σεισμοῦ.] Socrates lib. 2. cap. 7. obeunte.

Ἑρμογένης.] Ac simul ἀκτίζοντος, vt supra.

Ἐξ ἔτων κτισθεῖσα.] An non ἀκτίζοντος istud κτισθεῖσα ante quindecim annos, Imperij Constantini 25. cœptum? An non eidem extruendo solos decem annos imputat Socrates nuper laudatus? Certe Baronius, qui anno Christi 326. fundatum, absolutum autem & dedicatum 341. refert, quindecim annos a positis fundamentis ad Encænia exigit: isdem numerus est qui Authoris & Hieronymi computo consentit. Potest itaque numerus seu dictio ιε´, in δεκαπέντε mutari.

Κωνστάντιος ἔτη κε´.] Ita mendose cuncti codices: repono ἔτη κδ´.

Ἀνδρείως νικήσας.] Parum læta victoria, & ficto triumpho. Perpende dicenda ad annum sequentem.

Σαβώριος δὲ ὁ τῶν Περσῶν.] Hieronymus hæc anno sequenti.

Κώνστας δὲ ὁ τῶν Φράγγων.] Hieronymus Constantij anno 5. Franci a Constante perdomiti, & pax cum eis facta. Socrates lib. 2. cap. 10. Constantio III. & Constante II. Coss. Constantij, inquam, anno quinto ex Alexandrino Chronico victos, & in fœdus ascitos testatur: quod obeunte anno contigisse Theophani creditum, quo ipse a Septembri annum insequentem meritur.

Σεισμοῦ μεγάλου γενομένου.] Ex Hieronymi Chronico ad annum Constantij 7. hæc ad verbum translata. Pag. 31.

Πέρσαι ἀπὸ τοῦ πολέμου.] Persæ potius Romanos; Infelicibus enim signis Romani cum Persis dimicarunt, & nouem præliis ab eis fusi notantur apud Orosium, Eutropium, & Zozimum.

Παῦλος ὁ ὁμολογητής.] Eum præcedentibus annis Episcopum iam institutum demonstrat Hieronymus in Chronico, & ex Socratis lib. 2. cap. 5. Baronius ad annum Christi 340. num. 15.

Σεισμοῦ μεγάλου γενομένου.] Terram variis locis per Orientem motam & agitatam, infenso numine hominibus ob turbas & seditiones in Ecclesiam suscitatas, ex Hieronymo, Orosio, Ephræm, Socrate, & Sozomeno demonstrat Baronius ad annum D. 340. num. 34. & 35. quo nihilo secius Sozomeni testimonio, & praua punctorum obseruantia abutitur, vt terræ motus, confecto Antiocheno Concilio, enatos, & in eius vindictam ab Authore assertos declaret, apud quem solus Gregorij Alexandriam profectus colligitur.

Οἱ δὲ Ἀλεξανδρεῖς.] Narrationis peruersum ordinem annorum ratio declarat: hic enim annus, ad quem ista referuntur, tantum quartus est a Concilio Antiocheno, quo Gregorius in Athanasij locum præter fas intrusus, qui tamen anno sexto ab occupata sede ab Alexandrinis interfectus describitur a Theodoreto lib. 2. cap. 4.

Τίγρις ὁ Καππαδόκης.] Appellationis causam recenset Theodoretus lib. 2. cap. 14. & Sozomenus lib. 4. cap. 9. paræmia est apud Suidam, V. Καππαδόξ.

Ἀνῃρέθησαν τῆς Δαλματίας.] Ita Hieronymus ad annum Constantij 10. cuius alia exemplaria obseruant eadem ad annum 9. Pontacus in Notis.

Παῦλον δὲ τὸν ἐπίσκοπον.] Pauli e CP. sede depulsio ante Concilium Antiochenum a Constantio facta, integris sex annis loco sibi debito posterior est.

Ἀθάνασιος ἔτη ιε´.] Consentit Pal. fallaciter: reluctantur codd. reliqui & ε´. scribunt.

Κωνστάντιος τῇ ἐν Σιγγάρᾳ.] Eadem narratione annus Constantij decimus consignatur in Hieronymiani Chronici nonnullis codicibus. Pontacus. De Nisibi a Sabore obsessa idem Hierony-

mus: ac pariter de Solis defectione, de qua Petauius hoc eodem anno. Dæsij porro mensis die 6. contigisse reliqua exemplaria testantur.

Καὶ Ἀθανάσιος δὲ καὶ Παῦλος.] Hæc quam incondite, & μετ' ἀχρονίας ab Authore referantur, coniiciet, qui eadem sub Iulio Romano Pont. gesta, ad Liberij iam Præsulem anno primo agentis tempus transposita animaduertet.

Pag. 32. Κόσμου ἔτη ͵εωλέ.] Mendaces Regij exemplaris numeros sæpe monui. Hic ͵εωλέ. scribens & soli consentiens Pal. a reliquis ͵εωλδ'. reponentibus corrigitur. Interpolant pariter τλδ'. vice τλέ.

Ὁ ἥλιος πάλιν αὐχμηρότερος.] De hac eclipsi disserit Petauius de Doct. Temp. lib. 11. cap. 45.

Ἐν ὥρᾳ δευτέρᾳ.] Ab ortu Solis eiusdemque occasu noctis diei que horas numerant Orientales.

Σαβώρης πάλιν ὁ βασιλεὺς.] Obsidionis Nisibinæ historiam e Chronico Alexandrino verbo tenus excerpsit Theophanes. Solam eius moram, quæ dierum centum extitit, omisit: rem omnem gestam prius narrauit Theodoretus lib. 2. cap. 30. Quæ notatu dignæ variant lectiones in Authore & Chronico Alexandrino istæ sunt. ὡς εἰ μὴ βούλοιντο ἀναχωρεῖν. τὰ κατὰ ἀδελφότητα. διεχώσε ὁ Σάπωρος κ.τ.λ., quæ lectio omnino corrupta, nec non istæ aliæ. μέρος τὸ τεῖχος πεσεῖν. ἐπὶ ὕδατι ἐκπλάγη, ὡς ἢ πολλὰς ἀπολέσθαι. ὅθι τὸ κατωτ. καὶ ὄχλον συμπεσόντος ἐμβεβλῆσθαι φεύγοντα τῷ πολέμῳ μεγάλους ταπεινοὺς μηχανήματα. τὸ γὰρ πόνον ἄσωτε. εἰ δὲ κατὰ ἐν τῆς κατασπάσματι. ἐπελθεῖν ἀπήεσαν. κόμμα ἀγαλς κατασπασμένης.

Pag. 33. Ὡς ἀπιέναι τὴν ἐρημίαν.] Reliqua penitus diuersa in præfato Chronico consulenda.

Κωνστάντιος ὁ Αὔγουστος.] Hæc Chronicon idem ad verbum anno Constantij 14. vbi hæc legimus ἀναμέσως αὐτὸν, habet μετωνομάσας. Hieronymus in Chronico anno eodem. *Cuius nomen suo mutauerat Constantius*: scribit Victor.

Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ Ἰουδαῖοι.] Eadem exhibet Chronicon Hieronymi anno Constantij 15. & nonnulla notatu digna adiungit. Theodoretus quoque lib. 4. cap. 6.

Κωνστάντιος Αὔγουστος.] Theodoretus lib. 2. cap. 16. & 17. Sozomenus lib. 4. cap. 10. qui ex historiæ ordine Mediolanense Concilium Liberij exilio præponit, vt & Theodoretus lib. citati cap. 15.

Κατὰ τὴν Βερόην.] Ex Nicephoro Callisto, Histor. Tripar. Baronio, & aliis laudatis authoribus restituo εἰς τὴν Βερόην τῆς Θρᾴκης.

Pag. 34. Δάμασος ἔτη ιη'.] Regij Canonia & numeros errorum laruas esse monui. Ad reliqua si emendaueris, leges κα'.

Ὁ Γάλλος Καῖσαρ.] Narratio mutatis paulum verbis ex Socratis lib. 2. cap. 27. & Sozomeni lib. 4. cap. 6. expressa: de qua Marcellinus lib. 14.

Θαλάμωνα.] Φλάβωνα Istriæ insulam legunt Socrates & Sozomenus.

Ἰουλιανὸς δὲ ἐκείνου ἀδελφόν.] Ex Sozomeno lib. 4. cap. 2. quæ anno Constantij 18. gesta docent fasti Consulares a Socrate & Sozomeno citati ante alteram notam, Hieronymus in Chronico, & Chronicon Alexandrinum.

Δάμασος ἔτη ια'.] Notæ superioris quartæ memorem volo Lectorem.

Μάξιμον τὸν Ἱεροσολύμων.] Immemor sui narrat hæc Theophanes: qui ad Hilarionis Hierosolymorum Episcopi Cyrillum excipientis annum primum, & Constantij decimum nonum, ipsius Cyrilli post Maximum institutionem refert. Ad annum Constantij duodecimum Maximi mortem habet Hieronymus in Chronico.

Ἐν ἔτει τῷ χρόνῳ.] Priorem sequitur hic μετεωρισμὸς primo aspectu despiciendus. Historiæ verba mutitatur Author a Chronico Alexandrino, in quo describitur ad annum Constantij decimum tertium. De crucis istius in cœlo visæ tempore habes Socratem & Sozomenum dissentientes, hunc lib. 4. cap. 3. & 4. illum lib. 2. cap. 24. Gallo nimirum in Cæsarem designato, & in Syriam misso a patruele Constantio anno imperij sui decimo quarto: quibus Chronicon Alexandrinum suffragatur. Diem Pentecostes ipsius sacrum designat Author, Maias nonas Chronicon præfatum, & Græcorum Menologium: illud addit horam diei tertiam.

Ἀρειανόφρονες ἐβαθύνοντο.] Dubium illud clare discutit Theologicorum dogmatum author Petauius lib. 1. de Trinitate cap. 13. numeris 10. & 11. Idem obiter videndus eiusdem lib. cap. 10. numero 6. Locum hic ab Authore citatum Catechesim vndecimam affirmat. Pag. 35.

λα'. λς'.] Nec cum præeunte, nec cum Canonio sequente conueniunt hi Athanasij numeri, iidem licet in cunctis codicibus reperti. Eorum vice repono κ'. & κα'. consensus cum sequentibus obtinendi gratia. Cum præcedentibus κε', Canonio præcedente notandis dissensus origo ad pag. 23. notas manifestatur.

Ἀθανάσιος ἢ Παῦλος.] Historicam potius quam Chronicam relationem hic instituí ex eo coniiciendum, quod hæc primis Constantij annis gesta luculenter exponat Baronius ad annum Christi 342. & Constantij 6. num. 47. & maxime 48. Eusebij obitus num. 43. asseritur. Historiam Pauli & Athanasij omnem ad annum præsentem relatam leges apud Socratem lib. 2. cap. 9. & seqq. & apud Sozomenum lib. 3. cap. 6. & seqq. Chronologiam nullam hic requires.

Παῦλος εἰς Ῥώμην.] Num Italiam semel & iterum Paulus repetierit, edisserit Baronius loco citato.

Ἑρμογένης.] Qui memorato Sozomeno τὴν ἱππικὴν δύναμιν ἐπιτετραμμένος στρατηγὸς, Dux cui equestres copiæ commissæ, *equestris militiæ magister*, exponitur.

Μακεδόνιον πάλιν εἰς ἐκκλησίαν.] Ex Socratis de Macedonio loquendi forma quid negotij sit ἐκείνου ἐκκλησία, colligitur. Μακεδόνιον δὲ ἀνάδειξιν τὰς πόλεως ἐπίσκοπον ἐποίησαν. lib. 2. cap. 10.

Ἄρτων σιτηρέσιον.] Scribit Socrates ἄρτων ἐφημέριον, *quotidianam congiarium panis*. Pag. 36.

Κατὰ τὸ Ζεύξιππον λουτρὸν μετενεχθῆναι.] Sozomenus præfato lib. 3. cap. 8. ... εἰς δημόσιον λουτρὸν, ὅπερ Ζεύξιππος ὀνομάζεται ... *Ad publica balnea* (a Seuero ædificata ait Cedrenus) *quibus Zeuxippus nomen: illustre illud quidem atque amplissimum opus est, accersi* &c. Idem Socrates lib. 2. cap. 12. A Constantino ædificatum laudat Chronicon Alexandrinum in Constant. Origines CP. a Seuero.

Σουλλᾶς ἐκεῖνος στρατιώτας.] Socrates cap. 12. Theodoretus lib. 2. cap. 7. Sozomenus lib. 3. cap. 10.

Μαγνέντιος δὲ ἐν Γαλλίαις τυραννήσας.] Hieronymus in Chronico ad annum Constantij 13. & seqq. Socrates lib. 2. cap. 30. Sozomenus lib. 4. cap 6. Pag. 37.

Περὶ Μοῦρσαν.] De Mursa Pannoniæ oppido legendus Scaliger in Eusebium pag. 232.

Τὸ Σέλευκον.] Montem Seleucum verti, Historiam tripartitam & Miscellam sequutus. Μουρσὰ habet Sozomenus. V. variantes lectiones.

Εἰσῆλθε δὲ ἐν Ῥώμῃ Κωνστάντιος.] Κωνστάντιος Αὔγουστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰκοσαετηρίδα μετὰ πολλῆς φαντασίας, & ἐπιτελέσας εἰσῆλθεν ἐν Ῥώμῃ ... ἡ γυνὴ αὐτοῦ Εὐσεβία ἡ βασίλισσα, καὶ ἐποίησε ἡμέρας ια'. ἐν τῇ Ῥώμῃ. Ita Chronicon Alexandrinum germanis verbis anno Constantij 20. quo deuicto Magnentio ἐκεῖνος ἐπινίκιον triumphum, & Vicennalia

nalia simul *agere* contigit. Describit triumphum Marcellinus Comes lib. 16.

Ἐξελθὼν δὲ ἐν τῷ Τριβουναλίῳ κάμπῳ.] Ad milites nonnunquam verba fecisse Imperatores, & in *campo* e tribunali allocutos produnt historiæ, & quibus alloquutiones huiusmodi impressæ sunt, numismata repræsentant. Marcellinus lib. 15. *Cum venisset accitus* (Iulianus) *praedicto die, aduocato omni, quod aderat commilitio, tribunali ad altiorem suggestum erecto, quod aquilæ circumdederunt, & signa Augustus insccendens.* & 27. *Progressus in campum tribunal ascendit*, oratione Imp. destinaturus: & 21. *Omnes centurias, manipulos, cohortes in concionem vocauit, concinentibus tubis: impletoque multitudinis campo, vt eam ad firmanda promptius adigeret imperata, tribunali celso sistens, stipatoque solito densius, hæc prosequutus est.* Hæc itaque verba ἐξελθὼν δὲ ἐν τῷ Τριβουναλίῳ κάμπῳ, καὶ ἐφ' ὕψους id mihi sonant, progressus in campum, quo e suggestu milites alloquerentur, inque excelso tribunali stans &c. Motum quippe antiqua particula quietis ἐν exprimunt recentiores Græci. Locus etiam allocutionis Tribunalis campus potuit Authori barbare dici: apud quem hæc circa Brittanionem in Illyrico, non Romæ intelligenda gesta. Ad Socratis enim & Sozomeni Brittanionis exautorationem referentium, illius lib. 2. cap. 23. istius lib. 4. cap. 30. mentem, Theophanis sensus accomodandus.

Pag. 38. Ὁ δὲ Κωνστάντιος ὑποστρέψας εἰς τὸ Βυζάντιον.] Mente nimirum reditum parans versus Byzantium, cum adhuc Italiæ limitibus post triumphum Romæ actum detineretur. Marcellinus lib. 15. *Et hæc quidem Romæ agebantur. Constantium vero exagitabant assidui nuncij deploratas Gallias indicantes, nullo renitente ad internecionem barbaris vastantibus vniuersa: æstuansque diu qua via propulsaret ærumnas, ipse in Italia residens, vt cupiebat (periculosum etenim existimabat se in partem contrudere longe dimotam) reperit tandem consilium rectum: & Iulianum patruelem fratrem, haud ita dudum ab Achaico tractu accitum, etiam tum palliatum, in societatem imperij adsciscere cogitabat.* Renocanda in memoriam quæ de Iuliani custodia superius annotata. Post Aulicorum obtentas adulationes, subdit. *Queis aduitentibus obstinate opponebat se sola regina, incertum, migrationem ad longinqua perrimescens, an pro natiua prudentia consulens in commune, omnibusque memorans anteponi debere propinquum, &c. ad imperium placuit Iulianum adsumere.* Ante tres porro vel quatuor annos hæc acti tata monet idem Marcellinus in sequentibus. *Hæc die octauo Iduum Nouemb. gesta sunt, cum Arbetionem Consulem annus haberet, & Lollianum.* Anno Constantij 18. vel secundum alios 19.

Ἰούλιος ὁ Πάπας.] Cur Iulij mortem ascribat, & de Athanasio pag. 36. scripta repetat Theophanes anno Damasi quinto, nisi deceptum asseram, fateor me nescire.

Μακεδόνιος ἔτη ιγ'.] Reliquis codd. ἔτος α'. scribentibus, interpolo β'.

Ἀθανάσιος ἔτη μς'. λς'.] Athanasij anni sigillatim accepti incipiunt hinc recte numerari.

Σεισμοῦ μεγάλου γενομένου.] His iisdem verbis narratio instructa Chronicon Alexand. legentibus, occurrit ad præsentem Constantini annum. Ibidem insuper mensis Hyperberetæus, id est October, obseruatur: idem habet Hieronymi Chronicon.

Εὐδόξιος ἔτη κ'.] Ita cuncti codd. mendose: solos quippe decem annos vixit in Pontificatu.

Μακεδονίου ἕνεκα πρακτικῶς.] Instituto recens in Cæsarem Iuliano, ante Constantij e Gallis reditum stragi hic enarratæ causam dedisse Macedonium a dubio procul alienum est Socratem legentibus lib. 2. cap. 30. ad extremam calcem: Author Chronicon Alexandrinum sequutus ad annum Constantij 23. eam remouet. His confer pagg. 35. 36. & 37. & num Theophanes sibi cohæreat, expende.

Τὸ φρέαρ.] Fontibus vel puteis ex Ecclesiarum conspectu positis antiqui Græci gaudebant: iisque elucidandis insudat Euchologium, vbi de aqua in Theophaniis benedicenda. Haud putei tamen, sed ναοῦ porticus aulam inter Ecclesiæ & plateam mediæ mentionem habet Socrates nuper allatus.

Πέρσαι Βεζαβδὲ κατέλαβον.] Bezabdem, quam Phoenicam quoque appellarunt, anno Constantij 24. ipso Constantio decimum, Iuliano tertium Coss. captam, quo tempore quoque Iulianus in Galliis Imperator salutatus est, testatum reliquit Marcellinus lib. 20. sub initium.

Ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐλθών.] Variis eiusdem paginæ Marcellini verbis lib. 21. adinuicem consutis firmantur hæc a Theophane scripta. *Ingressus Antiochiam Constantius, &c. Autumno iam senescente, &c. venit Tarsum, &c. perijtque per vias difficiles Mopsucrenas Ciliciæ, vltimam illuc pergentibus stationem, sub Tauri montis radicibus positam &c. diuque cum anima colluctatus abiit e vita.* Pag. 39.

Ἐν σταθμῷ μετὰ τὸν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας.] Quæ prima Tarso, descendentibus, *vltimam illuc pergentibus stationem* designat Marcellinus. Ex isto Theophanis textu integro vitiosus Chronici Alexandrini, in quo hæc leguntur, & corruptior eius, qui prauam in margine correctionem apposuit, interpolatur. ἐλθὼν, scribit, εἰς Μοψοῦ κρήνας σταθμὸν τὸ ἀπὸ Ταρσοῦ Κιλικίας. *Locus vitiosus*, addit marginalis adnotatio fortasse σταθμὸς πρῶτος. Ita vitium vitio truditur: sanatur verumque si appositum fuerit: ἐλθὼν εἰς Μοψοῦ κρήνας σταθμὸν μετὰ τὸν Ταρσόν.

Ἐτελεύτησε μηνὶ Δίῳ γ'.] Chronicon Alexandrinum. μεταλλάττει τὸν βίον ὁ αὐτὸς Κωνστάντιος Αὔγουστος μηνὶ Δίῳ γ'. Is October est: quare Marcellinus. *Abiit e vita III. Non. Octobrium.*

Πολλὰ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ κατεγνωκώς.] Marcellinus. *Vltimum spirans deflebat exitium: mentisque sensu etiam tum integro.*

Ἐβαπτίσθη δὲ πρὸ εἰς Ἀντιόχειαν.] Aliter Chronicon Alexand. φθάσαντος αὐτοῦ τὸ ἅγιον βάπτισμα παρὰ Εὐζωΐου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας μετακληθέντος ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίου. Cuius interpres. *Accepto ab Euzoio Antiochiæ Episcopo ex Monasterio* (praue omnino. Repone, *ad eam ipsam stationem*: de qua ante notas vnam & alteram) *per Constantium accersito, baptismate.*

Τῆς δὲ κύκλου φλβ'. ἀρχομένης τῆς ιδ'.] Cyclus decemnouenalis Lunæ per Solarem, qui est annorum 28. ductus, periodum annorum 532. constituit. Hæc decies ac semel repetita annos reddit 5852. Quare periodi duodecimæ annorum 532. primus limes anno 5853. figetur. Variantes lectiones ostendunt hic reponendum τῆς A ια'. κύκλου φλβ'.

Διὰ πάθος ἀρχὴν ἐν ἰδίᾳ.] Vt malum omne pœnæ etiam in posterorum peccatum velut in propriam originem refundant, Græcis vsitatum.

Παρεδόθη δὲ ὕπατος ἀρχῇ.] Narrantur a Sozomeno lib. 3. cap. 2.

Εὐσέβιον δὲ τὸν πρῶτον τῶν βασιλικῶν κοιτώνων.] Socrates lib. 3. cap. 1. exponit προεστῶτα τῶν βασιλικῶν κοιτώνων. Marcellinus lib. 22. velut interpres. *Cui erat Constantiniani thalami cura commissa.* Hic mortis eius causam intolerabilem superbiam, & animi ferocientis crudelitatem; ille iniurias reliquis illatas, & in Gallum Cæsarem calumniam assignat.

Ἐδίωξε δὲ καὶ τοὺς ἄλλας ἀπεύχου.] *Palatinos* omnes vno verbo includit Marcellinus, quorum deinde, coquorum maxime & tonsorum, exauctorationem recenset. Legendus ille omnino, vt res gesta penitius inspiciatur: Authoris autem verba cum Socratis textu comparanda.

Διὰ φιλαργυρίαν.] Quod coniiciendum suggerit Marcellinus.

Pag. 40. Ἐπομπεύσεν.] *Pompare, & pompatice dicere*, reddit Anastasius: quod est, ad inurendam infamiam per plateas, forum, circum, & vicos ignominiose traducere, ab honoris, in ludibrij sensum voce translata. Chronicon Alexandrinum, ex quo ad verbum ferme hæc desumpta. δι' ὅλης τῆς πόλεως περιέφερεν scripsit.

Ἐρδεδεμένος κρεμάμενος.] Ἐν σχήματι κανδήλας, ad lampadis appensæ normam, inquit Chronicon Alexandrinum, ex quo ista. Vocem κανδήλας commuto in κανδήλης, nisi vt corrupte recentiores pronunciant, mauis scribere κανδήλης in genitiuo. Ita ex istis plura, etiam dictionem ipsam ex illo Chronico mutuatus est Theophanes: ex Socrate, Theodoreto, & Sozomeno reliqua.

Μάρκον τὸν ἀρχιάτρον μοναχόν.] Marcum Arethusium Episcopum diris suppliciis Iuliani tempore probatum celebrant Theodoretus & Sozomenus: Monachum alium Iuliani seruatorem ignorant Historici: quare vitiosum, errore maculatum, & mutilum hunc locum nemo non aduertit.

Pag. 41. Ἐθνικῷ ἔθει ἐχαρακτήρισαν.] Ex Ethnico igitur more fluxit, qui sacer creditur, & asseritur imaginum in Ecclesia statuendarum ritus? Ita sentiet, qui de sacris imaginibus male sapiet, & Græcorum supra Latinum morem eas excolentium sententiam ignorabit. Illi certe, quod vix quisquam aduerterit, imagines colunt pictas, cum leui tantum lineamento adumbratas, addo etiam toreumate fictas suspiciunt & deosculantur; statuas ex marmore, metallo, ligno, parte ex omni sculptas abominantur & conspuunt. Rationem exquire, εἴδωλα sunt, haud εἰκόνες, inquiunt. Antiqua monumenta reuolue, sacram Historiam discute, perlustra quidquid de imaginibus & earum cultu Patres scripserunt priores; imagines a contemptu cernes ab eis vindicatas adorari iussas, ζωγραφίας commendatos, ἀνδριάντας & ξόανα inter res prophanas; & εἰδώλοις quam vicina absq; cultu relicta. Referam quod expertus sum. Ita me Deus adiuuet, allatæ ex Occid. in Chium, vbi degebam Sanctorum exsculpta, siue scapello efficta capita: sin adorationi minus, saltem pio deuotoque spectaculo fuerunt exposita. Cuncti simul exhorruere Græci pariter & Latini, & ore vno exclamare, *Simulachra gentium, &c. Os habent, &c.* Quorum hæc effata? Eorum sane quorum erga pictas imagines cultus a Pontificibus potius moderandus, adeo viget, adeo summus, vt fines pene prætergrediatur, quam excitandus habetur. Quid igitur mirum, si mulier Gentilis, Gentilium præcipuis viris, euergetis, & principibus statuas erigere solitorum moribus assueta, fusam ex ære Christi statuam, in loco publico, via nimirum, vel ad fontem statuisse ἐθνικῷ ἔθει dicatur a Theophane sacrarum imaginum studiosissimo assertore, & pro imaginum tutando nomen olim Confessoris adepto, qui pictas admittit & cælatas imagines, fusas & sculptas pro gentis suæ mente, Gentilibus relinquendas existimat?

Pag. 42. Τοὺς δὲ ὑπασπιστὰς.] Correctius hic lego. οἱ δὲ ὑπασπιστὰς Κόμητες δύο Φῆλιξ καὶ Ἰουλιανὸς ὑπασπιστὰς ἦσαν. Ex Theodoreto lib. 3. cap. 11. De Comitibus istis Author dissertationum in Philostorgium Photij pag. 298.

Ταύτης τῆς ἐπὶ τοῖς ἱστορίαις.] Historias gestaque cuncta superioribus annis duobus ascripta ex Socrate, Theodoreto, Sozomeno, & Rufino fidem mereri nullus dubitat: quæ hic referuntur Chronico Alexandrino, non authoritatem modo, sed ipsa quoque verba debent, anno Iuliani secundo. Variantes a nostro Lectiones præcipuas subiicio. ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόντων addit illud χαυνωθέντων. Θεόδωρον δὲ τὸν πρεσβύτερον τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας τῆς ἱερᾶς. ἀπεκεφάλισεν ξίφει ὁ αὐτός. καὶ ὁ Ἥρων οὕτω λεγόμενος τὰς θυσίας ἐπιτελέσας ἐν τῇ Ἀντιοχέων πόλει ... ἐν ... τὸ Θεοῦ ... εἰς ... καὶ φόβον πολλὴν ... ὑπεστρέψατο. ἔρριψε γὰρ αὐτὸν κατὰ ... , καὶ ... ἐμβαλεῖν, ... φρένας ... ὠμὸν ... ἐποίησεν. Σχήματος Κορνούτων, οὕτω λεγομένων νουμέρων. ... γενναίως καὶ ... ἐποίησαν.

Pag. 43. Τάγματος Κορνουτῶν λεγομένων νουμέρων.] Correctior Chronici lectio, qua Κορνούτων, exhibetur. *Cornutos* enim legionarios lego in Notitia imperij Orientalis Pancirolliana folio mihi 61. & 75. & imperij Occidentalis folio 34. 37. & 38. *Coronatos* nullibi reperio. Valentinianum eundem ταγματάρχην τῶν ... καλουμένων ... commendat Sozomenus lib. 4. cap. 6. *Scutariorum Tribunum* Paulus Diaconus ex Hieronymi Chronico.

Ὁμοίως καὶ Ἰουβιανός.] Tacet hæc Chronicon Alexand. quæ ex Suida & ex Theodoreto lib. 3. cap. 10. refert noster Theophanes.

Ὃς ὁ λαὸς ἀριθμὸν Στρατοπεδάρχην.] Λαοῦ voce militarem plebem significari Author in sequentibus frequentius confirmabit. Iouianum porro, quem hic Στρατοπεδάρχην vocat, *Domesticorum ordinis primum* Ammianus lib. 25. *Primicerium Domesticorum* Hieronymus in Chron. celebrant.

Ἀρτέμιος δὲ δοὺξ.] Rursus Chronicon Alexandrinum, cuius hæc varia lectio. ὑπάρξας ἐν τοῖς καιροῖς τῆς ἀρχῆς ... Κωνσταντίνου ... ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ... καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη, ... αὐτὸν τὸ Ἰουλιανοῦ.

Καπιτωλίνου.] Chron. idem Καπιτωλίνον Οὐ...

Θαλάσσιος δὲ τις.] Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ Θαλάσσιός τις, ὁ καὶ Μάγνος, ... Ita Chronicon idem. vertit interpres. *Hoc tempore Thalassius quispiam, cui & Magno nomen, &c.* An μάγνος *Magnus*, potiusquam *Mancus* te, Lector, iudice, reddendum? Num melius ac certius vocabulum μάγνος *mangonem* interpretabor, obscœnæ libidinis proxenetam, & impuritatis nundinatorem, &c. ἐπ' αἰσχρουργίας ...;

Pag. 44. Τότε καὶ ...] Constantini, Constantij, & Iuliani temporibus Porphyrium vixisse testatur aperte Socrates lib. 3. cap. 19. facile itaque circa eius ætatem delusus est Baronius, qui Constantini Vicennalibus iam annum 95. attigisse scripsit ad Christi annum 325. num. 90. ex eius quippe ratione annus iste Iuliani tertius vitæ centesimus & tricesimus Porphyrio existeret.

Ναοῦ πάντας ...] Ex Theodoreto lib. 3. cap. 18.

Θεόσημος.] Euentus quam obscuri dilucidissima expositio. Baronius ad annum 363. num. 54. Author dissertationum in Philostorgium pag. 308. Theodoretus lib. 3. cap. 20. ... *Constat eum, qui facinus commisit, diuinæ voluntatis administrum fuisse.*

Ἐν τῇ κε'. τοῦ Ἰαννουαρίου μηνός.] Mendum a primo scriptoris errore in cuncta exemplaria deriuatum, Ἰαννουαρίου, ob quandam similitudinem, Ἰουνίου vice posuit. Errorem scriptis suis conuincunt Ammia-

nus lib. 25. Socrates lib. 3. cap. 18. Idatius si modo verus, Chronicon Alexandrinum, Cassiodorus, & alij apud Petauium lib. 11. cap. 43. Ipse Author annos imperij duos & menses 9. Iuliano asserens, nonnisi Iunio interiisse credat, quem Octobri primo imperasse scripsit superius anno Constantini vltimo.

Ἐτῶν ὑπατεύσας λα´.] Ita quædam Hieronymi exemplaria apud Pontacum, Socrates lib. 3. cap. 18. vltimis verbis. Ammianus lib. 25.

Pag. 45. Ἐν Καισαρείᾳ δὲ Συρίας.] Theodoretus lib. 3. cap. 21.

Χιλίαρχος.] Qui anno superiore Τριβοῦνος idem χιλίαρχος anno sequente Cedreno scriptus.

Τῇ πέμπτῃ τῷ πρωΐ.] Ammianus lib. 25. *Principio lucis sequuta, quæ erat quintum Kal. Iulias, collecti duces exercitus, aduocatisque legionum principibus, & turmarum super creando principe consultabant,*

Εἰρήνην γέγονε.] Eutropius ad lib. 10. calcem. Ammianus lib. 25. Socrates lib. 3. cap. 19. Theodoretus lib. 4. cap. 1. Sozomenus lib. 6. cap. 3.

Σωτήρια ἐκπληρωθέντος κατὰ.] Plures ex Ammiano sententias in scripta traduxisse Authorem obseruant notæ duæ præcedentes. Ex eodem μίαν περιβαλὼν πόλεων, & pacem exinde compositam scripsit ex eodem: ὡς ὑπὸ Θεοῦ γενομένου dixit, hæc verba imitatus. *Furebat inedia itaque percitus Romanus miles, ferro properans quam fame ignauissimo genere mortis, absumi. Erat tamen pro nobis æternum Dei cælestis numen, & Persæ præter sperata priores, super fundanda pace Oratores Surenam & optimatem alium mittunt.* Hic Nisibim Persis relictam αὐτὴν ἐκπληρωθέντος κατὰ, ait; quod prius ille fassus est. *Petebat rex (Persarum) obstinatius pro redemptione nostra quinque regiones Transtigritanas.*

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.] Octobri Ammianus. *Flagrante inde hyeme profectus, signis vetantibus plurimis, &c.* Quibusdam ex illis ante verba allata expositis, præsens prodigium tacuit, vocabulo communi illud indicare contentus.

Pag. 46. Ὑπατος προελθών.] Τὸ προέρχεσθαι, & πρόελευσις de Imperatore, vel magistratu dicta, non incessum simplicem, sed qui cum apparatu & pompa celebratur, interpretor. Asserti authoritates proferam alibi commodius. Quoad præsentem Ioniani Consulis renunciati πρόελευσιν Ammianus lib. 25. versus finem. *Cum introisset Ancyram Imperator, paratis ad pompam pro tempore necessariis, Consulatum iniit, adhibito in societatem trabeæ Varroniano filio suo admodum paruulo: cuius vagitus pertinaciter reluctantis ne in curuli sella veheretur ex more, id quod mox accidit portendebat.*

Ἐπιφανέστατον τὸν υἱὸν ἀναγορεύσας.] Philostorgius Photianus quasi dux verbi. γενόμενος ἐν Ἀγκύρᾳ, θάτερον τῶν αὐτοῦ παίδων Οὐαρρωνιανὸν κομιδῆ νέον ὄντα Ἐπιφανέστατον (ὃ παρὰ Ῥωμαίοις τὸ Nobilissimum δύναται) ἀναγορεύει. *Ancyræ constitutus alterum e filiis Varronianum iuuenem admodum Ἐπιφανέστατον (quod Nobilissimum apud Romanos valet) renunciauit.* lib. 8. cap. 8.

Ἀξίαν τῆς ὑπατείας αὐτὸν περιφέρων.] Nobilissimatus & Consulatus dignitati debitam: de qua alibi opportune.

Βασιλεύσας μῆνας ζ´. ἢ ἡμέρας κ´.] Ex Philostorgio id assertum puto; τοῦτον ἀνθρακιὰ τὸν βασιλέα ἀπέπνιξεν ἐν τῷ βασιλεύειν μῆνας ἐγγὺς δέκα. *Vapor suffocat Imperatorem, qui decem ferme imperij mensis egit.* Octo solos numerat Zozimus lib. 3. & Sozomenus lib. 6. cap. 6. Pauciores Socrates lib. 3. cap. vlt. verbis vltimis. Vno verbo a Iunij 26. siue a sexto ante Kalendas Iulias ad decimum tertium Kal. Martias ex Socrate, ex aliis ad Maias regnauit.

Ad Theophan. Not.

Ὁ Αὔγουστος Γρατιανὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Αὔγουστον ἀναγορεύσας.] Cunctis Historicis & fastorum Consularium peritis Gratiani Consulatum primum patris Valentiniani anno secundo, collatum vero imperium anno tertio statuentibus; Gratianum eundem Imp. Augustum simul & Consulem ab Authore hic assertum (ne solus, ac temere sine duce errasse conuincatur) nisi me fallit coniectura, ita ex Socrate interpretor. Iouianum decimo tertio Kal. Martij ipso Iouiano & Varroniano puerulo Coss. obiisse fastorum Consularium inspectio testatur, eiusdemque mensis diebus postremis Valentinianum Imperatorem salutatum narrat Ammianus Marcellinus. Sequentem annum Valentiniani & Valentis Consulatu primo consignant fasti, quos ab ipsius imperij exordiis Consules declaratos, ac propterea Iouiano defuncto, & Varroniano dignitate remoto circa Martium substitutos non obscure indicat Socrates lib. 4. cap. 1. ineunte. τοῦ δὲ βασιλέως Ἰοβιανοῦ ἐν Δαδαστάνοις, ὡς ἔφημεν, τελευτήσαντος, τῇ ἑαυτοῦ ὑπατείᾳ, καὶ Βαρρωνιανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τῇ ιγ´. τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς, οἱ στρατιῶται ἐκ τῆς Γαλατίας ὁδεύοντες εἰς Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας ἐλθόντες, κοινῇ ψήφῳ Οὐαλεντινιανὸν ἀναγορεύουσι βασιλέα τῇ κϛ´ τοῦ αὐτοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς ἐν τῇ αὐτοῦ ὑπατείᾳ. *Cum Imperator Iouianus in Dadastanis, vti diximus, ad suum ipsius, & Varroniani filij sui Consulatum XIII. Kal. Martij e vita migrasset: milites e Galatia decedentes, septimo post die Nicæam Bithyniæ veniunt: omnesque vna voce Valentinianum ad quintum Kal. Martij, illo ipso Consule Imperatorem declarant.* Imperium itaque Valentiniano vna cum Consulatu ex Socratis calculo delatum: eapropter annus sequens filij Gratiani & Dagalaiphi Consulatu eodem authore annotatur cap. 9. obeunte: ad decimum itaque suscepti imperij mensem, intra primi, inquam, anni cancellos Gratianum filium Valentinianus declarauit Consulem, & Collegam dedit Dagalaiphum. Iam cum Lupicino & Iouiano Coss. qui Valentiniani annum tertium designant, Socrates cap. 10. Hieronymi Chronicon, Marcellinus lib. 27. & Chronicon Alexandrinum, adiuncta sibi reliqua Historicorum manu, Gratianum in Galliis Imperatorem factum concordibus scriptis enuncient, istud nihilo secius (Chronicon intelligo) Gratianum Ἐπιφανεστάτου *Nobilissimi*, Consulisque dignitate simul insignitum haud tacite demonstrat, ὑπάτων, inquit, Γρατιανοῦ Ἐπιφανεστάτου (quem *Illustrissimum* non bene vertit interpres, de quo ante duas notas) καὶ Δαγαλαΐφου. Nobilissimus autem is est, qui insignibus, licet non potestate Cæsar, vt ex Zozimo commodius alibi proferetur, ac ideo is idem, qui Augustus iam proposito designatus. Vt igitur ante conclusum Valentiniani annum primum Gratiano Consulis fasces delatos ex Socrate, & ex Chronico Alexandrino dato Nobilissimi nomine Imperium pollicitum simul & exhibitum Theophanes collegit, sic hoc primo Valentiniani anno audacius, quam verius scripsit: Οὐαλεντινιανὸς ὁ Αὔγουστος Γρατιανὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Αὔγουστον ἀναγορεύσας, κοινωνὸν τῆς βασιλείας ἅμα καὶ Ὕπατον.

Καὶ ὑπὸ Εὐδοξίου βαπτισθέντα.] Valentem salutis fiduciæ bene consulturum, dum in Gotthos expeditionem pararet, ab Eudoxio baptizatum obseruat Theodoretus lib. 4. cap. 11. Arma vero in Gotthos Lupicino & Iouino Coss. mouisse scribit Ammianus lib. 27. ineunte: quare hæc de Valentis baptismo per πρόληψιν ante annum Valentiniani tertium ab Authore hic posita nullus dubitauerit.

Οἱ δὲ ἐπίσκοποι προσῆλθον Οὐαλεντινιανῷ.] Secedenti ad Occiduas partes Valentiniano Episcopos

Orthodoxos occurrisse obseruat Theodoretus lib. 6. cap. 7. ex quo hæc Theophanis narratio: separatos autem ab inuicem ante susceptum ab vtroque Consulatum, quo anno mortuus est Iouianus, scriptis testatur Ammianus lib. 26. paulo post initium.

Οὔτε πεισθεὶς, οὔτε ἐκκλησίας ἦρχεν.] *Οἱ δὲ τοῦ ὁμοουσίου φρονήματος ἐν μικρῷ εὐκτηρίῳ τὰς συναγωγὰς ἐποιοῦντο ἔνδον τῆς πόλεως. Fidei consubstantialis propugnatores in ædicula quadam intra ciuitatem conuentus celebrabant:* Socrates lib. 4. cap. 1.

Pag. 47. *Λιβέριος ἐπίσκοπος Ῥώμης.*] Ex Socratis loco memorato transcripta. Celebrium autem virorum huiusmodi vitam voluit esse testatam sub Valentiniani & Valentis imperium, *κατὰ δὲ*, ait, *τὸν χρόνον τόνδε*, non præfixe ad eorum annum secundum, quo Liberium adhuc vixisse, Damasi annus decimus quartus, quem hic Author numerat, falsitatis omnino conuincit, vel compendio contractam hanc narrationem Historiæ, non Chronographiæ partem astruit.

Τυραννήσας ἀντῆρεν ἐν ΚΠ. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ.] Vt Procopij tyrannidem anno Valentiniani tertio ascriberet Theophanes, potuit ansam dedisse Philostorgius, cuius epitome Photiana hæc habet. *ὅτι τρίτῳ τῆς βασιλείας ἔτει Οὐάλης ἐπὶ Πέρσας ἐστράτευσεν· καθ' ὃν καιρὸν καὶ Προκόπιος τὴν τυραννίδα κατὰ ΚΠ. ἐπανίσταται. Quod Valens tertio imperij anno expeditionem in Persas mouerit: quo tempore Procopius & tyrannidem CP. arripuit.* Valentiniano tamen & Valente Coss. a primo iam eorum imperij anno Procopium ab eis defecisse res nota est, & omni dubio aliena apud Marcellinum lib. 26. Socratem lib. 4. cap. 3. & Idatium in fastis. Mense quoque Septembri tumultum ab eo CP. excitum habent iidem Idatiani fasti, & de eo nuncium Valentem accepisse cum *Vaporatis æstibus Ciliciæ iam lenitis ad Antiochiæ percurreret sedes*, hoc est, ineunte Autumno & Octobris diebus demonstrant Marcellini in medium allata verba: missum quoque in Gallias Procopij ad Valentinianum caput, instante Lupicini & Iouini Consulatu, id est, Gratiano & Dagalaipho Coss. anno Valentis & Valentiniani secundo narrat in sequentibus idem Marcellinus. Quapropter ad annos superiores narrationem hanc reuocandam Author Theophanes, si mendacem Philostorgium, aut alium similem non exscripsisset, significaret.

Τότε καὶ Ἐλεύσιος τὸν Κυζίκου.] Hæc circa Eleusium post deuictum Procopium gesta anno Valentis tertio potuerunt obtingere: primo quidem tyrannidem mouit Procopius, secundo prostratus obiit, duodecimo Kalendas Iulias, ait Chronicon Alexandrinum: tertio igitur a Septembri initium ducente, Episcopatu se se exuere potuit Eleusius, &c.

Διῆγεν Οὐάλης ὁ βασιλεὺς ἐν Μαρκιανουπόλει.] De qua Marcellinus lib. 27. *Dein Mysia, vbi Martianopolis est, a sorore Traiani Principis ita cognominata.* Anno imperij tertio ad eam Valentem in Gothos pugnaturum parta de Procopio victoria diuertisse scribit Marcellinus lib. 27.

Σεισμὸς δὲ γεγένηται καθ' ὅλης τῆς γῆς.] Anno Valentiniani primo, ipso collega fratre Valente Consulatum gerente, illum terræ motum, & Alexandriæ inundationem visam refert Ammianus lib. 26. Ad Iuliani tempora reuocat eam Sozomenus lib. 6. cap. 2. Ad Valentiniani annum secundum remouet Hieronymus, qui cum Theophane tertium a Septembri auspicante quam facile potest conciliari. Legendus idem Hieronymus in Hilarionis vita, & in Isaiam cap. 15. nec non Orosius. Socrates inter tumultus a Procopio excitatos terram tanta concussione agitatam, & mare vltra præfinitos carceres elatum indicat lib. 4. cap. 3. anterius nimirum quam Author Theophanes statuat.

Ῥώμην δὲ καὶ πρὸς Λιβέριον.] Acta Liberij refert incaute Theophanes ad annum Damasi Pontificis Romani 17. eadem Baronius ad annum Valentis 2. Christi 365. Hæc Author opportune ad annum Valentis 4. vt post alteram notam declarabitur. Pag. 48.

Ἐν Μαρκιανουπόλει δὲ Οὐάλης.] De hybernis, tum præsente, tum superiore anno a Valente Marcianopoli actis Ammianus lib. 27.

Σύνοδος ἐν δὲ Τυάνοις γέγονεν.] Ad Consulatum Valentiniani & Valentis AA. secundum a Socrate cap. 10. lib. 4. ineunte obseruatum Eustathij, Syluani, & Theophili Episcoporum ad Liberium iter & reditum describit Socrates idem cap. 12. *τότε δὲ φρονοῦντες τὸ ὁμοούσιον σφοδρῶς ἀπηνῶς ἐξηλαύνοντο. Eo tempore, illis qui fidem Consubstantialis seruabant, grauiter & acerbe exagitatos:* tunc, inquam, eo Consulatu, qui Augustorum eorundem imperantium annus numeratus est quartus, quo illi Romam profecti, ac postmodum reuersi Concilium Tyanis habuerunt, quod nonnisi circa Consulatus eiusdem finem, vel anno sequenti, hoc est iam a Septembri Valentiniani anno quinto fluente, potuit congregari: de quo Sozomenus lib. 6. cap. 12.

Εὐδοξίου τελευτήσαντος.] Eudoxium Valentiniano & Valente iam tertium Coss. defunctum aperte narrat Socrates lib. 4. cap. 13. *Εὐδόξιος ὁ τῆς Ἀρειανῆς θρησκείας ἐπίσκοπος ἔτη δέκα μετὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἀναγόρευσιν τῆς τοῦ βίου ἐξεχώρησεν ἐν ὑπατείᾳ Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον, ὁ Οὐάλεντος τὸ τρίτον.* Principum istorum Consulatum tertium imperij eorundem septimo nonnulli adiungunt, Chronicon Alexandrinum Valentiniani Augusti Consulatum tertium, & Victoris eiusdem imperij anno quinto, Valentis autem tertium & Valentiniani quartum sexto consociat. Pag. 49.

Εἰς Κάζικον Ἐλάσαντ.] Obserua Vat. & Pal. codd. habere *Βιζύην*. Pag. 50.

Δακίζων.] Socrates lib. 4. cap. 13. scribit *Δακίζων*. Sozomenus lib. 6. cap. 14. habet *ἄχρι Δακιβύζης*, marginalis lectio *Δακιβίζης*. Legit Rufinus Acibizam. Lege Varias Lectiones.

Οὐάλης ἐν Ἀντιοχείᾳ.] Antiochenum iter Valens ipso & Valentiniano tertium Consulatum gerentibus aggressus est, vti Socrates clare describit lib. 4. cap. 14. Is Consulatus annum imperij eius septimum signat, a cuius mense Septembri octauus iste a Theophane propositus ducit initium: quare, quæ tum superiore, tum iterum alio priore, contigisse scribuntur, cum inter agendum iter illud sint gesta, præter ordinem præmissa, & in hunc annum seponenda intelliguntur: de quibus nec non aliis sequentibus Socrates lib. 4. capp. 13. & 14. Theodoretus lib. 4. capp. 13. & 16. Sozomenus lib. 6. capp. 14. 15 & 16.

Τῆς φιάλης.] *Εὐχὴν τῆς ἁγιάσεως ἐν τῇ φιάλῃ* exhibet Euchologium inter Theophaniorum officia, qua labri sine crateris aqua benedicitur *ἁγίασον, κύριε, τὴν φιάλην* masculinum ibi refert genus.

Ἀλεξανδρείας Πέτρος.] Annos 6. dies 288. obtinet apud Abrahamum Ecchellensem. Idem Canonio sequente annos decem ab Authore accipit, eiusdemque annus primus denuo numeratur. Pag. 51.

Ἐπιβουλὴ κατ' αὐτοῦ μελετηθεῖσα.] Etiam verba Marcellinus suggessisse opinandus libro 29. ineunte. *Qui dum ibi moratur securus hostium externorum, Antiochiam Imperator Romanus ingressus, intestinis pene perierat fraudibus, &c.* quas Socrates lib. 4. cap. 15. & Sozomenus lib. 6. cap. 35.

enarrant: Socrates cap. 26. Athanasij mortem prosequitur, quam Valentiniani anno decimo ascribit Hieronymus, Author nono; vterque tamen penultimo, cum hic principis illius annos vndecim tantum numeret: sed etiam nonnulli apud Pontacum codices vtrumque conuenire demonstrant.

Ὁ Βασίλειος.] His quidem annis Episcopatum, quem non primo auspicabatur, tenuit: de quo Baronius anno Christi 369. num. 41. & seqq.

Πέτρος ἱερωμένος ἔτη ϛ΄.] Sex duntaxat numerauit Canonium superius. Septem ζ΄. lubens vbique interpolarem: nam decurrentibus annis, & succedentibus Canoniis annorum septem spatium Lector attentus obseruabit. Nota vero superior tertia annos 6. & dies 288. eundem sedem affirmat tenuisse. Consulendæ hic etiam Variæ Lectiones.

Ὁ Ἀμβρόσιος.] Ambrosij electionis annus Valentiniani vndecimus Hieronymo, Authori decimus, vtrique tamen, cum hic vndecim tantum eius regni censeat, penultimus. Videndus in Notis Pontacus.

Pag. 52. Ἐπίσκοπος σύνοδος ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ.] Ad annum præsentem Illyricam Synodum ideo reuocat Theophanes, quod post Ambrosij electionem, modo recensitam, legerit Theodoretum lib. 4. cap. 6. de eadem Synodo contexentem historiam. Anno D. 365. eam habitam putat Baronius n. 17. & seqq. At cum is annus sit apud eum Valentiniani secundus, illo nusquam celebrari potuisse sequens nota demonstrat.

Κελευσὸν παρὰ Οὐάλεντος τὸν ἀδελφὸν, καὶ Γρατιανοῦ.] Edictum Valentiniani Gratiano iam imperij consorte declarato editum constat. Illud idem ad Illyrici Concilij Litteras Synodales accessisse indicat Theodoretus, & consentit Baronius locis nuper allatis: ex quo tum Concilium, tum Edictum memoratum nonnisi Gratiano iam in Imperatorem eleuato audiri cœpisse reliquum est. Errore itaque deceptus est Baronius vbi anno Christi 365. Valentiniani secundo accenset vtrumque, Gratiani vero promotionem annis duobus semouet, ad Christi videlicet 367. patris autem 4. Sed an decipere, vel in errorem inducere voluerit, Gratiani nomine in illis Litteris suppresso, & in earum limine nullatenus extante, anno 365. n. 21. nondum compertum est. Vt autem de illo præfigendo testis adest Theophanes, ita certus est author Theodoretus lib. 4. cap. 7. ex quo edicti titulum non fideliter Baronius exscripsit. αὐτοκράτορες μέγιστοι, ἀεισέβαστοι, νικηταὶ, Αὔγουστοι, Οὐαλεντινιανὸς, καὶ Οὐάλης, καὶ Γρατιανὸς. &c. *Impp. Maximi, semper Augusti, victores Augusti, Valentinianus, Valens, & Gratianus*, &c. Baronius scripsit. *Impp. Maximi, semper Augg. victores, Valentinianus, & Valens Episcopis Diœceseos*, &c.

Τότε ὁ Γρηγόριος.] Præsentem de Gregorij Theologi in CP. sedem promotione errorem corrigit inferius Author ipse ad annum mundi 5873. Christi 373.

Βάρσον δὲ τὸν ὁμολογητὴν Ἐδέσσης.] Historiam non Chronicon texit hic Theophanes, Barses quippe ante Valentis Edessam profectionem exilio mulctatus est, ex Theodoreti lib. 4. cap. 16. ineunte, atque adeo non iis annis quibus letho proximus bellum in Gotthos vltimum renouarat: de Pelagio Laodicæno eadem sentire cogit Baronius ad annum C. 370. num. 13.

Οὐαλεντινιανὸς ὁ μέγας.] Quotis vixerit aut imperauerit annis Valentinianus senior vix cum quouis alio consentit Theophanes: de his Chronicon Hieronymi & Alexandrinum, Victor in Epitome, Ammianus lib. 30. Socrates lib. 4. cap. 26. Sozomenus lib. 6. cap. 36. Clarissimi litteris Petauius, Valesius, & alij.

Σαυρομάται.] *Quados* vocant Ammianus & Victor. Hæc narratio ex Sozomeno citato.

Οὐαλέντος δὲ μανέντος.] Ipsis pene Theodoreti verbis lib. 4. cap. 29. narrat ista Theophanes: quæ Gratiano quartum & Merobaude Coss. ad Autumnum gesta indicat Marcellinus lib. 31. Pag. 53.

Πολλοὶ δὲ αὐτῶν.] Inanis repetitio dictorum anno Valentiniani nono.

Διὰ τὸ μέλος ἐπὶ ἀρχαϊσμῷ.] De Græcor. Melodis exquisitum Leonis Allatij opusculum legendum. Pag. 54.

Ἡ δὲ Μασσαλιανῶν αἵρεσις.] In Theophanis sententiam de Messalianorum hæresis origine accedit Petauius Notis in Epiphanium.

Βαλλίζοντες.] Suidas βαλλίζειν, τὸ, κύμβαλα κροτεῖν, καὶ πρὸς τὸν ὄνομα ἔχειν ὀρχήσασθαι. Est quoque Latinis *Ballo*, & *Ballatio*, salto: de quibus Meursius, & Lacerda in Aduersariis. Dictionem Græcam, & antiquis scriptoribus notam vindicat Athenæus Deipnosoph. lib. 8.

Ἦλθε εἰς Καισάρειαν καὶ ἀκούσας.] Non prætereundum errorem (pace tanti Viri dixerim) in Baronio ad annum 370. num. 37. deprehendo. Vno quippe Valentis Cæsaream accessu posito, eo profectum existimat, cum Nicomedia iter agens Antiochiam perrexit, Basiliumque loci eiusdem creatum Antistitem reperit. Valens, inquit, *Nicomedia recedens; contulit se cum suis Cæsaream Cappadociæ, vexaturus Ecclesiam illam, nempe quod præter suorum magistratuum sententiam creassent Orthodoxæ fidei insignem defensorem, acerrimumque propugnatorem Magnum Basilium*: infra vero. *Quid autem actum sit a Valente aduersus Basilium, cum Cæsaream venit, Sozomenus & alij cum recitant, plane hallucinantur, dum putant aduentum Valentis Cæsaream eo tempore contigisse, quo Eusebij eius ciuitatis Episcopi aduersus Basilium simultas illa vigebat. Nam Basilio iam Episcopo creato, Valentem eo peruenisse, ipsa rerum gestarum series plus certo declarat.* Verum semel & iterum, Antiochiam videlicet euntem, & ex ea reuertentem, iter Cæsarea fecisse, & in eam ingressum, Baronium non aduertisse, ex eius verbis plus æquo constat. Itinere primo Antiochiam tendens Basilium quidem audiuit Orthodoxæ fidei defensorem & propugnatorem Magnum, at neque præsentem, neque reperit Episcopum: secundo, cum nimirum rediret, conspicuum habuit, & Ecclesiæ Cæsariensis Rectorem, & cum eo gessit illa, quæ hic breuibus contracta fusius a Theodoreto referuntur lib. 4. cap. 17. & a Sozomeno lib. 6. cap. 15. Duplicis illius Cæsaream aduentus assertor est, tum quem Baronius eludit Sozomenus, tum Gregorius Theologus Orat. 20. in Basilij laudem pronuntiata. Illius testimonio, quo nugari Baronius censet, omisso, huius verba referam. καὶ μετὰ τοιαύτης ἡμῖν ἀσεβείας ἐπιστρατεύει τῆς ἐπιδημίας *Cum huiusmodi impietate aduersum nos expeditionem* (Cæsaream versus) *suscipit Valens*: mox exercitus, ducumque Valentis barbaricas incursiones superante impetu descripto, & enarrata per Ecclesias illas immissa strage, tum Gregorij ad Basilium legatione, & eius e Ponto reditu, subdit. *Atque illi sane*, Valentis comites, *sic infectis rebus discesserunt, mali male tum primum pudefacti, & superati, atque edocti, etiamsi alios homines, Cappadoces tamen non ita contemnere, ac pro nihilo putare, quorum nil tam proprium est, quam fidei firmitas*, &c. Exinde composita cum Eusebio pace, eoque ad Christum migrante, Basilius designatus Antistes refertur: *Quid alia dicere necesse est*, subiicit nonnullis interiectis Gregorius? Verum enimuero *Christi hostis*

Imperator, & fidei tyrannus, cum maiori impietate, ac feruentiore acie, vt pote cum valentiore aduersario rem habiturus, ad nos iterum venit, impuri ac praui illius spiritus in modum, qui ex hominis corpore pulsus, diuque vagatus; ad eundem rursus cum maiori spirituum agmine habitaturus redit &c. Ac inferius. *Vt vero peragratis omnibus oppidis, ad hanc firmam, & inoffensam Ecclesiarum matrem se contulit* &c. Hoc si non geminum Valentis Cæsaream accessum probant, plane hallucinor. Secundo vero, quæ hic tanguntur, contigisse testes sunt Sozomenus & Gregorius, quibus adiungit se Author, dicens: ἦσαν εἰς Καισάρειαν ... καὶ τὸν θεῖον Βασίλειον μαρτύρησε· ... δὲ καὶ ὁ μέγας Γρηγόριος εἰς τὸν Βασιλείου ἐπιτάφιον λόγον.

Μανία Σαρακηνῶν βασιλίσσης.] Hæc post Valentis Antiochia discessum, & in hunc annum incurrisse collegit Author, ex Socrate lib. 4. cap. 29. de quibus Theodoretus, Sozomenus, & Rufinus.

Pag. 55. Ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἔθνους ὁ Χαλδαῖος.] Lib. 6. cap. 38.

Οἱ δὲ Γότθοι.] Idem cap. 37. lib. 6. de Vlphila, vel Vrphila Gotthorum Episcopo eruditam habet dissertationem Author earum in Photiani Philostorgij cap. 2. lib. 2.

Λούκιος ἔτη ιβʹ.] Neque annus hic Lucij quartus, neque annis 12. Pontificatum obtinuit, sed sex duntaxat, cuius hic quintus, succedens sextus. Alium Pal. codicis & Peyrez. errorem, ac subinde Barb. emendationem Variæ Lectiones exhibent.

Ἐν τῷ πόλει ἐσφάγησαν.] Præcipuam hanc Romanorum stragem describit Ammianus lib. 31. ad annum Valentis 14. assignat Hieronymus in Chronico, qui post Valentiniani fratris mortem Valentis tertius numeratur a Theophane: cui concors Ammianus scribit. *Periit hoc exitu Valens quinquagesimo anno contiguus, cum per annos quatuor imperasset, & paruo minus.*

Pag. 56. Ἐν τῷ Κυνηγίῳ.] *Amphitheatrum*, quo venationes, & hominum cum bestiis pugnæ edebantur Κυνήγιον hic interpretor; appictæ huiusmodi significantiæ authoritates alibi profero.

Τὸν ἐπὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας.] Petri Alexandriam reditum, & Lucij electionem Socrates lib. 4. cap. 30. & Sozomenus lib 6. cap. 39. ad Valentis tempora referunt. Lucium tacet Ecchellensis, & eius annos confundit cum Timothei, quem Petri successorem ordinat, & annos 6. & dies 136. regnasse notat.

Ἐν δὲ Ἀντιοχείᾳ.] Ad Gratiani & Valentiniani Iunioris imperium ante ascitum Theodosium, ista, necnon leges de reuocandis in sedes Episcopis, coniicienda docet Theodoretus, ex quo hæc Theophanes, lib. 5. cap. 2. & 3. Socrates lib. 5. cap. 2. & seqq. Sozomenus lib. 7. cap. 2. & 3.

Pag. 57. Τὸν Διόδωρον ἐδίδαξεν.] Ex Theodoreti lib. 5. cap. 4. qui cuncta ante Theodosio traditum imperium gesta testatur.

Εἰς τὸ εὐκτήριον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας.] Loco hæc congruunt, & anno. De Oratorio Anastasiæ a Gregorio Theologo excitato, & Ἀναστασίας siue Resurrectionis ob fidei Resurrectionem in eo manifestatam dicto, deque primis ibidem visis miraculis luculenter Baronius ad annum Christi 378. num. 56. & seqq.

Γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς ἀνῃρέθη.] Arreptam potius a Maximo tyrannidem, quam illatam Gratiano necem, huic anno Theodosij quarto sociandam vno stylo contestantur Chronicorum authores Prosper, Marcellinus Comes, Socrates lib. 5. cap. 11. Chronicon Alexandrinum.

Pag. 58. Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ.] Ἐν ... tantum, haud ... scribi docent verba illa, τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ *Eodem tempore*, siue, *circa tempus illud*. Confirmat lex hic memorata in Theodos. Cod. extans Gratiano Aug. V. & Theodosio I. Coss. qui Theodosij imperij annus sequens est, lata.

Ἡ μεγάλη καὶ οἰκουμενική.] Quam ex Socrate signatis Consulibus Eucharide & Euagrio, pronunciant alij Syagrium & Eucherium, anno Theodosij tertio Synodum CP. peractam cuncti ferme Chronologi statuunt; miror Theophanem in eiusdem, quo celebrari non potuit, annum sextum distulisse, quo Syricij Papæ Romani annum quartum numerat, cuius tempora Synodus eadem longo spatio anteuertit. Socrates lib. 5. cap. 8. Theodoret. l. 4. c. 8. Sozomenus l. 7. c. 7.

Τὸν συντακτήριον λόγον.] Orationem componendis Episcoporum dissidiis dictam nonnulli existimant, quam potius pro abdicanda sede pronunciatam cum Billio indico. συντακτήριος enim ille λόγος, idem qui ἀποτακτήριος. Hine Lexicon Anonymum inter Regia MS. συντακτήριοι λόγοι, οἱ ἐν ... ἀρχόντων ἀποχωρητικοί, οἷος ὁ τοῦ μεγάλου πατρὸς Γρηγορίου τοῦ θεολόγου συντακτήριος. *Orationes quibus discessuris proceribus vale dicimus* συντακτήριοι, *qualis est illa, quam magnus Pater Gregorius Theologus habuit*. Bardam συντακτήριον ... vota pro felici discessu nuncupantem describit Cedrenus editionis Regiæ pag. 555. Ita loquentem Damascenum Orat. de Fidel. Defunctis exponit Billius, relato etiam Maximo in Dionysium teste: ὅτε Παῦλος ἐν Ἀσίᾳ συνετάσσετο ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῆς. *Vbi Paulus Asiæ Ecclesiis valedicit.* Illic συνετάσσετο nihil aliud significat quam ἀπετάσσετο. Nicetas ipse Gregori Expositor orationem συντακτήριον sub eius finem ἀποχωρητικόν quasi *Valedictoriam* nominat. Hæc ille.

Τὸν ἐπὶ Παῦλον.] Sozomenus lib. 7. cap. 10.

Ὀνόριον υἱὸν αὐτοῦ γεννηθέντα.] Anno Theodosij sexto Ricimere & Clearcho Coss. natum Prosperi, Idatij, & Alexandrinum Chronica demonstrant, quibus accedit Socrates lib. 5. cap. 12. iidem deinde Arcadij & Bautonis Consulatum anno sequente ordinant, ac tandem Honorij & Euodij fasces eleuant. Isti igitur anno Theodosij octauo dignitatem adierunt: quare Theophanes anno citius Theodosij septimo eam memorat. His autem verbis & litteris in fastos Consulatum hunc Prosper retulit. *Honorio N. P. & Euodio Coss.* Eas vero litteras N. P. *Nobilissimum puerum* designare ex inscript. veteribus notis, & Codice Theodos. certo & erudite declarat Pontacus, quam vocem Author hic scribit ἐπιφανέστατον, & ad annum Iouiani vnicum ἐπιφανέστατον, vbi nos *Nobilissimum* referre fidem dedimus.

Εὐτρεπίσας δὲ πόλεμον.] Etiam anno sequente præparatam in Maximum expeditionem suggerit Socrates lib. 5. cap. 12. eo nempe, qui Arcadij & Bautonis Consulatum excepit, Theodosij octauus. Reliqua hic memorata sequius reiicienda habentur cap. 13. Sozomeni lib. 7. cap. 14.

Τὸν κίονα Ταύρου.] Columnam illam describit Cedrenus in Theodosio. ἐν Ταύρῳ κίονα ἔστησεν ὁ μέγας Θεοδόσιος ... καὶ μάχας κατὰ Σκυθῶν τῶν βαρβάρων ... ἔχοντα τὸ ἀγαλμα ... ἔφιππος, αὐτὸς ἐστιν ὁ μέγας Θεοδόσιος ... *Tauri* (in foro Tauri intellige) *statuam posuit magnus Theodosius, suas contra Scythas continentem pugnas, & de iis statuta trophæa. Habet intus viam sursum ferentem. Eques porro in biuio positus, ipse est magnus Theodosius, dextram versus vrbem intendens, ac monstrans inscripta statuæ tropheorum monumenta.* Columnæ & statuæ superimpositæ casum enarrat Zonaras in Alexio. Origines CP. Petrus Gyllus in CP. Topographia. Pag. 60.

Χειροτονεῖται ἀντ' αὐτοῦ Θεόφιλος.] Ad annum Theodosij septimum, quo Coss. agebant Arcadius & Bauto, Theophili ordinationem reuocat Socrates lib. 5. cap. 12. annos 27. & dies 87. tribuit Abraham Ecchellensis.

Νικᾶται Μάξιμος ὑπὸ τύραννος.] Theodosio & Cynegio Coss. anno ipsius Theodosij decimo Maximum deuictum attestantur Prosperi & Idatij Chronica, & Socrates lib. 5. cap. 13. & 14. hic sexto Kal. Septembris, iste quinto Kal. Augustas, Author duodecimo cladem accepisse narrant.

Ἦλθεν Θεοδόσιος ἐν Ῥώμῃ.] Idatij & Alexandrinum Chronica ad annum Theodosij vndecimum. Socrates lib. 5. cap. 14.

Ὁ Εὐγένιος ὁ ἀπὸ Γραμματικῶν.] Arreptam ab Eugenio tyrannidem præmature anno Theodosij duodecimo locatam Prosper & Idatius reclamant in Chronicis, & annis duobus posteriorem statuunt. Confirmat Zozimus lib. 4. Valentiniani Iunioris necem, & Eugenij rebellionem, Rufino Consule, qui eodem anno fasces tenebat, CP. auditam referens: quibus addere poteris Socratem, qui Theodosio III. & Abundantio Coss. ipsius nimirum Theodosij 15. exercitum ad expetendam de tyranno vltionem CP. mouisse testatum reliquit lib. 5. cap. 24.

Ὁ ἀπὸ Γραμματικῶν.] Γραμματικὸς προϊστάμενος λόγων ἐν ταῖς παιδευτηρίοις habet Socrates idem. *qui Latinas litteras in ludis docuerat.* Ἀντιγραφεὺς vero *Magister scriniorum* est: ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλικῶν γραμμάτων ἐπίσκοπος. Eunapius in Nymphidiano.

Pag. 61. Θεόφιλος.] Βιβλιοκαπήλος propter hic enarrata Georgio Syncello dictus. Socrates lib. 5. cap. 16. & 17. Theodoretus lib. 5. cap. 22. Sozomenus lib. 7. cap. 15. Rufinus lib. 2. cap. 23.

Μαξιμιανὸς ὁ Ἀπαμείας.] Sozomenus nuper citatus, & Theodoretus lib. 5. cap. 21.

Νεκτάριος δὲ ὁ ΚΠ.] Ecclesiæ particularis error recto & integro vniuersalis sensui non officit, nec Orientalis quantumlibet ampla spectandaque, Pœnitentiariis Sacerdotibus reiectis, ac sequuto tempore receptis, suis gestis aut priuata doctrina Romanæ authoritati, generali consuetudini, sanis de pœnitentia dogmatis vllum præiudicium, aut damnum intulit. Pauca hæc circa temerariam Pœnitentiarij Sacerdoris a Nectario rerum Ecclesiasticarum minus experto abrogationem, circa quam multi multa falsa & inutilia. Nectarius enim Neophytus ab Eudæmone Sacerdote pari ignorantia damnando, in errorem, & si vis crimen, abduci potuit.

Νόμον ἔγραψεν.] De hac Theodosij lege & Diaconissarum ætate copiose & erudite disserit Franciscus Hallier, de Sacris Electionibus & Ordinationibus: & nos olim in Euchologicis.

Πλακίλλα ἡ γαμετή.] Cum eam ante plures annos ex Marcellini Chronico, & ex Baronij calculis ad annum 387. num. 58. obiisse constet, magis placeret Authoris textus hoc pacto interpolatus, Πλακίλλης τῆς γαμετῆς Θεοδοσίου τελευτησάσης, ἔγημε ἀδελφήν, &c. Ita tamen vt etiam verba τῷ δ' αὐτῷ ἔτει nusquam retinenda censeam.

Pag. 62. Ἐπιστρατεύσαντος Θεοδοσίου.] Expeditio Theodosij in Eugenium annis duobus præoccupata. Videnda nuper scripta ad annum eiusdem duodecimum.

Μιτάτα.] De *metatis*, siue *metationibus* castrorum & *metatoribus* Pancirollus in Notitiam Imperij, Codex Theod. lib. 7. tit. 8. & Leg. Nouellar. Theod. tit. 16.

Νείλου τελευτὴ ἐξ τὸ ἔτος.] Hanc de Nilo historiam ad tempus quo Ioannis Baptistæ caput CP. illatum est, Sozomenus lib. 7. cap. 20. & 21. reuocat: eam vero translationem anno Theodosij 12. Prosper & Marcellinus in Chronicis, Alexandrinum autem 15. consignant.

Θεοδόσιος ὁ βασιλεύς.] Anno imperij decimo quinto, ad tertium ipsius Consulatum, Theodosium castra mouisse in Eugenium Socrates lib. 5. cap. penultimo author est: pugnasse vero ac vicisse anno sequente, Arcadio tertium, & Honorio secundum Coss. refert. Pag. 63.

Ἀργαβάστης.] Qui pag. 60. scribitur Ἀρβογάστης, de quo Variæ Lectiones.

Τὰ τῶν προφητῶν.] Ad Theodosij vitæ annos extremos Prophetarum inuenta corpora suggerit Sozomenus lib. 7. cap. vlt.

Εἰσῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς Ῥώμην.] Ista commodius in annum sequentem, quo parta de Eugenio victoria Theodosius Romam profectus est, reiicienda.

Σιρίκιος Ἐπίσκοπος.] Hæc tamen historia Siricij tempore includitur. Attende, amabo, Canonium anni præsentis.

Ἐπαυσεν δὲ τὰ γενόμενα.] Maxima duo flagitia a Theodosio Romæ sublata fuse narrat Socrates lib. 5. cap. 18. Vnum hoc fuit. Ad pistrina publica (μαγκίπια vocabant, quæ Suidas exponit ἀρτοπωλεῖα) domus erant meretricibus constructæ, ad quas extranei, vel cibi capiendi, vel libidinis explendæ causa profecti, insidiosa quadam machina ex meretriciis cauponis in pistrinum præcipitati, ad summam vsque senectutem molere, & ita iniurie publico seruire cogebantur. Alterum. Mulieres in adulterio deprehensas, ad lupanar ductas impudenter cursus scortari iubebant, ac interim dum flagitiosa copula committeretur, pulsatis tintinnabulis, in nouam ignominiam lubenter lapsæ, & per vim subactæ inurebant. Ex his corrigitur Cedreni locus, quo de pistrinis siue *mancipiis* agens scribit ἐμπεσόντα ζῶα *animalia*, præter fas in eis detenta, cum potius ἐμπεσόντας ξένους scribere debuerit. De Mancipiis & Mancipibus Codex Theodos. lib. 12. tit. 16. de iisdem sub Pistorum nomine lib. 14. tit. 3. & 5. Ista vero, deuicto Maximo, diu iam a Theodosio perpetrata demonstrat Socrates.

Ἔμβολον.] Ambulacrum ab imbre & temporis iniuria tectum est. ἔμβολος, ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλειν, quod homines intro se mittant. ὁ Πατριάρχης διέρχεται διὰ τοῦ δεξιοῦ ἐμβόλου, ait Euchologium: *transit Patriarcha a dextra porticu.* Codinus in Orig. CP. ἐποίησαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀψῖδας ἐμβολικὰς τῶν μερῶν τῶν ἐμβόλων. *Apsides porticuum ab vtraque parte erectarum texerunt* σιγματοειδῆς ἔμβολον, porticus rotundo fornice ad Sigma litteræ formam. Pag. 64.

Ἀναστάσιος ἔτη γ'.] Cui apud Codd. omnes annorum duntaxat duorum spatium assignatur.

Ἀρκάδιος ἔτη ιδ'.] Mendosi igitur eidem Arcadio pag. præcedente anni concessi.

Ἰννοκέντιος ἔτη ιε'.] De Innocentio tamen quasi Præsulem Romanum gerentem Author verba habuit pag. præcedente.

Μετετέθη τὸ λείψανα.] Reliquiæ Ioannis Baptistæ sub Iuliano Apostata in ignem coniectæ, & a Monachis Philippi Monasterij vtcumque ereptæ, & Athanasio oblatæ, exinde a Theophilo in Ecclesiam eius nomini dicatam, sub Theodosio quidem fundatam, at sub Arcadio anno eius 2. consummatam, reconduntur. Ita Baronius ad annum C. 389. num. 97. Rufinus lib. 2. cap. 28. Beda de sex ætatibus mundi in Iuliano. Acta Inuentionis capitis S. Ioannis in Appendice ad Cyprianum.

Ἀνατόλιος ὁ μαγιστρος.] Eum puto, de quo Suidas. Ἀνατόλιος Μάγιστρος Θεοδοσίου (lego ἐπὶ Θεοδοσίου) ἐς φιλόνεικος ἦν, ἐπεσόν δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ μὴ φιλεῖν δῶρα τῶν χρημάτων. *Anatolius Magister sub Theodosio, vir*

honoris cupidus, & liberalis, cui illud a natura inerat vt pecuniis non parceret, &c.

Ἰδίου ἀριθμοῦ.] Numeri militares, inde, vt Egnatius opinatur, dicti, quod ad numerum omnia præstarent, vel quod eorum certus quidam numerus esset: *cohortem* nos vocamus, vel etiam *legionem*. Zonaras parte 3. ὅτω Τριβοῦνον ἀριθμοῦ ἐξορίας ἀνακαλέσαι. *Tribunum numeri exilio reuocatum*, &c.

Ἀρκαδιακοί.] Notitia Imperij exhibet Felices Arcadianos Iuniores, & Seniores ab Arcadio institutos. Pancirollus cap. 45. & 47.

Νικηφόρος ὁ ὑπάτευσε ΚΠ. ἐπισκοπῆς.] Cæsario, & Attico Coss. inquit Socrates lib. 6. cap. 2. ineunte, quorum fasces annum Arcadij tertium, haud sextum notant. Quæ sequuntur ex eodem Socratis loco, & Sozomeni lib. 8. cap. 2. excerpta.

Pag. 65. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει στίχοι.] Ista redundare linea sequens demonstrat.

Ἀρκαδίῳ γεννᾶται υἱός.] Ita Socrates lib. 6. cap. 6. Chronicon Alexandrinum, & Marcellini, quæ de die a Socrate, & inter se variant.

Γαϊνᾶ ἐπανάστασις.] Gainæ tyrannidem & necem ad an. Arcadij 6. quo Consulatum Stilico & Aurelianus tenuerunt, Socrates reponit. Marcellini, & Alexandrinum Chronica ad septimum: ab vtrisque Author diuersus.

Οὐάλεντος ἐν Ῥώμῃ.] Mira Theophanis circa personas, loca, tempus, res hic narratas hallucinatio, mera ἀναχρονία, fœdus omnino συγχυσμὸς deprehenduntur ex Zozimi, & Iornandis lectione: huius de Geticorum origine, illius lib. 5. & 6.

Pag. 66. Πρὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου.] Siue ex tacita Concilij CP. primi concessione, siue in eas prouincias, seu potius diœceses, eiusdem Concilij verbis nonnihil fauentibus Can. 3. ab Episcopis CP. vsurpato iure, siue Imperatorum decreto eiusmodi ius ante Concilium Chalcedonense tribuente, cuius mentio apud Socratem lib. 7. cap. 28.

Ἀρσένιος δὲ ὁ μέγας.] De Monasterio eius nomine, vt quidem reor, potius quam nomini, vt habet Ecchellensis, disserit ipse Historiæ Orientalis & Arabicæ pag. 59.

Τὸν κίονα τῷ Ξηρολόφῳ.] Qui vidit, circumspexit, conscendit, & mensus est Petrus Gyllius, accurate describit Arcadij columnam CP. Topographiæ lib. 4. cap. 6. Xerolophon ex Suida & Orig. CP. interpretor certum eius Vrbis Thema, siue spatium.

Pag. 67. Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ.] Hebdomus Vrbis Regiæ suburbium ad Occidentem & Septentrionem vergens, quod forte Septimum numeraretur inter Suburbia, sic dictum. Petrus Gyllius CP. Topographiæ lib. 4. cap. 4. Templum quoque Prodromi ita dictum edocent Origines CP.

Ἐν τῇ Δρυΐ, τῷ νῦν Ῥουφινιανάς.] Quercus locus trans mare Rufini villa postmodum vocatus. Palladius Dialog. de gestis Chrysost. προάστειον Χαλκηδόνος, *Chalcedonis Suburbium* scribit Socrates lib. 6. cap. 14.

Εἰς προάστειον κατὰ τὸν Ἀνάπλουν.] Καλεῖται Μαριανή, scribit idem Socrates trans Vrbis portum ad Orientem.

Pag. 68. Ἐν τοῖς λεγομένοις Πιττακίοις.] Πρὸς τὴν μεσημβρινὴν τῆς ἐκκλησίας πρὸ τοῦ οἴκου τῆς μεγάλης βουλῆς. *Ad meridianalem templi plagam, ante domum magni Senatus*, scribit Sozomenus lib. 8. cap. 20. Socrates nuper laudatus, ad plateam S. Sophiæ ponit. Author πλησίον τῆς ἁγίας Εἰρήνης. Irenes quippe & Sophiæ ædes tunc temporis quam vicinæ, vt superius pag. 18. annotauimus. Πιττάκια porro locum ita dictum scribunt Orig. CP. quod ad Leonis Imperatoris statuam postmodum erectam *Breuia, supplicesque Libellos* populus apponere soleret. Is autem sororis Euphemiæ palatium, quo ferebatur in eam amore quotidie frequentans, Πιττάκια apposita vel oblata regia mansuetudine perlecturus eo loco acceptabat: ex quo Πιττάκια, *Libelli supplices*, nomen impositum. At si μεγάλης βουλῆς, ibidem & Πιττακίων locus.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτελεύτησεν Εὐδοξία.] Nec Chrysostomum in exilium pelli, nec Eudoxiam hoc anno e viuis excedere potuisse demonstrat Petauius lib. 11. de Doct. Temp. cap. 47. huius enim mortem, & illius exilium ad annum Arcadij decimum alligat lib. 13. ad annum Period. Iul. 5117. Quibus illud mihi suffragari videtur argumentum, quod cum a Ioannis expulsione ad Arcadij mortem Socrates lib. 6. capp. 16. 17. 18. & 21. & Chronicon Alexandrinum Consulatus quatuor recenseant, Author vero annos duntaxat duos inter vtrumque interponat, in eius calculos errorem irrepsisse indubium est.

Ἀρκάδιος ὁ βασιλεὺς γενόμενος.] Ad Arcadij vitæ postremum tempus hoc contigisse narrat Socrates lib. 6. cap. 21.

Αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει Ἀρκάδιος ἐτελεύτησεν.] Verum Socrates lib. 6. cap. vlt. refert obiisse Kalendis Maiis: vt solerter aduertit Petauius lib. 13. ad annum Period. Iul. 5121. Imposuit Theophani Zozimi locus lib. 6. vbi de obitu Stiliconis agit. Βάσσου μὲν τοῦ ὑπατεία καὶ Φιλίππου, καθ' οὓς καὶ Ἀρκάδιος ὁ βασιλεὺς ἔτυχε τῆς εἱμαρμένης, τῇ δὲ πρὸ δέκα καλανδῶν Σεπτεμβρίων ἡμέρᾳ. Hoc est: *Obiit Stilico sub Bassi & Philippi Consulatu (quo quidem etiam Arcadius Imperator fato functus est) die decimo Kalendas Septembris*. At dies hic non ad Arcadij, sed ad Stiliconis obitum referendus. Ipsius Theophanis sententia anno succedente certius ac clarius exposita. Arcadius, inquit, annis 14. regnauit, mensibus 3. diebus 14. At vnde hic annorum, mensium, & dierum adeo accuratus numerus, nisi ex Socratis Chronico, quo lib. 5. cap. vlt. Magnum Theodosium decimo sexto Calendas Februarij mortem oppetiisse, erat is annus primus 294. Olympiadis, filium Arcadium Cal. Maij anno secundo 297. Olympiadis pari fato raptum legit lib. 6. cap. 21. Pag. 69.

Ὃς ἐβασίλευσε μετὰ τὸν πατέρα.] Vt nota præcedens declarat.

Συμβασιλεύσαντα καὶ ἔτη ἑπτὰ αὐτῷ.] Socrates lib. 6. cap. 21. annum alterum cum patre Arcadium imperasse scribit: at cum Merogando & Saturnino Coss. ad imperium ab eo acceptum referat lib. 5. Ij vero Coss. anno Theodosij quarto adiunguntur, ex Chron. Alex. nec Theodosius imperij decimum sextum, ex lib. 5. cap. vlt. superauerit: vno anno Socratem delusum reliquum est.

Ἑπτὰ ὄντα ἐτῶν.] Octauo nimirum decurrente, ait Socrates lib. 7. cap. 2. Natus enim Imperij paterni anno septimo, IV. Idus Apriles, ex Chron. Alexandrino, Kal. Maiis anni 14. Imperium paternum excepit solus, cuius collega anno octauo fuerat assumptus.

Δέκα καὶ πέντε ἐτῶν Πουλχερίαν.] Nedum decimum quintum agentem annum, asserit Theodoretus lib. 9. cap. 1. quod Kal. Februarij nata, ex Chron. Alexand. Kal. Maij patrem Arcadium amiserit, vt paulo superius Socrates testatus est. Ex Theodoreti & Theophanis calculo, quo puella viro matura, maturo quoque & regendis viris haud inepto potuit dotari iudicio, Chronici Alexandrini error emendandus, vbi Pulcheria Imperij paterni anno 5. lucem aspexisse relata, ex eius computo annos decem nondum prouecta, omnem orbis administrandi molem in se suscepit.

O &

Pag. 70. Ὁ δὲ Σαξῖρος φησί.] Loco nuper adducto.

Ἀττικὸς ἐπίσκοπος ΚΠ.] Socrates libro 7. cap. 4.

Ῥώμη παρελήφθη.] Anno Theodosij dieque mensis hic notatis, Romam captam validis argumentis confirmat Baronius ad annum D. 410. num. 19.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας Κωνσταντῖνος.] Ita Prosperi Chronicon ad annum Theodosij 3. Idatius quoque, qui Constantini istius mortem ad Honorij annum 17. qui Theodosij tertius numeratur, conscribit.

Ἐν Γαλλίαις Ἰοβῖνος.] Idatij excerptum ad præsentem annum.

Ἰουδαῖοι ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.] Pars horum maxima cum fuerit Cyrillus Antistes, neque præsente anno, neque viuente adhuc Episcopo Theophilo, potuerunt contingere.

Πουλχερία πάλιν.] Chron. Alexand. Πουλχερία ἐπιφανεστάτη ἀνηγορεύθη Αὐγοῦστα μηνὶ Πανέμῳ πρὸ δ΄. νωνῶν Ἰουλίων. *Pulcheria Nobilissima Augusta renunciatur mense Panemo 4. Non. Iul.* Verum id anno sequente notatur.

Ὑπατίαν τὴν φιλόσοφον.] Quod incerto tempori Socrates, certo Theophanes assignat: legendus ille lib. 7. cap. 15.

Pag. 71. Ἰσδιγέρδης ὁ τῶν Περσῶν.] Socrates lib. 7. cap. 8.

Κοίμησις Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας.] Obitus Theophili Honorij nono Consulatu Theodosij quinto signatur apud Socratem lib. 7. cap. 7. Illi fasti anno Theodosij imperantis quinto socios se adiungunt: quare videretur Theophili mors ad prænotatum Theodosij annum quintum, aut ad sextum potius conscribenda, eo quod Author anni periodum a mense Septembri deducendam existimat, post quem mensem & dimidium alterum 15. Kal. Nouembris Socrates Theophili decessum contigisse annotat.

Θεόφιλος ἐπίσκοπος.] Inutilis dictorum repetitio: vel superflua præmissorum, quæ in Vatt. Barb. & Peyrez. desunt, & in solo Pal. extant, memoria.

Ἡσύχιος πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων.] Hesychium Hierosolymitanum alium non agnoscit Possevinus in Apparatu, nisi qui Gregorij Papæ temporibus, & in eius Epistolis haud Presbyter, sed eius sedis Patriarcha celebratur. Duos hoc nomine insignitos, vnum Theodosij Senioris, alterum Iunioris ætate florentem memorat Sixtus Senensis: hunc tamen ex quadam glossa Præsulum infula decoratum dubius affirmat. Lego Hesychium, ad quem Augustinus 78. & 80. dirigit Epistolas: at cum Coepiscopum & Compresbyterorum patrem salutari videam, num is sit Hierosolymitanus, hæreo. Cum Photio itaque Authore, & Bibliothecæ Græcorum PP. collectore, sola Presbyteratus dignitate prouectus mihi Hesychius iste manebit.

Κόσμου ἔτη κγ΄.] Ponit Ecchellensis annos 31. dies 155. Optime: solos quippe 32. Author ipse numerat aliis in Canoniis.

Ἰουδαῖοι εἰς τὴν Ἴμμον.] Socrates lib. 7. cap. 16.

Pag. 72. Ἀθηναΐδα τὴν φιλόσοφον ἔγημε.] Vt Athenais infimo loco nata ad Imp. thalamum euecta fuerit, prolixa orationis serie narrat Chronicon Alexandrinum: nuptias illas, quibus pronuba fortuna disparis cultus animos conciliauit, paucis refero. Imperator Theodosius, exardescente in Venerem adolescentia, quam maturam attigerat, sanguine sororem Pulcheriam imperij vicæque tutricem de vxore iam sæpius expertita, sibi quærenda sollicitabat. Ei nobilissimas quasuis, & tanto coniugio dignas circumspicienti frater Theodosius suggerit, nec nobilitatem nec opes curæ sibi esse, sed formam in puella requirere, quæ reliquas illuc temporis visas si non superet, minime sibi sociandam: summam enim, quæ nondum oculis obiecta fuerat, fœminæ speciem deperibat. Per omnium ora puellarum, quasi per saltus Venerem aut Nympham illam oculis indagat, & venatur Pulcheria, & Paulinum Comitis domesticorum filium adolescentem Theodosio charum (a pueritia quippe ei adiunctus educationis eiusdem factus fuerat particeps) naturæ delicias, & supremum eius opus, si forte occurrat, per prouincias quæsiturum amandat. Accidit interim vt Athenais Athenis oriunda virgo Græcanica Byzantium ad amitam cum cognatis se conferret, cuius profectionis occasio ista fuit. Heraclitus pater Philosophus, Leontium alij vocant, Valeriano & Gesio filiis, quas collegerat ex Academia, facultates ex testamento reliquit, filiæ sola centum numismata, & fortunæ promissa. Athenais apud fratres quasi hæreditatis iure mulctata, vt laudatam bonorum partem acciperet, precibus agebat. Repulsam sæpius passa, ad amitam diuertit Constantinopolim, quæ causa illius suscepta, actionem in fratres instituit, & de Athenaide sorore in hæreditatis consortium asciscenda coram Pulcheria diem dicit. Adest Athenais eam venustatem facie præferens, quam sibi finxerat Theodosius, ac præterea litterarum omnium copiam, vbi pro se orauit, ad eius tribunal exposuit. Plura dicam? Vna placet, quæ non modo fœminarum, sed quæ virorum etiam ornamenta laudesque in se vna collegerit. Ad Palatium puellæ condicit Pulcheria, quæ mox a sociis comitata Cubiculariis committitur, & inducitur in Pulcheriæ thalamum. Ingressus iuuenis Imperator Paulino comite per velum, velum enim puella oculis obduxerat, furtim, raptim, sed attente conspicit, vultum eius omnem, ac simul in eam ardorem animo accipit, ac demum in coniugij, vitæ, & imperij consortium assumit. Socrates lib. 7. cap. 21. Euagrius lib. 1. cap. 20.

Εὐδοκίαν μετωνόμασεν.] Atticum nominibus imponendis disertum multis exemplis declarat Socrates lib. 7. cap. 25. nil mirum itaque si in Eudocia appellanda ἐδόκησε. Concilij Niceni Canon 30. Turrianæ editionis *nomina Christianorum secundum Scripturam in baptismo imponi* iubet: quam bene Ἐδοκία vtriusque Testamenti paginis sapiat, declarauere Patres, qui vocabulum illud in Scriptura lectum Eudociam designasse senserunt.

Ἐγεννήθη Οὐαλεντινιανός.] Anno Honorij 25. qui Theodosij vndecimus est Valentiniani tertij diem natalem conscribit Idatius, quem Theophanes sequitur. Prosper ad annum præcedentem.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐγεννήθη.] Superfluus & inutilis Scriptoris labor.

Ἐσφάγη ὁ τῶν ποιῶμεν ταγῶν.] Si sexto Idus Februarias ad imperium vocatus quarto Nonas Septembriles interficitur Constantius Valentiniani pater, anno Theodosij duodecimo imperij collega, tertio decimo lethi præda factus est, ex Authoris annos a Septembri numerantis computo; illud autem est, quod Idatius affirmat, anno nimirum Honorij 26. in Theodosij duodecimum incidente imperij consortium accepisse, ac sequente Rauennæ defunctum. Eadem sententia Prosperi calculis aperte manifestatur.

Μηνὶ Θωθ.] Placet magis aliorum MSS. lectio μηνὶ Θωθ ι΄. & mensis Thoth die 10. Augustalis cædes ascripta

Ἐπὶ ὑπάτων Οὐλίου.] Asclepiodoto & Mariano Coss. scribunt Socrates lib. 7. cap. 23. Idatius & Prosper in Chronicis. Consulatus autem ille anno Theodosij 15. apud istos, vt apud Authorem describitur. Reliqua ex eodem Socrate excerpta.

Ἐκ τῶν βασιλικῶν ὑπογράφων.] Πριμικήριον τῶν βασιλικῶν ὑπογραφέων scribit Socrates nuper citatus. *Primicerium Notariorum* vocat Imperij Notitia. De hoc Ioanne Olympiodorus apud Photium.

Pag. 73. Ἐβασίλευσεν ἔτη κα΄.] Vat. MS. ἔτη κϛ΄. recenset. Consulendæ ad hunc locum Variæ Lectiones.

Οὐάλιος δὲ Ἡλίωνος.] Socrates lib. 7. cap. 24. Prosperi Chron.

Μαρουθᾶς δὲ Ἐπίσκοπος.] Alia de Marutha profert Socrates lib. 7. cap. 8. quæ primis Theodosij annis gesta subindicat, & ex eo affirmat Baronius ad annum 408. Historica igitur, non Chronica narratio est, ceu quæ Isdegerde mortuo hic interseritur.

Ἰσδιγέρδου θανόντος.] Socrates lib. 7. capp. 18. & 20. Euagrius lib. 1. cap. 19. Procopius de bello Persico sub initium. At si Vararanis annus hic vndecimus est, qui καὶ τῇ βασιλείᾳ τὸ τῆς Χριστιανῶν ἀνεῖξαι διωγμόν;

Pag. 74. Τῶν λειψάνων Ζαχαρίου.] Sozomenus ad totius historiæ calcem. Chronicon Alexandrinum ad annum Principis huius septimum translationem refert.

Καὶ Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος.] Delatæ in Africam Stephani Protomartyris reliquiæ ab Orosio sancti Augustini presbytero, postquam ad Hieronymum ab eo missus in Africam remeauit, præsente Theodosij Iunioris anno 19. inuentionem earum non contigisse declarant. Prius enim inuentæ quam delatæ: at viuente adhuc Hieronymo in Africam asportatas ex eo conijcimus, quod ab Hieronymo redux in Africam Orosius prouinciam reliquiis ditauerit, ex Marcellini Chronico ad annum Theodosij 9. Hieronymus autem obiit eiusdem Theodosij 12. prout Prosperi Chronicon testatur: qui ergo fieri potuit, vt eiusdem Imp. anno 19. repertæ fuerint reliquiæ? Adde Ioannem Hierosolymorum Antistitem reliquias Luciani monitu effodisse, quem ante annos nouem immemor historiæ temporisque Theophanes e viuis excessisse in Chronico laterculo posuit.

Pag. 75. Ἀναβὰς πάλιν κινήσας Οὐαράνης.] Bellum Persicum anno Theodosij 13. iuxta Chronicon Alexandrinum, vel 15. iuxta Marcellinum Comitem restinctum: quo trecentesimæ Olympiadis annus quartus, & Honorij decimus tertius, Theodosij vero decimus numerabatur, ex Socr. lib. 7. cap. 20. a cuius calculis longe abest noster Theophanes.

Σισίννιος ἀρχιεπίσκοπος.] Is Theodosio duodecimum, & Valentiniano Iuniore secundum Coss. ordinatus, ex Socrate lib. 7. cap. 26. anno suæ promotionis primo, de quo Theophanis laterculum facit hic fidem, Theodosium annos duntaxat octodecim ex Chronici Alexandr. computo, vel nouemdecim ex Marcellini scriptis vidit imperantem.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐκ τῆς Χερσονήσου.] Falsa & inutilis repetitio.

Φίλιππος πρεσβύτερος.] Ex Socrate lib. 7. cap. 26. & 27. excerptum loco incongruo repositum.

Θνήσκει δὲ Σισίννιος ἐπίσκοπος.] Moritur, inquit Socrates cap. 28. Hiero & Ardaburio Coss. quorum fasces annum Theodosij 19. teste Chronico Alex. vel ex aliorum rationibus vicesimum signabant.

Pag. 76. Νεστόριος τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται.] Felice & Tauro Coss. Socrates lib. 7. cap. 29. Consules istos Chronicon Alexand. anno Theodosij 20. Prosperi 21. adiungit.

Γερμανικείας τὸ γένος.] Haud igitur Antiochia natus, vt Doctrina Temporum testatur.

Σύγκελλος.] Vt cella & ædium consors, ita negotiorum, & secretorum conscius, imo conscientiæ rector & animæ moderator, nondum vero dignitatis successor intelligitur hic Σύγκελλος, *Cancellarius*. Socrates lib. 7. cap. 32. συνῆν Νεστορίῳ Ἀναστάσιος πρεσβύτερος, ἅμα αὐτῷ ἐκ τῆς Ἀντιοχείας παρών· τοῦτον δὲ θαυμάζων ἐτίμα πολλά, καὶ ἐν τοῖς πράγμασι συμβούλῳ ἐχρῆτο. *Conuiuebat Nestorio Anastasius presbyter, vna cum eo Antiochia missus, quem plurimo honore prosequebatur, & eo in negotiis consiliatore vtebatur.* De Syncello plura docet Euchologium nostrum, ac nostræ pariter in Cedrenum & Codinum Notæ, nec non Georgij Syncelli præfatio, de quibus iterum sermo habendus.

Σχολαστικὸς τῆς βασιλίδος.] Duo MSS. non vrbem Regiam sed Imperatricem exprimunt his verbis, Σχολαστικὸς τῆς βασιλίσσης. Regium, Barber. & alia Imperatricem vrbem intelligendam volunt, scripto: Σχολαστικὸς τῆς βασιλίδος Κωνσταντινουπόλεως. Fauet his Anastasius interpretatus, *Imperatricis Constantinopolis*. Dicam itaque Eusebium istum non Imperatrici addictum, sed in vrbe Regia CP. Scholasticum & Aduocatum fuisse. Nicephorus enim eundem scribit ῥήτορα, *Rhetorem*, lib. 14. cap. 32. De Scholastico notæ ad pag. 86. edisserunt.

Τὰ φοβερὰ θαύματα τῶν ἁγίων ζ΄. παίδων.] Baronius de illis in Martyrol. Rom. 27. Iulij.

Pag. 77. Ἡ ἐν Ἐφέσῳ ἁγία καὶ οἰκουμενική.] Ephesina Synodus Bassi & Antiochi Consulatu descripta in annum Theodosij Iunioris 24. & 25. ex Theophanis anni periodum a Septembri metientis computo incidit: Iunio enim mense inchoata Octobri terminatur: quæ causa forsan extitit, vt ad præfati Imperatoris annum 25. eam referet.

Pag. 78. Ἐν τῇ Ὀάσει.] Ὄασιν correctius habent quidam codices. Prouinciam enim Ægypti incultam, & intemperie aeris incolis rigidam, Oasim nomine, exulanti Nestorio fuisse assignatam tradit Theodoretus ad Sporadium epist. 1.

Pag. 79. Κόνων ὁ θεοφόρος.] Martyrologium Romanum 1. Decembris.

Μιμάδα.] *Pantomimam* fuisse author vitæ eius Iacobus Diaconus inter Patrum vitas testatur.

Μαργαριτώ.] Ex *margaritarum* & gemmarum quibus onerabatur copia.

Πελαγίαν.] Quod a natalibus impositum, in baptismo restitutum nomen, author est Iacobus relatus.

Ἡ δὲ Οὐαλεντινιανός.] Quas cum Eudoxia Valentinianus tertius contraxit nuptias, quam diuersis annis Socrates lib. 7. cap. 43. & Chronicon Alex. a Theophane statuerint, vide apud Petauium de Doct. Temp. lib. 13. ad annum 5930. Ipse Petauius Prosperum secutus aliis Coss. quos fixit Socrates celebratas asserit.

Ἡσύχιος πρεσβύτερος.] Hierosolymorum Antistitem, Sixto Senensi in aduersum sentiente, Hesychium non extitisse verba ista, & præfatæ vrbis Antistitum laterculum declarant.

Ἐν ἀσκήσει ἐκοιμήθη.] Aliquotis annis posteriorem esse Melaniæ istius mortem indicio mihi est, quod Eudociam Imperatricem Hierosolyma profectam ipsa in sancta vrbe susceperit, & cum ea noui templi dedicationis festum & alia peregerit, quæ in eius vita 31. Dec. exhibet Surius: Eudocia vero anno sequente Hierosolymorum peregrinationem aggressam Author ipse circa Melaniæ facta hallucinatus describit. Obitus Melaniæ incertus est Baronio ad annum 438. num. 17.

Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς τὸν γάμον.] Anno quidem Valentiniani tertij nuptias excipiente, Hierosolymitanam peregrinationem suscepisse Eudociam, Theodosio decimum sextum Consule, scribit Socrates lib. 7. cap. 44. & 46. Eum autem Consulatum anno Theodosij Chronicon Alexand. tricesimo, alij 31. deuinciunt. De eodem itinere Euagrius lib. 1. cap. 20. & 21.

Pag. 80. Τῇ παννυχίδι τῶν Νεκρῶν.] Quælibet in totam, vel plurimam noctem actio producta Græcis est παννυχίς, sic longiores Matutinarum, quas vocant, precum vigilias, vel etiam prophana conuiuia per noctem agitata παννυχίδας vocari testatur Euchologium

gium, & Theophylactus Simocatta lib. 8. cap. 13. Niloa porro sacra in noctem dilata narrat Heliodorus Æthiopicorum lib. 9. ineunte. τῆς δὲ Νειλῴων ἑορτῆς ἐπιστάσης, οἱ μὲν ἐγχώριοι περὶ θυσίας τε καὶ τελετὰς ἦσαν, [illegible] &c. ὁ δὲ Ὀροονδάτης [illegible] τῶν Συηναίων [illegible] παρασκευῶν. *Festo Niloorum exorto, indigenæ quidem mactationibus victimarum & sacrificiis vacabant, corporibus quidem & circumstantibus malis laborantes, &c. At Oroondates observata occasione, media nocte cum Syenai arcto somno post epulationes premerentur, &c.* Niloa vero quæ sacra vel festa fuerint ipse libro præcedente ad calcem exponit. καὶ γὰρ πως συνέπεσε καὶ τὰ Νειλῷα τότε τὴν μεγίστην παρ' Αἰγυπτίοις ἑορτὴν ἐνεστάναι, [illegible] ἄγουσι μάλιστα, καὶ ὅτι ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως ὁ ποταμὸς ἐπιφαίνεται [illegible] Αἰγυπτίων [illegible] αἰτίαν [illegible]. *Etenim quodammodo acciderat, vt tunc quoque Niloa, maximum apud Ægyptios festum instaret: quod quidem circa Solstitium æstiuum maxime, & quando initium crescendi flumen capit, celebratur, ac in summo honore præ omnibus habetur, propter huiuscemodi causam:* quam ibidem refert esse Nili exundationem certa naturæ lege totam Ægyptum fœcundantem.

Καὶ ἐν ἐτῶν [illegible] χρόνῳ.] Quo Theodosius imperij vnum & triginta numerabat annos, ipso decimum sextum & Fausto Coss. prout Socratis lib. 7. cap. 44. & Prosperi calculi Authori concordes reddunt.

Διὰ λγ΄. ἐτῶν.] Obiit quippe Chrysostomus a conditu mundi an. 5894. CP. vero relatus est anno 5931. & secundo deinde anno partium eius affectæ Ecclesiæ ex integro reuincti: illudque est quod Socrates nuper adductus scripsit. Ἰωάννης [illegible] πρὸς [illegible] τὴν κοινωνίαν ὑπὸ Πρόκλου ἐδέχθη. *Ioannes tricesimo quinto anno, postquam e viuis excesserat, in communionem a Proclo receptus est.*

Ἐπὶ τούτου [illegible] σεισμὸς γέγονεν.] Quo anno contigerit, incertum: solum Chronicon Alexandrinum vltimo Procli vitæ anno CP. eo concussam referre Petauius asserit de Doctrina Tempor. lib. 13. ad annum Iul. Per. 5160. his verbis. *Chron. Alexandr. his ipsis Coss.* (Ardabure & Callepio) *refert ingentem terræ motum fuisse, ita vt ciues omnes extra vrbem degerent, nemo tamen hominum periit. Hic ille motus est, per quem arreptus in cælum puer Trisagium hymnum audiit.* Verum duos terræ motus annorum quatuor spatio eodem Chronico memoratos facile quiuis aduertat: primum anno Theodosij 39. Ardaburio & Alypio Coss. cuius memoria annuo Litaniarum ritu in Triconcho VIII. Idus Nouembris peragitur: alterum Theodosij eiusdem anno 42. Valentiniano A. VII. & Albino Coss. quo CP. ciues territi processerunt in Campum λιτανεύοντες. Annum pene integrum terram primus incessit, [illegible] καὶ [illegible] ἐπὶ χρόνον, ait Chronicon; alter haud vicibus repetitis, sed concussione ferme continua Vrbem vexauit: in primo de Imperatore, vel Ecclesiæ ministris sermo nullus: in isto supplicat Imperator nudatis pedibus, & cum Senatu Cleroque actas ad Campum frequentat preces. Puer autem in cælum raptus est eo terræ motu, quo CP. agitata ciues suos in campum Imperatore & Patriarcha ducibus supplici processu Deum interpellaturos emisit. Haud itaque priore, sed secundo in aerem eleuatus est puer, & secundi huius memoria, quidquid in aduersum ad Chronici marginem adnotet Raderus, renouatis precibus annua obseruatione recolitur. Chronicon tamen in eo deceptum animaduerto, quod motum hunc in vltimum Theodosij annum, quo Proclus excesserat e viuis iam diu, seponendum censuerit: Proclum vero processum inco duxisse affirmant ex testimoniis subiunctis plura. De illo motu præfatum Chronicon ita scribit. [illegible] καὶ σεισμοὶ [illegible] Τριβουναλίου [illegible] Τετραπύλου [illegible] χρόνου, [illegible] Θεοῦ [illegible]. *Hoc anno CP. magnam labem accepit ex terræ motu, mense Ianuario, sexto & vicesimo die, noctu a Troadesiis porticibus vsque ad æneum Tetrapylum satis diu durante, ita vt nemo auderet domi manere, sed omnes fugerent in campum, diesque & noctes precibus intenderent: & ipse Imperator cum Senatu, & populo, Cleroque nudus pedes multis precibus Deum voris propitiabat. Ingens enim terror, qualis nunquam fuerat, omnes perculerat. Quidam affirmabant ignem se in cælo vidisse. Vnde anniuersaria memoria precum celebratur etiam hodie in Campo, ad Dei clementiam in genus hominum laudandam.* Menologium. τῇ κε΄. [illegible] Σεπτεμβρίου ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ νέου, [illegible] Θεοδοσίου, καὶ Πρόκλου τοῦ Πατριάρχου [illegible] ἐν τῷ Κάμπῳ [illegible] ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς. [illegible] τοῦ Θεοῦ [illegible]. *Die 25. Septembris, imperante Theodosio Iuniore, accidit horribilis terræ motus: quo factum est, vt totus populus cum Imperatore Theodosio, & Patriarcha Proclo, ac vniuerso Ecclesiæ cætu, tota vrbe exierit, in locum, qui dicitur Campus, ad orandum præ timore. Iam Theopaschitarum hæresis ex diaboli astu sumebat initium, & hymno Trisagio cum blasphemia addebant:* Qui crucifixus est pro nobis. *Extemplo puer in aerem raptus volitabat, clamantibus cunctis præ timore, & stupore per multas horas:* Domine miserere. *Repente descendit puer perinde ac nubi insidens, & magna voce admonebat ab Archangelorum choris Trisagium illum hymnum Deo concini, sine illo additamento,* Qui crucifixus est. *Sed ita:* Sancte Deus, Sancte fortis, Sancte & immortalis, miserere nobis. *Et illico cum his vocibus animam Deo reddidit, & illa terræ agitatio quieuit.* Continnus Episcopus Herculianarum epist. ad Petrum Episcopum Antioch. Concil. CP. sub Mena Act. 1. eandem refert historiam, puerumque in terras delapsum μετὰ [illegible] ἐν τῷ Τριβουναλίῳ [illegible] Πρόκλου *Vltra tres horas ad Procli pedes in Campi Tribunalio* orantis *stetisse* narrat. Acacius CP. ad eundem Petrum ad tertiam cæli regionem puerum raptum scribit: & Damascenus tandem epist. de Trisagio, virtute quadam Angelica in aerem euectum, hymnum quo Trinitas laudatur, didicisse, &c. Plura Nicephorus lib. 14. cap. 46.

Οὐανδαλικὴ [illegible] μέρος.] Irruptionem Vandalorum in Africam Chronicon Alexandrinum, Prosper, & alij ad annum Theodosij 20. assignant. ea propter quæ hic ex Procopio lib. 1. de bello Vandalico summatim collecta, historice non chronice referri facile quisque perspiciet.

Pag. 81. Τυίγοτθοι.] Visigotthos reddit interpres Procopij, Γότθοι habet alia lectio, apud quem Godigiselus legitur, qui hic Μοδίγισκλος.

Pag. 82. Μετετέθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.] Eugeniæ Martyris Philippi Augustalis filiæ, Alexandriæ olim Romam profectæ, qua in vrbe etiam martyrium passa est, reliquias Alexandriam potius translatas arbitrarer, quam Euphemiæ, cuius depositum in annos sequentes Chalcedonensis ciuitas diutius custodiuit.

Μεταξὺ δὲ Θεοδώρου τοῦ ἐπισκόπου ἐν ΚΠ.] De Theodoro Mopsuesteno a Proclo & Ioanne Antiocheno vltro citraque datas epistolas dedit Vincentius Ricardus ad Procli operum calcem, quas etiam commentariis illustrauit: de eodem Baronius abunde tomo 5. Annalium, Facundus, Liberatus, & alij.

Pag. 83. Ἀντίοχον.] Eum suspicor, quem Persarum rex Isdegerdes Theodosio imperium ineunti Curatorem dedit, quique ab anno eius quinto a summa rerum administranda summotus, imperij Patricius, Pulcheriæ Eunuchorum præpositus, ipsius Theodosij Baiulus promotus, de potestate aucta timorem incusserit. Antiochi nomen & officiorum affinitas suspicionis sunt argumenta. Author ad annum Theodosij primum & quintum.

Πραιπόσιτον.] Eunuchorum princeps, & Imperatoriæ custodiæ, & quandoque cubili Præfectus est *Præpositus*. Euchologium in Imperatricis inauguratione. εἰσάγεται ἡ βασίλισσα ὑπὸ τοῦ Πραιποσίτου, ὁ παρίστησιν αὐτὴν τῷ Πατριάρχῃ. *Imperatrix a Præposito inducitur, qui eam Patriarchæ præsentat.* Photius in Politia Metrophanis & Alexandri. συνέτρεχον τῇ προδοσίᾳ Εὐσέβιός τε, ὁ δυσσεβὴς Πραιπόσιτος, καὶ ἄλλοι τινές, καὶ τῆς δυσσεβείας, ὁ τῆς ἀθηλύνου φύσεως συνήθεις. *Concurrebant in ea proditione Eusebius impius Præpositus,* (non Episcopus, vt ignare interpres) *& alij nonnulli, & impietatis, & euirata effeminataque naturæ sodales:* id est Eunuchi. Simocatta lib. 4. cap. 15. Εὐνοῦχον εἰς τὴν βασιλικὴν δορυφορίαν συντεταγμένον προηγούμενον, ὃν Πραιπόσιτον εἰώθασι Ῥωμαῖοι ἀποκαλεῖν. *Eunuchum supremum & præcipuum ad Imperatorium satellitium deputatum, quem Præpositum vocare solent Latini.*

Πατρίκιον.] Maiorum gentium Senatores Patricios olim dictos est a dubio procul. Eorum dignitatem Constantinus auxit. Zozimus hist. lib. 2. *Eum honoris titulum primus Constantinus excogitauerat, lataque lege sanxerat, vt qui eum consequuti fuissent, supra ipsos Præfectos Prætorijs sessitarent.* Idem lib. 2. epist. *Votis in commune deposcens, vt sicut nos vtramque familiam nostram Præfectoriam nacti, etiam Patriciam diuino fauore reddidimus: ita etiam ipsi, quam suspiciunt Patriciam, faciant Consularem.* Suidas de Patricio vna ac Antiocho. Πατρίκιος, πατὴρ τῆς πόλεως. ὁ δὲ πέμπει πρεσβευτὰς τοὺς ἐν τῷ κορυφαίῳ τῆς συγκλήτου βουλῆς πλουσίους ἀξίᾳ. Πατρίκιον δ' ἄρα ἔγωγε εἰρήκειν, *Patricius, Reipublicæ pater est. Mittit ille Legatos in supremo Senatoriæ dignitatis fastigio constitutos: Patricios, vtique.* Subdit. ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ὀργῇ τῇ πρὸς Ἀντίοχον τὸν Πραιπόσιτον ἐξελθὼν εἰς καθαίρεσιν, ἐθέσπισεν ἐξ ἐκείνου εὐνοῦχον ἐν τοῖς Πατρικίοις μὴ τελεῖν. διὸ καὶ καθῃρέθη ὁ Πραιπόσιτος τῆς ἀρχῆς, καὶ ἐδημεύθη, καὶ τοῖς ἱερεῦσι κατετάγη. *Imperator Theodosius, qua ferebatur in Antiochum ad exautorationem expostulatum ira motus legem sanxit: Eunuchum inter Patricios haud vltra numerandum. Quare præpositatus magistratu abdicatus, publicatis facultatibus, inter Sacerdotes recensitus est.* Plura de Patricio Cassiodorus in Variis.

Βαϊούλου.] Ὁ ς καλεῖται ἐπίτροπος· *Vocatur Procurator*, inquit Gregoras lib. 4. superius. Κουράτωρ, ἐπίτροπος, καὶ παιδαγωγὸς dictus. Mochopulus. παιδαγωγὸς, καὶ παιδευτής. *Pædagogus, Magister, qui Baiulus vocatur.* Leunclauius. Magnus Baiulus Imperatoris moderator est, & arbiter consiliorum eius, aut etiam tutor, si minor eius ætas fuerit.

Παππᾶν.] Πάπαν, & Παππᾶν ita discriminat accentus, vt ille sit *Papa*, Romanus nimirum Pontifex, vel Alexandrinus, etiam ante Cyrillum ita vocatus apud Epiphanium Hæres. 69. in Arij epistola, & alios. Hic *Sacerdos* vel *Clericus*, qui tamen in sæculo, non in Monasterio degat: Sacerdos enim Monachus ἱερομόναχος est. *Sacerdotem* dixi, falsam Lacerdæ in Aduersariis expositionem conuicturus, qui Παππᾶν *Lectorem* interpretatur, in Photij Nomocanone, quo Lector non simpliciter Παππᾶς, sed ἁπλῶς Παππᾶς *simplex Clericus* appellatur: alias Antiochus iste, de quo sermo, vt Παππᾶς ab Authore, sic a Suida nota secunda superiore ἐν ἱερεῦσι κατεταγμένος scriptus est. Sic itaque Παππᾶς *Clericus*, Πάπαν Romanum vel Alexandrinum Pontificem habet Author pluribus locis. Πάππας & Παππᾶς duplicato π pingi testatur Suidas V. Πάππας, quod ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἱερέως φωνὴν affirmat. Vide sequentem notam quartam.

Κῦρον τὸν ἔπαρχον.] Cyrum exautoratione, & ad Clericalem statum relegatione, damnatum refert Suidas. V. Κῦρος, quo tempore Eudocia Hierosolymam peregrina abierat: de cuius itinere superioribus annis. Κῦρος Πανοπολίτης ἐποποιός, γέγονεν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ νέου βασιλέως, ὑφ' οὗ καὶ ἔπαρχος Πραιτωρίων, καὶ ἔπαρχος πόλεως προεβλήθη· καὶ γέγονεν ἀπὸ Ὑπάτων, ὁ Πατρίκιος. Εὐδοκία γὰρ ἡ Θεοδοσίου γαμετή, βασιλεύουσα, ὑπερηγάσθη τὸν Κῦρον φιλοποιὸν ὄντα. ἀπελθούσης αὐτῆς ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ εἰς ἀνατολὰς ἐν Ἱεροσολύμοις διατριβούσης, Κῦρος ἐπιβουλευθεὶς, ἐπίσκοπος ἐγένετο ἐν Κοτυαείῳ τῆς Φρυγίας, καὶ παρέτεινε μέχρι Λέοντος τοῦ βασιλέως. *Cyrus Panopolites carminum author, sub Theod. Iuniore Imp. vixit: a quo etiam Præfectus Prætorio, & Præfectus Vrbis renunciatus est. Floruit Exconsul, & Patricia dignitate prouectus. Eudocia quippe Theodosii coniux cum imperaret, & versibus delectaretur, Cyrum in pretio habuit. Ea vero a palatio absente, & in Oriente Hierosolymis degente, Cyrus insidiis appetitus, Cotyæi in Phrygia sacrorum Antistes ordinatus est, & ad Leonis Imperatoris tempus vitam produxit.* Cyri e magistratu deiectionem Chronicon Alexandr. supra Authorem errans ad Theodosij annum vltimum remouet.

Ἔπαρχον τῆς πόλεως καὶ τῶν Πραιτωρίων.] Ἐπῆρχεν γὰρ δύο ἀρχὰς ἐπὶ χρόνους τέσσαρας, διὰ τὸ καθαρὸς εἶναι πάνυ. *Duas enim Præfecturas quatuor annis administrarat, eo quod summa vir esset innocentia.* Chron. idem.

Ἀνανεοῦσθαι πάντα τὰ ἐν ΚΠ.] Αὐτὸς ἐπενόησεν τὸ ἅπτεσθαι φῶτα ἑσπερινὰ εἰς τὰ ἐργαστήρια, καὶ τὰ νυκτερινά. *Curauit instaurari lumina in officinis cum vespertina, tum nocturna.* Chron.

Ἐποίησεν Παππᾶν.] Idem. Ἐποίησεν αὐτὸν Κληρικόν. *Fecit enim Imperator Clericum.* Notæ superiores consulendæ.

Σμύρνης.] Ita Chron. non Cotyæi, prout Suidas superius. Addit Chronicon, ἦσαν γὰρ οἱ τῆς πόλεως ἐκείνης ἤδη τέσσαρας ἐπισκόπους φονεύσαντες· καὶ ἵνα καὶ Κῦρον αὐτὸν ἀπολέσωσι. *Smyrnenses enim iam quatuor Episcopos interfecerant: volebatque Imp. Cyrum etiamnum ab ipsis interfici.*

Τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως εἰς τὴν ἐκκλησίαν.] Ipso sui aduentus die, qui Christi natali extitit. περὶ τῶν ἁγίων Θεοφανίων posuerunt Variæ Lectiones in hunc locum.

Ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος.] Chron. λόγος γὰρ ἐστὶ. Num eorum prauitate, quos Chrysostomus Hom. 3. in Ioan. carpit, infectus fuerit Cyrus, anxius sum.

Καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ.] Chron. καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕως θανάτου αὐτοῦ. Vide Suidam nuper relatum de Cyri morte.

Ἐπεστράτευσεν Ἰωάννης ὁ ...] De Ioanne Vandalo scribit Chronicon Alexandr. ad annum Theodosij 34. Marcellinus in Chronico. *Ioannes natione*

Vvandalus, Magisterque militia, Arnegysli fraude in Thracia interemptus est.

Pag. 84. Κύριλλος Ἀλεξανδρείας.] Concilij quidem Chalcedonensis acta annos triginta duos Pontificatum obtinuisse ex libello Athanasij Presbyteri, & Theodori Diaconi testantur. At cum anno Theodosij sexto ineunte sedem occupauerit, prout anno Theodosij 7. declarauimus, mors eius ad 39. non potuit differri.

Καὶ Πρόκλος ΚΠ. ἀνεπαύσατο.] Areobindo & Aspare Coss. anno Theodosij 17. pridie Idus Aprilis, Proclus Patriarcha creatus, ex Socratis lib. 7. cap. 39. post annos duodecim & menses tres in Pontificatu exactos moritur: ex Menologio 24. Octobris, adeoque Theodosij anno 39.

Σκευοφύλαξ.] Antiquum in Ecclesia officium iam a Iuliani temporibus Presbytero concreditum. Sozomenus lib. 5. cap. 7. Θεόδωρον πρεσβύτερον ὡς φύλακα τῶν κειμηλίων συλλαβὼν, &c. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ σκεύη ἐσύλησαν, &c. *Theodorum Presbyterum thesauri custodem comprehendens, &c. Vt autem sacra vasa depredatus est Iulianus.*

Τοῦ ἐγκαίνια ἐπιτελέσαι.] Cum Cyrillus Dioscori auunculus Patriarchæ dignitatem etiam ciuilis potestatis arrogato sibi iure auxerit: καὶ γὰρ ἐξ ἐκείνου ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας πέραν τῆς ἱερατικῆς τάξεως καταδυναστεύειν τῶν πραγμάτων ἔλαβε τὴν ἀρχήν. *Etenim ex illo tempore Episcopus Alexandrinus supra sacri Cleri dominatum, rerum etiam secularium principatum occupauit.* Nil mirum si Dioscorus homo alioqui petulans, secularium magistratuum more domum erectam publica celebritate ἐγκαινίζειν, *dedicauit*.

Διοίκησεν ἔτη ιδ'.] Ecchellensis annos 14. dies 69.

Τοῦ βασιλέως κράτει.] Eo quod nuper ἀναλαμβάνεσθαι ἐν τοῖς βασιλείοις, & rerum omnium summam administrare sit dictus.

Καὶ ἔπεμψεν αὐτῷ εὐλογίαν.] De Eulogia publica minuto Ecclesiæ Sacramento, vulgo pane benedicto, nullus hic sermo: tractatur abunde ab Albaspinæo lib. 1. Obseru. Eccl. Baronio ad an. 313. & aliis. Priuatam hic locus memorat, quam vltro citroque dare & accipere solebant amici, maxime Præsules Ecclesiæ, in mutuæ charitatis argumentum. Ea panis erat, de qua Paulinus ad Seuerum epist. 1. *Panem Campanum de cellula nostra tibi pro Eulogia misimus.* Ad Augustinum epist. 41. *Panem vnum quem vnanimitatis indicio misimus charitati tuæ, rogamus accipiendo benedicas.* Ad Romanianum epist. 45. *Panem vnum Sanctitati tuæ vnitatis gratia misimus, hunc panem Eulogiam esse tu facies dignatione suscipientis.* Plures quoque ab eodem vt a Flauiano missos legimus ad Romanianum præfatum epist. 46. *Ne vacuum fraternæ humanitatis officium videretur de buccellato Christianæ expeditionis, in cuius procinctu quotidie ad frugalitatis annonam militamus, panes quinque tibi pariter & filio nostro Licentio misimus.* Mos idem apud Augustinum obseruatur epist. 34. ad Paulinum, Gregorium Papam lib. 9. epist. 42. Ioannem Moschum Limonarij cap. 42. Gregorium Turonensem lib. 10. Hist. Aldelmum de Laud. Virg. cap. 21. ante quos omnes εὐλογίας ἐξαποστέλλειν, prout Chalcedonem panes suos Flauianus destinauit, Concilij Laodiceni Canon 13. meminit.

Ἐδόκουν χρυσοῦ εὐλογίας ζητεῖν.] Alludens indubie ad illud 2. Cor. 9. quo collectam fidelium liberalitatem, & munificentiam in alios distribuendam Paulus vocat ἑτοίμην εὐλογίαν.

Pag. 85. Ἀναδεχόμενος αὐτὸν Πραιπόσιτον.] Tanquam sequestrum & medium inter fœminam & viros, cum quibus de rei communis negotiis erat tractatus. Ἐπ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν τότε πάντα, ὡς διοικοῦντι τὰς ἀρχάς. *Ipsi rerum summam administranti proxime aderat Præpositus*, ἀνθρώπους rerum expertus.

Μάγιστρος.] De Magistro, eius supra Patricios dignitate, & ad Imperatorem quam vicina multa docte congerit Meursius: non placet autem vbi vocabulum solitarie positum, eum, qui Officiorum, significare autumat: is enim vnus; at non vnum extitisse magistrum ipsis quas profert anthoritatibus comprobatur. Magister itaque nulli officio Cursorum, puta Armorum, &c. astrictus, militiæ apud me habebitur: is quippe non vnicus: imo eius potestas quantumlibet summa in plures deriuari potuit. Zozimus lib. 2. de Constantino. *Nam cum præessent vbique locorum militibus non modo Centuriones & Tribuni, verum etiam Duces, (sic enim appellabantur) qui quolibet in loco Pratorum vicem obtinebant; Magistris militum institutis, altero equitum, peditum altero, & in hos translata potestate militum ordinandorum, & coercendi delinquentes, hac etiam in parte Præfectorum anthoritati detraxit:* diuisa nimirum in plures Magistros Prætorio Præfecti potestate.

Τὴν πενταετηρίδα.] Subintellige ἑορτὴν εἰς τὴν πενταετηρίδα· vel μετὰ τὴν πενταετηρίδα dicerent hodie, τοῦ ζῆν ὁ βασιλεύς.

Σχολαστικός.] *Aduocatum* Lacerda & Meursius referre censent, ego generalius *Iurisperitum*, τὸν δικῶν ἀγορευτὴν, *qui iuri dicundo vacat.* Agathiam Suidas scribit Scholasticum: ipse sibi testis. Ἀγαθίας μὲν ὄνομα, inquit, τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα, καὶ οἱ τῶν δικαστηρίων ἀγῶνες. *Agathias mihi nomen: studium, Romanorum leges, & tribunalium certamina:* hinc continua lectione libros ἀνάγκη ἀναλέγειν litigiosis iudiciis refertos euoluere se iactat. Canon Africanus 97. ὥστε δοθῆναι ἄδειαν τοῦ κατασταθῆναι ἐκδίκους Σχολαστικούς. *Vt dent facultatem defensores constituendi Scholasticos.* Non est itaque Scholasticus idem qui *Aduocatus*, vel *Defensor*: alias Aduocatus institueretur aduocatus. De Scholastico quædam ad pag. 76. notas præmissa. Pag. 86.

Ταϊωμά.] Τζιουμᾶ scribit Theodorus Lector. Vide Varias Lectiones, & Greiserum in appendice Orig. CP.

Τοῦ ἐπὶ τῆς γνώμης.] Hanc epistolam aliis verbis conceptam habet Nicephorus lib. 14. cap. 49. τῶν ἐπὶ τῆς γνώμης τοῦ γράψαι βουλήσεως, ὅτι Φλαβιανὸς ἄξιος εἴη τῶν ἐπιτιμίων ἀπελθὴν τοῦ σχήματος· ὅπως τοῦτο ἀποδεῖξαι, καὶ φανερωθεῖς τῶν ἱερῶν ἀπεσκεύασεν. Pag. 87.

Ἀνθίμ.] Istum ignorat Euagrius lib. 1. cap. 10. cuius vice Danielem substituit Carrorum Episcopum, Irenæum Tyri, & Aquilinum Bibli. Nicephorus lib. 10. cap. 47. Baronius anno C. 449. num. 43. Ad annum porro Theodosij 41. Chronicon Alexandr. & Prosperum Author sequutus Pseudosynodum Ephesinam locat, quam ad 42. alij seponunt. Verum cum isti Theodosij imperio tres & quadraginta, alij duos tribuant annos, vtrique penultimo & sub eisdem Coss. Protogene & Asterio actam decernunt.

Γεζέριχος τοῦ Οὐανδάλου.] Theodosij expeditionem ante septem annos, Cyro Consule solo, susceptam refert Prosper in Chron. *Theodosius Imperator bellum contra Vandalos mouet, Areobinda, & Anaxilla, atque Germano Ducibus cum magna classe directis: qui longis cunctationibus negotium differentes, Siciliæ magis oneri, quam Africæ præsidio fuerunt.* Et anno succedente. *Exercitus qui in Sicilia morabatur, ad defensionem Orientalium partium reuertitur. Cum Gisericho autem ab Augusto Valentiniano pax confirmata, & certis spatiis Africa inter vtrumque diuisa est.*

Ἀνσίλα.] Quem Anaxillam nuper scripsit Prosper: Ansilam, vt hic Ἀνσίλας quoque pronunciari notat Pontacus.

Πρώτων μὲν Χρυσάφιον ἔδοξεν.] Chronicon Alex. anno Theodosij 42. & vltimo. ἐφόνευσε Χρυσάφιος ὁ Pag. 88.

Σπαθάριος εἰς τὴν πόρταν Μελαντιάδος.] *Interfectus est Chrysaphius Spatharius ad portam Melantiadis.*

Ἥτις ἄλλως ἀποτίθεσθαι εἰς Ἔφεσον.] Flauiani corpus Marciano imperante CP. relatum ipsa Pulcheria ad Leonem scripsit. *Super hac autem sciat tua Sanctitas, quoniam pracepto nostri Domini, & tranquillissimi Principis mei coniugis in gloriosam ciuitatem CP. sanctæ memoriæ Flauiani Episcopi corpus allatum est: & in Basilica Apostolorum, in qua consueuerant prædecessores Episcopi sepeliri, competenter est positum.*

Τὴν νῦν τῶν Χαλκοπρατείων.] Origines CP. Τὰ λεγόμενα Χαλκοπρατεῖα πρότερον ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κατοικία ἦν ἐκεῖ τῶν Ἰουδαίων. ἔμενον δὲ ἐκεῖσε χρόνους ρλβ΄. ὡς ἐπιπράσκοντες ἐκεῖσε τὰ χαλκώματα. ὁ δὲ μικρὸς Θεοδόσιος ἐξέωσεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ τόπου, καὶ ἀνακαθάρας αὐτὸν, ναὸν τῆς Θεομήτορος ἀνήγειρεν. ὑπὸ δὲ σεισμοῦ συμπτωθέντος ὁ ναὸς, Ἰουστῖνος ὁ ἀπὸ Κουροπαλάτων πάλιν αὐτὸν ἀνήγειρε, καὶ ἀκίνητα κτήματα ἐπεκύρωσεν. *Chalcopratia sic dicta a magni Constantini temporibus ædes fuit Iudæis concessa: ibique annos 132. manserunt, vendentes area vasa. Theodosius autem Iunior loco eos eiecit, & expurgatum Dei Matris templum effecit. Terra vero motu in terram excussum Iustinus Curopalata iterum reparauit, & immotis ædificiis corroborauit.* Insigne miraculum ad Christi imaginem in Chalce porta multis prosequitur, ac eleganti exornat encomio author anonymus tomo 2. Auctarij P. Combefis.

Ἐν τῷ μεταξὺ Ἀττίλας.] Ἐν τοῖς πρότερον dicere debuisset: ante 7. nimirum vel 8. annos, quibus occupata in Sicilia aduersus Gisericum Theodosij classe Attila Thraciam armis infestabat: & ei depulsando reuocata, nec leuibus prœliis cum eo initis, paceque tandem sub tributi conditione composita, Theodosius defunctus est.

Ὀμουνδίου.] *Mundzuccum* scribit Iornandes de rebus Get. *Omundium* Vat. MS. in Variis Lect. fratrem vero *Bleeam*, Prosper, *Budam*, alij *Bledam*.

Pag. 89. Νούμερον.] Possunt huc accersiri quæ de voce ἀριθμὸς ad pagg. 43. & 64. superius annotauimus. νούμερον enim ex Latina voce deductam eandem significantiam sortitur, *cohortem* videlicet, vel *legionem*. Apollonius Presbyter apud Meursium de excidio Hierosol. lib. 3. *Laudauit ineptus verba Ducis Vafri numerus.* Oecumenicus ad Act. Apost. cap. 15. καὶ τὴν ἀξίαν ἐδήλωσεν, ἐκ σπείρας εἰπὼν τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς. σπεῖρα δέ ἐστιν ὃ καλοῦμεν νούμερον. *Dignitatem quoque manifestauit, ex legione dicens Italica: legio quippe est quod numerum nunc vocamus.*

Pag. 90. Δομέστικος.] Suidas. Δομέστικοι οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς. οἱ κατὰ Ῥωμαίους οἰκειακοὶ δορυφόροι. *Domestici sunt Romanorum equites. Satellites domestici secundum Romanos.* Zonaras in Diocletiano. Δομεστίκους δὲ τοὺς ἱππέας τινὲς ὀνομάζουσι. *Domesticos quidam censent equites vocari.* Procopius de bello Vandalico lib. 1. Marcianum Domesticum exponit. *Ille se Asparis arcanorum omnium socium esse inquit, quem Romani Domesticum vocant.*

Ὁ δὲ Ἀττίλας.] Ad annum Marciani primum Idatij Prosperique Chron. hæc referunt.

Παρὰ Ἀλάνων πταίσας.] Ita Gregorius Turonensis. Idatius, & Iornandes de rebus Geticis, Attilam ad campos Catalaunicos prostratum asserunt.

Ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία σύνοδος.] Idatij, & Alexandrinum Chronica consentiunt.

Pag. 91. Ἐχειροτονήθη δὲ ὁ Προτέριος.] Diagrammatis Alexandriæ Patriarcharum author Abraham Ecchellensis, diuerso prorsus ordine, & nominibus ad Athanasium nominis secundum Patriarcham Alexand. sequentes post Dioscorum ordinat hoc pacto. *Timotheus post obitum Dioscori constitutus est: magnas pertulit ab hominibus contrariæ factionis tribulationes, nec non in exilium exactus est cum Anatolio fratre, sed post nouennium restitutus. Obiit Alexandriæ septima Mesri die Veneris.* Egit in Pontificatu secundum eundem annos 22. dies 330. Sequitur. *Petrus paulo postquam suffectus est, fuit depulsus ab hominibus contrariæ factionis, & ordinatus est loco eius Timotheus Ansus: tum Ioannes Duinafades, qui constitutus est post obitum Ansi, tum reuersus est Petrus ad suam sedem, & obiit quarta Haturi die Dominica.* Vixit ex eodem annos 8. dies 9.

Πουλχερία ἡ μακαρία.] Anno Marciani tertio Pulcheriam fato functam testatur Chronicon Alexandrinum: fallunt seipsos proinde qui ex eodem quarto obiisse ponunt; Theophanemque, vel Cedrenum propriæ sententiæ authores se constituere fingunt. Videatur Idatius ad eundem annum.

Σιτομπίας.] Commeatum & annonam in Vrbem Regiam Alexandria transportandam. σιτομπίας pronunciauit Vat. 1. MS.

Ἀττίλας ἔλαβεν τὴν Ἀκυληΐαν.] Aquileiam anno Marciani tertio ab Attila dirutam scribunt Marcellinus, Cassiodorus, Chronica Vngarica, Baronius, Valesius, & alij. Pag. 92.

Θεοδόσιος μοναχός.] Euagrius lib. 2. cap. 5. Baronius ad annum 451. num. 26. & seqq.

Οὐαλεντινιανὸς βασιλεύς.] Aetio, & Studio Coss. Aetium a Valentiniano sublatum Prosper editionis Sirmundi, Marcellinus, Idatius, & alij testantur. Hos tamen Coss. annum Marciani quartum, vt Chron. Alexandrinum; alij quintum, vt Prosperi, consignasse obseruant; Alexandrinum sequitur Theophanes.

Οὐαλεντινιανὸς ὁ τῆς Ῥώμης βασιλεύς.] Anno Marciani quinto Valentinianum a Maximo interfectum Chronicon Alexandrinum scribit ipso Valentiniano VIII. & Anthemio Coss. quibus Prosperi Chronicon, & Marcellinus eam refert.

Τῇ Εὐδοξίᾳ βίᾳ συνῆψεν.] Vxorem sibi sumpsisse notant Idatius, & Procopius de bello Vand. lib. 1. quare τὸ βίᾳ deest in Pal. & Peyrez. MS.

Ἐπὶ ς΄.] Non completum intellige ex Prosperi, Chronici Alexandr. Sidonij lib. 2. epist. 13. authoritate.

Μαθὼν δὲ τὴν Μαξίμου ἀπώλειαν.] Historiæ Chronologiæque merum hoc Chaos componunt Idatius, Marcellinus, Sidonius, Cassiodorus, Iornandes, Papyrius Massonius, & alij.

Εὐδοκίαν Εὐδοκία.] Ad alios quinque annos Eudociæ mortem protrahit Baronius ex Nicephoro ad annum 460. num. 22. Pag. 94.

Ἐκάη ἡ Ῥάβεννα.] Quod hæc perioche tota respiciat Auitum, & eius ab imperio depulsionem, an Treueris, vel Rauenna eius occasione fuerit incensa, sedulo inquirendum. Aimoinus lib. 1. Hist. Franc. cap. 5. Fredegarius Scholasticus lib. 1. cap. 7. & ex Fredegarij verbis Bedanus Presbyter, alias Chronicon Moissiacense Augustam Treuirorum vlciscendæ Auiti luxuriæ a Lucio Senatore Francorum armis expositam concordibus scriptis referunt. *Treuerorum ciuitas*, ait Fredeg. *factione vnius ex Senatoribus, cui nomen Lucius, a Francis capta & incensa est. Cum Auitus Imp. esset luxuriæ deditus, & iste Lucius haberet mulierem pulcherrimam cunctarum, fingens Auitus ob infirmitatem corporis lecto se deprimere, iussa ad omnes Senatrices vt eum visitarent misit. Cumque vxor venisset Lucij, vi ab Auito oppressa fuit. In crastinum surgens de stratu Auitus dixit ad Lucium: Pulchras thermas habes, & frigida lauas. Hac indignante Lucio, sua factione direpta est ciuitas, & incensa à Francis.* Fabulam rerum Francicarum scriptori nupero quidem, verum alias diligenti, erudito, & posteris fideli prædicando probatam, & exquisitis scriptis insertam miror, ac paucis explodendam.

Idatius non adeo summam, quam Auiti gestorum seriem expositurus ab exercitu Gallicano & honoratis primum Tolosæ, dehinc apud Arelatum Imperatorem salutatum, Romam perrexisse, & in ea susceptum, annis sequentibus a Marciano collegam imperij ascitum Rempublicam administrasse, & Gotthorum auxilio destitutum potestate, vita etiamnum demum caruisse refert: de profectione ad Treueros Aquitanis oppositos, ne voculam quidem. Gregorius Turonensis Hist. Franc. cap. 11. lib. 2. cum luxuriose agere volentem a Senatoribus eiectum apud Placentiam Episcopum ordinatum narrat: Barbaris imperium diripiendum, & Treueros Galliarum caput suis criminibus incendio vastandos tradidisse tacet. Quidni taceat, cum Iornandes etiam rebus in Gallia compositis, mox assumpto imperio, in Italiam inuolasse scribat? Sigebertus sub Arcadio Treuerim incensam, Paulus Æmilius anno salutis 404. eodem Arcadio imperante; Francos relictis patriis sedibus, Rhenum transgressos in Treueris, ac circumiectis finibus consedisse testentur? Francos quidem a Gallo quodam ob stuprum coniugi a Lucio prouinciæ Præside illatum irritato, Treuerim aduocatos vrbem incendio deleuisse narrat Duplexius de rebus Gallicis lib. 8. Auitum ab eis temporibus (res quippe Arcadij ætate gestas tractat) remotum, sic a causa Treueris incendendæ data alienum existimat. Ipsa itaque Rauenna scriptore Theophane, Auiti libidinum vltionem passa est: cuius calamitatis illatæ rationem licet non expresserit, a Gotthis auxiliaribus, quos Romanis Auitus confisus a se abiecit, editam sibi persuadebit, qui Sigonij de Impp. Occident. historiam, aut Victoris Tunnunensis Chronic. Iornandisue de rebus Geticis narrationem consuluerit: Auitum quippe Placentiæ Præsulem euectum referunt isti, & ad Rauennam superatum, viuendi veniam a Recimere accepisse.

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας.] Adrianus Valesius rerum Francicarum scriptor probatissimus, quasi Theophanis paraphrasten agens. *Non multo post*, habet lib. 4. *pœnas libidinis Auitus pependit, destitutus a Gothis. Nam Remistus Patricius adiutor eius partium in palatio Classis* (ad Rauennam) 15. *Kalend. Octobr. occisus est: ipse imperij mense 17. vel 18. a Ricimere Magistro militum apud Placentiam victus & captus, imperium deponere cogitur: nouaque & hactenus inaudita fortunæ commutatione ex Imperatore fit supradictæ vrbis Episcopus.* Subdit, *Gregorius in Hist. lib. 2. tradit Auitum Senatorem & ciuem Aruernum ob libidinum a Senatu deiectum imperio, cuius in possessionem vacuam inuolauerat, & apud Placentiam Episcopum constitutum: cum comperisset Senatum adhuc indignantem vita ipsum priuare velle, Brinatem vicum Aruernor. tumulo Iuliani Aruerni martyris nobilem, cum multis muneribus fuga petere contendisse, vt loci religione salutem suam tueretur, ac in itinere decessisse, delatumque Brinatem, & ad pedes Iuliani sepultum esse.* Vltima hæc verba Theophanis perioches vltima interpolabunt hoc pacto. καὶ γέγονε ἐπίσκοπος εἰς πόλιν Πλακεντίαν καὶ ἀπελθὼν εἰς Γαλλίας ἀπέθανεν.

Μαρκιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν.] Post imperij annos sex, & menses totidem, ait Marcellinus. At cum Theodosio Iunij mensis die 10. indict. 3. defuncto, nulla data interregni mora, imperium Marciano concessum fuerit, qui deinde indict. 10. pridie Maij Kal. obiit: inter imperij auspicia & mortem annos sex & menses decem numerare potuisse constat.

Ὅτε ἐν ὁδῷ ἀπιών.] Ex Theodori Lectoris collectaneis ad Theodoreti calcem positis excerptum: cui additur, οὗτος δὲ αὐτὸν ἔθαψεν εἰς τὸν ναὸν ἐν τῷ κάμπῳ τῷ Ἰανουαρίου μηνὶ κς'. *Contigit autem vt ad supplicandum in Campum egrederetur 26. Ianuarij.* Vide notam 4. pag. 80. scriptam.

Τιμόθεος ὁ Αἴλουρος.] Prauis suis facinoribus Timotheum Ælurum admonisse manum confirmat Theodorus Lector scribens. Τιμόθεος ὁ Μαρκιανοῦ ἀποθανόντος κατὰ Προτερίου ἐπανίσταται. *Timotheus cognita Marciani morte contra Proterium insurgit.* Legendus hic ille Theodorus, obseruandumque Æluri cognomen, quod noctu felis more Monachorum cellas circumambularet, impositum.

Ἐκδέξια ὁ ῥὴξ Οὐανδάλων.] Procopius lib. 1. de bello Vand. Euagrius lib. 2. cap. 7.

Ἐστέφθη ὑπὸ Ἀνατολίου τοῦ Πατριάρχου.] Primus, quem Author Patriarchæ manu diadema sumpsisse referat, est Leo. Præsente Patriarcha coronam Marcianus suscepit: Theodosium tamen istis superiorem ipsius Patriarchæ opera redimitum, in Theodori Lectoris Collectan. lib. 2. ad extremam calcem reperimus. Pag. 95.

Σεισμοὶ φοβεροὶ γεγόνασι.] Eum terræ motum, cladem que vrbi ab eo illatam refert Euagrius lib. 2. cap. 12. & Leonis anno secundo (altero nimirum ab eo quo Marciano vivis erepto Leo cœpit regnare) ab Antiochena ciuitate suæ libertati restituta anno sexto supra quingentesimum indictione 11. Euagrio quamuis Theophanes circa indictionem & Leonis annum consentiat (præcedenti quippe anno Iuliano, quo Marcianus decessit, Leo simul arripuit imperium) attamen cum æra Antiochena Christi natalem diem annis 48. præuertat, hic autem annus sit a Christi natalitiis quadringentesimus & quinquagesimus, qui ad inuicem vniti, nonnisi 498. reddunt, quibus adhuc septem ab Euagrij calculis deesse conspiciuntur: quia nihilominus Christi natalem diem annis septem præponere debuerat Theophanes, & Dionysianam æram non mundi 5500. sed 5493. consociare, prout luce ipsa dilucidius demonstrat Petauius lib. 11. capp. primis, & nos ex eo Annotationum istarum septima, quæ ad pag. 1. inde fit vt errore dempto idem fit Theophani cum terræ motum anno Antiochensis æræ 498. vel 499. ac iuxta Euagrium 506. ascripsisse.

Ἀχειροτόνητος ὤν.] Quod ab Episcopis sua dignitate a Proterio depositis fuisset Patriarcha ordinatus: Theodorus Lector Collect. lib. 1. Euagrius lib. 2. cap. 8. & iam prius Sacerdotali officio abdicatus: Euagrius idem.

Ἠνέχθη τὸ λείψανον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας.] Gennadio Patriarchalem dignitatem adepto scribit Theodorus Lector vltimis Collect. verbis. Gennadij porro præcessor Anatolius hoc anno cum obierit, sub primis successoris auspiciis debuit Anastasiæ corpus CP. transferri.

Ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς.] Loco *Anastasia* iam olim dicto, quod in eo sacra fidei dogmata in Arianos exponens, veram doctrinam e veterno excitauerit; vel quod ibi mulier prægnans ex alta porticu in terram lapsa & contrita, vitam & fœtus salutem populi ad audiendum Dei verbum collecti precibus receperit. Videndus ipse Gregorius carmine in Anastasiam, Sozomenus lib. 7. cap. 5. De eodem Orig. CP. τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ῥωμαίας τὸν ἔσω ἐν τοῖς Μαυριανοῦ Μαρκιανὸς ὁ ὕπατος ἔκτισεν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ. ἐχρῆτο δὲ κλῆρος αὐτῷ ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ἐν ᾧ καὶ ἀμβὼν ἐποίησεν ... [illegible] ... Ῥωμαῖος ... [illegible] ... *Templum sanctæ Anastasiæ Romanæ in Mauriani agro propriis expensis*

B. Marcianus extruxit. Cum enim ad locum Psepha vocatum, quo tessela venibant, cauderе caperet, locum duorum nummorum pretio, eo quod sordidus esset, comparauit: eo maxime quod in eo magni Gregorij lucubrationes Latine compositæ inuentæ sic referent. Templum istud forma & amplitudine reparabitur: bene noui. Hoc mihi Spiritus sanctus enunciat. Prius quippe paruum Oratorium extabat. Erat ligneus S. Anastasiæ Trullus, ædem vero aureo tecto contexit Basilius. De Gregorij Theologi Anastasi, siue Anastasia Baronius Annal. tom. 4.

Μετὰ δὲ Αἴλουρον ὁ βασιλεὺς.] Absque annorum vel temporis discrimine, quod pro iudicio diuinat Author, historiam Æluri totam continuo tractu contexit Anastasius.

Γράψας Καισάρειαν.] Locus aperte corruptus in MSS. omnibus ex Anastasij verbis ita interpolandus. πέμψας Καισάρειαν (scribit Cæsaream) ἐγκατέπεμψεν ὑπὸ μεταμόνιας τῇ φάνῳ Γεννάδιον. Cæsarij vice Stelam scripsit Euagrius ad cap. 8. lib. 2. finem.

Pag. 96. Γεγένηνται πρὸς ὑπ᾽ ἰνδίας ὁμογένεις.] Excerptum capp. 9. 10. & 11. lib. 2. Euagrij; Theodorus Lector eadem scribit, necnon Liberatus Diaconus.

Βαρβάρ.] Βαρβάρων loco memorato scribit Euagrius. De istis Theodorus Lector lib. 1. post initium.

Ἰουβενάλιος ὁ ἁγιώτατος.] Ex Cyrillio vitæ S. Sabæ scriptore apud Surium die 5. Decemb. anno Marciani vltimo Iuuenalium obiisse demonstrat Baronius ad annum Christi 457. num. 57.

Ὁ μέγας Συμεὼν, ὁ τῆς Μάνδρας κίων.] Non vnus Symeon, vt nec vnus Stylites: hic magnus, mirandus, senior, & κατ᾽ ἐξοχὴν, Στυλίτης, καὶ ἀρχιμανδρίτης de quo Euagrius lib. 1. cap. 13. ... ἐν σαρκὶ τὴν ... βίον ... καὶ πεντήκοντα ... ἐν μὲν τῇ ... Μάνδρα ... ἐν δὲ ... *Iste Symeon hoc viuendi seuerum genus in carne traducens vitam ad quinquaginta sex annos propagauit. Nam in Monasterio, in quo primum diuinas viuendi præceptiones didicit, annos vixit 9. in Mandra autem, sic enim vocatur, quadraginta septem: atque horum annorum decem in loco admodum angusto confecit: in columnis breuioribus septem: denique in columna quadraginta cubitorum, triginta.* Μάνδρα itaque Monasterij eius nomen, in quo nonnunquam κίων, qui ἀρχιμανδρίτης.

Ἐμπρησμὸς μέγας γέγονεν.] Ista dictione tenus Theodorus Lector lib. 1. Euagrius eadem lib. 2. cap. 13. apud quem Νεώριον vocatur *Bouis via* insulse redditum, quod *Bosphorus* (is que Thracius) suauius sonat: ἐν ᾧ, subdit, ... *Bouis via*, &c. Chron. Alex. ad annum Leonis 7. incendium istud reponit.

Pag. 97. Μαρκιανὸς δὲ Οἰκονόμος.] Virum mirare apud Surium die 10. Ianuarij.

Μαιοριᾶνος εἰς Ταρκώνα.] Haud minus incertas Latinorum res, quam incognitas eorum voces Theophanes habuit. Maioriani, quem Maiorinum vocat, imperium ad septem prorogat annos, cui vix alij quinque assignauerint. Auitum enim, cui Maiorianus successit, anno Marciani sexto interfectum describit: ex quo ad præsentem Leonis annum pariter sextum septem integros numeraueris. Dertonam Hispaniæ vrbem Ταρκώνα, Recimerem, Ῥεκίμερ vocat: Serpentium cunctis Historicis ignotum Seuero in imperio adiunctum fingit: Seuerum Nonis Iulijs Cæsarem eleuatum, alijs Augusto mense dignitatem adeptum testantibus commemorat. Fides hic plane Græca.

Συγκάθεν ὡς.] Theodorus Lector lib. 1.

Τοῦ δὲ Τετραδίου ...] Theodor. Lector Coll. l. 1.

Στουδίος.] Suidas Στουδίος, δυνάστης ... ἐξ τῆς ... Ῥώμης ... μοναστήριον ... Στουδίου δυνάστης ... Ἀρχιστρατήγου Νακωλείας, ἐν ᾧ ... ἡρωικοί.

Στουδίος ἀγλαὸν εἶκον ἐδείματο ...,
... Γενέθλου βάλλει.

Studius Dynasta, celeberrimi Monasterij fundator. Studitarum Oratorium extitit prius Ecclesia Catholica (velut Parœcia viris & mulieribus peruia) *demum in Monasterium mutatum. Idem Studius Dynasta Michaelis militiæ cælestis Principis Nacoliæ templum condidit, in quo versus Heroici feruntur descripti.*

Postquam magnificam construxit Studius ædem
Consulis accepit mercedis nomine honorem.

Annus Marciani quartus eius Consulatu signatur. De Studij familia Baronius ad annum 459. n. 16.

Τῶν Ἀκοιμήτων.] Τούτων μετὰ Μαρκελλος ὁ ... ἤγειρεν, ... Θεοῦ ... εἰς τρία μέρη τὴν ... διελόμενος, Nicephorus lib. 15. cap. 23. *Acœmetarum, siue insomnium Monasterium Marcellus diuinissimus construxit* (Author Actorum eius, Abbatem eius Alexandrum nomine conditorem appellat) *in quo perpetuis carminibus nunquam non hymni Deo canerentur, sodalitate Monachorum eam ob rem in tres cætus diuisa.* Surius 29. Dec.

Ἀντιπέμπει ...] Addit Theodorus Lector. ... Πραιποσίτου. *Simul Præpositi munus obibat.*

Στρατηγὸν τῆς ἕω.] Στρατηλάτην scribit Theodorus Lector, Baronius Comitem, Petauius Ducem Orientis exponit.

Πέτρος ὁ Γναφεύς.] Quod Fullonis artem vere exerceret Alexander Serm. de S. Bartholomæo apud Surium. De eius gestis Theodorus Lector.

Φυλάττειν ἑαυτῷ τὴν ἱερωσύνην.] Ne tanquam criminis reus Episcopi dignitate exauctoratus haberetur. Cui namque sacros honores ob admissum aliquod scelus Ecclesiastica censura detrahebat, eundem pariter officij munere mulctabat. Hinc illæ phrases apud Ioannem Morinum Eccles. Exerc. lib. 2. cap. 13. æquales: a Sacerdotio & ministerio deponi, honore priuari, officio & dignitate moueri, ordinum exercitio & honore abdicari. Voluntatis itaque placito, non Canonum rigore abdicatus, Episcopatus sede alienus, Sacerdotale sibi reseruat munus. Hæc eadem ad verbum Theodorus Lector. Plura Morinus lib. 4. de Adm. Pœnit. capp. 12. & 14. Pag. 98.

Ἰουλιανὸς δὲ ὡς ἐπίσκοπος.] Ordinatio tamen Iuliani in annum vsque quintum differri pag. sequens docet.

Τετράστοον.] Obserua τετράστοον, vel τέσσαρσι ἐν alias legi. Mirandum opus porticibus quatuor circumdatum.

Δανιὴλ ὁ Στυλίτης.] Cuius vitam habes apud Surium 11. Decembr. Anaplus porro ostium Bosphori est ad Galatæ latus. Potuit autem columnam hoc anno Daniel conscendere, a Symeone Stylita anno superiore, vt Chronicon Alexandrinum testatur, defuncto, monitus.

Ἰωάννης δὲ Τ....] Ioannes iste Vincomalus ex fastis Consularibus anno Marciani quarto fasces obtinuit. ... ponit alia lectio.

Ὀψίκιον.] Serui, amici, clientes, satellites, ὀψίκιον, obsequij, siue obsequiorum gerunt nomen: hinc istorum more anteire, comitari, sequi ὀψικεύειν, dicitur apud Meursium, Lacerdam, & Euchologia.

Ἀρδαβούριος καὶ Τζίμουλος.] Οἱ δὲ ... addit Theodorus Lector lib. 1. ... ἐν Χαλκηδόνι ναοῦ ... Ἀνθίμου ... ἤγειρεν.

ἦγετο. αὐτὸς γὰρ καὶ τὰ τροπάρια παρευθίαν γίνεσθαι. Ἐσω δὲ ἔφησε τὸ Χαλκηδονίῳ, τῷ Τιμοκλεῖ προσένειντο. *Anthimus & Timocles Ecclesiasticorum modulorum authores per factiones oppositas disiuncti sunt. Nam quotquot Chalcedonensi fauerunt, illi Anthimo adhæserunt. Ipse namque nocturnas vigilias fieri ordinauit. Qui autem a Synodo dissidebant, Timocli iuncti sunt.* Tropariorum rationem exposuimus ad Euchology.

Κατὰ προτροπὴν τῆς συγκλήτου.] Theophanis de Anthimo siue Anthemio sub annum Leonis octauum Romam cum Imperatoria potestate misso sententia, Idatij verbis & authoritate fulcitur. Historiam habet Euagrius libro 2. capite 16. Alij in alium annum reiiciunt, inter quos Petauius duces alios sequutus.

Pag. 99. Σημεῖον ἐφάνη.] Anno succedenti signum istud ascribit Chronicon Alexand. his verbis, ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ σημεῖον μέγιστον ὑπὸ τινῶν λεγόμενον σάλπιγξ, ὑπὸ τινῶν δὲ λογχίας, ὑπὸ τινῶν δοκὶς, ἐφάνη ἐπὶ ἡμέρας δὲ ἱκανάς. *Ingens in cælo prodigium apparuit, quod a quibusdam tuba appellatur, ab aliis hasta, ab aliis trabecula; visumque est aliquot diebus.*

Δικαίως.] Pal. Barb. & Peyrez. legunt aptius δοκὸς ob respectum ad τὸ σημεῖον. Δικαίως posuit Amanuensis quod forsan legisset δ΄. ὡς. Obserua rursum Χερσῶν & Κονόμος, siue Κονώνιος in Variis Lectionibus haberi.

Ἰσοκάσιος ὁ Κυαίστωρ.] Anno Leonis decimo, Pusæo & Ioanne Coss. factum istud consignat Chronicon Alexandrinum, Author vndecimo: in quo nihil sibi aduersantur. Anno quippe Leonis vndecimo a Septembri initium ducente per quatuor eius menses, adhuc Pusæi & Ioannis Consularis dignitas perseuerabat. Animaduerte Peyrez. codicem anni vndecimi historiam ad decimum referre, & quæ hic decimi ad vndecimum transposuisse. Metathesi fauet Chronicon Alexand. Isocasij euentum ad Leonis annum decimum referens.

Καὶ φωτισθεὶς ὁ βασιλεύς.] Ampliorem exhibet hanc historiam Chronicon Alexand. His autem verbis eam concludit. καὶ ἀκούσας ὁ δῆμος τῶν Βυζαντίων ἐπεφήμησε τὸν βασιλέα Λέοντα πολλά. καὶ ἁρπάσαντες τὸν αὐτὸν Ἰσοκάσιον ἀπήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ζευξίππου εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ κατηχηθεὶς ἐφωτίσθη, καὶ ἀπέμφθη εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ. *Quod vbi populus Byzantinus audiuit, fauste sæpius acclamauit Imp. arreptumque Isocasium deduxerunt a Zeuxippo ad magnam Ecclesiam, vbi rudimenta fidei edoctus, & sacro fonte lustratus, in patriam remissus est.*

Λέων ὁ βασιλεύς.] Ex Theodoro Lectore, Procopij lib. de bello Vandal. Iornande de Regnorum successione, & quem Author citat Prisco, nec non Candido Hist. lib. 1. ὑπὸ Ἀρχεῖον Βασιλίσκου ἐπιχείρημα καὶ ἀποτύχημα litteris consignante, de quo Photius cod. 79.

Κεντηνάρια.] *Centenarium*, non ponderis, sed numeri nomen est, quod centum librarum ponderis sit. Quod pondus propter perfectionem centenarij numeri Romani instituerunt. Libra duodecim vnciis perficitur. Isidorus Orig. lib. 16. cap. 24.

Pag. 100. Βασιλεία παρεσχημένη.] Aliam rationem profert Suidas. V. Ἄσπαρ. ὃν Μαρκιανὸς βασιλεὺς χεῖρον διηγησάμενος, καὶ ὅτι δὲ ἐκδέδωκεν, ἀντὶ καθολικοῦ γνώμην Ἄσπαρ Λέοντι ἐξεδέχετο αὐτῷ γενέσθαι παραχώρησιν. *Marciani* nimirum *benignissimi Principis, at citius sublati sententia & iussis, Asparem Leoni imperij successionem detulisse.*

Πατρίκιος ὁ υἱὸς Ἄσπαρος.] Desunt, vel adhuc latent, qui de Asparis gestis amplis voluminibus scripsere Priscus Thracius, & Candidus Isaurus. Huius quædam exprompsit Photius Cod. 79. illius Euagrius lib. 2. cap. 16. vbi de Patricio a Leone Cæsaris dignitatem adepto, ἵνα τὸν Ἄσπαρος εὔνοιαν κτήσηται μετὰ τὴν τοῦ Ἀνθεμίου σφαγήν. *Vt ipse Leo Asparis sibi conciliaret insitiam post Anthemij cædem.* Eius tamen loci error in versione vitandus, quo non Patricius, sed Ardaburius creatus Cæsar, textu in contrarium adnitente, scribitur: in quo Baronium anno 469. num. 1. delusum reperies.

Λέων ὁ βασιλεύς.] Vt Zeno, Tarasicodisas, vt scribit Euagrius lib. 2. cap. 15. vel iuxta Agathiam lib. 4. ad finem, Tharasiscodicus, Aricmesus antea dictus, Leonis gener, & Orientis Comes euaserit, narrat Candidus etiam ipse Isaurus apud Photium his omnino conferendus.

Ἀσπαρ.] An vt Aspar Zenoni, vel Zeno Aspari ex suis traderet milites, dubium reliquit Theophanes. Zenonem tamen ad id Aspari præstandum a Leone iussum fuisse suadent Authoris verba, & Candidi Photiani, quo Ardaburium Asparis filium Isauros a Zenone ductos suarum partium facere constituisse legimus, testimonium conuincit.

Ἀνῄρηκεν Λέων ὁ βασιλεύς.] Ex istis plurima recenset Procopius lib. 1. de bello Vand. vt & Asparis mortem, quam Chronicon Alexandr. ad annum Leonis 10. reuocat: eandem memorat Euagrius, Iornandes, & alij. De Heraclij ab Authore hic laudati moribus nonnulla Suidas. V. Ἡράκλειος. Pag. 101.

Ἄσπαρος καὶ Ἀρδαβουρίου.] Hoc pariter Leonis anno 15. Asparis mortem consociat Marcellinus Comes.

Ὀστρύς.] Qui Ὀστρὺς Chronico Alexandr. scribitur, & Κόμης, nec non alij Gothi Κόμητες, quos, non dignitate, sed armorum societate Comites dicerem, & συστρατιώτας. De cædibus ab eo CP. perpetratis idem Chronicon.

Θευδέριχος.] Istum Theoderichum Triarij filium memorat Iornandes de bello Getico paulo ante finem, quem a rege Italiæ Theoderico diuersum obseruabis.

Ἀρμενέριχος.] Armenerichum scribit Candidus apud Photium, & in patris cæde seruatum. Alia Variæ Lectiones.

Ἐν Ἰταλίᾳ δὲ Ῥεκίμερ.] Ex his nonnulla profert Iornandes de rebus Geticis, Euagrius lib. 2. cap. 6. Marij Chronicon, & Procopius de bello Vandal. lib. 1.

Βλύριος ἦν ἄρχων.] Potest hæc sententia Marij scriptis fulciri, quæ aduersum habet Euagrium loco nuper memorato.

Σαλώνης ἐπίσκοπος αὐτὸν Ὀλυβρίου.] Episcopum Salonæ in Dalmatia cum prius euectum scribit Iornandes de Reg. ac Temp. successione, & de rebus Geticis lib. Pag. 102.

Τούτων δὲ πάλιν πεσόντων Μαιορῖνος τὴν βασιλείαν διεδέξατο.] Vt Olybrio posteriorem Maiorinum Author recenset, Procopius causam dedit, & in errorem errans ipse induxit. Arthemij quippe, quem vocat Artemium, Olybrij, Leonisque ipsius Imperiis & morte numerata subdit. *Sed Maiorini fas meminisse fuerit, qui antea prius Romæ imperauit. Cunctis enim, qui Occidenti præfuere, vir anteferendus. Nam & contra Vandilos fortissime bellum sumens, maximo collecto exercitu in Liguribus constitit, ipse Dux impiger nullum neque laborem recusauit, neque vllam bene gerendæ rei occasionem prætermisit*, &c. Et post nonnulla. *Maiorinus igitur omnibus, quæ volebat, exploratis, in Liguriam ad exercitum reuertit: quem terrestri itinere, ad Herculis columnas ducens, inde per angustias freti transire in Africam, cum hosteque congredi omnino cogitabat: tanta ipsius exercitus admiratione, ac voluntate ob eius virtutem, vt in spem venerint certam omnes breuiter Africa per eum potituros. Verum eo ex morbo paulo post decedente, ab incepto destitere*, &c. quem tamen a Recimere occisum concordibus scriptis Historici reliqui profitentur.

Ὁ δὲ τραχηλὸς ἐξέβη Πάλυγοι ἀπὸ τούτου.] Ita codices

cuncti: quibus licet aduersis lego πλῆθος vice Πάτρικον, vt sit sensus, Ducem exercitus sub Maioriano, eo mortuo, fretum Gaditanum traiecisse, & exercitum in Africam transmissum in Hispaniam reuocasse. Quis enim alias huius loci sensus, nisi forte de Liguria loquuto non Πάτρικον, sed Πάδον; *Padum* fluuium scribere propositum fuerit Authori.

Ἐν ᾗ ἔτει ἡ σοφὴ ἀρχιεπισκόπου.] Eudociæ Iunioris mortem tangit author vitæ Euthymij apud Surium 20. Ianuarij.

Λέων ὁ βασιλεύς.] Leonem Iuniorem a Seniore decimum sextum imperij annum numerante, coronatum scribit Iornandes de Temp. ac Regn. successione, vltimum tamen eius vitæ existimat.

Μετὰ δὲ τὸν Ὀλυβρίου θάνατον.] Errantis Procopij vestigia nuper animaduersa sequutus Author, alia hæc ex Euagrij lib. 2. cap. 16. deprompta subiicit.

Μετὰ μτγ´ ἔτη.] Paulus Diaconus Euagrij, & Theophanis eum imitati correcturus errorem anno ab Vrbe condita 1226. Augustulum a patre Oreste Imperatorem renunciatum testatur: ac deinceps nouos Imperatores creatos scribens, ab Vrbe condita annos haud amplius obseruat: quod in Augustulo Imperium Romanum desiisse sentiat. Iornandes de rebus Get. a condita Vrbis ad Augusti imperium annos 709. ab Augusto ad Augustuli decessum 522. numerat. Summa 1231. annorum.

Ἐν Ῥαβέννῃ.] Petauius lib. 13. de Doct. Temp. ad annum 5187. & 5188.

Pag. 103. Ὃς καὶ τὸ ῥῆγα.] Euagrius citatus. τὴν μὲν βασιλέως προσηγορίαν ἑαυτῷ ἀφελών, ῥῆγα δὲ προσειπών. *Imperatoris nomine repudiato, regem se appellauit.* ῥῆξ rex est dignitate minor Imperatore, βασιλεὺς Imperator.

Ἡ νῆσος κατῆλθε.] Chronicon Alexandrinum ante annos quinque prodigium mensis Nouembris 11. accidisse testatur.

Τὰ δ´ αὐτοῦ ἔτη.] Conuenit Euagrius lib. 2. cap. 17. de Leonis Senioris annis, septemdecim nimirum imperasse: imperium vero deposuisse, & Leoni nepoti reliquisse ipse solus asserit.

Ἰνδικτιῶνος ιδ´.] Ita Chronicon Alexandrinum, quod de Leone Iuniore subdit. οὗτος Λέων ὑπεδέξατο ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρὸς τῆς ἐπιφανεστάτης Ἀριάδνης, ὡς προστιμῶν αὐτὸν εἰς βασιλεία Ζήνωνα στρατηλάτην, καὶ πατρίκιον ὁ αὐτοῦ πάππος (lege πατὴρ) ἐπέθηκε στέφανον βασιλικὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὁ αὐτὸς Ζήνωνος ὁ ἐπικληθεὶς Ζήνων ὁ Κοδισσαῖος Ἴσαυρος μετὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ (lege υἱοῦ) ὀλίγον χρόνον. ἐν δὲ τῷ μηνὶ τοῦ αὐτοῦ ὑπατείας ἐτελεύτησε Λέων ὁ νέος μηνὶ Δίῳ τῷ καὶ Νοεμβρίῳ νοσήσας. *Hic Leo a suamet matre Nobilissima Ariadne monitus, vt curaret se a Zenone patre Magistro militiæ, & Patricio, pro Imperatore coli, imposuit diadema regium capiti Zenonis: & imperauit Zeno Codisaeus Isaurus cum filio suo Leone exiguo tempore. Leo quippe vndecimo Consulatus sui mense, mense Dio seu Nouembri, morbo extinctus est.*

Ἐπὶ ἰζ´. μηνὶ Φεβρουαρίῳ.] Malchus Sophista apud Photium codice 78. Mense vero Februario, indictione 12. promotus Zeno alterius indictionis anno 14. mense Aprili interiit. Chron. Alexandr. De Barbaris Romanum Imperium incursantibus, & Zenonis vitiis Euagrius lib. 3. capp. 1. & 2. Suidas V. Ζήνων.

Προελθὼν εἰς ὕπατος.] Consul eo anno extitit ex citato Chronico, & trabea Consulari ornatus munera in populum publice sparsit: quod sæpius apud Authorem est ὑπατεύσας.

Βασιλίσκος δὲ ὁ Βερίνης ἀδελφός.] Euagrius lib. cap. 3. Iornandes de Regn. & Tempor. successione. Chronicon Alexandr. ad Zenonis annum 3. Malchus Sophista, & Candidus Isaurus apud Photium codd. 78. & 79. & Theodorus Lector lib. 1. Collect.

Pag. 104. Διὰ τύπου.] Τύπους edicta vniuersalia, Canones, vel *gulas* vocant Græci recentiores, eos de quibus hic mentio, ἐγκυκλίους τύπους, Euagrius cap. 4. ἐγκυκλίους ἐπιστολάς, & ἐγκύκλια Nicephorus. Author ipse τύπον γενικὸν inferius scribit.

Ὀχούμενοι ἔθος.] Quod pro more foret, vel curru vectos, vel iumento asinove insidentes Patriarchas, litanias siue processionum preces celebrare. Recolenda quæ de S. Proclo superius lecta. Theodorus Lector legendus.

Ὁ Πάππας.] Dictio vocandi significatu accipienda. Hinc Cedrenus vocatiue Πάπα. Non minima Scriptorum pars inter Græcos a Cyrilli Celestini Papæ Romani in Concilio Ephesino Legati temporibus Patriarcham Alexandrinum Papæ nomine remunerandæ Cyrilli pietatis, & in sedem Roman. obsequiorum gratia compensandorum scribunt fuisse donatum. Tanti priuilegij penes ipsos sit fides, quæ Nicephoro lib. 14. cap. 34. authoritate nutat. ἐξ οὗ λόγος, inquit, καὶ τὸ τῆς μίτρας ἐνδύμα, αὐτόθι καὶ τὴν τοῦ Πάπα προσηγορίαν λαβεῖν, καὶ τῆς οἰκουμένης κριτὴν ἀναρρηθῆναι. *Ex quo tempore fama est* (mihi certe fabula) *Mitram illum, & Papæ appellationem, atque vt vniuersi orbis iudex appellaretur, accepisse.* Fabula, inquam, insulsissima. Athanasius enim Cyrillo prior seipsum Papam epistola ad Antiochenses scribit. οἱ ἐπιστείλαντες, ὅ, τε Πάπας Ἀθανάσιος, καὶ οἱ συνελθόντες σὺν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. *Qui epistolam scripserunt, sunt isti: Papa Athanasius, & qui cum illo Alexandriæ fuerunt.* Prædecessorem Alexandrum Papam compellat Alexandrinus Clerus apud ipsum Athanasium, & Epiphanium Hæresi 69. Μακαρίῳ Πάπᾳ, ἐπισκόπῳ ἡμῶν Ἀλεξάνδρῳ, οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ διάκονοι. *Beato Papæ Episcopo nostro Alexandro Presbyteri & Diaconi, in Domino, salutem.* Et in epistolæ processu, τί μέμφεσθε Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πάπᾳ λέγοντι ἐκ τοῦ πατρὸς τὸν υἱόν; *Quid expostulastis cum Alexandro Papa ex patre filium asserente?* Hieroclam, vulgarius Heroclam ea appellatione primum quondam salutatum ex Ecchellensi Chronici Orientalis pag. 115. obseruo. *Hieroclas primus fuit, qui eo nomine cognominatus est.* Etiam Ethnici Iouem γενέτην Πάπαν dixerunt. De voce Πάπας, & duplicato ὦ Πάππα Suidas.

Μελανειμονοῦντες τὸν θρόνον.] In stupendi ac plane insoliti luctus signum. Nigrum quippe colorem suis in officiis Ecclesia Græca respuit: quæ non nisi album, vel per quadragesimam purpureum admittere solita est. De Ecclesiæ illius coloribus ad Euchologica disseruimus.

Περόζης ὁ τῶν Περσῶν.] Hæc a Procopio mutuata lib. 1. de bello Persico statim sub initium: qui Hunnos istos Euthalitas appellat, mores & genus describit, ac demum Perozam (sic eum vocat) ad Orientem conuersum (Euthalitarum regem adoratum ab eo se existimante) ex Magorum consilio Solem adorasse.

Τοῦ καιροῦ καὶ τῶν μοναχῶν.] Euagrius lib. 3. cap. 7. Theodorus Lector. Pag. 105.

Τῶν λεγομένων λευκῶν Οὔννων.] Quos anno præcedente Author Nepthalitas, Euthalitas Pal. cod. Ἐφθαλίτας vbique Procopius memoratus: eo quod *soli Hunnorum albi sint, neque item fœdi aspectu, neque ferarum modo, velut alij victitantes, sed sub vno degentes Principe politicam vitam agunt inter se, & cum vicinis ius fasque colunt, æque ac Romani & alij omnes.* Ad Persidis Boreale latus eos statuit Ortelius in Lexico: ex studio simulandæ fugæ a Procopio eis ascripto Parthos esse censeo. De iisdem Agathias lib. 4. versus finem.

Τὸν μαργαρίτην.] Cuius inuentionem, ambitum, pretium, & iacturam narrat Procopius de bello Persico lib. 1. ineunte. Photius cod. 63. μαργαρίτην, καὶ μαργαρίτην λέγοντος, καὶ μαργαρίτην. ἐφόρει γὰρ ὁ μαργαρίτης αὐτῷ τε Περόζῃ τῷ ῥηγὶ, καὶ ὅλος ἀπώλετο.

Pag. 106. Ἰλλος καὶ Πραπωλᾶς.] Leguntur ista ex plurima parte in Chronico Alexandrino ad annum Zenonis 4. & 10. Quædam indicant Theodorus Lector in Collect. Euagrius capp. 8. 11. 12. & 24. Procopius de bello Vand. lib. 1. Malchus, & Candidus Photij cod. 78. & 79. Iornandes de Reg. & Temp. successione. Suidas V. Ἀρμάτος. Procundum Chronicon Alexandrinum Trocundum, Baronius Promundum, Peyrez. Tricundum.

Εἰς ἴσα πύργον.] Αμμωδη πύργον vocat Chron. Alex. *Sleumium* Iornandes.

Pag. 107. Σιώ γενικεῖ καὶ πόνους.] Cuncti codd. legunt γενικεῖ numerum multitudinis.

Ἐν τῷ σέντῳ.] *In sella*, seu *sessionis* loco. Supra etenim συλλιάθηρον eleuare Zeno promiserat. Nota sequens locum clarius illustrat.

Ἐποίησε τὸς πολυχλίαν.] Ex Chronici Alexandrini verbis ad Constantini annum 23. lucem hæc mutuantur. *Παλάτιον μέγα ἔκτισεν πλησίον τοῦ ἱπποδρομίου (καὶ) τὴν ἄνοδον τὴν ἀπὸ τοῦ παλατίου εἰς τὸ κάθισμα τοῦ ἱπποδρομίου διὰ τοῦ λεγομένου κοχλίου. Regiam amplam proxime circum condidit, & ascensum a Palatio in circi tribunal (sicut nuper dictum) per spatium Cochleam vocatum extruxit.* Ad Chronici Alexandrini instar Pal. Barb. & Peyrez. codd. scribunt τὸν κοχλίαν. Ex illius porro authoritate locum hunc totum interpolo. ἐποίησε εἰς τὸν κοχλίαν τοῦ παλατίου τὸν ἀνέρχεσθαι εἰς τὸ ἱπποδρόμιον.

Ἐχειροτονήθη.] Locus interpolatus.

Pag. 108. Ἐγένετο σεισμὸς φοβερός.] In annum Zenonis 13. submouet Chronicon Alexand. ἔπαθεν, inquit, *ὑπὸ Σεισμοῦ...* KII. τὸ δεύτερον αὐτῆς πάθος μηνὶ Γορπιαίῳ Σεπτεμβρίῳ κϛ΄. ἐπ' ὀλίγον διάστημα ἕως τοῦ Ταύρου. *Rursum CP. irato numine labem accepit a terræmotu secundo Gorpiæo Sept. 26. spatio prope vsque ad Taurum.*

Στέφανος δὲ ψήφῳ κοινῇ.] Hunc Euagrius tacet lib. 3. cap. 10. & cum Stephano Iuniore mox secuturo confundit: Nicephorus in Chronico ad Theophanis mentem exprimit: & Baronius ad annum C. 479. male intelligit: de quo iterum sermo.

Θεοδέριχος ὁ Τριαρίου.] Ex Euagrij lib. 3. cap. 25. translata narratio: nonnihil ex ea delibat Malchus Sophista apud Photium cod. 78.

Μαρκιανὸς ὁ παῖς Ἀνθεμίου.] Theodorici seditione & letho relatis lib. 3. cap. 24. Euagrius sequenti cap. 25. Marciani tumultus aggreditur referendos his verbis: μετὰ ταῦτα ἀνεχθεὶς πρὸς Ζήνωνα Μαρκιανός, &c. ita Theophanes anno superiore de Theodorico narrationem exequutus, aliam, quæ a Marciano res gestas explorat, hoc anno suscipit texendam: quam Marcellino assentiens Baronius ad annum Zenonis octauum refert. I. C. anno 481. num. 1. & 2. Reliqua in Theodoro Lectore videnda lib. 1. ad calcem.

Pag. 109. Ἐπανάστασις Ἰλλοῦ.] Euagrij caput 27. ex Eustathio Syro breuem de Illo narrationem instituit, quam ad eius exemplum superioribus annectendam iudicauit Theophanes.

Σχολάριος.] Schola, ordo militantium est: & qui per diuersas cohortes gradum faciunt, per Scholas promoueri dicuntur. Fuerunt vndecim Scholæ Palatij custodiæ deputatæ: nouem armatæ militiæ ex Armenis selectæ, & inermes duæ. Scholares sunt in huiusmodi turmas recensiti. Arma iactabant & militiam: verum Palatij delicijs enutriti, molles & imbelles ad ostentationem arma gestabant, & militiam profitebantur; si modo maius stipendium sumerent contenti. De illis plura Suidas & Meursius. V. Σχολάριος. Pancirollus in Imp. Notitiam cap. 63.

Σπαθίον.] Cedrenus ὁ σπαθάριος γυμνὸν ξίφος. *Satelles nuda spatha armatus.*

Pag. 110. Καμηλαύκιον.] Καμηλαύχι pronunciant moderni. *Pileolus* internus capitis summitatem solam, vel nonnunquam etiam aures circumtegens: huiusce-modi ab Illo assumptus, quo abscissæ auris defectum occultaret. καλῦπτον, σκεπάζον, vno verbo *Calotta*.

Στρατηγὸν τῆς ἑῴας πόλεως.] Qui Præfectum Prætorio Orientis iam forsan antiquatum referret.

Ἀλλὰ καὶ δούκας πολλούς.] Præter duos per Ægyptum alij sex *Duces* Orientem tuebantur: scilicet Palæstinæ, Arabiæ, Phœniciæ, Syriæ, Euphratensis, Osrhoenæ, & Mesopotamiæ. Hi cum a Principe probarentur, Illi arbitrio a Zenone sunt relicti. Pancirollus in Notitiam Imperij.

Στέφανον τὸν ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας.] Petro Fulloni Stephanum successorem a prioris assectis Antiochiæ neci crudeliter traditum, & huius locum Calendionem excepisse scribit Euagrius lib. 3. cap. 10. Post Petrum Fullonem duos nomine Stephani, primum annis tribus, alterum vno sedem Antiochenam tenentem recenset Nicephorus in Chronico, quos Calendionem sequutum asserit. Baronius Nicephori sententia ad annum 479. num. 2. memorata, ad annum deinde 482. num. 1. in Euagrij geminum hunc Stephanum non distinguentis opinionem transit, & omisso Seniore, Iuniorem, quem priore loco Fullonis successorem nominauit, posteriore a Calendione exceptum manifeste profitetur: atque ita solo Senioris nomine recensito, annos in Pontificatu nullos, locum nullum assignat, Iuniorem tribus annis sedem tenuisse, nullo teste contentus asserere. Theophanes porro Nicephori Patriarchæ auctoritate fultus vnum ab altero discriminat Stephanum, huncque anno solo Ecclesiam administrantem, & Martyrem extitisse, & Calendionem præcessisse testatur.

Κωδωνάτοι.] *Laruatos* tintinnabulis κώδων spectatores ad risum mouentes, κωδωνάτες vocant recentiores Græci.

Πρωτόθρονον.] Primus post Patriarcham Metropolita est πρωτόθρονος.

Ἐχειροτονήθη ὁ Ἰωάννης.] Euagrius lib. 3. cap. 12.

Ὁ δὲ Παμπρέπιος Ἰλλος.] Candidus Photianus ad codicis 79. calcem. Euagrius lib. 3. cap. 27. Theodorus Lector lib. 2. Iornandes de Regn. ac Tempor. successione.

Κατεπαλαίσθη Μαρκιανός.] Tres codices, de quibus Variæ Lectiones ita scribunt: correctius κατεπαλαίσθη. Pag. 111.

Ταρασικοδίσσαν.] Tarasicodissam vocat laudatus Candidus apud Photium: Aricmesum Euagrius lib. 2. cap. 14. Codiosæum Chronicon Alexand.

Ἐξέδωκε ὁ Ἀθήνης.] Euagrius lib. 3. cap. 27. Theodorus Lector lib. 2.

Μηνὶ Ἰουνίῳ.] Barb. addit ιζ΄. Pal. cum Peyrez. κζ΄.

Γόης μεγάλης ἦν.] Quam studiose præstigiis se addixerit, & prohibitas exercuerit artes, fusissime exponit Suidas. V. Παμπρέπιος. Pag. 112.

Τοῦ Ῥώμης τοῦ Μογγοῦ εἰ ἀποδεκτοί.] Ioannis electionem, Mongi intrusionem, & Zenonis Henoticon ad verbum exhibet Euagrius lib. 3. capp. 12. 13. & seqq.

Θεοδέριχος ὁ Οὐαλάμερος.] Theodoricum Valameris filium præsente anno Zenonis vndecimo in Italia regnantem memorat Chronic. Alexandr. Eius in Italiam expeditionem in annum Zenonis 15. Marcellinus, & Marius reijciunt. Eiusdem decimo quarto prædandi libidine pulsum Thraciam armis infestasse, author est idem Marcellinus. Hoc itaque Zenonis vndecimo cum Ioanne Scytha aduersus Illum, & eiusdem rebellionis socios expeditum consentit Petauius lib. 13. de Doct. Temp. Eius educationem, dum CP. obses ageret, ad patrem regressum, Consulare munus, cum Zenone fœdus, arma in Thraciam illata, in Italiam, siue proprio animi proposito, siue Zenonis eum ti-

mentis consilio susceptam profectionem, & exinde varia eius certamina describunt Procopius de bello Gotthico sub initium, Iornandes de Regn. ac Temp. successione, atque iterum de rebus Geticis lib. versus finem. Tempora & annos obseruant Marius, Cassiodorus, & Marcellinus in Chronicis.

Pag. 113. Οἱ τῆς ἀπαυλῆς ἐπίσκοποι.] Euagrius lib. 3. capp. 18. 19. & 20.

Πέτρος ὁ Γναφεὺς τὸ β΄. ἔτη γ΄.] Annorum trium summam huic omnes codd. attribuunt, cuius anni sigillatim enumerati ad quatuor ascendere comperiuntur. Vide pag. seq. Barb. codex qui tres recenset, secundum repetere non veretur.

Ἔκδικον ἔπεμψε.] Libellum Felicis ad Acacium habet Baronius ad annum C. 483. num. 46. & 47. quo Defensoris istius nomen promit. *Ad quam rem*, inquit, *de collegio nostro fratres & Coepiscopos nostros, cum quibus illum a latere nostro fidelissimum Felicem Defensorem S. Ecclesiæ Romanæ ordinatione direximus.* Ἔκδικος itaque Defensor est, qui Ecclesiæ iura, statuta & priuilegia sarta tecta conseruat & defendit: vnde Defensor Ecclesiæ hic idem Felix scribitur a Liberato Breuiarij cap. 18.

Τῶν ἀπὸ Ῥώμης πεμφθέντων.] Legatos iniurias huiusmodi Constantinopoli passos testatur Liberatus in Breuiario. *Itum est CP. & prædicti Episcopi in custodiam sunt redacti, chartis sublatis, ne Catholicis, quibus scriptum fuerat, redderentur. Quos iterum post hæc Acacius de custodia eiiciens secum fecit procedere, vt quasi consensu Petri Sacerdotio dimitterentur.*

Πέτρος ἔτη γ΄. γ΄.] Palladium eiusque annos decem annotat hic Peyrez. collatum Palatino, imo annum eius primum & decurrentes deinceps incipit numerare.

Ἰλλοῦς καὶ Λεόντιος.] Iornandes de Regn. ac Temp. successione. Theodorus Lector lib. 2.

Pag. 114. Κερατίῳ.] Habet Iornandes *bastilia*.

Πέραν εἰς Συκάς.] Ad Boreale CP. latus portus est, vltra quem regio opposita Pera vocatur, quia πέραν τοῦ λιμένος, & inferius Galata a lactis copia inde in Vrbem deportata, cuius ab optimis ficubus ibidem nascentibus Συκαὶ, antiquum nomen. Iustinianam quoque dictam obseruat Stephanus de vrbibus. Plura Pancirollus de 14. regionibus Vrbis CP. ad Notitiam imperij, & Gyllius in Topographia CP.

Ὁ δὲ Ζήνων τῷ βασιλεῖ Ἀκακίῳ.] Historiam Acacij omnem nobis pene incognitam testatur Photius codice 42. a Basilio Cilice diligenter scriptam, quam periisse, vel adhuc inter puluerem & blattas latere dolendum.

Ἀποκρισιαρίους.] Mandata Principum, & Pontificum *Responsa* quondam dicta: qui deferebant nuncij, *Responsales*. Illa Græcis ἀποκρίσεις· isti ἀποκρισιάριοι.

Τοῦ Δίου μοναστηρίου.] De quo Menæum ad diem Iulij 19. Menologium Sirleti ad diem eundem. *S. Dius sub Theodosio III. CP. Monasterium ædificauit multis pecuniis ab Imperatore suppeditatis, quibus opus ipsum perfici posset.*

Εἰς τὸ ἱμάτιον ἐπέδωκαν.] Liberatus in Breuiario cap. 18. *Datis Acacio huiusmodi litteris, eas non suscepit, patrocinio fultus Imperatoris: ita vt cogerentur, qui eas detulerunt, per quendam Monachum Achimitensem ipsam chartam damnationis, dum ingrederetur ad celebranda Sacra, suspendere in eius pallio, & discedere. Qui tamen vsque ad mortem patrocinante Imperatore remansit sacrificans. His prouenientibus, & Acacio permanente in Petri communione, separauit se quidem Sedes Apostolica a CP.* Vltima hæc Theophani aduersantur. Videndus Euagrius lib. 3. capp. 20. & 21.

Καλανδίων ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας.] In priores annos, quibus adhuc Sedem occupabat Calandion, fuerant hæc a Theophane reuocanda: de quibus ad verbum Theodorus Lector lib. 2. Collect. petitas a Zenone Eustathij reliquias, & Philippis Macedoniæ euectas scribit.

Φραύιτας τετράμηνον τῆς ἐπισκοπῆς.] Quadrimestrem ponit eius Episcopatum Euagrius lib. 3. cap. 23. de eo quoque Liberatus in Breuiario cap. 18.

Πέτρος ὁ Μόγγος.] Petri Mongi mortem Euphemij primordiis solerter adiunctam ex Euagrij lib. 3. cap. 2. authoritate colliges. Athanasio successori annos 6. dies 113. assignat Ecchellensis. Pag. 115.

Ζήνων δὲ ὁ βασιλεύς.] Annus superior quo tyranni extincti, quemque Calandion vltimum numerauit, commodius ista excepisset. Historiam itaque non Chronographiam Author hic exhibet.

Πέτρος δὲ ὁ Γναφεὺς.] Hæc rursus propria sede remota, & Palladij ætati incongrue adnexa: de quibus Euagrius lib. 3. cap. 16. Alexander Monachus apud Surium 11. Iunij.

Ξεναίας δὲ ὁ δοῦλος.] Recitantur hæc per Anastasium Diaconum in posteriori Nicæno Concilio ex Theodoro Lectore, quo tempore eius historia integra habebatur.

Εὐφήμιος ὁ ὀρθοδοξότατος.] Fidem eius illibatam, & ingens pectoris robur laudat Baronius ad annum C. 492. num. 9. licet a Gelasio Pontifice communionis cum Acacio habitæ reus ex Gelasij ad ipsummet epistola conuincatur.

Σιλεντιάριον.] Inter Scholas Palatij custodiam nactas duas fuisse inermes superius diximus. Erant istæ agentium in rebus, & Silentiariorum. Hi Præfecto cubiculi subditi, ad ea quæ quietis erant, in Palatio erant deputati, ait Procopius de bello Persico. Pancirollus in Notitiam imperij capp. 62. & 63.

Ἐν ἐκκλησίᾳ ἐσθίειν.] Suidas. V. φατρία. Ἀναστάσιος Σιλεντιάριος ὁ μετέπειτα βασιλεύσας ἐπὶ Εὐφημίου Πατριάρχου ΚΠ. καθέδρας κατασκευασθείσης μετά τινων ἐφατρίαζεν. ὁ δὲ Εὐφήμιος μετὰ ἀπειλῆς λέγει αὐτῷ· ἢ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συμμίγνυσο τοῖς αὐτῆς τροφίμοις, ἢ μηδ᾽ ὅλως ἐπιβαίνειν αὐτῆς τὰ ἀμφοτέροις βλαπτικὰ αἱρούμενος. εἰ δὲ παρὰ ταῦτα ποιήσειας, ἐκτεμών σου τὴν κόμην τοῖς δήμοις ἐκθριαμβεύσω. ἐκ τότε δὲ ἡσυχίαν ἦγεν· ἀντεῖχετο γὰρ τῆς Εὐτυχοῦς δόξης. *Anastasius Silentiarius qui postmodum imperauit, sub Euphemio* (ita scribunt nonnulli, quibus de Variæ Lect.) *Patriarcha, suggestu sibi parato, cum quibusdam conuentum separatum agebat. Euphemius autem, minis etiam adiectis, eum alloquitur. Aut Ecclesiæ, si eam frequentes, sensum suscipe: aut certe ab eius ingressu omnino abstine, ne rudiores in errorem agas. Sin aliud feceris, abscissa coma, factionibus populi publice te traducendum committam. Ab eo tempore quieuit: opinionem quippe Eutychis defendebat.*

Ζήνων δὲ ὁ βασιλεὺς.] Ex Chronico Alexandr. hæc ferme ad verbum desumpta in hunc eundem annum. Qui tamen hic Μαρινός, ibi Μαυριανὸς scribitur. Pag. 116.

Πελαγίου δὲ πατρικίου.] Ex eodem Chronico, quæ hic desunt supplentur. καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Ζήνων ἐποίησεν τὸν Πατρίκιον Πελάγιον τὸν ἀπὸ Σιλεντιαρίων ἀποκόψαι, καὶ ῥιφθῆναι εἰς τὴν τοῦ Παυλινοῦ πόλιν, ἄδηλα ταφόν. Inferius mortis genus exprimitur: ἐν τῇ ἀγχόνῃ ἀγχθείς. Inferius iterum, qui hic ὕπαρχος, ibi ὕπαρχος τῶν Πραιτωρίων dicitur.

Ὁ δὲ ὕπαρχος μαθὼν τοῦτο.] Subdit Chronicon. καὶ ὅτι μαθὼν ὁ ὕπαρχος ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὡς παράγειν δι᾽ αὐτῆς μεγάλης ἀπωλείας ἐποίησεν, ἑαυτὸν βουλόμενος ἐκθάψαι, καὶ καταφυγὼν ἐκ τοῦ πραιτωρίου, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ΚΠ. καὶ ἐγένετο ἐκεῖ κληρικὸς, καὶ ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Κυζίκου.

Προεβλήθη ἐπίσκοπος Παλλάδιος.] Ad annum superiorem pertinent ista. Euagrius lib. 3. cap. 23. Vide præcedentis anni Canonium.

. Παῖδα μὲν μὴ καταλιπών.] Perperam Zenonis filium eiusque prauos mores recenset Suidas. V. Zenon: vbi & de eiusdem morte. Confirmat Euagrius Authoris dicta lib. 3. cap. 29.

Pag. 117. Ἀπαιτεῖται ἔγγραφον ὁμολογίαν.]. Anastasius secundus Imperator a Patriarcha redimitus, primus professionem fidei exigitur: de quo Euagrius lib. 3. cap. 32. & Theodorus Lector lib. 2. Vox ἐπαιτεῖται vice ἀπαιτεῖται in textu interpolato corruptæ Græcorum loquelæ argumentum: iuxta quam haud verbo, sed præpositioni (si compositum fuerit) præfigunt augmentum.

Καὶ οὕτω στεφθεὶς ἐζεύχθη Ἀριάδνῃ τῇ Αὐγούστῃ.] *Simul Imperator, & maritus innotuit;* ait Iornandes de Regn. & Temp. successione.

Ἀπὸ Ἀδάμ.] Comparandus istis Euagrius lib. 3. cap. 39. & quæ scripta superius ad operis titulum, & pag. 1.

Πηρόζου ...] De Regis istius Persarum nomine Variæ Lectiones consulendæ.

Τοῦ Δυῤῥαχηνοῦ.] Euagrius lib. 3. cap. 29. οὗτος ὁ Ἀναστάσιος πατρίδα τὴν Ἐπίδαμνον ἔχων, Δυῤῥάχιον τανῦν ὀνομαζομένην. *Hic Anastasius patriam habuit Epidamnum, Dyrrhachium nunc vocatam.*

Τοῦ Δικόρου.] Zonaras in Anastasio. Δίκορος δὲ ὠνομάσθη ὁ Ἀναστάσιος, ἐκ τῆς ... τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ μὲν γὰρ ἦν τὸ χρῶμα μελάντερον, ὁ δὲ κατά τι τὸ γλαυκότερον ἐχρωμάτιστο. *Dicori porro nomen ex eo habuit, quod pupillis oculorum fuit dissimilibus: altera nigriore, altera ad glaucum declinante.*

Πεῖσαι δὲ τὸ Γνάφεως.] Mortuum anno superiore prædicauit.

Εὐφήμιος δὲ ὁ ΚΠ.] Euagrius lib. 3. cap. 30.

Pag. 118. Ποτε πρὸς αὐτὸν οἰκονομίαν.] Ποιεῖν οἰκονομίαν, quasi ... interpretatus sum. *Alexandria fecerat illum Oeconomum*, reddidit Anastasius. Quæ mollior, & aptior versio, Lector indicabit. Nicephorus lib. 16. cap. 26. οἰκονομίαν exponit διοίκησιν.

Τοῖς ἐν ΚΠ. Ἰσαύροις.] Isauri gens agrestis ad Taurum montem latrociniis assueta. Eam Zeno Imperator, tum ob genus, tum ob auxilium ab ea acceptum, charam habuit inter prouincias reliquas, & plurima voluit authoritate CP. pollere. Candidus Photianus cod. 79. Sozomenus de Isauris lib. 8. cap. 25. Bellum in eos motum hoc anno scribit Marcellinus Comes: de quo Theodorus Lector lib. 2. & Iornandes de Regn. ac Temp. succes.

Λιλίγγης.] Lilingem pronunciat citatus Iornandes.

Κυρτός.] *Gibbum* nonnulli reddunt.

Pag. 119. Ζαμβάσης ὁ υἱός.] Zambases dicitur Agathiæ lib. 4. Blases Procopio de bello Persico: vterque legendus. Πηρόζης, scriptum reperies pag. superiore 117. & dictionem inter Varias Lectiones emendaram.

Ἐν τῷ χρονίζειν τὸν πόλεμον.] Quinquennium testatur Theodorus Lector, pene sexennium Iornandes, sexennium Marcellinus. Author quarto anno finitum videtur asserere.

Pag. 120. Τῇ λεγομένῃ σίρᾳ.] Lego σιρομάστῃ apud plures authores, de quo non ieiune in Codinum. σίρας hic neque *restem*, neque *catenam* interpretabor, sed *gladij* genus ..., quem Hesichius ..., ῥομφαίαν exponit.

Μαρκιανὸς ἔτη ή.] Alia exemplaria legunt ἔτη ζ. Eidem ἔτη ή. tribuit præmissum Canonium pag. superiore: vnde tamen bis annus primus repetatur, nec annorum octo spatium obtineat in omnibus codicibus ignoro.

Εὐφήμιον δὲ τὸν ἐπίσκοπον.] Marcellinus ad annum Anastasij quintum. *Euphemius Episcopus CP. falso ab Anastasio Principe accusatus, atque damnatus, in exilium ductus est.* Theodorus Lector in reliquis consulendus.

Ἰωάννης ἔτη ή.] Ecchellensis numerat annos 8. dies 224. Pag. 121.

Ἐπιδρομαὶ τῶν λεγομένων Σκηνιτῶν.] Σκηνίτας vocauit superius Saracenos. Eorum motum breuiter perstringit Euagrius lib. 3. cap. 36. *Arabes*, scribit Ecchellensis Histor. Arab. pag. 150. *in ciues, siue ciuitatum incolas discriminantur, & in eos qui per deserta perpetuo vagantur loca nullis certis sedibus, sed sua tentoria ibi figunt, vbi res & necessitas postulant, pabula suis quæritantes armentis & gregibus, quos Strabo Scenitas appellat.*

Φυλάρχου.] Τῆς χώρας δυνάστην, *regionis Principem* τὸν φύλαρχον exponit Suidas. ἀπὸ τοῦ χωρία αὐτῶν φυλὰς ὀνομάζεσθαι. *Quod eorum vici & oppida Tribus nominentur.*

Ἀγάρου.] Hunc sub Acbari nomine mihi Suidas innuit, & Osrhoenæ regionis Principem facit. V. φύλαρχος. Agarum alium isto longe priorem celebrat nuper citatus Ecchellensis, a quo Agaritarum cognatio φυλὴ Theophani nostro dicta, de quo pag. 156. Arabes porro in *Indigenas* & *Aduenas* discriminatos, illos antiquissimos Noe Patriarchæ nepotes, Iectan nimirum & Heber filios, qui primi Arabiam occupauère: istos autem, qui generis authorem agnoscunt Ismaelem Abrahæ filium, vocauerunt. Vtrique vt posteros habuere nobiliores, qui stirpium variarum & familiarum se constituere capita, ita se *Tribuum suarum Principes* declarauere: Genes. cap. 25. Tribus illas diuersas, velut acies sub tot Ducibus accurate perstringit laudatus Ecchellensis typis Regiis anno 1651. editus a pag. 141. ad 161. Circa Scenitas & vagos Arabes hoc vnum, quod huc confert, ex eodem obseruo. *Aduersus vagantes & effrænes Arabes in silicibus, marmoribusque Romana lingua & characteribus insculpta hactenus videri Romanorum Imperatorum edicta, quibus sub variis pœnis inhibetur, ne vagam illam, errantem incertamque agant imposterum vitam.* Variæ Lectiones hic non leuiter prætereundæ.

Τοῦ ἐνδημοῦντος ἐπισκόπου συνόδου.] Antiqua consuetudo in vtraque Ecclesia quondam obseruata, vt ex ἐνδημούντων, casu in Vrbem, siue Romam, siue CP. aduentantium collegio Synodus haberetur, etiam hodie apud Græcos retenta. Pag. 122.

Διὸς μοναστηρίου, καὶ Βασσιανοῦ καὶ Ματρώνης.] De Dij tempore & Monasterio ad pag. 114. De Bassiani ædibus Menologium Sirleti: de Bassiano & ædium eius nominis fundatore Menæum ad Octobris diem 10. ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαρκιανοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου ἦλθεν ἐν ΚΠ. καὶ τοσοῦτον διέλαμψεν ἀρεταῖς καὶ θαύμασιν, ὡς καὶ ναὸν κτίσαι ἐπ᾽ ὀνόματι αὐτοῦ τὸν βασιλέα. *Sub Marciani piissimi imperio CP. venit, tantumque virtutibus & miraculis claruit, vt eius nomine templum Imperator extrueret.* Discipulorum numero Matronam aggregatam memorat idem Menæum ἐπληθύνθη δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὡς εἰς τριακοσίους. ἐξ ὧν ἦν καὶ ἡ ἁγία Ματρῶνα. *Discipulorum eius numerus ad 300. creuit: ex quibus S. Matrona extitit.*

Θεοδώρου δὲ ὁ Ἀγρός.] Ex Theodori Lectoris lib. 2.

Πομπηΐου δὲ τοῦ ἐπισκόπου.] Euagrius lib. 3. cap. 23.

Ὀλύμπιος δέ τις Ἀρειανός.] Prodigium lectu dignum a Damasceno Orat. 3. de Imaginibus scriptum.

Ἐν τῷ ἐμβατήρι.] Ἀβαθρὸν habet Damascenus citatus, quæ est *balnei lauacrum*, ceu vas quodcumque aquis recipiendis idoneum. Aquam porro Græcorum vulgus νερὸν hodie vocat: olim quoque sic dictam puto, quod aquarum Nymphæ Νηρεΐδες quasi *Aquatiles* audirent.

Πρώτης τῶν Διαιτῶν.] Helenianorum Palatij ad quod balneum Curator, & balnei Præfectus a Damasceni interprete redditur.

Pag. 123. Ἐπιπλεῖσθαι ἤρξατο.] Theodorus Lector, ex quo ista, subiungit: ἐθεραπεύθη δὲ καὶ πρότερον, πλὴν διὰ σπουδῆς Φήλικος πολὺ πλέον ἠΰξηθη τῆς λαμπρότητος ἡ πανήγυρις. *Quamuis antea festum Apostolorum celebraretur, tamen studio Festi, multo amplius & splendidius panegyris illa celebrari cœpit.*

Φῆλιξ ἀπηχθέντος.] Ipsis pene verbis cum Theodoro consentit Theophanes.

Ἀνέσπασε τὸ χρυσάργυρον.] Tributum auro promiscue & argento pendi solitum, fuit χρυσάργυρον. Aurum enim solum nonnunquam, quandoque solum argentum imperatur. χρυσάργυρον capitibus singulis hominum, iumentorum, pecorum, neque canum etiam exceptis, erat impositum: imo ab exoletis, data criminum fœdissimorum licentia capiebatur. De eius execranda impositione Zonaras, & Cedrenus abunde: Authorem Constantinum fingit Zozimus: ab illata iniuria Christianissimum Principem vindicat Euagrius totis duobus capitibus lib. 3. 40. nimirum & 41. relata prius 39. Anastasij iussu eiusdem abrogatione: de quibus Baronius anno C. 330. a num. 33. ad 48. & an. 491. num. 11. & 12.

Τὰ κυνήγια ἔπαυσεν.] Theodorus citatus. τὰ κυνήγια ἔπαυσεν. Truculentas & horrendas circi venationes, quibus bestiarij cum feris certissimo vitæ periculo pugnas inibant, Anastasium compescuisse intellige. Venandi enim exercitium, vt fit per syluas, laude dignum aboleuisse, in Anastasij Principis laudem nemo cordatus morum censor verteret. κυνήγιον porro, vnde cum bestiis pugnam affirmem, authoritates istæ suggerunt. Suidæ V. κυνήγιον. ἐν τῷ κυνηγίῳ, scribit, ἐρρίπτοντο οἱ βιαιοθάνατοι. *In Amphiteatro violenta morte occisorum proiiciebantur corpora*: vt nimirum qui sibi manus consciscerent βιαιοθάνατοι, gladiatoribus & bestiariis mortem in se concitantibus, post ademptum vitæ lumen, sociarentur. Infra: Σεβῆρος, ὃς ἔκτισε τὸ κυνήγιον ἐστί. *Aduerte ipsum Amphitheatri conditorem esse.* Certe venatus locus, haud in syluis extruitur, nec statuis & columnis, de quibus ibi mentio, exornatur, nisi in Circo, vel spectaculorum spatio deputato. Theophanis supra ad an. 5870. Δωρόθεος ὁ ἐν ἁγίοις ἐπὶ τῷ ἀσεβοῦς Οὐάλεντος ἐμαρτύρησεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ θηρίοις παραδοθεὶς, ἐν τῷ Κυνηγίῳ ὑπὸ Ἀρειανῶν. *Sanctus Dorotheus sub impij Valentis imperio Martyrium Alexandria tulit, ab Arianis in Amphitheatro feris obiectus.* Eiusdem ad annum 5935. Χαρμόσυνος ὁ Αὐγουστάλιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐσφαγιάσθη ἐν Κυνηγίῳ. *Charmosynus Præfectus Augustalis in Amphitheatro in tempore percussus est.* Suidæ iterum V. Κυνηγός, & V. Ἀγχιστ. Ἐνίοτε δὲ οἱ ἐν τοῖς κυνηγίοις εἰσὶ τολμηροὶ πρὸς τὰς τῶν θηρίων ἀποκαταστάσεις· οἱ δ' αὐτοὶ πρὸς ὅπλα καὶ πολεμίους ἄχρηστοι. *Quidam ad discerpendas in bestiariis venationibus feras audaces existunt, qui sub armis aduersariis obiecti imbelles apparuerunt.* Mirumne foret in insequendis per saltus leporibus & ceruis cuiuspiam animum laudari? Adeone cruentum & inhumanum solitæ venationis studium, vt ab Imperatore Chrysargyrum extinguente, mereretur extingui? Verandas itaque censuit Anastasius feras, & immanes cum feris Circi pugnas, quas Romæ adhuc exercitas eodem tempore coætaneus Theodorichus deflet his verbis, epist. 42. Variarum Cassiodori lib. 5. *Heu mundi error dolendus! Si esset vllus æquitatis intuitus, tantæ diuitiæ pro vita mortalium deberent dari, quantæ in mortes hominum videntur effundi.*

Ἀρμονίας.] Clarius Theodorus Lector. ἀρχαῖ αἰτίας. In proposito non stetisse Theodoro & Theophani contrarius Suidas testatur V. Ἀναστάσιος. Idem Variæ Lectiones exprimunt.

Ταῖς πόλεσι.] Lacunam replent alia MSS. ἐξ ἐξόπισθεν ἐπιδρομῶν. Hanc barbarorum incursionem, vt aliam annis tribus priorem perstringit Euagrius lib. 3. cap. 36. Alias lectiones inter Varias suspicies.

Οἱ καλούμενοι Βουλγαρεῖς.] A *Volga* Scythico fluuio, ex quo & patrio solo irruptiones in Imperium Romanum fecere. Augerius Busbequius in Itinerario, Ortelius, Volaterranus. Alia lectio Βούλγαροι.

Σπείσας πρὸς Ἀρέθαν.] Saracenorum Principes Aretæ nomine, velut Ægyptiorum Ptolemæi, insignitos testatur Scaliger de Emend. Temp. lib. 2. de Ammonitis Arabibus aliter sentit Abraham Ecchellensis pag. 155. qua cum Thalabam memoret, Principem Aretham ex eius tribu ortum facile putauerim; adeoque non a matre sed a tribu dictum Thalabanem, qui Badicharimi filius, Agari pater, Thalabitarum fuerit contribulis. Pag. 124.

Ἐν Νικομηδείᾳ.] Hæc pene verbo tenus Theodorus Lector ad lib. 2. Collect. finem.

Καβάδης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.] Amidam, capta Theodosiopoli, a Cabade obsessam & captam, ex Euagrij lib. 3. cap. 38. scribunt Chronologi. Annum ex Eustathio notauit Euagrius Anastasij duodecimum, qui Theophanis a Septembri numerantis decimo tertio coincidere potest. Reliqua Marcellinus Comes Anastasij eiusdem anno duodecimo, Procopius de bello Persico lib. 1. nonnihil attingit Theodorus Lector lib. 2.

Σπείσας περὶ τὸ βασιλεύς.] Procopium & Marcellinum sequitur Author Theophanes: hunc quoad annorum rationem, alterum quoad historiæ fidem lib. 1. de bello Persico. Pag. 125.

Βεσσῶν.] Bessi ad Hæmum montem, & Danubium populi. Ortelius.

Ἱππικοῦ γενομένου.] Circensis hic motus idem videri posset, qui in Chronico Alexandr. ad Anastasij annum 7. legitur, in quo Anastasius ipse lapide percussus. Videat Lector, & sententiam proferat. Pag. 126.

Κτίσαντα τὸν Μάγγανον.] Rem aliter gestam narrat Procopius citatus.

Ἐκτίσθησαν Ἀναστάσιος.] Ex Gyllij scriptis lib. 3. de Topographia CP. cap. 6. plurimam lucem præsentia mutuantur. Pag. 127.

Ἰωάννης ὁ Νικαιώτης.] *Clausum* vocat Ecchellensis, & Pontificatus annos 11. dies 23. tribuit. Pag. 128.

Ἀναστάσιος αὖθις.] Eadem Theodorus Lector lib. 2. τῷ δὲ βασιλεῖ πρὸς Πέρσας σπονδαὶ γεγόνασι. Et infra: Ἀναστάσιος δὲ εἰς τὸ Ἀμμώδιον ἀφικόμενος ἐκ τῶν ὁρίων ἐποίησεν βίαν· ἔκτισε δὲ μεγάλην ἐν τῷ πεδίῳ πόλιν Δάρας, πλὴν τῆς ὀικονομίας, καὶ τὸ Μακεδονίου ἐπωνόμασεν· sed absque temporis nota: quæ nihilo secius ex Persici belli annis superioribus adscripti termino facile colligitur. Eleusum porro in Cappadocia secunda Vrbis Episcopum memorat Euagrius lib. 3. cap. 31.

Τὸν Τρισάγιον ἐν ταῖς ποιμέσι.] Clarior Theophane Theodori Lectoris dictio. ἐπὶ τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ λαοῦ λιτὰς ἐν τῇ πόλει διὰ τὸ βασιλεῖ, ἐπεσεῖσε τὸν Τρισάγιον τῆς θεότητος ἀναπεμφθῆναι ταῖς λιταῖς. ἐφοβεῖτο γὰρ τὸν ὑπὸ τῆς πατρίδος σπουδὴν ζῆλον διὰ τὰς ἐπιπλάσεις τοιαύτας, ἵνα μὴ κατὰ τὸ ἀναίτιον ὑπάρχειν.

Ἀχέλοι δὲ ἦσαν.] Ἐν χάλκῳ scribit Theodorus Lector. Ἀχέλαιο Peyrez. MS.

Κρεμάσουσι.] Linguæ recentioris corruptio, qua coniugationis tertiæ contractorum verba haud amplius in όω, sed όνω terminantur. Sic ἀνθρωπεύω, πυρώνω, χρυσώνω, vice ἀνθρωπόω, πυρόω, χρυσόω proferunt. Futurum deinde in ώσω formant: quare vbi Theophanes habet ἐμὲ οὐ κρεμάσουσι, prius scripserat: ἀκρεμάσουσι τοιουσί. At quomodo? Var. 1. lectio. εἴπερ τοιαῦτα χρήματα, καὶ ταῦτα ἔχειν, καὶ ἀπαιτεῖν ἐν ΧΙΙ. ἀκρεμάσουσιν κἀμὲ τοιουσί.

Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς ἐπίσχει.] Hæc eadem Chronicon Alexandrinum anno Anastasij 7. errantes. Bel-

lum enim Persicum, quo posterior Anastasiopolis condita, duodecimo tantum confectum est, ex Euagrij nuper citati testimonio. De huius vrbis conditu Theodorus Lector, & Euagrius lib. 3. cap. 37. qui etiam addit. λέγεται δὲ τοῦτο κεκλῆσθαι Δάρας, διότι Δαρεῖον αὐτόθι κατηγωνίσατο(?) Ἀλέξανδρος. *Nonnulli locum illum Daras appellarunt, quod Darium ibidem Alexander deuicerit.* Chronic. Alex. διότι Δαρεῖον δόρατι ἔκρουσεν. *Quod Darium ibidem* δόρατι *hasta percusserit.*

Pag. 119. Ἐμβόλους.] Euagrius βασιλικὰς στοάς *Regias porticus.*

Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς Φλαβιανόν.] Discriminis haud exigui Theophanem inter & Euagrium Flauiani Antiochensis Episcopi fides subiectum & materia: hoc eam integram perseuerasse, illo corruptam penitus & extinctam asserente. Monachorum gregem haud contemnendum suis litteris ab hæresi Flauianum vindicantium adducit Euagrius lib. 3. cap. 31. Xenaïæ inimicitias, & ex simultatibus calumnias, confictam ab aduersariis hæreseos notam, vt a fide discederet vim illatam, persecutiones, minas, seditiones, mortem ipsam intentatam, & inflictum exilium narrat cap. 32. Quis tantæ constantiæ vir a sanctitatis & innocentiæ iudicibus, quales Baronius, Petauius, & alij, in Sanctorum album recenseri non mereretur? In aduersum rapere me molitur Theophanes, & Flauianum imbellem, timoris mancipium, fauoris aucupem, a probis reiectum, ipsis Hæreticis ob animum nutantem & incertum, exosum, ac propriis tandem technis mulctatum repræsentat hoc, & tribus qui sequuntur annis. Vtri fides adhibenda Euagrio Flauiani temporibus viciniori, an posteriori Theophani? Authoribus suis innititur Theophanes: testes iuratos, senes, cum quibus de Flauiano disseruit, exceptione maiores adducit Euagrius. Hæreticus an Orthodoxus; sanctus an impius Flauianus? Decidant alij. Sanctum prædicabo, quem sanctus Theophanes vt impium damnat? Hæreticum asseram, quem veritatis & fidei assertorem fidelis Historicus Euagrius celebrat? Vtrumque abhorret animus. Vt vt se res habeat, Flauianum suo iam tempore hæreseos insimulatum mihi suggerit Euagrius: tum vbi cap. 31. Nestorianum errorem impingit Xenaïas. Vt quid enim Nestorij prauitatis admissæ reum accusaret, quem solo fidei Orthodoxæ nomine poterat damnare? Sola fidei integritas crimen erat in Flauiano: non ex Nestorij reatu, crimen fuerat in Flauianum refundendum, quem sola fidei puritas reum agebat. Nestorianum itaque inclamabat Xenaïas, quia quem Eutychianæ suæ hæreseos conscium & aduersarium nouerat, Orthodoxum probare nequibat: tum etiam cum cap. 32. seniores, quos memorat, in Flauiani defensionem adducit Euagrius, quos certe tanto studio, quasi iuratos testes non proferret, nisi Flauiani nomen in iudicium trahi eius causæ tutius agendæ prouidus non persensisset. Ab omni tamen hæreseos suspicione liberasse, & Orthodoxam eius fidem apud omnes testatam voluisse videtur Liberatus Breuiarij cap. 18. & 19.

Ἠλίᾳ τῷ ἐπισκόπῳ.] Eliæ partibus sustinendis, eidemque in inculpatæ fidei iure protegendo, in Euagrij vel calumniam vel errorem totis viribus insudat Baronius ad annum D. 512. a num. 8. ad 18. Incassum omnino: ex corruptis quippe Theodori Lectoris verbis calumnia omnis exurgit: ex integro textu summa tenetur eius laus, & innocentia comprobatur. Theodoriani textus ex eo patet corruptela, quod Theophanes Theodorum exscribens, Theodoro contraria scribat. Vitiatus itaque Theodorus aut Theophanes: at non hic cuius scripta Eliam memorantia nullius erroris arguuntur. Quid igitur superest, quam vitiatum Theodorum, & ficto eius vitio delusum Baronium admittamus? Hoc autem pacto in Christophorsonea Eusebij, cui Theodorus adiungitur, editione Theodorus emendatur pag. mihi 187. tom. 2. Ἠλίᾳ τῷ ἐπισκόπῳ τῶν Ἱεροσολύμων προσέταξεν ὁ βασιλεὺς σύνοδον ἀθροῖσαι τῶν ὑπ' αὐτόν, καὶ κατὰ τῆς συνόδου ψηφίσασθαι. Ἠλίας δὲ σύνοδον μὲν οὐ συνήθροισεν, αὐτὸς δὲ μόνος ἀναθεματίζει Νεστόριον, καὶ Εὐτυχῆ, καὶ Διόδωρον, καὶ Θεόδωρον, τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀποδεξάμενος. *Eliæ Hierosolymorum Episcopo mandauit Imperator, vt Synodum Episcoporum, quos sub se habebat, colligeret, & quartam Synodum condemnaret. Elias vero Synodum quidem non congregauit: ipse vero solus Nestorium, Eutychem, Diodorum, & Theodorum damnauit, & Chalcedonensem Synodum recepit.* Quidquid alias legeris, vim historiæ & eius verbis infert.

Σύνοδον ὑποδεχόμενος.] Lege hic, sodes, pag. succedentis notam postremam. Pag. 130.

Νηφραΐμιον.] *Machiotam* corrupte legit Baronius ad annum D. 506. num. 16. & 516. num. 40. ex corrupto Liberati codice.

Ἐν τῷ Ἀντιοχείῳ(?).] Cantharum balneum supra laudauit Author.

Μοναχοὶ ὄντες αἱρετικοί.] Qui fuerint illi Monachi, vnde progressi, cuius gratia CP. se contulerint, refert Euagrius lib. 3. cap. 33.

Καὶ Ἰουλιανὸν ἐξέωσαν μετ' ὀχλήσεως.] His attestatur Liberatus cap. 18. ante finem.

Ἀθανάσιος δὲ ὁ ἐπίσκοπος.] Pene verbatim iacent hæc apud Theodorum Lectorem.

Βαπτίζεται βαπτιζομενος(?).] Vide Græcos ab antiquo passiua recipiendi, non actiua ministrandi sacramenta forma & lege vsos: de qua nos in Euchologicis. Βαφέας, & Βαφέαν in Vat. 1. vbique hic scribi, velut proprium nomen, obserua. Idem apud Theodorum Lectorem obuiam venit.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Μακεδόνιον.] Hæc apud Theodorum superioribus præmissa.

Καθ' αὐτὸ δὲ Ἠλίας Ἱεροσολύμων.] Oppositus sibi ipsi Theophanes de Elia narrationem instituens: hic Imperatoris auxiliarius Macedonium vrget, vt Synodum Chalced. anathemate feriat, qui linea paginæ præsentis prima σύνοδον ὑποδεχόμενος asseritur. Si cum Palatino codice τὸ ὑποδεχόμενος sustuleris; Elias cum reliquis periodi superius positæ Synodum Chalced. anathematizat, adeoque Macedonium Orthodoxum cum Anastasio potest hic persequi. Lege hic ex opposito Ἠλίαν (Eliam enim accusandi casu Anastasij editionis Regiæ legunt marginales lectiones) qui hic, ceu Orthodoxus ab Anastasio vim patitur, idem loco superiore Orthodoxus item Synodum Chalcedon. admittit. Vtrum porro τὸ ὑποδεχόμενος cum Palat. expungam, vel cum Anastasij citato exemplari legam Eliam, & Ἠλίαν reponam: dubius hæreo.

Σύνοδον προσκαλεῖται(?).] Cyrillus author vitæ S. Sabæ apud Surium die 5. Decembris ex his nonnulla refert: fuit autem Cyrillus ille Sabæ suppar, ac pene coætaneus Anastasij Imp. & Episcoporum, quorum hic gesta recensentur. De Synodi istius anno Authori Marcellinus non consentit. Pag. 131.

Ἠλίας δὲ ὁ Ἱεροσολύμων.] Istis aduersatur præfatus Cyrillus, cuius testimonium approbat Baronius ad annum 512. num. 16. Petauius lib. 13. de Doct. Temp. & alij, sincerum Orthodoxæ fidei defensorem Eliam istum asserentes: de Flauiano superius actum. Vtrumque certe sequentia vindicant: vt quid enim in iudicium velut rei traherentur, qui iam in accusatorum partes, si vera foret historia, transiissent. Elias ipse defensionem suam instituit apud Euagrium lib. 3. cap. 31.

Ἀναστάσιος δὲ ἐργασάμενος(?).] In contrariam mentem factum hoc vertit Euagrius cap. 32.

Καὶ κατὰ Μακεδονίου ὁ βασιλεύς.] Theod. Lect. excerpt. Pag. 132.

Ἠλίας ἔτη ιε.] Cuius tamen varia in Episcopatu gesta superiores anni demonstrant Salustij in Canoniis descripti tempore.

Μακεδόνιον ὑπάγειν.] Quod *μετὰ ὑποκρίσεως ἔδοξε ἐνδέδωκε τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τῷ ἐπισκόπῳ*, *per hypocrisim Ecclesiæ & Episcopo consentire videretur*, ait Theodorus: exin *πρὸς δολίους γνώμας* conuersus, in fraudem Episcopum abduxit.

Κέλερος.] Euagrius Κέλερος.

Μαγίστρου.] Ἡγεμόνες δὲ ἐν τῇ αὐλῇ τάξεων. *Officiorum Aulæ Magistri*. Euagrius idem lib. 3. c. 32.

Ὁ δὲ καὶ χειροτονούμενος ὑπέγραψεν.] Quod ex Theodoro Lectore Author obseruauit ad Anastasij annum quintum.

Τὴν Δαλμάτου μονήν.] Orig. CP. *ἡ μονὴ τῶν Δαλματίων ἐκλήθη ἀπὸ Δαλματίου Πατρικίου ἀνεψιοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου*. *Monasterium cui ex Dalmatio factum nomen a Dalmatio Patricio magni Constantini nepote conditum fuit*.

Pag. 133. Καὶ παρεσκεύασε ὁ βασιλεύς.] Vt Macedonius calumniam effugit, narrat Euagrius libro 3. capite 32. qui Theodori Synopsi quoad reliqua conferendus.

Τὸν ἐπίκλην Ἀσκοβοῦλον καὶ Κέλαυνα.] Ob congruos nominibus istis actus vocatum ex Theodoro scribit Theophanes, quos *αἰσχρουργίας impuros & sceleſtos* exprimit Nicephorus lib. 16. cap. 26. Præmissa vocabula varij varie legunt. Theophanes & Cedrenus vbique Ἀσκοβοῦλον retinent, Nicephorus Ἀσκόβουλον reddit, Anastasius Lytrobulem quasi Λυτρόβουλον legerit, Theodorus Lector Ἀσκοβοῦλβιον idemque non Κέλαυνα, sed Κέλωνα scribendum putat; Nicephoro, Cedreno, Anastasio, Theophane primam lectionem probantibus. Quamuis autem Κέλων, & κιναιδώδης recentioribus Græcis appelletur Cynædus: tamen cum Κέλωνα, *θερμὸν εἰς συνουσίαν potentem ac feruidum in Venerem* significet apud Suidam, eius lectio a pluribus probata magis arridet, & alterius vocabuli iuuat expositionem. Ex variis porro eius lectionibus placet quæ Ἀσκοβοῦλβιον refert, ceu quæ τῷ Κέλωνι se accommodet, & præ aliis sensum facillimum offerat. *Βολβὸς*, Latinis *bulbus*, ait Matthiolus in Dioscoridis lib. 2. cap. 166. veteribus fuit in frequentissimo ciborum vsu, his præsertim admixtus, quæ Veneris conciliandæ gratia parabantur, vt pote qui Venerem stimulet. Quod autem ad id experiri & commendari fuerint bulbi, Martialis in xeniis, & Colum. lib. 10. docent. Quod itaque *βολβοῦ λίτρας bulborum libras* excitandæ Veneri comederet Timotheus, vel *ἀσκοὺς βολβοῦ bulborum* frequentius comestorum *arca* foret ac *loculus*, Ἀσκοβοῦλβιον nomen potuit promereri, ac subinde Κέλων *θερμὸς εἰς συνουσίαν* euadere.

Εἰκόνας κατέσχεν.] Episcoporum imagines in templis appendere more receptum fuit apud antiquos. Baronius ad annum D. 511. num. 9. *Insignia* quæ Theodori interpres addit, nec in Theodori, nec in Theophanis textu aduerto.

Ἰωάννην δὲ τὸν Ἀλεξανδρείας.] Huic vt Timotheo CP. Seuerum communicasse testatum reliquit Liberatus Breuiarij cap. 19.

Τὸν Μακεδόνιον ἐξορισθῆναι.] Hæc ab Authore annuam periodum a Septembri inchoante ad annum Anastasij primum & vicesimum fuse narrata, ad eiusdem vicesimum, quo Consulatum Secundinus & Felix adhuc tenebant, Marcellinus Comes breuibus dudum scripserat. *Macedonius Augustæ vrbis Episcopus, licet olim Anastasij Imperatoris dolis fallacisque circumuentus, prauorum testimoniis eidem accensitus, quoniam tomum sanctorum Patrum apud Chalcedonem sancta dudum subscriptione roboratum, eidem Principi dare distulit, ab eodem Euchaita in exilium deputatus est. Locum Macedonij Timotheus meridiano tempore ab Anastasio Cæsare Episcopus ordinatus inuasit.*

Κλαυδιουπόλεως τῆς Ὀνωριάδος.] De Paphlagoniæ parte Ponto ascripta, & in Honorij filij Honoriados nomen a Theodosio adepta, cuius Claudiopolis prius Bithyniæ vrbs, facta Metropolis, fuse Pancirollus in Imp. Not. cap. 128.

Τὴν Εὐχαΐτων.] Alibi τὰ Εὐχάϊτα. Bithyniæ vrbem, prius Helenopolim, ac quondam Drepanum, ex Ortelio. Pag. 134.

Τότε καὶ Φλαβιανὸς ἐξωρίσθη.] Sub id tempus, non eodem fortassis anno, quæ videlicet in annum præsenti succedentem, & in huncce ex parte incurrentem Marcellinus refert. Reliqua ab Authore hoc anno recensita cum Euagrij scriptis lib. 3. capp. 31. 32. & 33. comparanda.

Πέτρας.] Marcellinus: *In castellum, quod Petra dicitur*: de quo Procopius lib. 2. exeunte de bello Persico.

Σιδηροφόρος.] Vulgari dialecto *ἀντὶ σιδηροφόρος* vice.

Ἀπὸ σταυροφυλάκων.] Sanctæ Crucis Hierosolymis asseruatæ custodes σταυροφύλακες.

Ἰωάννης ἔτη κγ'. Ex codicibus cunctis, annos tamen sigillatim numeranti sextus decimus excidisse comperietur.

Βιταλιανὸς ὁ Θρᾷξ.] In annos sequentes hæc a Marcellino dilata: de quibus Euagrius lib. 3. cap. 43. Hoc anno, qui Anastasij vicesimus secundus, Vitalianum seditionem mouisse Iornandes de Regn. ac Temp. succes. lib. confirmat, bellum illud ciuile per annos sex ante Imperatoris obitum a Vitaliano motum testatus.

Κόμητος Φοιδεράτων.] Scythæ Transistriani, Gothi appellantur, teste Zozimo lib. 4. Ascita Romanis horum auxilia Fœderatorum obtinuere nomen, ex eodem. Hinc Iornand. de rebus Get. *Defuncto Atanarico, cunctus exercitus in seruitio Imperatoris perdurans, Romano se Imperio subdens, cum milite velut vnum corpus efficit, militiaque illa dudum sub Constantino Principe Fœderatorum renouata, & ipsi dicti sunt Fœderati.*

Ῥόγας.] Ab *erogando* stipendia militum *ῥόγαι* dicta.

Τυμῶντες δὲ τῶν αὐλητῶν.] Ex istis nonnulla Euagrius lib. 3. cap. 33. Quæ pag. hæc exhibet absque comparatione, ad Varias Lect. vix intelligas. Pag. 135.

Τοῦ ἡγουμένου τῆς Διωχνῆς.] Theodorus Lector, ex quo narrationem istam desumpsit Theophanes, scribit *τὸν ἡγούμενον τῆς μονῆς τῶν Στουδίου παλαιότερος*. Baronius ad annum 511. num. 11. *Studij* interpretatur, adeoque τοῦ Στουδίου legit: ex quibus coniiceret quispiam *μονὴν τῶν Δίου* eandem quæ τῶν Στουδίου, cui tamen aduersatur quod scribitur in pag. 114.

Ἐξάρχου ὄντι τῶν μοναστηρίων.] Quis Monasteriis Præpositus in Ecclesia CP. exponit Euchologium, & Codinus nostro labore illustratus. Pag. 136.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεὶ] Eadem ab Euagrio lib. 3. cap. vlt. diuersimode narrata.

Ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ φυλάρχου.] Legendam exhibet historiam hanc Theodorus Lector lib. 2.

Βιταλιανὸς ἀποστατῶν.] Eadem Marcellinus Comes anno Anastasij vicesimo tertio & quarto, ab Euagrio lib. 3. cap. 43. & Iornande de Regn. & Temp. successi. memorata. Pag. 137.

Στασιωδῶς.] Qui pluribus superioribus locis Στασιώδης scribitur.

Μιαῷ φόλλεως.] Alij φόλλιν scribunt, & masculam faciunt vocem. Follis pretium pene incertum. Vilissimum extitisse Anastasij ætate arguunt Theophanis verba, singulos milites singulis follibus *εἰς ὀβολὸν* æstimatos scribentis. Mihi tamen non adeo leue vt obolo, vel æri minutiori adæquandum indicem. Recentioribus Græcis φόλλις, vel vt pronunciant φόλλη, decima septima pars est Asperi Turcici. Pag. 138.

Turcici, Aspera Turcica, centum commutando Hispanico Regali, siue nummo argenteo, me apud eos peregrinante, numerabantur. Suidas φόλλιν exponit obolum. In nummum itaque mille & septingenti milites a Vitaliano fuissent censiti: quæ certe non militum ὕβρις, sed ipsius Vitaliani censeretur stoliditas. Follis Petauio MS. cuiusdam Regij verbis edocto, nummus est ex duobus argenteis compositus, quos Miliarenses, ait, intelligimus: quorum singuli denarios, non veteres & Romanos, sed minores nummulos continent: de quibus ille vir eruditus ad integram animi satietatem, luculenta de Folle Milliarensi ac nummorum minutiis Diatriba ad animaduers. in Epiphanium de Mens. & Pond. apposita.

Οὔννων πλῆθος Σαβίρ.] De quibus Variæ Lectiones. Hunnos Vitaliani auxiliares testatur Iornandes de Regn. & Temp. success. Saberos Vnnos memorat Procopius lib. 5. de bello Persico ad calcem. Varias eorum nationes Mæotim paludem incolentes numerat Agathias lib. 5. alios Nephthalitas Procopius lib. 1. ineunte. Vtrum a Sabergan Hunnorum Duce Hunni Saberi? mihi dubium. Hunnorum incursionem refert Marcellinus anno Anastasij 24. qui a Septembri 25. est Theophani.

Μακεδονίου νεκροῦ κεφαλήν.] Historia verbo tenus ex Theodoro Lect. deprompta: cuius proinde lectio Theophanis textum corruptum emendat in hunc modum. Μακεδονίου πολλὰ πάντως δὲ ἀπελθόντος, φοβηθεὶς δὲ σφραγῖδι σταυροῦ ... correctius meo iudicio Theophanes τῷ σταυρῷ. *Cum esset mortuus, manu consignasse crucis signo*: potius populum, pro eo ac solenne Episcopo.

Pag. 139. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολλοὺς αἱρέτ.] Talia passos Hæreticos affirmat Baronius ad an. 515. num. 50. & 51.

Ἀριάδνη ἡ βασίλισσα ἐτελεύτησεν.] Ad annum Anastasij 14. Ariadnæ mortem locat Marcellinus, a cuius mense Septembri vicesimum quintum Theophanes numerat.

Θεόδωρος ἀναγνώστης.] Eum puto, qui vulgo Lectoris nomen accipit, de quo Suidas. Θεόδωρος ἀναγνώστης τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ΚΠ. ἔγραψεν ἱστορίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀπὸ τῶν χρόνων Κωνσταντίνου, ἕως τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ. *Theodorus ex Lectoribus magnæ Ecclesiæ CP. scripsit Ecclesiasticam historiam a Constantini temporibus, ad Iustiniani imperium.* Sub Philippico Imperatore vixisse, quæ de ipso Theodoro, & Himerio Chartulario narrantur a Suida V. Κυνήγιον, fidem faciunt. Allatij de Theodoris diatriba diutius expectata, dubium omne propediem exoluet.

Διόσκορος ὁ μικρός.] Nomen eius memorat Euagrius lib. 3. cap. 31. ad calcem. Eius quoque occasione admissam Theodosij cædem, eiusdem in hæresim lapsum refert Liberatus Breuiarij cap. 18. exeunte. Annos Pontificatus 2. dies 146. obtinet apud Ecchellensem.

Pag. 140. Μετὰ δὲ ἡμέρας πολλὰς ...] Historiam hanc ipsis pene verbis a Theodoro Lectore mutuatur Theophanes.

Ἀναστάσιος ὁ βασιλεύς.] Excerptum e Chronico Alexandrino.

Διὰ τὴν ἀπληστίαν.] Chronicon Alexandr. διὰ τὴν ἀπληστίαν, *propter inexplebilem auaritiam*. Legendum fortasse ἀπληστίαν.

Τὸ Πραισέντον.] Καὶ Κεσέντιον ..., ait Chronic. idem.

Χοῖρος μέγας.] Iustinum adumbrat, qui Porcarius fuit. Zonaras.

Πρῶτον τὸν ἱπποκόμον.] Chronic. Πρῶτον τὸν Ἀ... τὸν φυλάξαντα, καὶ ἱπποκόμον. Plura de eo Zonaras.

Τοῦ δὲ ... ΚΠ. Τιμοθέου.] Præsenti anno Timotheum CP. Patriarcham obiisse ex Nicephori Chronico confirmat Baronius ad an. 517. n. 61.

Σύγκελλον.] Quis Syncellus dictum superius: Patriarchæ nimirum Concellaneus, mensæ, consiliorum, secretorumque conscius, & animæ fidus moderator, qui & spiritualis Pater. Ex Syncello primus hic Ioannes in Patriarchatu successor. ... ὁ σύγκελλος τῷ Πατριάρχῃ ... εἰς τὸν ἐκείνου θρόνον ἀνεβιβάζετο, inquit Cedrenus. *Dictus olim Syncellus, defuncto Patriarcha, in eius locum substituebatur.* Idem in Constantino Monomacho Scriptum Saracenorum eorum Caliphæ comparat. Hinc Ioannes Syncellus ... a Michaele Theophili filio apud eundem Cedrenum declaratur. Is tamen mos Syncellum in Patriarchæ locum euehendi, cuius primordia obseruamus, nonnisi circa octauum & nonum sæculum communem vsum obtinuit. De Syncello procemium nostrum in Georgij Syncelli Chronica fusius.

Τὸ ὠμοφόριον.] Pallium Episcopale, vel Colobium, qui & Saccus, Patriarcharum proprium inter sacra celebranda ornamentum. Certe Pallium Episcopale Pallio Philosophico, a Christianis olim assumpto, iisdemque ab Apostolis olim commendato successisse scribit Baronius anno C. 336. num. 63. Colobium autem Ecclesiasticum indumentum, quod ex Synodo 7. discimus a Iacobo Domini fratre vsurpatum, & a Patriarchis CP. postmodum acceptum, ... appellationem promeruit.

Ἰνδικτιῶνος ια.] Marcellinus, & Chronicon Alexandrinum consentiunt. Pag. 141.

Βασιλεύσας ἔτη κζ. καὶ μῆνας ζ.] Theodorus Lector menses solos tres assignat, Euagrius dies amplius tres. Basilius Cilix apud Photium cod. 42. cum Theodoro conuenit. Vterque diem vnum vel alterum detrahit Marcellinus Comes. Quatuor addit codex Pal. quatuordecim Peyrez.

Μακεδόνιος ...] Hæc iisdem pene verbis Theodorus Lector.

Τοῖς δὲ φασί.] Chronicon Alexandr.

Ζωτικὸς ὁ ...] Theodorus Lector.

Βιταλιανὸς δὲ ὁ ...] Marcellinus hoc eodem anno. Vitalianus Scytha Iustini Principis pietate ad Rempublicam reuocatus, CP. ingressus est: septimoque receptionis die Magister militiæ ordinatus.

Καὶ ...] Quod anno Iustini secundo contigit, Iornandes de Regn. & Temp. success.

Καὶ κόμητα Πραισέντου.] Magister militiæ in Præsenti, siue Præsentalis dicebatur, quia Præsens Imp. obsequio deputatus erat. De eius muneribus Pancirollus in Not. Imp.

Σευῆρος καὶ Ξένιος ...] Euagrius lib. 4. cap. 4. & Liberatus in Breuiario cap. 19.

...] Vt sancta Patrum illorum haberetur memoria, & eorum sancita probarentur. Hinc Patrum omnium ad diuersas Synodos Oecumenicas conuenientium, pro Synodis singulis festos etiam dies singulos agunt Græci ad hodiernum vsque diem: de quibus consulendum eorum Menæum.

Ἀμαντίου τε Πραιποσίτου.] Iornandes de Regn. & Temp. success. Euagrius lib. 4. cap. 2. Chronicon Alexandrinum, & Marcellini. Pag. 142.

Ἐφονεύθη.] Hæc vt præcedentia pene verbatim ex Chronico Alexandrino.

Βιταλιανὸς ...] Caussam cædis aliam proferunt Euagrius & Iornandes citati. De eadem Marcellinus anno Iustini secundo.

...] Quatuor Aurigantium in Circo colores & factiones ad Prasinos & Venetos posteris temporibus reductos, qui de Circensibus ludis copiosius tractauere, edisserunt: quas non in ludicris modo, sed & in seriis & politicis rebus sibi infensissime aduersatas, ex histo-

tiarum serie discimus: quæ paucis exponit Balsamon in Trullanæ Synodi Can. 24. τότε τῶν δήμων καταθρασυνομένων ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις, καὶ ποιούντων ταύτας, ὅτε καὶ ὅπως ἤθελον, ἐκ δαπανημάτων οἰκείων, ὡς τὰ ἔχοντες οἴκους, καὶ ἵππους, καὶ στάβλους, ἃ μέχρι καὶ νῦν σωζόμενα, καὶ προσόδους χάριν τῶν ἱπποδρομιῶν, καὶ τοῦ βασιλέως συμπαρισταμένου, καὶ εἰς τοῦτο μὴ ἐξουσιάζοντος, πολλὰ συνέβη καὶ ἄτοπα συμβαίνειν γίνεσθαι κατὰ τὸν τῆς ἱπποδρομίας καιρόν· τῶν μὲν προστιθεμένων τῷ δήμῳ τῶν Βενέτων, τῶν δὲ τῷ μέρει τῶν Πρασίνων. ἐν καιροῖς δὲ ἔσθ' ὅτε καὶ πόλεμοι συνεκροτήθησαν ἐμφύλιοι μέσον τῶν ἀντιθέτων μερῶν, καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως ἀθυρόστομα ῥήματα οἱ δημόται ἀπεφθέγξαντο, καθὼς ἀπὸ διαφόρων χρονικῶν ἔστι μαθεῖν. οἷον ἐν χρόνοις ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, ἐπὶ τοῦ Ἀναστασίου, ἐπὶ τοῦ Φωκᾶ τοῦ τυράννου, καὶ ἐπὶ ἑτέρων βασιλέων. *Tunc cum populus in illis equorum curriculis nimia libertate, vel potius licentia uteretur, equorumque cursus celebraret, quomodo, & quando volebat, idque propriis expensis, ut qui haberet & domos, & equos, & stabula, quæ nunc etiam huc usque servantur, & reditus pro illis celebrandis, & Imperator imitaretur, nullam autem ad eam rem potestatem haberet. Illius cursus tempore multa, turbulenta & absurda fieri contingebat: cum alij quidem factioni Venetorum, alij vero Prasinorum parti adiungerentur: aliquando vero etiam bella intestina excitata sunt inter adversas partes, & in Imperatoris conspectu verba impudentiæ plena populares eructarunt: quemadmodum ex diversis Chronicis ostenditur: sicut factum est imperante Iustiniano, & tempore Anastasij, & Phocæ tyranni, & aliorum Imperatorum.* Circum, eius ædes ac partes, factiones, studia, colores, dissidia, & horum omnium authores graphice depingit Chronicon Alexandrinum: cuius verba non facile quibusuis obuia, plerisque tamen præsentis historiæ locis adeunda consulendaque, huc transferre necessitati futuræ consulturus necessarium duxi. Ῥῶμος πάλιν ἀσχολούμενος ἵππικὸν παρεῖδεν ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὁ δὲ ἱππικὸν ἀνήγειρεν, θέλων καταπαῦσαι τὸ πλῆθος τοῦ δήμου Ῥώμης, ἔτι ἀτακτοῦντος, καὶ ἐπερχομένου αὐτῷ διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπετέλεσε πρῶτος ἱππικὸν ἀγῶνα ἐν τῇ πόλει Ῥώμῃ εἰς ἑορτὴν τοῦ Ἡλίου, καὶ ὑπ' αὐτὸν τεσσάρων στοιχείων, τοῦτ' ἔστι τῆς γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ τοῦ πυρός, καὶ ἀέρος, λογισάμενος ὅτι διὰ τοῦτο ἀνικήτως φέρονται οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς εἰς τοὺς πολέμους, ὡς θρησκεύοντες τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. ἐν τῇ Ῥώμῃ γὰρ οὐκ ἐτίμων τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, οὐδὲ ἐν ποίᾳ ἑορτῇ. ὁ δὲ τῆς Πισαίων χώρας βασιλεὺς Οἰνόμαος ἀγῶνα ἐπετέλει ἐπὶ τῆς Εὐρώπης μηνὶ Δύστρῳ τῷ Μαρτίῳ κε΄, τῷ Ἡλίῳ Τιτᾶνι, ὡς ὑψηλῷ, ἀγωνιζομένων, φησί, τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, τοῦτ' ἔστι, Δήμητρος, καὶ Ποσειδῶνος, καὶ τῶν ὑποκειμένων στοιχείων τῷ Ἡλίῳ. καὶ ἐβάλλετο κλῆρος μετὰ τοῦ αὐτοῦ Οἰνομάου βασιλέως, καὶ τοῦ ἐρχομένου ἀπὸ οἱασδήποτε χώρας καταγωνίσασθαι αὐτῷ. καὶ ὅτε μὲν ὁ κλῆρος ἐκάλει τὸν Οἰνόμαον ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐφόρει χρῶμα ὑακίνθινον καλλάϊνον, ὅ ἐστι τῶν ὑδάτων, καὶ ὁ ἀντιαγωνιζόμενος κατ' αὐτοῦ ἐφόρει τὸ χλοαλέον χρῶμα, ὅ ἐστι τῆς γῆς. καὶ πάλιν εἰ ἐβάλλετο ὁ κλῆρος τῷ Οἰνομάῳ φορέσαι τὸ τῆς Δημήτρας χρῶμα, ἐφόρει τὸ χλοαλέον χρῶμα, καὶ ὁ ἀνταγωνιζόμενος αὐτῷ ἐφόρει τὸ χρῶμα τοῦ Ποσειδῶνος, ὅ ἐστι τῶν ὑδάτων τὸ καλλάϊνον. καὶ ὁ ἡττώμενος ἐφονεύετο, καὶ πλῆθος ἄπειρον ἤρχετο θεωρῆσαι τὸν αὐτὸν ἐτήσιον βασιλικὸν ἀγῶνα ἀπὸ ἑκάστης χώρας καὶ πόλεως. καὶ οἱ μὲν τὰς παραλίας οἰκοῦντες πόλεις καὶ τὰς νήσους πολῖται, καὶ τὰς κώμας τὰς παραλίας ταύτας ηὔχοντο τὸν φοροῦντα τὸ καλλάϊνον χρῶμα, τοῦτ' ἔστι τοῦ Ποσειδῶνος νικῆσαι, οἰωνιζόμενοι, ὅτι ἐὰν ἡττηθῇ ὁ ὑπὲρ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγωνιζόμενος, λιμὸν ἰχθύων γίνεσθαι μέλλειν, καὶ ναυάγια θαλάσσης, καὶ ἀνέμων βιαίων ἐπαγωγήν. οἱ δὲ μεσογαίους οἰκοῦντες πολῖται, καὶ ὅσοι χώρας ἀγροικοί, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ γεωργίᾳ κάμνοντες ηὔχοντο νικῆσαι τὸν φοροῦντα χλοαλέον χρῶμα, οἰωνιζόμενοι, ὅτι ἐὰν ἡττηθῇ ὁ ὑπὲρ τῆς Δημήτρας ἀγωνιζόμενος, ὅ ἐστιν ὑπὲρ τῆς γῆς, λιμὸν σίτου, καὶ ἀπορίας οἴνου, καὶ ἐλαίου, καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν πάντων γίνεσθαι. καὶ ἐνίκησε πολλοὺς ὁ Οἰνόμαος ἀνταγωνιστὰς αὐτοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη. εἶχε γὰρ καὶ τὸν Ἄρεως ἀναδεικνύντα αὐτὸν πατρὸς τῆς Ἱπποδαμείας· ἕως Οἰνόμαος ἡττήθη ὑπὸ Πέλοπος Λυδοῦ ἐφονεύθη. τὸν δὲ ἱππικὸν ἀγῶνα πρῶτος ἐπενόησεν Ἐνυάλιος τις ὀνόματι, υἱὸς Ποσειδῶνος, ἀγαγόμενος τὴν Λιβύην θυγατέρα τῆς Ἰοῦς, καὶ τοῦ Πίκου Διός, ὃς κρατήσας τὰ μεσημβρινὰ μέρη ἐκάλεσε τὴν αὐτὴν χώραν Λιβύην εἰς ὄνομα τῆς αὐτοῦ γυναικός. τὸν δὲ ἱππικὸν ἀγῶνα ὁ Ἐνυάλιος ἅρμασι δίπποις ἐφεῦρε καθὼς συνεγράψατο Καλλίμαχος ὁ σοφώτατος ἐν τοῖς Αἰτίοις αὐτοῦ, καὶ λοιπὸν μετ' αὐτὸν ὁ Ἐριχθόνιος ἐπετέλεσε, καὶ ἄλλοι ἐν διαφόροις τόποις ἐπετέλεσαν. ὁ δὲ Οἰνόμαος πρῶτος αὐτὸς ἐπετέλεσε τὸν αὐτὸν ἱππικὸν ἀγῶνα ἅρμασι παραζεύξας. διὸ καὶ προσδόκιμος ἐγένετο καθὰ ἐν τοῖς Χάρταις τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου εὑρήκαμεν, ὃς συνεγράψατο καὶ ταῦτα, ὅτι τὸ τοῦ ἱππικοῦ γυμνάσιον εἰς τὴν τῶν τεσσάρων στοιχείων διοίκησιν ἐπινενόηται, τοῦτ' ἔστι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης. διὰ γὰρ δώδεκα εἶναι ἰσάριθμα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου τὰ διοικοῦντα τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸν παροδευτικὸν βίον. τὸ δὲ τέρμα τοῦ ἱππικοῦ, τὴν γῆν πάντως εἶναι. τὸν δὲ εὔριπον, τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆς γῆς μεσαζομένην. τὸ δὲ ἐπὶ τὰς θύρας κέντρον, τὴν ἀνατολὴν καὶ τὸ ἐπὶ τὴν σφενδόνην, τὴν δύσιν. τὰ δὲ ἑπτὰ σπάτια, τὸν δρόμον, καὶ τὴν κίνησιν τῆς ἀρκτώας τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, καὶ τῆς μεγάλης ἄρκτου. ὁ δὲ αὐτὸς Ῥῶμος βασιλεὺς πρὸς τιμὴν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἡλίου, καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν τεσσάρων στοιχείων τὸν ἐν ἀγῶνα ἐν τῇ Ῥώμῃ πρῶτος ἐφεῦρεν ἐπιτελεῖν ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ τῆς δύσεως, ὥσπερ τῆς Ἰταλίας ἅρμασι παραζεύξας, τοῦτ' ἔστι τῇ γῇ, καὶ θαλάσσῃ, καὶ πυρί, καὶ ἀέρι. καὶ ἐπώνομασεν ὁ Ῥῶμος τοῖς αὐτοῖς τεσσάρσι στοιχείοις τὰ ὀνόματα ταῦτα· τῇ γῇ τὸ Πράσινον μέρος, ὅ ἐστι τὸ χλοαλέον· τῇ δὲ θαλάσσῃ, τοῦτ' ἔστι τοῖς ὕδασι τὸ Βένετον μέρος, ὡς καλλάϊνον· τῷ δὲ πυρὶ τὸ Ῥούσιον μέρος, πυρώδης· καὶ τῷ ἀέρι τὸ λευκόν. καὶ ἐκ τούτου ἐπινοήθη τὰ τέσσαρα μέρη ἐν Ῥώμῃ. ἐκάλεσε δὲ τὸ Πράσινον μέρος Πρασινοῦν, ὅ ἐστι Ῥωμαϊκῇ λέξει, ὅπως ἑρμηνεύεται ἐμφαίνηται. πρασινοποιεῖν γὰρ λέγεται τὸ χλοαλέον, διὰ τὸ χλοαλέον γῆ ἀλλοιοῦσθαι ὅπως ἐπὶ τοὺς ἄνθους. τὸ δὲ Βένετον ἐκάλεσε διὰ τὸ ὑπὸ τὴν Ῥώμην ἐπαρχίαν χώραν λεγομένην Βενετίαν, ἧς ἔνεκα μάλιστα ἐπὶ Λευκαλάϊνα ἄρχονται τὰ κυανά· τοῦτ' ἔστι τὰ Βένετα βάμματα ἐξημμένα. καὶ προσένειμαν τῷ Πρασίνῳ μέρει, ὅ ἐστι τῇ γῇ τὸ λευκόν φασι, τὸν ἀέρα καθὼς βοᾷ, καὶ ἀφιέθη τῇ γῇ. τῷ Βενέτῳ μέρει, ὅ ἐστι τοῖς ὕδασι προσένειμαν συμμίξας τὸ Ῥούσιον μέρος, ὅ ἐστι τῷ πυρὶ κατὰ σβέννυσθαι τὸ πῦρ ὡς ὑποτασσόμενον αὐτῷ. καὶ λοιπὸν οἱ τὴν Ῥώμην οἰκοῦντες διεμερίσθησαν τὰ μέρη, καὶ οὐκ ἔτι ὁμονοοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ ἐκεῖ ἕκαστος τῆς ἰδίας νίκης, καὶ ἀποτιμῶσι τὸ ἴδιον μέρος, ὥσπερ θρησκείας τινός, καὶ ὑπεξῆλθε μέγα χρῆμα ἐν τῇ Ῥώμῃ· καὶ μεμερισμένην ἔχουσι ἔχθραν πρὸς ἀλλήλους τὰ μέρη. *Nec diu feriatus Romulus Circum in Vrbe designavit, quem Hippodromum dixit, ut seditiosos plebis motus compesceret. Tumultuabatur enim adhuc, & Regi periculum occisi fratris causa creabat. Primus ergo equestre certamen, seu Circensia instituit in Vrbe Soli, & subiectis illi quatuor elementis: terræ, inquam, & mari, ignique, & aeri dedicata: ratus ea de causa Persarum reges bella feliciter patrare, ut qui quatuor natura elementa venerarentur. Romæ etenim ante eum diem nullus elementis honor, nec festa lux ulla. Oenomaus vero rex Pisæ ad Europæ partes, certamen peregit mense Dystro, hoc est, Martio, vicesimo quinto Martij in Solis ut Titanis excelsi cultum. Certantibus, inquit, terra, & mari: hoc est, Cerere, & Neptuno, cæterisque Soli subiectis elementis. Sors deinde mittebatur inter Oenomaum & alterum, ex quacumque ille parte orbis venisset, qui cum Oenomao certaturus erat. Et siquidem sorte Oenomaus pro Neptuno certaturus esset, vestem sumebat cæruleam, quod is sit color aquarum. Contra vero, qui cum illo pugnaturus erat, viridi ornatu utebatur: quod terra vireat. Si rursum sors Oenomaum pro Cerere designasset, viridi cultu utebatur: & alter antagonista cæruleo schemate utebatur, quod aquas & Neptunum imitabatur. Victus morti victima fiebat. Ad quod regium & anniversarium certamen infinita hominum copia ex omnibus oris & urbibus confluebat. Ac maritimi quidem & insulani, quique vicos littorales nautæ incolebant, vovebant illi victoriam, qui Neptuni,*

hoc est, cæruleum ferebat colorem: quod existimarent, magnam, si vinceretur, futuram piscium caritatem, naufragia, flaminum ingentes procellas. Contra, qui continentem inhabitabant, mediterranei ciues, & agricolæ, & tota agrestium turba, illum vincere optabant, qui terræ colorem herbaceum ac viridem gestaret, rati magnam annonæ caritatem ac famem, vinique, & olei, frugumque omnium inopiam secuturam. Atque Oenomaus quidem multos ex aduersariis suis multis annis vicit, quod Apsyrtum aurigationis peritissimum haberet magistrum. Fuit tandem victus Oenomaus, & interfectus a Pelope Lydo. Primus equestrium certaminum author fertur Enyalius quidam Neptuni filius, qui Libya Ius & Iouis Pici filia in uxorem ducta, oras ad meridiem pertinentes bello subactas ab uxore Libyam nuncupauit. Ludos Circenses autem, seu aurigationem multorum curruum Enyalius excogitauit, quemadmodum Callimachus Scriptor sapientissimus in Aetiis suis notauit. Enyalium secutus est Erichthonius, ac deinceps alij in variis terræ partibus eosdem Ludos celebrarunt. Oenomaus vero primus hoc equestre certamen quadrigis, hoc est, quadriiugis equis currum vehentibus instituit: vnde tantopere celebratus est, vt sapientissimi Characis historiæ memorant, qui & rationem Ludorum equestrium explicauit, cum ostendit illos ad vniuersi naturam declarandam repertos, hoc est, cæli, terræ, maris: etenim duodena ædificia retulerunt ad Signiferi, seu Zodiaci duodena signa, cum Zodiacus & terram, & mare, vitamque mortalium communem dispenset. Per aream Hippodromi terram referebant totam. Euripus mare ab terra extante medio fere contentum designabat: flexus primus ad ostia, Orientem; alter, siue meta extrema, Occasum. Septem interualla, spatia, & meta ad Hippodromi medium motum syderum septem errantium, & Vrsæ maioris. Romulus porro & ipse ad cultum Solis, & subiectis illis quatuor elementis, certamen in Vrbe primus author celebrauit, in ea Occidentis, siue Italiæ regione, quadriiugo curru, hoc est, terra, mari, igni, aeri. Indidit quoque Romulus quatuor elementis hæc nomina. A terra Prasinam factionem nominauit, viridem nempe colorem: mari Venetam, ab aquis nempe cæruleam: ignis Russatam, quod purpura ignem colore exprimat: aeris, Albatam. Et inde quatuor in Vrbe factiones extiterunt. Vocauit autem Prasinam turbam Præsentem, quæ vox Latina significat adstantem: præsentem enim esse, adstare valet; quod terra virens cum nemoribus semper nobis adsit, & persistat. Venetam appellauit, quod Veneta prouincia subiecta sit Romæ, cuius caput est Aquileia, vbi cærulei tinguntur panni, & coniungitur cum Prasina factione, hoc est, terra. Albatam aeri assignant, quod irriget terram, ac eidem subseruiat, & opportunus aer sit illi. Factioni Venetæ Neptuno sacræ, Russatam assignauit, quæ ignem refert; eo quod aqua aerem sibi subiectum quasi deleat. Cæterum Romani hoc modo in factiones diffecti propter dissidia partium, dum quisque eam cupit superiorem familiam, cui ipse maxime fauebat, grauiter inter se dissidebant; quod quisque pro sua factione, velut pro aris & focis propugnaret. Odia igitur intestina & dissidia grauissima inter factiones in Vrbe extabant. Hæc Chronicon Alexandrinum: ex quo si partibus in suis omnibus veram non tenes historiam, aliarum saltem apertum sensum & lucem ex eo non obscuram percipies. Quodque Theophanem spectat, in cuius lectione voces istæ οἶκοι ἐν ἱπποδρόμῳ, παλάτιον ἱπποδρόμιον, σίγμα, εὔριπος, καγκέλλιν, σφενδόνη, δίαυλος, καμπτὴρ, & aliæ nonnihil animum cohibere possent: ex his habes, οἴκους ἱπποδρομίου, Regias ædes ad Hippodromi latera fuisse duodecim: occurrunt earum nomina pleraque tum in historia nostra, tum in Originibus CP. a Lectore, si lubeat, adeundis. σίγμα constat esse Circi aream, & quo decurritur, spatium, siue solum: Euripus fouea est medio spatio præfato aquæ continendæ, & naumachiæ celebrandæ destinata: latitudinem eius & profunditatem describit Thomas Dempsterus in Romanis antiquitatibus, vbi de Circo. καγκέλλιν, siue καγκέλλια carceres e quo prodeunt, & reflectuntur equi, putabis: metam vltimam σφενδόνην fundæ referentem figuram. δίαυλον bigæ spatium est: & καμπτὴρ tandem meta quæuis, & obeliscus ad gladij formam ad mediam Circi spinam erectus, de quibus præfatus Dempsterus, Lipsius, Onuphrius, Pancirollus, & qui Romanas Origines tractauere reliqui. Hoc vnum aduerto, factionum memoratarum duas tantum in historia hac haberi memoriam, Prasinæ & Venetæ: alias temporibus vltimis vel extinctas, vel istis adiunctas: bella tamen & dissidia inter se fouisse perpetua, adeo vt dissensionum flammis ad vrbes etiam alias deportatis integræ prouinciæ, & totum pene imperium conflagrarit. Prasinam insuper vbique ferme numero maiorem obseruabis, Principis potestati minus subditam, & erga eum religionis infensam: Venetam ex aduerso compositam magis & moderatam Imperatorum affectus ad se pellexisse. Istorum exempla suppeditat index, verbis Prasini, Veneti, Factiones, Circus, &c. Paucis Corippus lib. 1.

> *Aurigas totidem, totidem posuere colores,*
> *Et fecere duas studia in contraria partes.*

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Τιμόθεος ἔτη ζ'.] Addit Ecchellensis ob historicam fidem huc adeundus, dies septemdecim. Reliquos Alexandriæ Patriarchas, eorum nomina, gesta, ætates, ordine penitus a Theophane diuerso recenset idem Ecchellensis. Illi vel Theophani fidem eleuare non est huius negotij. Quos a mundi conditu 6018. Christi vero natalibus 518. Patriarcham Timotheum sequutos ponit, cum aliis a Theophane expressis conferendos ex eius scriptis depromo. Primus est Theodosius, cuius anni sunt apud eum 31. dies 131. ad eius tempus Gaianum (cuius mores breuiter percenset pag. 122.) recenset. Sequitur Petrus, cuius Pontificatus anni 1. dierum 362. memoratur: cuius historia pag. 123. Pauli successus, & Apollinaris ætatem includit. Petro apud Ecchellensem sufficitur Damianus, regitque Ecclesiam Alexandrinam annis 35. diebus 358. Succedit Anastasius annis 12. diebus 190. Hunc excipit Andronicus annis 6. diebus 16. Heraclij Imperatoris temporibus. Beniamin deinde Pontificatum adeptus est annos 39. quem postmodum annis 16. diebus 273. tenuit Agathon: ad prioris autem breuiarium memorat Ecchellensis Cyrum Patriarcham & Ægypti gubernatorem. Ioannes tandem eleemosynarum insignibus notus thronum suscepit anno ab orbe condito 6173. & a Christo nato 673. eoque annis 8. potitus est. Alij deinde Patriarchæ subiunguntur 37. quorum vltimus Athanasius anno a Christi Incarnatione 1234. Pontifex renunciatus fuit. Frustra referrentur eorum nomina, cum ad eorum tempus omne Patriarcham nullum Theophanes recenseat. Pag. 143.

Εὐφράσιος ὁ Ἀντιοχείας.] At non nisi post vnum & alterum annum in Canonium ab ipsomet Authore refertur pag. succedente.

Πόλεμον συνέβη μεταξὺ Ῥωμαίων, καὶ Περσῶν.] Lazorum a Persis defectionem bello causam dedisse ex ipsis Theophanis, & authorum aliorum testimoniis, post secundum annum exponemus: adeoque præsentem narrationem suo loco motam, & inferius reponendam historiæ veritas suadet.

Πρὸς Ζιλγίβιν.] Chronicon Alexandr. Ζίλγβιν

nominat: cum quo verborum Theophanis concordia præsentem historiam ab eo descriptam demonstrat. Non omittendæ hic Variæ Lectiones.

Εὐφρασίου δὲ Ἀντιοχείας.] Hæc pariter perioche indebitum sibi locum præoccupauit: annis quippe duobus Euphrasij Episcopatus tardior comperitur.

Καβάδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.] Hæc Authori Procopius lib. 1. de bello Persico suggessit.

Πρεσβύτερον ἀυτοῦ υἱόν.] Eiusdem secum nominis.

Διὰ τὸ ἑτερόφθαλμον ἀυτὸν.] *Nam monophthalmum, vel alium defectum corporis patientem nefas Persis regem constituere*: Procopius.

Ἀμβάδου.] Abenedo scribit Procopius citatus: Variæ Lectiones alias.

Pag. 144. Ἐπιδὲ τῶν Σκυθιῶν.] Euagrius lib. 4. cap. 8.

Τζάθης ὁ τῶν Λαζῶν βασιλεύς.] Narratio ex Chronico Alexandrino ad annum Iustini quartum, in quintum vero a Theophane translata, quod quintus annus a quarti mense Septembri ducat initium: reperitur etiam paulo immutata apud Agathiam lib. 3. ad medium, cui Τζάθης, qui Chron. Alex. Τζάθιος, & Theophani Τζάθης scribitur.

Τῶν Λαζῶν.] Qui quondam Colchi, ex Agathia lib. 2.

Ἐφώτισεν αὐτόν.] Φωτίζειν, vt & Βαπτίζειν se profitentur apud Græcos baptismi susceptores.

Ονωδ.] Chronicon Alex. Ονίνου, Vat. Μαμωδ.

Ἀπὸ Κουροπαλατῶν.] Curopalatem explicat noster Codinus: paucis Corippus lib. 1.

Cum magni regeret diuina palatia patris,
Ordine pro rerum vocitatus cura palatij.

& lib. 2.

Dispositorque nouus sacræ Baduarius aulæ,
Successor soceri, vocitatus cura palatij.

Id officij diu ante hæc tempora extitit, vt obseruat Thomas Dempst. ex Sidonio Apollin. car. 23.

Intra aulam soceri mei expetitus,
Curam cum moderatus es palatij.

Huius munus erat, vt *aurea virga decoratus inter obsequia numerosa, ante pedes regios primus incederet*. Cassiodorus lib. 7. epist. 5. Palatium custodiebat. Euagrius lib. 5. cap. 1. τὴν φυλακὴν τῆς αὐλῆς ἐμπεπιστευμένος, ὃν Κουροπαλάτην ἡ Ῥωμαίων λέξει φωνή.

Χλαμύδα βασιλικὴν ἄσπρον.] Addit Chron. Alex. ἀντὶ πορφυρᾶς: quod purpuram sibi Romanorum Imperatores reseruarent: vnde Christus ab Herode alba veste in ambitæ regiæ dignitatis ludibrium amictus: ac Herodes idem Tyrios alloquuturus candida, & argento rutilante veste procedit ornatus, apud Iosephum. Haud tamen negauerim, quod scribit Agathias lib. 3. Lazorum regi purpuream Chlamydem ferre nefas fuisse.

Ἄσπρον.] Ἄσπρον *album* vocant recentiores Græci: hinc ἄσπρον nummulus argenteus, quod ex argento sit etiam albus. Similem monetam patres nostri vocauere, *un blanc, trois blancs, six blancs*: *unum, tria, sex aspra, siue aspera.*

Ταβλὶν χρυσοῦν.] Assutamentum auro textum, quasi *tabulam*. Vide Meursium.

Στιχάριν.] Tunica est. στιχάριον correctius scribitur, παρὰ τὸ στίχον, quod *uno* compingatur *ordine*, & superioribus partes infernas vix ampliores nacta sit.

Πλουμίν.] Quæ Phrygionico opere manus pingit ποικίλοις ὑφάσμασι.

Τζαγγία.] *Militares socci, ocreæ*, quas elegantior phrasis vocat πέδιλα.

Ῥούσια.] *Russea, rubra* κοκκινόβαφα, ne omnino essent purpurea.

Βασιλικοῖς.] Ex τῷ βασιλικῷ ἐγκόλπιον. Recolenda paulo superius scripta.

Ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ ἤρξατο ἐχθρα.] Haud igitur ante annos duos initium belli ductum, si ἐκ δὲ τοῦ ex hac primum occasione motum: quare præmissam nuper de bello Persico narrationem Chronicon Alexandrinum Tzathi baptismo supponit, quibus Procopius de bello Persico videtur assentiri.

Τὰ κζ´ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν.] Arethæ martyris certamen apud Nagram (ita scribitur) Homeritarum, qui quondam Sabæi, & Arabiæ felicis incolæ, ciuitatem, initum ex Metaphraste refert Surius 24. Octobris.

Ἰωάννης ἔτη γ´.] Cuius promotio longe superius obseruata. Pag. 145.

Οὗ δὲ Ἰουστῖνος καὶ ὁ Ῥώμης.] In sequentem annum, qui Iustini septimus, & Philoxeni Probique fastis consignatur, Ioannis iter Marcellinus distrahit, & ista scribit. *Theodorico rege pro Arrianorum suorum ceremoniis reparandis laborante: solus duntaxat Romanorum sibi decessorum Vrbe digressus, CP. venit, miro honore susceptus est. Dexter dextrum Ecclesiæ insedit solium, diemque Domini nostri Resurrectionis plena voce Romanis precibus celebrauit.*

Καβάδης δὲ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.] Infectos Manichæorum deliriis Persas refert Agathias lib. 2.

Κομμέντον.] Cedrenus in Monomacho. στάντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ συμβουλίου ἐσχημάτισαν, ὅπερ παρ' αὐτοῖς καλεῖται κομμέντον. *Consistentes in via concilium ab eis dictum conuentum coegerunt.* Theophanes infra κομέντου πατήσαντος *habitis Comitiis*, scripturus.

Ὁ δὲ ἀυτὸς βασιλεὺς Ἰουστῖνος.] Marcellini verbis ad annum Iustini quintum, a cuius Septembri sextus ex Theophani calculo incipit, hæc illustrantur. *Plerique lapidatorum, percussorum, Vrbisque depopulatorum, sua ob scelera deprehensi, ferro, igni, suspendiisque expensi sunt, gratum bonis ciuibus spectaculum exhibentes.* Pag. 146

Ἐπὶ δὲ καὶ τῆς ἰδίας γυναικός.] Locus corruptus. Iustiniani enim coniux, non Iustini fuit Theodora. Quare Λουππικίνας, vel Εὐφημίας repono, iuxta superius lecta anno Iustini primo: totumque numerum 32. anni I. C. 523. apud Baronium expungendum huiusmodi animaduersio decernit.

Καὶ προεβάλετο τὸν Πατρίκιον.] Eius munus & genus sub Iustino celebrat Procopius de bello Persico lib. 1. vbi de pace cum Persis ineunda.

Ἐποίησε δὲ καὶ θεσπίσματα.] Legem in eos a Iustino sancitam habes cod. de Hæret. & Manich. lib. 12.

Ἀναζαρβὸς ἐπεσε.] Ex Euagrio lib. 4. cap. 8.

Καταποθῆναι τῶν Σκυθῶν.] Ibidem.

Ἀνεφάνη γυνὴ &c.] Simplicius, qui ex Agathia lib. 2. genere Cilix eo tempore viuebat, Commentario in Categorias meminit mulieris natione Cilissæ, quæ suo tempore vixerit, magnitudine quatuor cubitorum.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ τῆς πόλεως ἐν Ἀντιοχείᾳ.] Conflagrationis Antiochenæ, ac terræ conquassationis ad hunc annum Iustini 8. indictione 4. sub Olybrij solius Consulatu, breuem narrationem instituit Marcellinus, paulo fusiorem Euagrius lib. 4. cap. 5. quo Ioannem Rhetorem totam illam cladem luctuoso orationis genere, ac ἀξιοπαθῶς descripsisse memorat. Eo tamen a Theophane nostro & Marcellino diuersus est, quod anno Iustini septimo, Maij die 29. calamitatem ingruisse asserat. Pag. 147

Κεντηνάρια δύο.] Inter medium talentum & supremum medium pondus est centenarium: de quo Isidorus lib. 16. cap. 24. *Centenarium*, inquit, *numeri nomen est, eo quod centum librarum ponderis sit: quod pondus propter perfectionem centenarij numeri instituerunt Romani.*

Περὶ ὥραν ἕκτην.] Euagrius. κατ' αὐτὸ τῆς μεσημβρίας τὸ καθαρώτατον τῆς ἕκτης ἡμέρας. *Circa meridiei ipsius momentum sexto hebdomadis die.* Vide Theophanis tempore ab aurora ad occasum horas diei duodecim fuisse numeratas, vt septima meridiem attingat, vel etiam paululum prætereat.

Τοῦ πεμπτοῦ ἐμπρησμοῦ.] Euagrius. πολλῶν ἤδη τῆς πόλεως ἐπιπεπτωκότων, ἄλλα τε πάντα συμπεσόντα, ἡνίκα καὶ ὁ Εὐφράσιος ἐτελεύτησε. *Postremo omnium Euphrasius (cuius mors aliam nonam calamitatem attulit ciuitati) eisdem cladibus oppressus interiit, ne quisquam reliquus foret, qui vrbi res prouideret necessarias.*

Pag. 148. Τῷ δὲ Ἀπριλλίῳ μηνί.] Is est Marcellini & Alexandrini Chronicorum, nec non Euagrij lib. 4. cap. 9. computus, apud quos tamen Iustini solius ac eiusdem cum Iustiniano imperantis dies diligentius animaduertendi. Consentiunt iidem in Aprilis Kalendis Iustiniani imperio consecrandis, quibus conueniunt nonnulli Theophanis codices, aliis diem quartum erronee decernentibus.

Τοῦ δὲ Εὐφραιμίου.] Eadem apud Euagrium legere licet lib. 4. cap. 6. quo qui κόμης ἀνατολῆς Ephræmius hic signatur, τῆς ἑῴας ἀρχῆς τὰς ἡνίας διέπων describitur.

Ἀρσένιον.] Arsenium scribit vita S. Sabæ apud Surium 6. Decembris.

Φοινίκης Λιβανησίας.] De Consulari Phœniciæ Pancirollus in Not. Orient. Imp. cap. 107. de Duce eiusdem cap. 146.

Καὶ τὰς ἁγίας πόλεις.] Addo lacunam omnibus MSS. extantem expleturus, ἀσφαλίζεσθαι διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σαρακηνῶν· de ædificata quippe Palmyra limitanea ciuitate scribit Procopius lib. 2. de Ædif. Iustiniani vltimis verbis. *In Phœnicia Libano propinqua oppidum, cui Palmyra nomen, vetustate ferme desertum, munimentis firmauit, & aquarum copia coercito Saracenorum exercitu.* Vocem λιμιτόν Meurs. exponit: sensus eius est Phœnices *limes & terminus*. Chronicon Alexandrinum de Tauro rege Cretensi Tyrum inuadente, regem Tyri Agenorem obsidionis tempore in profundam continentem vrbis obsessæ, captæque nescium acies eduxisse narrat ista phrasi. ὁ δὲ Ἀγήνωρ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπελθόντες ἐπὶ τὸ λιμιτόν.

Τῷ δὲ Ἰανουαρίῳ μηνί.] Ex Chron. Alexand. anno Iustiniani primo.

Ὁ βασιλεὺς Περσῶν.] Ex eiusdem Chronici verbis: quibus aduersa refert Procopius de bello Persico lib. 1.

Καὶ Γλώνην.] Εἰρηναίου τῆς Περσιδίας vocat idem Chronicon.

Pag. 149. Περαιωθέντος τῶν Ἐρουλῶν.] De Erulorum origine, sede, moribus abunde Procopius de bello Gothico lib. 2. ad medium: quo, *vt primum Iustinianus suscepit imperium, arma cum eis consociasse, & vt Christi fidem susciperent persuasisse*, narrat Euagrius lib. 4. cap. 19.

Στρατηλάτην Ἀρμενίας Τζίτταν.] Sittam scribit Procopius de bello Persico lib. 1. quem *cunctis in Armeniis exercitui præfuisse*, quod est munus Στρατηλάτου, testatur. Pancirollus in Not. Imp. Orien. cap. 131. *Iustinianus*, ait, *subactis finitimis barbaris, magnam, & interiorem Armeniam dictam, nonam prouinciam creauit. lib. vlt. cap. de Offic. Magistr. militum. quam Zetæ Magistro militum* (Στρατηλάτου scripto) *commisit. Magnam*, inquit, *Armeniam, quæ Interior dicebatur, & gentes, Antizenam videlicet, Ingilenam, Asthyanenam, Sophenam, Sophenenam, in qua est Martyropolis, Belabitenam, & primam, & secundam Armeniam, & Pontum Polemoniacum vna cura cum suis Ducibus commisimus.*

Κεραυνοί.] Scribit Cedrenus Κεραυνοί.

Βαρξ.] Cedrenus Βαρξ virum eius Μαλάχ alterum regem Γλίων.

Καὶ ὁ πλησίον Βοσπόρου.] Procopius de bello Persico lib. 1. *Est Bosphorus ciuitas maritima sinistrorsus Euxinum Pontum nauiganti. Hinc Chersonesus iter dierum 20. distans: in quorum medio Hunni cuncta possident. Bosphoritæ autem iamdudum liberi incolunt: ac Iustino nuper se permisere.* Author plura ad Iustinianum secundum nomine Rinotmetum.

Μάγων καὶ Τριβούνων.] Locus corruptus, vel lacunosus Anastasij & Miscellæ lectione interpolatur. Habet illa. *Locaniis autem & militum Romanorum numerum & Tribunorum custodire ciuitatem*, &c. Reddo, ἔστησε δὲ τὸ ἀριθμὸν Ῥωμαίων καὶ Τριβούνων φυλάττειν τὴν πόλιν. Cedrenus corruptum huiusmodi codicem nactus, ab his recitandis deflexit. Pag. 150.

Μουαγέριον.] Cedrenus Μουγέρην. Variæ Lectiones alias.

Τὸν Τριβοῦνον Δαλματίας.] Cedrenus corrupte: τὸν Τριβούνων Δαλματίας. Petauius quoque Cedrenum erranter sequutus, Tribunum Dalmatiæ reddidit de Doct. Temp. lib. 13. ad annum Iustiniani 2.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἰουστινιανός.] Declarat Baronius ex Contio ad annum. 527. num. 38. & 39.

Δίχα τῶν Ἐξακιονιτῶν Ἀρειανῶν.] Arianos Ecclesiis a Theodosio CP. spoliatos Ecclesiæ referunt monumenta. Extra Vrbem habitasse, & ἐξ ἐκείνου Christum prædicantes Ἐξακιονιτῶν promeruisse nomen memini me legisse apud Photium: num tamen inde Ἐξοκιόνιον, aliis Ἐξακιόνιον scriptum? Non ita. Ἐξακιόνιον enim muri CP. pars fuit appellationem sortita, quod extra eam Constantini statua columnæ superposita videretur. Ita Codinus de Orig. CP. apud Gretserum de Exocinio & Arianis a loco vocatis, quod in illud translati fuissent. Socrates lib. 5. cap. 7. & lib. 6. cap. 8. Chronicon Alexand. pag. 704. in quo perperam ἀριθμοῦ vice Ἀρειανοῦ legeris: & pag. 746. in Leone M. & ad annum Zenonis 11. de Athalarico Italiæ rege scribens. Georgius Alexandrinus in vita Chrysostomi apud Photium pag. 250. Cedrenus editionis Regiæ pag. 480 Gyllius lib. 4. cap. 1.

Ἐξέθετο δὲ νόμον.] Anno imperij 2. & habetur lib. 42. cap. de Episcop. & Clerici.

Ὁ δὲ αὐτὸς βασιλεύς.] Verba Chronici Alexandr. quod ad recipiendam Adriani conductus aquam, cisternam extruxisse amplissimam subiungit. Cisternæ porro ædificium, non minus quam aulæ spatiosissimæ, columnis, fornicibus, parietibus, tectis, porticibus, valuis, adytibus, & gradibus instauratum fuisse edocent plurima huiusmodi antiquitatis monumenta in Monasteriis & locis publicis adhuc extantia,

Καὶ ἐξέθετο ὁ βασιλεὺς ὁ αὐτὸς ...] Nouella est 77. de qua Agathias lib. 5. Pag. 151.

Ἀπολύσαντος δὲ ὁ βασιλεύς.] Ita Chron. Alexand. τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουστινιανὸς κώδιξ ἀπελύθη, καὶ ἐκελεύσθη κρατεῖν ἀπὸ τῆς πρὸ ιϛʹ. Καλανδῶν Ἀπριλλίων τῆς ἰνδικτιῶνος ζʹ. ἐπιφερομένης. *Hoc anno codex Iustinianeus absolutus est, & publica authoritate probatus XVI. Kal. April. currentis 7. indict.* Anno quarto duntaxat promulgatum scribit Marcellinus.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ.] Contraxit hanc de terræ motu Antiocheno historiam Euagrius lib. 4 cap. 6.

Καὶ πάλιν ὁ βασιλεύς, καὶ ἡ Αὐγούστα.] Reparatam Antiochiam describit Procopius de Ædif. Iustiniani lib. 2.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ... τῷ Μαρτίῳ.] De locis Antiochenis bello vexandis consilium Alamundari habes apud Procopium lib. 1. de bello Persico paulo post medium, eius incursiones paulo inferius: verum post victos a Romanis Persas, quod anno sequente Theophanes narrat, eam expeditionem susceptam exponit Procopius.

Λυμιτόν] Ita hic codd. cuncti, λιμιτόν meo indicio rectius scribitur pag. 148. λιμιτῶν ad huius calcem. Variæ Lectiones non prætereundæ. Pag. 152.

Λυκοκράνιτῶν.] Quibus lupus in galea foret insigne, vel quorum galea lupi capite ornaretur.

Καὶ φοιδεράτων στρατηλάτου.] A Iustino iam creatum

Belisarij comes & consiliarius testatur Procopius lib. 1. de bello Persico, & a Iustiniano denuo institutum.

Σεκουνδίνου.] Ita lego cunctis in codd. mallem Σεκουνδίνου. Secundini etenim filius erat Hypatius. Vide libri indicem verbo Hypatius.

Ἑρμογένης ὁ Μάγιστρος.] Hermogenem quidem de pace Legatum memorat Procopius: eius tamen, vt & Belisarij, & vltro citroque a Persis & Romanis res gestas aliter enarrat: quare alios a Procopio authores Theophanem sequutum constat.

Τῷ δὲ Ιουλιανῷ μηνὶ Σαμαρεῖται.] Iuliani historiam a Samaritanis in regem euecti refert Cyrillus in vita S. Sabæ apud Surium die 5. Decembris. Alia eorum scelera habet Procopius de Ædif. Iustiniani Orat. 5. Legendum Chronicon Alexandrinum ad præsentem annum.

Ἀρμενίᾳ δὲ ἔλαβεν.] De istis auri fodinis Procopius medio libri 1. de bello Persico. *Tunc etiam Persarum loca in Persarmeniis Romani receperunt, arcemque Bolum, ac Pharangium vocatam, vnde aurum Persæ fodiunt, regique ferunt.* Et infra: *Inde Persarmeniorum fines incipiunt, vbi auri metallum est, quod Cabade concedente, quidam loci indigena nomine Symeones eruebat: qui postquam Lazos, & Romanos in bello potentiores vidit, Cabadem reditu pecuniarum priuanit. Ideo & ipsum simul cum Pharangio Romanis tradens petiit, vt ipsi remotis aliis, rem curarent. At illis nihil de metallo curantibus, tantum satis visum hostes hoc vectigal amisisse.*

Εἰς τὸ Ἀμμώδιος.] Ammodium locum a Dara stadiis 20. distantem, quo sibi Persæ & Romani primum occurrere memorat citatus Procopius.

Οὐ ἔμαθε πάντα.] Personam Græci recentiores dicunt ὄνομα, quod vnaquæque nomine dignoscatur. ὀνόματα quoque in plurali idem significat. δύο, τρία ὀνόματα, *duæ, tres personæ.*

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ.] Saracenicarum tribuum Ducem istum Romanis amicum Aretham Alamundari perpetuum hostem fuisse indubium. De vtriusque bellis Procopius lib. 1. de bello Persico post medium, & paulo ante finem lib. 2.

Pag. 153. Μέταξαν.] Recentioribus Græcis est *sericum*: de qua voce Meursius & Euchologium, corruptius τὸ μετάξι pronunciant.

Τῷ κ'. ὑπατευόντων.] Coss. Lampadio & Oreste, qua indictione quartum Iustiniani annum in tertium a Theophane notatum, incidentem numerat Baronius.

Διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ πάσης αἱρέσεως.] Extat lib. 1. cap. de Hæret. & Manichæis, & Samar. tit. 8. tum etiam iis omnibus sanctionibus, quibus aut fidem pientissimus ille Imperator satagebat firmandam, aut hæreses conuellendas curabat. Porro quod spectat delendas idololatriæ reliquias, Blemmyas, & Nobatas extremos Ægypti populos Persici belli tempore, vt Baronio placet, quarto imperij anno, qui Theophani, Marcellino, & Chronico Alexandrino tertius, & Lampadij & Orestis primo Consulatu insignis, relicto prophanæ gentilitatis ritu, ad verum Dei cultum a Iustiniano traductos, scripto confirmat Procopius de bello memorato lib. 1. non longe a fine, & de Ædif. Iustini Orat. 6. alios eius ope ad fidem vocatos. Quoniam vero in Gentilium numerum Samaritanos Epiphanius recenset, vbi de eorum hæresi; Iustinianæique Codicis sancita hæreticos perstringentia, Samaritanos quoque percellunt; & Chronicon Alexandrinum, enarrato Samaritanorum tumultu, haud remota ab iis, quæ hic Theophanes recenset, eorum videlicet quosdam sibi metuentes vrgente necessitate ad Christianam religionem se contulisse, ac propter seueritatem legum & magistratuum ὑποκρίσει ἢ κακονοίᾳ Christianos se mentiri, vere tamen in hanc & illam partem ὑποκρινομένους, inflecti, imo Præsides ipsos ac prouinciarum Rectores συμφωνεῖν, vt suas partes inirent, persuasisse, memorat: certe cum anno præcedente Samaritanorum rebellionem, & pœnam Author retulerit, eos æquitate legum coercitos demonstrare debuit, cum maxime non in Gentiles, sed in Samaritanos promulgata Iustinianæi Codicis occurrant decreta, quibus Curialia coguntur subire onera, simulque a Curialibus priuilegiis (quod πολιτικὰ inferius exponit Theophanes) remouentur, Nouel. 45. τῶν Ἑλλήνων voce alios quam Samaritanos, aut cum Gentilibus eos Theophanem indicare voluisse, mihi facile persuaserim.

Ἀπὸ Ῥεφερενδαρίων.] *Responsionibus Imperatoris præerat continuo eidem supplicantium preces nuncians, Referendarium Latini hoc munus appellant.* Procopius lib. 2. de bello Persico.

Κυαίστωρ.] De bello Persico lib. 1. *Imperatoris Paredrus, quem magistratum Romani Quæstorem, Latini Iurisconsultum vocant.* Idem de bello Vandalico lib. 1. *Exercitus Quæstor, sumptus dispensator vocatur.*

Τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνί.] Romanorum legationem, pugnam, victoriam, Persarumque fugam, ac pacem tandem initam pluribus enarrat Procopius, qui Mirrhanem appellat, Μιρράμ hic scriptum. Magistratus seu dignitatis vocabulum: viri namque nomen Perozus fuit.

Καὶ ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ μικροῦ τῆς πόλεως.] Non procul a ciuitatis Daras porta exercitum fossa muniuisse Belisarium refert Procopius, quod voce ἀπεκλείσθησαν exprimit Theophanes.

Βάνδον.] Procopius de bello Vandalico lib. 2. *Signum, quod Romani Bandum vocant.* Idem rursus. *Omnium animosissimus inter ordines Ducis ferre signum consueuit, quem Bandophorum Romani vocant.* Plura Meursius, & Lacerda in Aduers.

Δημοκρατία.] Communem vnam ciuitatis plebem, nec non etiam ciuitatis eiusdem populi partes & factiones diuersas δῆμος significat. Hinc Βενέτων, & Πρασίνων δῆμος, & δῆμοι, non in Circo modo, sed & in ciuitate partes oppositæ, de quibus Balsamon supra in pag. 142. τῶν δήμων κατεξουσιαζόντων ἐν τοῖς ἱπποδρομίοις. *Populi factionibus potestatem omnem sibi vindicantibus in Circo*, &c. Et δήμαρχος, siue δημάρχης partis vnius princeps fuit. Simocatta lib. 8. cap. 7. τοὺς δημάρχας ὁ αὐτοκράτωρ εἰσκαλεσάμενος εἰς τὰ βασίλεια, τὸ δημοτικὸν τῶν δήμων ἐπύθετο τὸ πλῆθος. *Tribunos, quos populi Administratores vulgus appellare solitum est, in Palatium acciuit Imp.* Zonaras in Phoca. ὁ Φωκᾶς τὴν γυναῖκα Λεοντίαν Αὐγοῦσταν ἀναγορεύσας ... *Leontiam vxorem Augustam præsentibus factionibus statim renunciauit. Tunc propter locorum dignitatem inter Prasinos & Venetos orta contentione tumultuari ad inuicem coeperunt. Quibusdam vero missis, loca eis assignare Phocas conabatur. Missorum itaque quopiam Prasinæ factionis Ducem conuitiis excipiente, ac eum impellente, factionis illius viri iniuriam non tolerandam rati, vociferabantur.* Factionis cuiusque vir δημότης, & δημοτικὸς qui eos in vnum cogebant, dicebatur: δημοκρατία tandem vnius in alteram partem pugnæ victoria. Procopius de bello Persico lib. 1. *Populi duas in qualibet ciuitate iamdudum in Prasinos & Venetos diuisi erant (factionis quidem nomina) quarum gratia inter spectatores, & pecunias erogare, & corpora diris cruciatibus affligere, denique ignominiosam appetere* Pag. 154.

mortem non dedignantur. Certant enim cum oppositis, non animaduertentes cuius gratia periculum subeant: nasciturque illis erga proximos inimicitia quadam nulla de causa, qua nec generi, nec necessitudini villi parcit: apud hos vincere fuerit, si qua impietate in Deum vtantur, si & leges & res publica violentur. Cuius sceleris participes quoque fœmina sunt, non solum ipsos sequentes viros, sed cum eis si oporteat in certamen descendentes, quamuis alias in theatrum non veniant. Super quibus nihil ego satis habeo dicere, nisi morbum hunc esse animi communem, qui omnes ciuitates ac populos inuasit.

Πάκτα πεχέσας.] Pacem hoc anno depactam Theophanes, Iornandes de Regn. ac Temp. succ. seditionis anno, qui insequens est: Marcellinus Iustiniani 6. Procopius Persicum bellum annis 7. durasse affirmat.

Πέμπτῳ ἔτει.] Ita Chronicon Alexandrinum, & Marcellini.

Τοῦ λεγομένου Νίκα, ὁ αἴτηρόα] Procopius posita superius prosequens. *Tunc Magistratus*, inquit, *qui erat Byzantij, horum quosdam seditiosorum ad supplicium ducebat: reliqui vero simul conuenientes rapiunt, ac in carcerem ingressi eos, qui pari seditione, aut alia quauis turpi causa vincti erant, liberant; ministros, ac satellites magistratuum sequentes interficiunt*, &c. *Ignis tota vrbe haud aliter quam ab hostibus cernebatur*, &c. Euagrius lib. 4. cap. 13. Procopij verba contrahens: ὅπηνίκα, scribit, καὶ αὐτὰ τὰ Βυζαντίων γεγένηται τῶν δημοτῶν στάσιν, ἢ ὑποτεγχάνει τὸ σύνθημα τῶν δήμων ἔλαβεν. τὸ, Νίκα, τῷ ἐθέλειν πάντας τῶν δήμων ἀλλήλοις συναχθέντων σύνθημα δῶναι τοῖς ἐς ἀλλήλους γνῶναι. *Adiicit seditionem popularium CP. conflatam, quæ nomen ex tessera populi accepit: quippe Vincas fuit propterea appellata, quod populus inter se congressus, hanc tesseram, Vincas, sibi præscripserit, quo alter ab altero internosceretur.*

Πριμικήριον.] Procopius interpres: *Vestibulum.* Infra, ἐκεῖθεν τῶν παλατίου.

Τρόπῳ τοιῷδε.] Imperfecto sane, & obscuro penitus. Qui plenam & integram peractæ seditionis istius requiret historiam, Procopium lib. 1. de bello Persico, Chronicon Alexandrinum, & Marcellinum Comitem ad hunc annum consulet.

Ἄκτα.] Ex publicis *Actis* hæc deprompta intellige: vel potius; *Acta sunt hæc propter Calapodium Spatharium.*

Καλαπόδιον.] Pronunciat etiam Græcum vulgus Καλαπόδιον, vice Καλοπόδιον.

Τοῦ βίνκας.] Plebem CP. maximeque Prasinorum factionem Latine exclamasse, *Tu Vincas*, non Græce Νίκα, verba præsentia confirmant vt credam. Chronicon Alexandrinum ponit τὸ Βίνκας.

Pag. 155. Μανδάτωρ.] Suidas, & Lexicon Regium MS. πευθῆν, qui secreta explorat, & interrogat, vel etiam principis mandata ad populum refert, *Præco, Imperatoris lingua*: de quo abunde Rigaltius.

Εἰς τὰ τζαγγαρεῖα ἀπέθανεν.] Ænigmatica locutio. τζάγγαι, & τζάγγια ocrea sunt, a quibus opifex τζάγγης, siue τζαγγάριος, *calcearius, sutor, sutor*, τζαγγαρεῖα *sutoria officina*. Καλαπόδιον pes ligneus est, & *exemplar*, ad cuius mensuram & formam consuuntur calcei. Καλαπόδιος autem Cubicularius Iustiniani, & Spatharius erat is, de quo populi ad Imperatorem querelæ, quem cum aperte nominare nollet, ἀδικοῦντα ἐφησάμην nuper dixit, tacite subindicauit eius nomen, allusione facta ad *calcearium* καλαπόδιον, dicens: εἰς τὰ τζαγγαρεῖα ἀπέθανεν. Aperte nomen eiusdem inferius pronunciatur. Καλαπόδιος ὁ Σπαθάριος ἀδικεῖ με.

Εἰς ἕνα βαπτίζεις.] Sarcasmus, quo Manichæorum non in Trinitate, sed in Deo solo baptizantium error, populo exprobratur. Placet tamen alia lectio, qua populo Manichaismus exprobratur: εἰς ἕνα βαπτίζεσθε. *Vnius nomine baptizamini.*

Σαββάτιε.] Sabbatius Iustiniani pater. Procopius in Anecdotis in contrarium alia confingit: Principem a Procopij calumniis vindicat Gabriel Triuorius in Obseruat. Apologetica ipsius Iustiniani.

Εἰς τὸ Ζεῦγμα.] Origines CP. adhuc MS. τὸ ἐπικαλούμενον Ζεῦγμα, ἐπειδὴ ἐκομίσθη τὸ σῶμα τοῦ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου ἐκεῖσε ἐζεύχθησαν μοῦλαι, καὶ ἦγον τὸ σῶμα ἕως Κωνσταντιανῶν· καὶ οὕτως ἐκλήθη Ζεῦγμα. *Zeugma locus dictus est, quod quando delatum est Protomartyris corpus, in eo iugo aptatæ sint mulæ. Et tulerunt corpus vsque ad Constantinianas: atque ita locus Zeugma vocatus est.* Pag. 156.

Ἂς ἐθεώρει.] Ἂς particula exhortandi vel optandi apud neotericos Græcorum: ἂς ποιῇ, vtinam faciat, vel faciat imperatiue: Indicatiui significantiam in Optatiui transfert, ἂς ἐθεώρει, vtinam spectasset.

Τέμνου.] Expone ἐμοῦ.

Μαγιστρον.] Populi Tribunos qui superius δήμαρχοι.

Εἰς τὸν ἅγιον Λαυρέντιον.] Ad sinus CP. læuam extructum templum hoc nomine. Procopius lib. 1. de Ædif. Iust. τὸν γὰρ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ κόλπου Λαυρέντιον μάρτυρα. Marcellinus Comes ad annum 453. *Pulcheria Augusti Marciani Principis vxor S. Laurentij atrium inimitabili opera consummauit*, &c.

Εἰς τὸ Πραιτώριον.] Præfecti Vrbis Palatium, quo iudicia sanguinum exercebat, & reos carceribus vinctos detinebat: de quo inferius.

Τὰ Λαύσου.] Lausi Patricij, qui sub Arcadio floruit, ædes. Gyllius de Topographia CP. lib. 2. cap. 15. Pag. 157.

Τοὺς Προτίκτορας.] Qui Principem foras prodeuntem comitantur, ius Palatium obseruant & protegunt. Procopius in Anecdotis. Pancirollus in Not. Imp. cap 89.

Αὐγουστεῖον.] Augusteum, opsoniorum forum appellatum, quod Idibus Octobris regionum Curatores, & Sebastophori in Augusti honorem ibi saltarent; vel quod Constantini & Helenæ statuæ in eo essent erectæ. Suidas V. Αὐγουστεῖον.

Ἰουλιανὸν Πρόβον.] Iulianum cum coniuratis memorat Chronicon Alexand. Probum Hypatij consobrinum Marcellinus, & Procopius lib. 1. de bello Persico.

Στοὰν τῶν Ζαμβλῶν.] A Constantino ædificatum. Euchologium.

Ἐν πετραίνοις.] Chronicon Alexandrinum legit καὶ εἰς φυλακὰς, ἃ ἐπερχομένοις εἶναι τῶν ἐκ πετραίνου adeoque columnarum materiam, & marmoris genus vox illa peregrina indicat.

Ἀπὸ Φλαβιανῶν.] Chronicon Alexandrinum habet καὶ Κωνσταντιανῶν at tam Constantini, quam Flauiani fuere Legionarij Comitatenses sub Magistro militum per Thracias, a Flauio Constantino, qui Magnus, instituti. Notitia Imp. Orient. & Pancirollus in eam cap. 53.

Δρακόντιον.] Chronicon idem ἐξελάσαι πυρσώσαι τα.

Ἀκουμβίτον.] Idem φορῶντας ζάβας. *Zaba, lorica cucullata.* Meursius.

Εἰς τὸ λεγόμενον Πουλπίτον.] Locum hunc tacet Procopius de bello Persico lib. 1. cætera describit enucleatius. Eadem Chronicon Alexandrinum.

Ὅπου ὁ τοῦ καθίσματος.] Procopius. *Vbi Imperator considere consueuit, ac equestre gymnicumque solitus est spectare certamen.* Infra. *Augusteum thronum* nuncupat.

Σπαθαρίου] Cedrenus, Σπαθάριος, ὁ σωματοφύλαξ.

Ῥογεύω.] *Erogo, distribuo.* Superius de *roga*.

Διὰ τῆς σφενδόνης.] An σφενδόνη fuerit Circi ἀφετηρία, carcer nimirum ex quo, velut e *funda* lapis, pro-

currebant aurigæ, vel vtrum Circi pars extrema, & opposita, quæ *meta*, & καμπτὴρ Suidæ V. βαλβίς, quod ex ea duo Circi curricula & spatia spectata fundam referant, dirimet alius.

Διὰ τοῦ μονοπατίου.] Chronicon Alexandr. διὰ τῶν μονοπατίων. Rigaltius. μονοπάτια, itinera angusta, per quæ vni tantum patet incessus. Anonymus. ὀφείλουσι δὲ οἱ ἱστάμενοι ἐν μέσῳ τῆς παρατάξεως μονοπάτια ἀφιέναι, *debent qui stant in media acie vias angustas, monopatia dictas, liberas relinquere.* μονοπάτιον itaque a Palatio ad Circum via.

Pag. 158. Ἰλλουστρίων.] Pancirollus in Notit. Imp. cap. 2. In duas classes Senatus diuidi cœpit, Illustrium, & Clarissimorum; hi Patricij, Illustres alij, Senatores minorum gentium. Basilic. Eclog. 7. οἱ ἀπὸ Πατρικίων, ἕως Ἰλλουστρίων εἰσὶν οἱ συγκλητικοί. *Senatores a Patriciis ad Illustres vsque numerantur.* Glossæ Basilic. Ἰλλούστριος, ἔνδοξος.

Ἀετίου γυναικὸς ἀδελφοῦ.] Agathias lib. 5. post initium.

Ὀπόθεν οἱ Πυθίων.] Videnda quæ de Pythiorum aquis scribuntur in Notis ad annum Iustiniani 37.

Πρίσκος ὁ ὕπατος.] Is videtur Emesenus, de quo Suidas V. Πρίσκος, nomine, notatum experimento, & eius pœna talem asserentibus. Consulem eum non agnoscunt Fasti, quare τὸ ὕπατος, vel eius est cognomentum, vel promissam ac designatam duntaxat dignitatem enunciat. Videndus Baronius ad an. 535. a num. 16. ad 25. apud quem lex de præscriptione Belisario Consule lata, anno sequenti emanasse censenda, post pœnam nimirum Prisco irrogatam.

Γελίμερ Οὐανδάλων ἐτυράννει.] Marcellini Chronicon anno Iustiniani 7. indict. 12. Iustiniano ipso IV. Consule. Reliqua Procopius de bel. Vand. l. 1.

Οἱ γὰρ Οὐανδίλοι.] Ex Procopij lib. 1. de bello Vandalico excerpta narratio.

Γοδισίσκλον.] Procopius Latinus Godigisclum scribit.

Pag. 159. Γόνθαρις.] Idem Gontharis.

Αὐράσιον.] Idem. *Aurarium* (alibi Abrasium, & Aurasium) *mons in Numidia iter dierum* 33. *a Carthagine distans, ac ad meridiem spectans, in quo Maurusij a Vandalis se tuebantur.*

Γουνδαβούνδ.] Gundabundus.

Τρασαμούνδος.] Trasamundus.

Ἀμαλαφριδά.] Videndus Iornandes lib. de rebus Geticis, quo Amalafredamcum appellat.

Λίλυβ.] Repone Lilybæum. Procopius de bello Goth. lib. 1.

Ἀμμερῆ.] Amer.

Pag. 160. Εὐάγης.] Euagenes.

Pag. 161. Γοδᾶς.] Godas.

Ἀλθίαν.] Althian.

Σιττίντας.] Sittnion.

Ἦσαν δὲ καὶ δρόμωνες.] Procopius. Ἦσαν δὲ αὐτοῖς πλοῖα μακρὰ ὡς ἐς ναυμαχίαν παρεσκευασμένα ἐνενήκοντα δύο, μονήρη μὲν ἅπαντα, ὀροφὰς ὕπερθεν ἔχοντα, ὅπως οἱ ταῦτα ἐρέσσοντες, πρὸς τῶν πολεμίων ἥκιστα βάλλοιντο. δρόμωνας καλοῦσι ταῦτα οἱ νῦν ἄνθρωποι. *Erant & cum ipsis nauigia longa ad duo & nonaginta superne tegiminibus contecta, ne remiges ab hostibus lædi possent. Hæc Dromonas nunc, id est Cursorias vocant: excurrere enim celeriter possunt.*

Τζάζωνα.] Zazonem.

Ἑβδόμῳ δὲ ἔτει.] *Iustinianus anno septimo Principatus in Veris initio nauim Prætoriam ad littus iuxta ædes Imperatorias deduci iussit*, quam citius cum toto exercitu soluturam.

Pag. 162. Καύχωνα.] Cauconem.

Καπουτβάδα.] Caput Vada.

Βερεδάριοι.] *Quidam ex his qui equo celeriter inuecti regias proferunt litteras, quos Veredarios appellant.* Procopius idem.

Λέπτις, Ἀδραμυτὸν, Γρασσόν.] Lectus, Adrumetum, Grassa. Pag. 163.

Ἀμμωνᾶ.] Ammatas.

Ἐπὶ Καρθαγένην ἐχώρουν.] Peyrexianus codex correctissime legit, ἐπὶ δημοσίαν ἐχώρουν, *publicam ingressi sunt viam.* Procopij interpres. *Vandali itaque neque Carthaginem, neque Byzantium* (lege Byzacium) *unde venerant, sed in Bulæ campum, ac in partem, quæ ducebat in Numidas, fugerunt.* Pag. 164.

Ὁ δὲ Γελίμερ συναθροίσας.] Quæ sequuntur librum Procopij secundum de bello Vand. delibant. Pag. 166.

Ἐπὶ Σαρδοῖ.] Quæ istis in locis Iustinianus extruxerit enumerat Procopius de Ædif. Iust. lib. 6. Κάστρα porro legunt emendatiora exemplaria. Alias dictiones vitiatas & emendatas indicant variæ Lectiones. Pag. 168.

Ἀπέπλευσε δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ.] Iornandes de rebus Geticis ad finem. Pag. 169.

Ὁ δὲ φθόνος οἷα ἐν μεγάλοις.] Excerptorum Procopij de bello Vand. lib. 2. continuatio.

Βουργάωνα.] Procopius Burgaon.

Τέσσαρες ἐν τῷ πολέμῳ.] Ex Procopij lib. 2. de bello Vand. ad medium. Annum porro 12. numerat Procopij interpres in margine. Pag. 171.

Βουλγάριοι ἐπῆλθον.] Procopius de bello Gothorum longe post initium. Marcellinus.

Τζάζων.] Idem de bello Vandalico Σιζάν. Ita lectio cod. Barb. Pag. 172.

Μαμβρεσᾶ.] Idem Membresam. Eandem lectionem exhibet cod. Pal. Pag. 173.

Ἰαύδας τε, καὶ Ἀλθίας.] Iaudas, & Althias. Pag. 174.

Τοῦ Βουτζίνου.] Butinum vertit Anastasius. De Butino Romam occupante scribit Agathias lib. 2. de quo illo a Theophane diuersa tradit.

Γόνθαριν.] Procopius lib. 2. de bello Vandalico Gontharim.

Βίγαν.] Idem, Abigam.

Βαιοσά.] Idem Fabosim.

Ὀπτίων ὤν.] Vno verbo lego Ὀπτίων. Procopius ex quo Theophanes. *Gefon erat nomine quidam inter pedites, eius ordinis quos Optios Romani appellant.* Pancirollus in Not. Imp. cap. 12. *Adiutor olim Optio est dictus ab Optionibus, qui erant in legione.* Vegetius lib. 2. cap. 7. *Optiones*, inquit, *ab optando appellati, quod antecedentibus ægritudine præpeditis, hi tanquam adoptati eorum atque vicarij solent vniuersa curare.* Hæc ille. Adiungebantur autem Centurionibus & ordinariis quibusque Optiones in legione, vt eorum vices subirent. Festus. *Optio*, inquit, *qui nunc dicitur, antea appellabatur Accensus.* Hic adiutor dabatur Centurioni a Tribuno militum; qui ex quo tempore, quem velint, permissum est Centurionibus optare, & nomen ex facto sortitus est. Pag. 175.

Ζήβων.] Procopius Zeben.

Σιτιφίτων.] Idem Sitiphitum. Variæ Lectiones alias. Pag. 176.

Ἐν τῷ δεκάτῳ τετάρτῳ.] Quartum & decimum numerat Procopius.

Αὐξίμουγαν.] Ille Αὐξίμουγαν, marg. Αὐξίμυγαν.

Βάσσιν.] Idem Bastem.

Κουτζίναν.] Ille Cozinas. Alij codd. MSS. Κουτζίναν. Pag. 177. Pag. 178.

Πρινάκτα.] Procopius Πρινάκτα. Ita Pal. cod.

Καλλίνικον.] Procopius ad lib. 2. calcem. *Omnes Iustiniani partes assumentes Callinicum* (*nam sic in bello vocabatur*) *clamabant.* Pag. 180. Pag. 182.

Πρίνεκτα.] Idem Prinecta. Alia lectio Preicta.

Οἱ Λευάθαι.] Leucathæ Maurusij.

Ὁ τῶν Ἰβήρων βασιλεύς.] Iberos, Colchos vocat Procopius lib. 2. de bello Persico, & cum Romanis fœdus eis initum memorat. Pag. 183.

Ὁ μονογενής.] Missæ sacrificio ineunte a Cleri cœtu hymnus iste etiamnum hodie in Ecclesia Orien-

Orientali canitur. ὁ μονογενὴς υἱὸς, καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων, ὁ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, καὶ σταυρωθεὶς Θεὸς ἡμῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἷς τῆς ἁγίας τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ πατρὶ, καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. *Vnigenitus Filius, & Verbum Dei immortale existens, qui ex sancta Deipara, & semper Virgine Maria, propter salutem nostram incarnari tulit, homo nulla sui mutatione accedente factus, & Deus noster cruci affixus, morte mortem conculcans, vnus ex sanctæ Trinitatis personis, qui cum Patre, & Spiritu sancto glorificatur, nunc & semper, & in sæcula sæculorum.* Edendi istius hymni causam, editique communem in Ecclesia acceptationem enarrat Baronius ad annum Christi 520. num. 37. & ad annum 534. num. 22. & seqq.

Τὸ ἀργυρέγχειον τοῦ Μιλίου.] In Augustæo foro ad S. Sophiæ latus Milium, siue Milliarium extitit: de quo copiose Suidas, & Petrus Gyllius CP. Topograp. lib. 2. cap. 23. & Orig. CP.

Ἐπιφανίου ἐκ τοῦ βίου πολιτευσαμένου.] Anno Iustiniani nono Epiphanium CP. Episcopum letho succubuisse Baronius ad annum C. 535. num. 59. asserens ex eo arguitur: quod Ioannes Cappadox, qui ex Nicephori Chronico, & ipsius Baronij assensu, annos duos thronum, quem cum Iustino auspicatus est, tenuit: successor autem Epiphanius annos 16. & menses 3. gessit Pontificatum. Iustinus porro cum annos 9. regnauerit, reliquum Iustiniani decimo Epiphanium mortem oppetiisse: ex quo additamenti ad Marcellinum Epiphanij decessum in annum Iustiniani 8. reuocantis error alter haud dubie pinguior conuincitur.

Σύνοδον ἱεράν.] Synodum quintam sub Agapeto coactam ipsius verba testantur: & in eadem tempus, indictio nimirum 14. quæ Belissarij Consulatum excepit, obseruatur. Quocirca vt eam Author in decimam quintam reiiciat, non video. Acta Synodi 5. lustranda.

Σιλβέριον.] Qui Syluerius.

Pag. 184. Μοῦνδον ἀπεσταλμένον.] In annum Iustiniani 10. & indictionem 15. reponit hæc Marcellini additamentum: at cum Author a Septembri auspicetur, annum vnum & indictionem alteram adiecit.

Οἱ Βούλγαρεις διαβάντες.] Miscella. *Vulger*, & *Drongo*. Inepte.

Pag. 185. Σῶκα.] Interpretor *restem*, aut *vinculum*, quo fugiens hostis apprehenditur σοκιον vero, vel σοκίζω, *hostem reti inuoluere*.

Ταραχθεὶς ὁ Χοσρόης βασιλεὺς.] Antiochiæ & Apameæ direptionem a Procopio lib. 2. de bello copiose descriptam paucis Theophanes contraxit. Marcellini additamentum, & Euagrius ante pestem annis 2. accidisse narrat lib. 4. cap. 38. de qua inferius.

Προσερρύη Ῥωμαίοις Μοῦνδος.] Non hoc primum anno se se Romanis adiunxit, quem præclaræ res præteritæ iam ante diu sub Iustiniano meruisse ostendunt. Sola igitur de Bulgaris, quam in Illyricum profecturus retulit, ad annum præsentem spectat victoria. Priora Iornandes de rebus Geticis ita exprimit ad libri finem. *Petzam quoque suum comitem inter primos electum ad obtinendam Sirmiensem Theodericus dirigit ciuitatem: quam ille, expulso rege eius Transarico, filio Trastile, retenta eius matre, obtinuit. Indeque contra Sabinianum Illyrici Magistrum militiæ, qui tunc cum Mundone paranerat conflictum, ad ciuitatem cognomine Margum, quæ inter Danubium Marciamumque flumina adiacebat, cum duobus millibus peditum, & equitibus quingentis, in Mundonis solatia veniens, Illyricianum exercitum demoliuit. Nam hic Mundo Attilanis quondam origine descendens, Gepidarum gentem fugiens, vltra Danubium in occultis locis, sine vllis terræ cultoribus debacchatur: & plerisque abactoribus, Scamarisque, & latronibus vndecumque collectis, turrim, quæ Herta dicitur, supra Danubij ripam occupans, ibique agresti ritu prædans vicinos, regem se suis grassatoribus nuncupat. Hunc ergo pene desperatum, etiam de traditione sua deliberantem, Petza subueniens e manibus Sabiniani eripuit, suoque regi Theoderico cum gratiarum actione fecit subiectum.* Exin Procopius de bello Goth. lib. 1. nonnihil remote ab initio. *Mundum Illyriorum Prefectum in Dalmatiam Iustinianus misit, Gothis tunc subditam, &c. Hic etsi Barbarus genere, maximum tamen in modum Imperatoris rebus studebat, & bello prævalidus erat.*

Καὶ ἐν τῷ συμβαλεῖν αὐτὸν] De Mundi victoria meminit Marcellinus Comes in Chronico.

Τοῦ παρεμβαλεῖν.] Epitome Procopij de bel. Pers. lib. 2. ad medium. Additamentum Marcellini.

Βλαδάζην.] Procopius Badaranes. Pag. 186.

Ῥαμουλκα ἐπῆξαν.] *Subitum tugurium ex asseribus compactum, quod papylionem vocant.* Gallice, *Hutte*. Procopius.

Τομέων ἐκκλησιῶν.] Nonnulla ex his, nec pari modo narrata Euagrius lib. 4. cap. 11. & 36. Seuerum inter ac Iulianum ortam controuersiam, ac eius materiam describit Liberatus cap. 19. ad finem. Pag. 188.

Παῦλον.] Euagrius Zoilum, Author ipse in anni sequentis laterculo Zoilum recenset.

Ἐγένετο θνησιμότης.] Hanc luem anno sequente Italiam peruasisse memorat additamentum Marcellini: quam per vniuersum orbem incerto cursu vagatam referunt Procopius de bello Persico lib. 2. Agathias libro quinto, & Euagrius eius spectator lib. 4. cap. 38. eandemque Antiochia capta biennio posteriorem scribit: cui Author assentitur anno ante præsentem secundo.

Ἡ Ὑπαπαντή.] Occursus Dominici festum Ecclesiastica lege in Occidente a Gelasio ante annos 50. celebrari iussum, Imperatoria potestate per Orientem obseruari præcepit Iustinianus, ob liberatam mortali lue CP. Ita Baronius in Notis ad Martyr. Rom.

Ἐξουμῖται.] In relationibus Æthiopicis ad Societatis Iesu Generalem anno 1624. datis scribitur. Die primo Fremona deserta Accum, quæ quondam Auxum, a qua Auxumitæ, perueni. De illis Baronius ad annum 522. & 542. Hæc olim regum Æthiopiæ Regia, vt ædificiorum & amplitudinis reliquiæ fidem astruunt. Pyramides quippe sexdecim vel septemdecim vno solidoque lapide excisæ visuntur inter antiquas ædes de gloria cum Ægyptiacis contendentes, quas veterum regum Mausolæa fuisse crediderim. His proxime lapis erectus cubitorum nouem latitudinis, Græcis Latinisque litteris pene corrosis insculptus, ac fœdus initum pactumque cum Romanis Æthiopibusque Iustini ætate compositum, legentibus facile demonstrans. De istis Procopius de bello Persico ante lib. 1. finem. Heliodorus Æthiop. lib. vlt.

Οὐδίζιον.] Ἰουδίζαν scripsit superius Author pag. 174. de quo alia in Variis Lectionibus.

Καὶ τῷ Αὐγούστῳ μηνί.] De variis terræ motibus CP. factis Procopius lib. 3. de bello Gothorum, & Agathias lib. 2. & 5. variis locis.

Συνέβη πολεμῆσαι τὸν βασιλέα.] Exumitarum regis in Homeritas bella victoriamque perstringit Procopius lib. 1. de bello Persico. Ipsorum, quos Auxumitas nuncupat, & hostium Homeritarum regionem, adiacentes populos, ciuitates, maria, & quæ narrationem hic factam sunt consecuta posteris temporibus, longe lateque prosequitur. Quare ad superiores annos & imperium Iustini

reuocandam nullus dubitabit, qui eam apud scriptorem eius regionis & gestorum testem a se lectam voluerit. A quo inter Symeonis Metaphrastis vitas translatam, in 24. Octobris diem Surius reposuit.

Pag. 189. Κόνωνος ἔτη.] Ad istius Canonij marginem lego in Barb. cod. verba hæc: ἐν ᾧ τοῦ ἀρχιεπ. ... τῆς Ῥώμης & Κωνσταντινουπόλεως ἔτη τα καὶ ὄνομα αὐτῆς Ῥώμης· transposito nimirum post CP. Episcopi Papæ nomine, & in Canonij loculis hoc sextum, illo quintum ordinem obtinente.

Καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτει ἀπηρχέθη.] Suidas V. Ἰουστινιανός. & Procopius de Ædif. Iustin. Orat. 2.

Ὁ μεγάλως Αὐγουστεῖος.] Αὐγουσταῖ, ipsa statua: Αὐγουστεῖον forum, & locus in quo erecta. Procopius ibidem.

Pag. 190. Πνεῦμα ἔχει Πύθωνος.] Hoc est, πυθομαίνει, ἢ τοῖς πυνθανομένοις μαντευομένην, Pythomantem, & sciscitantibus diuinantem. Hieronymus in Ezech. cap. 13. vocat *Pythicum spiritum*.

Ἐπανέστη ἡ θάλασσα.] Hanc maris exæstuationem reponit Procopius lib. de bello Gothorum 3. ad 17. Iustiniani annum, qui a Septembri decimum octauum subintrat.

Χειμασία πολλή.] Χειμῶνα scripsit Cedrenus. *Pluuia magna* redditur ab Anastasio, quem sequor, & *continuum pluuiæ profluuium* verti. χειμῶνα namque recentiores Græci vocant *imbrium copiam*: & ex gelu siue frigore, non æque ac pluuiis inundantibus & continuis frumenti vinique penuria solet emergere.

Διαστροφὴ περὶ τὸ ἅγιον Πάσχα.] Locum istum pro textus breuitate caliginosum, superfuso quoque Scaligeri errore redditum obscuriorem in bono lumine positurus Petauius, vbi parentes radios effulgere censuit, in oppositum obicem & eius vmbram incautus incidit Protheoria ad Notas in Nicephorum, & de Doct. Temp. lib. 4. cap. 24. Lucem itaque reperit, verum vmbram non effugit penitus. Illustrauit sane τὴν διαστροφὴν τοῦ ἁγίου Πάσχα *immutationem*, dicam potius, quam cum Anastasio & Miscella *sancti Paschatis euersionem*, vel cum aliis *ordinem peruersum*. Nam cum ex Canone Niceno vna cum Iudæis & Quartadecimanis sacrum Pascha celebrare Christianis nefas sit, & quarta decima Luna in diem Dominicum incidente, in alium sequentem Paschale festum remitti conueniat: anno Iustiniani decimo nono, die Dominico & Luna quarta decima concurrentibus, ac simul in Aprilis diem primum incidentibus, Paschalem celebritatem, ne Iudæis & Quartadecimanis Ecclesia consentiret, in diem alium Dominic. qui Aprilis octauus numeratur transferri oportuit. Prorogata vero Paschatis solemnitate, cum Carnisprivium subinde protelari deceat, vtroque Iustiniani edicto, in hebdomadem aliam dilato, populus, vt iussus fuerat, Paschatis peregit festum; carnisprivium autem ex Imp. sancito die tantum vndecimo statuendum, quasi Pascha Kalendas Apriles occupasset, die Februarij quarto obiuit: atque ita hebdomade vna, plus quam par foret, aut exigeret Ecclesiæ lex, ieiunasse repertus est. Hæc, vt Petauio, ita mihi textus illustrati arridet expositio: quæ sequitur apud eum locis memoratis de Græcorum Quadragesimali ieiunio obseruatio, mihi veritatique penitus aduersatur. Sciendum est, inquit posteriore loco, Græcos Quadragesimale suum tempus, & ἀπόκρεω inire a Dominica Sexagesimæ, diebus ante Pascha 56. vt ex Maximi computo, & Albino Flacco lib. de Diu. Offic. cap. de Septuag. liquet, cuius instituti ea ratio est. Cum enim Græci, vt & Occidentales (sic quippe legendum puto, non Orientales) 40. solidos dies ieiunio dicare statutum habeant: ac neque Dominicis diebus neque Sabbatis, vno excepto Paschali ieiunare soleant: necesse est vt initium τῆς τεσσαρακοστῆς ἡμερῶν anteuertant. Nam Romana Ecclesia τεσσαρακοστὴν suam incipit a Dominica prima Quadragesimæ, quæ ab Dominica Quinquagesimæ proxima est. Ab hoc vero die ad Sabbatum magnum inclusiue dies sunt 42. ex quibus sex Dominicis ἀνηστεύτοις expunctis, reliqui sunt dies 36. ieiunio dicati (nam Sabbatis Ecclesia Occidentalis ieiunat) Quare vt 40. dies νηστείας constent, ieiunij caput anteuertitur, & a fer. 4. ante Dominic. Quadrag. initium repetitur. At vero Græci, qui ex 42. illis diebus, non sex, sed duodecim eximunt (neque enim Sabbatis ieiunant) cum 30. solum dies ieiunio consecratos residuos habeant, decem reliquos ex anterioribus hebdomadis compensant. Itaque solidas duas adiiciunt, & primam Dominicam, quam ἀπόκρεω, vel ἀποκρεώσιμον vocant, statuunt in Dominicam Sexagesimæ, a qua ad Sabbatum Paschale dies sunt 56. ἀποκρεωσίμους, exemptis Dominicis octo, & Sabbatis septem, reliqui sunt dies νηστείας 41. Quippe Sabbato magno, vti dictum est, ieiunant Orientales. Quamobrem Dominica prima, quam nos Sexagesimæ nominamus, a Græcis ἀποκρεώσιμος ἑορτὴ dicitur. Hæc ille subtiliter: at quam Græcorum gestis & dictis absona paucis discutio. In Græcorum æque ac Latinorum ieiuniis ciborum quantitatem, qualitatem, & dies quibus ciborum abstinentia præcipitur, obseruari necesse est. μονοφαγίαν, *vnicam comestionem* ad vesperam tantum olim concessam ipsi fatentur: at nunc post meridiem confestim decantatis vespertinis officiis, & præconsecratis sumptis mysteriis, circa horam a meridie secundam ex Ecclesiæ permissu cibo corpus possunt reficere. Ξηροφαγία apud eosdem intemerata vsque in hodiernum diem perseuerat, eaque non carnes modo & lacticinia repudiat, sed pisces etiam perfectos (vt conchylia polypodesq; exsangues excipias) perfectos dico, quibus inest sanguis, oleumque ipsum per Quadragesimam execratur: adeoque completum illis est ieiunium piscium & olei abstinentia. Quoad ieiunij Quadragesimalis tempus; illud si proprie rigideque obserues, ex proprio ipsorum sensu sex & triginta diebus cum medio absoluitur: si rigorem paululum relaxes, ad dies sex & quadraginta, vel etiam ad octauum supra quadragesimum ascendit, ad sextum & quinquagesimum, vt vult Petauius, nusquam. Attenta eorum consuetudine, quæ dictorum est obscuritas, dissipatur. Dominica, quæ Latinorum est Sexagesima, Græcis κρεοφάγος, alias, ἀπόκρεω, & ἀποκρεώσιμος nuncupatur, quod in ea carnes adhuc comedere liceat, & eadem elapsa carnium præcipiat abstinentiam. Porro ἀπόκρεως ἑορτὴ haud magis apud Græcos celebratur, quam in Latinorum Ecclesiis Carnisprivij rubris licet characteribus in diario notari festum. Dies illi sex Sexagesimam nostram, & Græcorum ἀπόκρεω excipientes lacticinia, caseum, oua illis apponi permittunt, etiam feria quarta & sexta ieiunio dicatis diebus, de quibus iterum sermo. Sequitur Dominica nobis Quinquagesimæ, Græcis τυρινή, siue τυροφάγος in Ecclesiasticis officiis vocata, quod per eam totam caseum & oua permittat Ecclesia, illisque in ea comestis, sequutura mox Quadragesima illis omnino perpetuum vale dicendum instet. Feria secunda sequens ieiunium Quadragesimale εἰσαγωγή, & ab ea non casei modo & ouorum, sed piscium quoque & olei interdicitur vsu. Sabbatum tamen & Dominicæ ea seuera eximuntur lege, & oleum in eis indulgetur solum: die vero Dominicæ Incarnationis, quæ alias *Annunciatio* Εὐαγγελισμός, & βαΐων *Palmarum* festo, pisces quicumque vt & oleum nusquam de-

negantur. Quare relicta Annunciationis, quæ modo Quadragesimam subit, modo ab ea remota est, celebritate, mente quoque remotis Sabbati Dominicisque diebus, quibus olei datur facultas, si tamen Sabbatum magnum Paschatis peruigilium (est enim dies ille magnus Sabbati ex sacris Canonibus) dempseris, rigidi strictiorisque ieiunij Quadragesimalis sex & triginta dies colliguntur: quinque nimirum, hebdomadum septem vnaquaque, qui triginta quinque conficiunt, alter Sabbati magni, qui sextum addit, Paschalisque noctis ea pars media, quæ auroram, ante quam ieiunium abrumpere non licet, respicit: ex quibus cunctis apud Græcos ieiunium Quadragesimale austerius non nisi sex & triginta diebus cum aliquota septimi parte censendum est. Ac ne figmento mihi præmissa expositio vertatur, Matthæi Blastaris Canonistæ Græcos inter celebratissimi cap. 5. Elementi T. super ea re scriptam profero sententiam. σημείωσαι ὅτι, inquit, ὥσπερ ὁ [illegible] Hæc tibi obseruanda. Lex tota vetus visarum ope rerum aliarum a visu remotarum conditionem quandam edocere solebat, & per corporearum vsum spiritualium dispositionem rectam sibi comparare. Inter cætera vero maxime, facultatum decimas annis quibusque redeuntibus Deo afferre in præcepto fuit. Quæ porro ab ipsis in figuris peracta, mystice a nobis excipiuntur. Verum cum sacer Apostolorum cœtus haud legem soluere, quinimmo eam adimplere sibi proposuisset, non fluxarum rerum, sed ipsius vitæ nostræ decimas singulis annorum periodis Deo consecrandas sanxerunt: vt studio per eas exhibito, pœnitentiaque feruore contractas toto anni decursu infirmitates, opitulante Deo, curare possemus. Hos vero ieiuniorum dies partem anni decimam in se se includere prædicamus. Hebdomadis siquidem earum septem, Sabbatorum & Dominicarum diebus exclusis, quinque ac triginta dies componunt: Si vero magnum addideris Sabbatum, ac illustris & luciformis noctis partem mediam, triginta sex & medius constituentur dies, qui trecentorum sexaginta quinque totius anni dierum ex æquo pars decima sunt agnoscendi. Trecentorum enim pars decima, triginta: sequentium sexaginta, sex: residuorum quinque, vnius medium existit. Diebus illis sex & triginta adde Sabbata quinque, & Dominicas totidem, quibus oleum comeditur (Sabbatum enim magnum rigorem ieiunij seruat, Palmarum vero Dominica piscium esculentis austeritatem remittit) Græcorum Quadragesimam sex & quadraginta dierum numero conflatam percipies: diemque Quadragesimæ primum ac purum illius exordium feria post Quinquagesimam secunda, quam illi ex ciborum defæcata sumptione καθαρὰν δευτέραν nominant, constitues. Dominica porro Quadragesimæ illis pariter cursus Quadragesimalis prima est inter Dominicas, & ὀρθοδοξίας nomen obtinet, eiusdem licet stadij gressus, hoc est, dies sit septimus: primus quippe [illegible], Quinquagesimam intellige, sequitur. Argumentum profert Græcum Euangelistarium, seu Liber Euangeliorum, quo post [illegible] occurrunt [illegible], Euangelia legenda in Vigiliis, id est, in Vesperis primæ ieiuniorum hebdomadis: tum vero τῇ δευτέρᾳ [illegible] τῇ γ'. τῇ δ'. τῇ ε'. τῇ παρασκευῇ, τῷ σαββάτῳ [illegible]. Feria 2. 3. 4. 5. Parasceue, Sabbato ad Vesperas: ac demum κυριακὴ πρώτη τῶν νηστειῶν, prima ieiuniorum Dominica: qua lib. qui Thesaurus inscribitur, inter eorundem Officia Damascenus Studites sermonem habet, δι' ἣν αἰτίαν [illegible] τὴν ὀρθοδοξίαν [illegible] τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν. Ob quam causam orthodoxiæ celebritatem prima ieiuniorum sanctorum Dominica peragere accepimus. A Tyrophago itaque siue a Casearia Dominica, non [illegible], quæ præcedens est, & Carnispriuij Græcum Quadragesimam exordium sumere censebis: cum inter vtramque, carne sola prohibita, etiam quarta sextaque feriis (quas Canon Apostolicus 65. ieiunio dedicat) a caseo ex sancti Nicephori Patriarchæ indulgentia sumendo non sibi temperent, teste Horologij, siue Diurni sacro typo in Protheoria ad Notas in Nicephorum a Perauio relato: [illegible] Ἰακωβίτας, καὶ Τετραδίτας, [illegible] Νικηφόρου [illegible] ΚΠ. Sciendum feria quarta & Parasceue post Casceariam Dominicam Nona dicta, caseum & oua nos comedere propter Iacobitas, & Tetraditas ex Canone S. P. N. Nicephori Episcopi CP. Cæterum qua ratione numerus quadragenarius mystice & figurate in ieiunio sit attendendus exponit Blastares loco supra memorato.

Παρελήφθη ἡ Ῥώμη.] Pseudo-Marcellinus ad Iustiniani annum vicesimum. Totila dolo Isaurorum ingreditur Romam die 16. Kal. Ianu. ac euertit muros, domos aliquantas igni comburens, ac omnes Romanorum res in prædam accepit, &c.

Καὶ ὁ Πάπας Βιγίλιος [illegible] ἐν ΚΠ.] Idem. Papa Vigilius ingressus est CP. 8. Kal. Febru.

[illegible]] Facundus Hermianensis contra Mocianum: Quoniam occulta eius ante iudicium pollicitatio tenebatur, in qua se spopondit eadem capitula damnaturum, &c. Infra. De ipsius Episcopi Romani chirographis, &c. necessarium duximus non tacere, &c. Eadem Liberatus Breuiarij cap. 22.

Ὡς ἐπαρθῆναι.] Correctius ἐπαρθῆς. Voces ab Anastasio in Exceptis omissæ. Forsan ab aliquo additæ. Suauiter interpretandæ. Tanta animi fiducia vsus, eo se animo extulit: adeo animatus est. Displicet quippe ex Græco Nicephori hæc versio. Eo insolentia progressus est.

[illegible]] Facundus Hermianensis lib. 4. Sedecet item veniens ex itinere (Vigilius) quod ei videbatur edixit, & falli huius authori (Mennæ) correctionem tumultuariæ suæ transgressionis indixit, &c. contra Mocianum: Propter quod illos qui talibus communicauerant, veniens in Regiam ciuitatem a communione suspendit. Videndus Sirmondus in Notis, & in Synopsi Chronica ad easdem Notas adiecta. Illustrissimus quoque de Marca Archiepiscopus Tolosanus, dissertatione in Epistolam decretalem Vigilij Papæ.

[illegible] τῆς [illegible] μονῆς τῶν [illegible]] Origines Pag. 191.
CP. [illegible]

γει Ἰουστινιανὸς ἐσχημάτισεν αὐτὸν κατιδεῖν, (lego κατιδεῖν ναὸν) καὶ ἀνόμασε Σέργιον καὶ Βάκχον. ἕτερον δὲ Ἀποστόλων ἔστι τὸν χαμηλὸν ἔλαβεν ὑπὸ κάτω τῶν βαθμίδων, ὅτε τὴν σφαγὴν ἐποίησεν εἰς τὸ ἱππικόν. ἐκλήθη Ἰουστινιανοῦ λιμήν, ὅτι ὁ κτίσας αὐτὸν οὕτω ἐκαλεῖτο. *Locus Armasdi nomine vocatus, angustus portus, in quo magnus Iustinianus templum ædificari iussit, & Sergij Bacchique dictum voluit: aliud quoque Apostolorum cum infra gradus monitum accepit* (a Belissario ne fugiens mari se committeret, de quo Theophanes ad annum 7.) *quando eadem ac stragem in Circo edidit. Portus Iuliani nuncupatus est: id enim fuit eius qui condidit nomen.* Dissoluunt hæc verba quam Baronius ad annum 552. num. 17. conglobat obiectionem: quod Theophanes nimirum ad Sergij, ipse Vigilius ad Petri sacram ædem asylum quæsiuisse scribat: quæ sane difficultas nulla est, cum eodem in loco Sergij & Apostolorum (aliud nimirum ab eo quod Constantinus extruxit) templum fuerit a Iustiniano conditum: de quibus Procopius de Ædif. Iustin. orat. 2. & copiose & graphice Gyllius Topographiæ CP. lib. 2. cap. 16. Locus vterque asyli priuilegio, quod a Iustiniano conditus esset, gaudebat.

Ἐγένετο νίκαι.] De quibus superius ex Procopio & Agathia.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, μηνὶ Ἰουνίῳ.] Anno belli Gothici decimo quarto ait Procopius lib. 1. De eiusdem obitu verbis vltimis lib. 2. de bello Persico.

Pag. 192. Προελθόντων δὲ χιλιάδων.] Comitatum, obsequium, ac processum regium nemo dubitabit, qui Chronici CP. sententiam attendet: ὁ ἅγιος Ἰωάννης, καὶ αἱ Ἀρκαδιαναὶ θέρμαι Ἀρκαδίου ἐκτίσθη βασιλεύοντος καὶ ἐκ τῶν πολιτῶν χιλιάδας ἓξ ἐπιλέξας εἰς τὸ ἀκολουθεῖν αὐτῷ, ὡς μεθ' ἀπάντων. *S. Ioannis templum, & Therma Arcadiana ab Arcadio sunt condita, Imperatore ex ciuibus millia sex sibi deligente in obsequium cum per vrbem procederet.* De Arcadianis satellitibus, & obsequio ex eis composito ad Arcadium superius.

Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ.] Hebdomus CP. suburbium ad Orientem: de quo Gyllius Topogr. CP. lib. 4. cap. 4. ex Procopio de Ædif. Iustini orat. 2.

Βεστήτωρ.] Cedrenus Βεστιαρίτης, *rei vestiariæ ministri*: de quibus Pancirollus ad Notitiam Imperij cap. 81.

Τῷ δὲ Μαρτίῳ μηνί.] Alia ad rem præsentem spectantia refert Procopius de Ædif. Iustiniani orat. 2.

Γέγονεν.] Ita vulgaris lingua vice γέγονε. Terminatione nimirum aoristi præterito attributa.

Μηνὶ Ἀπριλλίῳ, ἰνδικτιῶνος δ'.] Adstipulabitur Theophani additamentum Marcellinum, si Narsem hoc anno missum, succedente bellum confecisse intelligas.

Τῷ δὲ Ἰουλίῳ μηνί.] Varios & ingentes per Phœnicem terræ motus, quibus Berytus, & aliæ ciuitates corruerunt, describit Agathias lib. 2. & maturis iam frugibus, prout τῷ Ἰουλίῳ μηνὶ contigisse narrat.

Pag. 193. Ἐγένετο τὰ ἐγκαίνια.] De templi huius situ, conditu, eius causa, reliquiis, & variis ad illum euentibus Procopius orat. 1. de Ædif. Iustiniani.

Ἠσύχαζεν.] Ecclesia dedicata fit eiusdem ἀσυλίας, & orationis in ea faciendæ permissus. Euchologium vbi de Templi dedicatione.

Εὐτύχιος ὁ Ἀποκρισιάριος Ἀμασείας.] Eutychij Amaseni Episcopi ad Synodum CP. Procuratoris, siue Legati promotionem & gesta refert Eusthathius apud Surium 6. Aprilis.

Καὶ τῷ Αὐγούστῳ μηνὶ ὑπήντησαν ἦλθεν.] Additamentum Marcellini ad annum Iustiniani 25. Procopius lib. 3. de bello Gothorum ad finem.

Σὺν τῷ ἀβρολίζειν χαμηλαυκίῳ.] Alterius Gothorum regis Theodati nimirum pileolum ἀβρόλιον expressum habes in numismatis forma apud Baronium ad annum C. 554. num. 72. χαμηλαύκιον significatum reddit πῖλον, ἀμφίθυμα κεφαλῆς, κασίδιον, πηλίον. Beda de Tabern. lib. 3. cap. *In modum cassidis extenditur supra summitatem capitis.* ἐπὶ κεφαλῆς αὐχένα, interpretatur Illustrissimus Trapezuntinus Præsul: Etymon retulimus ad Euchologium.

Γέγονεν ἡ ἁγία ε' σύνοδος οἰκουμενική.] Chronicon Alexandrinum eodem anno Synodum habitam testatur: de qua Euagrius lib. 4. Matthæus Blastares de huius, & alterius ad annum Iustiniani decimum conuentibus habitis ita loquitur in Prooemio Nomocanonis. ἡ ἁγία πέμπτη σύνοδος πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν θεοφόρων πατέρων συνδρομῇ συγκροτεῖται· ὧν ἡγοῦντο τὸ πρῶτον μὲν Μηνᾶς, ἔπειτα Εὐτύχιος ὁ ἐκ διαδοχῆς τοὺς ἀρχιερατικοὺς τῆς βασιλευούσης ἰθύνοντες οἴακας. *Sancta quinta Synodus centum sexaginta quinque Deiferorum Patrum cœtu coacta est: quorum Duces fuere primo Menas, deinde Eutychius clauum Pontificium Regia Vrbis ex successione gubernantes.*

Ἐν τῷ Ἱκαναττῷ ἐπολέμησεν.] Anno succedente, vt vult Marcellini additamentum.

Ἐγένετο σεισμὸς φοβερός.] Quem Agathias memorat lib. 2. & ad quem, nonnullaque præsenti anno gesta Iustiniani imperij vicesimum & octauum subiungit. Pag. 194.

Οἱ δὲ λαοὶ ἐδυσφόρουν.] Procopius lib. 2. de bello Persico, Agathias lib. 3.

Ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας τοῦ Ὀρου.] Barberinus Codex legit τῆς ἁγίας τοῦ Ὀρου. Peyrezianus, τῆς ἁγίας Εὐφημίας τοῦ Ὀρου. Locus itaque corruptus iterum interpolatur τῆς ἁγίας Εὐφημίας τοῦ Ὀλυβρίου. Ædes quippe Euphemiæ CP. dicatas tres reperio, 1. in Hippodromo, 2. ad Petram, 3. Olybrij nomine. Hæc a Thecla Eudoxiæ filia fundari cœpta, ab Olybrio Magistro, ne ruinas potius quam ædificium promitteret, omni lapidum & marmorum ornatu postmodum absoluta fuit, & amplis opibus dotata. Origines Constantinop.

Μηνὶ Ἰουλίῳ, ἰνδικτιῶνος δ'.] Iudæorum defectionem geminam sub Iustiniano memorat Chronicon Alexandrinum pagg. 754. & 775. Consulendus Procopius de Ædif. Iustiniani lib. 5. Videndus pariter Marianus Scotus ad an. 531.

Ἐν τάξει Πρασινοβενέτων.] Vt Prasini Venetos insequebantur, hi vero in Prasinos insurgentes mutuis cædibus per ciuitates nonnunquam se conficiebant, & ciuium sanguine cuncta fœdabant: ita Iudæi & Samaritæ Christianos in Palæstina ad necem quærentes, his vitam & religionem tuentibus, bellum ciuile & vtrique parti exitiosum excitauerunt ἐν τάξει Πρασινοβενέτων.

Μουσωνίῳ τῷ ὑπάρχῳ.] Ad quem Nouella 134. scripta est. Pag. 195.

Εἰς τὴν μνήμην τῆς κόνεως.] Nomen appellatiuum existimo τό, κόνις, & puluerem significare: quod ex variis lectionibus, quibus etiam κόνις in Vat. legitur, eiusdem apud recentiores significantiæ, colligo. Erit itaque μνήμη τῆς κόνεως, siue κόνις pulueris olim e cælo decidentis, vt etiam terræ motus celebratur, memoria. Videbis historiam ad annum Leonis 17. pag. 103.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἡμέρᾳ ἕκτῃ.] Motum illum ample describit Agathias lib. 5. sub initium.

Κιβώρια.] Κιβώρια nonnunquam reperies, velut pag. succedente, quæ monumenta, vel templa, ex translatitio vsu, Meursius haud satis apte interpretatur. κιβώριον, ornatus est altaris, *trullus* nimirum eidem impositus, & columnis quatuor ad eius angulos erectis in altum suffultus: ex quo θυσιαστήρια & κιβώρια consociat Theophanes. Germanus in Mystag. κιβώριον ἐστι ἀντὶ τοῦ τόπου ἔνθα ἐσταυρώθη ὁ Pag. 196.

τὸ ἐπάνωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης ὀρόφωμα ἀπαρτίζουσιν· εἰς ἔνδον δὲ γῆν ἀφορίζουσι τὸ ὑπὸ τεσσάρων κιονίων, τὸ κιβώριον καλοῦσι, συλλαβόμενοι. *Fornicem, qui supra mensam sacram eminet, velut cœlum, sancti Patres construunt: terram vero mente definiunt, quod quatuor columnis eius conclusum est, & Ciborium appellatur.* Codinus in descriptione Templi sanctæ Sophiæ. ἐποίησε τὸ κιβώριον, καὶ τοὺς κίονας ἐξ ἀργύρου, καὶ χρυσώσας αὐτό· καὶ τὸ μῆλον, καὶ τὰ κρίνα, καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ κιβωρίου ἐκ χρυσοῦ. *Ciborium, & ei subiectas columnas ex argento constituit, & auro decorauit: pomum etiam, & lilia, & crucem cibory ex auro puro confecit.* Plura de Ciborio in Euchologicis.

Ἀπὸ τῆς χρυσῆς πόρτης.] De his CP. locis Gyllius in Topog. CP. & Origines ipsæ CP.

Ἰουκουνδιανῶν.] Ἰουκουνδιανῶν habent Barb. & Perez. Codd. κακοζήλως forsan Ἰουκουνδιανῶν vice, de quibus Procopius orat. 1. de Ædif. Iustin. βασίλεια ἐπαγγελθὲν ἐδείματο αὐτὸς χαριστήριος, ἐν τε τῷ Ἡραίῳ καὶ Ἰουκουνδιαναῖς τοῖς καλουμένοις. *Palatia construxit ipse sibi a fundamentis in Hereo & Iucundianis ita vocatis.*

Εἰσῆλθεν ἔθνος ἐν τῷ Βυζαντίῳ.] Auares sunt Scythæ, siue Hunni Asiatici Boreales supra Iberos, Colchos, siue Lazos, & Alanos, quorum patriam, mores, legationem, & eius caussam exprimit Menander Protector in Legationum Excerptis editionis Regiæ pag. 99. ex quo hæc Theophanes. Legendus Euagrius lib. 5. cap. 1. maxime vero Simocatta lib. 7. cap. 8.

Πρανδίοις.] Monachus Sangallensis lib. 2. de Carolo Magno. *Cum tenuissimas illas pelliculas, vel tenniora brandeas extrahere cepissent.* Constantinus Porphyrog. de Admin. Imp. cap. 6. βλαττία, πράνδια, ζωνάρια, σίμματα. *Blattia, zonæ, armilla, sementa.* Glossæ Isidori. *Prandeum, genus zonarum.* Hic itaque tenuis vitta est, siue fasciola capillis reuiciendis idonea. In hunc vsum & finem σειραὶ χρυσῷ ἐμπεπασμέναι, catenulas auro variegatas accipiunt Legati apud Menandrum citatum pag. 100. ac inferius pag. 101. σειράδια χρυσῷ ἐμπεπασμένα εἰς τὸ ἀργὸν τι τῶν ὑποδεδεμένων ἐκπεπλασμένα. *Funiculos (armillas absone reddidit Interpres) auro implexos, quibus quod fluxum est, vagum, & volitans innectitur.* quale togarum sinus, cincinni capillorum, laxæ vestes, &c. Interpres iterum perabsurde: *vt eos a se deficere impediret.* Corippus lib. 1. de Auarûm capillis prandeo reuinctis.

Colubrimodis Abarum gens nexa capillis.

Hinc ἀκειρεκόμων Ἀβάρων στρατόν. *Intonsum Abarûm exercitum vocat* Florilegij Epigram. 16. lib. 4.

Τῷ δὲ Φεβρουαρίῳ μηνί.] Ex Agathiæ lib. 5. sub initium. *Eodem anno, vere iam ineunte, derepente, & iterato Vrbem pestilens morbus inuasit, &c.* quo nimirum terræ motu Vrbs concussa est.

Pag. 197. Μηνὶ Μαΐῳ ἐδόθη.] Sanctæ Sophiæ templi motu superioris anni fissuram excitatam dum repararet Iustinianus, ea contigit ruina quam breuiter attingit Author, fusius descripsit Agathias loco citato, & Procopius de Ædif. Iust. lib. 1. Euagrius lib. 4. graphice præ omnibus refert Codinus opusculo nondum edito de Templo Sanctæ Sophiæ.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐπανέστησαν Οὖννοι, καὶ Σκλάβοι.] Totam historiam ordine copioseque pertexit Agathias, cuius lib. 5. ea solum quæ præsenti ac superiore anno contraxit Theophanes, prolixo dicendi genere recensentur, & præcedentibus ceu tempore connexis adiunguntur. Sclanos porro Agathias vocat Cotriguros Hunnos.

Τοῦ τείχους Ἀναστασιακοῦ.] Muri illius, *Longi* cognomento, ab Anastasio exstructi, cuius conditum, longitudinem, munimenta, vtilitatem refert Euagrius lib. 3. cap 38 Orig. CP. Procopius de Ædific. Iustiniani lib. 4. Agathias, & alij.

Χετουμέσου.] Chetumesum appellat Agathias. Vide varias Lectiones.

Ἐδημοποίησεν.] Ex plebeiis, rusticis, & Circi factionariis tumultuarium coegit exercitum.

Μακρὸν τεῖχος.] Anastasiacum, de quo nuper.

Τοῦ τείχους τοῦ Θεοδοσιακοῦ.] Muri a Theodosio reparati ad Chrysen portam, quæ Boream & Occidentem respicit, qua Barbaros expectabant irrupturos. Agathias.

Τοῦ δημοσίου.] Equos Circensibus ludis peragendis dicatos. qua dictione nulla per hoc opus frequentior. Pag. 198.

Καὶ ἐποίησε φοσσάτον.] *Vallo se muniuit.* Agathias. *Belissarius haud procul ab Vrbe ad Chetmesum (id loci nomen) positis castris, &c.*

Ἀμφίπρυμνα.] Agathias. *Amphiprora: quæ non inuersa, sed transposito temone proram in puppim mutent.* Horum figuram exhibet Claudius Morizotus in Orbe Maritimo.

Ἤρξατο ὁ βασιλεὺς κτίζειν.] Difficilem conditu pontis molem, eiusque amplitudinem emetitur Procopius de Ædif. Iustin. lib. 5. Sangarim scribit ille: Suidas Σαγγάρις.

Ὅτι ἐνόσησεν ὁ βασιλεύς.] Eam Iustiniani ægritudinem, qua velut inter cadauera iacens reputatus fuerit, memorat Procopius de ipsius Ædific. lib. 1. annum tamen non obseruat: quem 34. imperij lubens annuit Baronius. Pag. 199.

Κουράτωρα τῶν Μαρίνης.] Domus, facultates, prædia hereditatis vel publicationis iure Principis fisco adiudicata Rationalibus, siue Curatoribus rerum priuatarum domus Augustæ committebantur curanda. Eius generis fuerunt, quæ Marinæ Augustæ Arcadij filiæ, de qua Chron. Alexand. ad eius annum nonum, & Antiochi sub Theodosio iuniore bonis mulctati, ex superius dictis pag. 83. & Suida, iuris quondam extiterant, quorum isti celebrantur Curatores. Not. Imp. De Antiochi domo Orig. CP.

Ζήμαρχον.] Ζήμαρχος scribitur in Excerptis de Legationibus, ea quam Iustinus misit, & τῶν ὑπὸ τῆς ἑῴας πόλεων στρατηγός. *Vrbium Orientalium Dux.*

Καὶ οὐ διελάζειν αὐτοὺς ὁ βασιλεύς.] Iustinianum ἐκ τῆς μανίας Venetæ parti plus æquo fauentem sugillat Euagrius lib. 4. cap. 31. Certe Prasinorum factio insolentia alteram superauit in tumultu τῷ Νίκα. Pag. 100.

Τοῖς τῶν Οὔννων.] Persis fœderatorum. De Marcello Iustiniani ex fratre nepote Procopius de bello Persic. lib. 2. de Vandal. lib. 1. de Goth. 3. τὸ βασιλ., porro in pluribus Codicum non reperitur maxime Palatino, Peyreziano, & Vaticanis; legit Barberinum dictione vna βασιλικοῖς, Regium inter βασιλ. & παῖς spatium adhibet, accentu quasi foret vna dictio adhibito. Anastasius solam dictionem, *ciuitas*, reddidit, τὸ βασιλ., nimirum in eius exemplari non lecto.

Εἰς τὴν ἁγίαν Ἀποστόλων.] Ecclesiam a Constantino constructam, in qua sancta ex Hierusalem aduecta Helena reposuit. Orig. CP. Pag. 201.

Βρίγκαν, καὶ Βερώνας.] Cedrenus errantem Theophanem imitatus Βρίγκαν, καὶ Βερώνας. ex quo Brincas quandam Italiæ ciuitatem falso æstimat. Anastasius Theophane correctior, Veronam, & Brixiam reposuit. Victoriæ porro nuncium mense Nouembri allatum conicies, ac nuper obiectam replebis lacunam, quod eundem mensem iam superius Author citauerit, Decembrem paulo inferius designaturus sit.

Ἀπὸ Μαγγάνων, Ἀργυροπράτας.] Hos æstima Trapezitas, & nummularios, *rei priuatæ ministros*, vel *rei Monetariæ Præpositos.* Iustinianus enim inex-

plebilis auaritiæ morbo laborans facile potuit ærarium administrantes in se concitare: de quo Euagrius lib. 4. cap. 29. Historia Miscella argenti venditores exponit τὰ ἀπὸ Μιλιαρ. , & Αργυροπράτας.

Πρὸ τῶν μανδάτων.] Μανδάτα τὸ ἀποκρίσιμον Glossæ Græcobarbaræ, Portius, & recentior vsus interpretatur.

Σιλεντιαρίων.] Ita recentiores dicunt κουβιτ, σκουβιτ, πραιτζιν vice κουβίκλον, σκυβίτ, πραιτώριον. Σιλεντιαρίων igitur intelliges Silentiariorum Excubitorum stationem in Palatio. Αρχάγγελον autem & Αγια loca his nominibus insignita.

Λογοθέτης.] Vt hic primum scribitur, ita primum vsum accepisse videtur dictio Λογοθέτης, *Comitem rei priuatæ* quondam significans, quod authoritatibus in Annotationibus ad Cedrenum iam adductis, & per hoc opus sparsis declaratur.

Pag. 202. Σιλέντιον.] Conuentus in quo Imperator orat, & de Religionis maxime, & de Reipublicæ momento tractat. Nicetas in Manuele Comneno. κατηχητικοὺς ἐδίδου λόγους, οὓς φασὶ σιλέντια *Sermones, quibus instrueret, depromebat: quos vocant Silentia.* Zonaras in Leone Philosopho. ἐν ὁ δωρεῖ τῇ [illegible] τῇ συγκλήτῳ περὶ νηστείας οὐκ ἠδυνήθη [illegible], ὃ καλοῦσι σιλέντιον *Consuetam orationem ad Senatum de ieiunio non potuit proferre, eam dicunt Silentium.* Ex his *dissertationem* potius quam conuentum *Silentium* referre cernis. Forsan quia sine strepitu modeste ac velut silentio fieret.

Γέγονε ἐγκαίνια τῆς ἁγίας.] Extructa post seditionem τῶν Νίκα S. Sophiæ æde, prima sub Iustiniano facta est eius dedicatio: de antiqua quippe sub Constantino nullus hic sermo. Trulli vero ante annos quinque collapsi ruina cum altare confractum fuisset, eo reparato encænia quoque sacræ ædis reparata. παννυχὶς hic memorata *vigilias* dedicationi præuias in Ecclesia coram SS. reliquiis peragendas, τὰ λείψανα, deportatas ex priore in nouam Ecclesiam Reliquias, τὸ καθεζόμενος ἐν τῷ ὀχήματι habet exemplum pagg. citandis in Indice V. Dedicatio Ecclesiæ. τὸ Αποκαλυψ [illegible] Colobium est, de qua Euchologica nostra disserunt: τό, Αραπ τύλας, versus est in Ecclesiæ dedicatione sacris in Ecclesiam Reliquiis inductis cantandos: de quibus singulis Euchologica nostra de Ecclesiæ dedicandæ ritu, & alio, si motum altare fuerit [illegible] τῆς ἁγίας τραπέζης de annua dedicatæ Ecclesiæ CP. celebritate Menæum mense Decembri. Consecrationis istius tempus idem statuitur in Chronico Alexand. tantum dies eius mensis 24. designatur.

Κουβίκλαι τε ὄντων.] De quo fuse in præcedentibus, vbi de bello Vandalico.

Απολαβὼν ἦν πάσας αὐτοῦ τὰς ἀξίας.] Variæ de Belissario conduntur historiæ, quas Tzetzes Chil. 3. historia 88. breuiter perstringit.

Οὗτος Βελισάριος ὁ στρατηγὸς ὁ μέγας,
Ιουστινιανείοις ὢν ἐν χρόνοις στρατηλάτης
Πρὸς πᾶσαν τετραμέρειαν γῆς ἐφαπλώσας νίκας,
Υστερον φθόνῳ τυφλωθείς, ὦ τύχης τῆς ἀστάτου,
Εκπωμα ξύλινον κρατῶν ἐβόα τῷ Μιλίῳ
Βελισαρίῳ ὀβολὸν δότε τῷ στρατηλάτῃ
Ον τύχη μὲν ἐδόξασεν, ἀποτυφλοῖ δὲ ὁ φθόνος.
Αλλοι φασὶ τῶν χρονικῶν μὴ τυφλωθῆναι τοῦτον
Εξ ἐντίμων δ' ὕστερον ἐξάτιμον γενέσθαι
Καὶ πάλιν εἰς ἀνάστασιν δόξης αὐτὸν ἐπανελθεῖν.
Hic Belissarius Dux magnus:
Iustiniani temporibus Magister militiæ
In omnem telluris quadrantem extendens victorias
Vltimo inuidia excæcatus, ô fortunam instabilem!
Poculum ligneum tenens exclamabat in Millio,
Belissario Magistro militiæ obolum date,
Quem fortuna quidem extulit, inuidia vero priuat oculis.
Alij Chronicorum Scriptores excæcatum negant:
Ex honoratis autem postremo infamem factum,
Atque iterum reparata priori sorte ad gloriæ culmen rediisse.

Εὐρῆκε δὲ καὶ Πέτρος ὁ Μάγιστρος.] Eius legationem Pag. 203. fuse descriptam in Excerptis Menandri exhibent ipsa de Legationibus Excerpta editionis Regiæ, pag. 140. qua τῶν περὶ τὴν βασιλεία ἐχμῶν celebratur: de eodem Suidas.

Ερμηχιόνων.] Theophanes Byzantius apud Photium, Cod. 64. Turcos, olim Massagetas, in Oriente ad Tanaim sitos, Κερμιχίωνας a Persis vocari testatur.

Εν τοῖς Μιχαηλίοις.] Thermis Angelorum cœtui dicatis, quibus tum precibus, tum aquarum calidarum fomentis sanitas reparabatur. Procopius de Ædif. Iustin. lib. 5. *Aquas suapte natura calidas apud Bithynos* (Galatas scribit Author) *fontes effundunt in loco, quem incolæ Pythia vocant. Has in solatium & refrigerium habent, cum multi alij, tum imprimis Byzantini. Hic magnificentiam rege dignam Iustinianus ostendit, structis regiis domibus, quæ prius non fuerunt, ædificatis in publico lauacris calidarum aquarum illic scaturientium, & deductis per canales in hunc locum fontibus potabilium aquarum, vt vtrinque scaterent. Quin & Archangeli templum, & infirmantium refocillatorium* (quasi piscinam Hierosolymiticam ab Angelo mouendam) *multo maiora ac ampliora effecit. Apud Galatas fluuius est*, &c.

Οφειλὰς ἄγραφον τῷ βασιλεῖ.] Filiorum nomine fidem debitam, nostris homagium dictum pollicitatus.

Περὶ τῶν γενομένων ἀπὸ Αλαμο.] *Ambrum* Alamundari filium vocant Excerpta Legationum Menandri ante Notas tres citata, resque Ambri istius tractantia.

Γαραστασίων,] Seruorum dominos, militum Imperatorem in Ecclesia orantem expectantium statio. *Garcionem* etiam Latini recentiores puerum vocauere.

Μεσαύλιον.] Atrium tecto opertum, aulam: hoc secundo loco positum Ecclesiæ nauim interpretor, quasi inter alam vtramque mediam aulam. Concilium quintum ἐν μεσαυλίῳ habitum statim Actorum initio legenti occurrit.

Νάρθηκι.] Vestibulum Ecclesiæ pœnitentibus, Cathecumenis, Energumenis, & immundis deputatum est νάρθηξ, de quo nostra Euchologica. Allatius de antiquis Græcorum templis. Cellotius, & alij.

Ηλθεν εἰς τὸν δημόσιον λόγον.] Intellige fisco adiudicatas Belisarij facultates. Recole simul scripta superius in pagg. 199. vbi de Procuratoribus sacræ domus Augustæ.

Εὐτύχιος Πατριάρχης ΚΓ'. ἐξωρίσθη.] Euagrius lib. 4. cap. 37. Eadem Victor Tunnonensis anno Iustiniani penultimo, quo exilij Eutychij, & Ioannis electionis causa profertur.

Ιουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς τὸ περὶ ἀφθαρσ.] Euagrius idem cap. 38.

Οἱ Θεοδοσιανοὶ, καὶ Γαϊανῖται.] Bellorum istorum Pag. 204. semina profert in medium Liberatus Breuiarij cap. 20. & 23.

Ιουδαῖοι δὲ τινα μεταξύ.] Locus a corruptione nullatenus vindicandus: quod cum præmissis narratiuncula hæc nulla ratione cohæreat. Variæ Lectiones ἐδίδου in vno Codice, ἐνδίδου in altero subindicantes interpolandi suggerunt animum. Non illubens itaque lego, καὶ εἰς ἐν συνα-

plebilis auaritiæ morbo laborans facile potuit ærarium administrantes in se concitare: de quo Euagrius lib. 4. cap. 29. Historia Miscella argenti venditores exponit τὰ ὑπὸ Μεσσηνῶν, & Ἀργυροπράτην.

Πρὸ τῶ μυστικῶν.] Μυστικὸν τὸ ἀπόκρυφον Glossæ Græcobarbaræ, Portius, & recentior vsus interpretatur.

Σιλεντιαρίων.] Ita recentiores dicunt κυτήγι, ταβλί, τραπέζι· vice κυτήγιον, ταβλίον, τραπέζιον. Σιλεντιαρίων igitur intelliges Silentiariorum Excubitorum stationem in Palatio. Ἀργυροπράτειον autem & Ἀρμα loca his nominibus insignita.

Λογοθέτης.] Vt hic primum scribitur, ita primum vsum accepisse videtur dictio Λογοθέτης, *Comitem rei priuatæ* quondam significans, quod authoritatibus in Annotationibus ad Cedrenum iam adductis, & per hoc opus sparsis declaratur.

Pag. 202. Σιλέντιον.] Conuentus in quo Imperator orat, & de Religionis maxime, & de Reipublicæ momento tractat. Nicetas in Manuele Comneno. κατηχητικοὺς ὤδινε λόγους, οὓς φασὶ σιλέντια: *Sermones, quibus instrueret, depromebat: quos vocant Silentia.* Zonaras in Leone Philosopho, ὡς οὐ δυνηθῇ ἐξενεχθῆναι τῇ συγκλήτῳ περὶ νηστείας τὸν συνήθη ἐξήγησιν, ἣ καλεῖται σιλέντιον *Consuetam orationem ad Senatum de ieiunio non potuit proferre, eam dicunt Silentium.* Ex his *dissertationem* potius quam conuentum *Silentium* referre cernis. Forsan quia sine strepitu modeste ac velut silentio fieret.

Γέγονεν ἐγκαίνια τῆς Ἁγίας.] Extructa post seditionem τὸ Νίκα S. Sophiæ æde, prima sub Iustiniano facta est eius dedicatio: de antiqua quippe sub Constantino nullus hic sermo. Trulli vero ante annos quinque collapsi ruina cum altare confractum fuisset, eo reparato encænia quoque sacræ ædis reparata. παννυχὶς hic memorata *vigilias* dedicationi præuias in Ecclesia coram SS. reliquiis peragendas, τὰ ἅγια, deportatas ex priore in nouam Ecclesiam Reliquias, τὸ κατεδέχθησαν ἐν τῷ ἐγκαινίῳ habet exemplum pagg. citandis in Indice V. Dedicatio Ecclesiæ. τὸ Ἀποστολικὸν χρῶμα Colobium est, de qua Euchologia nostra disserunt: τὸ, Ἄρατε πύλας, versus est in Ecclesiæ dedicatione sacris in Ecclesiam Reliquiis inductis cantandus: de quibus singulis Euchologica nostra de Ecclesiæ dedicandæ ritu, & alio, si motum altare fuerit ἀνακαινίσεως τῆς ἁγίας τραπέζης de annua dedicatæ Ecclesiæ CP. celebritate Menæum mense Decembri. Consecrationis istius tempus idem statuitur in Chronico Alexand. tantum dies eius mensis 24. designatur.

Κατεῖχεν τις ὀνόματι.] De quo fuse in præcedentibus, vbi de bello Vandalico.

Ἀπηλαύνων ἐν πάσης αὐτοῦ τῆς ἀξίας.] Variæ de Belissario conduntur historiæ, quas Tzetzes Chil. 3. historia 88. breuiter perstringit.

Οὗτος Βελισάριος ὁ στρατηγὸς ὁ μέγας,
Ἰουστινιανείοις ὢν ἐν χρόνοις στρατηλάτης
Πρὸς πᾶσαν τετραμερῆ γῆς ἐφαπλώσας νίκας,
Ὕστερον φθόνῳ τυφλωθεὶς, ὢ τύχης τῆς ἀστάτου,
Ἔκπωμα ξύλινον κρατῶν ἐβόα τῷ Μιλίῳ
Βελισαρίῳ ὀβολὸν δότε τῷ στρατηλάτῃ
Ὃν τύχη μὲν ἐδόξασεν, ἀποτυφλοῖ δ' ὁ φθόνος.
Ἄλλοι φασὶ τῶν χρονικῶν μὴ τυφλωθῆναι τοῦτον
Ἐξ ἐντίμων δ' ὕστερον ἐσχάτως γεγονέναι
Καὶ πάλιν εἰς ἀνάκτησιν δόξης ἐλθεῖν ἀρχαίας.
Hic Belissarius Dux magnus:
Iustiniani temporibus Magister militiæ
In omnem telluris quadrantem extendens victorias
Vltimo inuidia excæcatus, ô fortunam instabilem!
Poculum ligneum tenens exclamabat in Millio,
Belissario Magistro militiæ obolum date,
Quem fortuna quidem extulit, inuidia vero priuat oculis.
Alij Chronicorum Scriptores excæcatum negant:
Ex honoratis autem postremo infamem factum,
Atque iterum reparata priori sorte ad gloriæ culmen rediisse.

Ἐστάλη δὲ ὁ Πέτρος ὁ Μάγιστρος.] Eius legationem fuse descriptam in Excerptis Menandri exhibent ipsa de Legationibus Excerpta editionis Regiæ, pag. 140. qua τῶν περὶ τὸν βασιλέα ἡγεμών celebratur: de eodem Suidas. Pag. 203.

Ἑρμηχιόνων.] Theophanes Byzantius apud Photium, Cod. 64. Turcos, olim Massagetas, in Oriente ad Tanaim sitos, Χερμιχίωνας a Persis vocari testatur.

Ἐν τοῖς Μιχαηλίοις.] Thermis Angelorum cœtui dicatis, quibus tum precibus, tum aquarum calidarum fomentis sanitas reparabatur. Procopius de Ædif. Iustin. lib. 5. *Aquas suapte natura calidas apud Bithynos* (Galatas scribit Author) *fontes effundunt in loco, quem incolæ Pythia vocant. Has in solatium & refrigerium habent, cum multi alij, tum imprimis Byzantini. Hic magnificentiam rege dignam Iustinianus ostendit, structis regiis domibus, quæ prius non fuerunt, ædificatis in publico lauacris calidarum aquarum illic scaturientium, & deductis per canales in hunc locum fontibus potabilium aquarum, vt vnicuique scaterent. Quin & Archangeli templum, & infirmantium refocillatorium* (quasi piscinam Hierosolymiticam ab Angelo mouendam) *multo maiora ac ampliora effecit. Apud Galatas fluuius est*, &c.

Ὀφειλομένην ἀπαιτεῖν τῷ βασιλεῖ.] Filiorum nomine fidem debitam, nostris homagium dictum polliciturus.

Περὶ τῶν γεωργίων τοῦ Ἀλάμου.] *Ambrum* Alamundari filium vocant Excerpta Legationum Menandri ante Notas tres citata, resque Ambri istius tractantia.

Γαρσιονιτῶν.] Seruorum dominos, militum Imperatorem in Ecclesia orantem expectantium statio. *Garcionem* etiam Latini recentiores puerum vocauere.

Μεσαύλιον.] Atrium tecto opertum, aulam: hoc secundo loco positum Ecclesiæ nauim interpretor, quasi inter alam vtramque mediam aulam. Concilium quintum ἐν μεσαυλίῳ habitum statim Actorum initio legenti occurrit.

Νάρθηκος.] Vestibulum Ecclesiæ pœnitentibus, Cathecumenis, Energumenis, & immundis deputatum est ναρθηξ. de quo nostra Euchologica. Allatius de antiquis Græcorum templis. Cellotius, & alij.

Ηλθεν εἰς τὸν δημόσιον οἶκον.] Intellige fisco adiudicatas Belissarij facultates. Recole simul scripta superius in pagg. 199. vbi de Procuratoribus sacræ domus Augustæ.

Εὐτύχιος Πατριάρχης ΚΠ. ἐξωρίσθη.] Euagrius lib. 4. cap. 37. Eadem Victor Tunnonensis anno Iustiniani penultimo, quo exilij Eutychij, & Ioannis electionis causa profertur.

Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς τὸ περὶ φθαρτοῦ.] Euagrius idem cap. 38.

Οἱ Θεοδοσιανοὶ, καὶ Γαϊανῖται.] Bellorum istorum semina profert in medium Liberatus Breuiarij cap. 20. & 23. Pag. 204.

Ἰουλιανὸν δέ τινα μοναχόν.] Locus a corruptione nullatenus vindicandus: quod cum præmissis narratiuncula hæc nulla ratione cohæreat. Variæ Lectiones ἔθνη in vno Codice, ἔθνος in altero subindicantes interpolandi suggerunt animum. Non illubens itaque lego, καὶ εἰς ἓν συναχ-

Τῶν Τούρκων τῶν Σάκων καλουμένων τὸ πάλαι. *Turci, qui Sacæ antiquitus vocabantur.* Ad Danubij littora locat Fredegarius, & a Turchot rege, ex quo Franci propagati, nomen imponit.

Πρεσβεύουσι πρὸς Ἰουστῖνον.] Legationis causam, & a Romanis reciproce missos Legatos narrant Excerpta Menandri, & Epitome Photiana Theophanis Byzantij.

Προεφάνιζον τῶν Ἀρμενίων πρὸς αὐτὸν αἰτούμενοι.] Integram quorum historiam texit Procopius de bello Persic. Quæ ad hocce tempus spectant enarrat Euagrius lib. 5. cap. 7.

Pag. 208. Καινὰς ἀναλαβόμενοι τὰ φρούρια ἐπολιόρκουν.] Pacis initæ cum Persis conditiones habes in Excerptis Menandri Editionis Regiæ pag. 140.

Ῥώμης ἐπίσκοπος Ἰωάννης.] Errauerunt hucusque non infrequenter Authoris Theophanis Chronica Canonia: hic mutila primum apparent in Romanorum Episcopp. componendo diagrammate. Ioannis hic sonat nomen: de annis & annorum summa altum silentium. Breui nomina ipsa tacebit, sed neque integriores sunt alij Codd. quibus eadem desiderantur, & in quibus variæ sunt aliæ mendæ, quas variæ Lectiones annotant. Consulendæ illæ in pag. istam 208. nil in eis quam varia & præcipua discordia obseruatur.

Ἠσθένησεν ὁ βασιλεύς.] In annum imperij octauum infirmitatem eandem refert Chronicon Alexand. eamque fuisse φρενὸς παραφορὰν, amentiam ex tristitia scribit Euagrius lib. 5. cap. 11. Excerpta de Legationibus ex Menandri libr. 2. Fredegarij Scholastici Chronicon. An non verbera fratri Badurio inflicta, idemque mox Imperatoris cursu ad pacem quæsitus, amentiæ sunt indicia? In indictionibus numerandis Author Chronico Alexandrino annos Iustiniani 39. recensenti haud conuenit: ac Iustini imbecillitatem a Septembris die septimo prorupisse narrat.

Τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ γέγονε πόλεμος.] Theophanes Byzantius apud Photium. *Μαρκιανὸς ὁ τῷ Ἰουστίνῳ τῷ βασιλεῖ ἀνεψιὸς, τῆς ἑῴας στρατηγὸς εἰς τὸν πρὸς Χοσρόην πόλεμον ἐκπέμπεται ἔτει τῆς Ἰουστίνου βασιλείας ὀγδόῳ. Marcianus Iustini Imperat. patruelis Orientis Dux iam renunciatus, in expeditionem aduersus Chosroem octauo Imperij Iustini anno missus est.*

Ἦλθον οἱ Ἄβαρες.] Excerpta de Legationibus ex Menandro cladem a Tiberio acceptam referunt Editionis Regiæ pag. 115.

Pag. 209. Ὁρμίσδας δὲ ὁ βασιλεὺς Περσῶν.] Leues istos Romanorum & Persarum conflictus, (ex quibus Persarum rebus talis accessio facta) fuse describit Euagrius l. 5. c. 8. 9. & 10. Tempus ex Theoph. Byzant. colligitur: qui Marciani in Ducem institutione anno Iustini octauo assignata, mox liberatam Nisibim, & Daras vrbem a Persis captam narrat, quæ ex Theophanis nostri calculo in annum succedentem congrue possunt incidere. Porro qui Martius Theophani nostro, is Byzantio & Euagrio Marcianus: qui Artabanes eidem; is Euagrio Aduarmanes; Byzantio Baramanes audit, in exemplari vero Barberino Ardabanes, in Palatino Adarmanes legitur. Archelaus porro apud Euagrium Theodori nomen gerit. Authori demum summe aduersantur Byzantius, & Euagrius victorias hic memoratas Chosroi accensentes, quas ille filio Ormisdæ refert acceptas: cuius discriminis iudicio ad Menandrum in Excerptis delato, Theophanes noster damnatus abscedet: Ormisdam quippe nonnisi Tiberio Iustini successore annis iam aliquot imperante regia cidari redimitum pronunciat pag. 168. Euagrius quoque lib. 5. cap. 15. Ea demum clade accepta φρενῖτιδι ex animi mœrore Iustinum inuasisse scribit Euagrius cap. 11. qua laborans Tiberium renunciauit Cæsarem, & Reip. administrationem ei commisit: cuius rei gestæ in annum sequentem Author historiam reiicit, eandemque Chronicon Alexandrinum octauo perperam exhibuisse dices, nisi tunc eam leuius tulisse, hic eidem omnino succubuisse Imperatorem affirmaueris.

Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς.] Excerpta de Legat. Menandri lib. 2. Euagrius citatus, Fredegarius Scholasticus.

Τῶν συναγωγῶν τῶν Ἑβραίων.] Origines CP.

Εὐτύχιος ἀπέλαβε.] Euagrius lib. 5. cap. 16. Nicephori Chron. Ioannes μετὰ Εὐτυχίου in Canonibus Synodicis Seguierianæ Bibliothecæ scribitur. Pag. 210.

Ποιηθεὶς τῆς εὐχῆς.] Cuius faciendæ ritum expressimus in Euchologicis. Tiberius iste primus est, in cuius inauguratione preces adhibitas legimus. Reliqua ex Euagrio lib. 5. cap. 13.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ια΄.] Chronicon Alex. adstipulatur. Pag. 211.

Ὡς προεῖπομεν.] Adeo vt alia Ecclesiæ inauguratio adhibita non fuerit.

Μανδᾶτον.] Imp. responsum vocat *mandatum*.

Διιππεῖον.] Orig. CP. *ὁ καλούμενος Διιππεῖος, ἐκεῖνος ἐκεῖσε εἶχεν τὸ παλαιὸν τῶν δύο δημοτικῶν μερῶν ἧς τόπους ἐν ᾧ ἐκεῖσε ...· ἐπὶ τοῦ ... Locus Diegestheos erat is ad quem olim duæ populi factiones (in Circo aurigaturæ) conueniebant: ibi porro Triclinium ingens extitit. Tribuni vero factionum suorum censum facturi, eum in locum se recipiebant.* Factionibus itaque Anastasiam Tiberij coniugem, vel Sophiam, quæ Iustini fuit, Augustam renunciari petentibus, ipse Sophiæ querelis obuiam iturus, & populi assensurus petitis, Anastasiam Sophiæ se præferre, ab ea licet adoptatus, significauit; Ecclesiæ nomine, a populo, quod ad eam & Diegestheum congregari soleret, summopere cultæ prolato, quo coniux Anastasia noscebatur insignita. Acclamatio τοῦ βίνκας, Latina est, *Tu vincas*, qualis Imperatorum.

Ἐπιτίμιον πολύν.] Anastasius *rogam multam, si pro* ille legerat.

Τὸν Τιβέριον μεγάλης δυνάμεως.] Imperio Tiberij ineunte hæc gesta declarat Euagrius lib. 5. cap. 14.

Ἀνατολικὸν ἐποίει στρατηλάτην ἀνατολῆς.] *Magistrum militum Orientis* reddit Anastasius.

Ὑπὸ τὸ μέρος Χοσρόου.] Ormisdam in Persarum regum laterculum ab Authore relatum hæc ipsius verba indicant: quare *sub Chosroe Duce* interpretatus sum. Placent magis Codd. Barb. & Pal. ὑπὸ Μεβοδρόου legentes, *sub Mechosroe Duce*: in his quippe correctior littera: ὑπὸ τὸ μέρος, non nisi vulgaris idiotismi, quo præpositionibus cunctis accusandi casus adiungitur, proprium est.

Ἐφ' ὃ χρόνου τετραετῆ.] Ita legunt cuncti Codd. cuius vicereponerem lubens ἐφ' ᾧ, *super hoc*, paciscuntur. Perez. Codex legit deinde χρόνον καὶ τετραετῆ, quod non aduersatur τοῖς χρόνοις τετραετῆ, vt enim χρόνος antiquis *tempus*, ita modernis annum refert: χρόνον itaque τετραετῆ *quadriennij tempus* antiquis: χρόνον autem καὶ τετραετῆ modernis Græcis, quorum dialectus iam tum Theophanis inoleuerat ætate, *annum vnum, ac deinde triennium* significabat: id est, annos quatuor. Pag. 212.

Ἀμφότεροι.] Negandi præpositio μὴ mihi desideratur: nisi velis Romanos Persasque ideo in concordiam conuenisse, *quod armis quasi communibus Orienti vastitatem intulissent*: quod ridiculum.

Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.] Euagrius iterum lib. 5. capp. 14. & 15.

Τιβέριος Καισαρεύς.] Ἰουστῖνος ἐποίησε Τιβέριον Καίσα-

ρα

ἐκ μετονομάσας αὐτὸν Κωνσταντῖνον. *Iustinus Tiberium Cæsarem creauit, & Constantinum nominauit.* Idem.

Pag. 213. Ἐπελάβετο Εὐτύχιος.] Eutychium CP. Antistitem Tiberio imperante defunctum aperte scribunt Eustathius in eius vita apud Surium 6. April. & Gregorius Magnus Moral. in Iob. lib. 14. capp. 31. & 32. Quare Baronium ad Mauritij annos eius obitum distulisse miror. Videndum Nicephori Chronicon.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Τιβέριος.] Tiberianos, siue Constantinianos istos Prætorianis accensitos ex vestium & armorum distincto genere concesso arbitror. Simocatta lib. 3. cap. 15. Τιβέριος Μαυρίκιον στρατηγὸν προστησάμενος, ὄντα δὲ τῶν σωματοφυλάκων τῶ βασιλέως ἡγεμόνα. *Tiberius Mauricium tum Prætorianorum Præfectum Ducem constituit*, &c. Quæ subiunguntur apud eundem reperire licet capp. 15. & 16. & Euagrium lib. 5. capp. 19. & sequentibus.

Φυλαρχίαν.] Ita cuncti Codd. Correctior Codinus, Φυλαρχίας scribit.

Πεταμίας τι.] Consule varias Lectiones. Vide pariter ad pag. 216. annotationem secundam, qua πατινία regionis nomen est.

Τῇ δ᾽ Αὐγούστου μηνὶ ιδ΄.] Ita Chron. Alexand. Theophylactus Simocatta lib. 1. cap. 1. & lib. 3. cap. 18. Euagrius lib. 5. cap. 22. & 23.

Φθάσας πρόπτειν.] Vltimum morbi conflictum, μελαίνης χολῆς, *atræ bilis*, vi incessisse docet Simocatta lib. 1. cap. 1.

Ἐν τῷ τριβουναλίῳ.] Chronicon Alexand. scribit ἐν προελεύσει τῷ Ἑβδόμου, *in processu ad Hebdomum habito*. Simocatta, φορείῳ δ᾽ ἀρθεὶς ὁ βασιλεὺς Τιβέριος ἐπὶ τὴν ὕπαιθρον τῶν βασιλείων αὐλὴν, ἥτις περιβέβληται τῇ πολυστέγῳ τῶν οἰκημάτων οἰκίᾳ, καὶ προπυλαίῳ ἐκπρεπεῖ, καὶ προδόξῳ τῷ προσκηνίῳ. *Imperator Tiberius lecto gestatus ad Regiæ atrium sub dio positum, quod adium multiplici contignatione fastigiatarum domicilio adiungitur, & illustri vestibulo, visendoque proscenio vicinum est.* Tribunalium itaque aream patentem existimo, ad quam Imperator ad allocutionem *procedere* nonnunquam soleret.

Ἡμέρας ἑπτά.] Duos alios addit Cedrenus: ac merito. Quinto namque Octobris Imperator salutatus, post annos Imperij tres, ac menses decem, si Augusti decimo quarto, vt habet Chron. Alexandrinum, & Author adstipulatur, Tiberius animam reddidit, ad prædictam annorum & mensium summam dies adhuc decem adiecit.

Μετ᾽ ὀλίγον γάμον ποιεῖται.] Mauritij nuptias nonnihil post arreptum ab eo Imperium describit Simocatta libri 1. cap. 10. Euagrius lib. 6. cap. 1.

Παρανύμφιον Μαρίνος.] Μαρδαρίτης correctius effertur apud Simocattam. Paranymphus etiam hodie apud Græcos sponsam deducit, atque idcirco νυμφαγωγὸς audit: & sponsorum coronas (redimitos quippe Græcos nubere, & nuptias στεφάνωμα vocare scripsimus ad Euchologica) retro sustentat. Eas tamen nusquam attigit Margarites ex Simocattæ obseruatione, quod sponsi, non vt plebeij, sed iam Imperatores coronati ad coniugium accederent. ὁ δὲ νυμφαγωγὸς κύλικα τοῖς νυμφίοις ἡδυπόρφυρον . . . οὐ θέμις γὰρ ἦν ἐπιθεῖναι στεφάνους. οἱ γὰρ ἰδιῶται ἐτύγχανον οἱ νυμφευόμενοι· ἤδη γὰρ ἦν τῷ βασιλικῷ ἀξιώματι προκαταληφθέντες. *Hic Nymphagogus ille palam sponsis pateram meri plenam iucundo vultu porrigit: Nam serta iisdem imponere non licebat: quod priuati non essent: & istuc ipsum iam Imperatoriæ coronæ antenerterant.*

Τῇ δὲ Ἀπριλίῳ μηνί.] Simocatta cap. 11. Ἠρος ἀρχομένου, *vere se aperiente.*

Τὸ γενέθλιον ἐπιτελεῖν.] Terræ motus die decimo factus, Circenses ludos vndecimo celebrandos præpediuit. Menæum die Maij 11. τὴν αἰδέσιμον πνευματικῶς ἐπιτελοῦμεν τὸ γενέθλιον ἑορτὴν τῆς θεοφυλάκτου, καὶ βασιλίδος τῶν πόλεων. *Natalitiorum a Deo custoditæ vrbium huiusce reginæ memoriam spiritualiter peragimus.* Hesychij Milesij res patriæ consulendæ.

Pag. 214. Τῇ δ᾽ αὐτῷ μηνὶ παρεσκεύασαν οἱ Ἄβαρες.] Simocatta a cap. 3. lib. 1. ad 8.

Χαγάνος.] Dignitatis nomen. Suidas, ὁ τῶν Σκυθῶν ἀρχηγός. *Scytharum Dux.* Simocatta lib. 7. cap. 8. τὸν ἡγεμόνα τῇ τῶ Χαγάνου προσηγορίᾳ σεμνύνουσι. *Ducem Chagani nomine honestant.*

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Ἰουλίῳ τὸν Μυστάκωνα.] Simocatta cap. 9. ὅνπερ ἐπώνυμον τὸ τῆς ὑπήνης χείλους καλοῦμεν, ὃν δὴ καὶ Μυστάκωνα προσηγόρευον Ῥωμαῖοι. *Cui ex longitudine superioris labri mystacis, Romani cognomentum Mystaconi indiderant.* μύστακα recentiores proferunt μουστάκι, ex quo corrupte Μουστάκωνος. Eius gesta delibat Euagrius lib. 6. cap. 2.

Καρδαρίγας.] Simocattæ, vbique Καρδαρίγας ita pariter plerisque Codd. MS.

Ὑπατος ὁ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς.] Cum Consul idem qui Imperator a Iustiniani temporibus renunciaretur, & retineretur perpetuus, anno Mauricij primo, qui fuit indictionis primæ, vacuo Consulibus reperto (μετὰ τὴν [Μαυρικίου] ὑπατείας μόνης habet Chron. Alexand.) annus Mauricij secundus, & indict. 2. Consulatus eius primum numerare cœperunt ex eodem Chron. Ἰνδικτ. β΄. β΄. μετὰ ὑπατ. Μαυρικίου Τιβερίου Αὐγούστου τὸ πρῶτον μόνου. *Indictione secunda. Anno secundo* (post Consulatum videlicet Tiberij annum quartum, quare Interpres inepte anno *Mauricij secundo.*) *Mauricio Tiberio Aug. primum solo Consule.* Videndus omnino Simocatta lib. 1. cap. 12.

Πρεσβεύοντος δὲ Φιλιππικοῦ.] Simocatta lib. 1. cap. 13. Euagrius lib. 6. cap. 2.

Pag. 215. Τὰ γὰρ Σκλαβίνων ἔθνη.] Incursiones eorum refert Simocatta cap. 7. Suidas de Sclauinis, Σκλαβοὶ ἔθνος πέραν τῶ Ἴστρου, *Scythæ trans Istrum.*

Τοῦ δήμου.] *Plebis* reddit Anastasius: ego *populi factione.*

Ἀνδραμάτου.] Ita Anastasius. Videndæ variæ Lectiones.

Φιλιππικὸς ἀναλαβὼν τὰ στρατεύματα.] Anno Mauricij secundo ineunte, ipso iam consule, Ioannem Orientalium copiarum Ducem, de quo anno Principis istius primo, dignitate motum obseruat Simocatta ad cap. 12. calcem, & Philippicum confestim subrogatum. Quocirca sub anni tertij primordia potuit hic narrata exequi. Ipse Simocatta cap. 13. μετοπώρου τε ἀρχομένου πρὸς τὸν Τίγριν αὐλίζεται. *Autumno primo*, a quo Theophani tertius annus incipit, *apud Tigrim statiua habet*: & exinde ad eius gesta referenda procedit.

Καταλαβὼν τὴν Ἀρζάνην.] Arzanem memorat Procopius Persic. 2. oppidum a Constantiana dierum duorum itinere distans. *Arxenenem* legit hic Anastasius, quasi vrbem captam: Simocatta lib. 1. c. 14. Ἀρζανηνὴν χώραν· quæ Transtigritana est apud Ammianum.

Τὸν αὐτόφυλ.] Barb. Αὐφὺχ, viri proprium nomen: Simocatta Αὐφὺχ τὸν Οὔννον.

Ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἐν ΚΠ. νοσῶν ἀφικνεῖται.] Debuerant hæc ex Simocattæ lib. 1. cap. 14. calculis in anni sequentis ab autumno exordientis initium differri. ὁ δὲ στρατηγὸς τῆς νόσου ἀπαλλαγεὶς, καὶ χείμωνος ἐπιόντος. χρόνος γὰρ ὥρα ἤδη που παρέφαινεν, καὶ τὰς δυνάμεις διαλύσας εἰς Βυζάντιον ἤει. *Philippicus e morbo recreatus, militibus hyeme iam appetente missionem dedit, Imperatoremque salutaturus, Byzantium venit.*

Φιλιππικὸς ἐκπολιορκεῖ τῆς βασιλίδος.] Simocatta cap. 14. exeunte, ἦρος δὲ ἀρχομένου, καὶ ἀνέσεως τῶν ὡρῶν τῆς γῆς, Φιλιππικὸς τῆς βασιλίδος ἀπήλαυνε πόλεως. *Vere postea incipiente, & tempore suo arvorum sinus laxante, denuo ex Vrbe Imperatrice Philippicus discessit.* Reliqua cap. vlt. & lib. sequentis capitibus prioribus.

Ἐπὶ τὸ Ἀρζάζον.] Ἀρζαμον scribit Peyrezianus Codex. Simocatta Ἀρζαμών, & fluuium Persicum demonstrat: Anazarbum cum Anastasio reddidi.

Pag. 216. Βιτελλιούς.] Simocatta lib. 2. cap. 4. Βιτάλιος.

Τὸ τοῦλδον.] Idem ἀποσυλᾷ τὸ σχῆμα, ὃ συνήθως Ῥωμαῖοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ τοῦλδον ἀποκαλοῦσι. *Spolia cepit: Tuldum Romani propria sibi voce appellare consueuerunt.*

Καὶ οὕτω πρὸς τὸν Φιλιππικὸν ἀνέζευξεν.] Autumno, id est, anni sequentis initio Heraclium rediisse demonstrant Simocattæ lib. 2. cap. 10. verba. ἔπειτα ὑποστρέψας ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων πολιτείαν, καὶ ἀναμίγνυται αὖθις τοῖς ἀμφὶ τὸν Φιλιππικόν. Et infra, χειμῶνος γὰρ ἤδη ἐνεστῶτος καιροῦ. *Postmodum in ditionem Romanam reuersus*, &c. *ad Philippicum se se rursus aggregat*, &c. *Hyems quippe ante fores iam erat.*

Καρδαρίγαν.] Idem qui Καρδαρίγας, de quo abunde variæ Lectiones.

Pag. 217. Ὁ δὲ Ἀβαρων Χαγάνος.] Simocatta ad Notæ præcedentis verba, ἐπεὶ δ' ἐαρινῆς ὥρας τὴν ἀρχὴν ἔφερεν τῆς ἀλλαγῆς. *At simul verna tempestas herbis circumquaque prata connestiuit*, &c. Mox abrupto sermone, cui propterea præsentia Theophanis deesse coniicio, subdit, τούτῳ δὴ ἐνιαυτῷ Κομεντίολος ἐπὶ τὴν Ἀγχίαλον ἧκε. *Hoc igitur anno Comentiolus Anchialum venit*: quæ eadem post lineas tres Author exscribit. Quæ porro sequuntur Excerpta Simocattæ sunt a cap. 10. ad 17.

Τζανδαρδά.] Ille Ζαδαλαδᾶ. Variæ Lectiones aliter. Anastasius *Zandapa*. Miscella quoque variat.

Τομεάαν.] Anastasius *Mean*: Legit in Græco Codice τὸ Μέαν.

Μαδζαναρέα.] Hero. ἀμαξαποιὸς, μηχανοποιὸς, μαδζαναριος. μαδζανον enim *machinam* referi. Etymologici Author, ἐπιτήδειος μηχανᾶσθαι τὰ μάγγανα.

Pag. 218. Οὐδέ τινος ἀλάστορος ὑποσχέσεις.] Anastasius insulse: *Vani cuiusdam dæmonis repromissionibus deceptus*, Miscella, *Ducis* exscripsit.

Τόρνα, τόρνα, φράτρε.] Voces Italicæ, *Verte, verte, frater.*

Κατ' ἐκεῖνον δὲ χρόνον.] Ex Simocattæ c. 18. lib. 1. & lib. 2. quatuor prioribus, & Euagrij lib. 6. cap. 4.

Μάζαρα Βαυΐδης, Σαπφίρης.] Idem Μαζάρων, Βαυΐδης, Σαπφίρ. Anastasius Mazarorum: Bauides, Saphires.

Pag. 219. Παρέδωκαν.] Adde πυρὶ, dictionem cunctis in exemplaribus desideratam, Anastasio *castrum igni proditum* scribente.

Ὁ δὲ Φιλιππικὸς αὖθις εἰς Βυζάντιον.] Hæc hyeme ineunte peracta testata reliquit Simocatta lib. 2. exeunte. ὥρας δ' ἐπιούσης χειμῶνος ἀπῄει ὁ Φιλιππικὸς ἐπὶ τὸ Κωνσταντίνου ἄστυ. *Hyeme iam ingrediente Philippicus CP. discedit.*

Πρίσκος δὲ κατελαβών.] Alia hæc primo vere gesta. Simocatta lib. 3. cap. 1. ἦρος δ' ἐπιγενομένου, ὁ μὲν ἀπεχώρει ..., ὁ δὲ τῆς ἡγεμονίας ἀπείργετο. *Iam igitur ipso vere Philippico abdicante, Priscus excludebatur.* Interpres perperam, *Priscus iniuit Magistratum.* Legendum quippe ἀπείργετο.

Οἱ δὲ βάρβαροι τῆς βαρβαρικῆς συμμορίας.] Ita MMSS. Codices cuncti, quos quasi Ῥωμαϊκῆς correctius scripsissent, interpretor.

Βαρουζᾶ.] Simocatta Μαρουζᾶ.

Εἰς τὰ Καριανοῦ.] Origines CP. τὰ Καριανοῦ, καὶ τὸν ναὸν, καὶ τὸ γηροκομεῖον ἀνήγειρε Μαυρίκιος βασιλεὺς σὺν τοῖς ἐμβόλοις. ἔμεινε δὲ ὁ ... Καριανοῦ πατρικίου, ... *Carianum, templum, & senum domum cum variis porticibus Imp. Mauricius extruxit. Ibi porro domus Cariani extitit, a quo locus nomen accepit.*

Ἐπὶ τὸ Μονόκαρπον.] Anastasius, *Apud Monocarpum*. Miscella, *Apud Monetarium*. Loci an officij nomen, mihi dubium.

Κωνσταντίαν.] Anastasius cum Græcis MS. *Constantiam*. Simocatta, *Constantinam*.

Ἀποσπάρεν.] Repono ἀπεσπάρη.

Pag. 220. Ἀνδριάντας εἰκόνας.] Aduerte ἀνδριάντα, *statuæ*, εἰκόνα, imaginis, picturæ, cælaturæ, toreumatis significantiam tribui. Innuit id Simocatta lib. 3. cap. 2.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος ζ'.] Longobardicis, Mauritanis, & Persicis bellis ac tumultibus recitandis Simocatta nouum annum renouatum præmittit lib. 3. cap. 4. χειμῶνος πολέμου ὥρας διαδεξαμένης τὸν πόλεμον, τῇ ἀναστάσει καὶ ἀμοιβῇ ... μεταβολῆς, ὁ χάραξ διαλύεται. ἐπιγενομένου δ' ἦρος καὶ τὰ ἑξῆς. *Hyeme bellum excipiente, secundum tempestatum anni mobilitatem vicissitudinemque castra dissoluuntur. Ineunte autem vere*, &c. quia Interpres ἤθους legit, non ἔθους, Hyemem scripsit bellum excipere secundum *moram mobilitatem*. inepte.

Λιγεθὲν Λήθη.] Historiam refert Simocatta cap. 5. Lethen carcerem memorat Procopius de bello Persico.

Μαρουσᾶ.] Simocatta Μαρουζᾶ. Anastasius & Miscella *Marusam*.

Pag. 221. Τὸν Ζαβδαναν.] Idem cap. 6. τὸ Ζαβδαβὸν.

Πανηγύριον.] *Commerciis* interpretatus est Anastasius. Vide Notas in pag. 224.

Ὁ δὲ Ὁρμίσδας σφαγήν.] Octauus, inquit Simocatta lib. 3. cap. 6. Mauricij annus voluebatur, cum Baram Persarum Dux ab Ormisda rege contra Suaniam mittitur: verum non ab Imperatoria, sed a Cæsarea dignitate Mauricio collata eius annos Simocattam numerare necessum videtur. Reliquorum porro Hormisdæ gestorum narrationem, ex qua præsens epitome deprompta, texit Simocatta lib. 3. capp. 6. 7. 8. & vltimo. totisque duodecim lib. 4. prioribus capitibus, Euagrius lib. vlt. cap. 15.

Pag. 222. Φερογαῖον.] Φεροχαῖον.

Βισδαῆ.] Simocatta Βινδόη. Anastasius *Bestam*.

Pag. 224. Κατέδραξεν ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος.] Processionis ac precum ad Blachernas institutum in sequentem annum deportandum reor, quo *Mariæ* nomine, (non *Angelica Salutatione*, vt vult Simocattæ Interpres Latinus lib. 5. cap. 10.) Persas inter & Romanos belli socios in pugna contra Baramum in tesseram dato, Chosroes celebrem obtinuit victoriam, & Persicum regnum adeptus est.

Πανήγυριν.] Festinus ac frequens Christianæ plebis ad Ecclesiam cœtus, quo Dei, B. Virginis, aut Martyrum laudes canticis, orationum e suggestu pronuntiatarum sermonibus, ornatu templi vario explicantur, est etiam hodie Græcis πανήγυρις. Simocatta lib. 4. cap. 15. exeunte: πανήγυριν τοῖς καλλινίκοις συστησάμενος μάρτυσι, ἐπὶ δὲ βημάτων τῶν ὑψηλῶν τῆς ἐκκλησίας γενόμενος, χαριστήριον ᾆσμα καινὸν, τῷ Χριστῷ ἐπάδων, ἐπὶ τὸ κατακεκλιμένος λαοῦ τάδε πω διηγόρευε. *Martyribus præclaris victoribus Panegyrim, siue celebritatem instituens, e sublimi Ecclesiæ suggestu, ad gratulandam Christo victoriam, canticum nouum cantans, adp opulum congregatum ita disseruit.* Paucis Author κατέδραξε λιτανὴν καὶ ἐποίησε γενέσθαι. Aliam τῆς πανηγύρεως significantiam habes pag. 221.

Τιμοθεϊκῆς ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος.] Ex Simocattæ lib. 4. vltimis quatuor capitibus, & toto lib. 5. compendiosa narratio. Cuius præcipuos euentus in annum alterum conferenda monent Simocattæ verba lib. 5. cap. 3. ineunte. ἦρος δὲ ἤδη ἀρχομένου ὁ νεώτερος στρατηγὸς Χοσρόην παραλαβὼν, καὶ τὰ ἑξῆς. *Primo itaque vere nouus Dux ducto secum Chosroe,* &c. Euagrius lib. 5. cap. 16. 17. & 18.

Pag. 225. Μηνὶ Μαρτίῳ κε΄.] Istis Chronicon Alexandrinum consentiens ad annum Mauricij 8. subdit, οὐ μέντοι ἐπῆλθε εἰς κοινωνίαν, οὐ ἄλλο τι ἐπράχθη ἐπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὰς γράμματα βασιλείας, ἀλλ' ὁ μόνον ἐστέφθη. Interpres. *Sed non in societatem administrationis inauguratus est.* Repono. *Haud tamen eius nomen in publica instrumenta relatum, nec aliud quid sub ipso gestum, quod eum Imperatorem argueret, sed tantum coronatus est.*

Τὴν ἀντιλήψιν τῶν ἁγίων μ΄.] Beneficij a Martyribus accepti, & vrbis eorum nomine Martyropoleos anno præcedente receptæ memor. Videndus Simocatta lib. 4. c. 13. Ad hæc porro contextus verba ἀποστείλαντι ἐν τῷ μέσῳ οἴκῳ, Barberini exemplaris margo addit, καὶ λιθίνους ἀναλαμβάνων. Scribæ procul dubio tempore.

Εἰρήνης δὲ βεβαίας τῆς πολιτείας καταλαβούσης.] Primorum cap. vltimi lib. 5. Simocattæ verborum expressio.

Ἀρχομένου τοῦ ἔαρος.] Hoc ipsum in annum nouum refert Simocatta loco citato, ἔτυπτε δὲ ἄρτι τὸ ἔαρ ἐπεσήμαινεν ὁ Μαυρίκιος ὁ αὐτοκράτωρ. Reliqua lib. 6. tribus primis capitibus enarrat diffusius.

Pag. 226. Ὁ ἵππος τοῦ βασιλέως.] De quo noster Codinus pag. 70. num. 14.

Ἄνδρες τρεῖς.] Numerum alij Codd. omiserunt, quem tamen Anastasius memorat.

Καὶ Φραγγικῶν.] Legationis causa cap. 3. legitur.

Ὁ Χαγάνος ἐξῆλθε μετὰ πλήθους.] Hæc alia eodem tertio capite & tribus sequentibus, quæ tamen absque temporis discrimine, velut anno superiore gesta narrat.

Pag. 227. Ἐν ἀγωνίᾳ ὄντες.] Lectio hæc, quæ Barber. quoque Codicis est, non contemnenda: Pal. tamen vel Peyrez. exemplaris præfertur alia: ἐν δειλίᾳ ὄντες, quæ Anastasio recepta: cum essent in formidine ingenti.

Ἀδηλίας δὲ καταστροφή.] Num suspensi animi dubium, & hæsitantia felicis consilij parens? Non ita. Εὐθυμία itaque prosperi successus mater & origo. Emendationem confirmat Anastasius. *Tunc optime inito consilio armatur,* &c.

Pag. 228. Ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος.] In alium annum seponit ista Simocatta capp. 6. 7. 8. & 9. verum non nisi decimus ab eo potest numerari.

Μουσούκιον.] Pal. legit Μουσούκιον. Barb. Μουσούκιον. Anastasius *Musacium*.

Pag. 229. Τοῦ Πρίσκου πάλιν τὸν Ἴστρον περαιωθέντος.] Hyeme gesta nouum annum indicant apud Simocattam cap. 10. vndecimum tamen, eius calculi non superant.

Τὸν χειμῶνα ποιεῖν.] Legerem τὸ χειμῶνος ποιεῖν, nisi Codices reliqui cum Regio conuenirent.

Εἰς τὰ τοῦ Βυζαντίου προάστεια.] Hæc vna cum præcedentibus annus idem apud Simocattam complectitur cap. 11. ἐν τούτῳ δὲ ἐνιαυτῷ, inquit, εἰς τὰ πρὸ τοῦ ἄστεως ἀπάντων τέρατα ἐγένετο. *Hoc ipso anno mirabilia portenta in suburbanis generata sunt.*

Pag. 230. Βαλόντος ὁ βασιλεὺς Πρίσκον.] Simocatta lib. 7. capp. 1. & 2.

Pag. 231. Ηλιακόν.] *Solarium* illud *rotundum* memorat Anastasius: cui voce κυκλικὸν adiecta nonnulli Codd. consentiunt. Μιλιάριον autem basim lapideam areæ vel atrij medio erectam lubens interpretarer, cum in eo statuam superpositam intuear.

Πλὴν τοῦ στρατηγοῦ ἀποστρέψαντος.] Excerptum e capp. 2. 3. 4. & 5.

Νοβαί.] Nouaalia in Africa: alia in Mœsia superiore.

Γίζιον.] Simocatta Γίζιον.

Σκριβῶνα.] Ille cap. 5. ἕνα τινὰ τῶν τοῦ βασιλέως σωματοφυλάκων, ὃν Σκρίβωνα Ῥωμαῖοι κατονομάζουσι. *Vnum quempiam Imperatoris satellitum, quem Romani Scribonem vocant.* Suidas, Σκρίβων, ὁ τῶν σωματοφυλάκων ἐξάρχων, *Satellitum Primicerius.* Plura Rigaltius in Glossario Tactico.

Βονδαρίας] Incerto Βονδαρίας & Βονδαρίας Authori scribitur. Pag. 232.

Περγαμίου.] Simocatta, Πεντεγάστου, *Pergastum* scribit Anastasius.

Κπ. Ἰωάννης Κωνσταντινουπόλεως.] Ante annos quatuor Ioannem CP. Episcopum obiisse affirmat Simocatta cap. 6.

Πρίσκος στρατηγὸς ἦλθεν.] Alterius anni gesta declarant hæc Simocattæ verba lib. 7. cap. 7. ἦρος ἀρχομένου, καὶ ὁ Πρίσκος τοῦ Βυζαντίου ὑπεχώρει. *Initio veris Priscus Byzantio discedit.* Decimum & vndecimum capita compendiose hic recitantur.

Εἰς Νοβάς.] Magis arridet Νοβάς, vel Νοβαί, a Pag. 233.
Barb. & Peyrez. lecta dictio: de qua ad pag. 231.

Ἀνωσαμένου.] Vulgaris loquelæ barbara vox. Correctior Peyrez. ἀνωσάμενος, vel Barb. ἀνωσάμενος, emendata ἀνωσάμενος. Vulgaris vsus præteriti augmentum respuere dignoscitur pluribus aliis Theophanis nostri locis.

Συμβαλόντος ὁ Χαγάνος.] Capitis duodecimi epitome, quo locus Βαλδᾶς, scribitur Βάλδας.

Ὁ δὲ Χαγάνος συνηθροίσας τὰ ἑαυτοῦ δυνάμεις.] A cap. 13. l. 7. ad eiusdem finem ista leguntur: quæ paulo superius cap. 12. circa annum Mauricij decimum nonum contigisse testatur Simocatta: moxque ad res anno altero visas exponendas transit.

Βάλδαν.] Anastasius, *Balcam*, Miscella *Balcham*. Pag. 234.

Τομέαν.] Idem Τομέαν. Anastasius quoque *Tomeam*. Miscella *Comeam*.

Τεσσαράκοντα] Parem numerum cuncti Codd. referunt. Anastasius & Miscella, *Quadraginta*.

Εἰς τὸ Σίρμιον.] Ita cuncti Codices: *Sermium* ponit Anastasius, Miscella *Sirmium*.

Εἰς τὴν Δριζίπεραν.] Locus hic palam mutilatus Pag. 235.
ex Simocattæ cap. 15. lib. 7. interpolatur in hunc modum. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ παρῄνει τὸν Καίσαρα τὸν βάρβαρον πρεσβεῦσαι. ὁ μὲν οὖν Ἁρμάτων εἰς τὴν Δριζίπεραν γίνεται πολλὰ δῶρα ἐπιφερόμενος. ὁ δὲ Χαγάνος τὰς παρούσας τύχας κατωδύρετο, ἐθρήνει ἀπώλειαν τῶν παίδων τῶν ἑαυτοῦ, λοιμοῦ διαφθείραντος τούτων. δέκα δὲ ἡμέρας ἐνδιατρίψας ὁ πρέσβυς, τῷ Χαγάνῳ πρὸς λόγους οὐ γίνεται. ἦν γὰρ τὸ πένθος ἀκμαῖον, καὶ τὰ τῆς συμφορᾶς ἀπαραμύθητα. δωδεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ, εἰσάγεται ὁ πρέσβυς εἰς τὴν τοῦ βαρβάρου σκηνήν. ὁ μὲν οὖν πρέσβυς λόγοις ἠπίοις κατεπάδει τὸν βάρβαρον. ὁ δὲ βάρβαρος ἐνεθύμει, καὶ τὰ ἑξῆς. *Senatus de Legatis ad Chaganum mittendis Cæsarem hortatur: qui accito Harmatoni eas partes mandat. Harmaton multis cum muneribus Drizipera venit. Chaganus præsentes fortunas lamentans, amissionem filiorum, pestiferumque copiarum exitium immenso dolore prosequitur. Decem diebus ibi positis, Harmaton conueniendi copiam impetrare non potuit. Erat quippe dolor vehemens, vt dixi, nec leuanda calamitati vlla via ratione apparebat. Die duodecimo in tabernaculum introducitur, barbarumque leni ac placida oratione demulcet. Barbarus porro nolebat,* &c.

Ἐν τούτῳ τῷ μηνὶ ἔτους ιθ΄ Μαυρικίου.] Quæ sequuntur ad alteram vsque de portentis narrationem apud Simocattam non extant.

Ὁ δὲ πραιπόσιτος Στεφανος.] Pancirola hæc lib. 8. Pag. 236.
cap. 1. Στεφάνιος alius ab eo qui πραιπόσιτος. Hic ad

Principes viros ab aliis æqualis conditionis mittitur: alter, quem *Procuratorem* reddit Anastasius, a subditis ad Principem deputatur, & ad dominum subiectorum preces & monita defert: *μανδάτωρ* Principis ad populum mandata renunciat.

Μαγκλάβιον.] *μάγκλα* *alapam* vocant Græci moderni. Portius *μπάτζα* scribit. *μαγκλίζειν*, *alapa percutere*, posuit Anastasius.

Τούτῳ τῷ ἔτει.] Quod deest in Græcis Codd. nostris scribit Anastasius: *Mauricij decimo nono anno Hisicius Hierosolymis habetur Antistes.*

Ἐν μάχῃ.] *Animi indignationem silentio admixtam* recentiores Græci *μάχην* suam appellant.

Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἀνεχόμενος.] Decimo octauo Mauricij anno a Simocatta hæc intelligi peracta docebunt, quæ ex eo tempestatum anni obseruationes subiungentur. Quæ ex lib. 8. primis 5. capitibus in annum præsentem 19. Theophanes conglobat, ipse Simocatta æstate ineunte, proindeque ab eo qui superiora continet, diuerso incepta testatur ad cap. 1. calcem. *καὶ αὖθις ὁ Κομεντίολος γίνεται στρατηγός. θέρος δὲ ἐπῄει καὶ ἔξω τῆς πόλεως γίνεται·* & paucis interiectis, *ἐν τῇ Σιγγιδόνι συναυλίζεται τῷ Πρίσκῳ. Et rursum Comentiolus exercitus Dux constituitur, ac Singidone Prisco se coniungit*: atque ita ipsis fere verbis Author concordem se exhibet.

Pag. 237. *Ἐξήρχετο εἰς τομάς.*] Puto *Νόβας*, vt ad pag. 233. vel *Νόβαις*, vt ad 251. legendum. Tacet hæc Anastasius. Peyrez. *Νόβαις* hic scripsit.

Τοῦ δὲ θέρους ἀποχωροῦντος ... τὴν ὁδὸν Τραϊανοῦ.] Anni decimi octaui æstate inclinante hæc gesta demonstrant Simocattæ cap. 4. verba. *τὸ θέρος ... ὅπως τὴν λεγομένην Τραϊανοῦ ... ἠπείγετο γὰρ ἐς Βυζάντιον τὴν χειμερινὴν ἄγειν ...*. *Ab iis ducitur via, quæ Traiani dicitur, quærit. Festinabat enim Byzantium, vt ibidem hyberna ageret.* Vide Notam a præsenti secundam.

Pag. 238. *Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει αὐτὸς ...*] Anni decimi noni euentus hic apud Simocattam lib. 7. cap. 12.

Τοῦ δὲ βασιλέως ...] Anno decimo seditionem istam locandam asserit Simocatta lib. 8. cap. 4. & 5. Memorato quippe anno vicesimo, quo Petrus Europæ Dux declaratus est, confestim subiungit celebratas Theodosij (Mauricij filius hic fuit) nuptias, ac paucis ab earum solemnitate diebus interiectis, ortam CP. seditionem. Sed nec gestum aliud quidpiam totius anni decimi noni decursu Simocattæ tradit historia. Memorato quippe Comentioli CP. reditu, mox subdit. *... ἐνιαυτὸς τῆς βασιλείας Μαυρικίου ... οὐδὲν Ῥωμαίοις καὶ βαρβάροις ἐπράχθη.* *Anno Imperij Mauricij 19. nihil Romanos inter & Barbaros actum.* In annum itaque decimum nonum a Theophane relata, ex Simocattæ sententia in priorem sunt referenda. Ex quibus Theophanis error ad Mauricij annos 9. 10. & 11. admissus constat, & manifesto arguitur, qui, quæ in pauciores annos, vt superius obseruatum, contraxit Simocatta, ipse distribuit in plures: ac subinde in vnum annum huc accumulata, in duos vel tres etiam videntur dispergenda. De Theodosij nuptiarum tempore Chron. Alexand. a Simocatta discordat: verum huius ceu coætanei certius est testimonium.

Οἱ δὲ ἄλλοι ...] Nulla rei istius apud Simocattam mentio.

Ἀλυκίων.] Ita pronunciat vulgi sermo corruptus.

Σιμπαλίκια.] *Σιμπαλίκια* habet Cedrenus *Strepera, & ludicra puerorum crepitacula* exposui in memoratum Authorem: alij *nuclees.*

Μηνὶ Νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ς.] Eundem vicesimum Mauricij annum Theodosij nuptiis celebrandis deputat Chron. Alexand. at non mensem eundem: Februarium quippe assignat. Discordiam soluit Simocatta, qui citato superius cap. 4. laudatis nuptiis, mox sequentibus Christi Natalitiis festis, seditionem, quæ proinde successit, peractis initi coniugij solemnibus, ortam describit.

Ἐστεφάνωσεν αὐτοὺς Κυριακός.] Sponsos connubium contrahentes coronis redimit Græcus Sacerdos: hinc apud eos idem *στεφάνωμα*, quod Latinis *desponsatio*. Theodosius porro nouo a patre introducto ritu, etiam accepta imperij corona, aliam, quæ connubij rursum hic subit. Ritus huiusmodi non semel hic repetitus.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Πέτρον τὸν ἴδιον.] In annum vicesimum quæ sequuntur reponit Simocatta lib. 8. cap. 4. & seqq. At, si quæ scribit cap. 6. in hæc verba: *Petrus Istrum petens Plasolum venit, ibique castris excitatis, æstatem transigit. Ineunte Autumno in Dardaniæ latus, siue angulum vadit. Audierat siquidem*, &c. Anno decimo nono transacta putes, & quæ paulo inferius subnectuntur: *Æstate iam proxima Mauricius certior fit Chaganum differre pugnam de industria*, &c. vicesimo contigisse: alia quæ Notis præcedentibus ad annum decimum nonum ex Simocattæ calculis diximus pertinere, in alium priorem annum decimum octauum erunt remittenda: & hoc pacto decem annorum gestis in annos priores reuocatis, annorum duorum dissensus inter Simocattam & Theophanem ad Mauricij annos 9. 10. & 11. obseruatus, in concordiam poterit reuocari. Solum obstat quod anno vicesimo memorato cap. 4. cuncta hæc quasi eius decursu visa referat Simocatta cap. 5. atque ipsæ Theodosij nuptiæ in annum vicesimum, cum a Chron. Alexand. Authore, tum a Theophane repositæ, anno priore a Simocatta celebratæ ea de causa laudantur, quod illi a Septembri anni periodum auspicentur, hic Iulianum ordinem sequutus a Ianuario cursum eius videatur emetiri.

Τὸν Ἀψίχ.] Eundem variæ Lectiones & Annotationes in pag. 215. memorant.

Τῶν ναυτῶν.] Variæ Lectiones hic consulendæ, si forte ad Barbaros, non ad nautas hæc referantur. Pag. 239. *Leg. Ἀτνῶν. Not. poster.*

Ὁ δὲ Μαυρίκιος ἐκ ἑαυτοῦ ...] Simocatta lib. 8. cap. 11. circa medium.

Καὶ εἰς τὴν λαύραν.] *Lauræ* opponitur *Monasterium*. Hoc enim Cœnobitarum commune domicilium: illa Anachoretarum cellas a se inuicem dissitas habitantium locus. Cyrillus in Euthymij vita Ianuarij 20. apud Surium. *Non habebat magnus Euthymius in animo, nec Cœnobium, nec omnino Lauram in illo loco construere.* Infra: *Petrum adhortatur Episcopum, vt eis paruas quasdam cellas construat, & eis templum scite adornet: & sic breui illic Lauram constituit.* Inferius iterum: *Gerasimus, cum maximam illic Lauram, quæ non pauciores quam septuaginta Anachoretas habebat, construxisset: & præterea Cœnobium in medio eius optime collocasset, curabat, vt qui introducebantur quidem Monachi, manerent in Cœnobio, & vitam monasticam exercerent: Qui autem crebris & longis se laboribus exercuerant, & ad perfectionis mensuras iam peruenerant, eos, in iis quæ (Lauræ) vocantur cellis collocans, sub hac iubebat viuere regula, vt quinque dies hebdomadæ, vnusquisque in propria cella sileret, nihil gustans, quod esset esculentum, nisi panem, & aquam, & dactylos. Sabbato autem & Dominica venientes in Ecclesiam, cum participarint sanctificata, colloquerentur in Cœnobio, & sumerent parum vini*, &c. Alia ad pag. 423.

Τοῦ δὲ Ναυκρατίου τὸν Θεῖον ἰατρὸν ἀπιστήμης.] A Simocatta lib. 8. cap. 11. breuiter perstricta.

Τοῦ προφορεῦ ἐμφαλίῳ τοῦ οἴκου.] Orig. CP. τὸ καλούμενον μεσόμφαλον, μέσον ἐστὶ τῶν ἑπτὰ λόφων, ὅτι ὁ μία μοῖρα τῆς πόλεως ἔχει τρεῖς λόφους, καὶ ὁ ἑτέρα τρεῖς λόφους, καὶ μέσον ἐστὶ τοῦτο. *Medius qui vocatur Vmbilicus, medius est inter septem colles: hoc est, pars vna ciuitatis hinc tres, inde colles alios tres habet: earum medius est, μεσόμφαλος.* πορφυροῦ tamen ὀμφαλοῦ lubens areæ metam in Palatio colloco.

Pag. 240. Ὁ Παραπαιμαιώτης.] *Excubitorum* olim *Comes* dictus, & ad Imperatoris cubile *Accubitor*: de quo non ieiune in Codinum disseruimus.

Τὰς πόλεις μεταπεμπτέος ὥρας καταλαμβανούσης.] Ad Simocattam cap. 8. & seqq. decerpendum redit Theophanes.

Pag. 241. Γρίβωνα τοῦ ἐξάρχου Φωκᾶ.] Ἔξαρχος Ducem exercitus, & consilij principem & executorem, nec non imperij candidatum interpretor: quamuis Phocam iam tunc Imperatorem renunciatum scribat Zonaras. Simocatta cap. 7. Ἔξαρχον τὸν Εκατόνταρχον Φωκᾶν ἀποδείκνυσιν. Κέντ αρχον vocat Theophanes, *centum virorum principem.*

Κωνσταντῖνος, καὶ Δομεντίολος.] Imperatoris molestias propriis querelis auget Prasinorum factio, & ad angustias extremas redactum etiam cum Constantini & Domentioli, quos malorum suorum credidit authores, pernicie, sibi fauere compellit. Erat autem Domentiolus, Simocatta teste libro 3. cap. 8. vir spectatissimus, & Imperatori charus, atque inter primores consiliarios conspicuus: Constantinus autem cognomento Lardys, eodem scriptore lib. 8. cap. 9. vir a Senatu illustrissimus, & Patricia dignitate cohonestatus, & antea tributis Orientalibus recipiendis (ὃν ἔπαρχον Πραιτωρίων, inquit ille, καλοῦσιν ἐπιχώριοι Ῥωμαῖοι) ab Imp. præpositus: quare vterque tum amicitiæ erga Imp. tum munerum quæ gerebant titulis, populo odiosi querelarum occasionem populo præstiterunt.

Παρατυχοῦσα ἵνα ὁ Κρίνης ἀποκτανθῇ.] Historia Miscella, *Plebi tua molestias ingerunt, vt cruces his ponantur in ea quæ habemus peccata.* Anastasius: *Plebi tua molestias, & cruces ingerere disponunt in ea quæ habemus peccata.* Si quid sapio: *Constantinus & Domentiolus administrationis suæ prauitate in summam angustiam populum adduxerunt: adeo vt Phocas tyrannus Cruciarius, id est, cruce dignus, & Furcifer, rerum administratione in manus sumpta, cruces & tormenta nobis paret: paraphrastice interpretor*; Legendus Simocatta cap. 7. Vel certe: *Hæc res acta sunt, vt oporteat Ioannem Crucem Prasina factionis Ducem curare Remp.* ὁ διοικητὴς τοῦ Πρασίνου μέρους Ἰωάννης ὁ ἐπίκλην Κρουκῖς. Chron. Alexand. ad annum Phocæ.

Εἰς Καλλιπάτεον.] Idem cap. 8. χῶρος δὲ πρὸ τοῦ ἄστεος ἐστὶ, λίαν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὡραῖος. *Locus est ante Vrbem, perquam, vt omnia verbo complectar, amœnus, ac speciosus.*

Τὰ ἀπὸ βασιλέως.] Locum hunc corruptum inter varias Lectiones restitutum reperies.

Pag. 242. Εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεομήτορος τῶν Κύρου.] Simocatta citatus, τὸν ἱερὸν νεὼν τῆς Θεομήτορος καταλαμβάνει, ὃ Κύρου, ὃν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ αὐτοκράτορος γεγονέναι δημώδης λόγος ἐκδίδωσιν ἀψευδής. *Sacrum Deiparæ templum petit, quod a Cyro Theodosii temporibus esse conditum, fama non falsa prædicat.* Item Orig. CP.

Σηφαλιν.] Erat is Eunuchus, filiorum Mauricij pædagogus. Simocatta cap. 8.

Διασώζεται Αὐτονόμου.] Idem cap. 9. μόλις ὁ Μαυρίκιος διασώζεται ἐπὶ τὸν νεὼν Αὐτονόμου τοῦ μάρτυρος, ὃς ἀπὸ σταδίων ρ΄. καὶ ν΄. τῆς πόλεως Κωνσταντίνου. *Mauricius ægre ad ædem Martyris Autonomi viuus euadit, qui locus CP. circiter 150. stadiis abest.*

Ἐν τῷ Ἑβδόμῳ] Simocatta lib. 8. cap. 10: χῶρος δὲ οὗτος τοῦ ἄστεος ἀπὸ σημείων ἑπτά. *Locus ab Vrbe septem millibus abest.* Duo loca eiusdem nominis fuisse conijcio: vnum ad Vrbem, & τριβουνάλιον, de quo superius pag. 67. de quo Simocatta ipse cap. 12. πρὸς τὸ πεδίον τὸ παρακείμενον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἑβδόμῳ, ὃν Κάμπον Ῥωμαῖοι ἐπονομάζουσι. *Ad agrum Vrbi adiacentem* (non qui millibus septem absit) *loco, cui nomen Hebdomus, quem Romani Campum dicunt*: alium, de quo in præsenti mentio. Pag. 243.

Θεόδωρον τὸν Ἀντιγράφος.] Idem τὸν Ἀντιγράφεα Θεόδωρον τῶν βασιλικῶν ὑπογραφέων ἄκρον ὑπάρχοντα. *A secretis inter celeros scribas, seu Actuarios Imp. clarissimum.* Varios scribendi vocabuli modos offerunt variæ Lectiones.

Εὐρωπίῳ.] Mendosa hic omnium Codd. lectio: vice Εὐζυμίου, de quo Procopius ad lib. 2. Ædif. calcem, & Anastasius correctiores.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνι ϛ΄.] Chronicon Alex. Pag. 244.
& Appendix ad Marij Chronicon.

Ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ Πέτρος.] Simocatta cap. 13. Chronic. Alexand.

Βίλαν.] Simocatta cap. 15. Δίλαν.

Καλλιγράφος.] Idem cap. 13. ἀνήρ τις τῶν ἐς κάλλος χαράττειν. *Litteras bene pingendi peritus artifex.*

Ἐκ παννυχίδος.] E nocturno conuiuio (non *matutina vigilia*, prout rudis Anastasius) ob natum sibi filium marem per dies septem sumptuosius agitando. Simocatta.

Τοὺς ἀδριάντας.] Mauricij puto & liberorum: idola quoque conijcio, quæ ἀγάλματα scribit inferius.

Ἀρζανηνῆς.] Ἀρξαμοῦν legunt Barb. & Peyr. codd. Pag. 245.
Arzanem regionem & oppidum habet Procopius duorum iter dierum à Constantina distans. Persic. lib. 2.

Χερσονήσου στρατηγὸν Δομεντίολον.] De cuius aduersus Pag. 246.
Persas itinere, conflictu, & periculo, Theodori Siceotæ vita apud Surium 22. April.

Καὶ ἐν μοναστηρίῳ ἐξώρισε τας.] Chronicon Alexand. anno Phocæ primo. Κωνσταντῖνα ἡ ἀπὸ βασιλισσῶν ἐξεβλήθη ἐν μοναστηρίῳ. *Constantina Eximperatrix in Monasterium coniecta est.* Odium Prasinorum in eam ex Mauricij in Venetos affectu prodiit. Simocatta.

Τὸν δὲ Γερμανὸν ἀπέκειρε.] Chronicon idem in annum eundem primum, καὶ γεγόνασι κληρικοὶ Φιλιππικὸς ὁ Πατρίκιος, καὶ Κόμης Ἐξκουβιτόρων, καὶ Γερμανὸς ὁ Πατρίκιος πενθερὸς γενόμενος Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Μαυρικίου. *Clerici facti sunt Philippicus Patricius, & Comes Excubitorum, & Germanus Patricius socer Theodosii filij Mauricij.*

Τοῦ δὲ Πατριάρχου Κυριακοῦ τελευτήσαντος.] Eodem anno & mense Cyriacum vita functum adstipulatur Chronicon Alexandrinum: diem tamen obitus signat 29. in Sabbatum incidentem, successorisque Thomæ ordinationem Ianuarij 23. peractam. Cæterum Thomas iste, Sacellarius, id est, *Sacculorum, & ærarij Patriarchici custos, & carcerum eius Curator*, prout ad Codinum, & Euchologica scripsimus, idem memorato Chronico laudatur ἐπὶ τῶν χειροτονιῶν, quem cum Interprete Radero *vltro expetitum* nusquam intelliges, sed *Ordinandorum examini*, vel certe *Ordinibus ipsis a Patriarcha conferendis præcipuum ministrum*, cuius munus nostris ad Codinum Notis occurrit explicatum.

Λαυράτα.] Optatus, *Lauratis, & iconibus, quæ* Pag. 247.
mittuntur ad ciuitates, vel regiones, obuij adeunt populi cum cereis & incensis. Gregorius Dialogus epist. 1. ad Leonem Isaurum, τὰ λαυράτα σου ἐδέξαντο. Imagines tuas exceperunt. Lauratæ ideo imagines quod Imp. lauro redimitum ac triumphantem repræsentarent: de quibus plura Baronius anno 603. num. 1. & seqq. Lacerda, Meur-

sius, & alij, Pancirolus maxime in Notit. Imp. cap. 24. Cur Prisci imaginem Prasini extulerint, refert Nicephorus CP. Patriarcha sub historiæ initium.

Ὁ δὲ πάγαρχος Κωνσταντῖνος.] Horum omnium nomina mortisque supplicium refert Chronicon Alexand. ad annum Phocæ tertium.

Ἐν τῷ μώλῳ Εὐτροπίου.] Chronicon Alexand. εἰς τὸν μῶλον τὸν Εὐτροπίου. Repono, εἰς τὸν μῶλον Εὐτροπίου. Est autem μῶλος, vel μῶλος, qui Italis *il molo*, Gallis *le mole*, *portus agger*, qui portui nimirum nimis aperto retundendis vltra fluctibus, & protegendis citra illum nauibus obiicitur. vt Εὐτροπίου legendum ex dictis ad pag. 243. conicies.

Ἰσαύριον Τζίτζαν.] Ex isto duos componit Chronicon Alexand. cum Barb. Cod. Ἰσαύριον καὶ Τζίταν.

Ἀβδηκιαῶ.] Idem correctius Θεοδόσιος ὁ Συβαδιουκᾶ τοῦ Μαγίστρου *Theodosius Magistri Subadiuua*: de cuius munere ex Pancirolli Not. Imp. cap. 16. ratiocinandum.

Σκόμβρον.] Chron. Alexand. Ἀνδρέας ὁ ἰλλούστριος, ὁ ἐπίκλην τοῦ Σκομβροῦ. *Andreas illustris, cognomento Scombri*. Scombrum reddidi cum Anastasio: Chronico & Anastasio fauet Barb. Codex inter varias Lectiones.

Χαρτοφύλακα.] *Scriniarium, titulorum, & chartarum custodem existimo.* Hormisdæ porro palatium domus fuit prius Iustiniano: de qua Procopius orat. 1. de eius Ædificiis vbi de Augustæo.

Pag. 248. Ὁ Γερμανὸς μετὰ Ὑπερίου.] Nicephorus Patriarcha ad annum 610. executioni mandata referens, quæ hic in consilium adducta. De Africæ porro rebellione Chron. Alexand. ad annum Phocæ 7.

Καὶ οἱ μὲν Γέροντες ἔξω.] Historiam ab hac sententia Nicephorus auspicatur.

Ἀποσφάζουσιν Ἀνασόσιον.] Chronicon Alexandr. ad annum Phocæ 8.

Καὶ οἱ Πράσινοι ὄντες αὐτῷ.] Qui arripiendæ tyrannidis adiutores fuerant. Nicephorus CP. ad annum 610. Petauius in Notis.

Καύκον.] *Calix*, Miscella, *Gabbata*. Recentioribus est *poculum* sine fulcro, vel etiam *paropsis*. τὸ ἀπίκαυς in Vat. 1. pariter lectum recentioris Græciæ corrupta dictio est, vice ἀπίσσιος.

Pag. 249. Εἰς τὸ Πραιτώριον] Locum incendij alterum assignat Nicephorus CP. Περὶ τοῦ Καισαρίου. Prætorium CP. ceu Præfecti Vrbis ac quietis publicæ curatoris domus, nec non e plebe facinorosorum custodia primo seditionis impetui semper obiectum.

Τὰ Σίκρετα.] De variis Secretis abunde Meursius, quid illud sit, non exponit. Nicetas in Alexio Manuelis F. δικαιοδοτικὸς θρόνος, *Tribunal quo ius quodcumque exercetur.*

Καὶ τὰς φυλακάς.] Origines CP. εὑρὼν τὰς φυλακὰς ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος εἰς τὸ Στρατήγιον, ἐκεῖσε ἐφύλαττε καὶ αὐτὸς τοὺς κακούργους. διέμεινε δὲ χρόνους ... μέχρι τῆς βασιλείας Φωκᾶ τοῦ Καππαδόκου. *Cum inuenisset S. Constantinus carceres ad Strategium positos, ibi pariter facinorosos detinebat. Perseuerauit autem locus adusque Phocæ Cappadocis tempora.* De Prætorio eodem: τὸ δὲ νῦν Πραιτώριον οἶκος Πατρικίας χήρας ὀνόματι Μαρκίας. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς φυλακῆς ..., καὶ ζοφώδεις, καὶ πλήρεις δυσωδίας ... μὴ ... ἐκεῖσε ..., ἔδωκεν αὐτὸν τῆς μισθὸν Φωκᾶ τῷ βασιλεῖ· καὶ ἐποίησεν αὐτὸ φυλακὴν Ἡράκλειος, καὶ οἱ μετ' αὐτόν. *Quod nunc est prætorium Patricia vidua Marca nomine domus extitit: quod vero carceres arcti, tenebrosi fœtore squalidi essent, nec eos ferre possent in vincula coniecti, dato pretio Phocæ concessi sunt. Heraclius porro & successores nouum carcerem construxerunt.*

Συνεχώρησας.] Ita conuenisse testatur Nicephorus CP. Petauius coniecturas in aduersum promit.

Ἀφροδίσιον.] De quo rursus in Notis ad pag. 166.

Στάτζιν.] Alibi κάθισμα nuncupatur. Imperatoris in Circo sedile.

Pag. 250. Ἰνδικτιῶνι ιδʹ.] Priore ac succedente indictionum numero huic decimæ quartæ adiuncto vnam Authori excidisse percipies. Ex quo enim pag. 17. duodecimam ad annum Christi 316. & ad annum 444. quintam numerauit pag. 90. quindenis ac quindenis cyclis reuolutis, sextam optime apposuit nuper pag. 244. & sequente septimam, ad annos nempe Christi 595. & 596. ad hunc itaque præsentem 602. qui mundi 6103. decimam tertiam non adiunxerit, sed quartam & decimam fateor me ignorare. Ne vero Scriptorum errore falsum in indictionibus hisce numerum irrepsisse quis asserat, en vt pag. succedente ad Christi annum 603. indictionem quintam ac decimam claudit, ad 604. primam semel & iterum citat, ad 613. pag. 253. decimam nominat, & ita deinceps cyclos ordine prosequitur: Et vt grauius hallucinatum Authorem aperiam, quem admisit errorem, eundem transcripsit Interpres Anastasius, ad Christi 444. & Marciani secundum indictionem quintam enumerans, & ad Christi 613. qui Heraclij duodecimus indictionem cum Theophane decimam apponens, quæ nona tantum laudari debuerat. Extant Editionis Regiæ pag. 42. & 90. Ab anno itaque Christi 596. ad præsentem 602. abundat indictionis numerus; vel imperanti Phocæ, aut Heraclio annus vnus detractus est.

Κατεκαύθη.] Verborum augmentum in præteritis expungit moderna Græcia.

Καταρτίοις.] Nauis malum Græcorum vulgus vocat κατάρτιον.

Ὁ Πισίδης Γεώργιος.] De quo luculente Diatribæ de Georgiis author Allatius ad Georgium Acropolitam.

Στέμμα ἐκ τῆς ἐκκλησίας.] Ἀνάθημα, donum in ea appensum. Videndum Mauricij gestum supra ad annum eius 19. Legendus Nicephorus in Heraclio maioris filio. Origines CP. apud Gretserum.

Ἐν τῷ Βοΐ.] Chronicon Alexand. & Nicephorus de foro Bou. Orig. CP. & Gyllius.

Αὐτοκράτωρ καὶ νύμφιος.] De gemina nuptiarum & imperij corona superius.

Ἐπὶ ... τῷ βασιλεῖ Εὐφημίαν.] Chronicon Alexand. ad annum Heraclij primum.

Ἰνδικτιῶνι ζʹ.] Consule hic varias Lectiones.

Pag. 252. Καὶ ἔδοξεν ἰδεῖν ἐν Χαλκηδόνι ...] Quæ ex Nicephoro ad annum 611. conueniendi, consulendique Priscum ratio fuit.

Δύο μόνους εὗρεν.] Attestatur Simocatta lib. 8. cap. 12. & in Raxatem Persam expeditionem ab Heraclio susceptam suggerit.

Ἐν πᾶσι τοῖς θέμασι.] *Thema*, dicta est in primis legio, quæ prouinciæ cuilibet imposita, inde in Gloss. *legio*, τάξις, θέμα. Deinde translato nomine ipsæ *prouinciæ* appellari cœperunt θέματα. Inde θεματικοὶ sunt *prouinciales*. Immutata militia Romana ab Heraclio nomen innouatum suspicor: ἐπὶ τὰ ἔχχυμα ... ὁ χρόνος ἀνέδειξε. *Copias alias temporis successus prompsit*: ait Simocatta laudatus.

Τῇ αʹ αὐτοῦ ἔτει.] Chron. Alexand. Nicephorus Patriarcha ad annum 612. & Petauius Notis in eundem. Porro qui notatur hic Maij dies tertius vitiosum arguit eiusdem Petauij Codicem Theophanis, quo quintum legit.

Τῇ αʹ Αὐγούστου μηνὶ ιδʹ.] Diem 13. signat Chronic. Alexand. Ex comitiali morbo interiisse scribit Nicephorus Patriarcha ad annum eundem.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ δ'.] Hæc eadem Chronicon Alexand. quæ extra indictionis propriæ limites exhibuit. Petauius in Notis ad Nicephorum hæc examinat Edit. Regiæ pag. 61.

Τῇ δὲ δωδεκάτῃ μηνὶ κδ'.] Diem 22. posuit Chronicon idem. Baptismo simul tinctum refert Nicephorus.

Pag.252. Παρέλαβον οἱ Πέρσαι τὴν Ἰορδανίαν.] Habet hæc superiore anno Chron. Alexand. de quibus S. Anastasij Persæ gesta, apud Surium 22. Ianuarij, Leontius in vita Ioannis Alexandrini Episcopi cladibus istis coætanei, & Antiochus Monachus Lauræ S. Sabæ in Homiliis.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐτέχθη.] Nicephorus ad annum 622.

Παρέλαβον οἱ Πέρσαι καὶ Αἴγυπτον.] Nicephorus ad annum 616. Chronicon Alexand. in priorem annum reuocat: quare legendus Petauius in Nicephorum locum emendans, Editionis Regiæ pag. 65.

Εστράτευσαν οἱ Πέρσαι κατὰ Χαλκηδόνος.] Videndus Nicephorus: & Petauius in eum, Edit. Reg. pag. 65.

Εστράτευσαν Ἄβαρεις.] Ex Nicephori historia ad annum 619. Hæc eadem Chron. Alexand. ad annum Heraclij vndecimum.

Pag. 253. Ηρήνευσε πρὸς τὸν Χαγάνον.] Pacem cum Abaribus initam memorat Nicephorus ad annum 616. Appendix ad Marij Chronicon Historiæ Francorum tomo 1. *Hunni murum Longum interrumpentes, & ad mœnia CP. peraccedentes, cum prædicto Imp. mutuo in muro stante colloquuntur; qui acceptum ab eo pacis pretium, ad tempus recedunt.*

Μηνὶ Απριλίῳ δ'.] Heraclij gesta Theophani, & Chronico Alexandr. concordibus scriptis relata, in annos duos posteriores ab isto seponuntur: quocirca præsentia ad Heraclij 14. & indictionem 12. occurrunt. Legendæ hic præclaræ Petauij coniecturæ in Nicephorum, Editionis Regiæ pag. 67.

Λαβὼν δὲ τὰ ἐκ θεοῦ ἀνδρὸς ἄνευ χειρῶν.] Nicephorus ad annum 621.

Πολυκάνδηλα.] Κανδήλα, Lucerna est lumini ex oleo accendendo idonea. πολυκάνδηλον ἀνάψας. inde oritur.

Pag.254. Μιλιαρίσια.] Suidas. μιλιαρίσιον, τὸ ἐκ τοῦ νομίσματος δωδέκατον, duodecima numismatis pars. Plura Meursius, & ad æquum doctrinæ pondus Petauius suis in Epiphanium Notis.

Κατὰ τὸν Ἀλβανίας ὄρη.] Nicephorus Patriarcha anno 622. Qui porro hic Βεσσης, Chronico Alexandr. Βόνος, Nicephoro Βωνος scribitur.

Μορφὴν τὴν ἀχειρότευκτον.] De qua Iacobus Gretserus ample Opusculo de Imaginibus non manufactis capp. 14. & 15. & Baronius ad C. annum 621.

Pag. 255. Πλῆθος ἱππικόν.] An quod aliter legerit Anastasius, interpretatur: *Saracenorum vero sub pactis* (id est, appensa pecunia) *Persarum constitutorum multitudo equitum clam in Imp. irruere meditabatur.*

Ἀπονεύσαντος ὁ βασιλεὺς τὰ Πόντου κλίματα.] Legebat Anastasius χειμῶνος, vertit siquidem: *Quia hyeme accedente, Imp. ad Ponticum clima diuertit, visum est Barbaris obsidere illum in hoc hyemantem.*

Pag. 256. Ὁ δὲ Βαρβαρος.] Quidam Codd. ὁ δὲ Σαρβαρος. ita pariter legit Anastasius scribens: Barbarus Persarum Prætor, &c.

Ἐκ τούτου ἐδεδίει ὁ κουάρις.] Inuitis exemplaribus cunctis lego, ὁ Σαρβαρος, Anastasius quippe interpretatur: *Ex hoc formidabat Sarbarus cum Imp. congredi*, &c.

Ὁ δὲ κουάρις μανεὶς.] Anastasius rursum exemplaria nostra falsitatis conuincit hac interpretatione: *At vero Sarbarus vltra commorationem non ferens*, &c.

Ἐνδιατρίβοντα.] *Morabantur*: ait Anastasius: vult quippe Romanos ibi sedem habuisse.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μάμεδ ἐφάνη.] Celeberrimæ apud Mahumetanos omnes ac Orientalis plagæ incolas Hegiræ hoc est exordium, quo Pseudopropheta innouatæ Religionis, prioris desertæ reus, fugam arripiens, diuini, quod aiunt, cultus positi annos ac durationem emetiri posteris superstitionis inductæ sequacibus causam dedit. Hoc, inquam, anno portentum illud exitiosum ἐφάνη, & in hominum mentes dominari cœpit, Ἀμηρᾶς enim *princeps* est & *dominus*, & ex falso ritu mendacique doctrina doctor ille falsarius potestatem in subditos accepit, quam ipse nouem annis exercuit. Cum vero is esset Heraclij decimus tertius, ad annum sequentem, & eius laterculum præsentem Epocham attinere recta temporum ratio arguit. Videndus de his Petauius lib. 2. de doct. Temp. capitibus aliquot a quinquagesimo, & lib. 11. cap. etiam quinquagesimo. Legendus quoque Abraham Ecchellensis de Moslamanicorum imperio Theophani consentiens. Quam varie porro Mahometi nomen scribatur, obseruabis pagg. 258. 263.

Αφίκετο εἰς Ἀρμενίαν.] A Nicephoro narratis ad annum 625. hæc adiungenda: vt nimirum Heraclius primo vere Legatione ad Turcos destinata, belli socios eosdem acceperit, & ab eorum regione digressus, per Lazos, & Armenos in Persidem irruperit. Cuius armis Chosroës territus Sarbarazam, qui Theophani nonnunquam Nicephoro semper Sarbarus, Heraclio opponendum ratus (sua namque tueri, quam aliena rapere satius videbatur) missis litteris ad se reuocat: Idem postmodum anno Heraclij 16. CP. obsidione soluta, Chalcedonem iterum reuersus a Chosroë rursus accersitur. Verum Heraclius interceptis Chosrois literis, fictas alias supponit ad Sarbarazam, ac ne vires Persarum omnes in se conuerteret, Chosroëm solum facile superandum ratus, eius nomine Sarbarazam iubet Romanos fines continuo marte infestare. Fictis hisce literis ad Sarbarazam delatis, eoque Bithyniæ agros bello lacessente, Persia quaquauersus victricem Heraclij fortunam reuerita eius armis subiiciebatur. Plura Petauius in Nicephorum pag. 68.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνοίξας τὰς θείας ἐφρίξατο.] Ex Homeri vel Virgilij Operibus ῥαψῳδομαντεία, qua ex eorum primo versu occurrente sors consulitur, successit apud Christianos apertio sacrorum librorum, qua nonnihil obscurum reuelari putatur. Qui ea fuerint vsi, Principes viros recenset Delrio Disquis. Magic. lib. 4. cap. 2. quæst. 7. sect. 3. Illam, si modo debitis conditionibus societur, Theologus non recusabit. Prima est grauis necessitas, & ni adhibeatur, nimia in periculis desperatio: altera, vt eius ductu ad Deum solum preces, mentis subiectio, spes Christiana recurrant. Tertiam conditionem Heraclij exemplum suggerit, qui peccatorum expiatione, & animi puritate reuelationem exquirendam edocuit. Pag.258.

Ἐν Ἀλβανίᾳ.] Supra Lazos & Iberos ad Asiam Borealem Turcarum regione.

Τούτῳ τῷ ἔτει.] Qui adiuncto laterculo Chosrois Persæ notatur 36. eiusdem 34. exhibet pag. 256. laterculum: quare Chosrois trigesimum quintum excidisse Theophani Lector condonabit. Ita ferunt cuncti Codices.

Χοσρογέτας καὶ Περόζιτας.] Correctiores videntur alij Codd. MS. vbi legunt Χοσρογέτας καὶ Περοζίτας. Vertit enim Anastasius: *qui dicuntur Chosroegeta, ac Perozita.*

Κλεισούρας.] Viæ inter montes angustæ, & obiecto castro iter intercludentes κλεισούραι, Latinis *Clusuræ* sunt. Qui claustra huiusmodi custodit κλεισουράρχης, *Dux limitaneus*. Pancirollus, Meursius, Lacerda.

Pag. 259. *Ἀβάσγοι*.] Inter Lazos, siue Colchos, & Iberos, Abasgi medij.

Τὴν χεῖρά σου, δέσποτα.] Subiectionis, & petitæ reconciliationis, etiam hodie, manus osculum apud Græcos defert argumentum.

Pag. 262. Μαγαρίζειν.] Agarenorum religionem profiteri est *μαγαρίζειν*, ait Meursius. Bene quidem, sed non enucleate. Puer bene lotus a nutrice, & illecebras sua munditie prouocans, si egesto ventre vestes conspurcet *μαγαρίσῃ*, & vere fit *μαγαρίτης*. Christianus pariter sordibus peccati Baptismi lauacro defæcatus, si fœdam & impuram Saracenorum superstitionem colat, translatitio sensu *μαγαρίζει*.

Pag. 263. Ἐκ δὲ αἱματηρῶν πεδίλων ἐγκαλίζειν.] Ocreis nimirum purpureis Imp. soli concessis.

Ἄβαρις π.] Βουλγάροις hic legendum Codex Pal. docet: confirmatque Anastasij versio: *Auares cum Vulgaribus* (intellige Bulgaris) *& Sclauis, & Gipedibus*. Ἀβάρεις porro & Ἄβαρες, vt & Γηπαῖδες, & Γηπαῖδαι promiscue vulgus pronunciat.

Κατὰ ΚΠ. ἀνέστησαν.] A Persis & Aboris auxiliaribus anno Heraclij 16. obsessam, & Deiparæ precibus ac virtute liberatam Chronicon Alexandrinum fusissime describit. Nicephorus Patriarcha obsidionem eandem parcius exposuit, quasi cum primum in Persiam Heraclius ante annos tres irrumperet, susceptam. Verum prochronismi ab eruditissimo temporum Rationali Petauio arguitur in Notis Edit. Reg. pag. 67.

Pag. 264. Οἱ δὲ Χαλαρὲς ἐξεβίβασαν.] Videndus omnino Nicephorus ad annum 625.

Ἀδριανοῦ.] Ἀδραμυτηνὸν πόρον vocat Nicephorus pag. 12. Quare quæ de missis a Chosroe literis ad Sarbarum apud eum referuntur, ad id tempus, non quo coniunctis Aburorum copiis CP. obsideret, sed quo ex ea depulsus Chacedone hyematurus resideret, coniungenda monet Petauius pag. 68.

Σκάφη γλυπτά.] Immanibus arborum truncis excauata, μονόξυλα Theophani, & Cedreno dicta.

Τοῦ Κέρατος.] Triquetra CP. forma. Ab Oriente Propontide alluitur. A Septentrione Galatam, siue Peram respicit. Inter CP. & Galatam maris ille sinus, qui portus Vrbis & κόλπος τοῦ Κέρατος, subintrat.

Κουρσάρων καὶ πραιδευτῶν.] Prædones, ab incursionibus Cursarij vulgo nuncupari nominibus Græcæ plebi non ignoti: de quibus Meursij Glossarium, & Rigaltius.

Τὰ περατικὰ μέρη.] Chacedonis littora ad Orientem, ad Boream Galata, & paulo superius Pera, quia τοῦ κόλπου πέραν, sunt CP. περατικὰ μέρη. Lintres traiiciendo portui vel freto περαματικὰ ξύλα. Ipsum fretum, vel etiam mare, πέραμα.

Pag. 265. Ῥαζάτης.] Ῥαζάτης est Nicephoro: eiusdemque aduersus Heraclium expeditionem ad annum 617. in Heraclij decimum septimum incidentem signauit Nicephori Scholiastes pag. 13.

Βάνδον.] Vt σημεῖον, τὸ ἐν πολέμῳ, ait Suidas: ita Βάνδον, *cohors*, *militum manus*. Leo constit. 3. *διαιρείσθω δὲ πᾶς ὁ ὑπό σε στρατὸς εἰς τάγματα, ἤγουν τὰ λεγόμενα βάνδα διάφορα*. *Acies igitur omnis tibi subiecta in cohortes, hoc est, diuersa Banda distribuatur*. Rigaltius.

Γυμνοὶ θώρακες.] Cominus congressuri primæ aciei milites loricis nudati, si pectora scutis obiectis tegant, & qui pone sunt capita vultusque eorumdem suis pariter clypeis, ne primis feriantur telis operiant φαλκῶν τρόπῳ, Rigaltij Glossarium Tacticon.

Καταφρακτωμένοι.] Quænam sint exponunt variæ Lectiones *κατὰ φραγέντα νευρά*, *ex neruis textamina*. Pag. 266.

Ἄρματα.] *Arma* sunt Græcis recentiori loquendi genere; quo *ἀρματωμένος*, *armatus*, & *ἀρμαμέντον*, supra pag. 149. *armorum est penus*.

Σαγιτοβόλοι.] *Iactus sagittæ*, *σαγιτοβολαὶ* modernis. Plura eorum vocabula hic occurrunt.

Καβαλλάριοι.] *A Caballo*, Latina dictione *καβάλλης*, *equus*: at *Καβαλλάριος*, & in numero multitudines *καβαλλάριοι*, *equites torquati* sunt, & *sacra militia allecti*. Vocum discrimen est quæ Gallicis *Caualier*, & *Cheualier*.

Τὰ ἄλογα.] Generica dictio *ἄλογον*, *equi* speciei apud recentiores addicta. Sic Diaconus in Heraclio. *Romani animalia sua* (equos intellige) *nocte adaquauerunt*. Ποτίζω, *cibare* est, vt ποτίζω, *adaquare*.

Πιάσαντες.] Πιάνω modernis est *accipio*, *apprehendo*, &c. Aoristus 1. *ἔπιασα*. Pag. 267.

Ἀνὰ ὄγκ. καὶ ὀκτὼ λιτρῶν.] Anastasius: *Ex quibus vnumquodque* LXX. *pondus habebat*, *vel* LXXX. *librarum*: solus Codex Peyrez. habet ἀνὰ ι΄. καὶ π΄. λιτρῶν inter varias Lectiones. Pag. 268.

Μίνσα, Χαρβώνια, κομμέρκια, ἄπληκτα, τεντώρια, τέντα.] Moderna vocabula sunt, quorum nostra ad Cedrenum Edit. Regiæ expositio est.

Ἐμβόλοις.] Παστάδας exposuimus superius, *tuguria ex asseribus compacta*: *ἐμβόλους porticus* militares, cortinarum & tentoriorum aditus ad se inuicem habentium ordinem interpretor.

Διατειχίσματος.] Munus habent Notæ ad pag. 122.

Ποντογέφυραν.] Optime Meursius *pontem ex pontonibus* exposuit, & ex Rigaltio deprompsit authoritates: ex quibus, quia pontones ad inuicem funibus colligatos video, ποντογέφυραν, & quam ad annum Heraclij 15. pag. 262. vocat Author *γέφυραν ἐκ ξυλίνων*, pro eodem vsurpari coniicio. Pag. 269.

Ἵνα τὸν Σαρβαραζᾶν ἀποκτείνῃ.] Quod falsis Heraclij literis deceptus, de quibus Nicephorus ad annum 625. Chosroi ad extrema deducto suppetias non dederit. Recolenda superius dicta pag.

Ἐκράτησεν.] Τὸ ἐκράτησεν exponerem *detinuit*, *ἀντὶ τοῦ ἐστράτευσεν*, nisi Peyrez. Codicis probatior lectio *ἐστράτευσεν in exercitum collegit*, detineret. Pag. 270.

Ῥαζάτου.] Non meminit Librarius vocis Ῥαζάτου, cui mentio pagg. 64. & 65.

Γουνδαβούσαν.] Ita Peyrez. Codex. Scripti tamen pœnitens Γουνδαβουσάν hac eadem pagina bis Librarius reperit. Anastasius pariter scripsit *Gundabundam*, & *Gundabusam*.

Αὐτοῦ αὐτόν.] Antiptosis modernæ Græciæ vsitatissima vice αὐτοῦ.

Γινώσκεις ἡ μανία.] Correctius variæ lectiones: *γινώσκεις ὅτι ἡ μανία*. Pag. 271.

Βεσδέμ.] Gratior vox Ἰεσδὲμ in Peyrez. reperta: gratissima *Iesdem* apud Anastasium: *Iesdem* enim *domos* legimus pag.

Εἰρήνης γράμματα.] Literas pacis nuncias, & præcedentium Heraclij gestorum narrationem continentes profert Chronicon Alexand. ad hunc annum: ad eundem qui 618. ex Scholiastæ calculis, Nicephorus narrata confirmat. Pag. 272.

Ἐν τῷ ζ΄ ἔτει.] Cum septimi parte spectatissima. Ad annum quippe superiorem relata cuncta, vnius anni circuitu absolui non potuisse ex gestorum characteribus in Chronico Alexandrino positis nequeunt absolui, prout argute demonstrat Petauius in Nicephorum pag. Editionis Regiæ 70.

Ὁ δὲ λαὸς τῆς πόλεως.] Nicephorus pag. 15.

Ἀβάρεις

Pag. 173. *Ἀπῆρας ὁ βασιλεὺς ἅμα τῷ ξύλῳ.*] Heraclium e Perside cum victoria redeuntem Hierosolymam iter primo direxisse, & sancta cruce in eam illata, & Christiano more exaltata (qui ritus crucis est Exaltatio) & mox Byzantium missa, ipsum tandem in Regiam Vrbem regressum author est Nicephorus, qui victoriis & itinere Hierosolymitano relatis subdit, *μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ἡράκλειος πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐχώρει ὑπὸ πάντων εὐφημίας καὶ δόξης ὑποδεχθεὶς ... ἐκεῖθεν ἀρχῆς.* *Paulo post vero Heraclius Byzantium rediens cum fausta omnium acclamatione, atque ingenti magnificentia a ciuibus receptus est.* &c. Theophanes ex aduerso Victorem Heraclium CP. reuisisse, tum altero anno Hierosolymam versus se contulisse pugnat. In tanta rerum Heraclij scriptorum differentia quem interponamus litis iudicem, non suppetit. Ipse Nicephorus litem propriis verbis dirimat. Enarrata quam ample Heraclij Hierosolymam profectione, ac Crucis, si vere foret a Barbaris restituta, facto examine, eadem probata, exaltata, & CP. missa, Heraclij reditu in eam Vrbem nondum memorato, subiungit: *ἠριθμεῖτο δὲ τὸ ἰνδικτιών, δευτέρα τούτων πραχθέντων*, *Indictio secunda numerabatur, cum ista fierent.* At hic annus Heraclij decimus nonus indictione secunda notatur: Ad mentem itaque Theophanis, ex Nicephori iudicio decimus nonus Heraclij elabebatur, *δευτέρα τούτων πραχθέντων.* Nicephorum porro Heraclij in Vrbem Regiam aduentum posthæc scripta si dixeris, geminum in eam Vrbem e Perside & Hierosolyma reditum facilis concedam, & Nicephorum narratorum ordinem solitum peruertere obseruabis.

Ἀπαγαγόντες Ζαχαρίαν τὸν Πατριάρχην.] Occupatæ a Persis Hierosolymæ tempore Modestum eius Episcopum sedisse testis est Nicephorus. Viuente Zacharia, vel absente, nullam Modesti in Hierosolymorum Ecclesiam authoritatem Theophanes refert. Quæ ratio, vt falsum omnino Nicephori Chronicon existimaret, Petauium impulit, litem vero verbis huiuscemodi a Theophane ad hunc annum scriptis aptissime componi. *εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ τοῦ Πατριάρχου Ζαχαρίου τελευτήσαντος, μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐν Παλαιστίνῃ ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, τὸν δὲ ἅγιον Μόδεστον ἐξ Ἀρχιμανδρίτου τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου, τὸ ἀνακτίσαντα τὴν ἁγίαν Ἀνάστασιν, καὶ τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ, ὡς ἐμπρησθέντα ὑπὸ τῶν Περσῶν· τότε οὖν χειροτονεῖ ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον Μόδεστον Πατριάρχην.* Verba porro ista licet vitiata, & a Grammaticæ legibus aliena sensum a Petauio animaduersum reddunt quam congrue: *Imperator Hierosolymam ingressus est,* (procedente vero tempore) *cum soluta captiuitate in Palæstinam rediisset Zacharias Patriarcha, & diem vltimum obiisset, tunc Imperator sanctum Modestum, qui sancti Theodosij Monasterio quondam Archimandrita præpositus fuerat, & sanctam Anastasiam,* id est, Resurrectionis templum, *& aliud in sancta Bethleem a Persis exustum, reparauerat, ordinari curauit:* cunctis tamen in exemplaribus, quæ ad manus sunt, non extare obseruo. In illust. Peyrez. Codice fateor legi; Ad Barberini marginem ex Palatino, cum quo Peyrezianus Codex comparatus, exscripta non inficias eo. In Regio, in Vaticanis tribus, in Barberino non reperiri, & num a Theophane primo prodierint, incertum contendo. Tot Codicibus vno quasi stylo exaratis concordes sese Anastasius, Miscellæ Scriptor, & Cedrenus adiungunt: & quæ adducta verba continent, ne verbo quidem attingunt. Quocirca ex eis, vt mihi falsum Nicephori Chronicon reddatur, colligere non licet: maxime cum Zacharia captiuitate Persica detento, quæ Baronij sententia est ad A. C. 616. num. 7. Modestus, vt Episcopatus administrator, sedem tenere potuerit: idque solum Nicephori authoritate euincit: quinimmo illud idem memoratis superius verbis, ab ipso etiam Theophane fœtus nomine agnitis commode confirmari. Qui enim quondam Monasterij Præfectus, tum vero Episcopatus Administrator S. Resurrectionis templi, & Bethleem ruinas reparauerat, Modesto demum viuis erepto ab Imperatore ad Thronum olim commissum, proprias, non alienas agens vices, promotus est.

Ἀδεσὴρ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.] Regum, qui Persis dominati sunt, alia apud Nicephorum, & Schikardum de rebus Persicis offerunt se nomina.

Ὁ Πατριάρχης τῶν Ἰακωβιτῶν.] Author Monothelitarum historiæ Combefis de Iacobitarum hæresi tractatum edidit, ex quo pauca proferam. *ὁ Ἰάκωβος ἀφ' οὗ καὶ οὗτοι καλοῦνται μοναχός τις γέγονε Σύρος, Τζάνζαλος ἐπονομαζόμενος, ... ἄγαν εὐτελὴς ... ἀναδειχθεὶς ... τοῖς Σύροις τῶν ἀκεφάλων.* Et infra: *οἱ τῷ Ἰακώβῳ μεταχθέντες ... Ἰακωβῖται.* *Iacobus, a quo isti appellationem sortiti sunt, Syrus quidam Monachus, ignobilis valde atque obscurus fuit, cognomine Tzanzal,* (Culex) *ob summam, puto, eius vilitatem. Hic ergo Eutychetis amplexus doctrinam, apud Syros eam prædicauit.*

Ἠρώτησε τὸν βασιλέα.] Memoratus Author Athanasij cum Heraclio congressionis a Theophane fidem eleuaturus, his eam oppugnat argumentis. 1. Alteri cum Paulo Seueriano ab eodem Heraclio habitæ persimilem: quam perinde licet locorum & temporum circumstantiæ diuersam, pleraque tamen eandem ostendant. 2. Iis authoribus aut scriptis eam non memorari, quibus eius mentio debuerat esse commendata. 3. Perperam Heraclium animo consternatum (attonitum argutius scripsisset) audita Athanasij sententia recenseri, cui iam Pauli Sergiique mens similis fuisset aperta. 4. Paulum Seuerianum Episcopatu Antiocheno ob hæresim simulate repudiatam ab Heraclio donatum, Pauli forsan abiecisse nomen, & Athanasij assumpsisse. Leuiora tamen sunt hæc tela, quam quibus confodiatur Theophanes, & historiæ ab eo conscriptæ veritas lædatur. Ac primi quidem impetus in eam nullus est, aut certe debilis, qui geminum Heraclij, qua cum Paulo, qua cum Athanasio congressum admittet, atque vt eundem, vel similem materia & proposito, ita personarum, loci, temporum circumstantiis diuersum. 2. Scriptoribus nonnullis licet Athanasij fraudes obuoluantur silentio, aliis tamen velut Sophronio concrepantibus buccis easdem execranti sonore ventilantur. *Cum quibus*, inquit, *anathema sint, & catathema, Athanasius quoque Syrus, & Apoллinarius Anastasius*, &c. 3. Athanasij verbis stupefactum Heraclium, quæ res nouas, & inaudita dogmata præ aliis ingererent: in nonnullis enim a Seuerianis discrepabant Iacobitæ. 4 Vltimi argumenti apud me, vel cordatos ea tantum erit fides, quæ se probata authoritate senserit fulciendam. Illud insuper moneo eo in Theophanem discursu praue Baronium argui, qui, Cedreno Heraclij & Athanasij colloquium in annum 15. reponente, ad annum 20. illud reuocarit. Seriem enim annorum qui legerit apud Cedrenum, Typographi solius, haud Baronij aduertet erratum.

Οἱ Ἰακωβῖται καὶ οἱ Θεοδοσιανοί.] De istis Euagrius, de illis tractatus in historia Monothelitarum.

Τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας.] Illud esse totum Ecclesiastici Cleri conuentum demonstrant Basilij, & Chrysostomi liturgiæ, & Euchologium. Pag. 175.

Ἐκ τῦ ζωοποιοῦ αἵματος τῦ Χριστοῦ.] Ἐν μέλανι. *In atramentarium sanguine fuso.* Inscitiæ Baronium suggillat nouus historiæ Monothelitarum author, qui Theodori gestum hic relatum vsu aliquo antiquis probatum ignorauerit. At non ignorantia, sed Theodori insolitæ actionis modestia fuit Baronij expositio, qui eam nullo Ecclesiæ ritu præceptam, aut vsurpatam asseruit. Quod ducentis post annis Episcopi Orientales distillato in atramentarium Christi sub vini speciebus sanguine subscripserint, aut antiqui sacramentum cum Satyro Ambrosij tulerint secum, aut vna in tumulum præceperint sepeliendum, addidisset etiam hodie ab Episcopis Græcis peregrinantibus, quod mihi experientia constat, per terras & maria delatum, rei quidem insolentiam arguit, ac nonnullam Græcorum ex antiquo vsu audentiam, nullam tamen Baronij ignorantiam, vel quod ipse testatur, similem Ecclesiæ Romanæ ritum arguit.

Τῷ δὲ ἰουλίῳ.] Reiecta particula aduersatiua δὲ, Pag. 276. præcedentibus hæc adiungenda. Synodus enim hic laudata, de qua inferius ad annum Constantis 8. temporis characteribus huiusmodi insignitur.

Ὁ ἐρημικὸς Ἀμαλὴκ.] Machomedus desertorum Arabiæ incola.

Καθὼς τὸ Ταβοῦκ, καὶ Ἱεροσολυμαῖ.] Memoratur inferius ad annum Heraclij 24. & 25.

Ὁ τῆς ἐκκλησίας διώκτης.] Constans: de quo anni sequentes.

Ἀπὸ δὲ Μωαμὲδ.] Comparandus Theophani Abraham Ecchellensis, de Moslaminorum imperio: ipse quoque Theophanes sibimet conferendus apud Constantinum Porphyrogennetam de Admin. imp. cap. 17. vbi hæc eadem pene ad verbum.

Pag. 277. Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην.] Quæ sequuntur excerpsit Constantinus Porphyrog. & ex eis conflauit caput 14. ex quo lucem hæc accipiunt.

Νίζαρος γὰρ ὁ τῦ Ἰσμαὴλ ἀπόγονος.] Ismaelis sobolem aliter deducit Abraham Ecchellensis pag. 157. diuersus ille ordo apud eundem dignoscendus: nomina pene eadem leguntur, Nazarus, qui Constantino Ζάραρος, *Zenarus*, Massarus, qui forte hic Mundarus; Rabiha, qui hic Arabia; Caisus, qui hic cunctisque in Codicibus particulæ copulatiuæ καὶ Ἴσος adiungitur, veriusque ex Constantino cap. 14. Κάϊσος scriberetur; Tamum pag. 158. qui hic Themimes, & in Peyrez. Τεμίμης extat; & Asedus rursum pag. 157. de Coraso inferius ad seq. pag.

Ὀμαρίται.] Iidem mihi qui Ecchellensi memorato Aumaritæ, *qui relictis sedibus in Arabiam felicem secesserunt, hacque de causa eius regionis incolis ipsorum posteri ascripti sunt.*

Τὸν λόγον τῦ ψευδοῦς.] Addunt variæ Lectiones ὀνόματι Σέργιον καὶ διὰ ξενον· exponit Constantinus, κατεψευδομαρτυρεῖτο ὑπὸ Ἀρειανοῦ τινος μοναχοῦ ψευδώνυμον δι' αἰσχροκέρδειαν. καὶ οὕτως ἡ γυνὴ πλανηθεῖσα, & ἄλλαις γυναιξὶν ὁμοφύλοις κηρύξασα προφήτην αὐτὸν εἶναι, ἐπέλυσε τὸ ψεῦδος. *Mahometo falsum comprobabat testimonium Arianus quidam falsus Monachus* (nomine Sergius) *turpis lucri gratia. Atque ita uxore aliis quoque contribulibus fœminis ipsum prophetam esse contestante, mendacium progressum est.* Locum porro hunc mendosum ita interpolo. αὐτὸ Μωαμέθ δεξαμένη τὸν λόγον ἐκ τῦ ψευδοῦς ὀνόματι Σέργιον καὶ διὰ ξένον κατεψευδομαρτυρήσαντος δι' αἰσχροκέρδειαν.

Pag. 278. Κρυπτῶς ἐπὶ δέκα.] Hæc in caput 17. Constantini congesta.

Οὐ τῶν περάτων.] Ita cuncta exemplaria, nec non ipsius Constantini: solum Barberinum, οἱ τῶν περατῶν.

Ἐγεννήθη Ἡρακλωνᾶς.] Num ex Martinæ neptis coniugio non ita constat. Duos enim tantum susceptos ex ea filios narrat Nicephorus. καὶ δὴ δύο ἐξ αὐτῆς υἱοὺς τίκτει: Nomen vni Flauius, alteri Theodosius.

Ἡράκλειος ὁ νέος.] Ex Gregoria filia procreatum testatur Nicephorus pag. 15.

Ἐπεστράτευσε Πέρσαις.] Breuibus hæc perstringit Nicephorus pag. 14.

Ἀμηραίους.] *Duces* interpretor, quos Sigebertus in Chronico *Prætores. In regno Saracenorum quatuor Prætores statuit, qui Amirei vocabantur. Ipse vero Amiras dicebatur*: vel πρωτοσυμβούλους. Ἐξουσιαστὰς, *Duces* vocat Author anno succedente: *Imperatorem* Abraham Ecchellensis dicit Amiram.

Μουχὼν κώμη λεγομένη.] Mecham puto indigitari Mahometi sepulchro, non iam vicum, sed vrbem celeberrimam.

Βικάριος.] Tribunis, & Principibus Vicarios annumerat Vegetius Latinus lib. 3. Tribunis item & Campiductoribus Mauricius. Superiorem dignitatem, prouinciæ nimirum Præsidem, ostendit Imperij Notitia.

Κορασινοῦ.] E Corasi stirpe, de quo præcedens pagina. Corasus ille idem, me indice, qui Ecchellensi *Coraiscius, a quo Coraiscitæ Mahometi pseudopropheta cognati, & hostes dicti sunt*: quo fit satis admiranti vnde Saracenus hic Catabas Mahometi contribules prodiderit ad necem: hostis enim Mahometici sanguinis extitit infensissimus.

Βαϊροσυνία.] Ita Mahometicum festum vocat: de quo Chalcocondylas lib. 3. & Barthema.

Χάλεδος.] De quo Ecchellensis pag. 158.

Κτείνεται πρῶτος.] Genus mortis, & causam refert Nicephorus. Abubacharus porro a quo occiditur, Abubacrus ab Abrahamo Ecchell. scribitur. De eodem Leunclauius Hist. Musulm. lib. 1. Pag. 279.

Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Κῦρος.] Non longe ab Indictione 6. quæ superioris est anni promotionem eius assignant Anastasij Collectanea in Collatione S. Maximi cum Theodosio. *Scitis nouitates, quæ factæ sunt a sexta Indictione transacti circuli, inceptas ab Alexandria per nouem capitula a Cyro, qui nescio quo pacto factus est illic Præsul.*

Θεόδωρον Τριθούριον.] Nicephorus. προχειρίζεται ἀνατολῆς ἐπίσημον Θεόδωρον τῦ βασιλικοῦ χρηματων ταμίαν τὸν ἐπίκλην Τριθούριον. *Theodorum ærarij priuati Comitem, cognomento Trithurium, Ducem Orienti præficit.*

Κατηγορηθεὶς δὲ ὁ Κῦρος.] Eadem Nicephorus referens, in nonnullis aduersatur Theophani. Pag. 280.

Διαδέχεται.] Prauam Regij lectionem corrigunt variarum Collectanea.

Χαλκεδόνα.] Correctior Pal. Codex, quo Χαλκίδα legimus: Chalcis enim Syriæ vrbs est, ad quam Osthroena prouincia, de qua hic sermo. Chacidem quoque legit Anastasius. Pag. 281.

ΚΓ. ἐπίσκοπος Πύῤῥος.] Indictione duodecima, quæ huius anni propria, Sergium mortuum, & Pyrrhum ei subrogatum testatur Nicephorus.

Τελευτᾷ Ἡράκλειος.] Morbum, vltimam voluntatem, mortem, & sepulturam Nicephorus describit. Pag. 283.

Βασιλεύσας ἔτη λ'. καὶ μῆνας ι'.] Nicephorus ἔτη λ'. μῆνας δ'. καὶ ἡμέρας ι'. vtrique Chron. Alexand. quoad Imperij initia conferendum.

Μῆνας τέσσαρας.] Centum ac tribus diebus patri superuixisse scribit Nicephorus.

Καὶ Πύῤῥος Πατριάρχης πολλοὺς.] Eius mortem in Constantis annum vndecimum dilatam tum ex gestorum serie, tum ex temporis nota conuincit Nicephorus eius depositionis historiam texens, & Theophanes cum anno præfato in sedem re-

stitutum narrans, Pleonasmus itaque expungendus.

Τῷ δὲ αὐτῷ χρόνῳ.] Nicephori Epitome.

Τοῦ ἐμοῦ μεγαλοπρεποῦς.] Correcte scripsisset, ὁ ἐμὸς μεγαλοπρεπὴς πατὴρ Κωνσταντῖνος, ὃς ἐστι.

Pag. 184. Ἱκανὸν οὖν αὐτοῦ βασιλεύοντος χρόνον.] Octo nimirum & viginti annos, ex Chron. Alexand. & Nicephoro, solus demum vix menses quatuor ex superius dictis.

Ἀδελφὰς γεγαμηκότα.] Ex Martina nepte: de cuius coniugio notum ex Nicephoro pag. 16. Theodori patrui dictum.

Βυρσέας καὶ γνάφεας.] Horum interpretatio ex historia Miscella petita.

Τὸν ναὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.] Μασγίδιον τῶν Σαρακηνῶν ἐν ᾧ πρότερον ὑπῆρχεν ὁ Σολομώντειος ναός. *Meschitam Saracenorum vbi prius Salomonis templum*: habent variæ Lectiones: de quorum ergaillud religione Terræ sanctæ Geographi.

Τοῦ Φαΐ.] Abraham Ecchellensis Haffanum scribit. Videndus Leunclauius Hist. Musul. lib. 1.

Pag. 185. Βενιαμὶν ὁ Γρηγόριος.] Synopsis Chronica Sirmondi in Anastasij Collectanea.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει γέγονεν.] Anno præsente, indictione octaua currente Concilium Lateranense, seu Romanum, de quo pag. 186. celebratum eius acta perspicue docent: *In nomine Domini Dei Saluatoris nostri Iesu Christi, imperij Domini Constantis anno nono, sub tertio Nonas Octobris, Indictione octaua.* Quoniam vero indictione decima quinta Heracleonam in ordinem redactum Author Theophanes testatur, æquo gressu indictionum numerum, & Constantis imperantis annos procedere, adeoque qui hic octauus, indictionem numeri eiusdem habeat, necesse est, eaque paritate ab Authore posita, anno integro calculos eius a Concilij computo, quoad Constantis ætatem superari animaduertimus. Nodum haud adeo soluit, quam secat Baronius ad annum Christi 641. num 1. dicens: annum Indictionis octauum in Constantis incuntem nonum incidere: Quod equidem vt verum, ita difficultatem eludit, exponit minime. Nam cum circa Iulium mensem Heracleona pulso, sceptrum Constans adeptus sit, ex Petauij calculis in Nicephorum Edit. Reg. p. 74. certe ante 8. anni finem Constantis nonus initium facile ducit: at nonis est, Theophani nonus, sed octauus, qui Concilio circa Nonas Octobriles acto annum a Septembri ductum mensibus tantum duobus anteuertit. Satius ad Theophanis mentem dicendum annos indictionibus signatos indictionum quandoque numerum, alium licet teneant, subire. Quo fit, vt Constans sub indictionis decimæ quintæ imperium auspicatus, ac præterea sequentes octo numerans, vt indictiones nouem delibans, annos quoque nouem attigisse scriptus sit.

Pag. 186. Γέγονεν ἐν Ῥώμῃ σύνοδος.] De cuius tempore ad pag. 188. Notæ.

Καὶ . . . ἐθέσπισε Πύῤῥον.] Pauli nomen reponendum docent variæ Lectiones. De Pyrrho sedi restituto Anastas. Collectanea. *Deus statim iusto iudicio suo deleuit eum de libro viuentium.*

Κολοσσὸν Ῥοδίων μετὰ ͵αχξ' ἔτη.] Ex his quando Colossus Rhodius fuerit erectus, collige. Anno a mundi conditu 5145. & a Christi ortu 645. æs quo conflatum erat pretio distractum fuit, annis post eundem erectum mille trecentis & sexaginta: Erectus est itaque anno a mundi conditu 4785. quo ex Georgij Syncelli (cuius continuator, Theophanes) computo Ezechias regni numerabat vicesimum. Rursum vero: Annus Abraham 2015. Christi nataliciis apud Eusebium consecratur: His adde post ortum annos 645. occurret ab Abrahamo in lucem profecto annus 2660. detractis mox 1360. superest 1300. summa: quæ apud Eusebium inter Abrahami annos habet Ezechiæ quintum ac vicesimum sibi adiunctum. Aliter iterum: Anno post Christum 645. Colossi Rhodij æs væniit 1360. annis postquam erectus est: annis itaque ante Christum 715. quibus apud Petauium de doct. Temp. lib. 13. pag. 547. adnectitur Ezechiæ regnantis annus 13. cui septem aliis (quos Theophanis computo deesse contendit, de quo alibi) appositis, vicesimus Ezechiæ consurgit, qui iam ex Syncello collectus est. Summatim dico: circa Ezechiæ annum 20. vel proximum aliquem Colossus Rhodio portui impositus est.

Βουκινάτωρος.] Spectatum hunc solo nomine Buccinatorem existimarem, qui Κόμης Βουκινατόρων apud Rigaltium. V. Βούκινον scribitur. Pag. 187.

Ἀβουλαβὰρ δὲ στρατηγεῖ.] De cuius nomine, expeditione, & gestis Leunclauius hist. Musulm. lib. 1.

Θὲς ἄλλῳ νίκην.] Θὲς ἄλλῳ νίκην. *Pone alteri victoriam.*

Ἐθρίβου] Ἀθρίβου posuit superius. Ita ciuitas Mecha alio nomine *Iethrib*, vt liber Alcoran testatur: licet Madinam *Iatraba* quoque Arabibus dictam contendat Abraham Ecchell. pag. 154.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει.] Anno Constantis decimo sexto Maximum lingua manuque mutilatum argute clareque ex Actis demonstrat Baronius ad A. C. 657. num. 2. Passionis historiam omnem sequentibus profert. Pag. 188.

Ἃ καὶ κατ' ἐπισταθὲν γεγράφαμεν.] Extant in Anastasij Collectaneis a Sirmondo editis: nec non apud Baronium annis 656. & 657.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἐξορισθ.] Anno Constantis decimo tertio Martini Papæ exilium, mortem vero decimo quarto, coniungenda, sequentes temporum characteres in ipsius Martini epistolis, Anastasij Collectaneis, & aliis locis signati demonstrant. Summum Ecclesiæ Præsulatum sanctus ille Pontifex mox vt adeptus est circa Constantis anni septimi exitum, ineunte octauo (iuxta Theophanis calculos) & Indictione octaua pari dierum gressu currente, Monothelitarum errori condemnando Concilium Romæ celebrat. Theophanes superius assignatis annis, Baronius A. C. 649. Ipsa Concilij verba: *In nomine Domini Dei Saluatoris nostri Iesu Christi, imperij domini Constantini piissimi Augusti anno nono* (qualiter numeretur nonus prius expositum) *sub die tertio Nonas Octobris, indictione octaua. Præsidente sancto ac beatissimo Martino Papa*, &c. Ipse Martinus epistola ad Paulum Thessalonicæ Episcopum. *Nempe a die prima præsentis mensis Nouembris, indictione octaua, qua die missas a te lubricas literas accepimus, & condemnauimus*, &c. Anno secundo insidias ab Olympio Exarcho sibi paratas sustinuisse declarant eius dicta iam proferenda. Tertio, in Constantis decimum & indictionem decimam incidentem Calliopam Exarchum Romam profectum excipit, & ab eo CP. abducitur. Eius quippe aduentum referens scribit: *Ego vero ipse granitter infirmus eram ab Octobrio mense vsque ad prædictum tempus, idest, vsque ad sextumdecimum Kalendas Iulias. Et infra: Cum & in aduentu infamis Olympij vani cuiusdam hominis cum armis me hunc potuisse repellere fateremur.* Anni primi eo tempore, quo Concilium habuit, ægrotasse, quæ ipse gessit homo sanæ mentis & firmorum laterum credere prohibent: Olympius quoque & Calliopas Exarchi septimo a Concilio celebrato mense, datis prius CP. litteris, responsis acceptis, susceptis confectisque CP. Rauennam, Rauenna Romam itineribus, varias Martino vexationes, quæ moram exigunt & suc-

Ad Theophan. Notæ. Hhhh ij

cessionem vno tempore nequeunt ingerere. Abducitur itaque Roma anni tertij, vt vult Sirmondus in Synopsi Chronica ad Anastasij Collectanea mense Iunio, ac vt Martinus ipse scribit: *Peruenimus Calendas Iulias Mesenam*, (Misenum, ad ostia Tiberina promontorium) *in qua erat nanis, id est, carcer meus.* Menses tres inde per varias insulas exigit, ad anni nimirum quarti primordia: ipso dicente: *In plurimis insularum in quibus nos vel tribus mensibus peccata impedierunt, nullam compassionem adeptus sum.* Annum Naxi commoratur, qui assumptionis eius quartus, & circuli currentis indictio vndecima. *Excepto duntaxat* (superiora verba prosequitur) *in insula Naxia, quoniam ibi annum fecimus*, &c. Vnde digressus indictionis duodecimæ primo mense CP. adpellit. *Cumque tandem perueniisset Byzantium*, inquit eius Martyrij Scriptor, *beatus ille septimo decimo die Septembrij mensis in portum prope Euphemiam*, &c. Vario carcerum, examinum, & tormentorum generi subditus, exilij sententiam postmodum accipit. *Fecit ergo Reuerentissimus Papa in eodem Diomedis ergastulo octoginta quinque dies post primas nonaginta tres* (in Excubitorum custodia) *hoc est omnes simul* 178. *Venit igitur Sagoleba Scriba dicens, quia iussus sum auferre te hinc, & transferre in domum meam, & post dies duos dirigere te, quo iusserit Sacellarius.* Et infra: *Dictum est ergo quia in Chersonam exulatur. Et post dies aliquot cognouimus, quia illuc clanculo nauigio transuectus est.* Ipse discessus tempus signat in Epist. *Postquam egressi sumus ex eo quod Ieron dicitur a CP. nauigantes sancta quinta feria Cœna Domini, pertransiuimus Pharum, per diuersa loca transmeantes, Idibus Maiis, & Chersonem peruenimus.* Sexdecim tandem menses exilium ad eius mortem dilatum coniicio ex his Scriptoris supra laudati verbis. *Obiit autem*, &c. *mense Septembrio die sextadecima*, &c. *indictione quartadecima.* Scelesti porro Pyrrhi lethum, in id tempus, quo Constantis anno duodecimo, & indictione pari Diomedis ergastulo sanctus Pontifex tenebatur, Author idem coniicit, in quo illi & Theophani conuenit. Hæc attentius animaduersa plura circa temporum rationem apud Baronium emendant.

Εἰς τὸ Σαπφίν.] *Loci nomen in Asia*, inquit Ortelius: *Mesopotamiæ iuxta Tigrim vrbem* ex eodem V. Saphe, Σαφῆ mallem interpretari.

Pag. 289. Τοῦ ῥῆγας ἀπιλῆσαι.] Non omittendæ hic variæ Lectiones.

Καταλιπὼν ὁ βασιλεὺς ΧΡ.] Theodosij fratris occisi manes vindictam comminantes discessus causam extitisse narrant Cedrenus & Zonaras.

Κατὰ τῆς Ῥωμανίας.] Romano Imp. ditionem subiectam Romaniæ nomen iam olim accepisse confirmant hæc Epiphanij Hæres. 69. Ἐπιστολὴν μεγάλην ἐξέθεντο εἰς τὴν Ῥωμανίαν γέγραφε. *Epistolam bene longam, & encyclicam ad omnem Romaniam scripsit.* Baronius ad A. 3. in num. 6. Ecclesiam Catholicam significari censuit, sed aptius Interpres Petauius *omnes Rom. imperio subditos* reddidit. Iornandis de Get. Orig. *Anthemio Principe iam defuncto, qui cum Recimere genero suo intestino bello saeuiens, Romaniam triuisset*, &c. Cedreni in Constantino Magno, καὶ τοῖς οἱ Πέρσαι κατὰ Ῥωμανίας κινοῦντες. *Iterum in Romanas prouincias Persæ arma mouent.* Theoriani in Legat. Armen. τὸ ἀγαπητὸν μοι ἀγαθὸν βιβλίον τοῦ ... ἵνα ... ἐν Ῥωμανίᾳ ἔχωμεν αὐτό. *Opusculum istud describi, mihique dari precor, vt Græce redditum in Romania habeamus.*

Ἐχόμενα πλαίνῃ τῇ νηστείᾳ.] Ex Paschatis in certum diem figendi incerta ratione contentiones & opinionum dissidia veteres apud Christianos Alexandrinos maxime, & Occidentales orta copioso doctrinæ tractatu, & non parca exemplorum serie demonstrat Petauius lib. 2. de doct. temp. cap. 64. & lib. 4. cap. 24. Vnum huiusmodi præsenti anno contigisse indicant hæc verba: πλαίνῃ τῇ νηστείᾳ. Errore namque in Quadragesimales dies qui ieiunio sacri, admisso, haud dubie quia CP. Ecclesia Paschalem solemnitatem erranter celebrauit.

Τὰ μέρη Ἐξαπόλεως.] Armeniam a Iustiniano Imp. in quatuor partes diuisam scribit Eustathius. Primam Heptapolim Ἑπτάπολιν dictam: secundam Pentapolim: tertiam Hexapolim Ἐξάπολιν: quartam Tzopharem, & Balbitenam vocatam. Sphadalam, vel vt alij Codices Phadalem, vel Phaladam regionem ei conterminam existimarem cum Anastasio, nisi succedentis anni gesta Mauiæ Ducem Armeniæ fines bello incursantem, & rebelli Saborio suppetias ferentem describerent. Pag. 290.

Τοῦ Κάστρ.] Κάστρον, & Κάστρου inflexionis vulgaris vsus, quem Theophanes sequitur, ignarus est.

Κατέλαβεν τὸ Ἀραβισσόν.] Arabissum castrum angusta montium, quibus iter fit in Armeniam occupare, patet: Limitaneus Præses, eius Κλεισουράρχης. Ἀμνίας regionem Amniæ fluuio Galatiæ vicinam reor, & Anastasij Miscellæque verba, *Ipse vero pergebat non immemor*, τῆς Ἀμνίας aduersum sensum referentia penitus auersor. Pag. 291.

Θαλάσσιον.] Cubicularium, & ea de causa euiratum. Vide Lectiones.

Πλεῦσαι τῆς πόλεως.] Pal. Codex emendatus πλεῦσαι τῆς πόλεως.

Ἐδολοφονήθη ὁ βασιλεὺς Κώνστας.] Nicephorus editionis Regiæ pag. 21. Κωνσταντῖνος ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπηρετῶν δόλῳ φονευθεὶς ἐν τῷ λουτρῷ, ἤδη ἐν τῷ βασιλείᾳ εἰκοστὸν ἕβδομον ἔτος ἀνύσας. *Constantinus in Sicilia a seruis suis dolo in balneis interfectus, anno expleto imperij sui vicesimo septimo moritur.* Pag. 292.

Θεόδωρος ὁ Κολωνείας.] Anastasius, *Theodorus Coloniæ.* Miscella. *Theodorus Patricius Coloniæ.* Num Coloniæ Præsul authoritate plurima inter Aulicos valens? Incertum. Vide anni sequentis textum.

Γαλλικὸν σμῆγμα.] Lotos in balneo, vnguento postea vnctos docet Thomas Dempsterus Antiq. Rom. lib. 1. Vnguento relicto, *Sapone Gallico* (sic enim Anastasius interpretatur) Constantem delinitum exhibet Theophanes. Verum quis Gallicus ille sapo nisi odoratus, & moscho perfusus?

Μεζίζιον.] Anastasius, *Mesium.* Miscella, *Mezentium* reddunt.

Ἀνάπλῳ ἐν Συκαῖς.] Loco, qui nunc Galata, trans portum ad Vrbis Borealem partem. Pag. 293.

Κακκαβοπυροφόρους.] Alia lectio: κακκαβοπυροφόρους. Vera Palatini & Barber. Codicum κακκαβοπυροφόρους. Adeo vt onerariæ naues ignem Græcum maioribus instrumentis quasi caccabis in Saracenicas exonerarent, triremes vero & dromones minoribus quasi scyphunculis eundem eiacularentur. Pag. 294.

Σιφώνας ἀποκλείοντας.] Classis muscarum more, vbi abactæ sunt, in eundem locum rediens. Insultibus enim continuis, & obsidione septenni regiam vrbem oppetens æstiua tempestate, cum hybernam Cyzici transegisset, mox infestior obsidionem repetebat: καὶ ἀπὸ τοῦ ἔαρ ... (vnde ... satis barbare) ...

Ἀπὸ τῆς ...] CP. situs perito negotium verba hæc facessent nullum. Triangulus ferme est: ac latera quidem eius duo mari, terra tertium ambitur. ... *Cornu sinus*, qui portus est vrbis, ad Boream alluit; ad

Orientem, & flexuose nonnihil versus meridiem Propontis, Thracica tellus Occidentalem partem ambit. Angulus Orientalis hunc in Propontidem, illinc in Ceratinum sinum flexus Κυκλόβιον nomen gerit: oppositus ad Occidentem & portus aliud extremum Hebdomus est, & vicinum Pentapyrgij, siue Magnauræ Palatium: A Pentapyrgio ad Heptapyrgium (Heptaculades Turcica dialecto, Latina Turres septem dicunt) qua terrestre latus Vrbis, Chryse, siue Aurea porta Heptapyrgio proxima occurrit. A Cyclobio itaque ad Magnauram, mari; A Magnaura ad Chrysen portum, terra CP. obsidebant Saraceni. Liberum fuit Propontidis latus; quod appulsui huiusmodi sit omnino imperuium.

Ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη δὲ τῶν πολέμων.] Sexto itaque supra vicesimum Constantis annum Saracenica aduersus CP. expeditio suscepta. Phadalas, Abdelos, Chale, (Chaleu scribit Nicephorus pag. 21.) & Caisus. Phadalas quidem & Izid Mauiæ filius Chalcedonis partes armis infestis vexare cœperunt. παρελθόντα ἀφικόμενοι εἰς Χαλκηδόνα· καὶ ἐχειμάσαμεν ποιεῖ· scripsit Author superius. Turbata incursibus Vrbe, ἐχείμασε Φαδαλᾶς εἰς Κύζικον· habet idem ad Constantini huius annum secundum. Armorum classisque maior vis anno quarto incubuit, cum εἶτα illum μέγαν στόλον quinto tandem Græco igne vastari Saraceni, atque ita septem annis Saracenicam obsidionem tolerauit CP. de qua obsessa liberataque in mentem eandem differit Petauius in Nicephorum Editionis Regiæ pag. 75. Si Nicephorum obieceris Constantino imperium ineunte Saracenorum ingentem classem aduersus CP. missam: eam primam in vrbem non excurrisse, sed post biennium longè auctiorem maiora quoque damna intulisse audies.

Pag. 295. Ἀπὸ Ἡλιουπόλεως Συρίας.] Ἀπὸ Ἡλιουπόλεως τῆς Αἰγύπτου scribit Cedrenus. Sed & Heliopolim Syriæ alteram ab Ægyptiaca memorat Ortelius. Fauet Authori Zonaras. Consulendus Leunclauius.

Μαρδαΐται.] De his voce & scriptis desideratus Ecchellensis pag. 156. *Cognatio Maraditarum appellatione dignoscitur, ita dicta a Mahrado F. Cahlani, quæ regionem Syriæ conterminam longe lateque habitat, & ad quam referendæ quoque sunt innumeræ propemodum huius nominis familiæ, quæ plures Arabiæ felicis occupant vrbes & agros. Hi præ omnibus Arabibus genus armorum splendore ac virtute præclarum reddiderunt: sed multo magis Christiana Religione, cuius propugnatores acerrimi fuere.* Ipse Ecchellensis Libanita Mardaitam se iactabat, & eo nomine ac Christiani gloriabatur.

Pag. 296. Κορακηνδρ.] Scripsit superius Κορακηνδρ., quos Ecchellensi Coraicitas scriptos monuimus, de cuius nominis origine præclara reliquit pag. 158. & 159.

Χιλιάδας τρεῖς.] Et quid hæc ex tantis? Vide Peyrez. Codicem χιλιάδας τξς'. numerum recte tributi superius iam pensum pag. 288. ad annum Constantis 17. deinceps adhuc pendendum Constantini huius anno 16. pag. 301.

Αἰχμαλώτους ι'.] Ὀκτὼ χιλιάδας, quod fidem meam superat Peyrez. idem Codex posuit.

Κάσταλδοι.] Vrbium rectores, & κεφαλάδας Codini interpretor: vt inter regnorum prouinciarum, & vrbium Præsides gradus obseruetur. Illi ῥῆγες, reges: isti ἄρχοντες: hi denique κάσταλδοι.

Τὸ ἄμβων.] Historia Miscella, *Corruit Edessena ascensus, & trullus Ecclesiæ.* τὸ ἄμβων itaque *ambonem*, ad quem vtriusque *ascensus*, existima. Vox ἀπὸ τοῦ βαίνω corrupte deriuata id suggerit. Terræ motu pariter cecidit Ecclesiæ CP. trullus & ambo anno Iustiniani secundo & tricesimo.

Ἰνδικτιῶνος α'.] Attente numeranti, & priorum a pag. 288. D. ordinem sectanti octaua reperietur: & ad annum quoque mundi 6112. pag. 1. & 17. putanti octaua rursus censebitur. Codd. tamen omnes primam hic referunt: nec insulse si bene ad pag. Notas coniectauimus.

Ἔτη κ'.] Στρατηγός. Amera inferior. Cuius itaque dignitas semper aucta est, plures annos στρατηγός, quam Ameræ nomen gessit. Quocirca Palatini & Peyresiani correctiores Codices ἔτη κε'. legunt: Miscella Regij nostri numerum obseruat.

Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος.] His non affinia modo, sed verbis pene eadem de Bulgaris Nicephorus refert pag. 22. Fuit alter cum Nicephoro communis fons vnde Theophanes hausit. Quæ circa Theophanis Topographiam difficilia Petauius obseruat in Notis, qua probentur, alia luce non indigent.

Οὐννογουνδουρβουλγάρων.] Separant hanc dictionem alij Codd. apud varias Lectiones, quibus Anastasius assentitur interpretans, *Onogundurensium Vulgarorum.*

Ἀπὸ τῶν Ἰκαρίων ὀρῶν.] Melius ἀπὸ τῶν Ῥιφαίων ὀρῶν. E Ripharis quoque montibus Tanaim deducunt Strabonis Asiaticæ tabulæ. Pag. 297.

Ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσιν.] Montes quoscumque nonnulli vocant Alpes: An Græcis quilibet alij Καυκάσιοι?

Ἀπὸ δὲ τῆς μίξεως τοῦ Ταναΐ, καὶ τοῦ Ἀτὴλ.] Hondiana Moscouiæ tabula fossa communi, cui nomen *kamons*, hinc Tanaim in Mæotidem paludem, illinc in mare Caspium, qui nunc Edel, olim Volga, a quo Bulgari, erumpentes consociat. Caphis autem & alia a Theophane descripta nullibi extant.

Πλησίον τῶν Νεκροπύλων.] *Negropoli*, ciuitatem supra Tauricam Chersonesum in eadem tabula comperio.

Καὶ τὰς ἐκεῖσε οἰκούσας Κιμμερίους.] Cimmerios mallem, aut cum Anast. & Miscella Κέδρους reponere.

Ὀψάριον.] Ὀψάριον, ψάριον, ὀψάριν, ψάριν, & ψάρι, apud recentiores Græcos, *pisces*. Meursius.

Ἐπὶ τῶν χειλέων.] Nicephorus, ἐν δὲ ταῖς Κωνσταντίνου χώραις, ἃς πρὸς τοῖς Ἴστρου. Quare legendum hic, ἐπὶ δὲ τῶν χωρῶν Κωνσταντίνου, ἃ πρὸς τοῖς Ἴστρου πλησιάζουσιν.

Κρατοῦντο τὸ κῦρος.] Idem Nicephorus, Κουρμέσιος τοὔνομα κύριος γενόμενος. Κῦρις, & Κὺρ recentiorum ἐπωνυμικὸν, velut apud Latinos a voce *Dominus*, istæ *Domnus*, & *Dom.* A Κὺρ Græco nonnulli Gallicum *Sire*, deducunt.

Ἀβαρία.] Sequentis lineæ τῇ Ἀβαρίᾳ Πανονίας pariter hic legendum monet, aliter licet cunctis in Codd. scribatur. Quapropter Anastasius, *Alter eorum in Auaria Pannonia Chagano Auarum se subdens*, &c.

Βερζιλίας.] Bersiliæ reddidit Anastasius. Βερζιλίας etiam habet Codex Peyrez.

Ῥαγαιουρδακιζεῖν.] Meursius V. ἀκροβολισμός. *Non recte dixerim quid sit, etsi diuinem.* Nil recte diuinabis, nisi *velitationem* dixeris. Videndæ authoritates apud Rigaltium. Hinc ἀκροβολίζειν Theophani *contis velitando agere*. ἀκροβολισμὸν haud scite Rigaltius in ἀκροβολισμὸν mutat: κοντάριον V. κόντος scripsisse, recordari debuerat. Cæterum τὸ ἀκροβολίζειν cunctis in Codd. hic occurrens in ἀκροβολίζειν emendatius mutandum videtur.

Χαλκηδόνι ἡ ἁγία.] Nonam quidem indictionem, qua Synodum actam eius acta testantur, numerat annus præsens: verum qui imperij non nisi duodecimus est, qua ratione tertius ac decimus post Consulatum, anno tantum primo incundum, putabitur? Pag. 299.

Τῶν ρνζ', ὑπονόων.] Pauciores ac iterum pauciores alij referunt, inter quos Baronius A.D. 680. num. 41. & Binius Notis in Conc. 6. centum ac septuaginta solos Matthæus Blastares in Nomocanonis prooemio recenset.

Pag. 300. Αἰθιόπ.] Mecham esse superius diximus, aliis Iethrib, Ecchellensi Iatrab dictam.

Pag. 301. Ἴσμεν ὅτι μάλιστα ...] Inter opinionis eiusmodi asseclas Tarasium CP. Præsulem extitisse demonstrant hæc eius verba Synodi septimæ Act. 2. *Quæ hic ignorantia, qua plerisque laborant circa hos Canones? Scandalum est enim dubitare, num sint sextæ Synodi. Cognoscant igitur tales sextam Synodum temporibus Constantini fuisse congregatam, nimirum contra eos, qui tantummodo unam actionem, & voluntatem in Christo collocant. Illi igitur hæreticos anathemate verberantes, orthodoxamque fidem confirmantes, sub annum decimum quartum Constantini domum redierunt. Post annos igitur quatuor, vel quinque, illi iidem Patres sub Iustiniano Constantini filio congregati Canones ediderunt: neque de hac re quisquam dubitet.*

Τοῦ δευτέρου ἔτει τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας.] Trullanos Canones a sexta Synodo anno septimo supra vicesimum editos hoc uno Theophanes conijcit argumento, quod sexta Synodo a mundi conditu anno, ut ipse putat, 6172. celebrata, ad annum 6199. cuius ipsa meminit Can. 3. totidem intercedant. Occurrunt nihilosecius plura non adeo calculos eius turbantia, quam opinatum manifestissimæ falsitatis coarguentia. 1. Anno quocunque prodierint illi Canones, cum tamen indictione quinta fuisse signatum Canonis tertij conuincit testimonium. συνείδομεν, ὅτι ... ἐν τῷ παρελθόντι Ἰανουαρίῳ μηνὶ τῆς παρελθούσης ἰνδικτιῶνος πέμπτης. Verum qui a mundi 6172. septimus ac vicesimus annus est, qui quintæ indictionis notam ferat, ac non potius sextæ, cum circuli alterius, hoc est penultimi indictione nona Synodus sexta, ut eius acta testantur, coacta fuerit? 2. Iustinianus secundum imperans indictionem quintam, qua Synodus in Trullo habita, nullam numeranit: eadem vero in eius primum imperantis annum, quintum mundi vero 6183. incidit. 3. Canones in Trullo editos, Pauli Patriarchæ subscriptione firmatos se vidisse testatum reliquit Blastares in Nomocanonis prooemio: ἐξάρχοντες γὰρ ἐν αὐτῇ συνελέγησαν Παῦλος ΚΠ. Παῦλος Ἀλεξανδρείας, Γεώργιος Ἀντιοχείας, Ἀναστάσιος Ἱεροσολύμων, Ἰωάννης νέας Ἰουστινιανουπόλεως, Βασίλειος τῆς Γορτυναίων Μητροπόλεως τῆς Κρήτης νήσου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων πάσης τῆς συνόδου τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ῥώμης· οὕτω γὰρ παλαιοῖς ἔγραψαν βιβλίοις μετὰ τὴν τοῦ βασιλέως ὑπογραφὴν ἕκαστος τῶν Πατριαρχῶν τε, καὶ τῶν Μητροπολιτῶν ὑπογραφῇ τὸ οἰκεῖον σημειωσάμενοι ὄνομα, καὶ ἀξίωμα. *Principes eius Synodi celebrabantur, Paulus CP. alter Paulus Alexandriæ, Georgius Antiochiæ, Anastasius Hierosolymorum, Ioannes nouæ Iustinianopoleos, Basilius Gortynæ Metropoleos Cretæ insulæ, ac totius Synodi sanctæ Romanæ Ecclesiæ vices gerens. Ita namque post Imp. subscriptionem, Patriarcharum & Metropolitarum singuli proprium nomen ac dignitatem veteribus in libris signauerunt.* Is autem Paulus non nisi sub Iustiniano primum regnante tenuit Patriarchatum ex ipsius Theophanis Chronica ratione: reliquum est itaque ut exactis post sextam Synodum annis decem, sub imperio Iustiniani primo, indictione quinta, mundi 5183. Trullani Canones euulgati fuerint. Alter porro numerus quem ab orbe condito annorum 5199. habet Canon tertius, aliam a Theophane putandi rationem sequitur.

Pag. 302. Ἐννεάριθμον ν'.] Nouem scribet loco proprio.

Ἀμαλὴκ τοῦ Ἀβιμέλεχ.] De Abimelech nominibus plurima curiose exposuerunt Leunclauius, & Abraham Ecchellensis, gesta vix attigerunt.

Ἱκανωτάτους ὑπάρχοντας ὄν, ὡς ιβ'. χιλιάδ.] Ita Nicephorus: qui paulo inferius Libanitarum militum amotionem paucis recenset. Pag. 303.

Βουκανίαν.] Miscella, *Hyrcaniam*: Anastasius, *Bucaniam* reddit. Peyrez. Βουκανίαν scripsit.

Παρέλυσε δὲ τὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων.] Fusius ista Nicephorus.

Τοῦ οἰκείου πατρὸς ἐπιβάλλεις εἰρήνης.] Τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς εἰρήνης ὄντα, καὶ τῆς ἄλλης πολιτικῆς ἐπιτηδείας βεβαιωθέντα διέσπασε. *Quæ a patre suo de pace, ac reliqua Reip. ordinatione constituta fuerant, omnia peruertit.* Nicephorus.

Καθὼ Μουχάρ.] Arbitror eum qui superius pag. 300. Muchar scriptus est. Pag. 304.

Ἀλλήλους μετοικήσαι.] Cypro nimirum communis iuris existente, & vtrique Principi annuum tributum pendente, ex superius dictis. De Cypriorum migratione Constantinus de Adm. Imp. capp. 47. & 48.

Τοῦ Μαχθ.] Placet præ reliquis Peyreziani ex Pal. lectio Μάκκα, qua Mecca Mahometico sepulchro illustris intelligitur. Arabum sermone Macca dicitur. Leunclauius. Pag. 305.

Ὁ τοῦ Μαυσούρ.] Vocis expositionem profert Author ipse pag. 350. Officium videtur hic apud Barbaros indicare.

Περιουσίους λαούς.] Vide nomen λαοὺ etiam exercitui significando impositum.

Ἐν Σεβαστουπόλει.] Sebastopolis alia Cappadociæ, Colchidis ad Pontum alia. Ortelius.

Ἀρμελαύ Φλαμούλων.] Ἀρμ. φλάμουλον, Oriflambe, recentioris dialecti vocabula hastam, vexillum, bandum, banniere, Gallis significant. τὸ πουγγίον inferius positum Xylander pharetram, Miscella *Marsupium* interpretatur.

Κατηράσατο.] Pari sceleri par quoque vindicta, vrgentibus eam fœderis fracti sponsionibus e conto suspensis a Deo inflicta. *Cùm enim Theodorus Angelus*, vt Georgius Acropolita Editionis Regiæ cap. 25. refert, *cum Asano Ioanne conditionibus ac petitionibus perturbatis audacior esset, atque inordinatius non solum in regia, sed in aliis ciuilibus negotiis se se immisceret, sæpeque iusiurandum negligeret, fidemque violaret, in affines Bulgaros pedem mouit, & ex Romanis, atque Italis ingentem militem exaggerat, & Adrianopolim prætergressus, in superiorem partem Hebri agmine ducto, cum Bulgaris poscebat, sed exitium sibi quærens, acie confligere. Videbatur enim Bulgaros timore perculsos nequaquam, vel solum sui exercitus impetum sustinere: At non sic Bulgari. Sed Asanus Ioannes perfidia, ac fœdere ab Angelo Theodoro fracto potius, quam propriis viribus fretus, parua sibi auxiliari manu ex Scythis conducta, nec numero quidem millenis, confidentius in conflictum agebatur*, ὡς φασί τινες τῷ σημαίᾳ τὸ ἔγγραφον ὅρκον τὸν τοῦ Θεοδώρου ἀναρτήσας, *signo etiam militari, vt a nonnullis memoriæ proditum est, iureiurando Theodori scripto appenso.*

Μάχαν τὴν τῶν Ἀρμενίων ἔθνος.] Victi ad Sebastopolim Armeni, eam vrbem Cappadociæ, vel Ponto non adscribendam, imo Armeniæ ipsius caput, & medijsinus ciuitatem non ignotam declarant. E Thracia quoque Abydeno freto traiecti Sclauini, in Cappadociam maritimam, vel in vlteriorem Colchidem vt quid penetrassent, castris & aciei loco in Armenia deputatis? Quare dictiones τῇ παρὰ θάλασσαν, ad anni superioris textum positas redundare vehementer suspicor. Pag. 306.

Τὸν Χαγάνον.] Bulgari, Sclauini, Vnni Ducem suum agnominant Chaganum. Hic ille est, quem

annus superior Νιϰόδων, Nicephorus Γίϰόδων scripsit.

Αναίμως τῶν χοίρων.] A Saracenis porcinam carnem Iudaico more auersantibus.

Σακκελλάριον αὐτῶ.] Suidas V. Ιουστινιανός· ταμίαν τῶν βασιλικῶν χρημάτων expressius nominat. Is Comes rerum priuatarum domus diuinæ olim dictus, qui bona publicata, aut alia ratione ad fiscum pertinentia administrabat. Pancirollus.

Τούτων ἐπιστάτης.] ἐπιστάτην Græci vocant hodie *Compulsorem*, & *operarum Præfectum*, qui lentos & desides vrget, & vt promoueatur atque absoluatur opus inuigilat: ille reor est ἐπίμονος, alias ἐπιστάτης Basil. Eclog. 9. dictus. ἐπιστάτην autem operarum cuiusque ordinis lignariorum v. g. cæmentariorum, dolatorum, *&c.* primicerium interpretor. Eos πρωτομαΐστορας vulgaris dictio nuncupat.

Παιδευθῆς δι' ἀλύσων μαστιγῶν.] Suidas V. Ιουστινιανός. ex Nicephoro: ἄχρι καὶ εἰς τὴν μητέρα Ιουστινιανοῦ τὴν τόλμαν ἐξέτεινε, μάστιξι αὐτὴν ἐν ὀχήματι, ὡς οἱ γραμματισταὶ τοὺς παῖδας ἐπιπλήξας. *Adeo vt in ipsam Iustiniani matrem extulerit temeritatem, verberibus ipsi in curru ludimagistrorum more inflictis.* ἀλύσεις porro, vel ἀλύσεις Oppiani Scholiastes σκυτάλας, *scuticas*, & *flagella* interpretatur: Habenam quoque scuticam intelligit Horatius lib. 2. Epistola 2.

In scalis latuit metuens pendentis habenæ.

Εἰς τὰ τοῦ Στενοῦ Λεγόμενα.] Suidas & Nicephorus citatus: καὶ Θεόδοτόν τινα ἔγκλειστον γεγονότα κατὰ τὰ Θρᾳκῶα μέρη τοῦ Στενοῦ τῶν δημοσίων λογιστὴν, ὃν τὸ δημῶδες λογοθέτην γενικὸν ὀνομάζει. *Et Theodotum quemdam ad Steni Thraciæ partes prius Inclusum, ærarij publici Rationalem supremum, quem Generalem Logothetam nuncupat vulgus, creauit.* Is est apud Pancirollum in Notit. Imp. cap. 75. *Largitionum Comes*, cui totius publicæ pecuniæ ex tributis & vectigalibus exigendæ & conseruandæ cura demandata erat.

Ἔγκλειστον.] Αναχωρητὴν, & ἡσυχαστήν. Trullanæ Synodi Canon 41. Τοὺς ἐν πόλεσιν ἢ χωρίοις ἐν Ἐγκλείστραις βουλομένους ἀναχωρῆσαι, καὶ ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτοὺς προσέχειν, πρότερον ἐν μοναστηρίῳ εἰσιέναι δεῖ, καὶ τὴν ἀναχωρητικὴν παιδοτριβεῖσθαι ἀγωγήν. *Eos qui in vrbibus, vel vicis in Clausuris volunt secedere, & sibi ipsis separatim, seu in solitudine vacare, prius quidem in Monasterium ingredi oportet, & Anachoreticum viuendi genus probare & edoceri*, &c. Balsamo Scholiastes, μέγα τι καὶ τετολμημένον τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἡσυχάζειν τινὰ, καὶ ἐν βραχυτάτῳ οἰκίσκῳ ἐγκλείειν ἑαυτὸν ὡς τεθνεῶτα παρ' ὅλον τὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνον. *Magna quædam res est, & inceptum valde audax separatim & in solitudine quiescere, ac silentium agere, seipsumque in exigua domuncula, tanquam toto vitæ suæ tempore mortuum, includere.* Canonis nuper editi Theodotus violator, & Clausuræ infractor, quid in mediis turbis agit? Meursius ἔγκλειστον, *Sepulti Saluatoris festum* interpretans, quod est eius nominis Monasterium, vt aliud τῆς ἀναστάσεως, hallucinatur.

Τοῦ Στενοῦ.] Proprium nomen hic, quod Nicephoro appellatiuum. κατὰ τὰ Θρᾳκῶα τοῦ στενοῦ μεγάλου πόρου. *In Thraciæ finibus ad freti (Propontidos) angustias.*

Pag. 307. Ἐκ τῶν διοικητῶν.] Διοικητὴν hic τῷ πόλεως οἰκήτορι oppono, Regnicolam videlicet ciui CP. Quis enim nesciat διοίκησιν esse, ἡ πολλὰς ἐπαρχίας ἔχει ἐν ἑαυτῇ, *Diœcesim plurimas prouincias complecti*, vt Episcopatus διοίκησις cum vrbe præcipua plures vicos? Adi Balsamonem in Synodi Chalced. can. 9. Morinum in Exercit. Eccl.

Ποιῆσαι Εὐχήν.] Nil non auspicato moliuntur Græci, nisi præmissa prospero successui aduocando benedictione. Qua de causa consecrati templi euersionem sinistrum quid portendere veritus, Patriarchæ benedictione probari firmarique exposcit.

Τοῦ Μετροπολίτου.] De quo Nota inferior secunda.

Φιάλην καὶ βάθρα κτίσαι τῷ δήμῳ τῶν Βενέτων.] Populares tribus & factiones solemnibus Imp. processibus cum suis insignibus & demarchis adfuisse Codinus de Coron. Imp. innuit. Locum itaque commodum Venetæ dispositurus Imperator, φιάλην, *fontem*, machinam nimirum labro sculpto statuisque conspicuam, & βάθρα, *sedes lapideas*, vel *marmoreas*, bases vocat Miscella, ἐφ' ὧν, inquit Suidas, καθῆνται ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, *quibus in comitiis sedendi datur opportunitas*, excitari curat. De Phiala & precibus consecrandæ Ecclesiæ affectis Euchologium.

Τὴν Μετροπολίτου εἰς τὸ Πετρίν.] Origines CP. ἐν τῷ Μετροπολίτου τὴν μονὴν ὁ αὐτὸς Ιουστινιανὸς ἔκτισεν, ἐκλήθη δὲ οὕτως, ὅτι οἶκος ἦν ἐκεῖσε Μετροπολίτου τινός. *Metropolita Monasterium Iustinianus extruxit, priore nimirum ad Palatium eius nominis euerso. Sic autem dicitur, quod ibi fuerit Metropolitæ cuiusdam habitatio.* τὸ δὲ Πετρίν, τὸ παλαιὸν οἶκος ἦν Πέτρου Πατρικίου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Ιουστινιανοῦ. *Locus Petrion vocatus, Petri Patricij sub Iustiniani magni tempus, domus extitit.* Eapropter lectio Peyrez. Codicis εἰς τὸ Πραιτώριον erronea est.

Τοῦ ἐπίκλην Ῥούφου.] Miscella *cognomento Ruffo.*

Απαιτῆσαι τὸν δῆμον.] Haud promiscuam plebem arbitror, sed factionis Prasinæ συμμορίαν.

Λείψανα δὲ ὁ πατριάρχης.] Ex τῆς Ιουδαίων ὁμολογίας χειρὸς, καὶ προσευχὴν γενέσθαι τῷ Αναστασίου ἐκκλησίαν πεποίηκεν· exponit Nicephorus pag. 25.

Ἐν τῷ Ιουλιανοῦ λιμένι τῆς Σοφίας.] Orig. CP. ἐκλήθη Ιουλιανοῦ λιμὴν, ὅτι ὁ κτίσας αὐτὸν οὕτως ἐκαλεῖτο. *Iuliani portus, ab eo qui construxit nomen accepit:* vt a Sophia deinceps appellationem mutarit, dictum superius.

Σακκελλάριον.] Dictionis interpretationem habent Notæ superiores.

Ηγούμενος τῶν Φλώρου.] Orig. CP. τὰ δὲ Φλώρου καὶ Καλλιστράτου ἔκτισαν οὗτοι κατοικήσαντες οἶκοι αὐτῶν, μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν αὐτῶν ἐγένοντο μοναὶ ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ οὗ καὶ Παῦλος Πατριάρχης μετὰ ξη'. χρόνους γηραιὸς τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἐν τοῖς χρόνοις Εἰρήνης παραιτήσατο τὴν Πατριαρχίαν, καὶ κατελθὼν ἐκεῖσε ἐμόναζεν, καὶ τέθνηκεν ἐκεῖσε μετὰ μῆνας δ'. *Flori Callistratique loca, istius nominis duos ædes sibi construxerunt: Iis vero defunctis, Constantini Magni temporibus in Monasteria mutantur. Exinde Paulus Patriarcha sexaginta & octo annos natus pacis tempore morte præuisa, abdicauit se Patriarchatu, & illuc progressus solitariam vitam professus post menses quatuor expirauit.*

Γλωσσοκοπήσας.] Linguam cum naso præcisam Iustiniano testatur Nicephorus, τεμὼν τὴν γλῶτταν, καὶ τὴν ῥῖνα. Postmodum tamen libere locutus est.

Ἐξόρισεν ἐν Χερσῶνι.] Nicephorus, ἐν Χερσῶνι τῇ πόλει ἐξόριστον πέμπει ἔτει ἑβδόμῳ ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐξηγοῦντα. *In Chersonam vrbem (Ponti ad Mæotidem paludem) deportat, anno eius imperij exacto decimo.*

Εἰς τὸν Βοῦν.] πρὸς τὴν καλουμένην τοῦ Βοὸς ἀγορὰν *ad Bouis forum.* Nicephorus.

Τοὺς Βαρνουκίου.] Vt Iberum Duces & Gubernatores Curopalatæ, non dignitate, sed nomine ab Impp. decorabantur, ex Constantino de Admin. Imp. cap. 46. Ita qui Laziceæ & Barnucij Rectores Patricij nomenclatura celebres habebantur.

Ασαλος.] Anastasius, *Senalidus.* Legit corrupte Pag. 309. ἐστιν ἀνάλδος.

Ταξατίων.] Lexicon Cyrilli MS. τάξις, τὸ στρατιωτικὸν σύστημα, ὅ καὶ ταξεώτης. *Taxatos* reddit Anastasius. ταξατίων, *præsidium ex Taxatis conflatum*. Nicephorus, στρατὸν ἱππέων αὐτοῖς φυλακὴν scribit.

Πρωτοσύμβουλος] *Consiliarius supremus*, qui hodie Turcis Vezir Azem exponitur in Leunclauij Onomastico. Nicephor. Ο δὲ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς ἕνα τῶν μεγιστάνων, πάντων κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον μείζονα. Regij nostri lectio ad annum Constantini II. de Mauia, τῶν Σαρακηνῶν πρῶτος βουλῆς. Alia, Πρωτοσύμβουλος.

Καὶ εἰς πολέμιον ἐκεῖ.] Miscella, *Et hostiliter exterius castra metatus est*.

Αὐλοκλάριος.] Nicephorus, τὸν δρουγγαρίου ἀξίωμα. Pergit quasi Theophanem expositurus: φυλάττοντος δὲ Αψιμάρου ἔτυχεν, στρατοῦ ἄρχοντος τῶν Κιβυρραιωτῶν, τελούντων τῆς Κιβυρραιωτῶν χώρας, ὃν Δρουγγάριον Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. *Eiusque loco Apsimarum eligunt, qui tum Caricistarum copiis præerat, e Cibyraeotarum regione, quem Drungarium Romani vocant*. Codin. de Off. Δρουγγάριος ὁ τοῦ στόλου, *Classis Præfectus*. δρουγγος πολλοὺς λεγόμενος στρατιωτῶν συλλεγόμενος. *Globus militum*. Cibyræotas classiarios milites laudat Constantinus de Thematibus.

Pag. 310. Διὰ τοῦ μονοτειχίου.] Miscella per *singularem murum*. Ea nimirum parte qua vno tantum muro Vrbs ad Blachernas cingitur. Muri enim circuitu maris vacantes duplices sunt. Gyllius Topogr. CP. lib. I. cap. 19. & Cananus Acropolitæ adiunctus de obsidione CP.

Τοῖς ἔξωθεν ἄρχουσι.] Zonaras, ἐπαρχιώτας ἄρχοντας vocat: qui nimirum extra vrbem in prouinciis munera sua obibant, ab vrbanis Magistratibus distincti: vel potius qui ex peregrinis regionibus Imperatori militantes, quales Principibus Christianis Heluetij, ab eo castrorum, vrbium, Palatij, sacri etiam cubiculi custodiam sibi demandatam accipiebant: hoc pacto Barangos Anglos, & Bardariotas Persas suo tempore ab Impp. honoratos Nicetas & Codinus referunt.

Τοῦ φουσσάτου.] Πανσυδὶ scripsit Niceph. hoc est, ἐξελθεῖν ὅλον αὐτῶν. Vide scripta paulo superius.

Pag. 311. Σίσιον.] Castrum Ciliciæ Guilielmo Tyrio memoratum, Ortelius.

Εἰς τὸ Δαρᾶς.] Nicephorus. Δόρος αὐτὸς τῇ Γοτθικῇ κειμένη χώρᾳ. *Doras in Gothiæ limitibus positum*.

Τὸν Χαζάρων Χαγάνον.] Idem, αἰτεῖ δὲ τῶν Χαζάρων ἡγούμενον, Χαγάνους δὲ ἔθνος αὐτοὶ καλοῦσι. *Vnde Chazarum (Ducem Chaganus illos nuncupant) vt ad se veniret, rogat*. Chazari porro Tauricæ Chersonesi, & Mæotidis paludis fauces ad Occidentem occupant.

Φαναγουρίαν.] Mæotidis paludis Orientalem regionem.

Pag. 312. Βοσπόρου.] Κιμμερικοῦ addit Nicephorus, qui aliis Cimmerius.

Χέρσῳ.] Nicephorus αἰγιαλῷ.

Εἰς σίμον.] Idem, εἰς Τόμιν καλούμενον παραθαλάσσιον χωρίον. Petauius in Notis. Reddit Anastasius *imen*: alia lectio, *in mare*.

Βαλγιτζικόν.] Nicephorus Βαλγιτζιβανδίτζην, πίνει τι Χαλδαῖ, qui hic Βαλγιτζίκ.

Τοῦ Δανάπρεως, καὶ τοῦ Δανάστρεως.] De fluuiis hisce consule Petauij Notas in Nicephorum pag. 77.

Pag 313. Εἰς τὴν Χαρσίου πόρτην.] *Egri Capi* vocant hodie Turcæ, id est, obliquam, vt reapse aditum exhibet sinuosum. Orig. CP. ἐκ τοῦ Χαρσίου δευτερεύοντος μέρους Βενέτων, *a Charsio secunda Venetorum factionis Tribuno* dictam volunt, quibus Authoris verba adstipulantur. Inter ipsam, & sequentem Adrianopoleos portum versus continentem Blachernarum Palatium situm fuit.

Ἡράκλειος.] Apsimari frater Orientalium copiarum Dux.

Ἐμπράκτως.] *Assertor* vertit Anastasius, cuius alia lectio *Auctores* habet.

Ἐν τῷ τείχει στάντες ἐφύλαττον.] αὐτοὺς τῷ τείχει ἐπὶ ξύλων ἀνήρτησαν.

Αποδέσμους τοῦ στρεβλοῦ βαΐων.] Ἀπόλυσις, *finis*, & *demissio*: βαΐον, *palma*, & *præmium*. Adi Notas in Cedrenum posteriores.

Ἐν τῷ νόμῳ Ἀμαστρις.] Ad Bithyniæ Pontum. Correctius Ἀμαστρίδι posuit Nicephorus.

Κλεισουρῶν.] Ἐν δήμοις ἐπὶ ... Idem.

Καθολικὴ ἐκκλησία.] Templum ad quod conueniendi promiscui sexus viris ac mulieribus potestas est, maxime quod in ciuitatibus primarium est, & Antistitis sedes, Catholici nomen obtinuisse ex Balsamone declarauimus in Euchologicis. Pag. 314.

Αδιαίρετοι τῇ ἐκείνων γλώσσῃ.] Hinc numerorum notas & characteres, *ciffras*, vulgo dictos, Arabicum inuentum, aut *Arabicos* nulla ratione vocandos, qui hæc legerit, mecum contendet. Etenim si Arabum lingua, id est, linguæ characteribus vnitas, binarius, ternarius, &c. scribi nequeant: qui characteres aut ψῆφοι nuncupabuntur Arabici? Et licet deinceps Arabum lingua computorum libros Valid iusserit describi, numeros tamen ac summas expensæ & ad longum, χωρὶς ψήφων Græcis ἀδιαιρέτως, voluit apponi, quod Basilius postmodum a Græcis, teste Cedreno, statuit obseruari. Notas itaque characteresque, quibus numeros summatim exaramus, 1, 2, 3, 4, &c. ab Indis & Chaldæis vsque ad nos scite magis aduocat Glareanus in Arithmeticæ præludiis.

Ἱστορεῖ πλατέως τὴν ἀναμαρτησίαν.] Eandem historiam fuse prosequitur Nicephorus.

Ἀββᾶς.] Σαρακηνοὶ vocat ille κατὰ τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν. Pag. 315.

Μανζικέρτ.] Μανζικέρτην habet Peyrez. Codex: ideo verti *onerarias*; quas Anastasius *chimeras*: forsan etiam καυσίδας, igne Græco plenas & armatas. Pag. 316.

Εἰς κελάδας ξυλίνας.] Nicephorus, ξυλίνας ἁλιάδας πυρφόρους. Consule Meursium. V. κελάδια.

Τυανῶν.] Petauius vbique legit τῶν Δουλῶν, & τὰ Δουλῶν, reliquis nominibus propriis articulo carentibus. Miscella, *Tudunum*. Variæ lectiones varie legant.

Εἰς χελανδίας.] Nicephorus ἀκατίων ἐμβαλών.

Ἰνδὸς ἔτη.] Addit, καὶ ἴσως δοκεῖ πολεμεῖν. Pag. 317.

Ἀρχὴν αὐτοῦ.] Anastasius, *in susceptionem eius*. Lubens reponerem, κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ.

Καθὼς ἄνδρα γενναῖον ἔτος.] Nicephorus, κατ' ἄνδρα ἕκαστον προσήκοντα.

Τοῦ τῶν Ὀψικίων.] Bithynos, Mysos, Phrygas, Dardanos, Troas Opsicium Thema comprehendit. Iidem *Obsequiani*, Imperatoriæ Maiestatis prodromi satellites, qui dum comitantur, astant, Palatium custodiunt, ὀψικεύουσι.

Ἀρμενίζοντα.] Nicephorus, διαπλέοντος τῶν ἱστίων αὐτοῖς τὸ Βυζάντιον ἀρμενίζοντα. Suidas, ἄρμενον, τὸ ἱστίον inde ἀρμενίζειν, *vela facere*. Portius in Lexico. Pag. 318.

Μετὰ κούρσου.] Nicephorus, σὺν ἱππικῇ καὶ. Anastasius, *cum incursione militari*: id est, cum celocibus armatis.

Τὸ κιονίσκον τῆς ἁγίας τραπέζης.] Sacram mensam vnica columella nonnumquam fulciri diximus superius.

Φυλακτά.] Miscella, *Phylacteria*.

Ἐπὶ τῶν ἄνω Καλλινίκης παραπορτίων.] Παραπόρτια, portas paruulas aliis maioribus adiunctas, ex Meursio interpretare iuxta Constantinum in Tact. ἔχετω δὲ τὸ παραπόρτιον τοῦ φοσσάτου πύλας τέσσαρας τὰς μεγαλωτέρας, καὶ δυνάμεις, παραπόρτιά τε μικρὰ τετρακόσια.

ἐκαλεῖτο. *Habent castrorum portas maiores & publicas quatuor; portulas minores multo plures.* Anastasiæ vero filium in superioribus templi liminibus iugulatum, vix in mentem possum inducere: quare Καλλινίκου ἀθλητικῶν, vel vt habet Nicephorus, τῶν καλουμένων τῶν Καλλινίκου, quadraginta Martyrum, vel quamlibet aliam Ecclesiam, cum nominis huiusmodi apud Origines Vrbis non occurrat, aliud nusquam, nisi forte Callinices, & eius posterorum ædem celebrem ad Blachernas designabunt. Aduersam interpretationem tenet Petauius in Nicephorum.

Τῶν ἁγίων Αναργύρων Παυλίνου.] A Paulino Magistro Theodosij Iunioris zelotypia mori iussu capite truncato, Cosmæ & Damiani inchoatam ædem Origines CP. testantur.

Τῷ ἀθλητικῷ.] *Ensis breuior.* Loco Const. 6. ἀθλητικά, ὅπερ μαχαίρας ἐκλεκτήν. Iustinianus nouell. 85. ξίφη, ἀλλὰ καλὰ εἴδεσιν ἀθλητικά.

Pag. 319. Προγνωστικός.] Non prophetiæ, sed astrorum lumine: vnde Cedreno ἀστρολόγος vocatur.

Καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐτυφλώθη.] Anno tyrannidis arreptæ secundo lumen oculorum effossione Philippico ademptum est, ex Theophanis verbis inferius legendis: eodem itaque anno Synodum sextam proscripsit. Quare Petauij lapsum miror in Nicephorum scribentis. Anno primo Philippici Bardanis pseudosynodum coactam scribit Theophanes, non anno secundo, vt vulgo Theologi. Ad annum quidem Philippici primum Synodum istam memorat Theophanes; verum vt occæcationis tempori eam hic consociat, ita in annum illum primum eandem habitam nusquam asseuerat. Comparanda his Nicephori CP. historia.

Αἱρετικὸς καὶ μοιχός.] Fidem hæresi adulterauit: & tyrannidi incubauit.

Pag. 320. Οὐκ ἐχώρει διαμαχὸς ποιῆσαι.] Manum sextæ Synodo euertendæ admouit, scelus autem anno sequente opere completum est.

Καθαιρεῖ Κῦρον.] Abrogationis prætextum adducit Baronius A. C. 712. num. 2.

Ἐν τῇ τῆς Χώρας μοναστηρίῳ.] Orig. CP. ὁ δὲ ναὸς ὁ Χώρα, πρῶτον μὲν ἐκκλησία ἦν. Κρίσπος δὲ ὁ ἔπαρχος, καὶ Γάρος ὁ Καππαδόκης Φωκᾶ ἀδελφὸς ἐκεῖ ἐξορισθεὶς ἐκεῖνα ἔκτισαν εἰς κτῆμα, καὶ εἰς μέγεθος, ὡς καταχωρίσθησαν ἐκεῖνα κτήματα πολλά. ἐκλήθη δὲ Χώρα, ὅτι ἐκεῖ τῶν Βυζαντίων χωρίον ἦν ἐκεῖνο, ὥσπερ καὶ τὸ Στουδίου χωρίον ἦν ἔξω τῆς Πόλεως. *Monasterium Chora oratorium prius extitit: Cryspus vero Præfectus, & Garus Phocæ Cappadocis filius illuc relegatus pluribus possessionibus donatis, in eam, qua visitur, formam & amplitudinem extulit. Χώρα vero nomen habuit quod ibi foret χωρίον ager: quandoquidem & Studiensis Monasterij locus ager quoque primitus fuit.*

Γερμανόν τε τὸν μετὰ ταῦτα.] Oppositis licet in aduersum Theophanis & Nicephori testimoniis Ecclesiasticæ libertatis desertæ sanctos viros Germanum CP. & Andream Cretensem damnantibus, ab omni criminis nedum nota, verum etiam suspicione remotum Germanum Petauius Nicephori Commentator contendit. At cum innocentiam tanti viri non nisi existimatione de illo concipienda probet; Theophanem & Nicephorum falsitatis conuictos agi non patitur, qui de Germani & Andreæ lapsu Baronij luctum, & querelas legerit A. D. 712. num. 5. 6. & 7.

Νικόλαόν τε τὸν Καυκοδιάκονον.] Καύκιον, iuxta Suidam, est ὁ ἀθλὸ πῖος ποτῆς καλικ. Quare Nicolaus iste quondam Καυκοδιάκονος, *a calicibus minister*, vel φαρμακοποιός, & salubrium potionum artifex, ceu τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης mihi erit. Author Miscellæ Anastasium sequutus, rescissis quæ de Germano & Andrea Cretensi tractant verbis, Theophanem in hunc modum reddit. *Reperit autem sui sensus Ioannem, quem Episcopum CP. fecit, deposito Cyro Præsule, quem & exilio relegauit in Monasterio Choræ, Nicolaumque Diaconum calicum effecit, qui cum medicinali disciplina esset Sophista, tunc Quæstor erat.* Petauij sinceræ de Germani & Andreæ fide & constantia opinioni lectio istiusmodi faueret, & rescissa verba a praui affectus non nemine in Theophanis textum intrusa contenderet: at cum in aduersum anno Constantis vltimo Germanum & Andream Ecclesiasticæ libertatis desertores, cui Nicephorus contestis accedit, edixerit, & aliud sit omnino Nicolaum istum τὸν Καυκοδιάκονον, *Caucodiaconum*, ita dicam, extitisse, & Caucodiaconum, siue calicum Diaconum recenter institui: ab Anastasio verba memorata mihi potius iudicantur omissa, quam a corruptore in Theoph. textum maligne immissa. Diaconum calicum dicet alius Nicolaum in Ecclesia institutum, cum ei dispertiendi inter plebem Christianam Dominici sanguinis cura commissa est. Assererem vtique, nisi textus haud vitiandi, & sincerius exponendi studium abtricis huiusmodi alienum me faceret.

Χαρτοφύλακα.] Ecclesiæ iuris dicundi Præfectum, & tabularum eius custodem; in dubiis quæstionibus soluendis primum Patriarchæ assessorem, Iudicem vero in Ecclesiasticis omnibus secundum Chartophylacem existima: & plura de eodem apud Euchologica & Codinum lego.

Διὰ δὲ Φιλέα εἰς τὸ Στενόν.] Phileam ostium Thracij Bosphori, qui Στενός, coniicio. Nicephorus, τῶν Βουλγάρων ἐπελθὸν ἔχοντας ἀδήλως καὶ ἐν τῷ Θρᾳκικῷ Βοσπόρῳ ἀναιδῶς ἐπιστάντες.

Περαματίζοντας.] Portum CP. hinc inde traiicientes. Πέραν, *trans CP.* locum vocabant: περάματα, lintres traiectui accommodatos, & περαματίζειν, lintribus huiusmodi transuehi.

Τὰ Μισθίαν.] Ita profecto legendum, Μισθίας, vitiata apud Nicephorum lectio reiicienda. μετὰ δὲ ταῦτα, recensitis nimirum Bulgaricis incursibus, καὶ τὸ τῶν Σαρακηνῶν ἔθνος τὴν Ῥωμαίων κατέδραμε χώραν· καὶ τὰ πολλὰ μέρη διαρπάζοντες, πολλοὺς ἅμα βοθλοῖς αἰχμάλωτον τε καὶ πλεῖστα ἐπαγόμενοι. καὶ τὴν Μισθίαν καὶ ἕτερα πολίσματα παρεκαλέσαντο. Misthiam Lycaoniæ vrbem ex Ortelio dubie loquente, certo coniicies.

Ἐν δὲ τῷ μεσημβρινῷ.] Nicephorus, ὡς ὥραν τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς ἡμέρας καιροῦ ἐτράπη. Pag. 321.

Πρωτοστράτωρ τῷ Οψικίῳ.] Comitis illius Thematis stratorem primum concipe: στρατηγὸν τινα posuit Nicephorus.

Τολμηρῶς.] Nicephorus, τρανωτέρως.

Εἰς τὸ ἀρμαμέντον τῶν Πρασίνων.] Miscella, *Ad oratorium Prasinorum.* Cedrenus, εἰς τὸ ἀρματώδευτον τῶν Πρασίνων, *Ad Prasinorum armatorium.* ἅρματα vero dictio cum currus tum arma, hæc recentiore, illos antiqua significandi consuetudine referat; locum quo Prasinorum quadrigæ, vel arma & ornamenta ad Circenses agones parabantur, ἀρματώδευτον, vel ἀρμαμέντον indicabit.

Ο στρατωματάρχης.] Nicephorus, ἀποσχόμενοι εἰς βασιλέα Ἀρτέμιον Φιλιππικοῦ Γραμματέα, τῷ τῇ ἰταλικῇ φωνῇ καλοῦσι Ἀσηκρῆτις.

Τοξοβαλλίστρας, καὶ πετραρίας εἰς τὰ τείχη, καὶ μαγγανικά.] Primum Historia Miscella reddit, arcobalistas, secundi vice Meursius πετραρέα, siue πετραρέα supponit: tertium Nicephorus exponit, μηχανικὰ ὄργανα· de reliquis idem consulendus. Pag. 322.

Ὠρεῖα.] Moschopulus apud Meursium, ὠρεῖον, τὸ ἀποθήκη σίτου *horreum.* consentit Miscella.

Τῷ δὲ α΄ αὐτοῦ ἔτει βασιλείας τοῦ Ἀρτεμίου.] In annum Artemij primum, eumque ineuntem tantummodo Germani in Thronum CP. transla-

tionem reponendam sequentes rationes docent. 1. Anno Leonis decimo tertio, indictione 13. post annos Pontificatus quatuordecim, menses quinque, & dies tres, Germanum sede depulsum verbis quam apertis declarat Theophanes ad annum Leonis præfatum, & ex eo Anastasius habet: *Summo Sacerdotio functus* (est Germanus) *annis 14. mensib. 5. diebus 7.* anni vero illi dies & menses a Ianuarij die septimo, vt ibidem scribit Theophanes, vel vt Anastasius, 7. Idus Ianuarias, qui in eundem incidit, & quo Germanus exauthoratus, sursum numerandi ab Arthemij anno primo, indictionis 13. charactere dignoscendo principium deducunt. Error itaque Theophanis aut Librarij annum Artemij secundum primi vice reposuit. 2. Constantinopolitanæ Sedis dignitas Indictione decima tertia Germano, si bene numeret, delata fuit, circuli sequentis decima tertia pariter abrogata; prior autem illa in Artemij annum primum incurrit. Ratio tertia ipsa Theophanis authoritate stabilitur. Annus Germani Pontificatus vertens & integer, vt ex eius laterculo colligo, Artemij anno secundo vertenti quoque & integro ex æquo commensuratur: at mensis Augusti die quarto (hunc quippe numerum anni quatuordecim diebus 7. & mensibus quinque coniuncti desiderant) concessum tradit Theophanes. Eius igitur auspicia ab ipsius Artemij anno primo, licet exeunte, petenda. 4. Artemius annum imperij secundum numerans indictionem decimam quartam reperit: vt enim Leo Imperij sui anno decimo tertio indictionem decimam tertiam sociam nactus est, & primam primi; ita circuli præeuntis vltimam Theodosius anno vnico sceptris potitus, præcessor vero Artemius anno secundo deiectus decimam quartam anno eodem sortitus est: eam ob rem Germanus decima tertia institutus ab eius anno primo in CP. Sedem translatus asseritur. 5. Indictiones sursum deorsumque numeratæ, & cum præuiis, tum succedentibus collatæ quartam ac decimam Artemij secundo designant: An non itaque tertia & decima Germani translatione notata Artemij eius anno primo attribuenda? Hac ergo, quam explanamus de Germano in CP. thronum transuehendo historia in annum priorem reuocata, præsentibus verbis in verum sensum restituendis correctionem huiusmodi appono: τῷ δ' αὐτῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἀρτεμίου, ιγ'. ἰνδικτιῶνος, μηνὶ Αὐγούστῳ δ', μετετέθη Γερμανὸς, καὶ τὰ ἑξῆς.

Ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ.] Hæc propria Episcoporum & his maiorum instituendorum formula verbo μετετέθη in προχειρίσεως formula: de qua Euchologium consecrandi Episcopi ritum proferens.

Κατὰ παράκλησιν.] Ac forsan eius rogatu, vt quam citius Hæreticus Ioannes exturbaretur.

Πρὸς τὸ τεῖχος ξύλοις κατασκευασθέντα.] Nicephorus, κατασκευάσας ξύλινας κατασκευαστικῶς ἔγειρε.

Λιγυδίτικου Γενικόν.] Idem, τὸ δημοσίου φόρου λογικόν, ὃν Λιγυδίτικου Γενικὸν οἶδε καλεῖν ἡ συνήθεια.

Pag. 323. Βασιλικοῖς τὸ δημοσίου φόρου.] Idem, τὸ δημοσίου φόρου ἀγαγόντες.

Τοῦ δὲ τῆς πόλεως λιμένος.] Vnus CP. portus varia pro vario situ nomina sortitur. Occidentem quæ pars respicit, & est ad Blachernas, a S. Mamante appellatur: Orientalior altera, νεώριον est. Illam ergo classe vrbica tenente, Thraciam appellere non poterat hostilis Theodosij exercitus. Vbi in νεώριον secessit vrbica classis; Theodosius locum relictum & Thracicas partes occupauit. Conferenda his CP. Topographia Gyllij lib. 4. cap. 6.

Νεωτερίου.] Peyrez. Codex correctius habet Νεωρίου.

Pag. 324. Μασαλμᾶς.] Μασαλμᾶς scribitur apud Nicephorum qui mille & octoginta eius naues recenset.

Ἄς καλέσωμεν.] Vice καλέσωμεν, modernæ Græciæ Imperatiuus pluralis: ἄς exhortandi particula.

Ἀμόριον.] Ἀμώριον scribet inferius. Suidas. Ἀμόριον καὶ Ἀμώριος πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας. ὁ πολίτης Ἀμοριανός. Ἀμορραῖος quoque, & Ἀμοραῖος reperitur apud Authorem, & Cedrenum.

Εὐφημίσωμεν.] Ita pronuntiat corrupta Dialectus vice εὐφημίσωμεν: vt ἄς καλέσωμεν, vice καλέσωμεν. ἄς illud exhortandi nota.

Η δὲ βίγλα.] *Vigilia. excubia.* Nicetas in Isaacio Angelo lib. 1. μήτε φύλακας ἔχων ἀκριβεῖς, ἢ βίγλας. *Neque custodes habens accuratos, neque excubias.* Reliqua hic occurrentia ταγμάτων, ταξάρχης, μάγκιπες, καβαλλάριος, καβαλλαρικῶν Meursius nullo negotio exponit.

Pag. 325. Προαμμεθείς.] Miscella *mæstus factus.*

Εἰς τὰ λιβάδια θέλω μαζευτῆναι.] Anastasius, & Miscella, *In pratis volo manere.*

Τὸν Δομέστικον τῶν Σχολαρίων.] Vbi de magno Domestico, qui supremus post Imperatorem exercitus Dux, non est sermo, Δομέστικος, ait Ioannes Citri in Iure Orientali, τὸν ἔξαρχον, τὸν προηγούμενον, τὸν ἐπιμελούμενον δηλοῖ. Vniuscuiusque ordinis primum & exarchum significat; hic optime *Primicerium.*

Pag. 326. Καλοκαιρινόν.] *Æstas*, anni tempestas iucundissima. Constantinus de Admin. Imperij. ὥστε μόνῳ τῷ καλοκαιρινῷ βλέπειν τὸν ἥλιον. *Adeo vt sola æstate solem habeant conspicuum.*

Θεωρήσας δὲ ὁ στρατηγὸς ὅτι ἦλθε Μασαλμᾶς ἐπλησίασεν.] Anastasius reddit, *Contemplatus igitur Prætor quo Massa Leo appropinquasset.* Miscella, *Contemplatus igitur Prætor quod Masalma appropinquasset.* Legendum itaque ὅτι ἦλθε Μασαλμᾶς ἐπλησίασεν.

Δύο Υπάτους.] Neque ἀνθυπάτους Consules cum Anastasio interpretor, neque ἐξόχους, supremos viros: sed *Caduceatores* potius, aut pacis agendæ sequestros.

Εἰς Θεοδοσιούπολιν.] Theodosianopolim Phrygiæ Pacatianæ vrbem: cuius Chalcedonense, & CP. quintum Concilia meminere. Ortelius.

Pag. 327. Ἀκροϊνόν.] Bithyniæ. Anastasius, *Acroenum.*

Τὰ μανίκια τῆς δεξιᾶς χειρός.] Anastasius, *Dexteræ manus suæ manicas*, τοὺς χειρῖδας τῆς δεξιᾶς χειρὸς disertior Nicephorus posuit. Petauius reddidit, *Omnis dextræ manus digitos.* An non χειρῖδες manicæ? Ita Glossarium Anastasij.

Ἐκ τῆς Γερμανικείας.] Vt Germanicia ad Syrorum & Cilicum fines nobilis vrbs, ita Isauria Prouincia indigenarum latrociniis & barbarie infamis. Leo ex hac oriundus alterius nunquam patriæ honorem sibi asciscere studuit.

Βρώμος.] Proprie *fœtor*, metaphorice *horror*, & *auersio animi.*

Ἐν Ἀλαβία.] Alia lectio, Ἀλαβανία.

Pag. 329. Μετὰ κυκλοπόδων.] Cyclopedes interpretatur Anastasius.

Pag. 330. Αὐτοῦ αὐτόν.] Accusandi vice datiui casus apud recentiores frequentissimus.

Εἰς τὸν κάματον.] *Labor diurnus* iisdem κάματος, & κάμνω, *laboro.*

Pag. 332. Κοντούρας.] *Miræ magnitudinis scaphas*, & iterum *grandes naues* vertit Anastasius.

Ἀπὸ τῆς Μαγναύρας.] Palatium Magnaura corrupte quasi Magna Aula dicitur Luitprando de Legat. Alij Anastasium in eo fulmine percussum *magna aura* perire se deflentem narrant. Plura Luitprandus, Gyllius, Orig. CP. ad angulum meridionalem situm declarat contextus.

Εἰς τὰ Εὐτροπίου ἢ Λιθαρίου.] Portus ad Chalcedonem, ab Eutropio Zenonis Protospathario, aiunt Orig. CP. nomen accepit, de quo Author ad annum Mauricij septimum.

Καὶ τῷ Σεπτεμβρίῳ μηνὶ παρελθόντι.] Borea Proponti-

Ὁ δὲ Χωλὸς βασιλεὺς.] Eius impietate nondum detecta.

Ὀξείας καὶ Πλατείας.] Propontidos insulæ.

Pag. 532. Διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς ἁγίας Θεοτόκου.] Liberatæ Vrbis annuam memoriam Augusti die 15. Ecclesiæ Græciæ recolit Menæum, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀνάμνησιν τελοῦμεν τῆς περὶ ἡμᾶς μεγίστης ἀνυπερβλήτου φιλανθρωπίας ἣν ἐπέδειξεν ἡμῖν ὁ Θεὸς ὑπερρύσας μετὰ αἰσχύνης τοὺς ἀθέους Ἀγαρηνοὺς μεσιτείᾳ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. *Maxima, & quæ captum omnem superat in nos clementiæ eodem die memoriam agimus, quam nimirum tunc Deus exhibuit, Deipara Domina nostra super omnes sancta, ac semper Virginis Mariæ intercessione depulsis cum dedecore irreligiosis Agarenis.* Solutæ obsidionis historiam deinde texit, & quæ tum a Nicephoro, tum a Theophane omissa breui, & ab historiæ fide non alieno discursu percenset. Celebritatis vigilias & integrum παννυχίδα, quod pedibus stantes, nec eo die permissa inter decantandos hymnos sessione peragant, ἀκάθιστον τὴν ἡμέραν Græci appellant. Orationem in eam memoriam ἐγκωμιαστικὸν, & historicam profert is tomus quem historiæ Monothelitarum nomine P. Franciscus Combefis ante annos quatuor edidit. Historica narratio eadem quæ in Menæo, tantum cultiore stylo composita: occurrit pag. 817.

Τὴν ἅλυσιν ἐκ τῶν Γαλάτου.] Catena a Galata ad Vrbis muros producta. CP. portum fuisse clausum demonstrat Laonicus Chalcondylus l. 7. Phranzes lib. 3. cap. 8. & alij.

Τοῦ Σωσθενίου.] Perampli vnius CP. portus regiones, ita dicam, plures, & βραχύτεροι λιμένες, vt historia penultima nota recensita scribit, varias appellationes sortiuntur. Σωσθένιον, ad Chrysopolim reponit portum hunc Gyllius, quod in eo aduersus Amycum præliantes Argonautæ salutem repererint σωθέντες.

Χαμαιδένας δὲ γυναικῶν.] Nicephorus totidem verbis hæc scribens, Σουφιᾶμ vocat Σουφιάν, & Ἰζὶδ, inferius Ἰζίδ, Ἰζίδην, Anastasius *Gizid.* Solimani nuper memorati necem, & eius genus memorat Menæum superius adductum.

Εἰς τὸν Σάτυρον, καὶ Βρύαν.] Bithyniæ portus liquidis verbis ostendit Nicephorus.

Τοὺς τῶν καμίνων σωθέντας] Οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς εὑρεθέντες Αἰγύπτιοι ναῦται τοῖς ἑαυτῶν ἀκατίοις ἐμβάντες τῶν νεῶν ἀποβάντες, αὐτὰς τῷ βασιλεῖ ἔδωκαν.

Ἀπὸ τῆς Ἱερείας.] Est Hieria palatium supra CP. de quo Nicephorus in Heraclio. καὶ αὐλίζεται ἐν τῷ παλατίῳ τῷ καλουμένῳ τῆς Ἱερείας *In palatio, quod dicitur Hieriæ mansit.* In Vrbe vero non extitisse ad eundem Imperatorem, vt vrbem ingrederetur a ciuibus delatæ declarant preces. Vbi reperiatur exponimus ad annum Copronymi 25. Est quoque Ἱερὸν Propontis, & Bosphorus Thracius, eiusque maxime ostium atque fauces ad Euxinum Pontum: quamuis Ἱερὸν frequentius & magis proprie scribatur sparsim in hoc opere. Lego insuper τὸ καλούμενον Ἱερὸν apud Nicephorum Editionis Regiæ pag. 37. eademque τὸ Ἱερὸν ad Propontidos fauces audit.

Ἀπὸ Πυλῶν.] Pylas istas ex aduerso CP. in Asia esse contextus Authoris arguit.

Κλασματίζοντες.] Anastasius, *multis damnis afficientes.* Cedrenus periphrastice, ἢ πολὺν φόνον καὶ ἐκείνων ποιοῦντες.

Pag. 533. Ἐνέσκηψε δὲ αὐτοῖς καὶ λοιμικὴ νόσος.] Luem illam CP. ingruentem hominum trecenta millia sustulisse Paulus Diaco. de gestis Longobardorum lib. 6. cap. 47. refert: hostes vero duntaxat infestasse Authoris verba mihi videntur commonere.

Συνέβη δὲ πρὸς αὐτὸν πόλεμον.] Saracenos in Bulgaros insiliisse Commentarium de sex ætatibus clausurus Beda conscripsit his verbis: *Saraceni cum immenso exercitu CP. venientes triennio ciuitatem obsident: donec ciuibus multa instantia ad Deum clamantibus, plurimi eorum fame, frigore, perirent: ac sic pertæsi obsidionis abscederent. Qui inde regressi, Bulgarorum gentem, quæ est super Danubium, bello aggrediuntur, & ab hac quoque bello victi refugiunt, ac naues repetunt suas. Quibus cum altum peterent, ingruente plurima tempestate, plurimi etiam mersi siue confractis per littora nauibus sunt necati.*

Ὁ Θεὸς καὶ παναγία παρθένος.] CP. Vrbem B. Virginis curæ commissam, & eius nomini dicatam testatur Menæum die 11. Maij. τὰ ἐγκαίνια ἑορτάζομεν τῆς θεοφυλάκτου καὶ βασιλίδος τῶν πόλεων, τῆς κατ' ἐξαίρετον ἀφιερωθείσης τῇ δεσποίνῃ ἡμῶν τῇ ἁγίᾳ Θεοτόκῳ, καὶ ὑπ' αὐτῆς φρουρουμένης. *Natalis a Deo custoditæ & vrbium reginæ Vrbis Dominæ nostræ sanctæ Deiparæ speciatim consecratæ, & ab ea semper seruatæ memoriam celebramus.*

Σέργιος Πατρικιώτης.] In obsessæ Vrbis tempus, id est proximum, Sergij defectionem Nicephorus reuocat.

Ὀνομαγνάθον.] *Cui asini maxilla.* γνάθος, recentioribus *maxilla.* Portius & Meursius.

Πλανηθέντες ἐν Καλαβρίᾳ ἐξεσφενδονίσθησαν.] Res ab eis gestas Paulus Diaconus in Historicis recenset.

Φασκιώσας.] Barbaram vocem barbare pronun- Pag. 534.
ciat recentior Græcia φασκιώνειν, *Fasciis inuoluere.* Meursius. Anastasius reddidit: *Fusca condire:* Miscella, *pusca condire.* Fauet Cod. Barb. lectio φουσκιώσας. Ita inuolutum caput illud puto, vt pusca vel myrrha quoque fuerit conditum, & ἐσμυρνισμένον, vt habet Author inferius ad Constantini Copronymi annum 10.

Τὰ ἑσπέρια μέρη.] Quæ hic ad Saracenorum historiam spectantia in Peyrez. Codice leguntur, inter huius pag. lectiones varias reperies.

Ἀπεκινήσατο δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἡ ις´. τῇ Αὐγούστου.] Triennalem CP. obsidionem Paulus Diaconus lib. 6. cap. 47. de Longobard. gestis. Nicephorus ad tredecim menses, Author ad annum tantum producit. Masalmam enim Augusti die 15. eam posuisse anno superiore, hic eadem die solutam scribit. Aduentum & recessum memorauit Nicephorus: alter expeditionis præparatæ tempus inclusit.

Ῥοβάσης.] *malo, accipio*, recentioris linguæ vocabulum. Meursius & Portius.

Βρέξαντα Οὔμαρος τὸν οἶνον.] Mahometem vini abusum, non vsum prohibuisse Turcas referentes audiui. Is enim, aiunt, cum ex vini potu conuiuantes lætiores, cantibus & tripudiis indulgentes iter agens comperisset, vino & eius potui assuetis bene precatus est: eadem autem via e negotio redux iurgantes, & dissidiis se se mutuo conficientes contemplatus, vinum, & qui biberent diris deuouit. Hinc prophetæ sui dictis crapulas proprias laudant, & eiusdem verbis a vino sibi temperantes de eius abstinentia gloriantur.

Ἐπίχειρα τοῦ δυσσεβοῦς βασιλέως.] Post historias annis superioribus ascriptas subiungit pariter Nicephorus, μετὰ ταῦτα, quasi anno tertio, ἀποστασίας τοῦ βασιλέως.

Τῇ δὲ κα´. τῇ Ὀκτωβρίου.] Palatinus Codex & Pey- Pag. 535.
rez. τῇ κα´. legunt. Anastasius, & Miscella, *Octauo Cal. Ianuarij*, habent. Barberinus tempus omnino tacet.

Πομπεύσαντος.] Anastasius reddit, *cum solemni obsequio.* Eandem significantiam tribuit Turco-Græcia lib. 5.

Πρὸ τῆς εἰσόδου.] Idem, *Oratione ante ingressum altaris effusa.* Obscure. Clarius repono. Oratio-

re antequam dona sacra ad altare inferrentur, effusa. Est enim εἴσοδος in Liturgia *Offertorium*, quo cum processione & pompa panis & vinum sacrificio deputata Sacerdotum manibus ad altare deportantur, & ad illud, vt ita dicam, εἰσοδεύουσι. Adeundum, si dubium supersit, Euchologium.

Ἀφοδεύσαντος αὐτοῦ.] Hinc ascitum Copronymi nomen. Alij a Caballino stercore, cuius ei odor in deliciis, Caballinum & Copronymum dictum contendunt. De his consulendus Zonaras.

Ἀνεδέξατο.] Vide illius temporis plures in Baptismo susceptores.

Ὑπατείαν δοῦσα.] Ὑπατεία, *Consulare munus, donarium* Anastasio redditum.

Πρωτασηκρῆτις.] Πρώτιστος τῶν βασιλικῶν γραμματέων Nicephoro scriptum.

Ἄρχοντα τοῦ τείχους.] Nicephorus, ἄρχοντα τειχῶν, *reparandis & custodiendis Vrbis mœnibus Praefectum:* de quo Codinus.

Κόμητα Ὀψικίου.] Idem, τοῦ βασιλικοῦ λεγομένου Ὀψικίου ἡγεμόνα. Petauius Interpres, *Imperatorij obsequij Praefectum.*

Ἰνδικτιῶνι τρίτῃ.] Eadem quoque tertia indictione Constantinum cognomento Copronymum Imperij corona redimitum testatur Nicephorus. ἐστέφθη κατὰ εἰκάδι τοῦ Μαρτίου μηνὸς, τῆς τρίτης ἰνδικτιῶνος, τῇ κυριακῇ τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσει. Quare cum praesentis anni quarta sit indictio (cœpit enim, vt superius liquet, cum Leonis Imperio indictionis circulus, & anno eiusdem decimo pag. 339. & decimo tertio pag. 341. par quoque numeratur indictio) in annum praeeuntem Constantini coronatio remittenda.

Ἐν τῷ τρικλίνῳ τῶν ιθ΄. ἀκκουβίτων.] S. Niceph. ἐν τῷ τρικλίνῳ λεγομένῳ τῶν ιθ΄ ἀκκουβίτων.

Pag. 336. Τοὺς Μοντανούς.] Montani discipulis a Baptismo non abhorrentibus, Montanistas hosce Manichaeos existimat Baronius ad A. C. 722. num. 1.

Καὶ ἔχοντες τὴν πίστιν.] Ab isto loquendi genere verbum μαγαρίζειν, *conspurcare*, vbi de fide deserta sermo est, recentiores traduxere. Lege Authorem ad Leonis huius annum 1. & scripta superius pag. 334.

Pag. 337. Νακωλείας ὁ ἐπίσκοπος.] Theophilum nomine demonstrat Baronius ad annum Christi 727. num. 5.

Τὰ περὶ τοῦ μαγγανείου.] Excerptum e libro Authoris rerum Francicarum inscij, quo mera ἀρχαιολογία, & αἰνιγματώδη depromitur.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Στέφανος.] Non Leonis, sed Constantini eius filij aetate vixit.

Κριστάται, ὃ ἑρμηνεύεται τριχοραχάται.] Monstrum Francis ipsis, quibus accidisse narratur, incognitum: vnde apud Graecos auditum veracior Agathias profert Hist. lib. 1. *Solemne est Francorum regibus nunquam tonderi: sed a pueris intonsi manent. Caesaries tota decenter eis in humeros propendet: anterior coma e fronte discriminata in vtrumque latus deflexa. Neque vero, quemadmodum Turcis & Barbaris, impexa iis, & squallida sordidaque est coma, vel complicatione indecenter cirrata, sed smigmata varia ipsi sibi adhibent, diligenterque curant; idque velut insigne quoddam eximiaque honoris praerogativa regio generi apud eos tribuitur.*

Ἔχρισεν δὲ χειροτονεῖ τὸν Πιπῖνον.] Hoc est regem prius institutum vnxit. Baronius ad A. D. 751. & 754. num. 1.

Συμπλεκόμενα ταῖς ἀνδραγαθίαις Καρούλου.] Caroli Martelli facinora cum Pipini filij rebus perturbat.

Κτείνει μὲν καὶ τὸν αὐτῶν ἔξαρχον τὸν Ἰβδηρ.] Abdirama ad Aquitaniam a Carolo Martello caesus. Fredegarius Scholasticus in Chronico.

Παρὰ τὸν Ῥοδανόν.] Saracenorum exercitus alter ab eodem Carolo ad Rhodanum deletus, ex eodem Fredegario.

Αἰτεῖται αὐτὸν τῆς ἐκδικίας.] Stephano concedit, quod a Zacharia praestitum.

Καρλομάγνον.] Ni Καρλομάννον reponat, Carolum Magnum cum fratre Carlomanno confundet. Pag. 338.

Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔτει ἰνδικτιῶνι ι΄.] Anni praesentis indictionem decimam numerandam conuincunt cum ad Imperatoris huius annum tertium obseruationes positae, tum ipsa quae ad hunc annum paulo inferius indictio recensetur. Subiuncta vero narratio totidem verbis apud Nicephorum legitur pag. 37.

Κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἤρξατο κινεῖν.] Validiores machinas in sanctarum imaginum cultum anno Imperij decimo Leonem mouisse, & in eas crudelius rugiisse S. Stephani Iunioris vita obseruat. *Cum iam ad Imperij decimum annum peruenisset, nec iam impietatem animo premere, ac continere posset,* &c. Pag. 339.

Τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός.] Pal. Codex legit Ἀπριλίου. Merito. Ita legerat Anastasius, qui vertit: *Regia appropinquantes vrbi decimo quarto Kalendas Maij.*

Βουλεύεται περὶ τὴν πόλιν.] Nicephorus, ἀγανακτεῖ ἐπὶ τῇ πονηρίᾳ ἑαυτὸν τῷ θεῷ ἐπιδίδωσι.

Μινσάτορες.] *Expeditos milites* vertit Anastasius: sequitur Miscella: Suidas exponit, μινσάτορες οἱ τίμιοι τῶν στρατιωτῶν· οἱ μὴ τὴν αὐτὴν τοῖς ἄλλοις ζώνην φοροῦντες· οἱ ἀσύντακτοι, καὶ λῃστρικῶς ἐπιόντες. *Mansatores, militum honoratiores sunt: qui eodem cum aliis cingulo non vtuntur: qui ordinem non seruant, sed praedonum more in aduersarios grassantur.*

Μινσάτωρες.] Μινσάτωρ vox inflexionis secundae, recentioribus quam haec μινσάτωρ familiarior.

Τῶν ἁγίων πατέρων αὐτῶν.] Sanctorum Patrum ad œcumenicas Synodos conuenientium memoriam non pictis modo eorum sacris vultibus, vel dicatis eorum nomini templis, sed & colendae religioni destinatis diebus Ecclesia Graeca celebrat. Festos quosque sacros illos dies per anni varias tempestates indicat Menaeum. Pag. 340.

Ἐκ τοῦ μαγγανικοῦ.] Miscella, *ex Mangone.* De bellicis hisce tormentis Lipsius in Poliorceticis.

Τὸ καίσαρος Ἀπαμ.] Thraciae coniicit Ortelius, quod Asiae, si tamen haec praecedentia consequantur.

Γάρδαχον.] Is Anastasio, *Gardachus*: Miscellae, *Gradacus.* Pag. 341.

Τίνος βασιλέως; ἔφη Κόνωνος.] Vnde Cononem sacrarum imaginum nouerat Germanus euersorem? Puer cum nomine illo vocari consuetus Hebraeis artis diuinatoriae probe peritis occurrisset, & Imper. se futurum ab eis accepisset oraculum, quod exegerunt pretium vaticinij lubens promisit, sacrarum imaginum cladem. Inde reor Conon imaginum euersor futurus diuulgatur: ad militiam vero profectus, mutato nomine, Conon latuit, sed vera fera, Leo postmodum apparuit. Nominis fideique desertor Leo Cononem alterum status Ecclesiastici praecessorem Apostatam imitatur: de quo ad annum Anastasij 2. pag. 118.

Αἱ τῶν στεφθέντων.] Leguntur apud Codinum de Imp. coronatione.

Δίϊππον.] Bigarum in Circo stadium.

Τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας λέγοντος.] Quod, vt Christiani Principes solent, ad Imperium & dignitatem spectantia plurima in subiectis occidui tractus Ecclesiis ordinaret, & moderaretur. Vt porro βασιλέα καὶ ἱερέα se iactarit Leo, & politicam aeque ac Ecclesiasticam sibi authoritatem falso arrogauerit, lege monentem de ambitione Gregorium Pontificem apud Annales Ecclesiasticos anno Christi 726. in ipsis Greg. epist. Pag. 342.

Ἡμέρᾳ γ΄. τῆς ἑβδομάδος.] Feriæ numerum corrigit Petauius in Nicephorum Notarum pag. 82. & septimam reponendam contendit. Admissa numeri correctione, quod extemplo subdit, displicet. *Eo die indictum sacris imaginibus silentium, vt loquitur Theophanes, ab Hæreticorum huius temporis signifero, & execrando Leone.* Loquaciores forsitan erant sacræ imagines, vt silentij damnarentur. An non σιλέντιον Conuentus est optimatum, & tractandis Imperij negotiis coactus Imp. mandato consessus: Ita edicit arbiter Nicephorus, qui hæc Theophanis verba: Λέων ὁ βασιλεὺς σιλέντιον κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων ἐποίησεν, exponit in hunc modum, μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει πλῆθος λαοῦ τῆς πόλεως εἰς τὰ βασίλεια, καὶ συγκαλεῖ τὸν τῆς πόλεως ἀρχιερέα Γερμανὸν, συνάγεσθαι καὶ τῇ καθαιρέσει τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων ἐπιλαβέσθαι. *Post hæc Imp. ingenti ciuium numero in Palatium collecto, vna & Germanum Patriarcham aduocat: tum apud eum vehementius instat, vt de sacris imaginibus euertendis scriptum aliquod faceret.* Recolenda superius posita ad pag. 202.

Ἡμέρας γ΄. τῇ δὲ ἑβδόμῃ τοῦ αὐτοῦ Ἰαννουαρίου.] Alij codices legunt, ἡμέρας ζ΄. τῇ δὲ κβ΄. τοῦ αὐτοῦ Ἰαννουαρίου. Anastasius & Miscella: *Diebus septem. Vndecimo vero Calendas Februarij.* Aduoque ante annos quatuordecim & menses quinque diebus septem adiectis, ab Augusti die primo Patriarchatum Germanus suscepit. Scripta superius pag. 314. his conferenda.

Pag. 343. Λέων ὁ βασιλεὺς τοῦ Ζηγεγίου.] Sub belli in sacras imagines moti tempus nuptias filij conciliatas scribit Nicephorus. ἐν ᾧ δὲ τούτῳ ἔτει ἐποιήθη. De huiusmodi nuptiis vide obseruanda in Notis ad pag. 384.

Pat. 344. Τάλαντα τρία ἥμισυ.] Lectio Pal. & Peyrez. inter varias habet ιζ΄. Anastasius habet *talenta tria & dimidium.*

Θεόδωρος ὁ τοῦ Μανσοῦρ.] Hallucinatur Baronius ad annum D. 734. num. 1. scribens: *Fuisse tradunt Theodorum Episcopum Graptorum, Cantorem cognomento dictum.* 1. Quod Theodorum hunc Mansur cum Theodoro alio Theophanis fratre confundat: 2. Quod Theodorum Graptorum Episcopum (Graptorum cum alius vocis eiusdem ignaris correctius scripsisset) putet, qui γραπτὸς a literis fronti inustis dicendus. *Mansur* autem dicitur Theodorus hic, quod cum Ioanne Damasceno, cuius auus Mansur dictus est, communem sanguinis stirpem nactus fuerit: vel quod nobilitate inter gentiles præcipuas Mansuris appellationem (nobilem enim & principem familiari colloquio exponebat Abraham Ecchellensis) promeritus sit. Vide pag. 350. Verborum porro istorum ἐκωλύθη Θεόδωρος ὁ τοῦ Μανσοῦρ, &c. versioni Anastasius & Miscella præmittunt. *Anno decimo octauo Imperij Leonis Zacharias Romanus Præsul habetur.*

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐσπηκόνιον.] Annum vicesimum, ac res in eo gestas omisit Anastasius.

Ισάμ.] Anastasius *Hisan.* Miscella *Eselid*: eadem Soleimanem *Zulcimin* vbique legit.

Σκάλδρια.] Pinnulæ vexillari, vulgo *Banderole*, & claux ex auro vel argento Principibus in potestatis signum præferri consuetæ significandæ, dictionem σκάλδρια recentioribus Græcis dubiam esse in Editionis Regiæ Codinum cap. 6. nota 39. declaraui. Arrisit tunc, quæ omnino nunc placet, & clauam honorariam, *masse d'honneur*, ex authoritatibus adductis sententia interpretatur.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Σκάλδρια τοῦ Ῥωμαίου.] Præsentis anni, qui Leonis secundus ac vicesimus est, historiam & laterculum sequens, quo Leonis 24. Isam 17. Zachariæ 6. & Anastasij CP. Episcopi decimus signatur, Regij Codicis Librarius describere omisit: eadem in Anastasij versione legenda ex Palatino, Peyreziano, & Barberino Manuscriptis excerpta, ne Lectorem offenderet lacuna, huc transtulimus. Miscella quasi Regio consentiens eadem occultat: annorum tamen dispositionem, nec non res a Leonis decimo nono ad secundum & vicesimum ita dissociat & perturbat, vt cum Græcis Codicibus, vel cum Anastasio in concordiam reuocare nequeas.

Τούτῳ τῷ ἔτει.] Addit Anastasius, *indictione octaua*, optime: nam indictionis circulus alter cum ipsius Leonis anno primo inceperat, de quo in Notis ad pag. 335. Pag. 345.

Ἐν μυριάσι μαχαίραις.] Reddit Anastasius: *Quorum Dux erat insidians in denis millibus latrunculis*: alibi μαχαίρας, *expeditos* interpretatur, de quo superius in Notis ad pag. 339.

Τοῖς Ισμαηλίταις.] Habet Anastasius, *a Racitensibus*: *a Racitensibus* Miscella. *Harachensis* vocat Abraham Ecchellensis pag. 65. *Harakitas* p. 158. inter Mahometi discipulos priuatos sensus tenere, & sectarios haberi, & hic in seditionem versos, declarat priore loco.

Σεισμὸς γέγονε μέγας.] Paribus verbis cum describit Nicephorus pag. 38. tempus & eius characteres ad Theophanis mentem probat Petauius Not. pag. 82. At non ille Theodosij statuam, sed Arcadij ad Xerolophum cecidisse testatur.

Καὶ ἀπαιτεῖσθαι εἰς κανόνα τῷ νομίσματι.] Vertit Anastasius: *Præcepimus Administratoribus, & ipsi exigent in regulam per singulos aureos numum argenteum vnum. Quo Imperator accepto ædificauit muros; & ita facta est consuetudo dandi binas siliquas Administratoribus.* Quod ex Canonis amussi est, Canonis etiam appellationem sortitur: sic pœna ex Ecclesiæ disciplina; ex lege mulcta, pensum quodcumque & tributum ex Principis mandato κανὼν est. νομισματίον, *numum aureum*, μιλιαρήσιον, *argenteum*; κεράτιον, *siliquam* refert. τὸ γὰρ ἀσήμιον νόμισμα ἔχει μιλιαρήσια δώδεκα, ἓν δὲ κεράτια κτλ. Numus integer miliarisia duodecim continet, inquit Scholiastes Basilic. Eclog. 23. & Suidas, τὸ μιλιαρήσιον, ... Siliqua, folles sunt duodecim Clarius; folles duodecim siliquam, siliquæ duæ miliarisium, miliarisia duodecim numum componunt. An aureus sit, & νομισμάτιον, vel argenteus dubium est. Plura de illis qui de ponderibus & mensuris: Hæc ad Theophanis & Anastasij mentem delibasse satis. Lege Petauij Commentaria in Epiphanium. Cedrenus exscripsit, εἰς κανόνα τῷ νόμισμα μιλιαρήσιον ἕν.

Τοῖς δημοσίοις.] *Diœcesanos* alibi exposui, δημοσιεύοντας hic interpretor, & *Collectores tributorum, ac vectigalium.* Leo Nouella 61. ... *Publicorum vectigalium collectioni præpositos, quos Δημοσιακοὺς vocare communis vsus nouit.* Addit Cedrenus, τοῖς δημοσίοις τῶν θεμάτων, quo *per varias prouincias distributos Quæstores* percipias.

Κατὰ Μακεδόνας ἔτος ςρξγ΄.] Repone ερξ΄. A 6232. etenim mille & sexaginta duobus deductis remanent 5170. annorum numerus, a quo æra Macedonica procedit: & iterum 5170. si 1063. addideris 6233. consequeris, ac simul errorem Theophanis asserto contrarium. De computis istis duobus, & quem Theophanes obseruet, Annotationum 7. ad pag. primam exposuimus.

Ἡμέρας κε΄.] Corrige κδ΄. A Maij quippe quinto supra vicesimum, quo Leonis Imperij menses post annos enumeratos complentur, diebus 25. numeratis ad Iunij decimum nonum, Maio dies vnum & triginta sibi vendicante, pertingis. Pag. 346.

Ἕως τῆς ιή.] Computus erroneus. Iunij siquidem decimo octauo additis mensibus tribus, & diebus duobus, Septembris vicesimus habetur. Itaque reponendum ἕως τῆς κ'.

Καβαλλίνας τε κόπρους.] Καβαλλῖνον vno verbo recentiores dicunt, *equinum*, quod Anastasius, *caballinum stercus*. Hinc a moribus Caballini, quo eius memoria conspurcatur, nomen; vt ab euentu Copronymi, vt ab hæreseos studio Iconomachi. Theocteristus apud Baronium A. C. 775. num. 3. *Tantopere vero sordium & impurissimæ cuiusque rei odore malo delectiabatur, vt animalium brutorum stercoribus se illineret, & eos, qui cum illo erant, id facere iuberet: quos amabat, ob idque benigne accipiebat, quod rebus male olentibus semper delectaretur.* Subdit Baronius, *Sed risimus Glycam dum Caballinum a Cabala ciuitate refert denominatum, quod Caballini eius ciuis dici testetur. Sed quid commune Constantino cum Cabala, natus ipse atque educatus Constantinopoli?*

Μαλακίας.] Mollicies illas, parcant aures puræ, turpes equorum attrectationes interpretor: μαλακίζειν enim, & μαλακίαν fœdos corporum tactus, & pollutam Venerem hodie vocant Græci.

Pag. 347. Ἐπιφάνιος ὁ μαχαίρας.] De quo superius anno Leonis 22.

Ἀρταβάσδου] Qui Nicephoro vbique Ἀρτάβαζος.

Βεσὴρ τὸν Σαρακηνόφρονα.] Βήσηρ scribit Nicephorus. Author Σαρακηνόφρονα, ex pari cum Saracenis in sacras imagines odio. Christianos enim ex imaginum cultu Giaurlar. i. *Idolorum cultores*, probroso nomine Turcæ nuncupant.

Παρίππων.] Παρίππων vice, *equum miserum* vertit Anastasius: muratorium suspicor ex Pancirollo in Not. Imp. *Concessa euectione vnus aut alter equus permitti censebatur. Cum vero tertius veredus indulgebatur, Parhippus, aut parauredus dicebatur.*

Pag. 348. Ἐν τοῖς κατηχουμένοις.] Porticus superiores ad Ecclesiæ muros extructæ, ex quibus rem sacram fieri superne prospectat, & diuinum Officium populus audit, κατηχούμενα sunt, loca pœnitentibus, vel Catechumenis ad Ecclesiæ limen addicta Canonis Trullani 93. recens expositor indicauit: Author vitæ Basilij cum vela ἐν τοῖς κατηχουμένοις suspendi iussisse referens, eadem in excelso sita, & ex eis lasciuam mulierem in Diaconum altari ministrantem prospectum demisisse declarat. Plura de illis ad Codini Editionis Regiæ cap. 16. nota 50. & ad Constantini & Irenes matris annum sextum.

Μανούης.] Anastasio, *Monotes*: Niceph. Μονώτης.

Pag. 349. Οὐαλιδ υἱὸς Ἰσάμ.] Anastasius, *Hualid filius Hisan*. Author Miscellæ. *Eodem anno obtinuit Gizid filius Habdimelich Arabum principatum.* Ab his diuersus incedit Abraham Ecchellensis in historia Saracenica de Caliphis Omaytis. *Alualidus*, inquit ad annum 6235. qui sequens est, *Abul-habbasius filius Iazidi, filij Abd-almalechi, filij Maronani, filij Alocmi, Calipha inauguratus est, qua die obiit patruus eius Hasciamus*: sic ille vocat Isamum, cuius nepotem, non filium Hualidum docet.

Ἀδελφὰς τε πόλεις γενομένας.] Ὡς καὶ πρὸς φόνον ἑαυτῶν ἐπιμανῆναι, καὶ καθ' ἑαυτῆς ὁπλίσαι. *Adeo vt sui oblita, bellum sibimet natura conciliaret.*

Κωνσταντίνος ἀπὸ Κύπρου.] Ex cuius & successoris tempore Patriarchas Alexandrinos recensere Theophanes respuit.

Καθ' τὸν Μαϊουμᾶ.] Gazæorum nauale, viginti stadiis a Gaza distans, ad vrbem Constantiæ nomine a Constantino extructum, de quo consulendus Index.

Χαρτουλαρίῳ.] *Scriniarium* agenti. Est enim ille qui in chartas, & codices acta vel rationes recenset.

Τὸ ἐκ ...] Hæc parenthesi inclusa, ex Codd. aliis desumpta desunt in Regio. Pag. 350.

Μαζηρίν.] *Spurium*. Non ingredietur Manzer, hoc est de scorto natus, in Ecclesiam Domini. Deuteron. cap. 23. v. 2.

Στάσεις.] Anastasius, *stationes*. Clarius *prædia*. Porro quæ de Stephani ad Pipinum accessu ad Leonis annum octauum Theophanes adtexuit, eadem Anastasius & Miscellæ Author præsenti de bello ciuili narrationi subiungunt. Pag. 351.

Καθ' ὃν ...] His Anastasius præmittit: *Stephanus Antiochenus habetur Antistes.*

Ἰζίδ ὁ Λιψός.] Vnum ex his vocabulum componit Anastasius: *Hizidliphus*. Insulse. Echellensis solertior: *Quoniam vero stipendia militum diminuit cognominatus est Diminutus*, qui Theophanis Λιψός. Scripserat de eodem superius: *Lazidus filius patri patrui Alualidi filij Abd-almalechi filij Maronani, filij Alhocmi inauguratus est vigesima-octaua Giamadi*, &c.

Τοῦ δὲ ὀσπρίου.] *Leguminis*, posuit Anastasius.

Στρατιάς.] Barbare, ἡμέρας vice. Pag. 352.

Καὶ τὸ ... Μαρκελλίνου.] Dubiam & obscuram phrasim Nicephorus elucidat. Μαρκελλῖνον δὲ ... *Marcellino vero ex Artabasdi comitibus Gangrenorum Episcopo caput abscidit Constantinus*: Marcellinum etiam scribunt variæ Lectiones.

Βαγαταγίῳ.] Anastasius, *Bagatangio*: alias *Barangio*. Miscella, *Bagrano*: vel vt habet alia lectio *Barganio*.

Χελαΐδαι.] vice χελαΐδαι, sicut ... vice ..., pag. 345.

Τὸ λεγόμενον Πελαγίου.] Nicephorus, τὸ φρέαρ τὸ μνῆμα Πελαγίας.

Ἐν τῷ Μιλίῳ.] Milium locus ad S. Sophiam: de quo Suidas V. Μίλιον. Orig. CP. & Gyllius in Topog. CP.

Εἰς τὰ μνήματα Πελαγίου ῥίπτεσθαι μετὰ τῶν βιοθανάτων.] Exponit Nicephorus, τὰ Πελαγίου pag. 46. καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα ἐν τοῖς μνήμασι τάφοις τῆς Πελαγίας, εἰς κακούργων οἱ ... ἀπέρριψαν. ... *Cuius corpus in eum locum, quem Pelagij sepulchra nominant, tanquam malefici cuiusdam abiiciunt. Illuc enim & prophanorum Gentilium, & eorum, qui capitali sententia damnati essent (ego: qui sibi mortem consciuerant) cadauera proiiciebantur.* De iisdem iterum inferius pag. 367. Pag. 353.

Ἐπίμαντις.] Exponit Nicephorus, αὐτὸς χρησμῳδὸς καὶ ... ἱππικοὶ ...

Δαχβάρ.] *Dachbara* pronunciat Anastasius, vt Χαλβηνοὺς, *Chalbenos*: De quibus Ecchellensis de Arabum Genealogia.

Ὁ τῶν Ἀρμενιτῶν.] *Kararitas* inter Caisi filios memorat Ecchellensis. Hæc porro ita vertit Anastasius, vt *Thebit contra Marnam, & Dachbara Ruritensem* arma mouisse scribat.

Καὶ οἱ Ἡλιουπολῖται καὶ Δαμασκηνοί.] Hæc in reliquis Codicibus lecta, & ab Anastasio Latine reddita non extant in Regio. Pag. 354.

Ἐν Βυζαντίῳ μεταβῆναι.] Immani vastitate in Vrbem & Thraciam pestilentiæ vi illata desertas ciuitates nouis incolis frequentaturum Copronymum ex prouinciis & insulis Romanæ potestati subiectis homines exciuisse narrat Nicephorus pag. 41. Verum pestilentiæ, quam annus sequens tulit, stragi reparandæ id fecisse testatur. Vi-

dendus Author ad annum Imp. huius 15.

Μανοφυσίτας.] Qui sint exponit Author ad præfatum annum. Notæ vna simul lustrandæ.

Τὴν τρισάγιον δοξολογίαν.] Quod Hymnus ter sanctus in his verbis ab Angelis conceptus: *Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, miserere nobis:* & ad Deum, qui trinus est, & vnitate gaudet relatus, ab eis incrementum istud acceperit: *qui crucifixus es pro nobis, miserere nobis:* quasi Deus propria in substantia passus fuerit.

Λοιμώδης νόσος.] Parem eius descriptionem profert Nicephorus pag. 40.

Ηλθεν δ' ἕως τῆς ιδʹ. ἰνδικτιῶνος.] Quæ anni superioris nota est, vt quintadecima præsentis. Vno tantum anno luem grassatam cum numerosa strage, paulatim desiisse narrat Nicephorus.

Pag. 355. *Φαντασίαι εἰς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων.*] *ὥσπερ δὲ ἐξεστηκότες τοῦ νοῦ οἱ ἄνθρωποι, καὶ φαντασιούμενοι, ἑώρων αὐτοὺς ὡς ξένοις ἐπισυνεσθίοντας.*

Υπὸ τετρακανθηλίων.] Vt *κανθήλια clitellæ* sunt, ita *τετρακάνθηλον* machinam quatuor animalium in quadrum dispositorum clitellas coniungentem expono. *τετρακανθήλους σανίδας, asseres in quadrum dispositos* dicunt variæ Lectiones, de quibus Nicephorus. *διὸ μηχανὰς ἐκ τινὸς ἐπινοίας κατασκευάζειν, ἀπεγνώσθη, τοῖς ἀχθοφόροις ζώοις σανίδας ἐπιτιθέντας, καὶ ἐπὶ μέγα τι χωρίον ἀπαγαγόντας τὸ μηχάνημα, οὕτω τὰ πλεῖστα τῶν θνησιμαίων ἀνέδην, καὶ ὡς ἔτυχεν, ἐπιρρίπτειν. Atque eo postremo res adducta est,* &c. *vt quasdam machinas conficerent, ac iumentis imponerent. Horum dorso instructis asseribus, postquam ad locum quendam capacem ac vastum peruenerant, laxata machina, ita pleraque cadauera sine more, ac temere congerebant.* Ita interpres. Reddo ego. Atque eo postremo res adducta est, vt iustis persoluendis deputati machinas arte præparatas conficerent, & asseribus sarcinariorum animantium dorso instratis, in amplum & vastum spatium machinam protenderent, ita pleraque cadauera sine more ac temere efferenda congererent. Porro *σαγματοφόρον*, quod hic *σαγματούμενον ζῶον, iumentum clitella adornatum* recentiores intelligunt. Huius anni reliqua pene ad verbum Nicephorus exprimit. Cæterum *τὸ, ἐπιτίθει* barbaræ Græciæ vocabulum nullus non agnoscit.

Pag. 356. *Χορασανῖται, καὶ Μαυροφόροι.*] *Chorasse* Orientalem vrbem memorat Symeon Sethi apud Ortelium in Lexico V. *Turana.* Maurophori Tartari sunt Persis vicini, quondam Scythæ Melanchlæni: quæ vox idem significat, quod *μαυροφόροι*, hoc est, *μελανοφόροι, nigris vestibus induti, μαῦρον* enim *μέλαν* scribunt recentiores. Leunclauius in priore Onomastico.

Τὸ ἀρχηγικὸν γένος τοῦ Οὐσμᾶ.] Palatinum cum Peyrez. legit *τοῦ Μαΐα.* Miscella, *Mahata*, Anastasius correctior, *Humaïa.* Abraham Ecchellensis in historia Saracenica, vbi de Caliphis Omaytis pag. 70. *Hic est vltimus* (de Maruam, quem Marouanum appellat) *Caliphorum familiæ Omaya, qui fuerunt quatuordecim, quorum primus fuit Moauia, filius Abisephiani, & iste vltimus.* Reponendum itaque *τοῦ Οὐμαΐα.*

Τὸν Καϊσινόν.] A Caiso, cuius extat memoria superius ad p. 353. Ecchell. pariter pagg. 157. & 158.

Τοῦ Ἀβουλαβᾶ.] Abu-habbasum vocat Ecchellensis, cuius historia de Caliphis Habbasidis consulenda.

Pag. 357. *Τὸν Ἰσὶτ Μουσῆ.*] Variæ Lectiones *Ισὶτ μουσῆ.*

Τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀλίμ, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλίμ.] Clarius Peyrez. Codex legit tantummodo *τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλί.*

Τῷ δὲ κεʹ. τοῦ Ἰουνουαρίου μηνός.] Leonis ortum post Saracenicos tumultus, & victorias in eos vrbesque anno superiore recuperatas locat Nicephorus. *μετὰ ταῦτα τίκτεται τῷ βασιλεῖ υἱός.* Moxque de terræ motu subiungit. *τηνικαῦτα καὶ ἐν Συρίᾳ σεισμὸς μέγας γέγονε.*

Μετέστησεν αὐτὴν ὡς ἀπὸ μιλίων ἕξ.] Idem *αὐτὴν καταπέμψαντες, ὡς ἐπὶ σημεῖων ἕξ.*

Ἔρρηξε δὲ καὶ αὐτὴ ἡ γῆ διαστῆναι.] Ille totidem verbis. *ἤδη δέ τινες ἔφασαν τὴν γῆν διαστᾶσαν ἐπὶ σημείοις δύο βάθος ἱκανὸν ἀναδεδόσθαι.* Fabulæ portentum.

Ζῶον μονοκερόν.] Idem *ὑφάσμα* [illegible]. Pag. 358.

Τῷ δ' ἐγχρύσῳ χρόνῳ.] In annum succedentem Leonis coronam remittit Nicephorus. *μετὰ δὲ ταῦτα στέφει Κωνσταντῖνος τὸν υἱὸν Λέοντα εἰς βασιλέα.* Quare vice *ἐγχρύσῳ χρόνῳ*, quem scriptum cunctis in Codd. obseruo, mallem *τὸ, ἐγχρύσῳ* substitui, quo indictio quarta numeranda Constantini anno 10. prout decimo tertio septima recensetur pag. 359.

Χαλκιδῆς.] Non vna vrbs Chalcis, neque prouincia Chalcidica vna est. Hæc Syriæ a Ptolemæo & Strabone adscribitur. De reliquis Ortelius.

Καϊσινοῦ.] Supra *Καϊσινοῦ.*

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.] Leonem Imperij corona redimitum nuper memorantibus verbis hæc alia subnectit Nicephorus. *καὶ ἐκδὺς ὁ Σαρακηνῶν ἀρχηγός, καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Μελιτηνῶν πόλιν ταύτην πολιορκίᾳ εἷλε.* Tempore coniungit quæ annis duobus apud Theophanem dissociantur.

Σιλέντια.] Adlocutiones ad proceres, & ad populum esse *Silentia*, habes cum hic, tum sup.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Κωνσταντῖνος.] Eadem Nicephoro Pag. 359. scripta pag. 42.

Ην δὲ Ἀβδελᾶς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.] *Abu-giafar Abdalla* vocat Ecchellensis, Anastasius, *Habdalla.*

Σκλάβοι καὶ Αρμενίοις.] Fidei desertores, & *μαγαρῖται.* Vt Sclauini defecerint habes supra pag. Pag. 360.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος Σύρος.] Hæc per *ἀνακεφαλαίωσιν* clarius exposita superius ad Copronymi istius annum quintum.

Ἐξ ὧν ἐπλατύνθη ἡ αἵρεσις τῶν Παυλικιανῶν.] Isti loco memorato Syri Monophysitæ dicti, de illis Canon Nicenus 19. In quem Balsamon. *Παυλιανισταί λέγονται οἱ Παυλικιανοί. Paulianistæ sunt Pauliciani.* Infra, *περὶ δὲ τῶν Παυλιανιστῶν ἐζήτησας, τίνες εἰσί; De Paulianistis quæsitum est quinam essent?* Subdit: *Et alij quidem alia dixerunt. Ego autem in diuersis libris inueni, quod Manichæi Pauliciani dicti sunt a quodam Paulo Samosateno mulieris Manichææ filio, cui nomen erat Callinice. Samosatenus autem nominatus est, vt qui Samosatenorum Episcopus fuerit. Is prædicauit vnum esse Deum, qui & Pater, & Filius, & Spiritus sanctus esse dicitur. Vnus enim, inquit, est Deus: & Filius ipsius in ipso, quemadmodum in homine ratio, vel sermo,* &c.

Πάκτα.] Non fœdus, sed ex fœdere inito *pactam pecuniam*, & annuum tributum. Nicephorus, *φόρος.* Ita Author plerisque aliis locis. Vide Notam sequentem.

Διὰ τὰ πακτεῦέντα πάκτα.] Nicephorus pag. 42. *ταῦτα ἐπιτελεῖ πράξας Κωνσταντῖνος, ἄρξει ἀρχηγὰς ἀνθρώπους ἐπὶ Θρᾴκης πολίσματα· ἐν οἷς εἰσάξει Σύρους καὶ Ἀρμενίους, οὓς ἔκ τε Μελιτηνῶν πόλεως, καὶ Θεοδοσίου πόλεως μετοικίσας ἐποίησε, τὰ εἰς τὴν χρείαν αὐτοῖς ἅπαντα φιλοτίμως διαρκεσάμενος. ταῦτα πάντα οἱ Βούλγαροι, ὡς ἐπολέμησαν διαμαχόμενοι, φόρους ᾔτουν παρὰ βασιλεῖ λήψεσθαι.* Exin cum Imperatore congressos aduerso marte in fugam coniectos sociorum pluribus desideratis in patriam recessisse, Theophani in contrarium oppositus scripsit.

Ἐσφράγισαν δὲ τὰ τῶν ἐκκλησιῶν κειμηλιαρχεῖα.] Prima rei fisco vindicandæ actio apud Saracenos, impressum Principis est sigillum. Rem ipsam fisco adiudicatam quandoque etiam significat: textus præsens exemplo sit. *ἐσφράγισαν τὰ τῶν ἐκκλησιῶν κειμηλιαρχεῖα· Ecclesiarum sacraria* (*Sacristias*) *fisc iuriu* Pag. 361.

fecit. Qui Turcicos mores norunt, quid τὸ βουλλώσειν· *sigillo bullane signare* referat, notum habent: etiam Christianus Copronymus exequi tur pag. 369.

Τὴν Βέῤῥοιαν.] Berrhœa hæc Syriæ est, a Chalcide haud dissita, prout fert textus. Hodie *Aleppum*.

Pag. 362. Ἀσθμοὺς ιϛ'.] *Sexdecim* scripserunt Anastasius & Miscella.

Γέγονε πλάνη τῆς Πασχαλίας.] De vago Paschate superius.

Μετετέθη ἡ τιμία κάρα τοῦ ἁγίου.] Hæc secunda Baptistæ capitis inuentio & translatio Prima siquidem, quam Græci memorent, e Palæstina per manus varias ad Spelæum obseruatur. E Spelæo Monasterio, quo vrna tellure condita latebat, Emesam in templum Baptistæ nomini dicatum secundo translatum: Emesa denique & Comanis CP. deportatum. Primam vna cum secunda translationem Græci, teste Genebrardi breuissimo Menologio Februarij die 24. postremam Maij 25. celebrant. Menæum vtroque die legendum, disertissimum de Prodromi capite tractatum C.V. Caroli du Fresne Ambianensis præstolantibus.

Καταβάσεως.] *Confessionem* sub altari ad Romanarum instar expono: κατάβασιν quippe legitur: ideoque sub terra calce lapidibus ædificio reuincta, quod Iconomachorum temporibus ex pag. 370. etiam sacræ reliquiæ sæuissimam paterentur persecutionem. Translationis tertiæ officium Maij 25. caput vrna repositum terraque opertum tunc demum in lucem erutum, & ornatum argento, frequentibus modulis decantat: Alias quid hæc καταβάσεως, quæ Anastasio *descensus*, mihi ignota.

Μέχρι τῆς σήμερον.] Ad Theophanis adhuc tempora, quo translatio eadem peracta, si fides coætaneo non denegatur Historico: Author Menæi translationem istam ad Valentiniani Iunioris ætatem reuocantis deceptus est.

Pag. 363. Εἰς τὸν οἶκον τῆς πόλεως.] In templum Mechæ.

Ὀνόματα ζ'.] Vt nomine dignoscitur persona, ita vox ὄνομα, vel ὀνομάτης, *personam* refert. Hinc recentioribus vsitata dicendi genera δέκα ὀνομάτοι, *decem personæ*: πόσα εἶδες ὀνόματα, *quot vidisti personas?*

Κανίσκης.] Qui nuper Caisini dicti pag. 356. de quibus plura in variis lectionibus.

Πατῆσαι.] Vt in profundum, ita in cœnum stupri mulierem demergere. Anastasius, *In pelagus iacere* exposuit.

Ο υἱὸς τῆς Φατίμας.] Ex posteris Phatimæ Mahometi filiæ non ignobilis dux: de Phatemitis Constantinus Porphyrogenneta de Adm. Imperij cap. 15.

Τοὺς ὑπὸ σφῶν καταχρηθέντας.] Anastasius interpretatur, *Ad se in iram deriuatos*. Magis proprie & verius. *Per seriem filiis patrum loco substitutis deriuatos*. Nicephori igitur lectio omnino vitiosa est. ὑφ' ὧν ἐκ ξηρᾶς τὴν κυρίαν τὴν ἐπ' αὐτοῖς κατασχόντας ἀνῃρηκότες. *Xerensibus, quorum in dominatu erant, interfectis*. Repone, καὶ ὑπὸ ἐκ σφῶν. *Legitimis heredibus successionis ordine dominatum adeptis*, &c.

Pag. 364. Τζιμίσκην.] Nicephorus Τζιμίσκην vocat.

Σκελετὸν δὲ πολλὰ ἀνηνέχθη.] Ἄχρι καὶ εἰς διακοσίων ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα χιλιάδας. *Quorum numerus ad octo & ducenta millia peruenisse dicitur*. Niceph.

Ἐπὶ τὸν Ἀρταίαν.] Πρὸς τὸν ποταμὸν, ὃς Ἀρταίας καλεῖται. Idem.

Ἐως ὀκτακοσίων χελανδίων.] E quibus octingentæ hippagogæ. Nicephorus. Barb. Codex legit ω'. χελανδίων.

Τῆς α'. ἰνδικτιῶνος.] Concinit Nicephorus. Τοῦτο τῇ κατὰ πρώτην τῆς πρώτης ἰνδικτιῶνος.

Ἀπὸ ὕψους ς'.] Ab exorto solo.

Παγανός.] Nicephorus, Βαϊανός.

Βαρζήτιν.] Barb. Βαρζήτιν. qui forsan pag. 363. Βάρζησις *Barsisos* apud Anastasium.

Θεόδωρος ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας.] Patriarcham nomine Theodorum ante annos sex in exilium ciectum legimus. An ita Sedi restitutus, vt hoc anno Cosmam anathemate percutere potuerit? Pag. 365.

Μηδίας.] Ita Nicephorus. Anastasius, *Mediam*. Miscellæ, *Mæsia*, vel *Mysia* placet.

Τῆς δ'. ἰνδικτιῶνος.] Τῆς ε'. ἰνδικτιῶνος legendum: vel hæc in annum tertium differenda. MS. quippe Codices Pal. & Peyrez. consonant cum Regio. Barbericinum correcte & dilucide τῆς δευτέρας exhibet, cui Anastasius & Miscella consentiunt.

Ἐξόπισθεν τὴν πόλιν.] Τὴν ἀκρόπολιν cum Nicephoro lubentior lego. Mangana quippe machinarum condendarum locus, & Armamentarium ab Acropoli non longe distabat. Orig. CP. de portentosæ huius glaciei tempore, Nicephorus post Constantini in Bulgaros irruptionem primam anno eiusdem quinto supra decimum eam accidisse narrans, a Theophanis calculo longe se dissidere testatur.

Ἀστέρος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες.] Ante Anastasij Patriarchæ mortem anno Copronymi 13. relatum simile portentum, tantum idem non intelligat, accidisse narrat Nicephorus pag. 45. Pag. 366.

Μέλαν ἐν τοῖς ἱεροῖς.] Pal. qua arte id fuerit attentatum exponit, & vna correcte legit μέλαν ἐν τοῖς ἱεροῖς. Pag. 367.

Κύριος.] Κῦρ, Κῦρις, & Κύρις, vice Κύριος. Adi Meursium de huiusmodi consulturus.

Βοϊλάδων.] Bulgarorum Duces, & Optimates Βοϊλάδες.

Σεβήρων ἄρχοντα.] Anastasius, *Seuerorum principem*. Verum accusandi casum & proprium nomen demonstrant MS. cuncta.

Πρᾶξις τῶν Σκαμάρων.] Scamares etiam Latinis Bulgarorum prædones vocari docet Eugippius in vita Seuerini cap. 10: *Ipse quantocyus Istri fluenta prætermeans latrones properanter insequitur, quos vulgus Scamares appellabat*. Menander de Legat. τῶν Ἀβάρων ἀπεσταλμένων, καὶ εἰς τὰ οἰκεῖα ἀφικνουμένων, οἱ Σκαμάρεις οὕτω καλούμενοι ἐπιβουλεύσαντες ἀφείλοντο ἵππους, καὶ ἄργυρον, καὶ ἀποσκευὴν. *Abaribus fœdere inito domum remeantibus, Scamares vulgo nuncupati equos, pecunias, & sarcinas positis insidiis rapuerunt*. Meursius.

Ἐν τῷ Μώλῳ.] *Molem* arte vel natura ad maris portum aliquem claudendum, & alti maris fluctus infringendos paratam, μῶλον Græcis recentioribus vocatam diximus superius.

Ἀνατέμνειν ζῶντα.] An viuum hominem secare sit necessarium, & liceat: inquirit Regiorum Professorum doctrina magis & merito quam ætate Decanus Ioannes Riolanus Anthropographiæ, siue Anatomicorum lib. 1. cap. 10. quo velut superioribus capitibus Anatomes antiquitatem, ortum & progressum describit.

Ἀπὸ τοῦ πραιτωρίου.] Ita Stephani vitæ Author apud Surium 28. Nouemb. Nicephorus τῶν βασιλικῶν ἀγροικιμάτων ἀπελθόντων. *E Regia irruentes*.

Ἐως τῶν Πελαγίου.] Ad Cynegium corpora violenta morte extinctorum τῶν βιαιοθανάτων prius raptata, de quibus ad pag. 253. in Pelagij foueam vna cum Gentilium & Saracenorum cadaueribus postmodum proiecta, vt superius pag 353. ex præsenti Nicephori loco declarauimus. Concors accedit Author vitæ Stephani Iunioris Protomartyris, & sacrarum imaginum defensoris Antesignani, prophana Pelagij sepulchra vnde constituta vel dicta sint exponens. *Martyris cadauer*, inquit, *trahentes, in Ethnicorum reorum foueam*

pro-

proiiciunt (vbi prius quidem diui Pelagij martyris templum erat, verum postea vetustate labefactatum impius Imperator euerterat, atque in sepulchra redegerat, ac Pelagij Sepulchretum nuncuparat, τὸ Πελαγίου μνημεῖα) adeo vt tunc quoque locum illud haberet: Cum iniquis vici iustus deputatus est.

Ἐν τῷ Ἐλευθερίου.] Nicephorus perample historiam hanc persequutus: ἐν ἀθλίῳ σχήματι τινί.

Pag. 368. Στεφανίτας αὐτοῦ Μοναχοῦ.] Coronæ a sponsis acceptæ nuptiis & coniugio nomen στεφανώματος honoris plenum dedere, & vt στέφανος & γάμος promiscue acciperentur, effecere. In fœminæ amplexus & sacrilegum coniugium irruisse Monachum (is enim Patriarcha Iconomachus prius fuerat) Authorem pudebat dicere. Corollis subiectum nuptialibus, & Στεφανίτην visum publicasse contentus, scelus alta mente perpendere concessit: prout incertus Author pag. 441. Commune facinus descripsit Nicephorus pag. 46. οἱ πολλοὶ μοναχοὶ φανερώθησαν πάλιν, τὸ μὲν τῆς αὐτοῖς ἀπὸ ἐπαγγελίας ἀπεδύσαντο, καὶ εἰς λαϊκὸν σχῆμα ἠλλάξαντο, γυναιξί τε ὁμιλεῖν τολμήσαντες, καὶ τὸ ἀφιερωμένον ἀπεκείραντο. *Eiurata professione, ac religioso illo cultu deposito, ex attonsis in comatos mutati sunt, atque ad Laicorum speciem traducti, cum vxoribus etiam copulati sunt, & earum se contuberniis illigarunt.* Recolenda superius annotata ad pag. 213. & 238. quibus attestatur pag. sequens 375.

Καὶ κρεῶν μεταλαμβάνων.] Monachis Græcis ad Episcopalem dignitatem euectis, ægrotis quoque ac peregrinantibus carnes comedere nusquam licuit. Cyrilli Caluinolatræ ante annos aliquot exautorati, & ob impia facinora Sultani iussu reste præfocati, Monachalis ieiunij delibatis carnibus violatio, vt hominem nefarium sede deturbandum, & in exilium ablegandum, plebs Christiana, & Clericorum Synodus posceret, potissima causa extitit.

Κατὰ πρόσωπον ἐμπτυόμενος.] Perpendendus Canon vicesimus quartus Trullanæ Synodi.

Τρόπους ἀσελγεῖς.] Διατάξεις ἀσελγεῖς. Nicephorus.

Ἐπαίνουν, καὶ ὕβριζον τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν.] Idem pag. 46.

Κωνσταντῖνος Πατρίκιος, ὁ Λογοθέτης τοῦ δρόμου.] Idem. ὅσοι δὲ ἦσαν Ἀντίοχος μὲν ὁ τῶν δημοσίων πραγμάτων τὰς ὑπομνήσεις ἀναφέρειν, Λογοθέτην δὲ τοῦ δρόμου τοῦτον καλεῖν ἡ βασίλεια συνήθεια. *Ex iis Antiochus Magister memoriæ, de rebus publicis referre solitus: quem Magistratum Logothetam cursus appellare solent.*

Σπαθαρίους τῶν Βεσήρ.] *Beseri*, qui supra Σαρακηνόφρων scriptus, *satelles*: Patricij namque, & prouinciarum Rectores Spatharios habuisse, velut Belisarius sub Iustiniano, legimus. Qui sequitur Χειροφάρος ὁ τοῦ Πατρικίου Ἰωάννου Σπαθάριος exemplo est.

Pag. 369. Κανδιδάτος.] Spathariis adiuncta Candidatorum schola: ex quo nonnulli, tum apud Authorem, tum in iure Græco-Romano Σπαθαροκανδιδάτοι. Nicephorus pag 47 exponit ἀσπιδηφόρους, καὶ δορυφόρους vt Spatharios Suidas vocat σωματοφύλακας.

Τῶν αὐτοῦ ἀσελγειῶν.] Crudelibus gestis istiusmodi Copronymi enarratis, subnectit Nicephorus. ἕτερα δὲ πολλὰ ἐπράχθη τῷ τῶν Ἀλόγων μῖσος τοῦ σεβάσματος ἀσελγείας.

Ποδοπαγουρίου.] Anastasius *Podopaguro.*

Ἐσφράγισε τὸ Πατριαρχεῖον.] Fili foribus hinc, liminibus illinc affixi extremis, si regium sigillum hodie impresserint Turcæ, domo quenquam exire, vel in eam penetrare prohibent. In eos mos iste a Græcis deriuatus. Patriarchium itaque sigillo munitum Constantinum Patriarcham omni ingressu arcebat. ἐσφράγισε τὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὸ πατριαρχεῖον, legimus superius pag. 361.

Σταυροὺς τῶν ἐκκλησιῶν.] Vt apparentes in Ecclesiis cruces Saraceni deiiciant, vide Turcogræciæ pagg. 168. & 169.

Ἐν τῇ Ἱερείᾳ.] Miscella, *in Iberia*. Corrupte. Certior & sanior Nicephor. Αὐτὸς δὲ αὐτὸν ἐξόριστον ἐν τῇ Ἱερείᾳ, οὕτω καλουμένῳ βασιλικῷ παλατίῳ ἀποστείλας αὐτὸν ἔνθα ἄδειαν τοῦ Βυζαντίου κειμένῳ. *Statim in Hieriam relegatur. Est hoc Imperatoris palatium e regione CP. ad subsolanum positum.* A Iustiniano conditum, & a Iustino consummatum, & ab Ἥρας Iunonis prius ibi cultæ nomine Ἱέρεια dictum referunt Orig. CP. Distingue porro Ἱέρειαν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς. Hoc ad Propontidis fauces & mare superius: Hieria ad Vrbem sita.

Ἐν ταῖς Πριγκίποις.] Principus, Præconesus, Panormus, Prote, Daphnusia, Hiera, Platea, Oxea, & aliæ; Propontidis & Cyziceni sinus ad CP. insulæ.

Ἀβδελλᾶ Ἰβναλῆ.] Anastasius: *Abdelas Ibenali.* Clarius Miscella: *Abdelas filius Ali.*

Καὶ ἀγαγόντος Ταρασίου.] Addit vterque, *Tarasio.* Pag. 370.

Ὁ τοῦ Σκλάβου.] Verum peregrinæ & exteræ gentis S. Lauinorum hominem, vel libertum intelligat, (σκλάβος enim captiuus est, & seruus recentioribus Græcis) mihi non constat.

Τῶν ἐξ Ἀβάρων.] Codicum omnium vna est lectio. Anastasius & Miscella inuersis literis habent, *ab Anaribus*: atque ita Ἀβάρων legendum cum Nicephoro scribente, ὑπὸ Ἀβάρων ἐπὶ τῶν Ἡρακλείου χρόνων κατασκαφείσης. Pag. 371.

Χρίστης.] Anastasius *Linitores.* τὸ χρίειν apud recentiores *calce dealbare* est: & χρίστης linitor eiusmodi.

Ὀστρακαρίοις.] Tegularum testarumque fragmenta minutim contusa calceque delibuta cæmentum efficiunt solidissimum, & vix aqua penetrandum. Illud est ὄστρακον. Qui præparat, tundit, miscet, linit, ὀστρακάριος, vel ἀστρακάρης magis barbare dici auditus. Reliqua Nicephorus.

Ἐν τῷ σωλαίᾳ.] Quam variis modis Græcus Soleas scribatur, in Euchologicis expositum. Hic præter literas, genus quoque mutat. Soleas porro ad sacri Tribunalis septa gradus est transuersam Ecclesiam occupans; ac si in extrema Ecclesiarum naui præ altaris & sacri septi foribus gradus, quo in eum ascenderemus, occurreret. Is est Diaconorum & Lectorum sedes, & ex eo tanquam e *Solio* (ex quo facta appellatio) sacra Communio & Christi Regis corpus in populum distribuitur. In eo stans Constantinus, tanquam inedito opprobrij, pœnarumque sibi inflictarum spectaculum Christianæ plebi exhibuit. Anastasius, *in Ecclesiæ gremio.*

Ἐν τῷ συνθρόνῳ.] Sedem Episcopo in Ecclesia editiorem, ex qua populum omnem in Ecclesia prospectat, & a dextris sinistrisque Sacerdotes habet assessores, σύνθρονον existima. Euchologium, *Consessionem* posuit Anastasius.

Ἀναβολαῖον κοντόν.] Æstimo fuisse casulam sacerdotalem, vel saccum Patriarchalem, conciliando opprobrio breuissimam. Ea enim est ἀναβολαῖον, id est φαιλόνιον; manicis, vt totum inuoluens corpus, caret. κοντός, non *Contum* modo, sed *breui* quoque respondere lege apud Meursium. De Sacco vide Euchologica. Pag. 372.

Εἰς τὸ σῖγμα.] Anastasius, & Miscella. *Ad consistorium.* Optime. Circi tamen intellige metam & locum, quo equi currusque peracto cursu *consistunt.* Hinc recentius verbum σιγματίζω, & σιγματίζειν, *sisto, consisto, expecto.* σῖγμα leges apud Meursium *stationem* haud inepte interpretantem.

Οὐκ ἐδέξατο τῶν ἁγίων λουτρῶν.] Filios Copronymi tres baptismi aquis lustrauerat Constantinus, & vlnis susceperat.

Pag. 373. Τορεύσαν.] Vice τορεῦσαν, vel τορεῦσαι, occaecans: ita χρυσίου deauro, vice χρυσίου proferunt.

Ἀμνημόνευτος.] Ἀκοινώνητος, cuius viui vel mortui nomen inter preces Ecclesiæ non effertur ex Diptychis.

Ἐν λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου.] Stephani socius est Macarius iste, & eiusdem habitationis ad Damatrym consors. Relege Copronymi annum 25.

Ἐπάνω δὲ ἀνθρώπους.] Eadem Nicephorus ad historiæ calcem.

Τοῦ μικροῦ Σεκρέτου] Secreta duo, maius & minus in Patriarchio fuisse præsens locus declarat: fuse relatis authoritatibus exponit Meursius, & aperte memorat Nicephorus Secretorum τό, τε μικρὸν σέκρετον, καὶ τὸ μέγα. Secreta iudiciis ferendis, & archiuis seruandis erecta commonstrant Eusebius lib. 7. hist. Eccl. cap. 30. σέκρετον δὲ, ὥσπερ οἱ τοῦ κόσμου ἄρχοντες, ἔχων τε, καὶ ὀνομάζων. Secretum, velut mundi Magistratus, habuit & nominauit Paulus Samosatenus. Nicetas in Alexio Manuelis F. δικασπολικὸν θρόνον, iuris dicundi thronum appellans: Balsamo de Chartophylacis & Protecdici meditatione. Vocat Nicephorus ἀφωρισμένους τῶν ἀρχόντων οἴκους, οὓς Ῥωμαῖοι Σέκρετα καλοῦσι. Processibus domos deputatas, Secreta Romanis appellari solitas: quod, vt reor, Patriarcha ius dicturos ad ea cum assessoribus conueniret, & procederet. σέκρετον enim, siue σήκρητον barbaram Græcorum vocem a Latinis acceptam, consilium referre alibi declaratum est.

Διὰ μουσείου.] Ex musiuo, inquit Anastasius. Nicephorus διὰ ψηφίδων χρυσῶν. Opere tessellato aureo, cuius pleraque pars auro radiaret.

Ἐξ ἐγχηροῦ φίας] Anastasium ἐγκαύσεως ξυλογραφίας legisse suspicor. Scripsit enim, Imagines magni Secreti, quæ sculpta erant, in ligno deposuit. Vt enim τορεύω, torno, sculpo, circumago: ita τόρνος, verto significat: atque ideo ξυστικὸς, ac τορευτικὸς in sensum eundem possunt incidere. Sculpturas huiusmodi, quas e ligno dimidiatas intelligo, κηρόχυτον ὕλην, e cera liquefacta fusaque ad parietes fixas indicat Nicephorus: τὰς Τρυπάδας, & τὸ Σεκρέτον confundit Turcogræcia non vno loco.

Pag. 374. Ὁ τριγαμος.] Monogamiam probant, secundas nuptias tolerant, tertias velut incontinentiæ nota labefactatas vix admittunt Græci: nec has tamen, vel istas absque pœnitentiæ mulcta concedunt iniri. Inustas in secundis & tertiis pœnitentiæ notas, precesque intemperantiæ crimen depulsantes, vide in Euchologio Officiis de sponsorum coronis. Nuptiarum huiusmodi ius omne enucleat, quartarum vero penitus abrogat Arcadius de Concordia vtriusque Ecclesiæ lib. 7. de harum prohibendarum ratione ibidem.

Ἰνδικτιῶνι ἑβδόμῃ.] Nicephorus. τῇ ἑβδόμῃ ἰνδικτιῶνι, κατὰ τὴν Ἀπριλλίου μηνὸς, τῷ ἁγίῳ σαββάτῳ, στέφει Κωνσταντῖνος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Εὐδοκίαν Αὐγοῦσταν.

Τοῦ Πατριάρχου ποιήσαντος εὐχήν] Absque Ecclesiæ benedictione dignitas nulla Græcis auspicato conceditur. Euchologium.

Τὰ Καισάρεια ἐφεστρίδαια.] Pileos & coronas Cæsareæ dignitatis insignia: de quibus Codinus. Anastasius Galeas scripsit: verum hæ a pileis & coronis longe dissitæ. Itane Nobilissimus, qui inferior, corona; Cæsar, qui præest, sola galea redimiretur? ἐφεστρίδαια igitur ista ad Imperatoris stemmata accedentia, eorumque formam vide in huius sæculi principum imaginibus apud Baronium, & Gretserum opusculis de Cruce expressis.

Καὶ ὑπάτους προελθόντες.] Consulum recenter institutorum more populo spectandos sella curuli vectos, congiariumque simul in plebem dederunt: quod Nicephorus dixit. τῇ δὲ Βασιλικῇ ὀχήματι καὶ τῷ ἐπὶ πολὺ καθολικῷ ἀπίσταμαι χαρίσματα, ὑπατείας ἐπιτελοῦντες, καὶ τοῖς περιελθοῦσι χρήματα διέσπειραν.

Τρεμίσια] Tremissis, denarii quatuor, assis, siue solidi pars tertia, quasi ter missus, id est expositus. Gregorius lib. 9. epist. 29. Ita vt quidam eorum ad singulos tremisses, quidam ad binos, quidam ad singulos solidos, vel, si visum fuerit, amplius dimittantur. Ex his quanti pendat semissis liquet. Ieiunius de istis Mariana cap. 22. de ponderibus & mensuris.

Παῖδαγρίας αὐτοῦ ἀναλίζεσθαι] Seruilis nota.

Καμαχάν] Sedes 46. CP. throno subiecta Notitia Episcoporum Orientis Codino adiuncta.

Τῷ δὲ αὐτῷ τοῦ ἐνεστῶτος] Nicephorus. ἐν δὲ τῷ ἰνδικτιῶνι ἄρχοντι Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Λέοντος γαμετὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Εἰρήνην. καὶ τῇ δευτεροπρώτῳ μηνὶ στέφει τε αὐτὴν Αὐγούσταν, & τῇ ἑξῆς ζεύξας τῷ γάμῳ ἐθεράπευσε. Ad hunc vsque annum historiam perduxit Nicephorus. Sibi ipsi testis deinceps erit Theophanes.

Σὺν ἐξῆς γυναικὶ ἐκπομπεύσαντες.] Quis Imperatricis ac nouæ sponsæ in Vrbem comitatus, & ingressus, & vt a præstantioris dignitatis fœminis excipienda & deducenda præcipit & describit Codinus de Officiis Aulæ CP. cap. vlt.

Ἐνδυσάμενα τὰ μὲν λευκά.] Nigra videlicet Monachali, a quo illi μελανοφορῶντες, & μαυροφόροι nuncupati, reiecta: & candida lætitiæ pronuba accepta. Pag. 375.

Ὀνομάσθη Κωνσταντῖνος ζῶντος ἐν Κωνσταντίνου τοῦ πάππου] Puero patris aut aui nomen ne imponant, Græcos impedit superstitio. Vt enim, aiunt, patrem aut auum nomine refert, ita personam repræsentat, & in eius locum substituitur. Patrem itaque quantocyus moriturum designat, & ei successorem se aduenisse profitetur. Rem igitur insolitam, vel ominis infausti Theophanes obseruans, scripsit. ὀνομάσθη Κωνσταντῖνος ζῶντος ἐν Κωνσταντίνου τοῦ πάππου αὐτοῦ.

Τῶν Βουκελλαρίων.] Bucellarii, ait Suidas, Gallo-græci nominantur, & eorum regio Gallo-græcia: vnde hi equites erant expediti. Constantinus Porphyrogenneta de Thematibus inter Isauriam, & Cappadociam Buccellarium locat. Describens enim Ἀνατολικὸν, Habet, inquit, a sinistra partes quasdam Buccellarii, & initium Cappadociæ; ad dextram autem Isauriam. Vnde vero locus Buccellarium sit vocatus, idem infra aperit Themate sexto. Thema, inquit, Buccellariorum non a loco aliquo appellationem accipit, neque a gente aliqua quæ ita vocaretur, sed quod militum asseclæ essent, & commeatum veherent. Buccellarius enim Latina lingua vocatur is, qui rei panariæ curam gerit, vt milites expediti, & ab omni onere liberi ad bellum essent. Buccellus enim vocatur torta panis circularem figuram in medio vacuam præ se ferens. Cellarius autem custos panis: proprio vero & Græcanico nomine hi Maryandeni vocantur: sunt enim Galatæ cognominati. Horum Græca profert Rigaltius Pancirollus de iisdem cap. 47. Not. Imp. Orient.

Κατελάβου] Catulum. Ipsique patrique Lachanodraconi nomine ἀσεβείᾳ.

Κουτζοδάκτυλον.] Digitis decurtatum. Vide nominum improbitatem.

Εἰς φυλακτήριον.] In sacrum amuletum, & sui custodiam.

Ἀλφαδέλ Βαρισάν.] Anastasius vno verbo Alphadalbadinar. Pag. 376.

Τῷ δὲ Ὀκτωβρίῳ μηνὶ τῆς ἰνδικτιῶνος.] Ex anno superiore sub hoc laterculum sequentium gestorum μεταθέσεως factam rationes tres luce ipsa non minus dilucidæ suadent. 1 Indictionis duodecimæ facta iam memoria, vndecimam MSS in omnibus extantem sequi non patitur: sed vel eandem duodecimam repeti, vel aliam quamcumque sequentem recenseri expostulat. 2. Nil quod Imperii Romani spectet administrationem annus præteritus

in medium affert: quare temporis successione, a iam enarratis hæc diuersa, ipsam temporis notam non eandem arguunt; atque ita vnius anni spatio includi nequaquam possunt. 3. Quæ sequuntur alia anteuertere, & ad priorem annum reuocari omnino debent: icti siquidem fœderis violatio, Bulgari facinus ad Constantinum latenter denunciatum, in Bulgaros tacitæ, latentes, furtiuæ eruptiones, Bulgariam nondum armis infestatam ostendunt; bellum nondum susceptum conuincunt: sed tum primum indictione vndecima enatum, idemque annis mox venturis protractum tempore plurimo Romanos inter & Bulgaros perseuerasse.

Pag. 377. Τὰ φλάμουλα.] Alias φλάμουλα. Facilis τοῦ λ in ρ apud recentiores Græcos mutatio: sic ἔρθεν, τοῦ ἦλθεν vice proferunt. φλάμουλα Meursius & Rigaltius exponunt. Anastasius exponit: *transfretauerunt tam vexilla, quam supellectiles ministerij regij & apparatus.*

Ὀπτιμάτοις.] Olympiodorus in Excerptis Photij τῶν Ῥοδογαΐσου Γότθων οἱ κεφαλαιῶται Ὀπτίματοι ἐκαλοῦντο, εἰς δώδεκα συμποσούμενοι χιλιάδας. *Gothorum, qui cum Rodogaiso erant capita, Optimati vocabantur, ad duodecim millia numerati.* Plura Rigaltius. Exponit sententiam Anastasius. *V nitis ordinibus Optimatibus fecit hos ollogiuta millia.* Ipse quippe, vt pariter habent cæteri codices a Regio diuersi, legit ὀγδοήκοντα χιλιάδας.

Ἐμφράξαντος εἰσελθεῖν.] Idem. *Obsequiis constipatus incedens*, totius nimirum exercitus comitatu.

Τζέριγος.] Anastasius, *Telerigus.*

Ἐμέριζεν.] Idem. *Per medium eos recidit.*

Τοῖς πρὸ τοῦ ἔτους τῇ ιγʹ. ἰνδικτιῶνι.] Isthæc vna constantique codicum omnium, Anastasij, & Miscellæ authoris lectione ad indictionem decimam tertiam pertinentia, in annum præeuntem indictione eiusmodi signandum reijci debent: indictionis enim decimæquartæ mensem Septembrem Theophanes ipse iam iam memoraturus, & eam anno præsenti, Copronymi videlicet quinto supra tricesimum inchoato addicturus, Augustum & indictionem superiorem memorans, illum indictionis decimæ tertiæ, hanc ad Copronymi annum quartum & tricesimum spectare declarat.

Pag. 378. Βοῶν καὶ νόμων.] Codicibus in cunctis hæc non extare declarant variæ lectiones.

Θυάδεσος.] Ita Græci codices. Anastasius nomen tacet. Author Miscellæ scribit. *Eodem anno Adelgisus Longobardorum rex*, &c.

Τῇ ιζʹ. τοῦ Ἰουνίου.] Die Iunij 17. patris imperio successit Copronymus, ex dictis ad eius annum primum: annis 34. mensibus 2. & diebus 26. exactis defunctus est: igitur Septembris die 23.

Μαδί.] Mahometus Almohdi Ecchellensi dictus.

Τὸ σπήλαιον, τὸ ἐπιλεγόμενον Καῦνος.] Bello captorum *carcer*, captiuorumque ad triremes deputatorum custodia Græcis recentioribus est καῦνος, quam Itala voce satis vsitata *bagno* nonnunquam dicunt. καίειν enim pro χαίειν, *affligere, deprimere, torquere* exprimunt. καῦνος ergo *carcer* quicumque, quod locus afflictionis & calamitatis sit. In antris, foueis, speluncis, ne vi perrumpantur, præparari nouerunt, qui piraticam callent: & huiusmodi speluncæ aditum effregisse Abusbalem, & captiuos Saracenos in libertatem misisse, Theophanes breuibus dictis manifestat. Quod Saracenorum carcer a fumi incommodis in eo accenso vocaretur, expositionem allatam nil lædit: a fumo siquidem hic appellatus Καῦνος, carceri cuicumque alteri molestiam exhibenti proprium sibi nomen reddidit commune.

Μεθιστᾶν τοὺς ἐκ τῶν Ἀββάδων.] Metropolitas ex Abbatibus & Monachis assumere Græcis quam antiquum.

Οἱ τῶν ἔσω Τειχιωτῶν.] Vrbis custodiæ & defensioni milites deputati, vrbicæ excubiæ, *Les Archers de ville*: nisi forte velis milites in castris alios, alios in præsidiis agnoscere, & hos τοὺς ἔσω Τειχιώτας nuncupare. Penes te Lector, iudicium. Contrario tamen sensu τοὺς τῶν ἔξω Τειχιωτῶν, *exteriores ordines*, posuerunt Anastas. & Miscella. Vide Constantini Leonis huius filij annum 7 Pag. 379.

Ἐργαστηριακῶν.] Ἐργαστηριάρηδες corruptius vulgus vocat τοὺς ἐπ' ἐργαστηρίοις, mercium quarumlibet *in officinis venditores.*

Καὶ ζωστάσας τὰ ἰνδικτιά, ὡς ἔθος ἐστὶν] Adeundus Codinus de Imp. coronatione cap. 17. num 14.

Τοῦ Πάσχα ιεʹ. ἰνδικτιῶνος.] Præsentem annum indictio quinta supra decimam afficit. Hæc tamen superiore peragi potuisse non dubitabit, qui Constantinum Copronymum imperij quintum ac tricesimum tantum inchoasse, & Leonem filium eo anno a Septembris die 13. & indictione decima quarta potestatem accepisse considerauerit. Si tamen decimam quintam reponendam contendas, non ero contrarius.

Ἀντιμήνσιον.] *Altare* Græcorum *mobile & portatile.* Ἀντιμήνσιον est, quasi ἀντὶ τῆς μηνσῆς, *sacri ferculi* (id enim μήνσα sonat, ait Balsamo & Ioannes Citri Episcopus in Euchologio is relatus) *vicarium.* Latinorum corporali linteo simile sacras reliquias gerit inclusas, & sacrificio missæ celebrando, sacrisque precibus vbilibet concipiendis admouetur.

Τέλεριχ.] Qui supra Τζέριγος, qui Anastasio *Telerichus.* Pag. 380.

Μαιουμᾶ.] Maij Kalendarum celebritas diei festiuitate emili hilarius celebrando Μαιουμᾶς nominis consortium impertiuit. Quod antiquorum Maiumæ festum, quæ prima eius institutio, quam Christianis execrandum, vt deinde castigatius permissum diatriba pene integra Meursius in Lexico, & Lacerda in aduersariis edisserunt.

Καὶ αὐτοὶ Νοβίτισσαι.] An *Nubitenses*, prout vertit Anastasius, quia forsan *nubiles*? Vel quia Nubienses, Nubia videlicet ad Nilum vico? vel denique prophetico spiritu claræ, cum vox Nabi Syris & Arabibus prophetam designet? Arridet expositio postrema: puellæ siquidem Emesam Syriæ incolebant. Pag. 381.

Τῇ δ' ἔτει τῷ ΦΛΕ ... μηνὸς, τῆς γʹ. ἰνδικτιῶνος.] Anno Constantini Copronymi secundo supra vicesimum nonum indictionum circulum Theophanem inchoasse ab eo scripta demonstrant. Quartum deinde quinto supra vicesimum ascribit: mox sextam vicesimo septimo: octauam vicesimo nono: tricesimo nonam: tum vero duodecimam tertio & tricesimo; quinto postmodum & tricesimo, qui eius Imp. postremus, tertiam decimam, & confestim decimam quartam consociat. Ad Leonis Copronymi filij annum primum indictionem decimam quartam memorat: ad præsentem hunc quintum circuli sequentis tertiam annotat: & anno mox sequuturo quartam adnectit. Ad annum Copronymi primum & vicesimum, qui mundi 6255. ab Authore numeratur, indictionum adiecto circulo, mundi 6268. obtinet indictioni postremæ & anno Leonis primo coniunctum: ab anno igitur Leonis secundo circulus alter incipiens, quinto, quem nunc tractamus, indictionem quartam afferat necesse est, & quintam Constantini successoris primo. En tamen vt mundi 6273. quartam accenset, præcedenti tertiam; atque iterum mundi 6268. decimam quartam, præuio decimam tertiam, ac tandem mundi 6265. Pag. 382.

duodecimam affigit. An mundi annis indictionem vnam deesse, vel indictionibus annum mundi vnum redundare asserendum? Ipsi Authoris calculi errorem produnt, & vbi admiserint faciles testantur. Ipso inquam, Constantini Copronymi anno postremo, quem quintum ac tricesimum numerat, annos quatuor & triginta, menses duos, dies sex & viginti imperasse prædicat. Annus integer trimestri vix completo totus fuerat assignandus: Ad huius anni historiæ calcem annos quinque, mensibus sex demptis filium Leonem imperio potitum narrat: adeone facile præter debitum menses sex occurrebant erogandi? Indictionum itaque ordine seruato, annis mundi menses quindecim indebitos intrusit Theophanes: nouem Constantini, filij Leonis sex alios ætate. Vno verbo Copronymi annis quintum ac tricesimum addixit superfluum, & indictione carentem, cuius quatuor & triginta duntaxat ex propriis calculis recensere debuerat. Profectionis itaque Copronymi in Bulgaros historia in annum & indictionem reposita, mors in sequentem annum & indictionem, quibus filius imperium obtinuit, accensenda: anni vero tum a mundi conditu, tum a Christi natali in ordinem meliorem reuocandi.

Τῆς Τυροφάγου.] Septuagesimæ hebdomade Carnisprinium habet Ecclesia Græca: & Sexagesimæ Dominico die, τῆς Ἀπόκρεω, quo carnibus adhuc vesci licet, clauditur. Sequente hebdomade, quæ Latinis Sexagesimæ, ouis lacticiniis, atque adeo caseo vtuntur, eaque comedendi etiam ipsa Quinquagesimæ Dominico die facultas perseuerat, a quo Τυροφάγος appellatur. Feria sequente 2. Quadragesimalis ieiunij habentur encænia, & πρώτη ἑβδομὰς τῶν νηστειῶν numeratur. Scripta superius de Græcorum ieiuniis in memoriam reuocanda. Τῶν νηστειῶν tamen πρώτη κανονικὴ hebdomadem a feria 2. inchoatam, vt & secunda succedentem claudit. Eam ob rem Casearia Dominica Februarij diem sextum obtinente, ieiuniorum secunda vicesimo propriam sibi sedem figat necesse est.

Παρὰ ἓξ μηνῶν ἔτη πέντε.] Die Septembris tertio supra decimum Leonem imperio potitum scripsit superius Theophanes ad Constantini Copronymi annum vltimum: Septembris iterum die octauo fato functum hic statuit: igitur post imperij ἔτη πέντε παρὰ ἓξ ἡμέρας, eamque lectionem codex Barberinus & Vaticani ostentant: sed & Anastasius eam tuetur. *Mortuus est*, inquit, *cum regnasset annis quinque, diebus sex exceptis*. At cum Septembris die vicesimo tertio imperium adiisse ex ipsius Authoris testimonio ad annum Copronymi vltimum euidenter demonstretur; Septembris eiusdem die septimo supra decimum excessisse constat. Stemma porro magnæ Ecclesiæ, quod sibi vendicasse narratur, illud est quod a coniuge donatum templo appendisse Mauricium supra legimus ad eius annum 19. pag. 236.

Pag. 383. Τῆς Δωδεκανήσου.] Insulæ Cyclades duodecim Δωδεκάνησος sunt; & cum in ciuili tum in Ecclesiastico regimine prouinciam constituunt: quia vero maritimæ Drungarius, (classis nimirum ex eis collectæ Dux) ideo simul Rector censetur. Metropolis & Episcopatus in Notitiis ad editionis Regiæ Codinum attextis occurrunt.

Καὶ μεταδοῦναι τοῦ κλήρου.] Vt ipso Sacerdotij exercitio imperio nuncium remisisse conuincerentur.

Pag. 384. Ὅπως τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἐρυθρὼ λεγομένην.] *Rotrudem* Francorum lingua vocatam, de qua Annales Francorum Anonymi ab Andrea Duchesne collecti Tom. 2. pag. 22. & a Paulo Petauio pag. 354. Nibelungo ascripti, anno Domini 781. (is Authori toto septennio deficit, de quo alibi) ita scribunt. *Perrexit Carlus rex Romam &c. Et ibi desponsata est Rotrud filia regis Constantino Imperatori*. Poëta Saxonicus Anonymus Tomi eiusdem pag. 177.

Necnon Rhuotrudis, reliquis quæ filia natu
Maior erat, fleuit valde gemens obitum.
Hanc & Græcorum luxerunt ditia regna,
Quod non hac tali digna forent domina.
Sponsa fuit Constantini nam sceptra regentis
Illius semper nobilis imperij.
Inclyta Constantinopolis de germine nostri
Optabat Caroli nobilior fieri.

Vt non nisi cum Francis, non ita cum exteris, connubia contrahere Græcis Impp. liceret, vide disserentem Constantinum de Imp. Administr. cap. 12. quare quod Isaurus Leo Constantino filio Scytham vxorem dederit, obseruat Author pag. 341.

Πορφυροῦς χλανίδας, καὶ στέμμα.] Ῥόδινα ἱμάτια, scribit Nicetas, Imperatoriæ dignitatis insignia.

Μετὰ πάσης ἀσφαλείας.] Sclauorum & Bulgarorum incursibus & metu libera. Pag. 385.

Μουσῆς.] *Musa Al-hadi* Ecchellensi scribitur.

Καὶ τὸν Ἡγούμενον.] Petrum etiam nomine. Pag. 388.

Ἐν τοῖς Κατηχουμένοις ἱερᾶ τινι.] Cathecumena porticus Ecclesiæ sublimiores ad annum Constantini Copronymi primum exposuimus. Præsens locus id conuincit. Alias ex Ecclesiæ liminibus & externa porticu Patres Synodice coactos de fidei rebus dissertantes prospectarent, & audirent Imperatores Constantinus & Irene? Cathecumena inferiora etiam Græci nonnulli vocant Ecclesiæ ἐμβόλους, quas alas & naues minores vocamus, eaque τὰ πρὸς τὰ κατηχούμενα ἄνω τῶν ἄνω diuersa: sed hæc hallucinatus est. Pag. 389.

Κόρτης.] *Comitatum, & famulatum regium* hic refert, alibi *aulam*, & alibi rursus *tentorium*: de quo Meursius. Pag. 390.

Οἱ δὲ ἔξω ταγμάτων.] Extra CP. in præsidiis, vel propriis thematibus & stationibus positos milites nullus negabit. Recolenda superius dicta ad Leonis prædecessoris annum primum.

Ταῖς φαμιλίαις αὐτῶν.] Integram familiam, coniuges, liberos, bona intelligo.

Ἐσφραγίσθη ὁ ὅρος καὶ ὑπεγράφη οὕτως.] Ipsa Synodi acta. ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου καὶ δεσπότου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, βασιλείας τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν δεσποτῶν Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς αὐτοῦ μητρὸς, ἔτους ὀγδόου τῆς αὐτῶν ὑπατείας, πρὸ ὀκτὼ Καλανδῶν Ὀκτωβρίων, ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης: *In nomine Domini & Dominatoris Iesu Christi Dei nostri, imperio piissimorum & amicorum Christi dominorum nostrorum Constantini & Irenes, octauo anno Consulatus eorum, octauo Kalendas Octobrias, indictione vndecima.*

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνι.] Ita Barberinus codex Vaticanis adiunctus. Consentit Anastasius scribens: *quinto Idus Octobrias, indictionis vndecimæ*: Peyrezianus legit solummodo, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. Ipsa Synodi Acta nuper relata dierum octodecim spatium anteuertunt.

Λογοθέτου τοῦ στρατιωτικοῦ.] Is Codini cap. 2. quadragesimus septimus inter Officiales recensetur: officium in notis exponitur. Pag. 391.

Μετὰ καὶ τοῦ Θεοδώρου τοῦ ποτὲ ῥηγὸς τῆς μεγάλης Λογγιβαρδίας.] Anastasius: *Vna cum Theodoro dudum rege maioris Longobardiæ, ad vltionem inferendam &c.* Miscella: *Vna cum Adelgiso maioris Longobardiæ rege, quem illi Theodatum dicebant, ad vltionem inferendam, si possent, in Carolum.* Filium regis dubio textu nixus malui interpretari. Concinit Poëta Anonymus inter Francorum scriptores ab Andrea Duchesne collectos lib. 1.

Hesterno Desiderius diademate regni
Floruit, en hodie est pauper, captiuus, & exul.
Filius illius cognomine dictus Adalgis,
Cum Longobardis in eo spes ampla maneret,

Diffidens rebus patriæ, se contulit inde
Ad Constantinum Græcorum sceptra gerentem:
A quo Patricius præclaro munere factus,
Hoc in honore suæ permansit ad vltima vitæ.

Plura apud eundem lib. 1. Eginhardus de gestis Caroli magni ad annum 774. & 788. quo scribit. *Constantinus Imperator propter negatam sibi regis filiam iratus, Theodorum Patricium Siciliæ Præfectum, cum aliis ducibus suis, fines Beneuentanorum vastare iussit*, &c.

Pag. 392. Βαγύλῳ.] Aliis Βάγυλος & Βαΐουλος scribitur, *Baiulus*: de quo Meursius, & Codinus.

Pag. 393. Ἐν τῇ Ἀψιῷ.] Fallitur Ortelius, vbi Thraciæ locum existimat: ad Armeniorum regionem spectare monstrant verba superius posita. κατέλαβον οἱ ἐμπίζοντες εἰς τὰ ὅρια τῶν Ἀρμενιακῶν.

Pag. 394. Ἐπιτεῖχον.] *Intimum* vertit Anastasius. *A secretis* existimo, vel eum *cuius ductu Imperatrix ambularet*, & cui inniteretur: euiratus enim refertur.

Ἐν ᾧ παλατίῳ τῶν Ἐλευθερίου.] Vna cum Vrbe a Constantino instaurata, Eleutherij palatium & portus condita. Is etenim ædificiorum Ἐπιστάτης, operas vrgebat, aiunt Orig. CP. τὸν λιμένα τῶν Ἐλευθερίου ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκτισεν, ὅτε ἔκτισε τὴν πόλιν. παρέστη δὲ εἰς τὸ κτίσμα Ἐλευθέριος Πατρίκιος. ἵσταται δὲ εἰς τὸν λιμένα στήλη μαρμαρίνη τοῦ Ἐλευθερίου. *Eleutherij portum eo tempore quo Vrbem, Constantinus magnus extruxit. Ædificiis autem promouendis aderat Patricius Eleutherius. In eodem portu marmorea Eleutherij statua erecta fuit.* Vocabuli ἀδειάζοντες, ἀδειάζουσιν, & παρέσπαδον significantia ex pag. huc reuocanda. De statua eadem Orig. CP. Locus alius hic elucidandus. ἵσταται, inquiunt, ἡ στήλη ἡ λιθίνη Ἐλευθερίου Ἀσηκρήτου φέρουσα ἐπὶ ὤμων κοφίνιον, ἡ δὲ ἀξίνη ἐν τῇ χειρί, ἀμφότερα λίθινα. *Eleutherij A secretis statua lapidea erecta fuit ferendis oneribus sportam dossuariam in humeris, manu verò batillum gerens, vtraque lapidea*: quasi operarum labori intentus, onerum quoque consors fieret.

Προβάλλειν.] Πρόβαλε φουσάτον dicit recentior Græcia.

Τοῦ βασιλικοῦ ἐργοδοσίου.] Palatij CP. ea fuit amplitudo, vt regios opifices caperet, quales Christianissimi Regis Luparenses porticus Typographos, Pictores, Phrygiones, Sculptores, Aurifices, & innumeros huiusmodi ingenio manuumque operibus ex quauis natione collectos præstantes viros tegunt & recipiunt. Βασιλικὸν omnino, & exterorum admiratione dignum ἐργοδόσιον.

Pag. 395. Χρυσοκλαβαρίοις.] Quasi *auriclauatores* dicas, magis propriè *Phrygiones*, qui *clauatas* auro variisque coloribus vestes pingunt. Vocabulum fusius ad Codinum exponitur. χρυσοκλαβαρίους etiam dici posse, ceu qui materiam χρυσοῖς κλάδοις, figuris & ramis auro ductis oneret & ornet. χρυσομαλαβαρίους, & χρυσομαλαβαδάσειν rudiores pronunciant: at non omnino rustice: μαλαβάζειν enim cum *torquere*, *affligere*, & *onerare* referat, quam auro colorarisque filis sericam vel laneam vestem tegant, lacerent, figuris quasi plagis afficiant, & immutent, non incognitum.

Χρυσεῖα.] Officina qua aurum in fila præparatur. Suauius χρυσεῖο, quam χρυσεῖον hodie pronunciant.

Pag. 396. Μέλανι κεντητοῖς.] Puncturis, necnon cæsuris in literarum figuras ductis respersum vel infusum, pulueream vel liquidum atramentum, humanæ cuti scripturam imprimit nullo tempore delendam.

Κομμέρκιον.] *Vectigal mercibus impositum*: Portius. Vide exempla apud Meursium.

Τοῦ πραγματείου.] *Nundinas* cum Anastasio interpretor.

Ἐκούφισεν.] Sustulit omnino, vel ex parte minuit.

Ἐστέφθη ὁ βασιλεὺς τὴν Θεοδότην.] De prauo Græcorum vsu, qui dato repudio, vel inito vi aut sponte diuortio, ad nouas conuolant nuptias, docte & copiose tractauit Arcadius toto ferme de Sacrament. in vtraque Ecclesia consensione, lib. 7.

Εἰς μανδύλιον.] Vice μανδύλιον vt ζωμίον, παιδίν, δυναστεῖον, ἀντὶ τοῦ ζωμίον, παιδίον, δυναστεῖον proferunt. μανδύλιον autem aliis corruptius scribitur μανδήλιον, *mantile*, *mappa*, *sudarium* est: vno verbo ἐθνικ. μανδήλιον legitur apud Iulium Pollucem χειρόμακτρον lib. 7. cap. 16. interpretantem: est quoque μανδηλάριον diminutiuum, de quo Meursius. Pag. 397.

Τοπητήριον ἀρχιματισμοῦ.] Ista parenthesi inclusa in Regio non extantia ex Barberino codice in lacunam referuntur.

Ὁ Πλάτων τῶν Σακκουδίωνος ἡγούμενος.] Ei Monasterio in monte Olympo constituto Symboli nomen imponitur a Theodoro Studita Platonis vitæ scriptore, apud Surium 16. Decembris.

Ὡς δέξαμένου τὴν βασιλέα εἰς κοινωνίαν.] Seueram Platonis in Tarasium sententiam Ignatius huius vitæ scriptor his verbis temperat. *Non sic cum auersatus est Plato, quod ipse probauerit scelus Imperatoris: id quidem nequaquam accidit vnquam, neque quod coronauerit Theodotem pellicem: nam & ab hoc longe longius remotus fuit. Probatur ipse quidem de abiecta coniuge acerrime redarguisse Imperatorem, & detestatum esse nouum contra leges sacras initum coniugium, neque coronare vllo modo voluisse nouam pellicem ab ipso Imperatore nominatam Augustam. Verum eo quod redargutum Imperatorem nequaquam ab Ecclesiæ separasset, sed cum illo communicaret: neque eum qui adulteram coronasset, ab Ecclesia abiecisset; idcirco ipse Plato ab eius se communione abstinuit*, &c. Hæc dictus Ignatius apud Baronium anno 795. num. 46. Idem apud Surium 16. Febr. tota hac historia, & pluribus aliis legitur mutilatus & omnino deformis. τὸ ἐπιτρέψαντος itaque *permittere* ac *tolerare*, non *iubere* vel *exhortari*, quo sensu frequentius vtitur Theophanes, exponendum.

Τοῦ κατηχητοῦ.] Sacerdos Catechumenorum curator, & exorcismos in adultorum baptismo legere solitus, κατηχητὴς est. Inter Officiales Ecclesiæ CP. recensetur a Codino cap. 1. Nos de eodem in Notis alia adiecimus.

Εἰς Ἐλευθέριον ἐν τῷ ναῷ.] Templum istud Michaëlis cælestis militiæ Principis. Catharorum Monasterium idem fuit, Theodoro Studita in vita Platonis id asserente apud Surium Decembris die 16. *Carcer erat Monasterium Imperatoris palatio adhærens, & eiusmodi custodiæ præpositus erat is, qui adulteras coronauerat.* Et: *Confessorem eum esse probauit, cum in cellula* (Ἐλευθέριον) *quadam vt maleficium hominem, illum veritatis thesaurum conclusisset, clauibus aliis alias addens, ac cibum per foramen quoddam ei dari iubens, vt a nullo prorsus videri posset.* Adeundus Baronius ad annum Christi 795.

Εἰς Πύλας.] Astaceni sinus locum. Constantinus Porphyrogenneta apud Ortelium. Pag. 398.

Ἕως τοῦ Τρίτωνος.] Locum alterum Asiæ minoris ad Propontidem. Ortelius ex eodem Porphyrogenneta Constantino.

Καθίσαι εἰς γωνίαν.] *Vt sederet in angulo*: ait Anastasius. Ita hodie dicunt, *agere quietem*.

Εἰς λιτάνευσιν.] Ad preces reddit Anastasius: addo & processionem, eo die qui Assumptionis B. Mariæ, fieri solitam. λιτάνευσις enim, & λιτάνευμα id hodie significat.

Ἐν τῇ πορφύρᾳ.] Palatij locus Imperatrici parturienti, & Imperatoris filios in lucem emittenti destinatus, a quo illi Porphyrogennetæ. Meursius.

Pag.399. Ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν.] Quod in confirmatione totum corpus vnguento sacro delibutum Græci velint, vel quod Latini regum suorum plura membra, caput nimirum, pectus, scapulas, brachia, quam ipsi vngant Imperatoribus; Caroli M. totum corpus a vertice ad pedes vnctione sacra illitum scripsit Theophanes.

Ἰνδικτιῶνι ἐννάτῃ.] *Theophanes, vt scriptum reliquit Baronius ad annum Domini 800. num. 6. coronatum tradit Carolum a Romano Pontifice Kalendis Ianuarij, indictionis nona. Verum errore labitur Latinis omnibus aduersantibus.* Hæc ille circa Theophanis lectionem nonnihil oscitans. Quid enim apud Theophanem scriptum manifestius, quam Carolum Imperij coronam & vnctionem τῇ Δεκεμβρίῳ κε'. & ex eo apud Anastasium & Miscellam VIII. Kalend. Ianuarij suscepisse. At si collatum Carolo imperium velit indictione octaua, quod annus nimirum a Christi natali octingentesimus, quo salutatus est Imperator indictionis octauæ nota conspicuus habeatur: obseruet meritissimus Annalium Ecclesiæ scriptor rationis temporum non ignarus, Græcos e quorum grege non infimus prodiit Theophanes, a Septembri indictionis initium desumere: adeoque in annum octingentesimum præcipua sui parte indictione nona signatum nonam etiam incidere.

Pag.400. Ἐν δὲ τοῖς σταύλοις τῷ Σταυρακίου.] Patricij illius de quo nuper mentio: qui quia Eunuchus erat, & Imperatricis δεσποίνης, eius equos seruare & stabuli curam agere potuit.

Τῶν βασιλικῶν ἀσπρισμάτων.] Imperatorium equitatum interpretatur Anastasius, quasi nimirum primam Imperatoris sellam. Addo ἄσπρον vinum album illud, generosum recentiore lingua nuncupari. Sit itaque in sensu isto ἀσπρισμα (sic namque mihi lubentius scriberetur) generosa prima & electa equorum candidorum manus in Stauracij stabulis Imperatoris vsibus destinata: equos quippe albos Imperatorem vehere leges. ἀσπρισμάτων tamen, *equum gradarium*, vulgo *haquenée* lubens interpretarer.

Βαλεντίας.] Legimus superius Βερζητίας.

Τῶν τῶν Ἑλλαδικῶν.] Helladici, qui τῶν Ἑλλαδικῶν thema occupant. Ii vero sunt, qui Achaiam & loca Corinthi contermina tuentur. Recole ex superius dictis Cæsares istos Constantini Copronymi sanguine ortos, Athenas in exilium anno superiore deportatos.

Τὸν Σαρανταπήχην.] *Σαράντα quadraginta* dicunt recentiores vice τεσσαράκοντα. Σαρανταπήχην enormis magnitudinis virum intellige. Faciles enim sunt ex aliquo euentu imponere cognomina.

Μουλτεύειν.] Vox a Latina *tumultuari* in Græciam translata, cuius vsus frequens apud Iureconsultos & Canonistas Græcos.

Pag.401. Ἐν τῷ Ἰουστινιανοῦ τρικλίνῳ.] Triclinium aureum a Iustiniano Rhinotmeto exstructum habes superius, & in Orig. CP. ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἔκτισε τὸ Ἰουστινιάνειον τρίκλινον. *Iustinianus Triclinium sui nominis ædificauit.*

Καρδιόπληκτος.] *Corde percussus* ab Anastasio reponitur: forsan cardiaca syncope, qua de repente & quasi momento ægri intereunt: syderatum & quasi fulminis ictu confossum dicunt medici; quamuis grandiore & præcipua circa guttur effracta vena sanguis copiosus pulmonem opplere, & ore despumare potuerit.

Γόητες.] Astrologi iudiciarij.

Πρέσβεις ἐπὶ τῷ εἰρηνεῦσαι.] Eginhardus ad annum 802. *Irene Imperatrix e Constantinopoli misit legatum nomine Leonem Spatharium pacis confirmandæ gratia inter Francos & Græcos: & Imperator vicissim absoluto illo misit Iesse Episcopum Ambianensem & Helingaudum Comitem CP. vt pacem cum ea statuerent.*

Τὰς Ἀβύδου, ἢ τὸ Ἱερόν.] Ad Propontidos fauces; superas ad Pontum; inferas ad Ægeum mare. Has Sesto & Abydo includi ignorat nullus: illas Hiero Castello propugnari dictum superius.

Οὗτοι ἐκομίσθησαν ἀποκρισιαρίοις Καρούλου ἐν τῇ πόλει.] Eginhardus anno 803. *Legati Imperatoris* (Iesse & Helingandus) *de CP. reuersi sunt: & venerunt cum eis legati Nicephori Imperatoris qui tunc Rempublicam gerebat, (nam Irenem post aduentum legationis Francicæ deposuerant) quorum nomina fuerunt Michael Episcopus, Petrus Abbas, Calistus Candidatus. Qui venerunt ad Imp. in Germania super fluuium Salam, in locum qui dicitur Sels, & conditionem faciendæ pacis in scripto susceperunt.* Pag.404.

Κτήτορες.] Anastasius: *Habitatores*: ciues potentiores intellige. Pag.405.

Πλάτων δὲ καὶ Θεόδωρος.] Platonis & Theodori Studitarum in Tarasium & Nicephorum sanctissimos Patriarchas zelum discretionis nonnihil egenum, describunt Theodorus ipse in Platonis gestis 16. Decembris apud Surium, & Ignatius in narratione de Theodoro instituta, quam ex vtriusque communis amici peruerudiri Leonis Allatij scriptis contubernalis Franciscus Combefis amice exhibuit. Περὶ Ταρασίου καὶ Νικηφόρου τῶν ἐν ἁγίοις Πατριαρχῶν. Ὅτι Ταράσιος καὶ Νικηφόρος οἱ ἀοίδιμοι Πατριάρχαι οἰκονομίας λόγῳ ἀσθενεστέροις ἐπιφάνεισαν, δι' ἃς καὶ ἀπέσχισεν ἑαυτὸν ἐκ τῆς τούτων κοινωνίας ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὡς ἤδη παραδεδήλωται. ἀναγκαῖον ἴσως ὁ λόγος τοῖσδε διηγήσασθαι. ὁ γὰρ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ τῆς φιλοχρίστου Εἰρήνης υἱὸς, τὴν ἑαυτοῦ σύμβιον ἐξώθησας, καὶ μοναχὴν ἀποκείρας καὶ μὴ βουληθεῖσαν, ἑτέραν ἀντ' αὐτῆς ἠγάγετο. καὶ ὁ μὲν Ταράσιος, εἰ τις γὰρ ἄλλος πλεονεκτεῖν ἐπὶ ἄλλοις ἰδόντων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας, ὅπως μὴ τοῦτο συμβῇ, οὐ συνεδοκέσεν, ἀλλὰ πρεσβυτερός τις τῆς ἐκκλησίας ὄνομα Ἰωσὴφ ἐπεφάνεισεν αὐτοῖς. τότε τοίνυν ὁ μέγας Θεόδωρος τὸν βασιλέα μὲν ἀπεκήρυξε ζῆλον θεῖον κεκινημένος, καὶ ὡς οὐ μετρίως ἐξημαρτηκότα ἤλεγξεν, ἀνακηρύττων τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν, καὶ ζῆλον καὶ ἄλλον ποιούμενος. ἀφωρίσατο δὲ αὐτὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πατριάρχου, ὅτι οὐ καὶ μὴ συνεδοκήσαντος εἰς τὸ ἐξαμαρτάνειν γέγονεν ὁ Πατριάρχης, ἀλλ' ἐκ ἐπεξῆλθεν, καὶ οὐδὲ ζῆλον θεῖον ἐπεδείξατο κατὰ τοῦ τοιαῦτα μάτην ἐργασαμένου βασιλέως· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκ θείας δίκης τοῦ Κωνσταντίνου ἐπισυμβᾶσαν τύφλωσιν, καὶ τὴν ἐκ τῆς βασιλείας καθαίρεσιν Εἰρήνης τῆς τούτου μητρὸς, ὁ τοῦτον τοῦ ἀξιώματος καθελὼν Νικηφόρος, τὴν ἀρχὴν λαβών......... (lego ἱερατικῶς) μετὰ μέσον, μετὰ τῶν ἄλλων, ὧν ἐκ Δαυῒδ ἐπεζήτει, ἐσπούδαζε καὶ τὸν πρεσβύτερον τοῦτον Ἰωσὴφ καθῃρημένον ἤδη δεχθῆναι πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ ἐν ἁγίοις Νικηφόρος ἀναδεξάμενος ἤδη τελειωθέντος τοῦ Ταρασίου τὰ ἐπὶ τῆς βασιλείας Νικηφόρου σπουδῆς, καὶ ἀπεδέξατο τὸν Ἰωσήφ. ὅθεν πάλιν ὁ μέγας Θεόδωρος καὶ ἐκ τῆς τούτου κοινωνίας ἀπερρήγνυται. ἀφ' αὐτῆς μὲν ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος οὐδὲ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀφηγήσεως ἐπελήφθη, ... τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ ἄλλοις ...... , καὶ πολλοῖς ...... αὐτὸν ......, ... , καὶ δι' ὅπερ, καὶ δι' αὐτὸν ...... τῆς ἀληθείας ...... συνεχῶς ...... τῆς ...... ὅτι αὐτὸς τὰ Ἀποστολικὰ ...... καὶ ...... , καὶ ...... τῶν ...... , καὶ ...... τὸν θεῖον ζῆλον, ὃ ὅλως .... οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς ...... τὰ τῶν Κωνσταντίνου ...... καὶ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τούτου τῆς βασιλείας ἀρξάμενον, ὡς ...... ψυχῶν ἤδη .... οἱ γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα οἱ ...... ἐκ τούτων ἀφορμὴν λαμβάνοντες εἰς ...... τῶν ...... , ὡς ...... τῆς βασιλείας ...... τῆς ...... , ... Τούτων δὲ ...... εἰς ...... ἤδη ...... ὁ μέγας Θεόδωρος ...... τι κατὰ τοῦ βασιλέως

τὸν θεῖον ζῆλον, ὡς εἴρηται, καὶ μέχρι τέλους αὐτὸν διετήρησεν· ἐν ἄλλοις μὲν οὕτω. τῶν δὲ μνημονευθέντων Πατριαρχῶν, ὁ μὲν θεῖος Ταράσιος διὰ τοῦτο συνεχώρησε, καὶ ἐσιώπησε, τοῦ δεινότερα ἀθέμιτα τὸν Κωνσταντῖνον δραματουργήσειν, ἐπειδὴ ἠπείλει ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεύς, εἰ μὴ τῷ αὐτοῦ θελήματι ὑπακούσῃ ὁ Πατριάρχης, τῶν μὲν ἔναγχος βασιλευσάντων τὴν αἵρεσιν ἀνανεώσασθαι, καὶ τὰς ἁγίας καὶ σεβασμίας εἰκόνας πάλιν καθαιρήσειν. διὸ καὶ ἔδοξεν αὐτῷ μικρὸν ἐνδοῦναι τῆς ἀκριβείας, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὰ μείζονα. ὁ δὲ ἐν ἁγίοις Νικηφόρος πολλὰ πρότερον ἀντιταξάμενος τῷ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντι Νικηφόρῳ, ἔπειτα τὸ ἀδάμαστον αὐτοῦ, καὶ τὸ τῆς γνώμης κακόηθες ἀκριβῶς ἐπιστάμενος, καὶ φοβούμενος μήποτε ταράξῃ καὶ συγχέῃ πάλιν τὰ ἐκκλησιαστικά, συγκατέθετο καὶ αὐτός, καὶ ἐδέξατο τὸν καθῃρημένον Ἰωσήφ, ὡς προείρηται. πολὺ δέ τι ὁ μέγας Θεόδωρος πρὸ τῶν ἄλλων ἐπεδείξατο παρρησιασάμενος κατὰ τῆς μοιχογαμίας, καὶ μέχρι τέλους ἀνδρεῖος· ὅτι οἱ Πατριάρχαι συγκατέβησαν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, οὐ πάντως δογματίζειν καταλείψομεν τοῖς ἔχουσι τὸν λόγον τῆς γνώμης ἐν ἑαυτοῖς φανερόν, καὶ ἐξησκημένοις τὰ τῆς ψυχῆς αἰσθητήρια πρὸς τὴν τοιούτων διάκρισιν· ἐπεὶ καὶ τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον τὸν Κύπρου ἐπίσκοπον, τὸν αὐτὸν Θεοδώρῳ ζῆλον ἐζηλωκότα ἀεὶ θεῖον ἀνθιστάμενον πρὸς τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν· ἀπειλούσης γὰρ ἐκείνης περὶ τὰς τῶν ἁγίων ναῶν ἀνοίξεις, εἰ μὴ ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἐξορισθῇ, οὐ κατεδέξατο, ἀλλ' ἐνέδωκεν, ὅπως ὁ ἅγιος ἀφ' εἱστὼς, αὐτοὺς ἠμὴ ὑπὸ τῆς κρίσεως τούτου· ἄλλα δὲ ἐπὶ τοιαύτης καταλείψασα αὐτοί. λέγεται δὲ ὅτι δι' ἑτέρας αἰτίας ὑπὸ τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος διερρήγνυτο. τί δὲ λοιπὸν ὅτι, φησίν, ὑπὸ τῶν λαϊκῶν λεχθεὶς εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνεβιβάσθησαν, καὶ οὐ κατὰ θεσμὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐγένετο τούτων ἡ χειροτονία. πρὸς δὲ τοῦτο ἀπολογεῖται ὁ τὰ κατ' αὐτοὺς συγγραψάμενος· ὅτι οἱ θεῖοι κανόνες ἐκ λαϊκῶν πάντα τὰ σχήματα αὐτοὶ ψηφισθέντα μάλιστα ἀπείργουσιν ὁ χειροτονούμενος τῶν τῇ ἱερατικῇ καταλόγων, εἰς ἄλλους ἀνάγκην τῶν ἐκκλησιαστικῶν. οὗτοι δέ, ὁ μέγας, φησί, Ταράσιος, καὶ ὁ θεῖος Νικηφόρος εἰς τὸ πρῶτον βαθμὸν τῆς ἐκκλησίας παρελήφθησαν, καὶ πάνυ καλῶς, καὶ ἀθέμιτος ἐγένετο καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἁπλῶς αὐτοῖς ὁ κανών. ἴσμεν μέντοι ὅτι τὰ προστιθέμενα τοῖς ἀοιδίμοις Πατριάρχαις ὁ μέγας Θεόδωρος ἐκ Θεοῦ κινούμενος, καὶ μικρὸν ἐνδοῦναι τῆς ἀκριβείας, διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι μείζονα βλάβην, καὶ ἑαυτὸν ἀπέχειν τῆς ἐκκλησίας, ὁ μικρὸν πλῆθος τοῖς πατράσιν ἔδοξεν. ἀφ' ἡμῶν πάλιν διωρθώσαντο, ὡς προείρηται, καὶ δηλοῖ μὲν τοῦτο ὁ τῶν κατ' αὐτὸν ἱστορίαι, δηλοῖ δὲ καὶ ὁ μέγας Μεθόδιος ἐν τῷ ἤδη μνημονευθέντι λόγῳ αὐτοῦ τῷ πρὸς τοὺς Στουδίτας. διηγεῖται γὰρ ὅτι πολλοὶ ἠθέτησαν τὴν γνώμην, ἐδέδοικα μετὰ συναρπαγῆς, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ συνήφθη καὶ ὅτι πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πολλὰ ἔπαινον, καὶ ἀγάπην, καὶ συμπνοίαν εἶχε μετὰ Νικηφόρου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου ἐπίδειξιν. ἐπεκράτει ἕως ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἐν ψαλμοῖς εἰρημένον τοῦ θεοῦ Δαβὶδ ὅτι ἰδοὺ δὴ, τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό. εἰ γὰρ καὶ τὸ προσηκούσης καὶ τῷ πρέποντι ἱερῷ ἀλλὰ δυναστεύειν μᾶλλον ἔχει τὸν κίνδυνον· πάλιν δὲ τὸ πρὸς ποιμένας ἀρχιερεῖς τῶν μειζόνων καὶ ἀρχιερέων ἀρχιερεὺς· μᾶλλον δὲ ἀποστόλους αὐτοὺς, κατὰ τὸν μέγαν Διονύσιον. τοῦτο γὰρ καὶ ὁ θεῖος Μεθόδιος πρὸς τοὺς τὸ ἅγιον μαθητὰς, τοὺς Στουδίτας, φησί, διακρίνει προτρέπων, λέγων οὕτως· οἱ μοναχοί εἰ, καὶ ἐν πᾶσι σοι τὰ τῆς ἱερᾶς, ἀφ' ὑποτασσόμενοι τῇ χειρί, καὶ οὐχ ὑποτασσόμενοι, οὐ δὲ ἐξετάζειν αὐτούς. De sanctis Patriarchis Tarasio & Nicephoro. Necessariis quibusdam temperamentis, & in negotiis administrandis perpetua memoria dignos Patriarchas Tarasium & Nicephorum vsos fama est, prout alibi iam manifestauimus. Et hæc sunt quæ narratione nostra illustranda aggredimur. Constantinus Imperator Irenes Christum amantis Imperatricis filius, vitæ coniugiique consorte expulsa, & inuita reluctanteque in Monasterio detonsa, vxorem aliam eius loco substituerat. Ac Tarasius quidem sanctus vir, is enim tunc Ecclesiæ Constantinopolitanæ clauum regebat, tali facinori nusquam præbuerat assensum; Presbyter tantum fuit eius Ecclesiæ nomine Ioseph, qui sceleratas huiusmodi nuptias contrahentes connubialibus corollis ausus fuerat redimire. Re cognita magnus Theodorus Imperatorem Ecclesiæ diuortio damnauit, & virum feruore illo cælesti motum Principem illegitimis facinoribus sacras leges lædentem corripere aggressum, plures alij eius consilio zeloque ducti sequuti sunt. Theodorus ipse Ecclesiæ ingressu, & Patriarchæ congressu semet continuit: quod quamuis nefandum coniugium haud verbis probasset Patriarcha, seueriore tamen pœna non perstrinxerat, nec in eum qui tam exoso sceleri præstiterat opem, læsæ maiestatis diuinæ pœnas exercuerat. His accessit, quod cælesti consilio & permissu irrogata Constantino oculorum mulcta, & imperij potestate eidem ablata, & Irene eius matre solio dignitateque pulsa, Nicephorus, qui ex insidiis eam exauctorauit imperij sceptrique compos, præter alia quæ aduersus est nefanda scelera, Ioseph memoratum superius Presbyterum depositione damnatum ad pristinos honores in Ecclesia reuocandum studuerit. Nicephorus alter sanctitate conspicuus defuncti Tarasii loco suffectus Imperatoris Nicephori consiliis obsecundauit, & in Ecclesiæ collegium Ioseph prius rescissum admisit: ex quo rursum magnus Theodorus eius se communione segregauit. Is enim vere sanctus Theodorus repudium prorsus illegitimum iam ab antiquo proscripserat, ac licet Constantinus Imperator propositis muneribus allicere, & artibus variis virum ad se pertrahere conaretur, & cum proprio marte, tum aliorum subsidio, tum ipsius sibi præter legum fas coniunctæ mulieris patris adnatæ flectere nequiret, exiliis, custodia, compedibus, plagis tergo inflictis, probatis etiam generum aliorum tormentis, virum cuncta patienter ferentem de diuino zelo quicquam remittere, nullatenus adegit, aut instantium necessitatum vi inferiorem se reddere. Viro quippe tanta sanctitudine præstanti, leue vel modicum Constantini delictum non apparebat. Ab ipso siquidem Imperatore ducens originem, ad infinitarum animarum ruinam iam fecerat progressum. Hominum namque plurimi, maxime voluptati sectandæ faciliores, occasione arrepta, & exemplo dato, nefastum Imperatoris factum fas rati adimplendo venereæ cupiditatis ardori per eius vestigia gradiebantur: & vxoribus quondam legitime coniunctis domo expulsis, alias quas deperirent, ad sponsæ prioris thalamos inducebant. Luem huiusmodi in multas iam prouincias grassantem videre magnus Theodorus non sustinuit: quare in Imperatorem ipsum diuinum zelum, vt præmisimus, exacuit, & in eo tenendo ad finem vsque perseuerauit. Et is quidem hoc pacto se habuit. Patriarcharum vero, de quibus institutus sermo, hic quidem, nimirum Tarasius idcirco consentire visus est, & attentatum a Constantino scelus nulla animaduersione perstringere, quod nisi placitis acquiesceret Patriarcha, Principum proxime præteritorum hæreses renouaturum, & sanctarum imaginum cultum proscripturum se Imperator Constantinus minaretur. Huius gratia rigoris nonnihil relaxare decreuit, ne in maioris momenti res summum induceret discrimen: sanctus autem Nicephorus, in alterius Nicephori, qui postmodum imperium tenuit, sententiam obnisus, tum vero prauos eius mores, & animi peruersitatem expertus, & ne ordinem Ecclesiæ perturbaret, & sus deque verteret metuens, assensum quoque præstitit, & Ioseph, quem depositum diximus, in priorem gradum restituit. At siue magnus Theodorus sacras leges vindicaturus, ac libertate sua vsus ad extremum vsque discrimen obsistens præclarius se gesserit, siue Patriarchæ ob allatas in medium rationes res difficiles prudenter attrectare maluerint, & apposito temperamento emollire, aliis quibus lucidius mentis acumen,

& ad res huiusmodi discernendas animi sensus vegetiores, dissentiendum relinquimus. Sane Epiphanium Cypri Episcopum inter sanctos celebrem parem Theodoro nostro ardorem, & inuictum animi robur aduersus Imperatricem Eudoxiam demonstrasse nouimus. Ipsi namque, ni diuinus Chrysostomus in exilium eiiceretur, idolorum templa quamprimum aperturam se minitanti nullatenus manus dedit, aut obsequendum sanctus vir duxit: quinimmo, Innocens ego sum ab huiusmodi iudicio, exclamans, & eam in minas & furorem conuersam relinquens, generose excessit. Aliam quoque dissensus Patriarchas inter & Theodorum causam extitisse ferunt: quod nimirum e Laicorum ordine ad Patriarchale solium confestim euecti, nec in eis ordinandis posita ab Ecclesia leges fuerint obseruatae. Ad quae obiecta, qui gesta eorum conscripsit, respondet, sacros Canones promotiones huiusmodi non omnino damnare: sed ne consecrandus rerum gradui congruarum peritia priuatus in periculum Ecclesiam adducat, tantum cauere. Iidem vero, magnus, inquam Tarasius, & sacer Nicephorus in magnos accessus Ecclesiam progredi studuerunt, & in cunctis aequo bonoque consultum esse voluerunt. Qua de causa Canonem eos carpere nulla ratione affirmandum. Quinimmo omni mentis attentione obseruandum, Patriarchis aeterna memoria dignis, & Dei motu semper actis, magnum Theodorum crimen impingere voluisse, & ab Ecclesia causa eorum causa se segregasse, ipsius Theodori non leue delictum a Patribus fuisse iudicatum: illi siquidem accurato rigore remisso, maius damnum euitatum censuerunt. Erratum sane Theodorus emendauit, vt alibi narratum est: & scripta de iisdem & Theodori gestis historia fidem huius facit: & magnus insuper Methodius sermone ad Studitas, de quo superius, misso, testatum reliquit. Sententiam enim quam animo praeceps hauserat, ipsum reprobasse, & ad Ecclesiam demum se adiunxisse, ac vitae termino propinquum cum felicis memoriae Nicephoro concordiam, dilectionem, & indiuisam animorum vnionem seruasse manifesto confirmat. In eo igitur, quod enunciant Psalmi de viro iusto adimpletum est: Si ceciderit, non confringetur, quia Dominus supponit manum suam. *Obuio namque, & e grege Sacerdotum cuilibet noxam, si haeresis labe vacet, inferre, si magni periculi est, quali maleficia facinus dignum, quod eiusmodi Pontifices & Pontificum Principes, magis vero Apostolos ipsos, vt magni Dionysii verbis vtar, aggrediuntur & reprehendit. Hoc forte dictum diuinus Methodius Studitis sancti discipulis perpendendum iure merito obiecit; his verbis vtens: Tu Monachus es, in Sacerdotes inquirere non tuum est; ipsis subiici te docet; ipsos tibi subiicere, vel eorum vitam perscrutari a te omnino sit alienum.*

Ἀνὰ τοῦ πουλὴ ἁγι.] In sancti gratiam; aduersus sanctos, Authoris sancti sancta sententia.

Pag.408. Ἐθνικόν.] *Gentilem* intellige, & a Christiana religione alienum.

Pag.409. Χαρίτωνος.] De Charitonis Laura diximus ad Syncellum.

Pag.411. Σκλαβηνῶν.] *Francorum episcopum* interpretor ... σκλάβων, & magis barbare σκλαβηνῶν, & ... *franum.*

Τὸ στόμιον.] Fretum potius CP. lintribus, μονοξύλοις ξύλοις traiiciendum, a quo Galatae oppidi regio Πέρα, quod πέραν τῆς θαλάσσης. de quo alibi.

Ἀλληλέγγυον.] Tributum pari sorte omnibus impositum, quod pauperibus non soluendo repertis, diuites deponere tenerentur, est ἀλληλέγγυον. Huius exempla historiamque pene omnem Meursius diligenter coaceruauit.

Χαρτιατικόν.] Actionis vel instrumenti in publicas tabulas relati pretium est Χαρτιατικόν· tributum pro chartis exponit Meursius.

Καπνικόν.] *Tributum fumarium*, quale ob singulos quosque caminos exigitur. Exempla suggerit Meursius.

Κηπιάτων.] Variae lectiones κηπιάτων· adeo vt Pag.412. non praediorum modo, sed & aedificiorum meliora a tyranno fuerint occupata.

Κουρατωρίαν.] Non aliud a fisco.

Ἐξ ᾧ ἀδεῶς ... αἰχμαλωσία.] Ob quotidianas in Saracenorum terras excursiones facilior fuit illis in partibus seruorum captura. Ii σώματα εὐωνά.

Μαθόντες ... λῃστείας.] Ob belli quotidie ingruentis, & praedandi consuetudinem. Quid a praedone praedo lucri reportet? aiebat nuper nominatus ille pyrata Vasco nomine. De iniquis istis legibus, & earum abrogatione legendum Ius Graeco-romanum, Zonaras, Cedrenus, & alij.

Ἀθιγγάνων.] De Athinganis nonnulla Balsamo. Pag.413. Eorum reliquiae ac successores Italis *Tzingari*, nobis Boemi vel *Ægyptij*, quod ex Oriente profecti in illas partes, & inde versus nos penetrarint. De hominum istorum faece tractat abunde Delrio lib. 4. Disquis. Magic. cap. 4. quaest. 5.

Ἐξωκιονίτου.] Exocionium, de quo supra in Notis ad pag. 150. Haeretica lue infaustum semper & infame.

Τὰ αὐτά.] Correctius in variis Lectionibus τὰ Pag.414. αὐτῶν.

Τάλαντα ... ιγ'.] Miror vnde Anastasius & Miscella *sexdecim*, cunctis exemplaribus Graecis tredecim prodentibus exscripserint.

Ἀνάξιον.] De se loquitur Author: vnde variae Lectiones addunt ὁ συγγραφεύς.

Ἐν Μαρκιάναις.] Alibi Μαρκιάνας vocat. Pag.415.

Τῇ κε'. τοῦ Ἰουλίου.] Caeteri codices MSS. τῇ κς'. τοῦ Pag.416. Ἰουλίου. Anastasius: *septimo Kalendas Augusti.*

Τοῦ δὲ πυρὸς ...] *Igne valli*, reposuit Anastasius. Sane ξυλίνοις illis ἐγκλείσμασι, quibus Nicephori castra circumsepiuisse Crumnus nuperrime relatus est, ipsius iussu ignem suppositum, & euadendi viam interdictam suspicor.

Ἐνιόφη Προκοπία.] Nicephori filia, annó superio- Pag.417. re memorata. Vide notam sequentem.

Ἀπέλυσε δὲ ... Κάρουλον.] Legationis hu- Pag.419. ius meminit Eginhardus ad annum 812. qui in annum succedentem, ob Theophanis calculos septennio minores, incidit. *Michael gener Nicephori Imperator factus, Legatos Imperatoris Caroli qui ad Nicephorum missi fuerant, in CP. suscepit, & absoluit; cum quibus & suos Legatos direxit, Michaelem Episcopum, & Arsaphium, atque Theognostum Protospatharium: & per eos pacem a Nicephoro inceptam confirmauit*, &c.

Εἰς Ἀφουσίαν.] Insulam Proponridos; Ophiusam Pag.421. correctius dixeris, ad quam Ioseph Thessalonicensis, & eius frater Theodorus Studita exularunt.

Εἰς τὸ Βαγδᾶ.] Ita Graeci codices cuncti. Anastasius & Miscella *Bagda*. Recentiores *Bagdat* pronunciant. Abraham Ecchellensis in historia Saracenica. *Abu-giafar Abd-alla* (vltimus est huius nominis a Theophane inter Arabum principes siue Caliphas recensitus) *construxit Bagdadum, siue Babylonem, & incoluit eam anno centesimo quadragesimo quinto.*

Διὰ σιγιλλίου.] Haud *sigillum* modo, sed & diplo- Pag.422. ma, cui solet apponi, τὸ σιγίλλιον refert. σιγίλλιον namque, παρὰ τὸ *sigillum*, & principis character adiungitur. Ipsi textus a Meursio in medium adducti id conuincunt. Isacij Comneni Const. καθὼς ἐν τοῖς σιγιλλίοις

σιγιλλίοις τῶν παλαιῶν ἀναγράφονται prout in veterum *diplomatibus refertur*. Constantini de Administr. Imp. *δι' αὐτοῦ τοῦ ἀπολυθέντος σιγιλλίου ἐν τῇ αὐτῇ μητροπόλει*: *dato in ipsa metropoli diplomate*. Methodij in epist. ad Zygomalam. *τὰ γὰρ πάλαι διὰ χρυσοβούλλων καὶ σιγιλλίων διακριθέντα*: *quæ quondam per aureas bullas, & diplomata diiudicata*.

Pag.422. *Α τῷ ἑβδόμῳ ἔτει Νικηφόρου τοῦ κατακλύσμου τῶν Χριστιανῶν μεμαθήκαμεν.*] Ad annum Nicephori 7. pag. 410. de illo superius agitur.

Pag.425. *Τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος.*] Hæc ad Bethleem & Rachelis sepulchrum exstructa, quam vidisse se Georgius Syncellus testatur pag. 57. Laura porro maius Monasterium est, & cellarum ab inuicem dissitarum & per æqua spatia distributarum ordinata collectio: qualis Camaldulensium vel Cartusianorum. Cyrillus in S. Sabæ vita: nos quoque ad memoratum Syncelli locum, & ad pag. 239.

Pag.426. *Ὡς δῆλον, τί καὶ ἀνθρώπινα.*] An non Ecclesiæ demum persecutor factus, Christi seruos crudeliter afflixit? Eius impietate nondum patefacta, Theophanem hæc scripsisse credendum. Ipse quam *ἀσεβὴς καὶ ἀπάνθρωπος λέων*, postmodum Theophanes expertus est. Vide pag. 431.

Pag.427. *Διὰ τῆς Χρυσῆς πόρτης.*] Eius nominis Chryse porta fuit CP. quod tyrannidem adepturi per eam Imperatores solemnem ingressum agerent. Nicephorus in altero Leone Iconoclasta. *καὶ ὡς ἔθος τοῖς βασιλεῦσι τῇ πομπικῇ δόξῃ διὰ τῆς Χρυσῆς καλουμένης πύλης εἰς τὸ Βυζάντιον εἰσελθὼν, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ γενόμενος, ἐκεῖσε τὸ τῆς βασιλείας ἀνάδημα εἴληφεν.* *His (ut Imperatores solent) solemni pompa susceptus, Aurea porta Byzantium ingreditur, atque in maiore Ecclesia Imperatoriam coronam accipit.*

Pag.428. *Συλλογὴ χρονογραφία.*] Authoris incerti, manci & ineruditi breuis historia potiusquam Chronographica narratio vix dato spatio ad Theophanis Chronographiam in Regio codice subiecta, ad eiusdem editionem hic quoque subtexitur.

Πρεσβεύοντες.] Videnda quæ *περὶ τοῦ πρεσβεύειν* præmissa.

Ο ἄρα πρῶτος ἦν.] Qui *ἀγαθὸς* hodie Græcis, is quondam *ἁπλοῦς* & *ἀφελής* atque adeo qui *πρῶτος* is *ἀγαθὸς, καὶ ἁπλοῦς, καὶ ἀφελής*.

Ως ἔφησε.] A Theophane pag 424. vel ab hoc Authore opere nondum cognito.

Οἱ δῆμοι ψάλλοντες τροπάρια.] Troparia siue modulos in Ecclesiis in laudem Impp. decantatos docet Luitprandus. *δῆμοι* factiones populi sunt Prasina, Veneta, Russia, Candida. *ἦχοι* varij toni ad quos moduli in Ecclesiis decantantur: de quibus in Euchologicis nostris plurima.

Τῆς Θεοδότης.] Constantini pellicis, siue malis coniugis, de qua superius Theophanes ad Constantini Irenes filij annos.

Μαϊουμᾶδες.] De quibus in Notis ad Theophanis pag. 380. Pag.429.

Στιχοῦν] *Ἀντὶ τοῦ ἵστημι* recentior Græcia pronunciat *στέκω*.

Ἐτάφη ἐν τοῖς Ἀποστόλοις.] Apostolorum Ecclesia Impp. sepulchris a Constantino M. qui primus ad eam sepultus est, clara. Pag.435.

Σταυρὸν ἐν ἔπηξεν.] Nulla subscriptio & promissio, quæ exarata cruce non firmetur: ad eum morem alludit. Hinc *πατεῖν σταυρὸν* pagina 436. peierare interpretaberis. Vide paginas 439. 440. 441.

Πρεσβύτερον τινὰ Τζαγγάριον.] Calceatius, siue sutor *τζαγγάρης*, & *τζαγγάριος* est. *τζάγγια* enim ocreas alibi interpretor pag. 384. Nil mirum porro calceariam & sutoriam exercere Presbyterum: sacris enim addicti quique Græci præter Monachos opera locata victum quæritant quotidianum, nec in publicis officinis, vicis, & compitis artem quandoque vilissimam profiteri erubescunt. Pag.436.

Ἂς κατεβάσωμεν.] Recentioris Græciæ dialectus: *deponamus*. *ἂς* imperandi & excitandi vox est: *ἂς ποίησῃ faciat: ἂς φάγῃ comedat. κατεβάζω depono: ἀναβάζω attollo: κατεβιβάζω & ἀναβιβάζω* vice. Videnda pag. 440. Pag.438.

Ἐχάρησαν.] Dicunt hodie *ἐχάρηκα* gauisus sum: *ἀπὸ τοῦ χαίρομαι* gaudeo: hic *ἐχάρησαν*. Pag.439.

Κακοδαίμων.] Vice *κακοδαίμων* pronunciat moderna Græcia: ita *πέθανω* vice *πέθανον*. Pag.441.

Θεόδωρον Σπαθαροκανδιδᾶτον.] De Spatharocandidato notæ in pag. 369. ex milite Episcopus.

Σπαθαρίκιον.] De qua voce in notis ad pag. 368. plura obseruantur.

AD S. P. N.
THEOPHANIS
CHRONOGRAPHIAM
F. FRANCISCI COMBEFIS
Ord. FF. Prædicatorum Congreg. S. Ludouici
NOTÆ POSTERIORES,
IPSVM PROPIVS AVCTORIS CONTEXTVM, eiusque Versiones strictim illustrantes, & emendantes.

QVAMVIS grauiora quæque ac maioris visa operæ, vereque Chronographica occupauit R. P. Iacobi Goar *τοῦ μακαρίτου* diligentia; relegenti tamen opus tam spissum, cui & meam ille, mox vt cœpit morbus pulsare, addictam voluit nonnullam operam, occurrere, quæ nec animaduersione indigna, nec incommoda omnino, etsi forsitan leuiora, æquo Lectori videantur. Hæc igitur ille boni consulet nostra hæc schediasmata, ac vel animum probabit, quibus decoctæ præeant, posthumæ, quas produco, viri doctis omnibus, ac piis desiderati exercitationes.

Pag. 5. B *Περὶ ὧν ἐπιτροχάδην τῇ ὀκταβίβλῳ*. Atqui Eusebij historia *δεκάβιβλος* est, vt omnes norunt: 10. libri, non octo. Plane scripserit Theophanes *τῇ η΄. βίβλῳ*, ex quo imperitus antiquarius suam *ὀκτάβιβλον* exscripserit. *Qui legerit librum octauum historiæ Ecclesiasticæ Eusebij, de his cognoscet*; quo etiam libro is ista maxime exequitur: hincque factum est, vt illi octauo libro additum sit aliud opus Eusebij de Martyribus Palæstinis, quod Stephani editio seorsim repræsentat, vt & Cardinalis Mazarini, aliique CC. MSS. maleque Christophorsonus confudit, interpolans cum eodem libro octauo historiæ Ecclesiasticæ.

Pag. 6. A *Κερκίσι νίας*. C *Αἰγύπτου*.

Pag. 7. B *Τὰ δὲ ὑπομνήματα τοῦ σωτῆρος ἐκθέσθαι.* Redditum, *Seruatoris monita*. Forte monumenta Interpres voluerit. Anast. *monitiones*. Malim ego Acta, quod etiam vox illa sonat, vt falsis narrationibus Christum infamare studuerit, quod præstitisse liquet etiam alios Christiani hostes nominis. C *Ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Χριστοῦ*.

Pag. 8. B *Περιόντων δὲ καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ παίδων τῶν ὁμοπατρίων*. Anast. *presentibus quoque ceteris filiis suis*; vt legerit *παρόντων* Sed & nouus Interpr. *Circumstantibus etiam reliquis eius filiis*. Verum alia vis huius vocis, quam Codd. constanter repræsentant. Reddiderim ego: tametsi eius reliqui filij, eodem ac Constantinus patre geniti, superstites erant: prælato nimirum illis Constantino ob egregias virtutes. quamquam illi materna prosapia præstare videbantur, Theodora nati, ob cuius nuptias repudiata fuisset Helena. C *Μαξέντιον τὸν υἱὸν Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου βασιλέα*. Sic constanter Codd. ac liquet vitiosum quod editum est, *Ἑρκουλίου τοῦ βασιλέως* Imperatorem renuntiauerunt Maxen-

tium Herculij filium. Sic pag. 9. A καὶ Μαξεντίῳ τῷ υἱῷ τοῦ Ἑρκουλίου ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀναγορευθέντι βασιλεῖ. *Cum Maxentio Herculij filio, qui Romæ a militibus Imperator fuerat renuntiatus.*

Pag. 9. C Quod habet Vat. 1. margini adscriptum, Ἀχιλλᾶς Ἀρείου, δεξάμενος ἀδιαλλάκτως χειροτονίαν πρεσβυτέρου, καὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διδασκαλίας καθηγήσατο, Scholij loco sit, & vt explicetur, quo promouente sic depositus Arius, Presbyteri dignitate postmodum auctus sit.

Pag. 11. B χειρώσας δὲ Ῥώμην Κωνσταντῖνος ὁ θεοσυνέργητος. Non male Anast. *Cum diuina ope Romam obtinuisset.* Excidit aut Interpreti, aut currenti prælo. D ἐπικρατοῦντι κατὰ Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλερίου. Sic bene Pal. & Peyr. necnon Anast. nec ferendum τῷ Μαξιμίνῳ τῷ Γαλερίῳ, quem auctor iam extinctum dixerat anno superiori ποιήσας ὁ Μαξιμιανός. P. Goar legit Μαξιμῖνος, priori errori hærens, quo vox altera alterius loco in codd. quos est secutus, irrepserat. Placet maxime Vat. 1. lect. τιμήσας ὡς ὁ Μαξέντιος· *cum perinde ac Maxentius dæmonum oraculis fideret:* quem author multis eo nomine infamauerat 6. Constantini anno, quo is illum oppressit, Cruce eiusmodi præstigiarum victrice.

Pag. 12. B Τὸν Γαλέριον Μαξιμιανόν. Iterum P. Goar. *Lego* Μαξιμῖνον· non bene vt est iam ostensum. C Καὶ ἀφορίσας. τὸ καὶ superfluum, nec habent Codd. D Germanior lectio aliorum Codd. αὐτὸν νόμον ἔχειν ὡς.

Pag. 15. B Κωνστάντιον. Redditum currente calamo, seu prælo *Constantinum.* C Πολέμου δημοσίου κινηθέντος. Bello publico, inque illud inardescente tota Rep. Sic & Anast. nec satis expressum, *bello ciuili moto.* Erat sane ciuile, sed huiusmodi inter ciuilia vt vniuersam Remp. scinderet. Ἐν τοῖς ἐμφυλίοις ἀήττητος ait D *inuictus in bellis ciuilibus.*

Pag. 16. A Ἀπεδύθη ὑπὸ Κωνσταντίνου. Sic bene Vat. 1. Pal. & Peyr. nec enim Constantij Cæsaris erat Cæsarem Licinianum exauctorare; sed patris Constantini, qui αὐτοκράτωρ, rerum summam solus tenebat. D Ἐν τῷ γ΄. λόγῳ ὧ εἰς τὴν βασιλείαν. Clarius, libro 3. in laudem Constantini; siue de Vita Constantini, cuius 9. cap. extant eæ laudes.

Pag. 17. C Ἰδιάζειν ἡσυχάζοντα. Nihil iam se rebus Ecclesiasticis immiscentem (in pœnam nimirum superioris schismatis) priuatum agere: hæc enim vis est τοῦ ἡσυχάζειν in eiusmodi. Quod sequitur de ordinatis ab illo, quos sancta Synodus præcipit μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθῆναι, *sacratiori ordinatione confirmari*, de vera accipiendum ordinatione, velut irrita penitus, quam Meletius præsumpsisset contra magnæ Alexandriæ Episcopi iura: qua de re prodibit propediem illustrissimi Petri de Marcha Tholosani Archiepisc. disceptatio, quam breuis, tam erudita, P. Morini libro de sacris Ordinationibus inserta.

Pag. 18. A Τινὰ φιλόσ. Emend. Barb. φιλοσόφων vnde & sequitur, ἵνα τῶν φιλοσόφων προβάληται. Visum vnum e philosophis, cum quo Alexander disputaret, emittere. C Ἐξ ἄλλων τόπων κατὰ γένος ἐπιλεξάμενος. Anast. *secundum genus*: perinde obscurum. P. Goar non reddit. Idem sit κατὰ γένος, τὸ γενικῶς ex aliis quoque locis vniuersim deligens: vt non solum Roma accersierit incolas, sed ex vniuersis imperij Romani prouinciis. Vel τὸ, κατὰ γένη, per familias: sic enim commodum, delectas familias transferre, ad augendum breui ciuium numerum, vrbisque potentiam dilatandam.

Pag. 19. A Εἰσελθόντες ἀπὸ ἱστορῆσαι τοὺς τόπους. *Qui profectus esset ad eas visendas regiones, atque lustrandas.* Durius redditum: *ad ibi posita loca quæque describenda profecto.* Τὰ ὑπὸ τῆς. emend. bene in Barb. B ὅστις τῶν ἐπισκόπων Βυζαντίου, καὶ ἄλλων πόλεων πολλῶν ἱστόρησεν. *Historiam contexuit Episcoporum Byzantij, & plurium aliarum ciuitatum.* Sic bene Anast. C Πληγαῖς ὑπομείνας αἰκισθείς. Bene idem, *multis affectus verberibus*: quod & P. Goar forte reddere voluit, *contusus verberibus*; non iniuriis, vt editum est. D Τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων. Barb. &c. Συμεῶνα ἀρχιεπίσκοπον Κτησιφῶντος, καὶ τὸν Σελευκείας. *Archiepiscopum Ctesiphontis Symeonem, & Seleuciæ Episcopum.* Sic infra vnius Archiepiscopi Symeonis meminit, plurium Episcoporum, in quibus & ipse Seleuciæ Episcopus fuerit. Nec ita passim illa ætate quibusuis Metropolitis cedebat Archiepiscopi nomen, sed vel Patriarchis duntaxat, vel præcipuis primaribus, ac qui gentis integræ caput erant, & ipsi velut Patriarchæ, nonnihil tamen inferiores summis tribus, tumque quatuor, ac quinque Patriarchis.

Pag. 20. A Καὶ ξένοις τοῖς φόνοις. C Εἶχον τὸ ζητούμενον; male editum ἔχων.

Pag. 21. A Ἔσται τὸ ἐπὶ χαλινοῦ τοῦ ἵππου ἅγιον. *Erit quod est in equi freno, Sanctum Domino*: siue vt Xyst. *quod super frenum equi est.* Locus est Zachar. 14. iuxta L X X. quos Hieronymus eo loco secutus est.

Pag. 22. A Ὁμόνοιαν τῷ μυστικῷ. Vt omnes Codd. MSS. B Μεθ᾽ ὧν καὶ τὸν βασιλέα πείσας. Clare hæc Anastasius, *Cum quibus & Imperatori persuadens hunc iuste depositum, egit vt apud Illyricum in exilium mitteretur*; adeoque non fuerant noua obscuranda versione. Hanc de fide Eusebij implexam satis quæstionem illustrabit in suo Eusebio, quem diu expectamus, vir doctus Henricus Valesius. D Τοῦ πάλιν, ὑπὸ τὸ δυτικὸν μέρος.

Pag. 23. C Ἐπὶ τῆς χώρας Ἀντιοχείας, καὶ τῆς Κύρου. Sic Barb. Peyr. iique adeo quibuscum illi collati sunt, cum nulla annotetur Codd. varietas, *In agro Antiochiæ, & Cyri*; quæ & ipsa metropolis Pentapoleos diœcesis Antiochensis. Quæ sequuntur Buccardo inextricabilia, ego sic reddam. *Primum rapere, vt noctu fieri solet, occasione insilientes; tum interdiu perrumpere horrea.* Sic certe comparatum, vt paulatim ex fame & egestate frons crescat; quod ita Theophan. voluit exprimere. D Ηὐχμηκώς, ἅμα τοῖς αἰτίοις ἀνῃρέθη. *Victus, vna cum auctoribus necatus est.* Sic & Buccard. itemque Barb. Peyr. &c. Codd.

Pag. 24. B Ὁ δὲ Ἄρειος. Barb. Peyr. &c.

Pag. 25. A. Ἐνεπίσθη. Vat. 1. ἐπεισῆλθεν. Post αὐτὸς haud omittenda vox ἀνωτέρω· quod enim sic circumeundo rem sacram faceret, & cohiberi ab Athanasio potuit, & sacrorum vasorum, atque librorum violationis calumnia in eum componi. C Ἅπαντας φιμώσαντα. *Qui os omnibus obstruxit.* Buccard. suspicatur legend. φενακίσαντα, *qui imposturis seducat*: at nihil necesse. D Τοῦ κατὰ Ἀρσενίου κλάσματος διαλυθέντος, ἐπὶ τὸ κατὰ Ἰσχύραν συκοφαντίας οἱ ἐχθροὶ ἐτράπησαν. *Facto amputatæ Arsenij dexteræ crimine confutato, inimici ad Ischyra calumniam redierunt.* Nihil clarius, cohærentque omnia. Non enim Athanasij satisfactionem probasse inimicos, vt non magis vrgerent, quæ minus aperta viderentur satisfactionis capita, ostendit ipsa Athanasij fuga. Etsi ergo palam erat non amputasse dexteram, quam corpori hærere videbant, at vim illatam peragenti rem sacram, sacra vasa confracta, libros combustos pertinacius contendebant. Buccardus inani se labore hic torquet: P. Goar sua alia, longe illa a nostris Theophanis ingerit. Anastasius ista omisit.

Pag. 26. B Πρεσβεύσαντα. C Ὀμόσας ὅτι οὕτω πιστεύει τι... *Ita credere iureiurando affirmans, suadet iubere recipi &c.* D Ὑπομνήσας.

Pag. 28. A Κατελιπὼν ἐκ τῆς ἑώας τὸ τοῦ πατρὸς σῶμα. Sic constanter codd. estque iam editum. *Vbi ex Oriente corpus patris accepit*; Nicomedia scilicet CP. delatum: non ipse reuersus ex Oriente. C Τὸν περὶ τὸ σῶμα. Barb. Peyr. &c.

Pag. 29. B Τρίτην μετὰ τὴν. Cedr. Barb. Peyr. &c. nec re sic clara hærendum. C Πεντακόσια D Ἀπέχουσαν ψ'. *Septingentis stadiis dissitam*: Barb. φ'. *quingentis*.

Pag. 30. A Οἱ μὲν Ἀρειανοὶ. Liquet hic lacunam esse; & desiderari quod factum scribit auctor Eusebio Emisseno recusante Alexandriæ Episcopatum ob cauendam Alexandrinorum inuidiam, siue Alexandrinis ipsum non probantibus; adeoque male conatum Interpretem tanquam omnia sana essent: nec illud τῶν πάντα μεταποιοῦντα οἱ αὐτοὶ, ciues refert Alexandrinos, vt ille reddit, sed Antiochenum illud Eusebio præside Arianorum Concilium. Refert Sozom. lib. 3. cap. 6. quid tum eo factum sit, nempe Edessenam Ecclesiam regendam suscepisse, cum hactenus Ἐδέσσης non Episcopus, sed ciuis tantum esset. ἐπιτρέπεται τὴν Ἐδέσσης ἐκκλησίαν *Committitur illi Edessena Ecclesia*; hocque licet Sabelliano, seu Sabellianismi suspecto: sic magnum habebant, quouis modo Athanasium Sede deiicere. C Ἦν δὲ ὁ ἐγκαινισμὸς ἐκκλησίας. Istud palam Scholium in textum e margine illatum; aut certe superioribus nectendum de Antiochenæ eiusdem Ecclesiæ dedicatione.

Pag. 31. A Νικομήδεια πᾶσα καταπέπτωκε. Cedr. Νικομήδεια πᾶσα κατεδύθη. *Mersa concidit*; & vt habet Vat. 1. & Barb. κατεπόθη absorpta est, terræ scilicet hiatu facto, vti assolet in eiusmodi: nec videtur necesse vt mari mersam, siue absorptam exponamus cum Cedreni interprete. C Εὐσέβιον δὲ Νικομηδείας ἀντὶ Παύλου, τὸ τῶν κακῶν καταγώγιον. *Pauli loco Eusebium Nicomediæ intrusit, hominem sentinam malorum*; qua phrasi & Cicero Catilinam vrbis sentinam dicit. Sic & Buccard. nec bene editum; *velut in scelerum sentinam*, quasi sentina hæc sedes esset CP. quod non congruit. Peyr. perinde desiderat. D Μηνὶ Δαισίῳ ς'. Barb. Peyr. &c. *sexta die mensis Dæsii*.

Pag. 32. A Καὶ Παῦλος, καὶ ὁ σὺν αὐτῷ. Sic omnes codd. B Τὰ τύπους ἐκκλησίας ἅμα ἀπελαύνοντες. Anast. *Ecclesiæ formas, Ecclesiæ instituta, ritusque velut prædam abigentes, ac secum auferentes*. Male editum τοῦς, nec apte satis redditum. D Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἀπέλαυον. Pal. & Peyr. ἀπέλαυον malim ἀπῄεσαν, sicque reddo. *Tametsi ab aquis hæc passi erant, vrbi tamen per collapsi muri ruinam ingruebant*: quæ deinceps Persarum vlterior impressio, generosaque Nisibensium repulsio auctori describitur. Omissa particula καὶ, in alium sensum detorsit Interpr.

Pag. 33. A Ὀνάγροις δὲ πλείστους ἐλέφαντας ἀνεῖλον. *Plurimos elephantos onagris occiderunt*. Genus machinæ diruendis muris aptum. ἄρτυξ. Suid. at & tutandis, vbi illi disiecti sunt. Interpr. *immissis onagris*, quod quis facile animalia sic dicta non bene acceperit. D Ἐξορίσας Λιβέριον εἰς τὴν Βέρροιαν. Alij Βεταριαν, vt & Cedr. vbi tamen fœdo lapsu Liberij nomen in Athanasij mutatum est; quasi hic de Athanasij exilio sermo sit, eique substitutus sit Felix, non Liberio. Mirum plaustra huiusmodi deuorare Interpretes.

Pag. 34. D Καὶ ἀντικατέστησαν Κύριλλον. Cod. Vat. 1. ad hunc locum hoc affert Schol. Κύριλλος Ἱεροσολύμων ἐξωθεῖται ὑπὸ τῶν Ἀρειανῶν· ἀντ' αὐτοῦ δὲ γεγόνασιν Ἀρειανοὶ τρεῖς, Ἀρσένιος, Ἡράκλειος, Ἱλάριος· καὶ πάλιν ἀνακληθεὶς ἐπὶ Γρατιανοῦ, συνῆλθε, καὶ ἐν τῇ συνόδῳ τῶν ρν'. ἐπισκόπων ἐν ΚΠ. *Cyrillus Hierosolymorum Antistes pulsus est ab Arianis; eius vero loco Ariani tres Arsenius, Heraclius, Hilarius interim Sedem tenuerunt; cumque reuocatus sub Gratiano, ad Synodum centum & octo Episcoporum CP. celebratam conuenit*. Eius illa prouectio ab Arianis, & suppressio vocis ὁμοούσιος in Catechesibus, suspicionem aliquam Arianismi apud nonnullos viro attulit, quem bene Theophanes sequentibus vindicat.

Pag. 35. B Εὐσεβῶς μὲν οἰκονομικῶς λέγει. Omissa vox οἰκονομικῶς, quam omnes repræsentant Codd. hic aptissima, significans quadam accomodatione, prudenti consilio vt virum alliceret, non offenderet, sic appellasse. Sic quoque sextam Synodum in Constantem religiosam vindicaui ab importunis, atque ineptis querelis Alberti Pighij: sic & Paulus Festum Præsidem iniquissimum, κράτιστε compellat, virum optimum: sicque vbique Christiana modestia, quoad patitur pietas, viros præcipue Principes, ac Magistratus prosequitur. D Καὶ ἀνελαβε Παῦλος τὴν ἐκκλησίαν. Sic omnes Codd. ipseque legit Interpr. perperam editum ἀνεκτήσατο.

Pag. 36. D Οἱ δὲ ἐν Σαρδικῇ ἐκείθεν. Sic omnes Codd. nec video vt ἐκείθεν irrepserit, ac sit redditum.

Pag. 37. A Ἡ ἀδελφὴ Νεπωτιανὸν ἐνδύσασα· aliquanto post, ἐνδύσασα ὅπλοις ἀντιτάττει Μαγνεντίῳ. *Purpura, ac regalibus insignibus indutum Nepotianum, aduersus Magnentium misit*. Vt vere Imperator, non Cæsar tantum creatus fuerit, vt sonant verba Interpr. *Tribus mensibus βασιλεύσας imperio functus*, ait auctor, *occiditur*. B Sic cum Barb. &c. distingue, & corrige. πρὸ δὲ φθάσαι, καὶ ἀποκτεῖναι βασιλεία ἐν Ῥώμῃ. Κωνσταντίου Quæ sane valde plana: vt iam extincto Nepotiano, ante Constantij aduentum, eius loco creatus sit Bretannio, qui & ipse Magnentio opponeretur. C Τοῦτο δὲ καὶ ἑαυτῷ D εἰσεῖναι τὰ τῆς βασιλείας καὶ τοῖς κινήσεσι παραχωρεῖ. Sic Vat. Barb. Peyr. &c. plana satis litera. *Ex imperij rationibus esse, vt & potestas illi cederet, qui a maioribus hereditario veluti iure illam suscepisset*, &c.

Pag. 39. B Ἐταράχθη γὰρ τῆς. C *Perturbatus*, nec omnino integer textus, sic facile queat restitui. ὅπως Κωνστάντιος ἀκοὰς ἀνίλεων τὸ πολὺ μέρος, πᾶσαν μετατραπεὶς ἐπὶ τὴν φιλαργυρίαν τῆς πίστεως Illud καὶ τῇ κακοπιστίᾳ Interpres ad Iulianum refert, ego ad ipsum Constantium, qui sic orbem fatigauit patrocinando Ariano dogmati. κακοπιστία hæretici est; ἀποστάτου apostatæ, eiusque qui omnino defecit a fide. Ἰουλιανὸς δὲ. D Εἰς ἀγῶνας εἰδωλολατρείας Sic Barb. ipseque Reg. nisi qua imperitus antiquarius scripsit, πρὸς τὰς. Placet maxime, estque plana allusio ad locum Apostoli, *Auaritia, quæ est idolorum seruitus*, εἰδωλολατρεία. Col. 3. v. 5. velut dicat, nihil mirum ad idola deflexisse, qui ante iam auarus illis seruiret.

Pag. 40. A Καὶ καρτερῶν. C Μᾶρκον τὸν ἀρεθούσιον ἐπίσκοπον. Sozom. lib. 5. cap. 9. multis describit illustre certamen Marci Arethusij Episcopi Iuliano Imperatore; cumque plura dicat illi irrogata supplicia, istud tacet quod Theophanes dicturus erat, de visceribus viuo ferro extractis, nisi Codices mutili essent: potuitque etiam furens populus dirum illud in eum patrare, post ea quæ narrat Sozomenus. Eundem referre vtrumque scriptorem, qui & Monachus fuerit, & Episcopus grauissimus senex, mihi persuasissimum est.

Pag. 41. A Σφοδρῶς αὐτόν. Peyr. Barb. &c. C Τούτων δὲ. D Τῶν ἐν τῷ ναῷ.

Pag. 42. A Τὸν τοῦ εἰδώλου. B Ἀναζητεῖσθαι τῶν πλησίον ἱερέων ἔγνω. *In Sacerdotes, qui prope habitabant, inquirendum decreuit*; quos par videretur fuisse incendij vel auctores, vel conscios. Sic & Buccard. Interpres non reddit, nisi vna aliqua

linea inter operarum manus excidit. C τυραννία. Barb. &c.

Pag. 43. C Ἐν Δαφναίῳ. Scaliger ad Chronic. Hieronymi pag. 235. leg. contendit Διοσπόλει, vel Διοσπόλῳ. D Ἐπ' ἀναιρέσει τῆς θείας ἀποφάσεως. *Ad diuinam Christi confutandam sententiam*; quod nimirum ab eo dictum habent sacra Euangelia, fore templi desolationem perpetuam. Διὰ τὸν ἀνεχωσμόν. *Ad terram aggestam, atque rudera egerenda*, vt solet in veterum dirutorum solo, nouis excitandis, maioris præsertim molis, ædificiis.

Pag. 44. A Ἐν ἰδιαζούσῃ πραγματείᾳ λαμπρῶς. Barb. Peyr. &c. *Peculiari commentario luculenter refutauit*. C Νῦν πάντες ὠρύθμεθα. Oraculum hoc factum Iuliano, sic Langus exprimit Nicephori Interpres, vrgens illud, ὁρμῶμεν θεοὶ πάντες.

Nunc Dij Deæque omnes consurgite, sumite bellum,

Atque Fero certum de flumine ferte tropheum.

Dux ego vester ero Mars fauus belligerator.

Apud Baronium tom. 4. pag. 122.

Ibimus in Therim Superi; victoria certa est:

Mars ego ductor ero, Diuum fortissimus armis.

Θὴρ ποταμός, haud dubie Tigris, velut θηριώνυμος, feramque nomine præferens.

Pag. 45. B Καὶ τῶν ὑπάτων. *Et proceribus*, τῶν ἐν τέλει· non enim in exercitu erat copia Consulum, quorum suffragio Iouianus eligeretur; tametsi etiam Anast. ita reddidit. ὕπατος, eximius, præcipuus: quomodo Psellus ὕπατος φιλοσόφων passim indigetatur. Eius operum spicissimum volumen haud ita pridem recepit Cardinalis Mazarinus, sed carie & vetustate fœdatum. C σωτηρία τῶν ἀποληφθέντων λαοῦ. Peyr. ἀπειληφθέντος, quæ lectio valde placet. Vt saluti exercitus consuleret inter angustias a Persis conclusi, ac fame pereuntis, vt Tripart. verba sonant, & tradit Ammianus. Vox λαὸς pro exercitu Theophani frequentissima, vti etiam annotauit P. Goar anno superiori.

Pag. 46. A Τινας σταθμοὺς. Melius plane Zonaras ἡμέρας σταθμόν. *Vnius diei iter progressus est; vna statione*; qua peruenit ad oppidum Dagasthani, vbi & extinctus est. Nec vero is locus commodus erat vt Consul pompaque procederet, qui afflicto valde exercitu versus regiam vrbem vecumque ageret iter; eaque fuerit causa, cur creatum Nobilissimum filium suum noluerit hactenus purpuram induere.

Pag. 47. D Καταστρέψαντα ἐξαίφνης δὲ ὁ νοῦ Peyr. bene.

Pag. 48. B Οὐαλεντινιανὸν λεγόμενον. Barb. Peyr. &c. sicque a Valente appellandus, atque Valentis, non Valentiniani, vt currente calamo fuit redditum. C Πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς Λιβέριον. Liquet decisse hic aliquid: Nusquam enim apud alios auctores legitur, Valentem, atque Eudoxium ad Liberium Papam legatos misisse, aut Arianismum datis libellis abiurasse. Trip. istos legatos missos ait a Macedonianis, qui persecutionem patiebantur a Valente, & Eudoxio. Sed & Niceph. quin & ipse Theophanes pag. 58. idipsum significant; vbi de secunda Oecum. Synodo, ac Macedonianis dantibus iterum libellos, vt sub Valente dederant Liberio; a quo etiam literis commendatitiis impetratis, iis se tanquam nouis cum perperam tuebantur. Ἐλέγχθησαν ὑπὸ τῶν.

Pag. 52. A Καὶ θυμοῦ ῥινοκρουστοῦντες. Legendum plane καὶ θύμῳ, quod est thymus, siue thymum herba nota satis: cum thymo naribus obstrepentes; siue eo leuiter eas cædentes, quod eiusmodi herba iis soleat adhiberi, teste Dioscor. qui ob crassos humores deliquium patiuntur, cuiusmodi sunt mulieres, dum patiuntur quæ sunt naturæ.

Siue ergo contemptu, siue vt venerem excitarent, sic sacris virginibus thymum naribus adhibentes illudebant. Quas enim sic reductis vestibus nudas circumducebant per vrbem, & ad nares cædebant, iis impudice abutebantur ἀπαγγέλλει αὐτοῖς χρώμενοι adeoque non atrociter cædebant, vt reddidit Interpres, non attendens aliam vocis illius alio accentu significationem, vnam certe hic commodam. Est etiam porrum, cepa agrestis; sed thymi herbæ vis, & natura hic congruentior, ob dictam rationem. B Τοῖς Βασιλείου, καὶ Μελετίου ἀγῶσι. *Basilio, & Meletio, &c. auctoribus*; vt & Cedreni Interpr. siue illorum hortatu, & suasione. Minus expressum; *Basilij, &c. industria*. Impulerant scilicet viri sanctissimi vt Euagrij loco pauculam plebem CP. orthodoxam foueret, eique præiret, etsi nondum vrbis Episcopus esset, quod postea Theodosio Imperatore factus est.

Pag. 53. A Τεχθεὶς. Ἐκ δὲ τῆς ἐξορίας. Sic bene Barb. vt & Cedr. ἐκ τῆς ἐξορίας. Ὡς ἐτῶν δ'. *Annos circiter quatuor natum*. Quod sequitur, συμπαρόντος καὶ Ἰουστίνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Παιονίᾳ: aliter ego distinxerim, vt clausa periodo in voce αὐτοῦ. sequatur. ἐν δὲ τῇ Παιονίᾳ ὄντος τοῦ μεγάλου Γρατιανοῦ. Is enim absens erat, sicque absente acclamatus est Imperator iunior frater, qui cum matre aderat, eiusque, vt videtur, industria; vt & ipsa filium haberet Imperatorem, quod ita Gratianum offendit, vt solet inter fratres ex alio, & alio thoro natos, eorumque parentes facile enasci inuidia. B Υπονοήσας βασιλεύειν τὸν θ ἀρχόμενον Sic omnes Codd. *Quos vaticiniis inductus ex initiali nominis Theta imperaturos suspicabatur*.

Pag. 54. B Ad βομβίζουσι, addunt Barb. Peyr. &c. οἱ κροταλίζουσι malim κροταλίζουσι. quod & Anast. legit. *Strepitum agunt*, siue manuum plausu, siue crepitaculis. *Plaudunt manibus*, inquit. κρόταλα, sunt qui musicum instrumentum exponant, quo Ægyptij vtebantur in deorum cerimoniis. Pro βομβίζουσι, legit Anast. βαδίζουσι, *psallentes incedunt*: quod forte melius; pluraque sunt Prophetæ loca, quibus crassius intellectis, hi suum illum errorem, vt ab Anastasio traditur, hauserint. Post Ἐνθουσιαστῶν, addit Cedr. τῶν καὶ Βογομίλων· *qui & Bogomili dicti sunt*; quod forte eorum nomen tunc vulgatius esset. C Τοῖς ὑπ' αὐτοῦ φροντιζομένοις λελωβημένοις. *Leprosis, quorum cura Basilio incumbebat*. Ita vertit Trip. Gregorius Theologus multis commendat, quam Basilius erga id hominum genus in suo illo nosocomio humanitatem, ac diligentiam habebat. Haud tamen putem iis duntaxat addictum locum, & Basilij operam; voxque λελωβημένοι vitium omne corporis sonat: nec Gregorius vlcera, morbosque alios tacet, quibus Basilius studium impendebat.

Pag. 55. B Περὶ Ἀδριανούπολιν. Barb. Peyr. &c. D Ἐν.

Pag. 56. B Placet Peyr. Cod. interpunctio, γενομένου Γρατιανοῦ τοῦ Αὐγούστου, ἐν τῇ Παιονίᾳ κατερχόμενος ὡς ἐπὶ βοήθειαν. *Vbi resciuit Gratianus Augustus, tanquam suppetias laturus in Pannoniam veniens, &c.* Cedr. ambustum cum sociis Valentem ait in eo tuguriolo, ἀγνοίᾳ τῶν πυρπολούντων· *cum Scythæ ignem committentes nescirent, qui illic laterent*. Et vero simile alio mortis genere extinguendos, siue etiam captiuos abducendos, vt detecti ab eis fuissent.

Pag. 57. A Post ἀπελαύνοντες, suppl. ex Vat. 1. Pal. Peyr. ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀπ' αὐτοῦ ἀποσχίσαντες. *Qui post prouectum ad Episcopatum Euzoium Arianum Antiochiæ, se ab eo separauerant*. Quo & indicatur priorem fuisse Paulini Episcopatum, nec nisi schismate ab eo factum Meletium Episcopum: quæ & ratio sit cur Occidentales propensiores

fuerint in Paulinum, sintque postmodum grauius questi in Flauianum producto schismate Meletij successorem, vt auctor infra Theodosij ann. 15. C Ἐξ ἐμφανείας τῆς παναγίας Θεοτόκου. *Sanctissima Dei Genitrice suam illic virtutem, ac præsentiam exhibente.* Sic Christi an. 402. de Pulcheria ait ex Sozom. ἐν καὶ θείας ἐμφανείας ἠξιοῦτο· *quæ diuina visione dignaretur.*

Pag. 59. A συλλέγοντες τὴν σύγκλητον. Barb. Peyr. Cedr. &c. etsi Pal. συστήσαντα. Illud melius. *Videns vel inuidia motos.* ὑπ' συντακτήριον λόγον ἐπιδειξάμενος. *Oratione edita, ac dicta, qua discessurus bene precaretur, ac vale diceret.* Sic nimirum ipse: συντακτηρίους ἡμῖν μαθητικούς λόγους, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδώσω τὸν συντακτήριον. *Sermones instruite, quibus abeuntem prosequamini; ego vobis valedictorium reddam.* Male Buccard. *Habita de pace agenda oratione;* Xyl. *de concordia constituenda:* Baroniique interpres: vt & Anast. *compositorio sermone.* Ποιήσαντες τὸν συμβίβων τὴν τελουγίαν τοῦ πνεύματος· *doctrinam de Spiritus sancti deitate.* Minus reddit interpr. *Sanctam de Spiritu sancto doctrinam.* D Φήμης ψευδοῦς διαδοθείσης. *Cum falsus rumor percrebruisset.*

Pag. 60. A Ἀπογυμνώθέντες. Palam detecti, ac prodentes quales in Catholicos essent. Καὶ ἔχοντες.

Pag. 61. C Ἐ ἀκινεῖ τὸν ἐπὶ τῆς μετανοίας πρεσβύτερον. Nectario Presbyterum pœnitentiæ præpositum amouenti iniquior mihi visus P. Goar, cum rem ille disciplinæ egerit, nihilque inde apud antiquos, velut Pœnitentiæ Sacramentum ipsum violarit, notæ reportarit. Fuit semper Nectarij sancta memoria; modumque illum pœnitentiæ publicæ, vnde id scandali ortum esset, velut tantum iuris humani, & Ecclesiasticæ consuetudinis, in sua, cui iure Patriarchali præsidebat, Ecclesia abolere potuit. D Οἰκίας χωλῶν λωβῶν. Vix adduci possum, vt de leprosis peculiarius accipiam, quibus ipsa manibus Placilla Augusta ministraret; & non magis de corpore mutilis, atque alias debilibus; scabie forsan, fœtidisque eiusmodi morbis laborantibus.

Pag. 62. B Διὰ τὰς μιτάτων ὕβρεις. *Propter exercitus metationes:* sic semper molestæ illæ, quidquid diligentiæ Duces militibus in officio continendis adhibeant. καὶ διὰ συγκλητικὸν οἰνοχόον. *Propter aurigam, & pincernam Buterici Præfecti,* vti Nicephor. lib. 12. cap. 4. quem nimirum aurigam reum tentatæ illius pudicitiæ populus relaxari contendebat, vti pro aurigandi illa peritia ludis commodum. Ait Niceph. ferri occisa septem hominum millia: plura hic Theophanes. Cedrenus vtramque opinionem ponit, tum quæ 7. tum quæ 15. millia refert occisa. D Κατ' Αἰγύπτον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μὴ ἐκ ... τοῦ ὕδατος. Sic correcte Codd.

Pag. 63. A Χειμαζόμενον. Barb. Peyr. &c. B Ἡνωσεν μετὰ ιζ΄. ἔτη. Anast. *Eos vniuit post decem & septem annos;* qui & singulariter effert Episcopum ex Oriente Romam missum, nempe Flauianum, de cuius promotione lis erat. Familiaris hæc locutio Theophani. Sic pag. 80. A de Chrysostomi corpore solenni pompa translato, μετὰ λε΄. ἔτη post annos 35. exilij. Verum vt schisma a Meletij ordinatione cœperit, plures septemdecim annis ad hunc vsque fluxere. Ὁμοίως καὶ τὴν ὕβριν τῶν γυναικῶν ὕβρεων ἐν τοῖς πορνείοις. *Similiter abstulit iniuriam mulierum quæ in prostibulis constuprabantur;* vt sicut virorum iniuriæ cauit, ne ita inuiti mancipiis, atque pistrinis addicerentur, miseram seruientes seruitutem ad vsque senium, ita cauerit iniuriæ mulierum, quæ ipsæ iis locis ad stuprum inclusæ tenerentur, vetans vlterius includi; ne scilicet illic velut inuitæ ad scelus cogerentur, sed res voluntatis esset, ac resilirent, quibus id animo foret.

Pag. 64. B Πρὸ ς΄ καλανδῶν Ἰουλίου. Vat. 1. Omissa versio: *sexto Calendas Iulij, mensis Pauni die secunda.* Sic & Peyr. aliique.

Pag. 65. A Παρὰ Καρτερίῳ τινὶ ἡγουμένῳ μοναστηρίου. Barb. Peyr. &c. *Apud Carterium quendam Præpositum monasterij;* illius nimirum, in quo Ioannes Monachum professus est: Anast. *Monasterij cuiusdam.* Ait Cedren. annos 4. apud illum egisse, tumque duos in solitudinem, ex qua æger coactus est redire. C Χειροτονεῖ. Barb. Peyr. &c. D Τὸν παραδοθησομένων αὐτῷ βαρβάρων. Barbarum hunc Zonaras intelligit Alarichum, ab Honorio ad Romam diripiendam inuitatum: sic nocent principum iræ. Quod sequitur, ὁ δὲ Ἀλλάριχος πιστὰ ἑαυτὸν τῆς συγκλήτου, ego sic exponam, *sese Senatoribus obstrinxit;* quomodo dicitur πιστὰ δοὺς καὶ λαβών, fidem dedit, sub qua vrbem deditione accepit.

Pag. 66. A Κώμης ὢν μετὰ Ἀλλαρίχου Barb. Peyr. &c. B Ἀπὸ δὲ Θρᾴκης, ἐκ Ἀσίας, καὶ Πόντου. Sic Barb. Peyr. &c. vnaque vera lectio est, non quam edita repræsentant, τῆς Θρᾴκης τῆς Ἀσίας, quasi multæ Asiæ essent, quarum cura Ioanni incumberet: non illa vna strictius dicta, ac minor Asia, nunc Natolia, paulatim sine sponte, siue Imperatorum fauore, aut certe ordinatione aliqua Ecclesiastica, quæ nos lateat, Sedi CP. addicta. Sunt qui Rom. Pontificis indulgentia id factum dicunt. τῶν ὀνομαζομένων ὄντων. C Καὶ εἰλικρινῶς προσεπεχώρησεν τῇ ἐκκλησίᾳ· *vere, sincere, ex animo ad Ecclesiam accessit;* non ficte vti prius in mariti gratiam. H πρὸς Θεόδωρον Μοψουεστίας. Sic omnes Codd. nec bene omissa postrema vox.

Pag. 67. A Τοὺς Μακρούς. Sic etiam Barb. &c. præstatque ea lectio, vt quæ distinctior. Longi enim appellabantur ij Monachi, quos ceu Origenianos a Theophilo fugatos, benignius habuit Chrysostomus.

Pag. 68 B Ἀρσάκιος ἐχειροτονήθη ὁ ἀδελφὸς Νεκταρίου. Omissa vox *frater;* C ὡς ἔοικε vt suspicari licet, vt par est credere: non *vt postea visum est.*

Pag. 70. D Ἀντίοχος ὁ Πέρσης ἐκ πολιτείας ἐχώρει. *Rebus amotus est;* velut iam Theodosio grandiore, & vt ipse imperium sine curatore administrare posset. Interpr. *Antiochus Persa e viuis excessit;* quem tamen ipsum, nec leui coniectura esse suspicatur, quem auctor ab eodem Theodosio factum esse Clericum memorat post annos septem supra viginti. Facile fuit virum tantum, qualem Theophanes Antiochum describit, rebus amotum in Theodosio inuenire quod contemptum moueret, ex quo ille apud illum sic offenderit. Cedr. huic Antiocho iniquissimus est, ac eiusmodi inducit, vt illo Remp. administrante, sus deque omnia irent.

Pag. 71. A Ἀρχικοί, ὁ τῆς B Τοὺς ἐπάρχους ἑαυτοῦ κατέχοντας. *Magistratibus, Præsidibus;* vti iam supra in Ioniani promotione alios monui esse Theophani ὑπάτους, quam quos Romani Consules vocant. Κηρυκεύσαντα.

Pag. 82. D Ἐκλείσθη ἡ πόλις ἡμέρας ζ΄. *Clausa est ciuitas,* assumpta luctus specie vacatione, vt in talibus solet. Cedrenus ἐταράχθη πᾶσα ἡ πόλις. *Vniuersa tumultuata est;* quod minus aptum videtur, quietis omnino rebus Theodosio CP. nec vllos tyrannos patiente. Bona distinctio Vat. 1. Palat. Peyr. ὄντι δὲ παλαιγενεῖ Ἰουδαίῳ &c.

Pag. 75. A Τυχικοῦ. B Post ἀπήγαγεν supplenda lacuna ex Pal. commodiusque P. Goar textui addidisset illius verba, quam ad varias lectiones reiecisset.

Pag. 76. D Τὰ περὶ Νικαίαν.

Pag. 77. C Καὶ πᾶσι Χριστιανοῖς. *Vniuersis Christum Deum profitentibus;* quorum piæ confessioni sua illa blasphema opposuit Nestorius,

nunquam Deum se appellaturum, qui duorum aut trium mensium puer natus esset. Non ergo bene Buccard. aut Interpr. *Cunctis Theologicas disquisitiones instituentibus.*

Pag. 78. A Παρεγχειρήσεως. *Perperam expositis.* C Αἱ αἰτήσεις. *Suggestione*; vt Anast. sine, *per appellationem*, vt Buccard.

Pag. 79. A Ἐπὶ τῷ θῷ.

Pag. 81. C μετὰ Ἀλαρίχον τὴν Ῥώμην πορθήσαντος. Etiam Anastas. *Post Alaricum Roma deuastata.* Melius tamen Niceph. μετὰ Ἀλαρίχου. *Cum Alaricho, Alaricho duce.* Ex Gallia enim cum suis Visigothis ille profectus Romam cepit, atque vastauit Honorio principe: vti postea Gizerichus ex Africa cum suis Vandalis.

Pag. 82. C Sic distingue vt & MSS. Codd. μετὰ θάνατον ἀπὸ ὡς αἱρετικὸν ἐξεβάλοντες. *Quem post mortem heresis insimularent.*

Pag. 83. B Κωνσταντῖνος ἔκτισεν Κῦρος ἀνενέωσεν *Constantinus condidit; Cyrus instaurauit.* C Οἱ δὲ Σμυρναῖοι καταλαβόντες. *Comprehensum eum Smyrnenses,* &c. Christianum se abunde professus videri poterat, qui Christi Incarnationis miraculum sic profiteretur, & vt sine viri opera Deus Verbum conceptus sit in S. Maria.

Pag. 84. B Μηδ' ὅλως διδακτικὸς *Qui nulla doctrinæ vi polleret*; adeoque ineptus Episcopatui esset, cum Episcopum oporteat esse doctorem. ἀχρεῖος δὲ ἦν καὶ ἀπηνής τις, ἀπηνῶς δὲ ἐν τοῖς συγγενέσιν Κυρίλλου χρησάμενος &c. *Homo inutilis, quique immanis quidam, ac crudelis in Cyrilli maxime cognatos extiterit; ac eorum etiam ædes, quamuis supra tertiam contignationem assurgentes, in Ecclesiam consecrarit.* Nulla hæc vi reddita, miror que Interpretem secutum Buccardum sic alieno sensu reddidisse, vt præcipuam Dioscori laudem ponat, quod Cyrilli cognatis accensus sit, eorumque superbas adeo ædes profano ritu consecrauerit; quem constat miras in Cyrilli cognatos excitasse tragœdias illis infensissimum, nec aliud velle Theophanis verba, vt & apud Nicephor. & Cedr. reddita sunt. Extat querela Athanasij Cyrilli ex sorore nepotis de hac suarum ædium publicatione in Concilij Chalced. act. 3. *Super hæc autem, vt neque habitationem aliquam haberemus, nostras domos præparauit Ecclesias fieri; meam Athanasij quarto tecto superiacentem, & quæ pro sua positione Ecclesia fieri non potest, quia complectitur cum prædictis domibus etiam alias minimas domos, & lædit continens.* Ipse Theophanes anno sequenti posito hic de Cyrilli cognatorum vexatione clarius enarrat. Nimirum timebat superbus homo, ne, vti in Theophilo ac Cyrillo nepote factum erat, sic deinceps Athanasius, aliusve e Cyrilli familia vrbis Sacerdotium arriperet, vt erant in ea potentia clari, ac nobiles.

Pag. 85. B Emenda, *Leniorem.*

Pag. 86. B Εἰς πάντα αὐτῷ συνεργεῖν τὰ καταθύμια, εἰ τοῖς κατὰ Φλαβιανοῦ. Male ἐν τοῖς, qua leui mutatione abactus Interpr. Ego sic: *significat Dioscoro se in omnibus quæ illi cordi essent, adiutorem fore, modo is sibi Flauiano, & Eusebio reis peragendis opera non deesset, ac Eutychis causam ageret.*

Pag. 87. A Καὶ λακτίσαντα τοῖς ὑπὸ Διοσκόρου λακτιζόμενος. Legit Anast. ὑπολακτιζόμενος. *A Dioscoro calcibus submissus. Eiectus calcibus Dioscoro*: nec necesse, vt a Dioscori ministris intelligamus, vti reddit Interpr. Sat temerarius, ac præceps, vt ipse ita in Flauianum sæuire præsumpserit. Vt esset τῶν ὑπὸ quod est emend. ad marg. Codicis Barb. ita omnino reddendum esset, vt id præstiterint ministri Dioscori. Placet quod & illic emendatum ἀνέστη, pro ἀνέστη. *Surrexit*, vbi ita vi subscripsisset, in grassatores declamans; ac subscriptionem, quam extorserant, repetens. C Εὔριπος ὡς *Instabilis vt Euripus.* D Τὸν τραχηλὸν. Barb. Peyr. &c.

Pag. 89. A Μετεπέμψατο Μαρκιανὸν. Perinde narrat Cedr. sed Theodosij id factum nutu refert, qui ipse iam coram Aspare, & Senatu Marcianum ad imperium delegerat. εἶπεν αὐτῷ ἐπὶ Ἀσπάρος καὶ τῆς συγκλήτου, ἐδείχθη μοι ὅτι σὺ μετ' ἐμὲ βασιλεύσεις. *Sub præsentia Asparis, & Senatus ait Marciano, Ostensum est mihi fore, vt a meo obitu imperium capessas.* Ostensum nimirum a Ioanne Theologo Ephesi, vt iam Pulcheriæ dixerat: vbi imperite Xyl. *Ab Aspare, & Senatu mihi demonstratum est, te* &c. Ipsum oraculum respicere videtur Theophanes, cum statim anno seq. ψήφῳ θείᾳ ἀναδειχθέντα αὐτοκράτορα. *diuino suffragio renunciatum Marcianum Imperatorem*, ait; non quia eius inaugurationi Patriarchæ opera accesserit, vt nonnullus annotauit.

Pag. 93. B Ῥωμὴ δὲ τῇ ἀδελφῇ. Sic emendate Cedr. C Εἰς ἔν. D Ἀνθεμίῳ Ουαλεντινιανοῦ Τίτος.

Pag. 94. B Τὸ Τερέβινθον. Sic Barb. Peyr. &c. nec nisi forte fallentibus oculis lectum in Reg. Τερεβινθ. καὶ ἡ βασιλικὴ ἡ μεγάλη. *Maior Basilica.* Quod redditum *Regia*, minus ex vsu est.

Pag. 95. D Καὶ περὶ εἰς Καισάρειαν. Vox ἀνεκοινοῦ perperam irrepsisse videtur, qua sublata, ac mutato εἰς in ἐπὶ nobis constaret litera qualem repræsentat Anast. *Missis Cæsariam, & linguis amputatis egit in exilium eos, qui communicauerant cædi Proterij.* Euag. lib. 2. cap. 18. illum qui missus est ad id vindictæ sumendum, Stelam vocat. Non liquet integrum textum esse, quem Anastasius refert, cum is sæpe, vti & Cedr. vtatur compendio, passimque plura omittat.

Pag. 96. A Placet maxime lectio Peyr. πρὸς ἐν τοῖς. Duplex enim diserte proposita quæstio, prior de Synodo, altera de Æluri Episcopatu & causa. τί, πρόσωπον τί τοῖς, vel ἐν τοῖς aliorum non quadrat. B Τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὅρον. Idem bene. D Ὁ δὲ Μάνδρας ἀσκητῆς καταλιπὼν τὸν βίον αὐτοῦ. *Qui primus ex iis, qui locum dictum Mandra coluerunt, eiusmodi virtutis specimen edidit.* Sic Niceph. lib. 4. cap. 30. ὁ δὲ ἐπὶ κίονι στάσεως ἀπεδείξατο. *Primus id vitæ genus in columna ostendit*; quod post ipsum alij plures æmulati sunt. Monasterium, ac Ecclesiam in loco columnæ eius nomine extructam, in cuius atrio sub dio extaret illa columna, egregie idem ad finem libri describit. Non placet vt, ὁ στυλίτης hoc loco sit ἀρχιμανδρίτης, cum Symeon ἐνεχείρισεν magis coleret, nec nisi prioribus annis antequam in locum Mandra dictum secederet, cœnobitam egerit: minus quadrat quod redditum, *Cœtus monastici celebratissimus.*

Pag. 97. A Σεβῆρος καὶ Σερπέντιος. Cum apud omnes altum sit Serpentij huius silentium, nec nisi de vno Imperatore loqui videatur Theophanes, facilis esset textus emendatio, vt legeretur Σεβῆρος ὁ καὶ Σερπέντιος, *Seuerus, qui & Serpentius appellatus est*, vndecunque id ille nomen traxerit. Facile fuit excidere elementum sic minutum, vt in aliis aduerto excidisse, Codd. aliis retinentibus. Cedr. *Post Seuerum*, inquit οὐκέτι βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ *nullus Romæ fuit Imperator*; adeoque nec iste Serpentius vt alius a Seuero putetur.

Pag. 98. C Ἰωάννης δὲ ὁ ὑπατικός. Vera lectio Barb. Peyr. &c. ὡς δὲ ἐπαναστάς.

Pag. 99. A Ἐξήγαγεν Ἀλεξάνδρεια. Sic bene Peyr. & Pal. *Alexandria tria hominum millia eduxit*; vt nulla sit lacuna, qualem suspicatus est P. Goar: nec absonum aliquid, Alexandriam tria hominum millia bello destinasse, ac Leoni, siue alij eius Duci suppetias misisse.

Pag. 100. A Forte sit, πολλὰ τὸ Γιζιρίχου. Pluribus Cedrenus classis huius describit apparatum, vere immensum. Εἶτα καὶ αὐτὴν. Sic expono; *cumque adeo ipsam Carthaginem potuisset in potestatem redigere.* B Τοῖς ὅσοις ἐμπεσόντες. Barb. Peyr. &c. C Διὰ τὸ ζηλῶσαι. *Vt Asparem patrem ab Arij prauis opinionibus auocaret.* Xyland. non bene, *quia Asparem ab Ariana secta abduxerat*, &c. Id quidem conatus Leo, ac sibi hominem demereri, obtinere tamen non potuit, vt magis seq. Theophanes exprimit.

Pag. 101. D Ῥικίμαρ ὁ στρατηγός.

Pag. 102. A Ὁ δὲ Ῥεκίμερ. B Διαβὰς Γάλλων. Plane Παδον, vt ex Liguria Romam repeteret.

Pag. 103. D Προῆλθεν εἰς ὕπατος. *Consulari habitu, ac pompa in plebem prodiens*: quæ trita vocis huius significatio, nunquam τὸ ἀποκαλύπτεσθαι, quicquid P. Goar contendat, exque vitioso suo codice contra aliorum fidem. Buccard. nihil ad rem, *quem vt Consul pracedebat*, nempe Zenonem patrem. ἔφυγε εἰς Ἰσαυρίαν. Sic Cedr. Niceph. ac bene. Fuit enim Isauria natus, ex qua etiam postmodum milites præsidio futuros induxit in vrbem. Anonymus auctor, qui in Cod. Vat. 1. supplet vitas Marciani, Leonum, Zenonis, atque Anastasij: κατέφυγε τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. *Profugit in patriam.*

Pag. 104. A Εἰρήνη πᾶς. C Ἐπεφάνεσαν τὸ ἀρχιερε͂ ἐκεῖνον ἐψώμισας καὶ ἐχθροὺς σου. *Turpe illud acclamabant: velut manso pauisti puerorum more, ac decepisti inimicos tuos.* Metaphora a nutricibus, quæ sic pueros manso pascant, ipsæque maiora degluciant. Aristoph. in Equit. ὑπέτιτθος αὐτὸς ὡς ψωμίζεται· αὐτὸ τὸ, ὡς ἀποτείνεται, ἢ χελὶς. D Μελανοφορήσας. Peyr. Cedr. &c. pro ἱματίοις, Cedr. καταλιπὼν, vt legerit ἀφεὶς· *Reliquit Sedem, atque altare*, pullis ipse vestibus assumptis in signum mœstitiæ; non ea pullis vestibus induit, importuna satis cerimonia; cum præsertim Græci non soleant colorem eiusmodi Ecclesiis, ac altari adhibere.

Pag. 105. A Τὸν φυγὴν ποιούμενοι κατ' ὀλίγον. *Paulatim, ac lento gressu se fuga subducentes*; non effusi in fugam, vt solet cum metu solum, non arte & consilio fuga initur. Non bene expressum, *In leues turmas dispersi.* C Μηδένα πρόσχειν Ἀκακίῳ. Anast. *Neminem loqui cum Acacio*; nempe ad ei exhibendam molestiam, quod ita in eum e suggestu declamasset; siue quia eius probaret consilium, fictęque omnia agi sciret ad illudendum Catholicis, siue quia inde magis irritandam plebem timeret. Vim illam vocis πρόσχειν, ἀπὸ τὸ χελὸς in malum, etiam aduerterunt alij. Interpres in sensum oppositum abductus. Barb. Peyr. &c. προσλαλεῖν habent.

Pag. 106. A Ἐπὶ τὸ Βιβλιάτιον male editum Βιβλιόπωλον.

Pag. 107. B Ὁ δὲ Ζήνων καταλαβὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν παρεγένετο. Omisit Interpr. *Zeno vbi venisset, ad Ecclesiam accessit, sicque in palatium ingressus est.* Velut nimirum voti causa recepto Imperio, & vt pietatis illa larua ciuium sibi beneuolentiam conciliaret. B Βασιλίσκον τὸν Ἀρμάτου υἱόν. Incogitantia redditum, *Armatum Basilisci filium*, pro; *Basiliscum Armatij filium*, vt paulo ante bene Interpres expresserat. D Αὐτὸν τε. Vox ἐξορισθέντα superflua, nec Barb. Peyr. &c. habent.

Pag. 108. B Στέφανος δὲ ψήφῳ κοινῇ προεβλήθη εἰς Ἀντιόχειαν, ὑπὸ τῶν. Sic cum Peyr. disting. alioqui mala interpunctione fœde erratum, quasi Fullonis asseclarum suffragio electus sit Stephanus Antiochiæ Episcopus illo eiecto, non ab eis vt Nestorianus accusatus: quod ille crimen in Concilio Laodiceæ eluit, vir εὐσεβὴς, *pius ac religiosus*, vt eum Theophanes superiori pag. appellauit.

Pag. 110. A Διὰ τὸ ἐπὶ ἄλλης ληφθῆναι. Barb. Peyr. &c. Τοῦ γένους.

Pag. 111. C Καὶ ἀπεσφάζοντο.

Pag. 114. B Τοῖς ἐκδίκοις διαμαρτυρομένοις αὐτοῖς. *Tertio contestantibus qui erant Catholicarum partium*; & loco exclusi erant, vt sic necesse habuerint contestationem suam, ac ἀγκίστρῳ vel hamo e funiculo appensam ingerere, &c. Τὴν Δὶς μοναχοῖς. C Τὸ ὄνομα Φίληκος. Barb. Peyr. &c. vbi male ἀνεί. D Τρίμηνον.

Pag. 115. B Νέστορα δὲ Ταρσοῦ. Litera mutila ex Anastasio supplenda, vt præsertim SS. Confessorum memoriæ consulatur. Sic ergo ille habet. *Nestorem autem Tarsensem, Cyrum Hieropolitanum, Ioannem Cyresteusem, Romanum Chalcedonensem.* C Τὰς ποιότητας, καὶ ἀκίνδυνας ἐπισκόπων ἀποκινήσεων. Barb. Peyr. Anast. Cedr. &c. *Episcoporum innoxiorum abrogationes*: palam vitiosa edita. Quod sequitur de Trisagio hymno, factaque illi & mutata additione, P. Sirm. ad 5. Auiti Epist. tanquam ex Theophane, & illum exscribente Anastasio censet, voces illas Χριστὲ βασιλεῦ additas a Calandione ad Theopaschitarum euertendam hæresim, ac velut antidoto, ne putaretur ad ipsam trinam Deitatem referri quod additum fuerat, *Qui passus est propter nos*, sed ad Christum peculiarius hominem: vt tamen iacent Theophanis verba, eaque Anastasius presse reddidit, ipsum hoc Petri fuerit primo suo Episcopatu, quadam velut accomodatione ad Orientalium vtcunque sedandos animos occasione additamenti turbatos, eidem ab eo adiunctum, quod postea, ac secundo Episcopatu Zenonis fauore liberius hæresim docens, sublatum voluerit. Sic ipse Zeno quandoque mitius egit Catholicorum metu, eoque solutus omnia miscuit, direque Catholicos afflixit. Expendat, quæso, Lector, Theophanis, eumque fide optima reddentis Anastasij verba, num Calandionis in eis aliquid inuenerit, excepta eiectione, & deportatione Oasim, quæ paulo ante relata fuit. Cedrenus clare admodum vtrumque hoc vni Petro Fulloni assignat, priori eius, ac secundo Episcopatu, ex ipso mutuatus Theophane. οὗτος καὶ προσέθηκε τῷ τρισαγίῳ Χριστὲ βασιλεῦ ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. ὕστερον δὲ ἐλθὼν ἀφεῖλε τὸ, Χριστὲ βασιλεῦ. Addidit Trisagio, *Rex Christe, qui crucifixus es propter nos: postea vero rediens sustulit illud, Rex Christe.* D Ὃν ἐξεπολιόρκησεν. Barb. Peyr. &c. ἐπιδοὺς δὲ ὁ Ζήνωνι. *Zenoni Episcopus detulit, eiusque cohibendi accepit potestatem.* Sic Græca nulla vi sonant, intellexitque Buccardus: ac bene Anast. *Questus autem ad Imperatorem, contra illum obtinuit potestatem*; vt nimirum Eutychianum hominem ab eiusmodi in Ecclesia Catholica conuentibus prohiberet. Constans sane fidei zelo Euphemius, magnæque CP. auctoritatis, vt electum breui post in Imperatorem eundem Anastasium ad fidem Chalcedonensem dato libello profitendam, antequam corona donaretur, adegerit: sed neque Zeno postremis temporibus videri palam Eutychianus voluit.

Pag. 116. C Ὡς ἀνάξιος ὑπάρχων. D Καὶ τὸν θαυμαστὸν πάνυ ποιητὴν, ἐπὶ Πελάγιον τὸν Πατρίκιον. Addit Cedr. quod & necessarium. ἀνεῖλε καὶ θαυμαστὸν πάνυ ποιητὴν ἐπῶν, *Occidit quoque admirandum versibus condendis Pelagium Patricium, qui liberius soleret loqui*, &c. Perperam Interpr. τὸ, θαυμαστὸν πάνυ ποιητὴν ἐπῶν ad superiorem Cottain refert virum militarem, cum ipsa textus series ad Pelagium spectare ostendat, clariusque Cedr. cum ita distinguit. ἀνεῖλε δὲ καὶ τὸν θαυμαστόν. In prioris nece sugillat Theophanes Zenonis ingratitudinem, in posterioris, ipsam rei indignitatem, quod virum tantum, eo duntaxat

libere

libere loquentem quod φρόνιμος, καὶ δίκαιος esset, *prudens, ac iustus*, occiderit. Miror tot occurrere quæ suffigere debeam, ac doleo; deesse tamen auctori, ac officio nequeo. Emendandus vicissim Cedr. cum Illo tribuit quæ sunt Cottain. Illus enim pridem perduellis occubuerat ipso Cottain eius victore. D Ος καὶ πολλοὺς.

Pag. 117. A Ἀνάξιον αὐτὸν ἀποκαλῶν τῆς Χριστιανῶν βασιλείας. *Indignum se Christianorum Imperio vocans.* Ipse nimirum Anastasius, specie illa modestiæ beneuolentiam captans. Sic & Anast. & Cedr. quicquid Interpres syntaxi ipsa repugnante verba hæc inauguranti Euphemio tribuat, in cuius ore pro rei, & personæ ratione minime congruant. Cogendus fuit Anastasius, vt velut inuitus Imperium iniret, non Euphemius Patriarcha vt omnium votis expetitum cautione accepta coronaret. Nonnihil clarior Cedr. vt solet obscura Theophanis, nonnihilque perplexa explicare. C Τοῦ διαχειρισμοῦ. Barb. Peyr.

Pag. 118. A Ἀνθ' ὧν ἦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πεποιηκὼς αὐτοῦ οἰκονομίας. Anast. *Quoniam Alexādria fecerat illum Oeconomū:* sicque ego putauerim, Oeconomi munus illi imposuisse Ioannem, cuius ille impendio sic afflictam ex naufragio fuerit solatus fortunam; alioqui insolens, vt vox οἰκονομία humanitatem significet, quod sibi plusculum indulgens reddidit Interpres. Non mirum autem Alexandriæ factum Oeconomum, illudque aliquanto tempore gessisse munus, qui postmodum electus est cum Palladio Episcopus Antiochenus, quique CP. in maiori Ecclesia conuentus agebat, iisque Euphemio molestus erat; vt vbique velut Clericum præferret, homo celebs, tumque duntaxat iunctus nuptiis, cum vna cum Imperio Ariadnam vxorem duxit. C Καὶ ἔχων ὑποπτευόμενος τὴν ἔπαρσιν. *Tametsi inuasionem tyrannidis suspicabatur;* quæ suspicio impedire debuerat ne permitteret exire. Nihil aptum *vel*, *vel certe*.

Pag. 122. B Παῦλον. Διάκονον ἔχων ὀρθόδοξον. *Ministrum habens Catholicæ communionis valde charum.* Suadet tota series vt intelligatur minister profanus in aula, seu domo Theuderici merens, qui sic dominum fide prodita studuerit demereri; non vt Ecclesiæ Diaconus, ac sacer minister, quod alterum vocauit Theophanes ante paucas lineas, forte vt ab hoc distingueret: quem & illi ministrum ad turpia indicat Nicephorus. Eius plura Petrus Magister in Legat. C Βλασφημοῦντες D Καθεῖλεν. *Deposuit; abstulit* imaginem, ex quo die secuta vltio, non *cum vellet deponere*. D Post τινὲς ex Peyr. καὶ ἐξύπνιοι ὄντες ἔ. μ. τ. λ. [illegible]

Pag. 123. C Ἐπίσκοπον προβάλλεσθαι. Anast. *Episcopum locare præcipit:* adeoque desit vox aliqua, quam ille legerit, puta ἀφορίζειν, καθίστασθαι.

Pag. 124. C Ἀπῆρεν Ἀναστάσιος D Προέδωκέ τις τοῖς Πέρσαις. Barb. Peyr. &c. *Prodit quispiam*, vt non Alypius intelligatur, de quo sic bona prælocutus est, sed alius quis incertus; cum tamen edita leui illa omissione τις, ipsum Alypium proditorem subnotent. Appellat in sequenti Theophanes χρηστὸν, *virum probum*, qui & legatione fungens in Perside diem obierit.

Pag. 125. B Οὗ ἐμνήσθημεν [illegible] δυναστείᾳ μεγάλῃ. Barb. Peyr. &c. *Cuius Asparis meminimus supra, hominis in magna potestate constituti:* tanta scilicet, vt & Leoni Imperij fasces auctoritate detulerit, etsi ab eo postea oppressus sit. Nihil hic perturbatum, quale Buccardus queritur, nisi quantum mala interpunctio fecit, ac importuna parenthesis. C Χαμαιτύπους τινάς. Barb. Peyr. &c. D Καὶ Ἀσπάρου τοῦ φυλάρχου. Vat. 1. placetque, nam Romanus maius aliquid Tribuno videtur, supra iam Palæstinæ Præses victoriis clarus. καὶ [illegible], [illegible] ὡς αὐτός.

Pag. 126. A Στρατηγὸν. B Μέχρι Συρίας. Malim Σύρων, vt paulo inferius. Γνοὺς δὲ ὁ Γλώνης τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ [illegible] μηχανήσασθαι. *Cum & Glonem Ducem suum ex insidiis interemptum rescinisset.* Sic & Buccard. non *perire paratum*; quo casu non recedendum erat, sed laboranti succurrendum. D Σὺν Ἀρεοβίνδῳ. Probandam omnino hanc Vat. 1. lectionem suggerunt omnia, tum quæ præcedunt de Areobindo, tum quæ sequuntur, nulla mentione Theodoti.

Pag. 127. B Καὶ εἰ μηδὲν, ἢ ὀλίγον ἦ. Barb. *Tametsi aut nihil, aut exiguum quid obtineret a Romanis, redderet tamen Amidam.* Pacem faceret vel iniquis conditionibus. Sic dare solent in mandatis, qui impensius desiderant. Ἐπικρατέστερον.

Pag. 128. Οὕτω [illegible] πλουσίως ἀπέδωκε. Cedren. Barb. Peyr. &c. Τοῦτο δὲ [illegible]. Hoc Cedr. clarius effert. Ἤδη δὲ [illegible] εἰς ἱεροσυλίαν [illegible]. *Sic nuper etiam sacrilegium tractauerat.* Egenos quoque sacrilegos munificentia subleuarat.

Pag. 129. C Κεφάλαια δ. D Ὡς ἐξεβάλλοντο αὐτοί. Volebat mitius agi Flauianus, ne sic dicto in Leonem & Synodum anathemate plures offenderentur: satisque videri vt Synodus damnaretur silentio; quæ tamen eius moderatio nec Catholicis probata est, nec hæreticis; vtrisque eum insimulantibus, Catholicis Eutychianismi, hæreticis Nestorianismi: quo illi nomine Synoditas omnes, id est, qui Synodum Chalcedonensem reciperent, infamabant.

Pag. 130. A Καὶ ἔστησαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς. Malim ἀνέτρεψαν, vt sit, *solo prostrauerunt, euerterunt Anastasii statuam.* Quantum enim cohæret, vt tumultuans pro Episcopo suo ciuitas, inque ciues sæuiente Præside, siue militibus eius nomine, illi statuam Imperatori erigant, & non potius, si quæ erat, sub illo seditionis æstu deiiciant? Sic eiusdem Anast. an. 26. laudante Anastasium Augustali, ipse probris exceptus est, eiusque interemptus filius: sic nimirum Alexandrini infenso in Anastasium animo erant, facilesque in eius prorumpebant iniuriam. C Καθώσπερ καὶ Ἠλίαν ὁ Ἱεροσολύμων. *Cogebat Anastasius Macedonium reprobare Synodum, quemadmodum & Eliam Hierosolymitanum:* qui nimirum anno superiori professus esset se eam recipere; καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀποδεχόμενος; maioris aliquid fidei exhibens quam Flauianus, qui Synodi nomen suppressisset, vt & iterum suppressit, rescribens e Synodo apud Sidonem celebrata: cumque eo nomine tum ipse, tum Elias a Xenaia, aliisque Eutychianistis accusentur, quod nolentes aperte damnare Synodum, concordiam in Synodo impediuissent, non video vt errore vacet, quod ibi habent Theophanis exemplaria, expressitque Anastasius, rescripsisse scilicet Eliam, se quoque τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἀποδέχεσθαι, *ipsam quoque Synodū Chalcedonensem se repudiare.* Si ita Synodum reiecit, cur accusatur nolle palam reiicere? Si ita totus in Eutychianismum concessit, cur ne Seuero communicet, Anastasij anno 21. Episcopatu abdicari sustinet? Scripserit ergo vt cum primum eius fides tentata est, καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἀποδέχεσθαι. *Se Synodum quoque Chalcedonensem recipere:* aut certe mitius quid loquendo, μὴ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἀποβάλλεσθαι: *minime se Synodum Chalcedonensem reiicere;* vt affinis sit Eliæ responsio alteri Macedonij, cum & ipse Synodum damnare cogeretur: ait namque, Non posse se id præstare extra Synodum generalem, cui Romanus Episcopus præsideret. Consentiunt his alij scriptores, vt nihil sit hærendum. Videndus cum Euagrio

aliquanto locupletior Nicephorus.

Pag. 131. D Legendum omnino ὁ συνῆλθεν, vt emendatum in Barb.

Pag. 132. A Ὁ παρρησίας. Barb. Peyr. &c. D Post ὄντων addendum esset aliquid, vt omnino sensus constaret. Addit Nicephori interpres, *Quæ res Macedonio probata est*: sed nec eius Græca id habent. Probarit tamen necesse est, vt ita apud feruentiores Orthodoxos inde offenderit. Vnde & in seq. οἱ καὶ [illegible] *MisErabantur Macedonium, tametsi decepens fuerat*: probando scilicet Anastasij illud Commonitorium affine Zenonis Henotico.

Pag. 133. A Omnino [illegible]. B Τὸν αὐθεντικὸν χάρτην. *Librum authenticum gestorum Chalcedone.* Male Buccardus Anastasij libellum intelligit, quem auctor vi abstulisse Macedonio iam eius anno 4. narrauit. Ita solenne hæreticis; sicque Bardanes Acta 6. *Synodi* combussit, vt habent monumenta, quæ in hæresi Monothelitarum omni maiora fide produxi. C Χαρακτήρας αὐτῶν.

Pag. 134. D Υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Ἀναστασίου. *Anastasij ex sorore nepotis.* Ita scribendum diuisa voce, quam edita, ac MSS. Codd. coniunctam repræsentant, atque reddendum, suadent alia loca, quibus deinceps eiusdem Hypatij mentio occurrit; nempe pag. 136. παρῆν δὲ καὶ Ὑπάτιος ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ βασιλέως. Interpres Anastasium secutus, *Imperatoris ex fratre nepos*: ego, *ex sorore*; quod vtrumque vox illa reddi potest; sed primum non quadrare ex aliis locis liquet: nam pag. 125. Ὑπάτιος ὁ [illegible], καὶ τῆς ἀδελφῆς Ἀναστασίου βασιλέως υἱος vbi ipse P. Goar, *& sororis Anastasij Imperatoris filius.* Nonnullum vero hic anachronismum committi palam est, cum narrato Hypatij carcere, ex quo non nisi pace constituta liberatus est, illa eius liberalitas referatur Hierosolymis, cum adhuc illic liber ageret.

Pag. 135. A Εἰ καὶ ἐβαρεῖτο. Reg. Barb. Peyr. &c. D Τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου. Reg. quod & *melius*.

Pag. 136. A Placet Vat. 1. lectio, τινὰ δὲ τῆς Ἀναστάσεως. [illegible] εἰς Ἱεροσόλυμα. B In Hypatio error iam notatus, *nepos ex sorore Anastasij* non ex fratre. Κοσμᾶς Σελεύκου Reg.

Pag. 137. D Ὀχλούμενος ὑπὸ Θευδερίχου χαρίζεσθαι Βιταλιανοῦ. Vat. 1. Peyr. *Importunius exigente Theuderico, hac sibi gratia Vitalianum demerente*; vt significet ægre Romanum Pontificem Hormisdam adduci potuisse, vt Synodum generalem celebrari sineret; idque iure, cum hæresis adeo in Oriente vigeret sub hæretico Principe, essetque periculum, ne Patrum suffragiis non satis cautum esset. Εἰς τὸ κράτος. Reg.

Pag. 138. B Διὰ τοῦ Ἰουστίνου. C Πικρῶς ἐκεῖ φυλάττεσθαι. Reg. Barb. Peyr. &c. *Iussit sub rigidissima illic custodia eum teneri.* D Τῇ χειρὶ κατασφραγίσασθαι τοῦ σταυροῦ. & vt habet Cedr. ἄρας τὴν δεξιὰν χεῖρα. *Cum tumulo inferendus esset, aiunt sublata dextera cruce consignasse.* Pro eo scilicet more, quo summi Sacerdotes cruce consignare solent, vt non sibi crucis signum ipse expresserit, vt Interpr. reddidit; nec sepulchrum, vt Xylander vertit, sed adstantem magis populum consignauerit.

Pag. 139. B Ἑτοίμως ἔχοντες ἀποθανεῖν, ὥστε καὶ τοὺς ἁγίους τόπους. *Promptos se mori, vt vna quoque loca sancta incendant*: quod summam indicat execrationem. C Ἐν τῷ Βυζαντίῳ. D Ἀντιχειροτονῆσαι [illegible] Vat. 1. vt Clerici, non plebs rusticana promotioni per laicam potestatem factæ obstiterint, tumque eidem consenserint, ac a se probatum iterum ordinauerint. Alij tamen χωριτῶν habent, redditque Anastasius. *Rusticorum, oppidanorum multitudo*; vt solet hoc genus hominum procacius esse.

Pag. 140. B Αὐτὸ τοῦτο παρακαλῶν. Reg. *Rogauit infestos dæmones depelleret*; & vt Anast. *super hoc deprecatus est.* Αἰτῶν, δι᾽ παρέχῃ. Reg.

Pag. 141. B Ζηλωτὴς ὀρθοδόξου πίστεως ἐμπύρως. *Feruens zelator fidei orthodoxæ.* Reg. bene; non vt editum seorsim, ἔμπυρος. D Ἐπισκόπου Ῥώμης, σπουδῇ Βιταλιανοῦ, ἔτι ζῶντος Ἰωάννου ἐπισκόπου ΚΠ. Reg. Barb. Peyr. Cedr. &c. Clara litera. Factum id Hormisdæ Episcopi Romani auctoritate, studio Vitaliani, cùm Ioannes Cappadox CP. Episcopus adhuc in viuis ageret. Sic & Anast. legit, non vt vitiose habent edita.

Pag. 142. B Ἔπαρχον πραιτωρίων. Barb. Peyr. &c. Etiam Reg. Πραιτωρίων. ἐν ἀγρύπνοις. D Κρεμαμένας αὐτὰς ἐφόδιον. Reg.

Pag. 143. B Προτραπεὶς κατὰ Περσῶν. Anast. barbariuscule, *hortatus aduersus Persas. Auxiliarius Romanis in Persas accitus.* Interpres forsan scribere voluit, *Num ita deludendis Persis*, &c.

Pag. 144. D Τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν. Sic omnes Codd. cum Reg. non καινά. *Cædes contigit sancti Aretha.*

Pag. 145. D Ἐκέλευσε κομβέντα γενέσθαι. Barb. Peyr. &c. Male editum ex Reg. κομβέντα. Iterumque ἐν τῷ κομβέντῳ. Vox e Latino *conuentus* expressa.

Pag. 146. A Συμφωνήσαντα αὐτά. Reg. B Καὶ τὰς ἐν ΚΠ. δήμους εἰρήνευσεν. Reg. Barb. Peyr. *Populi factiones CP. ad pacem composuit*; quarum superius tragœdias descripsit sub ipso Iustino, sæuientibus vbique in Prasinos Venetis. Edita mutila. Post Αὐγούστην, liquet aliquid desiderari ex Cedreno, qui hunc locum sic effert, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Αὐγοῦσταν, τῆς Εὐφημίας ἤδη τελευτησάσης. *Coronauit & Theodoram vxorem suam Augustam, cum Euphemia prior coniux iam viuis excessisset*: tumque sequatur, de eadem Euphemia, ἣν ἔστεψεν Αὔγουσταν ἅμα τῷ βασιλεῦσαι αὐτόν. *Quam Augustam coronauerat, cum primum iniit imperium.*

Pag. 147. A Γενέσθαι δὲ τῇ πόλει. C Ἐπεσεν πῦρ ἐκ τοῦ ἀέρος ὡς ἀστραπῆς κατερχόμενον, καὶ κατέκαυσε. Reg.

Pag. 148. A Διὰ κεντηνάρια ν΄. Cedren. habet ν΄. *quinquaginta*, quod & Regiæ munificentiæ, & tantæ ciuitatis præsentibus malis, quadrare magis videatur. Procop. lib. 1. Persic. [illegible], ἀφ᾽ οὗ δὲ καὶ [illegible] Idem Isid. Orig. lib. 16. cap. 24. B Καὶ τὸν ἔπαρχον, καὶ τὸν ἀπὸ ἐπάρχων. Reg. *Præfectum & Expræfectum.*

Pag. 149. A Γονικῶς Χριστιανός. Καὶ τοῦ γονικῶς. B Ἐπαγγελλόμενος. Reg. Στρατεῦσαι δὲ ὑπ᾽ αὐτὸν Ἀρμενίων πλῆθος. *Illi subiecit, sub eo voluit militare Armeniorum copias*: ipse nimirum Iustinianus militiæ Magistrum instituens. C [illegible] ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν. Sic integre Reg. D Ἐκ τοῦ [illegible]. Vat. Peyr.

Pag. 150. A Κατ᾽ ἔτος. Vbi supplenda lacuna ex Anastasio, vti suppleuit P. Goar: sed ἀντὶ τοῦ τριβούνων, reponendum τριβοῦνον. Non enim Tribunorum gregem, sed vnum vni vrbi oportuit esse præfectum; quem & postmodum Dalmatium nomine occisum memorat ab Vnnis Gentilibus. Male ergo exscriptus, & expressus error, quem nolim Anastasij, sed oscitantis Antiquarij. B Ῥῆγα. Καὶ ἐπέπεμψεν κατ᾽ αὐτῶν ἅμα καὶ Γοδίλαν διὰ γῆς ἀπὸ Ὀδησσοῦ. Barb. Peyr. &c. *Vna quoque in eos immisit terrestri itinere ab Odyssopoli Godillam*, &c. Actiua vbique significatione. Καθῃρέθησαν ὡς παιδοφθόροι εὑρεθέντες. Reg. *Depositi sunt cum masculorum libidinis rei deprehensi essent*: præcedente nimirum Episcoporum iudicio, quorum est τὸ καθαιρεῖν. *Depositio* &c.

Pag. 151. A Καὶ ἐγένετο φόβος πολύς, καὶ ἀγανάκτησις. Exciderunt Interpreti. *Hinc ingens incessit timor*,

magnaque deinceps cautio adhibita. D [illegible] Barb. [illegible] Reg. Peyr.

Pag. 152. A [illegible] Sic emend. liquet ex sæpius repetitis de Hypatio Secundini filio, Imperatoribus Anastasio, & Iustino. *Successorem dans Belissarium Hypatio Secundini Patricij filio.* [illegible] Reg. Vox omissa notatione digna, vt homo Scytha ita sapiens fuerit. B [illegible] Reg. C [illegible] *Cum singula talenta Romanis, ac Persis penderent.* Obscurior interpres, ac velut vnum vtrisq; penderetur talentum, quod & Theophanis toti sententiæ aduersatur, & iis quæ tradit Procopius l. 1. de bello Persico.

Pag. 153. B [illegible] Sic edita ex Regio, ex quo & emendatum in marg. in Peyr. at plane vitiose. Quam enim hæc habent, *Timore correptus credidit, & interiit?* Num enim fides sic gignitur, aut parit mortem? Barb. [illegible] quod esset, leui velut auiculæ sublato clamore, pipiens timore mortuus est. Sic enim subito quis grauiori metu perculsus, voce tremula faucibus erumpente, animam agat. Peyr. [illegible], sicque emendatum in Bar. vtique ex Vatt. Quid si [illegible] *cecidit, & mortuus est?* Nihil familiarius, quam vt metu corruens quis subito moriatur: nec aliud puto voluisse Theophan. C [illegible] Reg.

Pag. 154. B [illegible] Populares vbique tumultus, factionibus velut rerum potientibus, quarum summa licentia fuit Imperatore Iustiniano. C [illegible] Barb. Peyr. &c. *Gauisus est valde eum suscipiens.*

Pag. 155. A [illegible] *Ne fœlicius illi cedat;* nempe Calopodio, cuius occasione nata seditio. B [illegible] Sic omnes bene Codd. excepto. Reg. [illegible] Barb. Sit Deipara cum Manichæis omnibus tanquam se illis Prasini accenseat, alioqui nulla esset execratio, à qua Mandator deterret. C [illegible] *Vt iussit antlas, in vnum baptizat.* Sic & Aleman. vt vbique sarcasmum sarcasmo excipiant. Buccard. & P. Goar acceperunt, ac si esset [illegible] *hauri, funde aquam.* Aliud falsum magis; præsertim si vocem [illegible] idem esse dicamus atque [illegible] vel [illegible] quod est *sentina; nautea.* Plauto. Sic vero accepisse præconem, grauemque eo verbo iniuriam sibi irrogatam sensisse, seu magis Imperatori quem referebat, indicat iræ plena responsio, ac qua primum comminatur pœnam capitis, cum hactenus in verbis, & conuitiis stetisset disceptatio. E [illegible] Aleman. *Quisque ambit imperium,* &c. Imo vnius sit Imperium oportet, vt omnes securi viuant. *Quisque saluti incipit consulere:* vt sit excusatio, tanquam coacti tumultuentur, impune in eos grassantibus Venetis, nec magistratu vlciscente; quin potius ipsos iniuriam patientes ad pœnam deposcente. Eo enim collineat tota fabula. D [illegible] *A cædibus abstine;* siue etiam, cædes compesce; [illegible] *ac fine, punimur:* id est, pœnam quam iure irroges, non detrectamus. Sequentia vt hæreant, [illegible] ironia dicta velim, alludendo ad cædem ea die patratam ad Zeugma. *En fons scaturit; tu, quos lubet, plecte.* Nulla cædis habita ratione, adhucque stillantis cruoris, pro libito pœnas inflige. Hoc enim est quod aiunt, neminem posse ferre. Sabbatius, quem nec fuisse precantur Prasini, pater est Iustiniani. D [illegible] Barb. Peyr. &c. *Sic plane:* vt sit approbatio execrationis in Iustinianum iactatæ. Tum sequatur eius ratio: [illegible] *Sexta cædes est,* &c. Maiorem vim habet quod legit Aleman. [illegible] *Sexta supra vigesimam:* sed essent producendi Codd. Vitiosa sunt quæ P. Goar repræsentat ex Reg. nisi ea ipsa sunt quæ Aleman. leui literarum mutatione, quod & placet.

Pag. 156. A [illegible] *Mane in theatro heu! spectator fuit, & vespere occisus est.* [illegible] Sic malim cum Aleman. *Quandonam sine cæde discedis?* [illegible] accusant, quo sensu Plutarch. in Pericle. C [illegible] Placet cum Aleman. [illegible] *Tantum scelus nec vidit iustitia.* [illegible] Barb. Peyr. *A quibusdā Magistris mechanicarum artium peritis.* Maistres, Artisans. Eius vocis Meursius multa exempla adducit. Post [illegible] adde ex Reg. & Barb. [illegible] *Misit milites qui eos custodirent;* ex qua custodia orta seditio.

Pag. 157. A [illegible] Reg. &c. [illegible] *Ad Iuliani portum, quem Sophiæ dicunt ad Probi ædes.* [illegible] D [illegible] Reg. *Pecuniis delinitos in partes Imperatoris subduxit.* [illegible] Bene Buccard. *Eodem largitionū adminiculo;* quo scilicet in partes Imp. aliquos iam Belissarius traxerat, ac turbas scindere cœperat; quas sic scissas facile fuit conficere.

Pag. 158. D [illegible] : melius esset, [illegible] : *Imperatoris Notarius,* [illegible] Reg.

Pag. 159. A [illegible] Sic vbique scriptū in Reg. B [illegible] *Qui non amplius Vandalorum ditionis fuerunt.* Non bene Interp. *Quorum dominium penes Vandalos needum adhuc erat.* Nam quomodo amisit, si needum obtinuerat. Sic bene infra de eodem monte Abrasio à Romanis recepto p. 175. [illegible] *Abrasium montem non amplius deseruerunt.* C [illegible] Reg.

Pag. 160. A [illegible] B [illegible] Reg. [illegible] Locus iniuriose Belissario redditus, quasi eum Ducem præfici peculiarius timerent, ac velut ipsum negotio imparem; non quisque metueret, ne sibi munus hoc committeretur tantæ aleæ. Sic clarius Procop. [illegible] *Cum quisque periculi magnitudinem timeret, ne forte eum Imper. exercitus Ducem præficeret.*

Pag. 161. A [illegible] Reg. &c. B [illegible] Reg.

Pag. 162. A [illegible] Procop. [illegible] *Gelimer Hermione morām trahebat, quæ est agri Byzaceni, quatuor dierum itinere à mari distans;* ad quod erat Carthago. [illegible] Reg. Barb.

Pag. 163. A [illegible] B [illegible] C [illegible] Reg. D [illegible] Barb. Peyr. [illegible] contrario sensu Interpreti redditum, *Decimum conuolare,* &c. Melius Buccard. *Carthagine Decimum venientes in metum, & fugam coniecerunt.* Sic namque effrænis fuga belli socios solet afficere.

Pag. 164. B [illegible] Reg. &c. C [illegible] Reg.

Pag. 165. C [illegible] Barb. Peyr. D [illegible] Reg.

Pag. 166. B [illegible] Reg. *Manus stringentes, flebant:* Sic fere silentio, quos nimius dolor opprimit. C [illegible]

Pag. 167. [illegible] Reg. &c. ipseque Procop. [illegible] *Veniens Belissarius, cum sero hora tardiori mouisset.* B [illegible] C [illegible] Vox vltima currenti calamo Interp. omissa.

Pag. 168. Ἀπυρα ἐσθίειν. Non cocta, aut subacta. Apud Cedr. ἐσθίει: redditque Xyland. *elixa*. verum id antiquarij manus vitio. Procop. ὄψοποιοῦντες, ὅτι τὰς ἄλφιτα ἢ ἄλευρα ἄρτους, ὥσπερ ἄλλα τὰ ζῶα ἐσθίουσι. *Neque coquentes, neque in farinam commolientes, perinde ac reliqua animalia comedunt.* Sic etiamnum Africana mancipia, frumento, quod Turcicum vocant, nec cocto, nec subacto; quandoque solum leuiter ad ignem asso, lubentissimi vescuntur, eoque penuriam sustentant. D. Κύριος ἀπελθεῖν. Reg.

Pag. 169. B Ἐν τούτοις ὁ Οὐανδαλικὸς. Reg. Interpolatus hic textus sic componendus ex Procopio. Οἱ δὲ βάρβαροι οἱ δὲ ἐλαύνοντες αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες οἱ τοῦ περιπόλου ἐπειγομένοις εἰς Βυζάντιον. C Ἐπὶ τὸ βαρβαρικὸν ἔθνος. Barb. Peyr. *Barbara aliqua natione deuicta.* Ἐν μέσῃ τῇ πόλει. Οὐ τῷ παλαιῷ μέντοι τρόπῳ. Reg. vt & apud Procopium. *Non tamen antiquo more* (vt scilicet curru vectus procederet) *sed pedes accedens.* Anastasius quoque hic lapsus est. D. ἱπποδρόμιον. Reg.

Pag. 170. A Ἀφ' ὁ Οὐεσπασιανοῦ Τίτος. Barb. vti etiam Anast. *Vespesiani filius Titus captis Hierosolymis*, &c. ἐκ τῶν ἱεροσολύμων. Reg. B Χρήματα ἱκανά. Reg. &c. Εἰς Παλάτιον δὲ ἦλθεν. Reg. Μετὰ τῶν θριάμβων ὑπατείαν. *Triumphans Consulare munus impertiit*: largitionem in populum fecit. Οἱ Ἰουδαῖοι ὁ τῷ Ναυῆ διὰ τὸ Φοινίκων. C Ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ. Reg. bene. ἔχοντες βασιλέα Ἀνταῖον, ὃν Ἡρακλῆς βασιλεὺς τῆς γῆς υἱὸν ἔφασαν εἶναι. Sic Reg. editis auctiora. Atqui non Æsculapius, sed Antæus terræ ille filius est, quem Hercules palestra superauit. Male hæc breuiata ex Procopio l. 2. Vandal. vbi ille. Καὶ ἀπ' αὐτοῦ Ἀνταῖον δὲ αὐτῶν βασιλέα, ὃς ἐν Κλιπέᾳ Ἡρακλεῖ ἐπάλαισε, τῆς γῆς υἱὸν ἔφασαν εἶναι. *Indeque Antæum ipsorum Regem, qui Clipea cum Hercule lucta contendit, terra filium dixerunt esse.* Quin neque Procopij Interpres reddidit, τὸ ἐν Κλιπέᾳ, quod proprium esse liquet, & nomen vrbis minoris Africæ Ptolemæo. Reliqua, vt historiæ constet series, videnda in Procopio, vt de fundatione Carthaginis, quam non isti indigenæ, sed aduena condidit Dido. D. post vocem ἀνέθορον, lacunam esse suadet tum series orationis, tum Procopii textus, ex quo hæc breuiata. Narranda enim causa cur Salomoni, ac reliquis Romanis, equis desiliendum fuerit; iis nimirum territis tum Maurusiorum clamore, tum camelorum, quos illi muri instar obiecerant, aspectu.

Pag. 171. C Ὑπὸ πάσης τῆς ἡμετέρας. D Τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ. ἐν πάσῃ τῷ χρόνῳ. Reg.

Pag. 172. A Οὐανδήλων τὰς γυναῖκας. Μαυρίκιον ἀγομένου. Bar. Peyr. D ἐφ' ᾧ τῆ βασιλέως ἄρχοντας. Reg. *Sub quo Imperatoris Magistratibus fugatis.* Τζίτζας δὲ ἔχοντα. στασιαστῶν, καὶ τὸ Στοτζᾶν ἐπιγράψας. Sic Procop. *Cum ducentis à se delectis Salomonem adducens.* Vbi hic στασιῶται, Procopius sæpius στασιῶται: quin & ipse in sequentibus Theophanes, vt p. 181. Ἰωάννης ὁ δὲ τῶν στασιωτῶν ἄρχων: *Ioannes rebellium Dux*: p. 178. Ἰωάννης ἡγεμόνες σὺν τοῖς στασιώταις. Barb. p. 182. Στασιωτῶν οἴκον: *rebellium domus*; estque ea vox vti expressior, sic commodior.

Pag. 174. A Ἐν τῇ ταραχῇ πόθεν ἐξέφυγεν ἐζήτει. Reg. *Qui eius turbationis occasione effugere quæreret*: dum nempe Germani satellites, illius periculi alea distineret. B Τεσσαρακοντα δὲ ἔτος ὢν τότε δὲ Ἰουστινιανοῦ βασιλείας: hæc parenthesi; tum sequitur: ἀπηγγελμένος αὐτοῦ. Reg. D Ἄνδρα ἀγαθὸν εἰς τὰ πολέμια. Barb. *Virum bello strenuum.* Οἱ δὲ βάρβαροι: εἰς τὸ Αὐρασίου ὄρος ἀπῆλθον. Barb.

Pag. 175. A Ἐκεῖ ὁ Ἡ Αὐρασία. Male editus articulus fœmininus, cum viri, ac Ducis nomen sit. Εἰς τὸ τοῦ Αὐρασίου ὄρους ὕψος. B Παρῆλθον τὸ γεγονὸς, C Ἐπὶ τῇ πολεμίας. Τὸ δὲ πολέμιον στράτευμα.

Pag. 176. A Ἐγγὺς τόπου ἐγγύς. Reg. *Adrepende propius ad locum accessit.* Ταῖς γυναιξὶ, τὰ τε χρήματα. B Ἀρχὴ Λεβίου: malim Λευάθ. Τετρακόσιοι δέ. C Τούτους δὲ ἐν ἄστει καλέσας, ἀπαντας ἔκτεινε. Priores scilicet 80. seniores quos in vrbem induxerat; non reliquos foris relictos, quod sonare videtur quod redditum est. Paulo post, *Pudentius vesano terrore correptus*; pro, *Sergius*: iam enim Pudentij mors narrata. D Illud Μαυρίων ἀπέλιπε, quod & ita redditum est, *Tripolitana regione à Maurusiis derelicta*; emenda, Μαυρουσίοις ἀπέλιπον: *Tripolitanam totam regionem Maurusiis reliquerunt*; nempe Sergius, ac cum eo Carthaginem fugientes cladi superstites Romani. Ἀπὸ τῶν ἀφθόνων. Reg.

Pag. 177. C Βιαίαν τυραννίδα. Reg. &c. *Iniuriam, violentum imperium non ferentes.*

Pag. 178. A Οὐδὲ Σέργιον μετεπέμψατο. Reg. &c. B Ἀμφότεροι δὲ τραπέντων ἐξῆλθον. D Ἠγεμόνα μὲν Κωνσταντίνας ἐπ' Ἰαβδᾶς. Reg. in eodem sæpius Γουδίλας, & Γύνδαρις.

Pag. 179. A Ὅπως αὐτὸς τὸ Ἀρεόβινδον ἀνέλῃ. Reg. Ipse Antalas, vt sequentia ostendunt, prodente Gotthari. Vbique scriptum in Reg. Οὐάλδας. B Υπονοοῦντες εἰς φυγαδευθῶν. Reg. Barb. &c. ἀναιρεῖν αὐτὸν ἔφυγεν. ὥστε τὸ ἀνηλεῶς. Procop. *In se inuicem insidi, inque vniversos.* D Εἰ μὴ χειμὼν μεταξὺ ἐπιγενόμενος: Malim, *tempestas*; ventorum ac pluuiæ vi subito exorta aëris intemperies, ac qua iam nauim ingresso Areobindo mare importunum redditum est. Non enim hyems sic repente appetit. Ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν ἐμοὶ σὺν τῶν τοῖς ἀπεστάλη. Reg.

Pag. 181. A Αὖθις ὑποστρέψας. Reg. *Cum iterum defecerit.* Εἰ καὶ ὑπ' ἀνδρὸς ὢν. *Nunc cum sis nobilis.* νῦν δὲ υἱὸς ὤν. Reg.

Pag. 182. C Οἷς Ἰωάννης ἀπαντήσας. Reg.

Pag. 183. C Βιαίως τὸν ἐπιθέσθαι. Reg. καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Pag. 184. A De Agapeto male Interpres, *Annum vnum tenuit Pontificatum.* Nihil hic Theophanes de Sedis Agapeti tempore, qui iam in laterculis duos illi annos assignauerat. De Siluestro autem, seu Silucrio addit, ζήσας ἔτος ἕν. *Qui vixit vno anno.* D Ἀπὸ αὐτοῦ Κωνσταντῖνος.

Pag. 185. A Post Βουλγάροις statim omissum: καὶ ὡς ἀπὸ κόπου ὄντες οἱ στρατηλάται, δεδωκασιν αὐτοῖς τὰ νῶτα, καὶ καταδιώξαντες αὐτοῖς οἱ Βούλγαροι. Reg. Barb. &c. *Duces tanquam fessi à labore eis terga verterunt, illosque Bulgari insecuti sunt*; in qua fuga in huiusmodi paratos focos inciderunt. Videntur illi pedicæ genus, ac laquei. Nostra Prædicatorum instituta d. 1. c. 10. focos permittunt; quid tamen foci illi sint nos latet modo.

Pag. 186. B Ο\$ τὸ σὺν τῇ ἀρετῇ. Εἰς Εὐρώπην τὰ χωρία. Reg. C στρατὸς ἐλθὼν. D Τοῦ τε πεδίου ἐπιλαβεῖν. Locum mendosum, sanum exhibet Cedrenus, quicquid Buccardus nihili putet Cedreno dicta. Μὴ εἰς τὸ πεδίον ἐστῶτα ἀλλ' ἐπὶ στρατοπέδου ἵστασθαι, ἀλλ' εἰς ἕνα τόπον· ἀλλὰ βαδίζειν ἀλλασσομένους ὡς κυνηγοῦντας, καὶ περιέρχεσθαι τὸ δοκεῖν τὸ Χοσρόου πρεσβευτὴν ἀμελῶς βλέπειν. *Iussit selectos varis ex gentibus milites ad tentorÿ vtrumque latus adesse; non tamen diutius in campo ministrantium more, vnoue loco consistere; sed hinc inde circumuagantes tanquam venarentur, incedere, ac Chosrois Legatum velut aliud agentes, ac neglectu quodam aspicere.* Erant certe hæc quæ Legato terrorem iniicerent, cui alias Romanorum copiæ quantæ essent, minime exploratum esset. Οἱ δὲ Ἀλαμάνδαρος. πάντα τὰ λόγια. B Legendum plane, ὡς πάντα ἔδει ὧν τὴν εἰρήνην. C καταρράκτας ἔχειν ἀποδεδωκέναι. Reg.

Pag. 188. A Σίδηρος ὁ δυνατός. Isthæc velut pa-

rentheſi clauſa legenda ſint; vt velit Theophanes indicare auctores ſchiſmatis, ac dare rationem, cur hæretici alij Theodoſium, alij Gainam elegerint in Epiſcopum Alexandriæ, in fugam referens, ac diſſidium Seueri, & Iuliani; non quæ anno hoc contigerint, ſed quæ diu ante Dioſcoro iuniore Alexandriæ Epiſcopo. D Συνέβη πολεμῆσαι ἐμπόρους. Ex voce ἐμπόρους male omiſſa, quam omnes Codd. agnoſcunt, totaque ſerie, nec non Cedr. liquet aliquid deſiderari, vt ſcripſerit Theophanes, πολεμῆσαι ἐμπόρους τὸν βασιλέα τῶν Ἐξουμιτῶν Ἰνδῶν, καὶ τῶν Ὁμηριτῶν Ἰνδῶν. Homeritas enim Iudæos fuiſſe, eoque nomine Romanis infenſos, à quibus, vtpote Chriſtianis quererentur ſe vexari, atque occidi; vt idcirco mercatores Romanos ad Exumitas per eorum regionem proficiſcentes ipſi occiderint, ipſe habet Theophanes, exque eo Cedr. Adeoque ſequenti ſtatim linea forte error alius eſt: vbi enim ὁ τῶν Ἐξουμιτῶν βασιλεὺς, ſcribendum videatur, ὁ τῶν Ὁμηριτῶν, qui nimirum interiorem Ægyptum colens, & Ἰουδαῖος, *addictus Iudæorum ſectæ*, Chriſtianorum Romanorum cum Indis & Æthiopibus illo vlterioribus commercia eum in modum ſuſtulerat.

Pag. 189. D Καμψοφόρος. Barb. ὑπὲρ ἐπώμαδα. Barb. Peyr. &c.

Pag. 190. A Καὶ ἐξώρυσσεν. Reg. *Pede, ac calcaneo effodiens tollebat.* D Ὀρθόδοξον. Nihil mirum aut Anaſtaſium pro Sedis Apoſtolicæ reuerentia ſubticuiſſe hanc vocem, aut Theophanem, S. Nicephorum, aliosque Græcos infenſiores tribus Capitulis, ob quorum negotium Vigilius Papa Menam à communione remouerat, vt illorum condemnationi inſtantem, eam protuliſſe. Nota eius vis, fruſtraque detorquet P. Goar, vt ea auctor Vigilium vti Imperatoris fauore abuſum ſugillare noluerit. Motum ſacris diptychis eius nomen, ſeu potius Menæ Patriarchæ nomini ſubiectum contra Rom. Sedis iura habes anno Iuſtiniani 25. tumque ſuo ordini reſtitutum, cum is forte manus dedit aduerſus tria Capitula, ſeque indulgentiorem erga Menam, atque alios Orientales proſcribere volentes, in Iuſtiniani gratiam exhibuit. Verane ſit 5. Synodi confirmatio eius nomine, quam Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Toloſanus vir doctiſſimus, proque ſua humanitate amiciſſimus, ante annos aliquot ex Regia Bibliotheca produxit, non eſt huius loci diſputare. Haud certe Theophanes aliquid fauet.

Pag. 191. B Ἀνεῖλεν πολλοὺς τῶν ἄλλων καὶ ἐπλήγησαν φεύγοντες πολλοὶ δὲ ἐφονεύθησαν. Cedr. ἀπῆλθε quod & melius: *multos occidit*: pro ἐπλήγησαν Barb. ὑπάγοντες; *fugientes vulnerati ſunt*; ac quadrat ſequens membrum; *alij autem etiam necati.* Quod hic redditum, *mari ſubmerſi*, nihil ad rem: nulla enim hic maris, aut aquæ mentio; facileque fuit, conferta adeo multitudine, inter Circi anguſtias, ſtrictoſque gladios in fugam effuſos, multos ſuffocari. D Τοῦ Σαμβάτου ἀπὸ τοῦ Μακεδονίου ἐμπρησμὸς καὶ ὁ πυρὸς ἐγένετο. Sic clare Reg. ac emendate. Τὸν Πιττάκιον ἀπὸ τῆς Χάλκης Τετραπύλου, ἕως τῆς μεγάλης τοῦ Ἐλαίου. Reg. Cedr. &c.

Pag. 192. B Ἐν ἀγορᾷ. Buccard. ἐν ἀγορᾷ probat: ego, ἐν ἀγρῷ.

Pag. 193. C Ἐπὶ συγκλήτου. Anaſtaſius cum reddat, *circum Senatu*, legerit, ἐπὶ συγκλήτου *Senatu aſſidente, remque ſpectante*, quod & aptius ſit. Buccardi coniectura vt legendum ſit, ἐπεμβαίνοντες, vt dicat auctor proiectas eiuſmodi Totilæ veſtes ad pedes Iuſtiniani velut *inſilientis*, ac faſtu conculcantis; nihil ad rem, aut è decoro. Τὸ κάγκελον, cubiculum in palatio, quo ita veſtes eiuſmodi triumphi quadam ſpecie illatæ ſint, ac proiectæ, ſpectantibus viris aulæ primariis. D Πολλῶν ἀντιλεγόντων. *Multis vltro citroque quæſitis*; vt fieri ſolet cum quis alium in ſuam ſententiam trahere conatur. Anaſt. *multis modis*; nec bene nouus Interpr. *multis tumultuantibus.*

Pag. 194. B Προσερρύησαν. πάλιν τῷ χρόνῳ τούτῳ. *Iterum hoc anno ad Romanos acceſſerunt*; cum ſcilicet ante defeciſſent, non vt intra eundem annum ambo hæc contigerint, vt ſonant verba Interpr. Videndus Procop. l. 2. Perſ. vbi illam defectionem narrat, quamque male eo anno res Romanis ceſſerint Beliſſario Duce, ac proditore Aretha Saraceno. D Τῇς πόλεως τῆς Ῥωμαίων. Cedr. τῆς Χριστοῦ πόλεως. ἐν τῷ πραιτωρίῳ. Vox omiſſa Interpreti.

Pag. 195. A Ἐκρέμασεν. *Suſpendio necauit*: apud Cedr. eſt, ἐκρέμασεν; vitioſiuſque Regia edit. ἐφόνευσεν. B Ἀνέκραξαν τὸ Ὕπαρχον. *Diris deuouerunt, ac officio mouendum conclamarunt*; velut cuius culpa deeſſet Vrbi commeatus. Vox eſt in eiuſmodi auctore familiariſſima, nec bene hic reddita, *Præfecti domum cucurrerunt.* Res tota in Circo geſta, vbi eidem Præfecto iniuncta in eos qui tumultuati eſſent, animaduerſio; non quia eius euerterant domum, ſed quia ſub conſpectum Perſarum συνηγοροῦ αὐτοῦ; ita in eum, atque adeo Imperatorem, vociferati erant. Ἐνθέσια τῶν Ἀρμηνῶν. Reg. &c. D Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ ιθ'. ἡμέρᾳ ς'. Male hæc expreſſa ex Reg. altero numero diei hebdomadæ cum numero diei menſis confuſo. *Menſis Octobris die decima nona, hebdomade die ſexta*; quomodo etiam bene expreſſum pag. 197.

Pag. 196. A Χαλεπῶς δὲ ἐν Βιζαντίῳ αἱ ἐκκλησίαι. Vix adduci poſſim, vt cum Interprete loci proprium exiſtimem, malimque, *præſertim Eccleſiæ*; quarum ſubinde ruinas percenſet. Sic & Cedr. Ἐκκλησίαι πολλαί: *corruerunt multa Eccleſiæ.* Certe ad bonæ Grammaticæ leges ſcribendum erat, αἱ ἐν Βιζαντίῳ ἐκκλησίαι, vt & paulo inferius B αἱ οὖσαι ἐν τῷ Ῥηγίῳ: *Eccleſiæ exiſtentes in Rhegio.* Cuique tamen quod velit liberum. B Ἐπεὶ δὲ ἡ σωτηρία. C Καταχωσθέντες ὑπὸ τῶν συμπτωμάτων. *Ruinis inuoluti, poſt duos treſue dies ſeruati ſunt*; inde nimirum, exque ruderibus effoſſi. μετὰ φιλανθρωπίας. Vox hic obſcura; habet tamen Cedr. etſi imperitæ manus vitio exſcriptum apud eum, φιλανθρωπίας. Anaſt. *poſt decem miſericordias Dei.* Ex verbis tamen ſequentibus, φιλανθρωπίας δὲ ἐγένετο, quæ & eadem dixerat p. 194. liquet accipi hic pro ceſſatione à terræmotu; vt ſignificet fuiſſe concuſſam terram ad dies decem, at non continua agitatione, ſed vt quandoque per moras Dei benignitas aliqua eluceret, ac motus tantiſper ſiſteretur. D Εἰς τὰ ιβ'. ἡμέρας. Reg. &c. Cedr. Τοῦ δωδεκαημέρου κανόνος. *Conuiuia duodecim dierum ſpatio circa Chriſti Natalem agitari ſolita.*

Pag. 197. B Περάσαντες Reg.

Pag. 198. A Πιάσαι τῶν ἄλλων τινα. Reg. *Inſequi, ac capere.* B Οὗ τοῖς βαρβάροις εἰσῆλθον: *Qua parte collapſis muris Barbari ingreſſi fuerant*; quos iam Beliſſarius inde amouerat. Ἀπωθήσας τοὺς βαρβάρους περιεσώθη. Reg.

Pag. 199. A Καὶ αὐτῇ ἄλλη τῷ βίῳ. ὅτι ὑγίανε ὁ βασιλεύς. Obſcurius redditum: *Pro ſalute Imperatoris.* Melius Anaſt. *Quoniam ſanus factus eſt Imperatori*; ſeu, gaudio redditæ illi ſanitatis. Reg. C Ἐκ τῶν Πράσων.

Pag. 200. A Πανταχοῦ δὲ ἐφάνη Πρασίνων. Ἀλλὰ Πρασίνους οὐ φαίνεσθαι. Reg. *Nuſquam hic Praſini.* B Οἱ δὲ Βένετοι Πράσινοι. Reg. Τὸ Χαλκοῦ Ῥέμας. Reg.

Pag. 201. B Τοῦ φονεῦσαι τὸν βασιλέα. Σέργιος ὁ ἀνεψιός. D Καὶ ἀπεδήμησε, πολλοῖς ἔτεσι φυγῇ ἐχόμενον. καὶ τὰ ἑξῆς. Reg. &c.

Pag. 202. A Σιλέντιον, σιλέντιον Barb. Peyr. &c. Επιφανείῃ Peyr. B. Μαυριτιανῶν. Reg. Melius Μαυριτιανῶν, vt in sequentibus.

Pag. 203. A Τοῦ δὲ βασιλεύειν ἔδοξε Reg. C Τὸν Βύζαν. D Καθαιρεθεὶς ἐξωρίσθη. Chronicon Alexandrinum Iustiniani obitum paulo aliter consignat: ιδ' τῷ Νοεμβρίῳ μηνὸς Ινδικτιῶνος ιε. XIV. *Nouembris, Indictione XV.*

Pag. 204. Adiecta vox post ἐχειροτόνησαν, quæ est Regij Codicis, superflua videtur, maleque à Librario supposita alterius vice, quæ in eo desideratur. De Dorotheo enim sermo est, quem occulte ordinatum à Theodosianis, iidem simul adiunctis Gaianitis in Sedem euexerint, non iterum ordinauerint. Sequentia sic essent digerenda. Ιωάννην δέ τινα μοναχὸν οἱ Γαϊανῖται δόλον. *Putantes Gaianitæ, Ioannem quendam Monachum aduersus se dolos commentum esse* (puta eam ab eis factam Elpidij ordinationem apud Imperatorem traducendo) *illius qui Abbas esset, barbam cum pelle, & carne auulserunt:* additque Anastasius, ea in re hæreticos Gentiles exæquasse; quæ à Græcis Theophanis videntur excidisse. C Εἶχεν δὲ καὶ μονάζοντα. τοῖς ἁγίοις τόποις. Reg. D Καὶ Αὔδον. Reg. &c. Καὶ γενόμενος ἀπέδωκεν. Ευστόχιον μοναχὸν ἐνθα μέγαν. Reg. *Eustochium virum inter Monachos præcipuum, tumque Alexandriæ Oeconomum.*

Pag. 205. A Επίσκοπος Ιεροσολύμων. Reg. &c. B Μεταστειλάμενη. Res paulo obscurius narrata, velut solum Augusta debitorum syngraphas, pignoraque recepe it, ac iis lectis pignora debitoribus dominisque reddiderit, non etiam de suo alienum æs refuderit. Clarius Zonaras: *Diligenter perquisitis omnibus fœneratoribus, & ex ære alieno quid eis siue ex syngraphis, siue ex pignoribus positis, deberetur,* τὰ χρέη μὲν αὐτοῖς τὰ διὰ οἰκείων ἐξέτισε· ἔλαβε τὰ τὰ ἐνέχυρα· τὰ δὲ ἐχέγγυα ἠφάνισε: *debita de suo dissoluit, pignoraque atque syngraphas recepit; ac pignora quidem dominis restituit, syngraphas aboleuit.*

Pag. 206. A Sic disting. *quæ pariter eius erat suburbanum, aliud erexit;* nempe palatium. Αμαντίου δὲ καὶ τό. B Εἰς ὃν καὶ ἐπωκοδόμησεν. Reg.

Pag. 207. A Εἰς τὸ φῶς αὐτοῦ. Reg. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τῶν μερῶν. Peyr. B Αἰχμαλώτους δὲ τῷ C Τὴν στρατηγικὴν ποιήσας. Reg. ἐπὶ τὴν Περσικὴν χώραν. D Εγένετο δὲ καὶ ἐν. Reg. κατ' ἐκεῖνο καιροῦ. Barb. ὡς Ιουστῖνον ὑπεξάγοντα. Barb.

Pag. 208. A Μαρτῖνος τὸν Ρουστίνον. Reg. B Τραχηλίζοντες ἐξαγαγεῖν. *Pugnis extrudere coram Senatu;* qua de iniuria postmodum quæritur. Τοῦ Κωνσταντιανοῦ. C Από ζάλης εἰς ζάλην. Barb. Peyr. Anast. *superiora præsepium loca.* Καὶ ὡς θεωρήσας Καὶ ἰδόντες αὐτόν. Reg.

Pag. 209. A Τοῖς τὴν Νίσιβιν πολιορκοῦσι Ρωμαίοις. B Ο δὲ αὐτοκράτωρ Ιουστῖνος ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι Reg. Τιβέριον τὸν Κόμητα. ἔν τε τοῖς ἑξῆς. Reg. &c. D Τοῦ Ουάλεντος, ὃ ἐχορήγησε. Omissum festinanti calamo: *Aquarum copiam subministrauit.* O βασιλεὺς, τοῖς Χάλδοις, ὁ ἐπίσκοπος KΠ Reg.

Pag. 210. B Ο ἀγαθύνας σε. Cedr. ἀγαθὸν ποιήσας. *Qui te bonum fecit.* Anast. *Qui bene fecit:* Vox est Dionysiana, diuinæ in nos bonitatis deriuationem significans. Τὴν μητέρα σοῦ. Augustam, eius filius adoptione Iustini. Καὶ τὸν θεωρεῖς ἐξήγημι. Reg. &c. C Καὶ τίς ἐγενόμην. *Qualis factus sim;* non, *natus.* ὑπερήφανος σὺ δὲ τῶν συγγενῶν. *Fratri ac reliquæ familiæ prætuli.* D Post ἴσον αὐτῷ non bene forsan adiectum, ὁ βασιλεὺς, tanquam & hæc Iustinus loquatur. Videantur enim ex Miscella, & Anast. totaque serie Tiberij verba, ita modestia loquentis, ἐὰν θέλῃς, εἰμί. ἐὰν οὐ θέλῃς. *Si vis, ero, nisi volueris, non ero:* id est, sola volontate tua Imperium capesso: Tum sequatur. O βασιλεύς· ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας. *Iussit Iustinus, Deus qui,* &c. Habet tamen Theophylact. l. 3. c. 11. vt est hic editum. Male omissa negatio; ac pene in Regio, nescio cuius ausu, expuncta. Theophyl. ἐὰν μὴ θέλῃς, οὐκ εἰμί.

Pag. 211. A Καὶ αὐτὴς Θρᾷξ. B B Ιδω, Ιδω. Cedr. Ἴδωμεν, Ἴδωμεν. ὅ τι ὀνομάζε(ι) ἐκεῖνη; interrogatione leg. vt tum sequatur responsio. ὁμώνυμος: *Eiusdem nominis cum illa est Augusta.* Τοῦ βίκας. Anast. & Interpr. *Tu vincas:* malim βίῳς. *Tu viuas,* quod ita Cedrenus expressit, Αναστασία Αὐγούστα πολλὰ τὰ ἔτη *Viuat Anastasia Augusta in multos annos.* Quadrat certe hæc exclamatio in fœminam, non illa. Nec forte alia fuit in Iustinianum celebri illa seditione Factionum. Familiarissima in Reges exclamatio in veteri ipso instrumento cum ipsa Regum institutione expressa, etiamnumque vsu tritissima, *Viuat Rex.* ἀκούσασα δὲ Σοφία, ἡ τῶ. Reg. *Audiens Sophia,* &c.

Pag. 212. Εὐ ὁ χρόνοι πάρισοι Legend. τοσοῦτος, quod & Peyr. haber. Videndus Menander de Legat. lib. 6. vbi de his induciis Romanos inter & Persas per Orientem ad triennium, cum Persarum Rex quinquennales vellet, Tiberius solum biennales; satis id ratus temporis ad instruendas copias quibus Persarum Regi obniti posset. Quod sequitur, τὸ δὲ ὅπλισμα τὸ ἀρμενίας συνίσταντο, palam est, *In Armeniacum bellum totos incumbere;* siue, totam belli molem in Armenam transferre: in qua res male à Romanis gestas occupante Regis Persarum diligentia, prosequitur laudatus Menander, ex quo hæc illustranda. Sunt hæc eius verba. Ε'πεὶ οὖν ἀνακωχὴ ἐγεγόνει ἄτε τῆς ἕω, μετωκίσθη δὲ ἅπας ὅπι τὴν Αρμενίαν ὁ πόλεμος, ἦρος ἀρχομένου συνίστ πόλεμος. *Postquam belli cessatio ad tempus rata per Orientem fuit, omni motu in Armeniam translato, ineunte vere bellum conflatum est.* En τὸ, συνίσταθαι πόλεμον, quod Interpr. contrario sensu accepit. Τὸν πόλεμον αὐτουργεῖν *Audiens ipsummet Persarum Regem ad bellum processurum.* Etiam Anast. & Xyl. nihilque ad rem Interpr. aut ex auctoris mente, *ad bellum reuocandum propria sponte procedere.* Καὶ τὰ δὲ Περσῶν ἐπῆλθε: pro quo Simocata l. 2. c. 4. τὴν ὑποσκελισθεῖσαν *impedimenta, militarem apparatum obtinuit.* Sic semel & iterum p. 221. &c. In superioribus τὸ τοῦλδον non raro dictum inuenias. ἔκαμνε γέγονεν. Anast. *Expeditus effectus est;* nec displicet; statim enim scribitur animos exercitui addidisse, ac strenue ad pugnam eduxisse: non ergo ea vis huius vocis hoc loco quam expressit Interpr. *animo concidit;* nisi ita statim perculsus, saniori postmodum emersit iudicio. C Τὰ ἐπίσημα ἐνέγκας. Cedr. ἐξ ὧν τὰ ἐπίσημα. *Ex quibus, ea quæ erant insigniora,* &c. non solos elephantos, vt sonant Interpretis verba. D Εν Πέρσιδι παρεχείμασαν. Sic & Cedr. *Hiberna habuerunt in Perside:* non, *per omnem dispersi Persiam,* vt est redditum Incautius hoc, nec minimum auctori insinuatum.

Pag. 213. A Αγοράσας σώματα ἐθνικῶν. *Coëmens robustos Barbaros;* non placet quod aliis redditum, *mancipia;* nec enim ij huiusmodi videtur, ex quibus Prætorianæ turmæ supplementum acceperint. Omissa vox Νέας in Reg. ac maior numerus, quem Cedr. repræsentat. πεντακισ τε, nusquam hoc sensu apud Theophanem ea vox, legendumque puto, πέντε τε. B Ε θριάμβευσε Τιβέριος τὰς νίκας Μαυρικίου. *Tiberius Mauricii victorias triumphi honore prosecutus est.* Sic bene Buccard. C Δι' ἐπαναγνωστικοῦ: Sic & Anast. *Per epanagnosticum:* commonitorio scripto vsus, ac relegentis opera.

Pag. 214. A Ηνπ δὲ. Cedr. ista omnia plurali effert, ἦσαν. B Τοῖς τῶν Ιουδαίων. Reg.

Pag. 215. A Επὶ τοῦ Ρωμαϊκοῦ. Reg. B Καταλαβὼν τὴν Αρζανήν. Simoc. l. 1. c. 14. Αρζανηνὴν χώραν, *Arsanenem regionem vocat*, multisque in ea expeditionem narrat. D Τὸ Αρζάνων. Male Anast. & interpr. Anazarbum, quæ est Iustinopolis. Est fluuius Αρζανὸν Simocatæ dictus lib. 2. c. 1. & 2. Ipse Reg. Cod. τὸ Αρζανον magis habet, vt sunt vicini in eo characteres μ & β. ἐπὶ τοῦ νῆς ἐκ ξύλου τε, καὶ.

Pag. 216. A Οπως ὁ μισοπόνηρος. Scripserit plane auctor, μισόπονος ὁ. Anast. *Ne iustitia Dei, quæ malum odit*, &c. D Καταφανῶς δὲ βαρβάρων. εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐλθόντες. Reg.

Pag. 217. C Τιμᾶ τε Ρατιάρναν. Fabrotius ad Anastasium, *Teratiarnam*, non bene: Ipse Anast. *Subuertens Ratiarnam.* D Δορυφόρῳ δέ τινι ἔδωκεν. Simoc. l. 2. c. 10. τῶν τινι τῶν ὑπασπιστῶν ἔδωκεν τοῦ, ὡς μὴ ὤφελεν· ἐπὶ γὰρ ἀφαιροῦνται τὴν στρατιωτικὴν ἐπιβουλεύσαντες οἱ βάρβαροι. *Spolia cuidam satelliti, seu armigero auehenda committit, quod vtinam ne fecisset: nam Barbari facto cuneo prædam illi abstulerunt.*

Pag. 218. A Καὶ ὑπὸ δαίμονος φέρβους ὑποθήκης. Fœde hæc deprauata ex Theoph. emenda l. 2. c. 11. κακοῦ τινὸς δαίμονος ὑποθήκαις ἐν αὐτοῖς. *Mali cuiusdam dæmonis instinctu.* Velut execratione id dictum in fortissimum Ducem, qui sic incautus in hostium venisset manus. B Τὸν φέρβον ἀφηνιάζοντες. C Τὴν Απειρίαν πόλιν παρακάθισε. Leg. plane πόλιν, vti legit Anastasius, *Apiriam ciuitatem obsedit*; neque enim alias narrata illius vrbis obsidio, aut Simocat. l. 2. c. 15. & 16. aliquid eiusmodi indicat, ex quo hæc breuiata. Τὰ πλήθη αὐτόπιστον. Reg. D Τὴν πόλιν παρέλαβε. *Vrbem cepit.*

Pag. 219. A Πρὸς τὴν ἐπιβολὴν ἠγωνίσατο. Anast. *Ad machinamentum conatus est.* Pulchre Theophyl. vltimo libri 2. c. mutuam illam struem, ac machinamentum describit Romani, & Persæ; alterius inuadentis, alterius tutantis; cuius tandem caput Romanus Heros abstulerit, suisque ex arce proiecerit. ὑπεραθλίσας τὴν κεφαλὴν: Anast. *Romanis caput præbens*: Simoc. τοῖς πολεμίοις ἀπέπεμψεν: gratum scilicet munus, ac quale nec vllum Consulare, excitandæ commilitonum alacritati missum. B διὰ δὲ τοῦ καστέλλου. τὸ φρούριον πυρὶ δοῦναι. Anast. sine dubio legit, quod deesse Interpr. notauit, τὸ, πυρὶ. cum reddit, *igni prodito castro.* At Theophylactus ad finem secundi illius libri longe aliter; καὶ τοῦ φρουρίου τὴν ἐγχείρησιν: cuius Interpr. *Præsidium illic relinquunt*: adeoque scripserit Theophanes, φυλάττειν παρέδωκαν, vel quid eiusmodi. Nec vero arx sic valida, qualem ipse describit, sic facile erat succendenda, non magis Romanis vindicanda. C διὰ τὸ τῆς στρατηγίας ἀπεκινήθη. Legit Anast. ἀφ᾽ ἧς καὶ τῆς στρατηγίας ἀπεπαύθη, dum reddit, *Ideoque præturæ deponitur*; nec aliter Theophyl. initio lib. 3. insinuat. Sic fere Principes, nisi morem in omnibus geras, quicquid eos demerueris, eorumq; rebus vel non parendo consulas.

Pag. 220. A Αὐτοῖς ὑπεστρέφει. Reg. &c. τοῖς πάρος κακοῖς. Barb. Γερμανὸς δὲ τὸν πολλά. Reg. ἔρωτος κρατοῦντος. B Οἱ δὲ βάρβαροι τοῖς βαρβαρικοῖς plano errore ex Reg. exscriptum, ac emendandum τοῖς Ρωμαϊκοῖς. vt & legit Anast. *Barbari Romanis calamitatibus delectabantur.* Simocat. quoque lib. 3. c. τὰ δὲ Περσικὰ Ρωμαϊκαῖς συμφοραῖς ἐντρυφῶντα, τὴν Ρωμαίων πολιτείαν ἐληΐζοντο. *Persæ ex Romanis miseriis voluptatem capientes, Romani Imperij ditionem denastant.* ὁ δὲ τοι. Reg. D Μεγάλας βαρβαρικὰς ὑπηρέτας ἐποιεῖτο. Reg.

Pag. 221. A Κατὰ τὸ Σαρβανὸν. πολλὰς δὲ ἀπώλεσε B Καὶ τὸ ἄλλον. Reg. D Καὶ πολλὰς αἰχμαλώτους δὲ βαρβάρων. Reg. vox male omissa.

Pag. 222. A Χοσρόου ὁ Βαράμ ὑιῷ τῷ δοκείοντι. Reg. *Hormisdæ Chosrois filio, hæc Barum scribit.* Hæc integra superscriptio. ἔρωτος ἀναγκαῖον. B Τὰ δὲ τραυματίᾳ μόχθων τοῖς καὶ μαχομένοις: C Καὶ φιλόπονον τὸ ἄπονόν τι, καὶ ἀναλγητον, καί. Reg. &c. Male φιλόπονον, quod magis virtutis est; *amantem, ac patientem laboris*; non, *cædibus inhiantem, acsanum*; qualem Baram Hormisdam traducit.

Pag. 223. B Πρὸς τὸν Ορμίσδαν αὐτοῦ. C Κατὰ δὲ λαχόντι Barb. Peyr. Sic & Simoc. l. 4. c. 7. τῷ δὲ λαχόντι πάθει τοῖς ἐκεῖ: *ad illa casus, acerba morte extinctus est.* D Παῖδας οἱ αὐτῷ. τὸ ὄνομα ὑπάρχει

Pag. 224. B Παραλαβόντες τὸν Χοσρόην. C Πολέμου δὲ κραταιοτάτου γενομένου. Reg. *Tremendo conserto certamine.* D Τινὰ δὲ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ

Pag. 225. A Επινικίοις εἰς τὰ Ρωμαίων. Reg. *Triumphali epulo Romanos excipit.* Theophyl. l. 5. c. 5. Χιλιάρχας Ρωμαίων τε καὶ Μήδων ἐπὶ τὸ συμπόσιον εἰσηγ. *Romanorum Persarumque Tribunos epulo excipit*, cuius illic epuli barbaricam magnificentiam describit. C Εν τῷ Μέσῳ τόπῳ, ὃν καὶ πραιτώριον. Sic Reg. absque voce τόπῳ. *In loco qui Media dicitur, dicto olim Pretorium.* Sic plane sonant verba nulla vi. Vbi fœdo Librariorum errore, nihil Interpreti emendato, ὁ Μαυρίκιος ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. tu repone ex Theophyl. l. 5. c. 16. Cedr. Miscella, Anast. ὁ Αβαρικὸς ἐπὶ τὴν Εὐρώπην ἀνέρραπε πόλεμος. *Alta pace Oriente composito, bellum Auaricum in Europa æstuabat*; Europam turbabat. D Εξ ἧς δὲ ἦλθεν ἐν τῷ πεδίῳ. Librariorum iterum errore: repone ex citatis iam auctoribus; ἐν τῷ Εβδόμῳ: *Profecto ad locum qui Septimum dicitur*, vna ab Vrbe parasanga, vt citatus Simocata. ἐκ Θεσσαλονίκην. Reg.

Pag. 226. A Τὸν τοῦ δὲ ὑποχρεωσάντων. Reg. &c. B Post narratam monstri huius Theophanis verbis editionem, subdit Anast. *Quo viso, Imperator præcepit vt occideretur*: idque ex pleniori Cod. habuerit, vel est mutuatus ex Simoc. l. 6. c. 1. ex quo ista Theophanes sublegit. ταῦτ᾽ τῷ τέλει δὲ τὰ ἐπισημαινόμενα.

Pag. 227. A Επὶ πλεῖστον αὐτοὶ παρεσκεύαζον θάρσος. Bar. Verum neque hoc sanum, sed emend. ex Simoc. l. 6. c. 5. vbi is ita effert, ἐπὶ ὑπόκρισιν θράσος ἐχώρησαν: *Confugerunt ad fictam audaciam.* Scripserit ergo Theophanes, ὑπόκρισιν θάρσους. *Simulatam audaciam opposuerunt*; in eo commento posito, quod apertis portis, pugnam comminarentur, ἐν ἀγωνίᾳ μεγίστῃ ὄντες: vt bene Pal. Peyr. legitque Anast. *Cum grauissimo pauore tenerentur.* Dolendum sic omnia deuorasse Interpretem. B Μηχανῇ δὲ καθοπλισάμενοι: Bene emendatum μηχανῇ, legitque Anast. *Solerti consilio aduersus innumeram multitudinem armatur.* Simoc. l. 6. c. 5. ἀγχινοίᾳ ἀνύπαρκτον βουλὴν ἀσφαλίζεται.

Pag. 228. B Οἱ αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους. Liquet ex Simocat. l. 6. c. 6. ipsaque serie leg. Αβάρεις, siue Αβάρους: sic enim ille Priscum Chagani querelis respondentem inducit. Κατὰ δὲ Σκλαβινῶν ὁ ἐμὸς πόλεμος· μὴ γὰρ αἱ τοῖς Αβάρεσιν συνθῆκαι τε καὶ σπονδαὶ ἐπὶ τὴν Γετικὴν καθαιρεῖσθαι πόλεμον. *Bellum hoc aduersus Sclauos susceptum esse. Non enim pactis & fœderibus cum Abarum gente initis, etiam in Getas expeditionem impediri.* In Interpr. emenda statim, *ad prædam effusum cum rescisset.* αὐτὸς τὸ σκορπισθὲν. κρατήσαντες πολλοὺς. C Ηρπασαν καὶ τὰ πάντα ἡμέρας. Reg. &c.

Pag. 229. A Τοὺς τὴν φρουρὰν αὐτοῦ πεπιστευμένους. Non bene Interpr. *Quibus sui corporis custodiam demandauerat*; imo, quibus castrorum, & exercitus. Simoc. lib 6. cap. 9. τὴν φρουρὰν κατημέλησαν, ἣν σκούλκαν πατρίως τῇ πατρίῳ φωνῇ Ρωμαῖοι ὀνομάζουσιν. *Custodiam neglexerant, quam Sculcam patrio sermone Romani de more vocitant*: Id puto quod

nostris, *La garde*: vnde idem non omnes eiusmodi custodes in patibulum actos ait, quod nimiæ fuisset seueritatis; sed, τοὺς φρουράρχους: *præfectos custodiæ*, nonnullis aliis durius virgis cæsis. ἐτιθάσσετο ὁ ΚΠ. ὁ πατριάρχης Μακεδόνιος. B Καὶ τὸ πολεμῶν ἐπείσθη. Reg. C Ἰγκιθυρῆνα. D Ἀλεξανδρείας Ἀναστάσιος. Hic secundus Episcopatus est Anastasij, qui anno Iustini quinto amotus fuerat. Chronic. Alexandr. Τούτῳ τῷ ἔτει Ἀναστάσιος πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐπανῆλθεν ἐν Ἀντιοχείᾳ μετὰ τὴν τοῦ Γρηγορίου πατριάρχου τελευτὴν τῷ ε' ἀποδεχθεὶς ἐκ τοῦ θρόνου τὸν αὐτὸν Ἀναστάσιον: vbi Rader. *Qui viuus etiam Anastasium receperat*. Scripserit forte *exceperat*. Ego, *Qui & ante Anastasio suffectus fuerat*.

Pag. 230. A Ὁ μὲν ἐν Ρεῖσκος. Addit Interpr. quod historiæ repugnat. *De sua exauctoratione Priscus certior factus, eductis* &c. Imo antequam de illa quicquam sciret, sic exercitum traiecerat: πέραν οὕτω ἐπίπτει: inquit Theophyl. Alia itaque ratione id factum, quam idem explicat lib. 6. cap. 11. quod nimirum haud sibi satis tutum trans amnem existimaret, ac Barbarorum inopinata irruptione opprimi metueret. At nec illud apte redditum, τὴν μετάβασιν ἀκούσας, *vt Romanas acies vlteriorem ripam suo transitu obtinuisse Chaganus intellexit*: nondum enim obtinuerant, quam vt obtinerent parte prædæ ex pacto cedere necesse fuit, vt clare auctor prosequitur ex eodem Theophyl. Sit ergo, *Audiens transitum*; in procinctu scilicet. Theophyl. τὴν κατάβασιν. *Descensu audito*: vt ibi Interp. nempe ad flumen. C Ἐν ἑορτῇ μεγάλῃ ἐστί. Ita plane errore scriptũ, pro ἱερῷ, vt legit Anast. habetque Theophyl. lib. 6. cap. vlt. ἐν μεγάλῃ τινὶ καὶ πανδήμῳ ἑορτῇ, *Celebri quadam solennitate, ac frequenti Ægyptiorum conuentu*. τῇ δὲ Σίκυωρι.

Pag. 231. A Οἱ δὲ ἐν Ρωμαῖοι. εἰς τὰ πέρας ἀπελαύνουσιν. Reg. B Τὸν κατὰ καταφυγόντα. ὁ Πέτρος τῷ βασιλεῖ. χιλίους αἰχμαλώτους. τοὺς αἰχμαλώτους ὑποστρέψαντες. Locum mutilum, ac nullo constantem sensu, sic ex Cedr. vtcunque restituas. ὑποστρέψαντες ἔφυγον. καὶ αἰχμαλώτους οὐ πολλοὺς κρατήσαντες οἱ Ρωμαῖοι, ἐπὶ τὰ Ρωμαίων ὑπέστρεψαν. *Iugulatis Barbari captiuis in fugam se dederunt; Romani vero non multis admodum receptis captiuis, in suos fines recesserunt*. Cæterum Theophyl. paulo aliter rem narrat, semelque ac iterum occisos à Barbaris captiuos; alios cum primum Romani occurrissent, alios cum se ab eis expugnari, vt nulla spes salutis reliqua esset, viderent. C Ἀκούων Σκλαβίνους ἦλθεν. εἰς Νόβας παρελθεῖν. Theophylactus venisse quidem Petrum Nouas narrat, nihil tamen eiusmodi in ea vrbe illi accidisse refert, sed in Asimo, vbi esset lectissimorum illud militum præsidium à Iustino illic constitutum, quod is frustra amouere conatus sit, coactis præsidiariis in sua castra. Sic l. 7. cc. 2. & 3.

Pag. 232. A Τούτων ἀκούσαντες οἱ στρατηγέται, μηνύουσι τῷ στρατηγῷ. Reg. Barb. Peyr. B Ἐν μεγίσταις δώροις. Simoc. lib. 7. cap. 4. sic exprimit. λαμπραῖς δωρεαῖς, & λαφύρων ζημίαις. *Amplis muneribus, ac spoliis restitutis*, &c. quod est illud duplum reddere. C Ἀπὸ τῶν πορθμίων. Sic legit Anast. cum reddit, *A fretis sagittantes*: Theophyl. citatus: Ἀπὸ τῶν πορθμείων καταπέμπουσι: *e vectoriis nauiculis tela mittentes*, quod & reddidit Interpr. quanquam exiguo amne, qualem idem auctor describit, potuerint Romani in aduersam ripam ad angusta freta sagittas mittere, exque ea hostes depellere; vti paulo post habetur, Barbaros ex ripa alia Romanos adaquantes telis diuexasse, ac tandem profligasse; nec forte naues vectoriæ sic facile Romanis ad manum fuere. κατὰ τῶν βαρβάρων. Barb. τῆς λαχάνης. Reg. ἀπεδίωξαν τὸ ἐκεῖθεν. Barb. λόγχαις δὲ ὑπὸ-

ταις. *Cum dumi essent; saltu existente ad alteram ripam*. Theophyl. δασείας δὲ τῆς ἠϊόνος.

Pag. 233. Εἰς τὴν Ἴστρου περάσαντες τῇ τετάρτῃ Plane, Νόβας, vti etiam legit Anast. Theophyl. lib. 7. c. 7. τὸν Ἴστρον περάσαντες, τετάρτῃ ἡμέρᾳ καὶ εἰς Νόβας τὰς ἄνω ὁ στρατηγὸς ἀφικνεῖται. *Traiecto Istro, quarta die Priscus etiam Nouas superiores venit*: alia nimirum eiusdem nominis in Romana ipsa ditione existente vrbe. B. Lacunam sic ex Anastasio vtcunque suppleas. Πεῖσαι ἔφη, τὴν Σιγγιδόνα πόλιν Ρωμαίοις ἀποδοῦναι. *Vrbem Singidonem Romanis restitueret*. Tum sequatur Chagani responsio; οὐ μίαν πόλιν. *Num vnam vrbem*, &c. Refert Theoph. lib. 7. cap. 10. & 11. istud fuse colloquium. ἀναλαβόμενος βαρβαρικῆς. Emend. ex eodem Anast. & Misc. Ἀβάρους. C Τὸν Διακονίσσης. Cedr. τὰ Διακονίσσης τῆς ἐκκλησίας. Interp. *Ad Diaconissæ compitum*. Malim, *Ecclesiam sanctæ Deiparæ, quæ Diaconissæ dicitur*. Sic palam Zonar. ὁ ναὸς ὁ τῆς Θεομήτορος, ὃς δὴ Διακονίσσης λέγεται. D Ο Χάγανος τὰ περὶ αὐτὴν ἀνάμεις. Reg. τὴν Βάγγης. Barb. τὴν Βάγγης Theophyl. Βάγγης· καὶ τὰ περὶ αὐτὴν μ'. πόλεις: *quadraginta adiacentes vrbes, siue oppida vastauit*. Simoc. φρούρια: *Castella, siue munita oppida*. Pessime editum, ac contra Codd. fidem, τὰ περὶ αὐτὴν μητρόπολις. Nam Metropolis vna vnius prouinciæ est, non quadraginta vni adiacent vrbi. Ipsum est quod paulo ante Chaganus comminatus fuerat, pro vna Singidone, 40. se Romanis erepturum vrbes.

Pag. 234. A Νόσῳ πόνων ἀλγήσας. Reg. B Τὴν Τομέων πόλιν Leg. Τομέων ex Theophyl. & Anast. quæ & superius nominata fuit C Εἰς τὸ Θέρμιον. Ex Anast. emend. Σίρμιον. *Qui tum Sirmiȩ residebat*. τοῦτο μαθὼν ὁ Χαγάνος. Habet hæc explicatius Theophyl. l. 7. c. 13. ex quo non satis apte hæc breuiata, nisi post illa verba, ταλάντῳ σημεῖον τῷ Κομεντίολῳ, hæc exciderunt, τοῦ σιωπᾶν συμπεραίνειν: quæ ipsa Interpr. bene repræsentat.

Pag. 235. A Οὗτοι μὲν οὖν οἱ Ρωμαῖοι. Illud, ἐν ὄχλῳ λαμπρῷ plane vitiosum, emenda ex Anast. & Theophyl. διάγοντες λαμπρῶς. *Splendidè epulabantur, felici aduersus Romanos successu elati*. B Φιλιππικος. B Παρῆνε τὸν βασιλέα περὶ. Reg. *Imperatorem Senatus hortabatur, vt* &c. post Δριζίπεραν, sic lacunam sarcias ex Anast. remque pluribus narrante Simoc. lib. 7. cap. 15. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Ἁρμάτωνα ἐξέπεμψεν ὡς τὸν Χαγάνον πολλὰ δῶρα ἐπιφερόμενον εἰς τὰ Δριζίπεραν, ὅπις. *Imperator Armatonem misit cum multis muneribus ad Chaganum, Drizipera; qui* &c. ἀπεκάλυψεν. Reg. &c. Μαυρίκιε τὸ αἰχμαλώτους. D Πεντήκοντα χιλιάδας. Totidem habet Anastasius. *Quinquaginta millia*; at Theophyl. εἴκοσι: *viginti*; quæ summa longe minor. ἀπολέγεται. Reg. vti & Anast. singulari numero, consentanee Theophyl. qui vnam excipit causam, nempe belli in Sclauinos. *Promisit se non transiturum Istrum*.

Pag. 236. A Ἐν ᾧ καὶ τῷ καὶ Φωκᾶς. κατὰ δὲ τὸν τὸ. Reg.

Pag. 237. A Τοῖς δὲ ἀπέραν αὐτῷ ἦσαν. Barb. ἐπὶ πολλοῖς δὲ ἔθνεσι. C Κατασκοπῆσαι τὰ τῶν βαρβάρων κινήματα. Placet Theophyl. lib. 8. cap. 3. κινήματα. *Hostium motus explorarent*: quid illi molirentur; quo spectarent illorum consilia. Etiam Anast. *Explorare Barbarorum præcepit motus*. Ac vere ineptum, τὰ, σκηνώματα. D Βαρβάρους δεσμίους. Liquet mutila hæc referri ex Theophyl. citato, ex quo sunt breuiata, qui Barbaros huiusmodi captiuos præter Auares, 6200. ponit: Sclauinos, 8000. Illud item, ἀπολύσαι τοὺς βαρβάρους μόνον palam mendosum, ex iisdem emend. τοὺς Ἀβάρους: ac plana ratio, concessisse Mauricium roganti Chagano suos potius Auares, quam alios Barbaros. Cedr. tamen in omnibus huic

huic auctoris textui consentit. ἀφέρχεται εἰς νομάς. Sæpius hic erratum in ea voce: εἰς Νόμας. Theophyl. lib. 8. cap. 4. Barb. *Nomas proficiscitur.* ἀδιάδυτον ἐξ ἐτῶν ἑξήκοντα. Barb. ἀνεπίβατον ait Theophyl. *Ab annis 90. minime tritam.*

Pag. 238. A Ἐπὶ τῷ Φιλιππικῷ. Reg. &c.

Pag. 239. A Ἐπὶ τῷ Καταρράκτῃ. Reg. Peyr. τῷ Καταρράκτῃ: Simoc. Καταρράκτας. Alia plane vrbs à CP. quicquid P. Goar suspicatus sit, eo deceptus quod sequitur, de Chagani aduentu Byzantium. Id enim postea secutum est, vt pluribus exponit Theophyl. cap. 5. singula quæque distinguens. οἱ Καταρράκται, Danubij sunt Cataractæ noti Straboni & Suidæ. B τὸ τῶν Ἀντῶν ἔθνος: vbi male τούτων ex Reg. habetque P. Goar, ac frustra ad varias lectiones recurrit. *Misit Chaganus ad Antorū gentem* (Hunnicam scilicet ad Mæotidem paludē) *vt tanquam Romanis fauentem deleat.* De ea Iornand. & Procop. Henricus Valesius ad Menandri excerpta fœdos in ea voce antiquariorum errores scite annotat. Iustinianus in edicto fidei, inter alios titulos, Ἀντικὸς se dicit, ab ea vtique gente debellata, siue alias Romano Imperio addicta: beneque monet Rader. non esse mutandum τὸ Ἀντικός, in Ἀσιατικός. παρεμβάλλων τοῖς Ῥωμαίοις. ὑπολαβὼν τὴν ἁμαρτίαν. Cedr. Reg. &c. Nempe singulare hoc peccatum necis tot militum. καὶ παραινῶν αὐτοῖς. καὶ ὑπ' αὐτῷ. omnino legend. non αὐτῷ, vel αὐτοῖς: quod secundum habent Reg. & Pal. C Καὶ εἰς τὰ Δαῦκας. Omissum in versione; in notis bene expositum. D Ἐκ τοῦ ζωγράφου. De hac Christi Imagine extat pulchra narratio in Auctar. t. 2. vbi in Not. quomodo eius violatæ religionis ergo Occidentales à Leone defecerint Greg. II. Pontifice. ἀνυπόστατος ὢν ὁ βασιλεὺς Reg. &c.

Pag. 240. A Φιλιππικὸν τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ. *Sororium suum:* sic passim γαμβρὸς dicitur, non solum qui filiam duxit, sed & qui cognatam, ab vxoris cognatis. C Πεμπτῆς ἐπινεμήσεως: anno scilicet 18. Mauricij. Anastasius vbique Procuratorem reddit, & est subditorum ad Principem, vt P. Goar ex Pancir. C Τῇ δὲ κατὰ ἀνατολήν. Reg. &c. καὶ μετὰ ἀγῶνα. D Διὰ τὸ τῶν ἵππων ἐπιλιπεῖν. Theophyl. ἵππων. *Equis valde diminutis.* εἰς πάσας αὐτοὺς ἀθυμίας. Anast. *In dementationem eos immisit.* Forte, *dementationem* vt enim Simoc. cap. 6. nauigia compingebant vt traiicerent, Mauricij iussa executuri, cum paululum remisissent ferociam: verum imbres, frigusque in priorem eos mentem reuocauit, & vt illic omnino hiberna ducere renuerent. τῆς στρατιᾶς. Theophyl. τοῦ χάρακος. Anast. *Viginti millibus procul ab exercitu morabatur:* nec tam bona suis Interpr. minus bonis commutare debuit. Forte scriptum στρατοῦ, vel στρατοπέδου, sic multas barbaras voces peperit antiquariorum imperita manus.

Pag. 241. A Τὸν Γουνδοβάλδον, ἔφησε. Reg. &c. τὰ τοῦ βασιλέως πεσεῖν. B Οἱ δὲ ἔφασαν. Reg. C Παρὰ τὸ ἐπιλαθέσθαι τὸν βασιλέα. Barb. vt & Theophyl. σὺν τοῖς δημάρχοις *Cum eorum Tribunis.* Omisit Interpr. Sergium Prasinorum, Cosmam Venetæ factionis Tribunos istos expressit Simoc. l. 6. cap. 7. D Τὸ πενθερὸν αὐτοῦ. τὸ δὲ Γερμανόν.

Pag. 242. A Οὐδὲν ἀδίκημα τὸ ἐπὶ ξίφος πεσεῖν αὐτόν. De Germano cui mortem comminaretur Mauricius intellexit Theodosius eius filius, cum ad aurem fugere monuit, vt habet Theophil. B Δι' αὐτὸ τὸν Γερμανὸν φυγαδεύθηναι. Reg. &c. C Διασωθεὶς Αὐτόνομος. Cedr. εἰς τὸν Αὐτόνομον: melius, Αὐτόνομον. Sic & Theophyl. cap. 9. ὑπὸ τὸν ναὸν Αὐτονόμου τοῦ μάρτυρος. *Saluus euadit ad templum S. Antonomi Martyris;* quod ait distare CP. 150. stadiis. D Τῶν ὑπὸ Μαυρικίου. τὸν Δαμιανὸν τοῦ Πρασίνου.

Ad Theoph. Not.

Pag. 243. B Τοῦ δὲ Γερμανοῦ. Aliter Theophyl. cap. 10. προσποιούμενος, τὸν Γερμανὸν κατειρωνευόμενος. *Visus est Germanum hortari velle ad capessendum Imperium, cum Germano illuderet.* Sic certè aptius, quam vt Germanus sic ironia dicatur respuisse Imperium. C Μάθε τὴν κατάστασιν. Anast. *Disce ordinem.* Pontanus: *rerum statum;* P. Goar. *Disce modeste agere.* Ego, *Memineris promotionis;* id est, vt Phocas nostris auspiciis, ac fauore modo Imperium adeptus sit; nutuque eius potestas, Mauricio adhuc superstite. Sic Polyb. θύσας μετὰ τὴν κατάστασιν τοῖς θεοῖς. *Post initum magistratum Diis sacrificans.* D Κλέψασα ἕνα τῶν Reg. &c. ἕνα τῶν υἱῶν: emend. omnino ex Cedr. καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀντ' ἐκείνου ἐκδεδωκυῖα: *suumque illa filium eius filij loco iugulandum substituisset.* Sic & Theophyl. cap. 11. qui rem clarius exponit.

Pag. 244. A Τελευτᾷ τὸν βίον. Ita Cedr. Reg. Peyr. &c. C Πολλάκις ἀκουσθείς Theodosij mortem comprobat Theophyl. cap. 13. D Ἀγγελθεὶ τῶν Λέοντος Reg. &c. τὰ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παννυχίδα συμβέβηκε. Explicat citatus auctor, quodnam peruigilium istud fuerit; plane non sacrum, sed profanum pro septima nati pueri, quando Alexandrini totam noctem luxu, ac epulis traducere solebant. Istud vero, nocturnæ visionis spectro factum accipiendum est, non vt re vera simulacra ita suis basibus dimota sint, in quibus nec tam consistebant, abolita Alexandriæ olim idololatria. Liquet enim ex seq. non de aliis statuis sermonem esse quam falsorum Numinum, quarum spectro ista dæmones prædixerint.

Pag. 245. Μηδεὶς ἐξιὼν Reg. &c. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν. *Narses olim Romani Dux exercitus.* B Πρασίνων φωνάς. Peyr. &c. nec nisi errore τὸ προπομπήν, quod est ex Reg. exscriptum, de illa Principum pompa, ac solenni processu. C Κατὰ Ναρσοῦ. Fœdo errore apud Cedr. ὑπὸ Ναρσῆ στρατηγῷ *Immisit in Persas Narse Duce.* Imo aduersus Narsem, quem ipse post paucas lineas contra fidem à Phoca combustum ait, perinde ac Theophanes. Sed moris fere Interpretum, vt deuorent omnia, ac neque subnotent sic male cohærentia. ὑπὸ ἐλεφάντων συστρέψαντες. Reg. Pal. &c.

Pag. 246. A Ἐν λύπῃ ὢν μεγάλῃ. εἰς τοὺς Πέρσας. Reg. B Τῷ δημάρχῳ τῶν Πρασίνων. *Prasinorum Tribuno:* nec enim ij plures. C Τοῦ κατὰ ὑπομνήματα. Reg. &c. εἰς τὸ στάμα. Reg. Barb. Peyr. &c. *Statuens nudos ad Circi metam;* vt sit idem ac σφενδόνη, quo loco toties legimus Imperatorum iussu cæsas ceruices. Peyr. vbique χαμαιμακελλάριοι, vbi Reg. γραμματεῖς; quod melius. *Linteatores,* quorum munus vt apparent scenam. B Ἐπὶ δῆθεν ἀγαθοῖς. C Οὗτος δὲ καθελκυσθείς. Reg. &c. Ῥωμαῖοι τὴν πανήγυριν. κατεσχέθη δὲ καὶ Θεόδωρος. εἰς τὸ Ῥωμανόν. Reg. &c.

Pag. 248. A Τὰ ἐξ τῷ ὑπό. B Καὶ ὑποστρατηγῷ αὐτοῦ. Sic bene ex Reg. edita, quicquid alij ὑποστράτηγον legant. Ipse enim Gregoras Heraclij senioris Legatus fuit, qui & ipse filium Nicetam aduersus Phocam misit, non Nicetas eius filius, vt S. Niceph. sub ipsum initium historiæ, auctorque pag. seq. aperte tradunt. B Ἐν τῇ Ἀφρικῇ. D Πολλοὺς τῶν κατόρων. Reg. Ἐπίστρεψεν ὁ Φωκᾶς: Ita Peyr. pro Κώμας. vero Anastasius legit Κωμαῖ: fuitque facile vt ex altero alterum fieret; non item vt quod habet Peyr. Πέτρ. Longe enim hæc distant nomina.

Pag. 249. A Ἐξεδόθησαν οἱ ἐν ταῖς. Ἡράκλειος δὲ ὁ στρατηγός. &c.

Pag. 250. Πεπόνθε Γεώργιος. Hunc Theophanes secutus videtur in hac Heraclij historia, pleraque alia narrans à S. Nicephoro. Historiam Heraclij prosa, ac metro prosecutum esse auctor est Sui-

Nnnn

das: vtrumque tamen hoc eius opus interiit, extatque solum opus de mundi opificio. Alius iste est à Georgio Nicomed. quem Photio coniunctissimum vixisse ex mutuis amborum Epistolis clarum est. ὁ μματιάδης: forte αἰχμαλώτους, qua Paulus voce vtitur 2. Cor. 11. Lacunam quæ sequitur post vocem Ἡρακλείου, ita sarcias ex Anast. ἀκούσας δὲ Φωκᾶς, ὅτι ἡ Ἡρακλείου μήτηρ ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἡ τούτου μεμνηστευμένη Εὐδοκία, ἐκράτησεν. *Audiens autem Phocas, quod mater Heraclij esset in ciuitate, nec non & Eudocia, quæ sibi fuerat desponsata, tenuit eas.* Sic plana omnia, alioqui inutili Interpretis conatu. ὁ δὲ Δ Φῶκας. Paulo aliter S. Niceph. & Cedr. Adductum nempe Phocam ad Heraclium, ab ipso capite, membrisque aliis mutilatum: tum truncum corpus reliquum in Bouis fore à populo combustum. Digna tyranni merces. Emend. in nostro Peyr. τῇ ἐκείνῳ μηνὶ ζ. τῇ αὐτῇ ἰνδικτιῶνι.

Pag. 251. A Vbi βασιλεὺς βασιλεύει, lubens restituam ex Cedr. βασιλεὺς Ἡράκλειος, *Vbi Imperium iniit Heraclius.* exque eo & Barb. Εὑλόμενοι οἱ Ἄβαρες Sunt certe hi inter Barbaros in Occidente per hæc tēpora nominatissimi, quique rem Rom. perinde ac Persæ in Oriente labefactauerint. τοῖς ἐν τῷ νῦν πολιτείας. D Ἡράκλειος δὲ ὁ βασιλεύς. Reg.

Pag. 252. A Καλὴν ἦν τότε. Sic optime Cedr. ac Peyr. nec displicet Barb. καλὸν ἄπορος. C Καὶ ἔλαβον περιλαβεῖν πόλεμον. Reg. Habet Anast. vtroque loco *Carthaginem:* etiam Cedr. τὴν Καρχηδόνα: vt excepta Carthagine reliquam Persæ Libyam subegerint. Etiam Petauius adiecta ad Nicephorum Chronologia, cum ad annum Heraclij 6. dixisset de obsessa Chalcedone, sui oblitus sequenti statim anno ita scribit, *Persæ Carthaginem expugnant.* Verum cum non sint alia quæ narrat S. Nicephorus de Chalcedonis obsidione à Saito, qua soluta Romanos secum Legatos pacis negotium sedulo acturus in Persidem duxerit, & quæ Theophanes de Carthagine obsessa vno anno, alteroque expugnata refert iuxta antiquiores Anastasij, & Cedr. Codd. emendandi ij sunt ex illo, vti etiam vbique modo emendata leguntur Theophanis exemplaria. Vicinitas nominum amphibologiam fecit etiam apud Arist. in Polit. vbi de Carthaginensium Rep. aliis legentibus Chalcedonensium; quibus non facile assentior. D Ἐκράτησαν οἱ Ἄβαρες. καὶ ὑποστρέψας Ἡράκλειος. Reg.

Pag. 253. A Sic ex Cedr. ac ex parte Peyr. emenda: ἐν τῇ ἀπροσδοκήτως ἀπάτῃ τῇ ἐλπίδι τῆς εἰρήνης. *Ea fraude, qua præter omnem expectationem pacis spe delusit.* B Πρὸς τὸν Χαγάνον τὸν βάρβαρον. Etiam hoc ex Anast. ipsoque auctore p. seq. emend. πρὸς τὸν Χαγάνον τῶν Ἀβάρων. *Missis iterum ad Chaganum Auarum Legatis.* ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἔπεισεν.

Pag. 254. A Ὡς φιλίας συνθήκας. Cedr.

Pag. 255. A Φοβερὸν θεώρημα ἔξω κινδύνων. Reg. Bar. Peyr. *Horrendum timoris plenum extra periculi aleam spectaculum.* τῷ ὄντι. Et hic oratio mutila ex Anast. sarcienda. καὶ ἦν ἰδεῖν ἀνάγκης, τῆς ἀνάγκης τὸ εἶδος. *Erat videre ante necessitatem, necessitatis modos ac specimen:* puta fugientes alios, alios insequentes &c. Ἀράβων ἐπιβῆναι. Locus mutilus. Anast. sic plenius habet. *Cum peruenisset ad partes Armeniæ præcurrere iussit electos: Saracenorum vero tunc sub pactis Persarum constitutorum multitudo equitum, clam Imperatorem, &c.* B Καὶ ἐπὶ χρόνον κατέλαβεν, ὑποκλίνας. Vitiosa vox: plane ὑποκλίνας, vt etiam legit Anast. Cedr. quoque, ἐκκλίνας πρὸς τὰ τῆς Πόντου μέρη. *Deflectens in Ponticam regionem.* ὁ δὲ Σαρβάρος. Sic, iidem, vbi mendosi nostri Codd. Βαρβάρος. Ducis id nomen. εἰς ἀθυμίαν ἦλθον: Iidem, pro ῥαθυμίαν. *Animis conciderunt.* C Τὴν πρὶν ἑαυτοῦ ἐλευθερίαν ἔδωκε. Reg. emendare. ἡ δὲ ἡλίου ἔκλειψις. *Casu Eclipsim passa est*, vt bene Anast. ex qua luminaris defectione superstitiosus ille Sarbari pauor: mali enim id ominis videbatur. Vox ἐμφασίαι artis propria, ad eiusmodi explicanda deliquia, quæ fiunt interiecto corpore, ac subeunte luminare. ὁ Βάρος. Emend. ὁ Σαρβάρος, sicque in aliis.

Pag. 257. A Οὐδὲ ἐκ τὸν λόγον ἤγαγε. B Τὸ τῶν Ῥωμαίων αὐτοδέσποτον κράτος Anast. Reg. Peyr. &c. *Liberum, suique iuris Romanorum Imperium.* τῶν φίλων φυλάττειν Iidem omnes, nec video ex quo Cod. natum illud, Φόβον. καὶ μέγαν κίνδυνον. Reg. &c. C Τῶν τεχνικῶν τῶν ἡμῶν ὁρῶντες. Iidem. ἀντὶ δὲ αἰωνίας ζωῆς. Iidem. συνεργεῖ ἡμῖν αὐτοδέσποτος ἡμᾶς διὰ τῶν ῥημάτων ἐν. Reg. Peyr. &c. D Τὰς πόλεις, καὶ τὰς χώρας. Barb. Peyr. &c. Σκῦλα καὶ ἐσθῆτα φαιδράν. καὶ τὰ τῶν αὐτῶν Σαρβάρου ἐπιβῆναι.

Pag. 258. A Τοὺς μετὰ αὐτῶν. Peyr. B Βουλὴν ἐποιήσατο ἀποχωρῆσαι. Reg. &c. D Στρατηγόν, ἄνδρα δραστήριον. Reg. &c. *Virum strenuum, industrium.* τῶν δὲ Περσῶν ἀγνοῶν Iidem.

Pag. 259 A Επειτα δὲ Περσίδα. Reg. &c. B Περὶ ὑπολήψεως ἡμᾶς ἐκ ἀδίκως. Reg. &c.

Pag. 260. A Διὰ τὸ φαγεῖν διῶξαι. Reg. &c. τὸ αἰχμάλωτον ἔθνος. ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ χώρας. Iidem. B Λόγοις ἀνθέξειν Reg. Peyr. &c. Vox tritissima, pro, *excitare;* velut alas addere. ἵνα καὶ ὁ μάχιμον ἡμᾶς. C Ἀπὸ πρωΐ μέχρις ἑσπέρας ἡ συνῆλθον. Cedr. Anast. Peyr. &c. Male Reg. omissa negatio, vt in editis. *Cum à mane ad vesperam acies vicinæ essent, abstinuerunt prælio.* εἰς μέγαν κίνδυνον D Εν τοῖς ἰδίοις ἀπὸ τὴν ἀναπαύσασθαι. Reg. &c. *Ad quietam aliquam captandam ad sua dispersa est.* ἕως τοῦ βαρβάρου. Sic & Cedr. at palam leg. Σαρβάρου, vt & p. seq. ex Anast. qui est alter Chosrois Ducum, idem qui Sarbarazan, Sarabagla socius.

Pag. 261. A Διαπεραιώθησαν αὐτὸν χωρίοις. Reg. Peyr. &c. C Η δὲ Τάχιον ὁδὸς εὐπροσιτωτέρα. *Commodior, expeditior via;* quod & Buccard. reddit. Nihil hic de breuitate, sed de asperitate, qua via altera laborabat, in qua mons Taurus superandus erat. D Emenda ex Peyr. &c. vt supra, pro βαρβάρου, Σαρβάρου, &c.

Pag. 262. A Barbaram phrasim antiquariorum imperitia, emendo ex Cedr. ἐν ᾧ ἡ πλωτὴ γέφυρα ἐκ ξυλίνων τε καὶ ἐκ πλοίων. Cedr. ἐξ ὧν: melius, ac vnus bene Anastasius, qui legerit σχοίν. siue σχοίν. *pons nexus funibus simul & nauibus.* Sic certe nectuntur extemporanei eiusmodi pontes, non ex loris, vel lanis; nexosque nuper inter ciuiles tumultus ad Matronam, Sequanamque aspectauimus, ac traiecimus. καὶ ἀκινδύνως καὶ παραδόξως. *Sine periculo, mira ratione.* Reg. &c. B Συγκαλεῖ αὐτοὺς ὑπέσχετο. Iidem. C Υποστρέψας δὲ, καὶ τοῖς. Reg. Anast. &c. τὴν πέζην δύναμιν. D Οἱ βάρβαροι εἰς τὸν ποταμόν. Barb. & Peyr. ὡς βάρβαροι, quod vestigium quoddam veræ lectionis. Emend. ex Anast. ὡς βάτραχοι. *Ranarum more inter pontis angustias desiliebant in flumen.*

Pag. 263. A Καὶ ὡς ἄκμων. Anast. Reg. &c. *Incudis in modum.* Male edita ὡς ἄμμον: velut arenam. ὁ δὲ μηδεμίαν πληγὴν λαβών. Reg. *Etsi nullum grauius vulnus accepit, ac cum vitæ discrimine.* εἰς τὸν μέγαν κίνδυνον. εἰς Σεβαστείαν τὴν πόλιν. B Εκκλησίαν τοῖς ἄρχουσι. C Κατὰ τὸ βασιλείας. ὁ Ἄβαρες καλοῦσιν Βουλγάρους τὴν Σκλάβους. Reg &c. *Conductis Vnnis, &c.* D Τῆς συμμαχίας. Reg. &c.

Pag. 264. B Πεσόντες πρηνεῖς, ἐκταθέντες. Barb. quod & legit Anast. vnaque vera lectio est: *Cadentes proni, extenti in faciem;* qui mos salutandi nec modo Turcis insuetus est; adeoque nouus hic honor fuit, sed Romanis. C Καὶ τῆς προτέρας. De Scytharum aduersus Vrbem expeditione, &

vt illa seruata sit Dei genitricis ope Heraclio, tum postea Constantino Imperatoribus, fusa Græci narratione in festum diem, τῆ Ἀκαθίστου Auctar. nostri lib. 2. D Ἀλλ' αὐτοὺς χειμῶνας Hæc altera Chalcedonis obsidio vno, alteroque anno itidem continua, quam & S. Niceph. refert Duce Sarbaro, cum prior contigerit Duce Saito.

Pag. 265. A Emend. mala interpunctio ex Anast. & Cedr. τῶν Περσῶν, μὴ ὑποφέροντες συγχυτικῶς: qui & distinctius habet: τῇ τε βοηθῇ μὴ. τάδε ἡμῖν συμμαχήσας Reg. &c. C Εἰς τὸ πέραμα ἐπακολουθῶν. Barb. Peyr. Anast. *Ad vadum secutus*; quo & prohibitus est transire. D Ὅπως ἀπέλθῃ. Anast. Reg. &c.

Pag. 266. B Φορῶν καπάρραχα νευρικά. Reg. Peyr. &c. Legitque ita Anast. cum reddit, *Ferens tegmen ex neruis compactum*. Sic caput, ac pectus equorum moris est duriori corio protegere; eaque est ratio vt sæpius impacti enses nequiuerint caput lædere: καὶ αὐτοῖς ἐν ἀνέχουσι; non quia toto corpore ferro circumuallatus esset, vt redditum est. Egregie certe expeditus equus, qui sic ferro munitus procederet. C Οἱ δὲ Πέρσαι καθεζόμενοι. Reg. &c. σπαθία ὑπόχρυσα: *Enses auratos*, siue, *aureo capulo*; nec enim ferri loco, aurum scindendo erat. D Τῶν ὑπὸ Πέρσας, & Ῥωμαίους γεγονότων. *Qui Persarum erant ditionis, olimque Romanorum ditionis fuerant*. Sic supra in Iustiniano legimus se Romanis adiunxisse, ac defecisse à Persis. Quod sequitur, οὐχ ὅτι, mutilum esse liquet ex Anast. apud quem est. *Nemo autem recolit huiusmodi bellum* (melius prælium) *inter Romanos, & Persas, quod videlicet per totum diem habuit statum*: adeoque τὸ, ἔχει στάσιν, idem auctori ac συνεστάναι: quod tota die constitit, atque viguit. τῶν ἀκριβείων. Reg. &c. τὰ ἀκριμβείαν.

Pag. 267. B Καὶ ἀπέλθωσι πρὸς αὐτόν. *Ad se veniant*. Sic & Anast. nec quicquam commodum quod redditum est, *cum eo congrederentur*; ac si esset ἐπέλθωσι Chosroës sibi copias adiungebat, si quomodo victorem Heraclium oppugnare posset; non paucos in illum immittebat. C Τὸ ἱππικὸν ὑπάρχον θεωρῶν. Reg. Peyr. &c. ἐν ᾧ τινι ἐ ἱπποδρόμιον ἔκτισε: potius, ἱπποδρόμιον εἶχεν, vti etiam Cedr. ἱπποδρόμιον ἦν. Ridiculum enim vt in media Perside, assiduis exagitatus præliis, ac iamiam conferendas manus expectans Heraclius, Circum extruxerit, tamque destruxerit. Erat ergo illic Circus Regum Persarum ludis addictus, idemque Heraclio cum aliis eius palatiis, atque domibus destructus. καὶ ἐν ἐδάφισε. Reg. &c. *Iussisse Chosroem*. D Στρουθοκάμηλοι τρεῖς ἀριθμοί. Sic & Cedr. Reg. &c. plane errore: ridiculum enim tam exiguo numero ad Regum Persarum magnificentiam, & delicias aues eiusmodi numerare. Anast. *trecentas* habet: adeoque imperitus scriba notam numeralem τ'. in τρεῖς mutauerit. Sic postmodum seq. p. huiusmodi struthiones, dorcades, apros, pauones, phasianos inuenta ait in alio Chosrois palatio Dastagerd, innumera. Possit ea vox & alias aues præter struthiones significare, puta quas p. illa 268. explicatius nominat.

Pag. 268. A Post vocem Δασταγὲρδ 2. statim linea, eiusque reperiæ occasione, ingens factus hiatus, ex solo explendus Anast. *Confestim motus fuerit de palatio, quod erat in Dastagerd, cum magna Ctesiphontem celeritate petiturus, onustis ex omnibus pecuniis, quas habebat in palatio, tam elephantibus, quam camelis, atque burdonibus ministerij sui; scribens & populo Razath vt ingrederetur idem palatium; & Principum domos, & quicquid in his inueniretur, afferrent. Itaque Imperator dimidium quidem exercitum misit ad Dastagerd, ipse vero per aliam viam abiit ad aliud Palatium, quod cognominabatur Bebdarach*. En tibi textum integrum, sensu alioqui hiulco, aut nullo. B ἀπῆλθε. ὡς ἐστιν plane ἦν. ex Barb. *Quæ fingebat, atque tendebat*. D Ῥαδιουργικῶς Vox insolens. Anast. *temere*: Cedr. ἀφανῶς πᾶσιν *clam omnibus*: vt fortè scripserit Theophanes ἀπροσχηματιστί. Nemine prohibente, obseruante. Vel certe ἀσχημόνως, quasi effuso cursu; fauetque quod addit auctor, confecisse vna die 24. millia, qui prius ægre quinque conficeret. quod reddit nouus Interpr. *per cratem*, &c. non possum probare. φυγὼν τὸν Χοσρόην ἀπὸ φρονήματος τῇ βασιλείᾳ ς Ῥωμ. ἐκ τῶν ἐν τῷ. Reg. &c. B Ἦσαν δὲ οἱ λαοὶ Barb. &c. ἐξ τῶν π. ξύλα μεγάλα λίαν. Reg. &c. Anast. ea dicit libratum 70. & 80. Etiam Peyr. 70. habet. Certe haud ita portentosa vt 10. vel 8. libras essent pendentia.

Pag. 269. B Τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ. Reg. μετὰ ἑπτὰ μιλίων. ἐκεῖ δὲ τῶν Περσῶν. C Στασιάζοντα αὐτῷ. τὸν στρατηγὸν Σαρβαραζᾶ. ἀνθ᾽ οὗ τῇ Ῥωμαίᾳ τῆς συμμαχήσει. Reg. ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων D Τοῦ Χοσρόου ἀποκαλοῦ ἀποκ. ποιῆσαι. ἐκ ἠγάπησε. τὸν Χοσρόην ἀπαιδευτον Reg.

Pag. 270. A Ἐσχάτως Χοσρόης B Ἐπεὶ ἦν ἐκεῖ μεγάλη πολὺ τῇ χιόνων C Οὐκ ὄντι ἔφυγεν Anast. Reg. Peyr. *Dysenteria laborasse, cum abiit*, &c. Male edita, confusa, ac mutila. τὸ ἰδεῖν ὑμῖν, καὶ ἐπανέστρεψεν τὸν ποταμὸν πάλιν Bene Anast. *Atque regressus iterum amnem transiit*.

Pag. 271. A Γνώμας πῶς. Reg. Pal. &c. ὅμως συμμαχοῦντας ἔχω. Reg. Peyr. &c. B Ἄνευ ἄρχοντος ἐξ ἐρημίας. C Καὶ ἐν τιμῇ. τὸ δὲ ἀσχήμων. D Οἱ αὐτῆς ἀρχόμενοι. Reg. &c.

Pag. 272. A Καὶ ἀπέστειλε πάντα ἐχθρόν. Reg. &c. B Ζαχαρίας, & τοὺς λοιπούς. S. Nicephorus Modestum ait tum Hierosolymorum Episcopum, cum à Sarbaro vrbs capta est; eundemque, non Zachariam reducem ex Perside Crucem recepisse. Quid verius? hæreo. Nec quod insertum habet Peyr. refertque P. Goar in variis Lect. de Modesto substituto Zachariæ defuncto in reditu e Perside, aliud est quam glossema, quod tum Theophani repugnat, tum Nicephoro; altero captam sanctam ciuitatem afferente Modesto, alio Zacharia Episcopo. C Μυστικὴν τινα θεωρίαν. *Mystici aliquid sensus in ea re implens*. Notum Mysticis quid θεωρία.

Pag. 274. B Συμφωνοῦντα τῇ Σεργίου εἰς τὸ ἓν θέλημα. Reg. &c. C Ἐνθα μία ἐνέργεια ἔρρηται. Iidem. Perstricta hoc anno Monothelitarum hæresis historia, plures complectitur annos; nec accurate digesta hic omnia probant monumenta, illi retexendæ alias allata. Γνωρίζει δὲ τῶν Ἀλεξανδρείας.

Pag. 275. A Οἱ τὰ Σέλευκ. B Μετὰ δὲ τοῦ πολλοῦ Σεργίου.

Pag. 276. A Τῷ ἰσαάκω ἦν ἡ βασιλείας Κώνσταντος. Reg &c. B Ἐν Χωλανοῖς τοὺς κλήρους, τῶν ἱκανῶν ἀπεστάλησαν, Reg. ὅπου δὲ ὁ ὄχλ. ἐξ ὁ ἄρχων. Melius Cedr. καὶ ὁ ἄπειρος ἀριθμητικός. Descripta hæc clades Heraclij anno 25. C Ἡ τῶν μαγικῶν καὶ τὸ ἐν Φοινίκῃ D Καὶ πάντες ἐφοβήθησαν Mutilum hoc, nec superioribus rite connexum. Præmittit Anast. *Eo tempore venit auditio eius*; nempe vel Mahumetis, eiusque nouæ sectæ, vel successoris; quæ sic timorem incusserit.

Pag. 277. A Μέχρι ἡ τραγῆς. Sic errore Anast. Cedr. ac Theophanis Codd. pro, φαγῆς; *Vsque dum comedentem viderunt*; nempe, cameli carnes immundas, vt statim sequitur: ex eo enim cognouerunt non esse Messiam, qui sic legem transgrederetur. καθ' ἡμῶν τῶν Χριστ. ἐξιππάσαντες φυλὰς. *Tribu latissime fusa*. B Καὶ Ἀραβίαν. Anast. & Cedr. Φυλὰς. ἀπελθόντες ἀπὸ ὅσων. Barb. Peyr. &c. C Παρεμβαλόντες στρατιᾶς. Reg. συμπαραγενομένη. D Οὕτως

[illegible] ἦλθεν εἰς ἄνδρας.

Pag. 178. A [illegible]. Cedr. [illegible] : quod non videtur aptum. *Obtinuit partes Æthribi* (nempe prouinciam felicis Arabiæ, inquit S. Niceph.) *ad extremum bello, ac armis.* Sic nempe Mahumetani hæresim disseminant, cum desit diuina illa vis, qua Christus sibi corda addicit per stultitiam prædicationis; nec modo aliud magis ad bella animat quam superstitionis zelus, & vt cum Imperio sectam producant. C [illegible]. Reg. &c. [illegible]. Anast. *In die, qua erant idolis immolaturi*; nempe Arabes Mahumetani, quibus & idolatriæ quidpiam Cedr. videtur ascribere; etsi illi, qui Deum vnum agnoscant, longe se ab eo vt idolis immolent, esse existimant. In vers. *Ipse in eos facta impressione ad pugnam*, &c.

Pag. 179. A *Asperis eos verbis Eunuchus abegit.* B [illegible]. Reg. vel vt Peyr. &c. [illegible]. *Duces quatuor misit, qui via ducibus Arabibus*, &c. quos nempe Eunuchus negatis stipendiis ad Mahumetanorum partes compulerat. Solœchos ex Reg. exscriptos emenda ex Peyr. &c [illegible]. Reg. D [illegible]. Reg. At Peyr. [illegible]. Anast. Cedr. Reg. Peyr. &c. *Cum Romanis copiis.* Vbi oculi?

Pag. 180. A Παραγγείλαντος Cedr. nec quod editum ex Reg. [illegible], aliud sit quam vox imperite truncata. In Peyr. [illegible]: glossema sit recentioris antiquarij, ita forte mutato amnis nomine, cum hæc exscripsit. Nam nulli agnoscunt alij. C [illegible]. Omissum in vers. *Venit autem Sacellarius ad Baanem.* [illegible] Reg. &c. [illegible]. Cedr. paulo vsitatiori voce, [illegible]. D [illegible]. Exponit S. Nicephorus Cyri hac in parte solers consilium, & vt spretum male Heraclio cesserit, amissa Ægypto, negatis Arabibus tributis.

Pag. 181. A [illegible]. Reg. &c. [illegible]. Peyr. &c. [illegible]. B [illegible]. Reg. Peyr. &c. D [illegible]. Iidem.

Pag. 182. A Εἰς Χαλκίδα. Reg. Anast. vti etiam bene emendatum in Peyr. Neque enim Iasdus Saracenus Chalcedone potiebatur, aut Ioannes illic clam Imperatore pacta eiusmodi inire potuisset: secus in vicina Osrhoënæ, cui præerat, Chalcide. C [illegible] Ἰάζδης. Reg. Etiam Anast. *Iaidus*, qui & legerit [illegible], ita reddens, *Transmeauit cum omni militia sua Euphratem*; apte sane; nam pacta eius cum Catea in hoc erant, [illegible], *vt non traiiceret Euphratem*; quibus negato tributo solutis, ita traiecit, ac Mesopotamiam totam subiugauit. [illegible]. Reg. &c.

Pag. 183. B [illegible]. Bar. Peyr. &c. male ex Reg. expressum, [illegible]. S. Nicephor. [illegible] *Intercutis morbo corripitur*; distorto fœde membro genitali, vt mingenti vrinam in os regereret; quod ille eius ascribit impudicitiæ, atque incestis cum Martina nuptiis. [illegible] Reg. &c.

Pag. 184. A [illegible] *Propter Heracleonem*, & ad asserendum illi Imperium. Sic bene Anast. non ita noui Interpr. *per Heracleonem*, quasi ille nefariæ necis administer fuerit, vel id ei Constans ascribat, quod longe à vero est, & à mente auctoris. Vocem [illegible] non reddit P. Goar: *illegitime natum*; nempe ex incestis nuptiis quas multis vituperat S. Niceph. ex Martina scilicet Heraclij nepte, ac Mariæ illius sororis filia, vt idem tradit, vt nulla cum sic affine constare potuerint veri coniugij iura. [illegible] Plane [illegible], quicquid vitiosi Codd. volueritque his verbis reddere Anast. *Ne videret tam nequam Romanorum Imperium*; id est, ad sceleratos adeo homines deuolutum. [illegible]. Peyr. *quæ res magni visa*, &c.

Pag. 185. B [illegible]. Plane [illegible]. vti etiam legit Anast. *Multos columnatores Monachos columnis deiecit*; non statuas, quod neque vox [illegible] habet; etsi [illegible], statua reddi queat. Coacti ergo eiusmodi Monachi stationem deserere; non columnæ columnis excidere. C [illegible]. Reg. &c.

Pag. 186. A [illegible]. Reg. &c. Ante [illegible] excidit nomen proprium [illegible] quod Anast. repræsentat: *Busur Princeps exercitus*: apud quem etiam simplicius legitur; *Occisis multis, cum quinque millibus captiuorum reuersus est.* Sic p. 294. de Busur: [illegible]. Non placet quod reddit nouus Interpr. de pace cum Mauia inita: [illegible] *Quod anno secundo postmodum Mauias præstitit*; imo, *quod factum est annis duobus*, vt idem Anast. siue, in annos duos obtinuit; quibus euolutis, instaurato bello mox tertio anno Rhodus capta est. De Busur iterum Const. an. 24. & 25. C [illegible]. D [illegible]. Reg. &c.

Pag. 187. A [illegible]. Sic bene Peyr. itemque Anast. vt tametsi vrbis Amera occiso, nihil opus intermiserint, quibus illud commissum fuerat. B [illegible]. Reg. &c. C [illegible]. Sic bene Cedr. & Anast. *Esse in Thessalonica, id significat, Victoriam alteri cede: transit ad hostem victoria.* C [illegible]. Peyr. D [illegible]. Reg. &c. Placet Peyr. [illegible], quæ vox in supremum eorum Ducem, ac Principem magis quadrat: sicque postea sub Constantino vbique [illegible] supremos illos Duces, ac Ameras appellatos inuenias.

Pag. 188. B Καὶ [illegible]. Placet omnino quod Cedr. habet, nec Theoph. aliter scripserit, quicquid habeant Codd. ipseque Anast. legerit. [illegible]. *Multis captis, subque iugum missis, reuersus est.* C [illegible]: Palam ex Anast. [illegible]: *vt qui aduersus illius impietatem multa cum discipulis Anastasiis composuisset, quæ etiam illi ad verbum conscripsere.* [illegible] dicitur, & [illegible], qui nec ipse scribit, sed aliena vtitur manu, vt hic de Maximo significatur, sui cum discipulis componente polemica opuscula, illisque excipientibus; non quod ab eo scripta eius discipuli exscripserint, vt nouus Interpres significat. Bene Anast. conscripsisse Anastasios ait.

Pag. 190. B [illegible]. C [illegible]. Reg. &c. *Plura daturo auxiliabor.* D [illegible]. Reg. &c.

Pag. 191. A [illegible]. B [illegible]. Reg. &c. C Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος. Anast. Barb. Peyr. &c. Nempe filius Constantis, patre in Sicilia morante, Orientis Imperium administrans, [illegible]. Pal. Anast. Et hæc ratio cur sic illiso capite perierit.

Pag. 192. C [illegible]. Reg. &c.

Pag. 193. C [illegible] Theodorum Patricium Coloniensem: vt & superio. i p. [illegible]. Reg. &c.

Pag. 194. A Legendum ex Anast. [illegible]. Alioqui, vt habent modo Codd.

leg. foret, [illegible] Mauiæ enim erat, pro supremo imperio sic Duces præficere, non Chale; sicque rem habuisse S. Niceph. refert. B [illegible]. Anast. exque Palatino Peyr. *Tali motu comperto*. B [illegible] *Ascendens*. Anast. nec aliud mysterij in hac voce agnosco, quicquid sibi P. Goar videatur: familiarisque est Theophani Anastasiano illo sensu. Sic 6. Phocæ anno. [illegible] *Nec Africæ nauigia appulerunt*, reddit ipse: Ego, *ascenderunt*. Anast. ibi, *CP. conscenderunt*. De huius tantæ aduersæ classis excidio, ac Vrbe liberata sanctæ Deiparæ precibus, perinde auctor narrationis in diem festum τῆς [illegible] Auctarij tom. 2. *Hebdomi promontorio*. C [illegible]. Reg. &c. [illegible]

Pag. 295. D [illegible] *Antiqua prosapia in Rep.* Anast. bene.

Pag. 296. A Χρυσοῦ χιλιάδας [illegible]. Codr. auri decem millia haber, captiuos centum. Anast. Regio, exque eo editis consentit; vti etiam S. Niceph. Peyr. τξέ χιλιάδας habet, *aureos nummos trecenta sexaginta quinque millia*; captiuos 8. millia. B [illegible]. Reg. &c. [illegible]: Bene Anast. *Vlteriores Reges*; Auaribus scilicet remotiores: hi enim vicini satis Thraciæ, ac Vrbi, regiones trans Istrum colebant. [illegible] mihi suspectum. Anast. *donatoriam* habet. Putem legisse [illegible] *Cum iis quoque vltro pacem firmauit*; gratis; nulla tributi pensitatione imposita, vti impositam dixerat Mauiæ & Saracenis. Vel etiam [illegible]: vltro citroque datis acceptisque muneribus; quod ipsum non abhorret. D [illegible]. Reg. Peyr. Anast. &c. quam vocem S. Niceph. etiam locis aliis voce [illegible] exponit. Inuenies tamen significare primarium Ducem sub Arabum Amera, ac velut [illegible] p. 331. vbi ita Suleimanus Masalmano summo Amera nuncupatur.

Pag. 297. A [illegible]. Reg. &c. B [illegible]. Post [illegible], deesse solam vocem [illegible] indicat Anast. *Temporibus Constantini, qui in Occidente Imperium tenuit*. At S. Niceph. [illegible]: *Qui in Occidente diem obiit*. Nec alium hi Constantinum intelligunt, quam Constantem Heraclij nepotem, qui & ipse non raro Constantinus dicitur. C [illegible]. Reg. Peyr. &c. D [illegible] Anast. Reg. Barb. Habet Peyr. errore [illegible]; vt est editum. S. Niceph. [illegible].

Pag. 298. A [illegible]. S. Niceph. [illegible]. Anast. *Vltra Danubium*; vt legerit [illegible]: Vel ita reddendum. *Ad eam Danubij partem quæ ad Oncluum sita est, positis sedibus, gentes Danubio vicinas Christianæ tunc religioni addictas excursionibus vexare*: nempe Transdanubianas, quarum loca Bulgaros sua ætate tenuisse refert: adeoque male redditum, *Danubio superato*; quem demum auctor superatum ab eis narrat fuso postmodum Constantini exercitu.

Pag. 299. C [illegible]. Reg. &c.

Pag. 300. D [illegible]. Sic Anast. Reg. Peyr. &c. *Facta est fames*. Sicque hæc verior lectio: facile enim pestis, & fames altera alteri comes: nec auctor pestem, hominumque aut pecorum luem aliter significare solet, quam voce [illegible], siue [illegible]; statimque scripsisse, [illegible] καὶ λιμοῦ, indicat Anast. cum reddit, *Et pestilentia teneret, & fames*; vt nullum dubium sit, quin ad luem, etiam famos accesserit; quæ ipsa ad pacem consectandam etiam superbissimos cogere nouerit. Sic p. 346. Leonis Isauri Imperium deplorans, ambo hæc iungit: καὶ λοιμοί, καὶ λιμοί.

Pag. 301. Ταῖς τξέ. χιλιάδας. *Trecenta illa nummorum millia*: sub quorum pensitatione pax cum Mauia inita fuerat, quam etiam summam Peyr. Codex ad eum locum repræsentauit: essentque forte illi numeri variantes ex istis, qui firmi sunt in Codd. Theophanis emendandi; cum præsertim illi vix habeant rationem, pactaque præferant, qualia vix infimi Reguli ac Toparchæ inter se inierint, nedum tanti Principes, ac qui latissime fuso Imperio orbi dominarentur. [illegible] Bene Anast. *Nec non trecentos illos sexaginta quinque seruos*; maleque recentior Interpr. *Totidem seruos*; quod esset, trecenta sexaginta quinque millia; nec minus à ratione, quam ab auctoris verbis, ac sensu abhorret: vno enim, aut altero anno effudissent Arabes in Romanos sua omnia mancipia, ac equos. Habetur ista perinde pensitatio anno Iustiniani 1. C [illegible]. *Illegitime*: Sic semper habita Sacerdotum, ac Ministrorum coniugia apud Græcos, post adeptum ordinem sacrum inita; ante eundem illis permissa. Excidit ea vox Interpreti.

Pag. 302. A [illegible]. Reg. ac perinde alij, ipseque Anast. antiquo sane errore, cum Philippicus non nisi duobus annis imperauerit. Emend. ergo [illegible]: sic enim à secundo secundi Imperij Iustiniani anno ad primum illum Philippici constant anni quinque; quo anno quinto celebrata dicitur illa aduersus 6. Synodum erratica Synodus. Ac sequentia euincunt. [illegible] *Eodemque primo illo anno*, &c. B Καὶ [illegible]. Conatur Ioannes CP. apologia sua ad Constantinum Papam eam à se, ac reliquis Episcopis notam eluere; vsos se œconomia ostendens, suppressaque vnius, ac duorum voce Tyrannum induxisse, vt & ipse veram fidem confiteretur; perfectum nimirum Christum in diuina, & humana natura. Videri potest præclarum hoc monumentum, à nobis 2. Auctar. 1. e Tiliano Cod. productum, nihil sane [illegible] suspectum. C [illegible]. D [illegible]. Reg. &c.

Pag. 303. A [illegible]. Reg. &c. Bene Anast. *In confinibus positæ ciuitates*; non quod nouus Interpr. *In montium cacuminibus*. Rara certe huiusmodi oppida, nec quæ facile excursionibus diripi queant: at Libano, & Chusuris vicina, quæ Mardaitæ incursarent, multa. [illegible]. Anast. Codr. Reg. &c. *Quibus repressis*, &c. B [illegible]. Reg. Peyr. &c.

Pag. 304. B [illegible]. Altera vox [illegible], aut [illegible] vitiosa: idem enim est qui ab Abdela Abimelech æmulo Dux constitutus, Muctarum oppresserat, quique ab eodem postmodum Abimelech sublatus dicitur, quando etiam fortasse Abdelam ipsum sustulit, ac tyrannidem extinxit. C [illegible]. Vix ista cohæreant, ac sensu consent, nisi legas, quod & legerit Anast. [illegible]. *Subdita Abimelech Chagani regione sibi aduersante*, &c. vt quamuis Chaganus sub Abimelech mereretur, illius tamen prouinciam Abimelech ditionis suæ fecerit: eiusque ablatæ loco eundem Chaganum Persidi Ducem præfecerit. Sic sæpe magni Principes Regulis vtuntur, vbi ita e Reip. suisque rationibus ducunt. Pro [illegible], errore est apud Anast. *Armenia*.

Pag. 305. A [illegible]. Anast. Barb. Peyr. editis ex Reg. mutilis. *Cum auri pondus Romani acciperent, nihilque eis damni accederet, ex eo quod Arabes nouos nummos cuderent*. Fuerat hoc insigne Ro-

mani Imperij, vt nummi aurei non alia signarentur imagine, quam eius Imperatoris; quod forte ius Iustinianus vt assereret, ita pacem soluit. B Ὁ ... C Ἀρχοντα ἐπ' αὐτοῖς. Emend. ex S. Niceph. quod & legit Anast. ἄρχοντα αὐτοῖς ἐπέστησε. *Quibus præfecit Prætorem*, &c. λαὸν περιούσιον: *Peculiarem aciem, factam comparabilem*, velut peculium charissimum; vt in 1. Petri, & ad Tit. exponitur. μὴ συγκρίνων λαόν. Reg. &c. D Πεπαιδοποιημένον. μὴ ... Reg. &c. ... Iid.

Pag. 306. A Χαλκίδων Σαβαΐων. Reg. Peyr. &c. Σαβάτιος Ita Reg. Anast. tamen, ac fere alij Σαββάτιος. μαθὼν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἧτταν Cedr. Anast. Reg. &c. *Sabbatius audita Romanorum clade.* B Παραθεὶς τις. Anast. *Quidam insidiator.* D Ἀποδημοῦντος. Peyr. &c. *Absente Imperatore.* Reg. tamen vt editum est, ἐνδημοῦντος. quasi illo præsente, inque Vrbe agente, quod crimen auget.

Pag. 307. A Σχοινίοις. ... D Τοῦ Σοφίας ... Reg. &c.

Pag. 308. B Εὑρηκέναι ... Reg. ... *Turbatum Patriarcham inuenerunt, ob ea quæ iussa erant Stephano Patricio Rusio*; vt nimirum plebis stragem ederet, ducto à Patriarcha cædis exordio. Non bene, *Quæ sibi à Patricio Rusio iussa fuerant*; velut ipse eam stragem Patriarcha editurus esset, non primus ea tollendus.

Pag. 309. C Ὁ δὲ πρωτοσύμβουλος. Nouus Interpr. *Arabici consilij Principem exponit*, velut dicas Magnum Vizierium. At vero S. Niceph. vti etiam superius notatum ὁ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεύς. *Rex, seu Imperator Saracenorum.* Nec vero alius maiores illas copias expellendis Africa Romanis mittere poterat, quicquid alioqui ea vox sequiori vsu sonet. D Τοῦ τῶν ἰδίων ἀρχόντων ... Reg. &c.

Pag. 310. C Ἀλθίσχων. Reg. Peyr. &c. D Τοῦ ... Reg. &c.

Pag. 311. A ... Μοψουεστίαν. Reg. &c. *Reuersus ædificauit Mopsuestiam.*

Pag. 312. B Εἰς Τούνιν ... Reg. quicquid ex eo licentius editum, peiusque e margine emendatum, εἰς ... Anast. *ad Imem*, indicans & ipse nomen proprium. At clare S. Niceph. ... εἰς Τόμιν ... *Solutus Tomim, qui locus ad mare situs est, peruenit.* C ... Reg. &c.

Pag. 313. A Διὰ τοῦ ἀγωγοῦ S. Niceph. ... *Per Vrbis aquæductum subiens, tantisper in Blachernarum palatio habitauit.* Sic mihi ... : quæ ipsa vis est ... non, *paulo post*, vt aliis redditum. D Τὸν Πατριάρχην ... Reg. &c.

Pag. 314. A ... Barb. &c. B Ὁ ... C ... D Καὶ ... Reg. &c.

Pag. 315. A ... Bene Anast. *Armis bellicis super murum positis*; nempe ad fugam fallendam, & vt vrbem adhuc tutari Romanos hostes existimarent. Erat vrbs illa Anchialus, vt habet S. Niceph. B Διὰ τὴν μανίαν. Malim, μῆνιν. sicque legerit Anast. cum reddit, *propter indignationem*; ex vetusto scilicet illo odio, ob cæsum cum Maiuma Saracenorum exercitum à Mariano.

Pag. 316. B ... Bene Anast. *Qui deberet Chersona Princeps (Prætor) constitui*, non ita quod redditum est, *Qui Gubernatorem apud Chersonam institueret.* Sic & S. Niceph. Stephano classis totius præfecto iniunctum ait, Ἡλίαν ... ἄρχοντα Χερσῶνος ἐγκαταστῆσαι. *Eliam, qui in comitatu erat, Chersona præficeret.* ὡς νηπίων ...

φειδόμενοι. Bene Anast. *Illis parcentes tanquam paruulis*, &c. quod alios, aliosque sonat, quibus pepercerint. Cedr. Τῶν μικρῶν νηπίων μόνων φειδόμενοι. *Solis infantibus parcentes, ac tenera admodum ætatis pueris.* C Τὸ ... Ταῦρος. Palam ... *Sub ortum syderis, Arcturus nomine*; non vt redditum est; *cui nomen Taurus.* Haud enim Taurus Octobri oritur, quod signum sol statim ab Ariete ingreditur. Etiam Anast. ... legit, quicquid in eo Fabrotius hæreat. D Καὶ ... Placeret magis Cedr. ... *Solum omne aratro proscinderet*; id est, nulli sementi, frugibusque parceret. ... ὁ Ἠλίας. Reg. &c. *Etiam Elias hic excitatur.*

Pag. 317. A Καὶ ... Χερσῶνα ὤν. *Qui tum Chersona cum classe esset.* Non classis Dux existeret, vt P. Goar æstimat. Nihil enim est, vnde illa Ducis dignitas Bardani asseratur. Relictum illic exulem iubente Iustiniano, ait S. Niceph. ... à priori scilicet exilio, Cephalonia reuocatum. Ipse Theophan. paulo inferius. ... Βαρδάνην, Φιλιππικὸν, καὶ βασιλέα εὐφήμησαν. *Exulem illic Bardanem, Philippicum ac Imperatorem faustis vocibus acclamarunt.* Sic nempe emendate Reg. vt cum Imperatoris titulo etiam Philippici nomine auctus sit. ... *Traditis eis Tudono, & Zoilo, qui priorem dignitatem, ac administrationem deberent recipere*: vt scilicet in eum modum Chagano fieret satis, cuius illi Vicarij essent Chersonæ. B ... Mutila hæc, ex S. Niceph. emend. Γεώργιον μόνον, καὶ ... *Georgium solum, cum Primoribus quos secum adduxerat in vrbem ingredi annuunt*, ... : non, *in locum consilij*: absonum hoc. ... Plane ... Velut funebri epulo Tribunum illi, cum trecentibus militibus mactarunt. C ... Reg. &c.

Pag. 318. C ... τῶν Κηπινέων Reg. Simplicius Cedr. ... S. Niceph. εἰς ... quos Petauius 40. Martyres existimat; sicque velit in Theophane emendatum.

Pag. 319. A ... Reg. &c. C ... D ... Reg. &c.

Pag. 320. A Τῆς ἰδίας γῆς ἀπελαύνων. Reg. Peyr. &c. *Armenios de terra sua pellens.* Ipse nempe Philippicus ex Armenia oriundus; vt intra ipsam Armeniam qua late patet, sedes mutare coëgerit. B ... C ... Reg. &c.

Pag. 321. A Καὶ ... Reg. &c. B Τὰ ... Cedr. ... Ipsa eorum ... in Circo, siue domunculæ ad eorum vsum illi adiunctæ. Sic S. Niceph. rem in Circo gestam narrat. ... *Excitat e somno, inque Circi locum cacandum educit.* C Τὸν δὲ ... D ... Ῥωμαίων. Reg. &c. Ante ... deest aliquid ex Anast. & S. Niceph. suppl. apud quos isthæc ex persona Artemij leguntur, ita præcipientis, audito tanto illo Saracenorum apparatu.

Pag. 322. C ... Reg. &c.

Pag. 323. A ... Barb. *Cogentes Imperium capessere.* B Διὰ τὸ ... Etiam Reg. &c. C ... Πατριάρχην ΚΠ.

Pag. 324. B ... C Διὰ τὸ ... Reg. &c. Fallentibus oculis editum, ... *Vtquid vrbem obsides?* ... Emendate Reg. *Cum per tres dies ad eos subinde exires.* D ... Reg. &c.

Pag. 325. A [illegible] Peyr. [illegible]. Perinde Reg. &c. Etiam Anast. *Ne vosmetipsos prodatis.* Nempe ciues confirmat ne tanti exercitus potentia territi deditionem faciant; ipseque vicissim Episcopi verbis animatur. [illegible] Barb. &c. [illegible]. *Vndique ab eis septus.* C [illegible] Reg. &c. *Nesciebat Suleiman, iam Musalmam superasse montium fauces.* Vox [illegible] emend. ex Peyr. & Barb. atque Anast. [illegible]. *Amerai.*

Pag. 326. A [illegible]. Interpr. *Recipite vos in castra vestra.* Malim ergo, *ad oppida, ac vrbes vestras.* Ad ciues enim sermo est, non ad milites: vt nulla forte ij castra haberent in prouincia; sed agris suis, ac oppidis timentes, sic legatione studuerant prædas ab eis, ac vastitatem depellere. Vt τὰ, castra, ipsæ vrbes sint, ac oppida; vox durior, etsi indulgenda Anastasio. C [illegible]. *Intra dies quinque illius prouinciis excessurum*; quod Leo iniectis iis moris negotiabatur. Quod in Notis emend. putat P. Goar, [illegible], nihil cohæret: nec alioqui illa vox [illegible] loci propria hic tantum loci extat. Habet enim & Metaphrastes in vita S. Nicetæ, apud quem eius exilij locus est. D [illegible]. Reg. Peyr. &c.

Pag. 327. A [illegible]. *Nec vsquam consistere valens*; ob ingentes nempe copias, quibus nulla diu regio ad commeatum sufficeret. Sic bene intellexit Anast. non quod reddit nouus Interpr. adeoque *venit Acronium*, [illegible], ac Leonis prouinciis alibi hiberna ducturus excedit, quæ tota huius loci fabula existit. B Οἱ [illegible]. *Ciues pregnantem mulierem*; necessaria vox Interpr. omissa. D [illegible]. Regij hæc Cod. vera, vnaque Germana lectio. *Cum rediret ille e Bulgaris*; post nempe cladem ad Anchialum ab iis acceptam; ac cum probro, amisso fere exercitu, ac impedimentis fugeret. Tunc enim non potuit non gratissimum esse pecuarium illud munus, ac Iustiniani animum Leoni deuincire. Post [illegible], suppl. ex Anast. Barb. Peyr. [illegible]: *Cum Abasgia, Lazica, & Iberia Saracenorum ditionis essent*; quæ est ratio cur Iustinianus vbique pacis impatiens, Alanos in eos Leonis opera concitauerit.

Pag. 328. A [illegible]. B [illegible]. Sic plane ex Reg. Peyr. Anast. Est enim Abasgorum hæc querela de Leone ad Alanos, qui eius decepti promissis, ac expectata pecunia ita se vicinos prædis fatigauerant. H [illegible]. Reg. &c.

Pag. 329. A [illegible]. *Concorditer*, vna conspiratione, vt bene Anast. quicquid Codd. irrepserit [illegible]. Peyr. [illegible]. Reg. C [illegible]. *Romanorum, Armenorumque exercitus.* [illegible]. D [illegible]. Reg. Peyr. &c. *Cui cognomen Siderum, seu, Ferreum.*

Pag. 330. [illegible]. Barb. Peyr. B [illegible]. Peyr. &c.

Pag. 331. B [illegible]. Reg. &c. B [illegible]. *Parapetto* vocant. C [illegible]. Reg. &c. Postremum hoc exponit Anast. *Scaphas sumptus ferentes.* Legerit proinde [illegible], vti etiam p. seq. dicuntur huiusmodi [illegible] ferre. *Arma, ac sumptus reliquos.* D [illegible]. Barb. &c. [illegible]. Cum Diaconus habeat, *Austro*, liquet legisse [illegible], nec Theophanes (nisi est lacuna, quod suspicor) aliud scripserit, qui & ipse paulo ante Austri meminit, [illegible], cum ea classis Vrbi adnauigauit. S. Niceph. [illegible]. Fuerunt hæc causæ vt eæ naues ita facile incendi potuerint, excepta illarum ex mole, & onere tarditate; modicus ventus, ac Auster contrarius, ipseque ad Propontidis fauces aduersus fluxus. Auctor Orat. in diem festum [illegible] Auct. tom. 2. pluribus ista prosequitur: nam & hanc tertiam Vrbis liberationem diuina ope, ac sanctissimæ Dei genitricis precibus ea die recolunt Græci.

Pag. 333. A [illegible] Anast. *conspersum*; humanum scilicet stercus. Cedr. [illegible]: *cum radicibus herbarum tritis elixa*, ait Xyl. Buccardus panem se stercoratium Parisiis vidisse miraculo seruatum testatur. C [illegible] Barb. &c. [illegible]: addunt reliqui præter. Reg. [illegible]. S. Niceph. [illegible] vbi Petau. *Quendam ex apparitione Sergij Imperatorem constituunt.* D [illegible].

Pag. 334. D [illegible]. Atqui semel, & iterum [illegible] appellauerat; *pijssimum Imperatorem*; tum nimirum cum necdum Ecclesiæ turbas cieret, eoque imperante sic diuina manus Augustam Vrbem protegeret.

Pag. 335. A [illegible] Reg. &c. *Cum eius maritus Leo ante ingressus esset*: sicque moris est, vt qui maior est locum prior adeat, adeuntemque alterum excipiat. [illegible]. Cedr. &c.

Pag. 336. A [illegible]. Barb. Peyr. &c. B Καὶ [illegible]. Hæret Baron t. 9. p. mihi 28. multisque nititur ostendere non posse hæc accipi de Montani antiqui Hæresiarchæ sectatoribus, quod ij à baptismo non sic abhorrerent: ego vel maxime de illis accipiendum existimo: nec enim illorum baptisma ratum erat, qui sic in Trinitate, & Spiritu sancto errarent. Potuit ergo Leo ad Ecclesiæ verum baptisma cogere, quod sic illi indigne tulerint, vt ob eam causam se flammis deuouerint. Ipsa prophetia, qua inductos ait Theophanes ad necem sibi consciscendam, character quidam videatur Montani illius sectæ, qui nouo illi Spiritui totum credebant. Timotheus Presbyter. CP. inter præcipuos errores Toscodurorum, qui ex Epiph. hær. 48. iidem sunt ac Cataphryges, Paulicianistæ, ipsi Montanistæ, hunc ponit, quod [illegible]. aliaque omnia externa symbola respuunt; eoque primos ponit, quos accedentes ad Ecclesiam oporteat baptizari: vt non mirum præ omnibus hæreticis hos Leonem ad baptismum cogendos duxisse, illosque rem sic indigne tulisse. B Καὶ [illegible]. Nolim ego quod Xyl. & nouus Interpr. quod cibo ante sumpto, sic sacra mysteria sumerent. Fuisset quidem hæc Ecclesiæ legis transgressio, at non fidem polluere. Eo igitur fidem polluebant, quod intincti baptismo illum eluebant, sique eluentes, ac execrantes; ore tenus; [illegible], sacra Mysteria, ac Eucharistiam percipiebant. Quod vtinam nec modo præstarent, quos Burdigalæ, locisque aliis [illegible] Granatenses Hispania electos Christianissimorum Regum Galliæ clementia hactenus tolerat. Nam & Iudæi etiamnum sibi hoc liberum putant, vt propter Gentium præsuram, quam vocant, eorum mores ac religionem simulent exterius, apud quos victitant; modo alia Iudaici ritus quoad eis licet obseruent, puta Sabbati cultum, circuncisionem, abstinentiam à cibis immundis, &c quæ dictis Granatensibus persancta esse, quibus ita multi

habitant locis, neminem latet. C Τῆς παραλίου Φοινίκης. *Phœnicis maritimæ*, non ita bene, *Syriæ*. κεχειρότο τὸ Ἀράβων. πίπτει παθών. Reg &c τῷ αὐτῷ ἔτει *Ipso eodem anno extinctus est.* Omissum Interpr. D Γενόμενον μὲν ἐκ Χριστιανῶν, αἰχμάλωτον δὲ ἐν Συρίᾳ. Reg &c. beneque Anast. *Qui ex Christianis natus fuerat, sed captiuus in Syriam ductus.* Editum non integre, nec apte satis redditum.

Pag. 337. A Τῷ αὐτῷ ἔτει παρακαλῶν Στέφανος Imperite hæc de Stephano Papa huic assuta loco, quæ & Anast. repræsentat 2. Constantini anno, sub quo etiam vixit Stephanus. Certiora de Pipino, ac Carolo Martello ex nostris petenda Historicis Fredeg. &c. Lapsus memoria Fabrot. qui ista non habere Theophanem scripserit 2. illo Constantini anno, sed duntaxat Cedr. B ᾧ ἀνέκειτο τῆς διοικήσεως πράγματα. Reg. &c. *Cui rerum tota administratio credita esset.* C Ἐκ τοῦ γένους ὄντων καθαιρεθῆναι. ὡς χρῆναι. Cedr. Reg. &c. D Αὐτὸς τὸ σχῆμα ... δι' ἀγχ.

Pag. 338. A Καὶ τίνα παιδία. Barb. Peyr. &c. καὶ τινας παιδας αὐτοῦ. Reg. &c. B Γρηγόριος ὁ Πάπας. Gregorius nempe 2. extant eæ Epistolæ ex Cardinalis Lotharingiæ Cod. à Ducæo productæ, nec desunt in Reg. quibus ipsum hoc depellit sanctissimus Pontifex vt inhibuerit tributa, Occiduosque ad defectionem impulerit. Desciuisse ipsos sponte sua, audita Leonis temeritate in Christi præcipue Imaginem ad Chalcem portam: qua de re in nostro Auct. plura. D Παρῳχημένων.

Pag. 339. A Ἀνεδόθη. Reg. &c. S. Nicephorus etiam de eadem ad Hieram ebullitione: qui inde arripuisse Leonem ansam abolendi sacras Imagines clarius explicat. B Σύνδικον. C Ἐν τῇ Ἀκροϊνῷ μάχῃ. Sic etiam Peyr. errorque Reg. τῷ Ὀκτωβρίῳ, ex seipso confutatur, cum statim *post malam illam de cimbus victoriam*; μετὰ δὲ τὸ θερινὸν τροπῶν; *Nicæa obsidio per Saracenos describatur ad solstitium æstiuum.* D Κατὰ τὸ Βιθυνῶν.

Pag. 340. A Τῶν τειχῶν μερικῶς Mallem hiatum agnoscere post illam vocem, quam vt eam murorum ex parte deiectionem in ipsa æde sanctorum Patrum, seu Ecclesia maiori factam, vti reddit Interpr. mihi persuaderem. Cedr. οἱ ἐκβαλόντες ἐν αὐτῇ ἱδρυμένων ἁγίων πατέρων αἰχμαλωτεύσαντες, ἀπεχώρησαν ἄπρακτοι. *Sanct. Patrum, qui in ea coluntur visione deterriti, turpiter re infecta recesserunt.* Anast. *Post particularem murorum euersionem, hanc quidem non obtinuerunt, bene acceptis sanctorum Patrum precibus ad Deum directis, & sanctificatione faciente venerabilis templi*, &c. Ego sic Græc. expressserim. *Post mœnia ex parte euersa, cum sanctorum Patrum qui illic coluntur, delubrum vrbi præsidio esset, illa quidem minime potiti sunt, ob acceptas eorum ad Deum preces; vbi etiam venerabiles eorum Imagines erectæ erant, quas hactenus*, &c. Istud de Imaginibus, pictaque 1. Synodo quo loco habita fuerat, obiter arrepta occasione ab earum cultus acerrimo defensore insertum. Sic & Ioan. CP. apologia ad Constantinum Papam Auct. tom. 2. sextam Synodum cum aliis pictam memorat ad Palatij vestibulum, quam Philippicus prius abolendam curauerit, quam sibi illud Aulam deligeret, vellerque Imp. ipsam ingredi. Sunt hæc eius verba. Θεμέλιον δὲ τῆς βασιλείας τὴν ἀσέβειαν προβαλλόμενος, οὐ τὸ δίκαιον, ἢ ἔννομον, πρὸ τῆς ἑαυτοῦ εἰσόδου τὴν ἀνακειμένην ἐν τοῖς προπυλαίοις τῶν βασιλείων εἰκόνα τῆς ἁγίας ἕκτης συνόδου. *Fundamentum, ac basim Imperij violentiam prastruens, non quod iustum est ac legitimum, ante suum ipsius ingressum, pro Regia vestibulis appensam sanctæ sextæ Synodi Imaginem, sustulit.* Idipsum pluribus Agatho Diaconus in Peroratione Act. eiusdem Synodi ab ipso descri-

ptorũ, ac cui ipse exceptor interfuisset pro Notarij munere: qui & addit, sublato Bardane, paceque Ecclesiæ reddita, depictam iterum fuisse quo loco erasa fuerat, eandem sextam Synodum cum quinque superioribus. ὁ δὲ αὐτῆς ὄχλος καὶ οἰκοδόμοις ... ἀναζωγραφήσαντος ... Β Τῶν Χαρακτήρων. ... Peyr. legitque Anast. *De contribulibus triumphauerint*; in eo nempe bello quod propter Imagines in Leonem conflatum est.

Pag. 341. B Θωπευτικοῖς λόγοις. Barb. Peyr. &c. solus Reg male, quod ex eo expressum, ac redditum, θωπεύσασθαι. *Capit verbis blandis velle capere.* C Post vocem ἀπαλλαγῇ, lacuna est ex Barb. Peyr. &c. farcienda. Ταῦτα πάντα χαλεπῶς ὁ τύραννος, ἐπεβούλευε τῷ μακαρίῳ, ὡς Ἡρώδης. *Hæc Tyrannus moleste habens, beato viro insidiabatur, haud secus ac olim Præcursori Herodes.* D Σοφῶς δὲ καὶ σεμνῶς Reg. Anast. &c. *Sapienter, blandeque.*

Pag. 342. A Γερμανὸν προειπεῖν. Reg. Peyr. &c. *Diuina gratia illustratum id scelesto illi prædixisse Germanum*, ἐν ἔτει ... B Τοῦ Γρηγορίου τῷ τι παιδίῳ. Reg. &c. C Ἀναφανδὸν αὐτὸν ἐλέγχει. *Manifeste redarguit.* ... D Ηὐγούμενος, *Primatum egit in paterna domo.* Hæc enim vis illius vocis, vti supra in Meletio visum, sic iusso ἡγουμενεύειν Nicænæ Synodi decreto.

Pag. 343. C Φυλάξαντες ... Reg. Peyr. &c. quæ vox aptior, quam quæ edita, ὑπέστρεψαν. Est enim velut *pedem referre*, ac ἀναχωρεῖν; non simpliciter reuerti. Xenoph. ἐπεὶ ἐγγὺς τῶν τειχῶν ἐγένοντο, ἀνεχώρουν. *Cum ad mœnia accessissent, retro reuersi sunt.* D Ἀπέστειλεν κατ' αὐτόν. Reg. &c. ... εἰς αὐτούς. Quod etiam legit Anast. *Prefecto illis in caput, Manete*, &c.

Pag. 344. A Ἐκπλαγεὶς ... καὶ πολλοὶ ἀπέθανον. C Σουλαϊμὰν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσὰμ αἰχμαλωτεύσας. Τέλειον υἱὸν ... Reg. &c.

Pag. 345. A ὧν Γάμερ ἦρχεν: *E quibus prior erat Gamer*; non summus inter eos, vt reddidit Interpr. liquet enim ipsum Sulimanem summum Ducem fuisse, qui ex 90000. 60000. millia ipse educeret: denaque millia in singulos tres reliquos Præsides, ad belli leuandam molem, ac distrahendas Romanorum vires, vti solet in eiusmodi, ac in dies cernimus, distribuisset: vbi etiam minus attento Interpr. decem, ac viginti millia, mille sunt, ac duo millia. Egregium vero Arabibus exercitus sic angustos educere. καὶ μετὰ τούτους ... *post eum proximi*, καὶ μετὰ τούτους ... *post hos denique*; vt solus expeditionis ordo referatur, non Ducum dignitas notetur. B Πλείους ἐπεσον ... Anast. *Plures ex his armis ipsis perierunt*; grauiori forte armatura, quæ impedimento fuerit ad expediendam fugam, aliudve quod ex pugnandi arte sit. Sequitur in Peyr. ὀκτακόσιοι δὲ ἐπὶ ἑξακισχιλίοις ἐξ αὐτῶν. *Octingenta tamen supra sexies mille ex eis armati pugnatores*, &c. C Πονηρότατοι Σύροι. Anast. Reg. &c. *Nequissimi Syri*; nec bene *Isauri*, quod redditum est. Positum id pro Eutychianista, seu Iacobita, quod erant maximam partem Syri, ac audiebant Iconoclastæ; qui & ipsi tollendo Imagines, Incarnationis veritatem tollerent; quo eos nomine; & vt veros Ἀσεβεῖς multis exagitat S. Niceph. in Antirrheticis, dignis certe quæ aliquando Latio donata fiant publici iuris; ... Non esse hunc integrum Theophanis textum, sed alia quoque scripsisse quæ S. Niceph. habet, vt de Arcadij statua ad Xerolophum collapsa, liquet ex Anast. pleniora hæc referente, quod P. Goar non aduertit. D Ἐν ᾗ μόνῃ ... *In qua sola Ecclesia seruata est*; maior scilicet, ac Nicænorum Patrum conuentu, pictisque

pictisque Imaginibus celebris. ὑμεῖς ἐν ἀπορίᾳ. Sic bene Peyr. legeritque Anast. *Vos non valetis*. Cedr. quoque: ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἀδυνατεῖν. *Vos ciues non valetis.* ὡς ἱκανὴν μεινασαν. Sic Reg. nec variæ lectiones hic confingendæ.

Pag. 346. B Καλαβρίας καὶ Σικελίας. Sic omnes Codd. vbi male editum Σικελίας: refert enim dicta Leonis an. 16. quæ & Cedr. recitat; nempe τέλη κεφαλικὰ ἐπιθεῖναι τῷ τρίτῳ μέρει τῆς Σικελίας, καὶ Καλαβρίας λαοῦ. *Census impofuisse capitatim pendendos tertiæ parti populi Siciliæ, & Calabriæ*; quæ solæ fere eius ditionis in Occidente residuæ erant. D Ἀγριώτατος θήρ. Reg. &c *Sauissima fera*.

Pag. 347. A Γαμβρὸν τε αὐτοῦ ὄντα. Reg. &c. D Τὸν ἰδίου τέκνου.

Pag. 348. A Ἐν τῷ στρατηγεῖν αὐτοῦ. S. Niceph. τοῦ βασιλέως χρείας εἰς Βυζάντιον ἐπιτροπεύων. *Byzantij Imperatoris Vicarius*; qui ipse Monutes. C Κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν. *Tota Vrbe*, vt bene Anast. non vt redditum, *per singulas ciuitates*: de sola enim CP. sermo, in qua Artabasdus Imperatorem agebat. D Κωνσταντίνος ὁ βασιλεύς. Non bene omissa prior vox Interpr. siquidem & Artabasdus Imperator acclamatus fuerat.

Pag. 349. B Ἐκλείπειν. Barb. Peyr. C Καὶ συναθροίσας αὐτοῦ τὴν πόλιν αὐτοῦ, σημαίνειν ἐν τῷ ἱερῷ. Reg. &c. D Ἀνθρώπους. χρηματαρίων πλοῖων. Peyr.

Pag. 350. A Τοὺς ἀκούοντας αὐτοῦ περὶ θεότητος λαλοῦντα. B Θεολογοῦντος ἀκούοντας. *Audientes de deitate loquentem*. C Στρατολογήσας. *Militum delectu habito*. Sic & Anast. nec quicquam ad rem, *dum iter ageret*; res tanta non defunctoriam operam, sed totos Tyranni conatus exigebat. S. Niceph. ἐκστρατεύσας κατὰ τὴν Ἀνατολὴν χώρας, ἐπὶ δαπάνης χωρία ἐληΐζετο παραδούς Sic enim emend. non ἐπαγάγων. *Suscepta in Asiæ regionem expeditione, populationibus infestam reddebat*. D Ἐπολέμησε Κωνσταντῖνον. Reg. &c.

Pag. 351. A Καὶ κατῆλθεν εἰς τόπους. Anast. *Cinis descendit per loca*. Interpr. *Puluis imbris instar in diuersa loca decidit*. Adduci non possim, vt sic exponam, aliudve putem τὸ, τόπος, quàm nomen proprium, vicumque ac locum peculiarem; ipsum forte ad quem Leo Basilij filius celebre Monasterium virorum Eunuchorum extruxit, quod SS. Lazari & Mariæ Magdalenæ sacris exuuiis ditauit. εἰς τοὺς λεγομένους Τόπους, inquit Leo Grammaticus p. 481. sic nuncupato loco, ac regione siue Vrbis, siue quæ parum ab Vrbe distaret in Thracensibus. Satis ad miraculum, ac ostentum vt certo vno loco sic pluat puluis, & vt in Annales referri possit. Cedr. cum nihil amplius explicet, satis indicat proprium se nomen istud accepisse. Valde inaccuratus auctor, vt his voculis loca varia, pluraque intelligi voluerit. B Κρατεῖ τῆς ἀρχῆς Ἰεζίδ. *Imperium capessit Isid cognomento Lipsus*. Non bene Interpr. *Cui filius Izid successit*: satis enim sequentia indicant non fuisse Validi filium, cum Marouam illius se filiis regnum asserturum prætexens in eum mouisse describatur, eiusque subinde fratrem, quem & sustulit: ipsosque postmodum filios Validi. B Ἀνεῖλεν ὁ Ἰεζίδ. C Post Σελινοῦντα. vbi mendose ..., vt dandum aliquid coniecturæ, legam ego, φθάσας; nec aliud auctor scripserit, *cum venisset ad fluuium Litam*.

Pag. 352. A Ἐν οἷς ὁ Μανίης. B Ἀπεμπλήσαντες. C Ἐκπληροῦσιν. vltimum, καὶ χιτώνιον τριχινόν, male repetitum ex Reg. non habet Peyr. Eius loco Anast. reddit, *cilicinum vestimentum*; vt vox alia alij substituta sit. τῷ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Γαγγρῶν Μαρκελλίνου. Emendate Peyr. *Cum Marcellino Curatore ex Gangrensi Episcopo*. κατεσκόπευε τοῦ τείχους. Anast. *Vinctum patri per murum monstrabat*; Ego, *e muro aspectandum vinctum ostendebat*: non, *vinculis de muro suspensum*, vti redditum est. Erat enim Artabasdus Nicetæ pater in Vrbe, eique Constantinus consueto stratagemate vinctum filium pro mœnibus obtendebat, ad illius inflectendum animi robur, ac tentandam deditionem.

Pag. 353. B Ὁ βασιλεὺς τῷ λαῷ. Peyr. D Μάλιστα δὲ σωφροσύνῃ. Bene Anast. *Maximeque pudicitia; castitate*: non ita bene, *temperantiaque maxime* τῇ δὲ ἄλλῃ ἀρετῇ. Reg. &c.

Pag. 354. A Ἐπιδραμὼν δὲ αὐτοῖς. Reg. &c. B Ἐξαγαγόντας ἀσφαλείᾳ, συγγενεῖς αὐτοῦ τοὺς ἐκ πατρὸς παρέλαβεν. Reg. &c. *Securitatis fide concessa emissis inde inermibus Arabibus, etiam suos paterna ex stirpe cognatos assumpsit, ac Byzantium transtulit*. Non vt sonant verba Interpr. Ipsos Arabas inde eductos cum consanguineis, Syrisque aliis Monophysitis ita transtulit. Cedr. habet. καὶ τοὺς μητρὸς συγγενεῖς. Etiam Anast. *Suos materna ex linea descendentes*. Quid habuerit S. Niceph. non liquet, statim cœpta huius expeditionis narratione occurrente grandi hiatu in eius historia. D Προοίμιον τῆς κατὰ τῶν ... Reg. Peyr. *Verborum hoc præludio impium Constantinum castigans*. Libet hanc luem, quam præter Theoph. eiusque sublectores, etiam S. Niceph. exaggerat, S. Theodori Studitæ grauissimi auctoris verbis referre. Sic ergo ille in Patre suo Platone. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τὸν ὄντως ... ὀργὴ ... ἀπὸ τοῦ ... φθορὰ ἐν μέσαις ... ἐπὶ πάσης ... πόλει, μεταβαίνουσα, ... Βυζαντίδι. ... τὸν βίον ... τὰ τῶν ... ψυχῇ ... ἐκ τῆς ... ἐν τοῖς ἱματίοις ... ἐν βραχεῖ ... θάνατος ... ὁ νεκρὸς ... ἐπὶ Θεοῦ ... ὁ Πλάτων ... αὐτοῦ ... Κωνσταντίνου ... Χριστοῦ ... Quia vero per id tempus Dei ira cælitus ingruit (cogit enim argumentum eam narrare) qua interitum maximum, plebisque perniciem vniuersæ, non exiguis aliis oppidis, atque vrbibus, sed præcipue Vrbi Augustæ Byzantio afferret, haud secus ac Ægyptiacum flagellum quoddam ex alia, ad aliam ciuitatem, ac regionem commigrans; hac quoque sempiterna digni memoria Platonis parentes vitam commutant. Haud verò importunum, vt & vtilitatis gratia, mortis ipsum genus perscribatur: Sit plane narratio eiusmodi, quæ eorum animis qui prudenter abaudiant terrorem iniiciat. Apparebat repente viuifica Crucis signum, singulorum vestibus olei tinctura, velut perita manus, ac penicilli artificio, aspersum. Imo, quod Dei digito, altiorique prouidentia sic notatis terror incuteretur, confestim mors subingrediebatur; vt vno die idem tum mortuum efferret, cum mortuus ipse efferretur. Erat videre duos simul in eadem sandapila; quatuor eidem iumento impositos; miserabilium cadauerum aliam alij succedaneam vecturam. Vbique lamenta, planctusque personabant: pollinctores vires deficiebant; qui iusta persoluerent vari extabant: claudebantur domus; in plateis nulli extabant; tumuli cadaueribus pleni erant; vt duorum mensium spatio vrbs populosissima, innumeraque hominum multi-

titudine frequentissima, deserta pene, ac habitatoribus desolata extiterit. Contigerunt hæc imperante impio Constantino, à quo Dei Imago probro habita est, quam scelestissimus impostor erroris simulacrum appellaret. Bellus scilicet Antistes nostræ ætatis sectariis.

Pag. 355. [illegible] Reg. Barb. &c. Post vocem [illegible], grandis irrepsit lacuna contra Reg. Cod. Cedr. Anast. &c. fidem. Nam sequitur, [illegible] *Sed & diuina inuasit vltio, quæ non solum existentes in Vrbe, verum etiam in circumuicina Vrbis regione nullo delectu internecioni daret.* [illegible] B [illegible] Reg. &c. C [illegible] Barb. Peyr. *Iumentorum in quadrum clitellis instructorum dorso instratis asseribus, imponerent.* Interpr. *Animalibus in quadrum ad inuicem iunctis*, &c. Id genus machinæ sic in quadrum iunctis animalibus haud satis capio, nec Anast. aut S. Nicephorus quicquam insinuant, apud quos solum stratos dorsis animalium asseres sic egerendis defunctorum corporibus inuenio. Fauet allatus modo S. Theod. verbis illis, [illegible] *Videre erat quatuor vni iumento impositos*; quot sane vehere robustum iumentum sic clitellis velut quadrifidis, ac asseribus instructum, nihil incommodum erat; quatuor vero iumentorum vecturæ, ea coniugatione quam sibi P. Goar confingit, nec duodecim aut quindecim corpora fuissent satis; quibus efferendis longe commodior curruum vsus, e quibus itidem facile sic sine more, ac temere in scrobem, fossamque conicere.

Pag. 356. A [illegible] Reg. &c. B Τὴν [illegible] Barb. [illegible] Reg. &c.

Pag. 357. A Καὶ [illegible]. B [illegible] Reg. &c. C [illegible] *Vastitas*, desolatio ex bellis ab eo gestis. D [illegible]. Peyr. &c.

Pag. 358. B Καὶ [illegible] Reg. &c. C [illegible] *Iis iuncti sanguine qui rerum summam ante tenuerant.* Imperio in Saracenos ante potiti erant. Illud Interpr. *Nuper dominium adeptis*, in eos magis quadret, qui tum rerum summam capessiuerant, ac Imperio vtraque Maruam exuerant. D [illegible] Anast. Reg. &c. Male [illegible] Non ita Constantinus vrbes obibat in singulis conuentus habiturus, sed in vna Vrbe, ac CP. conuentus eiusmodi quotidie habebat, ac quam erat editurus absolutam impietatem (sequenti nimirum anno publica e publico Conciliabulo Imaginum proscriptione) parturiebat: qui est clarus sensus auctoris.

Pag. 359. A [illegible] Reg. &c. [illegible]. B [illegible] Reg. &c. *Cum nulli vniuersalium Sedium Vicarij adessent.* Sic enim ego tum omissam particulam [illegible] exposuerim, quam omnes Codd. repræsentant; vt sit velut [illegible] tum vocem [illegible], qua non fides hic designetur, sed vniuersalis pro Patriarchatus ratione auctoritas; etsi tum reuera quatuor illæ Sedes rectæ fidei hærebant, vna Constantinopolitana ab ea deuia. Eodem argumento auctor inuectiuæ in Constantinum Cabalinum tom. 2. Auctarij nostri Pseudosynodum istam exagitat. [illegible] *Quis in ea Patriarcha inuentus est? Non sustinuit Romanus Antistes ad eam accedere: Alexandrinus adesse noluit: Antiochenus conuentum spreuit: Hierosolymitanus omnino respuit.* Plura idem auctor in eam rem, totamque Constantini, ac parentis Leonis historiam, nec non eorum aduersus sacras Imagines tragœdiam, quæ sint illustrando Theoph. Plura item S. Niceph. luculenta illa confutatione Coproniana huius Synodi; ac eius quæ eam confirmauit, Pseudosynodi Theophilianæ, quæ extat in Reg. Codice. S. Stephanus Iunior. *Qui Oecumenicum illud Concilium vocari possit, quod nec Romanus Antistes (citra cuius auctoritatem nullo modo fieri potest, vt res Ecclesiastica ad normam redigantur) gratum habuit, nec denique Hierosolymitanus?* Tanta certe Romani Antistis in Synodis, quæ Oecumenicæ sint, auctoritas, vt nec Græci Schismatici post discessionem à Rom. Sede, habitasque Synodos in Ignatij ac Photij causa, vllam sibi Synodum Oecumenicam numerare præsumpserint.

Pag. 360. B [illegible]. Sic ex Vat. emendatum in Barb. legitque Anast. *Atque in eos irruere meditantem, cohibuit cum copiis.* Hic certe vnus sensus congruit: vt ita victor Abusbulim in Syros Arabas irruere voluerit, non vt Syri Arabes clade tanta attriti in victores Maurophoros; quod edita ex Reg. & aliis habent. Idcirco etiam ea repressi conatus iniuria in Abdelam exacerbatus, in interiorem Persidem mouisse statim narratur; qua in expeditione eiusdem Abdelæ dolo sublatus est. [illegible] Reg. &c. non vt male editum, redditumque, [illegible]. C [illegible] *Illi vnitus*; cum eo ad colloquium admissus, ac cum ei vt summo Ameræ Dominoque Dux ipse minor astitisset, ab eo occiditur propriis manibus; dissipatis statim larga munerum exhibitione, quas adduxerat, turmis. Hæc auctoris clara sententia, nonnihil obscurius Interpr. expressa. D Εἰς τὰς [illegible] *Ob nouas conditas vrbes, & oppida*: quibus scilicet habitarent, qui translati fuerant e Syria, & Armenia: Clarius hæc, pauloque forte diuersa S. Niceph.

Pag. 361. A Τῷ [illegible] Cum sit nouus annus, emend. ex Peyr. &c. [illegible] D [illegible] *Cum superna illi hæreditati nihil comparabile, ac dignum haberent.*

Pag. 362. A [illegible] Anast. Reg. &c. B [illegible] Cedr. [illegible] *Veniens ad clusuram Beregaba*, non vt hic Interpr. distinxit. C [illegible] De Græcorum tota traditione circa S. Ioannis Caput, eiusque triplicem Inuentionem docte breui proditura V. Cl. Caroli du Fresne Ambianensis lucubratio, Patri Goar audita & expectata, mihi etiam auctoris humanitate, qualem fere digessit, visa; nec sine voluptate lecta. Ad calcem extabunt, quos mihi Tractatus Eminentissimi Cardinalis Mazarini in eam rem luculentos Bibliotheca suggesserat: in quibus præcipuus qui tertiam Comanis Constantinopolim Inuentionem ac translationem sacri pignoris Ignatio Patriarcha, Michaëleque & Theodora AA. auctoris æqualis stylo graui enarrat, necdum iuris factus publici; cuius etiam Romæ penes doctissimum, ac amicissimum Leonem Allatium exemplar extat. [illegible] Ego, *In templum eius, quod extat magnificum in vrbe Emesa*; in qua etiam erat Spelæi Monasterium. D [illegible] Reg. &c.

Pag. 363. A [illegible]. Nihil cogit vt ipsum Mechæ templum cum P. Goar intelligamus; nisi Dabecum ipsa Mecha esset, quod non facile suadeat. Satis enim auctor hæc omnia in eo oppido, eiusque Meschita factum indicat; nec in Arabia, vbi Mecha, sed in Perside, cuius Mau-

rophori populi, ac apud quos Abdelas iam imperaret, extincto Maruam, ac superiorum Arabum Imperio: qui ipse Protosymbulus sit, cuius ita filium desipientes Maurophori adulationis excessu Deum sibi sanxerint. Ita sane p. 407. innenias Aaronem Arabum supremum Ducem extruxisse Tyanæ οἶκον τῆς βλασφημίας αὐτῶν: nempe Meschitam vnam, vti vbique solent in vrbibus quas suæ faciunt ditionis; nisi in eum vsum Christiana templa commutant, vti factum CP. & supra Damasci, &c. B Πέμψας ὁ Σαλίχ. Peyr. ὁ Ελιχος. Anast. etiam, *Selichus*. εἰς τὴν κατοικίαν. Reg. Peyr. &c. non adiecta voce, ἀπολείαν: quod & elegantius.

Pag. 364. A Τῷ δὲ γ΄ ἔτει. ἐποίησε χιλιάδας κε΄. Reg. & Pal. etiam Peyr. ε΄. habet, etsi in eo prior numerus excidit. C Κομβέντον ποιήσαντες. Reg. κομβέντον, Peyr. Vox est Latina, *Conuentum facientes*. D Θεόδωρον τὸν Πατριάρχ. Reg. &c.

Pag. 365. B Ἀπὸ τῆ Χαλκιδίας, ἢ Βοσταμίας. Sic Anast. D Ἀρμενίας.

Pag. 366. A Οὗτος ὁ λόγος. C Ἐξελθὼν πάλιν ὁ Τιβέριος. Reg. Peyr. &c. Ἀσφίκου, ἤδη ἀμαρτήσαντ. κατηχηθέντα ἀπὸ τὸν ἁμαρτ. Reg. &c. μόνον εἰ τοῦς φρεν. Reg. & Pal. At Peyr. vt est editum, legitq; Anast. D Ο αὐτὸς ἐστί. Anast. *Hise*, vt sit, *ipse Isesibimuse* paulo ante nominatus, ac qui reipsa Abdelæ morem gessit, vt remedium sic dementans acciperet. Male ergo emendatum οἶξι. Ita fere consueuimus, vt semel expressis nominibus oblongioribus, aut compositis, ex prioribus literis, aut syllabis eadem repetamus: vti hic quoque in eadem voca factum lib. vlt. τὸν δὲ Ισι ἀναίσθητον. *Isesibimuse sensibus destitutum domum reportarunt*. Reg. Peyr. &c. παραφθείς τὸ οἶκον τὴν κεφαλὴν, πάντως τι τοῦ Sic ex Reg. vna cum Peyr. sanus textus, vt nihil desit, autve redundet, vti notatum est. Μοναῖου δὲ τῆ. Leg. cum Anast. Μουαμὲδ τῆ. maiori deprauatione editum Μοναῖμ.

Pag. 367. A Συγκαθεζομένου αὐτῷ. Peyr. emend.

Pag. 368. A Τοῦ τὴν ζωὴν αὐτοῦ διαιτ. Barb. Peyr. B Ταῖς σιναῖς προσορμισάντων. *Cum ad petrosas oras applicuissent*. τραχεῖς τόποι, ij dicuntur. Act. 17. *Loca aspera*, importuosa; ad quæ naues vento flante tutam stationem habere nequeant. Exponit S. Niceph. his verbis. ἀλίμενος γὰρ ὁ τόπος, ἢ τοῖς πλέουσι δυσπρόσιτος. *Importuosus enim est locus, & nauigantibus difficilis*. Non ergo bene, *Cum littora legerent*, &c. D Τὰ κατ' αὐτόν. Reg. & Pal. At Peyr. & Anast. αὐτῷ, vt editum est. *Ac eius vitia traducerent*; nempe Constantini apud ipsum Stephanum Inclusum ad quem itarent; cuius etiam criminis ab eo rei acti sunt. Sic certe fictus ille ex aulico Constantini Monachus Gregorius in vita Stephani, deluso eodem Stephano, ac ab eo Monachi habitu derisorie impetrato, cogi se ac socios à Constantino ad Iudaismum, ac Saracenorum impietatem apud eum simulatis lacrymis questus est: ita nimirum persuasum habente tyranno de ipso re ipsa queri, qui ex animo Orthodoxi essent, ac Stephano addicti. Cauebat nimirum nequissimus homo quam diligenter ne impius audiret, eoque nomine quanquam in omnibus obsequentissimum, ac eius addictissimum hæresi Patriarcham Constantinum sæua nece sustulit, quod secreto prodito susurrans Nestorianismi eum insimulasset. Nihil ad rem, quod redditum est; nec auctor τὰ κατ' αὐτὸν, sed τὰ κατ' αὐτοῦ, vel magis τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ scripsisset, vt ita de ipsius Martyris triumpho loqui voluisset. Hoc sensu Naz. ἐστηλιτευμένοις ἢ δραματευθεῖσι τὴν ἀμαρτίαν ὡς ἄξιον ἔκρινε. Pro altera lectione Regij Cod. & Pal. maxime facit, quod habet ipse Theophanes Constantini anno 27. pag. 373. abs se hic dicta explicans; cum ait dictos Pro-

ceres idcirco ab eo neci datos, ac in iis Strategium Podapogurum, quod cum alias turpis, ac nefariæ libidinis Constantino minister esset, rei pertæsus, beato sancti Auxentij Incluso (nempe S. Stephano Iuniori) eas turpitudines sacro exhomologesis ritu exponeret. ἐξαγγείλας τῷ ἐν τῷ Αὐξεντίῳ ἐγκλείστῳ τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ αἰσχρὰν. *Veritus probrum quod ex Confessionibus illi accedebat*. En vbique quid τὰ κατ' αὐτὸν, siue sua, siue etiam Constantini, occasione sua ipsorum confitendi; cuius turpitudinum aut conscij fuissent, aut ministri; ac quam belle ad Stephani isthæc tracta præconia. Σπαθάριος τὸ τὸν Βεσήρ. *Beserie Spatharius*.

Pag. 369. B Κληρικοί τε ἢ μοναχοί, ἢ λαϊκοί, μόνας αὐτῶν τῶν. Reg. &c. D Οἱ δὲ σχήματι τοῦ αὐτοῦ. ἀφαιρεῖ τὸ Θεοῦ. ἐξελθόντος ἢ μοναχοῖς, τοῦ Reg. &c.

Pag. 370. A Ἐγγράφως, ἢ ἀγράφως ὑπαγορεύων. *Scripto, ac viua voce prescribens*. Interpr. ad πρεσβείας refert; quod minus placet. Liquet vt Constantinus vtrouis modo insectatus sit S. Mariæ, & Sanctorum aliorum intercessiones, ex Vita S. Stephani Iunioris, inuectiua Ioannis siue Hierosolymitani siue Damasceni, eius Pseudosynodi Actis, eorumque confutatione, tum quæ extat in 7. Synodo, tum quæ necdum prodiit S. Nicephori. B Ἀναδείξας αὐτὸν. Peyr. &c. C Ὁ αὐτὸς μὴν τῷ Τεσσαρακοστὸν τῷ ἀρχιεπισ. Anast. Reg. &c. D Ὁ ἀπὸ Σκλάβων. Libertusne; cuius ea ratione ordinatio illegitima dicatur? aut forsan, meliusque, quia Eunuchus; sponte scilicet euiratus, ad aulæ obsequium, quod clero inhabilem facit; non humana iniuria sic mutilatus, vti Eunuchus fuit S. Ignatius, iure post modum creatus Patriarcha Constantinopolitanus. ὑ μηνὶ δὲ Θ τῆ. Reg. &c.

Pag. 371. A Τὸν Οὐαλεντινιανοῦ ἀγωγόν. Reg. Οὐαλεντινιανοῦ. Peyr. Anast. *Aquaductum Valentiniani*. Etiam S. Niceph. τὸν ὑδάτων ἀγωγὸν ὃν Βαλεντινιανὸς ὁ βασιλεὺς κατεσκεύασεν. *Aquaductum illum, quem Valentinianus Imperator olim extruxerat*. Verum Theophanes Valentiniani anno 4. Valenti hoc ædificium tribuit, hactenusq; Οὐαλεντινιανοῦ vocari asserit, quod illic Reg. alijque Codd. constanter habent. Melius ibi Cedr. Οὐάλεντος ait appellasse quasi suo indito nomine, ex quo melius Οὐάλεντος fiat quam quod vel hic, vel ibi apud Theophanem habetur. ἐπιλεξάμενος ἐκ διαφόρων. ἢ τὰ Πόντου. Θ τῷ νυκτί. Reg. &c. D Ἀναβιβάσαντες αὐτόν. Reg. &c. κολαφίζοντες τὸ ὠμοφόριον. Hæc est quam depositionem realem vocant, seu degradationem, quam & mortis pœna secuta sit. Percussio illa in faciem ipso libello fiebat, eratque id moris in iudiciis. Sic & Heraclium in Crispo, seu Prisco fecisse habes apud S. Nicephorum. τῆ δὲ ιε΄ τῆς.

Pag. 372. A Σαγίον ἢ ἀχειρίδωτον ποιῆσαι. Reg. &c. Anast. tamen ἄζωνον, cum reddat, *Lanco breui, & sine manicis vestimento*: quod & aptius videatur, serica veste minus forte congrua huic, quam Constantinus ludebat, scenæ. παρεμπεσόντος. C Μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας. Reg. &c. δύο δὲ τέκνα αὐτοῦ. Latet me vnde P. Goar in Not. tres habuerit; nisi eum memoria fefellit: tertius enim Nicetas abrogata iam Constant. dignitate natus videtur. D Ἐν τοῖς Πελαγίου. Reg. &c. *In Pelagij sepulchra*. Hic emend. Cedreni textus, quo habetur, εἰς τὸ πέλαγος: plane, εἰς τὰ Πελαγίου. vel vt ipse scribit, τὰ Πελαγίου.

Pag. 373. C Τῷ ἐν τῷ Αὐξεντίῳ ἐγκλείστῳ. Reg. &c. καταβοηθεὶς τοῖς πᾶσιν. καὶ τὸν μακαρίου Στεφάνου τοῦ ἐγκλείστου. Sic legit redditque Anast. quicquid modo Codd. vocem Στεφάνου desiderent. Liquet de eo S. Auxentij Incluso Martyre hic agi, de quo supra; etiamipsius Strategij, ac sociorum certamen relatum est, ea occasione quod ij ad illum frequentes

irent, suaque illi peccata sacro exhomologesis ritu exponerent: vt sunt fere etiamnum apud Græcos soli Religiosi, οἱ πνευματικοὶ, ac Confessarij, quos vocamus; quicquid nostrates multi ægre ferant id nobis muneris, ac Mendicantibus, tanta Romanorum Pontificum indulgentia, & vt velut Vicarios suos in animi foro toto constituant, delegari. Male ergo P. Goar nescio quem sibi Macarium S. Stephani Iunioris socium Inclusum conconfingit. Tantam hanc in Monasticum ordinem scelestissimi Tyranni sæuitiam libet hic paucis S. Theodori verbis in Platone patre referre. ἐκράτει δὲ τηνικαῦτα ὁ χειμὼν τῆς ἀσεβείας, Κωνσταντῖνος, ὁ δυσσεβὴς λεγεωνὸς, τὸ τῆς κακίας δοχεῖον, ὁ πολυκέφαλος δράκων, ὁ τῆς Εἰκονομαχικῆς αἱρέσεως ἐξαρχος, ὁ τῷ μοναδικοῦ τάγματος πικρὸς διώκτης· ἐκ τίνα μὴ τῶν καθ' ἡμᾶς Ναζιραίων οὐκ ἐξεφάνισεν· τίνα δὲ κρυπτόμενον οὐκ εἰς μέσον ἤγαγε· τίνα ἀνταποβλήμενον οὐ κατέπεμψεν εἰς τὸ τῆς ἀσεβείας βάραθρον· ὡς εἴ που τινὰ ἐναπελείφθη τῶν ἐπιφανῶν, ὥσπερ ἴσκα σπινθὴρ ἐν ἀποκρύφῳ τινὶ κείμενον, ἐν νεκροῖς λογιζόμενος ἐκ τῶν ἔτι ἐπὶ γῆς ὄντων. *Vigebat tunc temporis impietatis procella, Constantinus mens impia, nequitiæ conceptaculum, multiceps draco, Iconomachorum heresis Dux alter, Monastici ordinis sæuus persecutor. Quem ille nostrorum Nazaræorum non sustulit? quem latitantem non in medium produxit? quem resistentem non in impietatis barathrum detraxit? vt siquis ex illustribus alicubi superstes esset, velut scintilla in obscuro loco posita, inter mortuos iis computaretur, qui hactenus super terram lucis vsura fruebantur*: qualis subinde S. Plato describitur, quem plerique viuere nescirent, miraculo habitus cum extincto Tyranno Byzantium petiit, relicta tantisper solitudine, vbi vere scintilla vnus ipse in Monachorum multam segetem prouexit. ἐξαπέστειλε τὰ αὐτὰ. Reg. &c. D Γυμνωσας ἐγύμνωσεν. Reg. &c. Etiam Anast. *Denudauit.* Redditum velut esset ἐγύμνασεν. *Duris laboribus exercuit.* τὸ, κηρογραφία, S. Niceph. κηροχύτου ὕλης εἰκονογραφία; *Imagines cera fusa*: ipsa vox etiam, ligno factas, quod Anast. reddidit, sonat; rudiusque legisse ξυλογραφίας. ἐν τῇ Ἀβραμιαίῳ. Huius Ecclesiæ historiam, ac Christi in ea characteris luculenter auctor anonymus Auct. nostri tom. 1.

Pag. 374. C Τριακοντατέσσαρα. Reg. Peyr. &c. τῇ γ'. τὸ αὐτό. D καὶ τῷ τῷ Κωνσταντίνῳ ἐφ. Barb. Peyr. &c. ipseque Reg. nisi quantum vox breuiata difficilem lectionem facit, ac exscribentem fefellit.

Pag. 375. A Καὶ ἐσκύλευσαν αὐτούς. Reg. &c. *Eam depredati sunt*: male fallentibus oculis exscriptum, ἐσκύλευσαν. ὁ Ζουλάχ, ὑπὸ τὸ θέμα τῶν Θρᾳκησίων. C ὑπαγαγὼν ἑαυτοῦ. Reg. &c. D Ἐκράτησαν πάντα τὰ μοναστήρια. Reg. &c.

Pag. 376. A Ἀλείψας, ὑφῆψε πῦρ. *Ignem succendit*. Reg. &c. περιέπεμψεν. B Οἱ δὲ Μαρδαΐται. C Ἐκ προσώπου τῶν Κυπρίων. *Qui Cypriorum in vrbe procurator erat*. D Εἰς τὰ κάστρα αὐτῶν ἐκεῖσε. Reg. &c.

Pag. 377. A Ἐπίσκεψις τῶν φωσάτων. Reg. Peyr. &c. ὑπολύσας δὲ τὰ ἀπελάτας, τὸν ἀριθμὸν ἐν σπουδῇ ἀπαιτεῖν. π'. χιλιάδας: etiam Anast. Peyr. &c. vt sit palam vitiosa Regij Cod. lectio ιγ'. χιλιάδας. B Ὡς λέοντα τὸν τῶν Βουλγάρων εἰσελθεῖν. Reg. &c. C Ο ΚΤ. Reg. Τήλεργος. Peyr. vtrumque iuxta varias lectiones Anast. nemo quod est editum, Τήλεσγος. Βασιλεὺς αὐτῶν ἐκ φυγῆς. Reg. &c. D Ἐκούρευσεν μέσους. Cedr. ἀπέκειρεν. Anast. *Dissecuit medios*: quo tamen sensu nunquam reddita ea vox, etsi apud Theoph. crebro occurrat, sitque detondere. Quid si ita detonsos aula amandauit? Satis id pœnæ forsitan, & vt illa audita sic Constantinus canos vulserit.

Pag. 378. A Καὶ εὐπλοήσας. Reg. *Felici nauigatione vsus*. Peyr. ἐμπλεύσας, quod & Anast. legisse videtur: *nauigans, nauem ingressus*. Post vocem παραδίδομι, illustrior Cedr. litera. ἔτι ζῶν πυρὶ ἀσβέστῳ παραδέδομαι διὰ τὴν ἁγίαν Θεοτόκον Μαρίαν· ἀπὸ τοῦ νῦν τιμάσθω καὶ ὑμνείσθω ὡς Θεοτόκος ἀληθὴς οὖσα. *Viuus adhuc igni inextinguibili traditus sum propter sanctam Dei Genitricem Mariam: deinceps vero colatur illa, atque laudetur, vt quæ vera Dei Genitrix existat.* Quem nimirum titulum homo Nestorij fuligne aspersus, vt testis illi cognominis Constantinus Patriarcha, abrogatum ei pridem voluit. B Λέων καὶ Μαθθαῖοι. Reg. &c. D Βουλγάρων Κάναν. Sic Reg. perinde ac alij: nusquam Κάναν, quod nec bene ἀπὸ καινοῦ deduceretur. Putem ego excidisse secundam syllabam, ac scripsisse auctorem Κάπταν: quod nomen est ἀπὸ τῷ καπνοῦ formatum.

Pag. 379. A Νωπὶς αὐτοῦ ὄντος, ἐγρήγορσιν καὶ ἀποφθέγματα. Reg. &c. B Καὶ τῶν ἔσω ἐγκαίμενον. *Prætoriani*, aliique Vrbi præsidio existentes. C Ἰδοὺ ἀδελφοί. Reg. &c. Κωνσταντῖνον βασιλέα. Reg. Pal. &c. emendare. D Προῆλθον δὲ καὶ ὁ. μετὰ τὸ ὑπὸ τῶν σκήπτρων τῶν σχολῶν. Reg. Peyr. &c. Etiam Anast. *Sceptris obsequentibus per Scholas antelatis*. id est, obsequij causa antelatis per Scholas clauis honorariis.

Pag. 380. A Παρατάξαι ἀμφοτέρους ἐκ τῶν μέσων. *In ordinem redigendos*; rebus amouendos. C Post Γερμανικείαν, grandis lacuna Regij Cod. & editorum suppl. ex Anast. Barb. Peyr. καὶ ἦν ἐκεῖ ὁ Ἰσβαάλ ὁ θεῖος τοῦ Μαδί. καὶ ἔλαβον πάσας τὰς καμήλους αὐτοῦ· καὶ ἔμελλον παραλαμβάνειν ὁ τῆς Γερμανικείας, εἰ μή. *Erat autem illic Isbaali Madi patruus, cuius etiam camelos omnes ceperant: quin & Germaniciam capturi erant, nisi*, &c. D Δύο χιλιάδας Ἀράβων. Anast. legit ιϛ'.

Pag. 381. A Ἀπολύσας καὶ ἄρχοντας μεγάλους κατὰ κάστρον. Bene Anast. *Destinatis per singulas ciuitates magnis Principibus*; præcipuis Præsidibus, qui illis solertia cauerent, Arabumque conatum depellerent. Male Interpr. cum Ducibus confundit, quos voluit cum delecta trium millium manu hostium exercitum insequi, palantes cohibere, pabula igni consumere. B Παρακαλῶντες τὸ Ἀμόριον. Reg. &c. D Ὡς οὐδὲ Αυσίας. Anast. bene, Barb. Peyr. non vt Regius, ὡς. *Ea sæuitia, qua ne vnquam Lysias, aut Agricolaus*.

Pag. 382. C Ἐπολέμησαν αὐτοί. Peyr. &c.

Pag. 383. C Καὶ περιεῖχε, τῆς Γερμ. Reg. Peyr. &c. D Οἱ θέλοντες σωθῆναι, ἀκωλύτως ἀποτάσσεσθαι. Reg. &c. Bene Anast. *Qui volebant saluari, sine impedimento mundo renunciare*: Monachi institutum arripere, quod Constantino imperante capitale fuit: quin & Leone eius filio, vti anno ipso superiori auctor prosecutus est. Nihil ad rem quod redditum est, *heresibus nuntium remittere*. Noti tituli de renunciantibus. Laudatus sæpe Theodorus. Ἀλλ' ἦκεν ἡμῖν ὁ Χριστοφόρος Εἰρήνη, ἡ φερωνύμως βασιλεύουσα, ὑφ' ἧς μετὰ τῶν ἄλλων καλῶν, καὶ τὸ ἀποτάξασθαι παντὶ τῷ βουλομένῳ ἀνέῳκτο θύρα, κλεισθεῖσα ὑπὸ ἀσεβοῦς βασιλείας πρότερον, καθάπερ ὑπὸ ἑλληνιζόντων τὸ χριστιανίζειν. ὅθεν καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς μετ' ἄλλων ἀπετάξατο τῷ κόσμῳ πανοικί· καὶ ὁ μακάριος πατὴρ μετὰ τὴν ἐρημίας ἀγωνίαν. *At venit nobis Christi plena Spiritu Irene, quæ pro nominis ratione pacate Imperium administrauit. Huius munere cum alijs bonis hoc quoque allatum est, vt cuiuis volenti Monastici instituti arripiendi ianua pateret, quæ olim impijs rerum summa potientibus clausa extitisset, vti Græcis imperantibus vetitum erat, ne quis Christo accederet. Hinc factum vt tota nostra familia nuntium mundo remitteret; vtque laudatissimus Pater post solitariæ vitæ certamina Monasterij præfecturam iniret*: nimirum repudiata olim etiam Nicomediensis Ecclesiæ maiori prælatione solitudinis amore, cum ad eam Vrbis Præsul hortaretur. ἀρχὴν τῆς Νικομηδείων ἐκκλησίας ὑπὸ τῷ τηνικαῦτα

προσῆλθεν ποιησάμενος: tum puto, cum Leo Constantini filius recens auspicatus Imperium religiosior haberi voluit, eamque ob rem ἀναξιμαίους ἐκ τῶν ἀββάδων εἰς τοὺς προεδρικοὺς θρόνους προεβάλετο: Leonis anno 1. p. 378. *Primariarum ciuitatum Sedibus administrandis ex Abbatibus Metropolitas elegit.* καὶ τὰ μοναστήρια ἀνακαινίζεσθαι. *Reparari monasteria*: excepto enim Dalmatæ præcipuo Vrbis Monasterio, militum vsibus addicto, reliqua in vrbe Constantinus euerteret.

Pag. 384. D ιε΄. χιλιάδας ἀπώλεσεν. Peyr. legitque Anast. ac palam refert Butzichem Arabum Ducem, qui fit 1500. Romanorum Ducis occiderit; non ipse amiserit. Ἀντώνιον τὸν δομέστικον.

Pag. 385. B Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνι ζ΄. Ita Reg. Peyr. &c. non vt editum Ἰανουαρίου ζ. C Κλαυδίου καὶ τὸν Ἀγχ. D Τὸ δὲ Φλωρον.

Pag. 386. B Ἀμφιβολίας ὁ κύριος. Reg. &c. C Ἀπὸ ὁ Τοξαρας τὸν Λαμπρον.

Pag. 387. A Ἀνήνεγκε. ἀπέλθει ἑαυτὸν ἀποσπασθῆναι, καὶ μηδ᾽. ὡς τὴν ζωὴν τοῦ φωτὸς μὴ ἀναπαύσασθαι. Reg. &c. εἰ τῇ τοῦ Θεοῦ.

Pag. 388. C Καταδικασθεὶς εἰς ἐξορίαν. D Ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ. Anast. Reg. &c.

Pag. 389. A λόγῳ καὶ ἔργῳ. C Ὁ δὲ λαὸς τῶν Σχολαρίων. Hunc militum Constantino addictorum aduersus sanctam 7. Synodum insultum cum alij prosequuntur, tum perstringit laudatus Theodorus, sui in eo Platonis operam, constantiamque deprædicans, qui nec antea hæreticorum minas timuerit, nec tunc τὴν ἐπίσχεσιν καὶ ἐπιδρομὴν τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος, *militaris ordinis inhibitionem, ac irruptionem formidauerit*; ἡνίκα ὥρμησαν πρὸς τὸν μέγαν ναόν, καθελόντες τῷ ποιμένι, καὶ ἀθετήσαντες τὰ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ψευδηγοροῦντες. Καὶ μικρὸν ὕστερον, ὅτε τῇ δυνάμει τῆς ἀληθείας ἔδραμεν, καὶ ὡς ἐκ μέσου λεόντων ἡ βασίλισσα ὑπεξῆλθεν, αὐτὸς ἀμαρτής, ὡς εἰπεῖν, δειχθεὶς μάρτυς καὶ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς τῷ ἀρχιερεῖ συνεπόμενος, οὐδὲν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἐδειλίασεν. μικρὸν δὲ εἰ καὶ τὸ ἐν τῇ Νικαιέων συνόδῳ ἐκ δευτέρου ἀθροισθῆναι, ἀλλ᾽ τὸ ἐκ μέσου τότε γεγονέναι τὸν ἀπόνοιαν λαὸν καὶ ἀπειθείαν: *quando nempe ii, in magnum templum impetu irruit, sublatis aduersus Antistitem clamoribus, falsumque aduersus venerandas Imagines laudans Constantini conuentum. Paulo post etiam, cum saluto veritatis cursu, ac velut e media leonum submisse Augusta egressa est, sine sanguine, vt sic loquar, Martyr effecta, præceptor noster Antistitem secutus nihil temerario eiusmodi ausu exterritus est. Quod enim Synodo iterum Nicææ celebratæ interfuerit, leuius est, quod præfracti illi, ac pernicaces milites amoti essent.* Plura tom. 2. Auct. aduersus Pighium, nimia ἀκρισίᾳ καὶ προπετείᾳ ipsis Synodi Actis, quæ hæc subnotent, crimen falsi dicentem. C ἀποστείλας. Reg. &c.

Pag. 390. A Καὶ ἡ εἰρήνη. Barb. & Peyr. εἴρων: redditque Anast. *supellex*: puteam dici impedimenta, & quod non raro τοῦλδον, & ἡ ἀποσκευὴ appellatum est. τὴν φυλακὴν μου. B Τοὺς δὲ Ῥώμης. C Ἀπὸ τοῦ τῶν ἁγίων. Reg. &c.

Pag. 391. B Διὰ τὴν πρὸς τὸν τοῦ Καρούλου, ὑιὸν τοῦ πρώτου. Reg. &c. μετὰ καὶ Θεοδώρου τοῦ ποτέ. *Cum Theodoro quondam Rege maioris Longobardiæ*: Sic etiam Interpr. anno 35. Constantini, quo legitur venisse CP. nec video, vt hic, *filium Regis Longobardiæ* reddi post potuerit: eamque verba auctoris interpretationem admittere. C Ἐκίνησε ὁ Ἠλίας. D Ἰουλιοῦ μηνὸς Reg. &c.

Pag. 392. A Καὶ ἀγροὺς κτήσεις. B Βαρβάρω αὐτὸ τοῦ ἀγρούμενον. Reg. &c. C Ἀναφανέντων αὐτοῖς τὴν γῆν. Forte ἐγγὺς γῆς, sicque Anast. legerit, cum reddit, *Cum terra proximi cernerentur.*

Pag. 393. B Πρὸς τὸ ποιῆσαι αὐτούς. Displicet ea vox, cum sit velut hostes insequi, ac comprehendere, quod à vero abhorret ita hic factum. Scriptum ergo sit, πρὸς τὸ πεῖσαι, legeritque Anast. dum reddit: *ad inflectendum eos*. D Βάρδανα αὐτὸν καὶ Πρωτοσπαθάριον. Idem enim est qui vtrumque esset.

Pag. 394. A Εὐνοῦχον, Πρωτοσπαθάριον καὶ ἐπιστήθιον αὐτοῦ. Bene Anast. *Intimum, seu fauory*: Sic crebro dilectus discipulus dicitur Patribus, ἐπιστήθιος, qui scilicet amoris priuilegio super Domini pectus in Cœna recubuerit. Nusquam Græcis nouæ voces desunt, ac ambitiosi tituli. Ex his corrig. Cedr. textus, in quo vox πατρὸς, loco μητρὸς irrepsit. Matris, non patris domesticos ita Constantinus exagitauit. τῶν Βουκελλαρίων. B Εἰς τὸ ἐκστρατεῦσαι. περὶ τὸν ἑαυτοῦ. εἰ βούλεται δέ. Reg. &c. C Ἀνθυπάτου αὐτός. ὁρκωμότης πρὸς αὐτόν. Reg. &c. μετὰ λόγου προσηλθε. *Data fide*, certaque pactione accersitum, velut nempe suspectum ob Armeniacorum in eum propensius studium, cuius ergo etiam postmodum oculis orbatus est. D Τὸ κάστρον Μαρκελλων.

Pag. 395. A Μάγιστρον τὸν Λαχανοδράκοντα, Πρωτοσπαθάριον τὸν Χαμαιν. Barb. Peyr. *Stephanum Protosp. Camelum appellatum*: non enim duo viri vt edita repræsentant. ἐπίκλην δέ. Reg. &c. B Πεισάτε τοὺς στρατιώτας. ἔπεμψεν ἀπέλθειν. Peyr. &c. D Τοῦ πεῖσαι αὐτούς. Hic plane apta vox, πεῖσαι, quam p. 393. suffixi. Non enim iam vnus mittitur, qui auctoritate suadeat vti superius, sed duo Duces cum reliquis cohortibus, qui Armeniacorum turmas totas bello capiant, edomentque: etsi secus accidit; missique ij Duces τοῦ πιάσαι, vt se caperent, δήσαντες, in potestatem acceperant.

Pag. 396. A Εἰσήχθη τὸ κάστρον αὐτοῦ. Ciuitas Armeniorum ex qua hi 1000. vincti in Vrbem inducti, ac vultibus inscriptis exilio relegati, ipsum Camachum sit, quod statim Arabibus proditum scribitur, ab iis ipsis, qui gentiles suos Constantino prodiderant, nec ab eo expectatam rei mercedem acceperant. B Τιμωρίᾳ τὸ αὐτὸ μοιχείας. Durum istud in Irenem sic aliis prædicatam. Habuisse Constantinum coniugem Mariam castitatis suspectam, exque ea suspicione ortum in eam illius odium, Cedr. refert. Fauisse Irenem Platoni, ac discipulis occasione illius diuortij, ac nuptiarum quæ secutæ sunt dire vexatis, fatetur p. seq. ipse Theophanes; qui ergo ipsa illorum fuit auctrix. Non me latet parere aulam non raro talia simulationis monstra, agique in ea pleraque non alio scopo, quam vt plebi imponatur, eaque addicatur: malim tamen cum Theodoro Studita totam tragœdiam referre in Constantini ipsius regia potestate in adolescentia abutentis luxuriam; nisi etiam referam in Irenes imprudentem diligentiam, qua inuitum iuuenem, spreta Erythro Caroli Francorum Regis filia ei prædilecta, olimque desponsata, ad eas nuptias coëgerit: ne forte ipso fatis in eas consentiente Constantino, ac quantum necesse erat vt essent ratæ. Habent non raro non bonos exitus isthæc coniugia; ac vi probata, ipsa facilis Ecclesia indulget diuortia. Verum præstet ipsum Theodorum audire, qui præcipuus ex nepotibus, ac discipulis Platonis fuit, quos auctor seq. p. eius rei causa cæsos, Thessalonicam relegatos tradit. Ab illo ergo auspicatus, *Va ciuitati, cuius Rex iunior est*, sic prosequitur. Κατασπάσας τὴν σύζυγον βασιλεὺς, ὁ δὲ ταύτης μὲν ἀπὸ ἐκ μετανοίας βασιλείας ἀποκαρσάμενος· ἄλλην δὲ παρελθὼν τῶν αὐτοκρατόρων διατάξεις ἀνατρεψάμενος. ἀλλ᾽ ἡ ἁγιωτάτη ἐκκλησία, ἐκεῖ μὲν ἡ μετανοίας αὐτὸν καὶ φωνῆς ἀφίστατο, ἐκεῖ δὲ τῶν τοῦ Θεοῦ νόμων ὑπερορῶντος, ἀντὶ δὲ τῆς τιμωρίας αὐτοῦ παραδοθῆναι ζητοῦσα, ἀναχωρεῖ τῆς Ἡρῳδιάδος. ἀλλ᾽ ἡ καὶ ἐν τῷ Πρόδρομον ὁμολογῶν ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς παραιτούμενος. τῶν γὰρ χρὴ καθαίρεσθαι τῶν ἀθεμιτογαμίας, μόνος εἰς πάντας ἐπὶ τούτοις ἑαυτὸν στῆσαι ἔγνω

Ad Theoph. Not.

φροντιστὰς ἀνελάνοντας ἐδίμαντο· ὑπὲρ ὧν ὅλα καὶ πάλιν δι' ἃς ἐν ἑπτὰ τοῖς ἀγωνίσμασι· ἀνακρίσεις ἀνακρίσεσιν ἀπειλαῖς ἀπειλαί, μαστίγων, ἐξορισμῶν, ἀκρωτηριασμῶν. ὡς δὲ οὐδὲν ἀνύετο τούτων τῶν σπουδαζομένων τῷ Καίσαρι, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἔσπευδε· τὸ μὲν πρῶτον, μετὰ τὸ ἀθλῆσαι, ὁ τρίτος ἦν ἐπὶ Ἀβεσσαλὼμ τὸ πᾶν ἐμπεπιστεύετο. ἴστε τοὺς περιπεμφθέντας μονάζοντας, καὶ τὰ ποῖα τῶν γραμμάτων. καὶ τέλος, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἀνωφελῆ ἐδείκνυτο, τὸ τελευταῖον τὸ αὐτῶν ἀντιφερόντων τοῦ ἀντιπατρὸς ἀντιπαρέλκοντος, ἡ ἀνακάλυψις τῆς βασιλικῆς μορφῆς ἐνόρωσα, ὡσεὶ χώραν ἔχοντος τοῦ προσθέματος φαίνεται. ἀλλὰ γὰρ τά τε γεγενημένα καθ' ἃ τῶν στελλόντων δύο στρατηγῶν, ὡς ἐπὶ πολεμίους τινὰς πρὸς τὸν ἄοπλον μοναχὸν τοῦ Χριστοῦ, τῇ μόνῃ τοῦ θείου νόμου φραξάμενον. ἤρθη ποιμὴν ἐκ μέσου, καὶ διεσπαρται τὰ πρόβατα ὑπὸ τῆς πίμπρας. οἱ μὲν ἐκλήθησαν, ἄλλοι ὑπερωρίσθησαν, ἕτεροι ἐδιώχθησαν· καὶ τό γε ἐλεεινότερον, θέσπισμα βασιλικὸν ἀπεφαίνετο ὑπὸ μηδαμοῦ τοὺς διὰ Κύριον διωκομένους. καὶ ὑποδέχεσθαι γε εἰς τὸ σημεῖον προσεσημάνθη, καὶ ἀπαρτίας ὁ ὑπερβαλλόμενον εἰσδέξασθαι. καὶ Χριστὸς ἐκάθευδε δι' ἃς οἶδε ὥσπερ δοκιμάζων τὰ γινόμενα· καὶ μὲν θαυμάζων τὸ πρὸς αὐτὸν πόθον οἱ ἐπηρμένοι· τὰ δὲ τὰ ἀπαλλάγματα ἐκλεξάμενοι ἀνεχώρει τῆς μετὰ μόνον. τί δ' ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής; ἀποτέμνεται τοῦ αἰωνίου ἐνηλικίας. καθειργνύμενος μονώτατος, τὴν ψυχὴν θεὶς ὑπὲρ τῶν προβάτων, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, ὁ ὡς ἀληθῶς ποιμὴν ἀγαθός. ἄγεται ὑπὸ τὸν Καίσαρα ὑπὸ Βριάρεω χειρός. ἵσταται κατενώπιον, εἰ καὶ θαρραλεώτερον εἰπεῖν, ὡς Ἰωάννης ὁ τοῦ Κυρίου Πρόδρομος. πλὴν ὅσον ὁ μὲν αὐτεπάγγελτος, ὁ δὲ, ὑπ' ἄλλων προσαγόμενος. ὢ τῆς ἀνδρικῆς καρδίας· οὐκ ἐπτοήθη τὴν κυρίαν, οὐκ ἐνέδωκε ταῖς ἀπειλαῖς, οὐκ ἐχαυνώθη ταῖς ἐλπίσιν, καὶ ταῦτα ὅσας ἀφ' αἵματος τῆς Ἡρωδιάδος ὁμογνώμονος. ἀλλ' ἐφθέγξατο ἀτρέμας, ἀλλ' ὡμολόγησε παρρησιαστικῶς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. εἶπεν ὁ τοῦ Κυρίου Πρόδρομος· οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ σου· εἶπε καὶ ὁ τούτου μιμητὴς τὰ ἰσόμοια πρὸς τὸν Ἡρώδου ὅμοιον· καὶ τέμνεται μὲν τὴν κεφαλὴν οὐδαμῶς, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐβούλετο ὁ Καῖσαρ μάρτυρα ποιῆσαι τὸν τῇ προαιρέσει ἀθλοῦντα, ὡς προλαβὼν ἀπεφθέγξατο· ὁμολογητὴν δὲ Χριστοῦ καὶ μὴ βουλόμενος ἀπέδειξε, καθείρξας ἐν οἰκίσκῳ τινὶ ὡς κακοῦργον τὸν θησαυρὸν τῆς ἀληθείας. *Constantinus Irenes soboles, qui recta quidem niteret fide, quam matris pietas obsignaret; cuius tamen vita praua esset, quam sui iuris, effrænisque luxuria furiose ageret. Adhuc enim iuuenili ætate rerum summam adeptus, cum à matris reuerentia, tutelaque resiliens, tum diuinas spernens leges, eiecta ea cui legitimis nuptiis copulatus fuerat, Herodis in morem adulteratur. At quorsum instituta narratio? Eo nimirum, quod & præceptor noster parem quodammodo Præcursori zelum ostenderit. Cunctis enim propemodum in scelus concedentibus, solus ipse, vt sic loquar, cum filiis suis, ac discipulis inconcussus permansit: cuius rei causa quot, quantaque anni integri spatio delibata certamina? Auditiones aliæ alias excipiebant, aliæ alias minæ verberum, deportationum, laniena ac sectionis membrorum. Cumque his nihil præstaretur, eorum quæ Cæsaris satagebat diligentia, ad modum alium transit. Ac quidem alij, ludebant fabulam, vt vulgo canunt; at Absalonis manus erat, qua illa negotiaretur. Scitis qui missi sint Monachi, ac quæ Epistolæ. Denique, quia hæc quoque inania fuerant, atque irrito conatu tentata; Patre nimirum quæ e re erant opponente, ac rescribente, regia forma decreta retectio, quod iam laruam apparere locum non haberet. Hæc tum gesta à duobus Ducibus, qui velut in hostes quosdam ad Christi inermem Monachum, solaque diuina legis armatura instructum, missi sunt. De medio sublatus pastor, ouesque gregis dispersæ sunt: alij virgis cæsi, alij deportati, fugati alij: quodque omnium miserabilius, Imperatorum diplomate sancitum erat; ne vsquam qui propter Dominum fugati erant tecto, ac laribus exciperentur. Paruerunt Monasteriorum Præfecti, rarusque fuit qui hospitij iura præstare auderet. Interim dormiebat Christus, quibus nouit rationibus, quæ gererentur probans: ac aliorum quidem amorem in ipsum explorans, an perseuerarent; aliorum mistrans immanitatem, vt ad pænitudinem redirent. Quid ergo Christi athleta? Sponte à suis abscinditur. Solus penitus relinquitur, animam ponens pro ouibus, iuxta Euangelium, vt qui reuera esset bonus pastor. Briarei manu ad Imperatorem trahitur. Stat coram, tametsi dictu audacius, haud secus ac Ioannes Domini Præcursor: vno hoc discrimine, quod alter ipse vltro, alter pellentibus aliis in conspectum adhibetur. O viri forte pectus! Nihil Dominationem reueritus est, non cessit minis, non probabili expectatione emollitus est, cum præsertim mulierculæ animo compar Herodiadi sanguinis illi necessitudine iuncta esset; sed quiete locutus, sed verbum veritatis inconfuse confessus est. Dixit Domini Præcursor,* Non licet tibi habere vxorem Philippi fratris tui; *dixit & eius æmulus paria ei, qui Herodi erat adsimilis. Ac minime quidem caput præsciinditur; nam neque Imp. animo sedebat, vt eum Martyrem faceret, qui voluntate certamen desudauerat, vti ipsemet ante professus fuerat: Christi tamen vel inuitus Confessorem fecit, qui in quadam cellula velut maleficum thesaurum veritatis carcere inclusit.* Pluribus abstineo, ne prolixior videar, quibus ille carceris acerbitatem prosequitur, ipso sacrilego incestarum nuptiarum ministro carceri præfecto, in Monasterio vicino Palatio; quibus importune tentatam Platonis constantiam, donec mœcho Imperatore ad ordinem redacto, rebusque amoto, cum Irene iterum Augusta velut martyrij clarum gloria carcere educit, ac eius discipulorum relaxat exilia: Quin ipse, ait, *ἰδοὺ χερσὶ βασιλικαῖς τὸν ἄνδρα τιμήσασα προσεκύνησε, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐκαλέσατο, ὑπὸ μάρτυσιν, ὡς ἐκλελοιπὼς τὸ πεπαρρησιασμένον, καὶ φεισαμένης, ἕως ὅτου μάλιστα φθέγγεσθαι ἤθελε ἐπιπεδέσας. Præsul Tarasius virum venerationi habuit, ob ea excusans quæ gesta fuerant, atque ad vnitionem prouocans; quæ contigit amoto eo qui nuptiales corollas imposuerat, ac studio cauendi dissidij, à quo vir beatus maxime abhorrebat.* C Μεθ' ἑνὸς τούτου αὐτῶν. *Cum vno illorum manipulo congressus.* εἰς τὸν Θεολόγον. *In Ioannis Theologi sacra æde:* hac phrasi decepti quidam habere se putant ex Concilij Ephesini Actis, versatam aliquandam fuisse S. Mariam in ea vrbe, quod à vero, ac decoro alienum existit.

Pag. 397. A Βιβάσας αὐτὸν ἐν. B Μεθ' ὧν ἀνέμωσε. Reg. &c. C Τῷ τε κατηχητῇ ὡς ὑπερεπαίνων. Reg. &c.

Pag. 398. C Λαθόμενοι αὐτόν. Peyr. D Εἰς τὸ χαλκίδιον, τῷ Σαββάτῳ πρωὶ κατῆλθον. Anast. Peyr. *Sabbato mane venerunt.*

Pag. 399. A Δεινῶς καὶ ἀνιάτως πρὸς τὸ ὑποδανεῖν αὐτόν Anast. Cedr. Peyr. *Grauiter excæcant, ac immedicabiliter; ita vt hunc mors subsequens confestim extingueret.* Ita bene Anast. is enim reipsa significatus excæcantium animus, etsi ea læsione minime extinctus Constantinus, quem Cedr. superstitem tradit tum, cum Nicephorus secundum illud Imperium matri abrogauit. B Ἀπεκράτησαν αὐτόν. Reg. &c. D Ἀπογράψαντες τὸ ἀσπὶς βασιλεία ἀφορμὰς πάσας ἔχοντες. Reg. &c. Adhuc ὑπάρχοντες, iique duo in aula primarij. *Intimi ac familiarissimi.*

Pag. 400. B ἐπῆρσαν δὲ καὶ τὰ τοῦλδα αὐτῶν, ὑπέστρεψαν καὶ αὐτοί. Peyr. &c. *Quæ cursorum turma cum tibi impedimenta eis abstulissent, reuersæ sunt & ipsa:* vt triplex Arabum victoria sub vnum describatur: nihil ad rem quod redditum est. C Τῶν κατέχοντων Πατρικίων κρατούμενον. Peyr. & Cedr. *Tenentibus eam stipantium more quatuor Patriciis;* vt quasi illis niteretur, non vt ipsi currum regerent. ἐπὶ ἵππους λευκούς. D Ἀντίπαλον ἐχθρὸς. ἀπὸ στρατηγῶν Πατρικίων. Reg. &c.

Pag. 401. D Ὃν καὶ ὑπεσχέθησαν. καὶ τὸ ἐψήφισαν. Reg. &c.

Pag. 402. A Ὁ πολλάκις ῥηθείς. *De quo sæpe facta mentio.* B συνδραμόντων δὲ αὐτοῦ. ἀντὶ ἐπιδραμόντων δὲ αὐτῷ. Γρηγόριος Πατρ. ὁ τῶ. καὶ Θεόκτιστος Πατρ. Reg. &c. C τὸ θεῖον ἀποτέμνοντες. ἀντὶ τὸ τὸ Πατρίκιον. D Λοιπὸν τὸ πειθὼ. Reg. &c.

Pag. 403. A Μαρτυρήσαντα καὶ ἀθλήσαντα ὑπὸ σκυλάκων. Nec istud Regij placet, nec quod Barb. & Peyr. habent τοῦ ἀνδρὸς, legitque Anast. cum reddit, *subulcum.* Nihil enim cohæret, ineptèque istud scommatis hic in Nicephorum iactetur. Lego ergo cum Cedr. ὑπὸ ἀσεβοῦς ἀνδρὸς ἐκβληθῆναι, ἀντὶ, estque optima antithesis. *Eam quæ Martyr extitisset, ac certamina desudasset, eiici ab homine impio*; nempe Nicephoro hæretico, *ipsis ei coniunctissimis ad eum deficientibus.* B Τῆς σκυθρωπῆς ἡμέρας Sic legit Anast. legendumque suadent sequentia, quibus ipsa diei illius tristis facies, ac importunum frigus descriptum est. κρύους ἀφορήτου ἀνάπλεω τοῦ μετοπωρινοῦ ἀέρος. Reg. *Frigoris intolerabilis plena Autumno aëris constitutio.* C Καὶ ὡς οἱ τοῦτον ἀθέμιτοι, καταπροδόντες μὲν καὶ προσδοκήσαντες μετ' αὐτὸν, ἐπιβουλεύσαντες δὲ αὐτῷ. Ita Barb. Peyr. Anast sano textu. *Eos qui se præuenerant diris deuouens, quique illi insidiati erant, haud secus ac Iudas Domino post Cœnam.* τοῦ ὑποδείπνου. D Κατῆγε μὲν ἔχων ὅσον γὰρ αὐτὸ ἀκριβῶς. Peyr. &c. *Damnabat auaritiæ vitium, cum ipse illud celare non posset: grauiter enim eo laborabat.* ἀπὸ χρόνου ἔτι. τοῦ προτάγματι. καὶ ἀκουσίως, καὶ Reg. &c.

Pag. 404. A Ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς. Reg. ἐπισυναχθῆναι, καὶ ζηλώσαι, τό. τὸν δὲ ζῆλον. Reg. ἀγχῆς, εἰς τό. Peyr. &c. B Πολλοὺς ἐπαινοῦντας παραλογισάμενον. Reg. Nihil clarius, nihilque redditum obscurius. *Qua iuramentis tuis fidem habens, qua tibi parcens, plures mihi bene consultum volentes contempsi, iam tum Deo res meas committens.* Æquior longe Nicephoro auctor Vitæ S. Nicephori, quam cum aliis Patriarcharum Vitis eorum temporum historiam magna ex parte continentibus tomo altero, alteraque illius parte me producturum spero. ἐπιστεύσας ὡς βασιλεῖ: ἀσφάλειαν Α. Reg. &c. ἀντὶ ἐκβληθείη. εἰς πάντα δίκαια. ἀντὶ τῆς βασ. C Η αὐτὴ φαιδρότητι. καλὸν τὸ καί. Reg. &c. D Ἀπρακτος τὸ καί. τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ. ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ. Cedr. εἰς Μιτυλήνην: quæ Lesbi insulæ vrbs est libera, ex qua dicta Mitylene ipsa insula, vt Ort. vnde & statim idem defunctam ait, ἐν τῇ αὐτῇ Λέσβῳ.

Pag. 405. B Τὸ ἐπιτηδείως ἀπὸ τοῦτο, ἀποκαρῆναι. *In hunc finem missum, caput abrasit.* Sic bene Anast. intellexit, non vt in ipso nauigio detonsus sit, quod & sequentibus aduersatur, quibus peractis omnibus quæ sunt monasticæ inaugurationis, nauigium ingressus dicitur. ἀνελθὼν ἐν αὐτοῖς. Peyr. Bar. &c. C Τιμαὶ δὲ καὶ ἐκ. D Τὸ τὸ ἰδίᾳ. Reg. &c.

Pag. 406. B Τοῖς εἴδεσιν ἀκριβῶς. Reg. &c. τὸ μακρόν. ἀπέσχετο τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶνος. ἑπτὰ ἡμερῶν διαστήματι ἐξελθεῖν. *Septem dierum spatio non prodierit ex regio thalamo.* γαμικοῦ δὲ C Τὸ φαῦλον καὶ ψευδοχρίστους: Emend. ex Anast. ψευδοχριστιανοῖς. *Quod est consuetum prauis hominibus, ac falsi nominis Christianis.* ὑποβάλλειν. D Ἀνεθεμάτισε. Reg. &c.

Pag. 407. A Πλάτων δὲ, καὶ Θεόδωρος ἡγούμενοι τῆς μονῆς τῶν Σακκουδίωνος. Ita bene Cedr. non vt modo Codd. ipseque Anast. ἡγούμενος, quasi vterque illius Monasterij Præfectum ageret, non solus Theodorus, de quo etiam postmodum subditur quod præsideret Monachis 700. in eo Monasterio: Platone tum vitam degente solitariam in Inclusorio, eidemque nepoti suo Theodoro subdito, vti ipse pluribus in Vita illius; in qua & loci huius tragœdiam totam prosequitur; aliamque ac præcipuam dissidij causam affert, quam narret Theophanes, ac pro qua excusat, Nicephori scilicet promotionem ex Laicis; quam etsi moleste habebant viri sanctissimi velut non omnino ex canonum ratione factum, haud tamen rem eiusmodi existimabant vt pacis studio dissimulanda non esset, vti iam in Tarasio & ipso ex laicis promoto dissimulauerant; quo etiam amice sub ipsum Sacerdotij initium, tumque sublato scandalo, ac amoto Iosepho Catharorum Præposito incestarum nuptiarum ministro, vsi fuerant. Offendit quidem Plato in Nicephori electione, sed quod per literas suffragium rogatus ab Imperatore, libere cum præsulem edixerit, quem tanto muneri aptiorem putauerat; quodque vt ille præficeretur ita adnixus sit, vt etiam Imperatoris secretum cuidam ex proceribus sanguinis affinitate eidem coniuncto, communicauerit: quo scilicet sua ille auctoritate erga Imperatorem obtineret, vt in eum Imperator vota sua conferret, quem is illi potissime ex omnibus nominasset. Secuta hæc Iosephi Catharorum Præpositi iam Tarasio abdicati, restitutio: vtque non aliter Tarasij admissa communio Platoni, ac discipulis, quam Iosephum ille sacris arceret; sic & ab iisdem etiam Nicephori spreta, postquam ipse vt Imperatoris gratiam iniret ad pristina eum munia instaurauerat. Totam ergo in ambos Duces, ac discipulos vere dignam luctus tragœdiam executus Theodorus sic causam explicat. καὶ ἦσαν ὑπὲρ τίνος. πάλιν γὰρ ἀναγκαῖον ἀνακεφαλαιώσασθαι τὸ δρᾶμα ἐπιτομώτερον. ἵν' ὁ στεφανώσας τοὺς μοιχογαμήσαντας παρὰ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἀντίθετον τῷ Προδρόμῳ, ὡς οἰκονομήσας ἐκείνου τῇ ἐκκλησίᾳ πεποιηκώς, ἀθῷος τῆς ἱερουργίας· καὶ οἱ λόγον μὴ προσδεξάμενοι Εὐαγγελικῶς, ἐκπεσόντες καὶ ἀλλοτριωμένοι Θεοῦ νομίζωνται. ὢ νόμων Θεοῦ καταφρονουμένων. ὢ διώκτου παρὸν Χριστιανοῦ ἐπωνυμίαν ἔχοντος, καὶ Χριστοῦ νόμους καταπατοῦντος ζέοντος. τί τοῦτο μέμηνας βαρυκάρδιε, σὺ ἀπηνέστατε, σὺν τῷ ὁμοζήλῳ σου σκύλακι. οὐκ οἶδας ὅτι πρὸς ἀκαθαίρετα νόμου Θεοῦ παρετάξω, οὓς οὐδεὶς βασιλεὺς νικῆσαι δεδύνηται, ἀλλὰ πᾶς ὁ προσκρούσας αὐτοῖς ὡς σὺ φανερῶς, ἀπώλετο. *Hæc vero cuius gratia? Iterum enim præ stupore fabulam ab ouo repetere enitar. Nempe, vt is, qui nuptiales corollas præter Euangelij iura, ac contrario Præcursori molimine, adulteris imposuerat, velut qui prudenter e re Ecclesiæ egisset, innoxius sacrorum minister sanciretur; ijque, qui ex Euangelij rationibus non admitterent, iniqui ac alieni à Deo haberentur. O spretas Dei leges! O sæuum Christiano nomine persecutorem, Christique leges feruore animi conculcantem! Quid ita dementia furis, homo grauis corde, ac immanissime, vna cum tibi morum æmulo tuo catulo? Nescis aduersus inuictas Dei leges instructa te acie stare, quas nullus Imperator vincere potuit: quinimmo quisquis in eas offendit, quod tu palam moliris, periit.* C Ἐπιδεικνὺς Ἀαρὼν ὁ ἀντὶ. τὸ τὸ ἄπορα τῆς ταλαιπωρίας. *Ostendens quanta vis calamitatis existat, multaque solertia vsus.* velut esset, πολλὰ ἐπιτεχνησάμενος, quæ vox auctori est, fraude vti, solertia decipere. Sic certe Cedr. καὶ δὲ σοφισάμενος Idem, τὰ τρόπαια ταλαιπωρίας in illa vi fraudæ enituisse intelligit, qua Nicephorus Aaronis animum ad pacem inflexit, desperata alioqui salute: non quasi ipse ita animos ex calamitate hauserit, vt se de illo tropæa erecturum sperauerit, vti Interpres non bene intellexit. Quid si ἔπιπλα intelligas, vti expositum est Imp. secundi Iust. Rinotmeti anno 5. cum is fuga lapsus Anchialo, dicitur posuisse super muros, ἔπιπλα, *arma bellica*, quo sic Bulgaris fucum faceret, nec illi eius fugam aduerterent; vt hic quoque dicatur Nicephorus fecisse multa ἔπιπλα, id est copioso armorum apparatu exercitum instruxisse, ne omnino Arabum Dux ex militum paucitate sperneret, sed maiores illius copias existimans in

pacem consentiret. Hoc alias stratagemate vsi alij cladem depulere. D Λιτρῶν εἰς λόγον φόρου. Reg. &c. καὶ τρία νομίσματα κεφαλιῶν. Habet perinde Reg. quicquid male exscriptum: Bene Anast. *Tria numismata in censum capitis Imperatoris, & tria in censum capitis eius filij*: quo Aaron censu sic delectatus est, prætulitque auri multis talentis, velut sic addicto Arabibus Romano Imperio. Nihil e re quod redditum est. τὰ αἰχμαλωτισθέντα κάστρα μὴ ἀνακτίζεσθαι: Apud Cedr. αἰχμαλωτισθέντα ὑπ' αὐτοῦ: *vrbes quas ille cepisset non reparandas*: Etiam Peyr. *vrbes prius vtrinque captas*, at non improbanda Regij lectio: *vrbes desolatas*; vel quibus ille ex pacis condicto Romanis cesserat.

Pag. 408. B Στρατηγὸς, ἀντὶ τοῦ φυλαττόμενος. C Πλεῖον αἰχμαλωτισθέντων. Cedr. Reg. &c. τὸν θησαυρὸν. Quod sequitur ex Cedr. emend. καὶ τὸν λαὸν παρ' ἐλπίδα τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν. *Et vt populus præter spem cladem effugeret*. Etiam Barb. κίνδυνον. D Ὡς εἰς πάντα.

Pag. 409. A Ἐν τῷ κοσμικῷ βίῳ ἄρχοντας. Reg. &c. *Proceres in seculari vita merentes*. C Καταμερισθέντες ἀρχάς. Reg. &c. *In varios scissi pricipatus*. καὶ ποικίλας ἀπάτας. καὶ αἱ κατὰ τοῦ. D Η κατ' ἀγάπην. Reg. &c.

Pag. 410. A Κεδρηνὸς ὁ τῶν. B Τοὺς δὲ αἰχμαλώτους, τοὺς ἐχθροὺς στρατηγοῦ. Cedr. τοῦ δὲ Εὐθύμιος. τοῦ δὲ μέγα ἰσχυρὸν ἔσχεν. τὸν δὲ αἰχμαλωτισθέντα. C Στασιάζει. Reg. *Aduersantes milites veritum auctorem esse, Ducum ac Procerum opera suadendum turbis, vt Imperatori pro ædificio supplicent*. Sic homo astutus ad trahendos in inuidiam milites, aut duris laboribus mancipandos, ex quo secuta eorum seditio. D Κατάστασιν ἐποίησεν. Reg. &c.

Pag. 411. B Μετὰ τὰς ἀθέους ἐπεξελεύσεις. *Post impias animaduersiones*, vt bene Anast. & Suid. contra nimirum fidem iuramenti; de pœna enim superiori anno militibus tumultuantibus irrogata sermo, ad alios etiam isto producta. κτήσεις. Etiam Cedr. Reg. &c. qua voce etiam superius vsus auctor. *Bona immobilia, possessiones venundari*. πωλεῖν ἐκ ἀθυμίας: Plane, ἀθυμίας: *ex mærore animi*: sic in Andrea Cret. orat. in Lazarum mihi alter Cod. imposuit, altero bene emendante. D Κάμνοντες στρατιῶται. Reg. &c.

Pag. 412. C Ἀντιγράφων ἐπιστολῶν. Reg. &c. ἐπιστολὰς δὲ ἀπέστειλε καί. D Ἐπισκόπων ἔτη. Reg. αὐτῶν: quæ & lectio ferri possit. καὶ ἐπιδείξαντες.

Pag. 413. A Τὰς κατὰ Χριστιανῶν ἐπινοίας· ἐπιζητήσεις θεοστυγεῖς ἐν ταῖς ἐπωνίαις. Reg. Cedr. &c. *Artes suas in Christianos intendit; Deo inuisas inspectiones in emptionibus; proscriptiones & damna nobilibus illata; fœnera nauibus imposita*. B Τῶν δὲ ἀποστελλόντων. C Ἐν οἷς δὲ ὄντων. τοιαῦτα ἐκ τούτων. Reg. &c.

Pag. 414. A καθυβρίζειν αὐθεντικῶς ἐν τοῖς ἐπισκοπείοις. Non male Xyl. *Pro sua auctoritate in domibus Episcopalibus; & Monasterijs diuertere*, &c. Velut fere modo his ius metandi Principum beneficentia tribuitur, etsi non concesso raro abutantur. Nihil e re, *herili iure Episcopie Episcopatibus abductis*: ita Monasteria militibus addicebat Constantinus Caballinus, non etiam Nicephorus Episcopia. καθυβρίζεσθαι τὰ αὐτά. Cedr. Peyr. B Ἀγνοῶν ὁ ἄθλιος, πᾶσαν δὲ ἀναιρῶν πρόνοιαν, *Tollens omnino prouidentiam*; quod & sequentia declarant, quibus Imperij robur omne in versutia imperantis ponit, vti nunc quos Machiauelli schola impie Politicos producit. C Οὐδ' ὅπως ἐλέγχειν. Reg. &c. ὀκτὼ ἐτῶν ἀπαιτήσεις. Bene Anast. *Octo annorum præteritorum redhibitiones*; nec tam bona non bonis Xyl. commutanda. *Les arrerages de huict ans du passé*. Flodoar. hist. Rhem. lib. 7. c. 10. *Neque censum, neque redhibitionem inde percipiant*. D Εἰ ὁ Θεὸς σκληρύνων ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν μου, ὡς τοῦ Φαραὼ, τί ἀγαθὸν Νικηφόρου, Θεοδόσιε, μὴ ἐκδέχου, πλὴν ὧν. Reg. Peyr. Cedr. &c. *Cum Deus cor meum obdurans obdurauerit, vti Pharaonis, quid boni meis subditis fuerit? Noli Theodosi alia expectare à Nicephoro, quam quæ cernis*. Quam bona male expressa! ἰδὲν, αὐτὸς ἐγὼ ζώσῃ φωνῇ ὁ συγγραφόμενος ἀνήκουσα. Reg. &c. *Hæc, Deo teste, ipse ego qui scribo viua voce accepi à Theodosio*.

Pag. 415. A Ἀπειλὰς τε. Cedr. C Εἶχεν, μόνος. D Post αἰχμάλωτα supl. ex Cedr. ἐξ αὐτοῦ ἄρχοντας: ἐν οἷς καὶ ὁ λεγόμενος. *Miserabili cæde eum, & qui erant cum ipso proceres prostrauerunt*. De hac tanta Romanorum cæde S. Theodorus. τὸν δὲ πολλὰ μανιωθέντα τῇ ἀπονοίᾳ, ἡ κραταιὰ χεὶρ τοῦ Θεοῦ εἰς Σκύθας ἐκδιώξασα, ἐκεῖσε παντὶ στρατῷ ἀπώλεσε· διήγημα φρικτὸν καὶ πάσης φρίκης μεστόν, τῆς ἀνεξιχνιάστου κρίματος αὐτοῦ σοφωτάτης οἰκονομίας ἐγκαταλείψας. *Eum dementia valde elatum, potentissima Dei manus ad Scytharum loca exterminans, cum omni illic exercitu deleuit: tremendam, ac quæ horrorem injiciat imperscrutabilium illius sapientissimæ prouidentiæ iudiciorum, narrationem, posteris relinquens*.

Pag. 416. A Τετρίμηνος. B Παντὸς βολίου. C Τῶν ἐκπεσόντων. Reg. &c. ποιήσας ἐπίτροπον. Etiam Anast. *Lapidibus obruerunt*. At malim à κατέβαλον: *cadentem vulnerauerunt*: siue, cum cecidisset vulnus inflixerunt; siue id casu, siue de industria. Petrarum cumulus incredibilis inter eas angustias, quo à suis obrutus sit. D Καυχῶν. κατὰ τοῦ ἰδίου πατρός. *Declamauit aduersus patrem suum*. Sic & Anast. nempe totam acceptæ cladis in eum conferens inuidiam.

Pag. 417. A Γυναικόφρονας. B Ὡς ἐπιβουλεύσασαν αὐτῷ, τῆς Θεοφανοῦς Αὐγούστης ἐπιβουλευούσης. Legit Anast. quod & ipsum congruit, ὑποβαλούσης: *Oderat sororem Procopiam velut quæ ei insidias molita esset, Theophanone Augusta illi insidiante; vel, id ei suggerente*: nempe marito sinistram eam de sorore opinionem; non vt Procopia Theophanonis consiliis Stauratio fratri insidias molita sit, vt est redditum, quo nomine is eam maiori quam sororem odio haberet, nedum in illam rerum summam transferre minime cogitaret. τῆς μακαρίας Εἰρήνης. Reg. &c. C Ἀγάπας, καὶ Μιχαὴλ Κουροπαλάτῃ ἦλθον. Reg. Anast. *In mutuam inter se amicitiam, & cum Michaële Curopalata adducti sunt*. συγκαθηρηθέντες Σταυρακίου. Barb. Peyr. D Καὶ τὸ ὄνομα ἀπορήσει. Reg. &c.

Pag. 418. C Τοῦ ἐκ τῆς Νικηφόρου. Reg. &c.

Pag. 419. A Ἠγούμενον τῶν Στουδίου. Ipse Theodorus de suo Platone. ὃν δὲ καὶ ἡμῖν ἡ ῥοπὴ τῶν τηνικαῦτα καλῶς βασιλευόντων εἰς τὴν οἰκείαν ποίμνην πάλιν ἀποκαταστήσασα, ἐξομολογητὴν ἑαυτοῦ ποιήσαντα. *Hunc nobiscum diuina manus eorum fauore, qui tum pie rerum potiebantur, in suum iterum restituens gregem, suum Confessorem facit*. Reliqua quæ huc spectant, ac auctori notatam vnionem, sic prosequitur. Ἤρθη δὲ μέσον τὸ σκάνδαλον, δι' ὃ καὶ ἡ διχονοία αὐτῆς τῷ ἱεράρχῃ γεγένηται. ἐδεήθησαν οἱ κρατοῦντες· ἀπελογήσατο ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης, ταῦτα τὰ γεγενημένα ἐξ ἀνάγκης τῆς τότε βασιλεύοντος. ἀπεκρίθη ὁ εἰρηνικὸς, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀσμένως. ἐπεὶ μηδὲ φίλον Θεῷ ἄλλο τι, ὡς τὸ τῆς εἰρήνης καὶ ἑνότητος καλόν, ὅπου ἡ ὀρθόδοξος καὶ ἀμώμητος πίστις, οὐδὲ ὅπως Θεοῦ παραβαίνοντες οὐδ' οἱ μὴ κανόνας θεῖναι, ὡς ἡ παροῦσα διδάσκει, ὅπου τὸ καθ' ἡμᾶς τῶν μάλιστα χαίρειν ἐδόκουν, ὡς ἐνδείξηται τοῖς πᾶσι ὅτι ὧν ἐπιθυμεῖ ποιμὴν συνεβιβάσθη, καὶ ἀσμένως ἐπιστρέφοντες παρεσχέθη ἐπ' αὐτὸν δι' ὧν τὸ πᾶσιν ἀκριβῶς ἐδηλώθη ἐν τῷ μακαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ κοινῇ ἐγκωμίῳ. *E medio sublatum scandalum, ex quo ortum cum Antistite dissidium. Augusti pacem inire rogauerunt: excusauit sanctissimus Patriarcha, omnia quæ contigerant ex Imperatoris*

fuisse

fuisse iniuria. Tunc facta concordia, simulque ad eum desumsi officio (siquidem Deo nihil æque ac pacis & concordiæ bonum placet; modo tamen concordia non sit fidei dissensio, nec mandati transgressio, ac neque regulæ Patribus positæ violatio, vti isthac ostensa est) quod nempe nostra attinet, valere iussi quæ intermedia sunt, atque ijs quæ olim sub diuinis Patribus acciderunt, similique ratione per indulgentiam tantisper neglecta sunt, existunt affinia: quinimmo velut exquisitiori horum examine in futuro ano incorrupto Iudici reseruata: scilicet de promotione ex laicis, cuius toleratæ extant multa exempla. C Ταῖς Νικηφόρου ἀξιώσεσι. *Nicephori suasionibus*. Ignatius in vita S. Nicephori scriptis exagitasse tradit per illius tranquilli otium, ac Imperatoris auctoritate compescuisse: pœnam vero capitis curasse in eos decerni non dicit; aut eius rei meminit. Seuerior in eos disciplina haud satis e Rep. postea cessit. D Κατὰ ἀνθρώπων.

Pag. 420. A Τῇ δὲ κδʹ. τοῦ Μαΐου. B Τὴν Δεβελτὸν πολιορκίᾳ. Reg. *Cum obsidione Debeltum cepisset*: Leg. πολιορκήσας. C Καὶ οἱ τὸν Χριστιανῶν. οἱ τοῖς ... *Multorumque prauas opiniones* (nempe condemnans Dei vltio) *qui aduersus Deo hæreses late serpentes Paulicianorum, &c. missus facientes, contra diuinas, ac venerandas Imagines, ac Monasticum habitum linguas mouebant.* Hic planus sensus quem Græca habent, ac Anast. redditus. οἱ δὲ κατά. *Regiæ autem Vrbis ciues ad fidem orthodoxam, quæ post Synodum Oecumenicam obtinuerat euertendam se accingebant, volentes in cæcos sine Deo transferre rerum summam: eoque cæci animo, impij Constantini filios, &c.* Nempe olim Constantino deuoti ciues, vti visum in Irene & Tarasio.

Pag. 421. B Τοῖς δὲ λαοῖς ... Reg. Peyr. &c. *Plebi conuentu ad Magnauram habito colloquutus, &c.* C ... Reg. &c. D Κατ' ἐκεῖνο καιροῦ. Peyr. &c.

Pag. 422. A Ante καὶ ... liquet esse lacunam: neque enim mercatoribus, qui sub sigillis, ac fide publica aduectas merces repræsentant, cõgruit, *vt illæ in publicas rationes inferantur*, quod est fisco addici. Supl. ergo ex Anast. *Si qui vero sine signaculis inuenti fuissent, diripentur, & in publicas rationes inferrentur*: qua fere pœna mulctantur, qui furtiue merces inuehunt. ἔγραψε δὲ ... *Sed & conceptum decretum misit.* Quam sic seuere notat sententiam Theophanes, vt non essent reddendi profugi, essetque illorum causa bellum suscipiendum, etiam deinceps CP. probata fuit, spreta illa Theophanis contraria, quam etiam Anonymus Continuator breui producendus multis tuetur, ac laudat. Potuisset forsan auctor mitior esse in præclarissimum fidei pugilem, totiusque religionis columen Theodorum Studitam. B Τοῦ ... C ... Anast. Reg. &c. *Ea re tristatus*, in angustias coniectus, animique sede deiectus. D Τῶν Στουδίου.

Pag. 423. A ... Reg. &c. ... B ... Reg. &c. C ...

Pag. 424. A ... B ... C Τῶν ... Reg. &c.

Pag. 425. A ... ὁ Πατρίκιος καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀνατολικῶν ...

Pag. 426. A Λέοντα ὡς ... καὶ ἀνδρειότατον. Ex his coniectura scripsisse hæc Theophanem sub ipso rei euentu, cum necdum Leo hæresim prodidisset: vt eius deinceps impietatis, ac sæuitiæ tædio Chronographiam hic suam abruperit. Eius proditione victoriam Bulgaris cessisse habent Cedr. Regiusque Leonis Vitæ auctor, atque ea sibi arte Imperium vendicasse: quam etiam opinionem refert Theophanis Vaticanus Continuator, vt iam à superioribus quibusdam scripto consignatam, recitata tamen statim alia, quæ istis Theophanis valde consonat, vt non Leo, eiusque Orientales, sed Prætoriani aliæque turmæ ita fugam ignauia arripuerint, remque prodiderint. ... *Sunt qui laudem seruati exercitus Leoni tribuant, ac fortiter dimicasse scribant: cum Imperatoriæ cohortes sponte fugissent, ac suam stationem prodidissent; non sic vero Leonis turma.* Sic reuera se rem habuisse sequentia indicant. Quomodo enim alias Michaël Leonem præsidio relicturus erat vniuersæ ditioni Romanæ aduersus Bulgaros, quorum cõspectum integro exercitu ne tulisset quidem? Quomodo autem sic Michaëlem ignauiæ notare, seque vnum Reip. labanti restituendæ fore cohortibus persuasisset, qui insignis ipsæ ignauiæ specimen nuper exhibuisset? Leoni ergo facta sit strues, vt ita infamaretur, odio forsan persecutionis illius quam excitauit in Orthodoxos. Auctor Vitæ Nicolai Studitæ grauis vtique scriptor, ac gestis suppar, nihil Leonis illius ignauiæ meminit, sed muneribus sibi deuinxisse militum animos, vt ita Imperator crearetur, cum & alia accederent, ac strenui Ducis partes non raro impleuisset. B Εἰς τὸν ... D ...

Pag. 427. C ... Reg. &c. *Eorum ineptitudine qui præclaro huic facinori ministrabant.*

Quod ex Regio Codice expressus esset totus Theoph. textus, exscribentis fidem satis esse ratus, vt ad illum edita recenserem nihil opus esse putaueram; donec currente prælo, ac Notarum parte iam mihi edita eundem illum nactus Codicem, multa aduerti sic exscribentis vel fefellisse oculos, vel fugisse industriam. A 135. itaque pag. illo vsus facile optimo, eiusque ope multis restitutis, nolui committere, vt & antecedentium ex eo emendatio deesset. Pauca igitur hæc subnotaui; iis omissis quæ ex aliis emendaueram, quibus idem fere consentiat.

PAg. 3. A Τίδα ... B ... C ... D ...

P. 4. B ...

P. 5. A Τῇ ... D Καὶ ἡ ...

P. 6. C Τὸ ... μετὰ ... D Τοῦ ...

P. 7. D ... ἐν Ῥώμῃ.

P. 8. A ... B ... Μαξιμιανοῦ τοῦ Ἑρκουλίου. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος.

P. 9. Καὶ τὸν Χερσωνίτην ... Facilis emendatio: ... Sic pura litera. C ... D ... Etiam Anast. &c. ...

P. 10. B ...

P. 11. D ... vt & Pal. Κατὰ Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλερίου, etsi quis eraso elemento, α Μαξιμίνου voluit emendare.

P. 12. B Συναπτῶσαι τῇ ἀμάξῃ: vt & Pal. D Κωνσταντίνος κρατήσας: est in Reg. πάσης: veræ id lectionis vestigium quæ est Peyr. πάσης τῆς Ῥωμαίων. συντηρηθείσης.

P. 14. C Ονόματα αὐτοῦ: vt & Pal. C Τῷ συνεῖναι. ἀπέλιπον παῖδας. D Τυράννων ἀρχῆς, ἢ μόνου κρατήσαντος τοῦ θεοφιλεστάτου Κων. Sic & Peyr. *Extinctis tyrannorum Imp. soloque rerum potiente diuina ope adiuto Constantino.* αὐθρεῖαν ἢ ἄρξαι: vt Pal. ἐπισχύσαι τῇ.

P. 15. A Τοῦ Κωνσταντίνου. Κωνσταντῖνος Καῖσαρ ὁ υἱὸς Κων. C Καὶ Μανιχαίους. αὐτοῖς Μανιχαίους ὁ ΙΣ. σήμερον. καὶ Παῦλος ὁ.

P. 17. C Τοῦ δ' ἐπ' αὐτοῦ. Reg. at ἐπ' αὐτοῦ, vt Peyr. τῷ αὐτῷ καθαιρέσεις, ἢ διώξεις. D Τῶν ἁγίων ἡμῶν.

P. 18. B Επι, Ευσεβίου. καθελόντες αὐτῷ.

P. 19. B Ο αὐτὸς ἐπεσήμηνεν.

P. 20. A Σιμεὼν ὁ ἀρχιεπίσκοπος. Αντιφιμάς. Αἰθιοπίας. B Θεῖον ὁ τόπος. C Αρχ. ἴσα τί.

P. 21. A Τοῦ ἑαυτῆς υἱοῦ. B Καὶ πῶς ἡγεμόνα. καὶ ὁ φθόνος.

P. 22. A Μέγας ἢ ἀπελέσατο κατὰ Γηπαιδῶν ἢ Σαρματῶν ἢ Γότθων. ὅτε ὁ μέγας Κωνσταντῖνος: Sic etiam Pal. nihilque redundare inuenio, sed ibi tunc in Danubio pontem ligneum extruxisse Constantinum, vbi olim Constantius pater extruxerat. Quid hic vitij? Num & Constantius Galliis imperans non Germanos aduersantes passus est, inque illos eduxit?

P. 25. A Επιβλέψει. ὡς ἱερὰ σκεύη. B Ταῖς κατὰ Αλεξανδρείαν. C Συνελθόντων αὐτῶ. ὁ Ἰβηρίας. φιλοδέσποτον, μαρτύρας. D Υπομνήσεις.

P. 26. A Οὕτως κατέλαβε D Νικομηδείας Ευσέβιος.

P. 27. Σιλούανος ἀρχηγέτων.

P. 28. A Καταλαβὼν δέ. Ita redde quicquid editis, & MM. Codd. interpunctum. *Ex Oriente reuersus, corpus patris in.* D Λαβὼν αὐτοῦ. τῆς ἐκκλησίας.

P. 29. A Κωνσταντίνου τὴν σφαγὴν, ἀλλὰ μὴ κωλύσαντος. *Cum Constantinus cædem non imperasset, at neque prohibuisset:* qui nimirum propinatum sibi à fratribus venenum existimaret, filioque iussisset vt à patruelibus sibi caueret, eosque vlcisceretur: non autem vt Dalmatium iuniorem alterius filium, aliosque consobrinos occideret. Ita colligas ex Cedr. etsi is Κωνσταντίου habet, ac eius Imperij anno 2. eam necem ponit, cum Theophanes occisum dicat statim mortuo Constantino. Ιουλιανὸς δέ, ὁ. D Καὶ Κώνστας.

P. 30. B Δεχόμενοι ἢ μετὰ θάνατον ἐκθέσει δὲ πίστεως. Ita facile emend. *Arium & post mortem palam receperunt; alteraque fidei expositione conscripta, &c.*

P. 32. B Νικομηδείας τούτους ἀνέος. καὶ πάσης. C Οἷς, εἰ μὴ βούλονται. D Οἱ δὲ ἢ τῶν.

P. 33. D Κατὰ τὴν Βρεττανίαν τὴν Θράκης.

P. 34. C Περὶ Θεόδωρον.

P. 35. D Τότε αὐτὸ ὁ βασ. Emend. τότε αὐτῷ.

P. 36. A Διὰ τὸν τοῦ Ερμ. Peyr. ἡμερινόν. C Η ἀπολύσας Παῦλος.

P. 37. A Ο Αὔγουστος. B Τῶν στρατηγῶν Κωνσταντίου. Sic & C atque ita leg. D Οὐ πάσης.

P. 38. D Μετάγων τὸ σῶμα. ἀποκατέστησε. τὸ Βυζάντιον.

P. 39. A Τῆς ἑαυτοῦ αἰτίας.

P. 40. B Τὰ μὲν ἄλλα διατάξας, B Αντίδωρος. C Καὶ τὰ λοιπά. τὸ ἢ ἀπόστολον.

P. 41. B Ο ἄρχοντος ἢ ἀπόστολος. Etiam Pal. &c. *Homo à Christo alienus.*

P. 42. B Τοῖς Χελτικῶν, ὁ π.

P. 43. A Οἱ δὲ ἢ ἀνάγκης. C Θρᾷκας, Αἰγυπτίους D Παμπόνηρος.

P. 44. B Καὶ ἐλέγχεσθαι.

P. 46. A Βιθυνίας, Φρυγίας, ἐπειδὴ. τὰ ἐπὶ Ευδοξίου. συνεχώρησε.

P. 47. B Πρισθῆναι ἐκέλευσε. Cedr. Reg. &c. *Iussit serra diuidi;* non quod editum, πρησθῆναι: *incendi, concremari.* Ex eodem Cedr. scrib. Χαλκηδόνος. C Τὸ ἐπιγενόμενον.

P. 48. B Οὐλφιλαν. Cedr. Οὐλφιλᾶ. Vox ἀπὸ τοῦ Οὐλφίλας non bene deducta.

P. 49. B Τὸν Αλεξανδρείας. C Τοῦτο δὲ τοῦ.

P. 50. A Τραφθεῖσαν. B Ορέστου πεμφθέν. D Παρὰ τοῦ μεγάλου.

P. 51. D Αθανάσιος μετ' ἐπ.

P. 52. A Αντιόχειαν ἀπέστειλε.

P. 53. B Τοῦ πυρὸς. C Βαρσῆς δέ.

Pag. 54. B Βουλεύεσθαι ἢ ἐξαποστεῖλαι.

P. 56. A Leg. ἐματεύσασθαι. B Η δὲ Σαρακηνῶν βασιλ. D Emend. ex Peyr. &c. μετὰ τὸ κατὰ τὸν ἥλιον.

P. 57. A Παυλῖνον μὲν.

P. 58. A Λαβόντες τὸν Αλεξ. C Ο ὁμώνυμος Ιβηρ. D Ευσέβιον εἰ καὶ: *Siluanus ac socij olim Romam missi* (ipsi qui libellos Liberio dederant) *renuerunt*, &c. ex qua simulatione sic risui habiti. ἅμα μὲν φρονοῦντες.

P. 59. A Η δὲ ἁγία. τὸ ἐρχόμενον. ἢ τὴν διαλεχθεῖσαν.

P. 60. C Τύραννον, ἀνεῖλε. *Maximo tyranno deuicto, occidit Andragathium.* D Επι, Ευγένιος.

P. 61. A Ο θεῖος Αλεξ.

P. 62. B Τοῦ πυρὸς, καὶ τὸ Τυπάρχου.

P. 63. A Αυτοῦ θεῖος. C Μετὰ τὴν Ευγενίου.

P. 66. C Πρὸς Θεόδωρον Μοψουεστίας τὰ καθ' αὐτὸν σώματα, ἀλλὰ πρὸς τόν.

P. 67. B Διὰ Θεόφιλον.

P. 68. A Μεταχειρίσας Θεόφιλον. ἀλλὰ τὸ λέγειν τὴν Ευδοξίαν κατὰ τὸ Ιω. B Τοῦ Ιωάννου ἕνεκα. *Ioannis tuendi causa adierunt periculum.* τὸ κατὰ τὸ Χρυσ. C Καὶ Φλαβ. C Καὶ ἡ Ευδοξία.

P. 72. D Μηνὶ Θωθ ί. *Mensis Thoth die decima.*

P. 73. A Vbique Αττικός.

P. 74. D Η δὲ ἀνάπαυσιν.

P. 76. A Καὶ τὸ ἐν τοῖς.

P. 77. A Ρωμην, τὸ, ἐκπεσεῖν. ἀνεῖλεν αὐτὸν ἐν.

P. 79. A Κάλαμον τὴν. B Μήδων πάντων.

P. 80. A Τῶν Νηλώων. B Σκοποὶ γεγόνασιν ἐν ΚΓ. ἀλλὰ δέ. ἐν ταῖς αὐτὰς Θεὸν δεῖται.

P. 88. B Οὕτως ἢ ἐν τῇ πόλει τὴν μανίαν.

P. 90. A Τὴν ἔλαιον. C Βασιλεῦσι Ρώμης, Οὐαλεντινιανῷ.

P. 91. B Παῦσας συνήθειαν.

P. 93. B. Εχθων putem errore librarij scriptum: Cedr. ἔχθεσις.

P. 96. C Ο καὶ Σαμψαπόλεως.

P. 97. B Οἱ ἐξαγορεύσαντες. C Επι, Λέων.

P. 99. B Καὶ ἡ Ιακ. Ρώμης ὁ.

P. 101. C Οὐάλεξης.

P. 103. A Ευδοκίαν τούτου καὶ καλόν.

P. 104. D Θυσιαστήριον μέλασιν ἱματίοις. *Altare nigris vestibus contexit.*

P. 105. C Μελίτη συνεσχέθη. καὶ Αλεξάνδρου Οὔννους, καὶ.

P. 108. D Επιβαίνειν τὸν ἵππον.

P. 109. B Εκλήθη τῇ μάχῃ, εἰς τὸ δὲ ἄλλον. C Ρωμαίους ἢ ἄλλην.

P. 110. A Λέγεις δεχθῆναι τὸν τοπάρχην. C ἀπέλυσεν Αναβάς, κατ' ἄγγελον.

P. 112. A Καὶ Τρίβουνον. B Επι, οἱ Πέτρον τὸν Μόγγον αὐτοῦ.

P. 116. C Βασίλειος ὁ συμμ. ὁ συμβ. D Τὸν Σαμψάνην, καὶ ἄλλοι.

P. 121. B Εχειροτονήθη αὐτὸ αὐτοῦ Ιωάννης ὁ μετ' αὐτὸν ἀποτυχόντος. τὴν ἐπισκοπὴν αὐτῆς.

P. 125. C Καὶ εἰ μὲν ἄλλοι.

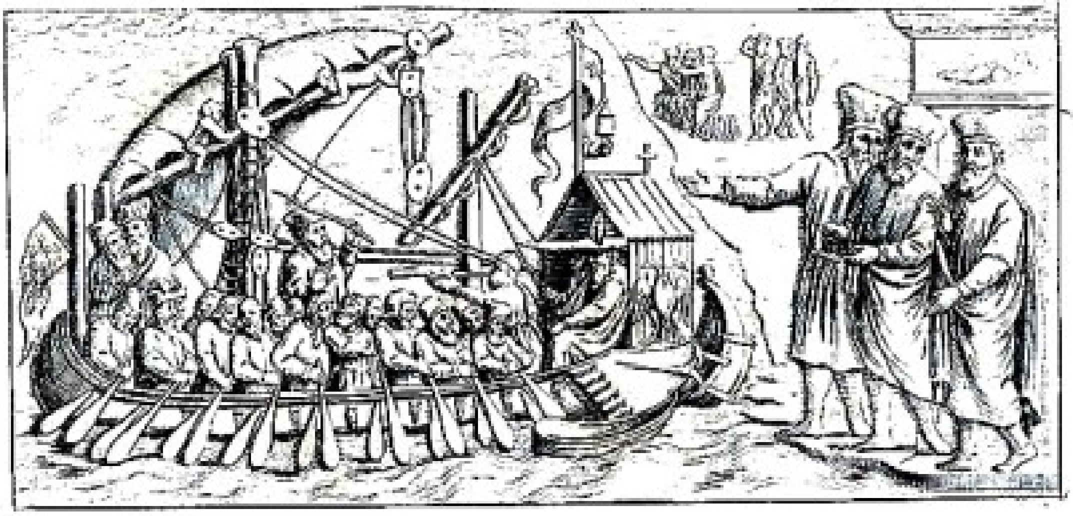
P. 126. B Μέχρι Ζωίας, αὐτὸν ποιῆσαι. Emend. αὐτός. *Ipse interim*, &c.

P. 127. A ἄρτι τὸν ταύτης.

P. 129. B Τῶν ἐπ' αὐτόν. D Γεγραφότα τοῦτο ἢ Ξεναΐα. *Cum & Xenaia eam scripsisset:* de Epistolis enim agitur, quibus vel dictum anathema Synodo, vel anathema ipsum improbatum.

P. 130. C Αρκαδίου Βυζαντίου, βασιλέως.

P. 131. A Ο θεῖος Κωνσ.

AD
LEONIS GRAMMATICI
VITAS RECENT. IMPERATORVM
Fr. FRANCISCI COMBEFIS Ordinis Prædicatorum Congregationis sancti Ludouici,
NOTÆ.

LEONIS Grammatici an extet monumentum aliud, aut memoria, me latet. Fuisse cum supparem illis quorum res gestas prosecutus est, ipsa subscriptio clare indicat, his verbis concepta. ἐτελειώθη ἡ τῶν νέων βασιλέων χρονογραφία, συγγραφεῖσα παρὰ Λέοντος Γραμματικοῦ, μηνὶ Ἰουλίῳ η΄. ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου, ἔτους ͵ϛχκα΄. Ἰνδικ. ιδ΄. *Absoluta est recentiorum Imperat. Chronographia, auctore Leone Grammatico mensis Iulij die 8. in festo sancti ac præclari Martyris Procopij, anno à mundo condito sexmillesimo sexcentesimo vigesimo primo.* Num is ipse sit cuius meminit Cedr. initio historiæ, Λέων ὁ Κοσίας: coniectura non leuis fuerit, cum ipsum Leonis nomen, tum quod alia, ac tantisper recentiori manu subiectum extat allatæ subscriptioni in Reg. Cod. Λέων πατρίκιος καὶ δοὺξ τῶν Κιβυρραιωτῶν ὁ Τζικανδήλης, καὶ οἰκεῖος ἄνθρωπος τοῦ κρατίστου καὶ πρώτου ἡμῶν βασιλέως. Adiectum enim hoc ad auctorem designandum sibi quis facile persuadeat. *Leo Præfectus, atque Dux Cibyreotarum qui & Tzicandalus, potentissimique ac primi nostri Imperatoris domesticus.* Cibyra Plinio Cariæ est; etsi aliis Phrygiæ, quæ sunt regiones vicinæ. At num magis istud Vaticano, ac Barberino Continuatori Anonymo conueniat, quem & Cedr. præcipue post Theophanem sublegit, hæreo. Is namque vere Imperatoris, atque id primi familiaris fuit, vti liquet ex proœmio, quo suam illi historiam, ac recentiorum Imperatorum Vitas inscribit; nempe Constantino, qui & primus Imperator; etsi eum Basilius ab eo Imperator adlectus gradu deiecerat, primumque ipse locum, ac gerendæ Reip. auctoritatem summam vsurpauerat, ac præter titulum vix aliud quod sit Maiestatis Constantino reliquerat. At nihil vetat fuisse Constantino, vt erat literarum amicus, domesticos plures, seu familiares, quorum ipse studia foueret. Vix quicquam Leoni Grammatico, ac Anonymo illi Continuatori commune ad vsque Basilij Macedonis Vitam, quæ ipsa non Continuatoris Anonymi, sed ipsius Constantini Basilij nepotis lucubratio est: in reliquis pleraque affinia, plerumque etiam iisdem verbis concepta, aut ex aliis alia facta, tantisper mutatis vocibus, vt alterum alterius vsum laboribus necesse sit. A fusioribus mihi Notis temperandum, iis duntaxat breuiter, quoad licebit expositis, quæ Lectori moram iniicere possent, sua iam mole importuno fere volumine, ac cum futurum sit, vt in sequenti eadem perplura, recurrant, aut quibus hæc essent illustranda. Leonis Armeni Vita subiecta Theophanis operi incerto auctore ex Regio producta, prius ipsa recensenda, quæ nec ipsa spernenda est.

Pag. 418. τὸ ζ΄, ἀντὶ τῶν ζ΄ in titulo cum gignendi casu, nihil insolens. A Καὶ ἀντὶ Μιχαὴλ Ita MS. Cod. qui modus loquendi indicat esse hæc ex pleniori historia, ad supplementum aliquod Chronologiæ Theophanis, extracta. Quæ ipso limine occurrit lacuna facile farcienda ex Theoph. qui & ipse primo Michaëlis anno coronatum ait eius filium Theophylactum die 25. Decembris: adeoque scriptum sit, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως: *In Christi die Natali;* nisi auctor affectata breuitate sic locutus est, vt & infra p. 433. de Leone coronasse filium ait, φθανόντων τῶν ἑορτῶν: iterumque eodem modo loquitur, cum de illius ficta Crucis, ac imaginis adoratione. D Τῇ τιμῇ τῷ ς΄ Νόμῳ.

Pag. 429. A Ποιοῦντες μαϊουμάδας. *Maij Kalendas tripudio celebrantes:* de qua profana celebritate Meursius, Lacerda &c. D Καὶ λοιπὸν ἰδόντες αὐτὸν. *Deinceps; videntes* (sic nempe inclinatam Aplacis

aciem, ac Orientalium fugam) *cohortes omnes fugam arripuerunt.* Superflue addita marg. particula ὡς. De hac Orientalium, eorumque Ducis Leonis Armeni defectione non omnes consentiunt. Cum auctore facit Ignatius Diaconus, ex quo forte acceperit ipse, vt & Cedr. [illegible] *Bellum aduersus Hunnos Thraciam infestantes Imperator susceperat, in quo Leo primus cladis auctor effectus, in causa fuit vt & reliqui turpem fugam inirent.* [illegible]

P. 430. A [illegible] *Cogitabant.* (scilicet Bulgari) *non eos arripuisse fugam, sed certo consilio retulisse pedem, ac insidias hostibus struere.* Familiaris vox Theophani eo sensu, τὸ [illegible]. Ipse elegantius Theoph. [illegible], ait rem Crumum existimasse, *insidiarum quandam structam.* τὸ [illegible] *cunasse videns, se subduxisse.* [illegible] *Hostes sese insequi dicebat.* in [illegible], sic [illegible]. B [illegible] Socer cuius Deo inuisum Imperium ait Michaël, Nicephorus est, cuius erat Procopia filia Michaëlis vxor.

Pag. 431. A [illegible]. Ita Patriarcha nitebatur, sed non obtinuit Leonis astu deceptus, rem differendam praetexentis in tempus aliud commodius, ac vbi capessiuisset Imperium, vti multis Ignatius Diaconus, nec non Continuator Vaticanus. C [illegible] Vocem [illegible] pro ephebo, atque iuuene in aula merente exponit Possinius in Anna Comnena, cuius Alexiad. l. 7. ea vox extat. At vocem [illegible] iterum inuenio in Leone Grammatico p. 460. de Basilio Macedone dictam, cum robustus, proceróque corpore iuuenis Theophilitzis comitatui adlectus est, quem Constantinus in Basilij Vita eiusmodi iuuenum, ac qui pulchri essent, [illegible], ait fuisse studiosissimum. Non male hic P. Goar, *virili*; at malim, *grandi robustoque.* Ibi non placet, *Agrestem iuuenem*; potius, *robustum, fortem, grandem*; de quo statim, [illegible] *Qualem nunc masculum comitatui adlegi?*

Pag. 432. B [illegible] C [illegible] D [illegible]. Facile textum emendes mota sequenti particula ἀ. *Cum se illi Crumum vulnerasse putarent, solus ipse,* &c.

Pag. 433. A Τὸ [illegible] nihil est cur redundare existimetur: nec enim nouum, vt & superlatiuis aduerbia eiusmodi adiunganeur. C Emend. [illegible]

Pag. 434. A Emend. [illegible] C [illegible]

Pag. 435. A [illegible] *Vallum latum excisum opponens:* sic p. 416. Nicephorus ambustus dicitur in Bulgaria, [illegible]: *igne valli,* inquit Anast. nempe lignis illis quibus Crumus castra circumsepiuerat. B [illegible] *Adeo in eum impetu, ac aggressione.* C [illegible] *Quare haec eueniunt Christianis, vt,* &c. D [illegible]

Pag. 436. A [illegible] legerim. [illegible] B [illegible] Fecit Leonis haec diligentia, vt & Patres Constantini istam Pseudosynodum accurate refutauerint: quae eorum refutatio, seu potius S. Nicephori eorum nomine luculenta extat in vno Cod. Regio, per quam digna luce. [illegible] Sic bene Cod. ipse. *Dum & alium Episcopali ordine fulgentem quaerunt.* [illegible] Ego sic reddam, *Qui Casymatha Ludimagistro grammaticam didicisset, senexque Legisperitus ad Sphoracij aedes,* [illegible], *diuersatus esset, ac pueros docuisset.* Liquet enim vnum hic designari Sylaei, siue Pergensem Episcopum Antonium, qui omnibus his gradibus eam sit adeptus Sedem, haeresimque Iconomachorum promouerit, non tres diuersos, quod sonant verba Interpretis. C [illegible]: Praeli vitio, *inopem* editum, pro *turpem.* [illegible] : *vt Imperatorum gratiam iniret; in Curia fauore polleret.* Nihil apta coniectura marg. sano prorsus textu: vnus enim est Ioan. qui & Hylilas dictus, non duo homines, quod ita coniectans comminiscitur. D [illegible] *Conculcata, proiectaq; conscientia*; non vt errore expressum, [illegible]: quod nec ipsum apte e loci ratione redditum.

Pag. 437. A Non redundat particula καὶ, sed male contra Cod. fidem locata. [illegible] *Ioannem dictum Hylilam.* B [illegible] C [illegible]: sic, [illegible], vt Pauli textus habet. [illegible] *Quod attinet ad adorationem.* [illegible] D [illegible] *Antonium, ac Ioannem significans*: non bene, *Antonij socios.* Plura Ignatius Diaconus de tota hac disputatione in S. Nicephori Vita, eiusque exitu, ac persecutione Ecclesiae illata.

Pag. 438. A [illegible] scrib. B [illegible] D [illegible] *Quaeso deponamus Imaginem, ne eam milites dehonestent.*

Pag. 439. B [illegible] Amica auctori vox: qua vbique Christi Natalem significet. [illegible] *Nolit Ecclesiam vexare*: habetur ea vox. Luc. 7. & 8. *molestiam ei facere.* C [illegible]: *Crucem in quo imago depicta esset*; forte ipsius Christi ex ea pendentis, quam ipsam Iconoclastae improbabant. Non bene, *Imaginem gerentem manu.* Nudam Crucem hactenus ij tolerabant, eo mitiores nostri aeui sectariis; non itaque adiunctas, vel appictas imag. haberet. Crucem nuper ligneam ferente Graeco Hieromonacho vidi, in qua tota fere Euangelica historia subtili satis statuario opere effictа extabat. [illegible] D [illegible]

Pag. 440. A [illegible] *Nihil ad ea quae à Patribus pie definita sunt insuper addo, ac statuo.* Ipsa est aliis verbis prima interrogatione S. Nicephori responsio p. 437. *Nihil eorum quae,* &c. *nona ordinatione cuerte.* Sic semper vetus fides vnaque. B [illegible] *Difflato humore, aut sudoribus resoluto tantisper conualuit*: [illegible], non *silenter* putem, vti redditum: non enim ita peragitur, quod tumultuaria militum manu exequendum mandatur: sed *trahendo*, apertaque vi Patriarchio exportarent, needum scilicet per aegritudinem ipsum incedere valentem. D [illegible]

Pag. 441. A [illegible] B [illegible] *Vti etiam prius cum eo pallius erat*: cum nempe primum instaurandae haeresis aduersus Imagines adiutorem adhibuit pag. 435. C [illegible] D [illegible]

Pag. 442. C [illegible] *Interemit, ac pelago mersit*; ex vtroque scilicet ordine. Quid velit de reuocatis exulibus deficiente Cod. diuinare non possumus.

Pag. 445. A [illegible]

Pag. 446. A [illegible] Vno verbo auctor anonymus, [illegible] *Animalium statuas extantes in Circo.* [illegible] draconem intelligo ad Circi mare, seu aquarum sinum, ac fontem. D [illegible] Sic vbique sano textu MS. Cod.

Pag. 448. [illegible] Non placet ea vox,

nec quod emendatum. Melius Continuator Vat. &c. ὁ ἐκ Ἀμορίου. *Amorio oriundus : Amoriensis.* Quod statim sequitur de remissa tantisper Michaële Imperatore excitata à Leone persecutione, egregie Ignatius in Vita S. Nicephori exponit; qui & nauatam viro sancto operam vt Michaëlem Ecclesiæ addiceret, pulchre describit; deterrendo nimirum ab hæresi decessoris exemplo, qui ita misere in templo vitam abrupisset. Quæsitam item Michaëli ἀδεῶς φωνίαν, & vt quod vellet quisque sectaretur, nec alij aliis obloquerentur; eaque silentij conditione Nicephorus Sedem reciperet. Verum hæc tantisper expectanda, vt & laudatus Continuator, qui ipse fuse prosequitur quæ Leo velut solum acu notat. [illegible]. Male exscribenti adiecta vox αὐτῶν, ex qua nihil commode redditum. *Tantisper remittens vexationem quæ sub decessore obtinuerat ; quantum scilicet sat erat, vt qui in ergastulis*, &c. B [illegible]. Fœda hic lacuna exscribentis oscitantia. [illegible] *Ex vili, permixtaque plebe conflato exercitu aduersus Byzantium mouit, Imperium indigne nulloque merito affectans. Romanæ enim ditionis natus, cum obscuris, nullaque ingenita nobilitate claris parentibus prodiisset*, &c. C Ἐφ' ἕνα χρόνον. *Vnius anni spatio, ciuibus interim*, &c. D Καὶ ὅπως [illegible]. Sic plane emend. Quod sequitur aliter emendem quam Interpreti visum; leuiorique, seu potius nulla mutatione, sed vnius duntaxat elementi, quod festinanti scribæ excidit, restitutione, vt [illegible], sit [illegible]. *Cum haud ita pridem Afri ob peccata populi, eorumque qui rerum potirentur impietatem, cœpissent res Christianorum in humile cogere, suæque ditionis facere.* Dictum hoc distinctione ab aliis Arabibus, qui pridem in Syria, Ægypto, ac locis aliis rem labefactassent Romanam. Cedrenus Arabes Hispanos vocat qui Cretam ceperunt, aliasque insulas; ipsi nimirum qui & consederunt in Africa, ac vtraque loca tenebant.

Pag. 449. A Τὸν [illegible]. B Οὗτος ἐκ Παφλαγόνων. [illegible]. *Ab Antonio Patriarcha nuptialibus corollis donatus sancto Pentecostes die processit : non sancta Dominica*, quod nec Codex habet, & generalius est. C Καὶ [illegible]. D [illegible]. Isthæc eadem pluribus Continuator Vat. & ex eo Cedr. qui hanc Theophili seueritatem non tam iustitiæ zelo ascribunt, quam vt ille sibi ab insidiis caueret, subditosque à violenta in Principem manu deterreret. Leonis Grammatici ratio, vt voluerit vlcisci Principem Iconoclastam eidem ipse addictissimus hæresi, ieiunior est; cum nec pater illius ab ea abhorreret. Summi Theophili rigoris iure dicendo exempla affert, plurimumque laudat auctor Orationis Dominicæ τῆς Ὀρθοδοξίας nobis edita Auct. tom. 2. è quibus hic aliqua refert Leo, & sugillat.

Pag. 450. A Mota particula δὲ, nullus erit hiatus, vt sit : *Qui sanctarum Imaginum alias detraheret*, &c. Emend. [illegible]. B [illegible]. *Auicula musice, dulcique garritu strepebant.* C [illegible]. D Μετ' ὀλίγον [illegible]. Paulo hæc latius Leo quam Continuator, aut Cedr. qui tamen alia addunt scitu digna. [illegible] *Patricij, ac Proconsulis dignitate ornauit, pro impensiori illo amore quo filiam prosequebatur : tum vero Magistrum, ac demum Cæsarem creauit.*

Pag. 451. B [illegible]. Sic bene Cod.

representat. Nulla lacuna vt legas, [illegible]. *Vna cum viris Senatorij ordinis.* [illegible] : malim [illegible]. *Senatus præsentia pudore suffusus, ait.* [illegible]. *Tum ille, Quanam vero iustitia*, &c. C [illegible]. Illud, [illegible] exponam ego, *obsecrando*; velut scilicet pro iniuria excusando, cuius ille memoria noluerit Sedem recipere, ac dignitatem; Theophilo interim maioris Ecclesiæ Oeconomi officium imponente : quæ officia non minoris erant Græcis, quam summa ipsa sacerdotia, ac Episcopatus; vti fere nostris Cardinalitia dignitas, atque purpura. Gloriantur enim etiamnum Clerici maioris Ecclesiæ velut & ipsi de latere sui Antistitis; quem ideo proxime assectari debeant, ac prouincialibus ipsis Episcopis præire. D [illegible] τῷ Πετρωνᾷ. *Petrona socero.* [illegible]. *Grauem in eum defectionem moliri.*

Pag. 452. A [illegible]. B Emend. [illegible]. *Coram continens.* [illegible]. Est quod Cedr. [illegible] appellat. Sic ipse P. Goar p. superiori; [illegible]. *Propria Cruce amuleti loco e collo pendente ipsi tradita* : non ita bene hic, *falsum conductum*, quod rem minus explicet. Continuator Vat. [illegible]. *Ad fidem dictis præstandam, cum Imperatoris Crucem amuleti ritu ex eius collo pendentem, tum auream bullam contradit*; seu tabellas eius sigillo obsignatas, ac manu subscriptas, quibus nec expressa figura Crucis deerat: aliud tamen, ac peculiarius τὸ φυλακτὸν, [illegible], semel & iterum ad maiorem sacramenti religionem Theophilo vsurpatum. C [illegible]. *Quæ res, sicque parta victoria fecit, vt in maiori quam prius honore haberetur.* [illegible]. Hic deest vox aliqua; putem, [illegible] : *Priore confisus compendio* : bene animatus ex superiori victoria Manuëlis auspicio. [illegible]. Sic emendate omnia MS. Cod.

Pag. 453. [illegible]. Continuator ac Cedren. [illegible] scribunt, Amerumnis patriam, cuius excidij vlciscendi causa, is Amorium postmodum excidit Theophili patriam. [illegible] : obscurum hoc : Num [illegible] : *Vrbem tunc opulentam ac potentia claram, eo quod inde Amerumnes oriundus esset* ; vt subaudiatur, aut desideretur vox [illegible] vel [illegible] *quod esset illic Amerumnis patria* ; an magis hiatus est? Integre vero laudatus Continuator. [illegible]. *Ipsa etiam Sozopetra, quæ Amerumnis patria esset expugnata ; pro qua contigit ab eo per literas rogari Theophilum, vt inde recederet.* [illegible] : *Nempe curru equis candidis vecto, ipsoque Veneto* &c. C [illegible]. *Iubens oblinendas, siue abolendas* : Tria Cōtinuator aduersus sacras Imagines impiorum Imperatorum edicta profert : 1. à Leone Isauro, vt sancti nomen nunquam illis appingeretur, aut id illæ vocarentur; quod Dei proprium diceret, vt sit, ac dicatur Sanctus. 2. à Michaële Theophili patre, vt non adorarentur. 3. à Theophilo, [illegible] : *Ne quis eas coloribus depingeret.* [illegible]. Sic emendate MS. Cod. D [illegible]. Ad hæc Interpr. *Redundat* ; itemque

seq. linea ad illud, ὁ ἐκ δουλείας Ῥωμαίους: mihi vtrumque aptum, ac sensui necessarium. Primum ita expressit Continuator. ὡς δ' ἠμβλύνθη καὶ αὕτη, καὶ τοῦτο δὲ ἐκ τρίτου δευτέρας ψυχῆς τὴν συνοχὴν ἐξέρρηξε τὴν βασιλικὴν διέκοψε, καὶ πλησίον γενόμενος τούτου ὡς καὶ ἱμάσι τὸν ἵππον ἐφ' ᾧ ἐπωχεῖτο ἐπιδῆσαι, καὶ αὖθις ἐπανάγειν ἐνέγκατο. *Cum nec secundo res successisset, tertio quoque obfirmatiori animo incitatus phalangem perrumpit qua Imperatorem inuoluerat; propeque illum accedit, vt & equum quo is vehebatur loris alligare, indeque rursus educere contigerit*: adeoque exiit, ὅσγεξε τὸν ἵππον: *vehementem illum equum educens*. Alterum solum emend. vt ipse Cod. repræsentat. αἰσχρόν ἡγησάμενος ὁ. *Probrum ratus non ferendum Romanis, vt Imperatorem Romanum in Arabum potestatem captiuum venire contingeret*. Pulchre laudatus auctor. ἐτρώθη τὴν ψυχὴν ἀνὴρ, βασιλέα Ῥωμαίων αἰχμάλωτον γενέσθαι φοβούμενος, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑποπόδιον. *Durum animo vulnus vir tantus accepit, timens ne Romanus Imperator captiuus abduceretur, ac scabellum pedum hostibus fieret*. Leo ita scribit, vt eo in prælio vulneratum Manuelem, exque vulnere breui mortuum significet; cum Continuator calumniam subiungat, huius ipsius officij occasione ortam, qua coactus est ad Agarenos fugere, ac reliqua superius Leoni de illo enarrata. Vter certiora monumenta secutus sit, haud facile sit diuinare. Non deesse ait Continuator qui hanc illius fugam ad Agarenos sub Michaële Theophili patre ponant.

Pag. 454. A Εὐθὺς ἠχθέσθη ἀπὸ τὸ βασιλέα. *Statim Persæ auxiliarij apud Imperatorem accusati*; qui nimirum ipsum Arabibus voluissent prodere, ac sibi Theophobum conati essent præficere; vti multis Continuator. Male τὸ περσικὸν, bellumque in Persas. ἵππος ὁ ἐπιχώριος. Hanc equi ablati historiam longe aliter continuator, ac Cedr. narrant: eorumque vero similior narratio. Manuelem in Persarum expeditione aduersus Amorium adhuc superstitem, postque ipsum Theophilum, iidem faciunt: nisi iste alius, atque iunior Manuël existit. ἐμὸς ἐστι. B Τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος. ὁ δὲ ἔφη· ὁ Κόμης τῶν Ὀψικίου ἀπέστειλεν αὐτὸν τῇ βασιλείᾳ σου. τῷ δὲ Κόμητι τῶν Ὀψικίου ἐν τῇ πόλει ὄντος, τῇ αὔριον ἀγαγὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ τὸν προσελθόντα αὐτῷ, ἔφη εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν· τίνος ἐστὶν ὁ ἵππος. ὁ δὲ ὑπεκρίθη. Sic male exscriptum hiatu tanto. *Cuiusnam est equus? Respondit, Opsicij Comes tua eum Maiestati misit. Cumque Opsicij Comes in Vrbe tum ageret, eo in crastinū adducto, vna cum eo qui procedentem eum interpellauerat, ait Imperator, Verum eloquere, cuius equus est?* Μαυροπλάκης. C Ὁ Πρωτοσύμβουλος. Hic quoque ipse Amerumnes, supremusque Arabum Dux, ac velut Imperator, sic appellatur. ἀποστέλλων ἐλθεῖν ... τὸ Ἀμόριον. *Venire vt Amorium capiat*. D Μάλις ἠχθέσθη. ... Sic vbique emendate MS. Cod. Hanc proditionem Boiditza auctore, & vt nihil Astrologiæ in ea interuenerit, sed sola indicatio partis illius murorum qua facilis esset ad vrbem accessus, sagitta cum epistola e muro in hostium castra emissa, solidius Vaticanus Continuator, quam vel Leo, vel Cedr. qui rem paucis perstringit.

Pag. 455. A Θεόδωρος ὁ Παρεόνης. Sunt hi turmæ 42. Martyrum præcipui heroës, quorum certamen Continuator Vat. describit. Πρωτοσπαθάριος Θεόδωρος ὁ Κρατερός. Vnus hæc Theodorus. καὶ Καλλίστου Ἀσκλήπιος. Sic & Cedr. Anonymus, &c. nec aliud habet Cod. Reg. ex quo non bene expressum Κόμης. Huius Constan. constantiam, atque operam confirmando Theophilo pulchre enarrat laudatus auctor. τὴν αἰτίαν. C Τὸ Ζαλκιστήριον Exponit Continuator quid istud in eo fonte esset. ὁ δὲ δὴ φιάλη ἐξ ἧς τὸ χωρὶς διὰ δείξιμον πλακίων καὶ ἀργυροειδῶν ἀναμιγὴ καὶ ... ἀνέβαινον ἐκ ... , πᾶσαν ὀπώρα καὶ ... τοῖς ἔσω δι' ... ἀπὸ ... Verum hæc ibi fuse exposita, aliaque Theophili ædificia tribus hic lineis indicata. τὰ ἀνθέσια αὐτοῦ. D Τοῖς δὲ ... *Hisce versibus eorum vultus inscribe, hoc addens, Tametsi inelegantes, &c.* ἄκρων ... : *optime politos, excultique ingenij viros*.

Pag. 456. B Θεόφοβος μετὰ τῆς ... *Stuporem videntibus cunctis præbuit*. ... ὡς ... αὐτῶν. melius αὐτοῦ, deestque vox aliqua, qua præter subditos Persas alij significentur Theophobo addicti. Amastri consedisse μετὰ ... ἀρχόντων αὐτῶν, *cum nonnullis primoribus*, habet anonymus, cum Theophilo suspectus ab eo discessit: qui ipsi videantur, per quos rerum summam in Theophobum transferendam timet Theophilus. C Μήπως ... *Ne forte me defuncto*, non, *me nondum viuis erepto*, vt redditum est. ... Θεόφοβον εἰς τὸ παλάτιον, ... μετ' αὐτοῦ ... τὸν νόσον, ... Θεόφοβον ἐν ... *Theophobum in Palatium adduxit, ac secum habuit. Morbo autem ingrauescente, Theophobum carcere inclusit* &c. vt ad tempus illo amice vsus sit, ex quo sparsus rumor esse illum cum Imperatore, ac immortalem viuere, postquam etiam caput illi exsectum est. Anonym. ... Πέρσας, ... Θεόφοβον, ... *iussit ... Imperator*.

Pag. 457. A Ἔτη ιϛ'. μόνος δὲ, ἔτη ι'. *Cum Theodora annos quindecim, solus decem*. ... B Εἰς τὰ Κλαυδίου. ... Leg. ... Videtur hic hiatus, vt incipiat auctor referre historiam restitutionis Imaginum prima illa Dominica Quadragesimæ, quam multis Continuator Vat. prosequitur: nisi compendio sic Leo scripsit. ... *Ecclesia pacem composuit Dominica prima Quadragesimæ*: tum sequatur de Theoctisti expeditione. ... Θεόκτιστον ... *Fugamque expediuit, audiens Augustam alium Imperatorem creasse*: cui forte nupsisset, vti in superioribus, & sequentibus non desunt quæ sic assumptis in maritos Imperij faces detulere: idque Theoctisto formidabile, qui puerulo Imperatore, ac matre Augusta, summa in aula auctoritate polleret. Nihil ergo necesse contra textus fidem reddere, *Augustam Vrbe fugisse*. C Ἐν Κρήτῃ ... Nihil hic hiulcum, sed post vocem ..., vt fuerit descripta eius in Vrbem receptio, tametsi rem sic male in Creta gesserat: sequaturque iniuncta alia expeditio: in qua etiam nihil felicius cessisse Theoctisto ipsa hæc Leonis mutila indicant, ob illius seueritatem, odioque in eum quibusdam proceribus ad Saracenos deficientibus. ... leg. Anonym. ista suppressit, vt & Cedr. viri forte reuerentia, quem pene auctorem restitutarum Imaginum agnoscunt.

Pag. 458. A ... Malim, *Thalamo quidem ad Magnauram posito, Senatu tamen ad* ...

Pag. 459. Μαλεῖν δὲ ὁ Κόμης. Emendat P. Goar Κρῦμος: non bene; is enim iam obierat, primis fere Leonis Armeni annis, ac dum ingentem illam expeditionem Vrbem euersurus parat, vti Reg. Anonymus supra: eratque iam Baldimer illius nepos Bulgarorum Princeps, vt Leo ipse iam dixerat. Quem hic Michaëlem Bulgarum vocat, num ipse sit, quem paulo ante Baldimerem ap-

pellauerat: Ego sic puto occupato eum vocasse, etsi & illud postea nomen in baptismo accepit a Michaële impositũ, vti habetur p. 462. quo etiam loco & ante baptismum eadem occupatione Michaël nuncupatus inuenitur. Cedrenus Crumi successorem, vtique Baldimeris patrem Crumi nepotis Crytagonem vocat. Quid si Leo quem & Baldimerem, & Michaëlem dixerat, ex patris etiam nomine sic nuncupauit, scripsitque Κρυτάγονος · ex quo imperitus librarius suum Κέρμος expresserit, vt est facilis error in nominibus propriis: Bulgarorum Principem, ac Dominum Comitem appellatum me legisse, non memini; nec aliter emendem quam exposui. [illegible]. B [illegible].

Pag. 460. A [illegible]. B [illegible]. C [illegible]. *Robustum, procero corpore ac stipatos* non, *agrestem*, vide p. 451. vbi & de voce ἄγουρος. Vulgari lingua est ἄγουρι: *immaturus*, vt non omnino dissideat ista significatio ab altera, qua pro adulto, robustique corporis iuuene accipitur hic, & apud Nicetam.

Pag. 461. [illegible]. Continuator: [illegible]. *Ineunt consilium vt interim Theoktistum interficiant*: quod & præstitum. Ridiculum [illegible], ac quod redditum, de homine qui Caniclео præpositus, ac Imperatoris tutor existeret. [illegible]. B [illegible]. D [illegible].

Pag. 462. A [illegible] Μιχαήλ. *Michaël Basilium loco demortui Protostratorem instituit*: non quod redditum, ac male emendatum; *Imperator Michaëlem*, &c. qui ipse erat Imperator. Sic p. 464. dicitur Basilius iam Protostrator (id est equisonum primus) creatus Accubitor, velut secretioris cubiculi summus præfectus. [illegible]. B [illegible]. *Cuius ei coniugium probro vertebatur: cuius nomine male audiebat.* Forte mulierculam vxorem tradens qua scorto abusus esset, vti etiam inferius liquet fecisse Basilio. Sic Plutarch. [illegible]: *Generis ignobilitatem abiicere.* Ieiunius illud, *in quam conuitia nonnunquam mittebat.* C Leg. [illegible]. Ad calcem paginæ nullus hiatus; sed pulchre cohærent omnia, quibus Michaëlis in Basilium sugillatur impensior beneuolentia.

Pag. 463. A [illegible]. B [illegible]. Nempe repudiata, vt habet Continuator Vat. [illegible]: *nulla ratione, aut legitima causa*, vxore propria. [illegible]. C [illegible]. *Quo se ille munere abdicaret*: quod tamen minime consecutus est, obnitente Ignatio, donec per iniuriam depositus, vique expulsus est. Multis tragœdiam prosequitur Vat. Continuator, vt & Nicetas, Auctorque Vitæ Nicolai Studitæ. [illegible]. Narrat laudatus Continuator, exque eo Cedr. breui post missis Legatis factos esse Christianos. D [illegible].

Pag. 464. A [illegible]. B [illegible]. *In te, ac Imperij tui contemptum.* [illegible]: *illi honorem vt dominæ haberet*; eam obseruaret, nec tam sibi vxorem haberet quam Michaëli spurcissimo concubinam seruaret; ex quo etiam pag. 468. dicitur Leonem suscepisse. C [illegible]. In vers. *Quomodo alter alterum perderet.*

Pag. 465. A [illegible]. *Se subduceret.* [illegible]. *Parci Basilio vteretur*: *se ab eo temperaret.* B [illegible]. Viuifico nempe calice vsi atramenti loco ad horrorem, ac religionem sacramento conciliandam, quam tamen fœde erant violaturi: quin neque alio animo iurabant, quam vt deceptum iureiurando hominem Vrbe educerent, ac necarent. Solus Leo hanc videtur historiam tetigisse: Vat. Continuator Basilij forte reuerentia pressit, in gratiam nepotis illius Constantini. [illegible] dicitur esse Princeps, cum extra Vrbem vel animi causa, vel exercitij, siue etiam bellici apparatus moratur. Producemus Pselli Epistolas tomo altero ad Imperatores, aut eis comites [illegible]: quibus nempe corum temporum illustretur historia. C Scrib. [illegible]. *Suos omnes conuocans.* D [illegible]. P. Goar ad Codini cap. 19. cæsiam tunicam exponit, quæ velut Cæsaris insigne erat. Videndi illic docti illius Commentarij. [illegible].

Pag. 466. B [illegible]. D [illegible]. Putem saccum Imperatoris insigne cum calceis, quibus Basilius indutus dicitur a Cubiculariis, superiniecta clamyde: quo habitu Græci Imperatores passim induti cernuntur apud Chalcond. &c. Lego, [illegible]. Illud, [illegible] mendosum puto: iam enim ipse sibi Michaël stemma detraxerat altari imponendum: Legam ergo, [illegible]. *Acceptum de Imperatoris capite stemma, siue regium tulit* (ex altari scilicet) *ipsique Imperatori tradidit.* [illegible]. vt nempe ipse ritu coronandi defungeretur.

Pag. 467. B [illegible]. C [illegible]. C [illegible]. D [illegible]. *Volens sacco indutum producere*; tunica scilicet Imperiali, vti etiam Iannes cum Archiepiscopali pallio tumulo eductus est, [illegible]: vt his in Circo solenni ritu exuta cadauera vapularent, ac tum cremarentur, vti factum est. [illegible].

Pag. 468. A [illegible]. *Prima die Decembris*: male [illegible], ac fallentibus oculis: qui & computi modus quam Hebræis familiaris, tam Græcis insolens existit. [illegible]: *Generalis Logotheta*; non nomen proprium, vt videtur Interpres repræsentare. C [illegible]. *Vt venatu aliquid caperet, ac matri mitteret.* D [illegible]. *Inuitauit Imperator Eudociam, & Basilium.* Male, ac contra Cod. fidem, [illegible]: *Eudocia Basilium inuitauit.* Non poterat ille amores suos diu absentes ferre, ac scortum Eudociam, cuius occasione vocatus Basilius

Pag. 469. B [illegible]. *Iacobellus autem, ac Persa*; vt sunt duo viri, quibus apte plurale respondet, vt nihil suppl. Hunc Persam ipsa hac pag. *Eulogium* appellat, cuius suasu Artabasdus palatij fores Basilio aperuit, viamque Papiæ fecit. D [illegible]. In vers. *manutenentibus*.

Pag. 470. C [illegible] ὁ δὲ Ἀπλάους ὁ Πέρσης: ipse qui superiori p. [illegible] dictus est, ac paulo superius absolute ὁ Πέρσης, nec video vt vox Ἀπλάους sana sit, aut quid ad rem [illegible]: melius [illegible], cuius est alibi mentio, non vt sit ipse hic Persa qui Michaëlem occidit. Quid si, [illegible] ὁ Πέρσης. *Eiectus Persa*, &c. Lego, [illegible].

Pag. 471. A [illegible]. *Ad columnam compagem sustentantem.* [illegible]. Causam abrogati Photio Episcopatus mitius refert Constantinus; nempe, [illegible]. *Vt & verum sponsum Ecclesiæ, & filiis patrem ex canonum ratione redderet*, cessare iusso incubatore Photio, donec alterum Dominus ad se transferret. [illegible], sic emenda. [illegible]. *Ignatium Patriarcham iterum constituit*: cum sequatur; [illegible] [illegible.] *Fuit hic eius filius, ac legitimus*

reliqui scilicet Constantinus, & Leo Michaële nati erant, Ingerina Eudocia ei pellice. B Εἰς Τεφρικῆς. Scrib. ex Constant. εἰς Τεφρικὴν, qui hanc clarè expeditionem narrat. Spectare Tephricem ad Armeniam ex eo colliges. [illegible] ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ: emend. ἐν τῇ Τεφρικῇ. D [illegible] Minus rem cessisse aduertit Constantinus, plerisque eo defuncto ad vomitum reuersis. Durius in eos egit Heraclius, qui pœnis ad baptisma adegit; Basilius beneficentia magis inuitauit.

Pag. 472. A [illegible] *Septum, ambitus, porticus*: nam & [illegible] etiam [illegible] redditur. C [illegible] *Velut illi se ædificio, ac Deo deuouens*: quod scilicet ædificium ad Dei honorem susceptum tanti faceret, vt in sua statua eius substerni fundamentis ambierit. [illegible] D [illegible] Sic ingenue Leo, cum alij Basilij filium dicant. Cedr. [illegible] *Constantinus Basilij filiorum natu maximus febri consumptus moritur*. Basilij filius hominum existimatione vtpote Eudocia eius coniuge susceptus; idem tamen reipsa Michaëlis, qui ea concubina vtebatur. [illegible] Indumenti genus videatur, idque cultioris, quo Imperator tanti templi à se extructi Encænia honorare voluerit. Quid si [illegible] explicatum ad Codinum de Officiis? *Le Saye Royal*. Sceptrum ea voce significari, non facile persuadeor: tænias, quarum etiam vsus in habitu Augustali num significet, cogitet Lector.

Pag. 473. A [illegible] B [illegible] *Dum saltum quendam transit*. [illegible] Nihil hic emend. *Ac vbi disparuit, vidisse se eum arbitrabatur, non fuisse delusum*. Sic passim quibus præstigiatores eiusmodi imponunt. C Lego, [illegible] *Tanquam in Apollonij sectis diligenter versatus, ac artis magicæ valde peritus*. Nota Apollonij Tyanæi conficta miracula, atque magia. [illegible] Constantinus, [illegible] *intra ocreas*. D [illegible] Ommissa hæc. *Qui Romano Imperatore Papia munus consecutus est: aliique cum eo plures grauissima perpessi, exilio relegati sunt*.

Pag. 474. A [illegible] *Paterna præsentia, atque conspectu priuatus erat*; nondum scilicet plene ei restituta paterna gratia, ad quam ei restituendam ea videtur lusa fabula: vt sicut proceres in conuiuio solui carcere obtinuerant, capta occasione ex Psittaci Leonem memorantis, ac velut deplorantis garrulo strepitu; sic populus in sancti Eliæ solenni processu, cui Basilius deuotissimus esset, ac velut festi gratia indulgentiam absolutam, paternumque successori solium ambiat. Illuc enim illa exclamatio collineat, *Gloria tibi Domine*, subintroducto Leone ac præsente sub ipso patris processu, eiusdemque ad eam responsio. Eiusdem vocis vis aperitur & pag. 483. vbi de Damiano refuga, cum quo Leo vellet mitius agi, dicitur. [illegible] exprimuntque Cedr. & Anonym. [illegible] *Hanc ei mitissimam pœnam imponi, vt in conspectum venire non liceret. Se retirer pour vn temps de la Cour*. Sic sequentia eiusdem Anonym. declarat. [illegible] *Egit Samonas missus quatuor in Bardæ Cæsaris domo, aula exclusus; tumque in conspectum, ac colloquium Imperatoris est admissus*. Sic de ipso Leone, [illegible]: quos istud secutum est. B [illegible] Fœde prælato [illegible] C [illegible] *Si qui adhuc pili reliqui erant, adussit*. D [illegible] Iniqua sententia: vide & Constantinus solum metum ex ceruo refert, reliqua vt odiosa Basilio, silentio premit; illius magis laudum orator, quam rerum ab eo gestarum certus enarrator.

Pag. 475. A [illegible] Sic & Continuator Var. in reliquis parum à Leone diuersus. *Cum esset Clericus, etiam Syncellus cum Photio agebat*. D [illegible] Bene Continuat. [illegible] *Quos malorum reos egerat*.

Pag. 476. A Emend. [illegible] *Eorum causam*. Idem. [illegible] *Cognitores misit eorum, quorum Photius, ac Theodorus accusabantur*. [illegible] *Hæc mandat Imperator*. Omissum Interpr. B [illegible] *Si iubet*. [illegible] Post illud [illegible], omissum librarij incuria. [illegible] *Quomodo significasti Imperatori, te de ea re Patriarcham consuluisse?* Quam Santabareni delationem vrget etiam in seq. Quod sequitur de depositione, quam Santabarenus poscit vt nudus sacerdotio possit pœnis addici, argumento est antiquæ traditionis, vt ante depositionem, quæ erat Sacerdotum, nihil sibi laica potestas in Clericos, præsertim Episcopos permitteret. Cui rei vindicandæ studet Illustrissimi Archiepiscopi Tolosani Petri de Marca labor, & opera. [illegible] C [illegible] vt & Anonym. *Archiepiscopus es inque eo quod nunc est, & in futuro sæc.* id est, nulla dignum depositione agnosco. [illegible]: perinde ac alij. *Athenas relegauit*. [illegible] D [illegible] *Sed & tonitrua*. Sic etiam reliqui.

Pag. 477. [illegible] *Capta vrbs Samus, abducto etiam Prætore captiuo. Leo autem Zautzam Imperatoris Patris titulo exornauit*. [illegible] *Marito eius Theodoro veneno quodam sublato*. Sic clara omnia, mala interpunctione, ac leui mutatione vitiosa. Adulterij consuetudinem cum Zoë habuisse Leonem docet Cedr. etiam viuente Theophanone, vt ea causa fuerit propinati viro illius veneni. [illegible], titulus à Leone inuentus, idem fere qui [illegible], *Consocer*, seu etiam [illegible]: cui tanquam patri Imperator deferret, cuius maxime consiliis Remp. regeret. B [illegible] *Indebitis vectigalibus grauantes*. De Symeone plura auctor Vitæ Lucæ iunioris tom. 2. Auct. decerptæ, ac propediem plenius Bollando mense Februario producendæ. C [illegible] Sic & Anonymus. *Ac multis Vrbis proceribus: consertaque pugna in Macedonia*. [illegible] *Misit Nicetam cognomento Sclerum*. D [illegible] *Collocutus etiam cum capitibus*. [illegible] Sic ex Anonymo. *In belli societatem consentientibus illis, acceptis obsidibus venit*.

Pag. 478. A [illegible] *In mandatis acceperunt, vt &c.* [illegible] ait Anonym. Leone nimirum pacem componendam expectante, in quo lusus est à Symeone. C [illegible] D [illegible] Emend. [illegible]: vt sit expositio vocis [illegible]. Sic Anonym. [illegible]

Pag. 479. A [illegible], vti infra, & Anonym. ex quo statim emend. [illegible]: exque Cedr. ambos emendes in voce [illegible]: plane enim [illegible]: *Donec Leo Theodebaces eos inter se*

reconciliauit. Vbi perperam adiecta exscribenti particula καὶ, ac si essent duo viri, quod & Interp. sibi confinxit. ὁ εὐλογήσας τὸν γάμον. *Qui benedixerat nuptiis Clericus depositus est*: verito forte Leone cum ea contrahere ob precedens adulterium; forte etiam viri Zoës, homicidium, quæ monstra etiam Ecclesia Latina arcet à nuptiis. τῷ βασιλεῖ Λέοντι ὁ Μουσικός. Sic bene Anonym. *Accusati sunt apud Leonem Imperatorem Musicus*. C Παρὰ τῶν πραιπόσιτων καὶ ἀρχόντων: quam vltimam vocem Anonym. effert, ἀρχόντων. *A Præteribus & Magistratibus*. ἐρωτώμενοι παρὰ τῶν πραιποσίτων *Velut scilicet de Præteribus examen habiturus*. D Emend. ex Anonym. τῷ τῆς βασιλείας ἐξεχώρησε.

Pag. 480. A Εὑρέθησαν αὐτοῦ τινες. ἀνελθόντος αὐτοῦ τὸ βασίλειον. Anonym. ἀνελθόντος. B Ἀριστῶντες δὲ αὐτοῖς. Cedr. Anon. perindeq; Leo. *Interim illis prandentibus*. Anonym. χριστιανοί. C Διὰ βασιλικοῦ πιττακίου. *Imperatorio breui, diplomate præmonitus*. Anon. διὰ βασιλικῶν γραφῶν. maleque, *per Basiliscum Pittacij*, quasi essent duo nomina propria. τῷ τζυκανιστηρίῳ. *Ad descensum sphæristerij*; siquidem τὸ τζυκανίζειν, Acmeti est pila ludere. Sic vero ex equis ludebant; adeoque fuerit hæc quoque Circi pars, seu quid illi coniunctum. Emend. καταπαλίσας. *Captum Nicolaum Hetæriarcham in transitu, cum Ioanne Vrbe amandauit*. In vers. *aduocatis*, vbi, *adiuratis*. D Μεσσοῖς ὄν. De hac voce docte P. Goar ad Codinum pag. 399. vbi etiam militare vocabulum ostendit.

Pag. 481. B Ἀναπαύεται. Addit Cedr. ἐν Ἐφέσῳ: vbi nempe creditus S. Mariæ Magdalenæ tumulus, vti Lazari in Cypro. Ἐλεγχθέντων παρὰ Μιχαήλ. *Proditionis conuicti à Michaële Characto, ab Imperatore & Patriarcha mortis damnati sunt*; quam tamen Patriarcha sententiam proscriptione commutandam postea curauit. C Τῇ δὲ [illegible] τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Est hic dies Christi disputationis memoria, assertæq; illi diuinitatis Græcis celebris medio tempore Pascha inter & Pentecosten, in quem laudatorios sermones Auct. tom. 1. produxi. Sic aperte Continuator, Leonisque Cod. quicquid ex eo male exscriptum sit: quo forte modo erratum ignoratione vocis & in Cedr. vbi editum Πεντηκοστῆς. Plura enim nesciuisse legere ex suo Codice eum, qui primo edidit, liquet: vnde & stomachum facit, quod nulla maiori collatione cum MMSS. Codd. exque iis emend. à nostris recusus est. D Emēd. [illegible]. Anon.

Pag. 482. A Τῶν ἐορτῶν. Clarius Anonym. τὰ [illegible]. *Ne eiusmodi processus solennia abrogaret*. B Ὁ δὲ ἐγένετο. B Μετὰ τὸ βασιλεῦσαι. Cedr. [illegible]. *Diu cum eo vixit nondum donata nuptiali corolla*, aut, *celebratis cum eo nuptiis*: de hac enim, non de Imperiali corona sermo est, quicquid sibi Interpres indulserit; de qua etiam postmodum subditur, deposito Ministro qui coronare præsumpsisset, ipsoque Leone sacris prohibito: abhorrente scilicet à quartis nuptiis Græca pietate, quæ vix tertias indulget. [illegible] Anonym. [illegible] Cedr. [illegible]. C Emend. ex Anonym. & Cedr. pleniora hæc repræsentantibus. [illegible]. *Eos insecutus est Tripolita*, & ad &c. D [illegible]. Post illa verba [illegible], addenda quæ alieno loco infra sequuntur: [illegible]. *A Leone captus, multisque excruciatus tormentis mortuus est*; nempe in negatione quæsiti auri: cum sequitur de Symeone, qui nactus illud aurum, eo Thessalonicæ excidium redemit.

Pag. 483. A Τῶν [illegible] B [illegible]. *Cum ab eo interrogaretur*; sub præsentia scilicet Senatus, non à Senatu; vt male expressum, ac redditum. C Εἰς [illegible] ἐν τῇ μαγκιπιείᾳ τῶν βασιλέως. Horum Interpretem alium nolim quam Vet. Continuatorem, ex quo sic Leonem scripsisse omnino coniicio, [illegible] ἐν τῇ μαγκιπιείᾳ τοῦ βασιλέως. *Egit menses quatuor aula exclusus in Bardæ domo, quæ Imperatoris peculij, ac fisci priuati erat*. Sic nempe confecto Barda, eas sibi ædes Basilius addixerat: hocque est μαγκιπιεία, vti videre est p. 412. & 504. Mirum quam excedant quæ sibi Interpres commentus est. Vide & notata pag. 474. vbi & relata Anonymi verba quibus hic nitor. Vox μαγκιπιεία P. Goar explicata in Euchologio, & apud Cedr.

Pag. 484. A Χρόνου [illegible]. *Multa complutus nine*. At Cedr. χρόνῳ legit, cum sic effert. [illegible]. *Breui interiecto tempore ordinatur Euthymius*. Etiam Anonym. [illegible]. vbi restituenda negatio ex allato Cedr. [illegible]. Emend. ex Anonym. [illegible]. Ad vocem νόμον, addend. ex eodem, [illegible]; *Peruersam legem condere*: [illegible] ἄνδρα. Anonym. [illegible]. Quid si vtrumque sancire voluit, pariaque voluit fœminæ, virique iura: *tum nimirum virum tres, quatuorue, vxores posse ducere, tum vxorem totidem viros*. non [illegible]: *simul & semel*, quod male adiecit Cedr. (ineptum hoc opinari de viro alioqui sapiente, ac probe Christiano, cui & doctissimi viri astipularentur, vt ipse fatetur Leo; nempe Occidentales qui non respuunt quartas nuptias, aliique iis addicti, ac sanioris mentis, quos non lateret Romani maxime Pontificis auctoritas dispensandi in iis, quæ sunt iuris duntaxat Ecclesiastici, nec id vniuersalis, sed peculiaris in Oriente, vti istud de tertiis, & quartis nuptiis veriris) sed ita vt defunctis aliæ aliis succederent, siue etiam alij aliis: lege illa vniuersali præsidium quærens quartis illis suis nuptiis, quarum nomine Nicolaus Patriarcha anathemate ferierat; adeoque scripserit Codr. quod & Curopalata, [illegible]: *perinde ac ipse*; qui sic quatuor vxores duxerat. Hæresim vocat Leo, vti fere Græci caloniores, quicquid etiam eorum disciplinæ aduersatur, nedum quod Catholicæ fidei contrarium est. B 2. Τούτῳ [illegible]. Emend. [illegible]. Emend. ex aliis excepto Reg. [illegible]: sicque omnia cohærent. C Καὶ [illegible]. D Μετὰ τῶν [illegible]. Delenda vox μετά, ac suppl. ex Anonymo, [illegible]. *Andronicus resiliit, nec rem præstare in animum induxit*.

Pag. 485. A Ἐξώπλισεν [illegible] Ῥωμαίων. Male expressa Interpr. *Ad Agarenos, qui tum aduersus Romanos mouerant*: ex quo facilis ad eos fuga. [illegible]: vox est in Cod. breuiata: melius exprimas cum Anonymo, μεγαλοπρεπῶς: non *à Magno Amerumne*, qui inauditus eius titulus: sed *ab eo magnifice susceptus est*. Ὁ δὲ Θεόφιλος. Nihil hic mutilum, aut vitiosum. *Quod & Theophilus Mannelis gratia fecit*; quem scilicet perinde calumnia appetitum, eoque ad Saracenos profugum sic data fide reuocauit, vti supra visum: etsi in eo res meliorem exitum habuit. [illegible]. *Intra bacillum cera candida*; *intra cereum*. ὁ [illegible] Aëtio, *cera alba*: & τὸ, [illegible]. V. Lexico ex Phauorino, *dealbare* est, quod in cera pinsendo fit. De cinibari docte Stephan. in Appendice. τὸ [illegible], Anonymus & Cedr. [illegible]. *Eiurauit Christianam fidem*. C Μετὰ [illegible]. *Magnifice ornatis ædibus*. Anonym. [illegible]. Vocem [illegible] mutem [illegible], moto quod sequitur, [illegible]: *Accusabat consuetudinis cum Augusta*.

Pag. 486. A Ὀργῇ δὲ [illegible] B [illegible],

ξυναίτου, ἐφώτισεν αὐτὸν Συμεών. C Ἰουνίῳ τῇ ιγ'. *Idus Iunias*. εἰς τὴν ἀνάπαυσιν. Cedr. τὸ ἀνάπαυσιν προσέταττον, quod idem est. ἀποκείρει μοναχόν. *Monachum detondet*: male expressum προσῆγεν. ἐν Οὐάρας, ἐν Νεάπαις. D Τοῦ Ἀγαθοῦ ..., ὥστε μὴ δυνηθῆναι. Melius alij, μόλις δυνηθῆναι: vt quamuis ægre admodum, tamen affuerit, atque orauerit, ὡς τὸ βασιλικὸν ἔθος: *pro eo ac orare Romanos Imp. erat vsu receptum*. Supperunt ex Naudæano, nunc Card. Mazarini Cod. tres eius Orat. hoc argumento, Bibliothecę nostræ Concionatoriæ cum aliis eius inferendæ. χρυσοθῆκαι δὲ πάντων ἀρχικῆς ... Sic bene Anonym. *Armariis omnibus Patriarchalis sacelli, siue thesauri combustis*.

Pag. 487. A ... πατριάρχου. Anonym. τῷ πατριάρχῃ. Cedr. ... B Τὸν αὐτὸν Νικόλ. Idem Anonym. ἅμα Νικολάῳ τῷ πατριάρχῃ. *Sedens cum Nicolao Patriarcha*; ipse scilicet Leo, non *sedere iusso Euthymio*, qui tanta indignitate deponendus sistebatur. Emend. τῶν Ἀγαθοῦ. vt in aliis. Ex eodem & Cedr. ἐν τῇ πόλει εἰσαχθεὶς, κατετέθη ἐν τῇ αὐτοῦ μονῇ τῶν Ψαμαθίου. *In Vrbem illatus sepelitur in suo Monast. quod ad Psamathij ædes positum est*: cum scilicet ad Agathi ædes in exilio mortuus esset. B. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος. Anonym. ex quo suppl. post vocem ... ἀρξάμενος ..., ἤδη ..., ἢ λόγου ἄξιον κατεπράξατο. *Cum sic otio vitam egisset ob fratris in eum suspiciones, solus Imperium adeptus nihil quod generosi pectoris, ac dignum laude foret, peregit*. C Ὡσαύτως ... ὑπὸ Σχολαστικοῦ. αὐτὸν Βασίλειον. Emend. ex laudatis auctoribus. *Ipsum quoque Basilitzem Imperatorem creare volebat, cum ipse prole careret, euirato Constantino*. συαγροῦ ... *Apri simulacrum, velut ad cælestis signi rationem illi compositum*. ... dicuntur, qui figuras eiusmodi astronomicas superstitiose efformant. ... ὡς.

Pag. 488. A Τοὺς ζώδους. Συμεὼν ... Fœde hæc mutila, ac nullo sensu, ex Anonym. & Cedr. suppl. εἰρήνης, ὡς ... ... αὐτὸν ἢ ... , ὥσπερ δὲ ἢ ... βασιλέως Λέοντος. ὁ δὲ ... ἢ ... , ... ἀπὸ ... ἀπειλὰς ... τῷ Συμεών, ἢ κατασπεύσειν ... τῆς δὲ εἰρήνης διαλυθείσης, Συμεών. *Misit Symeon Legatos de pace admonens, seque eam percipere significans; humanitatis officiis se ille demereretur, ac honorem haberet, vti etiam Leone Imperatore factum erat. Alexander dementia captus Legatos ignominia habitos amandat, minas in Symeonem intentans, ac se eum territurum sperans. Pace itaque dissoluta, Symeon expeditionem in Christianos parabat*. B Ἐν τοῖς τάφοις τῶν βασιλέων. Anonym. *In sepulchris Regum conditus est*. C Τοῦ Ἀλεξάνδρου θείου αὐτοῦ. *Ab Alexandro patruo Imperator relictus erat, sub tutoribus agens*: non *sub tutela Alexandri*, quo viuente nec imperauit. Sequentia suppl. ex Cedr. &c. ... ἔτη ζ'. *Sub his itaque tutoribus, ac matre imperauit annis septem*. ... iungendum cum ὁ Πατριάρχης Νικόλαος. Non enim septennis fere puer palatij potestatem acceperat, ac Remp. gerebat, sed Nicolaus Procurator. D Δουκὸς τῶν σχολῶν. Insolens titulus, nec nisi errore librarij ac textus mutilatione natus. Emend. ex aliis τοῦ Δουκός, ... Δουκ. ... Δομεστικοῦ. *Constantino Ducis filio (siue etiam Duci) Scholarum Domestico*.

Pag. 489. A ... B Εἰς τὸν ἱππόδρομον ... Cedr. ... εἰς τὸν ἱππόδρομον ...: *Se in Circum subduxit*. Difficile mihi vti & Xyl. quomodo à Circi porta submotus, profectus inde in Circum venerit, aut se in eum subduxerit? non enim congruit quod redditum est, *Circo se subducit*: nisi forte per aliam portam, maiorive impetu in Circum perrupit, tumque eo occupato ad Chalcem ipsam palatij portam penetrauit, in qua grauis illa pugna conserta fuit. Sic equidem existimo. D Ἀποσπάσαντες ... μοναχὸν ἐν τῇ τοῦ Στουδίου μονῇ. Κωνσταντῖνον δὲ τὸν Ἐλλαδικὸν ... , ῥίνα τε. *Abstrahentes cæsarie mulctarunt in Studij Monasterio. Constantinum autem Elladicum taureis cæsum*, &c. Erat is iam Monachus, ac præcipuus incentor seditionis extiterat; ideoque non addicitur monasterio, sed Inclusi pœna in eo damnatur: neque pœna hæc duos alios superiores tangit, quos in Monachos detonsos in Studiano Monasterio dixit. ... Anonym. Cedr.

Pag. 490. A Πολλοὺς τῶν ἐν τέλει cum Anonymo, vel πολλοὺς τῶν συγκλητικῶν cum Cedr. *Multos proceres, multos Senatorij ordinis occisuri erant*. καὶ ... αὐτῆς ... Sic etiam alij. B ... C ... Addunt alij, ὥς φασι, vt rem sola vulgi fama notam, minusque exploratam ostendant. Post Δομινικοῦ suppl. ex aliis, Ἑταιρειάρχου κατεβίβασε τὸν Νικόλαον Πατριάρχην ἅμα τῆς ... *Dominici Hetæriarchæ consilio Nicolaum Patriarcham aula eiicit, cum indignatione dicens vt res suæ Ecclesiæ curaret*.

Pag. 491. A Ὁ ... Sic & alij; perperam expressum Πατριάρχης: nec enim ea negotiatio erat ambiendo Patriarchatui, aut fabulæ aliquę eiusmodi nobis Patriarcham produxerunt. De Patzinacibus, quamque eorum societas è re Romana foret, ipse multis Constantinus de Administrando Imperio. B Ὁ ... C ... D ... Post vocem ... suppl. ex aliis, ... *Inita cum Saracenis pace, solitisque muneribus in milites erogatis, assumptis cohortibus vna cum illis in Thraciam traiecerunt*. Δομεστικοῦ τῶν σχολῶν. Anonym. & Cedr. ... Ἰωάννου.

Pag. 492. A Τοῦ ... Habet Cedr. ... ex quo etiam Ortelius sibi oppidum facit in Bulgaria. Leoni consentit Anon. ex quibus, totaque serie corrigendus Cedr. qui hanc cladem non Romanorum habet, sed Bulgarorum. ... Certe ... *Funduntur penitus Romani*; quorum & ipse stragem prosequitur. ... B Post vocem ... suppl. ... καὶ Ἰωάννης ὁ Βογᾶς ... Πατζινάκας, κελεύσαντος τοῦ Δρουγγαρίου Ῥωμανοῦ ... *Ioannes quoque Bagas qui Patzinaces adduceret; iusso Romano Drungario eos traiicere*. Ἰωάννου τοῦ Βογᾶ ... Sic emendate Anon. exque eod. Cedr. ... Πατζινάκας, ... Ῥωμαίους ... *Qui Patzinaces non traiecisset, sed citius se subduxisset, ac neque fugientes Romanos in naues suscepisset*. C Παρὰ ... *In Thracia locum sic appellatum Catasyrta*. D ... Sic bene Anonym. & Cedr. *Romanum Drungarium in aulam asciscerer*, non ... *Drungarium crearet*, cum diu ante id ille muneris obiret. ...

Pag. 493. A Τῷ ... *Cum classe recederet*. ... B ... Anonym. *Annuit his qui essent manu expediti*. ex quo etiam & Cedr. suppl. ac emend. sequentia. Ῥωμανοῦ ... Κωνσταντίνου ... *Cum iam Romanus celoci proximus esset, isque pone Constantinum Accubitorem ambulans ipso manibus cor-

repio, Tollite eum, exclamasset, statim illi sublatum in &c.

Pag. 494. A Σωτηρίου. ὑπεισάγοντες. B Ῥωμανὸς Ἰωάννην. *Romanus Ioannem Presbyterum misit*, &c. ... μετὰ ... C τὸ ... Anonym. ... : malim ἄγος, vt vocem ... retineamus: nec enim ita τὸ ἄγος, aut τὸ ... quod emendat Interpr. satis congruit: vt sit, *Eum enim tenebat rei religio;* deterrebat piaculi conscientia, quod sic nempe in aulam irrumperet. Explicat Cedr. vix à suis potuisse adigi vt rem præstaret, ac ad Bucoleonem cum classe accederet. Sin τὸ ... placeat, sic exponam. *Qui res agit, ac moderatur eum incitabat: vrgebat fatum*, vt ita ad Imp. apicem proueheretur; quod nec ipsum dissonat ab illa eius cunctatione, ac trepidatione, quasi Dei decreto perurgente ira consilio superauerit. Emend. ..., ex Cedr. D ... ex eodem & Anonym. *Data & accepta securitatis fide.* ... Κωνσταντῖνος Παρακοιμώμενος. Sic emend. ex Anonym. *Iussus est Constantinus Accubitor in eam sententiam Leoni scribere*: cui nempe Leo gener maiorem esset habiturus fidem. Non enim ad ipsum Constantinum scriptæ literæ qui adhuc detineretur, ac spe meliori aleretur. ...

Pag. 495. A ... B ... D ... *Longo castrorum ambitu locant*, à &c. ... Melius Anonym. ...

Pag. 496. B ... Sic & Anonym. & Cedr. *Veniens ad vrbem Ateus nomine*: solo exscribentis errore ..., quod nullo sensu constat, ac redditum est. C ... *Per cibos præparatos; veneno infectos.* ... D ... Iidem.

Pag. 497. B ... *Falsa militum recensione.* Est enim, inquit Suid. ... Cedr. Anon. ... Minorem dicas Cubicularium. Erant enim Hebdomarij iuuenes septimanatim cubiculo seruientes, quibus præerant οἱ Κοιτωνῖται seu ...: his ὁ Πριμικήριος: superior omnibus erat ὁ Παρακοιμώμενος. Qua de re bene Meurs. ex Codino, ipsoque Constantino. ... Prosequuntur Anonym. & Cedr. quæ spectant ad Rentacium, ex quibus sarcienda erant, quæ librarij festinatione desunt in Leonis Cod. Regio. ... mihi suspectum, malimque cum Cedr. .... *Qui Tribunus esset*: non qui Pothi Vicarius. Huius Pothi cum laude meminit auctor Vitæ Luc. iunioris. C ... Anonym. Cedr. ..., & Θεοδότῳ Πρωτοκαράβῳ. Perinde Anonym. *Theodoto Protocarabo*: forte remigum principe, siue etiam Ἀρχιθαλάσσου, quem Admiralium vocamus. D Etiam Anonym. ... Κωνσταντῖνον ... *Superiore gradu deiicit*; secundarum partium Imperatorem facit. Sic enim multis AA. penes vnum prima erat, ac suprema auctoritas, reliquis eidem subiectis. ...

Pag. 498. A ... Cedr. ..., non ita bene, quod & secutus Interpr. aperte enim distinguunt Leo & Anon. Sint nobis οἱ Βασιλικοὶ, quos peculiarius vocamus *Domum Regiam*, viros scilicet aulæ ministeriis, Regisque ipsius obsequiis addictos; quorum etiam partes non extremæ, quoties Rege præsente nostri Marte decernunt. ... supl. ex Anon. & Cedr. ... *Instructo exercitu in campestribus, ac depressioribus Pegarum locis.* B ... Iidem. *Præconum illius principe.* ... Suppl. ex Anonym. ...: *quam ille in Monasterium mutauerat*: non enim in profana domo sepulta. Cedr. ..., quod eius Monasterij nomen est, vt & ipse Leo paulo post vocat. C ... Nihil emend. sed addendum ex Anonym. ... *Medio foro splendide ornato transiens, multa cum gloria ac honore susceptus est.* Sicque & de S. Sophiæ ornatu prosequitur: ... *Magnifice ædem ornantes, auroque textis tapetibus, ac velis parietes obcingentes, atque omnis generis cultum adhibentes.* Curopalata hic honoris titulus, non officium in aula. D ... *Equum laxatis habenis ad fugam impulit.* Bene Cedr. ... *terga vertens fugit*: non quod portentosum interpres confingit, *Per medium aduersariorum agmen irrumpit*: non hæc mihi fugæ ratio, sed aggressionis.

Pag. 499. A ... vt & Cedr. ... Sic ex Cedr. plena litera, non ita supplenda vt Interpres effudit: *alios vero occidit*. Imo, *Pauperes reliquos, atque obscuros quo collibitum esset innocuos abire iussit.* Sic fere ductius habitis capitibus, mitiores victores multitudini. B ... Malè expressum .... Seq. ex Anon. & Cedr. supplenda: ... Θυμολέοντι. *Patricio sic appellato Moroleon, vel vt magis proprie loquar Thymoleon, quasi dicas, vir leonini pectoris* &c. D ...

Pag. 500. A ... Anonym. ... Anon. *Quotidianas cædes volens compescere;* modum eis, ac finem adhibere. ... Idem, vt & Cedr. *Tutissimum septum; exscensionem*, machinam ad id comparatam, vt ex naui in eam descenderetur, exque ea tuto colloquium haberetur. C ... Anonym. Cedr. D ...

Pag. 501. A ... B ... C ... D Vbi ..., melius Anonym. ...

Pag. 502. A ... Sic bene Continuator & Cedr. vt tantus hic dignitatum cumulus inuidiam prouocauerit. ... Sic & Cedr. at melius Continuat. ... *Indictione tertiadecima*, non, *tertia*. C ... vt & alij.

P. 504. A ... Anon. ... Cedr. ..., quod affinius Continuatori, exque eo tantisper deprauatum. Ex eo statim suppl. post vocem ... B ... *Annuo tributo pendi.* C ... Anon. D ... velut *domunculas, tuguriola*. Describit Choniates in Alexio Comneno. ... *Menstrua trimitia*: trientes verterat P. Goar ad Cedr. Liquet esse genus monetæ apud Theoph. in Copronymo.

Pag. 505. A ... Anonym. En quales lacunæ: sed expectandus ipse auctor. Sequitur in eodem de Romani erga Monachos sanctitate celebres deuotione, apud quos occasionem nactus cum lacrymis sua deponeret peccata. Notaui in Copronymo cum pium morem Ecclesiæ Græcæ vt in ea vix alij ... sint, ac Confessarij quos vocamus, quam Monachi probatioris vitæ. ... B ... Hæc hactenus ne sic hians sit literæ expectanda pleniora. ... Anon.

μαγιστρῶν τῦ Συμεών: vt nec illi vox ea redundet, vti P. Goar existimauit. *Ioannes cum aliis Bulgaris Symeonis proceribus*; qui scilicet bello & cædibus assueti Symeoni nauassent operam, ægreque ferrent in tranquillum mutatum rerum statum Petro illius filio gentis Principe, quem ideo amotum vellent, translato principatu in alterum fratrum Ioannem, vel Michaëlem, cuius etiam omissam hic rebellionem Continuat. & Cedr. prosequuntur. C Ἅμα τῷ Ἰωάννῃ. [illegible] Anonym. *Lapis Cosmites dictus in foro decidit, ex iis qui columnis illic ordine erectis sunt impositi*. Cedr. ἐκ τῆς ἀψῖδος: *ex fornice*, qui & 60. occisos numerat, vbi alij sex duntaxat. D Τὰς ὀ[illegible] [illegible] Melius Anonymus.

Pag. 506. A Αὐτίκα τε [illegible]. B [illegible]. C Καὶ Γαργαλιανεῖς μετ' αὐτῶν [illegible], *Missus Theophanes ad res cum eis componendas; ad commutandos, ac redimendos captiuos*. D [illegible] Anonym. *Ad Euxini Ponti fauces statione posita*. [illegible]

Pag. 507. A Post [illegible], addend. ex Anonym. πρὸ τοῦ τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα καταλαβεῖν: *Antequam aduenissent Romanorum copiæ*; non tunc, cum illis victricibus Russi in angustiis erant, vt mutilus hic textus videtur præferre. B [illegible]. C Ἐπεὶ δὲ ὁ [illegible]

Lacunam post vocem [illegible] ita expleas, quantum huic loco sufficit. [illegible] Ῥωμανὸς [illegible] Ῥωμανῷ [illegible] Κωνσταντίνου [illegible] [illegible] δομεστικὸς [illegible]. *Obque illustrem viri virtutem voluit Romanus Imperator eius filiam nuptui tradere nepoti suo Romano ex Constantino filio. Qua ex causa mota in eum aliorum Augustorum inuidia magistratu abdicatur, cum annos viginti duos, ac menses septem continuos Domestici munus obiisset. Eius loco Domesticus creatur Pantherius*. Plura de eo, aliisque expectata Continuatione. D [illegible] Gr. *Subgrundæ ceciderunt in Circo, & comminuerunt subsellia, & cancellos*: τὰ βάθρα Anonymo & Cedr. quæ Leoni [illegible].

Pag. 508. A [illegible] Anonym. C [illegible].

Pag. 509. B [illegible]. D [illegible] Anonym. [illegible]: quod & congruit, velut dicat, *cum de iisdem ex instituto in sequentibus disseram*.

Pag. 510. D Ῥωμανὸς βασιλεὺς [illegible]. *Præmoritur*; nempe Constantino genero, qui Imperatorem adlegerat. Eius reliquas res prosequitur Vaticanus Continuator, qui & ipse in Romano Constantini filio filum abrumpit; siue eius totam historiam non absoluit, siue Codex mutilus existit.

FINIS.

RERVM

RERVM ET VERBORVM IN THEOPHANIS CHRONOGRAPHIA PRÆCIPVE MEMORABILIVM

INDEX.

B

C

D

E

F

G

H

Hispani

I

trans

N

R

S

Theoph. Chron.

V

X

Z

FINIS.

PARISIIS,
IN TYPOGRAPHIA REGIA,
CVRANTE SEBASTIANO CRAMOISY,
Regis, ac Reginæ Architypographo.

M. DC. LV.